

TUPANA EHAY

SATERE MAWE PUSUPUO

O Novo Testamento na língua Sateré-Mawé

Tupana Ehay Satere Mawe Pusupuo

O Novo Testamento na língua Sateré-Mawé
Brasil
[mav]

Primeira Edição
© 1986, Liga Bíblica Internacional

Segunda Edição
© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tercera Edição
© 2017, Sue Graham; Wycliffe Bible Translators, Inc.
<http://www.Wycliffe.org>

<http://www.ScriptureEarth.org>

Creative Commons Licença

Atribuição-Uso Não-Comercial-Vedada a Criação de Obras Derivadas

Você pode copiar, distribuir, exibir e executar a obra sob as seguintes condições:

Atribuição. Você deve dar crédito ao autor original, da forma especificada pelo autor ou licenciante.

Uso não-Comercial. Você não pode utilizar esta obra com finalidades comerciais.

Vedada a Criação de Obras Derivadas. Você não pode alterar, transformar ou criar outra obra com base nesta.

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>

Índice

	<i>página</i>
Mateu	Mt. 5
Maku.	Mk 86
IrukaIr 133
IuwãuIuw 222
Iesui Potmu'eriaPot 281
HumanuHum. 370
1 Kuriniu.1 Kur 436
2 Kuriniu.2 Kur 482
KarasiaKar 516
EwesuEw 535
WiripuWrp 555
KorosiKor 569
1 Tesaronika1 Tes 583
2 Tesaronika2 Tes 592
1 Timoteu1 Ti 597
2 Timoteu2 Ti 609
TituTit. 617
WiremuWrm. 623
EpereuEp 626
Tiaku.Tiak. 674
1 Peteru1 Pe 689
2 Peteru2 Pe 708
1 Iuwãu1 Iuw 719
2 Iuwãu2 Iuw 729
3 Iuwãu3 Iuw 731
IutaIut. 733
Iesui Aru E HapAru 740
Leia o Novo Testamento 798

Mateu

Mateu Miwan

Mateus

Sa'awyi'i Wuaria Iesui Ase'i'in Etiat
Iruka 3.23-28 Piat Ewy

1 ¹Uito ti Iesui potmu'e Mateu. Mi'i uimiwan me atimoherep yne Aipotypot Iesui etiat ui'akasa hap ko'i uimikuap ko'i. Mesuwe sa'awyi'i wuaria aipotypot Iesui e'ase'i'in set ko'i atipehik katupono Iesui ti morekuat Tawi saipepiat sese l'ewyte Aparãu saipepiat sese. ²Sa'awyi'i ti Aparãu imoherep tosaiepiat Isaki hawyi Isaki imoherep tosaiepiat Iako. Mi'i hawyi Iako imoherep tosaiepiat Iuta i'ywyt'in wywo. ³Mi'i hawyi Iuta imoherep tosaiepiat Pere i'ywyt Seru wywo tehary'i Tamare kaipyi. Mi'i hawyi Pere kaipyi tuwemoherep Esehũ hawyi Esehũ imoherep Arãu. ⁴Mi'i hawyi Arãu imoherep Aminatapi hawyi Aminatapi kaipyi tuwemoherep Nasũ hawyi Nasũ imoherep Sarumau. ⁵Mi'i hawyi Sarumau kaipyi tuwemoherep Puasi Ihary'i Hapi kaipyi. Mi'i hawyi Puasi imoherep Opeti tehary'i Iruti kaipyi. Mi'i hawyi Opeti kaipyi tuwemoherep Iese. ⁶Mi'i hawyi Iese imoherep aiporekuat sa'awyi'i watnuat Tawi. Mi'i hawyi morekuat koro Tawi kaipyi tuwemoherep morekuat Sarumau tomima'at tomi'auka Uria ehary'i kaipyi. ⁷Mi'i hawyi Sarumau kaipyi tuwemoherep morekuat Hupuãu hawyi Hupuãu imoherep morekuat Apia hawyi Apia kaipyi tuwemoherep morekuat Asa. ⁸Mi'i hawyi Asa imoherep morekuat Iosawa hawyi Iosawa imoherep morekuat Iurãu. Mi'i hawyi Iurãu imoherep morekuat Usia. ⁹Mi'i hawyi Usia imoherep morekuat Iutãu hawyi Iutãu imoherep morekuat Akasi. Mi'i hawyi Akasi kaipyi tuwemoherep morekuat Esekia. ¹⁰Mi'i hawyi Esekia kaipyi tuwemoherep morekuat Manase hawyi Manase imoherep morekuat Amãu. Mi'i hawyi Amãu kaipyi tuwemoherep morekuat Iusia. ¹¹Mi'i hawyi Iusia kaipyi tuwemoherep morekuat Iekunia

i'ywyt'in wywo. Morekuat Iekunia toine'en turan surara'in yi Papironia kaipyi tō'ē tō'ē kahato ai'ywania sa'awy'i wuaria moma hamo. Mi'i hawyi i'atuesurara'in teropo'ok kahato i'atue'yi pyi yi Papironia kape ta'atueropat hamo. Mi'i hawyi tukupte'en mot'i yi Papironia pe. Mi'i tote te'erewepotpap aat ka'ap yi Papironia ywania emiit'in no yt kat sa'up i i'atuewanikaptia miky'esat ewy. ¹²Mi'i hawyi yi wato Papironia pe mekwat aha'ase'i morekuat Iekunia kaipyi tuwemoherep Seatieu. Mi'i hawyi Seatieu imoherep Surupapeu. ¹³Mi'i hawyi Surupapeu kaipyi tuwemoherep Apiute hawyi Apiute imoherep Eriakī. Mi'i hawyi Eriakī imoherep Asu. ¹⁴Mi'i hawyi Asu imoherep Satoki hawyi Satoki kaipyi tuwemoherep Akī. Mi'i hawyi Akī imoherep Eriuti. ¹⁵Mi'i hawyi Eriuti kaipyi tuwemoherep Ereasa hawyi Ereasa imoherep Matā. Mi'i hawyi Matā imoherep Iako. ¹⁶Mi'i hawyi Iako imoherep Iuse. Mi'i ti mana Maria e'aito wuatnuat toine'en. Mi'i ti mana Maria kaipyi tuwemoherep Iesui mekwat Tupana Mipo'oro Wuat'i Ywania Porekuatnuat E Hap Het Rakat.

¹⁷Sa'awy'i wuat aha'ase'i pot Aparāu e'at kaipyi morekuat Tawi e'at kape 14 ok tuwemoherep. Aika'iwat Iesui e'yian miaria. Mi'i hawyi morekuat Tawi e'at kaipyi yi Papironia pe Isareu ywania tukupte'en hap e'at pe 14 ok tuwemoherep aika'iwat Iesui e'yian miaria.

Iesui I'ywāī'ī Hap Etiat

Iruka 1.26-35 Piat Ewy

¹⁸Mi'i hawyi mesuwe ahenoi teran aipotypot ywāī'ī hap etiat. Pyno tawa Nasare pe wētup ok Iuse e hap het rakat tat teran tehary'i wo yt karāpiat i ihainia wywo ieine'en hat mana Maria e hap het rakat. Ma'ato mi'i yt to'opytyk i te turan imepyt'a rakatno toine'en ma'ato yt ihainia kaipyi i ma'ato Tupana Pa'āu kaipyi imepyt'a. ¹⁹Mi'i hawyi iky'esat hat Iuse tikuap ta'y'n imepyt'a Maria hap hawyi tuwanetup ko'i ko'i kahato -Uima'at rasig Maria e. Wētup ok ihainia imepyt'a nug hat pote yt naku i atat uhehary'i wo e. Katupono wuat'i wywuat ieine'en hat ne'i Maria e tuwanetup hawe. Pyno waku atipo'oro mana Maria wētup hy kape mig'i wo e Iuse tuwanetup hawe katupono waku rakat Iuse pote yt toiky'esat i miit'in tikuap imepyt'a hap haype. ²⁰Ma'ato aikotā waku Maria po'oro wētup hy kapiat hap kape tuwanetup turan Tupana emiit atipy kaipywiat tuwemoherep ta'y'n Iuse mu'etu mi'i hawyi to'e Iuse pe. Mi'i hawyi to'e Iuse mu'etu -Morekuat Tawi emiariru miariru e -Yt ereken'ē tei'o etat Maria ehary'i wuat hamo. Katupono ti Tupana Pa'āu Wakuat e. ²¹Pyno meiūran ti aru mana Maria mepyt tumoherep ihainia hit wakuat sese rakat e. Mi'i waku ehēt'ok Iesui are. Katupono mi'i ti temiit'in ehakyera'at i'atuminug sa'ag pywiat hamo. ²²Pywo tuwemoherep ta'y'n wyti aru aikotā sa'awy'i wuaria tehay moherep haria po pyi Tupana mienoi ewy. ²³Mio tā e ti Tupana sa'awy'i miit'in me. -Meiūran ti aru

wētup ok haryporia wakuat makuptia te yt he'aito i te rakat pykai imepyt'a rakatno topyhu'at hawyi ti aru imepyt ihainia hit. Mi'i kape ti aru eiwēpo wat Emanueu katupono Emanueu e wyti Tupana toine'en aiwywo e. Topiat yianmiat Tupana ehay enoi hat Isaia tomiwan 7.14 pe e. ²⁴Mi'i hawyi luse tuwehymut ra'yn hawyi tutunug na'yn Tupana potpo'oro piat tonapin hap ewy. Totat ra'yn Maria tehary'i wo. ²⁵Totat ra'yn wen ma'ato yt topytyk i. Meiūran ti Maria Imepyt ra'yn luse tum na'yn imepyt pe het Iesui e wo'ehakyaera'at e topusu puo.

Õ'ë Haria Urienti Kaipyi

2 ¹Aipotypot Iesui ti tuwemoherep ta'yn mesuwe mekewat tawa hit Perēi yi luteu pe karāpe Eroti toine'en morekuatno itotiat turan. Mi'i hap e'at pe waikiru etiat wemu'e haria tō'ë tō'ë ta'atue'yi Urienti kaipywiaria tawa Ierusarēi kape aikope pyi aat wētem hap kaipyi. ²Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa wato Ierusarēi note hawyi -Aikope som hirokat Aiporekuat pakup muat i'ywāi'ī i'atu'e itotiaria pe. Aikope som tuwe'ywāi'ī ei'ywania luteu ywania Potypot pakup i'atu'e. Katupono ha'awyte ra'yn uruta'akasa aat wētem hap kaipyi hewaikiru i'ywāi'ī hap enoi hap urue'yi tote i'atu'e. Mi'i pote urutō'ë meikowo hewaikiru upi imotypot hamuat i'atu'e. ³I'atu'e hap morekuat Eroti tikuap hawyi tuwanetup ko'i ko'i kahato i'ewyte tawa Ierusarēi miaria wy. ⁴Mi'i pote morekuat Eroti ti'atunug na'yn tuwewowi pa'i kororia akag ko'i i'ewyte miwan kuap haria hawyi apo e i'atuepe -Mehin'in e aikope som tuwemoherep irane Tupana Mipo'oro Wuat'i Porekuat Koro wuat sese e. ⁵Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i tawa hit Perēi me yi luteu pe tuwemoherep Mi'i Miit i'atu'e wyti sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria miwan i'atu'e. Katupono sa'awy'i Tupana ehay moherep hat mio tā e miwan me yian mete i'atu'e. ⁶-Ta'i ahetawa kurin moity'i ewei'e tawa Perēi yi luta ywania e. Ma'ato yt eiwemoti tei'o ehetawa kurin hap ete katupono ti aru meiūran ehetawa hit Perēi po'og po'og miit'in mikuap mo topyhu'at yi luta ywania yne tawa ko'i kai katupono ehetawa hit Perēi me tuwemoherep irane Isareu ywania Potypot Koro sese e ti sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Mikeia tomiwan me 5.2 pe i'atu'e morekuat Eroti pe. ⁷Tuwat i ra'yn inapin haria hawyi morekuat Eroti ti'atukay kay aat wētem hap kaipywiat õ'ë haria waikiru etiat wemu'e haria ira'yn apo to'e mig'i wo i'atuepiat hamo -Karapei ewei'akasa sa'awy'i mekewat waikiru e i'atuepe. Karapei tuwemoherep sa'awy'i ehewowi mekewat waikiru e. ⁸Mi'i hawyi ta'atuhenoi yne morekuat Eroti pe hawyi to'e waikiru etiat wemu'e haria pe. -Waku eweiwat tawa hit Perēi kape uhyt'i'in e. Mi'i tote o apo ewei'e kahato Hirokat etiat aikope aikope tuwemoherep hap e. Mi'i hawyi eweipuēti hawyi waku ewehenoi uhepe aikope toine'en hap katupono areto mono imotypot hamo e. ⁹Mi'i hawyi waikiru kuap

haria tuwat ra'yn. Te'eruwētem morekuat yat koro pyi turan te'era'akasa i ra'yn muap upi mekewat waikiru sa'awy'i wuat aat wētem hap kaipywiat. Mi'i hawyi ti toto i ra'yn i'atue'yian me te'en te'en Hirokat ieine'en hap kape. Mi'i hawyi waikiru upi tuwat tawa hit Perēi kape. Put'ok e waikiru itote hawyi topyhu'at Hirokat ieine'en hap apy tote. ¹⁰Te'era'akasa ra'yn mekewat waikiru kapiat hawyi i'atuwepiit kahato ra'yn. ¹¹Mi'i hawyi tuwehyt'ok ta'yn i'yat pe ta'atupuēti ta'yn hirokat ity Maria wywo. Mi'i hawyi te'eruwepỹ'ātutuk hirokat motypot hamo. -Waku ta'atu'e hawyi ta'atumiereto ko'i ta'atu'apypok ta'yn imehit rakat uru kawiat hawyi ta'atuium ne'en ne'i hirokat pe iky'e hap. Mi'i hawyi ta'atuium ikamhigse rakat miwuk wo iky'e hap. Mi'i hawyi mohag hy Mira e hap ta'atuium hirokat motypot haype. ¹²Mi'i hawyi i'atumu'etu Tupana ti'atumowatetup ta'yn. Mio tā e -Yt ewei'aipok tei'o morekuat Eroti puo henoï topiat hamo. Mi'i pote te'era'aipok ta'atue'yi kape wētup muap upi.

Tuwat Ra'yn Esitu Kape

¹³Mi'i hawyi Tupana mipo'oro atipy kaipywiat tuwemoherep Iuse mu'etu hawyi to'e -Epoĩ'am no Iuse e. Etioto ro hirokat wētup yi kape pya meĩüpe pyi mekewat yi Esitu kape ity wywo e. Eweipopy ro e katupono ti aru morekuat Eroti tikat ra'yn hirokat i'auka hamo ne'i e. Waku yi Esitu pe eweikupte'en. Meiüran hawyi ahenoi i karāpe waku meikowo ewei'aipok ira'yn e atipy kaipywiat Iuse mu'etu. ¹⁴Mi'i hawyi Iuse ipoĩ'am na'yn wātym muo hawyi meremo Iuse tioto hirokat ity wywo te'eropopy Esitu kape. ¹⁵Mi'i hawyi morekuat Eroti ku'uro hap kape tukupte'en yi Esitu tote aikotā sa'awy'i Tupana to'e miwan me hap ewy -Meiüran ti aru Uha'yru atikay kay yi Esitu kaipyi e sa'awy'i wuat Oseia miwan me 11.1 pe.

Eroti Ti'atu'auka Hirokaria

¹⁶Ma'ato morekuat Eroti tikuap ta'yn seha'at haria yt topuo i te'ere'aipok hawyi ipy'ahak topyhu'at. Mi'i hawyi morekuat Eroti ti'atupo'oro ra'yn tesurara'in tawa hit Perēi kape yne itotiaria hirokaria ihainia hit ko'i typy anu pyi i'ywai'ĩ rakaria atu'uka yne hamo. I'ewyte hirokaria ihainia hit'in yt pya hin i Perēi kawiat ieine'en haria typy anu pyi yi kape rakaria toi'atuuka hamo. Katupono typy anu waikiru etiat wemu'e haria te'era'akasa waikiru kapiat pote. ¹⁷Toi'atuuka yne itote aikotā Tupana ehay moherep hat Ieremia mienoi tomiwan miat sa'awy'i sese hap ewy. ¹⁸-Tawa Perēi pyi mekewat yi Hama kape ti aru i'ahay kahato i'atuwo'okak'i hap yt he hin i i'atuetiat hap. Mi'i turan ti Mana Hakeu ywania tawa hit Perēi miaria to'okak'i kahato ta'atumepyt'in saty'u haype. Mi'i hap ko'i yt uwe kuap i imoperup i porap. Katupono i'atumepyt'in totat yne ra'yn pote ti Tupana ehay enoi hat Ieremia miwan pe 31.15 pe yian mete Perēi miat hirokaria atuuka hamuat hap etiat.

Te'erulewa'aipok Nasare Kape

¹⁹Mi'i hawyi yi Esitu pe Iusue'in tukupte'en mot'i ma'ato meĩuran morekuat Eroti iku'uro ra'yn hawyi Tupana tipo'oro ira'yn temiit atipy kaipyi Iuse kape imu'etu yi Esitu piat heine'en turan. ²⁰-Epoĩ'am no Iuse e. Etioto ro hirokat ity wywo hawyi ewei'aipok i ro Isareu ywania e'yi kape katupono ti mio hirokat auka teran hat morekuat Eroti iku'uro ra'yn e atipy kaipywiat suut hat Iuse mu'etu. ²¹Mi'i hawyi Iuse ipoĩ'am hawyi to'e -Pyno waku wata'aipok i ra'yn ahetawa kape e hawyi tuwat ira'yn hirokat hawyi ity wywo ta'atue'yi Isareu kape.

Iruka 2.39 Piat Ewy

²²Put'ok ta'atu'e itote hawyi Iuse tikuap ta'yn morekuat Eroti sa'yru Akeirau e hap het rakat topyhu'at to'ywot saipepiatno heiam note aiũpe pyi sa'awy'i i'ywot ti'atuuka hirokaria hap tote. Mi'i pote Iuse token'ẽ itotiat toine'en hamo. Mi'i hawyi imu'etu Tupana timowatetup Iuse pe -Yt ereine'en nei'o meĩũpe yi luteu pe e Tupana Iuse mu'etu. Mi'i pote tuwat i ra'yn mekewat yi Karireia kape ira'yn. ²³Mi'i hawyi tukupte'en mekewat tawa Nasare pe ra'yn. Mi'i tã ti tuwemoherep aikotã sa'yru tehay moherep haria puo pywiat imienoi ewy. Mi'i pote wyti Iesui Nasare piat i'atue'.

Iuwãu Muap Tutunug Iesui Uut Hap Kapiat

Maku 1.1-8; Iruka 3.1-18; Iuwãu 1.19-28 Piat Ewy

3 ¹Mekewat e'at pe ti Iuwãu wo'oset'ok hat tuut ra'yn yi luteu yahig wato kape. Itote wyti toi'atumu'e kahato ra'yn. ²Mio tã e toi'atumu'e -Ewei'atoiat ro yne eiminug sa'ag ko'i e katupono mio tuut ti aru ra'yn aika'iwat e. ³Katupono nimo kahato ra'yn Tupana ehay moherep hat Isaia henoi tomiwan me Iuwãu etiat. Mio tã e -Wẽtup ok ti aru toine'en yahig wato totiat tehay pirik wuat wo'omu'e hat e. Mi'i ti aru henoi henoi waku eweihywytip ipu'ap ihuut hap owakai e. Mi'i pote eweimohãpyk to eiminug yt naku i hap huut hap owakai. Mio tã Isaia henoi tomiwan 40.3 pe e. ⁴Mi'i turan Iuwãu esokpe ti hũ Kameru sap kawiat. I'ewyte iwe'ok kytyt ti hũ pe kawiat. Mi'i hawyi imi'u pohit awi'a hy na'apy piat tutu'u itote. ⁵Mekewat e'at pe tuwat kahato miit'in Ieruseri miaria luta totiaria. I'ewyte wuat'i tawa hit upiaria Iutãu hy popy etiaria Iuwãu ehay kapiat te'erewanetup hamo. ⁶I tote ti uito ti yt naku i nug hat pote mesup etiwaure ra'yn uiminug sa'ag i'atue'. Mio tã i'atu'e ta'atuheno hawyi Iuwãu ti'atuset'ok ta'yn Iutãu hy pe. ⁷Mi'i turan Iuwãu teha'at turan tõi'ẽ typy'i kahato wo'omu'e haria akag ko'i Wariseuria hawyi Satuseuria Iuwãu piat ta'atuset'ok hamo wen ma'ato mio tã e ne'i Iuwãu i'atuepe -Pyno yt aikotã kuap i te woroho'oset'ok eipe e katupono eipe

yt naku i nug haria ne'i te. Eipe ti moĩ ko'i ewywuat rē haiwot rakaria te ne'i e. Mi'i pykai kan hamoĩ eweĩē meikowo eiweset'ok hamo. Tupana piat ei'apiheg hap pupi eweiken'ē haype apo eweĩō'ē e i'atuepe. ⁸Ta'i toipo'oro aru ei'apiheg hap. Pyno ewe'i'atoiat ro yne eiminug sa'ag ko'i e. Mi'i hawyi waku nug haria wo eweikupte'en wuat'i ehamo. Mi'i hawyi waku nug haria wo eweikupte'en wuat'i ehamo. ⁹Yt naku i ewe'i'e eiwo'ope -Aito ti Aparāu emiariru'in pote yt ai'apiheg kuap i ewe'i'e katupono ehewaku hap yt tuut i ehe'ase'i kaipyi ne'i e. Ta'i Tupana tiky'esat pote tutunug kuap Aparāu emiariru'in piit ko'i meimuēwat nu ko'i kawiat e. ¹⁰Eiwe'eg wo o katupono mio Tupana toine'en waku pe ra'yn te'ywyhap wywo mikoi yp sapo terek hamo. Mekewat aria'yp yt haat kahato i rakat wyti toitererek hawyi toiwuk hamuat aria pe. ¹¹Uito ti woroho'oset'ok y'y wo ne'i. Urutoiat yne ra'yn uruminug sa'ag yt nakuat i hap ko'i ei'e moherep hap. Ma'ato Uhaipe piat tuut rakat wyti aru ehēt'ok Tupana Pa'āu wakuatno ra'yn i'ewyite aria wo ra'yn. Ta'i mi'i miit ri po'og po'og uikawiat wakuat are e. Uiat uhewaku hap ti yt put'ok e hin i hemiit ipysei hamo ipy sokpe pag hamo e. ¹²Ipo pe ti toine'en awati iā'yī airo hap yp'ype. Mi'i hawyi toiporera'at hā'yī hawyi toheiam nug na'yn hawyi tohytmoĩ ra'yn waku puo ma'ato mekewat i'ape ko'i ti toiwuk ta'yn yt karāpiat i hasep takat aria pe.

Iuwāu Timoset'ok Iesui

Maku 1.9-11; Iruka 3.21-22 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi wētup e'at pe Iesui toto ra'yn Iutāu hy kape te'yi Karireia kaipyi Iuwāu piat toset'ok hamo. ¹⁴Ma'ato put'ok e itote hawyi Iuwāu to'e Iesui pe -Uika'iwat e eriot apo eset'ok uhepiat hamo e. Pyno yt naku i uito woroset'ok Uipotypot ne'i En tupono. En ni po'og uikai e. Mi'i tupono ti po'og waku En uhēt'ok e. ¹⁵Mio tā e pote Iesui to'e Iuwāu me -Mi'i hawyi Iesui to'e ma'ato Iuwāu me -Waku uhēt'ok en mehin e katupono ti Tupana tiky'esat uhēt'ok epiat hap e. Mio tā e pote -Pyno woroset'ok e'e hap ewy e Iuwāu Iesui pe. ¹⁶Mi'i hawyi toset'ok rakirē Iesui tuwētem y'y pyi turan atipy tuwe'apypok ta'yn. Mi'i turan Iesui iha'at ywaipe turan put'ok e ra'yn Tupana Pa'āu pykasu ewywuat hawyi pepok'e Iesui ete. ¹⁷Mi'i turan toikuap sehay atipy kaipyi -Meiē ti Uha'yru sese uimiky'e kahato e. Uimowepiit kahato hat e.

Ahiag Tohā'āg Na'yn Iesui

Maku 1.12-13; Iruka 4.1-13 Piat Ewy

4 ¹Mi'i hawyi Tupana Pa'āu tioto Iesui yahig wato kape aikope yt uwe i ieine'en hap kape. Itote ahiag hā'āg kahato. ²Itote Iesui toine'en 40 e'at 40 ewātym yt kat i hin i tutu'u. ³Mi'i turan put'ok e ahiag itote hā'āg hamo. Mi'i hawyi to'e Iesui pe -Mehin e pywo Tupana Sa'yru sese En mote etunug no

meikowat nu ko'i kawiat man emi'u wo e Iesui pe. ⁴Mi'i hawyi Iesui tiwesat. Mio tā e -Katupono miwan me wyti mio tā e -Ta'i yt mi'u kaipyi miit'in tukupte'en ma'ato Tupana ehay nug hap kaipyi yn tukupte'en kuap miit'in e. Tupana sa'awyi miwan me Teturonamia 8.3 pe. ⁵Itote pyi ahiag tioto ra'yn Iesui tawa wato Ierusarēi kape ra'yn hawyi totopag Iesui mekewat Tupana motypot yat koro po'og ywaiti kahato rakat tote. ⁶Mi'i hawyi ahiag to'e tope -Mehin e pywo ti Tupana Sa'yru sese En mote e'okhyt'at ro meiūpe pyi yi kape katupono sa'awyi ti Tupana to'e -Atipo'oro aru atipy kaipyi e'okhytsat hamo e. Mi'i pote e'okhyt'at pykai yt ere'ahyk hin i nu ko'i ete e. E sa'awyi Tawi wepy hap 91.11-12 pe. ⁷Ma'ato Iesui tiwesat -Pywo ma'ato wētup miwan me to'e wy -Yt ehā'āg nei'o ka'iwat Tupana e Teturonamia 6.16 pe. ⁸Mi'i hawyi ahiag tioto ra'yn Iesui yity'ok po'og ywaiti rakat kape. Mi'i hawyi itote pyi ahiag timoherep tope wuat'i ywania mesuwat yi totiat sekat ko'i. Mesuwat mytyyp yne i'atuporekuaria i'atuwepainug hap ko'i. Toimoherep yne iwato hap oktan. ⁹Mi'i hawyi to'e -Mehin e pyno mesuwat wyti atum yne teran epe erep'y'ātutuk uhewowi uimotypot hamo pote. ¹⁰Ma'ato Iesui tiwesat -Mutoro meiūpe pyi pya ui'yatypepyi e katupono sa'awyi wuat miwan me to'e -Etimotypot ro eka'iwat e Tupana sese yn e. Waku mi'i yn wateropat e Teturonamia 6.13 miwan me. ¹¹Mio tā e hawyi ahiag toto ra'yn Iesui yatypepyi. Mi'i pykai Tupana mipo'ororia tō'ē ra'yn atipy kaipyi Iesui powyro hamo.

Iesui Tuwat Ra'yn Miit'in Mu'e Hamo Karireia Totiat
Maku 1.14-15; Iruka 4.14 Piat Ewy

¹²Mi'i hawyi Iesui ta'aipok i ra'yn aikope miit'in tukupte'en hap kape turan toikuap ta'yn luwāu wo'oset'ok hat pyhik hap. Toikuap hawyi toto ra'yn itote pyi yi Karireia kape ra'yn. ¹³Ma'ato toine'en ni tawa Nasare pe ma'ato toto tawa Nasare pyi tawa Kawanaum kape. Put'ok to'e itote hawyi toto tomotag hap tawa Nasare pyi tawa Kawanaum kape mekewat Karireia hyemyi'a ēpe totiat tawa mekewat set Sepurum e'yi totiat tote. I'ewynte Natari e'yi totiat tawa pe toine'en. ¹⁴Pyno mi'i tā ti tuwemoherep aikotā sa'awyi wuat Tupana ehay moherep hat Isaia e hap ewy ra'yn. ¹⁵Meiūran ti aru Sepurum ywania e'yi Natari ywania e'yi mekewat y'ly wato kawiatnuat mekewat Iutāu hy esokpuat Karireia pe tukupte'en irania'in ywania yt heTupana i rakaria tukupte'en. ¹⁶Mi'i hawyi i'ypyryp wiat ieine'en haria te'ereha'at ra'yn hētyhot esaika hap kape. Mi'i hawyi hētyhot mehit hap toine'en na'yn i'ypyryp we ta'atuku'uro hawe tukupte'en mekewat yi totiat turan. Isaia 9.1 pe. ¹⁷Itote ti Iesui ha'awynug na'yn miit'in mu'e hap. -Eweiwemorem no Tupana kape katupono yt pya hin i Tupana topyhu'at Miit'in Porekuatno sese hap e.

Iesui 4 Pira Pytyk Hanuaria Kay Kay Hamuat
Maku 1.16-20; Iruka 5.1-11 Piat Ewy

¹⁸Wētup e'at pe hawyi Iesui hewyry mekewat yi Karireia hyemyi'a ēpe upi yi kyt upi. Mi'i hap tote Iesui teha'at tyy ok kape mekewat

mehin Simau wētup het Peteru e hap i'ewyte i'ywyt Ātere kape. Mi'iria tukupte'en ta'atue'yara pe ihyemyi'a wato tote ta'atuesuki wato wuat wemohapap pira pytyk hap etiat haria kape. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui iwēpap'i i'atuewowi -Uiwyria'in e to'iro uhupi e. Ahenoi mono miit'in pytyk Tupana watnuat hap ehepe e. ²⁰Mi'i hawyi ta'atu'atoiat ra'yn ta'atuesuki wato itote hawyi meremo tuwat Iesui upi. ²¹Tuwat porap'i i ra'yn turan Iesui teha'at ra'yn Sepeteu sa'yru'in kape mehin Tiaku i'ewyte i'ywyt luwāu kape wesuki wato mog yara piat haria kape. Mi'iria ti tukupte'en ta'atu'ywot wywo yara pe hawyi Iesui iwēpap'i i'atuewowi -To'iro uhupi mehin'in e typy'ok takaria pe. ²²Mi'i hawyi tuwat meremo hupi. Ta'atu'atoiat ra'yn ta'atu'ywot i'ewyte ta'atu'eyara hawyi tuwat ra'yn Iesui upi miit'in mu'e hamo.

Iesui Ti'atumohāite I'ahuu Rakaria
Maku 1.38-39; Iruka 4.14-15 Piat Ewy

²³Mi'i hawyi Iesui toto i itote pyi yi wato Karireia piaria mu'e hamo i ra'yn. Toi'atumu'e kahato sehay wakuatno Tupana motypot yat pe. I'ewyte i'ahuu rakaria toi'atumohāite kahato aikotā aikotā i'atu'ahuu rakaria toi'atumohāite kahato itote. ²⁴Mi'i hawyi yi Siria piaria tikuap ta'yn Iesui misepap ko'i. Mi'i hawyi tō'ē tō'ē pya wuaria. Ta'atuerut kahato i'ahuu rakaria torannia hawyi Iesui ti'atumohāite kahato ipiit heg nakaria ma'āu sa'ag ko'i mimoeso'ok ko'i ipo kī'ā rakaria ipy kī'ā rakaria iku'uro ku'uro rakaria ta'atuerut hewowi hawyi toi'atumohāite yne ra'yn. ²⁵Mi'i hawyi miit'in sem tuwat tuwat hupi aikopuo aikopuo hewyry hap upi yi Karireia kaipywiaria tawa wato Ierusalēi kaipywiaria mekewat Iutāu hy sakpuaria mekewat 10 tawa ko'i kaipywiaria tuwat hupi. I'ewyte yi Iuteu kaipywiaria tuwat tuwat Iesui upi.

Iesui Mienoi Hap Mipoityro Haria Etiat
Iruka 6.20-23 Piat Ewy

5 ¹Mi'i hawyi miit'in sem te'eruwa'atunug Iesui kape. Mi'i hawyi teha'at i'atuewowi hawyi ipot'am na'yn yity'ok kape hawyi ta'apyk itote yity'ok apypeke. Mi'i tote ipotmu'eria te'eruwa'atunug i'apy pueri wo. ²Mi'i hawyi Iesui ha'awynug i'atumu'e hap. ³Mio tā to'e -Uhekatuwyria uwe uwe Tupana pe to'e -Uruto i'atuhaky'e'i rakaria wo pote urutukupte'en katupono yt uruikuap i ti En urumiky'esat oktan i'atu'e. Mio tā e haria ti uimipoity wo te'eropyhu'at. Iwepiit rakaria sese te'eropyhu'at. ⁴Mi'i hawyi Iesui to'e i -Uiwyria'in e uwe uwe tuwak topy'a pe irania'in satek pote ho'opot turan mi'i haria pe ti Tupana to'e -Uito aru woroho'omowepiit aru ehatek turan e. ⁵Mi'i hawyi Iesui to'e i -Pyno eiperia ti ta'i paa e haria eweikupte'en pote ti aru put'ok e Tupana miium ehapiat aipoityro hap. ⁶Mi'i hawyi to'e i -Pyno uwe uwe

ipotpap Tupana miky'esat nug hap ete tesy'at wywo te'ytui wywo mi'i haria ti aru meiūran Tupana mimowepiit wo tukupte'en. ⁷Mi'i hawyi po'og Iesui henoī -I'ewyte uwe uwe ihaky'e'i rakaria piat hegyi'at rakaria pe ti aru Tupana egyi'at hap tuut i'atuewowi. ⁸Mi'i hawyi to'e i -Pyno uwe uwe toine'en ipy'a hāpyk kahato mi'iria wyti tupana kapiat akasa haria wo tukupte'en. ⁹Mi'i hawyi po'og Iesui henoī itotiaria pe -Pyno uwe uwe ipotpap wo'owese hap wywo yn mi'iria ti Tupana i'atueropat kahato aikotā tomepyt'in sese eropat hap ewy. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui to'e i -Pyno uwe uwe ho'opot kahato tepiat niatpo hap Tupana miky'esat nug turan mi'i haria pe ti aru tutum toieine'en hap. ¹¹I'ewyte karāpe ehepe te'erehay mikyry'i kat i'atu'e kat i'atu'e ehepe karāpe eweiwat uhepiat pote. Mi'i tā pote ti aru uimipoityro wo eweikupte'en. ¹²Ma'ato mi'i pykai waku eiweipiit eiwehum yn na'yn katupono Tupana kai iwato kahato imiium ehapiatnuat atipy pe. Katupono sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria ti ei'ewyte ho'opot haria tukupte'en.

Iesui Mohey Haria Ukyt Ariāty Ewywuaria Te'eropyhu'at
Maku 9.50; Iruka 14.34-35 Piat Ewy

¹³Pyno eiperia wyti ukyt ewy eweikupte'en miit'in mu'e hamo ma'ato ukyt yt hē'ē rakat i pote yt kat hamo i waku. Ma'ato waku mipun wo toine'en hawyi miit'in mi'akit akit wo topyhu'at. ¹⁴Eiperia wyti ariāty ewy miit'in me muap Tupana kapiat moherep hamo. Mi'i pote mekewat tawa yity'ok totiat minug heremo pya kahato. ¹⁵Katupono ti yt uwe i ariāty hapyke hawyi ipag yrysakag ywyt'okpy pe ne'i. Ma'ato heiam sese pe. Wāty m mote miit'in topag ariāty ywaiti heiam sese pe yn waku aiūpe getap moētyhot hamo. Mi'i hawyi yne ra'yn getap wiaria waku puo i'atuewry e. ¹⁶Pyno ti aikotā ariāty hētyhot kahato hap ewy eipe uimohey haria miit'in pu'ap Tupana kapiat moētyhot hamo eweikupte'en e. Atiky'esat yne eiminug wakuap ko'i heremo wuat'i akasa hamo i'ewyte Ai'ywot Tupana atipy piat motypot hamuat atiky'esat e Iesui temiit'in me yity'ok tote.

Iesui Tupana Ehay Nug Hanuat Toine'en

¹⁷Uiwryia'in yt eiwanetup tei'o ariot mesuwat yi kape Tupana ehay Muisei mimoherep moma hamuat hap kape e. I'ewyte yt eiwanetup tei'o ariot mesuwat yi kape mekewat sa'awy'i wuaria Tupana ehay enoi haria miwan moma hamuat hap kape ma'ato kat i'atu'e kat i'atu'e ta'atumoherep uhetiāt hap ko'i moherep hot'ok hamuaria uiwryia'in e. ¹⁸Pywo pe ti are'e mesuwat yi aat waty waikuru ko'i ikahuro pykai ti aru Tupana ehay moherep haria nimuaria miwan ko'i tukupte'en ne. Yt tuweityk hin i ra'yn e. Pywo pe ti itig hap iwan hit ko'i Tupana ehay miwan etiat Muisei miwan Tupana ehay moherep haria miwan topyhu'at

aru wuat'i e'at pe. Yt karāpe i aru Tupana ehay miwan miat ikahuro e. Pyno ti yt uwe i ipyhyp kuap Tupana e hap ko'i -Atunug aru e hap ko'i ta'i Tupana tunug kuap yne yne to'e hap ewywuat e. ¹⁹Mi'i tupono waku watunug yne kahato Tupana piat ainapin hap ko'i miwan miat e. Ma'ato uwe uwe mekewat Tupana miky'esat miwan miat yt inug neran i ainapin hap ko'i haype to'e irania'in me -Tupana piat ainapin hap ko'i miwan miat ko'i ewy e hat ti aru yt uwe mimotypotno i ra'yn topyhu'at atipy pe e. Ma'ato uwe uwe Tupana miky'esat ewy inug i'e hap miwan miat ewywuat mi'i hat henoi kahato irania'in me -Ta'i waku watunug yne torannia ainapin Tupana piat hap ko'i miwan miat e hat wyti aru Tupana etama atipy piat pe po'og topyhu'at Tupana mimotypotno e Iesui. ²⁰Pyno mesup are'e ehepe -Pyno po'og waku eiwepytyk heg kahato Tupana miky'esat nug hap ete. Mekewat wo'onapin haria Wariseuria ko'i mienoi ko'i kai pote yn ti aru eiwehyt'ok kuap aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote.

Iesui Aikotā Yt Naku I Hap Tuwētem I'atupy'a Piat

²¹Uiwyria'in nimuat ahe'ase'i ainapin haria ti Tupana ehay moherep haria hāpyk kahato aimu'e. -Yt eti'auka tei'o miit i'atu'e ma'ato eti'auka miit pote waku surara po pe ereine'en ekuap hamo e. ²²Uimohey haria koitywy po'og woroho'onapin mi'i hap ete e. Uwe uwe ipy'ahak aat ka'ap wētup ok miit ete mi'i hat wyti toine'en morekuaria py'asetpe iminug sa'ag enoi hamo i'apiheg hamo. I'ewyte uwe uwe to'e wētup ok pe -Yt kan hamo i en e yt iwe'eg hin i rakat en e. Mi'i hat pe wyti toto aria wato kape e Iesui temiit'in me. ²³Mi'i hawyi po'og to'e i'atuepe -Karāpe ewetum neran Tupana motypot hap eimium mekewat yparakai tote turan hot'ok'e ehepe wētup ok eiwy ipy'ahak ehediat hap pote ²⁴waku etoiat porap'i eimium wuat mekewat yparakai ywytppe hawyi waku meremo ereto wo'owese hap nug iwywuat hamo hawyi waku era'aipok eimium ium Tupana piat hamo. ²⁵Mi'i hawyi Iesui to'e i yity'ok totiaria pe -Uiwyria'in e karāpe wētup ok ekuasa hawyi ereto morekuat kape pywo sio yt kuap hamo pote muap upi waku etunug na'yn ipy'ahak takat ewy'ok wo i ra'yn e ma'ato yt etimowese i yian mete pote yt naku i aru topyhu'at eete e katupono ewanikap aru eium morekuat pe yt naku i nug hat en moherep hamo. Yt naku i en e morekuat pote epag aru surara'in akag po pe ra'yn epyhik wo'opyhik hawiat wuat'i e'at pe hamo e. ²⁶Mi'i hawyi wo'opyhik hawe ereine'en mot'i itote katupono eporenorem hap sa'up niatpo mipuēti pote. Ereine'en aru wo'opyhik hawe eporenorem sa'up puēti yne hap kape e Iesui temiit'in me yity'ok tote. ²⁷-Uipotmu'eria eweikuap ta'yn apo sa'awy'i wuat mienoi ainapin hap -Yt erepehik tei'o wētup ok ehary'i ete. ²⁸Ma'ato Uito wētup te ahenoi ehepe -Uwe teha'at haryporia kape iky'esat hap wywo tuwanetup hawe pote yt naku i kahato rakatno toine'en Tupana wanetup hawe e. Katupono tutunug na'yn topy'a pe.

Maku 9.47 Piat Ewy

²⁹Mi'i tupono etunug yt naku i hap eha sese wo pote waku etihap eha hawyi waku etipun pya ekai katupono po'og waku etihap kokawiat eha wywo yn ereke kuap atipy pe. Ma'ato torannia eha wywo pote ti ereto kuap aria kape e. ³⁰I'ewyte epo kokawiat wo etunug yt naku i hap mi'i pote waku etitek epo kokawiat mi'i hawyi waku etipun pya ekai katupono waku kokawiat ipo rakat wo yn ereine'en pote ereke kuap aikope Tupana toine'en hap tote ma'ato torannia epo wywo ereto kuap aria wato kape aikope miit'in ho'opot kahato hap kape.

Miit'in Wo'okyi'at Hap Etiat

³¹Mi'i hawyi po'og Iesui to'e wy ta'apypueri haria pe -Pyno mehin'in sa'awy'i ti mio tā i'atu'e nagnia -Etoiateran ehary'i e'aito pote waku etunug iwan morekuat kape hawyi waku eiwo'o'atoiat i'atu'e sa'awy'i. ³²Ma'ato Uito mio tā are -Sio wētup ok ihainia hehary'i toto ra'yn wētup haryporia kape iwywo waire waire'e hamo. Mio tā etunug hawyi ereine'en aikotā typy'ok ihary'i rakatno toine'en Tupana wanetup hawe. Mi'i tā etunug mote yt naku i etunug Tupana wanetup hawe. I'ewyte haryporia wētup ok wywo he'aito wo wen ma'ato toto ra'yn wētup ok ihainia kape waire waire'e hamo. Mi'i yt naku i tutunug Tupana wanetup hawe katupono mi'i tā tutunug hawyi aikotā typy he'aito wo toine'en Tupana wanetup hawe.

Etunug Wyti Aru E'e Hap Ewy

³³Watikuap ta'yn aikotā sa'awy'i nagnia ainapin kahato -Waku etunug yne atunug aru Tupana set upiat u'e hap ko'i e hap. ³⁴Pyno yt naku i atunug aru aikotā atipy piat ewy yt eweie tei'o katupono toine'en Tupana to'amyap tote atipy pe. ³⁵I'ewyte atunug aru u'e hap mesuwat mytyyp set upi yt eweie kuap i katupono mesuwat mytyyp wyti Tupana py aat hap toine'en. I'ewyte yt eweipehik kuap i tawa Ierusalēi set upi ei'e hap atunug aru ei'e hap katupono wyti Ierusalēi Tupana etawa sese pote. ³⁶Yt naku i eweie yt atunug u'e hap pote aru waku ui'asap ikytsig toine'en e yt pote i'ewyte hun toine'en e. Ma'ato yt uwe i mi'i nug kuap. ³⁷Pyno waku atunug aru eweie hawyi waku pywo pe eweie. Ma'ato yt ewetunug neran i kat ko'i kat ko'i ei'e hap pote -Atunug aru yt eweie i. Waku pywuat sehay yn tuwētem eiwē pyi are. Ma'ato yt pywo piat i eweie pote sehay sa'ag upiat myhu'at haria wo eweipyhu'at e Iesui topotmu'eria pe to'apypueri haria pe.

Waku Irania'in Powyro Haria Wo Ereine'en

³⁸Ta'i eweikuap kahato ti aikotā sa'awy'i nagnia ainapin hap ko'i. Mio tā i'atu'e miwan me -Karāpe wētup ok eha apok e'ahyk hawe mi'i pote waku erepyk eweiho'opok eha apok sa'up mo e. I'ewyte karāpe wētup

ok eiãi pik ei'ahyk hawe mi'i pote i'ewyte waku eiwepyk ewehãipik mi'i hat i'atu'e sa'awy'i nagnia ahepe ainapin hap e. ³⁹Ma'ato Uito are'e karãpe wêtup ok tunug sa'ag ehediat turan o yt ewe'apyk tei'o are. I'ewyte karãpe wêtup ok ewapetek pote o waku kokai uiporan kai ui'ahyk mehin waku ewei'e. ⁴⁰Uito ti woroho'onapin yt irania'in ewy hin i ra'yn e ma'ato mio tã are e -karãpe ehewanikap eipohari teran ehesokpe ete mi'i pote yt eipy'ahak tei'o ehewanikap ete. Ehesokpe toiky'esat pote waku ewetum ehkamisa toiky'esat pote waku ewetum. Ma'ato waku po'og ewetum imiky'esat kai toihep ehkamisa hawyi i'ewyte waku esiara ewetum. ⁴¹I'ewyte karãpe surara to'e ehepe -Etioto ro uhehare'en meremo pya wêtup miu iã'ãg tote hap tote my'ahaktu pote waku mehin waku po'og atioto typy iã'ãg hap kape ewei'e. ⁴²-Karãpe wêtup ok hêtup ehkare'en ko'i mi'i pote waku ewetum imiky'esat ewy I'ewyte karãpe wêtup ok tipuru ehekate pote waku eweipuru tope e.

Waku Ehewanikaptia Ky'e Haria Wo Ereine'en

⁴³Mi'i hawyi Iesui to'e i itotiaría pe -Pyno eweikuap wyti sa'awy'i wuaria ainapin hap ko'i -Waku ti aiwyria'in sese yn wati'atuky'e i'atu'e hap ma'ato waku ahewanikaptia ete ipy'ahak takaria wo watoine'en i'atu'e e. ⁴⁴Ma'ato Uito ti are'e ehepe Mio tã are -Ewei'atuky'e ro ehewanikaptia are. Waku ahaty'i haty'i haria upi wahêtup Tupana kape ⁴⁵Mi'i tã ewetunug mote aru Ai'ywot atipy piat sa'yru'in saki'yt'in no eweipyhu'at e. Katupono ti mi'i ti yt nakuaria i êtyhot hap i'ewyte wakuaria kape i'ewyte toipo'oro i'aman yt nakuaria i kape i'atumikoi moehãite hamo. Ta'i toi'atuky'e kahato to'o'ewy ewy wakuaria i'ewyte yt nakuaria i.

Iruka 6.32 Piat Ewy

⁴⁶Ma'ato mesuwarotiaría eiky'e haria yn ewei'atuky'e pote ti aru yt kat i eipoityro hap Tupana kaipyi. Katupono ti miit'in kaipywiat sa'up sat haria tiky'e ta'atuky'e haria yn. Ma'ato ti aiky'e haria yn wati'atupowyro pote yt ai'ywot atipy piat yt ewy hin i watoine'en. I'ewyte aiwese uhediat iwese rakaria kape yn pote yt kat i ha'up watipuêti aru ai'ywot atipy piat kaipyi. ⁴⁷I'ewyte ti waku watuwêpowat wuat'i miit'in kape yt naku i watuwêpowat aiwyria'in sese kape yn katupono mesuwarotiaría yt kat kuap i haria ti'atuky'e ti ta'atupy'asetpe haria yn. Ma'ato mi'i haria ewywuaria ne'i watunug pote yt watuwêpowat i irania'in kape. ⁴⁸Pyno waku eweipyhu'at hãpyk kahato rakaria wo aikotã Ei'ywot atipy piat waku kahato rikat ewy ewetunug etopotmu'eria yity'ok tote.

Wakuat Etunug Tupana Motypot Hamo

6 ¹Mi'i hawyi po'og Iesui to'e miit'in sem me yity'ok tote -Uiwyria'in e pyno yt naku i kahato eiwemotypot Tupana potpap ewetunug

turan e. Yt naku i kahato miit'in ehamo miit'in miat eimotypot hamo ne'i ewetunug Tupana potpap e. Ma'ato eimotypot miit'in kaipywiat hap yn eweikat pote yt kat i eimotypot hap sese eweipuēti Ai'ywot atipy piat kaipywiat e. ²Mi'i pote karāpe hatek takat put'ok e ehete turan waku eweipowyro kahato ma'ato yt miit'in piat eimotypot yt hamo i. Yt naku i eiwanetup hawe -Atipowyro mi'i miit' wuat'i ehamo pote mio uimotypot kahato miit'in mesuwe yt naku i ewei'e. Yt naku i ehehay eiwanetup hawe eimowato wuat'i ehamo eiminug wakuap ko'i wo e. Kat pote mi'iria ti Tupana motypot yat pe tuwehyt'ok kahato Tupana motypot haria ewy te'eruwa'atunug wen ma'ato yt pywo pe i. Ta'i mi'iria wyti getap upi oken upi Tupana motypot hap ta'atunug wen miit'in ehamo ma'ato yt pywo pe e. Mi'i hap ewy ewetunug mote wyti aru yt kat i ti aru Tupana kaipywiat eimotypot hap atipy pe e.

³Mi'i hawyi po'og Iesui to'e itotiarria pe -Uiwyria'in waku kahato eweipowyro ihaky'e'i rakaria mig'i wo yt uwe mikuap mo i. Waku ti yt ehenoi i eimium miit'in powyro hap wuat'i pe eimotypot hap pupi. ⁴Yt naku i ewyria'in sese pykai ikuap. Pywo waku ewetum mig'i wo emium ko'i. Ma'ato waku Tupana yn ikuap eminug ko'i katupono ti aru tupana hum ehepe häipe piat ko'i katupono eka'iwat ai'ywot atipy piat ta'akasa yne eiminug ko'i. Mi'i pote tuwehum ehewowi hap yn eweipuēti.

Iesui Henoi Aikotã Waku Ehehay Hamuat Tupana Kape

⁵-Uiwyria'in karāpe ehehay Tupana kapiat turan -Uito po'og uhehay se ei'e hap wywo irania'in ewy yt naku i katupono irania ti i'am myi ihay Tupana kape Tupana motypot yat pe. I'ewyte i'atuehay muap ko'i upi oken ko'i upi i'atuehay se. Irania'in mono te'ereha'at hawyi urumotypot ta'atuehaype. Ma'ato miit'in mikuap wo i'atuehaype Tupana kape wen ma'ato yt pywo pe i. Ma'ato miit'in piat eimotypot hap ne'i eweiky'lesat pote topyhu'at mi'i yn eha'up wo. Yt kat i Tupana kaipywiat wehum ehediat hap. ⁶Pyno karāpe ehehay teran Tupana wywo pote waku ereke e'oka'apype aikope miit'in yt ehamo i mig'i wo hawyi ere'apyhik mi'i hawyi ei'ywot yn ikuap ehehay mig'i wuat eipy'a pywiat pote Tupana tuwehum kahato ehewowi hawyi tutum ehepe eimiētup ko'i. ⁷Uiwyria'in karāpe miit'in py'asetpiat ehehay Tupana kapiat turan yt naku i ehehay hupi te i hupi te i ne'i ehehay miit'in mimotypot ereine'en teran pote. Katupono Tupana tikuap aru ahehay i'ywop pote yn i'atu'e. Miit'in tikuap ta'atuehay ikahu kahato rakat hap kyewi. Mi'i haria tiky'esat kahato irania'in piat ta'atumotypot hap haype.

Iruka 11.2-4 Piat Ewy

⁸Waku ahehay Tupana wywo wen ma'ato ti yt naku i hupi te i hupi te i wahu'at wahu'at sehay Tupana kape are katupono mio tã ehehay Tupana

wywo pote irania'in yt uimohey i haria ewywuat eweikupte'en e. Pywo pe ti Ai'ywot atipy piat tikuap kahato aimiētup tewowiat wahētup hap e'yian mete toikuap ta'yn kat ko'i kat ko'i aimiētup ko'i toikuap. Toikuap sakpo aimiky'esat sese ko'i katupono hewaure ka'a kahato ahehay kape aiwanetup hap yt wahētup i te pykai e.

⁹Uimohey haria woroho'omu'e teran ehehay hap ete. Pyno waku wato'e -Uru'ywot atipy piat uruiky'e kahato En e. Eset ri po'og ikahu torannia kai uruipuēti e. ¹⁰Papai uruiky'esat kahato ereine'en wuat'i miit'in Akag Koro wo mesuwat yi tote aikotā ereine'en Wuat'i Potypotno atipy pe hap ewy e. ¹¹Urupoi o En mesup e'at pe urumi'u wo urue'u'i wo e. ¹²Tupana waure wo ereine'en uruminug yne yt naku i hap ko'i kai aikotā uruto urutukupte'en waure wo miit'in yt naku i nug uruetiat hap kai hap ewy ¹³Yt uruwaure tei'o En urui'iā'āg hap tet pupi ma'ato urukawiatno to En yt naku i hap kaipyi. Katupono En wyti uruporekuat koro. Ewat esaika hap wyti wuat'i e'at piatnuat waku. ¹⁴Karāpe eipe waure wo eweikupte'en eima'at irania'in piat hap ko'i kai i'ewyete ti aru ai'ywot atipy piat waure wo ehapiat toma'at hap kai toine'en. ¹⁵Ma'ato yt karāpe i eweiwaure irania'in minug eima'at hap ko'i pote i'ewyete ai'ywot atipy piat i'ewyete yt iwaure kuap eiminug sa'ag ko'i. ¹⁶Pyno karāpe eiwemosy'at ehehay Tupana wywuat hamuat turan yt naku i ehemo'arot'i miit'in piat ikuap hamo irania'in uito po'og e haria ewy katupono mi'iria ti inug te'ereimosy'at turan i'atu'arot'i torannia miit'in mono ikuap uruwemosy'at hap ta'atu'e haype. Ma'ato pywo pe are'e ehepe mi'i haria ti aru ipuēti miit'in piat ta'atumotypot hap yn. ¹⁷Ma'ato po'og waku eiwemosy'at hamo eiweposei hawyi eiwa'apin yn. ¹⁸Mi'i pote yn irania'in yt ikuap eiwemosy'at hap ma'ato waku ei'ywot atipy piat yn ikuap mig'i wuat eiwemosy'at hap katupono mi'i yt irania'in yt ewywuat i pote tutum ehepe emiētup ko'i wuat'i ehamo e Iesui.

Waku Atipy Pe Etunug Ehekat

¹⁹Uimohey haria yt naku i mesuwat yi totiat yn ahekare'en atunug hap kape yn watuwewanetup aat ka'ap. Ma'ato mesuwat rotiat yn ahekare'en pote iytyt tu'u yne ne'i. I'ewyete sere'ok eharia miere'ok wo ne'i toine'en e. Yt naku i ahekat mo wato hap kape yn watuwewanetup aat ka'ap e. ²⁰Ma'ato uito are'e tuweupi pywo ti po'og waku wati'atunug ahekat atipy pe iheg me kahato wuat'i e'at piat rote. Itote ti yt kat i i'u kuap haria. Yt kat i nupi'a itote. Sere'ok eharia yt uwe i itote. I'ewyete i'ytyk hap yt tu'u kuap itote. ²¹Ahekare'en watopag yne atipy pe Tupana po pe pote ti aipy'a piat aiwanetup hap i'ewyete toine'en aru aat ka'ap Tupana wywo atipy pe e. Ma'ato mesuwarote yn ahekat wati'atunug pote i'ewyete aipy'a piat aiwanetup hap mesuwarote yn aru topyhu'at aat ka'ap e Iesui tomimuleria pe mekewat yity'ok totiararia pe.

Iruka 11.34-35 Piat Ewy

²²Uhekatuwyrria eheha pytig hap ti aikiotã ariãty ewy eipiit ete heremo kahato. Katupono ehapytig pote ti ehepe waku kahato eipiit moëtyhot muap upi hamo. ²³Ma'ato yt eehapytig i pote ti yt heremo kahato i kat ko'i kat ko'i ei'akasa hap ko'i e. Mi'i pote yne eipiit pe i'ypyryp sese puo yn ehewry hap ewy e. Yt eweimohey i pote aikotã i'ypyryp wato sese puo yn ehewry hap ewy eweipyhu'at eiwanetup hawe e.

Yt Etimotypot Kuap I Tupana I'ewyte Ehekat

Iruka 16.13 Piat Ewy

²⁴Pyno yt aikotã kuap i semiit tipotpap nug tekariwa tpyy ok takat to'otupuo Ma'ato tpyy ok toine'en hawyi wëtup ok watiky'e po'og hawyi wëtup ok yt watiky'e hin i sio wëtup ok miky'esat ewy watunug neran pote wëtup ok miky'esat ewy yt watunug kuap i. Pyno yt ewetunug nei'o mi'i hap ewy ne'i sio Tupana eiwemotypot turan pykai i'ewyte ehekat eiwemotypot pote yt karãpe i Tupana sese eweikuap.

Yt Erewanetup Tei'o Eheine'en Hap Etiat

Iruka 12.22-24 Piat Ewy

²⁵Mi'i tupono yt naku i eweiwanetup ko'i ko'i -Aikope pyi aru aimi'u ahe'u'i ahesokpe ahesapo hy ewei'e hap kape. Aikope pyi aru aheine'en hap ei'e hap kape yn yt naku i. Katupono ti eiwepiit hap sese eheine'en hap sese yt tuut i eimi'u wato hap kaipyi. Ta'i eiwepiit hap sese yt tuut i ehe'u'i kahato hap kaipyi eheshokpe kahu kahato hap kaipyi e. ²⁶Pyno apo aipiit apo po'og waku eheshokpe ko'i kai. Eiweha'at ro weitaria ewowi. Mi'iria ti yt karãpe i koi i'atu'e. Mi'i pote yt ta'atupirik kuap ta'atumi'u ta'atuko kaipyi. Yt kat i i'atu'yat i'atumi'u eiam ma'ato Tupana mi'atupoi tukupte'en. Pywo pe ti uiwyrria'in eiperia ti po'og Tupana wanetup hawe weitaria kai. Mi'i tupono ti ehewowi po'og ai'lywot atipy piat tuwanetup weitaria ewowiat hap kai. ²⁷Pyno eiperia ti yt wëtup ok i i'lywoporo kuap eheine'en mot'i hap. ²⁸Mi'i tupono yt kat hamo i eiwanetup ko'i ko'i aikope pyi aru atipuëti uheshokpe ewei'e hap ete. Yt kat hamo i ewei'e -Aikope som uheshokpe atipuëti aru ei'e hap kape yn eiwewanetup ko'i ko'i e. Pyno eiweha'at ro ipohyt ko'i kape aikotã te'eruwepainug hap kape. Katupono mohyt ko'i yt te'eruwetanup ko'i ko'i hin i aikopepyi aru uheshokpe e hap kape. I'ewyte ipohyt yt tuwesokpe pi'ig aat ka'ap hin i te'eruwepainug hamo. ²⁹Pywo pe ti are'e ehepe sa'awy'i aiporekuat pot Sarumau hekat kahato rakat hesokpe ikahuria kahato wen ma'ato hesokpe yt put'ok e hin i mesuwarotiat ipohyt ko'i ikahu hap ete e. ³⁰Mi'i hawyi mekewat yahig upiat ga'akyt koran pohyt wap i'atu'e hawyi muki'ite igag na'yn hawyi ahemyyp aria wo yn na'yn waku. Ta'i Tupana ti'atupainug kahato ga'apy ko'i. Mi'i hap ewy ti Tupana eipainug kuap kahato hat toine'en. Katupono mi'i hap Tupana mohey ehapiat hap kurin kahato

pote. ³¹Pyno yt naku i eheine'en hap ete eiwanetup ko'i ko'i. Aikope pyi aru ahesokpe watipuëti ewei'e. Aikope pyi aru aimi'u watipuëti ewei'e. Aikope aru ahesapo hy watipuëti ewei'e. Yt naku i mi'i hap kape yn eiwanetup. ³²Katupono irania'in yt Tupana mohey i haria ti mi'i ko'i kape yn te'eruwetup. Pyno yt naku i mi'iria ewywuaria eweikupte'en katupono ti Ai'lywot atipy piat tikuap kahato yne kat ko'i kat ko'i eipo pe yt kat i eimiky'esat ko'i. Eikawiatno hat eipowyro hatno toine'en e. ³³Waku po'og ni eweiwanetup eipy'a pe aat ka'ap aikotã aru ewetunug Tupana uiporekuatno e hap kape yn. Waku ewetunug imiky'esat ewy pote yn eheine'en kuap hamuat Tupana tum ehepe. ³⁴Pyno yt naku i eiwanetup muki'ite wuat niatpo aru ei'e hap kape ne'i ma'ato waku eiwanetup koity'i wuat ra'yn niatpo hap kape yn waku. Katupono yt naku i watuwanetup muki'ite wuat niatpo hap kape koity'i.

Yt Ereine'en Uwe Waku Uwe Yt E Hatno

Iruka 6.37-38; 6.4-42 Piat Ewy

7 ¹Mi'i hawyi po'og to'e Iesui temiit'in me yity'ok tote -Yt naku i ewehenoi irania'in etiat irania'in me Yt naku i mi'i e'e hap. Ma'ato mi'i tã ne'i ewetunug mote Tupana to'e wy yt naku i en e aru ehepe. ²Katupono ti aru ewehenoi irania'in etiat yt naku i ei'e hap mi'i pote ti aru Tupana i'ewyte to'e ehepe yt naku i eiperia e. Katupono koran eiminug hap oktan ne ti aru Tupana tunug ehepe. ³Pyno yt naku i ti eiwehaponik ewy eha piat hu hit toine'en hap kape pote waku atihap teran eha piat hu hit yt ere'e kuap katupono ewat eha pe toine'en po'og iwato aria'yp sapen iwat ewy eha piat kai. Mi'i ewat iwato rakat ri waku etihap hawyi waku etihap ewy'ok eha piat e. Mi'i hap ewy ti yt naku i eweikat irania'in minug sa'ag ko'i karãpe yt eweihap i te eiminug sa'ag. Waku sa'awy'i etimohãpyk o eiminug sa'ag ko'i hawyi etipowyro kuap ewy i'atuminug sa'ag mohãpyk hamo. ⁴Kat hamo ten ere'e ewy'ok pe -Atihap teran eha piat hu hit ere'e toine'en ne eha piat aria'yp sapen wywo te. ⁵Pyno waku yt to'e hap ewywuati inug haria mi'iria ti waku ihap ta'atueha piat aria'yp sapen. Ta'atuehapytig irania'in eha piat hep kuap hamo. ⁶Yt ewetum nei'o wakuat Tupana ehay awareria ewywuaria haiwot rakaria pe i'atumi'u wo katupono ewetum mote ti aru te'eruwemorem na'yn ehekatu'u hamo. I'ewyte yt eweiporokpun nei'o ehewahi ikahu rakat ewywuati Tupana ehay hamuat ko'i e'yan kai katupono ti aru eweiporokpun pote ti aru ta'atu'akit akit hawyi ta'atumopit pit kahato ne'i ra'yn. Katupono ti mi'iria Tupana ewanikap sese tukupte'en mote.

Waku Ehëtup Waku Etikak Waku Teg Teg Hamo Oken'ypy Ete Waku

Hap Puëti Hamo

Iruka 11.9-13 Piat Ewy

⁷Mi'i hawyi po'og tohenoi -Uiwyria'in uheinyt'in karãpe ewehëtup kahato Tupana kape eimiky'esat ko'i mi'i hawyi tutum ehepe yne

eimiētup ko'i. Mi'i tupono waku eweikat kahato aikope aikope toine'en imiium ehapiat wat ko'i. Waku oken'ypy ete teg teg ewei'e eimiky'esat ētup hamo hawyi aru tuwe'okenhyp'ok ta'yn ehewowi emiky'esat ko'i ium hamo. ⁸Katupono uwe uwe hētup Tupana kape mi'i ti tomiētup ipuēti kuap Tupana kaipyi. I'ewyte ereine'en oken'ypyhyp tote teg teg ere emiky'esat ētup hamo pote Tupana ho'okenhyp'ok toeken'ypy emiky'esat ium hamo. ⁹Uhemii't'in karāpe ehepe eimepyt hētup waku rakat turan apo i'ywot tum ne'i -Atiky'esat u'i u'i'ywot e turan pote ewetum u'i tope e. Yt ewetum i eimepyt pe nu ne'i -Atiky'esat kahato u'i mamai papai e pote ewetum na'yn eha'yru ehaki'yt pe u'i e. ¹⁰I'ewyte karāpe eimepyt hētup pira pu'i pote apo ewetum moĩ ne'i eimepyt pe. ¹¹Pyno mi'i hap ewy ti eipe yt naku i nug haria wo wote pykai eweikuap kahato waku rakat ium eimepyt'in piat hap ma'ato ti ei'ywot atipy piat po'og po'og wakuat wuat'i mesuwarotiat miit'in kai mi'i tupono miit'in miētup wakuat yn tutum kuap ehepe i Iesui.

¹²Pyno waku ewetunug aikotā irania'in tunug wakuap ehietiat hap ewy te waku ewetunug irania'in me aikotā mekewat Muisei wo'onapin hap kaipywiat Tupana ehay moherep haria mienoi ewy e yity'ok tote.

Iruka 13.24 Piat Ewy

¹³Pyno ti waku eiwehyt'ok kuap muap hit upi yn atipy kape ma'ato mekewat muap iwato rakat upi ti ehewyry yt niatpo hin i wen ma'ato mekewat muap ti ehereto ho'opot wuat'i e'at piat hap kape. Ma'ato ti tyy'i kahato i'atukohyewyry mekewat muap wato upi. ¹⁴Pyno mekewat oken'ypy atipy kapiat wyti kurin kahato mi'i pote mekewat muap upiat ehewyry hamo niatpo kahato eheine'en wuat'i e'at piat puēti hamo. Mi'i pote ti yt i'atu hin i mekewat muap upiat hewyry rakaria e.

Uimohey Haria Eweikuap I'atuminug Hap Kaipyi

¹⁵Mi'i hawyi to'e Iesui itotiararia pe -Uimimu'eria e eiwe'eg wo o mekewat Tupana ehay moherep yt pywuat piat i haria wywo e. -Uruimohey kahato Tupana i'atu'e pykai yt Tupana ehay ewy i ta'atumoherep -Uruto ti Tupana hūria ei'ewywuaria te i'atu'e pykai eima'at teran haype ne'i uimohey ehapiat hap moma teran haype i aikotā awahuru ko'i tu'u teran aihūria hap ewywuaria ne'i tukupte'en eipy'asetpe eimu'e hamo e. ¹⁶I'atuminug sa'ag ko'i ete ti aru mi'iria eweikuap e. Aikotā mekewat hu yp kaipyi yt tuwētem kuap Uwa he rakat hap ewy tukupte'en. I'ewyte yt karāpe i eweipuēti kuap mekewat hyri āpo Wiku Uwa he rakat. ¹⁷Pyno torannia mikoi yp waku rakaria kaipyi tuwētem haat waku rakaria ti ra'yn ma'ato mikoi yp yt naku i kaipyi ti tuwētem haat yt naku i rakaria ti ra'yn. ¹⁸Pyno ti mikoi yp wakuat sat wyti yt karāpe i iywa sa'ag ne'i. I'ewyte mikoi yp sa'ag kaipyi ti yt aikotā

kuap i tuwētem iywa waku rakat. ¹⁹Ma'ato meimewat torannia mikoi yp yt haat kahato i rakaria ti waku miterek sok wuk wo yn na'yn waku e. ²⁰Ta'i eweikuap kahato ti aru Tupana ehay enoi yt pywo pe i haria aikotã i'atuminug ko'i ete eima'at teran hap ko'i.

Iruka 13.25-27 Piat Ewy

²¹Katupono ti aru yt torannia i uhēt suat haria uika'iwat kahato En uika'iwat kahato En e haria tuwehyt'ok aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote. ²²Mekewat wehyt'ok hap e'at pe ti aru tyyi' kahato miit'in te'ero'e uhepe -Uika'iwat waku kahato En mi'i pote esaikap wywo neke uruhenoī henoī kahato ehay miit'in me Tupana i'atu'e aru. I'ewyte te'ero'e aru eset no neke uruisopo ma'āu sa'ag miit'in piit pyi i'atu'e. I'ewyte urutunug kahato neke yt uwe minug kuap i ewywuat ko'i i'atu'e aru. ²³Ma'ato ti aru mi'iria pe are'e -Uhyt mana yt karāpe hin i ti woroho'okuap eipe are'e ti aru. Eweiwat ro meīūpepyi pya ui'yatypepyi are ti aru mi'iria pe katupono yt nakuap i nug haria ti eipe are ti aru yt ui'e hap nug i haria pe e Iesui.

Etunug No Eieine'en Hap Nu Totiat

Iruka 6.47-49 Piat Ewy

²⁴Uiwyria'in pywo ti rat uwe uwe ikuap ui'e hap hawyi topyhu'at ui'e hap nug hat mi'i Tupana mimowe'eg kahato wo topyhu'at e Iesui. Pywo ti rat uwe uwe uhehay nug hat mi'i hat topyhu'at aikotã getap nug kuap kahato hat -Pyno sig waku atunug ui'yat meīūpe yi heg me nu totiat e hat ewy kahato toine'en. ²⁵Mi'i hawyi put'ok e i'aman popit kahato hap hawyi y'y mut'e kahato i'ewyte ywytu uato hawyi ihyeput haty wo i'yat kape pykai yt ta'at i hin i. Iheg me toine'en nu totiat pote. ²⁶Ma'ato uwe uwe uhehay ikuap wen ma'ato yt tutunug i ui'e ewy mi'i hat wyti aikotã wētup ok miit wanetup hap yt put'ok e i tuwe'yat nug yikyrt rotiat ne'i hamo. ²⁷Mi'i turan i'aman popit ra'yn hawyi y'y mut'e ra'yn hawyi ywytu uato ra'yn mekewat netap meremo i'ypypu't'e ra'yn hawyi i'aporok'e ra'yn e Iesui miit'in sem me yity'ok totiarā pe. ²⁸Mi'i hawyi karāpe Iesui ihay kahu ra'yn itote hawyi miit'in sem te'ero'e -Kat potei meīēwat miit ainapin yt irania'in wo'onapin hap ewy hin i i'atu'e. ²⁹Mi'i ti aimu'e meimewat wo'omu'e koro haria piat ainapin hap yt ewy hin i i'atu'e ma'ato tuweupi kahato aimu'e kuap kahato ihay hāpyk i'atu'e.

Iesui Wētup Ok Hepihi Pihī Rakat Moehāite Hamuat

Maku 1.40-45; Iruka 5.12-14 Piat Ewy

8 ¹Mi'i hawyi Iesui ipot'apyk i ra'yn yity'ok tote pyi turan miit'in sem tuwat kahato hewat'ypmo. ²Mi'i turan wētup ok hepihi pihī rakat tuut Iesui kape hawyi tuwepỹ'ātutuk hawyi to'e -Uika'iwat e uimoehāite

teran pote uimoehãite En e. ³Mi'i hawyi Iesui tuweponug hepihi pihirakat ete hawyi -Ta'i woromohãite teran uhyt. Pyno koitywy ehãite ra'yn. Mio tã e hawyi meremo tokã'ã ra'yn hepihi ko'i.

⁴Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno erewanetup uhehay kape uhyt. Pyno yt uwe pe tei'o ehenoi uiminug etiat e ma'ato waku ereto ro pa'iria kape hawyi waku ehenoi ro pa'iria kape. Mi'i kaipyi ti aru ekuap ta'yn wuat'i miit'in ehãite ra'yn hap etiat e. Pyno waku ereto hawyi waku etum Tupana motypot hamuat aikotã Muisei mienoi ewy.

Iruka 7.1-10 Piat Ewy

⁵Mi'i hawyi Iesui put'ok e ra'yn mekewat tawa Kawanaum totiat turan wêtrup ok Humanu esurara akag toto Iesui kape hawyi to'e -Pyno atiky'esat uhemiiit i'ahuu rakat moehãite hap uhyt e. ⁶Katupono ti uhemiiit toine'en ui'yat pe i'ahuu kahato. Yt tuwemokup kuap hin i ra'yn te'yni pe sese ra'yn toho'opot e. ⁷Pyno areto eupi emiit moehãite hamo e Iesui. ⁸Mio tã e pote surara akag Humanu tiwesat -Yt uika'iwat i katupono wêtrup ehay wo ere'e meiupe pyi hawyi aru ihãite ira'yn uhemiiit e. ⁹Katupono uito ti wy areine'en uhemiiit'in po'oro hat pote tukupte'en uhesurara'in ui'e hap upiat inug haria. Karãpe are'e wêtrup ok pe ereto ro kuepuo are pote toto. I'ewyte karãpe wêtrup ok pe are'e eriot ro meikowo are'e hawyi tuut. I'ewyte karãpe are'e uhemiiit pe etunug no mesuwat are'e hawyi tutunug. ¹⁰Mi'i hawyi karãpe Iesui tikuap mio tã e hap ihay hawyi tuwanetup kahato hawyi to'e toupiaia pe -Atikuap wyti mekewat miit po'og eikai uimohey hap ete katupono yt karãpe i mi'i ewywuat areha'at eiperia Isareu ywania py'asetpe. ¹¹Put'ok i'atu'e ti aru irania'in ywania aat wêtem hap kaipyi i'ewyte aat min'e hap kaipyi. Mi'iria ti aru te'ero'apyk mekewat yparakai wuat'i e'at piat rote Aparãu Isaki hawyi Iako'in wywo. ¹²Ma'ato irania'in wyti ipoity'i kahato te'erepiat ne'i ta'atuieine'en wuat'i e'at piat hap rakaria ti toipugha hamuat ra'yn i'ypyryp hun sese pe hawyi mi'iria to'okak'i kahato itote. Ta'atuia'i ete aru kyryet kyryet i'atu'e. ¹³Mio tã e hawyi Iesui to'e -Mekewat Humanu ywania esurara akag me -Pyno mio waku era'aipok i ro e'yat kape katupono emiit i'ahuu rakat ihãite ira'yn mio epiat uimohey hap kaipyi mehin e. Mio tã e Iesui turan Humanu emiit ihãite ira'yn.

Peteru Hakitu Moehãite Hap Etiat *Maku 1.29-34; Iruka 4.38-41 Piat Ewy*

¹⁴Itote pyi Iesui tote topotmu'e Peteru yat kape. Itote Iesui tipuëti Peteru sakitu i'ahuu kahato te'yni pe. ¹⁵Mi'i hawyi Iesui topopytyk hawyi meremo ipiit sakup nik ta'yn. Mi'i hawyi ipoĩ'am na'yn hawyi ipotpap ta'yn Iesui eropat hap ete. ¹⁶Mekewat ewãtym'i turan ta'atuero'opo'ok kahato ra'yn ahiaq ipiit piat rakaria Iesui kape. Mi'i hawyi mi'iria kaipyi toi'atusopo

kahato ra'yn ahiagnia wētup tehay wo yn. I'ewyte toi'atumoehāite yne ra'yn i'ahuu rakaria.

¹⁷Pyno mi'i tã ti Iesui tunug aikotã sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat Isaia to'e hap ewy toimoherep. Meiūran aru topiit emig hap kaipyi aru toimog yne ai'ahuu hap ko'i e hap ewy. I'ewyte aipo ki'ã hap ko'i yne totiotio pya aru aikai e sa'awy'i Isaia e hap ewy 53.4 pe.

Niatpo Iesui Hewat'ypmo Ereto Hawyi

Iruka 9.57-62 Piat Ewy

¹⁸Mi'i turan Iesui teha'at miit'in sem tewowiat õë haria kape. Mi'i pote to'e topotmu'eria kape -To'iro ihyemyi'a sakpo watuwat uhyt'in e. Katupono miit'in typy'i kahato ra'yn ui'atupueri wo e. ¹⁹Mio tã e hawyi tuwehyt'ok yara pe turan put'ok e yëpeke wētup ok miit Muissei miwan kuap kahato hat. Mi'i ti tuwēpowat Iesui kape -Wo'omu'e hat e uipap kahato eupi emiitno e. Areto teran aikopuo aikopuo ewyry hap upi e Iesui pe. ²⁰Ma'ato Iesui tiwesat -Pyno ereto teran uhupi pote waku sa'awy'i erewanetup kahato katupono ti Awahuru ko'i ti tukupte'en ta'atuka'a puo i'ewyte weitaria ti tukupte'en ta'atusok puo ma'ato Uito Miit'in Yke'et pykai yt kat i ui'yat uiwemohy hamuat. ²¹Mi'i turan wētup ok ipotmu'e to'e Iesui pe -Pywo ti rat uito areto teran eupi wen Uika'iwat e ma'ato ui'ywot ne'i ati'apykok mesup. Ma'ato ui'ywot iku'uro hawyi ahyp hawyi areto teran eupi e Iesui pe. ²²Ma'ato Iesui tiwesat -To'iro uhupi uipotmu'e wo e katupono tukupte'en nat yt Tupana mohey haria i itote. Mi'iria ra'yn aru to'o'pe iku'uro rakaria to'osyp e.

Maku 4.35-41; Iruka 8.22-25 Piat Ewy

²³Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn yara pe temiit'in wywo hawyi tuwat ra'yn ihyemyi'a wato upi. ²⁴Tuwat turan ywyt uato put'ok e ra'yn i'atuete. Ihyt'okmoī wato'in kahato ra'yn ihyemyi'a wato tote. Mi'i pote teke teke kahato i'atue'yara pe. Mi'i pykai Iesui toket ne'i yara pe. ²⁵Mi'i pote ipotmu'eria tokoka'at hewowi hawyi ta'atuhymut ra'yn hawyi te'ero'e -Uruka'iwat urupowyro ro En. Wato'opyt'at hamuat i'atu'e. Mi'i pote watopap hamuat uhyt i'atu'e. ²⁶Mi'i hawyi Iesui to'e -Kat potei eweiken'ë. Uimohey hit kahato apo eipe. Mio tã to'e hawyi ipoĩ'am na'yn hawyi to'e haty wo ywyt uato pe -Epo'inik to'y' epo'inik to ywytu e hawyi meremo y'y ihy nik ta'yn. ²⁷Mi'i hawyi hemiit'in te'eruanetup kahato iminug kapiat te'ereha'at hawyi -Uweĩ meiū miit i'atu'e to'o'pe. Kat pote som ywytu i'ewyte y'y toimoperup'i kuap kahato i'atu'e to'o'pe.

Iesui Tiporo Ahiag Ko'i Ra'yn Miit Piit Pyi Hamaut Ko'i Kape

Maku 5.1-20; Iruka 8.26-39 Piat Ewy

²⁸Mi'i hawyi karãpe Iesui put'ok e ra'yn yi Katarene tote mekewat ihyemyi'a Karireia wã tote. Mi'i turan put'ok i'atu'e typy'ok miit ahiag ipiit

piat rakaria Iesui kape. Mi'iria ti tō'ē wo'osyp hap kaipyi. Katupono ti itote mi'iria tukupte'en. Mi'i pote mi'iria yt naku i sese rakaria pote mekewat muap upi yt uwe kuap i miit tokosap. ²⁹Mi'iria ti i'atuehay pirik kahato itote -Uruikuap ta'yn En Tupana sa'yru. Kat som etiky'esat urukaipyi sio eriot meikowo uru'apiheg hamo uruku'uro hap yian mete i'atu'e. ³⁰Mi'i turan tukupte'en itote yt pya hin i hamaut sem te'erenuk itote. ³¹Mi'i pote mekewat ma'āu ipiit piat rakaria te'ero'e Iesui pe -Pyno urupo'oreno'ē teran En pote urupo'oro ro mekewat hamaut ko'i kape i'atu'e. ³²Mi'i pote e'e hap ewy urutuwat i'atu'e. Mio tā i'atu'e hawyi Iesui to'e ma'āu sa'ag ko'i pe -Pyno eweiwat ro e hamaut asuwai ko'i kape e. Mi'i hawyi tuwehyt'ok ta'yn hamaut asuwai piit pe ma'āu sa'ag hawyi i'atueso'ok ta'yn hawyi hewo ra'yn y'y pe mekewat yity'ok akag tote pyi hawyi topap ta'yn. ³³Mi'i turan tukupte'en itote miit'in hamaut asuwai apykok haria. Mi'iria ti tuwat meremo mekewat tawa kape. Itote ta'atuheno'i heno'i aikotā tuwemoherep ta'atuhūria etiat hap. I'ewyete ta'atuheno'i aikotā mekewat tpy'ok ma'āu sa'ag ipiit piat rakaria etiat. ³⁴Mi'i hawyi meremo mekewat tawa piaria ieine'en haria tuwat Iesui kape. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ra'yn hawyi te'ero'e Iesui pe -Mehin waku era'aipok i ro meiūwat i'atu'yi tote pyi meiūpe i'atu'yi tote pyi i'atu'e ta'atuehay pirik wo te'eroken'ē popuo.

Iesui Timoweityk Ta'yn Miit Minug Sa'ag Ko'i Hawyi Toimoehāite Wy
Maku 2.1-12; Iruka 5.17-26 Piat Ewy

9 ¹Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn yara pe hawyi ta'aipok ira'yn y'y sakpo tetawa kape ira'yn. ²Mi'i turan ta'atuerut wētup ok yt ipoī'am kuap i rakat he'yni pe. Mi'i kape Iesui teha'at hawyi to'e -Ta'i uimohey kahato ti eipe e. Mi'i hawyi to'e yt ipoī'am kuap i rakat pe. -Ta'i uha'yru e. Yt ereken'ē hin i kat tupono koitywy uimohey hap emowaku ra'yn. I'ewyete eminug sa'ag tuweityk ta'yn. ³Mi'i turan irania'in wo'onapin kuap sese haria te'ero'e te'eruanetup hawe. -Ta'i meiēwat miit wyti ihay sa'ag kahato Tupana ete i'atu'e ta'atupy'a pe. ⁴Ma'ato Iesui tikuap i'atuwanetup hawiat te'ero'e hap. -Kat poteī eiwanetup ko'i ko'i ne'i mesuwat uiminug ete. ⁵Kat are kat are som po'og yt niatpo i yt hewyry kuap rakat pe sio eminug sa'ag wyti tuweityk ta'yn are sio epoī'am no hawyi ewyry ro are. ⁶Pyno atimoherep ta'yn ehepe uwe uito hap. Uito Miit'in Yke'et sese areine'en pote atimoherep ta'yn uhesaika hap mesuwat yi tote miit'in minug sa'ag hep hamuat. Mio tā to'e hawyi to'e ra'yn yt hewyry kuap i rakat pe -Epoī'am no hawyi eti'okpoi ro e'yni hawyi ereto ro e'yat kape. ⁷Mi'i hawyi ipoī'am na'yn hawyi toto ra'yn to'yat kape. ⁸Mi'i hawyi karāpe miit'in te'ereha'at ra'yn iminug kapiat hawyi te'eroken'ē kahato ra'yn. Mi'i hawyi i'atuwepiit kahato ra'yn Tupana kape. Mi'i hawyi mio tā i'atu'e -Ta'i toine'en tuete hesaika kahato hap miit'in moehāite hamuat i'atu'e.

Iesui Tikay Kay Ra'yn Mateu Iwywo Ereto Hamuat
Maku 2.13-17; Iruka 5.27-32 Piat Ewy

⁹Mi'i hawyi Iesui tuwētem ira'yn itote pyi hawyi toto muap upi turan toipuēti wētup ok sa'up porera'at miit'in kaipywiat hat mekewat het Mateu e hap. Mi'i toipuēti apyk pe aiūpe toiporera'at sa'up miit'in kaipyi hap tote. Mi'i hawyi Iesui to'e Mateu pe -To'iro uhupi Mateu. Mio tā e hawyi meremo ipoī'am hawyi toto ra'yn hupi. ¹⁰Wātym'i turan Iesui toto ra'yn Mateu yat kape tenuk iwywuhat hamo. Mi'i turan itote typy'i kahato miit'in kaipywiat sa'up sat haria. I'ewyte irania'in tō'ē yt nakuat i nug haria yt naku i nug hap etiat miit'in mikuap kahato ko'i. Mi'iria te'erenuk Iesui wywo i'ewyte hemiit'in wywo. ¹¹Mi'i turan tukupte'en irania'in wo'omu'e haria itote. Mi'iria te'ereha'at mi'i hap kape hawyi apo i'atu'e Iesui emiit'in me -Kat poteī emu'e hat tenuk mekewat sa'up porera'at haria wywo i'atu'e. I'ewyte irania'in yt naku i sese rakaria wywo i'atu'e. ¹²Ma'ato Iesui tikuap apo i'atu'e hap hawyi toi'atuwesat -Ta'i uwe ihāite rakaria yt ikat kuap i mohag nug haria ma'ato i'ahuu rakaria tikat kuap mohag nug haria. ¹³Pyno waku eweiwat hawyi eweikat'i kat'i ikuap ehapiat hamuat kat e som mekewat miwan sa'awy'i wuat aimu'e hawiat hap e. -Pyno atiky'lesat wyti miit'in wo'oky'e haria wo tukupte'en hap katupono eihūria emiium uhepiat hap sese ne'i yt ehewaku i. Kat pote ariot mesuwe yi kape yt nakuaria i kape. Yt ariot i wyti uito waku rakat e haria kape.

Iruka 5.33-39 Piat Ewy

¹⁴Mio tā e turan put'ok i'atu'e Iesui kape wo'oset'ok hat Iuwāu potmu'eria. Mi'i hawyi apo i'atu'e -Mehin i'atu'e kat tupono som uruto i'ewyte seko moherep haria te'eremosy'at kahato Tupana motypot hamo i'atu'e. ¹⁵Mio tā i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Pyno eweipuēti aten waku wo'okyi'at hap kapiat turan i'atu'arot ne'i i'atupy'asetpe ra'yn wo'okyi'at hanuaria turan pote arewanetup turan yt hin i ma'ato karāpe e'at put'ok e ra'yn i'atuehaytuwy i'atupy'asetpyi turan ti aru pywo te'eremosy'at ra'yn uhemiiit'in.

¹⁶Pyno yt uwe i ti imog kuap sokpe pakup sepok wo ne'i tesokpe pot'i hiot'e rakat mog ma'ato sokpe pakup wo ne'i etimog hiot'e rakat sokpe pot'i pote po'og ne'i hiot'e sokpe. ¹⁷I'ewyte yt uwe i ti iwo teran sapo hy pakup heiam ipe kawiat pot'i pe ne'i. Ma'ato uwe iwo sapo hy pakup heiam pot'i pe ne'i pote meremo heiam i'apok'e ra'yn hawyi tuwo'opun na'yn sapo hy hawyi heiam yt naku i ra'yn i'apok'e ra'yn yt hāpyk i inug hap kaipyi ma'ato waku ti sapo hy pakup watopag heiam ipakup we yn waku. Mi'i pote yn wyti yt watimosatek kuap i sakpo hy i'ewyte heiam yt i'apok'e kuap i.

Haryporia I'ahuu Rakat Huu Wo Pyt'ok E Ra'yn
Maku 5.21-43; Iruka 8.41-56 Piat Ewy

¹⁸Mio tã e Iesui ihay miit'in kapiat turan wêtrup ok Iuteuria akag put'ok e hawyi tuwepÿ'âtutuk Iesui motypot hamo hawyi to'e -Mehin mio uhaki'yt uimiky'e kahato iku'uro ra'yn ma'ato ereto uhupi hawyi ereponug ipiit ete hawyi ti aru uhaki'yt tuwehymut ira'yn gu'uro pyi hap atimohey e haty wo Iesui pe. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui toto ra'yn hupi ma'ato hemiit'in tuwat wy iwywo. ²⁰Mi'i turan haryporia 12 anu ra'yn huu wato hap toine'en tuwete rakat tokosap Iesui ewowi hewat'ypmo hawyi totemig na'yn hesokpe êpe ete. ²¹Mi'i hawyi tuwanetup hawe mio tã e -Are an hesokpe yn atemig pykai apo mesup waku ra'yn uhete an e. ²²Temig hawyi Iesui tuwemorem hawyi ta'akasa ra'yn haryporia kape hawyi to'e -Pyno eremowepiit ro uhaki'yt katupono ti ehãite ira'yn. Kat pote ti uimohey epiat hap kaipyi wyti ehãite ira'yn. Mio tã e turan meremo ihãite ira'yn haryporia.

²³Mi'i hawyi Iesui timoehãite haryporia hawyi toto ra'yn mekewat wo'omu'e haria akag yat kape. Mi'i turan Iesui ta'akasa itote pi'ã potiat pypy'e haria akuara py haria kape. Mi'i hawyi iha'at po'og turan miit'in sem itote kat i'atu'e kat i'atu'e itote to'ope to'ope. ²⁴Mi'i hawyi Iesui to'e itotiaria pe -Eweino'ë yne ro meïupe pyi e. Katupono yt iku'uro i rat pi'ã hin ma'ato toket ne'i rat e. ²⁵Mio tã e Iesui hawyi tuweno'ë yne ra'yn itote pyi hawyi Iesui teke ra'yn mekewat akipy pe pi'ã hin ieine'en hap kape hawyi toipopytyk hawyi toimopoi'am ira'yn pi'ã hin iku'uro rakat. ²⁶Mi'i tã hap Iesui minug ni ta'atukuap yne ra'yn mekewat yi wato hap oktan.

²⁷Mi'i hawyi Iesui toto ira'yn mekewat wo'omu'e hat akag yat pyi turan muap tote typy'ok yt ihapytig i rakaria i'atuwëpap'i Iesui ewat'ypmo pyi haty wo Iesui kape -Morekuat Tawi saipepiat ereha'at ro uruwewowi uruky'e hap wywo i'atu'e. ²⁸Mi'i hawyi Iesui teke wêtrup netap we ra'yn hawyi ti meimuëwat yt ihapytig i rakaria tokoka'at ra'yn hewowi. Mi'i hawyi apo e Iesui i'atuepe -Eweimohey apo uhapiat eimoehãite kuap hap e hawyi ta'atuwesat -Ta'i uruimohey kahato epiat urumoehãite kuap hap uruka'iwat i'atu'e. ²⁹Mi'i hawyi Iesui timig na'yn i'atueha ko'i hawyi to'e -Pyno uimohey ehapiat hap ewy ti topyhu'at waku ra'yn eheha ko'i e. ³⁰Mi'i hawyi meremo i'atuehapytig na'yn hawyi Iesui ti'atunapin -Uhyt'i'in yt uwe pe tei'o ewehenoi uiminug eimoehapytig hap e haty wo tomimoehãite ko'i pe. ³¹Ma'ato tuwat hawyi wuat'i puo ta'atuhenoi mekewat yi wato hap oktan Iesui minug ta'atuhenoi miit'in me.

³²Mi'i hawyi tuwat ira'yn mekewat getap wyi turan irania'in terut wêtrup ok miit yt ihay kuap i rakat Iesui kape ahiag ipiit piat rakat. ³³Mi'i hawyi Iesui tisopo ra'yn mekewat ahiag miit piit pyi hawyi ihay ira'yn.

Mi'i pote itotiarria miit'in sem te'eruwanetup kahato hawyi te'ero'e -Ta'i yt karāpe i ti wata'akasa meke tā rakat ewywuat ai'ywania Isareu etama pe i'atu'e. ³⁴Ma'ato irania'in Wariseuria ti te'ero'e to'ope -Ta'i ahiagnia akag koro esaika hap wo ti meiēwat miit ti'atusopo ahiagnia i'atu'e.

Iesui Ti'atuky'e Kahato Miit'in Howosat Rakaria

³⁵Mi'i hawyi Iesui toto wuat'i tawa ko'i kape miit'in mu'e tehay wuat hamo. I'ewyite yne Tupana motypot yat pe teke i'atumu'e hamo. Toi'atumu'e kahato tehay wakuat ete. I'ewyite tohenoi henoï kahato toieine'en morekuatno hap yt pya i ra'yn hap etiat. I'ewyite toimoehāite kahato torannia aikotā aikotā i'ahuu rakaria. ³⁶Mi'i hawyi Iesui ha'at miit'in sem ewowi tepiat i'atuky'e kahato hap wywo. Tohaty'u kahato topy'a pe hawyi to'e -Ta'i meimewuaria tukupte'en aikotā aihūria Uweiria yt uwe mi'apykok ko'i i ewywuaria ho'opot pe tukupte'en paī e. ³⁷Mi'i hawyi to'e topotmu'eria pe -Typy'i kahato te yt wati'atumu'e i te mesuwat yi totiarria katupono ti mikoi ypia iwato kahato wen ma'ato ipotpap mikoi sat atunug hanuaria ti yt typy'i hin i e. ³⁸Mi'i pote uiwyria'in ewehētup to haty wo mekewat mikoi ypia wato Ka'iwat pe -Etipo'oro ro po'og emiit ipotpap mikoi ywa atunug hanuaria ewei'e ro e.

Iesui Ti'atumu'e Topotmu'eria Hawyi Toi'atupo'oro Ra'yn Miit'in Mu'e Hamo

Maku 6.7; Iruka 9.1 Piat Ewy

10 ¹Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay temiit'in 12 ok takaria tuwewowi. Mi'i hawyi Iesui tum i'atuepe tesaika hap ahiagnia sytpok wuat'i miit'in piit pywiat hamuat. I'ewyite wuat'i i'ahuu rakaria moehāite hamuat. Toimo'ē kahato tesaika hap temiit'in 12 ok takaria pe tomisepap oktan nug hamo. ²Pyno mesuwe Iesui potmu'eria 12 ok takaria set koi. Sa'awy'i toikay kay Simau e hap het rakat hawyi wētup het Peteru e hawyi i'ywyt Antere hawyi Tiaku i'ywyt Iuwāu. Mi'iria ti Sepeteu sa'yru'in ³hawyi topotmu'e Wiripi hawyi Patorumeu hawyi Mateu mekewat sa'up porera'at miit'in kaipywiat hat. Hawyi Tiaku Auweu sa'yru hawyi Tateu ⁴hawyi Simau te'yi motypot hanuat hawyi luta mekewat Iesui ma'at hanuat.

⁵Mi'iria 12 ok ti Iesui ti'atupo'oro tehay henoï hamo ma'ato mio tā e i'atuepe toi'atunapin -Pyno koitywy woroho'opo'oro ra'yn uhehay wakuat moherep hamo ai'ywania luteu kape. Ma'ato yt atiky'esat i eweiwat irania'in ywania kape ne'i. I'ewyite yt eweihyt'ok te'io mekewat yi Samaria piat tawa ko'i kape. ⁶Pyno ai'ywania tukupte'en aikotā aihūria howasat rakaria ewywuaria e. Mi'i pote waku ai'ywania luteuria ewei'atumu'e sa'awy'i e. ⁷Put'ok ewei'e ai'ywania py'asetpe hawyi waku mio tā ewei'e ewe'atumu'e -Pywo ti tuut irane Tupana

Mipo'oro Aiporekuatnuat ewei'e. ⁸I'ewyte waku ewei'atumoehāite hepihi pihi rakaria i'ewyte irania'in aikotā aikotā i'ahuu rakaria. I'ewyte ewei'atumoehāite o iku'uro rakaria e. I'ewyte eweiputsit o ma'āu sa'ag ko'i miit'in piit pyi yt kat sa'up i e. ⁹I'ewyte yt kat hamo i ewetioto eiwo'okyttyt hap i'ewyte uru i'ewyte parata ko'i i'ewyte i'ape rakaria yt wētup i ewetioto e. ¹⁰I'ewyte eweiwat turan yt ewetioto tei'o ekuriwu ko'i ma'ato waku ewetioto eipiit piat yn ehesokpe i'ewyte eipy sokpe ko'i. I'ewyte eipo'yha muap upiat epowyro hap yn ewetioto e. Waku itotiaria ti aru Tupana potpo'ororia powyro hanuaria wo te'eropyhu'at. ¹¹Mi'i hawyi karāpe ewehyt'ok wētup tawa piat turan sio miit'in typyi rakaria py'asetpiat turan waku eweikat irania'in eiky'e haria waku ereke ui'yat pe e haria. Mi'iria yat pe waku eweikupte'en ewei'aipok teran itote pywiat hap kape.

¹²Karāpe ewehyt'ok wētup netap wiat turan waku ewei'atupoityro o mekewat netawiaria. ¹³Sio mekewat netawiaria ei'atuwaku pote waku mekewat i'atupoityro hap topyhu'at i'atuwywo. Ma'ato yt eiky'e haria ete yt topyhu'at kuap i'atupoityro hap e. ¹⁴Ma'ato irania'in netawiaria sio tawa piaria waku mehın yt i'atu'e i yt eiky'e i haype pote i'ewyte yt te'eruwanetup teran i eimienoi ko'i kape pote waku eiweno'ē mekewat tawa pyi. Ma'ato waku eiweno'ē turan eiwepitpit'ok kahato tawa sawiu eipy sokpe pya etiat yi ko'i i'atuehamo. Meiēwat tawa piaria yt uimohey teran i hamo herep hamuat. ¹⁵Pywo pe ti are'e ehepe ta'i wo'o'airo sese ra'yn hap e'at pe ti aru po'og Tupana mi'apiheg wo toine'en mekewat tawa Sotoma i'ewyte mekewat tawa Kumura apiheg hap kai.

Iesui Tohenoi Aikotā Niatpo Hap Ta'atupuēti Tuereto

¹⁶Pyno eiwanetup to uhehay kape. Pyno mesuwe woroho'opo'oro eipe aikotā aihū Uweiria ko'i watipo'oro hawyi tukupte'en awahuru haiwot rakaria py'asetpe ra'yn hap ewy. Ma'ato aikotā moī i'okpipok'i kahato to'auka tet pupi hap ewy o eweikupte'en i'ewyte waku eweikupte'en aikotā pykasu yt ipy'ahak hin i hap ewy o eweikupte'en i'atupy'asetpiat turan. ¹⁷Pyno eiwe'eg wo eweikupte'en katupono ti aru ehereto eipyhik hamo. I'ewyte ehereto ti aru waku sio yt hap e hap kape eikuap hamo. I'ewyte ei'apiheg apiheg wyti aru Tupana motypot yat pe e Iesui. ¹⁸I'ewyte yt iwese i epiat rakaria ti aru ehereto morekuaria po piat eipag hamo. Ma'ato morekuaria po piat ra'yn eweikupte'en turan waku ehehay uhehay wo. Waku ewei'atumu'e yt Iuteuria yn i uhehay wo. ¹⁹Karāpe ehewanikaptia ehereto morekuaria kape turan o yt eiwanetup ko'i ko'i tei'o kat are aru atiwesat morekuat paī ewei'e hap kape. Katupono ti aru mekewat e'at Tupana eiwanetup hawe ehepiat iwesat hamuat ko'i e. ²⁰Katupono ti aru ehereto ra'yn hap e'at pe ti aru yt eiwat sehay hin i tuwētem eiwē pyi ma'ato ai'ywot atipy piat pa'āu kaipyi ti aru tuwētem eiwē pyi ehehay. ²¹I'ewyte ti aru mekewat e'at pe eheyke'et'in sese pykai ei'auka haria wo

tukupte'en. I'ewyte ywot ti'auka ti aru tesa'yru i'ewyte imepyt'in ti'auka ti aru ta'atu'ywot'in uhehay po pyi. ²²Yt naku kahato eipe i'atu'e aru wuat'i miit'in uimimohey haria eipe pote. Ma'ato uwe uwe uimohey te ta'atuwanikaptia py'asetpe pykai mi'iria ti aru uimihakyera'at wuaria sese wo te'eropyhu'at. ²³Uipotpo'ororia karāpe wētup tawa piaria eimohan ei'atuuka hamo mi'i hap e'at pe waku eweiwat wētup tawa kape ira'yn irania'in mu'e hamo. Ma'ato karāpe eimohan ehewanikaptia ei'auka hamo pote waku eweiwat wētup tawa kape ira'yn. Katupono ti pywo pe are'e ehepe mi'i tā ta'atunug ehediat pykai yt eipo hep kuap i Isareu etawa piaria mu'e hap ete. ²⁴Pyno yt wētup ok i ti toine'en mimu'e po'og tomu'e hap kai. I'ewyte yt wētup ok i ti toine'en po'og semiit tekaraiwa kai. ²⁵Katupono ti aru mimu'e ete ta'atunug imu'e hat etiat ewy ti ra'yn. I'ewyte semiit ete ti aru ta'atunug aikotā hekaraiwa etiat ewy ti ra'yn. I'ewyte mekewat netawiararia akag to'e -Meiē ti ahiag Pesepu e hap i'atu'e. Mi'i pote ti aru Pesepu e hap i'atu'e i'atu'akag me mi'i pote ti aru irania'in hemiit'in me te'ero'e wy meimuē ti ahiag mepyt'in kahato i'atu'e sa'ag wy.

Iruka 12.2-7 Piat Ewy

²⁶Mi'i tupono yt eweiken'ē tei'o i'atuminug ehediat ko'i pupi. Katupono i'atuminug yt heremo pywiat i ti aru Tupana timoherep aru. I'ewyte torannia i'atumiewyi ko'i ti aru meiūran wuat'i mikuap wo topyhu'at. ²⁷Pyno are som uhehay yt heremo i miit'in me ma'ato yt heremo i rakat waku ewehenoi hot'ok kahato miit'in me. I'ewyte kat u'e hap eimikuap ko'i uhehay yt heremo i miit'in piat rakat waku ewehenoi hot'ok kahato. ²⁸I'ewyte yt eweiken'ē tei'o ei'auka hap pupi katupono aipiit ta'atu'auka wen ma'ato aha'um yt ta'atu'auka kuap i. Ma'ato waku watoken'ē Tupana pupi katupono mi'i ti imoma kuap yne torannia aha'um i'ewyte aipiit. ²⁹Pywo pe ti are'e watikyiat kuap wyti typy weita hit yt hawoity hin i kurin sa'up upi yn. Yt iwato hin rakaria pykai Tupana tikuap kahato wētup iku'uro weita hap. ³⁰Tupana tikuap kahato karania ai'asap i'atu hap pykai toimorania kuap yne. ³¹Mi'i tupono yt eweiken'ē tei'o i'atupupi katupono eiperia wyti po'og toi'atuky'e weitaria ko'i kai.

Iruka 12.8-9 Piat Ewy

³²Karāpe wētup ok to'e -Pywo pe miit'in py'asetpe uito ti atomohey kahato Tupana e mi'i hat pe uito i'ewyte woro'airo hap e'at pe are'e pywo ti rat meiē uhemiit sese are'e uilywot pe. ³³Ma'ato uwe to'e miit'in me -Uito ti yt atomohey Tupana e mi'i hat pe Uito i'ewyte are'e woro'airo hap e'at pe uilyat pe meiē ti yt uimohey hat i are atipy pe.

Iesui Mienoi Hap Miit'in Pat'ok Hap Tohenoi

³⁴Yt eiwanetup tei'o ariot meikowo mesuwarotiat miit'in wywuat wo'owese hap nug hamo hap ete. Ma'ato aterut wo'owanikap hamuat.

³⁵Pyno ariot i ti mekewat tomepyt'in wywuat to'owanikap hamuat. I'ewyte tomepyt wywuat toty wywuat i'ewyte tomimohapyap ko'i i'ewyte tosakitu'in wywuat to'owanikap wanikap nug hamuat. ³⁶Pyno ti po'og wanikaptia ti aru tukupte'en wētup ok e'yat piat sese ieine'en hat. ³⁷Pyno uwe ikyle po'og to'lywot sio toty uiky'e hap kai mi'i hat wyti yt put'ok e i uhemiiitno. I'ewyte uwe ikyle po'og tosa'yru i'ewyte tosak'i'yt po'og uikai mi'i hat yt put'ok e i uhemiiitno. ³⁸Pyno uwe to'e -Ui'auka pykai yt atoiat hin i uhepiat imohey hap mi'i yn put'ok e kuap uhemiiitno. ³⁹Uwe tuwanetup tomiky'esat nug hap kape yn mi'i hat wyti aru yt karāpe i ipuēti toieine'en hap sese. Ma'ato uwe iwaure tomiky'esat nug hap Tupana miky'esat nug hamuat mi'i hat yn ipuēti kuap toieine'en wuat'i e'at piat hap.

Miit'in Ky'e Haria Ereine'en Mote Uiky'e Hat Ereine'en E Iesui

⁴⁰I'ewyte uwe uwe ereke ro e ehepe mi'iria ti uhepiat ereke ro e hat. I'ewyte uhepiat ereke ro e haria ti uimipo'ororia piat ereke ro e haria. ⁴¹I'ewyte uwe Tupana ehay moherep hat pe ereke ro e mi'i hat pe tutum ha'up Tupana ehay moherep hat piat oktan. I'ewyte uwe wētup ok miit waku rakat pe ereke ro e mi'i hat pe tutum ha'up i'oktan e. ⁴²Pywo pe ti are'e ehepe uwe uwe uipotpo'ororia powyro hat tutum wētup ekui'a y'y i'ewyte mekewat kurin nakaria uhehay moherep haria yt irania'in mikuap i ko'i pe mi'iria ti aru ha'up sat uikaipyi.

Iuwāu Tip'o'oro Ra'y'n Temiit'in Iesui Kape Sio Iesui Toine'en Miit'in Porekuatno Sese Toine'en *Iruka 7.18-35 Piat Ewy*

11 ¹Mi'i hawyi tohenoi hanoi yne ra'y'n temiit'in 12 ok takaria pe aikotā waku ta'atunug hamuat hap. Mi'i hawyi Iesui toto ira'y'n temiit'in wywo mekewat tawa pyi irania'in mu'e hamo hawyi tohenoi hanoi ra'y'n tehay miit'in me mekewat irania tawa ko'i yt pya i itote pywiat rakaria kape.

²Mi'i turan Iuwāu wo'oset'ok hat toine'en wo'opyhik hawe ma'ato mi'i turan toikuap aikotā aikotā aipotypot minug ko'i hap hawyi toi'atupo'oro ra'y'n temiit'in Iesui kape. ³Tuwat hemiit'in hawyi apo i'atu'e ra'y'n -Uruka'iwat En apo urumiekatup ta'y'n sio po'og uruhekatup wētup ok te. Mi'i hap ti Iuwāu tikuap teran i'atu'e ⁴Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Ewei'aipok to Iuwāu hawyi ewehenoi ro mi'i pe aikotā aikotā eimikuap uhehay wakuat ko'i i'ewyte uiminug ei'akasa hap ko'i e. ⁵Mi'i hawyi ewehenoi ro Iuwāu pe aikotā yt ihapytig i rakaria te'ere'akasa ra'y'n hap ko'i. I'ewyte yt hewyry kuap i rakaria ikohyewyry kuap ta'y'n hap. I'ewyte hepihi pihi rakaria i'atuehāite ira'y'n hap. I'ewyte yt hewaure ka'a rakaria ikuap ta'y'n sehay hap ko'i. I'ewyte iku'uro rakaria te'erehyumt

ira'yn hap. I'ewyte meimewat ihaky'e'i rakaria Tupana ehay kuap haria wo te'eropyhu'at. ⁶I'ewyte uwe uwe tepiat ho'opot pykai yt uiwaure i. Mi'i hat wyti uimowepiit kahato hat topyhu'at wuat'i e'at pe e Iesui Iuwāu potpo'ororia pe.

Iruka 7.24 Piat Ewy

⁷Mi'i hawyi te'era'aipok ira'yn Iuwāu potmu'eria mi'i pykai Iesui hanoi hanoi ra'yn miit'in sem me wo'oset'ok hat Iuwāu etiat. Sa'awy'i eweiwat kahato yahig wato kape aimu'e hat Iuwāu kapiat ei'akasa hamo turan apo aikotā wytyu potiat uiweran ewy apo kowo'i kowo'i Iuwāu e. ⁸Irania'in miit'in esokpe ikahuria hap ewy apo Iuwāu esokpe toine'en. Ma'ato sokpe wakuaria puo ti morekuaria yat pe yn tukupte'en kuap e. Ma'ato mi'iria yt ewy hin i Iuwāu toine'en katupono yahig notiat hesokpe i'anam nakat wo yn toine'en. ⁹Pyno kan hamo eweiwat eiweha'at hamo. Pyno Tupana ehay moherep hat kapiat eiweha'at hamo apo. Ta'i pywo pe are'e ewei'akasa kahato ra'yn ti po'og Tupana ehay moherep rakat kape.

¹⁰Katupono sa'awy'i mio tā e Tupana tosa'yru pe miwan me. -Uha'yru e meiūran ti aru woropo'oro miit'in kape ma'ato ti atiky'esat wētup ok ti atipo'oro e'yian me. Mi'i ti aru eto hamuat hap etiat hanoi hanoi miit'in me -Eweimohāpyk o ipu'ap huut hap e'yian me e hat. ¹¹Pywo pe ti are'e ehepe torannia haryporia'in kaipywiaria wemoherep haria to'oran myi ti Iuwāu wo'oset'ok po'og iwato rakatno katupono Iuwāu hanoi hanoi kahato ra'yn Tupana sa'yru uut hap etiat. Mi'i pykai iraniam'in Tupana toine'en aiporekuatno hap e'at etiat kuap haria po'og Iuwāu kai tukupte'en. ¹²Iuwāu hanoi ra'yn aikotā Tupana topyhu'at wyti aru aiporekuatno hap etiat. Mi'i hawyi mi'i mohey hanuaria ta'atuhā'äg kahato iraniam'in porerokosap yt naku i nug hap pywiat Tupana toine'en aiporekuatnuat mohey hanuaria wo. ¹³Iuwāu wo'oset'ok hat e'yian mete ti torannia Tupana ehay moherep haria i'ewyte Muisei wo'onapin hat kaipyi ta'atuhanoi hanoi kahato ra'yn Tupana aikporekuatnuat hap etiat. ¹⁴Pyno sio eweimohey teran mio wat ihay pote Iuwāu hawyi Eria wyti tuut hamuat e hap aikotā sa'awy'i wuat tohenoi Marakia 4.5 piat. Pywo ti Iuwāu etiat ta'atuhanoi are. Pyno mi'i e hap eweimohey kuap pote eweimohey ro are katupono Eria tuut ra'yn Mi'i ti Iuwāu e. ¹⁵Pyno ehewaure ka'a pote eweikuap to hawyi eweipyhu'at i'e hap upi. ¹⁶Pyno mesuwe atunug hāl'äg hap koran wuaria miit'in ete. Pyno mi'iria ti aikotā hirokaria tukupte'en temahara turan oken note. Mi'i hawyi iraniam'in tewyria'in to'owēpap'i to'ewowi ewowi. ¹⁷Pywo waku watepy wepy wo'okyi'at turanuat ma'ato yt eweiky'esat i. Mi'i hawyi waku watepy wo'osyp turan ma'ato yt eweiwak teran hin i hap ewy. Mi'i hap ewy miit'in ati'atukay kay uimohey hamuat wen ma'ato yt uimohey teran hin i hap ewy. ¹⁸Mi'i turan Iuwāu wo'oset'ok hat tuwemosy'at kahato itote.

Yt tutu'u hin i sapo hy mi'i hap e'at pe. Mi'i pote torannia te'ero'e -Ta'i ma'āu sa'ag wyti meiē piit pe i'atu'e. ¹⁹Ma'ato Ihainia Sa'yru tuut hawyi tenuk te'y'u ewei'e. Pyno eiweha'at ro meiēwat miit ienuk wato kahato hat ewei'e. I'ewyete mohy u kahato hat ewei'e. I'ewyete miit'in kaipywiat sa'up porera'at haria wyria'in sese ewei'e. Irania'in yt nakuat i sese meiē ewei'e. Ma'ato pywo kahato miit'in i'atuwe'eg hap kaipyi tuwemoherep i'atuminug wakuat kaipyi e.

Iruka 10.13-15 Piat Ewy

²⁰Mi'i hawyi Iesui ti'atukuasa kahato ra'yn mekewat tawa piaria aiūpe toimoherep kahato ra'yn tomisepap yt uwe minug ewywuat i pykai yt tomohey i hap upi. Katupono toimoherep ta'yn i'atuehamo pykai yt ta'atuwaure teran hin i ta'atuminug sa'ag ko'i pote. ²¹Mi'i hawyi Iesui to'e tawa Korasī piaria pe i'ewyete tawa Pesaita piaria pe -Kat pote eiperia ti atunug kahato ra'yn uimisepap ehehamo pykai yt uimohey hin i. Mi'i hap kaipyi ti aru aikotā tawa Tiro piaria i'ewyete tawa Sitau piaria ieine'en haria mi'iria ti iwaure ra'yn ta'atuminug sa'ag ko'i hawyi te kahato ra'yn. Mi'i hap moherep hap ti ta'atupag ta'atuesokpe i'anam nakat i'ewyete ta'atupag ywryyp ta'atu'akag note paa ta'atu'e hap moherep hamo. ²²Pywo pe ti are'e ehepe mekewat wo'o'airo hap e'at pe ti aru po'og Tupana mi'apiheg ko'i wo eweikupte'en tawa Tiro piaria kai i'ewyete tawa Sitau piaria kai. ²³I'ewyete eipe tawa Kawanaum piaria -Ta'i uruto ti iwato'in nakaria atipy piaria ewy ewei'e ma'ato mio tā e haria ti aru tukupte'en gu'uro hawe. Kat pote ti eipe eiwa'akasa ra'yn uiminug uimisapap pykai yt uimohey i eipe. Ma'ato mio tā hap ewy atunug na'yn sa'awy'i tawa Sutuma pe pote mekewat ywania toine'en ne mesuwe e. ²⁴Karāpe Tupana wo'o'apiheg hap e'at put'ok e ra'yn turan ti aru po'og eipe Tupana mi'apiheg wuatnuaria wo eweikupte'en mekewat tawa Sutuma piaria kai mekewat tawa Tiro piaria kai are e Iesui tehay pun haria pe.

Iesui Yn Miit'in Mohy Hatno Sese Toine'en

Iruka 10.21-22 Piat Ewy

²⁵Mekewat e'at pe Iesui to'e -Ui'ywot En wyti mesuwat yi totiarua i'ewyete atipy piaria potypot ereine'en. Mi'i pote arehum ewowi katupono tukupte'en irania'in uruto ti yt uruikuap hin i te En i'atu'e aikotā hirokaria ewywuaria mi'iria uimohey sese haria. Ma'ato irania'in uruto ti uruikuap kahato e haria wyti yt uikuap hin i haria te'eropyhu'at. ²⁶Ta'i Ui'ywot En ni etunug na'yn aikotā paa e haria pe uimoherep kahato ra'yn en emiky'esat ewy. ²⁷Pyno Ui'ywot tum yn ra'yn uhepe torannia kat ko'i kat ko'i. Mi'i turan yt uwe i kuap uwe Ha'yru ma'ato I'ywot yn ikuap. I'ewyete yt uwe i kuap I'ywot hap Ha'yru yn ikuap. Ma'ato uimi'airoria pe yn atimoherep

kuap uwe Ui'ywot e. ²⁸Pyno ewei'ẽ ro uhewowi uwe uwe ho'opot haria. Katupono uito ahupit kuap ehietat epoty ko'i hawyi atum ehepe eiwemohy hap. ²⁹Pyno torannia uimohey haria eiwemohapap to uhete kat pote uito waku kahato areine'en iperup'i kahato rakat. Mi'i hap kaipyi eweipuẽti kuap aru eiwemohy hap sese. ³⁰Uimium eipotpap wuat wyti yt ipoty hin i katupono eipotpap uhewowi pote woroho'opowyro kahato hupit hap ete e Iesui wuat'i miit'in me.

Iesui 7 E'at Morekuatno Toine'en
Maku 2.23-28; Iruka 6.1-5 Piat Ewy

12 ¹Mi'i hawyi Iesui toine'en porap'i itote hawyi Tupana motypot hap e'at pe Iesui toto ra'yn awati ypia py'asetpuo. Mi'i turan hemiit'in i'atuesy'at kahato pote ta'atuho'opik ta'yn awati hawyi te'erenuk ta'yn awati ete. ²Mi'i turan irania'in Wariseuria tikuap ta'yn hawyi te'ero'e ra'yn Iesui pe -Eti kuap apo aikotã emiit'in tunug yt häpyk i mekewat aiwo'onapin hawe to'e pykai -Yt eipotpap tei'o Tupana motypot hap e'at pe i'atu'e. ³Mi'i hawyi Iesui i'atuwesat -Yt eiwemu'e i apo aikotã morekuat Tawi tunug sa'awy'i temiit'in i'atuesy'at turan hap etiat. ⁴Katupono sa'awy'i morekuat Tawi teke Tupana motypot yat pe torannia temiit'in wywo hawyi te'erenuk man ete mekewat Tupana motypot hamuat i'atumium ete. ⁵Katupono pa'i kororia i'atupotpap ne'i Tupana motypot yat pe Tupana motypot hap e'at pe pykai yt uwe i wai'e. ⁶Pywo pe ti are'e ehepe toine'en wyti meiüpe eipy'asetpe wëtup ok po'og wakuat Tupana motypot yat kawiat rakat e. ⁷Ma'ato pywo eweikuap Tupana ehay miwan miat i'e hap pote eweikupte'en wo'oky'e haria wo e. Katupono hürria wuk hap yt uimowepiit hin i e. Ma'ato eweikuap mekewat miwan miat pote yt naku i yt ewei'e hin i irania'in me yt i'aparap i haria pe. ⁸Katupono ti Ihainia Sa'yru toine'en Tupana motypot e'at ka'iwat.

Maku 3.1-6; Iruka 6.6-11 Piat Ewy

⁹Mi'i hawyi Iesui toto ra'yn itote pyi Tupana motypot yat kape. ¹⁰Itote ti toine'en wëtup ok miit ipo kã'ã rakat. Mi'i pote irania'in apo i'atu'e Iesui pe ikuasa teran haype. -Waku apo etimoehãinte miit Tupana motypot hap e'at pe i'atu'e. ¹¹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno karãpe wëtup eihũ Uweiria ta'at Tupana motypot hap Saputu e'at pe yi ka'a pe pote ta'i eipotpap ne'i ihap hap ete. ¹²Ma'ato ti wëtup ok miit po'og waku mekewat Uweiria kai. Mi'i pote ti aiwo'onapin hawe waku watipowyro kuap irania'in Tupana motypot hap e'at pe. ¹³Mi'i hawyi to'e mekewat miit pe -Pyno erepoporok to uhyt e. Mi'i hawyi toiporok ta'yn hawyi ipo kokawiat ewy ra'yn. ¹⁴Mi'i hawyi itotiarria Wariseuria tuwenõẽ itote pyi hawyi ta'atukat ra'yn aikotã Iesui auka hamo.

¹⁵Mi'i hawyi Iesui tikuap ta'yn mi'i tã i'atuminug neran hap hawyi toto ra'yn itote pyi. Ma'ato mi'i turan typy'i kahato miit'in tuwat upi.

Mi'i hap upi toi'atumoehãite kahato miit'in i'ahuu rakaria. ¹⁶Mi'i hawyi toi'atupo'oro ra'yn toran to'e i'atuepe -Yt uwe pe tei'o ewehenoi uwe uito e hap e. ¹⁷Pyno mi'i tã ti tutunug aikotã sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia e hap ewy. ¹⁸Mio tã e Isaia miwan me -Meiũ ti uhemiiit sese uimi'airo uimiky'e kahato i'ewyte uimowepiit kahato uipy'a piat hat. Mi'i pote atum kahato uipa'ãu uhehay moherep wuat'i miit'in piat hamo. ¹⁹Mi'i ti yt to'oehay to'oehay hin i miit'in nywo kat ko'i kat ko'i ete. Yt tehay pirik wo hin i. Muap upi hewyry pykai yt uwe i ihay kuap. ²⁰Ihaky'e'i rakaria wyti tukupte'en aikotã aria'yp iaga yt hesaika i rakaria ewywuaria ma'ato mi'i yt toipik hin i. I'ewyte yt hesaika i rakaria ariãty yt hëtyhot esaika i rakat ewy yt tohasep hin i. Ma'ato mi'iria wyti tutunug waku pe i'atuieine'en hap. ²¹Mi'i wyti aru wuat'i ywania miekatup wo topyhu'at. Mi'i hap ewy ti sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia e hap ewy.

Pat'ok Hap E'yat Pe Pote Yt Eweikupte'en Kuap I

Maku 3.19-30; Iruka 11.14-23 Piat Ewy

²²Mi'i hawyi wëtup ok miit ta'atuereto Iesui kape yt iha pytig i rakat i'ewyte yt ihay kuap i rakat mekewat ahiag ipiit piat rakat hawyi Iesui timoehãite hawyi meremo ta'akasa ira'yn i'ewyte ihay kuap i ra'yn. ²³Mi'i tã tutunug hawyi miit'in sem te'ereha'at kahato iminug kape hawyi apo i'atu'e -Meië miit apo Tawi emiariru ra'yn apo i'atu'e. ²⁴Ma'ato irania'in Wariseuria tikuap hawyi te'ero'e -Ta'i mekewat Pesepu ahiagnia porekuat esaika hap kaipyi meiëwat miit piit pe ahiag sopo hamuat i'atu'e. ²⁵Ma'ato Iesui tikuap i'atuwanetup hap hawyi to'e -Ta'i aikotã irania'in ywania to'opat'ok pat'ok hawyi tuuka tuuka to'ope hawyi meremo to'omoma hap topyhu'at. I'ewyte irania'in tawa piaria i'ewyte to'opat'ok pat'ok hawyi tuuka tuuka to'ope hawyi i'ewyte to'omoma ra'yn wy. ²⁶I'ewyte ahiag potpo'roria tuwepat'ok pat'ok hawyi tuuka tuuka to'ope to'ope hawyi i'atumoma hap topyhu'at. ²⁷Ta'i uito ti atiputsit kuap ahiag mekewat Pesepu e hap esaika hap kaipyi ewei'e wen ma'ato mio tã pote aikotã epotmu'eria ta'atuputsit kuap ahiagnia e. Ei'e hap kaipyi eimepyt'in ma'at haria wo eweipyhu'at. Mi'i hawyi ta'atuhanoi kuap eiminug sa'ag hap etiat. ²⁸Ma'ato uito ti pywo sese atihap ahiag miit'in piit pyi Tupana esaika hap kaipyi pote eweikuap ta'yn mesup ta'yn Tupana toine'en morekuatno hap put'ok e ra'yn ehete. ²⁹Pyno yt uwe i ti teke kuap hesaika rakat yat pe hekare'en sat hamo ma'ato sa'awy'i teke ra'yn mekewat yat ka'iwat po'i po'i hamo hawyi totat kuap hekare'en i'yat pyi. ³⁰Mi'i tupono uwe toine'en yt ui'e hap upi i mi'i wyti ipy'ahak uhetiak rakat. I'ewyte uwe yt uipowyro teran i mi'iria ti miit'in sytpok haria wo ne'i tukupte'en. Yt ta'atukyi hin i miit'in uhewowi uimohey hamuat e.

**Yt Kat I Ehehakyera'at Hamuat Hap Mot'i Hap
Ereine'en Tupana Pa'âu Mohit Hat Pote**

³¹Mi'i pote ti pywo pe are'e ehepe -Pyno uwe uwe waure wo toine'en kat ko'i kat ko'i tominug sa'ag kai mi'i hat wyti iwaure kuap tominug sa'ag. Ma'ato uwe uwe tuwekyry'i Tupana Pa'âu wakuat ete mi'i hat minug sa'ag wyti yt karāpe i toimohāpyk kuap i. ³²I'ewyte uwe uwe toine'en ihay sa'ag Miit'in Sa'yru ete mi'i hat wyti toimohāpyk kuap ma'ato uwe uwe ihay sa'ag Tupana Pa'âu wakuat ete mi'i hat wyti yt toimohāpyk kuap koran i'ewyte meiūran e.

Aria'yp Ko'i Watikuap Kat Kat Ywa Kaipyi

³³Pyno toine'en eimikoi ywa wakuat kahato. Mi'i kaipyi tuwētem miko'i ywa wakuat sese rakat. Ma'ato toine'en eimikoi yp yt naku i rakat eweikuap haat yt naku i hap. Katupono i'atusat ko'i tuweupi weupi. Mi'i hap ete eweikuap mikoi ywa waku rakat i'ewyte yt naku i rakat. ³⁴Pyno eiperia ti yt naku i nug haria aikotā moī satek kahato toine'en hap ewywuaria eweikuapte'en. Yt kat i hin i tuwētem eiwē pyi waku rakat katupono howopy ra'yn eipy'a yt nakuap i wo pote. Mi'i kaipyi tuwētem ei'e hap yt naku i rakat. ³⁵Pyno eipy'a piat wakuat kaipyi tuwētem wakuap ti wen ma'ato yt nakuat i hap eipy'a piat kaipyi ti tuwētem yt nakuap i ti ra'yn e. ³⁶Pywo pe ti mekewat wo'o'airo hap sese e'at pe ti aru eiperia ei'e hap sa'ag kat ewei'e hap upi Tupana ti'apiheg ti aru. Mi'i hawyi ti aru torannia kat ewei'e kat ewei'e hap yt naku i rakat upi Tupana ti'atu'apiheg hamuat. ³⁷Katupono mekewat e'at pe ti aru kat ko'i kat ko'i tuwētem eiwē pyi Tupana tikuap en waku sio yt hap ko'i.

Iruka 11.29-32 Piat Ewy

³⁸Mi'i hawyi irania'in mekewat wo'omu'e koro haria i'ewyte mekewat Wariseuria te'ero'e Iesui pe -Uruka'iwat i'atu'e waku etimoherep uruepe yt uwe minug kuap i wata'akasa hamo i'atu'e. ³⁹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Aikotā ten koran eiperia yt uimohey i pykai ewehētup uhepe uiminug wakuat e. Ma'ato wētup yn Tupana mimoherep hap mekewat Tupana ehay moherep hat Iona etiat. Mi'i yn atimoherep e. ⁴⁰Kat pote ti mi'i tā aikotā Iona toine'en myē'ym e'at myē'ym ewātym pira wato ymyēpe mi'i hap ewy ti aru Ihainia Sa'yru topyhu'at myē'ym e'at myē'ym ewātym i'asyp hawe. ⁴¹Mekewat e'at pe wo'o'airo hap e'at pe ti tawa Niniwe piaria yt nakuaria i eipe i'atu'e katupono mi'iriria ta'atu'atoiat ta'atuminug sa'ag ko'i karāpe ta'atukuap ta'yn Iona hanoi Tupana ehay hawyi. Ma'ato eweikuap pykai yt eiwemorem hin i Tupana kape. Pywo pe are'e ehepe koran ti toine'en meiūpe po'og Iona kawiat rakat. ⁴²I'ewyte mekewat wo'o'airo e'at pe mekewat morekuat haryporia kawiat tama

Sapa piat pe yt naku i rakaria eipe e katupono mi'i tuut pya pyi kahato Sarumau iwe'eg kahato rakat ehay kuap hamo. Ma'ato pywo pe are'e ehepe mio meiüpe toine'en po'og wakuat Sarumau kawiat rakat e.

**Ma'âu Sa'ag Ta'aipok Sa'awy'i Wuat Ieine'en Hap Kape Po'og Yt
Nakuaria I Wywo Ikytsig Toipuëti Hawyi
*Iruka 11.24-26 Piat Ewy***

⁴³Mi'i hawyi po'og Iesui to'e -Pyno eiwewe'eg wo eweikupte'en katupono karâpe ma'âu sa'ag tuwëtem wëtup ok piit pyi hawyi toto ra'yn aikowo aikowo eiam kat hamo. Aiüpe tuwemohy hap kat hamo ma'ato yt toipuëti kuap i. ⁴⁴Mi'i hawyi to'e -Pyno waku ara'aipok i ra'yn sa'awy'i wuat ui'yat aiüpe pyi uiwëtem hap kape. Mio tä to'e hawyi ta'aipok ira'yn. Mi'i turan toine'en i'yat yt uwe wywo i. Ikahu kahato te waku pe kahato toine'en. ⁴⁵Teha'at hawyi ta'aipok towyria'in wëka hamo hawyi toterepo'ok 7 ma'âu sa'ag ko'i po'og na'yn yt naku i sa'awy'i wuat kai hawyi tukupte'en itote ra'yn. Mi'i hap kaipyi ti aru mekewat miit ete po'og na'yn yt naku i hap topyhu'at sa'awy'i wuat heine'en hap kai. Mi'i tä ti tuwemoherep koran wuaria miit'in yt nakuaria i ete.

Maku 3.31-35; Iruka 8.19-21 Piat Ewy

⁴⁶Mio tä e Iesui ihay miit'in kapiat turan ity i'ewyte i'ywyt'in töë ra'yn hawyi tukupte'en oken note. Mi'i hawyi te'ero'e -Uruehay teran Iesui wywo i'atu'e. ⁴⁷Mio tä e hawyi wëtup ok henoi ra'yn Iesui pe -Pyno waku erewanetup katupono ety i'ewyte e'ywyt'in nuëpe tukupte'en oken note i'atuehay ewywo mehin i'atu'e. ⁴⁸Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Uweï uity sese i'ewyte uwe'in uhe'ywyt'in sese. ⁴⁹Mi'i hawyi Iesui topoha temiit'in kape. Mi'i hawyi to'e -Pyno eweiha'at ro meiüpe katupono meiüpe tukupte'en uity sese i'ewyte uhe'ywyt'in sese ⁵⁰Katupono uwe uwe inug ui'ywot miky'esat nug haria ti tukupte'en uity sese uhe'ywyt'in sese uheinyt'in sese e.

**Iä'äkap Puo Iesui Henoi Iä'ÿi Sytpok Hat Etiat
*Maku 4.1-9; Iruka 8.4-8 Piat Ewy***

13 ¹Mekewat e'at pe Iesui toto ra'yn mekewat tawa pyi hawyi toto ra'yn yi Karireia ehyemyi'a ëpe kape. Mi'i hawyi ta'apyk itote miit'in mu'e hamo. ²Mi'i turan miit'in sem töë tpyy'i kahato ra'yn Iesui kape. Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn yara pe hawyi ta'apyk yara pe ma'ato miit'in sem tukupte'en yi kyt rote y'am me. ³Mi'i hawyi Iesui ti'atumu'e kahato itote tehay iä'äkap wo. Mi'i hawyi mio tä e -Pyno wëtup mo toto ihainia iä'ÿi sytpok hamo. ⁴Ma'ato karâpe tohytpok iä'ÿi turan irania'in iä'ÿi hewo muap ëpe upi. Mi'i ko'i ti weitaria ko'i tu'u yne ne'i. ⁵Ma'ato irania'in iä'ÿi hewo mekewat nu totiat yi tote ne'i. Mi'i pote mekewat

iã'yi hētyt meremo wen ma'ato yt yi pit pe i sese. ⁶Mi'i pote ti karāpe aat hakup put'ok e hawyi mekewat mikoi igag na'yn topyhu'at kat pote hapo ko'i yt teke kuap i yi pit pe pote. ⁷Ma'ato irania'in hã'yi wyti hewo hu piat ne'i. Mi'i ti hētyt wen ma'ato meremo i'anam tohik hawyi yt tuwenug kuap i ra'yn. ⁸Ma'ato hã'yi hewo yi wakuat rote rakaria tuwenug kahato pote toipuēti hã'yi po'og 100 wo sa'awy'i wuat tomikoi kai. I'ewyte 30 po'og tomikoi kai hawyi 60 toipuēti po'og iwato sa'awy'i wuat tomikoi kai e. ⁹Mi'i hawyi Iesui ihay kahu ra'yn hawyi to'e miit'in me -Pyno ehewaure ka'a ui'e hap kape pote waku eweikuap eiwanetup hawe ui'e hap ko'i e.

Maku 4.10-12; Iruka 8.9-10 Piat Ewy

¹⁰Mio tã e Iesui hawyi tokoka'at hemiit'in hewowi hawyi apo i'atu'e -Kat poteĩ ehay miit'in kape sehay iã'ākāp wo yn mehīn i'atu'e. ¹¹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno waku eiperia aikotã Tupana toine'en morekuatnuat hap etiat mig'i wuat ko'i waku eweikuap wen ma'ato irania'in me yt heremo i e. ¹²Ma'ato uwe uwe tuwanetup kahato uhehay kape po'og ikuap hamo. Mi'i haria ti aru po'og ne'i ta'atupuēti i'atumikuap mo. Ma'ato uwe yt ikuap teran i uhehay mi'i hat kaipyi wyti aru tuweityk ta'yn imikuap oktan. ¹³Mi'i pote ti uhehay iã'ākāp wo yn miit'in kape. Kat pote ti mi'iria hewaure ka'a wen ma'ato yt teke i iatuwanetup hawe. I'ewyte te'ereha'at wen ma'ato yt te'era'akasa i. ¹⁴Pyno mi'i hap ewy ti miit'in tukupte'en aikotã sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia to'e hap ewy -Ehewaure ka'a wen ma'ato yt eweikuap i. Eiweha'at wen ma'ato yt kat i eiwa'akasa. ¹⁵Pyno mi'i hap ewy ti miit'in wanetup hap yt tuwe'apypykuap i te'erewaure ka'a hik ne'i. I'ewyte te'erehahik ne'i. Ta'atupy'a piat ihēg kahato ra'yn topyhu'at. Ma'ato ui'e hap teke i'atupy'a pe i'ewyte teha'at sese uhewowi hawyi te'eruwemorem kuap i Tupana ewowi. Mio tã hap ewy pote ati'atumog kuap i'atuminug sa'ag hap ko'i upi e Tupana moherep hat tomiwan me. ¹⁶Mi'i hawyi po'og Iesui to'e temiit'in me -Ma'ato eiperia ti eiwepiit kahato rakaria wo eweikupte'en katupono ewei'akasa kuap kahato ra'yn. I'ewyte ehewaure ka'a eweituwepypok kahato ra'yn uimienoi hap kape. ¹⁷Pywo pe ti are'e ehepe sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria i'atu kahato i'ewyte irania'in ywania kaipywiaria Tupana mohey haria ti te'ereha'at teran kahato koran wuat ei'akasa hap ko'i kape ma'ato yt aikotã kuap i te'era'akasa. I'ewyte te'eruwānetup teran kahato koran wuat eimikuap ko'i ko'i kape wen ma'ato yt te'eruwānetup kuap i.

Iesui Timoherep Mekewat Iã'ākāp Iã'yi Sytpok Hap Etiat

Maku 4.13-20; Iruka 8.11-15 Piat Ewy

¹⁸Mi'i hawyi po'og Iesui to'e -Pyno waku eiwemu'e kat som sehay iã'ākāp wo ahenoi iã'yi etiat hap kuap hap ete. ¹⁹Pyno mekewat iã'yi muap upiat

hewo muap êpe upiat hewo rakat ewy wuat wyti karãpe miit'in te'eruwanetup Tupana ehay kape wen ma'ato yt toikuap i. Mi'i ti aikotã muap êpe upiat iã'yi ewy topyhu'at katupono mi'i ti karãpe yt nakuap i put'ok e ra'yn hawyi toihep ta'yn ipy'a pyi iã'yi hap ewy e. ²⁰Ma'ato mekewat iã'yi misytpok wyti irania'in hewo nu tote ne'i. Mi'i wyti aikotã irania'in te'eruwanetup Tupana ehay kape hawyi meremo toikuap hawyi iwepiit kahato ra'yn. ²¹Ma'ato mi'i ti aikotã yt hapo i rakat ewy topyhu'at. Karãpe sehay yt naku i hap put'ok e ra'yn imoso'opot hap mi'i hap e'at pe meremo toiswaure ra'yn sa'awy'i wuat imohey hap. ²²Ma'ato irania'in wyti tukupte'en te'erepomohepap'i mesuwat rotiat ta'atuekat puëti hamuat ete yn. Mi'i haria ti aikotã mikoi iã'yi yt haat i rakaria ewy wuaria tukupte'en. ²³Ma'ato mekewat iã'yi hewo yi wakuat rotitaria ti tukupte'en aikotã miit'in ikuap Tupana ehay hawyi topyhu'at i'e hap ewy. Mi'iria ti aikotã haat kahato rakaria ewy tukupte'en. Wëtup kaipyi 100 toipuëti hap ewy wëtup ok kaipyi 60 hap sa'awy'i wuat imikoi kai hap ewy hawyi irania'in 30 iã'yi hap ewy toipuëti sa'awy'i wuat imikoi kai. ²⁴Mi'i hawyi Iesui henoi po'og wëtup ok ira'yn sehay iã'akap. Mi'i hawyi to'e miit'in me -Pyno ahenoi aikotã Tupana topyhu'at morekuatno hap etiat. Pyno so wëtup ok ihainia toto toko kape iã'yi sytpok hamo hawyi tohytpok mekewat te'yi wakuat rote. ²⁵Ma'ato mekewat ewäty m mo ikoi haria te'eroket ra'yn turan iket kai put'ok e ra'yn hewanikap hawyi toikoi ra'yn mekewat iã'yi Sereai ypia to'oran me mekewat iã'yi yt nakuat i rakat ga'akyt imikoi mo'anam hamuat hawyi mig'i wo toto ira'yn. ²⁶Mi'i pote karãpe mekewat imikoi Sereai tuwemotag ra'yn hawyi Sereai tuwemotag turan i'anam wywo to'o'ewy ra'yn i'atutag. ²⁷Mi'i turan mekewat go ka'iwat emiit'in tuwat ra'yn ika'iwat piat henoi hamo hawyi te'ero'e -Uruka'iwat i'atu'e uruikoi ra'yn iã'yi wakuat eko pe wen ma'ato uweï ikoi i'anam eko pe uruka'iwat i'atu'e. ²⁸Mi'i hawyi i'atuka'iwat tiwesat -Ta'i ahewanikaptia mikoi ra'yn ti som e toi'atuwesat. Mio tã e pote hemiit'in -Pyno waku watipuruk ta'yn emikoi py'asetpiat ko'i ahewanikaptia mikoi i'atu'e. ²⁹Uruwanetup turan wëtup ok ahewanikap inug mi'i tã i'atu'e. Mi'i hawyi po'og apo i'atu'e -Ma'ato apo waku ra'yn uruipuruk i'anam ko'i uruka'iwat i'atu'e. Ma'ato i'atuka'iwat i'atuwesat -yt aikotã kuap i rat e katupono eweiwat hawyi eweipuruk i'anam ko'i pote te ren wakuat aimikoi ko'i wywuat ne'i ra'yn eweipuruk wy e. ³⁰Tero i'atutag to'o'ewy tiriku i'anam ko'i. Mi'i hawyi karãpe iterek hap e'at put'ok e hap kape ahenoi Sereai terek haria waku eweipuruk to sa'awy'i i'anam ko'i hawyi eweipeman hawyi eweiwuk ta'yn are'e. Mi'i hawyi waku eweiterek tiriku ko'i hawyi waku ewehytmoï ra'yn Tiriku apykok netap we.

Iã'akap Mutata Iã'yi Etiat

Maku 4.30-32; Iruka 13.18-19 Piat Ewy

³¹Mi'i hawyi Iesui henoi wëtup ira'yn sehay iã'akap wo. Mi'i hawyi mio tã e -Pyno ahenoi aikotã Tupana toine'en morekuatno hap etiat. Mi'i ti

aikotã mekewat iã'ÿi Mutata iã'ÿi kurin kahato rakat ewy. Mi'i ti ihainia tikoi te'yi tote. ³²Ma'ato mekewat iã'ÿi kurin kahato torannia iã'ÿi ko'i kai rakat ma'ato karãpe hëtyt ra'yn hawyi tuwemowato kahato ra'yn hawyi torannia mikoi yp ko'i kai ra'yn i'yp wato. Ikoran iwato kahato ra'yn hawyi yne weitaria te'eresoknug kuap ta'yn ikoran upi.

Iruka 13.20-21 Piat Ewy

³³Mi'i hawyi Iesui henoï po'og sehay iã'ãkap wo miit'in kape aikotã Tupana topyhu'at morekuatno hap etiat. Mi'i ti aikotã man apopyt haryporia tat hawyi tohããg myë'ym iã'ãg hap e'ly tiriku ãku'i hawyi toipykoi kahato hawyi toi'apokik kahato hap ewy.

³⁴Mekewat e'at pe toi'atumu'e yt herep wo hin i. Ma'ato sehay iã'ãkap wo yn. ³⁵Ma'ato mi'i tã ti toimoherep aikotã sa'awy'i Tupana ehay moherep hat e hap ewy. Mi'i ti mio tã e -Meiüran ti aru ati'atumu'e sehay iã'ãkap wo yn ahenoi henoï kahato ti aru yt i'atumikuap sehay puo hin i sa'awy'i wuat uinug turan nuat pyi te yt uwe mikuap i tohenoi Tawi wepy hawe 78.2 pe. ³⁶Mi'i hawyi Iesui hokiwat ra'yn miit'in sem hawyi to'aipok ira'yn netap kape. Mi'i turan hemiit'in tokoka'at hewowi hawyi apo i'atu'e ra'yn ta'atuka'iwat pe -Pyno ehenoi uruepe kat som sehay iã'ãkap wo ehenoi i'anam etiat i'atu'e. ³⁷Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno mekewat iã'ÿi wakuat sytpok hat wyti Ihainia Sa'yru ³⁸Ma'ato mekewat yi wyti topyhu'at miit'in mesuwiaria. Ma'ato iã'ÿi wakuat ko'i wyti miit'in Tupana mi'airo ko'i ma'ato mekewat i'anam wyti yt naku i sese nug haria. ³⁹Ma'ato mekewat hewanikap mikoi i'anam wyti topyhu'at ahiag mikoi ma'ato mekewat iterek hap e'at put'ok e turan wyti iterek hanuaria atipy piaria Tupana emiit'in. ⁴⁰I'ewyte aikotã mekewat i'anam ko'i ta'atu'atunug hawyi ta'atusok wuk. Mi'i ti ikahuro ra'yn hap e'at pe topyhu'at hamuat. ⁴¹Pyno ti aru Ihainia Sa'yru tipo'oro ti aru temiit'in atipy piaria i'atunug hamo hawyi ti aru toipuruk ta'yn yt nakuaria i yt naku i nug haria i'ewyte kat ko'i kat ko'i sa'ag nug haria. ⁴²Mi'i hawyi Tupana emiit'in tipugha ra'yn mekewat miit'in yt naku i nug haria mekewat aria wato hyemyi'a pe aiüpe iwo'okak'i tote. I'ewyte ta'atuiãi ete kyryet kyryet i'atu'e itote. ⁴³Ma'ato Tupana emiit'in imohey haria wyti imehit rakaria wo tukupte'en aikotã aat ewy tukupte'en uil'wot etama pe. Ma'ato mio wat uile hap eweikuap pote eweipyhu'at ro uile hap ewy. ⁴⁴Uil'wot etama piat ieine'en hanuaria ti aikotã sekatoine'en. Aikotã wëtup ok tipuëti hekat go yt iwat i rakat pe. Toipuëti hawyi toterewyi ira'yn aikope tomipuëti hap tote. Mi'i hawyi meremo toto ra'yn to'yat kape yne tekare'en ko'i weneru hamo hawyi ta'aipok ira'yn mekewat sa'up wywo mekewat go kyi'at hamo. ⁴⁵Tupana toine'en morekuatno hap wyti aikotã karaiwa tikat kahato tomiky'i'at wuat nu ikahu rakat hap ewy Perura e hap. ⁴⁶Mi'i hawyi karãpe toipuëti ra'yn

wētup nu howoity rakat hawyi toiweneru yne tekare'en ko'i toī rakaria hawyi toikiyi'at ra'yn mekewat nu ipewiu rakat. ⁴⁷I'ewyte Tupana toine'en morekuatno atipy piat hap wyti aikotā wētup suki watipun ihyemyi'a pe pira pytyk hamo hawyi totat kat epira kat epira hap ewy. ⁴⁸Mi'i hawyi karāpe howopy ra'yn suki pira wo hawyi mekewat pira pytyk haria tiherep ta'yn suki yēpekiat yi kyt kape hawyi te'era'apyk itote mekewat pira ko'i airo hamo kat epira kat epira som waku rakat wyti ta'atupag yrysakag me ma'ato pira sa'ag ko'i ne'i ti ta'atupugha ra'yn ⁴⁹Pyno mi'i hap ewy ti aru ikahuro ra'yn hap e'at pe Tupana emiit'in tō'ē hawyi ta'atu'airo ra'yn miit'in wakuaria i'ewyte yt nakuaria i. ⁵⁰Mi'i hawyi ti aru ta'atupugha ra'yn miit'in yt nakuaria i aria ehyemyi'a wato pe. Itote ti aru kyn kyn i'atu'e haty pono i'ewyte ta'atuāi ete kyryet kyryet i'atu'e. ⁵¹Mi'i hawyi Iesui apo e temiit'in me -Pyno Eweikuap apo mio wat ui'e hap ko'i e. Mi'i pote -Ta'i mehin uruikuap ta'yn i'atu'e. ⁵²Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno uwe uwe mekewaria wo'onapin hap kuap haria topyhu'at wyti aru Tupana toine'en morekuatno hap etiat enoi enoi haria wo mi'iria ti aikotā ei'ywot tihep tekare'en i'atunug hap yat kaipyi ipakuptia i'ewyte ipot'i ko'i hap ewy.

Iesui Etawa Nasare Piaria Yt Imohey Haria Hen I Tukupte'en
Maku 6.1-6; Iruka 4.16-30 Piat Ewy

⁵³Mi'i hawyi karāpe Iesui ihay kahu ra'yn sehay iā'ākāp wo hawyi toto ira'yn itote pyi. ⁵⁴Hawyi ta'aipok ira'yn mekewat tawa Nasare kape ira'yn aiūpe tuwemotag hap kape ira'yn. Mi'i hawyi itote toi'atumu'e ira'yn Tupana motypot yat piaria. Mi'i turan mekewat imienoi kuap haria te'eruwānetup kahato imienoi ete hawyi apo i'atu'e to'ope -Aikope pyi som tuut iwe'eg hap i'atu'e. I'ewyte hesaika hap ko'i yt uwe i sepap inug hamuat ko'i i'atu'e. ⁵⁵Katupono ti mi'i toine'en mekewat pan'i pan'i e hat sa'yru ne'i i'atu'e i'ewyte Maria mepyt ne'i rat i'atu'e i'ewyte Tiaku ywyt i'ewyte Iuse i'ewyte Simau hawyi Iuta i'ywyt'in toine'en. ⁵⁶I'ewyte yne inyt'in tukupte'en meiūpe aipy'asetpe i'atu'e. Pyno aikope pyi som toipuēti yne imikuap hap oktan i'atu'e. ⁵⁷Mi'i hawyi itotiaria tetawa piaria yt ta'atumotypot hin i. Ma'ato Iesui to'e i'atuepe -Ta'i Tupana ehay moherep hat wyti ta'atumotypot irania'in etama puo ma'ato hetama sese piaria yt te'eropyhu'at hin i imohey haria. ⁵⁸Mi'i pote Iesui kurin toimoherep imisepap hap ko'i katupono itotiaria yt imohey haria pote.

Morekuat Heroti Tihep Hamuat Iuwāu Akag
Maku 6.14-29 Piat Ewy

14 ¹Mekewat e'at pe ti Eroti toine'en morekuatno Karireia pe. Mi'i turan toikuap ta'yn aikotā Iesui minug ko'i etiat. ²Mi'i hawyi to'e temiit'in me -Mi'i ti Iuwāu wo'oset'ok hat ra'yn tuwētem gu'uro pyi.

Mi'i pote ti mi'i miit hesaika kahato tomisepap moherep hamo. ³Sa'awy'i Eroti ti'atupo'oro ra'yn Iuwāu pyhik hamo. Ta'atupopoi hawyi ta'atupag na'yn wo'opyhik hawe. Mi'i tā tutunug to'ywyt Wiripi ehayry'i tomisat miky'esat ewy. ⁴Mi'i hawyi mi'i etiat Iuwāu wo'oset'ok hat to'e karanja wo ne'i Eroti pe. Mio tā e -Pyno mekewat ainapin hap hawe tohenoi yt kan hamo i etat ehary'i wo Erotia e. ⁵Mi'i hap kaipyi Eroti ti'auka teran Iuwāu wo'oset'ok hat ma'ato token'ē miit'in pupi katupono i'atuwanetup hawe ta'atupuēti Iuwāu wo'oset'ok hatno wyti Tupana ehay moherep hat toine'en. ⁶Ma'ato mekewat morekuat Eroti ywā'i hap mowepiit hap e'at pe ti mekewat Erotia mepyt ihairu torannia miit'in ehamo. Mi'i hap ti morekuat tipuēti ikahu kahato. ⁷Mi'i Pote to'e pi'ā pe -Kat som emiky'esat ehētup uhepe pote atum epe emiky'esat ewy e. ⁸Mi'i hawyi mio tā e hawyi toto ra'yn toty kape -Kat som waku ahētup to'e toty piat hamo. Mi'i hawyi tohētup -Atiky'esat wyti Iuwāu wo'oset'ok hat akag kui'a pe. ⁹Mio tā to'e hap ewy tutunug na'yn mekewat pi'ā miētup ewy pote morekuat Eroti i'arot kahato ra'yn ma'ato ti to'e ra'yn sa'awy'i torannia tomiwēka ko'i ehamo mi'i hap ewy tutunug na'yn mekewat pi'ā miky'esat ewy. ¹⁰Mi'i hawyi toipo'oro ra'yn temiit wo'opyhik hawe Iuwāu wo'oset'ok hat akag tek hamo ¹¹Hawyi ta'atuerut ra'yn Iuwāu wo'oset'ok hat akag kui'a pe hawyi ta'atuium na'yn pi'ā pe hawyi totiototo ra'yn toty kape. ¹²Mi'i hawyi Iuwāu emiit'in tō'ē ra'yn hawyi ta'atuereto ra'yn ipiit i'asyp hamo hawyi tuwat ra'yn Iesui piat henoi hamo.

Maku 6.30-44; Iruka 9.10-17; Iuwāu 6.1-14 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi Iesui tikuap ta'yn Iuwāu etiat hawyi Iesui tuwētem ira'yn yara puo hawyi toto ra'yn tuweran aikope miit'in yt uwe i hap kape. Ma'ato miit'in sem tikuap aiūpe toine'en hap hawyi tuwat ra'yn typy'i kahato yi upi Iesui upi. ¹⁴Ma'ato karāpe Iesui tuwētem na'yn yara pyi turan ta'akasa ra'yn miit'in sem ō'ē tewowiat haria kape hawyi toi'atuky'e kahato hawyi toi'atumoehāite kahato i'atuhuu rakaria itotiaria. ¹⁵Mi'i hawyi wātym'i turan hemiit'in tō'ē ra'yn Iesui kape hawyi te'ero'e -Pyno wātym na'yn mio meiūpe yahig wato tote uhyt i'atu'e. Mi'i tupono eti'atupo'oro i ro miit'in meiūpe pyi hawyi waku tuwat ta'atumi'u wuat so'oky'i'at hamo i'atu'e. ¹⁶Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Yt ati'atupo'oro i miit'in katupono waku eipe eweimo'ē ro i'atumi'u wuat ko'i e. ¹⁷Ma'ato te'ero'e -Ma'ato toine'en mi'u 5 man hawyi typy pira yn uruka'iwat i'atu'e. ¹⁸Mio tā i'atu'e pote Iesui to'e -Pyno eweterut ro meikowo uhewowi. ¹⁹Mi'i hawyi to'e miit'in sem me -ewe'i'apyk to meiūpe mopep hawe e. Mio tā to'e hawyi Iesui tat ra'yn 5 a man i'ewyete typy pira hawyi teha'at ywaipe hawyi waku kahato e Tupana pe hawyi toipat'ok pat'ok ta'yn man hawyi tutum na'yn temiit'in me. Pyno eweimo'ē ro miit'in. ²⁰Mi'i hawyi torannia te'erenuk ta'yn hawyi i'atu'ok kahato ra'yn hawyi hemiit'in tiporera'at i'atumi'u iēpyt ko'i 12 e'yrysakag

howopy te. ²¹Mi'i hawyi te'erenuk 5 miu ihainia ma'ato haryporia'in i'ewyte hirokaria yt uwe i morania.

Iesui Hewyry Ra'yn Y'y Totiat
Maku 6.45-52; Iuwāu 6.16-21 Piat Ewy

²²Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in -Eweiwat ro yara puo uhe'yian me mekewat ihyemyi'a ysakpo. Mi'i hawyi toi'atupo'oro ra'yn temiit'in hawyi i'ewyte miit'in sem tuwat ira'yn wy. ²³Mi'i hawyi Iesui ti'atupo'oro ira'yn miit'in hawyi Iesui toto ra'yn yity'ok kape tuweran tupana wywuwat tehay hamo. Wātym ka'ap tuweran toine'en itote. ²⁴Meke turan ni yara toto ihy py'asetpuo ra'yn turan ihyt'okmoī tipemak pemak kahato haty wo kahato yara kat pote ywytu esaika hap put'ok e tuete. ²⁵Mi'i turan ihat'ok kai i myē'ym ora pyi 6 ora kapiat turan Iesui toto ra'yn i'atuewowi ma'ato toto yawa upi ²⁶Mi'i turan hemiit'in te'ereha'at turan Iesui tuut yawa tote ra'yn hawyi to'ogyt to'ogyt ne'i -Uweī meīē i'atu'e. Sio miit ehog ne'i i'atu'e hawyi to'opytit'i itote gen'ē pono. ²⁷Mi'i turan Iesui tiwēpowat i'atuewowi -Yt eweiken'ē tei'o uipupi uito rat e. ²⁸Mi'i Hawyi Peteru to'e -Pyno uika'iwat apo en mi'i pote uikay kay ro ewewowi e hawyi mono areto yawa tote ewowi uika'iwat e. ²⁹Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Eriot ro pyno e. Mio tā e hawyi Peteru tuwētem yara pyi hawyi hewyry ra'yn yawa upi toto hāpyk Iesui ewowi. ³⁰Ma'ato mi'i pykai karāpe toto turan toikuap ywytu hesaika hap hawyi token'ē kahato hawyi meremo min'e ne'i. Mi'i pote iwēpap'i tehay pirik wo -Uipowyro en uika'iwat e ³¹Mio tā e hawyi Iesui topoha ra'yn hawyi to'ykesat Peteru hawyi to'e -Katupono kurin kahato epiat uimohey hap kat pote ē ewanetup ko'i ko'i ne'i e. ³²Mi'i hawyi typy'ok tuwat ra'yn yara puo turan ywytu nik ta'yn. ³³Mi'i pote hemiit'in timotypot kahato ra'yn Iesui hawyi te'ero'e -Ta'i pywo ti rat en Tupana Sa'yru mehin i'atu'e.

Maku 6.53-56 Piat Ewy

³⁴Mi'i hawyi Iesui i'ewyte hemiit'in te'ere'ysakpo ra'yn hawyi put'ok i'atu'e ra'yn mekewat yi Kenesare tote ra'yn. ³⁵Mi'i tote wuat'i miit'in tikuap ta'yn Iesui put'ok e hap hawyi torannia i'ahuu rakaria mekewat yi tote pywiat yt pya hin i ieine'en haria henoi henoi ra'yn hawyi ta'atukuap ta'yn. Mi'i pote typy'i kahato ta'atuerepo'ok i'ahuu rakaria hewowi. ³⁶Mi'i hawyi ta'atuhētup Iesui pe -Pyno mesuwe urui'atuporokpun i'ahuu rakaria esokpe emig hap kyewi i'atu'e hawyi mekewat esokpe emig haria torannia i'atuehāite ra'yn.

Iesui Henoi Aikotā Yt Naku I Nug Hap Aipy'a Pyi Tuwētem
Maku 7.1-13 Piat Ewy

15 ¹Mi'i hawyi irania'in Wariseuria i'ewyte irania'in mekewat wo'omu'e koro haria tō'ē Ierusalēi kaipyi ta'atuehay Iesui

wywuat hamo hawyi apo i'atu'e Iesui pe. ²-Kat pote som ewat emiit'in te'erenuk yt te'ereposei rakirē i Mi'i tā ne'i ta'atunug pote yt ta'atumotypot hin i sa'awy'i wuat aimu'e hap ko'i i'atu'e. ³Mio tā i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Kat pote som pyno eipe yt eweitunug i Tupana wo'onapin hap ko'i. Katupono ti eipe ewetunug eiwekaipywiat eiwo'omu'e hap yn. ⁴Katupono Tupana to'e ehepe -Eweimotypot ro ei'ywot'in i'ewyte eity'in. I'ewyte to'e wy -I'ewyte uwe ihay sa'ag to'ywot toty etiat hat waku i'auka wo topyhu'at aikotā Tupana to'e hap ewy e. ⁵Ma'ato eiperia ti eiwo'omu'e mio tā ewei'e -Waku ti karāpe toine'en aimiium ai'ywot powyro hamuat yt watum i ra'yn katupono mio tā ewei'e ei'ywot'in me -Pywo uimiium epiatnuat epowyro hamuat wyti atum yne ra'yn Tupana pe ewei'e i'atuepe. ⁶Mi'i tā eweitunug mote -Yt uruipowyro kuap i uru'ywot'in ewei'e. Mi'i tā ne'i ewetunug pote Tupana ehay pun haria wo ne'i eweikupte'en eiwat eiwekaipywiat eiwo'omu'e hap kaipywiat. ⁷Mi'i tā nug haria wyti typy ihay rakaria tukupte'en. Pywo pe kahato sa'awy'i Isaia heno'i ra'yn ehediat. ⁸Mi'iria pe Tupana to'e -Meimewuarua miit'in wyti ta'atuwē pyi ne'i uimotypot ma'ato i'atupy'a wyti pya kahato uikai toine'en. ⁹Pyno i'atunapin hap ko'i yt put'ok e hin i uimotypot hamo katupono mi'iria wo'onapin hap wyti mesuwat miit'in wanetup hap ko'i kaipyi ma'ato Tupana wo'onapin hap ewei'e. E ti Tupana ehediat pe Isaia miwan 29.13 pe e Iesui apo e haria pe.

Maku 7.14-23 Piat Ewy

¹⁰Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay ra'yn miit'in sem hawyi to'e i'atuepe -Eiwanetup hawyi eweikuap to ui'e hap. ¹¹Pyno ti mekewat eiwē pywiat eimi'u wyti yt eimohun kuap i ma'ato mekewat eiwē pywiat sehay yt naku i hap wyti topyhu'at eimohun hap. ¹²Mi'i hawyi ipotmu'eria tokoka'at hewowi hawyi apo i'atu'e -Etikuap apo mekewat Wariseuria mopy'ahak ne'i ehay hap ko'i i'atu'e. ¹³Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno torannia mikoi ko'i mekewat ui'ywot atipy piat yt imikoi ko'i pote mi'iria toipuruk yne hamuat e. ¹⁴Pyno yt arewanetup teran i po'og Wariseuria kape katupono mi'iria ti tukupte'en yt iha pytig i rakaria ewy. Mi'iria ti karāpe yt iha pytig rakaria i to'oporereto irania'in hawyi meremo hewo yne yi ka'a pe. ¹⁵Mi'i hawyi Peteru to'e Iesui pe -Ehenoi ro mekewat sa'awy'i wuat ere'e hap ko'i. ¹⁶Mio tā e pote Iesui tiwesat -Yt eipe wyti te apo pyno eweikuap e. Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Uiwyria'in yt eweikuap i te apo ui'e hap e. Pyno i'apyryp we te eiwanetup hawe e. ¹⁷Pyno kat som watu'u aiwē puo hawyi toto aime'en kape hawyi tuwētem aipiit puo yn e. ¹⁸Ma'ato aipy'a pywiat aiwē puo tuwētem mi'i wyti topyhu'at miit'in mohun hamo e. ¹⁹Kat pote ti aipy'a pyi tuwētem wanetup sa'ag hap kaipyi. Miit auka hap i'ewyte yt we'eg i hap hawyi yt naku i eiminug eipiit irania'in wywuat hap etiat rakat. I'ewyte sere'ok'e

hat I'ewyte heso rakaria i'ewyte ihay tupap kahato rakaria. ²⁰Pyno meimewat ko'i nug hap kaipyi ti miit mohun topyhu'at ma'ato mekewat watenuk yt watiposei wyuwat hap wyti yt kat i topyhu'at imohun hap.

Haryporia Kana'ã Kaipyi Timohey Kahato Iesui

Maku 7.24-30 Piat Ewy

²¹Mio tã to'e hawyi Iesui toto ra'yn mekewat wētup yi mekewat tawa Tiro i'ewyte tawa Sitau kawiat yt pya hin i rakat kape. ²²Mi'i turan toine'en wētup ok haryporia Kananey ywania mekewat yi tote. Mi'i ti tuut hewowi hawyi iwēpap'i tehay pirik wo itote -Uika'iwat Tawi emiariru ereha'at ro uiky'e hap wywo uhewowi katupono uimepyt wyti yt naku i kahato toine'en ahiag tipun tipun kahato tuereto. ²³Ma'ato Iesui yt tiwesat hin i mi'i pote hemiit'in tokoka'at hewowi hawyi te'ero'e -Etipo'oro ro meiēwat haryporia katupono ihay pirik kahato ra'yn i'atu'e. ²⁴Mi'i hawyi Iesui tiwesat mekewat haryporia -Pyno uito wyti ariot meikowo mekewat Uweiria howosat rakaria ewywuaria Isareu ywania kape yn e. ²⁵Ma'ato mio tã e Iesui pykai tokosap haryporia hawyi tuwepý'ātutuk ipy ywytpe hawyi to'e -Uika'iwat uipowyro ro en. ²⁶Ma'ato mio tã e Iesui iwesat -Yt naku i ti watum aimepyt'in mi'u wuat awareria mi'u wo ne'i e. ²⁷Ma'ato mio tã e pote haryporia tiwesat -Pywo kahato mimi ma'ato kue awareria tu'u toka'iwat mi'u ko'i hewo rakat yparakai ywyt'okpypiat an e haryporia. ²⁸Mi'i hawyi Iesui to'e -Ta'i uimohey kahato hat en haryporia. Pyno mio waku ra'yn atunug kat som emiky'esat ewy. Mio tã e turan imepyt waku ira'yn. ²⁹Mi'i hawyi Iesui toto ira'yn itote pyi mekewat yi Karireia hyemyi'a kape hawyi itote pyi ipoī'am na'yn yity'ok kape hawyi ta'apyk itote. ³⁰Mi'i turan miit'in sem tuwat kahato ra'yn Iesui kape turan ta'atueropo'ok kahato ipy kī'ã rakaria i'ewyte ipiit heg nakaria i'ewyte yt iha pytig i rakaria i'ewyte yt ihay kuap i rakaria. I'atu kahato ta'atuereto aikotã aikotã i'ahuu rakaria. Mi'i ko'i ta'atuporokpun ipy yatype. Mi'iria toi'atumog yne itote. ³¹Mi'i tã tutunug mote miit'in te'eruanetup kahato mekewat yt ihay kuap rakaria i'atuehay ira'yn pote. I'ewyte ipiit heg nakaria toimog na'yn pote. I'ewyte ipy kī'ã rakaria i'atuewry ira'yn pote i'ewyte yt iha pytig i rakaria te'ere'akasa ira'yn pote. Mi'i hawyi itotiarria miit'in te'erehum kahato -Waku kahato en Isareu eTupana i'atu'e.

Iesui 4 Miu Miit'in Toipo'i 7 Man Pira Kurin Wywo

Maku 8.1-10 Piat Ewy

³²Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay temiit'in hawyi to'e i'atuepe -Ta'i ati'atuky'e kahato meimewaria miit'in kat pote ti myē'ym e'at na'yn tukupte'en uiwywo meiūpe ma'ato yt kat i hin i i'atumi'u wuat ko'i. Yt ati'atupo'oro teran hin i i'atuesy'at wywo katupono i'atuesy'at wywo

ne'li tuwat pote ti ren te'ere'at i'atuperup ne'li muap upi e. ³³Mio tã pote hemiit'in apo i'atu'e Iesui pe -Aikotã ten watipuëti meiüpe yahig wato tote i'atupoi hamuat i'atu'e. ³⁴Karania pyno toine'en eheman e Iesui apo e. Mi'i pote ta'atuwesat -Ta'i toine'en 7 a yn man i'ewyte toine'en pira hit koi yn i'atu'e. ³⁵Mi'i hawyi Iesui to'e miit'in me -Eiwe'apyk to yi upi e. ³⁶Mio tã to'e hawyi totat 7 man i'ewyte pira hit ko'i hawyi waku kahato e Tupana pe. Mio tã to'e hawyi toipot'ok hawyi tutum temiit'in me hawyi ta'atumo'ẽ ra'yn miit'in me. ³⁷Mi'i hawyi torannia te'erenuk itote hawyi i'atu'ok kahato ra'yn hawyi hemiit'in tiporera'at ra'yn i'atumi'u ieïpyt ko'i. 7 yrysakag ieïpyt ko'i ta'atupuëti. ³⁸Mekewaria ieinuk haria tukupte'en 4 miu ihainia'in ma'ato haryporia'in i'ewyte hirokaria yt uwe i imorania. ³⁹Mi'i hawyi Iesui ti'atupo'oro ira'yn miit'in hawyi toto ira'yn yara puo mekewat yi Makata e hap kape.

Wariseuria I'ewyte Satuseuria Iesui Misepap Hap Ta'atuky'esat
Maku 8.11-13; Iruka 12.54-56 Piat Ewy

16 ¹Mi'i hawyi irania'in Wariseuria i'ewyte irania'in Satuseuria tuwat Iesui kape ta'atuehay hamo katupono ta'atuky'esat ta'atu'e hamuat Iesui tunug tomisepap hap ko'i ikuasa teran haype. Mi'i haype te'ero'e -Waku koran wëtup etimoherep yt uwe misepap i nug hap pote uruimohey ra'yn Tupana kaipywiat esaika hap i'atu'e. ²Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Wätym'i turan wuat wyti eweikuap hawyi ewei'e —Ta'i koitywy ti muki'ite aat kahu kahato hamuat katupono atipy ihup pote ewei'e. ³Pyno muki'ite hune ete eiweha'at atipy kape turan ihup hawyi —Yt aat kahu hin i ra'yn ma'ato i'aman hamuat hap ewei'e. Mi'i hap ko'i eweikuap kahato pykai uimimoherep ehepiat ko'i yt eweikuap hin i aikotã aru Tupana topyhu'at morekuatno hap e. ⁴Mi'i hap ewy wyti koran miit'in yt nakuaria i yt uimohey i haria. Mi'i kaipyi ti ewehëtup uhepe yt uwe misepap i moherep ehepiat hap. Ma'ato mekewat Iona etiat yn topyhu'at eimikuap aikotã wyti aru uhetiap hap e. Mio tã to'e hawyi tuwëtem ira'yn itote pyi hawyi toto ra'yn.

Maku 8.14-21 Piat Ewy

⁵Mi'i hawyi karãpe hemiit'in te'ere'ysakpo ra'yn mekewat hyemyi'a mekewat aat wëtem kawiatno. Mi'i turan ta'atuwaure ta'atueman ko'i. ⁶Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Pyno waku eiwe'eg wo eweikupte'en mekewat aikotã man apopyt ewywuaria Wariseuria i'ewyte Satuseuria pupi e. ⁷Mio tã e pote hemiit'in te'ero'e to'ope to'ope -Mio tã e yt waterut i aheman hap pote i'atu'e to'ope. ⁸Ma'ato Iesui tikuap mio tã i'atu'e hawyi apo e -Kat poteĩ ehehay yt waterut i aheman hap mio tã e ewei'e. Kat pote uimohey hap kurin kahato toine'en eikai e. ⁹Ma'ato yt eweikuap te apo mekewat 5 man atimowato 5 miu ihainia poi hamuat hap. Mi'i

kaipyi karania yrysakag ieĩpyt eweipuēti. ¹⁰I'ewyte mekewat 7 a man kaipyi 4 miu ihainia'in te'erenuk mi'i kaipyi apo karania yrysakag me heĩpyt eweipuēti e. ¹¹Mi'i tupono apo yt uwe kuap i apo yt man ete i uhehay hap e. Mio tā are eiwe'leg wo o mekewat Wariseuria i'ewyte Satuseuria tukupte'en man apopyt ewywuaria hap pupi are. ¹²Mio tā e hawyi hemiit'in tikuap ta'n yn yt mekewat man sese apopyt yt ete i ihay hap ma'ato ta'atukuap ta'n yn mekewat aikotā Wariseuria i'ewyte Satuseuria tukupte'en hap etiat tohenoi hap.

Maku 8.27-30; Iruka 9.18-21 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi Iesui toto ra'n yn mekewat yi yt pya hin i mekewat tawa Sesareia Wiripi ieine'en hap kape. Itote apo e temiit'in me -Uwe'in som te'ero'e meię ti Tupana Sa'yru i'atu'e uhepe. ¹⁴Mio tā e pote ta'atuwesat -Ta'i En wyti irania'in me Iuwāu wo'oset'ok meię i'atu'e ma'ato irania'in wyti meię ti Eria i'atu'e ma'ato irania'in wyti meię ti Ieremia i'atu'e i'ewyte irania'in wyti meię ti wētup ok sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat i'atu'e. ¹⁵Ma'ato ehepe apo uweĩ uito e Iesui apo e. ¹⁶Mio tā e pote mekewat Simau e hap wētup het Peteru tiwesat -Ta'i En wyti uruka'iwat Nesia e hap Tupana wuat'i e'at piat ieine'en hat Sa'yru e. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pywo kahato e hawyi to'e -Simau Iuwāu sa'yru e en wyti iwepiit sese rakat kat pote pywo en yt mesuwat rotiaria i yt mimu'e hin i ma'ato ti tuut emu'e hap ui'ywot atipy piat kaipyi. ¹⁸Mi'i tupono are'e ehepe eset wyti Peteru Iuwāu sa'yru nu hit e hap. Meiūwat uito areine'en nu wato kawiat netap ākukag ewy. Mi'i tote ti aru atunug kahato uimohey haria uimohey iheg miat haria. Mi'i pote ahiag esaika hap put'ok e i'atuete pykai yt toimoma kuap uimohey i'atuapiat hap. ¹⁹Mi'i tupono atum na'n yn epe miit'in porerokosap Tupana toine'en morekuatno hap kapiat hanuat. Mesuwat yi totiaria miit'in airo hatno ereine'en pote i'ewyte atipy kapiat miit'in aro hatno ereine'en e. ²⁰Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Yt uwe pe tei'o ewehenoi mi'i ti Nesia aimiekatup ta'n aipotypot wuat yt eweie tei'o.

Iesui Toku'uro Hap I'ewyte Gu'uro Kaipywiat Wētem Hap Etiat Tohenoi

Maku 8.31–9.1; Iruka 9.22-27 Piat Ewy

²¹Mi'i turan e'lyian mete Iesui henoi ra'n yn aikotā aru topyhu'at tetiat hap ko'i temiit'in me -Pyno waku areto Ierusalēi kape ma'ato itote ti aru Iuteuria akagnia i'ewyte pa'i koro ko'i akag ko'i i'ewyte mekewat Muisei miwan kuap kahato haria ti aru uimoso'opot kahato itote hawyi ti aru ui'auka ra'n. Ma'ato ti aru myē'lym e'at hap ete arētem ira'n yn gu'uro pyi. ²²Mi'i hawyi Peteru tikay kay tuwat'i te mi'i hawyi mio tā e -Ta'i Tupana yt ti aro i mi'i tā hap pote. Yt karāpe i ta'atunug kuap mi'i tā hap eete. ²³Mio tā e pote Iesui tuwemorem Peteru kape hawyi to'e -Erētem

no uikaipyi ahiag e katupono en wyti aikotã nu toine'en muap tote aipysatpun hanuat ewy ne'li. Mi'i tupono ti ewat ewanetup hap mesuwat rotiaria miit'in wanetup hap ewy ne'li. Yt Tupana wo'onapin hap ewy hin i. ²⁴Mio tã to'e hawyi Iesui to'e temiit'in me -Pyno uwe uwe toto teran uhupi mi'i haria waku i'atoiat yne towat tomiky'esat ko'i e hawyi waku e'auka hap topyhu'at uimohey upi. Ta'i ui'auka pote waku ui'auka katupono iheg me areine'en Tupana imohey hamuat hap upi waku ewei'e. ²⁵Ma'ato uwe uwe po'og inug teran tomiky'esat yn mi'i hat yt karãpe i ipuëti kuap toieine'en sese hap. Ma'ato uwe iwaure tomiky'esat nug hap uimiky'esat nug hamuat mi'i hat yn ipuëti kuap toieine'en hap sese e. ²⁶Ma'ato uwe tuwehamana'i mesuwat rotiat tekak puëti hamuat kape yn tuwanetup pote mi'i hat ipun ne'li toieine'en hap sese. Katupono ti yt kat i mesuwat rotiat put'ok e kuap eieine'en sa'up nug hamo. ²⁷Katupono ti aru Ihainia Sa'yru ta'aipok meremo to'ywot esaika wywo i'ewytemiit'in atipy piaria nywo. Mi'i hap e'at pe ti aru torannia imoherep ta'atuminug ko'i mekewat e'at pe. ²⁸Pywo pe ti are'e ehepe mesuwat ui'e hap wyti pywuak sese rakat tukupte'en wyti aru irania'in mesuwat rote yt iku'uro i te rakaria Iesui yt ku'uro i te turanuat haria ti aru te'era'akasa te Ihainia Sa'yru tuut morekuatno hap kape.

Iesui Imohit Hap Puo Tesokpe Ikytsig Hap Puo
Tuwemoherep Yity'ok Tote
Maku 9.2-13; Iruka 9.28-36 Piat Ewy

17 ¹Mi'i hawyi 6 e'at tokosap hawyi Iesui toto ra'yn yity'ok ywaiti kahato rakat kape. Mi'i turan tuwewywo totioto Peteru hawyi to'ywyt'in Tiaku hawyi Iuwãu. ²Itote ti te'ere'akasa Iesui kape tuweupi kahato hewa imohit kahato aikotã aat ewy. Hesokpe ikytsig kahato aikotã ariãtyhot ewy ³Hawyi temiit'in te'ere'akasa Muisei hawyi Eria kape i'atuehay Iesui wywo. ⁴Mi'i pote Peteru to'e Iesui pe -Pyno waku kahato meiupe watoine'en. Mi'i pote etiky'esat pote urutunug kuap myë'ym ehe'og meiupe e wëtup ewatno wëtup Muisei watno hawyi wëtup Eria watno e Peteru. ⁵Mio tã e Peteru ihay turan ywyhig put'ok e imohit kahato rakat put'ok e hawyi yt heremo i tukupte'en itote. Mi'i kaipyi tuut sehay mio tã e hap -Meië ti Uha'yru uimiky'e kahato uimowepiit sese hat. Pyno waku eweiwanetup kahato o kat e som i'e hap kape ⁶Ma'ato karãpe hemiit'in tikuap ta'yn sehay hawyi te'eroken'ë kahato ra'yn itote hawyi te'erep'ãtutuk hawyi porag i'atu'e ta'atuewa wo yi tote. ⁷Mi'i turan Iesui tokosap i'atuewowi hawyi toi'atuemig hawyi to'e -Eipoĩ'am no. Yt eweiken'ë tei'o e. ⁸Mi'i hawyi te'ereha'at ta'atusaipe pe turan yt uwe i ra'yn irania'in itote. Ma'ato Iesui yn na'yn toine'en. ⁹Mi'i hawyi tõe ira'yn yity'ok kaipyi turan muap upi to'e temiit'in me -Yt uwe pe tei'o ewehenoi ei'akasa hap ko'i e. Ma'ato karãpe Ihainia Sa'yru tuwëtem

ira'yn gu'uro pyi hawyi waku ra'yn ewehenoi. ¹⁰Mio tã e pote hemiit'in apo i'atu'e -Kat pote som mekewat wo'omu'e koro haria te'ero'e -Ta'i sa'awy'i te ti Eria ti hamuat put'ok e Tupana sa'yru uut hap e'yian mete i'atu'e apo i'atu'e tope ¹¹Mi'i hawyi toi'atuwesat -Pywo pe ti are'e ta'i tuut hamuat wyti Eria torannia piat muap mohãpyk hamuat. ¹²Mi'i pote pywo pe are'e ehepe ta'i pywo ti rat Eria tuut hamuat ma'ato yt uwe i ikuap. Ma'ato ta'atumosopopot kahato ta'atumiky'esat ewy aikotã Ihainia Sa'yru moso'opot hap ewy. ¹³Ta'i uruikuap ta'yn koitywy kat e'e hap i'atu'e. Ta'i mekewat wo'oset'ok hat Iuwãu wyti sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat Eria ere'e hawe ti i'atu'e.

Maku 9.14-29; Iruka 9.37-43 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi karãpe put'ok i'atu'e ra'yn mekewat miit'in sem ete turan tokosap wêtip ok ihainia Iesui kape hawyi tuwepÿ'ätutuk hewowi ¹⁵Hawyi to'e -Uika'iwat e waku erewanetup uimepyt ky'e hap ete. Katupono mi'i ti iku'uro ku'uro tuereto rakat haty wo. Karania wo ne'i ra'yn ta'at aria pe i'ewyte y'y pe. ¹⁶Mi'i ti aterut epotmu'eria kape imoehãite hamo wen ma'ato yt ta'atumoehãite kuap i. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui itotiaria pe to'e -Pyno eiperia miit'in yt uimohey haria i. Areine'en mot'i apo eiwywo pykai yt uimohey i te. Mi'i hawyi to'e -Eterut ro meikowo kurum hin e. ¹⁸Mi'i hawyi to'e wêtip tehay wo yn hiag me hawyi meremo tuwêtem na'yn ahiag hawyi meremo kurum hin waku ira'yn. ¹⁹Mi'i tã tutunug hawyi meremo hemiit'in tokoka'at Iesui kape te'eruweran hawyi apo i'atu'e -Kat pote som uruto yt uruiputsit kuap i mekewat ahiag i'atu'e. ²⁰Mio tã i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Ta'i kat pote ti eiperia yt uimohey kahato i pote. Pywo pe ti are'e ehepe uimohey ehapiat aikotã mekewat mikoi Mutata iã'ÿi kurin kat ewywuaria eweikupte'en pote karãpe ewei'e -Ereto ro meiupe pyi ewei'e mekewat yity'ok pe pote meremo toto ra'yn e. Pyno mi'i tã uimohey ehapiat hap pote pywo ehesaika hap put'ok e yne nug hamo e. ²¹Ma'ato meiuwat ahiag putsit hamo pote ti waku sa'awy'i ehêtip kahato ewemosy'at wywo pote yn.

Maku 9.30-32; Iruka 9.43-45 Piat Ewy

²²Wêtip e'at pe Iesui potmu'eria te'era'atunug mekewat yi Karireia pe. Mi'i turan Iesui to'e i'atuepe -Pyno Ihainia Sa'yru ti aru ta'atuium na'yn surara'in po pe. ²³Hawyi ti aru ta'atu'auka ra'yn ma'ato ti aru myë'lym e'at hap ete tuwehymut ira'yn. Mio tã e pote ipotmu'eria i'atu'arot kahato ra'yn. ²⁴Mi'i hawyi karãpe Iesui put'ok e ra'yn temiit'in wywo mekewat tawa Kawanaum pe. Mi'i turan mekewat Tupana motypot yat piat sa'up atunug hat apo e tuweran turan Peteru pe. Mi'i tã e -Eiwat eimu'e hat apo yt ha'upnug hin i Tupana motypot yat pe. ²⁵Mio tã e pote Peteru

-Ta'li toha'up nug nat mehin e. Mio tã to'e hawyi Peteru teke ra'yn netap ma'ato yian mete Iesui henoi ti ra'yn aikotã hamuat hap. Mio tã to'e Simau me -Aikotã etipuëti en uweĩ ha'up nug kuap mesuwat yi totiat morekuat pe sio irania'in ywania sio itotiaría yn e. ²⁶Mi'i pote Peteru to'e -Iranía'in yt mesuwat yi ieine'en haria kaipyi ta'atusat e. Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno mi'i pote mesuwat tawa totiaría yt ta'atuha'up nug i. ²⁷Ma'ato aito yt wati'aparap teran i mesuwaria e'e hap ete. Mi'i pote waku ereto ro ihyemi'a kape hawyi etipun epina y'y pe hawyi waku sa'awy'i etekyi pira hawyi etat mi'i turan aru etipuëti iwê pe wêtup sa'up i'ape rakat hawyi waku ereto mi'i wywo hawyi eha'up nug aiweupi.

Iesui Potmu'eria Ta'atukuap Uwe Po'og Toine'en

Maku 9.33-37; Iruka 9.46-48 Piat Ewy

18 ¹Meke turan ipotmu'eria tõe Iesui kape hawyi apo i'atu'e -Uwe aru po'og iwato rakatno toine'en aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote. ²Mio tã i'atu'e hawyi Iesui tikay kay wêtup hirokat hawyi toiporokpun i'atupy'asetpe ³Hawyi to'e -Pywo pe ti are'e ehepe. Pyno waku eiwemorem eiminug sa'ag kaipyi hawyi eweikupte'en aikotã hirokaria tukupte'en yt te'eruwantup hin i yt naku i aru hap ko'i kape. Ma'ato yt mi'i tã eweikupte'en pote yt karãpe eiwehyt'ok kuap i Tupana ieine'en morekuatno hap tote. ⁴Pyno uwe teke teran Tupana toine'en morekuatno hap tote rakat wyti tuwemohit kahato hat yt tuwemowato hin i rakatno toine'en. Uito po'og yt e hin i hat. Waku hirokat ewywuat yt tuwepe wanetup hat ewy. ⁵Pyno uwe meĩũ hirokat piat ereke ro e hat wyti uhepiat ereke ro e hat.

Maku 9.42; Iruka 17.2 Piat Ewy

⁶Pywo pe ti tukupte'en meimuëwaria hirokaria uimohey haria i'atuma'at uimohey hap i'atuepiat hap atoiat hamo pote po'og waku mi'iria nu wato hut'ypy ete hawyi waku mipugha ra'yn ihy pya piat pe. ⁷Tukupte'en miit'in mesuwat rotiaría miit'in yt naku i nug haria. Miit'in ma'at uimohey hap atoiat hap kyewi rakaria. Mi'i hat wyti po'og topyhu'at yt naku i sese rakatno. ⁸Pyno toine'en typy epo i'ewytypy epy. Wêtup epo wo sio wêtup epy wo ema'at sa'ag nug hamo mote waku mi'i wêtup etitek hawyi etipun. Katupono po'og waku ereke aikope Tupana toine'en morekuatno wuat'i e'at piat ieine'en hap tote wêtup epo wywo yn sio wêtup epy wywo yn. Ma'ato typy epo wêtup ema'at hatno hawyi typy epy wêtup ema'at hatno wywo ereke aria wato wuat'i e'at piat hap kape ho'opot hawe e. ⁹I'ewytypy wêtup eha ema'at hawyi waku etihep eha hawyi etipun. Po'og waku ereke wuat'i e'at piat Tupana ieine'en hap tote wêtup eha wywo yn. Ma'ato typy eha wêtup ema'at hatno ereke aria wato wuat'i e'at piat hap kape.

¹⁰Mi'i tupono eiwe'eg wo eweikupte'en. Yt naku i ereine'en wētup ok hirokaria ma'at hatno. Pywo pe ti are'e ehepe wuat'i e'at tukupte'en atipy piaria i'atu'apykok haria tukupte'en ui'ywot py'asetpe atipy pe. ¹¹Kat pote ti Ihainia Sa'yru tuut howosat rakaria ehakyera'at hamo. ¹²Aikotā ten eweipuēti koran pe wētup ok ihainia hū toine'en 100 Uweiria ma'ato wētup ok howosat sio aten waku ra'yn 99 yn terenuk mopep yity'ok tote yt toikat i aten tohū Uweiria howosat rakat. ¹³Pywo pe ti are'e ehepe pyno mi'i hap ewy ti karāpe ika'iwat tipuēti ira'yn howosat rakat hawyi iwepiit kahato ra'yn sa'awy'i wuat 99 yn toine'en rakaria etiat hap kai. ¹⁴Mi'i hap ewy kahato ti ui'ywot atipy piat yt toiky'esat i wētup ok hirokat howosat rakat topyhu'at. ¹⁵Pyno karāpe ewy'ok tunug yt naku i hap epe mi'i pote waku ereto hawyi waku etimoherep kat som iminug yt naku i hap. Ma'ato waku mi'i tā etunug mig'i wo. Waku eiwo'ope yn waku eweimohāpyk ma'ato mi'i tā hap epiat tonapin hap kape tuwanetup mekewat miit hawyi pywo e hawyi toine'en ewy'ok wo ira'yn. ¹⁶Ma'ato yt tuwanetup teran i epiat tonapin hap kape pote waku etioto ewewywo wētup sio tyy ok inapin hamo kat e som miwan miat e hap ewy. Katupono mekewat miwan me to'e -Pyno karāpe wētup ok ta'atukuasa mi'i pote waku tyy ok akasa sese haria wē piat waku etimohey. ¹⁷Ma'ato mekewat miit i'aparap hat yt tuwanetup teran i ehehay kape mi'i pote waku ehenoi torannia Iesui mohey haria pe. Ma'ato mi'i pykai yt tuwanetup teran i Iesui mohey haria ehay kape mi'i hat wyti toine'en aikotā wētup ok yt hetupana rakat i ewy. I'ewyte aikotā wētup ok sa'up sat irania'in ywania kaipywiat hat ewy. ¹⁸Pywo pe ti are'e ehepe -Pyno eiperia miit'in pyhyp haria wo eweikupte'en mesuwat yi tote mi'i pote i'ewyte miit'in pyhyp atipy kapiat haria eweikupte'en. Ma'ato mesuwat yi totiaria miit'in aro haria wo eweikupte'en pote i'ewyte atipy kapiat miit'in aro haria wo eweikupte'en. ¹⁹Pywo pe ti are'e ehepe pyno karāpe ewehētup eiwo'otyy ok takaria mesuwat yi tote turan eweihētup eipy'a pyi kahato ui'ywot atipy piat set upi hawyi tutunug kahato eimiētup ewy. ²⁰Katupono aiūpe eiwa'atunug sio tyy ok sio myē'ym ok uhēt upi mi'i haria wywo areine'en.

Karania Waure Wo Areine'en Uiwy Inug Sa'ag Uhete Peteru Apo'e Iesui Pe

²¹Mi'i hawyi Peteru tokosap Iesui kape hawyi apo e -Uika'iwat e karania wo som waku uiwy minug sa'ag uhētiat atimohāpyk sio 7 wo waku e. ²²Yt rat po'og po'og 7 wo hap kape ma'ato 490 wo hap kape etimohāpyk wētup ok piat ema'at hap ko'i e. ²³Kat pote ti mekewat Tupana toine'en morekuatno hap wyti aikotā mesuwat rotiat motpap haria i'atuka'iwat imohāpyk yne temiit'in mipuru ko'i hap ewy. ²⁴Mi'i turan wētup ok ta'atuerut ka'iwat kape turan iweteweru hap iwato

kahato ra'yn karania ape parata kat piat ne'i. ²⁵Ma'ato wyti mekewat ipotpap nug hat yt ha'up kuap i ra'yn. Yt kat i ra'yn hesa'up toka'iwat piat teweteweru hap sa'up nug hamuat. Mi'i hawyi ika'iwat tipo'oro ra'yn mekewat temiit'in ipotpap nug yt kat sa'up etiat i haria weneru hamo. Torannia hemiit'in i'ewyite ihary'i i'ewyite imepyt'in i'ewyite torannia hekat i'yat piat toiweneru teweteweru sa'up mo. ²⁶Ma'ato mekewat ipotpap nug hat tuwepÿ'ätutuk teka'iwat kape hawyi mio tä e -Pyno yt atiky'esat i epy'ahak uhete katupono aha'up nug yne aru epe uiweteweru hap uika'iwat e. ²⁷Mio tä e hawyi ika'iwat teha'at hawyi toiky'e kahato hawyi toimohäpyk ta'yn iweteweru hap ko'i hawyi waku ereto ra'yn yt kat i eweterut hap wywo e. ²⁸Mi'i tä e hawyi mekewat ipotpap nug hat toto ra'yn hawyi teke tetereropat haria kape. Mi'i turan wêtup ok toine'en weteweru hat 100 i'ape parata kawiat hawyi totat temiit hut'yppy ete hawyi to'e -Eha'up nug no eweterut uhapiat hap e. ²⁹Mi'i tä tutunug hawyi mekewat weteweru hat tuwepÿ'ätutuk hawyi to'e -Yt epy'ahak tei'o uhete katupono aha'up nug yne aru uiweteweru hap ko'i e. ³⁰Ma'ato yt toimohey hin i haype toipo'oro wo'opyhik hap kape ra'yn karamuo iweteweru hap sa'up nug yne hap kape. ³¹Mi'i turan irania'in te'eropat haria motpap haria te'ereha'at ra'yn mi'i tä hap iminug ko'i kape hawyi i'atupy'ahak kahato ra'yn ta'atupo'oro hat ete hawyi tuwat ra'yn ta'atuka'iwat kape yne ta'atupo'oro hat minug enoi hamuat. ³²Mi'i hawyi meremo i'atuka'iwat tikay kay ra'yn mekewat topotpap nug hat hawyi to'e -En wyti uipotpap nug hat pykai yt naku i kahato etunug e. Katupono sa'awy'i ehêtup uhepe mi'i hap atiwaure yne ra'yn eweterut hap ko'i. ³³Mi'i tupono waku etiky'e mekewat ewat epiat weteweru hat aikotã uito woroky'e kahato hap ewy. ³⁴Ma'ato ika'iwat ipy'ahak kahato ra'yn hawyi toipo'oro ra'yn topotpap nug hat wo'opyhik hap kape toimoso'opot itote koran muo iweteweru hap sa'up nug yne hap kape. ³⁵Mi'i hawyi Iesui ihay kahu ra'yn hawyi to'e -Pyno mi'i tä ti ui'ywot atipy piat tunug torannia ehete yt eweimohäpyk i eiminug yt naku i hap eiwy'lok wywo pote.

Wariseuria Hêtup Iesui Pe Waku Sio Yt Tekatuwy Toiat Hamo

Maku 10.1-12 Piat Ewy

19 ¹Mi'i hawyi Iesui henoi yne ra'yn mi'i hap etiat hawyi toto ra'yn yi Karireia pyi mekewat luteu e'yi kape mekewat aat wêtem hap kawiatnuat Iutãu hy kape. ²Mi'i turan miit'in sem tuwat upi hawyi itote toi'atumoehäite kahato i'ahuu rakaria. ³Mi'i turan irania'in Wariseuria tokoka'at Iesui kape katupono ta'atukat kahato aikotã miat Iesui i'aparap hap Mi'i haype apo i'atu'e -Pywo apo ainapin hap Muisei miwan me tohenoi karãpe ihainia toiat teran pote waku toipo'oro kuap apo pya tehary'i i'atu'e. ⁴Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Pyno mi'i hap etiat apo yt uwe i

imowēpap'i mekewat miwan miat kat e som hap ko'i e. Katupono sa'awyi'i Tupana tunug ihainia i'ewyte haryporia. ⁵Mi'i tupono ti Tupana to'e -Mi'i tupono waku ihainia toiat to'ywot hawyi toty hawyi wētup miit yn na'yn toine'en tehary'i wywo to'otypy'ok pykai tukupte'en wētup yn na'yn e. Mi'i hawyi wētup miit ewy yn na'yn topyhu'at wētup ihainia wētup haryporia typy miit pykai e Iesui. ⁶Katupono Tupana tunug mi'iria wētup miit ewywuat e. Pyno ti toine'en yt typy'ok miit hin i tukupte'en ma'ato wētup miit yn. Mi'i tupono wyti yt uwe kuap i ipat'ok aikotā Tupana mipehik ko'i. ⁷Mi'i hawyi po'og Wariseuria apo i'atu'e -Kat pote som pyno mekewat Muisei miwan me tohenoi -Waku ihainia toiat teran tehary'i hap e'at pe waku tutunug miwan morekuat kape i'atu'e. ⁸Mio tā i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Katupono Muisei miwan me mio tā e eipy'aheg kahato pote. Ma'ato sa'awyi'i sese wyti ha'awynug turan yt mi'i tā hin i e. ⁹Mi'i tupono mio tā are ehepe Pyno karāpe ihainia toiat teran tehary'i yt kat i sa'ag tunug pykai ma'ato toine'en yt i we'eg rakatno hawyi totat wētup ira'yn tehary'i wo Mi'i hat wyti aikotā waire waire nug hatno toine'en. ¹⁰Mi'i pote ipotmu'eria -Urumu'e hat i'atu'e pyno yt karāpe i waku urui'atoiat uruehary'i hawyi po'og waku yt ihary'i i rakatno urutukupte'en sio yt i'atu'e. ¹¹-Ma'ato tukupte'en ihary'i kahato rakaria i'ewyte tukupte'en yt ihary'i i rakanuat i mesuwat yi tote e. Yt yne tukupte'en kuap i yt kat i ihary'i wo yt kat i he'aito wo e. ¹²Tukupte'en wyti ihainia'in yt ihary'i rakat nuat i katupono ta'atuhire pyi te yt i'atu'yp i rakaria e. I'ewyte ti tukupte'en miit'in minug miso'ohep takat ewywuat ko'i e. I'ewyte yt yne i ma'ato tukupte'en tuereto -Uito yt atiky'esat i uhehary'i katupono po'og waku yt ihary'i rakatno i areine'en neran Tupana ieine'en morekuatno hap etiat yn enoi hamo yn. Yt yne i wen ma'ato ho'okup mio tā e haria e. Aikotā ewei'e eiwanetup eipy'a pe ewy waku mi'i tā hap ewy eweikupte'en e.

Iruka 18.15-17 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi miit'in te'eropo'ok teran hirokaria Iesui kape -Mehin i'atu'e ereponug no urumepyt'in ete hawyi ehētup Tupana pe urumepyt'in poityro hap i'atu'e. Mi'i hawyi ma'ato ipotmu'eria ti'atupyhyp kahato hirokaria hewowi -Waī i'atu'e. ¹⁴Mi'i hawyi Iesui to'e -Yt ewei'atupyhyp tei'o hirokaria uhewowi paī e topotmu'eria pe. Katupono karāpe Tupana topyhu'at morekuatno mesuwe mi'i hap e'at pe hirokaria ewywuaria yn te'eropyhu'at itote i'atuieine'en hap sese wo e Iesui temiit'in me. ¹⁵Mi'i hawyi tuweponug hirokaria ete hawyi toto i ra'yn Iesui itote pyi.

Maku 10.17-31; Iruka 18.18-30 Piat Ewy

¹⁶Mi'i turan wētup ok kurum put'ok e hawyi to'e Iesui pe -Wo'omu'e hat waku sese ti En e. Uimu'e ro kat som waku atunug uheine'en wuat'i e'at

piat hap puëti hamo e. ¹⁷-Kan hamo ten ehëtup uhewowi wakuat hap etiat katupono Tupana yn ni wakuat sese kurum e Iesui wuat'i e'at piat ieine'en hap ky'esat hat pe. Ma'ato ereine'en hap wuat'i e'at piat etiky'esat pote etunug no yne Tupana miky'esat miwan miat ko'i hawyi waku pe ereine'en e. ¹⁸-Pyno etimoherep to uhepe Uhyt kat imiky'esat ko'i waku atunug hap e. -Ta'i yt erepot'auka tei'o e yt ewary wary tei'o e yt sero'ok ere tei'o yt etoma'at tei'o wëtup ok ehay wo e. ¹⁹Etomotypot ro e'ywot ety e. I'ewyte eti'atuky'e ro irania'in aikotã eweky'e hap oktan e. Etunug mi'i tã pote waku pe ereine'en e. ²⁰-Ma'ato Uhyt e uihire pyi te ti mio tã e hap miwan miat atunug yne e. Kat e hap pyno mi'i hawyi waku atunug uheine'en wuat'i e'at piat puëti hamo e. ²¹-Ta'i ma'ato waku wëtup te etunug e. Pyno ereto hawyi etum yne ekare'en ahyt hatek takaria pe hawyi ekat sese toine'en aru atipy pe e. Mi'i tã etunug hawyi waku era'aipok uhewowi ereto uhupi uhemiiitno e. ²²Mio tã e hap toikuap hawyi ti tohaty'u ra'yn topy'a pe hawyi toto ra'yn katupono hekat kahato rakat toine'en ma'ato yt toimo'ë teran i tekare'en sok yt hekat i rakaria pe haype. ²³Mi'i hawyi Iesui to'e topotmu'eria pe -Are pañ niatpo sese ti wekare'en ky'e haria tuwehyt'ok atipy pe aikope Tupana toine'en morekuatno hawe e. ²⁴Pywo ti niatpo kahato aikotã aihũ iwato rakat Kameru teke awi ehapo ka'a puo hap ewy e. Mi'i hap ewy ti ma'ato po'og po'og niatpo hekat rakaria te'eruwehyt'ok Tupana etama pe e. ²⁵Mio tã e hawyi ipotmu'eria te'eruwanetup kahato uwe aru pyno i'atuehakyera'at kuap mehin i'atu'e. ²⁶Mi'i pote teha'at kahato topotmu'eria kape hawyi to'e -Yt uwe i tuwehakyera'at kuap e. Tupana yn ni miit'in ehakyera'at kuap hat e. Yt kat i hin i ti niatpo inug kuap hamuat e. ²⁷Mi'i hawyi Peteru to'e -Urumu'e hat e sa'awy'i urui'atoiat yne ra'yn uruekat eupiat urutuwat hamo e. Pyno kat aru ha'up etum uruepe e. ²⁸Mi'i pote Iesui tiwesat -Karãpe yi ipakup turan karãpe Uito Eheyke'et ara'apyk Morekuat e'amyap tote wuat'i miit'in miat uimotypot hamo mi'i turan ti aru pywo eweikupte'en uilyatye 12 morekuat e'amyap tote uiwywo ailywania Isareu ywania tok pe wëtup ywania wëtup ywania porekuatno aru eweikupte'en uwe yt naku i uwe waku e hamo e. ²⁹Pywo ti rat uwe uwe uhehay upi uhupiat toto uhupiat haype i'atoiat to'yat to'ywyt'in tokywyt'in toinyt'in tosakilyt'in to'ywot'in toty'in tomeptyt'in toko ko'i tomikoi uimiky'esat nug hamo mi'i hat ti aru po'og ipuëti meimuëwat tomi'atoiat ko'i sa'awy'i wuat kai. Ta'i tomi'atoiat wëtup kaipyi toipuëti 100 ra'yn mesuwe i'ewyte ti aru toipuëti wuat'i e'at piat toine'en hamuat e. ³⁰I'ewyte ti aru koran wuat uimohey haria -Uito po'og e haria po'og kurin nakaria wo te'eropyhu'at atipy pe ma'ato uhemiiit wuat'i miit'in eropat hat wo koran te mi'i haria miit'in akag wo aru tukupte'en atipy pe e Iesui Peteru pe i'ewyte temiit'in me.

Iesui Hanoi Uwa Ypia Apykok Hamuat Etiat

20 ¹Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me wëtup te hã'ãkap wo -Koitywy ahenoi teran ehepe aikotã Tupana topyhu'at wuat'i miit'in

porekuatno mesuwe i'ewyte atipy pe hap ewy ete e. Sa'awy'i so toto wētup ok hunete to'yat pyi miit'in puēti hamo motpap nug haria toko piat Uwa ypia etiat i'atupotpap hamo e. ²Miit'in toipuēti hawyi to'e i'atuepe -Eipotpap aat pote ti aru atum wētup e'at sa'up ehepe e. Mi'i pote -Hē i'atu'e. Mi'i hawyi toi'atupo'oro tomikoi ypia kape. ³Meiūran ihat'ok po'og hawyi toto aikope miit'in tikyi'at wuat'i hap kape. Mi'i turan itote toi'atupuēti yt kat nug i haria motpap ekatup eharia. ⁴Mi'iria pe to'e -Eweiwat ro uiko kape hawyi mono meiūran wātym'i turan aru atum ha'up wakuat ehepe e. ⁵Mi'i hawyi tuwat ra'yn iko kape. Mi'i hawyi atposake turan i'ewyte atposake tokosap hap hawyi toi'atupuēti po'og miit'in muap upi hawyi i'ewyte toi'atupo'oro toko kape sa'awy'i wuarua ewy toi'atupo'oro. ⁶Mi'i hawyi porap wātym'i turan po'og toi'atupuēti toto hap upi yt ipotpap i rakaria. Mi'i hawyi mi'iria pe -Kat potei yt eipotpap hin i e. Yt kat i apo eiminug wuat motpap e. ⁷Mi'i hawyi ta'atuwesat -Yt uwe i rat urupo'oro motpap nug hamo i'atu'e tope. ⁸Mi'i hawyi wātym na'yn hawyi ipotpap takaria toi'atunug na'yn tuwewowi i'atupotpap sa'up nug hamo. Mi'i hawyi temiit'in akag pe to'e -Pyno koitywy waku etum i'atupotpap sa'up e. Sa'awy'i waku etum wat'ypmuat ipotpap takaria pe mi'i rakirē etum sa'up ipotpap aat rakaria pe e. ⁹Mi'i hawyi hemiit tikay kay tuwewowi wat'ypmuat ipotpap takaria. I'atupotpap porap yn wen ma'ato tutum wētup e'at sa'up i'atuepe e. ¹⁰Meiūran put'ok i'atu'e yian miat ipotpap takaria. Mi'iria te'eruwanetup te'erulepe -Ahepe ti aru po'og tutum katupono aito po'og aipotpap aat pote i'atu'e. Ma'ato tutum sa'up aikotā irania'in me tutum hap oktan ne ne'i. ¹¹Mi'i pote ipotpap aat rakaria i'atuehay sa'ag ne'i ra'yn mekewat Uwa ypia ka'iwat pe. ¹²-Meimuēwat pe etum uruwat sa'up oktan ne ne'i wētup ora hap ewy i'atupotpap pykai i'atu'e. Uruto kue aat hakup we kahato mesuwe urupotpap aat ka'ap i'atu'e. ¹³Mi'i pote go ka'iwat to'e mio tā e hat pe -Pyno yt kat i ti atunug sa'ag ehepe e. Yt ati'aparap hin i ti ehepe. Katupono sa'awy'i mio tā are -Atum aru ehepe wētup e'at sa'up are e. Mi'i hap ewy ti atum na'yn ehepe. ¹⁴Eipo pe ra'yn ehe'at sa'up e. Koitywy ti waku ra'yn ewei'aipok ei'yat kape. Katupono ehe'at sa'up toine'en eipo pe ui'e hap ewy atum e. Atum na'yn wat'yp ko'i motpap haria wat ewy wētup e'at sa'up e. ¹⁵Waku uhekat wywo atunug uimiky'esat ewy uhegyi'at hap oktan e. Eha'ywyi uhegyi'at uhekat wywo pote e ipotpap aat rakaria pe e. ¹⁶Mi'i hap ewy ti aru Tupana tum temiit'in me sa'up wat'ypmuaria pe tutum yianmiaria pe i'ewyte te. Ma'ato aru yian miaria pe tutum wat'ypmo hap ewy e Iesui hā'ākap wuo temiit'in me.

Maku 10.32-34; Iruka 18.31-34 Piat Ewy

¹⁷Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn tawa wato Ierusarēi kape muap wato upi. Tuwat turan toi'atukay kay topotmu'eria muap ēpe kape miit'in tok pyi

i'atuwat'i te hawyi tohenoi aikotã wyti aru hetiat hap etiat ¹⁸I'atuweran turan hawyi to'e -Eiwanetup to uhehay kape e. Koitywy watuwat ra'yn tawa Ierusarêi kape mehin'in e. Put'ok wato'e itote hawyi ti aru Miit'in yke'let ta'atupag pa'i kororia waĩ'e hap enoi haria po pe ra'yn ui'auka hamo e. ¹⁹Mi'i hawyi ti aru uhum wētup ywania wanikaptia po pe i'atumikyry'i uhetiati hamo ui'ahyk ahyk hamo e. Mi'i hawyi ti aru ui'auka ra'yn itotiararia aria'yp posak ete e. Mi'i hawyi uiku'uro sese aru itote e. Myẽ'ym e'at aru uisyp hawe uipiit topyhu'at. Ma'ato mi'i hawyi ti aru areine'en ne i ra'yn gu'uro pyi e.

Sepeti'in Ety Put'ok Iesui Ete Tomepyt'in Typy Ok
Takaria I'atumowato Hamo
Maku 10.35-45 Piat Ewy

²⁰Mi'i turan put'ok e wētup ok haryporia Sepeteu ehary'i typy'ok tomepyt'in wywo Iesui ewowi. Pyno mi'iria imepyt'in Iesui potmu'eria sese. Mi'i mana tuwepỹ'ätutuk hawyi to'e -Mimi e ahētup teran epe uimiky'esat kahato e. ²¹Kan etiky'esat mana e hawyi toiwesat -Karãpe morekuatno erepyhu'at turan atiky'esat uimepyt'in epo sese kai epo ran kai hap atiky'esat kahato e. ²²Mi'i pote -Mana e yt etikuap i kahato kat som emiētup uhepiat e. Mi'i hawyi to'e imepyt'in Iuwãu Tiaku pe -Are paĩ eiwe'y'u irane uhekui'a pyi sapo hy wo e. -Ta'i urute'y'u kuap ekui'a pyi uruka'iwat i'atu'e. ²³Mi'i hawyi -Pywo ti uhemii't'in eiwe'y'u aru uhekui'a pyi sapo hy wo e. Uhatek hap ewywuat ewehã'äg aru e. Ma'ato morekuaria ewy uipo sese kai uiporan kai hamuat yt atum kuap i ehepe. Katupono Tupana yn ikuap uwe ui'yatypiat apyk hanuaria e Iesui Iuwãu Tiaku pe. ²⁴Mio tã ta'atuētup pote irania'in hemii't'in i'atupy'ahak typy'ok ta'atuwyria'in ete. ²⁵Mi'i turan Iesui ti'atukay kay i ra'yn tuwewowi -Uiwyria'in e mesuwarote morekuaria te'eruwemiit'in po'oro kahato haty wo e. -Uruto ti po'og iwato'in nakaria wuat'i kai i'atu'e kahato e. ²⁶Ma'ato yt atiky'esat i eipe mesuwarotiat morekuaria ewywuaria eweikupte'en eiwo'ope e. Mi'i pote uwe uwe topyhu'at teran akag wo eipy'asetpe mi'i hat waku tuwenug semiit yne miit'in eropat hatno e. ²⁷Uimohey haria wuat'i eropat kahato haria yn ni waku akag wo tukupte'en Tupana wanetup hawe e. ²⁸Uito Eheyke'let wuat'i miit'in eropat hat kahato areine'en wuat'i miit'in powyro hat e. Uito Eiporekuat koro areine'en wen ma'ato yt irania'in morekuaria ewywuat i. I'ewyte atum irane uheine'en hap sa'up miit'in kyiat Tupana watnuat hamo e Iesui topotmu'eria pe. ²⁹Mi'i hawyi tuwat ra'yn tawa Ieriko pyi. Mi'i turan miit'in sem kahato tuwat itote pyi Iesui upi. ³⁰Tuwat porap'i turan typy ok yt ihapytig i rakaria tukupte'en muap êpe upi apyk pe. Mi'iria tikuap ta'yn Iesui uut hap hawyi te'eruwēpowat -Uruka'iwat Tawi saipepiat. Ereha'at ro uruewowi ehegyi'at hap wywo. ³¹Mio tã i'atu'e pote meimuēwat miit'in sem -Waĩ ehehay pirik poity'i

i'atu'e. Eiwēpohep to i'atu'e ma'ato yt i'atuwēpohep hin i. Po'og ne'i te'eruwēpowat -Uruehakyera'at En uruka'iwat Tawi Sa'yru i'atu'e. ³²Mi'i hawyi Iesui topyhu'at itote hawyi tuwēpowat -Eweī'ē ro pyno meikowo uhewowi uhyt'i'in e. Mio tā e pote tokoka'at ra'yn hewowi hawyi to'e -Kat som waku atunug eimiky'esat ehepe e. ³³Mi'i hawyi ta'atuwesat -Uru'akasa pakup i hap nug hap ti uruiky'esat etunug Mehin i'atu'e. ³⁴Mi'i hawyi Iesui ti'atuky'e kahato hawyi tuweponug na'yn i'atueha ete hawyi meremo i'atuehapytig te'era'akasa pakup i ira'yn. Mi'i hawyi tuwat ra'yn Iesui upi.

Iesui Teke Ra'yn Tawa Ierusalēi Me

Maku 11.1-11; Iruka 19.29-40; Iuwāu 12.12-19 Piat Ewy

21 ¹Mi'i hap tote pyi Iesui toto i ra'yn tawa wato Ierusalēi kape towyria'in wywo. Put'ok ta'atu'e ra'yn tawa Pewake tote hawyi tuwat mekewat yity'ok kape Uriweiria ypia e hap kape. Itote pyi Iesui tipo'oro typy ok temiit tawa hit kape. ²-Uhyt'i'in e eweiwat ro mekewat tawa hit kape ai'akasa hap kape e. Put'ok ewei'e itote turan ti aru eweipuēti i'atuhū lumentu to'asaity nug me tomepyt wywo e. Mi'i ko'i o ewei'atu'asaitypok hawyi eweteropo'ok ra'yn uhewowi e. ³Ma'ato -Kan hamo ewetioto uruhū i'atu'e pote o -Ta'i Aika'iwat wyti ipuru porap'i eihū ko'i ewei'e o mi'i pote aru meremo -Hēto pyno eweitioto ro i'atu'e aru ehepe e. Mi'i hap ewy yne ti aru eweipuēti itote e Iesui typy ok takaria tomipo'ororia pe. ⁴Sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi hat mio tā e tomiwan me Iesui etiat ⁵-Tuut wyti aru Aipotypot sese aihū lumentu tote ahewowi ewei'e ro tawa Ierusalēi miaria pe e. Yt morekuat ewy hin i tuut ma'ato paa e hat aihū lumentu mepyt hit tote e ti sa'awy'i te wuat miwan me Isaia 62.11 pe Iesui etiat tohenoi. ⁶Mi'i hawyi tuwat ra'yn ipotmu'eria typy ok hawyi aikotā Iesui henoi hap ewy ra'yn ta'atunug. ⁷Mi'i hawyi ta'atuerut ra'yn i'atuhū lumentu imepyt wywo Iesui kape. Mi'i hawyi ta'atuesokpe ko'i ta'atuporokpun lumentu ok tote hawyi Iesui ta'am na'yn apyk pe i'ok tote. ⁸Mi'i hawyi irania'in miit'in typy'i rakaria tiporokpun ta'atuesokpe ko'i muap tote. Irania'in iporokpun muap upi aria'yp iaga ko'i imotypot hap. ⁹Mi'i hawyi typy'i rakaria wat'ypmo i'ewyte yian miaria morekuat Tawi saipepiat i'atu'e ta'atuehay pirik wo. Waku kahato En atipy kaipywiat i'atu'e. Ta'i Tupana mimotypot kahato En i'atu'e. Waku sese waku sese Tupana i'atu'e. ¹⁰Mi'i hawyi put'ok e Iesui tawa wato Ierusalēi me hawyi itotiarira irania'in ikohyeput'i kohyeput'i kowo'i kowo'i -Uwe som Mi'i Miit i'atu'e to'ope. ¹¹-Ta'i Mi'i Miit ti mekewat Tupana ehay moherep hat yi Karireia tawa Nasare kaipywiat i'atu'e.

Iesui Teke Tupana Motypot Yat Pe Imohywytip Hamo

Maku 11.15-19; Iruka 19.45-48 Piat Ewy

¹²Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn Tupana motypot yat koro pe hawyi toi'atusopo kahato kat ko'i kat ko'i weneru itotiat haria hawyi

toi'atupugha kahato yparakai ko'i. Toi'atu'āpe'okpun yne tineiru pat'ok pat'ok hap yparakai ko'i. I'ewyte pykasu ko'i weneru hap amyap ko'i toi'atu'āpe'okpun i'atuepykasu ko'i wywo. ¹³Mi'i waku hawyi Iesui to'e haty wo i'atuepe -Mio tā to'e Tupana sa'awy'i miwan me —Ui'yat wyti meiū e. Mi'i ti atiky'lesat miit'in uhewowiat i'atuehay hamuat e ti Tupana miwan me e. Ma'ato mesup ti Tupana motypot yat koro topyhu'at sero'ok e haria yat koro wo ne'i ra'yn e. ¹⁴Toi'atusopo Tupana motypot yat pyi hawyi yt ihapytig i rakaria yt ipoĩ'am kuap i rakaria tō'ē tō'ē hewowi hawyi toi'atumoehāite ra'yn ihaky'e'i rakaria itote. ¹⁵Mi'i pote pa'i kororia waī'e hap enoi haria te'eraha'at kahato iminug wakuap kape. I'ewyte ta'atukuap hirokaria piat -Waku kahato En morekuat Tawi saipepiat i'atu'e hap. Mi'i pote i'atupy'ahak kahato ra'yn pa'i koro ko'i ¹⁶-Yt etikuap i apo hirokaria kat i'atu'e kat i'atu'e ewowiat hap i'atu'e Iesui pe. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Yt eiwemu'e i te apo Tupana miwan sa'awy'i wuat ete aikotā to'e -Hirokaria hit ko'i Tupana mimu'eria wo te'eropyhu'at imotypot hamuat. ¹⁷Mio tā to'e hawyi toto ra'yn tawa Ierusrāi myi tawa hit Petania kape. Mi'i hawyi toket itote.

Maku 11.12-14, 20-24 Piat Ewy

¹⁸Itote pyi muki'ite hunete ta'aipok i ra'yn tawa wato Ierusrāi kape. Mi'i turan muap upi Iesui hesy'at kahato ra'yn. ¹⁹Mi'i turan ta'akasa Wiku yp muap ēpeke hawyi toto haat kyewi ma'ato i'yhop yn toipuēti. Mi'i pote to'e Wiku yp we -Pyno koitywy ti aru yt sake i ra'yn esat e. Mio tā e hap hawyi meremo i'yp gag na'yn. ²⁰Mi'i hap kape ipotmu'eria te'eraha'at hawyi iku'uro ra'yn pote te'ero'e -Urumu'e hat i'atu'e emisaty'i saty'i iku'uro ra'yn i'atu'e. ²¹-Uiwyria'in e eweimohey ro Tupana haty wo yt kat i eweimohey sa'ag ne'i wywo uiminug ewywuat ewetunug kuap hamo e. Ma'ato po'og iwato uiminug kai ewetunug kuap e. Ta'i uwe uwe meiūwat yity'ok pe to'e -Ereto ro meiūpe pyi y'y wato kape hawyi min'ere ro y'y pe ewei'e Tupana mohey hap yn nywo mi'i pote ti aru toto ra'yn meremo ei'e hap ewy imohey hap ewy e. ²²Mi'i tupono kat ewei'e ehētup Tupana kape imohey sese hap wywo mi'i ei'e hap ewy kahato ti aru topyhu'at e Iesui.

Maku 11.27-33; Iruka 20.1-8 Piat Ewy

²³Mi'i hawyi put'ok e i ra'yn Iesui Tupana motypot hap yat koro pe hawyi toi'atumu'e i ra'yn. Mi'i turan tō'ē tō'ē pa'i akag ko'i Iuteu ywania akag ko'i apo i'atu'e hamo -Uwe kahu epo'oro hat toine'en. Uwe kahu hum mi'i nug hamo. ²⁴-Pyno apo are ehepe ewehenoi mono uwe eipo'oro hat toine'en. Ehenoi pote Uito i'ewyte ahenoi uwe uipo'oro hap e. ²⁵Uwe pyno wo'oset'ok hat Iuwāu po'oro hat sio Tupana ipo'oro sio miit'in ipo'oro haria e. Mio tā pote te'eruwanetup to'o'ewowi -Ta'i Tupana

mipo'oro Iuwāu ai'e pote aru kat poteĩ pyno yt eweimohey i e aru i'atu'e. ²⁶Ma'ato miit'in mipo'oro ti Iuwāu ai'e pote ti aru miit'in i'atupy'ahak kahato ahete katupono irania'in Iuwāu ti Tupana ehay moherep hat e haria tukupte'en i'atu'e. ²⁷Mi'i hawyi -U paĩ uhyt yt uruikuap i sese wyti uwe mipo'oro Iuwāu i'atu'e. -Pyno yt uiwesat i pote Uito i'ewyite yt woroho'owesat kuap i uwe ehay pyi mi'i tā atunug hap e. ²⁸Ma'ato waku eiwanetup uimienoi kape e. Sa'awy'i so wētup ok miit typy ok ha'yru rakat toine'en. Mi'i hawyi wētup e'at pe so to'e tosa'yru yian me -Uha'yru e atiky'esat wyti koitywy epotpap uimikoi ypia pe e. ²⁹Ma'ato so -Yt uipopap i rat papai e. Ma'ato meiūran tuwanetup hawyi paa e to'ywot ehay pun hap ete. Mi'i pote yt uipopap i rat to'e pykai toto ra'yn to'ywot mikoi ypia kape. ³⁰Mi'i hawyi so i'ywyt pe -Uha'yru e atiky'esat wyti koitywy epotpap uimikoi ypia pe e. Mi'i hawyi -Ta'i papai areto meremo e ma'ato yt toto hin i mio tā to'e pykai e. ³¹Mi'i pote apo are ehepe uwe som pyno to'ywot miky'esat nug hat sio wat'yp sio yian e Iesui Tupana motypot yat piaria akag ko'i pe. Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i yian yn inug to'ywot miky'esat i'atu'e. -Pywo pe ti mi'i tā e Iesui. Pywo pe ti miit'in morekuat sa'up sat haria i'ewyite haryporia yt iwe'eg i rakaria te'eruwehyt'ok Tupana etama pe ei'owokai te e. ³²Ahet'ok hat Iuwāu put'ok to'e hawyi eimu'e kahato Tupana kapiat muap ete e. Mi'i hawyi ti yt nakuaria i -Pywo i'atu'e ra'yn hawyi tuwat kahato Tupana kape e. Ma'ato eiperia ti yt eweiwat hin i Tupana kape Iuwāu mienoi upi e. Ma'ato irania'in meimuēwat haryporia'in yt iwe'eg i rakaria paa i'atu'e i'ewyite mekewat ahewanikaptia sa'up porera'at haria paa i'atu'e. Mi'i haria kape ewei'akasa yne ra'yn pykai yt paa ewei'e hin i eipy'a pe.

Iesui Henoi Uwa Ypia Etiat Yt Nakuaria I Ypia Apykok Haria Etiat
Maku 12.1-12; Iruka 20.9-19 Piat Ewy

³³Mi'i hawyi -Pyno wētup sehay ahenoi ehepe hā'ākap wuat e pa'i kororia pe to'ywania akag ko'i pe. Sa'awy'i so toine'en wētup ok miit yi wato ka'iwat e. Mi'i hawyi so ihay ra'yn Uwa ypia nug hap ete e. Mi'i hawyi so toikoi hawyi toipyhyp yne ra'yn he'ero'ok haria pupi tutunug nu ka'a Uwa tok hamo Uwa hy nug hamo e. Mi'i hawyi so i'ypia py'asetpe Uwa i'apykok haria yat ywaiti rakat tutunug te'ereha'at mikoi ero'ok haria piat wa'i'e hamo. Hāpyk yne hawyi so toipuru to'ywania pe Uwa ypia i'apykok kuap haria pe hawyi so toto ra'yn i'ypia wato ka'iwat wētup setama kape ra'yn toto. ³⁴Mi'i pote i'ypia sat hap e'at put'ok e ra'yn hawyi toi'atupo'oro temiit'in tomikoi ypia apykok haria kape tomikoi sa'up pat'ok sat hamo e. ³⁵Ma'ato so i'apykok haria yt ho'oiium neran hin i ra'yn. Mi'i hawyi so imipo'ororia ta'atupytyk hawyi ta'atu'ahyk ahyk ne'i e. Wētup ok ta'atu'auka wētup ok kape ti nu ko'i wo mak mak i'atu'e. ³⁶Ma'ato po'og toi'atupo'oro temiit'in sa'up sat hamo ma'ato so

i'ewyte ta'atunug i'atuete e. ³⁷-Pyno wat'ypmo atipo'oro uha'yru sese e. Uha'yru sese tupono ti aru ta'atumotypot rat paĩ e so tuwanetup hawe e. ³⁸Mi'i hawyi so put'ok e ra'yn wat'ypmuat hawyi yi wato imipuru apykok haria te'eraha'at hewowi hawyi te'ero'e to'ope -Meiẽ ra'yn ti tuut yi ka'iwat saipepiat i'atu'e. Pyno waku wati'auka meiẽwat ha'yru hawyi i'ywot mikoi ypia aiwatno topyhu'at i'atu'e to'ope. ³⁹Mio tã i'atu'e turan put'ok e ha'yru hawyi ta'atupytyk hawyi ta'atupun i'ywot e'yi ekuekai hawyi ta'atu'auka ra'yn ha'yru imipo'oro e Iesui. ⁴⁰Pyno apo are ehepe aikotã aru ika'iwat tunug meimuẽwat tosa'yru auka haria ete ta'aipok i ra'yn tomikoi ypia kape hawyi e. ⁴¹Mi'i pote pa'i kororia tiwesat -Ta'i tuut hawyi ti aru toi'atu'atuuka meimuẽwat yt naku i nug haria i'atu'e. Mi'i hawyi ti aru wẽtup ywania pe haat hap e'at piat ha'up ium kuap haria pe ra'yn tutum i te'yi tomikoi ypia i'atu'e. ⁴²-Ta'i pywo kahato ti uiwesat. Ei'e hap ewy ti aru topyhu'at ehete are aikotã sa'awy'i Tupana to'e hap ewy -Nu po'og waku rakat ui'yat nug hanuaria aru ta'atupun. Mi'i pote mi'i Nu i'atumipun wo ti aru aha'awynug ui'yat po'og ikahu sese rakat e Tupana. Mi'i ti iminug waku sese topyhu'at aru e. Yt karamuo i apo eiwemu'e mi'i e hap miwan me Isaia 28.16 pe e. ⁴³Mi'i e hap ewy kahato ti aru topyhu'at mesuwe katupono Tupana tihep aru eipo pyi morekuatno toine'en hap hawyi ti aru tutum wẽtup ywania kape ra'yn tomikoi ypia hawyi tuwenug kahato haat ko'i e. ⁴⁴Uwe uwe ta'at mekewat Nu miit'in mipun ete mi'iria ti aru wepik pik sese haria wo te'eropyhu'at. Uwe uwe pe mekewat Nu ta'at itotiararia pe mi'i haria ti aru iku'i ku'i wo te'eropyhu'at e. ⁴⁵Mio tã e pote pa'i kororia -Yt naku i ihay i'atu'e. Katupono ahete aimohit hap mio hã'ãkap tohenoi i'atu'e. ⁴⁶Mi'i pote ta'atupyhyp teran Iesui wen ma'ato typy'i kahato miit'in Iesui apypueri wo tukupte'en pote te'eroken'ẽ ne'i ipyhyp hamo -Iesui ti Tupana ehay moherep hat sese toine'en i'atu'e i'apypueri haria pote te'eroken'ẽ mi'iria mopy'ahak hap pupi.

Miit'in Wo'okyi'at Hap

Iruka 14.15-24 Piat Ewy

22 ¹Mi'i hawyi wẽtup hã'ãkap wuo Iesui ti'atumu'e itotiararia -Pyno aheno teran ehepe aikotã Tupana aikay kay temiitno hap e. ²Pyno so wẽtup e'at pe wẽtup ok morekuat koro to'e teropat haria pe -Atunug neran ienuk hap iwato kahato uha'yru motypot hamo katupono uha'yru ihary'i hap e'at put'ok e ra'yn e. ³Pyno woroho'opo'oro uhetaama kape itotiararia napin hamo mio tã ewei'e -Waku eweiõ'ẽ ienuk iwato hap kape e temiit'in me. Tohenoi hawyi tuwat ra'yn hemiit'in i'atunapin hamo. Ma'ato so imikay kay ko'i yt tuwat teran i. ⁴Mi'i pote so irania'in teropat haria toi'atupo'oro ira'yn i'atunapin hamo. -Waku yne ra'yn wyti aimi'u ewei'e ro i'atuepe. Ikahu kahato ti ienuk hap tutunug ewei'e o e.

Ihū Wewato ahup ko'i ikap takaria iwyp ta'yn imepyt hit ko'i ikā'ā ko'i wo ra'yn ewei'e o e. ⁵Mio tā e hawyi tuwat ma'ato i'ewyte -Yt urutuwat kuap i i'atu'e ne'i. Irania'in to'okyry'i ne'i imipo'ororia ete. Wētup ok toto toko kape wētup ok kyiat to'e hamo ne'i toto. ⁶Ma'ato irania'in tawa piaria to'okyry'i imipo'ororia ete. Wētup ok wētup ok ta'atu'auka ra'yn imipo'oro. ⁷Mi'i hap morekuat koro tikuap hawyi ipy'ahak kahato. Mi'i hawyi toi'atupo'oro tesurara'in topotpo'ororia etiat mikyry'i haria auka hamo. I'ewyte i'atuetawa wuk hamo. ⁸Mi'i hawyi to'e tomi'atupo'ororia pe -Ta'i waku ra'yn ti aimi'u e ma'ato sa'awy'i wuaria uimi'atukay kay ko'i yt nakuaria i e. I'atuewaku hap ti yt put'ok e i uha'yru wyuwat te'erenuk hamo e. ⁹Mi'i tupono eweiwat yne ro muap upiaria ko'i kape e. Mi'iria ro ewei'atukay kay yne meikowo uha'yru ehary'i hap e'at kape e. ¹⁰Mi'i hawyi tuwat yne muap upiat kape wuat'i miit'in atukay kay hamo. Ta'atukay kay wakuaria i'ewyte yt nakuaria i. Howopy kahato morekuat enuk hap eiam getap koro miit'in wo yt to'o'ewy ewywuaria i wo. ¹¹Meiūran morekuat koro teke i'atuwywo hawyi toipuēti wētup ok i'atupy'asetpe hesokpe yt naku i teke hamuat ienuk wato wo'okyi'at hap rakat pe. Yt irania'in ewywuat i. ¹²Mi'i pote morekuat to'e mi'i hat pe -Mehin aikotā ereke kuap meikowo yt kat i esokpe waku rakat wo'okyi'at hap pe e. Ma'ato mekewat yt hesokpe waku rakat i yt iwesat i. ¹³Mi'i hawyi morekuat ti'atukay kay tesurara'in -Eweipopo'i ro meiēwat miit ipo ete ipy ete e. Mi'i hawyi ewetioto ro meiūpe pyi hawyi eweipun no i'ypyryp wato pe aikope kyryet kyryet i'atu'e ta'atuwak popuat hap kape e. ¹⁴Toi'atukay kay miit'in i'atu rakaria wo'okyi'at e'at pe ienuk hap kape wen ma'ato yt yne imi'airo wo tukupte'en e Iesui to'ywania pe Iuteuria pe.

Iesui Ma'at Haria Ta'atuētup Sio Waku Morekuat Kape Ha'up Nug Hamo
Maku 12.13-17; Iruka 20.20-26 Piat Ewy

¹⁵Mi'i hawyi wo'omu'e haria yt i'atuwese i Iesui ete -Tupana ti'atukay kay wyti aru irania'in ywania e Iesui pote. Mi'i hawyi tuwat ra'yn Iesui yatypepyi hawyi te'eruwa'atunug i'atu'akag koro ko'i Iesui ma'at hap etiat to'oehay hamo. Mi'i hawyi ta'atuehay kat ehay wo kat ehay wo waku Iesui ehay aparap ta'atu'auka teran haype. ¹⁶Mi'i hawyi ta'atupo'oro ta'atuemiit'in morekuat Eroti emiit'in wywo Iesui ma'at teran haype. Mi'i hawyi te'ero'e -Urumu'e hat ta'i uruikuap ta'yn wyti ehay hāpyk hap i'atu'e. Ta'i eti'atumu'e hāpyk kahato ti miit'in Tupana miky'esat ewy i'atu'e. I'ewyte ti yt ereken'ē hin i miit'in mupi i'atu'e. I'ewyte uruikuap ti aikotā miit'in eti'atumotypot to'o'ewy'ewy i'atu'e iwato'in nakaria i'ewyte kurin nakaria i'atu'e hap uruikuap ta'yn uruto i'atu'e. ¹⁷Mi'i tupono etomoherep to ewanetup hap uruepe sio waku apo i'atuporekuat Sesa pe waha'upnug i'atu'e sio yt tomiky'esat ewy imiētup ahepiat

i'atu'e. ¹⁸Ma'ato mio tã i'atu'e i'atuehay hap Iesui tikuap tuwanetup hawe toma'at hamuat hap etiat toikuap. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Tyy ihay rakaria sese ti eipe katupono uima'at reran ne'i are uhã'ãg neran haype hap atikuap ta'yn e. ¹⁹Pyno eweimoherep to uhepe i'ape rakat i'atuetineiru e. Ta'atuium hawyi Iesui to'e ²⁰-Uwe iã'ãkap meiu i'ape tote toine'en e. ²¹Mi'i pote -Ta'i morekuat wato Sesa iã'ãkap i'atu'e. -Pyno iwat hã'ãkap wywuat pywuat tupono tope ro ewetum are ma'ato Tupana watnuat waku ewetum no Tupana pe e. ²²Mio tã ihay ta'atukuap ta'yn hawyi i'atuperup kahato ra'yn te'eruanetup kahato iwe'eg hap ete. Mi'i hawyi tuwat ima'at reran haria.

Maku 12.18-27; Iruka 20.27-40 Piat Ewy

²³Mi'i hawyi meimuẽwaria miit'in iku'uro hawyi yt te'eruehymut hin i e haria te'ero'e Iesui pe ²⁴-Urumu'e hat sa'awy'i Muisei to'e uruepe -Karãpe eiwy'ok eheyke'et iku'uro yt imepyt i te turan mi'i pote waku hehiwu i'lywyt po pe i ra'yn topyhu'at iku'uro rakat mepyt nug hamo e Muisei sa'awy'i i'atu'e. Mio tã e tupono ti uruheno teran epe wẽtup sehay uhyt i'atu'e. ²⁵Pyno sa'awy'i so ihainia so ha'yru'in sok 7 ok takaria. Mi'iria so i'atueyke'et ihary'i ra'yn ma'ato so yt tomepyt i te turan iku'uro ra'yn i'atueyke'et. ²⁶Mi'i hawyi so i'lywyt wywo i ra'yn imi'atoiat hehiwu i'atu'e. Mi'i so i'ewyete iku'uro ra'yn yt tomepyt i te turan. Mi'i tã me so wẽtup i wẽtup i wywo toine'en sake so topap yne. ²⁷Mi'i hawyi yt uwe i imepyt rakirẽ iku'uro ra'yn haryporia i'atu'e. ²⁸Mi'i tupono karãpe tuweno'ẽ gu'uro pyi hawyi apuru uwe wary wo meie haryporia i'atu'e 7 ok he'aito rakat ieine'en hat i'atu'e. ²⁹Pyno eipe ewei'aparap kahato e Iesui i'atuepe. Yt eweikuap i Tupana ehay miwan miat pote e. Katupono yt eweikuap hin i Tupana hesaika hap yne nug kuap hamuat. ³⁰Pywo pe ti gu'uro pyi miit'in tuwẽtem hawyi yt kat i ra'yn i'atuehary'i hamuat itote. Ma'ato ti tukupte'en aikotã atipy pe yt iwary i rakaria ewy i ra'yn tukupte'en irane e. Katupono Tupana emiit'in atipy piat ewywuat tukupte'en. Mi'i Iesui to'e miit'in iku'uro hawyi yt te'eruehymut hin i ra'yn e haria pe ³¹-Pyno ahenoi ehepe aikotã miit'in gu'uro pywiat wẽtem hap e. Yt karamuo i apo eiwemu'e Tupana ehay miwan ete aikotã sa'awy'i Tupana to'e ³²-Uito ti Aparãu eTupana Isaki eTupana. Uito ti Iako eTupana e. Ta'i Tupana ti yt map haria eTupana i. Ta'i ihãite rakaria eTupana yn e Iesui. ³³Mio tã e pote meimuẽwat miit'in tyy'i rakaria te'eruanetup hawyi i'atuperup ta'yn. -Pyno yt uwe i wyti aimu'e meiuwat ewywuat aimu'e po'og i'atu'e.

Maku 12.28-34 Piat Ewy

³⁴Mi'i hawyi pa'i akag koro ko'i tikuap ta'yn aikotã wani wani haria ehay wo ta'atu'akit teran Iesui ma'ato Iesui ti'atumohit akit neran haria.

Mi'i pote pa'i akag koro ko'i te'eruwa'atunug -Aikotã som watunug meimewat miit ete ihay moma hamo i'atu'e. ³⁵I'ewyte i'atupy'asetpe toine'en wētup ok wo'onapin kuap hat apo apo to'e Iesui piat hamo. Iesui wehay aparap hap kyewi. ³⁶Wētup ok -Wo'omu'e hat e kat e hap kat e hap som po'og iwato Tupana ainapin hap wuat'i kai apo e Iesui pe. ³⁷-Pyno ahenoi po'og hesaika rakat piat ainapin hap e. -Waku watiky'e kahato Aika'iwat Tupana yne aipy'a pe yne aiwanetup hawe yne aiwe'eg hawe e miwan me. ³⁸Mi'i ti po'og iwato Tupana wo'onapin hap torannia kai e. ³⁹Ma'ato wētup te wo'onapin hap sa'awy'i wuat ewy waku watunug. Mio tã e -Eweiky'e ro irania'in. Waku wati'atuky'e kahato irania'in aikotã aiweky'e hap ewy e miwan me. ⁴⁰Meimuēwat tpyy rakat kaipyi ti watikuap yne ra'yn wo'onapin hap. Mi'i hap watunug mi'i pote ti yne sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi haria wo'onapin hap ewy ra'yn watunug e Iesui wo'onapin hat kuap hat pe mekewat wo'omu'e hat py'asetpiat.

Maku 12.35-37; Iruka 20.41-44 Piat Ewy

⁴¹Mi'i pote Iesui apo e irania'in wa'atunug haria pe wo'omu'e haria pe ⁴²-Atikuap teran ti aikotã eweiwanetup mekewat Tupana Mipo'oro Aiporekuat hap etiat e. Mi'i tupono uiwesat ro eipe uwe Sa'yru Mi'i e. Mi'i hawyi te'ero'e -Ta'i morekuat Tawi sa'yru i'atu'e. ⁴³Mi'i hawyi Iesui to'e -Ma'ato ti sa'awy'i morekuat Tawi ti to'e -Uhetupana to'e Uika'iwat pe. ⁴⁴-Era'apyk o meiupe uipo sese kai e ti. Ta'i meiu'ran ti aru epy ywyt'okpye yne atunug ewanikaptia e ti Tupana e morekuat Tawi Tupana Pa'âu kaipyi wepy 110.1 pe e. ⁴⁵Morekuat Tawi Uika'iwat e Tupana Mipo'oro Aiporekuatnuat kape. Mi'i tupono aikotã som toine'en Tawi saipepiatno apo e. ⁴⁶Mio tã e pote yt ta'atuwesat kuap i ra'yn. Mi'i hawyi i'atuwēpohep yne ra'yn Iesui iã'äg i iã'äg i hap ete. Katupono yt kat i i'atu'e kuap i ra'yn ima'at reran haria are.

Iesui Henoi Aikotã Topyhu'at Irane Wariseuria I'ewyte Satuseuria Etiat

Maku 12.38-39; Iruka 11.43-46 Piat Ewy

23 ¹Mi'i hawyi Iesui to'e miit'in sem me i'ewyte topotmu'eria pe ²-Uiwyria'in meimuēwat Tupana ehay miwan miat kuap haria ti wo'omu'e haria te te'eropyhu'at Muisei ehay wuat aimu'e haria. ³Mi'i tupono waku watunug o kat e kat e i'atu'e ainapin hap Muisei kaipywiat hap ewy e. Ma'ato o yt i'atueko ewy ne'i tei'o eweikupte'en e. Katupono i'atuwē pywiat mienoi ti hāpyk takat ma'ato i'atueko ti i'atuminug ko'i yt hāpyk hin i e. ⁴Katupono yrysakag ipoty i rakat miit'in okpe tote hap ewy ta'atunug ma'ato ti miit'in yt ta'atuhupit kuap i ipoty poity'i i'atu'akit hap ewy ne'i wen ma'ato mi'iria yt miit'in powyro hin i hupit hamo. Yt wētup pui'iã wo te wy miit'in powyro haria te'eropyhu'at.

⁵Ta'i mi'iria ti ikat miit'in upi wuat'i piat -En wyti waku kahato uhyt e hap ta'atuky'esat. Miit'in ehamo yn wakuap nug hap ta'atumoherep ta'atumotypot hamuat e. Ta'atuesokpe i'ywop takat ete ta'atupag ikahu rakat ko'i tuwemotypot hamo. Mi'iria ti ikytyt Tupana ehay ta'atuewatu'a ete i'ewyte ta'atupo ete. Yne mi'i ta'atunug miit'in mimotypot haria wo ta'atuky'esat. ⁶Mi'iria ti iky'esat ienuk turan te'era'apyk po'og ta'atu'e hawe irania'in kai morekuat e'amyap ewywuat tote. I'ewyte Tupana motypot hawe ta'atuky'esat aikotã morekuat eiam ewywuat tote po'og irania'in kai hap enoi hamo hap yn ta'atuky'esat. ⁷Mi'i hawyi ta'atuewryr turan -Ihat'ok urumu'e hat koro i'atu'e irania'in hap ta'atuky'esat miit'in kaipyi. -Hë aimu'e sese hat tuut ra'yn e hap ta'atuky'esat.

⁸Mi'i pote yt ewetunug nei'o mi'i tã hap i'atu'ewy e Iesui temiit'in me. Katupono -Meië aimu'e hat sese yt ewei'e tei'o eiwo'ope nei' e. Katupono wëtup ok yn ni toine'en eimu'e hat sese. Waku eweipyhu'at eipe eiwo'owyrria'in wo yn na'yn. ⁹Katupono wëtup yn Ai'ywot waku ewei'e eiwo'ope. Mi'i ti eheTupana sese ewei'e o. Mi'i pote yt karãpe i wëtup ok pe -En ni ui'ywot uipa'ãu mu'e hamo yt ewei'e i wëtup ok pe. ¹⁰I'ewyte yt naku i wëtup ok pe -En uimu'e hat sese aikotã waku yne uheine'en hap etiat enoi hamo yt ewei'e wëtup ok pe katupono Tupana Mipo'oro eiporekuatno yn eimu'e hat sese aikotã waku eimoieine'en hamuat hap enoi hamo are. ¹¹Pyno uwe uwe toine'en eipy'asetpe miit'in eheropat haria wo po'og po'og eipowyro irania'in kai mi'iria ti po'og po'og irania'in kai toine'en Tupana wanetup hawe e. Miit'in eropat haria wo eweikupte'en hap kaipyi eimowato hap sese topyhu'at Tupana wywo e. ¹²Ma'ato uwe -Uito po'og eikai e hat ti aru Tupana mimohit wo topyhu'at. Ma'ato uwe wëtup ok tuwemohit hat ti aru iwato rakatno topyhu'at Tupana mimowato wo.

¹³Mi'i hawyi Iesui to'e miwan kuap haria pe i'ewyte wo'omu'e haria pe -Ta'i heso rakaria ti eipe typy hëku rakaria e Tupana ehay kuap ran haria pe. Yt eweiky'esat i ti miit'in tuwat aikope Tupana toine'en Morekuatno hap kape e. Ta'i ewei'atupyhyp kahato ti miit'in ipap Tupana etawa kapiat rakaria e. I'ewyte ti eipe yt eweiwat teran hin i. Mi'i pote ti irania'in yt tuwat i ei'ewy e. ¹⁴-Ta'i eiperia Tupana etiat miit'in wo'onapin haria wen ma'ato typy hëku rakaria eiperia. Katupono -Waku kahato uruto ewei'e. Ehehay kahato Tupana kape wen ma'ato yt eipy'a pyi. Eiperia waku e hap eweiky'esat miit'in kaipyi weha'at haria kaipyi. I'ewyte hiwu ko'i ma'at haria wo eiperia. Ewei'atusat kahato i'atuekat heso hap upi. Mi'i pote eweipyhu'at Tupana mi'apiheg haria wo. ¹⁵Ta'i Tupana mi'apiheg wuat'i e'at piaria ti eipe katupono typy hëku rakaria wo'omu'e haria mienoi kuap haria heso rakaria eipe pote e. Ta'i eikohyewryr kahato ti miit'in mu'e hamo. Ysakpo i'ewyte yi upi yne muap upi eweikat kahato wëtup miit wëtup miit ehay upiat myhu'at hat wyti e. Mi'i hawyi eimimu'e haria

te'eropyhu'at po'og po'og na'yn sa'ag sa'awy'i wuat yt ehehay kuap i te turanuat kai e. Mi'i hawyi mi'iria eimimu'e hap kaipyi po'og po'og eikai Tupana mi'apiheg haria wo te'eropyhu'at e Iesui tpyy sehay upi enoi haria pe. ¹⁶Pywo pe ti eiminapin hap ko'i yt hāpyk hin i ma'ato ti yt ihapytig i rakaria ewywuat eipe. Eiperia ewei'atumu'e miit'in me -Pyno Tupana motypot yat iheg me hap upi uito atunug wyti aru ui'e hap ewy ewei'e pykai waku yt etunug i e'e hap pote waku ewei'e. Ma'ato Tupana motypot kat ko'i kat ko'i uru kawiat hap upi atunug wyti aru ui'e hap ewy ewei'e pote waku etunug e'e hap ewy ewei'e Eweimoheg e'e hap uru upi Tupana motypot piat ko'i upi hawyi yt naku i yt etunug i e'e hap pote ewei'e. ¹⁷Yt eiwe'eg hin i ei'e hap upi kat e hap kat e hap ete. Katupono Tupana motypot yat topyhu'at uru kawiat ko'i mowaku hap. ¹⁸I'ewyte mio tā ewei'e eimimu'eria pe i'atu'e hap moheg hamuat hap etiat -Pyno pe ti miit'in ehamo yparakai uimium Tupana pe imotypot hamo hap upi atunug aru ui'e hap ewy to'e pote yt tutunug i i'e hap ewy pote waku ewei'e. Ma'ato i'ewyte ewei'e miit'in me -Atimoheg atunug aru ui'e hap mekewat uimium uihū Tupana piat hap upi ewei'e pote yt etunug pote yt naku i ewei'e. Emium Tupana piat hap upi e pote etunug no ewei'e. ¹⁹Eiperia yt ehehapytig hin i rakaria ewy eweikupte'en. Kat som po'og waku eimium ehū yparakai sio yparakai po'og waku eimium kai. Yt eweikuap apo yparakai eimium ko'i mowaku hap toine'en are e. Yparakai po'og waku eimium ko'i kai are e. ²⁰Mi'i pote Tupana yparakai wakuat upi ehay moheg hamuat pote i'ewyte kat som itotiat emium kape hap wakuat wy toine'en are e. Katupono yparakai wakuat Tupana wanetup hawe pote i'ewyte eihū eimium wakuat wy toine'en are e. ²¹I'ewyte karāpe ewei'e wuat'i ehamo -Atunug aru ui'e hap ewy Tupana motypot yat iheg nakat upi ewei'e. Ma'ato mi'i tā ewei'e pote yt Tupana yat yn ni katupono mi'i ti Tupana ieine'en hap sese toine'en. Mi'i pote Tupana yat i'ewyte Tupana sese wy ei'e moheg hamuat hap topyhu'at. ²²Pywo pe ti karāpe ewei'e wuat'i ehamo -Pywo atunug aru ui'e hap ewy atipy piat toine'en sese hap upi ewei'e miit'in ehamo. Mi'i tā ewei'e pote yt eiwe'eg hin i rakaria wo eiperia katupono atipy piat hap upi ewei'e pote Tupana sese teamy'ap tote toine'en hap atipy piat e.

²³Ta'i eipe ti wo'omu'e haria wan'i wan'i eharia Tupana kuasa haria tpyy hēku rakaria -Ta'i atum kahato ti wuat'i Tupana kape e haria ti eipe. Pywo eimi'u mosē'ē hap ko'i wyti eweipat'ok kahato Tupana watnuat i'ewyte ti Kumiu i'ewyte eimi'u apopyt ko'i e. Mi'i hap ti waku wen ma'ato ti mekewat po'og iwato rikat eimu'e hap eweiwaure kahato e. Aikotā aru eiminug ko'i Tupana tomoherep waku hap sio yt naku i hap ei'e hap ti eweiwaure ra'yn e. I'ewyte aikotā Tupana iwese yt nakuaria i ete hap eweiwaure ra'yn e. Mi'i pote Tupana wo'onapin hap po'og waku ewetunug e. ²⁴Pywo pe ti yt ihapytig i rakaria ewy eiperia. Eiwe'eg

kahato yne Tupana napin kurin hap ko'i ete nug hamuat. Aikotã Win hit eheshapo hy ewywuwat hawyi meremo etihep yt ewetohon i. Yt ewei'aparap neran i mekewat kurin ko'i ete. Ma'ato kat ko'i kat ko'i wo'onapin hap yt hãpyk i rakat aikotã Kameru yt naku i eimi'u wo pykai meremo ewetohon. ²⁵Eipe ti yt nakuaria i kahato iwan miat Tupana ehay enoi haria wo'omu'e haria e. Katupono yt ewetunug i ti miit'in napin ehepiat hap eiwẽ pywiat hap eimienoi ko'i yt ewetunug hin i e. Eiperia aikotã kui'a eweikoho iwa pe ne'i ma'ato hã'ũmpype ipit pit sese. Mi'i hap ewy ti eiwa pe eipainug hap waku kahato ma'ato ehã'ũmpype ti yt nakuap i yn topyhu'at e. Miit'in ma'at haria wo eiperia eimiky'esat ewy sat hamo. Miit'in moso'opot hanuaria wo eweikupte'en wy e. ²⁶Pyno miit'in wo'onapin haria yt ehehapytig hin rakaria e. Ta'i kui'a iha'umpype ipit pit hap ewy topyhu'at ehewa ikahu wen. Pyno waku sa'awy'i eipy'a eweikoho yt naku i nug hap ko'i moweityk hamo e. Mi'i hawyi ten eiminug hap ko'i i'ewyte waku ra'yn topyhu'at e. ²⁷Pyno eiperia miit'in wo'omu'e haria i'ewyte Tupana ehay moherep hanuaria typy hẽku rakaria eweikupte'en aikotã miit'in wo'osyp hawe katupono wo'osyp hawe eweipen hawyi wateha'at hawyi ikytsig kahato te'eropyhu'at. Ma'ato hã'ũmpype nem yn. Iku'uro rakaria kag ko'i yn topyhu'at. Yt ikahu hin i ipuo. ²⁸Mi'i hap ewy eweikupte'en katupono eipiit ete ikytsig wen ma'ato eipy'a pe ipit pit hap ne'i e. Ehã'ũmpype wyti miit'in ma'at haria wo eiperia heso rakaria. ²⁹Ta'i ho'opot haria wo eweikupte'en aru e Iesui waĩ'e haria pe wo'omu'e haria pe typy hẽku rakaria. Sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria syp hap ewetunug ikahu kahato e. Wakuaria syp hap eweipen kahato ipainug hap imokahu hap.

³⁰Eweikuap ta'yn aikotã sa'awy'i wuaria nagnia ai'lywania mi'atuuka ko'i ti mi'iria wen ma'ato mio mi'i tã ewei'e -Pywo pe ti aito ten koran mi'iria tukupte'en turan yt wati'atuuka i ra'yn ewei'e ti e. ³¹-Ta'i ai'lywot'in mi'atuuka ti mi'iria ma'ato aito ti koran yt ra'yn ewei'e eiwo'ope. Mio tã ei'e hap kaipyi uruikuap ta'yn mekewat mipo'ororia sa'awy'i wuaria atuuka haria sa'yru'in ne eipe hap katupono ei'lywot'in wo'o'atuuka haria ei'e hap kaipyi. ³²Mi'i hawyi eiwemotag ei'lywot'in minug sa'ag ko'i ewy e. Katupono Tupana mipo'ororia sa'awy'i wuaria atuuka haria saipepiaria sese te eipe. ³³Moĩ satek mepyt'in ewywuaria ti eipe eweikupte'en e. Mi'i tupono ti eipe torannia aria mi'u wo eweipyhu'at. Yt sake i wyti aru eiweno'ẽ kuap e Iesui. ³⁴Pywo ti aru ati'atupo'oro ehewowi uhehay moherep haria we'eg haria Tupana ehay kuap haria wo'omu'e haria ma'ato ti aru ipat'ok ewei'atuuka ne'i e. Ipat'ok ti aru aria'yp posak ete ewei'auka e. Ipat'ok ti aru ewei'ahyk ahyk Tupana motypot hawe e. Ipat'ok ti aru ewei'atumohan mohan tawa ko'i kape i'atuuka teran haype e miwan me. ³⁵Ta'i sa'awy'i wuat Tupana mi'atupo'ororia suu ti topyhu'at kahato ei'lywot'in po ete. Mi'i pote mesup

eipe i'ewynte eweikupte'en aikotã sa'awy'i te Kaĩ ti'auka to'ywyt Apeu wakuat pykai toi'atuuka e. Yne sa'awy'i wuat Tupana mi'atupo'ororia atuuka haria te ti eipe e. Sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi hat Sakaria mekewat Parakia sa'yru ewei'auka Tupana motypot koro wywuat aihũ wuk hawe e. Pywo ti torannia mi'iria suu topyhu'at eipo ete te e. ³⁶Pywo pe ti yt uheso i Tupana mi'apiheg wuaria eweipyhu'at e ei'ywot'in apiheg hap ahyt topyhu'at ehepe.

Iesui Tuwak Teha'at Ierusarēi Kape Turan

Iruka 13.34-35 Piat Ewy

³⁷Ierusarēi miaria Tupana mipo'ororia atuuka haria kahato ti eipe e. Ati'atupo'oro kahato ti uhemiit'in eimu'e hamo ma'ato ti yne mi'iria ewei'atuuka nu wo e Iesui. Mi'i rē Uito ira'yn meĩũ i'atusaipe kai areine'en eipy'asetpe e. Aikotã waipaka ty tomeptyt'in atukay kay tepiat i'atuky'e haype hap ewy Uito woroho'okay kay ma'ato yt eweikoka'at teran i uhewowi. Uipopesap ywyt'okpype ro eweikupte'en are ma'ato yt ewei'ẽ teran i e. ³⁸Mi'i tupono ti aru yt uwe i topyhu'at aru ei'yat pe e. ³⁹Mi'i hawyi yt karamuo i eiwa'akasa uhewowi. Arētem na'yn eipy'asetpyi Ierusarēi miaria. Ma'ato meĩũran ariot kuap ira'yn karãpe eiperia -Wakuat kahato En ewei'e. Pywo urueTupana wo En uruka'iwat sese ewei'e turan ara'aipok ehewowi are e.

Iesui Henoi Tupana Motypot Yat Moma Hap Etiat

Maku 13.1-4; Iruka 21.5-7 Piat Ewy

24 ¹Iesui tuwētem Tupana motypot yat pyi hawyi ipotmu'eria tokoka'at hewowi te'ero'e hamo -Mehin uruimoherep teran meiwat Tupana motypot yat nu kawiat iwato rakat i'atu'e. ²Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Ta'i iwato kahato ti nu kawiat to'otote tote. Ma'ato are'e ehepe pywo pe ti meĩũran ti aru meimuēwat to'otiat to'otiat rakaria yt wētup i topyhu'at e. Meĩũran ti aru wanikaptia hytpok yne nu wato ko'i e.

Maku 13.2-13; Iruka 21.7-19 Piat Ewy

³Mi'i hawyi tuwat Uriweiria ypia e'yity'ok kape. Mi'i tote ta'apyk hawyi ipotmu'eria tokoka'at hewowi 12 ok takaria. Mi'i hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Karãpe aru ta'atupugha meiwat Tupana motypot yat i'atu'e. Karamuo aru put'ok e e'aipok mesuwat yi kapiat hap e'at i'atu'e. Karãpe aru yi kahuro hap put'ok e i'atu'e. Kat ko'i kat ko'i aru tuwemoherep mesuwe put'ok e hap e'yian mete i'atu'e. ⁴-Pyno eiwe'eg wo o uiwyrria'in katupono tō'ẽ tō'ẽ kahato ti aru eima'at teran haria e. ⁵Uhet ero'ok hap kaipyi ti aru mio tã i'atu'e -Uito ti Tupana mipo'oro eiporekuat nuat i'atu'e. ⁶He'at ete i ti aru aikotã aikotã ne'i eweikuap wuat'i kaipyi

wo'o'auka hap wu'uka hap ti aru eweikuap yne tama kaipyi e. Pyno mekewat sehay eweikuap hawyi o yt eiwanetup tei'o gyt ei'e hap kape ne'i e. Katupono pywo ti aru put'ok e he'at mi'i tã hamuat hap e. Ta'i mi'i hap ti aru eipy'asetpe eweikuap yne hamo e. Ma'ato ti aru yt he'at ete i te e. ⁷Mi'i turan ti aru wētup ok wētup ok morekuaria emiit'in tu'uka tu'uka to'ope to'ope yi wato hap oktan e. Mekewat e'at pe ti aru yt kat i hin i mi'u topyhu'at mesuwarote e. I'ewyete ti aru yi tyry'e kahato mekewat e'at pe aikope aikope wētup tama pe wētup tama pe e. Mi'i hawyi aru yt kat i mi'u topyhu'at e. ⁸Mi'i hap ko'i ti aru pyno ha'awynug hap ta'yn mi'i tã ta'atunug e. Ma'ato ti aru yt ho'opot hap sese i te e. ⁹Mi'i hawyi ti aru eima'at haria ehum na'yn ho'opot hamuat hawe ei'auka hamuat kape e. Mekewat e'at pe ti aru yne i'atupy'ahak ehete. Yt i'atuwese i ehete are katupono eipe uimohey haria pote e. ¹⁰Ta'i mekewat e'at pe ti aru ipoity'i kahato sa'awy'i wuat uimohey haria ete ma'ato wemoti uipupiat haria ti aru waure'e uimohey hap ete e. Mi'i hawyi ti aru wo'oma'at'i ma'at'i haria wo te'eropyhu'at i'atuwo'ope mekewat e'at pe. ¹¹Mi'i hawyi ti aru wētup ok wētup ok tuwemowato -Uito ti meü Tupana mipo'oro tehay enoi hanuat i'atu'e aikowo aikowo tuwemowato ma'ato ti aru yt pywo pe ti e. I'atu rakaria ma'at haria wo te'eropyhu'at. Ipotmu'eria ti aru i'atu kahato e. ¹²Mi'i hawyi ti aru po'og na'yn yt naku i nug hap ko'i topyhu'at mesuwarote. Mi'i kai pun aru irania'in uimohey haria sa'awy'i wuat uiky'e haria wo'owese haria ira'ak takaria wo ta'atupy'a piat pe. Iperup takaria wo te'eropyhu'at. ¹³Ma'ato uwe uwe yt ipun i uiky'e hap aat ka'ap mekewat e'at kape mi'i haria ti aru te'eropyhu'at Tupana miehakyera'at ko'i wuat e. ¹⁴Mekewat e'at pe owokai uhehay wakuat aikotã Tupana topyhu'at Morekuatno wuat'i miit'in muo yi wato hap oktan hap tuwemoherep. Mi'i hap kaipyi ti aru yne ywania tikuap ta'yn uhetiati e. Mi'i hap ko'i toran na'yn hawyi ti mi'i ti aru ikahuro hap e'at sese put'ok e ra'yn e Iesui.

Iesui Henoi Ho'opot Mesuwat Mytyyp Totiat Etiat

Maku 13.14-23; Iruka 21.20-24 Piat Ewy

¹⁵Aikotã sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat Tanieu e hap ewy aru put'ok e mio tã e -Meiüran ti aru tuwemopoï'am Tupana motypot yat wato pe po'og yt nakuat i wuat'i kawiat rakat. Yne Tupana sese etiat mohit hamuat -Uito ti Tupana e hat e. Waku eweikuap kat som Tupana ihay mesuwat iwan me hap e. ¹⁶Mekewat yt nakuat i sese wemopoï'am hat ewei'akasa ra'yn hawyi o eikohyeput ra'yn yi Iuteu pyi yity'ok ko'i kape e. ¹⁷Eihya wo o. Aikope aikope ereine'en e'yat pe meremo erëtem no. Yt era'aipok ira'yn o kat kat ko'i sat hamo e. ¹⁸Ta'i eipotpap eiko etiat turan wuat pykai pote o yt ewei'aipok ira'yn ei'yat kape eiwesokpe sat hamo e. ¹⁹Ta'i mekewat e'at pe ti aru niatpo kahato haryporia

mepyt'a rakaria ete i'ewyte haryporia'in i'atumepyt'in mi ete te rakaria e. ²⁰Pyno o ewehētup Tupana pe -Yt etipo'oro tei'o uruepiat ho'opot hap e'at i'aman mot e'at pe ewei'e e. I'ewyte yt etipo'oro tei'o uruepiat ho'opot hap e'at emotypot hap e'at pe aiwemohey hap e'at pe e. ²¹Mi'i hawyi ti aru po'og po'og topyhu'at ho'opot hap wuat'i e'at piat kai e. Ta'i mekewat e'at pe ti aru Tupana piat yi nug sa'awy'i te hap turan wuat e'at yt ewywuat i wata'akasa ho'opot hap e. ²²Pyno mekewat e'at pe ti aru iwato kahato ho'opot hap topyhu'at e. Mi'i hap ti aru ma'ato Tupana timopytu'u e. Ma'ato yt toimopytu'u i mekewat pote ti ten topap yne miit'in e. Mi'i tupono tomiky'e tomi'airoria etiatno yn toimopytu'u e. ²³Mekewat e'at tokosap ta'yn hawyi ti aru te'ero'e irania'in ehepe -Iuē put'ok e ra'yn Tupana mipo'oro aiporekuat nuat i'atu'e ti aru ma'ato o yt ewei'atumohey tei'o eima'at hap e. ²⁴Ta'i -Eheso i rat ewei'e yn o are katupono Tupana mipo'oro eiporekuat nuat ra'yn uruto e haria i'atu'e ti aru te'eruwemoherep e. -Uruto Tupana mipo'oro tehay enoi hanuat i'atu'e yt pywo pe i e. Mi'iria ti aru ta'atumisepap iwato kahato inug wy miit'in miat ta'atuehay mohey hamuat e. Ma'ato mi'iria miit'in ma'at hamuat ne'i e. I'ewyte ti Tupana mi'airoria imohey sese haria ma'at reran haype e. ²⁵Pyno eiwe'eg wo o mi'iria pupi katupono aheno'i ra'yn yian mete i'atu'etiat e. ²⁶Mio tā i'atu'e ti aru -Yahig kape iuēpe ra'yn ti tuwemoherep Tupana mipo'oro aiporekuat nuat i'atu'e ehepe pote o yt eweiwat rei'o mi'iria eima'at teran haria upi are'e. -Ta'i mig'i wo toine'en itote i'atu'e pykai yt eweiwat e Iesui temiit'in me. ²⁷Katupono Uito Eheyke'et sese ti aru ariot turan wuat'i miit'in te'era'akasa e. Mi'i ti aru aikotā merep'e hap ewy aremoherep wuat'i puo e. Mi'i ti aru heremo yne aat wētem hap tote pyi yne aat min'e hap kape e. Ta'i mi'i hap ewy ti aru ara'aipok e. ²⁸Eweikuap Eheyke'et put'ok e aru e hap aikotā eweikuap uruwu put'ok i'atu'e hap toine'en i'okpuk hap pote e.

Iesui To'aipok Irane Hap Etiat Tohenoi
Maku 13.24-27; Iruka 21.25-28 Piat Ewy

²⁹Mi'i hawyi mekewat e'at tokosap ta'yn ho'opot hap hawyi ti aru aat i'ypyryp ta'yn i'ewyte waty i'ypyryp ta'yn i'ewyte ti aru waikiru hewo hewo ta'atueiam myi e. I'ewyte atipy ti aru mi'i turan yt iheg i ra'yn huruk'e ra'yn e. ³⁰Mi'i hawyi ti aru yne ywania miit'in to'okak'i katupono Eheyke'et uut hap e'at pe heremo kahato ywyhig muo meremo tuut e. Yne ti aru te'era'akasa mi'i tesaika hap wuat ētyhot hap wuat huut hap kape e. ³¹Mi'i hawyi ti aru temiit'in atipy piaria toi'atupo'oro hu hu i'atu'e hamo e. Mi'i hawyi ti aru ta'atu'atunug hewowi imi'airoria e. Ta'atu'atunug ni aru aikope pyi aikope pyi wasere tuut hap kaipyi aat wētem hap kaipyi aat min'e hap kaipyi yne yne kaipyi ta'atu'atunug imi'airoria hewowi yi sasat hap kaipyi aikope aikope miit'in tukupte'en hap kaipyi.

Maku 13.28-31; Iruka 21.29-33 Piat Ewy

³²Pyno eweikuap ta'yn Wiku yp ete. Wiku i'yhop kyt hap kaipyi eweikuap ta'yn merep hamuat ra'yn aat hakup hamuat hap e'at yt pya hin i ra'yn. ³³Mi'i hap ewy ti aru karāpe ewei'akasa yne ra'yn ui'e hap ko'i hawyi eweikuap ta'yn yt pya i ra'yn. Aikotā oken'ypy ete toine'en e. ³⁴Tukupte'en ne miit'in mekewat e'at piat yne uimoherep hap ko'i akasa haria yt iku'uro i te turan.

Yt Uwe I Ikuap Kat E'at Kat E Ora To'aipok To'ywot Yn Ikuap
Maku 13.31-32; Iruka 21.33 Piat Ewy

³⁵Pyno waikiru aat yi tuweityk yne hamuat ma'ato uiat uimienoi uhehay yt sake i tuweityk e Iesui. ³⁶Yt uwe i ti uhuut hap e'at kuap hat. Ta'i Uito yt atikuap i wy i'ewyte atipy piaria i'ewyte yt ta'atukuap i. Ma'ato wētup yn ikuap hat. Ui'ywot atipy piat yn ikuap karāpe aru ara'aipok meikowo hap e'at e Iesui.

³⁷Sa'awy'i te aha'ase'i Nu'e e'at pe hap ewywuat tukupte'en aru miit'in uhuut hap e'at turan e. ³⁸Mi'i hap e'at pe iwato kahato ienuk hap itote. Sapo u haria wo te'eropyhu'at. To'okyi'at kyiat hap ko'i itote e. Mekewat e'at Nu'e teke ra'yn towyria'in wywo yara wato pe turan miit'in sa'ag nug haria wo te te'eropyhu'at. ³⁹Miit'in yt ta'atukuap hin i mekewat Tupana minug hap etiat yi min'e hap ete. Ta'i mekewat turan wuat ewy te aru Eheyke'et uut hap e'at turan e. ⁴⁰Mi'i turan ti aru tpy'ok Tupana tipuēti ta'atuko tote. Mi'iria ti aru wētup ok totioto hawyi wētup ok topyhu'at e. ⁴¹I'ewyte ti aru haryporia'in tpy'ok mani pe wat haria mi'iria toiatupuēti. Mi'iria ti aru wētup ok totioto ma'ato wētup ok tuweran topyhu'at aru paī e. ⁴²Mi'i tupono eiwe'eg wo o katupono yt eweikuap i kat e'at put'ok e Eheyke'et hap e. Seha'at uhuut hap kapiat hap ewy o eweikuapte'en e. ⁴³Pyno eweikuap o hā'ākap e. Sa'awy'i so toine'en hekat rakat to'yat ikahu rakat pe ma'ato so meiūran wātym muo put'ok e sero'ok e hat hawyi totero'ok yne hekare'en iket kai e. Ma'ato toikuap huut hap pote teneke yt toket i e. Mi'i hap ewy ti are'e ehepe. ⁴⁴Mi'i tupono eiwe'eg wo o uhuut hap e'at kape e. Katupono ti sero'ok e hat ewy aru Eheyke'et tuut e. Yt uwe mikuap mo i put'ok e Eheyke'et aikotā sero'ok e hanuat put'ok e hap ewy. ⁴⁵Pywo watikuap ta'yn uwe uwe som topyhu'at teka'iwat ekatup hap e'at mi'i ti hemiit'in apykok hamuat topyhu'at. -Tuut ti aru uika'iwat e yn hat ewy. -Mi'i pote waku atilatupoi wuat'i e'at pe hemiit'in mi'u wo e. Pyno waku pe yn i'yat huut turan uika'iwat uut hap e'at pe turan e. ⁴⁶Mi'i tā nug hat wyti aru iwepiit kahato toka'iwat put'ok e turan katupono wakuap nug turan ika'iwat tipuēti pote e. Mi'i pote toka'iwat wakuat tutunug wyti aru mekewat waku nug hat ete. ⁴⁷Mi'i hat pe ti aru -Pyno woronug en yne uhekare'en ko'i apykok hamo e waku nug hat pe. ⁴⁸Ma'ato wētup ok wyti aru -Ta'i mot'i hap ewy pya toine'en uika'iwat e tuwepe. Yt meremo i ta'aipok

meikowo to'yat kape e. ⁴⁹Mi'i haype ti aru toi'ahyk ahyk ne'i ta'atuka'iwat emiit'in. Mi'i haype ti aru mio tã e hat ienuk hap tutunug tewyria'in wywo. I'ewyte mahy u kahato hawyi imopẽã rakat topyhu'at. ⁵⁰Mi'i ti aru yt iwe'eg wuat turan hin i put'ok e e eka'iwat. ⁵¹Mi'i hawyi teka'iwat put'ok e hawyi haiwot kahato topyhu'at temiit ete. Mi'i hawyi toimoso'opot sehay wo hawyi ti aru toipo'oro ra'yn aikope tukupte'en miit'in typy iwẽ piat sehay rakaria eiam me e. Aikope miit'in te'eruwak kyryet kyryet i'atu'e ta'atuiaï ete hap kape ra'yn e Iesui.

**Iã'ãkap Puo Iesui Hanoi 5 Iwe'eg Nakaria 5 Yt
Iwe'eg I Rakaria He'aito Ekatur Hanuaria**

25 ¹Mi'i hawyi po'og Iesui hanoi aikotã Tupana topyhu'at aru Aiporekuatno hap. -Mi'i hap ewy ti aru topyhu'at e Iesui aikotã ahetama puo haryporia'in 10 ok yt he'aito i te rakaria tuwat ta'atue'ariäty wywo wätym muo ta'atuwy'ok e'aito wuat puëti hamo e. ²Ipat'ok 5 ok takaria hepap takaria katupono mi'iria i'atue'ariäty ipyt'at kahato rakaria tuwat ma'ato ipat'ok yt hepap haria i e. ³Ma'ato irania'in 5 ok takaria e'ariäty ti yt ipyt'at kahato rakaria i e. Yt ta'atuereto po'og ihy meüran wuat ikahuro hap kape. ⁴Ma'ato ipat'ok iwe'eg nakaria i'atue'ariäty eiam howopy ta'atueroto ma'ato irania'in yt. ⁵Yt tuut i te i'atuwy'ok e'aito te pote i'atuket aat ra'yn. ⁶Mi'i turan wätym hake miit'in te'eruwatka ra'yn ta'atuehay pirik wo -Meipe ra'yn tuut ra'yn se'aito i'atu'e. Eweiwat ro ipuëti hamo i'atu'e. ⁷Mi'i pote pi'ã hin ko'i ti te'erehymut i'atupoï'am 10 ok takaria se'aito wuat ekatur haria. Mi'i hawyi ta'atunug häpyk kahato yne ta'atue'ariäty iun ko'i. ⁸Ma'ato irania'in -Eweho'opuru uruepe ehe'ariäty hy i'atu'e kat pote sio uruket kai hasep ta'yn urue'ariäty hy porap ikahuro ra'yn pote i'atu'e. ⁹Ma'ato so -U an yt ra'yn i'atu'e ne'i ra'yn i'atu'e ma'ato uruho'oium uruwat urue'ariäty hy pote taren uruwat muap upiat hamo yt put'ok e i ra'yn i'atu'e. Eweiwat ro ihy weneru haria kape mi'i hawyi eweikiyi'at ro eiwatno ehe'ariäty hy wo i'atu'e 5 ok takaria hëtup haria pe. ¹⁰Mi'i hawyi tuwat ra'yn ariäty hy ky'i'at hamo ma'ato mi'i pykai ti irania'in tuwat ra'yn se'aito wywuwat kape. Mi'i hawyi tuwehyt'ok ta'yn wo'okyi'at hap yat pe hawyi ta'atuokenhyp ta'yn. ¹¹Meiüran hawyi put'ok i'atu'e irania'in 5 ok takaria ariäty hy so'okyi'at hamuat aipok haria. Ma'ato ta'atu'okenhyp ta'yn pote te'eruwëpowat -Mimi mimi eho'okenhyp'ok to e'yat uruepe i'atu'e. ¹²Ma'ato Se'aito -Pywo yt woroho'okuap i eipe e. ¹³Pyno mi'i hap ewy o eiwe'eg wo eweikupte'en uhuut hap ekatur haype. Katupono yt eweikuap i Eheyke'et uut hamuat kat e'at pe sio kat e'ora pe put'ok e.

**Iã'ãkap Puo Iesui Hanoi Aikotã Morekuat Hekat
Tutum Heropat Haria Pe Ito Hap Owakai**

¹⁴Mi'i hawyi wëtup sehay iã'ãkap i ra'yn tohenoi. -Sa'awy'i so wëtup ok miit toto teran pya wuat setama kape e. Ma'ato so toto hap owakai

te toi'atukay kay tuwewowi toterepat haria. Mi'i hawyi so toi'atupuru porap'li tetineiru i'atuepe. ¹⁵Wētup ok pe so tutum 500 i'a rakaria uru kawiat. Mi'i hawyi wētup ok pe tutum 200 i'a rakaria uru kawiat. Mi'i hawyi wētup ok pe ti tutum 100 i'a rakaria uru kawiat. Mi'i hawyi i'atuka'iwat tuwat ra'yn ewyry hap upi. ¹⁶Mi'i hawyi mekewat 500 i'a rakaria topo piat tuwe'eg hap ewy tutunug. Mi'i ti imowato kahato toka'iwat etineiru i'oktan ne toiwy'inug. Mi'i hawyi 1 miu i'a rakaria tuwemowato ra'yn. ¹⁷Mi'i hawyi i'ewyte wētup ok 200 i'a rakaria ipo pe 400 i'a rakaria te'eropyhu'at tuwemowato. ¹⁸Ma'ato mekewat 100 i'a rakat topo pe yt toimowato i toka'iwat miium ma'ato toi'asyp yi pe. Toterowyi ne'i. ¹⁹Mi'i hawyi ti i'atuka'iwat pot'li tewyry hawyi tuut i ra'yn. Put'ok to'e hawyi temiit'in myē'ym ok takaria toi'atukay kay i ra'yn tuwewowi mekewat tetineiru wywuat haria. ²⁰Sa'awy'i wuat 500 i'a rakaria ipo piat to'e toka'iwat pe -Uhyt e po'og na'yn ti mekewat emiium 500 i'a rakaria kaipyi atipuēti 1 miu i'a rakaria ra'yn uika'iwat e. ²¹-Pyno waku kahato en. Ehepap kahato ti e. Pyno en wakuat kahato. Mi'i tupono meiūran ti aru po'og uhekare'en apykok hamo ra'yn woroporokpun e. Mi'i tupono koitywy uhekare'en epo pe e. Pyno koitywy to'iro watuwemowepiit ra'yn e. ²²Mi'i hawyi wētup ok i 200 i'a topo piat put'ok e hawyi to'e -Uika'iwat e sa'awy'i kue etum 200 i'a rakaria etineiru uhepe e. Pyno koitywy ti ma'ato po'og na'yn emiium 200 rakaria kaipyi ti 400 i'a rakaria ra'yn toine'en e. ²³Mi'i hat pe ika'iwat to'e -Pyno waku kahato en e. Pyno en ipotpap kahato rakat e. Yt uima'at hin hat i e. Katupono uimi'atoiat epo piat etimowato kahato ra'yn. Mi'i tupono po'og atum epe uhetineiru imowato hamuat e. Koitywy waku watuwemowepiit hamuat e. ²⁴Mi'i hawyi mekewat 100 i'a rakaria wywuat myhu'at hat put'ok e ra'yn hawyi to'e -Uika'iwat ta'i epo potyi hap ewy toine'en emotpap hap ete. Worokuap kahato en yt ewat i emikoi terek hat ewy ereine'en. Eho'ohep meketā yt emikoi ko'i kaipyi e. ²⁵Mi'i tupono areken'ē kahato ra'yn epupi e. Mi'i pote ti mekewat etineiru 100 i'a rakaria ati'asyp ne'i yi pe e. Meiū ra'yn etineiru emiium uhapiat hap oktan ne e. ²⁶Mi'i hawyi ipy'ahak ika'iwat hawyi to'e haty wo -Yt naku i kahato en. Eperup kahato rasig motpap nug hamo e. Pyno etikuap ta'yn uito atiterek yt uimikoi wuat i aikope yt atikoi ko'i i kaipyi atitetek etikuap ta'yn. ²⁷Kat potei uhetineiru yt etipuru i irania'in me imowato hamuat e. ²⁸Mi'i hawyi irania'in temiit'in me -Pyno eweihap to mekewat yt we'eg i hat po pyi imisyp hawyi ewetum no mekewat 1 miu i'a rakat pe e. ²⁹Pywo pe ti mi'i hap ewy ti aru topyhu'at. Katupono uwe uwe ipo piat toka'iwat miium ko'i tuwemowato ra'yn mi'i pe po'og po'og towatnuat topyhu'at ma'ato uwe uwe yt iwe'eg i rakat ewy topyhu'at mi'i kat som kurin kat topo piat toka'iwat tihep wyti aru e. ³⁰Mi'i toka'iwat to'e terepat hat pe. -Waku pyno mekewat uimiium syp hat yt we'eg i hat etipun i'ypyryp kape

aikope i'atuwo'okak'i hap kape aikope ta'atuiãi ete kyryet kyryet i'atu'e hap kape e.

Miit'in Yke'et Toine'en Wyti Aru Uwe Waku Uwe Yt E Hamo

³¹Meiũran ti aru put'ok e Eheyke'et Morekuat koro torannia atipy piaria wywo mesuwat yi tote wo'omotypot kahato hawe. Mi'i turan ta'apyk morekuat eiam note hētyhot kahato rakatno e. ³²Mi'i hawyi ti aru mi'i seiam tote pyi toi'atukay kay ra'yn uhewowi torannia ywania. Mi'iria ti aru aikotã ihũria to'opype pype tukupte'en hap ewy. Ma'ato imohey haria toi'atuhep irania'in kaipyi mekewaria yt imohey py'asetpyi. Aikotã Uweiria apykok hat toihep Uweiria ko'i mekewaria Poti py'asetpyi hap ewy e. ³³Mi'i hawyi ti aru ipo sese kawiatno wakuaria ra'yn e. Ma'ato mekwat yt nakuaria i ti aru kowo ipo ran kai ra'yn toi'atunug e. ³⁴Mi'i hawyi ti aru itote uipo sese kawiararia pe Morekuat koro to'e ipo ran ko'i kape -Ewei'ẽ ro meikowo Uiywot mi'atuky'e ko'i e. Atum neran ti Tupana etama ehepe e. Katupono yi nug hawyi te ti mekwat atum teran kahato ehepe are e. ³⁵Katupono sa'awy'i uhesy'at kahato turan ti ewetum eimi'u uhepe e. I'ewyte are'y'utui kahato turan ewetum uhepe y'y uiwe'y'u hamo e. I'ewyte yt uikuap pykai i ti -Ereke ro ereine'en mesuwe Uhyt Mimi ewei'e uhepe e. ³⁶I'ewyte yt uhesakpe hin i turan kue eweho'oium uhepe ehesakpe e. I'ewyte kue ui'ahuu turan uipowyro eipe e. I'ewyte kue uipyhik piat areine'en turan eipe ehehay uiiwyuwat hamo ewei'ẽ uhewowi e. Ta'i mio tã e ti aru ipo sese ko'i kawiat pe e. ³⁷Mio tã e pote aru ipo sese kawiararia te'ero'e -Karapeĩ esy'at turan uruipuẽti hawyi uruipoi En i'atu'e aru. Karapeĩ ere'y'utui turan uruipuẽti hawyi uruho'oium epe Uhyt Mimi i'atu'e irane. ³⁸-Karapeĩ ereke o uruto'e epe yt ekuap i pykai sio yt esokpe i ereine'en turan uruho'oium sokpe epe i'atu'e morekuat pe. ³⁹I'ewyte urutuwat wo'opyhik hap kape epyhik piat e'ahuu ereine'en turan epowyro hamo yt uruta'akasa hin i En i'atu'e irane morekuat pe ipo sese kawiararia. ⁴⁰Mi'i hawyi i'atuporekuat ti'atuwesat -Yt uhepe i ma'ato uhemii't'in ihaky'e'i rakaria yt iwy rakaria i powyro haria ti eipe. Mi'i kaipyi i'ewyte uipowyro haria eipe yt eweikuap i pykai e aru i'atuepe. ⁴¹Ma'ato irania'in uipo ran kawiararia pe ti aru to'e -Eweiwat ro uiyatypepyi Tupana mi'uhu ko'i eipe are e. Eiwehyt'ok to aikope aria yt hasep i rikat pe Tupana minug ho'opot hamuat hap kape ahiag toine'en hap kape. I'ewyte ahiag powyro haria haiwot rakaria tukupte'en hap kape are ti aru uipo ran kawiararia pe. ⁴²Katupono sa'awy'i areine'en eipy'asetpiat turan uhesy'at kahato hap wywo areine'en ma'ato yt uipoi hin i eipe eimi'u wo e. Uiwe'y'utui kahato turan eipe yt uimuey'u hin i e. ⁴³I'ewyte yt uwe piat i uikuap turan -Ereke ro Mimi Uhyt yt ewei'e hin i uhepe. I'ewyte areine'en eitokpe yt uhesakpe hin wywo i. Mi'i turan yt ewetum hin i uhepe

sokpe. Ui'ahuu turan uipyhik piat turan yt ewei'ē hin i uimowepiit hamo uipowyro hamo e. ⁴⁴Mi'i hawyi ti aru pyno apo i'atu'e mi'iria -Karapeĩ mi'i tā Mimi Uhyt i'atu'e. Karapeĩ ereine'en uruwywo hesy'at hawyi yt urupoi i en. Karapeĩ yt esokpe i rakatno i'ahuu rakatno epyhik pe i'atu'e. Karapeĩ yt kat i uruipome'eg epe apo i'atu'e aru Morekuat koro pe. ⁴⁵Mi'i hawyi ti aru toi'atuwesat -Ta'i ha'awyte ti uimohey haria yt i'atu'yat i eipy'asetpiat turan i'ewyte i'atupyhik piat turan i'atuwe'y'utui turan i'atuesy'at turan i'atu'ahuu turan yt ewei'atupowyro hin i mi'iria uimohey haria ihaky'e'i rakaria e. ⁴⁶Pyno mi'iria wyti aru tuwehyt'ok ta'yn ho'opot aat ka'ap hap kape. Irania'in waku nug uhepiat haria uhemiit'in piat pome'eg eharia tuwehyt'ok aru wat'i e'at piat ieine'en hap sese kape e Iesui ahepe topotmu'eria pe Uriweiria ypia yity'ok tote.

Pa'iria Wo'onapin Enoi Haria Ta'atukat Iesui Auka Hamo

Maku 14.1-2; Iruka 21.37-22.2 Piat Ewy

26 ¹Iesui ti'atumu'e kahu ra'yn hawyi to'e topotmu'eria pe ²-Pyno muki'ite e'ihat'ok hawyi ti aru ai'ywania tuwat yne ra'yn ienuk hap nug hamo mekewat ahewanikaptia sa'awy'i wat Esitu'in po pywiat ho'opot hap kaipywiat aheno'ē hap kapiat watetup hap e'at nug hamo e. Mi'i turan Uito Eheyke'et ewanikaptia po pe areine'en ui'auka aria'yp posak etiat hamuat e Iesui. ³Mi'i turan pa'i ko'i gagnia wywo te'eruwa'atunug na'yn. Wētup ok pa'i po'og iwato rakat Ka'iwasi e hap het rakat yat pe. Itote yne yne tō'ē tō'ē pa'i kororia irania'in wywo. ⁴Mi'i hap tote to'oehay to'ope to'ope aikotā waku Iesui ta'atupytyk hawyi ta'atu'auka yt uwe mikuap mo i e hap ete to'oehay to'oehay. ⁵Ma'ato yt naku i som watopytyk ahenuk koro hap e'at pe i'atu'e. Katupono mio tā watunug pote miit'in i'atupy'ahak ta'yn te'eropyhu'at tukupte'en iky'e haria miit'in py'asetpe.

Maku 14.3-9 Piat Ewy

⁶Mi'i hawyi Iesui put'ok e tawa Petania pe temiit'in wywo. Mi'i hawyi tuwehyt'ok Simau yat pe sa'awy'i te wat hepihi pihi rakat yat pe. ⁷Itotiat i'atuenuk turan wētup ok haryporia tuut mohag hy ikap takat hekat rakat mohag hy wywo. Heiam nu Arapatu kawiat wywo ikahu kahato rakat i'ewyte ihy ikamhig se kahato rakat wywo. Put'ok to'e hawyi toi'okpun yne Iesui asap ete henuk turan. ⁸Mi'i tā haryporia tunug pote hemiit'in yt i'atuwese i haryporia minug hap ete. -Kan hamo ten toi'okpun mesuwat ikamhig se rakat hekat kahato rakat i'atu'e. ⁹-Waku po'og mi'i watiweneru hawyi watum ha'up yt hekat i rakaria pe i'atu'e. Yt kat hamo hin i wyti toi'okpun howoity rakat i'atu'e to'ope hemiit'in. ¹⁰Mio tā i'atu'e hap hawyi Iesui to'e i'atuepe -Yt eipy'ahak tei'o mana ete katupono wakuap ti uhepe tutunug e. Yt eiwemohit i haryporia minug

hap ete e katupono ti ikahu kahato iminug atipuēti e. ¹¹-Katupono yt hekat i rakaria ti aru tukupte'en wuat'li e'at pe mesuwat yi tote eiwywo eimipowyro ko'li wuat ma'ato Uito yt mot'li i areine'en eipy'asetpe e temiit'in me. ¹²Meiūwat haryporia tunug uhete uiku'uro hap e'yan mete e. ¹³Mi'i tupono are'e pywo ti aru meiūran aikowo aikowo mesuwat rotiat miit'in wakuat sehay ta'atuheno i heno i uheine'en hap etiat i'ewyte ta'atuheno i wyti aru aikotā haryporia minug waku uhetiati hap etiat e.

Iuta Heno i Pa'iria Pe Iesui Ma'at Hamuat Hap Etiat
Maku 14.10-11; Iruka 22.3-6 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi ti wētup ok hemiit 12 ok hap Iuta Ikarioti sa'yru toto ra'yn pa'li kororia kape heno i hamo. ¹⁵-Kat aru Iesui puēti hap sa'up ewetum uhepe ahenoi ehapiat ipytyk hamo pote e. Mi'i hawyi Iuta pe ta'atuium 30 ape Iesui enoi hap sa'up mo. ¹⁶Mi'i hawyi Iuta tuwanetup aikotā waku tutunug ima'at hamuat hap ete. Toikat kahato aikotā miat ipytyk hamuat.

Iesui Toine'en Topotmu'eria Wywo Man U Hap E'at Turan
Maku 14.12-16; Iruka 22.7-14 Piat Ewy

¹⁷Mi'i turan man teneg u hap owakai te irania'in hemiit'in apo i'atu'e -Aikope som waku watunug meiū ahe man teneg u hap i'atu'e. Aikope aru watenuk i'atu'e. ¹⁸Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno eweiwat ro tawa wato kape e. Put'ok ei'e hawyi ti aru eweipuēti wētup ok miit itote e. Mi'i pe eweheno i -Uruka'iwat e'at ti put'ok e ra'yn ewei'e o e. Uiku'uro hamuat e'at yt pya hin i ra'yn wyti e ti Aika'iwat ewei'e e. Mi'i pote ti tenuk teran temiit'in wywo e'yat pe ewei'e o mekewat man u hamo getap ka'iwat pe e. ¹⁹Mi'i hawyi tuwat ra'yn Iesui ehay wywo tuwat hawyi aikotā Iesui mienoi ewy yne ra'yn ta'atupuēti. Mi'i hawyi ta'atuporokpun itote ienuk hap imiky'lesat ewy ra'yn.

Maku 14.17-25; Iruka 22.21; Iuwāu 13.21 Piat Ewy

²⁰Mi'i hawyi wātym i turan Iesui toine'en apyk pe mesa ppyke towyria'in 12 ok takaria wywo te'erenuk hamo. ²¹Mi'i hawyi i'atuenuk turan Iesui to'e -Pywo pe ti are'e wētup ok ti meiūpe aiwywuati hat uima'at hat ui'auka hanuati e. ²²Mio tā e pote ipotmu'eria te'eruwanetup kahato hawyi atunik kahato ra'yn haty kahato i'atuete mio tā e hap ihay. Mi'i hawyi apo i'atu'e -Pyno uito apo e wētup ok i uito i apo e i'atu'e. ²³Mi'i hawyi Iesui to'e -Ta'li mekewat uiwywuati man puka mi'u moī miat hat wyti aru ui'auka kary hat e irania'in me Iuta etiat. ²⁴Ta'li tohenoi yne ti ra'yn sa'awy'i miwan me aikotā aru Eheyke'et auka hamuati etiat e. Ma'ato ti aru mekewat uima'at hat Tupana ti'uhu kahato e. Po'og yt naku i pe aru topyhu'at e. Ta'li po'og teneke yt karāpe i tuwemoherep mesuwat

yi totiat e. Po'og waku yt karāpe i toine'en e. ²⁵Mi'i hawyi tokosap ta'yn luta irania'in saipepe to'e hamo -Uito apo ema'at hanuat uika'iwat e. Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Ta'i e'e hap ewy mehin e Iesui.

Man U Hap Iesui Gu'uro Hap Etiat Watetup Hamuat

²⁶Mi'i hawyi Iesui tat man hawyi waku e Tupana pe hawyi toipik pik ta'yn. Mi'i hawyi tutum temiit'in me hawyi to'e -Ewetat ro mesuwat man mehin'in e. Ewetu'u ro mi'i ti uipiit e. ²⁷Mi'i hawyi totat ihy kui'a piat hawyi waku e Tupana pe. Mi'i hawyi toimo'e temiit'in me hawyi to'e i'atuepe -Eiwe'y'u ro e. ²⁸Mi'i ti uhuu aat hap miit'in mowehik Tupana etiat hamuat yn i'atuminug sa'ag moweityk Tupana piat hamuat e. ²⁹Mi'i hawyi ti aru yt karamuo i ra'yn aresapohy'u eiwywo mesuwe ma'ato meiūran aru karāpe Ui'ywot topyhu'at Morekuat nuat turan aresapohy'u ira'yn eiwywo e. ³⁰Mi'i hawyi Te'eruwepy hawyi tuwat ra'yn Uriweiria ypia e'yity'ok kape.

Peteru Iesui Ma'at Hap Etiat

Maku 14.27-31; Iruka 22.31-34; Iuwāu 13.36-38 Piat Ewy

³¹Mi'i hawyi put'ok i'atu'e itote hawyi to'e Iesui i'atuepe -Ta'i mesuwat ewātym ti aru ui'atoiat yne eipe. Eiwesytpok ti aru aikowo aikowo aikotā miwan me to'e hap ewy -Ati'ahyk hawyi iku'uro i'atuka'iwat hawyi ihūria tuwesytpok yne kowo'i kowo'i e. Mio tā e hap ewy ti aru mesup ewātym ui'atoiat yne ra'yn eipe e. ³²Ma'ato areine'en i ra'yn gu'uro pyi hawyi ti aru woroho'opuēti i ra'yn yi Karireia pe e. Ehe'yian me areto. Mi'i hawyi ti aru itote ra'yn wato'opuēti e. ³³Mi'i pote Peteru to'e -Uito aru yt karamuo hin i aremoti epupi e. Yne irania'in e'atoiat pykai uito yt karamuo hin i aru woro'atoiat En e Peteru. ³⁴Mi'i pote Iesui to'e -U paī mesuwat ewātym ti aru -Yt atikuap i ra'yn Iesui ere e myē'ym muat waipaka ehay e'yian mete. ³⁵-Ta'i yt hin i aru e ma'ato ui'auka ti aru ewywo ekai te areine'en e. I'ewyite irania'in hemiit'in Peteru ehay ewy te te'ero'e Iesui pe.

Maku 14.32-42; Iruka 22.39-46 Piat Ewy

³⁶Mi'i hawyi put'ok ta'atu'e mikoi ypia Kesemani e hap tote hawyi to'e topotmu'eria pe -Ewei'apyk to meiūpe. Uito kuepuo areto Tupana wywuat uhehay hamo e. ³⁷Mi'i hawyi totioto Peteru i'ewyite tpy'ok Sepeteu sa'yru'in yt pya i irania'in kai. Itote hawyi tohaty'u kahato topy'a pe. Tuwanetup ho'opot hap kape yn. ³⁸Itote iwanetup hap yt he hin i ra'yn. I'arot yn toine'en. Mi'i hawyi to'e topotmu'eria myē'ym ok takaria pe -Ta'i ahaty'u hap porap ui'auka e. Paa ui'e hap e. Mi'i tupono o ewehētup Tupana kape e. Waku eweheha'at ro e Iesui myē'ym ok takaria pe. ³⁹Mi'i hawyi toto porap'i hawyi porag'e yi tote tewapuo hawyi to'e

-Ui'ywot e etat kuap meikowat kui'a uipo pyi pote waku wen ma'ato yt pote atu'u emiky'esat ewy e Iesui To'ywot pe. ⁴⁰Mi'i hawyi ta'aipok i ra'yn temiit'in myē'ym ok takaria kape. Mi'i hawyi toi'atupuēti i'atuket turan ne'i ra'yn. Mi'i hawyi to'e Peteru pe -Yt ehētup kuap i apo wētup e'ora i wyti e. ⁴¹Ewe'eg wo o. Ehētup o Tupana kape emoesaika kahato o eiā'āg hap pupi Ta'i atikuap ti etiky'esat kahato Tupana miky'esat nug hap ma'ato ti yt put'ok e i esaika hap inug hamo e ⁴²Mi'i hawyi ta'aipok To'ywot kapiat tehay hamo hawyi to'e -Ui'ywot yt etihep kuap i pya uikai meikowat kui'a uipo pyi ho'opot hap pote waku atu'u emiky'esat ewy e. ⁴³Mi'i hawyi ta'aipok i ra'yn temiit'in kape. Mi'i turan te'eroket i ra'yn. Yt mehit i'atu'e kuap i sese ra'yn yt te'eroket teran i pykai. ⁴⁴Mi'i hawyi ta'aipok i ra'yn myē'ym mo ra'yn tehay Tupana kapiat hamo. Mi'i hawyi i'ewyte te to'e to'ywot pe. ⁴⁵Mi'i hawyi ta'aipok i temiit'in kape. Mi'i turan iwyrria'in te'eroket i ra'yn. Mi'i hawyi to'e -Uiwyrria'in pyno eweiket rē apo e. Put'ok e ra'yn ti koitywy uima'at hat. Eheyke'et ti koitywy yt nakuaria i po pe ra'yn topyhu'at. ⁴⁶Ei'āpe'ok'am no katupono ti uima'at hat tuut ra'yn e temiit'in me.

Iesui Ma'at Hap Hawyi Surara'in Ta'atuereto Hamuat
Maku 14.43-50; Iruka 22.47-53; Iuwāu 18.3-12 Piat Ewy

⁴⁷Mio tā e turan Iuta put'ok e ra'yn. Tō'ē tō'ē Iuta upi typy'i kahato aria'yp akun ko'i wywo kyse'yp ko'i wywo Iesui kape ipok pok hamo. Mi'iria Pa'i kororia nagnia akag ko'i mi'atupo'ororia Iesui sat hamo tō'ē Iuta wywo. ⁴⁸Katupono sa'awy'i ti Iuta ti'atumu'e mu'e surara'in yian mete -Put'ok ui'e hawyi ti aru Iesui ra'yn ati'āpysig e i'atuepe. Mi'i turan o ewetopytyk ta'yn e. ⁴⁹Mi'i hawyi put'ok to'e hawyi tokosap Iesui kape hawyi to'e -Wātym Uimu'e hat e. Mi'i hawyi ti toi'āpysig na'yn. ⁵⁰Mi'i pote Iesui -Pyno etunug o aikotā sa'awy'i wuat emienoi hap ewy pa'i kororia pe e. Mi'i hawyi ta'atupytyk ta'yn Iesui. ⁵¹Mi'i pote wētup ok ipotmu'e i'yatypiat hat tekysel'yp towape pyi totekyi hawyi wētup ok pa'i emiit toi'ahape hep ta'yn. ⁵²Mi'i pote Iesui to'e -Etopag i ro ekysel'yp ewope pe mehin e temiit Peteru pe. Katupono uwe uwe tuwepyk mi'i hat wyti miit'in mipoepyk wo hawyi iku'uro rakatno topyhu'at e. Uwe uwe ti'auka miit mi'i miit miit'in mi'auka wo aru topyhu'at e. ⁵³Katupono atiky'esat pote ti yt niatpo hin i ahētup Ui'ywot kape uipowyro hamuat. Mi'i hawyi meremo tō'ē uipowyro hamo po'og typy'i atipy piaria ui'apykok hamuat e. ⁵⁴Katupono sa'awy'i te ui'auka hamuat yn ta'atuheno miwan me. Mi'i pote yt ahētup i atipy kape uipowyro hamuat atipy piaria sem e. ⁵⁵Mi'i hawyi Iesui to'e ō'ē haria pe -Kat hamoī eweī'ē uhewowi kyse'yp ko'i wywo aria'yp akun ko'i wywo. Pyno sero'ok e hat apo Uito. Mi'i pote apo eweī'ē uhewowi. Sa'awy'i te kue areine'en wuat'i e'at pe Tupana motypot yat pe eimu'e hamo ma'ato kue eipe yt

kat ewei'e hin i. Yt uipytyk i eipe paĩ e. ⁵⁶Ma'ato eweikuap katupono uipyhik ta'yn eipe mesup e. Pyno ahenoi ehepe. Ta'i sa'awy'i te wuaria Tupana ehay enoi haria henoĩ henoĩ meikotã hamuat hap yn. Mi'i hawyi i'atu'e ta'atumiwan me hap ewy ra'yn meĩu e. Mi'i hawyi ti ipotmu'eria ikohyeput ra'yn Iesui yatypepyi ta'atu'atoiat yne.

Maku 14.53-65; Iruka 22.54-55; Iuwãu 18.12-14 Piat Ewy

⁵⁷Mi'i hawyi ipytyk haria tioto ra'yn Iesui pa'i koro sese Ka'iwasi e hap yat kape. Aikope tukupte'en iwan miat Tupana ehay enoi haria kape nagnia ehay enoi haria te'eruwa'atunug hap kape. ⁵⁸Peteru toto hewat'ypmo wen ma'ato pya i'atukai yt heremo i. Mi'i hawyi put'ok e mekewat pa'i wato yat ete hawyi tokosap i'yat pyhyp hap surara e'oken'ypy kape. Mi'i hawyi ta'apyk itote pa'i kororia emiit'in ywytppe. Ta'akasa teran aikotã ta'atunug Iesui ete hap kape. ⁵⁹Mi'i hawyi itote pa'i kororia tikat kahato sehay sa'ag yne kaipyi nagnia wo'onapin haria wywo. Mi'i hawyi yt pywo pe hin i ta'atukuasa sa'ag i'auka hamuat hap. ⁶⁰Ma'ato yt aikotã me hin i ta'atupuēti sehay sa'ag Iesui etiat. Katupono ta'atuhenoĩ yt to'o'ewy'ewy i. Mi'i pote yt to'osat'i i'atuwanetup hap ko'i. Mi'i turan ni ma'ato put'ok i'atu'e tpyy ok henoĩ hanuaria hawyi te'ero'e ⁶¹-Ta'i meiwat Miit wyti ihay uruehamo -Atipugha ti aru meiwat Tupana motypot yat e ti i'atu'e. Mi'i hawyi myē'ym e'at pe yn hawyi atimopoĩ'am i e i'atu'e. ⁶²Mio tã i'atu'e pote pa'i koro ipoĩ'am na'yn hawyi to'e Iesui pe -Yt eti'atuwesat i apo mio tã i'atu'e pykai e. ⁶³Ma'ato yt kat e hin i. Mi'i hawyi pa'i koro to'e i -Ehenoi ro Tupana Sa'yru En hap Miit'in Porekuat nuat hap sio apo yt e. ⁶⁴Mi'i hawyi to'e Iesui pa'i koro pe -Mio tã ewei'e mehin e. Ta'i meĩuran ti aru eiwa'akasa Miit'in Yke'et Tupana po sese kai mekewat po'og hesaika rakat po sese kai hawyi tuut atipy kaipyi ywyhig me e. ⁶⁵Mio tã e pote pa'i koro tuwekamisa wato hiot hawyi to'e i -Ta'i heso kahato ti Tupana ete tuwepehik pehik topy'ahak haype e. Pyno koitywy watikuap kahato ra'yn sese heso hap. Ta'i tuwekuasa kahato ra'yn ti tehay wo. Ahehamo kahato ra'yn tuwema'at sese ra'yn. Pyno watikuap ta'yn koitywy. Toran na'yn ahehay e pa'i koro irania'in me. ⁶⁶Mio tã to'e hawyi apo e irania'in me -Pyno aikotã wato'e aru koitywy meiwat Miit ete e. Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i mio tã e hat auka potiat ne'i waku i'atu'e. ⁶⁷Mi'i hawyi kuitu i'atu'e Iesui owa ete. Ta'atu'ahyk ta'atupo wo. Irania'in howapetek ta'atupopep mo. ⁶⁸-Pyno koitywy pywuat Tupana Mipo'oro En pote ehenoi ro uwe uwe piat ewapetek haria set ko'i i'atu'e.

Maku 14.66-72; Iruka 22.56-62; Iuwãu 18.15-27 Piat Ewy

⁶⁹Mi'i turan Peteru ta'apyk mekewat getap e'okenypyke. Mi'i hawyi wētup ok makuptia pa'i koro eropat hat put'ok e Peteru ete -An e

worokuap kahato en. Iesui emiit yi Karireia piat e. ⁷⁰Mi'i pote Peteru tiwesat -Yt uito i rat e. Yt atikuap i ehay e. ⁷¹Mi'i hawyi Peteru toto mekewat oken'ypy wato kawiatnuat og kape mekewat haryporia hit yatypepyi. Mi'i hawyi itote wētup ok i ra'yn i'atueropat hat rē haryporia to'e towyria'in me -Atikuap ti uito meiēwat e. Mekewat tawa Nasare piat turan wuat Iesui wywuat ieine'en hat wyti e. ⁷²Mi'i hawyi Peteru to'e itotiarria pe -Yt rat e yt atikuap i ti uito Mi'i Miit e. ⁷³Mi'i hawyi irania'in tokoka'at Peteru kape hawyi te'ero'e -Ta'i uruikuap ti en. En ni wyti wētup ok Iesui potmu'e i'atu'e katupono yi Karireia piaria ehay ewy ehay i'atu'e. ⁷⁴Mio tā i'atu'e pote toi'atuwesat sa'ag ne'i ra'yn -Yt atikuap i ti uito Mi'i Miit e. Uheso pote aru waku ra'yn Tupana ui'apiheg e. Ma'ato meremo yt uheso i rat to'e hawyi waipaka ihay ra'yn. ⁷⁵Mi'i pote so hot'ok'e ra'yn Iesui ehay kape -Waipaka ehay e'yan mete ti aru -Yt atikuap i Mi'i Miit ere ra'yn uhepiat pe myē'ym mo e Iesui hap kape iwatetup ta'yn. Mi'i hawyi tuwepik ta'yn itote pyi tuwak kahato ra'yn Peteru tominug sa'ag hap upi.

Ta'atu'auka Ra'yn Iesui

Maku 15.1; Iruka 23.1-2; Iuwāu 18.28-32 Piat Ewy

27 ¹Mi'i hawyi hunete te'eruwa'atunug pa'i kororia nagnia ko'i wywo aikotā waku Iesui ta'atu'auka hap kat hamo torannia akagnia ko'i wywo. ²Mi'i hawyi ta'atupo'i po'i ra'yn Iesui haity wo. Mi'i hawyi ta'atuereto ra'yn wanikaptia porekuat Piratu e hap kape. ³Mi'i hawyi tuwanetup hawyi luta Iesui ma'at hat ta'aipok pa'i kororia kape to'e hamo -Ahaty'u ra'yn uipy'a pe uiminug sa'ag Uika'iwat etiat hap paī e i'atuepe. Ewetat i ro mesuwat sa'up sa'ag uipo pyi e. ⁴Ta'i ati'aparap kahato ti uito. Atum Uika'iwat ehepe yt kat upiat hin i i'aparap hat atiweneru e. Mi'i hawyi ta'atuwesat luta -Pyno koitywy yt urutuwanetup teran hin i ra'yn ti eminug kape i'atu'e. Eminug sa'ag ni epe topyhu'at uhyt i'atu'e. ⁵Mi'i hawyi luta tiporokpun na'yn mekewat sa'up 30 ape rakat Tupana motypot yat koro pe. Mi'i hawyi totoiat ha'up itote hawyi toto tuwe'auka hamo. Mi'i hawyi haity wywo tuwe'ut'yp kyttyt ywaiti hawyi iku'uro. ⁶Mi'i hawyi pa'i kororia te'ero'e -Aikotā som mesuwat miit suu sa'up ete watunug i'atu'e. Ainapin hap yt naku i watopag mi'i Tupana motypot yat piat heiam me e i'atu'e. ⁷Te'eruwanetup hawyi te'ero'e -Pyno waku ti watiky'i'at mekewat yi kamuti nug hat kaipyi miit'in yt uwe mikuap i ko'i syp hamuat i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atuky'i'at mekewat 30 ape rakat sa'up mo. ⁸Mi'i hawyi mi'i yi ta'atusetnug -Mi'auka suu sa'up muat miky'i'at i'atu'e. Pyno mesup te mi'i set topyhu'at itote. ⁹Pyno aikotā Tupana ehay enoi sa'awy'i wuat hat Ieremia to'e hap ewy -Meiūran ti aru ipiit sa'up ta'atukat karanja upi i'auka hap sa'up hawyi 30 ape waku i'atu'e ti aru Isareu ywaniaria e. ¹⁰Mi'i sa'up mo ti aru

ta'atukyiat mekewat kamuti nug hat e'yi Ieremia sa'awyi' miwan me hap etiat tohenoi.

Maku 15.2-5; Iruka 23.3-5; Iuwāu 18.33-38 Piat Ewy

¹¹Mi'i hawyi Iesui put'ok e morekuat yat pe hawyi morekuat tikay kay tuwewowi apo to'e hamo -En apo Iuteuria ywania Porekuat sio yt e. Mi'i pote Iesui to'e -En mio tā ere. ¹²Mi'i hawyi morekuat pe te'ero'e pa'i kororia nagnia -Meiū Miit yt naku i kahato rakat i'atu'e. Ma'ato Iesui yt ti'atuwesat hin i ra'yn mio tā i'atu'e i'atueso tepiat pykai. ¹³Mi'i hawyi morekuat to'e Iesui pe -Mio tā i'atu'e ti epe Uhyt ewanikaptia e. Etikuap apo yt naku i i'atu'e ti epiat pe Uhyt e. ¹⁴Ma'ato Iesui ipo'inik ne'i. Yt kat e hin i toi'atuwesat mio tā e haria. Mi'i hawyi morekuat tuwanetup kahato kat pote yt toi'atuwesat i hap kape.

Maku 15.6-15; Iruka 23.13-25; Iuwāu 18.39–19.16 Piat Ewy

¹⁵Pyno yne anu pe mekewat ienuk wato hap turan morekuat tiporenorem wētup ok wo'opyhik hawyi miit'in mowepiit hamo ta'atumiky'esat ewy. ¹⁶Mekewat e'at pe toine'en wo'opyhik hawe yt nakuat i sese rakat Parapa e hap. ¹⁷Mi'i hawyi morekuat ti'atukay kay miit'in hawyi to'e -Uweī waku mesuwat anu atiputsit wētup ok aimipyhik e. Uweī eweiky'esat apo e. Pyno waku apo atiporenorem mekewat Iesui Tupana mipo'oro eiporekuatno e hap sio mekewat Parapa e hap e. ¹⁸Katupono Piratu tikuap i'atuwemoehay'ywyi hap tuwanetup hawe Iuteuria akag yt tiky'esat i miit'in tuwat Iesui kape hap. ¹⁹Mi'i hawyi Piratu ta'apyk te'amyap tote aikope morekuaria to'e hap miit'in wakuat sio yt hap kuap hap tote. Mi'i turan ihary'i tuwehay po'oro te'aito kape -Yt etunug sa'ag nei'o mekewat Iesui wakuat ete to'e hap. Ahaty'u kahato uimu'etu wuat mi'i hap e. Pyno uhe'aito epohep to merep Mi'i Miit ete e. ²⁰Mi'i hawyi pa'i kororia nagnia'in te'ero'e miit'in me -Pyno waku watiputsit Parapa hawyi waku wati'auka Iesui ewei'e ro morekuat pe i'atu'e miit'in py'asetpe. -Mio tā ewei'e ro morekuat pe i'atu'e. ²¹Mi'i hawyi morekuat Piratu to'e i'atuepe -Pyno ewehenoi ro uwe waku atiputsit wo'opyhik hawiat e. Mi'i hawyi -Waku Parapa i'atu'e. ²²Mi'i hawyi to'e i -Aikotā are aru atunug mekewat Eiporekuat nuat Tupana Mipo'oro ete e. Mio tā e pote i'atuehay pirik wo -Eti'auka ro aria'yp posak etiat hamo i'atu'e. ²³Mio tā i'atu'e pote -Kat hamo kat iminug sa'ag po'yypi ten ati'auka e morekuat. Mi'i hawyi ta'atuehay haty wo -Erehay ium no epiat i'auka aria'yp posak etiat hap i'atu'e. ²⁴Mi'i hawyi Piratu tuwanetup hawe to'e -Tu'uuka irane apo paī e. Mi'i hawyi morekuat to'e temiit'in me -Ewehe'erut y'y uiweposei miit'in ehamuat hamo e. Ta'atuhe'erut hawyi tuweposei wuat'i miit'in ehamo. Tuweposei haype to'e -Areposei meiū meiūwat Miit wakuat auka hap suu yt atiky'esat i

uipo ete pote e. I'auka hap eipo piat toine'en e. ²⁵Mi'i hawyi te'ero'e -Yt eete i ti aru uhyt i'atu'e uruete urumepyt'in ete aru i'atu'e. Ta'i Iesui auka hap ti aru uruete uhyt i'atu'e. ²⁶Mi'i hawyi Parapa toiputsit wo'opyhik hawyi tutum i'atuepe. Mi'i hawyi toipo'oro tesurara'in Iesui pok pok hamo. Ta'atupok pok hawyi morekuat toiat ra'yn Iesui tesurara'in po pe i'auka aria'yp posak etiat hamo.

Maku 15.16-20 Piat Ewy

²⁷Mi'i hawyi hesurara'in tioto ra'yn Iesui morekuat koro yat kape. Mi'i hawyi ta'atu'atukay kay yne morekuat esurara'in temiit'in sese Iesui kape. ²⁸Mi'i hawyi Iesui esokpe ta'atuhep yne hawyi morekuat esokpe wato ihup takat ipiit pe ta'atupag.

²⁹Mi'i hawyi ta'atupi'ig morekuat e'amatap ewywuat morekuat painug hap ewy hehu rakat ma'ato ta'atumikyry'i hap ne'i mi'i tā ta'atunug. Ta'atupag Iesui akag me haty rakat. I'ewyte wy ta'atupag aria'yp ipo pe. Mi'i hawyi te'eruwepy'ātutuk ta'atuwekyry'i haype. -Ereine'en mot'i ro mesuwat yi tote uruporekuatno Iuteuria Porekuatno i'atu'e ta'atuehay mikyry'i hap. ³⁰Kuitu kuitu i'atu'e Iesui ete. Mi'i hawyi ipo piat aria'yp ta'atusat hawyi mi'i wo ta'atu'ahyk ahyk i'akag ete. ³¹Ta'atumikyry'i kahu ra'yn hawyi ta'atuhep i ra'yn ta'atumipag morekuat esokpe ihup takat. Mi'i hawyi ta'atupag iwat hesokpe sese i ra'yn. Mi'i hawyi itote pyi ta'atueroto i'auka hamuat kape ra'yn.

Maku 15.21-32; Iruka 23.26-43; Iuwāu 19.17-27 Piat Ewy

³²Mi'i turan wētup ok miit ta'atupuēti muap tote tawa Sireneu kaipywiat Simau e hap het rakat. Mi'i pe te'ero'e -Ehe'ereto ro meiūwat Miit e'aria'yp posak i'atu'e tope. ³³Mi'i hawyi put'ok i'atu'e yity'ok tote Iesui wywo yity'ok Miit Akag Kag ewywuat i'atu'e hap het rakat tote ma'ato i'atupusu puat Koukota e hap het rakat tote. ³⁴Mi'i hawyi itote ta'atuium Iesui pe sapo hy puo mohag haty monik hamuat hap nop takat. Toterep hawyi toikuap hawyi yt tutu'u i po'og neran. ³⁵Mi'i hawyi ta'atuhep hesokpe ko'i ipiit pyi. Mi'i hawyi ta'atu'ateg ipo ete ipy ete aria'yp posak ete. Mi'i hawyi hesokpe ta'atumo'ē teran hawyi te'eruwemahara aikotā waku hesokpe ta'atumo'ē hamuat haype. ³⁶Mi'i hawyi apyk i'atu'e surara'in yt ta'atuky'esat i irania'in ne'i ihap aria'yp posak pyi Iesui hap haype. Mi'i pote surara'in ti'apykok kahato te'eraha'at kahato. ³⁷Mi'i hawyi ta'atumiwan ta'atupehik Iesui apy tote ikuasa haria ehay wywuat -Meiū ti Iesui Aiporekuat koro. Meiū ti Iesui Iuteuria Porekuat koro e hap. ³⁸Mi'i hawyi i'ewyte ta'atupehik i'atu'aria'yp posak ete typy'ok sero'ok e haria wētup ok ipo ran kai wētup ok ipo sese kai tukupte'en ta'atupehik. ³⁹Mi'i hawyi hepiok haria i'atuehay mikyry'i kahato. ⁴⁰-Erehakyera'at ro erehakyera'at ro meiēpe pyi i'atu'e. Tupana motypot yat atomoma hawyi

atunug myē'lym e'at yn e hat meiē i'atu'e. Pywuat Tupana Sa'yru sese pote ti aru era'apyk meiēpe pyi ewewi aria'yp posak pyi i'atu'e. ⁴¹I'ewyte pa'i kororia nagnia ehay enoi haria te'eruwemoko'i moko'i hewowi. ⁴²-Irania'in ti toi'atuehakyera'at kuap i'atu'e ma'ato tuwewi ti yt tuwehakyera'at kuap hin i i'atu'e. Ma'ato irania'in te'ero'e -Pywuat e'apyk aria'yp posak tote pywiat pote ti ren meremo pywo rasig Isareu ywania Porekuat nuat wato'e i'atu'e. ⁴³Ta'i heso kahato ti —Tupana atimohey e ma'ato pywo Tupana Sa'yru pote ti ren tuut Tupana aria'yp posak pywiat ihakyera'at hamo i'atu'e ta'atuehay mikyry'i hap. ⁴⁴I'ewyte miphehik i'ywyt piat sero'ok e haria te'ero'e wy ta'atuehay mikyry'i hap.

Iesui Iku'uro Ra'yn

Maku 15.33-41; Iruka 23.44-49; Iuwāu 19.28-30 Piat Ewy

⁴⁵Mi'i hawyi atposake pyi i'ypyryp hap put'ok e wātym i kape. ⁴⁶Mi'i hawyi i'ypyryp we Iesui tuwatka haty wo atpo sake ran turan -Uhetupana kat potei ui'atoiat En e. Ma'ato towat topusu puo -Erui Erui irama sapatani e. ⁴⁷Mio tā e pote meimuē puaria te'ero'e -Mio ti Eria sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi hat ra'yn toikay kay topowyro hamo i'atu'e. ⁴⁸Mi'i hawyi aria'yp hit āpo ete ta'atupo'i amukiusu'ap ewywuat hawyi ta'atupuka ihy haiug nakat pe mi'i hawyi ta'atuium teran Iesui kape. ⁴⁹-Waku wahekaturp mio apuru tuut Eria ipowyro hamo sio yt i'atu'e. ⁵⁰Mi'i hawyi Iesui kak e toku'uro haype hawyi ipyhu tek'e ra'yn hawyi iku'uro sese ra'yn. Tutum na'yn toieine'en hap. ⁵¹Mi'i hawyi Tupana motypot yat pe mekewat sokpe Tupana e'okipy ete hiot'e ra'yn ywaiti pyi yi kape. I'ewyte wy yi huruk'e itote. Mi'i turan nu ko'i itotiat i'apak pak'e ra'yn. ⁵²I'ewyte wo'osyp hap i'ahiot'e ra'yn yi tyry'e pote Iesui iku'uro turan. Mi'i hawyi tukupte'en i ra'yn gu'uro pyi sa'awy'i wuat Tupana mohey sese rakaria. ⁵³Mi'i hawyi mi'iria Iesui ewy tukupte'en i ra'yn gu'uro pywiat hawyi tuwat tuwat Tupana etawa Ierusalēi kape te'erumoherep itotiaria miit'in kapiat hamo. ⁵⁴Iesui iku'uro turan wētup ok surara'in akag tesurara'in nywo te'era'akasa yne aikotā aikotā iku'uro hap kape yi tyry'e hap kape. Mi'i hawyi te'eroken'ē kahato hawyi te'ero'e -Ta'i meiū ti Tupana Sa'yru sese i'atu'e. ⁵⁵Mi'i turan tukupte'en haryporia'in iwywuat hewyry rakaria iku'uro hap kapiat akasa haria pya pywiat seha'at haria. Mi'iria ti sa'awy'i tō'ē Iesui upi yi Karireia kaipyi Iesui powyro hamo hewyry te turan. ⁵⁶Itote toine'en mekewat yi Matarena kaipywiat Maria e hap het rakat. I'ewyte wētup ok Maria Sepeteu sa'yru'in Tiaku hawyi Iuse ty toine'en i'atuwywo.

Iesui Syp Hap Etiat Wo'osyp Hap Ipakup Takat

Maku 15.42-47; Iruka 23.50-56; Iuwāu 19.38-42 Piat Ewy

⁵⁷Mi'i turan aat min'e irane ra'yn turan mekewat Iesui potmu'e hekat rakat put'ok e mekewat tawa Arimateia kaipywiat Iuse e hap. Mi'i ti

Iesui mohey hat toine'en ⁵⁸Iuse put'ok e itote morekuat Piratu wywo ihay hamo. Mio tā to'e -Ati'asyp irane ra'yn ti Iesui piit e. Atiky'esat Iesui piit etum uhepe isyp hamo e. Mi'i pote Piratu temiit'in surara'in me to'e -Ewetum soke meiēwat ipiit mekewat miit pe e. ⁵⁹Mi'i hawyi toto hewowi hawyi toihep ta'yn mekewat aria'yp posak ete pyi Iesui piit hawyi toipo'i po'i sokpe pakup ikytsig nakatno. ⁶⁰Mi'i hawyi totopag ipiit mekewat towat wo'osyp hap nu ka'a pe ipakup takat pe. Mi'i hawyi tohewahik nu wato wo. Mi'i hawyi waku yne ra'yn iheg me ra'yn hawyi toto ira'yn. ⁶¹Itote ti Maria Matarena i'ewyite mekewat wētup Maria tukupte'en. Te'era'akasa yne katupono mi'iria te'era'apyk yt pya i ipu'ē kai. ⁶²Mi'i hawyi Saputu e'at e'ihat'ok pe te'eruwa'atunug pa'i kororia wo'omu'e haria morekuat Piratu wywo. ⁶³Mio tā i'atu'e -Mekewat ga'atpuat urumi'auka heso rakat wytig toine'en ne turan mio tā e -Myē'ym e'at areine'en gu'uro pe hawyi ti aru areine'en i ra'yn e i'atu'e. ⁶⁴Mi'i hap uruikuap pote uruheno'i kahato teran epe i'atu'e. Pyno waku etimoheg kahato mekewat i'asyp hap surara'in wywo myē'ym e'at kape surara'in ti'apykok kahato i'atu'e. Ma'ato yt kat i i'apykok haria pote ti ren meiūran wātym muo tō'ē ipotmu'eria hereto hamo ta'atu'e haype. Mi'i pote ti ren iwētem na'yn hawyi te'ero'e miit'in me -Meiē tuwētem na'yn gu'uro pyi i'atu'e. Ma'ato mi'i tā ra'yn ta'atunug hawyi ti ren po'og heso hap topyhu'at ahepe sa'awy'i wuat heso hap kai i'atu'e. ⁶⁵-Pyno waku surara'in ko'i eti'atupo'oro mekewat misyp apykok hamo e. Waku eweimoheg eimiky'esat oktan e Piratu pa'i kororia pe. ⁶⁶Mi'i hawyi okenhyp iheg nakat nu wo toine'en wen ma'ato mi'i pykai yi og hap iheg nakat ewy ta'atunug nu wato ete.

Iesui Tuwētem Na'yn Gu'uro Pyi

Maku 16.1; Iruka 24.1; Iuwāu 20.1 Piat Ewy

28 ¹Mi'i hawyi Sapatu e'at tokosap hawyi muki'ite mytu'u e'at pe hunete ihat'ok turan tuwat Maria Matarena hawyi wētup Maria Iesui syp hap kapiat te'eraha'at hamo. ²Mi'i hawyi put'ok i'atu'e turan yi huruk'e kahato katupono Tupana mipo'oro atipy kaipywiat ra'yn put'ok e nu wato kawiat okenhyp'ok hamo. Toimorem mekewat he'okenhyp hap hawyi ta'apyk he'okenhyp hap tote nu wato tote. ³Imehit kahato hētyhot kahato aikotā merep'e hap ewy. Hesokpe ti ikytsig kahato nukara kytsig hap ewy. ⁴Mi'i pote surara'in itotiaria te'eroken'ē kahato ipupi to'otyry'i kahato ipupi gen'ē pono. Mi'i hawyi hewo yi upi map haria ewy.

Maku 16.5-8; Iruka 24.3-8 Piat Ewy

⁵Mi'i pote to'e Tupana mipo'oro Maria'in me -Yt eweiken'ē tei'o e. Woroho'okuap eipe Iesui piit kat haria aria'yp posak etiat mi'auka kat haria ti eipe e. ⁶Ma'ato yt uwe i ra'yn meiūpe topū'ē pe e. Tuwētem

na'yn gu'uro pyi Iesui aikotã yian mete tohenoi hap ewy ra'yn toine'en i ra'yn pañ e. Mi'i pote ewei'ẽ ro meikowo ipu'ẽ kape eiweha'at hamo e atipy kaipywiat suut hat mana'in me. ⁷Mi'i hawyi to'e i i'atuepe -Koitywy eweiwat ro meremo ipotmu'eria piat henoï hamo. Iwẽtem ira'yn gu'uro pywiat hap enoi i'atuepiat hamo. Toto ra'yn tetama Karireia kape. Mi'i tote ti eweipuẽti aru ewei'e ro ipotmu'eria pe Yt eweiwaure o ui'e hap e atipy kaipywiat Tupana mipo'oro mana'in me. ⁸Mio tã e hawyi tuwat ra'yn meremo Maria'in. Ikohyeput ra'yn te'eroken'ẽ popuo ma'ato i'ewyete ta'atuwepiit kahato wywo tuwat meremo ipotmu'eria piat henoï hamo. ⁹Mi'i turan i'atukohyeput nuat iwat turan Iesui ti'atupuẽti muap tote -Mana'in ariot ira'yn e. -Mimi i'atu'e hawyi i'atuporoka'at ipy ete imotyptop hap wywo. ¹⁰-Mana'in yt eweiken'ẽ tei'o e ma'ato eweiwat ro uiwyrã'in eikywyt'in me henoï hamo -Waku ewei'aipok ahe'yi Karireia kape ira'yn. Mi'i tote wato'opuẽti e. Waku ui'e hap ewy ewei'e ewehenoï uhemii't'in me. Mi'i hawyi tuwat i ikohyeput i ra'yn ta'atuhenoï hamo.

¹¹Mi'i turan surara'in ikohyeput ra'yn tawa wato Ierusarẽi kape. Mi'i hawyi ta'atuhenoï ra'yn yne yne itote ta'atukosap hap aikotã aikotã hap pa'i kororia pe. ¹²Mi'i hawyi te'eruwa'atunug na'yn pa'i kororia nagnia wo'onapin haria wywo aikotã wato'e aru watunug ta'atu'e hamo. Mi'i hawyi surara'in me te'ero'e -Pyno waku ewetunug uru'e hap ewy hawyi watum sa'up iwato kahato ehepe i'atu'e surara'in me. ¹³Waku mio tã ewei'e -Wãtym muo urutoket kai te ipotmu'eria tero'ok ne'i Iesui piit ewei'e o irania'in me. Mi'i pote aru sa'up watum iwato kahato ehepe i'atu'e nagnia surara'in me. ¹⁴Ma'ato morekuat tikuap hawyi uruto urutukupte'en ei'e hap mopywuat hamuat. Mi'i hawyi yt ipy'ahak ne'i ehete i'atu'e. ¹⁵Mi'i hawyi waku i'atu'e surara'in hawyi ha'up ta'atusat ra'yn. Mi'i hawyi ti ta'atuma'at ra'yn miit'in -Ta'i ipotmu'eria tero'ok ti Iesui piit uruket kai i'atu'e torannia pe. Mio tã e hap ti mesup te topyhu'at koran te mio tã i'atu'e Iuteuria to'ope.

**Iesui Henoï Aikotã Waku Tuwat Mytyyp Oktan Sehay Wakuat Enoi
Hamuat
Maku 16.15-18 Piat Ewy**

¹⁶Mi'i hawyi ti ipotmu'eria 11 ok takaria tuwat ra'yn yi Karireia kape mekwat sa'awy'i wuat yity'ok kape aikope sa'awy'i Iesui to'e -Meiüran ti aru waku ewei'ẽ i mesuwe uiwẽtem ira'yn gu'uro pywiat hawyi e hap kape. ¹⁷Mi'i hawyi put'ok ta'atu'e itote i ra'yn hawyi te'era'akasa i ra'yn ta'atuka'iwat Iesui kape. Mi'i hawyi te'eruwehum kahato ta'atumotyptop kahato Iesui. Ta'atumohey kahato ma'ato wẽtup ok wẽtup ok imohey ran.

¹⁸Mi'i hawyi Iesui tuut i'atuewowi hawyi i'atupy'asetpe toine'en heremo kahato. Mi'i hawyi to'e itotiarã pe -Koitywy Tupana tum yne ra'yn tesaika hap uhepe e. Mi'i hawyi Wuat'i Miit'in Porekuat koro

wo areine'en atipy pe i'ewyte mesuwat yi tote e. ¹⁹Mi'i pote koitywy woroho'opo'oro eipe wuat'i ywania mu'e hamo e. Mi'i pote koitywy atimo'ẽ ra'yn ehepe uhesaika hap uhemii't'in pakup nug uhepiat hamo e. Ewei'atumu'e ro mi'iria ui'e yne hap nug hamo i'ewyte ewei'atuset'ok uimohey pakup i haria Ui'ywot set upi uhet upi Tupana Pa'ãu set upi e. ²⁰Waku yne sa'awy'i wuat ahenoi ehepiat hap ewy miit'in mu'e hamuat e. Mi'i hawyi eimimu'eria uimohey haria atiky'esat yne uhehay nug haria wo te'eropyhu'at e. Mi'i tupono eweiwat ro irania'in ywania yne mu'e hamo are'e wen ma'ato mi'i turan ti aru yt eiweran i eweiwat. Katupono Uito ti aru areto wy eiwywo aikope aikope eweiwat hap upi eipowyro hatno wuat'i e'at pe ikahuro hap put'ok e hap kape. Areine'en eiwywo wuat'i e'at pe e Iesui ahepe temiit'in me.

Maku

Maku Miwan

Marcos

Iuwāu Wo'oset'ok Hat

Mateu 3.1-12; Iruka 3.1-8; Iuwāu 1.19-28 Piat Ewy

1 ¹ Mesup mienoi wakuat ti Aipotypot Iesui etiat Tupana sa'yru etiat aikotā sa'awy'i te Tupana tipo'oro tosa'yru meiko wo mesuwat mytyyp kape miit'in ehakjera'at hamo. ² -Uha'yru e worop'oro aru En miit'in ehakjera'at hamo e ma'ato sa'awy'i atipo'oro teran wētup ok e'uut hap enoi hamo e. Epu'ap mowaku hamuat e Tupana miwan me Marakia 3.1 pe. ³ Atipo'oro wyti aru miit'in me epu'ap ywytip hamuat. Mio tā e wyti aru epiat pe uha'yru e. Ewehywytip Tupana sa'yru muap upi e. Mi'i hawyi ewetoiat ro eiminug sa'ag ko'i eiwanetup sa'ag hap ko'i hawyi toine'en muap Tupana kapiat eimimohey wuat e aru e Isaia 40.3 miwan me hap ewy. ⁴ Mi'i hap ewy ra'yn Iuwāu put'ok e ra'yn Tupana sa'yru uut hap etiat enoi hamo miit'in wo'oset'ok hamuat Tupana to'e hap ewy. Mi'i ti yahig note tohenoi hanoi kahato miit'in me -Eweitotiat eiminug yt naku i hap ko'i e. Mi'i hawyi Tupana timoweityk ta'yn eiminug sa'ag hap ko'i e. Mio tā ewetunug hawyi woroho'oset'ok e Iuwāu miit'in me. ⁵ Mi'i hawyi miit'in tawa Ierusalēi kaipywiaria yi Iuteu kaipywiaria tō'ē tō'ē yahig kape Iuwāu mienoi kuap hamo. Mi'i hawyi ti ō'ē haria hanoi ra'yn wuat'i aikotā ta'atunug yt naku i hap ko'i to'ope. Waku hawyi Iuwāu ti'atuset'ok Iutāu hy pe.

Iuwāu Tohenoi Iesui Etiat

⁶ Mi'i hap Iuwāu esokpe ti ihū Kameru sap kawiat. Imi'u wyti pohit i'ewyte awi'a hy imi'u wo. Iwe'ok kytyt hap ti miat pe kawiat. ⁷ Mi'i hawyi ti tohenoi hanoi miit'in me -Meiūran ti aru tuut wētup ok po'og po'og wakuat uikawiat rakat e. Uiat uhewaku hap yt put'ok e i ipysei

hamo ipy sokpe saity pok hamo e. ⁸-Uito ti woroho'oset'ok y'y wo ma'ato mi'i ti aru Tupana Pa'āu wakuatno ra'yn eheth'ok e Iuwāu miit'in me.

Iesui Tuweset'ok Hamo

Mateu 3.13; Iruka 3.21-23 Piat Ewy

⁹Mi'i hawyi wētup e'at pe tuut ra'yn Iesui tawa Nasare kaipyi tomotag hap tama Karireia kaipyi Iuwāu kape toset'ok Iutāu hy piat hamo tuut. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui tuwētem y'y pyi hawyi teha'at ra'yn atipy kape. Mi'i hawyi ta'akasa ra'yn oken'y'py ewy ra'yn. Mi'i tote pyi tuut ra'yn Tupana Pa'āu hawyi put'ok e ra'yn pykasu ewywuat Iesui ete. ¹¹Mi'i hawyi sehay tuut Iesui kape atipy kaipyi -Ta'i uimiky'e kahato En Uha'yru e. Mi'i tupono arehum kahato ete e.

Mateu 4.1-11; Iruka 4.1-13 Piat Ewy

¹²Mi'i hawyi meremo Tupana Pa'āu wakuat tioto ra'yn yahig wato kape. ¹³Mi'i tote toine'en 40 e'at hap kape itote miat koi py'asetpe. Mi'i hap tote ahiag hā'ag na'yn Iesui ma'ato Tupana emiit'in timoesaika kahato itote.

Mateu 4.12; Iruka 4.14 Piat Ewy

¹⁴Wētup e'at pe miit'in tipy'hyk wo'oset'ok hat Iuwāu. Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn yi Karireia kape Tupana ehay wakuat enoi enoi hamo. ¹⁵Mi'i hawyi to'e -Koitywy ti porap put'ok e ra'yn Tupana Morekuat nuat ieine'en hamuat. Mi'i tupono eweitoiat ro eiminug yt naku i hap ko'i hawyi eweimohey ro Tupana ehay wakuat e Iesui tetama piaria pe.

Iesui Tikay Kay Topotmu'eria

Mateu 4.18-22; Iruka 5.1-11 Piat Ewy

¹⁶Wētup e'at pe so hewyry Iesui yi Karireia hyemyi'a e'yi kyt upi. Mi'i turan ta'akasa pira pytyk haria kape uhyt Simau i'ywyt Ātere kape. Mi'i turan kowo'i kowo'i suki wato wo ta'atukat pira y'y pe. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay ra'yn -To'iro uhupi uhyt'i'in e. Mesup te ti pira pytyk haria wo eipe ma'ato meiūran ti aru ahenoi miit'in pytyk Tupana watnuat hap ehepe e Iesui Simau i'ewyete Ātere pe. ¹⁸Mio tā e Iesui hawyi meremo ta'atu'atoiat ta'atuesuki wato hawyi tuwat ra'yn Iesui upi. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui toto porap'i wyyku'i upi. Mi'i turan ta'akasa i Sepeteu sa'yru'in kape Tiaku Iuwāu kape wesuki wato mog yara piat haria kape. ²⁰Mi'i hawyi toi'atukay kay meremo mi'iria hawyi tuwat ra'yn hupi yara pyi ta'atu'ywot wywuat pyi. Mi'i hawyi Sepeteu topyhu'at temiit'in wywo yara pe.

Mateu 4.13-25; Iruka 4.31-37 Piat Ewy

²¹Mi'i hawyi toto i ra'yn Iesui temiit'in wywo tawa Kawanaum kape. Tupana motypot hap e'at pe hawyi Iesui teke Tupana motypot yat pe

itotiarria mu'e hamo. ²²Mi'i hawyi te'eruwewanetup kahato hawyi te'ero'e to'ope -Kat poteĩ Iesui aimu'e yt miwan enoi haria ewy i ra'yn i'atu'e. Mi'i ti morekuat ewy ra'yn wen i'atu'e. ²³Mi'i turan wētup ok miit toine'en wo'omu'e hap yat pe ahiag pa'āu ipiit piat rakat. Mi'i so to'e tehay pirik wo ²⁴Kat ere teran som uruete. Ta'i uruikuap ti en tawa Nasare kaipywiat en ni Tupana wakuat sa'yru e tehay pirik wo. Uru'atuuka hamo apo eriot i'atu'e. ²⁵Mi'i pote Iesui waĩ'e haty wo -Epo'linik to ahiag e. Erētem no meiēwat miit piit pyi e. ²⁶Mi'i pote meiēwat miit ahiag tihuruk tuwētem tehay pirik wuat haype. ²⁷Mi'i pote irania'in te'eruwewanetup kahato hawyi apo i'atu'e to'ope -Uweĩ meiē wo'omu'e hat i'atu'e. Yt wata'akasa i meiēwat ewywuat tehay esaika wuat ahiag sopo hat i'atu'e. ²⁸Mi'i hawyi wuat'i pe ra'yn ta'atuhenoĩ henoĩ Iesui etiat hawyi irania'in yi Karireia piaria ikuap ta'yn Iesui piat wakuap nug hap etiat.

Mateu 8.14-16; Iruka 4.38-41 Piat Ewy

²⁹Mi'i hawyi ti Iesui tuwētem na'yn Tupana motypot yat pyi. Mi'i hawyi toto i ra'yn towyria'in luwāu Tiaku wywo temiit'in Ātere Simau yat kape. ³⁰Mi'i hawyi Simau sakitu i'ahuu rakat yni pe ta'atupuēti. Mi'i hawyi ti mekewat i'ahuu hap ta'atuhenoĩ Iesui pe. ³¹Mi'i hawyi toto ra'yn hewowi. Put'ok to'e hawyi toipopytyk ta'yn hawyi meremo tokosap i'ahuu hap. Tehāite meremo hawyi toteropat ra'yn Iesui'in.

³²Mi'i hawyi aat min'e turan ta'atuerut Iesui kape wuat'i i'ahuu rakaria wuat'i ahiag ipiit piat rakaria. ³³Mi'i hawyi ti yne tawa piaria te'eruwa'atunug oken'ypyke. ³⁴Mi'i hawyi itote Iesui ti'atumoehāite i'atu kahato i'ahuu rakaria. I'ewyte ahiagnia toi'atusopo kahato miit'in piit pyi. Mi'i hawyi to'e i ahiagnia pe -Eipo'linik to ahiagnia e. Iesui yt tero i ahiagnia i'atuehay hamo katupono ta'atukuap ta'yn uwe Iesui.

Iesui Toto Tuweran Ihay Tupana Wywo Hamo

³⁵Mi'i hawyi Iesui ipoĩ'am hunete i'ypyryp te turan hawyi toto yahig wato kape hawyi ihay itote to'ywot wywo. ³⁶Meiūran ti Simau'in tuwat hupi ikat hamo. ³⁷Ta'atupuēti hawyi te'ero'e tope -Urumu'e hat i'atu'e mio ti ekat haria typy'i kahato Mehin i'atu'e. ³⁸Ma'ato toi'atuwesat -To'iro irania'in tawa kape e. Wuat'i tawa pe ahenoi teran e. Yt wētup tawa pe yn i ahenoi teran e. Wuat'i tawa piat henoĩ hamo ariot mesuwat yi kape e. ³⁹Mi'i hawyi toto i ra'yn Iesui yi Karireia piat Tupana motypot yat piaria enoi hamo. I'ewyte itote turan toi'atusopo ahiagnia miit'in piit pyi.

Mateu 8.2-4; Iruka 5.12-14 Piat Ewy

⁴⁰Wētup e'at pe Iesui ewyry hap tote hepahi pihi rakat tuut Iesui kape. Mi'i hawyi tuwepỹ'ātutuk haype to'e -Uhyt e uimoehāite teran mote uimoehāite kuap e. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui tiky'e hawyi tuweponug hawyi

to'e -Ta'i woroky'e kahato woromoehāite teran uhyt e. ⁴²Mio tā e hawyi meremo ra'yn ipiit kahu ra'yn tuweityk ta'yn hepihi. ⁴³Mi'i hawyi Iesui tinapin hatywo -Pyno waku ra'yn epe etiat uhyt e. Mi'i pote are'e epe ereto ro pa'i ko'i kape hawyi epiit kahu hap etomoherep to i'atuepe e. Mi'i hawyi etum o emiium Muisei napin hap e. Ma'ato irania'in me o yt etomoherep tei'o emoehāite hap muap upiaria pe e. ⁴⁴Waku ereto ro pa'iria kape hawyi etomoherep to i'atuepe emog uhepiat hap. Mi'i hawyi aikotā aha'ase'i Muisei ainapin hap ewy etum emiium hawyi irania'in emoehāite hap ta'atukuap ta'yn e. ⁴⁵Ma'ato yt Iesui miky'esat ewy i tohenoi Iesui piat tomoehāite hap yne pe. Mi'i pote ti Iesui yt teke kuap i tawa pe katupono ti typy'i kahato akasa teran haria tō'ē tō'ē hewowi wuat'i kaipyi. Mi'i pote yahig note toine'en yt teke kuap i tawa pe pote. Ma'ato mi'i pykai tō'ē kahato miit'in yahig kape Iesui kapiat te'era'akasa hamo.

Mateu 9.1; Iruka 5.17 Piat Ewy

2 ¹Meiūran Iesui ta'aipok i ra'yn tawa Kawanaum kape. Put'ok to'e itotiat hawyi teke wētup netap we. Toine'en porap'i itotiat hap hawyi miit'in tikuap ta'yn aikope Iesui ieine'en hap. ²Mi'i hawyi meremo tō'ē tō'ē i ra'yn hewowi typy'i kahato ra'yn hawyi irania'in miit'in sem oken upi ne'i ra'yn tukupte'en. Mi'i hawyi Iesui ti'atumu'e Tupana ehay wo ō'ē tewowiat haria. ³Mi'i turan ta'atuerut Iesui kape yt ipoī'am kuap i rakat yni pe 4 ok herut haria. ⁴Ma'ato yt aikopuo kuap i ta'atuerekosap Iesui kape katupono typy'i kahato miit'in netap wiat pote hawyi ta'atu'ok hot netap Iesui apy tote. Mi'i hawyi i'okhot'e hawuo ta'atumo'apyk yt hewyry kuap i rakat yni pe. ⁵Mi'i hawyi ta'akasa yne hawyi Iesui tikuap ta'yn tomohey i'atuepiat hap ko'i. Mi'i hawyi to'e i'ahuu rakat pe -Uiwy e koitywy ti yt naku i eminug sa'ag epy'a piat atimoweityk ra'yn e. ⁶Mi'i pote apyk puaria miwan enoi haria te'eruwanetup hawe te'ero'e -Kat pote mio tā e Iesui i'atu'e te'eruwanetup hawe. ⁷Kat poteī Iesui mio tā e i'atu'e. Ihay sa'ag kahato ti i'atu'e katupono ti Tupana yn imoweityk kuap aiminug sa'ag i'atu'e. ⁸Ma'ato meremo Iesui tikuap topy'a pe i'atuwanetup hap. Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Kat poteī yt eweiky'esat i uile i'ahuu rakat piat hap e. ⁹Kat are'e som pyno po'og yt niatpo i yt hewyry kuap i rakat pe sio apo koitywy ti yt nakuap i eminug atimoweityk ta'yn are'e sio erepoi'am no hawyi eti'okpo'i ro e'yni hawyi ereto ro e'yat kape are'e. ¹⁰Mi'i hawyi to'e i -Ta'i Miit'in Yke'et ti yt nakuap i moweityk kuap hat wuat'i yt naku i hep kuap hat wyti Uito e. Mi'i tupono atimoherep mesup ehepe uhesaika hap yt nakuap i moweityk hamuat e. ¹¹Mi'i hawyi Iesui to'e i yt hewyry kuap i rakat pe -Epoi'am no hawyi eti'okpo'i ro e'yni hawyi ereto ro e'yat kape e. ¹²Mi'i hawyi meremo ra'yn i'ahuu rakat ipoī'am hawyi toi'okpo'i te'yni hawyi toto

ra'yn wuat'i ehamo. Mi'i hawyi te'eraha'at kahato hawyi te'eruwehum kahato Tupana ete. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Aito yt karāpe i wata'akasa meikotā hap ewy i'atu'e ra'yn.

Mateu Iesui Mikay Kay

Mateu 9.9-13; Iruka 5.27-32 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi toto ra'yn Iesui tawa pyi yi Karireia hyemyi'a hy ēpe kape. Mi'i hawyi yi kyt upi tō'ē tō'ē miit'in typy'i kahato hewowi. Mi'i hawyi tohenoi heno i'atuepe. ¹⁴Mi'i hawyi tewyry hap tote Iesui ta'akasa uhyt Irewi mekewat Auweu sa'yru apyk pe ipotpap netap wiat rakat. Mi'i ipotpap muap pyhyp hap ete. Wuat'i muap kare'en ko'i toipypyp. Toiporera'at sa'up to'lywania kaipyi wanikaptia porekuat pe. Mi'i hawyi Iesui tuwēpowat hewowi -To'iro uiiwywo Irewi e. Mi'i hawyi ipoī'am na'yn hawyi toto Iesui upi.

¹⁵Wētup e'at pe Iesui toto Irewi yat kape topotmu'eria wywo te'erenuk hamo. Mi'i hap tote typy'i kahato Irewi wyria'in te'eruwa'atunug ienuk hap tote. I'ewyte Iesui wywo tukupte'en yt nakuaria i sa'up porera'at haria te'erenuk hamo. ¹⁶Mi'i hawyi irania'in nagnia ehay enoi haria te'eraha'at ienuk hap kape i'ewyte miwan enoi haria te'eraha'at. Mi'i hawyi apo i'atu'e Iesui potmu'eria pe -Kat poteī eimu'e hat yt nakuaria i wywo i'ewyte sa'up porera'at haria wywo tenuk i'atu'e. ¹⁷Mi'i e hap Iesui tikuap hawyi toi'atuwesat -Uhyt'i'in yt ariot i ihāite rakaria kape e -Uruto yt uru'ahuu i e haria kape. Ma'ato Uito ariot i'ahuu rakaria kape i'atumoehāite hamuat e. Yt ariot i wakuaria kape ma'ato yt naku i nug haria i'ahuu rakaria ewy kape ariot e.

Mateu 9.14-17; Iruka 5.33-38 Piat Ewy

¹⁸Mi'i hawyi mekewat i'atuwemosy'at hap e'at pe miit'in te'ero'e Iesui pe -Wo'oset'ok hat Iuwāu potmu'eria koitywy te'eruwemosy'at kahato ra'yn i'atu'e. I'ewyte ti nagnia ehay enoi haria te'eruwemosy'at kahato ra'yn i'atu'e. Ma'ato ewat epotmu'eria yt te'eruwemosy'at hin i i'atu'e. Kat poteī mi'i tā epotmu'eria i'atu'e. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Katupono uipotmu'eria i'atuwepiit kahato aikotā ienuk hap wo'okyi'at hap e'at piat se'aito hap e'at piat ienuk hap ewy uipotmu'eria tukupte'en e. Ienuk hap e'at pe yt uwe i tuwemosy'at se'aito toine'en i'atuwywo turan ne ienuk ete i'atuwepiit hap e'at pote e. ²⁰Ma'ato karāpe irania'in tioto se'aito pya to'o'yatypypy mi'i hawyi te'eruwemosy'at e Iesui wemosy'at haria pe. ²¹I'ewyte ti wētup sehay ahenoi teran ehepe e. Ahesokpe pot'i i'ewyte hiot'e pote yt naku i watomog sokpe pakup wo ne'i e. Katupono ti ahepiat imog hap tuwe'atuk hawyi toihiot ne'i ra'yn ahesokpe pot'i e. Mi'i hawyi ahesokpe hiot'e rakat topyhu'at po'og na'yn sa'ag e. ²²I'ewyte ahetama pe watopag Uwa hy heiam i'ape pakup we e. Ma'ato heiam i'ape pot'i pe iteneg

moity'i pote yt naku i mi'i tã katupono ti henãpuk hawyi heiam i'ape teneg hawyi pok'e i ra'yn e. Pok'e hawyi yt kat i Uwa hy i'ewyte yt kat i heiam pok'e hawyi. Ma'ato i'ape pakup wote yt pok'e i torok'e pote.

Iesui Toine'en Saputu E'at Porekuatno

Mateu 12.1-8; Iruka 6.1-5 Piat Ewy

²³Mi'i hawyi yt i'atupotpap i hap e'at pe Iesui tokosap ta'yn go sakpo awati ypia wywuat sakpo. Mi'i hawyi iwyria'in ho'opik ta'yn awati tokoka'atno. ²⁴Mi'i hawyi ma'ato irania'in nagnia ehay enoi haria te'ereha'at kahato i'atupotpap hap kape. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e Iesui ete wã ta'atu'e Iesui piat hamo -Yt naku i ti ta'atuho'opik awati yt aipotpap i hap e'at pe i'atu'e. ²⁵Ma'ato Iesui ti'atuwesat -U paĩ yt eweikuap i apo miwan me aikotã sa'awy'i Tupana miky'e morekuat Tawi teke Tupana motypot hawe tesy'at wywuat hawyi toimo'ẽ mekewat Tupana motypot haria eman tesurara'in me hap e. ²⁶Mi'i hawyi tutu'u tesurara'in wywo pa'i wato mi'u wuat ne'i. Mi'i aikotã aiporekuat sa'awy'i wuat Tawi tunug mekewat pa'i Apiata ieine'en hap e'at pe turan e. Pyno morekuat Tawi tunug yt einapin hap ewy katupono tutu'u mekewat man pa'i wuat yn waku. I'ewyte tutum na'yn temiit'in me. ²⁷-Uhyt'i'in sa'awy'i Tupana tunug tomotypot hap e'at hawyi tutum miit'in me i'atumowepiit hamo tomohey hamuat e. Mi'i pote mio he'at toine'en miit'in po pe aimowepiit hamo e. Ma'ato yt naku i Tupana motypot e'at ne'i topyhu'at ai'akag wo wã'e hatno e. Kat pote Tupana tum ahepe te'at aimowepiit hamo e. ²⁸Mi'i pote Uito Miit'in Yke'et Tupana motypot hap e'at ka'iwatno areine'en e Iesui nagnia wã'e hap enoi haria pe.

Mateu 12.9-14; Iruka 6.6-11 Piat Ewy

3 ¹Mi'i hawyi Tupana motypot hap e'at pe Iesui teke i Tupana ehay enoi hawe. Mi'i hawyi itotiarria wywo toine'en ipo kã'ã rakat. ²Mi'i hawyi te'eruwanetup -Iesui timoehãite apo ipo kã'ã rakat yt aipotpap i hap e'at pe. Mi'iria te'eraha'at kahato Iesui kape ikuasa te hamo. ³Mi'i hawyi Iesui tikay kay tuwewowi ipo kag mot'i rakat -Uhyt'i eriot ro meikowo e. Epoi'am no meiupe miit'in py'asetpe e. ⁴Mi'i hawyi to'e Iesui itotiarria pe -Koran wyti Tupana motypot hap e'at e. Mi'i pote apo are ehepe waku som mesuwat e'at pe wakuap watunug sio apo yt naku i e. Waku apo mesup e'at pe watunug miit'in ky'e hap sio miit'in atuuka hap watunug e. Mi'i hawyi ma'ato yt ta'atuwesat hin i Iesui atunik ne'i ra'yn. ⁵Mi'i pote Iesui ipy'ahak i'atupy'a heg nakaria ete ma'ato paa e hap wywo katupono yt imohey haria hin i tukupte'en. Mi'i hawyi to'e i ipo kã'ã rakat pe -Ereporok to uhyt e. Mi'i hawyi toitorok ta'yn hawyi ipo kokawiat ewy ra'yn. ⁶Mi'i hawyi nagnia ehay enoi haria tuwat ra'yn Iesui yatype pyi. Mi'i hawyi tuwat ra'yn morekuat Eroti esurara'in kape. Mi'i hawyi mi'iria wywo ta'atukat aikotã waku Iesui auka hamuat hap.

⁷Mi'i hawyi Iesui toto ra'yn topotmu'eria wywo tawa Karireia hyemyi'a kape. Mi'i hap upi typy'i kahato miit'in tuwat hupi tawa Karireia kaipywiaria. ⁸Miit'in tawa Iuteu kaipywiaria Itumei'a kaipywiaria i'ewyite Ierusalēi kaipywiaria i'ewyite Iutāu hy sakpo puaria tuwat Iesui kape. I'ewyite irania'in Tawa Tiro kaipywiaria hawyi tawa Sitau kaipywiaria put'ok i'atu'e Iesui ete. Ta'atukuap yne ra'yn iminug ko'i etiat pote. ⁹Mi'i hawyi miit'in i'atu pote Iesui to'e temiit'in me -Eweterut ro meikowo yara katupono ti miit'in ui'akit kuap ne'i ra'yn e. ¹⁰Iesui toi'atumoehāite ra'yn i'atu rakaria pote put'ok i'atu'e po'og kahato ra'yn wuat'i miit'in i'ahuu rakaria. Mi'i pote miit'in typy'i kahato ra'yn hemig teran haria. ¹¹I'ewyite ma'āu sa'ag ko'i ipiit piat rakaria tō'ē Iesui ewowi. Mi'i hawyi te'ereha'at Iesui kape hawyi ahiag ko'i kak i'atu'e. Ta'atuewo yi kape ra'yn Iesui yatype hawyi ta'atuehay pirik wo -Tupana sa'yru ti en i'atu'e. ¹²Mi'i pote Iesui wa'i'e ahiagnia pe -Eipo'inik to e. Yt eweheno i tei'o eimikuap uwe Uito hap e Iesui ahiagnia pe.

Iesui Ti'airo Ra'yn Topotmu'eria
Mateu 10.1-4; Iruka 6.12-16 Piat Ewy

¹³Mi'i tote pyi Iesui ta'am na'yn yity'ok tote. Mi'i tote pyi toi'atukay kay temiit'in towywuat ieine'en haria ¹⁴Mi'i hawyi 12 ok takaria toi'atu'airo temiit'in sese wo tehay moherep wuat'i puat hamo. ¹⁵Mi'i hawyi to'e 12 ok takaria pe -Eweikupte'en miit'in mu'e hamo uhehay heno i hamo. I'ewyite atum ehepe ehesaika hap ahiag miit piit pywiat sopo hamo e. ¹⁶Sa'awy'i toi'airo Simau. Mi'i hawyi tutum het pakup Simau me Peteru Nu e. ¹⁷Mi'i hawyi toi'airo Tiaku hawyi Iuwāu Sepeteu sa'yru'in Mi'i hawyi mi'iria pe Iesui tum i'atuset pakup Ipuehay rakaria huru huru'e e hap ewy e ma'ato Iesui pusu puo Puanek e. ¹⁸Mi'i hawyi toi'atu'airo temiit'in Ātere hawyi Wiripi hawyi Patorumeu. Mi'i hawyi toi'airo Mateu hawyi Tume. Mi'i hawyi toi'airo Tiaku Auweu sa'yru hawyi Tateu hawyi Simau. Mi'i ti toine'en hesaika rakat kat kat ko'i nug hamuat ete. ¹⁹Mi'i hawyi wētup te Iesui ti'airo Iuta Ikarioti. Mi'i ti meiūran Iesui ma'at hatno topyhu'at.

²⁰Mi'i hawyi Iesui ta'aipok i ra'yn yity'ok kaipyi netap kape towyria'in wywo. Mi'i hawyi te'eruwa'atunug kahato i ra'yn hewowi typy'i kahato. Mi'i pote yt te'erenug kuap i. ²¹Mi'i hap ti i'ywyt'in tikuap ta'yn hawyi te'ero'e to'ope -Meiē Aheyke'et Iesui wyti heso'ok ta'yn yt tenuk i pote i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi tuwat ra'yn Ta'atuyke'et Iesui enotem hamo. Waku watioto i ai'yat kape kat pote ti heso'ok ta'yn i'atu'e. ²²I'ewyite miwan enoi haria Ierusalēi kaipywiaria to'oehay to'ope -Ta'i watikuap ta'yn Iesui hepap ahiag porenorem miit'in pywiat hap i'atu'e. Ta'i ahiagnia porekuat aipusu puo Pesepu toine'en Iesui piit pe pote toi'atupo'oro kuap ahiagnia sa'ag i'atu'e to'ope. ²³Mi'i pote Iesui ti'atukay

kay miit'in tuwewowi hawyi i'ã'ãkap wuo to'e i'atuepe -Aikotã som ahiag porekuat ti'atusopo kuap ahiagnia temiit'in sese miit'in piit pyi e. ²⁴Yt aikotã kuap i wyti ren e. Katupono yt karãpe i tuwesopo kuap miit piit pyi ahiag e. Katupono karãpe wêutup setama pe miit'in tu'uka tu'uka to'ope meiüran ti mekewat setama pe yt uwe i ra'yn topyhu'at e. Kat pote to'o'atoiat yne yne e yt kat i wo'owese hap itote pote e. ²⁵I'ewyte ti karãpe miit'in wêutup yat pe tu'uka tu'uka to'ope meiüran ti yt uwe i ra'yn topyhu'at mekewat yat pe to'o'atu'uka pote e. ²⁶Mi'i hap ewy kahato karãpe ahiag tu'uka to'ope hawyi meiüran to'omoma yne ra'yn e. ²⁷I'ewyte sero'ok e hat yt teke kuap i wêutup ok hesaika rakat yat pe hekare'en ero'ok hamo e. Ma'ato sa'awy'i toipo'i po'i hesaika rakat mi'i hawyi ti totero'ok kuap hekare'en e. ²⁸Pywo ti are'e ehepe yne miit'in i'atuehay sa'ag yt nakuat i sese Tupana tomohãpyk kuap e. ²⁹Ma'ato miit'in i'atuehay sa'ag Tupana Pa'ãu uhetiati tohenoi pote mi'i i'atuehay hap Tupana yt timohãpyk kuap i. Miit'in i'atuehay sa'ag Tupana Pa'ãu kape yt karãpe i Tupana timoweityk kuap e. Mi'i e hat wuat'i e'at piat Tupana mi'apiheg wuatnuat topyhu'at e Iesui. ³⁰Iesui to'e mio tã e katupono Iesui ete te'ero'e -Pa'ãu sa'ag toine'en Iesui piit pe i'atu'e pote.

Iesui Emiit'in Sese Put'ok E Ra'yn

Mateu 12.46-50; Iruka 8.19-21 Piat Ewy

³¹Mi'i turan put'ok i'atu'e Iesui ywyt'in ity wywo Ta'atuyke'et ereto tawa Nasare kapiat hamo. Mi'i hawyi typy'i kahato Iesui apypueri wo pote ity'in yt tuwehyt'ok kuap i Iesui ewowi. Mi'i pote sehay ta'atupo'oro Iesui kay kay hamo oken kape ipotmu'eria py'asetpyi. ³²Mi'i hawyi Iesui apypueri haria heno tope -Urumu'e hat ety e'ywyt'in eiywyt'in ekay kay oken kape i'atu'e. ³³Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Uweĩ uity e uweĩ uhe'ywyt'in e uweĩ uheinyt'in e. ³⁴Mi'i hawyi teha'at ta'apypueri haria kape tomohey haria kape hawyi to'e ³⁵-Meiũpe ti uity uhe'ywyt'in uheinyt'in e. Katupono Tupana ehay pe pywo e haria wyti uhe'ywyt'in uheinyt'in uity'in e. Ui'ywot miky'esat nug haria eipe pote Uhe'ywyt'in uheinyt'in uity'in wo eweipyhu'at e Iesui ta'apypueri haria pe.

Mateu 13.1-9; Iruka 8.4-8 Piat Ewy

4 ¹Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn yi Karireia hyemyi'a e'yikyt'ok upi miit'in atumu'e hamo. Mi'i hap tote typy'i rakaria te'eruwa'atunug hewowi. Mi'i hawyi Iesui teke yara pe hawyi ta'apyk yara pe yowa tote pywiat miit'in atumu'e hamo. Mi'i pykai miit'in yi kyt upi tukupte'en. ²Mi'i hawyi tohenoi heno sehay iã'ãkap wuo i'atuepe. ³-Eweiw Janetup kahato o e. Wêutup e'at pe so hã'ỹi sytpok hat toto toko kape hã'ỹi sytpok hamo e. ⁴Put'ok to'e ra'yn go totiat hawyi tohytpok ta'yn hã'ỹi toko pe ma'ato yt yne i hã'ỹi hewo go sese tote. Irania'in so hã'ỹi hewo go pu'ap

upi. Mi'i ko'i ti weitaria tu'u ne'i e. ⁵Ma'ato irania'in hã'yi ti hewo yi hit nu totiat rote. Mi'iria hētyt porap'i hap ewy. Yi yt pya hin i pote. ⁶Mi'i ti meremo hētyt ma'ato meiūran aat hakup hawyi ti iku'uro ra'yn itotiat hapo yt toto kuap i yi piit kapiat pote e. ⁷Mi'i hawyi so irania'in hã'yi hewo tuereto i'anam me e. Mi'i ko'i so hētyt wen ma'ato i'anam wywo to'o'ewy ne'i. Mi'i pote meiūran i'anam tohik ne'i ra'yn hawyi yt tuwenug i ra'yn e. ⁸Ma'ato irania'in hã'yi yi wakuat rote go sese tote hewo e. Mi'iria ti hētyt meremo hawyi ihāite kahato hawyi haat kahato e. Mi'i ko'i kaipyi toimorania haat koran koran iã'yi hawyi toipuēti 30 saka. Wētup sat kaipyi toipuēti 60 saka. Wētup kaipyi 100 saka hap ewy e. ⁹Uhyt'i'in Mana'in ehewaure ka'a pote eweikuap to kat som are'e teran eimu'e hap uhehay iã'akap wuo hap e Iesui yēpe upiaria pe.

Mateu 13.18-23; Iruka 8.11-15 Piat Ewy

¹⁰Tuwat porap i ra'yn yne miit'in hawyi iwyrria'in 12 ok takaria apo i'atu'e Iesui pe -Urumu'e hat kat som eheno'i teran mekewat iã'akap wua i'atu'e Iesui pe. ¹¹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Ta'i uuiwyrria'in aheno'i teran ehepe wuat'i mikuap yt heremo i aikotã Tupana topyhu'at irane Mii't'in Porekuatno hap etiat e. Ma'ato irania'in me pya aikawiat haria pe yt uimohey teran i haria pe aheno'i teran sehay iã'akap wuo e. ¹²Mi'i tupono uhehamo ma'ato yt ta'atukuap i kat are'e sese hap mi'iria e. Te'era'akasa yne ma'ato yt heremo i rakat e. Mi'i pote yt karāpe i te'era'aipok Tupana kape ta'atumohāpyk Tupana piat hamo e. ¹³Pyno yt eweikuap apo mesuwat sehay iã'akap wuo i'ewyete yt eweikuap irania'in uimienoi iã'akap ewywuaria apo e topotmu'eria pe. ¹⁴Pyno mekewat iã'yi sytpok hat ti Tupana ehay moherep hat e. ¹⁵Mi'i hawyi mekewat go pu'ap ēpe upiat ti hewo. Mi'iria tote hawyi Tupana ehay hewo mikoi hã'yi ewy ma'ato ta'atukuap sa'ag hawyi meremo ahiag tihep te'en te'en i'atupy'a pyi Tupana ehay e. ¹⁶I'ewyete ti mekewat iã'yi nu totiat ti ta'atuwanetup hawyi meremo i'atuwepiit waku kahato ta'atupuēti e. ¹⁷Ma'ato yt ta'atusopo i pote yt toine'en mot'i e. Meiūran irania'in miat ta'atusaty'i saty'i Tupana ehay mohey i'atu'e piat pote sio yt naku i hap ko'i put'ok i'atuete pote meremo ta'atu'atoiat Tupana ehay e. Sa'awy'i i'atuwepiit kahato ma'ato irania'in to'okyry'i e i hawyi meremo ta'atuwaure ra'yn e. ¹⁸I'ewyete ti mekewat hu ypia piat ewy toine'en e. Mi'iria te'eruwānetup Tupana ehay kape. ¹⁹Ma'ato meiūran hawyi te'eruwānetup ta'atupotpap iwato hap kape ta'atuekare'en iwato hap kape. Ta'atumiky'esat wuat'i hap kape yn te'eruwānetup hawyi Tupana ehay wehik hamuat topyhu'at hu ko'i ewy. ²⁰Mi'i pote Tupana ehay yt tuwenug i e. Ma'ato mekewat yi wakuat upiat ti wētup ok wētup ok wanetup haria ewy e. Sa'awy'i ta'atuwanetup Tupana ehay kapiat hawyi ta'atuky'esat kahato. Mi'iria tuwenug na'yn e. Ta'i aikotã wētup ok 30 saka hap ewy sa'awy'i wuat wētup saka ewy toikoi hawyi. Mi'i hawyi wētup ok

60 saka hap ewy tomikoi kaipyi toipuēti hawyi wētup ok 100 saka hap ewy ra'yn toipuēti. Mi'iria Tupana ehay pywo i'atu'e pote tuwenug kahato ra'yn i'atuieine'en hap tote e Iesui topotmu'eria pe.

Iā'ākap Enoi Hap Ariāty Hap Etiat

Mateu 5.15 Piat Ewy

²¹Mi'i hawyi Iesui hanoi wētup iā'ākap sehay tekatuwyrria'in me -Wātym mote wyti miit'in topag ariāty ywaiti heiam note ta'atupag hētyhot hamo e. Ma'ato yt uwe i ariāty ipag neran yrysakag ywyt'okpype e. Yt naku i mi'i tā. Iwat heiam me yn waku ariāty e. Heiam me hawyi yne heremo ra'yn. ²²Katupono meiu'ran imierewyi tuwemoherep e i'ewyte huwy piat meiu'ran heremo aikotā ariāty timoherep yne hap ewy. ²³Ehewaure ka'a pote eweikuap to uiwyrria'in e Iesui tomohey haria pe. ²⁴Eweiwanetup to sehay kape e. Katupono eweikuap kahato hawyi po'og na'yn eiwatno topyhu'at eimikuap wo e. ²⁵Uwe uwe uhehay kape te'eruanetup kahato pote mi'iria kape po'og ta'atukuap. Ma'ato mekewaria yt te'eruanetup teran i uhehay kape pote kat som i'atumikuap ko'i tuweityk ta'yn e.

Iā'ākap Enoi Hap Iā'yi Ko'i Etiat

²⁶-Ta'i mi'i tā ti Tupana topyhu'at irane Miit'in Porekuat no aikotā hā'yi koi hat ewy ti aru e. ²⁷Sa'awy'i toikoi hawyi tuwewi hētyt ra'yn ma'ato ikoi hat toine'en to'yat pe turan mi'i hētyt ra'yn e. Mi'i hawyi itag na'yn mi'i hawyi haat ra'yn ma'ato ikoi hat yt uwe i itote pykai i'ewyte yt ta'akasa hin i aikotā itag hap kape pykai e. ²⁸Ta'i mekewat aat esaika hap upi mekewat iā'yi tuwemoehāite ra'yn tuwewi e. Mekewat go koi hat yt uwe i turan hētyt ra'yn tuwemotag na'yn haat ra'yn tuwewi e. ²⁹Waku yne hawyi toiterek kyse'yp wo e. Pywo waku ra'yn hawyi go terek hap e'at put'ok e ra'yn e.

Mateu 13.31-32; Iruka 13.18-19 Piat Ewy

³⁰Mi'i hawyi Iesui hanoi po'og na'yn wētup iā'ākap sehay towyrria'in me -Are paī aikotā Tupana topyhu'at Miit'in Porekuatno. Mi'i hap ete ahenoi teran ehepe sehay iā'ākap wuo e. ³¹Ta'i eimikoi iā'yi kurin kat Mutata po'og kurin yne iā'yi kai mi'i e. ³²Eweikoi yi pe hawyi hētyt hawyi meremo topyhu'at itag i'yp e. Ywaiti ra'yn hawyi weitaria te'eruwesoknug na'yn haga tote i'yhop og me. ³³Miit'in me Iesui hanoi hanoi kahato sehay hā'ākap wuo yn tohenoi yt i'atumikuap wuo i. ³⁴Yne Iesui miit'in mu'e hap ko'i iā'ākap wuo yn tohenoi ma'ato tuweran hawyi topotmu'eria sese pe tohenoi sese kat e kat e tohenoi hā'ākap wuo hap.

Mateu 8.23-26; Iruka 8.22-25 Piat Ewy

³⁵Mekewat e'at pe aat min'e turan Iesui to'e -To'iro ysakpo uhyt'i'in mesuwat yara puo e. ³⁶Mi'i hawyi toto ra'yn topotmu'eria wywo ysakpo

yara puo ma'ato ipat'ok irania'in tuwat hupi hewat'ypmo yara ko'i puo. ³⁷Mi'i hawyi tuwat turan ywytu kahato ra'yn ywytu uato kahato ra'yn. Mi'i hawyi y'y teke teke ra'yn i'atue'yara pe. ³⁸Mi'i turan Iesui toket ne'i ra'yn yara etu'a pe to'akag pysop tote. Mi'i hawyi hemiit'in to'okak'i te'era'apy'at irane ihy wato ta'atue'yara piat pote. Mi'i hawyi meremo te'eruwēpowat ta'atuehay pirik wo Iesui kape -Urumu'e hat erehymut ro i'atu'e. Yt uruky'e i apo En i'atu'e. Urutopap hamuat ra'yn wyti i'atu'e min wato'e Uhyt i'atu'e Iesui pe. ³⁹Mi'i hawyi Iesui ipoi'am na'yn hawyi to'e ywytu uato pe ihy esaika rakat pe -Epo'inik to y'y e epohep to wasere e. Mi'i hawyi meremo wasere ipohep hawyi y'y i'ewyite ipo'inik ta'yn. Mi'i hawyi ihy nik kahato ra'yn. ⁴⁰Mi'i hawyi to'e towyria'in me -Uhyt'i'in e kat potei eweiken'ē uimohey haria eipe pykai e. ⁴¹Mi'i hawyi te'eroken'ē po'og ne'i hawyi apo i'atu'e to'ope -Uweī mi'i i'atu'e. Yt uwe i mesuwat yi tote Mi'i Miit Iesui ewywuat i'atu'e. Ta'i ywytu y'y tunug kahato Aimu'e hat Iesui mipo'oro ewy i'atu'e.

Mateu 8.28-34; Iruka 8.26-39 Piat Ewy

5 ¹Mi'i hawyi Iesui hakpo temiit'in wywo yi Karireia hyemyi'a. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e yi Kerasa wā tote te'eruwehik ta'yn. ²Mi'i hawyi Iesui tuwētem yara pyi yi kape. Mi'i hawyi put'ok e hewowi ihainia ahiag ipiit piat rakat. ³Mi'i so nimo ra'yn toine'en wo'osyp hawe yt uwe i ipyhik kuap. Korente wo ta'atuhā'äg ipyhik hamo wen ma'ato meremo toitek tek topo'i po'i hap. ⁴Ha'awyte ra'yn karania wo ne'i ra'yn ta'atupyhik wo'opyhik hawe wen ma'ato so toipirik ne'i topyhik hap ko'i. Ta'i korente wo topo ko'i ete topy ko'i ete ta'atupyhik ma'ato toitek tek ne'i. Mi'i hawyi yt uwe i imoperup'i hamo topyhu'at. ⁵Mi'i tā ti mekewat ahiag ipiit piat rakat wātym muo ihat'ok puo miit syp hawe yity'ok tote toine'en. Kak e kak e yity'ok upi tuwewitwit nu ko'i wo hawyi haty kahato ra'yn tuwete. ⁶Mi'i turan so ta'akasa Iesui kape pya pyi hawyi so teput ra'yn. Mi'i hawyi put'ok e Iesui ete hawyi tuwepỹ'ātutuk howa kape. ⁷Mi'i hawyi Iesui pe to'e tehay pirik wo -Kat som etunug neran uhete Iesui Tupana ywaiti piat Sa'yru e. Yt atiky'esat uhaty'i uhaty'i hap e. ⁸Mi'i tā e katupono Iesui to'e ra'yn pa'āu sa'ag me -Erētem no meiwat miit piit pyi e. ⁹Mi'i hawyi Iesui apo e mekewat miit piit piat ahiag me -Kat eī pyno ehēt e Iesui ahiag me. ¹⁰Mio tā e hawyi ta'atuwesat -Isem e uruwat uruset Uhyt i'atu'e katupono urutypyti kahato uruto pote. Pyno yt urupo'oro tei'o pya meiupe pyi Uhyt i'atu'e mekewat miit ahiagnia ipiit piat rakat wē pyi. ¹¹Mi'i turan hamaut ko'i typy'i rakaria tukupte'en mekewat yity'ok tote te'erenuk hap tote. ¹²Mi'i hawyi ahiagnia hētup Iesui pe -Meimuēwat hamaut asuwai ko'i kape ro urupo'oro i'atu'e. Mi'iria pe mono urutuwehyt'ok i'atu'e ra'yn. ¹³Mi'i hawyi Iesui to'e -Eweiwat ro pyno e. Mio tā e hawyi tuweno'ē ra'yn ahiagnia mekewat miit piit pyi

hawyi tuwehyt'ok ta'yn hamaut asuwai ko'i 2 miu rakaria piit pe ra'yn tuwehyt'ok. Mi'i hawyi hamaut ko'i ikohyeput'i kohyeput'i yity'ok tote pyi hawyi tuwehyt'ok y'y pe hawyi topap yne ra'yn. ¹⁴Mi'i hawyi hamaut sem apykok haria ikohyeput ra'yn tawa kape henoï hamo. I'ewyte aikowo aikowo ta'atukosap hap upi ta'atuhenoï ra'yn aikotã Iesui tunug hap etiat. Katarenu etawa ko'i upi go ko'i upi iranïa'in miat henoï hamo. Mi'i hawyi so tuwat yne miit'in Iesui kapiat te'era'akasa hamo.

Katarenu Piarïa Ta'atupo'oro Ra'yn Iesui Itote Pyi

¹⁵Mi'i hawyi te'era'akasa mekewat miit Iesui yatype apyk pe ra'yn waku i ra'yn tuwepainug me ra'yn toine'en yt kat i ra'yn ahiagnia ipiit pe. ¹⁶Mi'i hawyi ti mekewat ô'ê haria pe akasa haria henoï yne ra'yn aikotã aikotã mekewat ahiagnia ipiit piat rakat etiat hamaut asuwai ko'i topap yne hap etiat. ¹⁷Mi'i hawyi te'eroken'ê Iesui pupi pote ta'atuhêtup hêtup i Iesui pe -Uhyt Mimi i'atu'e motoro meïüwat uruetama pyi i'atu'e. ¹⁸Mi'i hawyi Iesui teke yara pe turan mekewat sa'awy'i wuat ahiagnia ipiit piat rakat imimoehãite tuwêpowat Iesui kape -Uipap kahato eupi Mehin e. ¹⁹Ma'ato Iesui tiwesat -Yt wyti waku po'og ni era'aïpok i ra'yn e'yat kape hawyi ehenoï henoï mesuwarotïaria pe aikotã Uito Eka'iwat pakup eky'e hap aikotã enug waku hap ewyria'in miat hap ti atiky'esat uha'yru e Iesui. ²⁰Mi'i hawyi ti toto ra'yn Iesui yatypepyi hawyi wuat'i 10 tawa puaria piat henoï henoï aikotã wakuap Iesui tunug tetiat hap. Mi'i hawyi ikuap haria te'erüwanetup kahato Iesui etiat iminug hap etiat.

Katarenu Piarïa Ta'atupo'oro Ra'yn Iesui Itote Pyi

Mateu 9.18-26; Iruka 8.40-56 Piat Ewy

²¹Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn temiit'in nywo yara puo yi Karireia hyemyi'a wato sakpo. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e hawyi miit'in tõi'ê tõi'ê hewowï yêpeke yi kyt hap upi. ²²Mi'i hawyi miit'in sem ra'yn tukupte'en yêpeke. Mi'i hawyi Tupana motypot yat ka'iwat wêtup ok Tupana motypot yat akag uhyt Iairu tuut Iesui kape. ²³Mi'i hawyi tuwepÿ'âtutuk Iesui Ewa kape hawyi tohêtup Iesui pe haty wo -Mehin e uhaki'yt iku'uro irane Uhyt e. Pyno to'iro meremo imoehãite hamo e. Ereponug itote hawyi mono ihãite hawyi uhaki'yt yt iku'uro i e. ²⁴Mi'i hawyi toto Iesui Iairu upi. Ma'ato mekewat typy'i rakaria tuwat yne hupi. Mi'i hawyi muap upi ta'atupyhuhik ne'i Iesui. ²⁵Mi'i hawyi tuwat turan ti wêtup ok haryporia huu wato rakat toine'en i'atuwywo. Mi'i wyti nimo kahato ra'yn i'ahuu. Mi'i wyti 12 anu ra'yn toho'opot mekewat to'ahu hap. ²⁶Mi'i so hewyry mohag nug haria upi. Tutum yne ra'yn tekare'en mohag nug haria pe. Toho'opot kahato ta'atuminug hap upi hawyi po'og yt naku i ne'i tuwete. ²⁷Mi'i wyti toikuap ta'yn Iesui etiat hawyi ti tuut ra'yn hawyi teke ra'yn hupi hawyi totemig na'yn hesokpe. ²⁸Mi'i hawyi to'e

-Hesokpe yn atemig pykai waku ra'yn uhete an e. Mi'i hawyi totemig na'yn hesokpe ete. ²⁹Mi'i hawyi meremo waku tuwete hawyi mekewat haryporia tikuap ta'yn tehäite hap. Toikuap tetiat yt tosuu wato i ra'yn hap. ³⁰Mi'i hawyi ma'ato meremo tuwewi Iesui tikuap tesaika wëtem topiit pywiat miit'in moehäite hamuat hap ko'i. Mi'i pote tuwemorem na'yn hawyi apo e topyhuhik haria pe -Uwe kahu uhesokpe emig e. ³¹Mio tä e pote ipotmu'eria te'ero'e -Urumu'e hat meiüpe ti miit'in sem me watukupte'en typy'i poity'i emig haria i'atu'e. Kat poteĩ -Uwe uhesokpe emig ere i'atu'e. ³²Ma'ato Iesui teha'at yne i'atuewa pe. Toikat temig hat uwe hap. ³³Mi'i hawyi haryporia tikuap ta'yn tomoehäite hap pote tuut i ra'yn hawyi tuwepÿ'ätutuk howa kape tyry to'e wywo hawyi tohenoi ra'yn Iesui piat tomoehäite hap. ³⁴Mi'i hawyi Iesui to'e -Uheinyt ewat uimohey hap emoehäite ra'yn e. Mi'i hawyi ti aru ehäite ra'yn e. Mi'i tupono ewepiit ro katupono yt kat i ra'yn eho'opat hap.

Iairu Saki'yt Waku Ra'yn

³⁵Mi'i turan Tupana motypot yat akag uhyt Iairu emiit'in töë ra'yn i'yat kaipyi. Mi'i hawyi ta'atuheno i Iairu pe -Uruka'iwat i'atu'e yt naku i kahato ra'yn. Yt kat hamo i ra'yn wyti Wo'omu'e hat etiky'esat katupono ti esaki'yt wyti iku'uro sese ra'yn i'atu'e i'lywot Iairu pe. ³⁶Ma'ato Iesui tikuap hawyi to'e i'lywot pe -Yt ereken'ë tei'o e. Eremohey ro e. ³⁷Mi'i hawyi typy'i rakaria irania'in Iesui yt tiky'esat i tuwat yne hap. Temiit'in yn Peteru Tiaku i'lywyt Iuwäu wywo yn toiky'esat tuwat hap. ³⁸Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ra'yn Iairu yat kape. Mi'i tote ta'atupuëti miit'in typy'i poity'i wak haria. ³⁹Te'eruwak ihay pirik kahato pi'ä hin iku'uro pote. Iesui teke hawyi to'e wak haria pe -Kat poteĩ eweiwak e. Kat poteĩ ehehay pirik e. Yt iku'uro i ti pi'ä ma'ato toket ne'i ti e. ⁴⁰Mio tä e pote wak haria to'okyry'i Iesui ete. Mi'i pote wak haria Iesui ti'atusopo ra'yn i'yat pyi. Mi'i hawyi tokoka'at ity i'lywot Iuwäu Tiaku Peteru wywo yn na'yn pi'ä e'okipy kape. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui pi'ä topopytyk hawyi to'e -Tarita Kumi e. Mio tä pi'ä pusu puo -Pi'ä epoĩ'am no e. ⁴²Mi'i hawyi meremo pi'ä hin 12 anu rakat ipoĩ'am na'yn hewyry i ra'yn. Mi'i pote te'eraha'at kahato te'eruwonetup kahato ra'yn. ⁴³Mi'i hawyi Iesui ti'atunapin -Pyno ewetopoi ro eimepyt e. Ma'ato o yt eweheno i tei'o pi'ä hin ieine'en i hap irania'in me e i'atuepe.

Mateu 13.53-58 Piat Ewy

6 ¹Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn uhyt Iairu etawa kaipyi towyria'in wywo tomotag hap tawa hit Nasare kape. ²Mi'i hawyi Tupana motypot hap e'at pe Iesui henoi henoi tetawa Nasare piaria pe Tupana motypot yat pe. Mi'i pote itotiarria te'eruwonetup kahato hawyi te'ero'e -Aikope pyi meiëwat tuut i'atu'e. Aikope pyi so tohepap wakuap nug

topowuat hap ko'i i'atu'e. Aikope pyi iwe'eg kahato hap aimu'e hamo i'atu'e. Uweĩ hum i'atu'e. ³Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Yt sa'awy'i wuat meĩũpiat pan'i pan'i e hat i apo meĩẽ i'atu'e. Yt mana Maria mepyt i apo mi'i Miit i'atu'e. Yt Tiaku Iuse Iuta Simau yke'et i apo mi'i Miit Iesui i'atu'e. I'ewyte iwat yt Iesui inyt'in i apo tukupte'en meĩũpe i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi yt ta'atumohey hin i Iesui haype. Mi'i pote yt te'eruanetup teran i Iesui kape. -Yt toimoherep kuap i wakuap Tupana etiat i'atu'e to'ope. ⁴Mi'i hawyi Iesui to'e -Tupana ehay moherep hat to'yat pe yn yt ta'atumotypot i e. Ma'ato irania'in etawa pe miit'in imotypot haria wo te'eropyhu'at e. ⁵Mi'i pote kurin kurin tutunug tesaika wo tawa Nasare pe. Wẽtup ok wẽtup ok yn toimoehãite topo wo i'ahuu rakaria. Katupono to'yat piaria yt imohey hin i haria wo mi'iria. ⁶Iesui tuwanetup kahato yt tomohey i haria kape. Tetama piaria to'yat piaria pykai yt imohey hin i haria wo tukupte'en.

Iesui Topotmu'eria Napin Hamuat Hap

Mateu 10.1; Iruka 9.1-2 Piat Ewy

⁷Mi'i turan Iesui tikay kay temiit'in tuwewowi. Mi'i hawyi tutum na'yn tesaika hap ahiag sopo hamuat towyria'in me 12 ok takaria pe. Mi'i hawyi tpyy ok tuereto toi'atupo'oro irania'in tawa ko'i upi Tupana ehay enoi hamuat. ⁸Sa'awy'i toi'atupo'oro hap owokai toi'atunapin. Mio tã e i'atuepe -Yt kat rei'o ewetioto eiweywo muap upi. Yt ewetioto i eipoyha wyti i'ewyte yt ehesokpe eiam i wyti i'ewyte yt eimi'u i wyti i'ewyte yt sa'up i wyti ewetioto e toi'atunapin topotmu'eria toi'atupo'oro hap owokai te. ⁹Waku epy sokpe epy etiat yn ewetioto. I'ewyte ehesokpe epiit ete wẽtup yn ehkamisa wato ewetioto e. ¹⁰Mi'i hawyi put'ok ewei'e wẽtup tawa pe hawyi waku wuat'i e'at pe wẽtup netap we yn waku ewehenuk i'ewyte eweiket e. Waku mi'i pe eweikupe'en eito hap kape e. ¹¹Ma'ato tawa piaria yt i'atuwese i ehete yt te'eruanetup teran i eimienoi uhetiak kape mi'i pote eweiwat i ra'yn i'atuetaawa pyi e. Eiwenõẽ hamo waku meĩẽwat tawa sawiu eipy etiat ko'i eiweypitpit'ok kahato i'atuehamo. Mi'i tã ewetunug hawyi ti aru ta'atukuap ta'yn Tupana etiat yt ta'atuwese i hap e Iesui topotpo'ororia 12 ok takaria pe. Mi'i hawyi tuwat ra'yn tpyy'ok tuereto tawa ko'i upi Iesui yatpepyi ihay enoi hamo. ¹²Put'ok ta'atu'e miit'in mu'e hamo tawa ko'i pe hawyi mio tã i'atu'e miit'in me -Koitywy ewei'atoiat ro yt nakuap i eiminug ko'i hawyi ewei'aipok to Tupana etiat kuap hamo i'atu'e miit'in me. ¹³Mi'i hawyi i'ewyte ahiag ko'i ta'atu'atusopo miit'in piit pyi. I'ewyte ikap takat wo ta'atupen i'ahuu rakaria akag hawyi i'atuehãite ra'yn.

Iuwãu Wo'oset'ok Hat Iku'uro Ra'yn

¹⁴Mi'i hawyi miit'in tikuap ta'yn Iesui etiat. I'ewyte mio tã hap morekuat Eroti tikuap Iesui etiat. Mi'i hawyi irania'in -Iuwãu ta'aipok

ta'yn gu'uro pyi e. Iesui wyti wo'oset'ok hat Iuwāu toine'en i ra'yn gu'uro pyi e. Mi'i tupono ti totereko hesaika hap irania'in i'atu'e. ¹⁵Mi'i hawyi wētup ok wētup ok to'e -Iesui wyti Tupana ehay moherep nimuat hat Eria i'atu'e. Ma'ato irania'in -Ta'i Iesui wētup ok Tupana ehay moherep hat sa'awy'i wuat toine'en ira'yn i'atu'e. ¹⁶Ma'ato morekuat Eroti tikuap yne mi'i e hap hawyi to'e -Are pa'i atikuap wyti uwe sese hap e. Ta'i Iuwāu uimi'akag tek wyti toine'en i ra'yn gu'uro pyi e.

Mateu 14.1-12; Iruka 9.7-9 Piat Ewy

¹⁷Morekuat Eroti to'ywyti Wiripi ehary'i wywo mana Erotia e hap het rakat wywo toine'en. Iuwāu iminug sa'ag hap toimoherep hawyi morekuat Eroti tipytyk Iuwāu hawyi toipyyhik ta'yn. ¹⁸Mi'i tā tutunug pote karanja wo ahēt'ok hat Iuwāu to'e morekuat pe -Wai'e yt naku i ti ereine'en e'ywyti ehary'i wywo ne'i e tope. ¹⁹Mi'i hawyi morekuat ehary'i pakup Erotia yt iwese hin i Iuwāu ete. Toi'auka teran ma'ato yt toi'auka kuap i katupono Iuwāu pupi he'aito token'ē kahato. ²⁰Morekuat Eroti tikuap ta'yn Iuwāu wakuat kahato hap. Mi'i hawyi toikawiatno Iuwāu katupono morekuat tikuap teran Iuwāu ehay aikotā kahato hap. Toikuap hawyi ikenmu'e kahato tuwete. ²¹Mi'i hawyi wētup e'at pe morekuat Eroti ywā'i hap kapiat wa'atunug hap e'at pe tō'ē tō'ē hesurara'in akagnia te'erenuk hamo. Te'eruwa'atunug tu'isaria yne yi Karireia kaipywiarā tō'ē tō'ē. Mekewat e'at Erotia morekuat haryporia kawiat tipuēti ra'yn muap Iuwāu auka hamo. ²²Mi'i hawyi i'atuwa'atunug hawe teke ihary'i hit Erotia mepyt ikahu rakat tehairu tuweran hamo. Mi'i hawyi tehairu waku ra'yn hawyi morekuat Eroti iwepiit kahato ienuk haria wywo. Mi'i hawyi to'e pi'ā makuptia pe -Ehairu hap ikahu kahato pi'ā e. Pyno ehētup to kat som etiky'esat e. Kat emiētup atum epe e pi'ā pe. ²³Pywo pe ti uhehay moheg hamuat atum aru emiētup hamuat hap e. Ta'i etiky'esat pote uhe'yi ipat'ok atum epe pi'ā e morekuat ihairu rakat pe. ²⁴Mi'i hawyi pi'ā toto toty kape ihay kuap hamo hawyi to'e -Mamai e kat som waku ahētup morekuat pe e. Mi'i pote ity to'e e -Pyno waku pyno ehētup to miit'in set'ok hat Iuwāu akag e mana Erotia tomeptyt pe. ²⁵Mi'i hawyi pi'ā ta'aipok meremo ra'yn morekuat piat henoi hamo. Put'ok to'e hawyi pi'ā to'e -Pyno mesup uito atiky'esat warupy hit piat Iuwāu akag e. ²⁶Mio tā e pote morekuat iperup ta'yn yt iwepiit hin i ra'yn. Yt toi'auka teran i Iuwāu haype ma'ato sa'awy'i mio tā e pi'ā piat hap iwywuat ienuk haria tikuap ta'yn kat e hap. ²⁷Mi'i pote toipo'oro ra'yn wētup ok surara Iuwāu auka hamo hawyi waku toterut Iuwāu akag hewowi warupy hit pe. Mi'i surara toto ra'yn wo'opyhik hap kape i'auka hamo. ²⁸Toi'auka hawyi toterut warupy hit pe imiētup Iuwāu akag hawyi tutum na'yn pi'ā pe. Mi'i hawyi pi'ā tioto toty kape. ²⁹Mi'i hawyi Iuwāu potmu'eria tikuap ta'yn i'auka hap hawyi tō'ē ra'yn hyp nu ka'a piat hamo.

Mateu 14.13-21; Iruka 9.10-17; Iuwāu 6.1-14 Piat Ewy

³⁰Mi'i hawyi imipo'ororia 12 ok takaria te'era'aipok i ra'yn Iesui ewowi wo'opotmu'e haria wuat'i tawa kaipyi. Mi'i hawyi ta'atuheno i heno Iesui pe aikotā ta'atuminug ko'i i'ewyte ta'atumienoi wuat'i tawa puat ko'i. ³¹Mi'i hawyi typy'i kahato ò'ē haria tukupte'en itote mi'i pote yt te'erenuk kuap i ra'yn typy'i poity'i pote. Mi'i pote Iesui to'e topotmu'eria pe -To'iro uhupi eiweran aikope yt uwe i miit'in hap kape eiwemohy hamo e. ³²Mi'i hawyi typy'i rakaria kaipyi Iesui toto ra'yn temiit'in wywo yara puo yt uwe i hap kape te'erewemohy hamo. ³³Ma'ato irania'in tikuap ta'yn iwat hap hawyi yi upi wuat'i kaipyi miit'in te'eruwa'atunug aikowo Iesui toto hap kape. Put'ok i'atu'e Iesui uut hap owokai te. ³⁴Mi'i hawyi Iesui tuwehik hawyi tuwētem yara pyi. Mi'i turan yahig note yēpeke toi'atupuēti miit'in typy'i kahato hawyi toi'atuky'e kahato katupono toi'atupuēti aikotā hūria Uweiria ko'i ewy aikotā yt ika'iwat rakaria i ewy toi'atupuēti. Mi'i hawyi Iesui ti'atumu'e. ³⁵Wātym irane ra'yn hawyi Iesui potmu'eria tō'ē Iesui kape te'ero'e hamo -Wātym irane ra'yn wyti Uhyt i'atu'e. ³⁶Yahig note ne'i ti watukupte'en mi'i pote waku eti'atupo'oro i ro i'atuetawa ko'i kape mi'u puēti hamo i'atu'e. ³⁷Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Pyno waku eipe ewei'atupoi o e. Mi'i hawyi ta'atuwesat -Aikotā etiky'esat Mehin miit'in sem poi hap i'atu'e. Etiky'esat man iwato watiky'i'at miit'in mi'u wo i'atu'e. Katupono 200 a ahetineiru yn waku i'atupoi sa'up mo i'atu'e. Karania ewaty motpap hap upi mi'i tā hap ewy puēti hamo i'atu'e. ³⁸Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Karanja a pyno aheman e. Ewei'akasa ro pyno e. Ta'atukuap hawyi ta'atuheno i -5 man typy pira yn Uhyt i'atu'e. ³⁹Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Ewei'apyk to mopep hyp tote ewei'e ro miit'in me e. ⁴⁰Mi'i hawyi te'era'apyk ta'yn kowo 50 ok kowo 50 ok kowo 100 ok kowo 100 ok mopep hyp tote. ⁴¹Waku hawyi Iesui tat 5 man typy pira hit topo pe hawyi iha'at ywaipe hawyi to'e -Waku kahato En Tupana e. Urupoi kahato hat En e. Mi'i hawyi toipat'ok kahato mekewat 5 a man 2 pira hit rakat towyria'in me. Mi'i hawyi mi'iria imo'ē irania'in me. Mi'i tote toi'atumo'ē 5 man typy pira yne miit'in mi'u wo ⁴²Toi'atumi'umowato kahato ra'yn. Mi'i hawyi ti te'erenuk kahato ra'yn hawyi i'atu'ok kahato ra'yn tukupte'en. ⁴³Mi'i hawyi i'atumi'u iēpyt topyhu'at rē 12 e'yrysakag ne. ⁴⁴Mekewat e'at pe Iesui ti'atupoi 5 miu ihainia 5 man wo typy pira wo.

Iesui Hewyry Y'y Totiat

Mateu 14.22-33; Iuwāu 6.15-21 Piat Ewy

⁴⁵Te'erenuk waku hawyi Iesui ti'atupo'oro ra'yn temiit'in ihyemyi'a sakpo tawa Pesaita kape. Mi'i hawyi irania'in tomipoi ko'i i'ewyte toi'atupo'oro i'atuetawa ko'i kape. ⁴⁶Toi'atupo'oro yne hawyi Iesui toto

ra'yn yity'ok kape. Mi'i hap tote tuweran na'yn hawyi ihay Tupana wywo. ⁴⁷Wätym irane hawyi ihyemyi'a py'asetpe tukupte'en towyria'in yara puo. Mi'i turan Iesui yi pe te tuweran toine'en. ⁴⁸Teha'at turan toikuap ta'yn wasere kahato i'atuewa kapiat. Ta'atuhã'äg kahato apokuita wo hewyry hap upi ma'ato yt i'atuhya i iwyrria'in iha'at turan. Mi'i hawyi waipaka ehay hap owakai Iesui toto ra'yn temiit'in me ma'ato tokosap i'atueyian me yowa tote. ⁴⁹Ma'ato te'era'akasa Iesui kapiat hawyi to'okak'i -Kat kahu meke i'atu'e. Miit ehog keĩ i'atu'e. ⁵⁰Mi'i hawyi i'atuwuwu kahato ra'yn. Mi'i hawyi Iesui to'e -Uiwyrria'in eiwemoesaika o e. Uito e. Yt eweiken'ẽ tei'o e. ⁵¹Mio tã to'e hawyi Iesui teke ra'yn yara pe temiit'in wywuat pe ra'yn. Teke hawyi meremo ywytu ipohep ta'yn. Mi'i pote te'eruanetup aikotã aikotã Iesui minug hap etiat. ⁵²Katupono sa'awy'i te'era'akasa Iesui minug ko'i 5 man etiat ma'ato yt ta'atukuap i uwe sese Iesui hap i'atupy'a heg mote yt ta'atumohey kuap i.

Mateu 14.34-36 Piat Ewy

⁵³Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tama Kenesare wã tote i ra'yn. ⁵⁴Te'eruwehik yēpeke hawyi tuwētem na'yn yara pyi. Mi'i hawyi meremo yi Kenesare piaria tikuap Iesui uut hap ⁵⁵Mi'i pote ko pe pyi ko pe pyi i'ahuu rakaria ta'atueropo'ok Iesui kape i'atuoehãite hamo. Irania'in yni puo ta'atuerut Iesui kape. ⁵⁶Mi'i hawyi aikope aikope hewyry hap upi kat etawa pe kat kyi'at hap tote kat etama pe i'ewyte yahig note itotiaria i'ahuu rakaria ta'atunug muap upi Iesui mimoehãite wo. Mi'i turan ta'atuētup kahato hewowi -Waku esokpe urutemig hawyi uruikuap ta'yn urumoehãite hap topyhu'at i'atu'e. Mi'i hawyi i'ahuu rakaria hesokpe emig haria meremo i'atuehãite ra'yn.

Mateu 15.1-9 Piat Ewy

7 ¹Wētup e'at pe te'eruwa'atunug kahato Iesui kape nagnia ehay enoi haria i'ewyte miwan enoi haria tawa wato Ierusalēi kaipywiaria wywo. ²Mi'i hawyi ta'atuenuk hap tote te'era'akasa wētup tuereto Iesui ekatuwyrria'in yt te'eruweposei i nagnia mienoi yt ewy i. ³Mi'i hawyi te'eraha'at kahato katupono yne luteu ywania te'eruweposei yne te'erenuk hamo sa'awy'i wuat nagnia napin hap ewy. ⁴Put'ok i'atu'e wo'okyi'at hap kaipyi hawyi te'eruweposei ra'yn te'erenuk hap owokai. I'atu kahato i'atuminug hap ko'i ta'atukuap to'ywot'in napin hap kaipyi. Aikotã yne parata ko'i toi'atukoho nagnia inug sa'awy'i hap ewy ta'atunug. ⁵Sa'awy'i wuat napin hap enoi haria i'ewyte wo'onapin haria apo i'atu'e Iesui pe -Kat pote epotmu'eria yt ta'atunug sa'awy'i wuaria ainapin haria ewy katupono epotmu'eria te'erenuk yt te'eruweposei i pykai ainapin hap ewy i'atu'e. ⁶Mi'i pote Iesui ti'atuwesat -Nimo te ti ase'i Isaia henoi tomiwan me ehetiati tpyy ihay rakat etiat. Mio tã e Isaia

-Mi'i tā haria Tupana motypot ta'atuwē pywiat haria yn mi'iria ma'ato yt ta'atupy'a pyi i ta'atumotypot Tupana e Isaia 29.13 pe. ⁷Ta'i mi'iria ti Tupana motypot sa'ag ne'i katupono yt ta'atuheno'i Tupana ehay sese i ma'ato miit'in kaipywiat sehay yn ta'atuheno'i e ti Isaia heno'i ehietiat e Iesui. ⁸Mi'i hawyi po'og to'e -Ta'i Tupana ehay atoiat haria ti eipe katupono nagnia eko yn miit'in mu'e hamo ma'ato Tupana e hap yt kat i eipy'a piat miit'in mu'e hamo e. ⁹Ta'i apuete ewei'e ti Tupana miky'esat ko'i nug hawe hawyi eimiky'esat yn ewetunug aat ka'ap. Tupana ehay aikotā waku watunug e hap pun haria eipe wen ma'ato ei'e hap aikotā waku watunug e hap ewetunug kahato. ¹⁰Pyno sa'awy'i Muisei ainapin Tupana kaipywiat hap mio tā e -Pyno waku etimotypot ro e'ywot ety e ma'ato uwe inug sa'ag ne'i to'ywot pe toty pe mi'i hawyi waku topyhu'at mi'auka wo e e Tupana sa'awy'i Muisei pe mekewat Esutu 20.12 piat pe. ¹¹Ma'ato eipe wētup sehay ewei'e miit'in mu'e hamo. Mio tā ewei'e -Waku Tupana yn watimotypot. Mi'i pote waku watum aity ai'ywot sa'up Tupana pe ewei'e sa'ag e. Aimiium ai'ywot'in me Tupana watnuat ewei'e sa'ag yn eimu'e haria pe e Iesui. ¹²Yt naku i ti eimienoi katupono -Yt watipowyro i ai'ywot'in pote waku katupono Tupana pe watum na'yn ewei'e. ¹³Ta'i Tupana ehay sese ti yt kat no i ewetunug. Eiwat eimiky'esat ne'i ewetunug teran haype. Eiwekaipywiat wyti eweimowato kahato e. Mi'i hawyi ti ewetunug i'atu ra'yn eiko ewywuat ko'i miit'in mu'e hamuat e Iesui luteu ywania mu'e haria pe i'ewyte miwan enoi haria pe.

Mateu 15.10-20 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay tuwewowi irania'in miit'in miat heno'i hamo. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Koitywy eweiwanetup to uimienoi hap kape e. ¹⁵Kat kat ko'i teke eipiit pe eiwē pe yt eimohun hin i hap topyhu'at e. Ma'ato kat som eipy'a kaipywiat wētem hap eimohun hap topyhu'at e. ¹⁶Pywo pe ti ehewaure ka'a pote eweiwanetup to uimienoi kape e.

¹⁷Mi'i hawyi Iesui toto temiit'in wywo miit'in typy'i rakaria py'asetpyi hawyi teke wētup netap we. Mi'i hawyi meiūran hemiit'in apo i'atu'e Iesui pe -Kat ereī sehay hā'ākāp wuo eheno'i Mehin i'atu'e. ¹⁸Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Are paī yt eweikuap i apo uhehay e. Pyno yt eweikuap i apo kat som teke eime'en me mi'u yt eimohun kuap ma'ato eiwē pywiat ehay eimohun kuap e. Yt miit'in mi'u kaipyi i ti tuwenug yt naku i hap e. ¹⁹Katupono kat som teke eiwē pe yt put'ok e hin i eipy'a piat pe ma'ato eime'en pe put'ok e hawyi tuwētem ira'yn eipiit pyi e. ²⁰Mi'i hawyi Iesui to'e -Uiwyria'in miit'in minug yt nakuat i tuwētem i'atupy'a pyi ti e. Pywo pe ti miit'in pya pyi tuwētem wanetup yt nakuat i hap e. ²¹Tuwepyi tutunug yt nakuap i e. Wuat'i haryporia'in nywo e sero'ok e miit auka wētup ok ti se'aito wywo uito e hat wētup ok ti sehary'i wywo

uito e hat miit'in pya pyi tuwêtem ²²I'ewyete uiatno yn irania'in ekare'en e hat ati'atumoweuka'i mo uito irania'in e hat atima'at sehay wo wêtip ok e hat uito ti po'og uhewaku irania'in kai e hat ti Tupana ehay etiat wekyry'i hat yt iwe'eg i rakat. Tuwepyi ta'atuehay ta'atupy'a pywiat ta'atunug yt naku i e. ²³Pyno uiwyrria'in eweikuap ta'yn som miit pya pyi tuwêtem wanetup hap yt naku i hap. Mi'i wo ti yt naku i tuwenug tuwemohun e Iesui temiit'in me.

Haryporia Tohêtup Tomepyt Moehâtie Hap

Mateu 15.21-28 Piat Ewy

²⁴Mi'i hawyi Iesui toto pya kahato tetama pyi wêtip ywania etama kape i ra'yn wêtip setama pya wuat kape. Mi'i hap tote put'ok e ra'yn i'atuetama Tiro piat hawyi iheg me ra'yn toine'en. Katupono yt toiky'esat i miit'in miat tokuap hap. Ma'ato yt aikotã me kuap i tuwemig. ²⁵Mi'i hawyi wêtip ok haryporia tikuap Iesui etiat hawyi toikat ra'yn Iesui. Katupono ti ahiag toine'en imepyt ipiit pe. ²⁶Ta'i tomepyt piit piat ahiag putsit hamo toikat Iesui. Mi'i haryporia so yt Iesui ywania i ra'yn. Wêtip setama pywiat mekewat yi Siru-Wenisia pywiat. Mi'i hawyi toipuêti Iesui hawyi haty wo to'e -Mimi e etihap o ten ahiag uimepyt piit piat e haty wo. ²⁷Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Apuete mana e sa'awy'i ti ati'atupoi teran ui'ywania e katupono yt naku i hirokaria mi'u wo urutopoi Awareria ne'i e. ²⁸Mi'i hawyi to'e Iesui pe haryporia -Are an mi'i tã ti Mimi e ma'ato ti i'ewyete Awareria ko'i tu'u mi'u ku'i hewo rakat mesa kaipyi e'ywania mepyt'in te'erenuk turan e. ²⁹Mio tã e pote Iesui tiwesat -Pywo uiwesat hap upi atisopo ra'yn ahiag emepyt piit pyi e. Pyno era'aipok i ro emepyt kape katupono koitywy ti yt kat i ra'yn ahiag emepyt piit pe are'e hap ewy e. ³⁰Mi'i hawyi ity ta'aipok ta'yn tomepyt kape. Put'ok e to'yat pe hawyi toipuêti ra'yn tomepyt yni pe waku pe i ra'yn. Mi'i hawyi ti ity tikuap ta'yn tomepyt piit pywiat ahiag wêtem hap.

Mateu 15.29-31 Piat Ewy

³¹Mi'i hawyi Iesui toto Tiro pyi yi Sitau kaipyi y'y wato Karireia kape ira'yn mekewat tama aikope 10 tawa ko'i itote. ³²Mi'i hap tote ta'atuerut ra'yn Iesui kape wêtip ok hewaure rakat yt ihay hãpyk kuap i rakat. Mi'i hawyi ta'atuhêtup Iesui pe imoehâite topo wuat hamo. ³³Mi'i hawyi Iesui tioto hewaure rakat miit'in tok pyi hawyi totemig na'yn hewaure ka'a ko'i hawyi kuitu e ra'yn hawyi tohêku pen têtý hy wo. ³⁴Mi'i hawyi Iesui iha'at atipy kape hawyi kyn kyn e -Etimoewaure ka'a i ro meiüwat miit Tupana e. Ma'ato towat topusu puo Iesui to'e tope -Ewata e. ³⁵Mi'i hawyi meremo hewaure ka'a i ra'yn ihay kuap wuat'i ewy ra'yn. ³⁶Mi'i hawyi Iesui wai'e irania'in me haty wo -Yt ewehenoi tei'o uehpiat imoehâite hap irania'in me e wen ma'ato ta'atuhenoi henoi ra'yn wuat'i puo ra'yn yt Iesui miky'esat ewy hin i ra'yn.

³⁷Mi'i hawyi ta'atukuap wuat'i puo ra'yn Iesui piat hewaure rakat moehāite hap hawyi te'ero'e to'ope -Waku kahato Iesui tunug i'atu'e. Hewaure rakaria wyti tutunug hewaure ka'a ra'yn i'atu'e. Yt ihay kuap i rakaria tutunug ihay kuap ra'yn i'atu'e.

Mateu 15.32-39 Piat Ewy

8 ¹Mi'i hawyi te'eruwa'atunug Iesui kape miit'in sok. Mi'i hawyi myē'ym e'at Iesui ti'atumu'e aat ka'ap hawyi yt kat i topyhu'at miit'in mi'u wo. Mi'i hawyi Iesui tikay kay ra'yn temiit'in tuwewowi. ²Mi'i hawyi temiit'in me to'e ra'yn -Uimimu'eria meīupiaria ti myē'ym e'at pe ra'yn myē'ym wāty m na'yn uhupi uhehay kuap hamo e. Mi'i pote ti yt kat i ra'yn topyhu'at i'atumi'u wuat e. ³Koitywy ti yt naku i ra'yn te'era'aipok ta'atuetawa ko'i kape katupono pya kahato ra'yn i'atuetawa ko'i tukupte'en e. Ta'i te'eropap muap upi sy'at pono e. Yt naku i ra'yn ati'atuporera'aipok yt kat i i'atumi'u wywo i e Iesui. ⁴Mi'i hawyi hemiit'in te'ero'e Iesui pe -Pywo mehin ma'ato aikotā waku wati'atupoi mesuwe yahig wato tote i'atu'e. Yt kat i meīupe man i'atupoi hamo i'atu'e Iesui pe. ⁵Mi'i hawyi apo e Iesui -Karanja a kahu pyno man aiwat e. Mio tā e pote -Ta'i 7 man yn Uhyt i'atu'e. ⁶-Pyno ewei'apyk to yi upi e Iesui torannia miit'in me. Mi'i hawyi Iesui waku e Tupana pe -Uru'ywot atipy piat urutuwehum ewowi urupoi hap upi e hawyi toipik pik kahato ra'yn mekewat 7 rakat man hawyi toimo'ē kahato temiit'in me. Mi'i hawyi hemiit'in irania'in me imo'ē ra'yn wy. ⁷Te'ewyte pira hit ko'i toine'en itote. Mi'liria wy totat hawyi waku e Tupana pe hawyi toipat'ok kahato hawyi tutum temiit'in me hawyi -Eweimo'ē o irania'in me e. ⁸Mi'i hawyi te'erenuk kahato ra'yn hawyi i'atu'ok ta'yn. Mi'i hawyi Iesui emiit'in 7 yrysakag howopy ra'yn ta'atupuēti yne miit'in te'erenuk kahu hawyi. ⁹Miit'in i'atu rakaria te'erenuk itote 4 miu ihainia. Te'erenuk hawyi Iesui ti'atupo'oro ra'yn i'atuetawa pya rakat ko'i kape.

Mateu 16.1-4 Piat Ewy

¹⁰Mi'i hawyi toto i ra'yn Iesui yara puo tama Taumanuta kape temiit'in wywo. ¹¹Put'ok i'atu'e hawyi nagnia ehay enoi haria hā'āg Iesui ta'atuehay wo -Heno pyno etomoherep esaika hap atipy kaipywiat iwato rakat i'atu'e. ¹²Mio tā i'atu'e pote Iesui haty'u kahato topy'a pe hawyi ahen'ē poity'i hawyi to'e mio tā e haria pe -Kat poteī mesuwiaria tiky'esat kahato atimoherep yt miit'in misepap ko'i ewywuat i uimohey hamo e. Eweiky'esat pykai yt atunug i e Iesui yt tomohey i haria tewanikaptia pe. ¹³Mi'i hawyi tohok'iwat hawyi toto i ra'yn temiit'in wywo ihyemy'a sakpo i ra'yn.

Iesui Henoī Temiit'in Me Nagnia Sehay Yt Hāpyk I Rakat Etiat

Mateu 16.5-12 Piat Ewy

¹⁴Ma'ato hemiit'in tiwaure ta'atumi'u man. Mi'i pote ta'atukat man yara pe muap upi ma'ato wētup man yn ta'atupuēti. ¹⁵Mi'i hawyi

Iesui ti'atunapin -Eiwe'leg wo o nagnia ehay enoi haria mani puk hap ewywuaria pupi e. I'ewyte morekuat Eroti mani puk hap ewywuat pupi e. ¹⁶Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Pyno aheman watiwaure pote mio tã e. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui tikuap hawyi to'e i'atuepe -Kat pote aheman yt iwato i ewei'e eiwo'ope e. Yt eweikuap i te uheti'at hap. Eipy'a heg kahato te apo e. ¹⁸Yt eheha pytig i te apo e. Yt ehewaure ka'a i te apo e. ¹⁹Eweiwaure ra'yn apo aikotã sa'awy'i miit'in ati'atupoi 5 man wo yn 5 miu rakaria hap e. Mi'i hawyi karania yrysakag ko'i eweipuēti man iēpyt ko'i apo e. Mi'i hawyi ta'atuwesat -12 yrysakag iēpyt watipuēti i'atu'e. ²⁰Mi'i hawyi 7 man wo atopoi 4 miu miit hawyi karania yrysakag ne topyhu'at mi'u iēpyt apo e. -Ta'i 7 e'yrysakag ne ti topyhu'at i'atu'e. ²¹Mi'i hawyi Iesui to'e -Yt eweikuap i apo kat etiat som ahenoi teran e.

Yt Iha Pytig I Rakat Moehāite Hap

²²Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ysakpo tawa Pesaita pe. Mi'i turan so ta'atuerut Iesui ewowi yt iha pytig i rakat -Pyno uruhētup kahato ehewowi meiūwat yt iha pytig i rakat imoehāite hamuat i'atu'e. ²³Mi'i hawyi Iesui ti'ykesat ereto ra'yn yt iha pytig i rakat tawa pyi. Mi'i hap tote iha pe kuitu e ra'yn hawyi totemig topo wo. Mi'i hawyi apo e yt ihapytig rakat pe -Ere'akasa ra'yn apo e. ²⁴Mi'i hawyi teha'at hawyi toiwesat -Hē porap waku Uhyt e ma'ato meimuēwat miit'in hewyry rakaria wyti aria'yp ko'i ewy ne'i e. ²⁵Mi'i hawyi Iesui temig i topui'iã wo iha hawyi waku ra'yn yne ta'akasa ra'yn ihat'ok yne ra'yn. Mi'i hawyi Iesui to'e tope -Pyno waku ra'yn eete koitywy uhyt e. ²⁶Era'aipok to e'yat kape wētup muap upi e. Yt erokosap tei'o tawa kape emoehāite hap enoi hamo e Iesui tomimoehapytig me.

Mateu 16.13-25; Iruka 9.18-26 Piat Ewy

²⁷Mi'i hawyi Iesui ipot'am towyria'in wywo yi Sesareia piat tawa Wiripi kape tawa ko'i upi toto temiit'in wywo. Mi'i hawyi muap upi Iesui apo e towyria'in me -Uwe som pono Uito irania'in wanetup hawe e. ²⁸Apo e hawyi ta'atuwesat -U paĩ wo'oset'ok hat Iuwāu raso Eria raso Tupana ehay moherep hat raso i'atu'e ²⁹Mi'i hawyi to'e -Ma'ato apo uwe Uito eiwanetup hawe e. Mi'i pote mekewat Peteru e hap het rakat tiwesat -Wo'oehakyera'at hat Tupana Mipo'oro uruporekuat nuat rat En Uhyt e. ³⁰Mi'i hawyi Iesui ti'atunapin -Yt ewehenoi tei'o koitywy uikuap ehepiat hap irania'in me e temiit'in sese pe.

Iesui Heno'i Ra'yn Toku'uro Hap Etiat

³¹Pywo ti Uito Wuat'i Miit'in Yke'et wen ma'ato mi'i pykai nagnia yt uiky'esat hin haria i e. Ta'i pa'i kororia miwan enoi haria i'ewyte uhehay pun haria ne'i e. Pywo ti Uito Eheyke'et ta'atu'auka irane e. Aho'opot

kahato ui'auka hap turan ma'ato ui'auka sa'ag hawyi uiku'uro sese hawyi myē'ym e'at yn uisyp hawe areine'en hawyi Tupana uihep gu'uro po pyi Eheyke'et e Iesui towyria'in me. ³²Mio tā e pote Peteru tikay kay Iesui tuwewowi waī to'e hamo -Uhyt e yt naku i ti ehenoi e'auka hamuat hap e. ³³Ma'ato Iesui tuwemorem topotmu'eria kape Peteru saty'i saty'i hamo hawyi to'e Peteru pe -Erepik to ahiag e. Uinapin sa'ag ne'i yt Tupana uinapin hap ewy i ra'yn ma'ato miit'in wo'onapin hap ewy ne'i ra'yn uinapin en e. ³⁴Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay tuwewowi irania'in muap upiaria i'ewyite topotmu'eria i'atumu'e hamo -Pywo ti rat eweiwat teran uhupiat pote eweitoiat ro eimiky'esat ko'i yt Tupana miky'esat ko'i hawyi eweiwat ro uhupi ehe'aria'yp posak wywo e. ³⁵Uwe uwe iku'uro uhehay wakuat enoi hap upi pote uiky'e haria wo topyhu'at e. Mi'i haria ti aru wuat'i e'at piat ieine'en hap sese puēti hanuaria e. Ma'ato irania'in mesuwat rotiat ieine'en hap yn ky'esat haria ti aru ieine'en hap sese pun hanuaria wo ho'owasat rakaria ne'i tukupte'en e. ³⁶Kat hamo ten eweikiyiat yne yne mesuwat yi totiat eheine'en hap sese sa'up mo e. ³⁷Ma'ato mesuwarotiat kyiat hap kape yn eiwanetup aat ka'ap hawyi aru aikotā eweikiyiat kuap wuat'i e'at piat ikahu sese rakat ehekare'en Tupana wuat hap e. Mi'i hawyi eheine'en wuat'i e'at piat hap ko'i eimipun no topyhu'at e. ³⁸Pywo pe ti uwe uwe mesuwat yt naku i hap e'at ko'i turan uhehay pupi tuwemoti yt uimohey haria i. Mi'i haria pupi ti aru uito i'ewyite aremoti wy mekewat e'at pe karāpe uito eheyke'etno ariot i ra'yn Morekuatno atipy piaria wywo Tupana wat hētyhot rakat pe imehit rakat piat turan. Mi'i hap e'at pe ti aru uito Eheyke'et aremoti uipupiat wemoti haria pupi e Iesui muap upiaria pe.

Mateu 17.1-8; Iruka 9.28-36 Piat Ewy

9 ¹Wētup e'at pe Iesui to'e temiit'in me -Pywo kahato tukupte'en wētup ok wētup ok meiūpe Tupana topyhu'at morekuatno put'ok e hap kape akasa haria e. Yt i'atuku'uro hap e'at owokai te'ereha'at Tupana put'ok e morekuatno meiūpe hesaika hap wywo e.

Iesui Imohit Hap Yity'ok Tote

²Mi'i hawyi 6 e'at itote toine'en hawyi Iesui toto i ra'yn yity'ok ywaiti kahato rakat kape towyria'in nywo myē'ym ok takaria wywo yn Peteru Tiaku Iuwāu wywo. Mi'i hawyi itote Iesui yt sa'awy'i wuat ewy toine'en. ³Mi'i turan Iesui esokpe imehit kahato ikytsig kahato po'og ikytsig mesuwarotiat ko'i kai e. ⁴Mi'i hawyi hemiit'in te'era'akasa typy'ok Tupana ehay moherep haria sa'awy'i wuaria iwywo. Wētup ok Eria wētup ok Muisei te'era'akasa. Mi'iria ti to'oehay Iesui wywo. ⁵Mi'i hawyi Peteru to'e -Urumu'e hat e ta'i waku kahato meiūpe watoine'en e. Etiky'esat apuru urutunug ehe'og myē'ym e wētup ewatno wētup Muisei watno

wētup Eria watno e Peteru Iesui pe. ⁶Ma'ato ipoity'i pono mio tā e ne'i. Ta'i token'ē pote. Yne ra'yn te'eroken'ē. ⁷Mi'i hawyi ywyhig me ywaiti pyi sehay tuut ra'yn -Uha'yru Uimiky'e kahato ti eipy'asetpe toine'en e. Mi'i tupono eweiwanetup to ihay kape e Tupana ywaiti pyi. ⁸Mi'i hawyi te'ereha'at i'auri turan yt uwe i ra'yn iwywo ma'ato Iesui yn na'yn toine'en. ⁹Mi'i hap tote pyi tuwat popuo Iesui to'e towyria'in me myē'ym ok takaria pe -Yt ewehenoi tei'o aikotā Eimu'e hat ewei'akasa mesup yity'ok totiat hap irania'in me e. Ma'ato karāpe Uito Eheyke'et arētem gu'uro pyi hawyi ti aru waku ra'yn ewehenoi Eimu'e hat ewei'akasa mesup hap e. ¹⁰Mi'i pote irania'in me yt ta'atuhenoī teran i. Ma'ato mio tā e Iesui pote te'eruanetup kahato -Kat pote mio tā e ara'aipok gu'uro pyi e i'atu'e te'erewanetup hawyi. ¹¹Yity'ok tote pywiat tuwat hap upi apo i'atu'e Iesui pe -Kat poteī miwan enoi haria mienoi kaipyi tuut wyti aru sa'awy'i Eria uhetiāt enoi hamo e i'atu'e. ¹²Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pywo Eria tuut wyti aru sa'awy'i aikotā hap etiāt enoi hamo e. Etikuap kat pote tohenoi wy miwan me aikotā Miit'in Yke'et ho'opot kahato hap etiāt. I'ewyte aikotā miit'in mi'atoiat wuat toine'en. ¹³Pywo ti Eria ti put'ok e ra'yn ha'awyte ra'yn e hap ewy e. Ta'i pywuat sese ti i'atumikyry'i kahato mi'i ete. Ta'atu'auka ra'yn wyti aikotā sa'awy'i wuat henoī hap ewy ti ra'yn e Iesui towyria'in myē'ym ok takaria pe muap upi yity'ok tote pyi.

Mateu 17.14-21; Iruka 9.37-43 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ira'yn irania'in hemiit'in ete. Itote tukupte'en kahato miit'in i'atu rakaria hemiit'in apypueri wo. Mi'iria puo tukupte'en miit'in wo'onapin haria to'oehay haty wo hemiit'in wywo. ¹⁵Itotiaria te'era'akasa Iesui kape hawyi pun i'atu'e hewa kape Iesui puēti hamo. Te'eruanetup kahato ta'atupy'a pe Iesui etiāt. ¹⁶Mi'i hawyi Iesui put'ok e ra'yn i'atuete myē'ym ok takaria wywo hawyi Iesui apo e i'atuepe -Kat eiwei'e eiwo'ope uhyt'i'in e. ¹⁷Mi'i hawyi wētup ok tpyy'i tok pyi to'e -Wo'omu'e hat aterut uha'yru ahiag ipiit piat rakat ewowi wen ma'ato En yt uwe i e. Yt naku i kahato ahiag uha'yru ete e. Ahiag teke hawyi yt ihay kuap i tuereto e. ¹⁸Ta'i ta'at yi tote hawyi ti tuwe'okhyt morem morem tuereto iwē enāpuk tyry'e hawyi kyryet kyryet e. Mi'i haype iku'uro porap i e hap. Sa'awy'i epotmu'eria pe ahētup ahiag putsit hamuat hap wen ma'ato yt ta'atuhep kuap i e. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Ta'i yt uimohey i haria miit'in mesuwat yi totiaria. Karania e'at ti aru areine'en eiwywo eimu'e uimohey mono ui'e haype e. Karamuo put'ok e uimohey ehepiat hap woroho'omu'e mot'i pykai e. Pyno eterut ro meikowo uhewowi esa'yru e Iesui ahiag ipiit piat rakat ywot pe. ²⁰Mi'i hawyi meremo ta'atuerut ra'yn hewowi. Mi'i hawyi ta'akasa ra'yn Iesui Ewa kape hawyi ahiag tipun hirokat yi tote hawyi toi'okhyt morem

morem hawyi iwẽ enãpuk ta'yn. ²¹Mi'i hawyi Iesui apo e i'wyot pe -Karamuo kahu sa'awy'i meiko tã emepyt ete e. -Ta'i ihire pyi te mekewat ahiag toine'en ipiit pe Mehin e. ²²Aria pe kawiat rẽ i ahiag tipun tuereto i'auka hamo e. Mi'i tusake ti y'y pe toi'auka teran tuereto e. Yt naku i kahato mi'i tã uha'yru etiat hap uhete e. Uruky'e hap upi urupowyro e. Etunug kuap i pote urupowyro e. ²³Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Etihep kuap pote ere'e apo uhepe e. Kat pote mio tã ere. Etimohey pote yt kat i niatpo i enug hamuat e. ²⁴Mi'i hawyi hirokat ywot to'e haty wo -Ta'i atimohey ma'ato yt kahato i e. Pyno uipowyro po'og uhepiat Tupana mohey hamuat e. ²⁵Mi'i turan typy'i ra'yn tõi'ẽ pote Iesui haty'i haty'i tehay wo ahiag -En ahiag miit'in ewaure ka'a pyhup hat en erẽtem no meiwat hirokat piit pyi e. Erẽtem no hawyi yt karamuo i ra'yn o era'aipok hirokat kape e. ²⁶Mi'i hawyi ahiag tuwẽtem na'yn kak to'e kak to'e popuo hawyi toihuruk huruk kurum tuwẽtem hawe. Mi'i hawyi kurum ta'at yi tote iku'uro rakat ewy ra'yn. Mi'i pote -Iku'uro ra'yn wyti i'atu'e ra'yn irania'in. ²⁷Ma'ato Iesui timopoĩ'am na'yn topo wo hawyi ipoĩ'am waku ra'yn hete. ²⁸Mi'i hawyi toto i ra'yn Iesui wẽtup getap kape towyria'in nywo. Mi'i tote apo i'atu'e Iesui pe -Wo'omu'e hat kat pote som yt uruihep kuap i mekewat ahiag uruto i'atu'e ra'yn. ²⁹Mi'i hawyi toi'atuwesat -Ta'i uhyt'i'in mesuwat ewywuwat ahiag niatpo kahato tuwẽtem e. Pyno ewehẽtup kahato Tupana pe hap upi yn tuwẽtem e. Ewehẽtup Tupana pe haty ahiag hep hamuat mi'i pote yn ni tuwẽtem e Iesui temiit'in me.

Iesui Henoi Ira'yn Toku'uro Hap Etiat
Mateu 17.22-23; Iruka 9.43-45 Piat Ewy

³⁰Mi'i hap tote pyi Iesui toto towyria'in wywo yi Karireia sakpo ira'yn ma'ato yt tuwenoi toto hamo irania'in me. ³¹Katupono temiit'in mu'e hamo ne'i toto pote. Mi'i hawyi muap upi toi'atumu'e mu'e kahato ra'yn towyria'in -Meiũran ti aru Uito Eheyke'et miit'in mima'at no arepyhu'at. Mi'i hawyi ui'auka wyti aru e. Uiku'uro hawyi ti aru ta'atusyp wo'opyhup hawe wen ma'ato myẽ'ym e'at yn uiku'uro hawyi areine'en i ra'yn gu'uro pyi Uito Eheyke'et e. ³²Ma'ato mio tã e hap iwyrria'in yt tikuap i ma'ato apo yt i'atu'e i katupono te'eroken'ẽ haype apo i'atu'e hap pupi.

Uwe Po'og Etiat I'atuehay To'opuo
Mateu 18.1-5; Iruka 9.46-48 Piat Ewy

³³Mi'i hawyi put'ok e Iesui temiit'in wywo Kawanaum pe hawyi apo e temiit'in me -Mehin'in e kat ewei'ẽi eiwo'ope ehehay muap upi e. ³⁴Ma'ato yt ta'atuwesat teran i katupono to'oehay moweuka'i ne'i -Uito ti wakuatno po'og eikai i'atu'e to'ope wen. ³⁵Mi'i hawyi ta'apyk ta'yn Iesui hawyi toi'atukay kay temiit'in 12 ok takaria hawyi tohenoi i'atuepe -Po'og nakatno ereine'en neran mote ereine'en no wuat'i miit'in eropat hatno.

³⁶Mi'i hawyi hirokat toiporokpun i'atupy'asetpe hawyi toi'ahi'yypysat hawyi to'e towyria'in me. ³⁷-Uwe uwe ti aru uhetiatio wētup ok hirokat ky'e meikowat ewy e mi'i hat wyti uiky'e hatno topyhu'at e. I'ewyte uwe uwe uiky'e hat toine'en mi'i hat ti aru yt Uito yn i uiky'e ma'ato Uipo'oro hat Tupana ky'e hatno topyhu'at wy e.

Iruka 9.49-50; Mateu 18.6-9 Piat Ewy

³⁸Mi'i hawyi iwy ok Iuwāu to'e -Wo'omu'e hat ga'atpo uruta'akasa wētup ok ahiag sopo eset wuat hat e. Mi'i hawyi wā uruto'e katupono yt aiwywuat hewyry rakat i pote e. ³⁹Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Yt naku i wā wato'e wētup ok pe uhēt wuat ahiag sopo hat e katupono atiky'esat mi'i ewywuāt nug hap. Kat pote uhēt wuat ahiag sopo haria yt te'eruwekyry'i kuap i uhēt esaika hap ete e. ⁴⁰Mi'i pote uwe uwe uhehay etiat uhēt etiat yt ipy'ahak i rakat mi'i hat aiwywuat hewyry rakat ewy toine'en e Iesui. ⁴¹Ta'i uwe uwe ehepe hum y'y wētup ekui'a yn uhehiit'in eipe pote mi'i hat ti aru haiepiat ipuēti ha'up Tupana piat e. ⁴²Uiwyria'in e ta'i yt naku i kahato hirokaria uimohey haria ma'at haria wo tukupte'en. Ma'ato uwe uwe uimohey hap hirokaria wanetup hawiat ihēp mi'i hat ti Tupana mi'apiheg sese wo topyhu'at e. I'ewyte mekewat hirokat ma'at hat ete nu ipoty rakat wahaity nug hawyi watipun ihy pya pe hawyi min'e ra'yn hawyi iku'uro ra'yn e. ⁴³Ma'ato eipo wo ewei'aparap emohey uhepiat hap ete pote waku eweitek eipo e. Katupono po'og waku eiwehyt'ok Tupana etawa pe wētup eipo wywo yn ma'ato tpy eipo wywo eiwehyt'ok aria pe ne'i e. ⁴⁴Ta'i yt naku i ti eiwehyt'ok hamuat aikope aria yt hasep i hawe aikope ut yt topap i hawe. ⁴⁵I'ewyte eipy wo eweima'at wētup ok mi'i pote waku eweitek eipy e. Katupono po'og waku eiwehyt'ok Tupana etawa pe wētup eipy wywo yn ma'ato tpy eipy wywo eiwehyt'ok aria pe ne'i e. ⁴⁶Ta'i yt naku i ti eweikupte'en hamuat aikope aria yt hasep i hawe aikope ut yt topap i hawe. ⁴⁷I'ewyte eweima'at eheha wo mi'i eheha waku eweihep o are'e katupono po'og waku eweiht'ok Tupana etawa pe wētup eha wywo yn ma'ato tpy eha wywo eiwehyt'ok aria pe ne'i e. ⁴⁸Yt naku i kahato eiwehyt'ok aikope ut yt topap i hap kape i'ewyte aikope aria yt hasep i hap kape e.

⁴⁹Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Pyno pywo eiperia aikotā eimi'u mosē'ē hap ewy aikotā aiiiium Tupana kapiat ewy watiwuk ta'yn. ⁵⁰Pywo kahato ukyt yne mosē'ē hamo waku kahato ma'ato ukyt yt hē'ē i rakanuat pote yt uwe i iky'esat e. Yt naku i hawyi yt watimosē'ē kuap i ra'yn. Yt kan hamo i. Uhyt'i'in waku eiperia eimosē'ē hap upi eweikupte'en hē'ē rakaria yne miit'in wo'omowese haria wo eweikupte'en e Iesui temiit'in me e.

Mateu 19.1-12 Piat Ewy

10 ¹Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn yi Iuteu kape. Mi'i hawyi toto Iutāu hy sakpo. Mi'i hap tote te'eruwa'atunug tpy'i kahato

howa kape. Mi'i hawyi tohenoi hanoi i'atuepe tomiky'esat ewy Tupana ehay. ²Mi'i turan nagnia ehay enoi haria tō'ē howa kape ima'at teran haype apo i'atu'e -Uhyt urunapin En sio waku apo uruehary'i wywo uruto'o'atoiat wētup ok wywuat i ra'yn hamo i'atu'e Iesui pe. ³Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Kat eĩ pyno nimuat aha'ase'i Muipei ainapin mi'i hap yt eweikuap i apo e. ⁴Mi'i hawyi ta'atuwesat -Nimo Muipei to'e -Eiwo'o'atoiat teran pote ewetunug miwan popera tote yt eiwo'owese i hap morekuat ehamo hawyi ti waku eiwo'o'atoiat e Muipei sa'awy'i i'atu'e. ⁵Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Eweikuap kat pote Muipei einapin mio tā e. Pyno ahenoi ehepe. Ta'i yt eiwo'oky'e kuap i ti eipy'a heg mote. Mi'i pote ti Muipei mio tā e miwan me e. ⁶Ma'ato sa'awy'i sese ti yt mi'i tā hin i katupono sa'awy'i te ti Tupana tunug miit ipai'at iwary'i e. ⁷Mi'i tupono waku ihainia ti'atoiat to'ywot toty hawyi tehary'i wywo toine'en e. ⁸Mi'i hawyi ihainia tehary'i wywo wētup piit ieine'en hap ewy ra'yn topyhu'at e. ⁹Mi'i tupono yt eweitek tei'o Tupana mipo'i wo'oky'i'at hap e. ¹⁰Getap wiat hawyi iwyrria'in apo i'atu'e Iesui pe -Kat to'e hawe som mio tā i'atu'e. ¹¹Mi'i hawyi toi'atuwesat -Uwe uwe tehary'i atoiat mi'i hawyi toine'en wētup ok wywo i ra'yn mi'i hat ti yt naku i inug tehary'i sa'awy'i pe Tupana wanetup hawe e. ¹²I'ewyte ti uwe te'aito atoiat mi'i hawyi toine'en wētup ok wywo i ra'yn mi'i hat ti yt naku i inug te'aito sa'awy'i pe Tupana wanetup hawe e.

Iesui Ti'atupoityro Hirokaria

Mateu 19.13-15; Iruka 18.15-17 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi miit'in terepo'ok teran hirokaria Iesui ewowi i'atuewaku topo wuat hamo. Ma'ato ipotmu'eria ti'atupyhyp hirokaria howawi waĩ'i'atu'e. ¹⁴Mi'i pote ipy'ahak Iesui temiit'in ete hawyi to'e -Tero tō'ē uhewowi hirokaria e. Yt eweipyhyp tei'o uhewowi hirokaria paĩ e. Katupono karāpe Tupana topyhu'at Wuat'i Ywania Miit'in Porekuat no mi'i hap e'at pe hemiit'in imohey haria hirokaria ewy ra'yn tukupte'en hetama pe. ¹⁵Pywo pe ti eweiwat teran aikope Tupana toine'en Morekuat no hap kape pote aikotā hirokaria tiky'esat tuwehyt'ok ta'atuty ta'atu'ywot kapiat hap ewy o eweiky'esat eiwehyt'ok hap ma'ato yt pote ti aru yt eiwehyt'ok hin i atipy pe e Iesui topotmu'eria pe. ¹⁶Mi'i hawyi hirokaria toi'atu'okhytsat hawyi topo wo toi'atuewaku. Toi'atupoityro yne ra'yn.

Hekat Rakat Hētup Kat Som Waku Tutunug

Mateu 19.16-30; Iruka 18.18-30 Piat Ewy

¹⁷Mi'i hap tote pyi Iesui toto ra'yn turan wētup ok miit hekat rakat pun'e Iesui ewowi muap upi put'ok to'e hawyi tuwepỹ'átutuk hewa kape hawyi to'e -Wo'omu'e hat e Wakuat kahato En e. Mi'i pote aikotā

are som waku atunug uheine'en wuat'i piat puēti hamo e. ¹⁸Mi'i hawyi Iesui to'e mekewat miit pe -Kat poteĩ uhepe en Wakuat ere. Ta'i Tupana yn ri toine'en Wakuat. ¹⁹-Etikuap apo Tupana wo'onapin hap ko'i yt erepot'auka tei'o e hap yt wētup ok wywo tei'o ehary'i e'aito e hap yt sero'ok ere tei'o e hap yt eso tei'o e hap yt erepotma'at tei'o e hap etimotypot e'lywot ety e hap etikuap ta'yn e. ²⁰Mi'i hawyi kurum iwasu tiwesat -Wo'omu'e hat uihire pyi te ti yt ati'aparap i mio tã e hap e'ewy e. ²¹Mi'i hawyi Iesui teha'at hewowi iky'e kahato hap wywo hawyi to'e -Mehin wētup mo etunug hawyi waku ereine'en ne'en Tupana wywo e. Pyno ereto o e'yat kape hawyi etimo'ē yne ekare'en yt hekat i rakaria pe hawyi era'aipok uhewowi ereto uhupi hamo e. Mi'i pote ti aru ekare'en sese etipuēti Tupana etama pe e. ²²Mio tã e Iesui pote paa e ne'i ra'yn hawyi toto Iesui kaipyi yt iwepiit i ra'yn katupono iwat hekare'en iwato kahato pote yt toimo'ē teran i. ²³Mi'i hawyi Iesui teha'at temiit'in kape hawyi to'e -Are paĩ niatpo kahato ti wekare'en kye' haria tuwehyt'ok aikope Tupana toine'en Morekuatno hawe e. ²⁴Mi'i hawyi hemiit'in te'eruwewanetup kahato ihay kape mi'i hawyi Iesui to'e i -Ta'i niatpo kahato ti wekare'en mohey hat teke aikope Tupana Morekuatno toine'en hawe e. ²⁵Po'og wyti yt niatpo i Kameru tokosap awi ehapo ka'a puo hekat rakaria wehyt'ok Tupana etama piat hap kai e. ²⁶Mio tã e pote hemiit'in gyt'i'atu'e hawyi te'ero'e to'ope -Aikotã haria som pyno toi'atuehakyera'at hamuat i'atu'e. ²⁷Mio tã i'atu'e pote Iesui teha'at i'atuewowi hawyi to'e -Pywo ti rat yt uwe i tuwehakyera'at kuap tuwewi. Tupana yn ti'atuehakyera'at kuap miit'in e. Pywo kahato tuwewi miit'in yt ta'atupuēti ta'atuehakyera'at hap ma'ato Tupana wywo yt niatpo hin i hekare'en ko'i atipy piat toine'en mote. ²⁸Mi'i hawyi Peteru to'e ra'yn -Urumu'e hat sa'awy'i ti uru'atoiat yne uruekare'en ko'i urutuwat eupiat hamo e Peteru Iesui pe. ²⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Atikuap eimi'atoiat yne hap e. Ta'i pywo pe ti are'e ehepe uwe uwe uhehay moherep wētup ywania pe toto uiky'e haype hawyi i'atoiat to'yat towyria'in toty to'ywot tomeptyt'in tomikoi ko'i mi'i hat po'og toipuēti sa'awy'i wuat wakuat tomi'atoiat ko'i kai e. ³⁰Mi'iria ta'atupuēti mesuwarotiat ko'i kai po'og po'og na'yn sa'awy'i wuat kai aikotã 100 hap ewy aru toipuēti to'yat ko'i towyria'in toty'in tomeptyt'in tomikoi ko'i sa'awy'i wuat wētup takat tomi'atoiat kai e. I'ewyete ti aru toipuēti miit'in mikyry'i hap uhehay upi uhupi eweiwat pote e. Ma'ato mesuwarotiat toku'uro hap saipepiat toipuēti hamuat toieine'en hap yt sakewuat ikahuro rakat i ra'yn e. ³¹Mekewat e'at pe ti aru ipoity'i kahato sa'awy'i wuat mesuwarotiararia iwato rakaria te'eropyhu'at kurin rakaria wo yt miit'in mimotypot ko'i i wo e. Ma'ato sa'awy'i wuat kurin nakaria paa e haria ti aru te'eropyhu'at po'og iwato rakaria wo po'og mimotypot ko'i wo wuat'i miit'in kai atipy pe e Iesui temiit'in me.

Mateu 20.17-19; Iruka 18.31-34 Piat Ewy

³²Mi'i hawyi Iesui ipot'am towyria'in e'lyian me tawa wato Ierusarēi kape. Mi'i turan te'eruwonetup kahato ipotmu'eria ma'ato irania'in hewat'ypmo haria i'atuwuwu kahato. Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay tuwewowi temiit'in tohenoi i'atuepe aikotā aikotā tawa wato Ierusarēi miaria tunug tuwetiat hamuat. ³³-Watuwat hamuat wyti tawa Ierusarēi kape e. Put'ok wato'e itote hawyi ti aru Miit'in E'lyke'et pa'i kororia i'ewyte miwan enoi haria topag na'yn surara'in po pe ra'yn e. Mi'i hawyi mi'iria ti aru ipo'oro ra'yn i'auka hamuat kape e hawyi ti aru irania'in ywania po pe ipag i'auka hamo e. ³⁴Mi'i hawyi Kereku ywania po pe hawyi i'atumikyry'i kahato toine'en Kuitu kuitu i'atu'e uhete e. Mi'i hawyi ti aru ta'atupok pok ta'yn hawyi ti aru ta'atu'auka ra'yn wen ma'ato ti aru myē'ym e'at yn toine'en gu'uro pe hawyi ti aru toine'en i ra'yn Miit'in Yke'et e Iesui muap upi tawa Ierusarēi kapiat tuwat hap upi.

Tiaku Hawyi Iuwāu Iesui Kai Te Tukupte'en Teran

Mateu 20.20-28 Piat Ewy

³⁵Mi'i hawyi hemiit'in Iuwāu Tiaku Sepeteu sa'yru'in tuwat Iesui kape hawyi ta'atuhētup tope -Urumu'e hat etum uruepe kat urumiky'esat oktan i'atu'e. ³⁶Mi'i hawyi to'e -Pyno kat som eweiky'esat atum ehepe e. ³⁷Mi'i hawyi ta'atuwesat -Pyno karāpe eropyhu'at Wuat'i Miit'in Porekuatno turan uruiky'esat uruta'apyk epo sese kai hawyi epo ran kai hap i'atu'e ³⁸Ma'ato Iesui ti'atuwesat -U yt eweikuap i kahato kat som ewehētup uhepe hap e. Pyno uheku'i'a pyi apo eiwe'y'u kuap e. Mi'i hawyi wētup set'ok hap ewy i'ewyte uhatek hap apo ewehā'āg kuap e. ³⁹Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i uruhepap i'atu'e. Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Ta'i eiwe'y'u ti aru uheku'i'a pyi. I'ewyte ewehā'āg wyti aru uhatek hap e. ⁴⁰Ma'ato eimiētup uhepiat ti yt atum kuap i ehepe katupono Tupana ti'airo yn na'yn ui'lyatypiat apyk hanuaria e Iesui Tiaku Iuwāu pe. ⁴¹Mio tā i'atu'e ta'atuhētup Iesui piat pote irania'in hemiit'in i'atupy'ahak Iuwāu Tiaku ete. ⁴²Mi'i hawyi Iesui ti'atukay kay i ra'yn tuwewowi hawyi to'e i'atuepe -Uhekatuwyria e eweikuap aikotā mesuwarotiat morekuaria te'eruwemowato kahato hap temiit'in po'oro hamuat e. Tu'isaria i'ewyte i'atumipo'ororia tu'isaria ko'i i'ewyte te'eruwemowato temiit'in po'oro hamuat sehay pirik wo e. ⁴³Ma'ato mesuwarotiararia eporekuaria ewy yt atiky'esat hin i eweikupte'en e. Ma'ato uwe wemowato teran hat wuat'i powyro hatno wuat'i eropat haria wo waku eweikupte'en e. ⁴⁴Uwe topyhu'at ei'akag wo teran mi'i hat ehemiit no waku topyhu'at e. ⁴⁵Katupono Uito Eheyeke'et ariot mesuwat yi kape miit'in eropat hamo e. Yt ariot i mesuwe miit'in miat uheropat hamo e. Ta'i miit'in hep yt nakuap i pywiat hamo ariot ehewowi e. Ta'i

atum neran miit'in me i'atueieine'en hap sese are'e. I'atueieine'en hap kyi'at hamo ariot e topotmu'eria pe.

Iha Pytig Rakat Moehäite Hap Tawa Ieriko Pe

Mateu 20.29-34; Iruka 18.35-43 Piat Ewy

⁴⁶Mi'i hawyi Iesui put'ok e i tawa Ieriko pe temiit'in wywo. Mi'i hawyi tuweno'ẽ mekewat tawa pyi miit'in tok puo. Mi'i hawyi tawa ekuekai muap tote toine'en mehin Patimeu apyk pe. Mi'i ti yt iha pytig i. Wuat'i kaipywiat kat êtup hat toine'en. Mi'i ti Timeu sa'yru. ⁴⁷Mi'i hawyi toikuap ta'yn Iesui tawa Nasare piat uut hap hawyi tohêtup haty wo Iesui pe -Morekuat Tawi Sa'yru eky'e hap upi uhehakyera'at En e. ⁴⁸Ma'ato so irania'in -Wai'i'atu'e ehay pirik kahato. Epo'inik to i'atu'e. Ma'ato po'og ne'i haty wo iwêpap'i tuwatka watka -Morekuat Tawi Sa'yru uhehakyera'at En e Iesui pe. ⁴⁹Mi'i hawyi Iesui topyhu'at hawyi to'e -Eweikay kay ro meikowo yt iha pytig i rakat e i'atuepe. Mi'i hawyi te'ero'e Patimeu pe -Pyno ewepiit ro uhyt katupono Iesui ekay kay ra'yn koitywy uhyt i'atu'e. Pyno epoi'am no ereto ro hewowi i'atu'e. ⁵⁰Toikuap hawyi topsop toipun hawyi ipo'am hawyi toto ra'yn Iesui kape. ⁵¹Mi'i hawyi apo e Iesui tope -Pyno kat aru emiky'esat atunug epe e. Mi'i hawyi toiwesat -Wo'omu'e hat uheha pakup i nug hap atiky'esat e. Areha'at teran e. ⁵²Mi'i hawyi Iesui to'e tope -Pyno koitywy waku ra'yn eha ete katupono uimohey hap emoehäite ra'yn e. Mi'i hawyi meremo waku ra'yn tuete ta'akasa i ra'yn. Mi'i hawyi Patimeu toto muap upi Iesui upi sa'awy'i wuat yt iha pytig i rakat.

Iesui Teke Ra'yn Tawa Ierusräi

Mateu 21.1-11; Iruka 19.28-40; Iuwãu 12.12-19 Piat Ewy

11 ¹Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn tawa wato Ierusräi kape towyria'in wywo. Put'ok to'e mekewat yity'ok Uriweiria ypia yity'ok hap het rakat tote hawyi te'era'am hawyi te'eropyhu'at mekewat yity'ok tote. Yt pya hin i ra'yn tawa wato Ierusräi kai tawa Pewake kai tawa Petania kai tukupte'en itote. ²Mi'i tote pyi toi'atupo'oro tpyy ok temiit tawa Ierusräi kape -Eweiwat ro mekewat tawa kape hawyi put'ok ewei'e hawyi aru ewei'akasa aru wêtup i'atuhũ lumentu mepyt ta'asaity piat eweipuêti aru e. Mekewat i'atuhũ lumentu mepyt pakup toine'en katupono yt uwe i hewyry itotiat rakat te toine'en e. Pyno mi'i hawyi o waku ewei'asaitypok hawyi o eweterut ra'yn uhewowi tpyy ok temiit'in me. ³Mi'i hawyi to'e i tomipo'oro ko'i pe -Ta'atukuap teran aru kat hamoĩ ewetioto i'atuhũ hawyi waku ewei'e aru -Aika'iwat wyti ipuru porap'i eihũ uhyt'i'in waku ewei'e o ika'iwaria pe e Iesui tpyy ok tomipo'ororia pe. ⁴Mi'i hawyi tuwat ra'yn hawyi mi'i Iesui e hap ewy ra'yn ta'atupuêti itote i'atuhũ lumentu ta'asaity pe muap tote oken note. Mi'i hawyi ta'atusaitypot

hawyi ika'iwaria kat hamo i'atu'e. ⁵Ta'atu'asaitypok pote itotiaria apo i'atu'e -Kat hamoĩ ewetioto uruhũ i'atu'e. ⁶Mi'i hawyi ta'atuwesat -Aika'iwat Iesui wyti ipuru parap'i i'atu'e. Mi'i hawyi so -Pyno waku i'atu'e. ⁷Mi'i hawyi ti tuwat ra'yn i'atuhũ wywo Iesui kape. Put'ok i'atu'e hawyi ta'atuporokpun i'ok tote ta'atuesokpe ko'i i'atuhũ tote. Mi'i hawyi Iesui ta'am na'yn apyk pe mekewat lumentu pakup ok tote. ⁸Mi'i hawyi irania'in iporokpun ta'atuesokpe yi upi. Ta'atuterek i'yhop ga'apy ko'i haga piat ko'i hawyi ta'atuporokpun hewa kai ipu'ap yian mokahu hamo morekuaria pu'ap ewy. ⁹Mi'i hawyi miaria wat'ypmuaria te'erehum ta'atuehay wepiit wywo -Ta'i waku kahato ti Tupana i'atu'e. Meiüwat Miit ti tuut ra'yn Tupana Mimotypot set upi i'atu'e. ¹⁰-Meiüwat Miit ri Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat aikotã morekuat Tawi ewywuatuat i'atu'e. To'iro Tupana Mipo'oro Morekuat Tawi Saiepiat sese motypot hamo i'atu'e mekewat muap upiaria sem tuwat tuwat Iesui upi -Wakuat kahato En atipy piat pe i'atu'e. ¹¹Put'ok e tawa wato Ierusarëi me hawyi Iesui teke Tupana motypot hawe. Mi'i hawyi teha'at yne hawyi toto i tawa wato Ierusarëi myi wätym neran moity'i pote toto mekewat tawa hit Petania kape temiit'in 12 ok takaria wywo.

Iesui Wikeiru Yp Mosaty Saty'i Hamo

Mateu 21.18-19 Piat Ewy

¹²He'ihat'ok pe tawa Petania kaipyi ta'aipok i ra'yn Ierusarëi kape. Mi'i hap tote muap upi Iesui hesy'at kahato ra'yn. ¹³Mi'i hawyi ta'akasa Wiku yp kape pya wuat kape i'yhop kahuria rakat kape. Mi'i hawyi toto haat kyewi ma'ato yt kat i haat toipuëti. I'yhop yn toipuëti hesy'at turan. Yt he'at i te pote. ¹⁴Mi'i hawyi Iesui to'e Wiku yp we hawyi -Are paĩ e pyno mi'i hawyi wyti aru yt sake i ra'yn esat e. Yt uwe i ra'yn ti aru esat'u e tesy'at hap wywo te. Mio tã e hap hemiit'in tikuap.

Iesui Tupana Yat Mohywytip Hamuat

Mateu 21.12-17; Iruka 19.45-48 Piat Ewy

¹⁵Mi'i hawyi Iesui toto temiit'in wywo i ra'yn Ierusarëi kape. Put'ok ta'atu'e hawyi tuwehyt'ok i ra'yn Tupana motypot yat wato pe. Mi'i turan kare'en kyiat haria weneru'i weneru'i e haria tukupte'en itote tpy'i kahato toipuëti. Mi'i hawyi Iesui ti'atuporenorem i ra'yn mi'iria Tupana motypot yat wato pyi. Mi'i hawyi Iesui i'atuetineiru pat'ok pat'ok hap mesa yparakai ko'i tohytpok yne. Mi'i hawyi pykasu weneru haria e'amyap ko'i ta'atuekat tohytpok yne. Toi'atusopo yne weneru haria. ¹⁶Mi'i hawyi herut haria toi'atupyhyp ta'yn yt toiky'esat i ra'yn Tupana motypot yat wato e'okipy sakpo tokoka'at. ¹⁷Mi'i hawyi mi'i haria toi'atunapin haty wo -Yt eweikuap i apo aikotã Tupana to'e Isaia miwan me -Ui'yat ri atiky'esat wuat'i ywania ehay uhewowiat hamuat e. Ma'ato

ti Tupana motypot yat ewetunug sero'ok e haria yatno ne'i are e. Yt naku i kahato ewetunug are e Iesui Tupana motypot yat piaria kare'en weneru haria pe. ¹⁸Mi'i tā na'yn tutunug mote miwan enoi haria pa'i akagnia tikat kahato ra'yn aikotā miat i'auka hamuat ma'ato te'eroken'ē Iesui pupi kat pote typy'i poity'i ihay upiaria pote. ¹⁹Mi'i hawyi wāty'm'i irane hawyi toto Iesui tawa Ierusarēi myi temiit'in wywo.

Kat Som Ta'atukuap Mohey Hap Kurin Hap Wywo

Mateu 21.20-22 Piat Ewy

²⁰Mi'i hawyi he'ihat'ok pe hunete Iesui toto i ra'yn towyria'in nywo Ierusarēi kape. Mi'i hawyi muap upi iwyrria'in te'eraha'at i mekewat Wiku yp kape. Mi'i turan i'yp gag na'yn hapo wywo ra'yn. ²¹Mi'i hawyi ti Peteru to'e -Urumu'e hat mekewat Wiku yp iku'uro ra'yn emisaty'i saty'i e. ²²Mi'i hawyi Iesui ti'atunapin -Ta'i eweimohey ro Tupana haty wo e. ²³Pywo pe ti are'e ehepe uwe uwe meiūwat yity'ok wato rakat ewywuat pe to'e -Ereto ro meiūpe pyi y'y wato kape hawyi min'ere ro y'y wato pe imohey hap wywo yn mi'i pote ti aru topopy ra'yn meremo yity'ok y'y wato kape hawyi min'e imohey hap oktan are e. ²⁴Mi'i tupono ti karapeī eimiky'esat ehētup Tupana pe imohey hap wywo ewei'e ro eipy'a pe pote toine'en na'yn eipo pe ra'yn emiētup ewywuat are. Katupono imohey hap wywo ehētup Tupana pe pote eimiētup ewy tutunug ehepiat tomohey hap oktan tutunug. Pywo ewehētup uimohey hap wywo pote put'ok e eimiky'esat ko'i e. ²⁵Pyno Tupana kapiat ehehay hamo eweimohāpyk to eipy'a piat yt eiwo'owese i hap ko'i mi'i pote ti aru Ei'lywot atipy piat timohāpyk yne eiminug yt nakuap i ko'i e. ²⁶Ma'ato yt waure wo i eweikupte'en miit'in minug sa'ag ewowi hawyi i'ewyte Ei'lywot atipy piat yt waure wo i toine'en eiminug sa'ag ko'i ete e Iesui temiit'in me.

Mateu 21.23-27; Iruka 20.1-8 Piat Ewy

²⁷Mi'i hawyi put'ok e i ra'yn Iesui tawa wato Ierusarēi me. Mi'i hawyi Tupana motypot hap yat puo hewyry. Mi'i hawyi pa'i akag ko'i seko miwan enoi haria i'ewyte nagnia tipuēti Iesui itote. ²⁸Mi'i hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Uweī epo'oro ga'atpo meketā nug hamo i'atu'e. Uweī hum epe meketā nug hamo i'atu'e. ²⁹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno apo are ehepe wy e. Uiwesat hawyi ahenoī ehepe uwe uipo'oro hap kaipyi atunug e. ³⁰Pyno atikuap teran Iuwāu wo'oset'ok hat Tupana mipo'oro inug hamo sio miit'in kaipyi iminug hap ko'i apo e. Ehenoi o e apo e haria pe. ³¹Mi'i hawyi ta'atukat Iesui wesat hamuat hap. Mi'i hawyi te'eruwanetup -Kat wato'e som waku watiwesat i'atu'e. Sio Tupana ti Iuwāu po'oro hat wato'e pote ti ren -Kat poteī pyno yt eweimohey i Iuwāu e aru ahepe. ³²Ma'ato miit'in mipo'oro ti Iuwāu wato'e pote aru i'atupy'ahak ahete irania'in katupono irania'in Iuwāu mohey haria tukupte'en i'atu'e to'ope.

³³Mi'i hawyi ta'atuwesat Iesui -Uhyt yt uruikuap i'atu'e. Mi'i pote Iesui ti'atuwesat -Yt uiwesat i pote mi'i hawyi yt ahenoi i ehepe uwe ehay kaipyi Uito atunug mi'i hap ko'i e apo e haria pe.

Mateu 21.33-46; Iruka 20.9-19 Piat Ewy

12 ¹Mi'i hawyi Iesui heno i hã'ákap wuo i'atuepe sehay -Wētup e'at pe so wētup ok miit tuwanetup Uwa ypia nug tepiát hap ete e. Mi'i hawyi toikoi hawyi toi'atupyhyp kurara wato pe hawyi tutunug nu ka'a wato Uwa hy sat hamuat e. Mi'i hawyi so i'ypia py'asetpe tuwepytypnug ywaiti rakat surara eiam Uwa u haria pupi Uwa ero'ok haria pupi e. Waku pe yne ra'yn hawyi totopag no yn i'apykok haria po pe ra'yn Uwa ypia e. Mi'i hawyi so toto ra'yn tewyry hamo e. ²Meiūran haat hap e'at pe so toipo'oro wētup ok temiit Uwa po'ok hamo e. ³Mi'i hawyi put'ok e ipotpo'oro imikoi ypia pe ma'ato yt i'atuwese i ra'yn imipo'oro ete. Yt ta'atuium neran i ra'yn ta'atumipo'ok e. Mi'i hawyi ta'atupytyk hawyi ta'atupok pok kahato ra'yn. Mi'i hawyi ta'atuporera'aipok yt kat wywo i ra'yn e. ⁴Mi'i hawyi wētup ok temiit i ra'yn ika'iwat tipo'oro ma'ato i'ewyete mi'i ipotpap takaria ti'ahyk ahyk i'akag ete e. Mi'i hawyi i'atumikyry'i wo ne'i ra'yn. ⁵Mi'i hawyi wētup ok temiit i ra'yn toipo'oro. Mi'i ti ta'atu'auka ra'yn e. Mi'i hawyi irania'in i ra'yn toi'atupo'oro ma'ato i'ewyete te ta'atu'atuuka ta'atu'anug irania'in ta'atu'ahyk ahyk irania'in ne'i ra'yn e Iesui. ⁶Mi'i hawyi ha'yru yn na'yn topyhu'at imiky'e kahato. Mi'i ti ma'ato toipo'oro -Ta'i uha'yru sese tupono ti aru ta'atumotypot kahato ra'yn Mi'i Miit paĩ e so tuwanetup hawe e. ⁷Ma'ato ti yt hin i. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -To'iro wati'auka i'ypia ka'iwat sa'yru i'atu'e. Katupono ti aru meiūran mi'i ra'yn ika'iwat pakup mo i'atu'e. Wati'auka hawyi mono aipo pe yne ra'yn topyhu'at mesuwat mikoi ypia i'atu'e ne'i to'ope e. ⁸Mi'i hawyi ta'atu'auka ra'yn ha'yru hawyi ta'atupugha ipiit mikoi i'ypia kaipyi e. ⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Kat aru mi'i hawyi mikoi ypia ka'iwat tunug tosa'yru auka haria ete e. Ta'i tuut hawyi ti aru ta'atuuka mi'iria hawyi ti aru irania'in imi'airo kape toipuru te'yi e Iesui nagnia pe. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Yt karamuo i apo eiwemu'e miwan me aikotã Tupana to'e sa'awy'i wuat hap ete -Meiūran aru Wētup ok Uimi'airo i'apyaha ewywuwat netap nug haria yt tiky'esat i uimotypot yat nug hamo e Iesui. Mi'i pykai mi'i ti aru topyhu'at netap akywyt yp mo ipo'og hesaika irania'in kai e. ¹¹Mi'i wyti Aipotypot minug ikahu kahato rakat atipuēti e. Mi'i wyti aru akywyt yp mo aha'awynug uimotypot yat sese ui'yat nug haria yt tiky'esat i pykai e ti miwan me e morekuat Tawi miwan 118.22 pe. ¹²Mio tã e pote hewanikaptia te'eruanetup kahato hawyi te'ero'e -Ahete ti mio ihay i'atu'e pote ta'atupytyk teran wen ma'ato typy'i poity'i te'erewa'atunug hewowi pote te'eroken'ē hawyi tuwat Iesui yatypepyi.

Waku Ta'atuium Sa'up Sesa Kape Sio Yt
Mateu 22.15-22; Iruka 20.20-26 Piat Ewy

¹³Mi'i hawyi meiüran morekuat Eroti emiit ta'atupo'oro Iesui kape nagnia ehay enoi haria Iesui ehay aparap ta'atuehay wuat hamo tuwat. ¹⁴Mi'i hawyi apo i'atu'e -Wo'omu'e hat i'atu'e ta'i uruikuap En. Pywo ti ehenoi häpyk yn Tupana kapiat pu'ap wuat'i miit'in me katupono yt uwe pupi i ereken'ê i'atu'e. Wētup ehay yn ehenoi wuat'i miit'in i'atu'e. Ma'ato wētup te uruikuap teran waku apo ahetineiru watipat'ok morekuat wato Sesa pe sio yt i'atu'e Iesui pe. ¹⁵Waku mi'i tā urutunug sio yt apo i'atu'e. Ma'ato Iesui tikuap ta'atuiä'äg ne'i hap miit'in miium sa'up mo morekuat Sesa kape. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Kat poteĩ mio tā ewei'e sio apo uhä'äg hap e. Eweterut ro uhepe tineiru i'ape rakat ara'akasa mono pyno e Iesui apo e haria pe. ¹⁶Mi'i hawyi ta'atu'erut ra'yn hawyi Iesui apo e i'atuepe -Uwe iä'äkap kahu pyno meiü tineiru ete toset wywo e. Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i morekuat wato Sesa iä'äkap ti i'atu'e. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno waku ewetum morekuat wato pe iwatnuat ko'i sa'up e. Ma'ato Tupana watnuat ko'i sa'up waku watum Tupana pe e. Mi'i hawyi mio tā e Iesui hawyi te'eruwantup kahato iwe'eg kahato hap kape aikotã toiwesat apo i'atu'e hap.

Mateu 22.23-33; Iruka 20.27-40 Piat Ewy

¹⁸Wētup e'at pe hawyi tō'ê Iesui kape wo'omu'e haria. Mi'iria so miit'in mu'e aiku'uro hawyi ti yt kat i ra'yn aheine'en pakup i hap e haria. Mi'iria so apo i'atu'e Iesui pe. ¹⁹-Wo'omu'e hat nimo te Muisei miwan ainapin hap mio tā e -Karāpe ehaye'et iku'uro ma'ato yt kat i imepyt mi'i pote waku hehiwu i'ywyt ehary'i wo iku'uro rakat mepyt nug hamo e ti Muisei mienoi nimuat mekewat Muisei miwan miat Teturonamia 25.5 pe i'atu'e. ²⁰Mi'i hawyi wētup e'at pe so i'ywyt sem nakaria toine'en. Mi'i hawyi so i'atuyke'et tipuēti tehary'i ma'ato meiüran so iku'uro yt imepyt i te turan i'atu'e. ²¹Mi'i hawyi so i'ywyt wywo i ra'yn hehiwu toine'en i'atu'e. Mi'i i'ewyte yt imepyt i te turan so iku'uro ra'yn i'atu'e. ²²Meiüran 7 ok takat topap yne ta'atuehiwu yatype ma'ato yt wētup ok i imepyt topyhu'at i'atu'e Iesui pe. Mi'i hawyi so iku'uro ra'yn i'atuehiwu i'atu'e. ²³Mi'i hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Atipy pe hawyi mekewat hiwu uwe te'aito wywo toine'en kat pote 7 he'aito toine'en mesuwe pote. ²⁴Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Ta'i ewei'aparap kahato wyti katupono yt eweiwanetup häpyk hin i wyti uhyt'i'in e katupono Tupana mienoi yt eweikuap i kahato i'ewyte Tupana esaika hap yt eweikuap i kahato e i'atuepe. ²⁵Karapeĩ tuweno'ê gu'uro pyi miit'in mi'i hawyi ti aikotã Tupana emiit'in atipy piaria ewy te'eropyhu'at. Ma'ato yt he'aito rakaria i yt iwary rakaria wo i ra'yn tukupte'en itote e. ²⁶Mi'i hawyi Iesui to'e

-Eipe ti aiku'uro hawyi ti yt kat i ra'yn aheine'en pakup i hap e haria e. Pyno ahenoi teran wētup sehay ehepe gu'uro pywiat aheine'en pakup i hap e. Yt karamuo i apo eiwemu'e Muisei miwan ete aikotã aria'yp wuk'e hat kaipyi to'e Tupana Muisei pe -Uito ti Aparãu eTupana Isaki eTupana Iako eTupana Uito e Tupana Muisei pe sa'awy'i e Esutu 3.6 pe. ²⁷Mi'i tupono are'e ehepe Tupana ti yt map haria eTupana i ti. Ta'i uhyt'i'in Tupana ti ieine'en haria eTupana yn hap watikuap e. Mi'i pote Aparãu Isaki Iako yt karãpiat i iku'uro rakanuaria ma'ato wuat'i e'at piat ieine'en hanuaria mi'iria e Iesui. Eipe ewei'aparap kahato eiwanetup hawe e.

Kat Napin Hap Tupana Wat Po'og Irania'in Kai

Mateu 22.34-40 Piat Ewy

²⁸Mi'i turan wētup ok miwan enoi hat tikuap yne Iesui wesat waku hap ko'i pote apo e Iesui pe -Uhyt e kat e hap som ewanetup hawe irania'in kai po'og iwato Tupana wo'onapin hap e. ²⁹Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pyno ahenoi po'og iwato rakat epe e. Mio tã e ti miwan me tohenoi Isareu ywania pe -Aika'iwat aheTupana wētup yn ni toine'en e Aipotypotno e. ³⁰Eweiky'e kahato yne yne eipy'a pe yne yne eipa'âu wo hawyi yne yne eiwanetup hawe i'ewyte yne ehesaika wo e Muisei tomiwan Teturonamia 6.5 pe e Iesui tope. ³¹I'ewyte toine'en wētup i'ewywuwat rē e -Etiky'e o ewy eweiky'e hap ewy e hap e. Mi'i rē ti yt kat i ra'yn po'og wētup iwato rakat ainapin hap Muisei miwan Irewitiku 19.18 pe. ³²Mi'i hawyi iwan enoi hat to'e -Ta'i waku kahato ti ere'e wo'omu'e hat e. Pywo kahato ti mi'i yn waku rakat. Yt uwe i ra'yn mi'i rē i'ewywuwat e. ³³-Ta'i waku ti watiky'e Tupana yne aipy'a pe aiwanetup hawe aiwe'eg hawe e i'ewyte irania'in waku wati'atuky'e aiweky'e hap ewy e. Pywo pe ti mi'i ti po'og waku watunug ikamhigse wuk hamuat sio aihū aimiium Tupana piat kai e Iesui pe. ³⁴Mi'i hawyi Iesui tipuēti iwesat hamuat ikahu rakat sehay. Mi'i hawyi Iesui to'e tope -Ta'i porap yn na'yn ni en Tupana emiitno e Iesui miwan enoi hat pe. Mi'i hawyi yt ta'atuhã'äg po'og i Iesui ehay aparap ta'atuehay wuat hamo katupono iwesat hap pupi te'eremoti ra'yn iwesat hap waku yne yne pote.

Mateu 22.41-46; Iruka 20.41-44 Piat Ewy

³⁵Mi'i hawyi to'e Iesui Tupana motypot yat piaria pe -Kat poteĩ einapin haria mio tã i'atu'e ehepe -Wētup ok morekuat Tawi emiariru aru topyhu'at Wuat'i Miit'in Porekuat no i'atu'e ehepe e. ³⁶Ma'ato nimo te Tupana Pa'âu mikuap morekuat Tawi to'e -Uika'iwat ti to'e Uika'iwat pe -Era'apyk to uipo sese kai e. Mi'i hawyi ti aru ati'atu'akit torannia e'akit reran haria e. Mi'i hawyi ti aru yt kat i'atu'e i ra'yn ewanikaptia aru katupono atunik yne ra'yn e wyti Tupana uhepe e morekuat Tawi e Iesui. ³⁷-Kat poteĩ pyno Tawi emiariru yn topyhu'at Wuat'i Porekuat no ewei'e

ma'ato Tawi to'e -Uika'iwat ti to'e Uheka'iwat pe e e Iesui. Mi'i hawyi mio tã e Iesui pote ti Tupana motypot hawiaría -Ta'i ihay se kahato ti Iesui i'atu'e ra'yn to'ope.

Mateu 23.1-7; Iruka 20.45-47 Piat Ewy

³⁸Mi'i hawyi Iesui to'e -Eiwe'eg wo o einapin haria ran mupi e. Katupono sokpe kahuria puo teran ikohyewyry miit'in ko'i upi e. Mi'i hawyi ta'atuky'esat miit'in wēpowat kahuria i'atuekare'en kyi'at hap upi e. ³⁹I'ewyite Tupana motypot hawe hawyi ienuk turan ta'atueiam nug po'og waku irania'in kawiat hap ta'atuky'esat e. ⁴⁰Mi'i hawyi hiwuria ekare'en ko'i ta'atuero'ok i'atu'yat piat ko'i i'atuma'at wo. Mi'i haype ti i'atuehay ywop kahato Tupana kape yt pywo pe i. Mi'iria aru meüran po'og Tupana ti'atumosopot irania'in kai e Iesui itotiaría pe.

Iruka 21.1-4 Piat Ewy

⁴¹Iesui henoí kahu ra'yn hawyi ta'apyk towyria'in nywo Tupana piat miium eiam yatype. Mi'i hawyi miit'in terut terut ta'atumiiium Tupana piatnuat ko'i. Mi'i hap kape Iesui iha'at. Mi'i turan hekat rakaria miium iwato ra'yn. ⁴²Mi'i turan wētup ok hiwu yt hekat i rakat i'atupy'asetpe hum tomiiium kurin typy ape hit rakat yn tutum. ⁴³Mi'i hawyi Iesui teha'at kahato hawyi tekatuwyria toi'atukay kay hawyi to'e i'atuepe -Eweha'at ro mekewat haryporia hiwu kape e. Pywo pe ti are'e ehepe mekewat hiwu yt hekat i rakat miium po'og iwato Tupana pe hekat rakaria wat kai e. ⁴⁴Katupono hekat rakaria wyti hum Tupana pe ta'atuetineiru ieipyt yn ma'ato mekewat hiwu tutum yne kat som toine'en topo piat yne Tupana kape e. Tuwemi'u kyi'at hamuat tutum yne yne Tupana pe e Iesui towyria'in me.

Mateu 24.1-14; Iruka 21.5-19 Piat Ewy

13 ¹Mi'i hawyi Iesui toto meiwat Tupana motypot yat koro pyi. Mi'i hawyi wētup ok ipotmu'e tuwēpowat Iesui kape -Wo'omu'e hat e eraha'at ro meikowo e ikahu kahato rasig Tupana motypot hap yat nu wato kawiat e. ²Mi'i pote Iesui tiwesat -Ta'i iwato kahato nu kawiat ikahu kahato e. Ma'ato meüran ti aru yt wētup i ra'yn nu wato wo'ototiat totiat rakat topyhu'at e. Meüran ti aru surara'in ti'atu'aporok'e yne nu wato wuat Tupana motypot yat. Mi'i hawyi yt kat i topyhu'at meüpe e Iesui topotmu'e haria pe. ³Mi'i hawyi tuwat ra'yn Uriweiria ypia yity'ok kape ra'yn. Mi'i hawyi te'era'apyk yity'ok apypeke ra'yn. Itote pyi heremo yne Tupana motypot yat nu wato kawiat ko'i. Mi'i hawyi ipotpo'ororia Peteru Iuwāu Tiaku Atere ta'atuweran hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Urumu'e hat karamuo aru meiwat Tupana motypot yat i'atu'aporok'e i'atu'e. I'ewyite kat som emimoherep mekewat e'at pe yt pya hin i enoi hamo i'atu'e.

4I'ewyte aikotã aikotã aru uruta'akasa yian Tupana motypot hap yat aporok'e hamo i'atu'e. Mi'i hap uruikuap teran mesup yian mete karãpe topyhu'at e'e hap ewy i'atu'e. 5Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Uiwyria'in eiwe'eg wo o katupono meiüran tuut aru eima'at reran haria e. 6Ta'i mi'iria ti -Uito ti Tupana Mipo'oro Miit'in Porekuat nuat ra'yn i'atu'e ti aru miit'in me ma'ato i'atueso. Te'eropotma'at kahato ti aru mio tã i'atu'e e. 7Mi'i hap upi ti aru toĩ wu'uuka hap ko'i wuat'i setama puo i'ewyte ehetama puo irania'in etama puo wyti aru yne kaipyi wu'uuka hap sehay eweikuap ma'ato o yt gyt'ewei'e tei'o katupono ti aru yt ikahuro hap i te e. 8I'ewyte ti aru wëtup ywania wëtup ywania wywo ti aru to'o'atuuka atuuka i'ewyte ti aru wëtup setama wëtup setama wywo to'o'atuuka atuuka yne mesuwat yi wato hap oktan e. Mi'i hap ewy ti aru aikope aikope yi huruk huruk'e. I'ewyte i'atu rakaria hesy'at rakaria te'eropyhu'at yt kat i mi'u mesuwat rotiat pote e. Meiüran topyhu'at aikotã haryporia mepyt wemoherep hap e'at katupono toine'en sa'awy'i wuat haty hap wen ma'ato meiüran ti aru po'og po'og haty wo rakat tuut e. 9Eiwanetup kahato o katupono wyti aru ehum wanikaptia po pe ra'yn eipe tu'isaria po pe ra'yn eipe e. Mi'i hawyi ei'ahyk ahyk wyti aru Tupana motypot hawe e. Mi'i hawyi ti aru i'atuporekuat po pe i'atuetu'isa po pe eweikupte'en hawyi eheno kuap uheti hamuat e. 10Mesuwat uhehay wakuap wyti aru wuat'i miit'in me yi wato oktan tuwemoherep ikahuro hap sese owakai te e. 11Mi'i hawyi karãpe eipyhik ehehay kuap hamo mi'i pote o yt eweiken'ẽ tei'o mi'i hap e'at pe are katupono mekewat e'at pe Tupana Pa'ãu ti aru eiwẽ pyi heno kat som waku eti'atuwesat e. 12Mi'i hawyi ti aru to'okuasa to'o'auka toyke'et to'ywyt toinyt toty to'ywot tomepty'in wywo yne yne wywo to'ope to'ope to'okuasa to'o'auka wyti aru e. 13Katupono ti uimohey haria ti eipe mi'i pote ti aru wuat'i i'atupy'ahak ehete e. Ma'ato uwe uwe ta'atusaty'i saty'i pykai yt uiwaure i wuat'i e'at pe mi'i hat ti aru Tupana miehakyera'at topyhu'at wuat'i e'at pe e Iesui.

Ho'opot Sese Etiat

Mateu 24.15-41; Iruka 21.20-31 Piat Ewy

14Mio tã e Iesui -Pywo kahato uiwyria'in karãpe ti aru ewei'akasa mekewat miit po'og po'og yt nakuat i rakat ahiag sa'yru ta'am -Uito ti Tupana e hat ra'yn yt iwat i teiam me Tupana motypot yat wato pe hawyi eweikuap ta'yn hawyi waku eikohyeput haty wo ra'yn mekewat miit uhert ere'ok sa'ag nakat pyi yity'ok ko'i kape eiwemig hamo. 15Eihyha wo ro eiweno'ẽ. Mekewat e'at pe ywaibe ei'yat pe eweikupte'en wen ma'ato yt eipot'apyk tei'o ei'yat sese kape ehekare'en sat hamo e. 16Eiko pe eweikupte'en eiko pe motpap nug turanuat put'ok e pote yt ewei'aipok i ra'yn o ehesakpe pag hamo ei'yat kape e. 17Mekewat e'at wyti aru yt

naku i kahato mi u haria ete hupi'a rakaria ete e. ¹⁸Ewehētup to Tupana pe -Yt etipo'oro tei'o mekewat ho'opot hap e'at sese i'aman mot pe ewei'e ro e. I'aman motpe turan pote po'og yt naku i katupono mekewat e'at pe yt naku i kahato po'og yne sa'awy'i wuat ho'opot hat kai. Yt karāpe i sa'awy'i wuat mi'i ho'opot hap ewy i'ewyte yt karāpe i wyti aru mi'i ho'opot hap ewy e. ¹⁹Mekewat e'at ti aru po'og satek hap e'at wuat'i e'at kai Tupana piat yi nug hawyi te mesup te ahe'at kape yt irania'in e'at piat ewy i ra'yn po'og na'yn yt naku i e. ²⁰Ta'i miit'in topap topap kahato mekewat e'at pe e. Mi'i tupono ti aru Tupana titek ta'yn mi'i hap e'at -Yt atiky'esat po'og ho'opot hap e aru tomi'airoria etiatno e. Yt pote miit'in topap yne mesuwat yi totiaria e. ²¹Mi'i hawyi ti aru miit'in te'ero'e ehepe -Ta'i aiporekuat Aipotypot Tupana Mipo'oro wyti put'ok e ra'yn i'atu'e ti aru. To'iro ewei'akasa pyno i'atu'e ti aru ehepe. Ma'ato ti aru yt eweimohey tei'o -Eheso ewei'e ro i'atuepe e. ²²Katupono ti aru i'atu kahato -Uito Tupana Mipo'oro Eiporekuat nuat e haria ewywuwat sa'ag ko'i te'eruwemoherep mesuwat yi totiat kape e. Tupana ehay henoi sa'ag haria ne'i yt pywo pe i ma'ato te'eruwemotypot hanuaria e. Mi'iria ti aru aikotā aikotā imoherep ta'atuesaika hap iwato rakat i'atuminug ko'i ti aru yt miit minug kuap i ewy ta'atunug Tupana mi'airoria sese ma'at reran haype e. ²³Ta'i yian mete ra'yn ti ahenoi ehepe yne mi'i ho'opot hap e'at aikotā aru hap etiat e.

Miit'in Sa'yru Aipok Hap Etiat

²⁴Mi'i hawyi mekewat ho'opot hap e'at tokosap hawyi ti aru yt hētyhot i sese i ra'yn aat i'ewyte waty i'ypyryp ra'yn e. ²⁵I'ewyte ti aru waikuru ko'i ta'atueiam myi hewo hewo hawyi ti aru huruk huruk'e atipy e. ²⁶Mi'i hawyi ti aru Miit'in yke'et Sese put'ok e ra'yn yi kape tesaika hap wo. Mi'i hawyi wuat'i miit'in te'era'akasa i'uut wyyhig puo hap turan. ²⁷Mi'i hawyi ti aru atipo'oro Tupana potpo'ororia atipy piaria yne mesuwarotiat uimi'airoria uimohey haria atunug uhowawiat hamo mesuwat yi sasat kaipyi ta'atu'atunug uhowowi e. Aat min'e hap kaipyi aat wētem hap kaipyi aat posak hap kaipyi yne kaipyi ta'atu'atunug aru uhemii't'in sese e Iesui i'atuepe. ²⁸Mi'i hawyi Iesui to'e i temiit'in me -Pyno mesup ahenoi teran wētup sehay iā'ākāp ehepe e -Wiku yp i'yhop kyt ra'yn hawyi eweikuap ta'yn meremo i'aman mot uut hamuat e. ²⁹Karāpe mi'i hap ewy ta'atunug mesuwat uimienoi ewywuwat mi'i hawyi ti aru eweikuap ta'yn yt pya hin i Eheyke'et uut hamuat hap e. ³⁰Pywo pe ti ta'atunug ni aru yne mesuwat uimienoi ewy. Mi'i hawyi ti aru mesuwarotiarua uimohey haria ahaiepiaria tukupte'en ne mekewat e'at turan e. ³¹Ta'i aat waikuru yi ti aru ikahuro yne ma'ato uimienoi ko'i yne yt sake i ikahuro e Iesui. ³²Yt uwe i mesuwarotiarua ikuap karamuo mekewat e'at put'ok e hap e. Yt atipy piaria i wyti ikuap yt Ha'yru i wyti ikuap. Ma'ato Ui'ywot

atipy piat yn wyti ikuap e. ³³Mi'i tupono eiwatetup we o eweikupe'ten katupono yt uwe i ikuap karāpe mekewat e'at put'ok e hap e Iesui temiit'in me.

³⁴Mi'i hap ewy mekewat e'at piat e. Wētup e'at pe so wētup ok netap ka'iwat koro toto tewyry hamo e. Mi'i hawyi temiit'in sem toi'atukay kay tohenoi aikotā i'atupotpap nuat ko'i mesuwiat tosaibe kawiatnuat turanuat hap ko'i heno i'atuepiat hamo e. Mi'i hawyi to'e oken'ypy wato apykok hat pe -Ewatetup we o e katupono yt eweikuap kat e'at ui'aipok hamuat hap e. ³⁵Pyno uiwyrria'in waku eiperia eiwatetup o katupono yt eweikuap i kat e'at put'ok e netap ka'iwat sio hunete sio wātym hake turan sio waipaka ehay turan yt uwe ikuap i kat e'at hetap ka'iwat to'aipok ira'yn e. ³⁶Yt naku i eiket kai eipuēti ta'aipok turan. ³⁷Kat som mekewat e'at etiat ahenoi yne uhemiit'in kuap hamuat e. Waku eiwatetup o e.

Mateu 26.1-5; Iruka 22.1-2 Piat Ewy

14 ¹Typy e'at man teneg u hap e'at ko'i owakai te pa'i akag ko'i miwan enoi haria wywo te'eruwa'atunug tawa wato Ierusarēi kape sa'awy'i wuat luteu ywania ehakyaera'at hap ta'atuewanikaptia Esitu'in po pyi e'at kapiat watetup hamo te'eruwa'atunug itote. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Aikotā som pyno waku watipyhik hawyi wati'auka Iesui yt uwe mikuap mo i i'atu'e. ²Yt naku i watipyhik aheman teneg u hap e'at ko'i pe katupono wu'uka hap ne'i ra'yn topyhu'at miit'in me i'atu kahato Iesui mohey haria pote i'atu'e.

Mateu 26.6-13; Iuwāu 12.2-8 Piat Ewy

³Mi'i turan toine'en Iesui sa'awy'i wuat hepibi pihirakat Simau yat pe tawa Petania pe. Mi'i hawyi te'erenuk turan wētup ok haryporia tuut Iesui ewowi mohag hy Natu kawiat okpun Iesui asap ete hamo. Ha'up woity kahato rakat toterut. Mi'i hawyi toi'okpik heiam hekat rakat nu Arapatu kawiat hawyi toi'okpun Iesui asap ete. ⁴Mi'i pote irania'in ienuk haria i'atupy'ahak kahato haryporia ete hawyi te'ero'e to'ope -Ta'i ha'up woity kahato ti mekewat i'atu'e. ⁵Yt naku i ti mohag hy moma yne hat haryporia i'atu'e. Waku po'og ti toiweneru hawyi ti ha'up iwato yt hekat i rakaria pe toimo'ē i'atu'e. Ta'i ha'up 300 ape parata kawiat i'atu'e. Mi'i pote -Yt naku i etunug i'atu'e haryporia pe ⁶Ma'ato Iesui to'e -Kat potei ewehaty'i haty'i mesup haryporia. Tero tutunug wakuap uhepe e. ⁷Yt hekat i rakaria ti aru tukupte'en wuat'i e'at pe eiwywo e. Karāpe ewetunug waku teran mi'iriria pe mi'i pote waku eweimo'ē ehekat mi'iriria pe wuat'i e'at pe wen ma'ato Uito ti yt areine'en mot'i i eiwywo e. ⁸Ta'i mesuwat haryporia ti'okpun howakai te ra'yn uipiit ete mohag hy uhyp hap e'yian mete e. Mi'i ti inug waku uhepe tomikuap oktan e. ⁹Mi'i pote

pywo pe ti are'e ehepe aikope aikope ti aru mesuwat yi wato hap oktan miit'in henoi Tupana ehay wakuat mi'i hap i'ewyete te ti aru mesuwat haryporia minug wakuap uhepiat hap ta'atuheno i wuat'i ywania pe. Yt karãpe i waure wo miit'in wanetup hawe uhetiati ta'atuheno i uhetiati turan e.

Iesui Ma'at Hap Etiat

Mateu 26.14-16; Iruka 22.3-6 Piat Ewy

¹⁰Mi'i hawyi surara'in tikat kahato Iesui i'auka hamo ma'ato yt ta'atupuēti i. Mi'i hawyi wētup ok hemiit Iuta Ikarioti e hap 12 ok hap toto pa'i wato ko'i kape Iesui ma'at hamo. ¹¹Mi'i hawyi Pa'i kororia i'atuwepiit kahato Iuta mienoi hap ete. Mi'i hawyi te'ero'e Iuta pe -Ta'i uruha'up nug eminug hap ete i'atu'e. Mi'i hawyi Iuta tikat aat ka'ap aikotã waku surara'in po piat hum hamuat hap.

Man U Hap E'at Put'ok E Ra'yn

Mateu 26.17-20; Iruka 22.7-14 Piat Ewy

¹²Mi'i hawyi mekewat man teneg u hap e'at put'ok e hawyi mekewat i'atuhū Kuteiru mepyt auka hap e'at put'ok e ra'yn hawyi hemiit'in apo i'atu'e Iesui pe -Aikopei etiky'esat koitywy urutunug ahe man teneg u hap e'at mesuwat ewätym Mehin i'atu'e Iesui pe. ¹³Mi'i hawyi Iesui tipo'oro tpy ok temiit tawa Ierusarēi kape ma'ato sa'awy'i toi'atunapin aikotã som waku ta'atunug hap. Mio tã e tpy ok pe -Pyno eweiwat ro eipe tawa kape e. Put'ok ewei'e hawyi te ti aru eweipuēti wētup ok ihainia kamuti piat y'y so'osat hat e. Mi'i ewat'ypmo eweiwat e. ¹⁴Mi'i upi o eweiwat hawyi ti aru put'ok ewei'e heine'en hap tote. Mi'i tote hawyi ehētup mekewat netap ka'iwat pe -Aiūwat akipy kei waku wo'omu'e hat temiit'in nywo teman teneg u wätym muo mesup ewei'e o netap ka'iwat pe e. ¹⁵Mio tã apo ewei'e hawyi netap ka'iwat tomoherep ehepe akipy ywaiti rakat waku yne ra'yn toine'en e. Mi'i pe o eweiporokpun yparakai mesa tote aimi'u ko'i e Iesui temiit tpy ok takaria pe. ¹⁶Mi'i hawyi tuwat ra'yn tawa kape. Mi'i hawyi ti aikotã Iesui henoi i'atuepe sa'awy'i hap ewy yne ra'yn ta'atupuēti. Mi'i hawyi akipy pe ta'atuporokpun yparakai tote ta'atumi'u ko'i. ¹⁷Mi'i hawyi ti wätym i turan ni put'ok e ra'yn Iesui temiit'in 12 ok takaria wywo akipy ete.

Uwe Toine'en Iesui Ma'at Hatno

Mateu 26.21-24; Iruka 22.21-22 Piat Ewy

¹⁸Mi'i hawyi ta'atuenuk hap turan Iesui to'e temiit'in me -Pywo pe ti are'e wētup ok ti aipy'asetpe ahenuk tuwy uhenoi aru wanikaptia surara'in po piat uiium hanuat e. ¹⁹Mio tã e pote ti hemiit'in haty'u kahato ta'atupy'a pe hawyi wētup ok tuereto apo e ta'atumu'e hat pe

-Urumu'e hat uito apo ema'at hat apo i'atu'e tuereto. ²⁰Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Eipe 12 ok hap wyti mekewat mikau piat uiwyuwat man pag hat kui'a piat wyti uima'at hat toine'en e. ²¹Ta'i Miit'in Yke'et wyti iku'uro irane aikotã sa'awy'i Tupana ehay enoi haria henoï hap ewy ti ra'yn e Iesui. Ma'ato ti aru yt naku i yn na'yn Miit'in Yke'et ma'at hat topyhu'at wuat'i e'at pe e. Ta'i waku po'og uima'at hat yt karãpe i sa'awy'i i'ywaĩ'i hap e'at piat toine'en e Iesui temiit luta piat.

Iesui Temiit'in Wywo Man U Hap E'at Turan

Mateu 26.26-30; Iruka 22.19-20 Piat Ewy

²²Mi'i hawyi te'erenuk hamo Iesui tat wētup a man hawyi waku e Tupana pe hawyi toipik pik hawyi toimo'ë temiit'in me. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Ewetu'u ro man pik pik e. Mi'i ti uipiit e. ²³Mi'i hawyi ihy kui'a piat totat hawyi waku e Tupana pe hawyi toimo'ë i'atuepe. Mi'i hawyi yne te'ere'y'u ihy wo e. ²⁴-Mi'i ti uhuu aat hap miit'in i'atu rakaria wo'owehik Tupana wyuwat hamuat hap e. ²⁵Pywo ti are'e ehepe mi'i hawyi ti aru yt are'y'u i ra'yn sapo hy mesuwe eiwywo ma'ato karãpe Tupana toine'en Morekuatno mi'i hap e'at pe ti aru watuwe'y'u i ra'yn e Iesui. ²⁶Mi'i hawyi te'eruwepy Tupana kape hawyi tuwat Uriweiria yp e'yity'ok kape i ra'yn.

Mateu 26.31-35; Iruka 22.31-34 Piat Ewy

²⁷Mi'i hawyi Iesui to'e towyria'in me -Eiwesytpok yne ti aru ui'yatyepyyi mesup ewätym e. Ta'i ui'atoiat yne eipe aikotã iwan me sa'awy'i tohenoi hap ewy ti aru -Ta'atuka'iwat auka hawyi ihũ ko'i tuwesytpok yne e miwan me e Iesui towyria'in me. ²⁸-Ma'ato uimoieine'en i hap hawyi ti aru areto ehe'yian me Karireia kape e. Mi'i hap tote ti aru wato'opuëti i ra'yn e. ²⁹Mi'i hawyi Peteru to'e Iesui pe -Irania'in e'atoiat yne mesup ewätym mote uito yt woro'atoiat hin i e Peteru Iesui pe. ³⁰Ma'ato Iesui to'e -Pywo pe ti mesup ewätym na'yn ni aru waipaka ehay typuat hap owakai ti aru -Yt atikuap i Iesui ere'e irane irania'in me myë'ym mo e Iesui Peteru pe. ³¹Mi'i hawyi tehay pirik wo Peteru to'e -Yt nyti yt nyti e. Ui'auka irania'in ewywo pykai yt woro'atoiat i En e Peteru Iesui pe. I'ewyte irania'in hemiit'in Peteru ehay ewyte te'ero'e.

Iesui Topotmu'eria Wywo Toto Ra'yn Uriweiru Ypia Kape

Mateu 26.36-46; Iruka 22.39-46 Piat Ewy

³²Mi'i hawyi toto Iesui towyria'in wywo mikoi ypia ikahu rakat Kesemani e hap kape. Mi'i hawyi to'e towyria'in me -Ewei'apyk to meiüpe uhehay Tupana wyuwat turan e. ³³Mi'i hawyi totioto Peteru Tiaku Iuwãu tuwewywo. Mi'i hap tote Iesui haty'u kahato topy'a pe. ³⁴Tohaty'u

tuwanetup kahato hawyi to'e myē'ym ok takaria tomiereto haria pe -Uiwyria'in Uito ti ahaty'u kahato ra'yn uipy'a pe e. Ta'i ipoity'i kahato ti uhete e. Yt uipy'a wasu i hap porap ui'auka e. Eweikupte'en meīupe eweha'at hamo e myē'ym ok takaria pe. ³⁵Mi'i hawyi toto porap i hawyi porag'e tewa pua tehay Tupana kapiat hamo. Mi'i hawyi to'e -Ui'ywot e etiky'esat pote etihēp o meikoran muo uikaipyi e. ³⁶Ui'ywot wuat'i nug kuap hat En mi'i tupono etat teran uipo pyi meikowat kui'a mi'i pote etat ma'ato yt pote yt e. Waku emiky'esat ewy atunug e. ³⁷Mi'i tā to'e kahu hawyi ta'aipok ta'yn towyria'in myē'ym ok takaria kape. Mi'i hawyi ta'akasa towyria'in kape mi'i turan iwyria'in te'eroket ne'i ra'yn. Mi'i hawyi to'e Peteru pe -Uhyt Simau ereket apo e. Yt ereha'at i apo uhekawiatno e. ³⁸Yt eweiket ne'i tei'o ma'ato ewehētup o Tupana kape koran ti'itu ahiag ehā'āg hawyi ewetunug yt naku i hap e. Ta'i ewetunug neran ni Tupana miky'esat ewy eipy'a pe ehesaika kahato wen ma'ato ti eipiit wyti iperup kahato hap ewy toine'en e Iesui Peteru'in me. ³⁹Mi'i hawyi toto i ra'yn Iesui Tupana wywo tehay hamo -Papai e etiky'esat pote etihēp o uipo pyi meikowat kui'a ma'ato yt pote yt e. ⁴⁰Tehay kahu hawyi ta'aipok i ra'yn towyria'in kape. Mi'i turan ni te'eroket i tpy wo ra'yn yt mehīt i'atu'e kuap i ra'yn. Mi'i hawyi yt kat i'atu'e kuap i ra'yn te'eruwemoti i ra'yn haype. ⁴¹Mi'i hawyi toto hawyi kat e sa'awy'i ihay mi'i e hap ewy te ihay hawyi ta'aipok hawyi toi'atupuēti i ra'yn i'atuket kai myē'ym mo. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Pyno waku ra'yn uima'at hamuat hap put'ok e ra'yn e i'atuepe. Mi'i hawyi yt nakuaria po pe ra'yn areine'en e. ⁴²Pyno toran na'yn e. Eweipoī'am no eweha'at ro meikowo uima'at hat tuut ra'yn e.

Ta'atupytyk Ta'yn Iesui

Mateu 26.47-56; Iruka 22.47-53; Iuwāu 18.3-12 Piat Ewy

⁴³Mio tā e turan wētup ok hemiit Iuta 12 ok hap tuut. Mi'i wywo tpy'i kahato ra'yn surara'in tō'ē tō'ē Iesui pyhik hanuaria. Irania'in aria'yp akun ko'i wywo irania'in kyse'yp wywo tō'ē tō'ē. Pa'i koro miwan enoi haria nagnia mipororia tō'ē tō'ē hemiit Iuta upi. ⁴⁴Sa'awy'i ma'ato Iuta henoī surara'in me -Aiūwat uimi'āpysig ewetopytyk e katupono ti aru Iesui ra'yn Mi'i Miit e. Mi'i ti aru ewei'apytyk o hawyi ewetioto o e Iuta sa'awy'i surara'in me. ⁴⁵Mi'i hawyi put'ok to'e hawyi Iuta tokosap Iesui kape hawyi toi'āpysig -Uimu'e hat to'e hawyi. ⁴⁶Mi'i hawyi surara'in topytyk ta'yn Iesui. ⁴⁷Mi'i pote wētup ok Iesui emiit i'yatypiat iherep ta'yn towape pyi kyse'yp hawyi toi'ahape hep ta'yn pa'i akag emiit. ⁴⁸Mi'i hawyi topyhik teran haria pe to'e Iesui -Sero'ok e hat Uito mi'i pote apo eweī'ē uipyhik hamo kyse'yp ko'i wywo aria'yp akun ko'i wywo e. ⁴⁹Ha'awyte areine'en aat eiwywo Tupana motypot yat pe wuat'i e'at pe eimu'e hamo ma'ato mekewat e'at pe yt uipytyk hin i eipe e. Ma'ato mesup ti aikotā nimo

tohenoi yian me miwan me uhetiati hap ewy ti ra'yn uipytyk eipe e topyhik haria pe. ⁵⁰Mi'i hawyi iwyrria'in yne ti'atoiat ra'yn Iesui. Te'eruwesytpok yne ipytyk hawyi. ⁵¹Mi'i hawyi ma'ato wētup kurum iwasu toto Iesui upi tuwesuwu puo yn. Mi'i ti surara ta'atuhā'āg ipytyk hamo. ⁵²Ta'atupytyk teran pykai kurum iwasu hesokpe ete ma'ato totoiat tuwesuwu hap i'atupo pe hawyi topopy ra'yn yt kat i topiit piat sokpe wywo i teput.

Iesui Toine'en Pa'i Kororia Py'asetpe

Mateu 26.57-68; Iruka 22.63-67; Iuwāu 18.19-24 Piat Ewy

⁵³Mi'i hawyi ta'atuereto Iesui pa'i akag koro kape. Mi'i hawyi yne nagnia pa'i wato ko'i miwan enoi haria te'eruwa'atunug na'yn. ⁵⁴Mi'i hap kape toto Iesui upi Peteru ma'ato yt heremo i. Mi'i hawyi tokosap Iesui upi pa'i wato e'oken'lypy kape. Mi'i hawyi ta'apyk surara'in py'asetpe aria kupyke tuwemope hamo. ⁵⁵Mi'i hawyi pa'i wato emiit'in tu'isaria wywo ta'atukat Iesui kuasa te haria i'auka hamo. Ta'atukat kahato i'aparap hap i'auka hamo ma'ato yt ta'atupuēti i. ⁵⁶Mi'i pote heso rakaria yn na'yn henoi ikuasa hap itote ma'ato yt i'ewy i ra'yn ta'atuhenoī sa'ag. ⁵⁷Mi'i hawyi ikuasa haria wētup ok wētup ok i'atupoī'am ta'atuehay hamo. ⁵⁸-Yt naku i mi'i i'atu'e katupono watikuap i'e hap. —Pyno Tupana motypot yat atimoma ra'yn wen ma'ato myē'ym e'at pe hawyi atunug ira'yn yt miit'in po wo i to'e sa'ag i'atu'e. ⁵⁹Ma'ato yne i'atu'e hap ko'i yt to'o'ewy i ta'atuhenoī. ⁶⁰Mi'i hawyi ipoī'am na'yn pa'i akag koro apo to'e Iesui piat hamo -Ta'atuhenoī kahato eminug yt naku i hap ko'i ma'ato yt kat ere'e i e. Eti'atuwesat ro pywo apo ta'atuhenoī sio yt e. ⁶¹Ma'ato ipo'inik ne'i ra'yn Iesui. Yt kat e i hawyi pa'i akag i ra'yn apo e tope -En apo Tupana Mipo'oro Miit'in Porekuat nuat sio yt e. En apo Tupana Wakuat Sese rakat Sa'yru e. ⁶²Mi'i hawyi ti Iesui tiwesat -Ta'i Uito Mi'i Miit e'e hap ewy e. Meiūran ti aru ewei'akasa Uito Miit'in Yke'et Tupana hesaika po'og nakat po sese kai apyk pe e. Ta'i ewei'akasa ti aru uhuut turan atipy kaipyi ywyhig kytsig me e. ⁶³Mio tā e Iesui pote pa'i akag koro totat tesokpe hawyi toihiot ra'yn topy'ahak Iesui etiat moherep hap hawyi to'e -Pyno yt watiky'esat i po'og miit'in ehay Iesui etiat meiūpe katupono iwē pyi yne ahehamo yt naku i mio tā e sa'ag ihay e. ⁶⁴Mi'i hawyi irania'in tiwesat -Pywo mio watikuap ta'yn aikotā ihay sa'ag hap etiat i'atu'e. Kat som waku watunug e. Te'eruwanetup hawyi -Pywo waku wati'auka i'e hap upi i'atu'e. ⁶⁵Mi'i hawyi irania'in kuitu i'atu'e Iesui ete hawyi irania'in ihahik i'ahyk ahyk hamo hawyi te'ero'e -Etikuap yne pote uwe mio e'ahyk ahyk apo i'atu'e Iesui pe. I'ewyte surara'in howa petek tuereto Iesui piit etc.

Mateu 26.69-75; Iruka 22.56-62; Iuwāu 18.15-27 Piat Ewy

⁶⁶Mi'i turan Peteru toine'en oken note aria kupyke tuwemope turan ni wētup pa'i koro emiit haryporia tuut. ⁶⁷Mi'i ta'akasa Peteru kape

aria kupyke hawyi teha'at hawyi to'e -Are an worokuap en tawa Nasare piat Iesui emiit keñ en e. ⁶⁸Ma'ato Peteru to'e -U pa' yt atikuap i kat ere'e mana e. Mi'i hawyi Peteru toto kurara e'oken'ypy wato kape. ⁶⁹Haryporia ta'akasa Peteru kape ira'yn hawyi to'e i -Pywo mi'i ti meü Iesui emiit e. ⁷⁰Ma'ato Peteru ira'yn -Yt uito i rat e. Meüüran i'yatypiaria i'ewyte te'ero'e -Pywo En ni wētup ok hemiit katupono tama Karireia kaipywiat en i'atu'e. ⁷¹Ma'ato Peteru tiwesat -Yt uheso i ti. Uheso pote waku ra'yn Tupana uhaty'i haty'i e. Pywo rat yt atikuap i Mi'i Miit Iesui ti rat e Peteru. ⁷²Mio tā e hawyi ihay ra'yn mekewat waipaka. Mi'i pote Peteru iwatetup Iesui ehay sa'awy'i wuat kape -Waipaka ehay typuat hap owakai te —Yt atikuap i Mi'i Miit ere'e aru uhepiat myē'ym mo iraniam'in me e Iesui Peteru pe sa'awy'i. Mi'i Iesui e hap kape iwatetup Peteru teso hap kape hawyi tuwak kahato haty wo tuwemoti kahato haype.

Mateu 27.1-14; Iruka 23.1-5; Iuwāu 18.28-38 Piat Ewy

15 ¹Mi'i hawyi hunete aat wētem hawyi meremo te'eruwa'atunug pa'i wato ko'i nagnia miwan enoi haria yne yne iraniam'in wo'onapin sa'ag haria wywo i ra'yn te'eruwa'atunug. Mi'i hawyi to'ope to'oehay aikotā aikotā waku Iesui ete ta'atunug hap ko'i ete. Mi'i hawyi ta'atupo'i po'i hawyi ta'atuere'to hawyi ta'atuium morekuat Piratu kape. ²Mi'i hawyi morekuat apo apo e Iesui pe -En apo luteu ywania Porekuat e. Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pywo e'e hap ewy e. ³Mi'i hawyi pa'i wato ko'i tikuasa kahato ra'yn Iesui. ⁴Mi'i hawyi morekuat Piratu apo e i Iesui pe -Ekuasa kahato mi'iria Uhyt e. Yt kat ere'e i apo eti'atuwesat e. ⁵Ma'ato yt kat e i po'og Iesui. Mi'i pote morekuat tuwanetup kahato -Kat pote'i yt toi'atuwesat i e tuwanetup hawe.

Mateu 27.15-26; Iruka 23.13-21; Iuwāu 18.39–19.16 Piat Ewy

⁶Yne 12 ewaty e'at pe ienuk hap e'at pe morekuat tiporenorem wētup ok wo'opyhik hap wyi miit'in miky'esat ewy. ⁷Mekewat ewaty pe toine'en morekuat wo'opyhik hawe wētup ok yt naku i rakat Parapa e hap. Mi'i ti morekuat tipyhik sa'awy'i katupono wo'oheiro hap tote toi'auka wētup ok miit. ⁸Mi'i hawyi te'eruwa'atunug morekuat kape miit'in hawyi ta'atuhētup -Morekuat etiporenorem i ro emipyhik wētup ok i'atu'e. ⁹Mi'i hawyi Piratu tiwesat -Eweiky'esat apo pyno atiporenorem ei'ywania Porekuat Iesui hap e. ¹⁰Mio tā e Piratu i'atuepe pa'i akag ko'i moweuka'i hamo katupono Piratu tikuap pa'i ko'i Iesui auka teran i'atupy'ahak kahato hete miit'in miat iky'e pote i'atuhay'ywyi pote. ¹¹Mi'i hawyi pa'i akag ko'i te'ero'e wa'atunug haria pe -Pyno Parapa waku etiporenorem waku ewei'e i'atu'e itotiaria pe. Mi'i hawyi -Yt etiporenorem nei'o Mi'i Miit Iesui ma'ato etiporenorem emipyhik Parapa i'atu'e Pa'i akag ko'i mienoi ewy i'atu'e morekuat Piratu pe ¹²Mi'i hawyi Piratu to'e -Kat

aru pyno atunug Ei'ywania Porekuat ete e. ¹³Mi'i hawyi ta'atuwesat ta'atuehay pirik wo -Ewei'auka ro ewei'auka ro i'atu'e. ¹⁴Mi'i pote Piratu apo e -Kat poteñ kat som tutunug yt naku i e. Mi'i hawyi te'ero'e i po'og haty wo -Ewei'auka ro i'atu'e. ¹⁵Mi'i hawyi mi'iria mowepiit hamo morekuat Piratu tiporenorem Parapa wo'opyhyp hawyi. Mi'i hawyi toipo'oro Iesui ipok pok hamo hawyi tutum tesurara'in me aria'yp posak etiat i'auka hamo.

Iesui Toine'en Surara'in Mi'ahyk Ahyk Hamuat

Mateu 27.27-31; Iuwāu 19.2-3 Piat Ewy

¹⁶Mi'i hawyi surara'in tioto Iesui aikope morekuat mipyhyk haria saty'i saty'i hamuat hap kape. Mi'i tote hawyi hereto haria ti'atukay kay irania'in surara'in ko'i Iesui moweuka'i hamo. ¹⁷Mi'i hawyi ta'atupag Iesui piit pe sokpe hup'i morekuat ewy. Mi'i hawyi ta'atupi'ig morekuat e'amatap ma'ato hu kawiat ne'i. Mi'i hawyi ta'atupag i'akag me ta'atumikyry'i hap. ¹⁸Mi'i hawyi te'eruwēpowat ta'atumikyry'i hap -Wakuat wakuat En luteu ywania porekuat i'atu'e sa'ag imohit hap ne'i ma'ato. ¹⁹Mi'i hawyi te'eropoityk pina wy'yp ko'i wo i'akag ete hawyi kuitu i'atu'e tuwete hawyi te'eruwepy'ātutuk ta'atumotypot yt pywo pe i hamo. ²⁰Ta'atumikyry'i kahu hawyi ta'atuhep i ra'yn ta'atumipag sokpe hup'i morekuat ewy hap hawyi ta'atupag iwat hesokpe sese i ra'yn. Mi'i hap tote pyi ta'atuereto aria'yp posak etiat i'auka hamo.

Ta'atu'auka Ra'yn Iesui

Mateu 27.32-44; Iruka 23.26-43; Iuwāu 19.17-27 Piat Ewy

²¹Mi'i hawyi muap upi Simau yi Sireneu kaipywiat mekewat Aresātere ywot Huwu ywot tuut toko kaipyi. Mi'i hawyi tokosap hawyi surara'in te'ero'e tope -Etipowyro ro Iesui he'aria'yp posak ereto hap ete i'atu'e mekewat Simau me.

²²Mi'i hawyi ta'atueroto Iesui I'akag Kag e hap e'yity'ok kape ma'ato Iesui pusu puo Koukota e hap kape. ²³Put'ok ta'atu'e hawyi ta'atuium neran Iesui pe mohag Mira e hap Uwa hy Mira puo haty monik hamo ma'ato yt tutu'u i. ²⁴Mi'i hawyi ta'atuhep i ra'yn hesokpe hawyi ta'atupehik ta'yn aria'yp posak ete hawyi te'eruwemahara ra'yn aikotā waku hesokpe ta'atupat'ok pat'ok hamo to'ope. ²⁵Mi'i hawyi ihat'ok po'og na'yn hawyi ta'atupehik ta'yn aria'yp posak ete. ²⁶Mi'i hawyi toine'en miwan kat pote Iesui auka hap enoi hap aria'yp posak tote. Mi'i ti henoi miit'in me -Mi'i Miit luteu Ywania Porekuat e. ²⁷I'ewy te' tyy ok iwywo ta'atupehik i'atue'aria'yp posak ete sero'ok e haria miit'in atuuka haria ipo ran kai ipo sese kai. ²⁸-Yt nakuaria i py'asetpiat iku'uro pote Mi'i Miit i'ewy te' yt naku i te'eruanetup hawe e Tupana ehay moherep hat Isaia tomiwan 53.12 pe. ²⁹Mi'i hawyi gosap haria te'eruwemoko'i moko'i

howawi ta'atuehay mikyry'i tuwete -Meiẽ Tupana motypot yat ok hytpun hat hawyi myẽ'ym e'at piat yn inug pakup i hat i'atu'e. ³⁰-Erehakyera'at ro i'atu'e. Era'apyk to e'aria'yp posak pyi i'atu'e. ³¹I'ewyte pa'i watoria miwan enoi haria to'okyry'i tuete -Ta'i irania'in ni toi'atuehakyera'at kuap ma'ato tuwewi ti yt tuwehakyera'at kuap hin i i'atu'e. ³²Mi'i hawyi te'ero'e ta'atuehay mikyry'i hap wywo Iesui pe -Pyno En Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat pote waku era'apyk to aria'yp posak tote pyi i'atu'e. Ta'i e'apyk hap aria'yp posak pyi uruta'akasa pote ti aru uruimohey ra'yn En yt pote yt i'atu'e Iesui pe imoweuka'i haype. Mi'i hawyi i'yatypiaria mipehik ko'i te'ero'e yt naku i tope irania'in ehay ewy.

Iesui Iku'uro Sese Ra'yn

Mateu 27.45-56; Iruka 23.44-49; Iuwãu 19.28-30 Piat Ewy

³³Atposake hawyi aat min'e hap kape i'ypyryp kahato wãtym ewy ra'yn yne mesuwat yi tote topyhu'at. ³⁴Myẽ'ym ura hawyi Iesui iwẽpap'i tehay pirik wo -Uhetupana Uhetupana kat pote ui'atoiat En e. Ma'ato topusu puo to'e -Erui Erui irama sapatani e. ³⁵Mi'i hawyi seha'at haria te'ero'e -Meiẽ toikay kay sa'awy'i wuat ase'i Eria topowyro hamuat i'atu'e. ³⁶Mi'i hawyi wẽtup ok teput amukiusu ap ewywuat kape hawyi toipo'i pina wy'yp ãpo ete hawyi toipuka ihy haiug nakat pe. Mi'i hawyi tutum Iesui pe ihy sym hamo. Mi'i hawyi to'e irania'in me -Apuete to'iro wateha'at sio Eria tuut imo'apyk aria'yp posak pywiat hamo sio yt e. ³⁷Mi'i hawyi Iesui kak e haty wo hawyi ipyhu tek'e ra'yn iku'uro sese ra'yn. ³⁸Mi'i hawyi Tupana motypot yat wato e'okenhyp wato sokpe i'anam kawiat miit'in pyhyp hap Tupana kapiat hap hiot'e ra'yn atipy kaipyi oken'ypy yi kape. ³⁹Mi'i hawyi surara akag Iesui owa kaipyi ta'akasa yne aikotã Iesui iku'uro hap hawyi to'e -Pywo rasig Meiẽ Ihainia ti Tupana Sa'yru sese e. ⁴⁰Tukupte'en itote haryporia'in tawa Ierusrãi kaipywiaria te'era'akasa pya pyi Iesui auka hap kape. Mi'i haria py'asetpe tukupte'en mana Sarume mana Maria Matarena hawyi Sarume hawyi mana Maria Iuse ty i'ewyte Tiaku ty. Tiaku Iuse sa'yru iwat'yp'i toine'en. ⁴¹Mi'iria sa'awy'i Iesui ieine'en tama Karireia piat turan tuwat Iesui upi heropat hamo. Yt mi'iria yn i ma'ato i'atu haryporia tõe Iesui upi Ierusrãi kape. Mi'i pote tukupte'en itote mekewat e'at pe i'auka hamuat turan.

Ta'atusyp Ta'yn Iesui

Mateu 27.57-61; Iruka 23.50-56; Iuwãu 19.38-42 Piat Ewy

⁴²Tupana motypot hap e'at owakai te wãtym'i na'yn pote ta'atunug neran yn waku ra'yn yt Iuteu ywania yt ipotpap i hap e'at owakai. ⁴³Mi'i pote wãtym'i turan pote Iuse tawa Arimateia kaipywiat ti'asyp teran na'yn Iesui piit meremo aat min'e hap yian mete. Iuse ti Iuteu ywania atunapin hat akag

waku sese rakat. Miit'in mimotopotno Iuse. Mi'i ti hekatup kahato karamuo Morekuatno Tupana tuut hap e'at. Mi'i ti toto morekuat Piratu kape Iesui piit êtup hamo hyp hamo. ⁴⁴Mi'i hawyi morekuat Piratu tuwanetup -Iku'uro ra'yn koity puo yt paî e tuwanetup hawe. Mi'i pote toikay kay tesurara akag hawyi apo e tope -Iku'uro ra'yn apo Iesui sio yt e. ⁴⁵Mi'i hawyi toiwesat -Ta'i iku'uro sese ra'yn e. Mi'i pote morekuat tum na'yn Iuse pe Iesui piit. ⁴⁶Mi'i hawyi Iuse toto sokpe kyt'i kype kyi'at hamo. Mi'i hawyi toimo'apyk Iesui piit aria'yp posak pyi. Mi'i hawyi tohuwy ipiit mekewat sokpe kype kyt'i wo. Mi'i hawyi totopag ipiit wo'osyp pakup we nu ka'a pe. Mi'i hawyi toho'okenhyp ta'yn nu wato wo ra'yn. ⁴⁷Mi'i turan Mana Maria Matarena mana Maria Iuse ty te'era'akasa yne Iesui syp hap aikopiat hyp hap.

Iesui Tuwehymut Ra'yn

Mateu 28.1-8; Iruka 24.1-12; Iuwãu 20.1-10 Piat Ewy

16 ¹Tupana motypot hap e'at kosap hawyi mana Maria Matarena mana Sarume hawyi mana Maria Tiaku ty tikyi'at mohag hy ikamhig se rakat Iesui piit pen hamo. ²Mi'i hawyi hunete mytu'u e'at pe aat wêtem turan tuwat ra'yn Iesui syp hap kape. ³Mi'i turan muap upi te'ero'e to'ope -Uwe aru ho'o'okenhyp'ok ahepe i'atu'e. Nu wato ipoty pote Iesui syp hap oken'ypy i'atu'e. ⁴Ma'ato te'eraha'at turan te'okenhyp'ok pe ra'yn toine'en ika'a. ⁵Mi'i hawyi tuwehyt'ok nu ka'a pe. Mi'i hawyi mo sese kai apyk pe te'era'akasa kurum iwasu ewywuat atipy kaipywiat ieine'en hat sokpe kyt'i i'ywop takat piat. Mi'i hawyi i'atuperup ta'yn. ⁶Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Yt gyt ewei'e tei'o e. Atikuap kat pe ewei'ê. Iesui tawa Nasare piat kape ewei'ê e. Aria'yp posak etiat mi'auka kape ewei'ê meikowo e. Yt uwe i ra'yn Iesui meiupe hyp hawe e. Katupono toine'en i ra'yn gu'uro pyi e. Eweha'at ro aikope ipag hap kape e. ⁷Mi'i pote ewei'aipok i ro iwyrria'in miat henoi hamo i'ewyete Peteru kape hawyi ewehenoi Iesui ehay i'atuepe -Areto ti aru ahetama Karireia kape ehelyian me e hap e. Mi'i tote ra'yn aru wato'opuêti i aikotã are'e sa'awy'i e hap ewy e. Mi'i e hap ewehenoi ro e atipy piat haryporia pe. ⁸Mi'i hawyi haryporia'in ikohyeput kahato Iesui potmu'eria 11 ok takaria kape henoi hamo. Yt uwe pe i ta'atuhenoï muap upi te'eroken'ê haype.

Iesui Timoherep Maria Pe

Iuwãu 20.11-18 Piat Ewy

⁹Mi'i hawyi mekewat mytu'u e'at pe Iesui wêtem gu'uro pywiat hap e'at pe hunete Iesui tuwemoherep Maria Matarena kape tomiahiag sopo 7 ok takat pot'i kape. ¹⁰Mi'i hawyi Maria ta'aipok iwyrria'in kape henoi hamo. Mi'iria paa i'atu'e te'eruwak po puo toi'atupuêti. ¹¹Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Ta'aipok i ra'yn ni Iesui gu'uro pyi Mimi'in e. Ara'akasa i ra'yn an uito e i'atuepe. Ma'ato mio tã e hap iwyrria'in yt timohey i.

Iruka 24.13-35 Piat Ewy

¹²Mi'i hawyi typy ok hemiit tuwat wētup tawa kape. Mi'i hawyi muap tote Iesui tuwemoherep i'atuewowi ma'ato yt ta'atukuap i sa'awy'i.

¹³Ta'atukuap Iesui hawyi te'era'aipok irania'in miat henoi hamo. Ma'ato ta'atuhenoi hawyi i'ewyte yt ta'atumohey hin i.

Mateu 28.16-20; Iruka 24.36-49; Iuwāu 20.19 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi 11 ok takaria kape Iesui tuwemoherep i'atuenuk turan. Mi'i hawyi toi'atusaty'i saty'i tehay wo -Kat poteĩ yt eweimohey i uheine'en pakup i hap kapiat akasa haria e. Eipy'a heg kahato e i'atuepe. ¹⁵Mi'i hawyi to'e i -Uiwyria'in eweiwat ro yne mesuwat yi totiaria wuat'i ywania uhehay wakuat enoi hamo e. ¹⁶Uwe uwe uimohey haria weset'ok haria ti aru uimiehakyera'at nuaria te'eropyhu'at e Iesui. Ma'ato yt uimohey i haria ti aru wo'o'apiheg haria tukupte'en wuat'i e'at pe e. ¹⁷Mi'i hawyi uimohey haria tomoherep miit'in me wakuap kahato. Mi'i tā ta'atunug ahiag ko'i miit'in miat ta'atusopo uhesaika wo. Musu pakup ko'i ta'atusu'at. ¹⁸Mi'i hawyi moĩ ok akit hanuaria tukupte'en. Moĩ pytyk pykai yt haty i uimohey haria ete e. I'ewyte gu'uro hy u pykai yt haty i i'atuete e. Ta'i i'ahuu rakaria ete te'eruweponug hawyi waku ra'yn i'atuete e.

Iruka 24.50-53 Piat Ewy

¹⁹Mio tā e Aika'iwat Iesui hawyi Tupana tioto Iesui atipy kape. Mi'i hawyi ta'apyk Tupana po sese kai.

²⁰Mi'i hawyi hemiit'in tuwat ra'yn Iesui ehay enoi hamo wuat'i ywania mesuwat yi totiaria enoi hamuat. I'ewyte ti I'atuka'iwat Pa'āu ipotpap kahato i'atuwywo tesaika wo wakuap i'atumisepap hap nug hamo miit'in miat tomohey hamo.

Iruka

Iruka Miwan

Lucas

1 ¹Mehin Teowiru Iesui put'ok e yi tote hawyi i'atu kahato miit'in iwan haria aikotā aikotā tuwemoherep mesuwiat put'ok e ra'yn aipy'aset piat turan wuat ko'i etiat. ²Ta'atuwan mekewat ta'atumienoi ahepiat kat ko'i kat ko'i te'era'akasa sa'awy'i te wuat hap ko'i. Mi'i kaipyi ti ta'atuhenoi hanoi Tupana ehay ko'i. ³Mi'i tupono ti uito aremu'e kahato torannia aikotā aikotā tuwemoherep sa'awy'i te wuat ko'i ete hawyi atipuēti waku kahato hawyi are'e -Pyno waku atiwan torannia kat e kat e som hāpyk hap ko'i epiat ikuap hamo.

Sakaria Hawyi Isapeu Etiat

⁴Waku mesuwat uimiwan kaipyi etikuap hāpyk kahato pywuat sese rakat. ⁵Karāpe Eroti morekuatno toine'en yi luteu pe turan toine'en wētup ok pa'i koro Sakaria e hap. Mi'i ti pa'i koro Apia ywania hit kaipywiat. Ihary'i set wyti Isapeu. Mi'i ti i'ewyte pa'i koro Arāu emiariru miaria. ⁶Mi'i Sakaria ti tehary'i wywo tukupte'en hāpyk kahato inug Tupana ehamo. Ta'atumotypot sese torannia Tupana wo'onapin hap ko'i. ⁷Ma'ato ti mi'iria yt imepyt rakaria i tukupte'en. Katupono ihary'i Isapeu yt i mepyt rakat i pote. Kat pote mi'iria tukupte'en i'atuporo kahato ra'yn wy. ⁸Mekewat e'at pe ti Sakaria tunug pa'i koro potpap hap Tupana ehamo. Toi'airo towat topotpap hap e'at. ⁹Aikotā pa'i kororia eko ewy tutunug. Mi'i pote teke Tupana motypot yat pe mekewat ikap ikamhigse rakat wuk yparakai totiat hamo. ¹⁰Karāpe toiwuk ta'yn ikap turan miit'in ō'ē haria tukupte'en oken note oken'ypy kai i'atuehay Tupana kape.

¹¹Mi'i turan Tupana emiit tuwemoherep ta'yn Sakaria kape y'am me mekewat mosese kawiatno ikap ikamhigse rakat wuk hap yparakai ywytp. ¹²Mi'i turan Sakaria ta'akasa ra'yn hewowi hawyi token'ē kahato ra'yn ipupi hawyi yt toikuap i aikotā waku tutunug hap. ¹³Ma'ato

Tupana emiit to'e -Yt ereken'ē tei'o uipupi katupono Tupana tikuap kahato emiētup tewowiat. Mi'i tupono ti aru mesup ehary'i Isapeu imepyt rakatno ra'yn toine'en e. Mi'i tupono waku mi'i pe etum het Iuwāu are. ¹⁴Pyno iwemoherep hap ti aru emowepiit kahato hap toieine'en. I'ewyite wuat'i miit'in mowepiit hatno aru toine'en. ¹⁵Mi'i ti aru wakuat sese rakatno toine'en Tupana ehamo. Mi'i ti aru yt mahy u hat i i'ewyite mahy hesaika rakat yt karāpe i tutu'u ma'ato ti aru wuat'i e'at pe howopy Tupana Pa'āu wakuatno yn toty imyēpyi te rakat. ¹⁶Itag hawyi aru toi'atuekyi kahato ira'yn Isareu ywania sa'awy'i wuat i'atueTupana kape ira'yn.

¹⁷Mi'i ti aru toine'en Tupana ehay moherep hanuat. I'ewyite ti aru hesaika kahato rakatno toine'en aikotā sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat Eria ewyiwuat. I'ewyite ti aru i'atu'ywot'in i'atusa'yru'in wyuwat wo'owese hap tutunug. Uwe yt inug i Tupana wo'onapin hap ko'i mi'iria te'era'aipok ira'yn sa'awy'i wuat waku nug haria wo. Mi'i kaipyi Isareu ywania tukupte'en Tupana ekatup haria wo ra'yn. ¹⁸Mio tā e hawyi Sakaria apo e Tupana emiit pe. -Aikotā aru pyno atikuap mio wat emienoi katupono uito uiporo kahato ra'yn i'ewyite uehary'i iporo kahato ra'yn wy. ¹⁹Mio tā e pote Tupana emiit tiwesat -Uito ti Kapireu Tupana potpo'oro. Mi'i pote ariot ewowi sehay wakuat enoi hamo. ²⁰Ma'ato yt etimohey i mio wat uie hap mi'i pote ti aru tuwemoherep koran ra'yn eete. Kat pote yt etimohey i uie hap kaipyi ereine'en yt ihay rakatno i esa'yru wemoherep hap kape. ²¹Mi'i turan oken'ypyke gupte'en haria hekatup kahato pa'i Sakaria wētem hap. Mi'i pykai yt tuut i pot'i kahato hawyi te'eruanetup to'ope -Katuponoī koitywy heniato kahato toine'en mot'i Tupana motypot yat pe i'atu'e. ²²Mi'i hawyi pa'i Sakaria tuwētem hawyi put'ok e oken'ypykiaria ete hawyi tohenoi teran wen ma'ato topo wo yn tohenoi yt tehay kuap i pote. Mi'i pote oken'ypykiaria te'ero'e to'ope -Pyno tomuetu wuat ewy ra'yn Tupana e'okipyke toine'en turan pote yt ihay kuap i i'atu'e. ²³Mi'i hawyi Sakaria tunug yne ra'yn topotpap hap Tupana motypot yat piat hawyi ta'aipok ira'yn to'yat kape.

Mana Isapeu Iwepiit Kahato Ra'yn

²⁴Mi'i hawyi toine'en porap'i to'yat pe turan ihary'i Isapeu imepyt'a ra'yn hawyi toine'en 5 ewaty to'yat pe yt aikowo I hewyry. Mi'i hawyi to'e ²⁵Mio koitywy uika'iwat uipowyro kahato ra'yn. Mi'i pote mio yt uwe kuap i ra'yn uimohit yt uimepyt i hap ete.

²⁶Wētup e'at pe mana Isapeu 6 ewaty ra'yn imepyt'a toine'en turan Tupana tipo'oro i ra'yn sa'awy'i wuat atipy kaipywiat suut hat Kapireu wētup tawa yi Karireia piat tawa Nasare kape. ²⁷Mi'i ti tuwemoherep pi'ā makuptia Maria kape. Mi'i turan toiky'esat te'aito wo wētup ok ihania Iuse e hap. Mekewat morekuat Tawi emiariru miariru. Mekewat Pi'ā

makuptia set wyti Maria e. ²⁸Mi'i hawyi Tupana emiit put'ok e hawyi to'e -Eremowepiit ro Maria katupono en mesup Tupana mipoityro wo ra'yn ereine'en. Katupono mio aipotypot Tupana toine'en kahato ra'yn ewywo. ²⁹Mio tã e hap Maria tikuap hawyi yt toikuap hin i aikotã waku tutunug hamuat hap. Mi'i hawyi tuwanetup kahato kat som Tupana tunug teran uhepe e. ³⁰Mi'i hawyi Tupana emiit po'og to'e tope -Yt ereken'ẽ tei'o Maria e katupono Tupana ti tuwehum kahato ewowi e. ³¹Pyno emepyt'a hamuat wyti. Mi'i emepyt wyti aru tuwemoherep ihainia. Mi'i pe waku etum het Iesui ere. ³²Mi'i ti aru wakuat sese rakat topyhu'at Tupana ywaiti piat ieine'en hat Sa'yru e. Mi'i ti aru Tupana tunug morekuatno aikotã sa'awy'i wuat morekuat Tawi ewy. ³³Mi'i ti aru toine'en wuat'i e'at pe Iako saipepiaria porekuatno. Mi'i ti aru heine'en morekuatnuat hap yt karãpe i aru ikahuro. ³⁴Mi'i hawyi Maria apo e Tupana emiit pe -Aikotã aru pyno tuwemoherep uimepyt katupono yt uwe ihainia wywo i areine'en pykai e. ³⁵Mio tã e pote atipy kaipywiat tiwesat -Ta'i Tupana Pa'ãu wakuat wyti aru tuut ewowi hawyi Tupana esaika hap kaipyi ti aru imepyt'a rakatno ereine'en. Mi'i pote ti aru mekewat hirokat hit Wakuat sese rakat toine'en Tupana sa'yru e.

³⁶Etikuap apo e'api'i Isapeu piat miit'in te'ero'e hap -Yt karãpe i aru imepyt rakatno toine'en i'atu'e pykai mio imepyt'a rakatno ra'yn toine'en 6 ewaty ra'yn iporo kahato ra'yn pykai e. ³⁷Kat pote Tupana pe yt kat i hin i niatpo. Ta'i tutunug kuap yne to'e hap ewy. ³⁸Mi'i hawyi Maria to'e -He pyno uito Tupana eropat hat areine'en e. Mi'i pote kat som tutunug neran uhepe mi'i hap ewy aru tutunug yne to'e uhepiat hap ko'i e. Mio tã e hawyi Tupana emiit ta'aipok ira'yn i'yatypopyi.

Pi'ã Maria Toto Ra'yn Mana Isapeu Ewowi

³⁹Mi'i Mekewat e'at pe waku pe yne ra'yn hawyi Maria toto ra'yn meremo mekewat yity'ok totiat wẽtup tawa Iuta kape te'api'i Isapeu yat kape. ⁴⁰Put'ok e hawyi teke ra'yn Sakaria yat pe hawyi -Waku te'api'i Isapeu pe. ⁴¹Karãpe Isapeu tikuap ta'yn waku e Maria tepiat hap. Mi'i pote meremo imepyt tuwemokup i'ymyẽpe. Mi'i hawyi Isapeu hawopy ra'yn Tupana Pa'ãu esaika wo. ⁴²Mi'i hawyi Isapeu to'e tehay pirik wo -En wyti po'og Tupana mipoityro torannia haryporia'in kai. I'ewyte emepyt wyti toine'en Tupana mipoityro kahato wy. ⁴³Uweĩ uito kan hamoĩ uipotypot ty tuut uhewowi. ⁴⁴Mi'i pote ti meremo atikuap ehay waku ere'e uhepiat hap hawyi meremo uimepyt huruk e iwepiit ui'ymyẽpe e. ⁴⁵Ta'i en ni Tupana mipoityro wo kahato ereine'en. Mi'i pote atimohey kahato ui'ka'iwat tunug aru to'e hap ewy e.

Pi'ã Maria Wepy Hap

⁴⁶Mi'i hawyi mana Maria to'e -Uipy'a pe arehum kahato uika'iwat kape. ⁴⁷Uipa'ãu iwepiit kahato toine'en kat pote Tupana kaipyi tuut

uhéhakyera'at hap pote. ⁴⁸Kat pote mi'i ti iwetatup uhewowi uito kurin kahato rakat areine'en semiit ne'i pykai. Ma'ato mesuwe pyi ti aru torannia ra'yn te'ero'e uhepe meiē ti haryporia Tupana mipoityro kahato ra'yn i'atu'e. ⁴⁹Kat pote Tupana hesaika rakat timoherep iwato kahato rakat uipuo pyi. Mi'i set wyti wakuat kahato rakat e. ⁵⁰Egyi'at hap wyti aru toimoherep kahato torannia emotypot haria saipe piaria saipe piaria pe. ⁵¹Topo esaika wo ti aru toimoma yne kuap uito po'og torannia kai l'atu'e ta'atuwanetup hawiat rakaria. ⁵²Toipuruk yne aru morekuaria hesaika rakaria i'atueiam myi mi'i hawyi i'atueiam me aru tohytmoĩ miit perup'i kahato ko'i ra'yn toi'atumowato. ⁵³Toi'atupoi kahato aru hesy'at rakaria ihaky'e'i rakaria ma'ato hekat rakaria aru toi'atupo'oro yt kat wywo i ra'yn. ⁵⁴Tutunug yne aikotā to'e sa'awy'i wuaria aha'ase'i'in piat to'e hap ko'i. ⁵⁵Iwetatup Aparāu piat tegyi'at hap kape. I'ewyte wat'i e'at pe iwetatup hāipe piaria kape aikotā to'e sa'awy'i ahe'ase'i'in piat hap ewy. ⁵⁶Mi'i hawyi Maria toine'en porap'i myē'ym ewaty ta'api'i Isapeu wywo hawyi ta'aipok ira'yn to'yat kape.

⁵⁷Mi'i hawyi Isapeu mepyt hap e'at put'ok e ra'yn hawyi tuwemoherep ta'yn imepyt ihainia. ⁵⁸Mi'i hawyi irania'in iwyrria'in Hete'i wuaria i'ewyte iwyrria'in seseria ikuap ta'yn iwato kahato tesaika hap Tupana timoherep Isapeu piat hap. Mi'i pote torannia i'atuwepiit kahato ra'yn Isapeu ete. ⁵⁹Mi'i hawyi hirokat toine'en 8 e'at ra'yn hawyi tuwat ra'yn hemusin āpy sokpe tek hamo. I'ewyte het nug i'ywot Sakaria set puat hamo. ⁶⁰Ma'ato ity to'e -Yt e iwat het wyti Iuwāu e. ⁶¹Mio tā e pote te'ero'e -Ma'ato ewat ewyrria'in set yt wētup i mio tā e i'atu'e. ⁶²Hawyi ta'atupo wo ta'atunug i'ywot kape apo ta'atu'e hap -Kat eĩ waku wahet nug i'atu'e. ⁶³Mio tā i'atu'e hawyi Sakaria hētup wētup aria'yp kype iwan hamo hawyi toiwan na'yn het Iuwāu e ma'ato mio tā e toiwan pote torannia miit'in -Kat poteĩ mio tā e het tutunug i'atu'e. ⁶⁴Ma'ato Mi'i turan Sakaria ihay kuap ira'yn hawyi tuwehum kahato ra'yn Tupana kape. ⁶⁵Mi'i pote iwyrria'in i'wytyt piaria te'eroken'ē kahato ra'yn hawyi torannia aikotā aikotā hap ko'i ta'atuhenoi henoi ra'yn torannia yity'ok hit ko'i upi yi Iuteu pe. ⁶⁶Yne ikuap haria te'ero'e ta'atuwanetup -Aikotā aru mi'i mepyt i'atu'e. Katupono Tupana wakuat kahato tutunug toieine'en hap ete.

Sakaria Wepy Hap

⁶⁷Mi'i hawyi ti howopy kahato ra'yn Tupana Pa'āu wakuatno hawyi tohenoi henoi kahato ra'yn mio tā e. ⁶⁸Eiwehum no aika'iwat kape Isareu eTupana kape katupono tuut ra'yn temiit'in powyro hamo i'ewyte l'atuehakyera'at hamo. ⁶⁹I'ewyte toipo'oro ra'yn ahewowi wētup ok hesaika kahato rakat wo'ohakyera'at hat. Mi'i ti sa'awy'i wat temiit Tawi saipe piat. ⁷⁰Katupono nimo kahato ra'yn Tupana henoi mi'i etiat mekwat

tehay moherep haria wẽ pyi. ⁷¹Katupono tutum ahepe ahehakyera'at ahewanikaptia po pywiat hamo. Torannia meimuẽwat yt aiky'e'i haria esaika hap po pywiat hamo. ⁷²Sa'awy'i wuat to'e hap wyti tegyi'at hap toimoherep kahato ahe'ase'i'in me. Yt toiwuare hin i tehay tomimoheg i'atuwywuat. ⁷³I'ewyete wẽtup toimoheg tehay sa'awy'i wuat ahe'yian miat Aparãu me.

⁷⁴Toimoheg wyti sehay ahehakyera'at ahewanikaptia po pywiat hamo hawyi watimotypot yt aiken'ẽ wywo hin i. ⁷⁵Mi'i hawyi Tupana ainug neran hãpyk kahato rakaria wo aikotã tewaku hap ewy. Toiky'esat yne e'at pe waku pe yn watukupte'en e pa'i Sakaria itotiarria pe.

⁷⁶Mi'i hawyi pa'i Sakaria to'e tosa'yru Iuwãu me -Uha'yru e meiüran ni aru ereine'en Tupana ywaiti piat ehay moherep hat. I'ewyete etimoherep wyti aru muap Tupana kapiat hatno e. ⁷⁷Etimoherep wyti aru aikotã waku Tupana emiit'in i'atuhakyera'at hap puẽti hamo aikotã Tupana timoweityk i'atuminug sa'ag hap ko'i. ⁷⁸Katupono aiwat aheTupana hegyi'at kahato rakat. I'ewyete wakuat kahato. Mi'i pote toimoherep ariãty êtyhot hap ahewowi. ⁷⁹Toimoẽtyhot atipy kaipyi aheine'en i'ypyrywiat turan gu'uro piat aheine'en turan. Aipu'ap toimoherep aipu'ap waku puat ahewyry hamo.

⁸⁰Mi'i turan Iuwãu itag kahato ra'yn hesaika kahato ra'yn i'ewyete ipiit esaika kahato ra'yn i'ewyete ihãite kahato. Mi'i turan toine'en yahig wato tote karamuo toimoherep to'ywania mu'e hap kape.

Iesui Wemoherep Hap E'at

Mateu 1.18–2.7 Piat Ewy

2 ¹Mekewat e'at pe po'og iwato rakat morekuat Aukutu ti'atupo'oro kahato tesurara'in tomiwan ko'i wywo torannia tawa piaria miit'in set pehik hamo. ²Pyno sa'awy'i te ta'atuset pehik miit'in morekuatno Sireneu toine'en yi Siria piat turan.

³Mi'i hawyi torannia tuwat ra'yn ta'atuwat'i atuwat'i ta'atuetawa piat tereset pehik hamo. ⁴Mi'i pote ti Iuse toto ra'yn yi Karireia totiat tawa Nasare pyi mekewat yi Iuteia kape. Itotiat tawa Perẽ e hap sa'awy'i wuat Tawi etawa kape. Kat pote Iuse toto hewowi Tawi emiariru miariru pote. ⁵Toto tuwesetpehik hamo Maria wywo. Mekewat tehaytuwy wywo. Ma'ato mi'i turan wyti Maria imepyt'a rakatno ra'yn toine'en ⁶Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ra'yn tawa Perẽ me turan hirokat wemoherep hap e'at put'ok e ra'yn. ⁷Mi'i hawyi Maria imepyt ra'yn yian. Mi'i hawyi tohuwy ra'yn hirokat hit sokpe wo hawyi toiporokpun na'yn hũria mi'u eiam me katupono yt ta'atupuẽti i ta'atueiam ta'atuket hamuat pote.

Atipy Piaria Te'eruwemoherep Uweiria Apykok Haria Pe

⁸Mekewat e'at pe tukupte'en hũria apykok haria i'atupotpap ka'ap hũ ria apykok hap etc. ⁹Mi'i tote ti atipy kaipywiat suut hat tuwemoherep ta'yn

wehūria apykok haria kape. Mi'i ti Tupana ētyhot hap wywo tuwemoherep hawyi yne i'atuete hētyhot kahato. Mi'i pote Uweiria ko'i apykok haria te'eroken'ē kahato hētyhot put'ok e ta'atuetiat pote. ¹⁰Mi'i hawyi atipy kaipywiat suut hat to'e wehūria apykok haria pe -Yt eweiken'ē tei'o uipupi e i'atuepe. Katupono wakuat sehay ahenoi teran ehepe eimowepiit kahato hamo e. Ta'i yt ehepe yn i uhehay wakuat ma'ato wuat'i ywania mesuwat yi totiaria mowepiit hap ahenoi e. ¹¹Pyno mio tuwemoherep ta'yn morekuat Tawi etawa Perēi me eehakjera'at hat eipotypot eika'iwat e. ¹²Pyno ahenoi ehepe aikotā waku eweipuēti imepyt hamuat hap. Pyno waku eweiwat tawa Perēi kape hawyi waku eweikat hūria yat. Mi'i tote wyti aru eweipuēti ui'e hap ewy sokpe wo tosuwy pe hūria mi'u eiam me e. ¹³Mi'i turan te'eremoherep ta'yn mekwat yian miat atipy kaipywiat suut hat wywo Tupana emiit'in typy'i kahato ra'yn aikotā atipy piaria surara'in sem ewy. Mi'iria ti imotypot kahato Tupana ta'atuwepy puo. -Waku kahato En. ¹⁴-Uruimotypot kahato En Tupana po'og ywaiti piat ieine'en hat. Katupono etum na'yn wakuap mesuwat yi totiaria mowepiit hap. ¹⁵Mi'i hawyi atipy kaipywiaria te'era'aipok i ra'yn hawyi hūria apykok haria te'ero'e to'ope -To'iro watuwat Perēi kape aikotā aipotypot mienoi kapiat ai'akasa hamo i'atu'e ¹⁶Mi'i hawyi tuwat ra'yn meremo hawyi ta'atupuēti ra'yn Maria i'ewyte Iuse i'ewyte hirokat ta'atupuēti ra'yn hūria mi'u eiam me. ¹⁷Ta'atupuēti ra'yn hawyi ta'atuheno'i ra'yn Iusue'in me aikotā atipy kaipywiaria heno'i ta'atuepiat ko'i hirokat etiat. ¹⁸Mi'i hawyi torannia miit'in ikuap hawyi te'eruwantep kahato hūria apykok haria mienoi ete. ¹⁹Mi'i hawyi mana Maria tereko yne tomeptyt wemoherep hap etiat topy'a pe. Mi'i hawyi tuwanetep kahato tuereto aikotā tomeptyt wemoherep hap etiat. ²⁰Mi'i hawyi Uweiria apykok haria te'era'aipok i ra'yn ta'atuhūria ko'i kape. Te'era'aipok turan te'eruwehum kahato ra'yn Tupana kape -Wakuat kahato En i'atu'e katupono atipy kaipywiat suut hat mienoi ewy uruta'akasa ra'yn i'atu'e Tupana pe.

Iesui Ywot'in Tioto Ra'yn Tupana Motypot Yat Kape

²¹Mi'i hawyi 8 e'at ra'yn toine'en hawyi hirokat ta'atuemurui sokpe āpy tek hawyi ta'atuset'ok ta'yn Iesui i'atu'e aikotā sa'awy'i wuat atipy kaipywiat suut hat to'e Miria pe yt imepyt'a i te turan hap ewy. ²²Mi'i hawyi Iusue'in te'eruwemosy'at kahu ra'yn aikotā Muisei wo'onapin hap piat ewy hawyi ta'atuereto ra'yn tawa Ieruserēi kape Tupana piat hum hamo ²³Kat pote toine'en Muisei miwan me -Waku torannia emepyt yian etum Tupana pe e hap ewy. ²⁴I'ewyte ta'atuium Tupana pe typy Myryhu wato sio typy Pykasu hit aikotā to'e sa'awy'i wuat miwan miat hap ewy.

Simeāu Wepy Hap

²⁵Mi'i turan toine'en wētup ok miit Simeāu e hap het rakat. Mi'i ti waku kahato rakat miit'in kye kahato hat. Tohekatup kahato ti Isareu

ywania ehakyaera'at hat. Mi'i turan Tupana Pa'āu toine'en kahato iwywo. ²⁶Pyno sa'awy'i Tupana Pa'āu henoi ti ra'yn tope -Eku'uro hap owakai te ti aru era'akasa ra'yn Uimipo'oro e. Mi'i hap ewy ta'akasa ra'yn toka'iwat Tupana mipo'oro. ²⁷Mi'i hawyi Tupana Pa'āu tipo'oro ra'yn Simeāu Tupana motypot yat kape. Mi'i turan i'ywot'in tioto ra'yn Iesui Tupana motypot yat kape aikotā sa'awy'i wuat wo'onapin hap piat ewywuat nug hamo. ²⁸Mi'i hawyi Simeāu tat ra'yn hirokat hit topo'yp tote. Mi'i hawyi -Waku kahato En e Tupana pe. ²⁹-Koitywy etiput'ok ta'yn sa'awy'i wuat ere'e hap. Mi'i hawyi ti koitywy waku ra'yn uiku'uro e'e hap ewy. ³⁰Katupono koran areha'at ra'yn uheha wo emipo'oro wo'ohakyaera'at hat. ³¹Mio ti emipo'oro toine'en torannia miit'in py'asetpe ra'yn e. ³²Mi'i ti toine'en wuat'i ywania pu'ap ewowiat moētyhot hanuat e. I'ewyte esaika hap moherep emiit'in Isareu ywania piat hanuat. ³³Mio tā e pote hirokat hit ywot I'ewyte ity te'eruanetup kahato Simeāu ehay ta'atumepty etiat hap ete. ³⁴Mi'i hawyi Simeāu ti'atupoityro ra'yn hawyi to'e Maria pe -En wyti ereine'en woehakyaera'at hat ty wo ra'yn katupono meiwat hirokat Tupana mi'airo sese toine'en. Mi'i pote toi'apiheg kuap kahato miit'in i'ewyte toi'atuhakyaera'at kuap kahato Isareu ywania. Mi'i kaipyi ti watikuap ta'yn hirokat Tupana mipo'oro sese toine'en hap. Ma'ato ti aru typy'i kahato miit'in Ihay sa'ag tuwetiat rakaria. ³⁵Ta'i miit'in i'atuwanetup sa'ag hap ko'i wyti aru heremo ra'yn topyhu'at. I'ewyte haty kahato topyhu'at aru epy'a pe aikotā kyse epy'a piat haty hap ewy topyhu'at eete e pa'i Simeāu Iesui ty pe.

Tupana Ehay Moherep Hat Mana Ana

³⁶Mekewat e'at pe toine'en wētup ok Tupana ehay moherep hat mana Ana e hap Mi'i ti Wanueu saki'yt Ase ywania iporo kahato rakat. Mi'i ti toine'en 7 anu yn to'okyi'at hawyi te'aito wywo. Mi'i turan he'aito iku'uro ra'yn. ³⁷Mi'i ti toine'en hiwu 84 anu rakat. Yt karāpe i tuwētem Tupana motypot yat pyi ma'ato toine'en wuat'i e'at pe Tupana motypot haype aat ka'ap wātym wo tuwemosy'at tuereto Tupana kapiat hētup hamo. ³⁸Mi'i hawyi Simeāu henoi Tupana piat turan put'ok e ra'yn Ana. Mi'i turan tohenoi yne Ierusarēi miaria ehakyaera'at hanuat hirokat hit toine'en hap.

³⁹Mi'i hawyi ta'atunug yne ra'yn aikotā to'e sa'awy'i wuat wo'onapin hap piat ewy hawyi Iusue'in te'era'aipok i ra'yn ta'atue'yi Karireia piat ta'atuetawa Nasare kape ira'yn. ⁴⁰Mi'i hawyi itag na'yn hirokat tuwemoesaika kahato ra'yn. I'ewyte howopy kahato we'eg hap ikai. I'ewyte Tupana mipoityro wo kahato ra'yn toine'en.

⁴¹Wuat'i e'anu pe Iusue'in tuwat Ierusarēi kape mekewat Esitu po pywiat tuwenō'ē hap kapiat ta'atuwatetup hap nug hamo. ⁴²Mi'i hawyi kurum iwasu karāpe Iesui 12 anu ra'yn turan toto ra'yn i'atuwa'atunug

hap kape aikotã ta'atueko ewy. ⁴³Mi'i hawyi ikahuro ra'yn I'atuwepiit hap hawyi te'ere'aipok ira'yn ta'atu'yat kape ma'ato mi'i turan Iesui topyhu'at ra'yn Ierusalêi me. Mi'i hap i'ywot'in yt tikuap hin i. ⁴⁴I'atuwanetup hawe tuut towyria'in tok pe. Mi'i pote i'ywot'in tuwat aat muap upi. Mi'i hawyi ta'atukat ra'yn iwyrria'in iwehik tuwyria tok pe. ⁴⁵Mi'i hawyi Ma'ato yt ta'atupuêti i hawyi te'era'aipok i ra'yn Ierusalêi kape ikat hamo. ⁴⁶Mi'i hawyi myê'ym e'at ta'atukat. Mi'i hap ete ta'atupuêti ra'yn Tupana motypot yat pe. Toine'en wo'omu'e haria py'asetpe tuwanetup kahato i'atuehay kape hawyi apo apo e i'atuepe. ⁴⁷Mi'i hawyi toran a ihay kuap haria te'eruwanetup kahato ihay kape hawyi te'ero'e -Iwe'eg kahato apo i'atu'e. Mi'i pote aiwesat häpyk kahato i'atu'e. ⁴⁸Mi'i hawyi karãpe i'ywot'in tipuêti hawyi te'eruwanetup kahato ra'yn hawyi ity to'e -Uimepyt kat poteĩ meketã etunug. E'ywot hawyi uito paa uruto'e kahato ra'yn ekat turan e. ⁴⁹Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Kat poteĩ uikat eipe. Yt eweikuap i apo areine'en ui'ywot yat piat hap. ⁵⁰Ma'ato yt ta'atukuap hin i Iesui e hap. ⁵¹Mi'i hawyi Iesui ta'aipok i ra'yn to'ywot'in wywo tawa Nasare kape to'ywot'in miky'esat ewy nug hamo. Ma'ato ity pya pe toine'en kahato ra'yn Iesui e tepiat hap. ⁵²Mi'i hawyi Iesui itag na'yn hawyi iwe'eg kahato ra'yn hawyi Tupana miky'e kahato wo i'ewyte miit'in miky'e wo toine'en po'og po'og hap ewy.

Iuwãu Miit'in Mu'e Hamuat

Mateu 3.1-12; Maku 1.1-8 Piat Ewy

3 ¹15 anu toine'en morekuatno Tiperiu Sesa turan Püsü Piratu toine'en yi Iuteia tote morekuatno. Mi'i turan Eroti toine'en morekuatno yi Karireia pe. Ma'ato I'ywyt Wiripi toine'en mekewat yi Itureia tote i'ewyte Takunite tote. Ma'ato Iritania toine'en mekewat Atirene tote. ²Mekewat e'at pe pa'i koro Anasi i'ewyte Ka'iwasi. Mi'iria ti mekewat e'at pe pa'i kororia iwato'in nakaria tukupte'en. Mi'i turan Tupana tum na'yn tehay yahig wato tote Sakaria sa'yru Iuwãu me. ³Mi'i hawyi meremo tuwe'ysakpo ra'yn Iutãu hy sakpo. Itote tohenoi kahato ra'yn Tupana ehay weset'ok hap ete. I'ewyte i'atuminug sa'ag kaipywiat i'atu'aipok hamuat ete. ⁴Aikotã sa'awy'i wuat Isaia Tupana ehay moherep hat miwan miat ewy. -Tuut wyti aru tehay pirik wuat wo'omu'e hat yahig wato tote. Mi'i ti aru eimu'e -Eweimohap to eiminug yt naku i hap ko'i hawyi ewei'aipok to Tupana kape e hap ewy. ⁵Hawyi torannia yihot ko'i iherep ta'yn tukupte'en. I'ewyte torannia yityk mut'a ko'i ipep'i ra'yn tukupte'en. I'ewyte muap ko'i ipori pori rakaria häpyk puo ra'yn tukupte'en. I'ewyte muap ko'i ywaiti wuat yt ywaiti i ra'yn. Torannia isym ira'yn tukupte'en. ⁶Torannia mesuwiaria miit'in wyti aru te'ereha'at aru Tupana miium wo'oehakya'at hat kape e Tupana Isaia miwan 40.3 pe Tosa'yru Iesui etiat.

⁷Mi'i turan miit'in sem tuwat kahato ra'yn Iuwāu kape te'ereset'ok hamo. Ma'ato to'e torannia pe -Eiperia ti mo'i iāi hy wo'o'auka hap ewywuaria ma'ato eweiky'esat eiwemig Tupana saiwot hap ei'apiheg hap pupi pote. ⁸Waku eiwemoherep yne eiminug yt naku i hap ko'i hawyi waku rakaria wo eweikupte'en. Eiperia ti uruto ti Aparāu emiariru'in ewei'e ma'ato mi'i pykai Tupana tunug kuap nu Aparāu emiariru'in wo. ⁹Ywyhap wyti waku pe ra'yn yt haat i rakat mikoi ypugha hamuat. Torannia meimewat mikoi yt haat kahato i rakaria wyti aru mi'ypugha wo ra'yn tukupte'en hawyi aria mi'u wo ra'yn tukupte'en. ¹⁰Mi'i hawyi miit'in sem apo i'atu'e -Aikotā som pyno waku urutunug i'atu'e. ¹¹Mi'i hawyi Iuwāu ti'atuwesat -Uwe to'i typy hesokpe pote etum no yt hesokpe i rakaria pe wētup. I'ewyte uwe toine'en imi'u pote etum no yt imi'u i rakaria pe. ¹²Mi'i turan irania'in miit'in kaipywiat sa'up porera'at haria tō'ē hawyi apo i'atu'e Iuwāu me. -Urumu'e hat aikotā som pyno waku urutunug i'atu'e. ¹³Pyno yt ewehētup tei'o po'og sa'up miit'in kaipyi eiporekuat eipo'oro hat miētup kai e Iuwāu ti'atuwesat. ¹⁴I'ewyte irania'in surara'in apo i'atu'e -Uruto a som aikotā waku urutunug wy i'atu'e. Mi'i hawyi Iuwāu ti'atuwesat -Yt ewetat rei'o irania'in etineiru i'ewyte yt ewetat rei'o ehesaika hap wywo wētup ok yt pywo piat i ikuasa hap upi. I'ewyte yt karāpe tei'o yt naku i ewei'e ipo sa'up ete.

¹⁵Miit'in hekatup kahato ra'yn haype te'eruanetup torannia Iuwāu etiat mi'i haype te'ero'e sio meiē aipotypotnuat Tupana ipo'oro ra'yn i'atu'e. ¹⁶Mio tā i'atu'e pote Iuwāu ti'atuwesat -Uito ti woroho'oset'ok y'y wo yn ma'ato wētup ok po'og uikawiat waku rakat put'ok e hamuat. Katupono uiat uhewaku hap wyti yt put'ok e i ipy saity pok hamo. Ma'ato mi'i ti aru ehēt'ok Tupana Pa'āu wakuatno ra'yn i'ewyte aria wo. ¹⁷Ipo pe ti toine'en yp'ype mi'i iwo toi'airo Sereai iā'y'i. Mi'i hawyi aru toi'atunug na'yn Sereai heiam me i'yat pe. Ma'ato i'ape ko'i toiwuk ta'yn aria pe hawyi yt karāpe i hasep kuap. ¹⁸Karāpe tohenoi ra'yn sehay wakuat turan Iuwāu henoī kahato ra'yn miit'in me kat e hap kat e hap etiat ko'i. ¹⁹I'ewyte tohenoi kahato morekuat Eroti tunug yt hāpyk hin i hap kat pote ti totat tehary'i wo to'ywyt ehary'i Erotia e hap. I'ewyte po'og iminug ko'i ipoity'i kahato aikotā aikotā hap yt naku i hap ko'i. ²⁰Mi'i hawyi Eroti tunug wētup po'og yt naku i hap. Toipag Iuwāu wo'opyhik hawiat hap.

Iesui Weset'ok Hap

Mateu 3.1; Maku 1.4 Piat Ewy

²¹Pyno Ma'ato Iuwāu pyhik hap owakai toi'atuset'ok kahato miit'in. I'ewyte Iesui tuut hewowi toset'ok hap toiky'esat. Mi'i hawyi ihay ra'yn Tupana kape turan atipy tuwe'okenhyp'ok ta'yn. ²²Hawyi Tupana Pa'āu put'ok e ra'yn i'apy tote pykasu ewywuat hawyi tuut ra'yn wētup sehay

atipy kaipyi -En wyti uha'yru uimiky'e kahato uimowepiit hat sese ereine'en e.

Yne Iesui Saipepiaria Etiat

Mateu 1.1-17 Piat Ewy

²³Karāpe Iesui ha'awynug topotpap 30 anu turan. Hewowi irania'in te'eruwantep -Meiē ti Iuse sa'yru ne'i Eri emiariru ne'i i'atu'e. Pyno Iesui ywot hit ewywuat Iuse imotag hap topyhu'at. Pyno Iesui e'ase'i Iuse ywot Eri e hap toine'en miwan me i'atu'e. ²⁴Mi'i hawyi Iesui e'ase'i Eri ywot Matate e hap toine'en. Mi'i hawyi Matate ywot Irewi toine'en i'atu'e. Mi'i hawyi Irewi ywot Meuki e hap. Mi'i pykai Meuki ywot Ianai i'atu'e. Ianai e hap ywot Iuse pot i'atu'e. ²⁵Pyno Iuse pot ywot Matatia i'atu'e. Mi'i hawyi Matatia ywot Amo i'atu'e. Mi'i hawyi Amo ywot Naū i'atu'e. Pyno Naū ywot Esire i'atu'e. Esire ywot Nakai i'atu'e. ²⁶Mi'i hawyi Nakai ywot Maate i'atu'e. Maate ywot Matatia i'atu'e. Matatia ywot Semei i'atu'e. Semei ywot Iuseki i'atu'e. Iuseki ywot Iota i'atu'e. ²⁷Tota ywot Iuanā i'atu'e. Iuanā ywot Iresa i'atu'e. Iresa ywot Surupapeu i'atu'e. Surupapeu ywot Seatieu i'atu'e. Seatieu ywot Nere i'atu'e. ²⁸Mi'i hawyi Nere ywot Meuki i'atu'e Meuki ywot Ati i'atu'e. Ati ywot Kusā i'atu'e. Kusā ywot Eumutā i'atu'e. Eumutā ywot Ete i'atu'e. ²⁹Mi'i hawyi Ere ywot Iusue i'atu'e. Iusue ywot Eriese i'atu'e. Eriese ywot Iurī i'atu'e. Iurī ywot Matate i'atu'e. Matate ywot Irewi i'atu'e. ³⁰Irewi ywot Simeāu i'atu'e. Simeāu ywot Iuta i'atu'e. Mi'i hawyi Iuta pot ywot Iuse i'atu'e. Iuse ywot Iona i'atu'e. Iona ywot Eriakī i'atu'e. ³¹Eriakī ywot Merea i'atu'e. Merea ywot Mena i'atu'e. Mena ywot Matata i'atu'e. Matata ywot Natā i'atu'e. Mi'i hawyi Natā ywot aha'ase'i Morekuat Tawi i'atu'e. ³²Mi'i uimiwan kaipyi watikuap ta'yn Aipotypot Iesui Morekuat Tawi Emiariru Emiariru hap. Mi'i hawyi Morekuat Tawi ywot Iese i'atu'e. Iese ywot Iupete i'atu'e. Iupete ywot Puasi i'atu'e. Puasi ywot Samū i'atu'e. Samū ywot Naasū i'atu'e. ³³Mi'i hawyi Naasū ywot Aminatapi i'atu'e. Aminatapi ywot Atimi i'atu'e. Atimi ywot Arani i'atu'e. Arani ywot Eserū ywot Pere i'atu'e. Mi'i hawyi Pere ywot ase'i pot Iuta i'atu'e. ³⁴Ase'i pot Iuta ywot Iako i'atu'e. Iako ywot Isaki i'atu'e. Isaki ywot aha'ase'i koro Aparāu i'atu'e. Mi'i uimiwan kaipyi watikuap Aipotypot Iesui aha'ase'i koro Aparāu Emiariru Emiariru hap. Mi'i hawyi aha'ase'i Aparāu ywot Tare i'atu'e. Tare ywot Naku i'atu'e. ³⁵Mi'i hawyi Naku ywot Seruki i'atu'e. Seruki ywot Irakāu i'atu'e. Irakāu ywot Wareki i'atu'e. Wareki ywot Epet sa'yru. Mi'i hawyi Epet ywot Sare i'atu'e. ³⁶Mi'i hawyi Sare ywot Kaina i'atu'e. Kaina ywot Awasate i'atu'e. Awasate ywot SĒ i'atu'e. SĒ ywot wuat'i e'ase'i pot Nu'e i'atu'e. ³⁷Nu'e ywot Irameki i'atu'e. Irameki ywot Metusarēi mekewat ieine'en mot'i kahato hat i'atu'e. Mi'i hawyi Metusarēi ywot Inoki i'atu'e. Inoki yt iku'uro i katupono Tupana tioto atipy kape mi'i miit. Mi'i hawyi

Inoki ywot Iarete i'atu'e. Iarete ywot Marereu i'atu'e. Mi'i hawyi Merereu ywot Kaina i'atu'e. ³⁸Kaina ywot Enu i'atu'e. Enu ywot Sete i'atu'e. Sete ywot Atãu i'atu'e. Atãu ni Tupana minug mekewat miit sa'awy'i wuat miit'in e'ase'i pot.

Ahiag Tihã'ãg Kahato Iesui

Mateu 4.1-11; Maku 1.12-13 Piat Ewy

4 ¹Toset'ok kahu ra'yn hawyi Iesui howopy kahato ra'yn Tupana Pa'ãu wakuat wo hawyi ta'aipok ira'yn Iutãu hy kaipyi hawyi Tupana Pa'ãu tioto ra'yn yahig wato kape ²Itote tuwemosy'at 40 e'at yt kat i tutu'u. Mi'i turan ahiag hã'ãg kahato itote. Mi'i hawyi 40 e'at turan tuwesy'at hawyi hesy'at kahato ra'yn. ³Mi'i turan ahiag to'e -Pywo En Tupana sa'yru pote etunug no meikowat nu kawiat man emi'u wo. ⁴Ma'ato Iesui tiwesat -Mio tã e ti miwan me Teturonamia 8.3 me —Yt mi'u kaipyi yn i rat miit'in tukupte'en kuap e. ⁵Mio tã e hawyi ahiag tioto ra'yn Iesui yity'ok ywaiti rakat kape. Itote pyi toimoherep yne mesuwarotiat tekak ko'i. ⁶Itote ahiag to'e Iesui pe -Pyno mesuwat yne uhokare'en wyti atum neran uwe pe uimiky'esat ewy. Ma'ato atum neran epe uimotypot hatno ereine'en pote. ⁷Mi'i tupono erepy'ãtutuk uimotypot hamo mi'i pote atum yne ra'yn ewatno e. ⁸Ma'ato Iesui tiwesat mio tã e miwan me -Waku etimotypot e Tupana yn e. Waku mi'i yn toine'en emimotypotno irania'in kai e Teturonamia 6.13 miwan me. ⁹Mi'i hawyi ahiag tioto Iesui Ierusarëi kape. Itote pyi totioto Tupana motypot yat po'og ywaiti rakat kape. Itote mio tã e -Pywuat En Tupana sa'yru pote e'oghyt'at ro meiupe pyi yi kape e. ¹⁰Katupono sa'awy'i wuat miwan me mio tã e -Tupana tiporo wyti aru temiit'in i'apykok hamo e Tawi wepy 91.11 pe. ¹¹Mi'iria ti aru e'okhytsat ta'atupo pe. Meimewat nu etiat ewa'ahyk tet pupi e. ¹²Mio tã e pote Iesui tiwesat -Ma'ato sa'awy'i wuat miwan me mio tã e —Yt ehã'ãg nei'o eTupana e. Teturonamia 6.16 pe. ¹³Karãpe ahiag hã'ãg kahu ra'yn Iesui kat e hap kat e hap ete hawyi toto porap'i ira'yn.

Mateu 4.12; Maku 1.14 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi Iesui ta'aipok i ra'yn mekewat yi Karireia kape. Mi'i turan Tupana Pa'ãu toine'en kahato iwywo. Mi'i hap ko'i wuat'i puo mekewat yi wato oktan ta'atukuap ta'yn Iesui etiat. ¹⁵Mi'i hawyi toi'atumu'e kahato ra'yn mekewat wo'omu'e koro hap yat pe. Mi'i turan yne miit'in mimotypotno kahato toine'en. ¹⁶Mi'i hawyi toto ira'yn tawa Nasare kape aiupe sa'awy'i tuwemotag hap kape. Itote teke ra'yn Tupana motypot hap e'at pe mekewat wo'omu'e koro hap yat pe. Aikotã ta'atueko ewy. Itote ipoĩ'am Tupana ehay mowëpap hamo. ¹⁷Itote ta'atuium mekewat Isaia miwan. Mi'i toi'apypok imowëpap hamo. Itote toipuëti mio tã e

miwan miat hap. ¹⁸Mi'i ti toimowēpap mio tā e hap -Uipotypot wyti hum topa'āu uhepe mi'i ti ui'airo tehay wakuat enoi ihaky'e'i rakaria piat hamo. I'ewyte uipo'oro tehay enoi mipyhik ko'i piat hamo. I'ewyte yt ihapytig i rakaria piat henoi hamo. I'ewyte mekewat miit'in mimohit ko'i ehehakyera'at hamo e. ¹⁹He'at put'ok e ra'yn aipotypot ti'atuehakyera'at ra'yn temiit'in hap e'at. Mi'i hap etiat toimowēpap Isaia miwan kaipyi. ²⁰Mi'i hawyi Iesui timowēpap kahu ra'yn popera hawyi toi'apyhik ta'yn hawyi tutum na'yn mekewat wo'omu'e yat piat wo'opowyro hat pe hawyi ta'apyk ta'yn. Mi'i turan torannia miit'in itotiarria te'ereha'at Iesui kape yt te'erehapo ywyk hin i. ²¹Mi'i hawyi Iesui ihay ra'yn itote mio tā e -Mesup ta'yn mekewat miwan miat e hap ewy he'at put'ok e ra'yn aikotā ehewaure piat emikuap ewy. ²²Mi'i hawyi torannia Iesui ehay ikuap hawyi te'eruwanetup kahato ihay hāpyk kahato hap kape. Hawyi te'ero'e Kat poteī ihay hāpyk kahato i'atu'e. Meiē apo yt luse sa'yru hin i i'atu'e. ²³Mi'i hawyi Iesui to'e i i'atuepe -Ta'i atikuap wyti ewei'e uhepiat hap -Mohag nug hat pote ewewi eremoehāite kuap ewei'e i'ewyte ewei'e waku etunug mesuwe etawa pe aikotā emienoi uruepiat tawa Kawanaum piat eminug ewy ewei'e. ²⁴Mi'i hawyi po'og to'e i -Atikuap wyti eiperia yt wētup ok i Tupana ehay enoi haria ky'e haria mesuwe ehetama pe.

²⁵Pyno eweikuap to sa'awy'i i'atu kahato hiwuria tukupte'en Isareu pe mekewat Tupana ehay moherep hat Eria e'at piat hap. Mi'i hap e'at pe yt i'aman hin i myē'ym anu pat'ok turan sy'at iwato kahato toine'en mekewat yi tote. ²⁶Ma'ato mekewat e'at pe Tupana yt tipo'oro hin i Eria hiwuria ieine'en hap Isareu piaria kape. Ma'ato toipo'oro aiūpe wētup ok hiwu toine'en mekewat tama Serepa e hap mekewat yi Sitau totiat kape yn. Sakaria tote i'atu rakaria Isareu etama pe wen ma'ato Tupana tipo'oro ra'yn Eria wētup ywania kape yi Serepa ywania etawa kape yi Sitau kape wētup ok hiwu powyro hamo. ²⁷I'ewyte tukupte'en kahato hepahi pihii rakaria Isareu pe mekewat Tupana ehay moherep hat Eria e'at pe. Ma'ato mekewat e'at pe yt wētup ok i toi'atumoehāite ma'ato mekewat Na'ama e hap tama Siria piat yn toimoehāite. ²⁸Mio tā e hap ta'atukuap hawyi torannia mekewat wo'omu'e yat koro piaria i'atupy'ahak kahato ra'yn. ²⁹Mi'i hawyi i'atupoī'am na'yn Iesui porenorem tawa pywiat hamo hawyi ta'atuereto ra'yn yity'ok ywaiti rakat totiat tawa ko'i kape. Itote pywiat i'okhytpun hamo. ³⁰Ma'ato itote pyi Iesui tuwemorem hawyi tuweityk ta'yn i'atupy'asetpyi hawyi toto ra'yn.

Maku 1.21-28 Piat Ewy

³¹Itote pyi Iesui toto ra'yn Kawanaum kape mekewat yi Karireia yat kape. Itote toi'atumu'e kahato Tupana motypot hap e'at pe. ³²Mi'i hawyi te'eruwanetup kahato ihay se kahato topotmu'e hap ete. Ihay wyti aikotā morekuat ehay ewy. ³³Mi'i turan wētup ok miit toine'en i'atuwo'omu'e

hap yat pe ahiag ipiit piat rakat. Mi'i ti ihay pirik itote. ³⁴-Kan etiky'esat urukaipyi Iesui tawa Nasare piat e. Eriot apo meikowo uru'atuuka hamo. Ta'i atikuap kahato ti uwe en hap. Ta'i en wyti wakuat kahato Tupana mipo'oro e. ³⁵Mi'i hawyi Iesui to'e ma'āu sa'ag me -Epo'inik to erētem no meiēwat miit piit pyi. Mio tā e hawyi torannia miit'in ehamo ahiag tipun na'yn miit yi tote hawyi tuwētem na'yn miit piit pyi turan yt kat i hin i ihig hap ipiit ete. ³⁶Mi'i hawyi torannia miit'in te'eruanetup kahato ra'yn hawyi -Kat potei meketā i'atu'e. Uwe ehay pyi som tutunug meketā. Ta'i meiēwat miit wyti aikotā morekuat ewy esaika kahato. Mi'i pote ti toiporenorem kuap kahato ma'āu sa'ag ko'i i'atu'e. Mi'i hawyi tuwat ira'yn itote pyi. ³⁷Mi'i hawyi Iesui minug ko'i etiat ta'atuheno i heno i ra'yn wuat'i puo mekewat yi wato hap oktan.

Yne Iesui Minug Hap Ko'i Irania'in Ta'atukuap Ta'yn

Mateu 8.14-17; Maku 1.29-34 Piat Ewy

³⁸Mi'i hawyi Iesui tuwētem ira'yn wo'omu'e hap yat pyi hawyi itote pyi toto ra'yn Simau yat kape. Mi'i turan Simau sakitu i'ahuu kahato ipiit sakup kahato. Mi'i hap ta'atuheno i Iesui pe. ³⁹Mi'i hawyi toto ra'yn hewowi hawyi toine'en mekewat he'yni ywyt pe. Itote pyi to'e ahuu kape hawyi meremo ahuu tokosap ta'yn ipiit pyi hawyi meremo ipo'i'am ira'yn hawyi toterepat ra'yn Iesui.

Iesui Ti'atumoehāite I'atu Rakaria

Mateu 4.23-25; Maku 1.32-39 Piat Ewy

⁴⁰Mekewat ewātym muo wyti ta'atuwyria'in ipy kī'ā rakaria i'ewyte aikotā aikotā i'ahuu rakaria ta'atuerepo'ok kahato Iesui kape hawyi Iesui tuwepo nug yne i'atuete hawyi toi'atumoehāite yne ra'yn. ⁴¹Mi'i hawyi ma'āu sa'ag ko'i tuweno'ē kahato ra'yn miit'in piit pyi. Mi'i turan i'atuehay pirik kahato -En wyti Tupana sa'yru i'atu'e. Ta'atukuap wyti Iesui Tupana mipo'oro wo'ehakjera'at hat. Mio tā i'atu'e pote Iesui -Eipo'inik to e i'atuepe.

Maku 1.35-39 Piat Ewy

⁴²Hunete Iesui tuwētem na'yn tawa pyi hawyi toto ra'yn yahig wato kape aikope yt uwe i miit hap kape. Hāipe kai miit'in tikat ra'yn. Mi'i hawyi ta'atupuēti ra'yn hawyi yt ta'atuky'esat i ra'yn toto itote pywiat hap. ⁴³Ma'ato Iesui to'e i'atuepe -Ta'i atiky'esat aheno i wakuat Tupana ieine'en hap etiat iranias'in tawa ko'i puo wy e. Katupono mi'i nug hamo Tupana uipo'oro e. ⁴⁴-Mi'i tupono ti tohenoi kahato ra'yn Tupana ehay wo'omu'e hap koro yat pe torannia yi Karireia piaria pe.

Mateu 4.18-22; Maku 1.16-20 Piat Ewy

5 ¹Mi'i hawyi wētup e'at pe miit'in sem tohik kahato ra'yn Iesui pote yt tuwanetup kuap i Tupana ehay kape. Mi'i pote tuwe'ysakpo

mekewat y'y Kenesare hyemyi'a e'yēpe kape. ²Mi'i tote ta'akasa typy yara mekewat ihyemyi'a e'yēpe e'yi kyt rote. Ma'ato mi'iria ti pira pytyk haria wesuki koho haria. ³Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn yara pe mekewat Simau e'yara pe. Mi'i hawyi to'e -Waku eti'apun po'og nan ihypya pe y'ēpe kai e. Mi'i hawyi ta'apyk ta'yn yara pe hawyi toi'atumu'e kahato ra'yn miit'in sem. ⁴Tehay kahu ra'yn hawyi to'e ra'yn Simau me -Etioto ro yara aiūpe ihyemyi'a ihy pya kahato hap kape hawyi waku en i'ewyte ewyria'in wywo eweipun no ehesuki pira pytyk hamo e. ⁵Mio tā e pote Simau tiwesat -Urumu'e hat urupotpap ka'ap kahato pira kat hap ete wen ma'ato yt uruepira hin i ma'ato ewat ehay pyi uruipun kuap uruesuki e. ⁶Mi'i hawyi ta'atupun na'yn ta'atuesuki y'y pe hawyi i'atu kahato ra'yn ta'atupytyk pira ko'i. Porap pira tihiot i'atuesuki. ⁷Mi'i hawyi ta'atupo wo ta'atukay kay ta'atupowyro haria wētup yara piaria ta'atupowyro suki enotem hamo hawyi tokoka'at i'atupowyro hamo hawyi ta'atuhowopy ro typy yara pira ko'i wo. Porap ta'apy'at i'atueyara pira howopy pote. ⁸Mi'i hap kape Simau Peteru ta'akasa hawyi tuwep̄'ātutuk Iesui kape hawyi to'e -Uika'iwat waku erepik ui'yatype pyi katupono uito areine'en i'aparap kahato hat pote e. ⁹Mi'i hawyi Simau i'ewyte irania'in iwywuat ieine'en haria te'eruwanetup kahato ra'yn pira meremo i'atu kahato ra'yn ta'atupuēti hap ete. ¹⁰Mi'i hawyi Tiaku Iuwāu wyti Sepeteu sa'yru'in. Mi'iria ti Simau powyro haria tukupte'en. Mi'iria ti i'ewyte te'eruwanetup kahato mi'i hap ete. Mi'i hawyi Iesui to'e Simau me -Yt ereken'ē tei'o uipupi. Mesuwe pyi ti aru ereine'en miit'in pytyk hanuaria wo ra'yn. ¹¹Mi'i hawyi ta'atuherep ta'yn ta'atue'yara ko'i y'ēpeke hawyi ta'atu'atoiat ra'yn torannia hawyi tuwat ra'yn Iesui upi.

Iesui Timoehāite Hepihi Pihī Rakat
Mateu 8.1-4; Maku 1.40-45 Piat Ewy

¹²Wētup e'at pe Iesui toine'en wētup tawa pe aiūpe toine'en wētup ok miit hepihi pihī toran ipiit etiat rakat. Mi'i teha'at Iesui kape hawyi porag e yi tote Iesui ewowi. Tewa puo tuwehik yi tote hawyi tohētup Iesui pe -Atikuap wyti uimoehāite teran pote uimoehāite kuap En e. ¹³Mi'i hawyi Iesui topoha hawyi totemig hawyi to'e -Ta'i woromoehāite teran uhyt e. Pyno koran ehāite ra'yn. Mio tā e hawyi meremo hepihi tuweityk ta'yn. ¹⁴Mi'i hawyi Iesui to'e tomioehāite pe -Yt uwe pe tei'o ehenoī emoehāite uhepiat hap e. Ma'ato waku ereto pa'i koro kape ewepiok hamo sio waku ra'yn epihi tokā'ā sese ra'yn hap kuap hamo. Ereto hawyi waku etum ehū Tupana motypot hamo aikotā Muisei e hap ewy.

¹⁵Ma'ato Iesui minug ko'i wuat'i puo ra'yn ta'atukuap hawyi ikuap hawyi miit'in tō'ē kahato ra'yn ta'atukuap i'ahuu rakaria moehāite Iesui piat hap hawyi. ¹⁶Mi'i pote Iesui toto ra'yn yahig wato kape Tupana wywo ihay hamo.

Yt Hewyry Rakat I Iesui Timoehäite Ra'yn

Mateu 9.1-8; Maku 2.1-12 Piat Ewy

¹⁷Wētup e'at pe Iesui ti'atumu'e irania'in wo'omu'e haria i'ewyite irania'in wo'onapin haria. Mi'iria tukupte'en yt pya hin i i'ywyt pe. I'ewyite tōē kahato irania'in tawa ko'i yi Karireia piat kaipyi i'ewyite yi Iuteia piat kaipyi i'ewyite tawa Ierusarēi kaipyi. Mekewat e'at pe toine'en kahato Tupana esaika hap Iesui ete miit'in moehäite hamuat. ¹⁸Mi'i turan irania'in ihainia'in terut ipy ki'ā rakat he'yni pe. Tuwehyt'ok teran netap we Iesui kape. ¹⁹Ma'ato typy'i kahato miit'in pote yt tuwehyt'ok kuap i ipykiā rakat wywo. Mi'i pote ta'atuere'am ywaibe hawyi ta'atuhot netap kype hawyi ta'atuma'apyk he'yni pe yi kape hawyi miit'in py'asetpe ta'atuporokpun. Mi'i turan Iesui toine'en itote hawyi ta'atuporokpun I'ywyt pe. ²⁰Mi'i hawyi Iesui teha'at ra'yn i'atuepiat tomohey hap hawyi to'e ipy ki'ā rakat pe -Koitywy eminug sa'ag tuweityk ta'yn e. ²¹Mio tā to'e pote irania'in wan'i wan'i e haria I'ewyite wo'onapin haria te'ero'e to'ope -Uweī pyno meiē miit i'atu'e. Ihay sa'ag kahato Tupana ete i'atu'e. Yt uwe kuap i rat imohäpyk kuap aiminug sa'ag katupono Tupana yn wyti hesaika aiminug sa'ag moweityk hamo i'atu'e. ²²Mio tā i'atu'e ta'atuwanetup hawiat hap Iesui tikuap hawyi to'e -Kat poteī mio tā ewei'e eiwanetup hawe. ²³-Kat are som pyno po'og yt niatpo i ipy ki'ā rakat pe sio eminug sa'ag wyti tuweityk ta'yn are sio epoī'am no hawyi ewyry ro are. ²⁴Pyno atimoherep ehepe uito miit'in yke'et areine'en hap. Mi'i pote uhesaika hap toine'en kahato mesuwat yi tote miit'in minug sa'ag moweityk hamuat. Mio tā to'e hawyi to'e ra'yn ipy ki'ā rakat pe -Epoī'am no hawyi ti'okpo'i ro e'yni hawyi ereto ro e'yat kape. ²⁵Mio tā e hawyi mekewat miit meremo ipoī'am miit'in py'asetpe hawyi totat ra'yn te'yni hawyi toto ira'yn to'yat kape iwepiit kahato ra'yn Tupana ete. ²⁶Mi'i hap kape te'ereha'at hawyi miit'in typy'i kahato rakaria te'eruwanetup kahato. I'ewyite te'eroken'ē kahato hawyi te'eruwehum kahato Tupana ete hawyi te'ero'e -Emimoherep wakuap wyti mesup uruta'akasa ra'yn i'atu'e.

Mateu 9.9-13; Maku 2.13-17 Piat Ewy

²⁷Mi'i hawyi itote pyi Iesui toto ra'yn hawyi ta'akasa wētup ok mekewat Irewi e hap kape miit'in kaipywiat sa'up porera'at hat kape. Mi'i toine'en apyk pe aiūpe sa'up atunug hap tote. Mi'i pe Iesui to'e -To'iro uhupi Irewi e. ²⁸Mio tā e hawyi Irewi ipoī'am na'yn hawyi totiat yne ra'yn topotpap hawyi toto ra'yn hupi.

Iesui Tenuk Yt Nakuaria I Wywo

Mateu 9.10-13; Maku 2.15-17 Piat Ewy

²⁹Mi'i hawyi Irewi tunug ienuk hap iwato kahato rakat Iesui wywuat tenuk hamo to'yat pe. Mi'i turan itote typy'i kahato sa'up porera'at haria

i'ewyte irania'in tukupte'en i'atuwywo. ³⁰Mi'i pote wo'onapin haria i'ewyte wan'i wan'i e haria Irewi wyria'in i'atupy'ahak kahato Iesui emiit'in ete. Mi'i haype apo i'atu'e -Kat poteĩ ewehenuk i'ewyte eiwe'y'u sa'up porera'at haria wywo ne'i i'ewyte irania'in yt nakuaria i wywo ne'i i'atu'e. ³¹Mio tã i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Uwe'in ihãite rakaria ti yt ikat i mohag nug hat ma'ato i'ahuu rakaria yn wyti ikat mohag nug hat e. ³²-Uito wyti ariot yt nakuaria i era'aipok i'atuminug sa'ag kaipywiat hamo yn. Yt ariot i wyti wakuaria kape ne'i e.

Mateu 9.14-17; Maku 2.18-22 Piat Ewy

³³Mio tã e pote irania'in miit'in te'ero'e Iesui pe -Wo'oset'ok hat Iuwãu emiit'in wyti te'eremosy'at kahato i'ewyte i'atuehay kahato Tupana kape. I'ewyte wo'onapin haria wyti mi'iria ewy kahato inug wy i'atu'e. Ma'ato ewat epotmu'eria wyti te'erenuk hawyi te'eresapo'u hap yn inug i'atu'e. ³⁴Mio tã te'ero'e hawyi Iesui ti'atuwesat -Waku apo eweipuēti karãpe wo'okyi'at hap mowepiit turan te'eremosy'at miwenka ko'i karãpe he'aito wuat toine'en i'atuwywo ra'yn turan. Arewanetup yt hin i e. ³⁵-Ma'ato he'at put'ok e ra'yn mekewat he'aito wuat tuut ra'yn hawyi ti aru meremo totat ra'yn tehaytuwy i'atupy'asetpyi. Mi'i hap e'at pe ti aru te'eremosy'at ra'yn.

Mateu 9.16-17; Maku 2.21-22 Piat Ewy

³⁶Mi'i hawyi Iesui to'e iã'ãkap wuo -Yt uwe i ti imog sokpe pak pakup wo sokpe pot'i ma'ato mi'i tã etunug mote meremo sokpe pakup tihiot ne'i sokpe pot'i. Pyno sokpe pak pakup wyti yt to'osat kuap i sokpe pot'i wywo. ³⁷I'ewyte yt uwe i ti ipag neran sapo hy kamuti pot'i pe ne'i ma'ato uwe ipag ne'i heiam pot'i pe pote meremo kamuti i'apok e ne'i hawyi sapo hy tuwo'okpun na'yn hawyi mekewat heiam yt kat hamo i ra'yn topyhu'at. ³⁸Pyno sapo hy pakup wyti waku watopag heiam pakup we yn e. ³⁹Yt uwe i wyti iky'esat sapo hy pakup wuat te'y'u hawyi iky'esat sapo hy pot'i ne'i hawyi yt to'e kuap i sapo hy pot'i po'og waku yt e i.

Mateu 12.1-8; Maku 2.23-28 Piat Ewy

6 ¹Mi'i hawyi Tupana motypot hap e'at Iesui tokosap ta'yn mekewat awati ypia py'asetpuo temiit'in wywo. Mi'i hawyi hemiit'in ho'opik ta'yn awati hawyi ta'atueho'ok hawyi ta'atu'u ra'yn. ²Mi'i pote irania'in wo'onapin haria apo i'atu'e -Kat poteĩ meketã ewetunug i'atu'e katupono ainapin hawe yt naku i kahato ewetunug Tupana motypot hap e'at pe i'atu'e. ³Mio i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Yt eweimowēpap'i apo aikotã sa'awy'i wuat morekuat Tawi minug temiit'in esy'at turan wuat iminug etiat e. ⁴Mi'i ti teke ra'yn Tupana motypot yat pe hawyi totat man ko'i

Tupana piat miium ko'i. Mi'i ti tutu'u hawyi toimo'ë temiit'in me. Mi'i ti yt hãpyk i tutunug katupono yt uwe kuap i i'u mekewat man katupono mi'i ti pa'iria yn i'u kuap takat.

⁵Mi'i hawyi Iesui ihay kahu ra'yn hawyi to'e -Uito ti miit'in yke'et areine'en Tupana motypot e'at ka'iwat e. ⁶Wëtup e'at pe Iesui teke Tupana motypot hap e'at pe wo'omu'e koro yat pe. Itote toi'atumu'e kahato miit'in. Mi'i turan wëtup ok miit toine'en ipo sese kawiat ipo kī'ã rakat. ⁷Mi'i turan wan'i wan'i e haria tukupte'en itote i'ewyte wo'onapin haria. Mi'iria ti te'ereha'at Iesui kape hawyi te'eruwanetup sio apuru toimoehãite Tupana motypot hap e'at pe i'atu'e. Ta'atuky'esat kahato aikotã me pywiat ikuasa hap haype ta'atuwo'onapin hap yt ewy i tutunug hap upi. ⁸Ma'ato Iesui tikuap i'atuwanetup hap hawyi to'e mekewat miit ipokiã rakat pe -Epoĩ'am no hawyi waku ereine'en y'am me miit'in py'asetpe. Mio tã e hawyi mekewat miit ipoĩ'am na'yn. ⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno apo are ehepe kat eĩ to'e aiwo'onapin hawe mekewat Tupana motypot e'at ete. Kan waku watunug pyno mesup e'at pe sio wakuap sio yt. Sio waku watihakyaera'at miit sio waku wati'auka wëtup ok miit. ¹⁰Mi'i hawyi itotiaria te'ereha'at torannia mekewat miit ipo kī'ã rakat auri wuat ieine'en haria kape hawyi to'e mekewat miit pe -Erepoha ro e hawyi mekewat miit topoha ra'yn hawyi waku ra'yn ipo. ¹¹Mi'i pote wan'i wan'i e haria i'ewyte wo'onapin haria i'atupy'ahak kahato ra'yn Iesui ete hawyi i'atuehay kahato ra'yn aikotã waku Iesui kuasa hap ete.

Iesui Ti'airo Topotmu'eria

Maku 3.13-19 Piat Ewy

¹²Mekewat e'at pe Iesui toto ra'yn yity'ok kape Tupana wywuat tehay hamo. Wätym muo ka'ap toine'en itote ihay Tupana wywo. ¹³Mi'i hawyi hunete toi'atukay kay ra'yn tuwewowi topotmu'eria. Mi'iria kaipyi toi'airo 12 ok hawyi to'e i'atuepe -Eipe ti uimi'airoria uipotpo'ororia 12 ok takaria e. ¹⁴Mi'i hawyi Simau toi'airo ma'ato mi'i pe to'e -Pyno Simau mio eset atum epe Peteru are. I'ewyte toi'airo i'ywyw Antere toikay kay i'ewyte Tiaku hawyi Iuwãu hawyi Wiripi hawyi Patorumeu ¹⁵Mateu hawyi Tume hawyi Tiaku Aweu sa'yru hawyi Simau mekewat Seruti e hap. ¹⁶Mi'i hawyi Iuta Tiaku sa'yru. Mi'i ti Iesui ma'at hanuat ne'i topyhu'at.

¹⁷Iesui ti'atu'airo 12 ok takaria temiit'in hawyi ipot'apyk yity'ok kaipyi yt hot kape. Mi'i tote tukupte'en Iesui kat haria i'atu kahato rakaria. Mi'iria tawa Iuteu kaipyi tawa Ierusalëi kaipyi i'ewyte y'y wato yëpe etiat tawa Tiro kaipyi hawyi Sitau kaipywiaria toi'atupuëti yihot pe. ¹⁸Tõ'ë Iesui ehay kapiat te'eruwanetup hamo. I'ewyte i'ahuu rakaria ta'atuehãite hap kyewi haria tõ'ë. I'ewyte tukupte'en itote ahiag ipiit piat rakaria. Ta'atuky'esat Iesui ti'atusopo yne i'atupiit pyi. ¹⁹Mi'i hawyi torannia õ'ë

haria hemig neran kahato Iesui kat pote hemig hap kaipyi hesaika hap tuwētem topiit pyi miit'in torannia i'atuehāite hamo.

Mateu 5.1-12 Piat Ewy

²⁰Mi'i hawyi Iesui teha'at topotmu'eria kape hawyi to'e -Tupana mipoityro kahato ko'i eiperia. Yt hekat rakaria i eweikupte'en pykai ma'ato Tupana ieine'en hap eheine'en hamuat. ²¹Mi'i hawyi Tupana mipoityro kahato ko'i eiperia. Mi'i pote koran hesy'at rakaria eweikupte'en pykai ipoity'i kahato aru eimi'u ko'i. Tupana mipoityro kahato eiperia pykai koran eweiwak kahato ma'ato mi'i pykai aru iwepiit rakaria wo eweikupte'en. ²²Tupana mipoityro kahato eiperia pykai aru irania'in yt i'atuwese i ehete eiporenorem aru ta'atupy'aset pyi. Mi'i haype aru te'ero'e ehepe yt nakuaria i mi'iria l'atu'e aru uimohey haria eipe pote. ²³Ma'ato waku mi'i tā ta'atunug ehediat pykai eiwepiit yn na'yn katupono toine'en iwato kahato sa'up eiwatnuat atipy pe katupono sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria ei'ewy wuaria ete ehediat ewy te ta'atunug.

Hekat Ko'i Mesuwat Totiat Yn

²⁴Pyno eiwe'eg wo o hekat rakaria kat pote toī yne ra'yn ehekat ko'i wen ma'ato mesuwarotiat eimowepiit hamuat yn toine'en. ²⁵I'ewyete eiwe'eg wo o eimi'u iwato kahato hap wywo kat pote mi'i ti mesuwarotiat yn pote aru hesy'at rakaria wo meiūran eweikupte'en. I'ewyete eiwe'eg wo o koran wuat eiwepiit hap ete kat pote meiūran aru eweikupte'en wak haria wo ne'i e. ²⁶I'ewyete eiwe'eg wo o mesuwarotiat eiwemotypot hap wywo kat pote sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria heso rakaria wyti te'eruwemotypot kahato hap ne'i inug.

Mateu 5.38-48 Piat Ewy

²⁷Pyno are'e ehepe waku eiwewaure ka'a kahato uhehay kape. Pyno waku eweiky'e kahato o ewanikaptia. Waku ewetunug wakuap yn na'yn yt eiky'e i haria pe. ²⁸Pyno waku yt naku i nug ehediat haria poityro haria wo o eweikupte'en. Mi'i hawyi waku ewehētup ehediat ihay sa'ag nakaria upi. ²⁹Sio karāpe wētup ok ehewa petek turan waku eiwemorem hawyi -Waku kokai i ro ui'ahyk ewei'e ei'ahyk hat pe. I'ewyete karāpe wētup ok epohara esokpe ete hawyi waku ere'e tope -Pyno waku po'og wētup etioto ewei'e. ³⁰I'ewyete karāpe wuat'i miit hētup eepe ekat pote waku ewetum tope. Karāpe wētup ok tioto ekat turan o eterut rē o uhekat emieroto yt ewei'e tei'o e. ³¹Waku ewetunug irania'in me irania'in minug ehepiat oktan.

Uwe Waku Aimiky'e Ko'i Wo

³²Ma'ato ewei'atuky'e eiky'e haria yn pote mesuwarotiararia ewy ne'i eweikupte'en. Katupono miit'in mesuwarotiararia yt nakuat i tiky'e

ta'atuky'e sese haria yn. ³³I'ewyte ewetunug wakuap mekewat ehepiat wakuap nug hat pe yn mi'i pote ti aru eweikupte'en mesuwarotiarria ewywuaria ne'i katupono miit'in yt nakuaria i wyti inug mi'i tā ne'i. ³⁴Ma'ato eweipuru ehekat mekewat miit ehepiat ha'upnug tuereto hat pe yn pote ti aru eweikupte'en mesuwarotiarria ewywuaria ne'i katupono yt nakuaria i miit'in wyti ipuru ta'atuekat ta'atu'ewywuat yt nakuaria i ekat yn katupono mi'iria ti ikylesat ta'atuekat ta'atumipuru saipepiat rakaria. ³⁵Pyno uito ti tuweupi kahato woroho'omu'e waku eweiky'e ro ehewanikaptia. Waku ewetunug wakuap ko'i i'atuepe. Karāpe eweipuru ehekat hawyi yt ewehekatup tei'o hera'aipok ehewowiat hap kape katupono kat som emipuru kaipyi ti aru iwato kahato hāipe piat sa'up eweipuēti hawyi eweikupte'en Tupana ywaiti piat mepyt'in wo ra'yn. Ma'ato yt mi'i tā i ewetunug pote eweikupte'en yt nakuaria i wo ne'i. ³⁶Pyno waku hegyi'at kahato rakaria wo eweikupte'en aikotā ei'ywot atipy piat hegyi'at kahato hap ewy.

Mateu 7.1-5 Piat Ewy

³⁷Yt naku i en yt ewei'e i irania'in me pote Tupana i'ewyte yt naku i eipe yt e i ehepe. Yt eweipun i irania'in i'apiheg hamo. Mi'i pote ti aru Tupana yt mipun wo i eweikupte'en. Ma'ato waku waure wo ereine'en irania'in minug sa'ag eete pote i'ewyte Tupana ti waure wo toine'en eminug yt naku i hap ete. ³⁸Eweimo'ē irania'in me ehekat mi'i pote ti aru Tupana hāipe piat nug yne ehepe eimium irania'in piat oktan. Mi'i hap ewy ti aru ewetat iwato kahato hāipe piat. Torannia eimiereto kuap oktan wyti aru Tupana tum ehepe hā'āg wo ewetum irania'in me mi'i hap ewy te ti aru Tupana tum hā'āg wo ehepe. ³⁹Mi'i hawyi Iesui ihay po'og iā'ākāp wuo -Pyno yt ihapytig i rakat wyti to'ope yt ihapytig i rakaria yt to'oporere to kuap i ma'ato mi'iria to'oporere to pote meremo hewo yne yi ka'a pe. ⁴⁰Yt wētup ok i wyti toine'en mimu'e po'og tomu'e hat kai. Ma'ato karāpe mimu'e imoma ra'yn tuwemu'e hap hawyi toine'en tomu'e hat ewy ra'yn. ⁴¹Kat potei ereha'at ewy ehapiat ipit pit kurin kat kape ne'i katupono ewat eha piat yt ereha'at hin i katupono ewat eha pe ti po'og iwato rakat aria'yp sapen toine'en e. ⁴²Aikotā ten pyno ere'e ewy ok pe -Atihep teran eha piat ipit pit ere ma'ato mi'i pykai ewat eha piat yt ereha'at hin i aria'yp sapen toine'en eha piat pykai. Pyno typy ihay rakaria waku sa'awy'i etihep ewat eha piat ri aria'yp sapen hawyi ehapytig na'yn hawyi waku etihep ewy ok eha piat ipit pit e.

Kat Kat Ywa Waku Yp Kaipyi I'ewyte Yt Naku I Rakat Kaipyi

Mateu 7.16-20 Piat Ewy

⁴³Pyno mikoi yp wakuat kaipyi ti yt karāpe i ywa sa'ag ne'i tuwētem. I'ewyte miko'i yp sa'ag kaipyi yt karāpe i ywa wakuat tuwētem. ⁴⁴Kat

ko'i kat ko'i mikoi yp ko'i watikuap i'atusat ko'i ete. Pyno yt aikotã kuap i ti Wiku sat tuwêtem hu yp kaipyi ne'i. I'ewyte Uwa wyti yt tuwêtem i hu yp kaipyi ne'i.

⁴⁵Pyno miit waku rakat wyti imoherep topy'a piat waku rakat. Ma'ato miit yt nakuat i wyti topy'a piat yt naku i rakat imoherep. Kat pote topy'a piat yt naku i sese rakat toimoherep towẽ pyi.

Typy Rakat Tupana Napin Hap

Mateu 7.24-27 Piat Ewy

⁴⁶Kat pote ti uikay kay eipe uika'iwat uika'iwat ewei'e pykai yt ewetunug hin i ui'e hap ko'i. ⁴⁷Torannia uwe uwe uhewowiat õẽ haria ikuap uhehay hawyi inug ui'e hap ewy. Pyno atimoherep ehepe uwe ewy tukupte'en mi'i haria hap ehepe. ⁴⁸Mi'i miit wyti aikotã netap nug kuap kahato hat ewy. Toipan yi pya pe kahato hawyi totopag I'apy'yha wo nu iheg kahato rakat ewy. Mi'i pote karãpe y'y mut'e kahato pykai yt hyry'e hin i i'yat tutunug häpyk kahato pote hap ewy. ⁴⁹Ma'ato uwe tuwanetup uhehay kape pykai yt toimohey i mi'i hat wyti aikotã miit tuwe'yat nug yi tote yt kat i i'apy'yha iheg nakat wywo rakat ewy. Mi'i pote karãpe ywutu hawyi y'y ti'apy hep hawyi meremo toi'aporok ta'yn mekewat netap hap ewy.

Iesui Timoehtëite Ra'yn Surara Eropat Hat

Mateu 8.5-13 Piat Ewy

7 ¹Karãpe Iesui ihay kahu ra'yn miit'in i'atu rakaria pe hawyi toto ra'yn tawa Kawanaum kape. ²Mi'i turan toine'en wêtup ok surara akag Humanu miit'in mimotypotno. Toine'en to'yat pe wêtup ok semiit imiky'e kahato ma'ato mi'i ti i'ahuu sese. Iku'uro teran moity'i. ³Mi'i hawyi karãpe surara akag tikuap ta'yn Iesui minug wakuap etiat sehay pote toipo'oro Iuteu ywania akag ko'i Iesui kape êtup hamo. -Atiky'esat tuut wyti aru uhewowi uhemiit i'ahuu rakat moehãite hamo e. Waku mi'i tã ehêtup Iesui pe e. ⁴Mi'i hawyi tuwat ra'yn Iesui kape hawyi ta'atupuêti ra'yn hawyi ta'atuhenoï ra'yn kat hamo tuwat Iesui kapiat hap hawyi mio tã i'atu'e -Pyno waku etipowyro mekewat surara akag katupono waku rakat. Miit'in mimotypot wo toine'en i'atu'e. ⁵Kat pote mi'i ti aiywania powyro kahato hat i'atu'e. Tutunug na'yn aiwat aiwo'omu'e hap yat koro i'atu'e. ⁶Mi'i hawyi Iesui toto ra'yn i'atuwywo ma'ato karãpe yt pya i ra'yn to'yat kai hawyi surara akag Humanu ti'atupo'oro ra'yn towyria'in tehay enoi Iesui piat hamo. Mio tã e -Uika'iwat yt eremoherep sese tei'o uhewowi katupono uhewaku hap wyti yt put'ok e i ui'yat piat ereke hamo e. ⁷Ma'ato waku wêtup ehay wo yn pykai etimowaku kuap kahato ra'yn uhemiit hat e. ⁸I'ewyte uito ti areine'en miit'in po'oro kuap kahato hat. Kat pote uito surara akag sese areine'en. Mi'i pote uhesurara'in ui'e

hap upi yn tukupte'en. Mi'i pote are'e wētup ok pe ereto ro meiūpe pyi are pote toto hawyi are'e wētup ok pe eriot ro are'e pote meremo tuut. I'ewyte are'e etunug no uimiky'esat are uipotpap nug hat pe hawyi meremo tutunug. ⁹Mio tā e hawyi Iesui tuwanetup kahato ra'yn hawyi tuwemorem miit'in sem kape hawyi to'e -Pyno are'e ehepe meiē toine'en yt Isareu ywania hin i pykai iwato kahato uimohey hepiat hap e. ¹⁰Hawyi surara akag wyria'in te'era'aipok ira'yn ta'atu'yat kape. Mi'i turan mekewat surara akag semiit ihāite ira'yn.

Iesui Timoieine'en Ira'yn Hiwu Mepyt Ihainia

¹¹Mi'i hawyi Iesui toine'en porap'i itotiat hawyi toto ra'yn wētup tawa Na'i e hap kape temiit'in wywo. I'ewyte miit'in sem tuwat iwywo. ¹²Karāpe yt pya i ra'yn tawa e'oken'ypy tote put'ok i'atu'e hamuat turan tō'ē ra'yn mekewat hiwu mepyt wētup ok takat syp hamo. Mi'i turan tuwat typy'i kahato tawa piaria ity upi. ¹³Mi'i hawyi Iesui teha'at hawyi toimohaty kahato topy'a pe hawyi toiky'e kahato hawyi to'e -Yt erewak tei'o mana e ¹⁴Hawyi tokosap ta'yn hewowi hawyi totemig na'yn heiam hereto turan hawyi te'eropyhu'at ra'yn hereto haria hawyi Iesui to'e -Pyno epoī'am no kurum e. ¹⁵Mi'i hawyi kurum ta'apyk ira'yn hawyi ihay ira'yn. Mi'i hawyi Iesui tum ira'yn ity pe. ¹⁶Mi'i pote torannia miit'in te'eroken'ē kahato ra'yn hawyi te'erehum kahato ra'yn Tupana kape. Mi'i hawyi mio tā i'atu'e -Ta'i Tupana ehay moherep hat koro wyti tuwemoherep ta'yn urupy'asetpe i'atu'e. Tupana ti tuut ra'yn temiit'in ehakjera'at hamo i'atu'e.

Mateu 11.2-19 Piat Ewy

¹⁷Mi'i tā hap Iesui minug ko'i wyti tuwesytpok ta'yn torannia ywania puo ra'yn i'ewyte torannia mekewat yi Iuteu e'yi totiat tawa ko'i puo.

¹⁸I'ewyte Iuwāu wo'oset'ok hat potmu'eria henoi henoi kahato ra'yn mi'i hap ko'i etiat hawyi Iuwāu ti'atukay kay ra'yn typy ok i'atupy'aset pyi. ¹⁹Mi'iria ti toi'atupo'oro ra'yn toka'iwat Iesui piat apo i'atu'e hamo. -Uruka'iwat apo En tuut hamuat wyti e hap ta'yn apo En i'atu'e sio po'og wētup ok te uruhekatup i'atu'e hamo. ²⁰Hawyi tuwat ra'yn aiūpe Iesui ieine'en hap kape. Put'ok i'atu'e hawyi te'ero'e -Urumu'e hat Iuwāu wo'oset'ok hat wyti urupo'oro ewowi apo uru'e epiat hamo i'atu'e. Mio tā e wyti urumu'e Iuwāu -Uruka'iwat apo En tuut wyti aru uruka'iwat e hap ta'yn apo En sio po'og wētup ok te uruhekatup hap kuap hamo i'atu'e. ²¹Mi'i turan Iesui ti'atumoehāite kahato miit'in i'ahuu rakaria ho'opot haria i'ewyte ma'āu sa'ag ipiit piat rakaria i'ewyte yt ihapytig i rakaria. ²²Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat ra'yn Iuwāu potmu'eria -Ewei'aipok i ro hawyi ewehenoi ro Iuwāu me aikotā ei'akasa hap ko'i i'ewyte eimikuap ko'i katupono mio yt ihapytig i rakaria i'atuhapytig i ra'yn i'ewyte ipy

kī'ã rakaria ikohewryry kuap ta'yn i'ewyte hepihi pihi rakaria epihi tokã'ã ra'yn i'ewyte yt hewaure ka'a i rakaria ikuap ta'yn sehay i'ewyte iku'uro rakaria tuweno'ẽ ra'yn gu'uro pyi i'ewyte put'ok e ra'yn ihaky'e'i rakaria ete Tupana topyhu'at morekuatno hap ete. Pyno eweheno ro ihay se rikat Tupana ehay ihaky'e'i rakaria pe. ²³Uwe iwepiit kahato yt uimohey pykai i mi'i hat wyti wemoeso hat ne'i toine'en

Iesui Henoi Iuwãu Ieine'en Hap Etiat

Mateu 11.7-15 Piat Ewy

²⁴Mi'i hawyi karãpe Iuwãu potmu'eria te'era'aipok ira'yn hawyi i'atusaibe kai Iesui henoi ra'yn miit'in me Iuwãu etiat. Pyno karãpe eweiwat yahig wato kapiat turan wyti aru eweipuëti ra'yn Iuwãu. Itote ti aru ewei'akasa ra'yn aikotã Iuwãu toine'en hap sio ywutu potiat Pinawa yhop ewy kowo'i kowo'i hap ewy sio yt hap e. ²⁵Kat kapiat ei'akasa hamo eweiwat sio mekewat miit esokpe iwepainug hap kapiat ei'akasa hamo sio mekewat hekat rakaria morekuaria yat piaria wepainug hap ikahuria kahato rikat ewywuat kapiat ei'akasa hamo. ²⁶Pyno eweheno ro kat kapiat ewei'akasa hamo eiwewat hap sio Tupana ehay moherep hat wëtup ok kapiat ei'akasa hamo yn. Ta'i atikuap wyti ewei'akasa Tupana ehay moherep hat kai po'og nakat. ²⁷Kat pote Iuwãu wyti sa'awy'i wuat miwan Tupana ehay piat to'e hap ewywuat ra'yn. Mi'i ra'yn ti meiu uehay moherep hat e hap ewy ra'yn. Katupono sa'awy'i Tupana to'e -Atipo'oro aru yian me ehewowi ipu'ap moherep häpyk hamuat e hap ewy ra'yn e. E Isaia miwan me 40.3 pe. ²⁸Mi'i hawyi Iesui henoi po'og -Pyno are'e ehepe Iuwãu wyti po'og torannia sa'awy'i wuaria wemoherep haria kawiat ma'ato po'og kurin nakat wyti toine'en aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote iwato'in nakaria kai. ²⁹Mio tã e hap torannia mekewat sa'up porera'at haria ikuap. Mi'iria ti imohey ihay Tupana kaipywiat hat. Mi'i hawyi te'ereset'ok ta'yn Iuwãu po wo. ³⁰Ma'ato wo'onapin haria i'ewyte wan'i wan'i e haria yt te'ereset'ok teran hin i Iuwãu po wo katupono yt ta'atumohey hin i Tupana ehay ta'atuewowitz haype. ³¹Mi'i tupono ahenoi koran wuaria miit'in etiat. Uwe ewywuat tukupte'en mi'iria.

³²Pyno mi'iria wyti aikotã hirokaria apyk puo tukupte'en oken note rakaria i'atuehay pirik irania'in kape rakaria ewy aikotã pypy wato'e wo'okyi'at e'at piat turan ma'ato yt hehairu teran hin i haria ewy. I'ewyte watepy pypy e hap wywo wo'osyp turan ma'ato mi'i turan yt te'erewak hin i hap ewywuaria e. ³³Mi'i turan Iuwãu wo'oset'ok hat tuwemosy'at kahato hawyi yt kat i hin i tutu'u. I'ewyte yt te'y'u hin i sapo hy wo. Mi'i pote wyti ewei'e tope -Iuwãu wyti ahiag ipiit piat rikat ewei'e ne'i. ³⁴Ta'i ihainia sa'yru wyti tenuk i'ewyte tuwesapo'u ewei'e ne'i. -Eiweha'at ro mekewat miit ienuk wato hat kape i'ewyte sapo hy u wato kahato

hat kape ewei'e. I'ewynte towy'inug mekewaria miit'in kaipywiat sa'up porera'at haria i'ewynte irania'in yt nakuap i nug haria wywo toine'en ewei'e. ³⁵Mi'i tupono uwe iky'esat Tupana kaipywiat we'eg hap mi'i hat wyti imohey sese hat toine'en hawyi imepyt'in wo kahato tukupte'en.

Haryporia Yt Naku I Rakat Hakyera'at Hap Toipuēti

³⁶Mi'i turan wētup ok wo'onapin hat tiwenka ra'yn Iesui to'yat kape tenuk iwywuat hamo hawyi Iesui toto ra'yn i'yat kape hawyi ta'apyk ta'yn tenuk hamo yparakai ywyt pe. ³⁷Mi'i turan mekewat tawa pe toine'en haryporia miit'in mikuap yt naku i kahato rakat. Mi'i ti ikuap Iesui toine'en wo'onapin hat yat pe tenuk hamo hap. Mi'i hawyi totat ra'yn mohag hy ikamhigse kahato rakat Arapatu kawiat heiam rakat. ³⁸Mi'i hawyi haryporia tokosap yt pya hin i Iesui ape kai hawyi tuwak kahato hawyi toimo'apuk Iesui py'okpe ko'i teha hy wo hawyi toitip ta'asap wo hawyi tohig Iesui py'okpe hawyi toi'okpun na'yn mohag hy ikamhigse kahato rakat Iesui py'okpe ete. ³⁹Mi'i hap kape wo'onapin hat teha'at hawyi mio tā e tuwanetup hawe -Sio meiē miit Tupana ehay moherep hat pote ren toikuap uwe meiē haryporia hap. Katupono uwe hemig meiēwat miit mi'i hat wyti i'aparap kahato hatno toine'en e tuwanetup hawe. ⁴⁰Mi'i hawyi Iesui tikuap wo'onapin hat wanetup hap hawyi to'e wo'onapin hat pe -Pyno toine'en wyti wētup ui'e epiat hap e Mio tā e pote -Ehenoi ro uimu'e hat e Simau. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui to'e Simau me -Toine'en tyy ok miit weteweru ta'atumipuru tineiru upiat haria. Ma'ato wētup ok wyti ipuru i'atuepiat hat toine'en. Wētup ok wyti tuwetuwuru 500 a parata kapiat. Ma'ato wētup ok wyti 50 a parata kapiat yn. ⁴²Ma'ato ti yt wētup ok i meimuēwat tyy ok takaria ha'up nug kuap ta'atumipuru tineiru ko'i. Mi'i pote mekewat tineiru ka'iwat tiwaure ra'yn tyy ok weteweru tepiat hap ko'i hawyi uweī tineiru puru hat po'og iky'e hatno toine'en apo are. ⁴³Mi'i hawyi Simau tiwesat -Ta'i mekewat po'og weteweru wato hat. Mio tā e pote Iesui to'e -Ta'i uiwesat hāpyk kahato e Iesui Simau me. ⁴⁴Mi'i hawyi Iesui tuwemorem na'yn haryporia kape hawyi to'e Simau me -Eraha'at ro meiūwat haryporia minug uhetiakape. Karāpe areke e'yat pe turan yt etum i uhepe y'y uipysei epiat hamo. Ma'ato meiūwat haryporia wyti uipysei teha hy wo hawyi uipy toitip ta'asap wo. ⁴⁵Ma'ato en wyti yt karāpe ui'āpysig hin i put'ok are e'yat piat turan. Ma'ato meiūwat haryporia wyti hig mot'i kahato uipy areke meiūpe turan e. ⁴⁶Pyno i'ewynte en yt etopag hin i ikap ui'akag ete aheko ewy ma'ato meiūwat haryporia wyti ti'okpun mohag hy ikamhigse rakat uipy'okpe ete. ⁴⁷Pyno atimoherep epe mekewat haryporia timoherep wyti iwato kahato wo'oky'e hat. Ma'ato uwe imohāpyk kurin kat yn i'aparap hap mi'i hat wyti imoherep kurin yn wo'oky'e hap. ⁴⁸Mi'i hawyi Iesui to'e haryporia pe -Pyno eminug sa'ag ko'i atiwuare yne ra'yn. ⁴⁹Mio

tã e hawyi mekewat yparakai ywyt piat apyk haria apo i'atu'e ra'yn to'ope -Uweĩ pyno meĩẽ aiminug sa'ag moweityk kuap hat apo i'atu'e to'ope. ⁵⁰Ma'ato Iesui to'e haryporia pe -Uimohey epiat hap ehakýera'at ra'yn. Pyno waku ereto ro ewepiit hap wywo e.

Haryporia'in Hewyry Iesui Wywo Ipowyro Hamo

8 ¹Mi'i hawyi Iesui toto yne tawa ko'i upi temiit'in 12 ok takaria wywo sehay wakuat enoi hamo. Aikotã Tupana topyhu'at irane Wuat'i Ywania Porekuatno hap tomohey hawyi hap moherep hamo ra'yn yne tawa hit yne tawa wato'in ko'i upi. ²Temiiit'in sem ko'i wywo tuwat i'ewynte haryporia'in tuwat hupi mi'u nug hamo. Wẽtup ok haryporia Maria tawa Matarena piat e hap het rakat sa'awy'i wuat 7 ok ahiagnia ipiit piat rakat Iesui tisopo ra'yn nakat. ³Mi'i hawyi Iuana mekewat Kusa ehary'i toto hupi hemiit'in eropat hamo. He'aito ti mekewat Kusa morekuat Eroti yat pe toine'en. Yne motpap hap ko'i morekuat yat piat toine'en Kusa po pe. Mi'i hawyi mana Susana i'ewynte irania'in haryporia Iesui potpo'ororia powyro haria te'eropyhu'at. Mi'i hawyi ta'atuekat kaipyi ta'atukyiat kat ko'i kat ko'i Iesui powyro hamo.

Iã'ãkap Iã'yi Ko'i Hat Etiat

Mateu 13.1-9; Maku 4.1-9 Piat Ewy

⁴Mi'i hawyi yne tawa kaipywiaria aikope pyi aikope pyi te'eruwa'atunug Iesui ewowi. Mi'i hawyi iã'ãkap puo wẽtup sehay tohenoi yne itotiaria pe. ⁵Mio tã tohenoi hã'ãkap wuo -Wẽtup e'at pe so hã'yi sytpok hat toto toko kape hã'yi sytpok hamo ma'ato yt yne i hewo go sese tote e. Irania'in hã'yi go pu'ap upi hewo e. Mi'i ti miit'in ikohyewyry iko pu'ap tote hawyi ta'atu'akit akit ne'i ra'yn hã'yi hawyi weitaria tu'u yne hã'yi ko'i hewo rakat muap upiat e. ⁶Irania'in hã'yi nu upi yi heg upi hewo e. Wẽtup tuereto hẽtyt ma'ato meiu'ran iku'uro yt kat i y'y yi kaipyi hã'yi nu totiat ne'i pote e. ⁷Irania'in hã'yi i'anam me hu ypia pe hewo e. Mi'iria hẽtyt wen ma'ato i'anam wywo to'o'ewy ne'i pote meiu'ran i'anam tohik ne'i ra'yn hawyi yt tuwenug i ra'yn e. ⁸Irania'in yi wakuat rote hewo hewo go tote e. Mi'iria ti i'atuehãite kahato hawyi wẽtup sat kaipyi 100 iã'yi tuwemoherep e. Pyno ehewaure ka'a pote iwanetup kahato o mesuwat uhehay iã'ãkap puat uimienoi ape e Iesui miit'in sem me. ⁹Mi'i hawyi ipotmu'eria apo i'atu'e Iesui pe -Pyno kat e hap som eheno teran iã'ãkap wuo hã'yi koi hap ete i'atu'e. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Ta'i uiiwryia'in aheno teran ehepe wuat'i mikuap yt heremo i rakat i aikotã Tupana topyhu'at irane Wuat'i Miit'in Porekuat no hap etiat e. Ma'ato irania'in me miit'in sem me hã'ãkap wuo aheno teran yt uikuap teran i haria mi'iria pote e. Te'era'akasa wen uipiit kape ma'ato uhehay yt hot'ok'e i i'atuete pote. ¹¹-Pyno koitywy aheno i ehepe mesuwat iã'yi

iã'ãkap etiat eweikuap sese hamo. Pyno uhehay iã'ãkap wuo katupono Tupana ehay topyhu'at mekewat iã'yi ewy e. ¹²Mekewat mikoi iã'yi go pu'ap upiat ti hewo rakat iã'yi wētup ok wētup ok wanetup hat ewywuat e. Te'eruanetup ma'ato meremo ahiag put'ok e i'atuwanetup hap ete hawyi Tupana ehay mikoi iã'yi ewywuat toihep ta'y'n i'atuewaure pyi. Yt toiky'esat i ta'atukuap katupono ta'atukuap hawyi ta'atuehakyera'at hamuat ta'atukuap ta'y'n e. ¹³Mi'i hawyi ti nu totiat hewo rakat ewywuat wētup ok wētup ok wanetup hat ewy e. Te'eruanetup hawyi waku kahato ta'atupuēti uimienoi hawyi i'atuwepiit kahato uhehay ta'atukuap hawyi. Pywo kahato i'atu'e ma'ato mi'iria iã'yi yt hapo rakaria i ewywuaria tukupte'en e. Mi'i pote yt toine'en mot'i i kuap uhehay mohey hap i'atuete e. Meiūran irania'in to'okyry'i i'atuete i'atuiã'ãg hap uimohey hap kaipyi hawyi meremo ta'atuwaure ra'y'n Tupana ehay e. ¹⁴I'ewyte ti mekewat iã'yi i'anam miat hu ypia puat hewo rakat wētup ok wētup ok wanetup hat ewywuat e. Mi'iria te'eruanetup kahato uhehay wakuat kapiat hawyi ta'atumohey ran hawyi ta'atunug neran Tupana miky'esat ewywuat ko'i wen ma'ato ta'atupotpap iwato hap kape ta'atumiky'esat ewywuat nug hap kape yn te'eruanetup hawyi uhehay toī wen i'atukai ma'ato yt karāpe i i'atag hap ewy toine'en i'atupy'a pe ma'ato i'akyt ewywuaria ne'i topyhu'at i'atupy'a pe. ¹⁵Ma'ato mekewat hã'yi yi wakuat rotiat hewo rakaria wyti wētup ok wētup ok wanetup hat ewywuat e. Mi'iria ti i'atupy'a piat yi wakuat ewywuat pote te'eruanetup aat ka'ap Tupana ehay kape hawyi yt ta'atuwaure hin i ma'ato ta'atuhytmoī kahato ta'atupy'a pe Tupana ehay hawyi ta'atunug na'y'n Tupana miky'esat ewy e. Mi'i pote mikoi haat kahato rakat ewywuat te'eropyhu'at te'eruwenug kahato rakaria ewy e Iesui.

Iã'ãkap Ariäty Etiat
Maku 4.21-25 Piat Ewy

¹⁶Mi'i hawyi wētup iã'ãkap wuo Iesui henoi towyria'in me -Getap we wätym hawyi yt uwe i ariäty hētyhot hap ipag neran kamuti pe mig'i wo e. I'ewyte yt ta'atupag i yni ywyt'okpye ne'i ma'ato ywaiti pe waku pe heiam note yn ta'atuhupit teran e. Mi'i hawyi wehyt'ok haria meremo te'era'akasa hētyhot hap e. ¹⁷Pywo ti aru miit'in minug ko'i heremo kahato topyhu'at. Yt kat i mig'i wo toine'en. Kat kat ko'i mio mig'i wo toine'en wen ma'ato meiūran ti aru heremo yne ra'y'n e miit'in minug ko'i. ¹⁸Pyno eweiwanetup to uimienoi kape uhyt'i'in mana'in e Iesui. Eweiwanetup haty wo hawyi eiwewaure ka'a kahato uhehay kape. Mi'i pote aru po'og na'y'n put'ok e eiwanetup hap moētyhot hamuat. Ma'ato irania'in yt urutuwanetup teran i imienoi kape e haria ti. Uruto uruwe'eg kahato e haria ma'ato mio tã e haria wanetup hawyi tuweityk yne ra'y'n e.

Iesui Wyria'in Sese Put'ok I'atu'e Ra'yn
Mateu 12.46-50; Maku 3.31-35 Piat Ewy

¹⁹Mi'i turan Iesui ty put'ok e Iesui ywyt'in wywo hawyi tuwehyt'ok teran Iesui ewowi wen ma'ato yt tuwehyt'ok kuap i katupono ipotmu'eria typyi kahato getap we pote. ²⁰Mi'i pote wētup ok to'e Iesui pe -Uhyt iuē ety put'ok e oken'yppyke hawyi e'ywyt'in nywo i'atuehay teran so ewywo e Iesui pe. ²¹Mi'i hawyi Iesui to'e getap wiaria pe -Pywo pe ti are'e uity sese uhe'ywyt'in sese uheinyt'in sese uimienoi kapiat wanetup haria. I'ewyte uimienoi ta'atukuap hawyi ta'atunug Tupana miky'esat ko'i e. Mi'iria ti te'eropyhu'at uity uiywyt'in uheinyt'in e.

Iesui Timonik Ta'yn Ywyt Uato
Mateu 8.23-27; Maku 4.35-41 Piat Ewy

²²Wētup e'at pe Iesui to'e temiit'in me -To'iro yara puo hyemyi'a wato sakpo e. Mi'i hawyi toto ra'yn yara wato kape hawyi teke temiit'in wywo. Tuwehyt'ok yara pe hawyi tuwat ra'yn hyemyi'a wato sokpo e. ²³Y'y py'asetpiat turan Iesui toket ra'yn. Mi'i turan ywytu kahato put'ok e y'y ete hyemyi'a wato py'asetpiat ikupte'en turan hawyi ywytu tipetek kahato ra'yn yara pote y'y teke teke ra'yn i'atue'yara pe. Mi'i pote -Yt naku i kahato pote wata'apy'at hamuat ra'yn i'atu'e ta'yn. Ipoity'i kahato ra'yn i'atuete. ²⁴Mi'i hawyi te'eruwēpowat Iesui kape -Uruka'iwat uruka'iwat erehymut ro i'atu'e. Wata'apy'at irane ra'yn i'atu'e. Y'y teke teke kahato ahe'yara pe i'atu'e. Watopap hamuat ra'yn i'atu'e hawyi Iesui tuwehymut hawyi ipoī'am na'yn hawyi iwēpap'i ra'yn ywytu kape -Epohep to ywytu i'ewyte epo'inik to y'y e. Mio tā e hawyi ipohep ta'yn ywytu i'ewyte ipo'inik ta'yn y'y. ²⁵Mi'i hawyi apo e haty wo topotmu'eria pe -Uiwyria'in kat poteī yt uimohey i e. Aikopeī ehapiat uimohey hap e. Mi'i hawyi te'eruwantetup kahato ra'yn iminug ete hawyi te'ero'e to'ope -Uwe som pyno Meiū Miit Iesui katupono ihay pyi ipo'inik kuap meremo ywytu i'ewyte y'y esaika hap i'atu'e.

Mateu 8.28-34; Maku 5.1-20 Piat Ewy

²⁶Mi'i hawyi yi Kerasa e'y sakpo put'ok i'atu'e yi Karireia kaipyi hawyi yi Kerasa wā tote te'eruwehik ta'yn. ²⁷Hawyi tuwētem na'yn yara wato pyi turan put'ok e ra'yn hewowi wētup ok ahiagnia sem ipiit piat rakat tawa Kerasa piat ieine'en hat. Mi'i ti yt toine'en kuap i towyria'in wywo tetawa pe katupono ipy'ahak kahato hawyi heso'ok tuereto pote. Mi'i haype toine'en wo'osyp hap tote yn yt tesokpe pe i. ²⁸Teha'at Iesui kape hawyi tehay pirik wo tuwewahik yi totiat hawyi iwēpap'i tehay pirik wo -Worokuap En Tupana Ywaitiat ieine'en hat Sa'yru En e. Kat aru etunug uhete e haty wo Iesui pe. Uhyt wāi urusatyi'i satyi'i tei'o e ahiagnia miit

piit pyi. ²⁹Mio tã i'atu'e katupono Iesui ti'atusopo teran mekewat miit piit pyi ahiagnia pote. Sa'awy'i ahiagnia topytyk tuereto mekewat miit ipiit ete hawyi heso'ok kahato tuereto. I'ewyte irania'in ipo'i po'i haity iheg rakatno pykai toiterek ne'i. I'ewyte ipy ipo ko'i ta'atupo'i po'i pykai toiterek ne'i hawyi ahiag tioto yahig wato kape. ³⁰Mi'i hat pe Iesui to'e -Kat eĩ eset e tope. Mi'i hawyi -Isem e rat uhēt katupono sa'awy'i ahiagnia typy'i kahato rakaria tuwehyt'ok uipiit pe pote hawyi miit'in uhēt'ok Isem I'atu'e. ³¹Mi'i hawyi ahiagnia te'ero'e Iesui pe ta'atuemiit piit pyi -Uhyt i'atu'e yt urupo'oro tei'o En wuat'i e'at piat gu'uro hap kape i'atu'e. ³²Mi'i turan tukupte'en itote hamaut ko'i typy'i kahato rakaria. Mi'i pote te'ero'e -Pyno meimuēwat hamaut ko'i kape ro urupo'oro i'atu'e. Mio tã i'atu'e hawyi Iesui to'e i'atuepe -Eiwehyt'ok to pyno mekewat hamaut ko'i piit pe ahiagnia pe. ³³Mi'i hawyi tuweno'ē ra'yn mekewat miit heso'ok rakat piit pyi hamaut ko'i kapiat tuwehyt'ok hamo. Mi'i hawyi hamaut ko'i ikohyeput i kohyeput i yity'ok tote pyi y'y wato kape hawyi hewo hewo ra'yn y'y wato pe hawyi topap yne ra'yn. ³⁴Mi'i hawyi hamaut apykok haria te'era'akasa hawyi meremo tuwat henoī hamo tawa ko'i kape. I'ewyte muap upiat gupte'en haria pe ta'atuhenoi. ³⁵Pyno i'atuepiat henoī hawyi tō'ē kahato Iesui kape. Put'ok i'atu'e turan mekewat sa'awy'i wuat ahiag ipiit piat rakat waku ra'yn ta'atupuēti sokpe pe ra'yn toine'en Iesui yatype. Iwanetup hap hãpyk ira'yn. ³⁶Mi'i hawyi sa'awy'i wuat akasa haria henoī yne aikotã aikotã Iesui timoehãite hap etiat ō'ē haria pe. ³⁷Mi'i tupono mekewat tawa Kerasa kaipywiaria te'eroken'ē kahato Iesui pupi haype te'ero'e -Mehin ereto ro meīūpe pyi i'atu'e Iesui pe. Yt uruiky'esat i meīūpe ereine'en po'og i'atu'e. Mio tã i'atu'e hawyi Iesui teke i ra'yn yara pe hawyi ta'aipok ira'yn y'y wato sakpo. ³⁸Teke turan sa'awy'i wuat ahiag ipiit piat rakat -Uika'iwat areto teran eupi katupono areine'en eptomu'e wato wo teran e Iesui pe. ³⁹Ma'ato Iesui -Yt uhyt waku po'og era'aipok e'yat kape hawyi ehenoī aikotã Tupana tunug ehētiat hap ko'i. Mio tã e hawyi mekewat miit toto ra'yn wuat'i tawa ko'i kape hawyi tohenoi henoī ra'yn tepiat Iesui minug ko'i tetawa piaria pe toto. Mi'i tote yne tawa piaria pe aikotã Iesui tunug tetiat hap tohenoi kahato.

Mateu 9.18-26; Maku 5.21-43 Piat Ewy

⁴⁰Mi'i hawyi Iesui tuwe'ysakpo ira'yn turan miit'in typy'i kahato toi'atupuēti itote. I'atuwepiit kahato katupono ta'atuhekatup kahato Iesui put'ok e hap. ⁴¹Mi'i turan tuut Iesui ewowi wētup ok Tupana motypot yat piaria akag Iairu e hap het rakat. Mi'i ti Iesui owa kape tuwepỹ'ātutuk hawyi tuwewahik yi kape hawyi to'e Iesui pe -Mehin eriot ro uhupi ui'yat kape e. ⁴²-Mehin e uhaki'lyt 12 anu rakat iku'uro teran kahato ra'yn e. Mio tã e hawyi Iesui toto ra'yn Iairu yat kape. Mi'i turan muap upi miit'in

sem tohik kahato kokai kokai. ⁴³Mi'i turan toine'en i'atu'ok pe kai wētup ok haryporia huu wato rakat 12 anu ra'yn ho'opot hat. Toipun yne ra'yn tekat ko'i paini ko'i upi mohag nug haria ko'i upi tomoehāite hap kyewi wen ma'ato yt toipuēti hin i tehāite hap. ⁴⁴Mi'i ti tokosap Iesui ape kai hawyi totemig na'yn hesokpe ēpe hawyi meremo huu teke ra'yn hawyi waku ira'yn. ⁴⁵Mi'i hawyi tesokpe emig hawyi Iesui apo e -Uweī uhemig hat meikope e. Mio tā e pote Peteru to'e Iesui pe -Uika'iwat miit'in typy'i kahato rakaria py'asetpe ahewyry pote miit'in ahemig hemig kahato e. ⁴⁶Ma'ato Iesui to'e -Peteru e uhemig hat wyti uimohey kahato hat mi'i pote uhemig turan uhesaika hap tuwētem uipiit pyi imoehāite hamo. ⁴⁷Toikuap ta'yn hawyi hemig hat tyry to'e popuo tuut hewowi. Mi'i hawyi tuwepý'ātutuk Iesui ewowi. Mio tā e -Mimi mesup ta'yn mig'i wo woromig uimoehāite hap kyewi e. Woromig hawyi meremo epiat uimoehāite hap atipuēti e Iesui pe wuat'i ehamo. ⁴⁸Mi'i hawyi Iesui to'e tomimoehāite hat pe -Uhaki'yt pyno waku ra'yn en e. Uimohey hap kaipyi emoehāite hap etipuēti ra'yn e. Waku pyno era'aipok i ra'yn e'yat kape ewepiit hap wywo e. ⁴⁹Mi'i turan Iesui piat henoī imoehāite hap turan put'ok e wētup ok Iairu yat kaipyi. Mi'i to'e Iairu piat henoī hamo. -Uhyt e iku'uro sese ra'yn wyti esaki'yt e. Pyno yt kan hamo i wahenoī po'og aimu'e hat Iesui pe e. ⁵⁰Mi'i hap Iesui tikuap hawyi to'e Iairu pe -Yt gyt'ere tei'o esaki'yt iku'uro hap pupi ma'ato etimohey yn na'yn Tupana hawyi waku pe esaki'yt e. ⁵¹Mi'i hawyi Iesui put'ok e Iairu yat ete hawyi Iesui to'e miit'in sem me -Yt atiky'esat i miit'in typy'i poity'i iku'uro rakat yatype e. Waku Peteru Iuwāu Tiaku i'ewyite i'ywot ity yn atiky'esat iku'uro yatype e. ⁵²Teke hawyi Iesui ti'atupuēti itote miit'in wak haria haki'yt iku'uro pote te'eruwak ta'atueko ewy. Mi'iria pe Iesui to'e -Yt eweiwak tei'o e eipo'inik to e. Yt iku'uro i rat ma'ato toket ne'i rat e. ⁵³Mi'i pote wak haria to'okyry'i ne'i Iesui ehay ete -Pywo ti rat iku'uro sese haki'yt i'atu'e. ⁵⁴Iesui teke ra'yn iku'uro rakat kape iwywuat pe hawyi toipopytyk ta'yn hawyi to'e tehay pirik wo -Pi'ā epoī'am no e. ⁵⁵Mi'i hawyi tuwehymut ira'yn haki'yt iku'uro rakat hawyi -Koitywy etopoi ro emepyt mana e. ⁵⁶Mi'i hawyi i'ywot'in te'erehum kahato Iesui minug ete ma'ato Iesui to'e i'atuepe -Yt uwe pe tei'o ewehenoī uiminug ete emepyt moehāite hap e.

Iesui Tinapin Ipotmu'eria

Mateu 10.5-42; Maku 6.7-13 Piat Ewy

9 ¹Iesui tuwētem Iairu yat pyi hawyi toi'atukay kay tuwewowi temiit'in sese 12 ok takaria. Mi'i hawyi to'e temiit'in sese pe -Uiwyria'in mesup atum na'yn ehepe uhesaika hap ahiag sopo hamuat e. I'ewyite atum na'yn ehepe uhesaika hap i'ahuu rakaria moehāite hamuat. ²Mi'i hawyi toi'atupo'oro temiit'in miit'in mu'e hamo aikotā Tupana

toine'en morekuatno hap etiat hamo. I'ewyte i'ahuu rakaria moehāite hamo. ³Mi'i hawyi to'e topotmu'eria pe -Yt kat rei'o ewetioto eiweywo yt eipo'yha i wyti i'ewyte yt ehekuriwu'a i wyti i'ewyte yt eimi'u i wyti i'ewyte uhetineiru i wyti i'ewyte wētup ehesokpe yn waku ewetioto e. ⁴Karāpe eiwehyt'ok ta'yn wētup tawa pe hawyi uwe -Ereke ro ui'yat pe e hat yat pe waku eweikupe'en. Karamuo eiweno'ē ira'yn mekewat tawa pywiat hap kape. ⁵Ma'ato mekewat tawa piaria yt eiky'esat i pote waku meremo eiweno'ē mekewat tawa pyi ma'ato eiweno'ē turan waku eiwepiit pit'ok eipy tawa sawiu meimuē ti miit'in yt nakuaria i e hap moherep hamo e. ⁶Mio tā e hawyi tuwat ra'yn hemiit'in wuat'i miit'in piat sehay wakuat Iesui etiat enoi hamo. I'ewyte tuwat turan ta'atumoehāite kahato wuat'i tawa puo i'ahuu rakaria.

Morekuat Eroti Iuwāu Pupi Token'ē
Mateu 14.1-12; Maku 6.14-29 Piat Ewy

⁷Mi'i hawyi tama Karireia piat morekuat Eroti tikuap ta'yn aikotā Iesui minug ko'i etiat hawyi tuwanetup kahato. Katupono irania'in Iuwāu wyti tuwehymut ira'yn ⁸Irania'in te'ero'e -Mekewat Tupana ehay moherep hat sa'awy'i wuat Eria tuwehymut ira'yn gu'uro pyi i'atu'e ma'ato irania'in te'ero'e mekewaria sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep hat haria te'ereuwemoherep ira'yn. ⁹Mi'i pote Eroti to'e -Uehay pyi meke ta'atu'akag tek ta'yn Iuwāu e. Ma'ato irania'in hanoi kahato te wētup ok iminug etiat. Uweī mi'i miit e. Mi'i hawyi Eroti tikat ra'yn Iesui teha'at teran haype.

Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Iuwāu 6.1-14 Piat Ewy

¹⁰Mi'i hawyi Iesui potpo'ororia te'era'aipok i ra'yn tawa ko'i kaipyi ihay moherep haria. Mi'i hawyi ta'atuhanoi aikotā aikotā ipu'ap muat upi ta'atuminug hap ko'i ta'atuewyry hap upi ta'atuhanoi hanoi yne yne Iesui pe. Ta'atuhanoi yne ra'yn hawyi Iesui te'erepo'ok i ra'yn temiit'in wētup tawa kape tawa Pesaita kape ta'atuweran temiit'in nywo hap toiky'esat.

¹¹Ma'ato miit'in typy'i rakaria tikuap hawyi tuwat ra'yn Iesui upi. Put'ok i'atu'e hawyi waku kahato eiwe'e e Iesui I'atuepe hawyi toi'atumu'e kahato Tupana toine'en morekuatno hap ete. I'ewyte toi'atumoehāite kahato ta'atumoehāite hap ky'esat haria. ¹²Mi'i hawyi wātym i kape hemiit'in 12 ok takaria te'ero'e Iesui pe -Urumu'e hat eti'atupo'oro i ro miit'in sem tawa ko'i kape itotiat i'atuket hamo i'ewyte itote ta'atupuēti kuap ta'atumi'u wuat ko'i. Meiūpiat yahig wato totiat yt kat i pote i'atu'e. ¹³Mio tā i'atu'e hawyi Iesui to'e -Ewei'atupoi ro hesy'at rakaria e temiit'in me. Mi'i hawyi -Mehin kurin kahato aimi'u mesuwe i'atu'e. Toine'en aimi'u 5 man typy pira yn wuat'i poi hamo yt put'ok e kuap i i'atu'e. Sio apo etiky'esat urutuwat tawa kape mi'u kyiat po'og

iwato hamo typy'i rakaria moenuk hamo i'atu'e. ¹⁴Pywo tukupte'en meiūpe miit'in sem kahato aikotã 5 miu ihainia'in hap ewy i'atu'e. Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Pyno ewei'apyk to yi upi ewei'e ro kowo 50 kowo 50 ewei'e ro wa'atunug haria pe e Iesui temiit'in me. ¹⁵Mi'i hawyi hemiit'in tunug na'yn Iesui e hap ewy hawyi ta'atupo'oro ra'yn miit'in torannia I'atu'apyk hamo. ¹⁶Mi'i hawyi Iesui tat ra'yn 5 man i'ewyte typy pira hawyi teha'at atipy kape hawyi -Waku kahato emiium uruepiat urumi'u wuat Tupana e. Mio tã to'e hawyi toipat'ok ta'yn man ko'i i'ewyte pira ko'i hawyi tutum na'yn temiit'in me miit'in piat imo'ẽ hamo. ¹⁷Mi'i hawyi torannia te'erenuk hawyi i'atu'ok kahato ra'yn hawyi hemiit'in ti'atunug ira'yn i'atumi'u iei'pyt. Mi'i ta'atupuẽti 12 yrysakag me topyhu'at. Tuwemowato kahato itotiarria erenuk hap. Mi'i hawyi i'atu'ok ta'yn.

Mateu 16.13-19; Maku 8.27-29 Piat Ewy

¹⁸Wẽtup e'at pe Iesui tuweran toine'en Tupana wywo tehay hamo. Mi'i turan hemiit'in put'ok i'atu'e hewowi hawyi apo e i'atuepe -Uweĩ uito irania'in me e. ¹⁹Mi'i hawyi ta'atuwesat -Iraniania'in wyti te'ero'e epe Iuwãu wo'oset'ok hat meiẽ i'atu'e irania'in wyti te'ero'e Eri wyti meiẽ i'atu'e ma'ato irania'in wyti te'ero'e epe sa'awy'i wuarria Tupana ehay moherep haria wyti tuwẽtem na'yn gu'uro pyi i'atu'e. ²⁰Mi'i hawyi apo e ira'yn temiit'in me -Ma'ato ehepe uweĩ uito e Iesui. Mio tã e pote Peteru tiwesat -Ta'i En wyti uruehakyera'at hanuat Tupana Mipo'oro e.

Mateu 16.21; Maku 8.30-31 Piat Ewy

²¹Mio tã e hawyi Iesui ti'atunapin haty wo temiit'in -Pyno uiwyrria'in e uikuap ehapiat hap o yt uwe pe tei'o ewehenoi e. ²²Mi'i hawyi po'og Iesui to'e -Pywo uito miit'in yke'et wyti aru uimoso'opot kahato Iuteuria akagnia po wo i'ewyte pa'i kororia akag ko'i i'ewyte wan'i wan'i e haria. Mi'iria ti aru ui'auka ra'yn ma'ato ti aru myẽ'ym e'at uiku'uro hawyi arẽtem ira'yn gu'uro pyi e.

²³Mi'i hawyi Iesui to'e torannia pe -Uwe toto teran uhupi mi'i haria waku iwaure yne tomiky'lesat nug hap ko'i hawyi waku totioto wuat'i e'at pe ho'opot hap te'aria'y'p posak uhupiat toto hamo. ²⁴Uwe uwe iku'uro uipotpap we uhehay wakuat enoi hamo mi'iria wyti aru ta'atuieine'en hap sese puẽti wuat'i e'at pe mesuwe i'ewyte atipy pe e. Ma'ato irania'in ta'atuieine'en hap mesuwarotiat kape yn wanetup haria ta'atuieine'en hap sese pun haria wo ne'i tukupte'en e. ²⁵Pyno yt kat hamo i mesuwarotiat kare'en ko'i yne toine'en epo pe eheine'en hap sese pun hatno ereine'en pykai. Howosat rakatno ne'i ereine'en. ²⁶Uwe uwe uipupi tuwemoti i'ewyte uhehay tomu'e hap pupi tuwemoti pote ti aru uito miit'in yke'et aremoti mi'iria pupi wy karãpe ariot uhesaika hap hẽtyhot

puo ui'ywot piat uipo'oro hap e'at pe. ²⁷Yt eweiwaure tei'o mio wuat ui'e hap e. Pywo ti rat tukupte'en meĩũpe Tupana topyhu'at morekuat nuat hap kapiat akasa haria e Aikotã Tupana topyhu'at Morekuatno hap kapiat akasa ta'atuku'uro hap e'yian me te rakaria e.

Iesui Mohit Hap Etiat Yity'ok Tote
Mateu 17.1-13; Maku 9.2-8 Piat Ewy

²⁸Mi'i hawyi 7 e'at hawyi Iesui tioto ra'yn topotmu'eria sese Peteru Iuwãu Tiaku tuweywo yity'ok kape tehay Tupana wywuhat hamo. ²⁹Mi'i hawyi Iesui ihay to'ywot wywo turan howa tuweupi toine'en yt sa'awy'i wuat ewy i. I'ewyte hesokpe ikytsig kahato imehit kahato. ³⁰Mi'i hawyi meremo te'eruwemoherep iwywo typy ok sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria atipy kaipyi. Wětup ok ase'i Muisei wětup ok ase'i Eria. ³¹Mi'iria atipy piat hētyhot hap wywo te'eruwemoherep hawyi i'atuehay Iesui wywo. Ta'atuheno iku'uro hamuat tawa Ierusalēi me Tupana miky'esat nug hap upi. ³²Mi'i turan Peteru Iuwãu Tiaku te'eroket kahato itote ma'ato te'eruwehymut hawyi te'era'akasa ra'yn Iesui ētyhot hap. I'ewyte i'yatype te'ere'akasa sa'awy'i wuarua Tupana ehay moherep haria ase'i Muisei ase'i Eria iwywo. ³³Mi'i hawyi mekewat Iesui yatypiaria tuwat ira'yn pykai Peteru to'e Iesui pe -Urumu'e hat e waku meĩũpe watoine'en wuat'i e'at pe. Mi'i pote waku myē'ym ehe'og urutunug eirania. Wětup ewatno wětup Muisei watno i'ewyte wětup Eria watno ma'ato Peteru mio tã e yt tepiat ikuap pykai i. ³⁴Mio tã e turan ywyhig put'ok e ra'yn Peteru Iuwãu Tiaku ete hawyi te'eroken'ē kahato ra'yn. ³⁵Mi'i hawyi Tupana ehay ta'atukuap ta'yn ywyhig kaipyi -Mekepe eipy'asetpe ti Wětup ok Miit toine'en. Mi'i ti Uha'yru Uimi'airo Wuat'i Miit'in Ehakyerat hanuat e. Pyno eiwanetup to Uha'yru mienoi kape e. ³⁶Sehay atipy kaipywiat ipohep ta'yn turan Iesui yn na'yn tuweran te'ere'akasa. Mi'i hawyi hemiit'in atunik kahato ra'yn tukupte'en mekewat e'at pe. Yt i'atuehay hin i ra'yn katupono yt uwe i ra'yn sa'awy'i wuat i'atu'akasa hap ko'i pote.

Mateu 17.14-21; Maku 9.14-29 Piat Ewy

³⁷E'ihat'ok pe hawyi Iesui topotmu'eria wywo ipot'apyk yity'ok kaipyi yihot kape. Mi'i turan put'ok i'atu'e typy'i rakaria Iesui ete. ³⁸Mi'i hawyi wětup ok miit'in tok piat tikay kay ra'yn Iesui -Urumu'e hat eraha'at ro uha'yru wětup yn nakat kape e. ³⁹Ma'ato ma'ãu sa'ag teke hawyi meremo uimepyt ihay pirik tuereto hawyi heso'ok kahato hawyi iwē inãpuk ta'yn. Ma'ãu sa'ag ti'ahyk ahyk kahato hawyi tuereto pote yt ipohep kuap i ma'ãu sa'ag uimepyt ete pyi. ⁴⁰Emiit'in me ahětup ma'ãu sopo hamuat wen ma'ato yt ta'atusopo kuap i e Iesui pe. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui to'e itotiarua pe -Are paĩ eipe ti yt Tupana mohey haria hin i. Areine'en mot'i

ra'yn eiwywo eimu'e hamo pykai. Mi'i hawyi Iesui to'e mekewat miit pe. -Eterut ro emepyt meikowo uhewowi. ⁴²Mi'i hawyi kurum put'ok e Iesui etiat turan ma'âu sa'ag teke ira'yn kurum piit pe hawyi ma'âu sa'ag tipun tipun kahato ra'yn yi tote. Mi'i pote Iesui to'e ma'âu sa'ag me -Erêtem no ma'âu sa'ag e. Mio tâ e hawyi waku ira'yn kurum ete hawyi tohenoi ira'yn kurum i'ywot pe.

Mateu 17.22-23; Maku 9.30-32 Piat Ewy

⁴³Mi'i pote torannia te'eruanetup kahato ra'yn -Iwato kahato Iesui mimoherep Tupana esaika hap kape. Mi'i hawyi torannia itotiarria te'eruanetup kahato kat kaipyi Iesui tunug meketâ i'atu'e. Mio tâ i'atu'e pote Iesui to'e temiit'in me ⁴⁴-Yt eweiwaure tei'o kat are sa'awy'i ehapiat hap ko'i. -Uito miit'in yke'et pykai ti aru uipag aru miit'in po pe ui'auka hamo ui'e hap. ⁴⁵Ma'ato yt ta'atukuap hin i kat to'e hawe mio tâ e hap. Ta'atuewyi ne'i mig'i wo yt ta'atuepiat yt ikuap pykai. Kat pote te'eroken'ê kahato apo ta'atu'e hamuat haype.

Iesui Potmu'eria Tu'uka To'ope Uwe Po'og Hap Etiat

Mateu 18.1-5; Maku 9.33-37 Piat Ewy

⁴⁶Mi'i hawyi Iesui potmu'eria tu'uka to'ope ta'atuehay wo uwe som po'og iwato rikatno toine'en hap ete. ⁴⁷Mi'i hawyi Iesui tikuap ta'yn i'atuwanetup hap hawyi Iesui te'ero'okosap hirokat hawyi toiporokpun to'ywytpe. ⁴⁸Mi'i hawyi Iesui to'e -Uwe iky'e kahato meiüwat hirokat mi'i hat wyti uiky'e hat toine'en. I'ewyte uwe uiky'e mi'i hat wyti uimipo'oro hat ky'e hat toine'en. Kat pote uwe toine'en po'og ipy'a perup'i kahato rikat eipy'asetpiat mi'i yn wyti toine'en kuap po'og iwato rikatno.

Maku 9.38-40 Piat Ewy

⁴⁹Mi'i hawyi Iuwâu to'e Iesui pe. -Uruka'iwat ga'atpo uruta'akasa ra'yn wêtup ok ahiag ko'i sopo hat e. Eset wo toi'atusopo kahato ahiag wen yt hewyry hin i ahupi hat. Mi'i pote -Waï uruto'e tope katupono yt karamuo i uruwywo hewyry rikat i pote e. ⁵⁰Mio tâ e Iuwâu pote Iesui to'e Iuwâu me I'ewyte irania'in temiit'in me -Yt naku i waï ewei'e mi'iria pe katupono mi'iria ei'ewywuaria tukupte'en yt karâpe i ikohyewyry eiwywo pykai e.

⁵¹Mi'i hawyi yt pya ra'yn Iesui toto atipy kapiat hap e'at pote toto teran tawa Ierusalêi kape yn. ⁵²Mi'i hawyi Iesui toi'atupo'oro irania'in te'yian me toket hap kat i'atuepiat hamo hawyi put'ok i'atu'e ra'yn tawa Samaria pe. ⁵³Ma'ato itotiat ieine'en haria yt iky'esat i Iesui kat pote ta'atukuap toto Ierusalêi kapiat hap pote. ⁵⁴Mio tâ i'atu'e hap hemiit'in Tiaku hawyi Iuwâu tikuap ta'yn hawyi te'ero'e -Uruka'iwat waku apo uruikay kay aria atipy kaipyi meimewuaria miit'in moma hamo i'atu'e. ⁵⁵Mi'i hawyi Iesui

tuwemorem haty wo waĩ to'e hamo. ⁵⁶Mi'i hawyi tuwat i ra'yn wētup tawa kape wētup muap upi yi Samaria sakpo.

Mateu 8.18-22 Piat Ewy

⁵⁷Karāpe Iesui toto ra'yn muap upi temiit'in wywo mi'i turan wētup ok miit to'e Iesui pe -Areto teran eupi mehin aikowo aikowo ereto hap upi e. ⁵⁸Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pyno ereto teran pote waku sa'awy'i eto hap owakai te erewanetup kahato katupono Awahuru ko'i ti tukupte'en ta'atuka'a puo. I'ewyte weitaria ti te'eroket ta'atusok ko'i puo. Ma'ato uito Miit'in Yke'et pykai yt kat i uiket hap e. ⁵⁹Hawyi Iesui to'e wētup ok miit pe -To'iro uhupi e. Mio tā e pote toiwesat -Uika'iwat pyno sa'awy'i waku ara'aipok ui'yat kape ui'ywot syp hamo e. ⁶⁰Mio tā e pote Iesui to'e -Tero iku'uro rakaria to'osyp mekepe to'ope ma'ato waku en ereto aikotā Tupana toine'en morekuatno hap etiat enoi miit'in piat hamo. ⁶¹Mi'i hawyi wētup ok to'e Iesui pe -Ta'i uito areto teran eupi mehin e ma'ato sa'awy'i waku arenoi ti ui'ywot'in me e. ⁶²Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Uwe ipotpap mekewat yi morem hap etiat turan teha'at tosaibe pe ne'i mi'i hat wyti yt put'ok e kuap i Tupana toine'en morekuatno hap tote.

10 ¹Wētup e'at Iesui ti'atu'airo irania'in 70 ok temiit'in wo Mi'iria ti toi'atupo'oro typy ok tuereto te'yian me yne tawa ko'i kape aikowo toto teran hap tawa ko'i upi. ²Ma'ato toi'atupo'oro hap e'yian mete toi'atunapin. Mio tā e -Mikoi ypia wyti iwato kahato wen ma'ato ipotpap takaria wyti yt typy'i hin i. Mi'i pote waku ewehētup mikoi ypia ka'iwat pe mekewat mikoi sat terek hap etiat ipotpap takat nuaria po'oro hamo e. ³-Mi'i hawyi eweiwat ro e ma'ato woroho'opo'oro hawyi eweikupte'en eipe aikotā Uweiria ko'i tukupte'en Awahuru ko'i py'asetpe hap ewy. ⁴Ma'ato yt eiwetioto tei'o ehkuriwu'a i'ewyte ehesokpe eiam i'ewyte yt eipy sokpe i wy ti. I'ewyte yt eweipyhu'at rei'o muap upi irania'in wywuat ehehay hamo. ⁵Karāpe put'ok ewei'e hawyi eiwehyt'ok wētup getap we hawyi waku sa'awy'i ewehētup -Uiky'esat wo'owese hap meiūwat getap piaria wywo ewei'e. ⁶Uwe yat pe eweiyt'ok hawyi waku wo'owese hap ewehētup Tupana kaipyi itotiararia poityro hamuat. Mi'i hawyi waku rakaria pote eimiētup topyhu'at itotiararia poityro hamuat ma'ato yt i'atuwese i pote eimiētup Tupana kaipyi ta'aipok ta'yn eimiētup hap. ⁷-Mi'i Hawyi waku eweikupte'en mekewat eiky'e haria yat pe yn. Itote yn waku ewehenuk i'ewyte ewe'y'u. Kat som i'atumium waku ewetu'u katupono ipotpap takaria ti aru hum ehepe eipo sa'up. Mi'i tupono yt kat hamo i ehewyry kowo'i kowo'i irania'in yat puo. ⁸Karāpe eiwehyt'ok tawa piat turan ti aru eiky'e kahato mi'iria mium waku ewetu'u. ⁹Waku ewei'atumoehāite mekewat tawa piaria hawyi waku ewei'e itotiararia miit'in me -Tupana toine'en morekuatno hap wyti put'ok e ra'yn mesup ehete ewei'e. ¹⁰Ma'ato karāpe eiwehyt'ok tawa piat turan yt

eiky'esat i hawyi waku eiwenoñ tawa py'asetpuo muap upi hawyi ewei'e
 11 -Tawa sawiu urupy etiat uruipit pit'ok yt uruky'e i ehepiat hap moherep
 hap. Mi'i hap ete aru eweikuap ta'yn yt pya hin i Tupana toine'en
 morekuatno ehewowiat hap ma'ato yt eweiky'esat i.

Mateu 11.20-24 Piat Ewy

12 Mi'i hawyi po'og Iesui to'e -Ta'i mekewat e'at pe ti aru Tupana
 uwe waku uwe yt tohenoi hamo mekewat tawa yt eiky'esat hanuaria
 Tupana apiheg haria wo te'eropyhu'at. Mi'iria ti po'og yt nakuaria i
 wo te'eropyhu'at sa'awy'i wuat tawa Sutuma piaria kai. Sa'awy'i wuat
 tawa Sutuma Tupana miwuk wo topyhu'at e. Ma'ato mekewat tawa yt
 eiky'esat haria po'og i'atu'apiheg hap topyhu'at e Iesui topotmu'eria pe.
 13 Mi'i hawyi po'og tohenoi tawa ko'i puaria yt tomohey haria i etiat
 -Pywo pe ti tawa Kurasĩ miaria gupte'en haria i'ewyte tawa Pesaita piaria
 Tupana mi'apiheg haria wo te'eropyhu'at wen ma'ato mi'iria te'ereha'at
 uiminug wakuap ko'i kape eiperia eimi'akasa hap ewy pote meremo
 te'eruwe'aipok ta'yn Tupana kape. Te'ereha'at uiminug hap ko'i kape
 pote sokpe i'anam nakat ta'atunug ta'atupiit ete we'aipok hap Tupana
 kapiat moherep hamo. I'ewyte ywyrp ko'i ta'atunug ta'atu'akag note
 e Iesui. 14 Ta'i Nimo kahato tawa Tiro piaria tawa Sitau piaria Tupana
 mi'apiheg haria wo te'eropyhu'at i'atuminug sa'ag kaipyi wen ma'ato
 mi'iria ti mekewat e'at pe karãpe Tupana uwe waku uwe yt tohenoi turan
 Tiro piaria i'ewyte Sitau piaria po'og waku pe tukupte'en uipotpo'ororia
 pun haria kai e. 15 I'ewyte tawa Kawanaum piaria yt put'ok ewei'e hin i
 atipy piat pe. -Ta'i uruto po'og na'yn torannia'in kai urutopyhu'at e haria
 eipe wen ma'ato eiwema'at ne'i mio tã ewei'e katupono ti aru eiku'uro
 hawyi eiku'uro sese rakaria wywo eweipyhu'at. 16 Mi'i hawyi to'e i ra'yn
 topotpo'ororia pe -Uwe eimienoi kapiat wanetup hat wyti aru i'ewyte
 uimienoi kapiat wanetup hanuat. Yt eiky'esat i hat ti aru i'ewyte yt Uito i
 wyti uiky'esat hat ra'yn e. Yt uiky'esat hat i pote i'ewyte yt Uipo'oro Hat
 Tupana ky'esat hat i e 70 ok takaria pe i'atupo'oro haype.

Tuwat Ra'yn Irania'in Iesui Hewat'ypmo Piaria

17 Mi'i hawyi 70 ok takaria Iesui ti'atupo'oro ra'yn tawa ko'i upiat tehay
 henoii hamo. Mi'i hawyi 70 ok takaria tuwat hawyi i'atukohyewyry hap
 tawa ko'i upi miit'in mu'e hamo hawyi te'era'aipok i ra'yn Iesui kape
 i'atuwepiit kahato. Mi'i hawyi te'ero'e -Uruka'iwat i'atu'e pywo wyti
 ahiag tuwat ra'yn esaika wuat urui'atusopo hawyi i'atu'e. Eset nywo
 urui'atusopo kuap kahato ahiagnia i'atu'e Iesui pe. 18 Mi'i hawyi Iesui
 to'e i ra'yn 70 ok takaria pe -Ta'i uimiiium uhesaika hap po'og ahiag kai
 e. Sa'awy'i ahiag atipy pe toine'en Tupana yatype hemiitno wen ma'ato
 tuwemowato teran po'og Tupana kai hawyi Tupana tipun ahiag atipy

kaipyi yi kape e. Mi'i hap Uito ara'akasa ahiag Tupana ti'okhytpun turan. Merep merep'e hap put'ok e hap ewy turan ta'at atipy kaipyi e. ¹⁹Mi'i pote uimium uhesaika hap ehapiat po'og hesaika ahewanikap sese ahiag kai. I'ewyte eikohyewyry hap upi miit'in mu'e uhehay wo turan moi'ok yt hesaika i ehete i'ewyte sapot yt haty kuap i epiit ete e. Pywo pe ti yt kat i eipyhyp kuap eipe uhehay ehewyry hap upi uhehay moherep hamuat turan e Iesui temiit'in me. ²⁰Pywo kahato uhesaika hap toine'en eikai ahiag ko'i sopo hamuat. Mi'i pote eiwepiit kahato mesup e. Ma'ato po'og waku mi'i kai ehete sese toine'en miwan me atipy pe e. Mi'i ti po'og waku ehesaika hap ahiag sopo miit'in moehäite hap kai po'og waku ewei'e eipy'a e.

Mateu 11.25-27 Piat Ewy

²¹Mi'i hawyi Tupana Pa'äü timowepiit ra'yn Iesui hawyi to'e to'ywot pe -Papai waku kahato ti En e. Atipy piat Morekuat nuat i'ewyte mesuwarotiat Morekuat nuat. Waku kahato en Papai katupono yt etimoherep i emikuap ko'i -Uruto po'og uruwe'eg irania'in kai e haria pe. Mi'iria pe mig'i wo toine'en emienoi ko'i. Ma'ato hirokaria ewywuaria pe etimoherep ta'yn emienoi ko'i emiky'lesat ewy e Iesui to'ywot pe. ²²Mi'i hawyi Iesui to'e miit'in me -Tupana tum na'yn uhepe towatnuat ko'i apykok hamo tesaika hap e. Ta'i ui'ywot yn nyti Uito Tosa'yru kuap hat sese e. I'ewyte Uito yn nyti ui'ywot kuap hat e. Ma'ato uwe uwe pe atimoherep teran ui'ywot kuap hamuat mi'iria ti aru ui'ywot kuap haria te'eropyhu'at e. ²³Mi'i hawyi tuwemorem na'yn temiit'in sese kape hawyi to'e -Uiwyria'in e Tupana mipoityro sese rakaria wo eweipyhu'at katupono eheha ko'i ewa'akasa ra'yn yt uwe wuat i ewy e Iesui topotpo'ororia 12 ok takaria pe. ²⁴Katupono sa'awy'i te wuaria Tupana ehay enoi haria i'ewyte porekuat nuaria ko'i hekatup kahato mesuwat e'at piat e. Te'era'akasa teran ei'akasa hap ko'i kape ma'ato mesuwat e'at pe yt put'ok e i te i'atukupte'en hap e'at pe e.

Mateu 19.16-30; Maku 10.17-31 Piat Ewy

²⁵Mi'i hawyi wētup ok miwan enoi hat apo e Iesui pe -Urumu'e hat e aikotā som waku uheine'en hap sese puēti hamo atunug e ma'ato yt pywo pe i. Toima'at reran haype ne'i apo e. ²⁶Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Etikuap apo aikotā Muisei mienoi ko'i e. ²⁷-Ta'i atikuap e. -Etiky'e o Tupana yn epy'a pe e. Etiky'e yne ewanetup hawe. Etiky'e Tupana yne ewe'eg hawe e. I'ewyte eti'atuky'e irania'in yne ro eweky'e hap ewy e tomiwan me e miwan enoi hat Iesui apo e hawyi. ²⁸-Pywo kahato uiwesat en uhyt e Iesui. Mi'i ko'i etunug hawyi eieine'en hap sese etipuēti ra'yn e. ²⁹Mi'i pote mekewat miwan kuap hat imowato hap toimoherep ta'yn pote apo e Iesui pe -Uwe pyno waku atiky'e irania'in apo e. ³⁰Mi'i hawyi Iesui henoi sehay iā'ākāp tope uwe waku watiky'e

hap enoi hamuat -Sa'awy'i so wētup ok Iuteu ywania kaipywiat toto ra'yn tawa Jerusarēi kaipyi tawa Jeriko kape. Mi'i hawyi muap upi tuwemoherep sero'ok takaria. Mi'iria muap upiat hat esokpe ta'atuhep yne hawyi ta'atu'ahyk ahk ne'i porap ta'atu'auka. Mi'i hawyi ta'atu'atoiat muap tote e. I'ewyte ta'atueroto yne hekare'en e. ³¹Ta'atu'atoiat hawyi pa'i Iuteu kaipywiat toto ipuo e. Mi'i ta'akasa hawyi tokosap ne'i mi'ahyk ahk ywytpuo e Iesui. ³²Mi'i hawyi Irewi ywania kaipywiat hat Tupana yat piat motpap nug hat tuut e. Mi'i ti i'ewyte ipuēti mekewat i'atumi'ahyk ahk ma'ato Iuteu ewywuat tokosap ne'i i'ywytpuo e. ³³Mi'i hawyi meiuāran put'ok e wētup ywania mekewat yi Samaria kaipywiat e. Yt Iuteuria ywania miky'e hin i Samaria ywania ma'ato mi'i pykai mekewat yi Samaria kaipywiat teha'at kahato mekewat mi'ahyk ahk kape hawyi toiky'e kahato topy'a pe. ³⁴Mi'i hawyi tuwepohagnug mohag ikap takatno i'ewyte mahy ewy wuatno hawyi sokpe wo ra'yn toipo'i po'i. Mi'i hawyi tohupit ra'yn tohū ok tote hawyi getap kapiat totiotto hamo. Mii't'in ket howare pe hawyi hekatuwy wo toine'en wātym muo ka'ap i'apykok hamo e. ³⁵E'ihat'ok pe hawyi yi Samaria kaipywiat tum na'yn sa'up iwato kahato rakat getap ka'iwat pe mekewat sero'ok mi'ahyk ahk poi hamo hawyi to'e -Etiky'e ro meiuwat i'ahuu rakat e. Mi'i hawyi ariot hawyi po'og atum epe iky'e hap sa'up mo e. ³⁶Tohenoi hawyi Iesui apo e ra'yn Tupana ehay miwan miat enoi hat pe -Uwe kahu meiwat sero'ok takaria mi'ahyk ahk ky'e hat e. ³⁷Mi'i hawyi miwan enoi hat tiwesat -Mekewat yi Samaria kaipywiat iwese rakat iky'e kahato hat e. Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno ereto ro i'ewywuat nug hamo ewanikaptia ky'e hamo e mekewat Uwe waku watiky'e irania'in apo e hat pe.

Mata Hawyi Maria Etiat

³⁸Mi'i hawyi Iesui temiit'in wywo put'ok i'atu'e wētup tawa pe. Mi'i tote haryporia Mata e hap het rakat -Eiwehyt'ok o ui'yat pe Mimi e Iesui pe. ³⁹Mi'i hawyi te'eruwehyt'ok hawyi mana Mata kypy'yt Maria toine'en Iesui yatype imienoi kapiat tuwanetup hamo. ⁴⁰Ma'ato mana Mata ipotpap yn mi'u toi'atu'anug kahato Iesui moenuk hamo. Ikypy'yt yt ipowyro i hawyi ipy'ahak ta'yn tokypy'yt ete hawyi to'e -Uiporekuat e uikypy'yt Maria wyti yt uipowyro hin i e Iesui pe. Uiweran kahato uipotpap an e. Pyno etipo'oro o uikypy'yt Maria uipowyro hamo e. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Mata e eminug ko'i kape yn erewanetup kahato e. ⁴²Waku wen ma'ato toine'en po'og waku hap uimi'u nug hap kai katupono uehay kuap hap mana Maria ti'airo ra'yn e. Pywo kahato uikuap hap mana Maria piat wyti aru yt uwe i ihap kuap ui'yatype tuwemu'e hap e Iesui mana Mata pe.

Aikotā Waku I'atuehay Tupana Kape

Mateu 6.9-13 Piat Ewy

11 ¹Wētup e'at pe Iesui toto tehay teran Tupana wywuat hamo. Mi'i hawyi ihay kahato To'ywot wywo hawyi wētup ok ipotmu'e

hētup Iesui pe -Uruporekuat urumu'e ro En Tupana kapiat Tupana wywuuat uruehay hamuat hap ete e. Aikotã ahēt'ok hat Iuwãu ti'atumu'e topotmu'eria hap ewy e katupono uruiky'esat En ewywuuat uruehay Tupana wywuuat hap e. ²Mio tã tohētup hawyi Iesui henoi ra'yn -Ehētup Tupana kape turan mio tã waku ewei'e.

—Uru'ywot Atipy piat waku kahato En waku ewei'e e.

Uruimotypot kahato En waku ewei'e e.

Uruiky'esat En ereine'en no mesuwat yi tote Wuat'i miit'in potypot nuat Waku miit'in mesuwat rotiat emiky'esat ewywuuat nug haria wo tukupte'en aikotã atipy piaria emiky'esat oktan nug haria ewy waku ewei'e e.

³Tupana mesuwat e'at uruihētup epe urue'u'i mesuwarotiat urumi'u hap uruhētup epe waku wato'e e.

⁴Uru'aparap kahato ewowi Tupana mi'i pote uruhētup kahato ewowi waure wo ereine'en uruminug sa'ag ko'i ete hap waku ewei'e e. Tukupte'en kahato uruma'at haria uruetiat i'aparap haria. Mi'i hap sa'ag ko'i ete waure wo teran urutukupte'en haype aikotã En ereine'en waure wo eeti'at uru'aparap hap ko'i kai hap ewy waku ewei'e. Mesuwat e'at pe i'atu kahato uruiã'ãg ahiag ehay wo yt naku i nug hamo mi'i pote uruporeroto uruiã'ãg hap sakpuo urukosap hamo waku ewei'e e.

⁵Mi'i hawyi Iesui to'e I'atuepe -Pyno wētup hekatuwy put'ok e hewowi wātym hake turan hawyi apo e -Pyno uiwy atipuru porap man myē'ym nakaria uhepe uiwy poi hamo. ⁶Katupono mio ra'yn put'ok e uiwy pya pyi ui'yat ete hesy'at ra'yn ma'ato yt kat i ra'yn ui'yat pe ipoi hamo. Mi'i pote ahētup ewowi man myē'ym nakaria ipoi hamo e get e haria pe. ⁷Ma'ato wātym hake turan pote toiwesat. -Uhyt urutukupte'en na'yn uru'eyni pe. Urutoket ra'yn are'okenhyp ta'yn. Yt are'am kuap i man ium hamo e tekatuwy pe. ⁸Ma'ato mi'i hawyi -Eherut ro uhyt katupono uiwy muap upiat put'ok e rakirē hesy'at kahato to'e i to'e i kahato hawyi i'ape'ok'am hawyi tutum na'yn man tekatuwy pe. Yt tutum i hekatuwy pe iwy sese pote ma'ato mot'i tohētup kahato hawyi topoĩ'am man ium hamo e iã'ãkap wuo. ⁹Mi'i Iesui to'e i -Waku ehētup hētup Tupana kape eimiky'esat ewy hawyi put'ok e ehepe emiky'esat ewy. I'ewyte eweikat ikaipyi eimiky'esat ewy hawyi eweipuēti ra'yn. Pywo eweikupte'en aikotã oken'ypy ete teg teg ewei'e hamo hap ewy waku put'ok ewei'e Tupana ete eimiky'esat ewy puēti hamo e. ¹⁰Katupono hētup haria i'atumiētup put'ok e i'atuepe. Mekewaria i'atumiky'esat kat haria ta'atupuēti ra'yn. I'ewyte oken'ypy ete gupte'en haria teg teg e haria kape i'okenhyp'ok ta'yn. ¹¹Mi'i hawyi po'og Iesui henoi iã'ãkap wuo -Wētup ok ha'yru hētup man to'ywot kaipyi pote to'ywot yt karāpe i nu tutum tosa'yru pe. Sio pira toiky'esat to'ywot yt karāpe i moĩ tutum tosa'yru pe. ¹²I'ewyte tosa'yru waipaka upi'a toiky'esat pote yt karāpe i sapot tutum

tosa'yru pe. ¹³Pyno yt nakuaria i eiperia pykai wakuaria yn ewetum eimepyt'in me. Mi'i hawyi ei'ywot atipy piat wakuat sese toine'en. Mi'i ti wakuat sese yn tutum tomepyt'in me. Pywo Tupana Pa'au ehētup ikaipyi pote meremo tutum ehepe eimiētup hap ewy e temiit'in me.

Mateu 12.22-30; Maku 3.20-27 Piat Ewy

¹⁴Pyno wētup e'at pe Iesui ipotpap kahato miit'in moehāite hap ete. Mi'i hawyi itote toine'en yt ihay kuap i rakat ahiag topiit piat pote rakat. Mi'i ti Iesui tisopo ra'yn hawyi ihay kuap i ra'yn. Mi'i pote irania'in itotiararia te'eruwelum kahato Tupana ete. ¹⁵Ma'ato irania'in te'ero'e sa'ag Iesui ete itote -Ta'i ahiagnia akag esaika hamo mekewat ahiag potypot Pesepu aipusu puat hesaika hamo wyti Iesui ti'atusopo ahiagnia miit piit pyi I'atu'e. ¹⁶Irania'in itote -Pyno uruiky'esat etunug no emisepap yt miit'in minug kuap i hap ewywuat i'atu'e ikuasa hamo. ¹⁷Ma'ato Iesui tikuap i'atuwanetup hap sa'ag hawyi to'e -Wētup tama piaria tu'uka tu'uka kahato to'ope to'ope hawyi meiūran ti aru meiēwat tama wo'oky'e hap esaika hap yt kat i ra'yn topyhu'at itote e. I'ewyte getap wiaria tu'uka tu'uka to'ope to'ope hawyi meiūran yt kat i wo'owese hap topyhu'at itote hawyi yt i'atupotpap kuap i kat nug kat nug hap ete yt to'owesat i hawyi e. ¹⁸Pyno -ahiag koro Pesepu esaika hamo eti'atusopo ahiagnia ewei'e ti uhepe ma'ato ahiag akag emiit'in ko'i tu'uka tu'uka to'ope to'ope pote yt kat i to'owesat hap toine'en itote hawyi to'omoma hap yn topyhu'at itote irane e. ¹⁹Uito Pesepu esaika hap kaipyi ati'atusopo ahiagnia ewei'e. Koitywy apo are ehepe -Kat esaika hap wo som eha'yru'in ta'atu'atusopo ahiagnia waku eheno'i uhepe e. Waku mi'iria tukupte'en eiperia waku sio yt e hamo. ²⁰Pywo ti rat Tupana esaika hap wo ti rat ati'atusopo ahiagnia e. Ta'i Tupana pui'iā wo ati'atupugha ahiagnia miit'in piit pyi pote pywo Tupana topyhu'at mesuwe Morekuatno ra'yn e. ²¹Pyno hesaika rakat toine'en to'yat piat hekare'en apykok hamo pote waku pe toine'en Imi'apykok hap ko'i. ²²Ma'ato put'ok e wētup ok po'og hesaika rakat yat ka'iwat esaika hap kai pote toihep ta'yn yne yat ka'iwat imoesaika hap ko'i. Toine'en sa'awy'i yat ka'iwat imimohey hap ko'i imoesaika hamuat ma'ato wētup ok po'og hesaika rakat put'ok e hawyi toi'aputsit ra'yn getap ka'iwat. ²³Pywo pe ti uwe uwe yt uhupiat i hat uhewanikaptia wo te'eropyhu'at e. Yt uipowyro i miit'in atuekyi uhewowiat hamo pote miit'in sytpok uhewa pywiat haria wo tukupte'en are e.

Mateu 12.43-45 Piat Ewy

²⁴Mi'i hawyi Iesui to'e ihay mikyry'i tetiat haria pe -Karāpe wētup ok ti'okpun na'yn ahiag ma'au sa'ag nakat wētup ok piit pyi hawyi mekewat ahiag hewyry kahato teiam puēti hamo. Wētup ok miit piit pe eke hamuat toiky'esat ma'ato yt toipuēti i. Ma'ato tuwanetup hawyi to'e

tuwepe -Pyno ara'aipok irane sa'awy'i wuat uheiam kape hawyi mekewat miit piit sa'awy'i wuat kape toto hawyi teke i ra'yn tomiky'esat ewy e. ²⁵Mi'i hawyi tuut i ra'yn miit sa'awy'i te wuat toine'en hap kape. Mi'i hawyi waku kahato toipuēti mekewat miit piit aikotā ai'yat wahywytip rakirē hap ipainug hap ewy ra'yn toipuēti. ²⁶Mi'i hawyi ahiag sa'ag to'e towyria'in ahiagnia pe -To'iro watuwehyt'ok meiwat miit piit pe e 7 ok takaria pe towyria'in ahiagnia sa'ag ko'i pe. Mi'i hawyi tuwehyt'ok ahiagnia 8 ok takaria tukupte'en mekewat piit pe e. Mi'i hawyi mekewat miit po'og heso'ok takat topyhu'at sa'awy'i wuat kai wētup yn toine'en ipiit pe turan e Iesui tehay pun haria pe. ²⁷Mio tā to'e hawyi wētup ok haryporia miit'in tok pyi to'e Iesui pe tehay pirik hap -Mimi e waku kahato ety toine'en e katupono ety wo toine'en epoi temi wuat hat pote emotag hat pote e. ²⁸Mio tā e hawyi Iesui tiwesat tope -Mana waku uity wen ma'ato po'og waku miit'in i'atuewuare ka'a Tupana ehay kapiat hawyi ta'atunug imienoi hap ewy.

Mateu 12.38-42 Piat Ewy

²⁹Mi'i hawyi miit'in sem te'eruwa'atunug po'og typy'i kahato Iesui ewowi wanetup hanuaria. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Are paē e eiperia eweikupte'en mesuwarotiat miit'in yt nakuaria i wo. Yt ehewaure ka'a hin i uhehay kape wen ma'ato ewei'akasa teran yt uwe i minug hap ko'i kape yn e. Ma'ato wētup yn topyhu'at eimkuap mo aikotā sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat Iona e hap het rakat iku'uro rakat ewy toine'en pira ymy'ēpe pe wen ma'ato myē'ym e'at pe hawyi tuwētem na'yn pira ymy'ēpe pyi ra'yn. Mi'i yn toine'en yt uwe i mikuap nug hap ewei'akasa hamo. ³⁰Sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep hat Iona Tupana tipo'oro tawa Niniwe kape yt naku i rakaria kape wētup ywania kape. Tupana timoherep ta'yn i'atuepe yt uwe i misepap hap kape akasa hamo myē'ym e'at hawyi Iona tuwētem gu'uro pyi hap ewy. Mi'i hap ewy ti Uito ti Miit'in Yke'et Sese areine'en mesuwarotiararia yt nakuaria i py'asetpe yt uwe i mikuap mo hap ewy moherep hamo ewei'akasa hamo e. ³¹Sa'awy'i sese wētup ywania porekuat haryporia kawiat tuut pya pyi aat wētem hap moran kai tuut morekuat pot Sarumau we'eg hap kapiat tuwanetup hamo ihay se kuap hamo tuut e. Meiūran ti aru karapei Tupana henoi uwe waku uwe yt naku i e hap e'at piat turan toine'en itote sa'awy'i wuat morekuat haryporia kawiat eiminug yt naku i hap enoi hanuat e katupono sa'awy'i pya pyi tuut morekuat Sarumau kapiat iwe'eg hap kapiat tuwanetup hamo ma'ato koitywy Uito areine'en eipy'asetpe po'og uiwe'eg ase'i morekuat Sarumau kai ma'ato uhehay kape yt eweiwanetup teran hin i eipe e. ³²I'ewyite meiūran ti aru mekewat Tupana uwe waku uwe yt naku i e hap enoi hamuat hap e'at pe ti aru tawa Niniwe piaria henoi -Eipe yt nakuaria i i'atu'e ehapiat katupono sa'awy'i

mi'iria te'eruwanetup Tupana ehay enoi hat Iona mienoi kapiat hawyi te'era'aipok kahato Tupana kape. Ma'ato Uito po'og Iona kai areine'en eipy'asetpe pykai yt eweiwanetup teran hin i uimienoi hap kape e.

Iā'ākāp Ariāty Etiat
Mateu 6.22-23 Piat Ewy

³³Mi'i hawyi po'og Iesui henoī -Yt uwe i mig'li wo hytmoō ariāty hot hap e. Yt ta'atupag hin i kamuti ka'a pe ma'ato ipytyp sese pe yn ta'atupag ariāty hot hamo e. Mi'i hawyi wehyt'ok haria te'era'akasa ra'yn hawyi teha'at kuap heremo hawyi e. ³⁴Eheha ihat'ok pote ewei'akasa kuap yne ra'yn e. Mi'i pote eheha ko'i ariāty ewywuāt eipiit piat moētyhot hamo e. Ma'ato eheha yt naku i pote eipiit puo i'ypyryp we sese topyhu'at e. ³⁵Yt naku i hap nug neran haria eipe pote yt eheha pytig i rakaria ewywuāt hawyi yt kat i toine'en wakuāt eipiit piat moētyhot hamuat. Mi'i pote i'ypyryp wiat gupte'en haria ewy eweikupte'en kahato eipe hawyi eipiit puo eheine'en hap yt naku i pe topyhu'at e. ³⁶Waku hap yn eweiky'esat pote eheha ko'i ariāty wakuāt ewywuāt topyhu'at e. Mi'i hawyi yt kat i i'ypyryp hap eipiit pe. Eheine'en hap ete hētyhot hap yn ehete e.

Iesui Potmu'eria Yt I'atuposei Tenuk Hamo
Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40 Piat Ewy

³⁷Iesui piat ta'atunapin kahu turan put'ok e Muisei miwan enoi hat hawyi to'e -To'iro ui'yat kape watenuk hamo e. Mi'i hawyi Iesui toto ra'yn hupi i'yat kape. Put'ok i'atu'e hawyi ta'apyk yparakai ppyke ma'ato yt tuweposei i tenuk hamo. ³⁸Mi'i pote Muisei miwan enoi hat tuwanetup -Kat pote som yt tuweposei i Iesui aheko ewy e. ³⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Pywo pe ti ehoko ewy ewetunug kahato. Irania'in te'ereha'at hawyi waku kahato eiperia i'atu'e. Yt eweiwaure hin i eiposei hamo i'ewyte eheparatu ko'i ehokui'a ko'i eweikoho kahato ra'yn wen ma'ato mi'i pykai eweikupte'en aikotā kui'a okpe ete yn eweikoho hap katupono waku eiminug irania'in te'ereha'at turan ma'ato eipy'a pe ipit pit hap yn toine'en. ⁴⁰Yt we'eg i kahato rakaria ti rat eipe e. -Pyno Tupana miit nug hat toine'en. Ta'i i'ewyte toine'en miit ipy'a piat nug hatno. Mi'i pote toikuap kahato aikotā eipy'a piat pe. Toikuap kahato eipit pit hap ko'i eipy'a piat pe. ⁴¹Waku eiwepyi ewei'atumo'ē eimi'u ehokare'en yt hekat i rakaria pe hatek takaria pe. Mi'i hawyi Tupana mowepiit hat eweikupte'en. Mi'i hawyi yt eweiposei yn e ma'ato eipy'a piat eiwanetup hap wy ikytsig na'yn e. ⁴²Mi'i hawyi po'og Iesui to'e -Eiperia eimi'u apopyt hit kaipyi eweih'o'ium Tupana pe wen ma'ato yt eweiky'e i irania'in Tupana ky'e hap wo. Waku yt eweiuware ra'yn irania'in ky'e hamuat Tupana ky'e hap wo. ⁴³-Ta'i eiperia wo'onapin haria eweiky'esat kahato irania'in miat eimotypot hap yn. Eweihyt'ok wa'atunug hap hawyi

eweikat kahato mekewat po'og waku ei'apyk hap irania'in py'asetpe. I'ewyte yne tawa pe muap upi ehekat ky'i'at hap tote miit'in wēpowat kahato hap eimotypot hamuat hap yn eweikat. ⁴⁴Pyno eiperia wo'onapin haria seko moherep haria wo'osyp hawiat hap gupte'en haria katupono eimienoi hap yt heremo i ewy eweikupte'en. Pywo aikohyewyry tuereto wo'osyp hap tote turan yt watikuap hin i aikope aikope iku'uro rakaria toine'en yi pe aimisyp ko'i sa'awy'i katupono yt heremo i te itote e. Ta'i eiperia ti wo'osyp hawiat hap gupte'en haria. Katupono eimienoi hap yt heremo i rikat ewywuwat are e. Ta'i miit'in te'eruwantup eimienoi kape ma'ato ehehay kaipyi yt ta'atukuap hin i Tupana.

⁴⁵Pyno itote toine'en wētup ok miit uwe waku uwe yt naku i rikat. Mi'i ti to'e Iesui pe -Uruka'iwat e'e hap yne uruto wo'omu'e haria akag ko'i mohit hamuat hap topyhu'at e. ⁴⁶Mi'i pote Iesui tiwesat -Pyno eiwe'eg wo o katupono yt naku I hap ko'i topyhu'at irane ehewowi uwe waku uwe yt e haria pe. Waī waī ewe'e yn miit'in me ma'ato yt ewetunug hin i ei'e hap waī e hap ko'i. Ipotyi rikat ewy eiwo'o'apyk miit'in okpe tote haria ewy hawyi yt eweihupit kuap i ti ehehay ipoty rikat are e. ⁴⁷Yt nakuaria i kahato eiperia katupono sa'awy'i wuaria Tupana mipo'oro tehay moherep haria ehe'ase'i'in mi'auka haria wo te'eropyhu'at. Ma'ato mio ra'yn eiperia eti'atumokahu kahato sa'awy'i wuaria ehe'ase'i'in mi'auka haria wo'osyp hawe. Yt eiwemoti hin i eha'ase'i'in minug hap upi. ⁴⁸Pywo eweikuap ta'yn kahato aikotā sa'awy'i wuaria Tupana mipo'ororia eha'ase'i'in mi'atu'uka ko'i wo te'eropyhu'at. Ma'ato eiperia yt eiwemoti hin i katupono mio ra'yn ewetunug wo'osyp hawiat ikahu rakaria i'atumotypot hamuat. ⁴⁹Ta'i aikotā aikotā Tupana henoi sa'awy'i miwan me ehietat hap ewy mesup ewetunug e. Mio tā e ti sa'awy'i Tupana -Uhemii't'in irania'in ta'atu'auka e. Irania'in ti ta'atusaty'i saty'i yne irania'in ta'atumohit mohit e Tupana ti miwan me. ⁵⁰Pyno ti koitywy ehapiat Tupana ihay mekewat miwan me sa'awy'i -Ta'i koitywy ei'ywot'in mi'auka uimipo'oro ko'i suu ko'i yne eipo ra'yn toine'en e. Ta'i ei'ywot'in ewywuaria eipe eweikupte'en e. Ha'awynug hap tote pywiat Tupana mipo'oro haria miit'in mi'auka haria suu eipo pe toine'en e. Tupana mi'apiheg kahato ko'i aru eweikupte'en e. Katupono eha'ase'i'in minug upi ewetunug ne e. ⁵¹Sa'awy'i sese ti aha'ase'i pot Atāu sa'yru Apeu eha'ase'i Kaī ti'auka to'ywyt Tupana mohey hat Apeu. Toipun kahato to'ywyt suu yi tote. Sa'awy'i Tupana mipo'oro ase'i Sakaria ei'ywot'in mi'auka wo toine'en. Tupana motypot hap ete toine'en turan. Ta'i toine'en Tupana motypot yat ete yt pya hin i yparakai kai turan ta'atu'auka. Pyno mesup te ti eiperia ei'ywot'in ewywuwat eweikupte'en ne e. ⁵²Yt naku i wo kahato eiperia uwe waku uwe yt e haria katupono eweikupte'en oken'typy pyhyp haria miit'in mowe'eg hap ko'i kuap hamo. I'ewyte yt eweikuap i kahato Tupana ehay Muisei mimoherep hap ko'i. Tukupte'en miit'in ikuap neran haria wen ma'ato eiperia yt eweho'okenhyp'ok i iky'esat haria wehyt'ok hamo.

Yne Wo'onapin Haria Ta'atukat Kahato Aikotã Waku Iesui Auka Hamo

⁵³Mio tã Iesui to'e hawyi i'atupy'ahak sese Iesui ete nagnia ehay enoi haria i'ewyte miwan enoi haria i'atupy'ahak kahato mio tã e pote. Mi'i hawyi apo apo i'atu'e kahato Iesui pe ma'ato ima'at haype apo apo i'atu'e. ⁵⁴Ta'atukat kahato i'aparap hap i'e hap towẽ pywiat. Ta'atuky'esat i'aparap hap iwẽ pyi. Ta'atuheno teran kahato morekuat pe Iesui i'aparap hatno toine'en.

Mateu 10.26-27 Piat Ewy

12 ¹Mi'i hawyi miit'in sem kahato te'eruwa'atunug Iesui ewowi pote to'opykit pykit ne'i i'atu kahato hemig neran haria. Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Eiwe'eg wo o Tupana ehay ran enoi haria pupi e. Mi'iria tpyy sehay enoi haria e. Sehay ikahu kahato rakatno ta'atuheno wen ma'ato i'atuminug ko'i yt naku i kahato e. Tpyy hẽku rakaria ewywuaria mi'iria. Ta'i mani puk ko'i ewywuat ne'i mi'i haria are e. Mani kurin kat ipyyp takat watopag mani pakup we hawyi toimo'okpuk ne'i ipakup takat e. Pyno mi'iria ti i'atuminug sa'ag ko'i timowato ne'i aru yt naku i nug ehapiat hamo e. ²I'ewyte yne huwy piat ewywuat i'atuminug ko'i mig'i wo i'atumi'apyhik ko'i meiu'ran aru Tupana ti'atumoherep wuat'i ehamo e. Meiu'ran ti aru heremo kahato i'atuminug sa'ag mig'i wo topyhu'at wuat'i mikuap mo are e. ³Kat ewei'e som i'ypyryp we meiu'ran ti aru Tupana timoherep wuat'i miit'in ehamo sio waku sio yt hap are e. Aikotã watimoherep ahehay ywaiti hap tote pyi ewy toimoherep aru kat ere kat ere I'ypyryp we. I'ewyte kat ewetunug hap ko'i wy toimoherep e Iesui.

Mateu 10.28-31 Piat Ewy

⁴Uiwyria'in miit'in miat ei'auka hap pupi yt eweiken'ẽ tei'o katupono eipiit auka hawyi yt kat i ra'yn po'og ta'atunug kuap ehete ei'auka hawyi. ⁵Ma'ato Tupana pupi waku eweiken'ẽ kahato katupono mi'i ti eipiit toi'auka kuap i'ewyte toipugha kuap eipe aria koro pe aikope eho'opat hap toine'en wuat'i e'at hawe e. ⁶Ma'ato Tupana aiky'e kahato e Iesui. Ta'i ahetama pe watiweneru ra'yn weitaria hit ko'i ha'up yt iwato hin i ha'up tpyy ape kurin nakaria put'ok e 5 weita hit kyi'at hamo. Yt kan hamo i weitaria miit'in i'atu'e ma'ato Tupana ti'atuky'e kahato weitaria ko'i e. Yt toiwaure hin i weitaria apykok hamo e Iesui. ⁷Yt eweiken'ẽ tei'o uiwyria'in katupono eipe ti po'og kahato weitaria kai eiky'e Tupana e. Ta'i toikuap yne ahetiat e. Karania e'asap ko'i etiat toikuap yne e Iesui.

Mateu 10.32-33 Piat Ewy

⁸Pywo are'e ehepe uwe uwe yt token'ẽ i uimohey hap moherep hamo ehewanikaptia ehamo ei'auka teran haria pe mi'i e hat piat -Uhemiiit kahato mi'i miit are'e kahato atipy pe Ui'ywot pe e. ⁹Ma'ato -Yt atimohey

i ewei'e irania'in me uhepiat i'ewynte Uito ahenoí Uí'ywot atípy piat i'ewynte yne Tupana yatypiat ieine'en haria itotiaria pe mio tã e hat etiat yt uimohey i hap etiat. ¹⁰Pyno ehehay sa'ag uhetiát Eheyke'et Koro etiat i'ewynte sa'ag ewetunug uhete mi'i pe ehêtup Tupana pe paa ewei'e hap wywo pote Tupana tiwaure kuap eiminug sa'ag ko'i uhetiát hap wen ma'ato wêtup ei'e sa'ag hap Tupana yt tiwaure kuap i are. Karãpe Tupana Pa'âu me -Yt aremohey i Iesui toine'en miit'in yke'et ewei'e Tupana Pa'âu me hawyi Tupana yt karãpe i waure wo toine'en mekewat e'e hap etiat.

Mateu 10.19-20; Maku 13.11 Piat Ewy

¹¹Uipotmu'eria meiu'ran ti aru eheropo'ok te'eruwa'atunug hap kape Tupana motypot yat kape ta'atu'akagnia py'asetpiat -Mi'iria yt naku i kahato rakaria ta'atu'e hamo eima'at sehay wuat ei'auka hamo eheroto e. Mi'i turan yt erewanetup tei'o kat ere kat ere aru itote. ¹²Katupono meremo aikowat wakuat wyti aru i'atuwesat hamuat Tupana Pa'âu henoí aru ehepe aikotã waku eti'atuwesat itote.

Wêtup Ok Hêtup Iesui Kape Iwat'yp Hap Puêti Hamo

¹³Mi'i hawyi wêtup ok miit'in tok pe to'e Iesui pe -Uika'iwat e uí'ywot wyti iku'uro ra'yn ma'ato uí'ywot ekare'en uhe'yke'et yt timo'ê I uíwywo. Yt tutum neran i ipat'ok uhepe e. Pyno ehenoí tope waku toho'opat'ok uíwywo uí'ywot powat'yp ko'i e Iesui pe. ¹⁴Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Are paí Uito yt ariot i ei'ywot ekare'en ko'i pat'ok hamo e. Yt uwe i uinug ei'ywot potwat'yp ko'i mo'ê hamo e. ¹⁵Mio tã to'e hawyi tohenoi yne itotiaria pe -Eiwe'eg wo o meimuêwat ehékare'en iwato kahato ky'e kahato hap pupi e. Uhekat kahato teran eweiky'esat ma'ato ehene'en hap sese yt eweikat hin i hawyi yt eweipuêti i wyti aru ehakat wuat'i e'at piat hap e. ¹⁶Mi'i hawyi hã'ãkap wuat tohenoi ahekat kyewi hap etiat. Mio tã to'e Iesui -Sa'awy'i so toine'en wêtup ok iko iwato kahato rakat i'atu'e. Mi'i hawyi so toi'atukoi kahato yne te'yi koro tote hawyi so tuwenug kahato ra'yn. ¹⁷Mi'i hawyi so tuwanetup -Aikotã som atunug uimíterek ko'i wywo. Uhe'yat i'apykok hamo yt pyt'ok e i iwato pote. ¹⁸Mi'i hawyi to'e tuwepe -Pyno atikuap ta'yn aikotã waku atunug. Mekewat uimi'u i'apykok hap pot'i atipugha hawyi wêtup po'og iwato rakat atunug yne uimíterek hap ko'i apykok hamo e tuwepe. ¹⁹Mi'i hawyi ti aru uimowepiit hap toine'en katupono uimi'u iwato hawyi karania anu waku aremoxy. Uimi'u iwato kahato toine'en uikai pote waku arenuk yn aremahy u yn. Waku uimowepiit hap yn e so tuwepe towanetup hawe e. ²⁰Mi'i hawyi Tupana to'e tope atípy kaipyi -Yt ewe'eg i kahato rasig e katupono mesup ewãtym wyti eku'uro hap toine'en. Mi'i hawyi uwe watno emi'u wato hap emi'apykok hamuat. ²¹Mio tã e hã'ãkap wuo tohenoi hawyi to'e itotiaria pe tomimu'eria pe -Mi'i ewywuat te'eropyhu'at mesuwarotiaria

ta'atuekare'en etiat yn wehum haria e. Mi'iria yt hekat rakaria i Tupana wanetup hawe e.

Yt Naku I Aimoieine'en Hap Kape Yn Aiwanetup Hap

Mateu 6.25-34 Piat Ewy

²²Mi'i hawyi Iesui henoi i ra'yn topotmu'eria pe -Uiwyria'in e yt naku i eweiwanetup yn eimi'u mesuwarotiat kape e. Yt naku i eipiit piat ehosokpe ko'i kape yn eweiwanetup e. ²³Katupono eheine'en hap wuat'i e'at piat eimowepiit hap yt tuut i eimi'u hap kaipyi i'ewyite yt tuut i ehosokpe eipainug hap kaipyi are e. ²⁴Eiweha'at ro weitaria ko'i kape e. Yt te'eruwemi'u koi kuap i wen ma'ato Tupana ti'atupoi kahato weitaria ko'i are e. I'ewyite yt ta'atuereko i i'atumi'u ko'i eiperia ewy ma'ato Tupana ti'atupoi kahato weitaria ko'i yne e'at pe. Pyno eiperia ti po'og po'og Tupana mi'atuky'e ko'i torannia weitaria ko'i kai are. ²⁵Ta'i pywo ti yt eitypore i pote yt kan hamo i eweiwanetup ko'i ko'i katupono eweiwanetup ko'i ko'i haty wo pykai eipiit motypore hap yt kat i toine'en e. ²⁶Pyno eipiit motypore hap yt ewetunug kuap i eiwanetup ko'i ko'i hawuo hap ewy yt kan hamo i eiwanetup ko'i ko'i hap etiat emi'u etiat esokpe etiat. ²⁷Uimohey haria e eiweha'at ro ga'apy pohyt ko'i kape katupono tuwepainug kahato ga'apy ko'i ikahu kahato sese e. Ikahu kahato po'og ikahu sa'awy'i wuat ieine'en hat morekuat koro pot Sarumau hekat rakat esokpe kahuria kahato rakat kai. ²⁸Wuat'i e'at pe ga'apy piat ko'i Tupana minug sokpe puo e. Muki'ite ipohyt ko'i topap ta'yn. Mi'i hawyi igag hawyi ehe'aria wo i'yp ko'i ewetunug e. Ta'i Tupana tikuap kahato ahesokpe nug hap aipainug hap e. Yt eweikuap i te apo aikotã eiperia po'og Tupana miky'e ko'i ga'apy pohyt ko'i kai hap e. ²⁹Mi'i tupono yt naku i eweiwanetup ko'i ko'i yt kat i Tupana mohey hap wywo. Yt naku i eimi'u etiat ehosokpe etiat eweiwanetup aat ka'ap. ³⁰Ta'i yt Tupana mohey haria i mekewat ko'i ko'i kape yn te'eruwetup aat ka'ap te'eroken'ë hap wywo. Ma'ato Tupana tikuap kahato kat ko'i kat ko'i waku eheine'en hamuat hap etiat e. ³¹Yt atiky'esat i eipe mesuwarotiararia wanetup hap ewy eweikupte'en. Ma'ato atiky'esat eweikat kahato aikotã waku miit'in mu'e Tupana etiat hamuat hap kape aikotã Tupana topyhu'at Wuat'i Ywania Porekuat nuat hap kape are e.

Mateu 6.19-21 Piat Ewy

³²Mi'i hawyi Iesui to'e tomohey haria pe -Uihürria ko'i ewywuat no eipe are e. Yt typy'i kahato i eipe ma'ato yt eweiken'ë tei'o katupono Tupana einug neran morekuaria wo karãpe Tupana topyhu'at Wuat'i Miit'in Morekuat nuat hap e'at pe e. ³³Waku eiweweneru ehokare'en mi'i hawyi waku ehokare'en sa'up kaipywiat waku eiho'oium ehokat yt hekat i rakaria pe hatek takaria pe are e. Mi'i ewetunug hawyi ehokare'en

sese iwato kahato toine'en atipy pe wuat'i e'at pe e. Mi'i tote ehekat sese moheg hap toine'en eheiam yt karāpe i ipot'i rakat are e. Yt karāpe i ikahuro ahekat itote e. I'ewyte sere'ok eharia yt tuwehyt'ok kuap i itote. ³⁴Ehekare'en atipy pe pote i'ewyte eiwanetup hap aipy'a piat i'ewyte tukupte'en itote ma'ato ehekare'en mesuwarotiat yn tukupte'en pote i'ewyte eiky'e hap eiwanetup hap eipy'a piat toine'en wy mesuwarotiat ko'i ete yn e Iesui i'atuepe.

Waku Watipotpap Aika'iwat Uut Hap Kape

³⁵Mi'i hawyi wētup sehay Iesui heno i'atuepe itote. Mio tā e -Waku wo'oeropat haria ewywuat eweipyhu'at e. ³⁶Ta'i waku aikotā eropat hat tohekatup kahato toka'iwat uut hap ewy eweikupte'en. Tohekatup toka'iwat tuut wyti aru wo'okyi'at hap kaipyi turan. Ta'i eropat hat tikuaup teg teg e hap oken'yyp e hawyi meremo toho'o'okenhyp'ok toka'iwat wehyt'ok hamo e. ³⁷Pywo heropat haria ta'atuka'iwat ekatup haria i'atuwepiit kahato ra'yn put'ok e ta'atuka'iwat hawyi. Ta'atuhekatup haria ta'atuka'iwat mipoityro haria wo te'eropyhu'at. Mi'i i hawyi toka'iwat toeropat haria pe -Waku kahato eiperia e. Ewei'apyk to hawyi eheropat hatno areine'en eipoi hamo e. Yt i'atuket kai hin i ta'atuka'iwat ekatup haria. ³⁸Pyno waku eweipyhu'at iwe'eg kahato rakaria ewy eiwepotpap aika'iwat potpap nug hap ete uhyt'i'in mana'in e Iesui katupono yt eweikuap hin i karamuo put'ok e ai'akag Koro hap sio ihat'ok puo sio wātym'i sio wātym hake sio atposake turan hap yt eweikuap hin i e. ³⁹Eweikuap ta'yn sere'ok e hat put'ok e ei'yat ete pote waku pe eweikupte'en ei'yat ko'i apykok hamo. Mi'i hap ewy eika'iwat put'ok e hap ewy. Mi'i pote waku eweikupte'en wuat'i e'at pe eika'iwat ekatup hamuat katupono kat e'at pe turan hap yt watikuap hin i pote e. Ta'i tuut wyti aru aikotā sere'ok e hap tuut hap ewy yt uwe i ikuap hap ewy e. ⁴⁰Uito areine'en Wuat'i Mii't'in E'yke'et wo. Ariot wyti aru mesuwat yi kape ma'ato mekewat uhuut hap e'at pe yt uwe mikuap mo i e. Waku uhekatup haria wo eweikupte'en katupono sere'ok hat ewy uhuut hap e'at turan e.

Mateu 24.45-51 Piat Ewy

⁴¹Mio tā e hawyi ipotmu'e Peteru apo e Iesui pe -Uruka'iwat e mekewat sehay iā'ākāp ehay uwe pe ehenoi e sio uruto epotmu'eria piat mu'e hatno sio yne mii't'in mesuwat yi totiaria mu'e hamo ehenoi e. ⁴²Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pyno Uito apo are -Uwe toine'en wyti aru uheropat haria sese wo ui'yat piaria apykok hamo. Pywo uwe toine'en ui'yat piaria apykok hamo toka'iwat tuut turan mi'i ti topyhu'at netap ka'iwat mipoityro wo. Ta'i tohekatup haria pe i'atueropat hatno wo toine'en wyti aru i'atupoi hamo e. ⁴³Pywo mi'iria uhemiit hāpyk takaria i'yat

piaria apykok haria uimipoityro wo te'eropyhu'at katupono tukupte'en imiky'esat ewy nug hamo put'ok e turan. ⁴⁴Mi'i tā ewywuat heropat hat toine'en pote toka'iwat inug morekuatno wyti aru yne tekare'en apykok hamo tetama pe. ⁴⁵Ma'ato irania'in mio tā i'atu'e -Pyno uika'iwat mot'i toine'en wētup tama pe pote yt meremo i tuut irane e hawyi yt naku i tutunug teka'iwat yat piaria etc. Yt toi'atumotypot hin i ma'ato toi'ahyk ahyk ihainia'in haryporia'in. Mi'i hawyi mahy u hat yn toine'en aat ka'ap. ⁴⁶Mi'i hawyi toka'iwat put'ok e heropat hat yt tohētup i hap e'at turan pote toka'iwat tipuēti heropat hat yt naku i nug hap turan. Mi'i pote netap ka'iwat tipo'oro ra'yn to'yatye pyi hawyi toine'en irania'in netap ka'iwat ma'at haria wywo. ⁴⁷Ta'i heropat hat ikuap kahato kat ko'i kat ko'i toka'iwat Tupana miky'esat ko'i wen ma'ato yt tutunug i pote mi'i hat wyti ika'iwat tipokpok kahato aru ta'aipok hawyi e. ⁴⁸Ma'ato heropat hat yt ikuap i kahato kat som toka'iwat miky'esat hawyi mi'i hat yt inug i toka'iwat miky'esat ewy yt toikuap i pote. Mi'i hat i'ewyte ika'iwat ti'pok pok aru ma'ato yt kahato i aikotā toipok pok teropat hat ikuap hat oktan. Ma'ato uwe toine'en imikuap mo aikotā toka'iwat miky'esat ewy kuap hamuat mi'i kaipyi ti toka'iwat po'og wakuat nug hap ko'i toiky'esat.

Mateu 10.34-36 Piat Ewy

⁴⁹Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Pyno ahenoi teran ehepe uhediat e. Uito ti aria ewywuat yt naku i nug hap yne mesuwat yi tote wuk hamo e. Aria ewywuat ti Uito ma'ato uiko yt atiwuk i te ma'ato atiwuk teran haype e. ⁵⁰Katupono aho'opot hap aria'yp posak etiat yt i te wen ma'ato mi'i kape arewanetup kahato e. Sa'awy'i ahēt'ok hat Iuwāu uhēt'ok ta'yn y'y wo ma'ato wētup ok uhēt'ok hap toine'en ne mi'i ti aria ewywuat uimoso'opot hap sese are. ⁵¹Pywo ti rat yt ariot i mesuwarotiat kape wo'owese hap erut hamo ma'ato ariot hawyi wo'otu'uka kahato hap yn topyhu'at katupono wo'opat'ok hap toine'en miit'in my'asetpe uhehay upi e. ⁵²Mi'i hawyi ti aru 5 ok wētup yat piaria gupte'en haria meiūran aru yt to'owese hin i to'opat'ok uimohey hawyi are e. Mi'i hawyi to'opat'ok pat'ok haria wo tukupte'en wētup yat pe. Typy ok myē'ym ok ete sio myē'ym ok typy ok ete uimohey haria ete ipat'ok hawyi. ⁵³Mi'i turan miit'in tu'uka teran ehete uimohey haria eipe hawyi e. Ta'i eilywot'in yt i'atuwese hin i ehete uimohey haria eipe hawyi e. Eha'yru'in ehaki'yt'in i'ewyte yt i'atuwese hin i ehete uimohey eipe hawyi eimepyt'in pykai are e. I'ewyte eity ipy'ahak ehete topyhu'at uimohey hawyi eipe tomepyt'in eipe pykai e. I'ewyte eimepyt'in yt i'atuwese i ehepe uimohey hawyi ta'atuty'in ta'atu'ywot'in eipe pykai are e. Ehakitu'in i'ewyte yt i'atuwese i ehete ta'atumimohapy'ap ko'i pykai eipe e. Mi'i hawyi getap ka'iwat yt iwese hin i tosa'yru ete tosaki'yt ete tosa'yru tosaki'yt uimohey hatno ra'yn mote e Iesui i'atuepe.

Mateu 16.2-3 Piat Ewy

⁵⁴Mi'i hawyi po'og Iesui tohenoi miit'in sem itotiarria pe -Pyno eweikuap karāpe put'ok e wyti aru i'aman. Ta'i ywyhig hun nakat ta'am na'yn aat mig e hap kaipyi hawyi eweikuap ta'yn i'aman wyti aru ewei'e. ⁵⁵Ta'i atipy ihyryp'i kahato hap mi'i pote mesuwiaria iuē e'at hakup irane mesup i'atu'e hawyi i'atu'e hap ewy put'ok e e'at kahu hap e. ⁵⁶Ta'i eweikuap ta'yn kahato i'aman uut hap sio yt hap te'eraha'at atipy kape hawyi ta'atukuap ma'ato aikotā wyti aru hap kape yt eweiwanetup hin i. Aikotā yt naku i hap ko'i etiat yt eweikuap i yt ehewaure ka'a pote uehaya kape e.

Mateu 5.25-26 Piat Ewy

⁵⁷Mi'i hawyi po'og to'e Iesui itotiarria pe -Kat poteī yt eiwanetup teran i hāpyk hap kape. ⁵⁸Uimohey haria wētup sehay ahenoi teran ehepe. Karāpe ehewanikaptia eheroto morekuat kape eiminug sa'ag hap etiat moherep hamo ei'pyhik hamo waku muap upi eweikat kahato wo'owese hap ehewanikap waku e hamo. Katupono put'ok ewei'e morekuat py'asetpe hawyi mi'i ti yt naku i en e hawyi wo'opyhik hawe epag hamuat. ⁵⁹Mi'i hawyi wo'opyhik hawe mot'i ereine'en ha'up puēti e'at kape. Eha'up nug yne ete hawyi erētem kuap i. Mi'i tupono waku po'og meremo eiweywinug ehewanikaptia wywo muap upi eheroto morekuat kape turan e Iesui temiit'in me ahepe.

13 ¹Iesui ti'atumu'e itotiarria turan irania'in itotiarria te'ero'e Iesui pe -Mehin i'atu'e wanikaptia mipo'oro aiporekuat nuat mekewat Piratu e hap het rakat yt naku i kahato tutunug katupono ga'atpo ti ahetama Karireia piaria morekuat Piratu timoma kahato i'atu'e. Morekuat totat ahemiit'in hawyi toiwuk Tupana motypot yat pe i'atu'e. Mi'i hawyi totopag mekewat i'atusuu aat hap Tupana motypot yat piat yparakai tote i'atu'e Iesui pe. ²Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Pyno uruto po'og morekuat Piratu mi'atu'uka ko'i kai ewei'e. Yt karāpe i urutunug sa'ag imi'atu'uka ko'i minug ewywuat ewei'e. Mi'i pote Tupana mi'apiheg ko'i wuaria tukupte'en mi'iria ai'ywania ewei'e eiwo'ope e Iesui. ³Ma'ato pywo pe ti are'e ehepe eiperia ti wy i'ewyete yt nakuaria i kahato eweikupte'en are. Ga'atpo ei'ywaniaria morekuat Piratu ti'atu'uka kahato yi Karireia piaria. Yt ikahu hin i i'atuku'uro hap ewei'e e. Mi'i hap ewy ti aru eweipap yt uimohey i eipe pote e. ⁴Ta'i sa'awy'i sese 18 surara topap yne ta'atu'yat nu kawiat ywaiti rakat ta'at i'atuepiit ete hawyi yt nakuaria i pote ewei'e. Ta'i po'og tawa Ierusalēi miaria kai yt naku i nug haria mi'iria pote Tupana ti'atumoma yne ewei'e eiwo'ope. ⁵Ma'ato pywo pe are'e ehepe mi'iria yt po'og i Ierusalēi yt naku i nug haria kai. Ta'i eiperia i'ewyete eweipap katupono yt paa ewei'e hin i eiminug sa'ag

hap ko'i kai. Mi'i kaipyi ti eiku'uro hap topyhu'at yt uimohey i haria wo eweikupte'en pote e Iesui tomohey hap pun haria pe.

⁶Mi'i hawyi Iesui henoi hã'ákap wo i'atuepe. -Wētup ok so toto tomikoi ypia wato hap kape e. Sa'awy'i Uwa ypia py'asetpe Wiku yp toikoi ra'yn. Meiūran itag hawyi toto mekewat Wiku yp kape hawyi toho'okat Wiku sat toho'ohep hamo ma'ato i'yhop yn toipuēti. Yt kat i haat ipoi hamo. ⁷Mi'i hawyi toikay kay tuwewawi teropat hat tomikoi ypia apykok hat -Uhyt myē'ym anu ra'yn ariot meiūwat yp kape uipoi hap kat hamo ma'ato yt kat i atipuēti te e so. Ariot Wiku ywa sat hamo ma'ato yt kat i atipuēti i'yhop yn. Pyno waku eti'ypun no meiūwat yp e. Kat pote uhe'yi u hat toine'en ma'ato yt uipoi hat i e. ⁸Mio tā e pote -Yt uhyt e mikoi ypia apykok hat. Yt naku i wati'ypun e. Waku watum yi hun kahato tope 12 ewaty pe hawyi waku yi hapo ete waku watimorem sio 12 ewaty hawyi haat ra'yn e. ⁹Pyno 12 ewaty hawyi waku era'aipok eraha'at sio wakuat sio yt hap kuap hamo e. Ma'ato mi'i turan yt haat i te ra'yn pote waku eti'ypun e.

Haryporia 18 Anu I'ahuu Hap Tuete

¹⁰Mi'i hawyi Iesui toine'en i ra'yn wētup Tupana motypot yat pe i ra'yn miit'in mu'e hamo. ¹¹Mi'i tote toine'en wētup ok haryporia ahiag ipiit piat rakat itote. I'ahuu kahato 18 anu ra'yn. Toho'opot kahato katupono ahiag mimo'ahuu toine'en. I'oktū'ā kahato hap wywo toho'opot ahiag minug. ¹²Iesui teha'at mi'i haryporia kape hawyi toikay kay tuwewawi. Mi'i hawyi to'e tope -Mana atipok ta'yn epo'i po'i hap ahiag minug e. Pyno mana e e'ahuu hap epo'i po'i hap epo'i po'i hap atiporop ta'yn e. ¹³Mi'i hawyi tuweponug hawyi i'oktū'ā hap meremo tokosap ta'yn. Waku hawyi haryporia to'e tehay wepiit kahato hap wywo -Waku kahato En Tupana e. ¹⁴Ma'ato Tupana motypot yat apykok hat ipy'ahak kahato Iesui ete katupono Iesui timohāite mekewat haryporia yt topotpap i hap e'at pe pote. Mi'i pote to'e tomimu'eria pe -Toine'en wyti 6 e'at aipotpap nug hamuat e. Pyno waku 6 e'at aiwepotpap hap turan watikat aimoehāite hap ma'ato mesup e'at pe yt naku i kahato watikat amoehāite hap e. ¹⁵Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Typy hēku rakat ne'i wyti en e. Yne e'at pe eweterepo'ok eihūria i'atumoe'y'u hap kape e Iesui Tupana motypot yat apykok hat pe. ¹⁶Pyno mesuwat haryporia aha'ase'i Aparāu emiariru toine'en wen ma'ato 18 anu turan ahiag mipo'i wo toine'en. Kat potei wāi ere mesuwat mana erepo'ok hap ete yt naku i yt aipotpap i hap e'at pe e Iesui. ¹⁷Mio tā e Iesui hawyi wanikaptia paa i'atu'e. Ma'ato irania'in itotiarria te'eruwehum kahato Tupana pe Iesui minug wakuap ko'i ete.

Iã'ákap Mutata Iã'yi Etiat

Mateu 13.31-33; Maku 4.30-32 Piat Ewy

¹⁸Mi'i hawyi po'og Iesui henoi teran iã'ákap wuo ma'ato sa'awy'i apo e i'atuepe -Aikotā som Tupana topyhu'at Miit'in Porekuat no hap ete apo e.

19-Pyno ahetama pe toine'en iã'yï kurin kahato rakat aimi'u mosê'ê hap Mutata iã'yï wato'e. Mi'i ti kurin kahato wen ma'ato wê'tup ok tikoï toko pe hawyi hêtyt hawyi meiûran i'yp ywaiti kahato ra'yn aria'yp sese ewy wo ra'yn toine'en. Mi'i hawyi i'yp hâikupy pe weitaria te'eruwesoknug na'yn i'yhop ko'i og muo. Mi'i hap ewy ti Tupana topyhu'at Morekuat no mesuwat yi tote Mutata iã'yï mikoi hap ewy e Iesui tomimu'eria pe.

Mateu 13.33 Piat Ewy

20 Mi'i hawyi Iesui apo e i ra'yn -Aikotã wyti aru so Tupana topyhu'at Miit'in porekuatno e hawyi sehay iã'âkap wuo toi'atumu'e i ra'yn.

21 -Pyno uhyt'i'in aikotã haryporia topag mani puk ipyre puo hawyi to'apokik ta'yn. Mi'i hawyi meiûran tuwemowato kahato ra'yn. Mi'i hap ewy Tupana miit'in porekuat topyhu'at irane e.

Kat Muap Hâpyk Takat

Mateu 7.13-14 Piat Ewy

22 Mi'i hawyi Iesui ti'atumu'e kahato yne tawa hit piaria Tupana ehay wo. Mi'i hawyi tawa wato Ierusalrêi kapiat epu'ap upiaria toi'atumu'e kahato Tupana ehay wo. 23 Mi'i hawyi muap upi wê'tup ok apo e Iesui pe -Uruporekuat e karania apuru pyno te'eropyhu'at Tupana miehakyera'at ko'i wo atipy pe e sio apuru typy'i kahato miit sio apuru yt typy'i i apo e Iesui pe. Mi'i hawyi Iesui tiwesat. 24 Pyno waku ehã'âg kahato mekewat oken'ypy hâpyk takat yt iwato i rakat puo eweihyt'ok. Tukupte'en wyti aru i'atu rakaria wehyt'ok neran haria ma'ato yt te'eruwehyt'ok kuap i katupono mi'iria meiûran aru areke e haria mot'i hawyi yt te'eruwehyt'ok kuap i oken'ypy ka'iwat to'okenhyp'ok ta'yn pote. 25 Mi'i hap e'at pe aru mekewaria -Ere'okenhyp'ok to Mimi ere'okenhyp'ok to Uhyt i'atu'e mot'i kahato getap ka'iwat pe wen ma'ato mi'i ti -U paï yt woroho'okuap i eipe aikope pyi eweiô'ê e i'atuepe aru. Are'okenhyp'ok ta'yn e Iesui. 26 Mi'i tote aru oken'ypyke te'erewak kahato -Sa'awy'i urutenuk kahato ewywo Mimi. Urutuwesapo'u kahato kue ewywo Mehin i'atu'e. Ehay ete ti urutuwemu'e kahato wuat'i puo muap upi i'atu'e aru oken'ypy ka'iwat pe. 27 Mi'i hawyi wyti aru toi'atuwesat -Pywo pe ti rat are'e yt atikuap hin i eiperia e. Eweiwat ro uilyatypy paï katupono yt atikuap I aikope pyi eweiô'ê. Yt nakuaria i eiperia e oken'ypy apykok hat wehyt'ok neran haria pe e Iesui. 28 Pywo pe ti mi'iria wo'okak'i haria wo te'eropyhu'at. Iãi kyret kyret i'atu'e ho'opot hap po puo karãpe oken'ypy sakpo kaipyi te'ereha'at Aparãu Isaki Iako kape i'ewyte yne Tupana ehay moherep haria kape tukupte'en aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote. 29 Ma'ato tuwehyt'ok kahato irania'in ywania. Mi'i haria ti tuwehyt'ok aikope Tupana toine'en Morekuatno hap tote. Tô'ê tô'ê kahato aikope pyi aat tuwêtem hap kaipyi aikope aat min'e hap kape hawyi aat

posak kaipyi aat porag kaipyi tō'ē Tupana wywuat tukupte'en hamo. ³⁰Ui'ywania e eipe ti Tupana ehay kuap yian miat haria eweikupte'en ma'ato o irania'in ywania yt uwe mikuap mo i rakaria wyti aru tuwehyt'ok ehe'yian me aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote. Mi'i hawyi iwat'yptia i'atuwat'ypmo eweiht'ok e Iesui to'ywania Iuteuria pe.

Mateu 23.37-39 Piat Ewy

³¹Mi'i hawyi Tupana ehay enoi haria put'ok i'atu'e Iesui yatype te'ero'e hamo -Erêtem no meremo meüpepyi i'atu'e katupono morekuat Eroti wyti e'auka teran moity'i ra'yn i'atu'e Iesui pe. ³²Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Morekuat Eroti ti Awahuru ewywuat uiwanetup hawe katupono wo'o'auka teran hat mi'i miit are'e. Waku eweiwat ro Eroti kape hawyi ehenoï ui'e hap tope -Uito ti meü ahiagnia atusopo kahato hat ra'yn i'ewyite ati'atumoehâite kahato i'ahuu rakaria muki'ite ti aru i'ewyite atunug wakuat uipotmoehâite hap ko'i uhewyry hap upi e. Mi'i hawyi muki'ite e'ihat'ok hawyi ti aru waku yne ra'yn uiminug ko'i mi'i hawyi waku yne hawyi areto e. ³³Mesup e'at pe uipotpap teran miit'in moehâite hap ete hawyi muki'ite i'ewyite uipotpap teran hawyi muki'ite e'ihat'ok hawyi toran na'yn uipotpap hap mesuwe katupono ui'auka hap e'at aru put'ok e ra'yn are. Ma'ato yt karâpe i Tupana ehay moherep haria wêtip etawa pe i'auka hap. Tawa Ierusarêi me yn waku to'auka hap. Waku miowat ui'e hap ewehenoï mekewat Awahuru pe e.

³⁴Mi'i hawyi Iesui tuwak to'ywania kyewi tomohey hap pun haria pote -Tawa Ierusarêi miaria e yt eweiwe'eg hin i eiperia katupono Tupana mipo'ororia auka haria eipe e. Ihay moherep haria ewei'atu'uka ha'awyte nu ko'i wo e. Uito woroho'oky'e eiperia. Woroho'okay kay uhewawi aikotâ Waipaka ty ti'atukay kay tomeptyt'in piku piku ko'i ewy ipopesap ywyt'okpye i'apykok hamo wen ma'ato eiperia yt ewei'ō'ē i uhewowi e Iesui tawa wato Ierusarêi piaria pe tuwak turan. ³⁵Are paï mio ra'yn eiweran eweipyhu'at areto hawyi. Yt naku i hawuo eweikupte'en aru. Mi'i hawyi yt ewei'akasa hin i uhowowi aru ma'ato meüran ti aru esaiepiaria ai'ywania Iuteuria -Waku kahato Tupana Mipo'oro Sese Ahehakyera'at hat i'atu'e aru uhetiati pe hawyi mi'i hap e'at pe aru ara'aipok ehewowi i ra'yn e Iesui tuwak hawuo.

14 ¹Mi'i hawyi yt i'atupotpap i hap e'at pe put'ok e itote Tupana motypot yat pyi wêtip getap kape Iesui toto Tupana motypot yat piaria apykhat hat yat kape toto. Itote i'atu kahato nagnia ehay enoi haria. Itote Iesui ta'apyk tenuk i'atu'akag wywo hamo. Mi'i hap kape te'eraha'at kahato Iesui kape. Ta'atuky'esat kahato Iesui ti'aparap hap. ²Itote ti toine'en ihainia i'ahuu kahato rakat ipiit puk takat. ³Mi'i turan Iesui apo e Itotiaria pe -Waku apo miit'in moehâite hamuat yt motpap i hap e'at pe

turan sio yt apo e. ⁴Ma'ato yt ta'atuwesat hin i. Mi'i hawyi Iesui tipopytyk ipiit puk takat ipo hawyi ipiit puk takat ihâite i ra'yn topyhu'at. Mi'i hawyi Iesui imimoehâite rakat pe -Pyno waku ra'yn eete mehîn e. Waku ereto i ro e'yat kape e. ⁵Toto hawyi Iesui to'e itotiarria pe -Woroho'okuap eipe. Eihû Wewato ahup ta'at yi ka'a pe yt aipotpap i hap e'at pe turan enotem hap ete eipotpap mi'i hap e'at pe pywo are sio yt. Ta'i pywo mi'i tâ ti ewetunug yt naku i aipotpap e hap e'at pe pykai. ⁶Mi'i hawyi ira'yn yt ta'atuwesat kuap i.

Ewe'eg Wo O Ewei'apyk Wenuk Iwato Rakat Tote

⁷Mi'i hawyi toi'atumu'e i they iâ'âkap wo Iesui katupono toikuap itotiarria te'eruwemowato hap pote. Ta'atuky'esat morekuat e'yparakai totiat ta'atu'apyk ienuk hap e'at turan. -Uito po'og torannia kai ta'atu'e hap moherep teran haype. Morekuat e'okipy tote te'erenuk teran. ⁸Mi'iria pe Iesui to'e -Uhyt'i'in karapeï eikay kay wo'okyi'at hap kape hawyi yt eiwo'o'apyk tei'o iwato'in nakaria e'amyap tote eiwemowato haype hap e. Pyno po'og waku yi kape rakaria wywo ere'apyk. Iwato'in rakaria wywo hawyi put'ok e wêtup ok po'og ekai hawyi emohit hap topyhu'at. ⁹Mi'i hawyi aru ienuk hap ka'iwat to'e aru ehepe -Apuete uhyt etum no e'amyap meiwat uivy pe e aru. Mi'i hawyi era'apyk kuepe e aru. Mi'i pote aru eiwemoti hap kahato topyhu'at ehete e. ¹⁰Mi'i pote woroho'onapin teran uhyt'i'in. Karâpe ekay kay ienuk hap kape turan waku era'apyk yt uwe mikuap i yatype. Mi'i pote aru ienuk ka'iwat tuut ehewowi hawyi -Po'og waku morekuat amyap tote ro era'apyk uhyt e aru ahepe. Mi'i hawyi emotypot hap itote topyhu'at. I'ewyte aru itotiarria ekuap ta'yn morekuaria mimotypotno ereine'en hap are. ¹¹Katupono uwe iwemowato rakaria iwemohit haria wo tukupte'en. Ma'ato uwe wemohit haria miit'in mimotypot haria wo te'eropyhu'at e. ¹²Mi'i hawyi tuwemorem hawyi Iesui to'e i ienuk ka'iwaria pe -Uhyt'i'in e karâpe ienuk hap iwato rakat ewetunug pote yt ewei'atukay kay ienuk hap pote meiwân i'ewyte eikay kay ta'atuenuk wato hap kape eipoi hamo. Yt eweiwêka tei'o eiwyria'in hekat rakaria ekatuwyria i'ewyte ewyria'in sese yt eweikay kay tei'o. ¹³Po'og waku ewei'atukay kay e'iyat kape tenuk hamo hatek sese rakaria ipiit sa'ag nakaria ipy sa'ag nakaria po'og waku ewei'e. Waku yt ihapytig i rakaria yt miit'in miky'e ko'i i ewei'atukay kay e'iyat kape ienuk hamo. ¹⁴Pyno mi'i tâ eiminug hap kaipyi eipotyro kahato hap topyhu'at. Mi'iria ti hatek takaria yt karâpe i eimoenuk kuap i. Mi'i hawyi eweino'ë eiku'uro hap pyi hawyi aru ta'aipok kahato ehewowi waku hap ko'i ehegyi'at hap kaipyi e Iesui.

Wenuk Nug Hat Sa'awy'i Wuaria Imikay Kay Yt Tô'ë I

¹⁵Mi'i hawyi wêtup ok miit itote Iesui ehay toikuap hawyi to'e -Ikahu kahato tig ehay e. Pywo uwe toine'en Tupana porekuatno ieine'en hap

tote ienuk wato hap e'at pe turan Tupana mipoityro sese rakaria wo te'eropyhu'at e. ¹⁶Mi'i hawyi Iesui tiwesat iã'ãkap wuo -Pyno ahenoi ehepe mi'i iã'ãkap wuo. Wětup e'at pe so hekat kahato rakat ti'atukay kay kahato tominug ienuk hap iwato kahato rakat kape. ¹⁷Mi'i hawyi ienuk waku ra'yn hawyi toipo'oro temiit yne imikay kay rakaria kape henoï hamo. -Eweïð'ë ro waku ra'yn aimi'u ra'yn e hamo. ¹⁸Ma'ato -Apuete i'atu'e. Yt naku i te mesup areto e. Etikuap kat pote yt uipohepap i te mesup katupono atiky'i'at ra'yn mesup yi wakuat uiweko nug hamuat hawyi areto ra'yn I'akasa hamo e. Pyno waku ere'e morekuat pe -Yt uiwepyi yt areto kuap enuk hap waku ere morekuat ienuk ka'iwat pe. ¹⁹Mi'i hawyi wětup ok pe i -To'iro morekuat enuk hap kape mehin e. Mi'i ti toiwesat -Waku mehin e wen ma'ato ti mesup te yt areto kuap i e yt uipohepap i te mesup katupono na'atpo atiky'i'at 5 Wewato ahup. Mi'i pote mesup areto ui'akasa hamo waku sio yt hap kuap hamo. Pyno mi'i pote ere'e o ienuk ka'iwat pe -Areto teran wen waku kahato hap kape ma'ato yt areto kuap i. Pyno waure wo o toine'en uikai mehin e. ²⁰Mi'i hawyi ienuk ka'iwat emiit wětup ok kape toto ienuk waku e hap etiat henoï hamo. -Aimi'u ra'yn mehin e. Pyno to'iro mehin e. Mi'i hawyi toiwesat -Pyno waku areto teran ni ma'ato ti yt uipohepap i te koitywy ienuk hap kape e. Ga'atpo uiwo'okyi'at hap e'at pe hawyi uhehary'i pakup wywo areine'en neran e. Pyno waku ere'e eka'iwat pe -Waure wo soke ereine'en ere yt uipohepap i waku ere eka'iwat pe e. ²¹Mi'i hawyi heropat hat ta'aipok i ra'yn toka'iwat kape. -Yt tō'ë i wyti ewyria'in e hamo. Ienuk ka'iwat temiit mienoi hap toikuap hawyi ipy'ahak kahato i'atuete hawyi to'e temiit pe -Pyno ereto i ro wuat'i muap wato upi wuat'i muap hit ko'i upi. Mi'i hap upi eti'atukay kay wuat'i haky'e'i rakaria hatek takaria uhenuk hap kape e. Waku eti'atukay kay yne tawa wato piaria yt hekat rakaria ipykiã rakaria yt ihapytig i rakaria yt hewyry kuap i rakaria ipiit sa'ag nakaria yt uwe miky'e i ko'i mi'iria meikowo henuk hap kape eti'atukay kay ro e morekuat temiit pe. ²²Mi'i hawyi temiit toto ra'yn toka'iwat enoi hap ewy nug hamo. Waku hawyi ta'aipok ta'yn toka'iwat pe enoi hamo. -Uika'iwat e'e hap ewy atunug na'yn ma'ato ienuk yat yt hawopy hin i te e toka'iwat pe. ²³Mi'i pote morekuat to'e -Are paï e pyno waku ereto ro yne muap hit i ko'i upiat muap iwato rakat upi miit'in kay kay hamo e. Yne tawa hit ko'i kape ga'apy piaria kape e. Mi'iria eti'atukay kay meikowo hamo e. Katupono ti atiky'esat ui'yat pyt'at nug yne miit'in miat hap e. ²⁴Sa'awy'i wuaria uimikay kay ko'iria uimopy'ahak kahato uiwyria'in sese mi'iria pykai yt karāpe i aru mi'iria te'erenuk uimi'u wakuat rakat etc.

²⁵Mi'i hawyi Iesui toto i ra'yn hawyi typy'i rakaria miit'in tuwat ra'yn hupi. Mi'i hawyi tuwesaipe'ok toupiat ò'ë haria mu'e hamo.

²⁶Eweipyhu'at teran uipotpo'ororia uhemiiit sese wo pote waku

eweikupte'en uimiky'esat ewywuat nug haria wo e. Uhupi ereto hap etiky'esat pote waku eweitoiat kuap yne ewyria'in e'lywot ety ehary'i emepyt'in ehe'yke'et eheywyt ekypy'yt e. Waku uiky'e hap po'og mi'iria kai toine'en epy'a piat pe e. I'ewyte waku ewei'e kuap -Uiku'uro pote uiku'uro ma'ato areto eupi waku ewei'e kuap uhemiiit ereine'en neran mote. Pywo yt mio tã ewetunug kuap pote yt put'ok ewei'e uipotmu'e haria wo e. ²⁷Ma'ato eweiken'ê eiku'uro hap pupi pote aria'yp posak ete eiku'uro hap yt eiwehupit kuap i pote yt eweiwat kuap i uhupi uhemiiit'in sese wo uipotpo'ororia wo e. ²⁸Pyno so wêtup ok surara akag tunug neran ywaiti rakat tawa apykok hamuat hap pote sa'awy'i inug hap e'yian me te tuwanetup kahato karanja upi mi'i hap nug hamuat sio tekat put'ok e inug hamo sio yt hap kuap hamo. ²⁹Mi'i hawyi tuwepe to'e -Pyno uiwe'eg wo mesuwat nug hap ete e. Yt naku i atunug ipat'ok yn e. Ma'ato aha'awynug hap yn mote mi'i hawyi uhekat yt put'ok e i ra'yn hawyi miit'in mikyry'i areine'en aru e. ³⁰Pyno waku atunug yne e katupono ipat'ok yn atunug kuap pote ten to'okyry'i kahato uiminug ipat'ok hap ete e. ³¹Pyno sa'awy'i so wêtup tawa porekuat timoma teran hewanikaptia hesurara'in wywo wen ma'ato tuwat wuuka nug hamo owakai tuwanetup kahato sio tesurara'in 10 miu rakaria ta'atumoma kuap hewanikaptia esurara'in 20 miu rakaria. ³²Morekuat yt timoma kuap e hawyi toipo'oro ra'yn temiit'in tewanikaptia ô'ê haria kape tukupte'en ne muap upi te turan wo'owese hap puêti hamo. ³³Pyno mesuwat uhehay iã'âkap wuo ahenoi teran ehepe aikotã waku eweiwat uhupi hap uhemiiit'in sese watnuat hap. Katupono yt eweitoiat kuap i yne mesuwarotiat hap ko'i pote yt put'ok ewei'e uhupi eweiwat hamo e Iesui areto teran ehupi e haria pe.

Topotmu'eria Ukyt Ewy Te'eropyhu'at

³⁴Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Pyno eiperia aikotã ukyt ewy eweikupte'en e. Pywo ukyt hê'ê kahato waku kahato aimi'u mosê'ê hamo. Ma'ato ukyt yt naku i rakat yt he i pote yt toimose'e kuap I aimi'u. Yt kan hamo i e. ³⁵Ukyt yt naku i pote yt put'ok e aimikoi ete. Mi'i pote miit'in mipugha muap tote ahetama pe. Pyno waku ehewaure ka'a apypok kahato uhehay kape e Iesui toupiat wat haria pe muap upi.

Wêtup Hũ Howosat Ra'yn

Mateu 18.12-14 Piat Ewy

15 ¹Mi'i hawyi put'ok i'atu'e Iesui ete yt nakuaria i sese ihay kape te'eruwatnetup teran. Tukupte'en itote sa'up sat haria. Mi'iria ti ta'atuhep miit'in kaipyi sa'up morekuat watno. I'ewyte i'atu rakaria yne nakuat i nug haria. ²Mi'iria Iesui ti'atumu'e kahato mi'iria. Mi'i hawyi irania'in itotiarria wo'onapin haria wan'i wan'i haria te'ero'e -Kat poteĩ

Iesui ihay yt nakuaria i wywo i'atu'e. I'ewytenuk yt nakuaria wywo i'atu'e to'o'pe.

³Mi'i hawyi Iesui tikuap i'atu'e hap hawyi hã'ākāp wuo to'e i'atuepe
⁴Pyno so wētup ok toine'en tohū 100 Uweiria rakat apykok hat e. Mi'i hat so wētup e'at pe toi'atumorania kahato toikuap ta'yn wētup ok howosat rakat toine'en. Mi'i pote totiat ra'yn tohūria 99 ok takaria mekewat wētup ok ho'owasat rakat kat hamo. Yt ipohēp i ikat hamo ipuēti hap kape. ⁵Mi'i tusake ti toipuēti ra'yn tohū ho'owasat hap tote. Mi'i hawyi totat hawyi tohupit hawyi toterut i ra'yn towepiit hap wywo toipuēti ra'yn pote. ⁶Mi'i hawyi put'ok to'e to'yat piat hawyi towyria'in toi'atukay kay tuwewawi tuwepiit haypiat hap enoi hamo. -Koitywy uiwepiit hap e'at pe katupono uihū ho'owasat rakat atipuēti i ra'yn e. Pyno waku eiperia wy wepiit haria wo eweikupte'en uihū puēti hap ete e. E Iesui henoī hã'ākāp wuo itote. ⁷Mi'i hawyi iã'ākāp etiat Iesui henoī -Ta'i karāpe aihū watipuēti ho'owasat rakat aimowepiit kahato hap toine'en e. Mi'i hap ewy kahato ti Tupana toine'en wētup ok miit ho'owasat rakat toipuēti hawyi tuwemowepiit kahato e. Karāpe ho'owasat rakat wētup ok toipuēti hawyi atipy piaria i'atuwepiit kahato Tupana wywo e. Ta'i tukupte'en 99 rakaria waku pe ra'yn tukupte'en ma'ato wētup ok howasat hawyi toikat kahato ipuēti hamo.

⁸Mi'i hawyi wētup te Iesui henoī hã'ākāp wuo. Pyno haryporia 10 a parata kawiat toine'en towatnuat wen ma'ato wētup ta'at hawyi howasat ra'yn. Wātym'i pote ariāty tutunug ikat hamo. Saware wo tohywytip kahato to'yat. Haty wo toikat ipuēti hamo. ⁹Mi'i hawyi toipuēti ra'yn hawyi haryporia iwepiit kahato torannia 10 a rakaria toine'en ira'yn hawyi e. Mi'i hawyi toi'atukay kay ra'yn towyria'in tekatuwyria'in tuwewawi to'e i'atuepe. -Ewepiit ro e katupono uhetineiru wētup a parata kawiat howasat ra'yn ma'ato atikat kahato hawyi atipuēti ra'yn hawyi uimowepiit hap sese uhete e. ¹⁰Mi'i hawyi to'e i itotiaria -Ta'i aikotã haryporia tipuēti tetineiru toipuēti hawyi tuwehum iwepiit kahato hap ewy ti Tupana ho'owasat rakat aipok towawiat hap ete tuwehum kahato e. Karāpe wētup ok miit ta'aipok Tupana ewowi hawyi atipy piaria i'atumowepiit kahato haria wo tukupte'en e Iesui itotiaria pe.

Wētup Sa'yru Towat'yp Ko'i Toipun Na'yn

¹¹Mi'i hawyi Iesui wētup te tohenoi -Sa'awy'i so wētup ok ihainia tyy ok ha'yru rakat toine'en. ¹²Mi'i hat so wētup ok ha'yru wat'yp'i to'e to'ywot pe —Papai yt atiky'esat i epowat'yp eku'uro turan hawyi e ma'ato mesup ta'yn atiky'esat e. Pyno etipat'ok o kat ko'i kat ko'i uhepe epowat'yp uiat Papai e. Mi'i pote to'ywot timo'ē ra'yn tekat ko'i toku'uro hap owakai e. ¹³Mi'i hawyi to'ywot miium tohytmoī yne ra'yn hawyi toto ra'yn wētup tama kape e. Mi'i hap tote toipun kahato ra'yn

yne topowat'yp ko'i toieine'en yt naku I nug ¹⁴Mi'i hawyi yne hekat ko'i toipun na'yn. Mi'i turan put'ok e itote wesy'at hap katupono yt kat i mi'u itote miit'in poi hamo. Yne miit'in itotiarua hesy'at rakaria wo te'eropyhu'at ¹⁵Mi'i hawyi tesy'at sese ra'yn hawyi toho'okat topoi hanuat. Toiky'esat topotpap hap mi'u hit sa'up mo. Mi'i hawyi motpap hap toipuēti. Wētup ok ti ipo'oro hamuat asuwai ko'i apykok hamo. Mi'i hawyi toto hamaut asuwai ko'i apykok hamo e. ¹⁶Mi'i tote hamaut asuwai py'asetpiat toine'en turan hesy'at sese hap put'ok e tuete hawyi ti to'e tuwepe -Pyno waku ahū'u hamaut asuwai mi'u ape kumana ape ma'ato yt uwe i toine'en ipoi hamo e. ¹⁷Mi'i hawyi hesy'at sese hap tuete hawyi ti tuwewanetup kahato -Are paī e areine'en hesy'at sese ma'ato yne ui'ywot eropat haria te'erenuk aat ka'ap kahato ui'ywot yat pe. Mi'u iwato kahato toine'en ui'ywot yat pe ma'ato uito yt kat I hin I uimi'u e. Uhesy'at kahato ra'yn. Yt naku pe i areine'en mesuwe e tuwepe. ¹⁸Pyno waku ara'aipok i ui'ywot yat kape hawyi -Papai are'e aru tope woroma'at kahato en uiminug sa'ag wo i'ewyte ti Tupana ma'at hatno areine'en are aru tope e. Pywo pe ti Tupana ehamo ati'aparap i'ewyte ehewowi wy are'e aru e tuwepe. ¹⁹—Pyno Papai uhewaku hap yt put'ok e i te ra'yn esa'yru wat uheine'en hamo are aru Papai pe e. Mi'i tupono waku eropat hatno ra'yn uinug Papai are aru e. ²⁰Mi'i hawyi ti paa e sese ra'yn itote hawyi topo'am hawyi meremo toto ra'yn to'ywot kape. Mi'i turan i'ywot ta'akasa pya howawi muap upiat huut turan. Mi'i pote i'ywot haty'u kahato topy'a pe katupono toiky'e kahato tosa'yru. Mi'i pote so i'ywot pun'e howa kape hawyi iporoka'at tosa'yru ete hawyi toi'āpysig tosa'yru e. ²¹Mi'i pote ha'yru to'e to'ywot pe -Papai ati'aparap kahato Tupana ehamo i'ewyte ehewowi e. Mi'i pote yt put'ok are i ra'yn eha'yru uheine'en hamo ui'ywot e. ²²Mio tā pykai to'ywot to'e heropat haria pe -Pyno eweterut sokpe ipakup takat ikahu rikat uha'yru watno e. I'ewyte etunug no topui'iāpiat mul'iāpiat ikahu rikat e. ²³Mi'i hawyi eweterut ro wētup Wewato ahup mepyt aimi'u wo ikap takat e. Mi'i hawyi ewei'auka hawyi ewetey hawyi waku watenuk kahato e. Mi'i hawyi waku aiwepiit hap sese watunug meiūpe e teropat haria pe. ²⁴Uha'yru sa'awy'i ho'owasat rikat toine'en iku'uro rikat ewy ma'ato gu'uro pyi hap ewy tuwētem. Waku watenuk waku aimowepiit kahato hap e to'ywot. ²⁵Mi'i turan ti iyke'et put'ok e toko kaipyi hawyi yt pya hin i turan i'yat kai turan toikuap pypy e miit'in mowepiit kahato hap toikuap ²⁶Toikuap hawyi toikay kay ra'yn wētup ok eropat hat hawyi apo e kan hamo mekewat wepiit hap. ²⁷Mi'i hawyi heropat hat tiwesat -Mehin e e'ywyt mesup tuut ira'yn e. Mi'i hawyi e'ywot iwepiit kahato waku pe to'yat pe Ira'in toine'en Mi'i pote e'ywot iwepiit kahato hawyi mesup tutunug aiwo'omowepiit hap e. Toi'auka tohū mepyt ikap takat aimi'u aiwepiit haypiat wuat e. ²⁸Mi'i e hap to'yke'et tikuap ta'yn hawyi yt teke

teran i to'yat pe. Mi'i pote i'ywot toto ra'yn howawi to'yat pyi ikay kay hamo -Ereke ro uha'yru e. ²⁹Ma'ato -Yt rat e. Pyno yt karāpe i eti'auka ehū ikap takat uimowepiit hap nug hamo uiwyria'in wywo e to'ywot pe. Karania anu ra'yn areine'en e'yatype emiky'esat nug hamo emotpap hap nug hamo wen ma'ato yt karāpe i etunug wenuk hap uimowepiit hamuat e. ³⁰Ma'ato ti mekewat uhe'ywywyt ekare'en sem pun hat esa'yru aipok hap hawyi ei'auka ra'yn ehū ienuk iwato rakat nug hamuat yt naku i rakat pykai e. Ta'i ehekat toipun kahato ra'yn haryporia'in yt iwe'eg i rakaria kyi'at hamo. Ma'ato mi'i pykai eti'auka ehū imowepiit hap nug hamo ³¹Mi'i hawyi to'e i'ywot tosa'yru yian miat pe -Uha'yru e atikuap ewat ewaku hap. Pywo ereine'en waku pe ui'yatype. Yne uhekat ewatno toine'en. ³²Pyno wo aimowepiit hap atunug katupono e'ywywyt sa'awy'i iku'uro rakat ewy toine'en ma'ato aikotā toine'en ira'yn hap ewy e. Pywo ho'owasat rakat wen ma'ato mesup ti aipuēti ra'yn e iyke'et pe tosa'yru po'og nag nakat pe. Mio tā Iesui henoī itotiaria pe hā'ākap wuo.

16 ¹Mi'i hawyi Iesui henoī hā'ākap wuo topotmu'eria pe wuat'i nagnia ehay enoī haria py'asetpe. -Sa'awy'i wuat ieine'en hat so hekat kahato rakat toine'en i'atu'e so e. I'ewyete toine'en wētup ok hekat rakat eropat hat hekare'en apykōk hamuat imowato hamuat hat. Ma'ato toeropat hat toka'iwat ma'at hat toine'en. Irania'in henoī ra'yn hekat rakat kape hawyi toikay kay ra'yn heropat hat hewowi apo e hamo. ²Toikay kay temiit tekare'en apykōk hat tuwewawi hawyi to'e -Uhyt e irania'in uhehiit'in henoī kahato ti uhepe eminug uima'at hap ko'i etiat e ma'ato yt atikuap i sio pywo sio yt e. Mi'i pote etimoherep aikotā aikotā eminug eopera piat hap ko'i uhyt e. Pywo uima'at hamo pote yt kan hamo i ereine'en po'og uipotpap nug hamuat e. ³Mio tā hekat rakat e toeropat hat pe hawyi heropat hat tuwanetup kahato kat som waku tutunug. -Are paī aikotā aru atunug e katupono toikuap aru uimiwan ko'i kaipyi toma'at uhepiat hap e. Mi'i hawyi aru yt kat i ra'yn uipotpap hamuat toine'en hawyi uhehaky'e'i aru arepyhu'at e. Uhesaika hap yt put'ok e i te uiweko nug hamo e i'ewyete yt areine'en neran sētup sētup e hatno e tuwepe tuwanetup hawe. ⁴Aikotā aru atunug paī e tuwepe. Pyno waku mesup ta'yn arewy'inug aru uika'iwat piat eweterut haria wywo e. Mi'i hawyi yt kat i uhetineiru hawyi mi'iria uiwyria'in wo te'eropyhu'at e. ⁵Mi'i hawyi ika'iwat hekat rakat piat weteweru haria toi'atukay kay tuwewawi. Mi'i hawyi to'e wētup ok pe -Karanja upi keī eweterut uika'iwat piat hap mehīn e. ⁶-Ta'i iwato kahato tig uhyt e aikotā 100 kamuti howapy kahato hap ewy Uriweiria kap muat rakat ewy uhyt e. Mi'i hawyi hekat rakat emiit to'e mi'i miit pe -Pyno ti waku watipat'ok hawyi waku 50 kamuti ikap yn eweterut hap e. Waku watunug popera tote ewetuweru hap 50 kamuti yn eweterut hap e. ⁷Mi'i hawyi wētup ok i toikay kay weteweru hat hawyi -Karanja upi keī uika'iwat piat eweterut hap uhyt e. -Ta'i iwato

kahato e. Wētup miu hyt u'i kapiat hap ewy uhyt e. Mi'i hawyi hekat rakat emiit tiwesat -Pyno waku popera tote watunug 800 yn eweterut hap toine'en e. ⁸Mi'i hawyi ika'iwat tikay kay tuwewawi hawyi toka'iwat to'e temiit pe -Are paĩ pyno koitywy yne uiweteweru haria ewyria'in no tukupte'en uima'at kahato hap upi. Yt naku I etunug pykai ewe'eg nakat ereine'en e. Mi'i hawyi to'e i Iesui i'atupe -Ta'i mesuwarotiararia po'og i'atuwe'eg nakaria te'eropyhu'at mekewaria ariäty piat pe hewyry rakaria ko'i kai e. ⁹Pyno uiwyrria'in waku iwe'eg haria wo eweikupte'en ehekat wywo Tupana motpap nug hamo. Mi'i tā hap ewy hawyi wuat'i e'at piat ieine'en hap toine'en atipy pe e. ¹⁰Pyno uiwyrria'in eiwe'eg nakaria eweikupte'en kurin kat wywo pote atikuap ta'yn eiwe'eg nakaria eweikupte'en iwato rakat wywo. Ma'ato mekewaria kurin nakat wywo yt iwe'eg i pote i'ewyte yt i'atuwe'eg I rakaria tukupte'en iwato rakat wywo e. ¹¹Uiwyrria'in eiwe'eg wo o ehekat mo'ë hap ete. Waku häpyk kahato eweimo'ë Tupana miium ehepiat ko'i pote ehekat sese tutum ehewowi wyti aru e. ¹²I'ewyte yt eiwe'eg irania'in ekat eipo piat hawyi yt kat i put'ok e ehewowi ehekat ewatno sese i'apykok hamo e. ¹³Uiwyrria'in Mi'i hawyi Iesui henoi topotpo'ororia pe. -Pyno wētup sehay i ahenoi teran ehepe e. Yt naku i kahato tpyy eika'iwat e. Niatpo kahato ti pyno tpyy ok eika'iwat pote e. Katupono tpyy eika'iwat hap kaipyi wētup eika'iwatno sese eimiky'e wo toine'en hawyi wētup ewanikap mo toine'en yt eimiky'e i wo hin i toine'en e. Yt eweimotypot kuap i tpyy ok eheka'iwatno ko'i e.

Iesui Timosat'y'i Ra'yn Muisei Wo'onapin Hanuararia

¹⁴Mio tā e pote itotiararia wekare'en ky'e haria Muisei mienoi kaipywiat enoi haria teromopusu kahato Iesui mienoi hap ete. ¹⁵Mi'i pote Iesui ti'atuwesat -Eiperia miit'in mimotypot haria wo eweikupte'en neran pykai Tupana tikuap kahato ra'yn aikotā eipy'a piat hap ko'i e. Ta'i eweikupte'en miit'in mimotypotno ma'ato yt nakuaria i wo eweikupte'en Tupana wywo e. ¹⁶Sa'awy'i Muisei miwan i'ewyte yne Tupana ehay moherep haria toine'en miit'in mu'e hamuat hap. Mi'i hawyi luwāu put'ok e hawyi tohenoi ra'yn aikotā wyti aru Tupana topyhu'at morekuatno hap etiat. Mi'i hawyi miit'in tuwehyt'ok teran kahato aikope Tupana toine'en morekuatno hap tote. ¹⁷Yne ti topyhu'at aru Tupana e hap ewy. Yne i'atumiwan hit ko'i aikotā aikotā aru hap ko'i topyhu'at yne e. Pyno yt karāpe i mi'i hap i'atumiwan ikahuro aru e. Niatpo kahato mytyyp atipy moweityk hamuat hap ma'ato po'og niatpo Tupana ehay tuweityk hamuat. Yt karāpe ikahuro aru e.

Waku Ahekatuwy Watoiat Sio Yt

¹⁸Mi'i hawyi po'og Iesui henoi. Mio tā e -Pyno yt etoiat tei'o ehary'i e. Etoiata hawyi yt naku i wētup ok etat e. Ma'ato wētup ok i etat hawyi

yt naku i nug hatno ereine'en e. Aikotã hewaïre hewaïre rakatno ewy ereine'en Tupana wanetup hawe e. Yt etat rei'o haryporia sa'awy'i wuat he'aito mi'atoiat e. Ma'ato etat pote hewaïre hewaïre rakat ereine'en Tupana wanetup hawe e.

¹⁹Mi'i hawyi wētup sehay Iesui henoi i'atuepe. -Toine'en hekat rakat e. Mi'i hesokpe ikahu kahato e. Wuat'i e'at pe yne imiky'esat ko'i toine'en e. Ienuk hap tutunug kahato e. Yne miit'in itotiarã ikuap mi'i hap ete e. ²⁰Toine'en wy itote wētup ok yt hekat i rakat i'ahuu kahato rakat hepìhi pìhi rakat Irasaru e hap het rakat e. Mi'i ti wuat'i e'at pe iwyria'in terut hawyi ta'atu'atoiat hekat rakat e'oken'yppyke kat ētup ētup hamo e. ²¹Mipun mi'u iēpyt ko'i so'oētup hamo hekat rakat mi'u iwato kahato mipun kaipyi. Toine'en itote turan Awareria put'ok e hepìhi pìhi ko'i herep herep hamo. ²²Meiūran Irasaru iku'uro ra'yn hawyi atipy piaria tioto ra'yn ieine'en hap kape ha'ase'i Aparãu e'yatypiat heine'en hamo e. Mi'i hawyi hekat rakat iku'uro hawyi ta'atusyp ta'yn e. ²³Ma'ato aria kape toto ho'opot hap aria wato pe toine'en e. Mi'i hawyi ho'opot hap kaipyi hekat rakat teha'at ywaipe hawyi ta'akasa ra'yn Irasaru ase'i Aparãu e'yatype ra'yn toine'en. ²⁴Mi'i hawyi tuwēpowat -Ase'i e etipo'oro ro meikowo uhowowi Irasaru y'y wywo e. Waku topui'iã etiat y'y wo uhēku pen e. Aho'opot kahato ra'yn mesup uito aria pe e. ²⁵Mio tã e pote Aparãu tiwesat -Uha'yru e etiwaure ra'yn apo eieine'en ne turan aikotã waku hap ko'i yn emiky'esat ko'i eheine'en turan ma'ato Irasaru ieine'en yi totiat turan ho'opot hap yn toine'en tuete ihaky'e'i e. ²⁶Pyno l'ewyete yt uwe i mesuwiaria tokosap kuap ewowi. Toine'en aipy'asetpe yihot pya kahato e. l'ewyete uwe i mekepe pyi tokosap meikowo e Aparãu hekat rakat ho'opot hawe pe ieine'en hat. ²⁷Mi'i hawyi hekat rakat to'e I ase'i Aparãu me. -Pyno etipo'oro ro Irasaru uiywot'in yat piaria pe mesuwat ho'opot hap etiat enoi hamo e. ²⁸Tukupte'en uhe'ywyt'in 5 ok takaria itote pote yt atiky'esat i ra'yn wyti mi'iria tō'ē meiūpe uhēpiat ho'opot hap kape uiwyrã'in e. ²⁹Ma'ato Aparãu tiwesat -Uha'yru e tukupte'en kahato e'ywyt'in napin hanuaria itote. Waku te'eruwānetup Muisei potnapin hap ko'i kape i'ewyete Tupana ehay enoi haria mienoi kape e. ³⁰Mi'i hawyi hekat rakat -Yt rat e ma'ato wētup ok wētem gu'uro pywiat hat henoi i'atuepe pote taren ta'atumohey e. Te'eruwemorem Tupana kape ta'atuminug sa'ag kaipyi e. ³¹Mi'i hawyi Aparãu to'e i ra'yn -Pyno yt te'eruwānetup i Muisei mienoi kape yt te'eruwānetup i Tupana ehay moherep haria kape pyno ti i'ewyete yt gu'uro kaipywiat wētem hat Irasaru kape te'eruwānetup e Aparãu aria piat ieine'en hat pe e Iesui hekat rakaria pe.

Karania Wo Wuare Wo Watoine'en Aiwyrã'in l'atuminug Sa'ag Kai

Mateu 18.6-7; Maku 9.42 Piat Ewy

17 ¹Wētup e'at pe hawyi Iesui to'e temiit'in me -Mesuwarotiat eikupte'en turan wyti aru ehã'ãg haria sem put'ok i'atu'e ehete

hawyi ta'atuky'esat aru ehapiat uimohey hap hep hamuat yt naku i nug hamo e. Ma'ato mi'iria Tupana mi'apiheg ko'i wo tukupte'en wuat'i e'at pe aru are e. ²Yt waku pe hin i mi'iria tukupte'en aru. Po'og waku aikotã y'y wato pe nu wato ete saity ete min l'atu'e. Po'og waku mi'i hap ewy wyti ti uimepyt'in iã'ãg haria te'eropyhu'at e. ³Ewe'eg wo eima'at reran haria pupi e. Karãpe wētup ok ehã'ãg yt naku i nug hamo hawyi -Yt naku i mio tã watunug mehin mana waku wato'e eima'at reran hat are ma'ato -Yt uiwepyi i mehin mana to'e ehepe -Pyno waure wo areine'en uima'at hap kai waku ewei'e tope. ⁴Pyno wētup ok 7 wo wētup e'at pe eima'at hawyi to'aipok ehewowi hawyi yt uiwepyi e hamo pote waku ewei'e. Pywo waure wo areine'en waku ewei'e 7 wo tope.

Mateu 17.20 Piat Ewy

⁵Mi'i hawyi 12 ok takaria ipotmu'eria tō'ē Iesui ewowi hawyi te'ero'e Iesui pe -Uruka'iwat uruimohey wen ma'ato uruiky'esat po'og urumohey mowato hamuat hap uruiky'esat i'atu'e. ⁶Mi'i tã i'atu'e pote Iesui ti'atuwesat -Uiwyria'in watomohey Tupana pote tutunug yne. Eimimohey yt iwato hin i Mutata pykai mekewat aria'yp kape -Ewehep to yi pyi hawyi y'y piat pe ewekoi ra'yn ewei'e pote e'e hap ewy topyhu'at.

⁷Mi'i hawyi wētup sehay i tohenoi -Karãpe eheropat hat ta'aipok i ei'yat kape eiko kaipyi motpap hap kaipyi sio Wewato ahup poi hamo hesy'at pono toine'en wen ma'ato en yt karãpe i ewei'e -Pyno uheropat hat waku era'apyk yparakai ete erenuk hamo yt karãpe i mio tã ewei'e. ⁸Ma'ato put'ok eheropat hat hawyi meremo ewei'e tope -Ewetunug no uimi'u hawyi arenuk teran ewei'e eheropat haria pe. Mi'i hawyi uito arenuk hawyi waku erenuk ewei'e eheropat haria pe. ⁹Yt karãpe i netap ka'iwat tenuk hawyi waku e temiit pe katupono temiit tompap hap nug hat toine'en toka'iwat mipo'oro hap ewy tutunug e Iesui. ¹⁰Pyno waku kahato eweipyhu'at Tupana eropat kahato haria wo are. Waku Tupana miky'esat ewywuwat yn ewetunug are. Waku eweipotpap kahato imiky'esat nug hap ete aikotã netap ka'iwat eropat hat ewy e Iesui temiit'in me.

10 Ok Hepihi Pihhi Rakaria Iesui Ti'atumoehãite Ra'yn

¹¹Mi'i hawyi Iesui toto hãpyk kahato yi Karireia yi Samaria sakpo tawa wato Ierusarēi kape. ¹²Mi'i hawyi muap upi Iesui toto wētup tawa hit kapiat turan 10 ok takaria hepihi pihhi rakaria tō'ē howawi. Ta'atu'ahuu pote yt tukupte'en kuap i irania'in wywo. ¹³Te'ereha'at Iesui kape hawyi te'eruwēpowat haty wo -Uruka'iwat eraha'at ro uruwewawi hawyi uruehakyera'at i'atu'e. ¹⁴Mi'i hawyi Iesui ta'akasa i'atuewowiat hawyi toikuap i'atuehay hawyi to'e i'atuepe -Eweiwat ro pa'i ko'i kape eipiit moherep i'atuepiat hamo ehehãite hap moherep hamo e i'atuepe. Tohenoi

hawyi hepíhi píhi rakaria tuwat ra'yn pa'li ko'li kape yt ta'atueháite hin mywo i te tuwat ma'ato muap upiat tuwat hap tote i'atueháite ra'yn ta'atuehepíhi kã'ã ra'yn i'atupe kahuria ra'yn. ¹⁵Mi'i hawyi wētup ok ta'aipok Iesui kape hawyi to'e tehay pirik wo -Waku kahato Tupana e katupono mesup ta'yn uimoeháite i ra'yn e. ¹⁶Tuweepy'ätutuk Iesui ewowi hawyi ihay -Waku kahato uhete etunug Uika'iwat e. Uimoeháite ra'yn En e Iesui pe. Mi'i miit aipok hat yt Iesui ywania kaipywiat hat i ma'ato yi Samaria ywania kaipywiat suut hat. Samaria ywania yt ta'atuky'e hin i Iesui ywania pykai topyhu'at Iesui mimoeháite hamuat. Iesui Iuteu kaipywiat hat toine'en. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui apo e imimoeháite rakat pe -Pyno 10 ok takaria ati'atumoeháite mesup ma'ato en yn era'aipok uhowowi waku e hamo e. Aikope som irania'in 9 ok takaria apo e. ¹⁸-Pyno en yn wētup ywania kaipywiat hat ta'aipok waku e hamo. Irania'in yt te'era'aipok hin i Tupana kapiat waku e hamo imotypot hamuat e Iesui. ¹⁹Mi'i hawyi to'e -Waku era'aipok e'yat kape mehín e. Mesup waku pe ereine'en i ra'yn katupono uimohey hawyi emoeháite hap toine'en mesup e Iesui tomimoháite pe.

²⁰Mi'i hawyi tō'ē miit'in Iesui ma'at reran hanuaria meimuēwat Tupana ehay miwan etiát kuap kahato rakaria. Mi'i hawyi -Mehín i'atu'e uruikuap teran karāpe aru put'ok e mesuwat yi tote Tupana Aiporekuat nuat hap i'atu'e. Aikope aru pyno tuwemoherep Aipotypotno Tupana i'atu'e. Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pywo ti rat yt heremo i hap ewy Tupana topyhu'at yi Porekuatno tuwemoherep mesuwarotiaría pe e. ²¹Yt uwe i ikuap are e. Yt naku i ewei'e -Meiē Tupana toine'en aiporekuat nuat. Yt naku i ewei'e -Ewei'akasa ro iuēpe toine'en na'yn Tupana aiporekuat nuat yt naku i mio tā ewei'e. Yt heremo i katupono eipy'a piat pe eiporekuat nuat toine'en e i'atuepe.

²²Mi'i hawyi Iesui to'e topotmu'eria pe tomohey haría pe -Uiwyria'in e mesup ta'yn Tupana Eiporekuat nuat toine'en eipy'asetpe wen ma'ato yt mot'i areine'en e. Pywo meiūran eweiha'at teran kahato uhewowi ma'ato yt heremo i areine'en e Iesui. ²³Mi'i hap e'at pe aru irania'in te'ero'e ehepe eima'at hamo -Pywo ti rat ta'aipok ta'yn Aheyke'et Aikywyt kuepe ra'yn toine'en i ra'yn i'atueso ehepe. -Pyno to'iro Aheyke'et Aikywyt ewowi i'atu'e aru ehepe irania'in eima'at hamo ma'ato yt eweiwat rei'o mi'iria upi. ²⁴Katupono Uito Miit'in E'yke'et uut hap e'at pe turan merep e hap ewy ariot atipy kaipyi are e. Heremo sese hap ewy ariot atipy kaipyi are e. Wuat'li mikuap ewy uhētyhot kahato puo ariot e. ²⁵Ma'ato koitywy mesuwarotiaría yt uimohey haría i tukupte'en e. Pywo ti rat koran te ti mesuwarotiaría irania'in uipun haría te'eropyhu'at are e. Aho'opot kahato irane ta'atumikyry'i hap upi e. ²⁶Pyno areto hawyi ara'aipok i mesuwe i ra'yn e. Sa'awy'i sese te mekewat i'aman aat ka'ap 40 e'at piat hap turanuat mekewat aha'ase'i pot Nu'e toine'en hap e'at

piat turanuat yt uwe i aha'ase'i pot Nu'e mohey hat toine'en e. Mi'i hap ewy kahato ti aru miit'in tukupte'en wyti aru Eheyke'et uut hap e'at pe wyti aru are e. ²⁷Nu'e ieine'en hap e'at turan te'erenuk hap ko'i kape yn ta'atuwanetup mesuwat yi tote are e. Mahy u hap kape yn te'eruwewanetup aat ka'ap e. Ta'i i'atuwary wary kahato itote e. Wo'owaire waire hap kape yn ta'atuwanetup e. Yt te'eruwewanetup hin i mekewat Tupana ehay Nu'e mimoherep kape i'aman koro tuut irane e hap kape yt te'eruwewanetup teran hin i sa'awy'i e. Mi'i hawyi Nu'e teke ra'yn mekewat yara wato sese pe to'yat piaria wywo hawyi i'aman koro kahato ra'yn Tupana e hap ewy ra'yn hawyi y'y wato ta'am kahato yi tote hawyi y'y koro hap ewy yn toine'en yi tote hawyi yt imohey i haria y'y koro ti'atu'atu'uka kahato torannia mesuwat yi totiaria e miwan me e. Mi'iria ewywuat aru tukupte'en miit'in uhuut hap e'at pe e Iesui. ²⁸Ta'i i'ewyete ase'i Iro e'at pe ewy toine'en uhuut hap e'at pe turan. Mekewat e'at wo'okyi'at haria wo I'atuekare'en weneru haria wo i'atuko nug haria wo te'eropyhu'at ma'ato yt ta'atuwanetup hin i Tupana e hap kape. ²⁹Ma'ato mekewat e'at pe karāpe Iro'in tuwētem na'yn tawa sa'ag Sutuma pyi hawyi aria hewo hewo ra'yn atipy kaipyi nukara ewywuat ko'i Tupana minug. Mi'i haria tawa Sutuma piaria Tupana ehay pun haria aria mi'u wo yn tukupte'en e. ³⁰Mi'i hap ewy kahato ti aru miit'in tukupte'en Eheyke'et uut hap e'at pe hamuat turan are e. ³¹Mekewat uhuut hap e'at pe turan yt ereine'en i e'yat pe pote yt era'aipok i e'yat kape ekare'en sat hamo are. I'ewyete eko pe ereine'en mekewat e'at pe uhuut hap teran yt era'aipok i e'yat kape ekare'en sat hamo are. ³²Ase'i Iro ehary'i ta'aipok teran tawa Sutuma kape hawyi teha'at tawa Sutuma kape ta'aipok teran haype hawyi nu ukyt kawiat mana Iro ehary'i topyhu'at itote e. Pyno yt ewei'aipok tei'o e'yat kape. Yt ewetunug i Iro ehary'i nug hap ewy e. ³³Pyno eheine'en hap mesuwarotiat eweiky'e kahato ewei'apykok kahato pote yt put'ok ewei'e i eheine'en hap ehahyera'at wuat'i e'at piat hamo are e. Ma'ato yt eweiky'e kahato i eheine'en hap mesuwarotiat pote ma'ato Tupana miky'esat ewywuat hap upiat eweiwanetup hawyi pywo pe ti eweipuēti wyti aru eheine'en hap sese ehahyera'at hap hamuat e Iesui i'atuepe. ³⁴Mekewat wātym me Eheyke'et Eikywyt uut hap e'at pe turan tukupte'en aru tpyy ok te'eroket ne'i wyti aru wētup getap wiat pe e. Mi'i hawyi wētup ok yt uwe i ra'yn Tupana tioto hawyi ma'ato wētup yt uimohey hat i pote Tupana toiat ra'yn itote e. ³⁵Mekewat e'at pe turan uhuut hap e'at tpyy haryporia wemi'u tok haria tukupte'en irane hawyi wētup haryporia yt uwe i wyti aru Tupana tioto hawyi ma'ato wētup ok totiat ra'yn itote yt uimohey hat i pote e. ³⁶I'ewyete wyti aru tpyy ihainia ta'atuko tote tukupte'en wētup ok wyti aru yt uwe i ra'yn Tupana tioto hawyi ma'ato wētup ok totiat itote mekewat e'at pe e. Yt uimohey hat i wyti aru totiat e Iesui i'atuepe. ³⁷Mi'i hawyi iwyrria'in apo i'atu'e Iesui pe

-Uruporekuat i'atu'e aikope aru eriot e'uut hap e'at pe i'atu'e. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Pyno mekewat uhuut hap e'at pe put'ok e hawyi meremo eweikuap uhuut hap are. Ta'i karāpe ewei'akasa uruwu ko'i te'erepopy hawyi meremo eweikuap i'okpuk takat toine'en itote i'atumi'u wo te'eruwa'atunug kahato itote pote e Iesui topotmu'eria pe.

18 ¹Mi'i hawyi po'og Iesui henoi tehay iā'ākap wuo -Uiwyrria'in e waku ahehay kahato Tupana kape e. Waku yt aipohep hin i Tupana wywo eiwo'oehay hamo e. Pyno ahenoī teran uhehay hā'ākap wuo aikotā waku wahenoī Tupana kapiat ko'i hap etiat e. ²Pyno sa'awy'i so wētup tawa piat pe toine'en wētup ok uwe waku uwe yt e hamuat. Mi'i miit ma'ato ti yt Tupana mohey hin i hat i'ewyite yt toi'atuky'e hin i miit'in i'atu'e so e. ³I'ewyite hiwu toine'en wy mekewat tawa tote. Mi'i ti put'ok e mekewat miit aikotā waku e hat kape. Toiky'esat kahato topowyro hap. Waku uima'at haria emi'apiheg haria wo te'eropyhu'at e tope. ⁴Ma'ato so mekewat uwe waku uwe yt e hat yt tuwanetup hin hiwu kape. Ma'ato yt ipohep hin I hētup hamo. Aat ka'ap tohētup tope ipowyro hamuat hap. Yt ipowyro teran hin I pykai wētup e'at pe to'e tuwepe. -Are paī e yt areken'ē i Tupana pupi e. I'ewyite irania'in mupi yt areken'ē hin i ma'ato mesuwat hiwu uimosero kahato ra'y'n e. ⁵Ta'i uimosero kahato rat mekewat haryporia hiwu yt ipohep i ētup hamuat e so. Mi'i pote atipowyro hawyi yt tuut i e so tuwepe. ⁶-Pyno eiwewanetup to mekewat hiwu miētup uhehay iā'ākap Mi'i hawyi Iesui to'e -Eiwewanetup to mekewat uwe waku uwe waku ehay kape e. ⁷Pywo ti rat Tupana yt mekewat miit sa'ag ewy hin i katupono Tupana tiky'e kahato temiit'in pote toi'atupowyro teran kahato yne niatpo hap mowaku hamo. Ta'i Tupana niatpo hap toimohāpyk aru irania'in minug sa'ag ehetiāt ko'i wahētup hawyi e temiit'in me. ⁸Ta'i areine'en Eheyke'et Uito mi'i pote uhuut hap e'at turan ati'atu'apiheg kahato irania'in minug sa'ag uimohey haria etiat e. Mekewat e'at pe atikat kahato uimohey sese hanuaria sio toī sio yt hap e Iesui temiit'in me.

Tupana Ehay Moherep Hat Hawyi Paa E Rakat I'atuehay Tupana Kape
Iruka 16.15 Piat Ewy

⁹Mi'i hawyi wētup sehay iā'ākap wuo Iesui henoi miit'in me katupono tukupte'en itote -Uruto po'og wakuaria torannia kai e haria yt irania'in atuky'e hin i haria. ¹⁰Mi'i haria pe Iesui henoi -Pyno typy ihainia'in so tuwat ra'y'n Tupana motypot hap yat kape ta'atuehay Tupana wywuāt hamo e. Wētup ok Tupana ehay moherep hat. Mi'i ti -Po'og uito irania'in kai e tuwepe hat e. Mi'i hawyi so wētup ok yt naku i kahato rakat katupono ipotpap ehewanikaptia porekuat emiitno ehekare'en porera'at hamuat wuat'i muap upi hanuat mi'i e. ¹¹Mi'i hawyi so mekewat uito po'og irania'in kai e hat to'e -Uito waku sese kahato atunug e so uito po'og waku irania'in

kai e so tuwepe tuwanetup hawe e. Arehum ewowi uiwaku hap upi e so. Uito yt irania'in ewy hin i i'atuminug sa'ag hap ete e so. Are paĩ e uito ti yt miit'in ma'at hat ewy hin i e. Uito yt areine'en i wuat'i haryporia wywo ehat i e. Waku kahato uito paĩ e so. Pyno arehum kahato ewowi Tupana katupono uito yt mekewat yt naku i rakat ewy i. Mi'i ti miit'in porera'at hatno toine'en e so tuwepe Tupana motypot yat pe e. ¹²Ta'i waku kahato atunug yne ete e. Pywo ti rat typy e'at 7 e'at turan yt kat i hin i atu'u mi'u emotypot hamuat haype e so. Waku kahato atunug katupono uhegyi'at kahato katupono uiko kaipyi uhekat kaipyi atimo'ë 10 kaipyi wētup aterut ewowi Tupana hawyi 9 yn atioto ui'yat kape e. Mio tā e Tupana wywo ihay turan. ¹³Mi'i hawyi mekewat yt naku i nug hat mekewat miit'in ekare'en pyhyp hat pya kahato irania'in waku nug haria kai toine'en. Yt teha'at hin i atipy kape Tupana ewowi tehay hamo ma'ato yi kape yn teha'at hawyi tuwe'ahyk ahyk tuwemoti Tupana wywo tehay hamuat haype. -Yt ui'apiheg nei'o uiminug sa'ag upi e. Atikuap ta'yn uito yt naku i kahato rakatno areine'en wen ma'ato waku ehegyi'at hap kaipyi uhehakyera'at hatno ereine'en Tupana e paa to'e haype e so e Iesui. ¹⁴Pywo pe are'e ehepe mekewat paa e hat tominug sa'ag ko'i ete yn ta'aipok to'yat kape waku pe Tupana wanetup hawe katupono Tupana tiwaure yne iminug sa'ag ko'i pote ma'ato mekewat -Uito po'og irania'in kai e hat yt toipuëti hin i waku e hap Tupana wanetup hawe. Pywo miit'in mekewat paa e hat ewywuaria Tupana mimowato haria wo topyhu'at. Ma'ato mekewaria uito po'og irania'in kai e haria Tupana mimohit haria wo te'eropyhu'at e Iesui wuat'i miit'in me.

Iesui Ti'atupoityro Hirokaria

Mateu 19.13-25; Maku 10.13-16 Piat Ewy

¹⁵Mi'i hawyi wētup e'at pe miit'in terut ta'atumeptyt'in Iesui ewowi katupono ta'atuky'esat kahato ta'atumeptyt'in poityro hap Iesui po kaipywiat hap. Ta'atuky'esat i'atuewaku Iesui piat hap. Ma'ato Iesui emiit'in waĩ'i'atu'e hirokaria erut haria pe. ¹⁶Ma'ato Iesui tikay kay temiit'in tuwewowi hawyi to'e i'atuepe -Yt waĩ ewei'e i kat pote Yt ewei'atupyhyp tei'o hirokaria katupono hirokaria timohey kahato Tupana are e. Ta'i hirokaria tuwehyt'ok teran kahato Tupana etama pe e. Miit'in hirokaria ewywuaria tukupte'en kuap aikope Tupana tukupte'en morekuatno hap tote. ¹⁷Pywo pe ti eweiwat teran aikope Tupana toine'en morekuatno hap kape pote waku hirokaria mohey hap ewywuat eweiwat o are e. Ma'ato yt pote yt eweiht'ok kuap i e.

Kurum Iwasu Hekat Rakat

Mateu 19.16-26; Maku 10.17-27 Piat Ewy

¹⁸Mi'i hawyi wētup ok Iuteuria ywania akag hekat kahato rakat apo e Iesui pe -Uimu'e hat wakuat e kat som waku atunug uheine'en wuat'i

e'at piat hap puēti hamo e. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Kat poteĩ Wakuat En ere'e uhepiat pe e. Tupana yn ni wakuat sese watikuap e. ²⁰Pyno etikuap apo Tupana piat ainapin hap ko'i e. Aikotã Tupana ainapin Muisei miwan miat apo. Mio tã e -Yt naku i wētup ok wywo wētup ok wywo ehary'i e'aito e miwan me e. Yt naku i eti'auka miit e miwan me e. Yt naku i sero'ok ere e miwan me e. Yt naku i eso e. Etimotypot ro e'lywot ety e miwan me e. Mio tã e hap ko'i etikuap apo e mekewat hekat rakat pe. ²¹Mi'i hawyi toiwesat -Ta'i ati'atukuap yne mekewat Tupana piat ainapin hap ko'i mehine e. Ta'i uihire pyi te ti atunug yne mio tã e hap ko'i e Iesui pe. ²²Mi'i hawyi Iesui to'e tope -Waku mehin wen ma'ato wētup mo yt etunug i te e. Mi'i hap etunug hawyi waku pe ereine'en Tupana wanetup hawe e. Pyno ereto ro e'lyat kape hawyi waku yne ekat etiweneru hawyi waku sa'up eti'atumo'ẽ yne yt hekat i rakaria pe miit'in haky'e'i rakaria pe satek takaria pe e. Mi'i tã etunug mote ta'i etipuēti ekare'en sese wuat'i e'at piat atipy piat pe e. Mio tã hap ewy etunug hawyi eriot ereto uhupi e Iesui hekat rakaria pe. ²³Ma'ato Iesui e hap toikuap hawyi paa e kahato rakat toine'en katupono hekare'en iwato kahato toine'en. Niatpo kahato toipuēti hekare'en weneru hamo katupono toiky'e kahato tekat po'og Iesui wywuat hap kai. ²⁴Mi'i hawyi Iesui teha'at kahato mekewat hekat ky'e kahato hat ewowi hawyi toikuap ta'yn paa e kahato hap hawyi toiky'e kahato hawyi to'e itotiarua pe -Are paĩ e niatpo kahato ti rat wekare'en ky'e kahato haria tuwehyt'ok aikope Tupana toine'en Morekuatno hawe are e Iesui. ²⁵Ta'i niatpo kahato yt hegyi'at i rakat teke atipy pe e. Niatpo kahato miit'in tuwehyt'ok atipy pe i'atuhekat iwato pote e. Niatpo kahato aikotã aihũ iwato kahato rakat mekewat Kameru e hap het rakat teke awi ehapo ka'a puo ma'ato sakpo niatpo sese ewy wekat iwato kahato ky'e kahato rakaria teke atipy pe e. ²⁶Mi'i hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Mio tã pote uwe teke kuap atipy pe Tupana morekuatno ieine'en hap tote apo i'atu'e. ²⁷Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pywo miit'in yt uwe i teke kuap atipy pe e ma'ato Tupana yn ti'atuehakyera'at kuap miit'in e. Tupana yn miit'in ehakyera'at kuap e. Yt kat i niatpo Tupana wanetup hawe e. Miit'in yt minug kuap ko'i i yt niatpo hin i Tupana pe e. Tupana tiehakyera'at kuap miit'in hekat rakaria pykai e. ²⁸Mi'i hawyi Peteru to'e -Urumu'e hat uruto ti urui'atoiat yne ra'yn eupiat tuwat hamo ehay moherep hamo e. ²⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Pywo ti e'e hap Peteru e. Woroho'okuap kahato eipe e. Pywo ti rat uwe uwe eipe ewy uiky'e po'og po'og to'lyat kai toty kai tehary'i kai to'lywyt'in kai tomeptyt'in kai topotpap kai hawyi toto uhehay Tupana piat Aiporekuat nuat e hap moherep hamo mi'i hat eipe ewywuaria wyti aru waku pe tukupte'en wuat'i e'at pe atipy pe e Iesui. ³⁰Uwe uwe totiat yne uhehay sytpok hamo wuat'i ywania enoi hamuat mi'i ko'i eimi'atoiat ko'i atum aru ehewowi i ra'yn mesuwe po'og eimi'atoiat sa'awy'i wuat ko'i kai e. I'ewyte eheine'en

hap Tupana wywo wuat'i e'at piat hap ikahu kahato hap atum ehepe e Iesui toptopo'ororia pe.

Mateu 20.17-19; Maku 10.32-34 Piat Ewy

³¹Mi'i hawyi temiit'in Iesui terepo'ok miit'in typy'i rakaria tokpyi enoi tepiat hamo. -Uhekatuwyria watuwat mesup tawa wato Ierusalēi kape e. Itote ti aru ui'auka irane aikotā sa'awy'i te wuat Tupana ehay moherep haria miwan miat e hap ewywuat topyhu'at itote e. ³²Itote Miit'in Sa'yru ewanikaptia ywania esurara'in po pe ra'yn ipag i'auka hamo itote irane e Iesui. Yt naku i ta'atunug hete e. Mi'iria te'eruweuka'i kahato ta'atumikyry'i hawyi kuitu kuitu i'atu'e Miit'in sa'yru epiit ete imohit haype irane itote e. ³³Ipak pak kahato itote hawyi aru i'auka sa'ag ne'i aru ma'ato mi'i pykai myē'ym e'at hawyi tuwētem aru iku'uro sese hap pyi e. I'asyp pykai tuwētem i ra'yn aru i'asyp hap kaipyi e. ³⁴Tuwetiat tohenoi ma'ato hemiit'in yt ikuap hin i imienoi ko'i. Yt hot'ok'e i pote yt ta'atukuap kuap i i'e hap.

Maku 10.52 Piat Ewy

³⁵Mi'i hawyi Iesui toto temiit'in wywo tawa wato Ierusalēi kape. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Ieriko ete. Mi'i tote toine'en apyk pe muap ēpeke ete yt iha pytig i rakat muap tote. Itote pyi tohētup kahato miit'in miium ko'i teko ewy. ³⁶Miit'in typy'i rakaria ō'ē hap toikuap hawyi tohētup ta'yn -Kat hamo som miit'in typy'i rakaria tō'ē e apo e muap upiaria pe yt iha pytig i hat. ³⁷Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i Mekewat Miit tawa Nasare kaipywiat wyti tuut meikowo mekewat Iesui e hap het rakat i'atu'e ta'atuheno'i yt iha rakat i pe. ³⁸Mi'i mekewat yt iha rakat i tikuap hawyi tuwēpowat Iesui kape tehay pirik wo -Uipowyro ro uipowyro ro Morekuat Tawi Emiariru uhehakyera'at ro En e. ³⁹Ma'ato irania'in muap upiaria -Waī nei'o i'atu'e. Yt naku i ehay pirik hap i'atu'e. Epo'inik to i'atu'e wen ma'ato po'og ne'i tuwēpowat haty wo kahato hamo -Morekuat Tawi Emiariru uhehakyera'at En e. ⁴⁰Mi'i hawyi Iesui topyhu'at itote muap tote hawyi to'e -Eweterut ro uhowowi iwēpap'i kahato hat e muap upiaria pe. Mi'i hawyi ta'atuerut mekewat sētup'e hat. ⁴¹Put'ok e Iesui yatype hawyi apo e Iesui -Kat e hap etiky'esat uipo pyi mehina apo e tope. Mio tā e pote -Mehina e uimoehapytig i hap epiat hap atiky'esat kahato paī e Iesui pe. ⁴²-Pyno waku ra'yn emiky'esat ewy atunug e Iesui. Era'akasa ra'yn katupono uimohey kahato hap emoehāite hap topyhu'at e Iesui yt iha pytig i rakat pe. ⁴³Mio tā to'e Iesui hawyi meremo iha i ra'yn. Meremo waku i ra'yn iha ete. Ta'akasa kuap i ra'yn hawyi -Waku kahato En Tupana waku kahato En e. Mi'i hawyi toto Iesui wywo imotypot hamuat tehay pirik wo. I'ewyte yne Iesui upiaria ta'atutomotpot kahato Iesui yt iha pytig I rakat toimoehāite hawyi. I'atuwepiit kahato ra'yn.

19 ¹Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn tawa Ieriko pe. Mi'i hawyi tawa Ieriko sakpo toto mekewat tawa pu'ap upi tuwat. ²Mi'i tawa pe toine'en hekat kahato rakat Sakeu e hap het rakat. Mi'i miit ri yt naku i kahato rakat toine'en irania'in wanetup hawe katupono ipotpap luteu ywania wanikaptia morekuat powyro to'ywania ekare'en pyhyp hamo. ³Mi'i hawyi Sakeu ta'akasa teran kahato Iesui kape ma'ato yt itypore i sese rakat pote yt ta'akasa kuap i miit'in tok piat sakpo Iesui kape. ⁴Mi'i pote pun'e irania'in e'yian me wētup aria'yp muap upiat kape hawyi meremo ta'am haga tote ywaipe pyi teha'at kahato Iesui ewowi tokosap turan. ⁵Put'ok e Iesui aria'yp ppyke hawyi teha'at kahato ywaiti hawyi to'e -Uhyt Sakeu e era'apyk to uhowowi uhyt e. Mesuwat e'at pe areine'en ewywo e'yat pe mehina e. ⁶Mi'i hawyi meremo ta'apyk hawyi iwepiit hap wywo -Pyno waku kahato ereine'en ui'yat pe e Iesui pe. ⁷Ma'ato irania'in tikuap Sakeu yat kapiat Iesui to hap hawyi te'ero'e to'ope -Yt naku i Iesui i'atu'e katupono yt nakuat i rakat yat kape toto i'atu'e. Ahewanikap yat kape toto i'atu'e to'ope. ⁸Mi'i hawyi Iesui toto mekewat muap pyhyp hat upi to'yat kape. Put'ok i'atu'e itote hawyi te'erenuk hawyi Sakeu l'am me toine'en Iesui pe to'e hamo -Uika'iwat e ipat'ok uhekat yne ti rat atimo'ē mesup yt hekat i rakaria pe e. l'ewyte uwe uwe uimima'at haria pe tukupte'en atimohāpyk kahato uimima'at hap etiat e. Pywo ti rat miit'in ekare'en pyhyp hap ko'i miit'in ma'at hap ko'i atum mesup i'atuepe e. Wētup hyt u'i atat uimipohari pote po'og atum 4 hyt u'i atiporera'aipok tuwewawi e. Pywo uwe uimima'at haria uheso hap kaipyi atum wyti aru 4 po'og uimipohari hap kai e Iesui pe Sakeu. ⁹Mi'i hawyi Iesui to'e irania'in itotiaria pe -Mesup ta'yn Tupana miehakyera'atno topyhu'at mehina Sakeu e. Pywo pe ti mi'i miit'aha'ase'i Aparāu emiariru howosat rakat toine'en wen ma'ato mio ra'yn Tupana miehakyera'at hatno toine'en e. ¹⁰Mesup ta'yn Tupana miehakyera'atno topyhu'at. Pywo ti Uito Eheyke'et ariot mesuwat mytyyp kape ho'owasat rakaria ehakyera'at hamo.

Miit'in Ka'iwat Totoiat Hekat Temiit'in Po Pe Imowato Hamuat

Mateu 25.14-30 Piat Ewy

¹¹Mi'i hawyi miit'in tuwat tawa wato Ierusalēi kape. Sa'awy'i wuat Iesui e hap etiat te'erewanetup. Pywo yt pya hin I Tupana toine'en miit'in porekuatno. Waku meremo tuwemoherep te'erewanetup. Iesui tikuap l'atuwanetup hap hawyi iā'ākap wuo tohenoi temiit'in me. ¹²Mio tā e -Wētup ok morekuat toto ra'yn wētup tama kape mekewat etama towatnuat mopywo hamo hawyi ta'aipok ira'yn sa'awy'i wuat hetama kape. ¹³Ma'ato toto wētup tama kape owakai toi'atukay kay ra'yn 10 ok takaria toeropat haria tuwewawi hawyi so -Areto ra'yn wētup etama kape hawyi atiky'esat eipe uimi'airoria uhutama apykok haria wo

eweikupte'en e. Mi'i hawyi tutum i'atuepe tineiru myē'ym ewaty sa'up mo. ¹⁴Mi'i hawyi toto ra'yn tetama pyi. Mi'i hawyi muap upi te morekuat toine'en turan so tetama piaria sehay ta'atupo'oro morekuat e'yan me te enoi hamo. Mio tā i'atu'e -Yt uruiky'esat i mi'i ti uruporekuatno toine'en i'atu'e. ¹⁵Pyno morekuat tatat ra'yn wētup tama towatnuat hawyi ta'aipok sa'awy'i wuat tetama kape. Mi'i tote hawyi toi'atukay kay ra'yn toeropat haria tuwewawi temiit 10 ok takaria teropat haria aikotā i'atupotpap hap moherep hamo aikotā tomium sa'awy'i ta'atumowato hap kuap hamo. ¹⁶Mi'i hawyi sa'awy'i wuat put'ok e hawyi to'e morekuat pakup we -Sa'awy'i wētup ape nu mehit rakat hekat kahato rakat etum uhepe e. Koitywy 10 rakat nu mehit rakat hekat kahato hap ewy aterut ewowi Uika'iwat e. ¹⁷Mi'i hawyi mekewat toka'iwat iwepiit kahato hawyi toiwesat -Waku kahato etunug uhekat wywo areto hap turan e. Pyno ewe'eg kahato uhekat wywo pote mesup woronug en uhemiiit koro wo 10 uhetawa pe e temiit wakuat pe. ¹⁸Mi'i hawyi wētup ok teke henoi hamo -Pyno sa'awy'i etum uhepe wētup ape nu mehit rakat hekat rakat e. Koitywy 5 toine'en mekewat wētup kaipyi e. ¹⁹Mi'i hawyi morekuat to'e mekewat temiit pe -Waku pyno etunug mehin e. Yt uima'at hin i pote mesup atum epe 5 tawa ko'i i'atupo'oro epiat hamo e. ²⁰Mi'i hawyi wētup i teke towat etiat enoi hamo -Heno uika'iwat meīū ti emium oktan e. Sa'awy'i wuat emium ewywuat atum epe e. Sokpe puo ati'apykok kahato mesuwat emium hekat rakat e. Koitywy toine'en ne yne mesuwat sokpe pe emium iwato hap oktan. ²¹Pywo areken'ē epupi pote waku pe kahato atunug iheg me mekewat nu imehit kahato ko'i e. Ati'apykok kahato katupono worokuap kahato en uhyt e. Atikuap wy ewe'eg kahato hap kaipyi yt ewat i pykai eti'atuporera'at ekat ko'i e. I'ewyete yt emikoi i pykai eho'ohep kuap irania'in ko ko'i hap atikuap e. ²²Mi'i hawyi ika'iwat to'e tope topy'ahak popuo -Uhemiiit sa'ag kahato wo ereine'en paī are e. Etikuap ta'yn aikotā atipuēti yt uiatno e hap ko'i i'ewyete aikotā yt uimikoi i pykai aho'ohep ta'yn wen ma'ato etikuap ta'yn pykai yt etimowato hin i uimium epiat hap e. ²³Pyno ereken'ē uipupi hawyi kat pote kahu uhekat kahato hap yt etimowato i en wētup ok potpap nug hap kai e. Kat pote yt etipuru i wētup ok pe uhekat mowato hamo e temiit iperup takat pe. ²⁴Mi'i hawyi toka'iwat to'e irania'in temiit pe -Eweitat ro meīūwat uhekat uhemiiit yt iwe'eg i rakat po pyi hawyi ewetum no ipo piat uimium uhemiiit wakuat pe 10 rakat topo piat pe. ²⁵Ma'ato mi'iria te'ero'e morekuat pe -Uruka'iwat i'atu'e iwato kahato ra'yn ipo pe toine'en 10 a ipo pe i'atu'e. ²⁶Mi'i hawyi morekuat to'e -Pywo pe ti uhekat mowato hat pe po'og po'og atum aru sa'awy'i wuat kai e. Ma'ato yt iwe'eg i rakat pe uhekat mohit hat pe iwato kahato atum tope ma'ato mesup yt kat i po'og atum tope e. Mi'i hawyi mekewat kurin ipo piat towatnuat tuweityk ta'yn hawyi yt kat i topyhu'at topo pe aru e morekuat

temiit'in me. ²⁷Mi'i hawyi meimuēwat sa'awy'i wuaria morekuat ewanikaptia etiat mio tā to'e -Pyno mekewaria yt uruiky'esat mekewat uruporekuatnuat e haria waku ehereo'ok uhewowi e. Ta'atuerut hawyi morekuat to'e Pyno meiūpe ra'yn uhowakai te ewei'atu'uka ro mi'iria e so mekewat morekuat itote e Iesui tehay iā'ākāp wuo.

Iesui Tuwehyt'ok Ta'yn Tawa Ierusalēi Me Iumentu Okpe Tote
Mateu 21.1-11; Maku 11.1-11; Iuwāu 12.12-19 Piat Ewy

²⁸Mio tā e tohenoi hawyi Iesui toto i ra'yn muap upi mekewat tawa wato Ierusalēi kape. ²⁹Put'ok e mekewat mikoi ypia pe mekewat Uriweiria ypia ko'i e'yity'ok totiat mekewat yi yt pya i tawa hit Pewake kai tawa hit Petania kai hawyi Iesui henoi typy ok temiit'in me. ³⁰Mio tā to'e -Eweiwat ro meiēwat tawa hit kape hawyi put'ok ewei'e itote hawyi eiwehyt'ok tawa hit pe turan aru i'atuhū hit Iumentu mepyt eweipūēti itote e. Mi'i i'atuhū eweterut uhewowi e. Pyno yt uwe i te hewyry mekewat i'atuhū hit okpe tote are e. ³¹Itotiaria tikuap teran aru kan hamo i'atuhū asaity eweipok e pote waku ewei'atuwesat mi'iria -Ta'i Aika'iwat Iesui tiky'esat wyti eihū waku ewei'e apo e haria pe e Iesui temiit'in typy ok takaria pe. ³²Tuwat ra'yn meimuēwat tawa hit kape hawyi Iesui to'e hap ewywuat kahato ta'atupuēti. ³³I'atuhū ta'atu'asaitypok turan put'ok i'atu'e mekewat hū ka'iwaria hawyi -Kan hamoī uruhū ewei'asaitypok hamuat apo ta'atu'e. ³⁴Mi'i hawyi Iesui emiit'in i'atuwesat -Aika'iwat Iesui tiky'esat kahato ti eihū i'atu'e. ³⁵Waku I'atu'e hū ka'iwaria hawyi ta'atu'eroto Iumentu hit Iesui kape. Puk'ok i'atu'e Iesui kape hawyi ta'atuporokpun na'yn ta'atuesokpe ko'i mekewat hū okpe tote hawyi ta'atumo'apyk ta'yn Iesui ihū hit okpe tote. ³⁶Mi'i hawyi muap upiaria tiporokpun ta'atuesokpe muap tote Iesui to hap owakai ipu'ap ikahu rakat nug hamo. ³⁷Mi'i hawyi Iesui ipot'apyk mekewat yity'ok Uriweiria ypia piat kaipyi tawa wato Ierusalēi kape toto turan itotiaria iwywuaria i'atuwepiit hap wywo I'atuehay pirik wo ta'atumotypot kahato Tupana te'ereha'at kahato ra'yn i'atuminug hap ko'i kape pote. ³⁸-Waku kahato En Tupana i'atu'e. Waku kahato Emi'airo uruporekuat nuat i'atu'e ta'atuehay pirik wo. Wo'owese hap kahato ra'yn atipy piat pe toine'en. Wakuat kahato Tupana toētyhot popuo i'atu'e. ³⁹Mi'i ta'atunug kahato itote hawyi wo'omu'e haria itotiaria te'ero'e Iesui pe -Wo'omu'e hat i'atu'e eti'atumopo'inik to epotmu'eria i'atu'e. ⁴⁰Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno mi'iria i'atupo'inik uimotypot hap ete pote meremo aru mesuwat nu ko'i muap upiat te'eruwēpowat uimotypot hap e Iesui tewanikaptia pe. ⁴¹Mi'i hawyi porap put'ok e Ierusalēi me hawyi Iesui teha'at tawa wato kape hawyi tuwak popuo to'e ⁴²Ierusalēi miaria Ierusalēi miaria ariot ra'yn ma'ato yt uikuap i eiperia e. Aterut teran ehewowi wat'i e'at piat eimowepiit hap eiwo'owese hap wen ma'ato

mi'i hawyi yt heremo i ra'yn yt eweikat i uimierut e tuwak popuo e. ⁴³Uimohey hap pun haria eipe pote ti aru ehewanikaptia esurara'in sem tō'ē tō'ē kahato irane eimoma hamo are e. Put'ok ta'atu'e eheta wato ete hawyi yne muap ta'atupyhyp eheta wato kapiat e. Mi'i hawyi eimi'u yt kat i toine'en aru e. Mi'i hawyi yt eiwenō'ē kuap i eheta wato pyi. ⁴⁴-Mi'i hawyi eheta wato pe tuwehyt'ok kahato ehewanikaptia surara'in sem wētup ywania eiwu'uka hamuat eimoma yne hamuat aru e. Ta'atu'atu'uka torannia eheta wato piaria mekewat e'at pe aru e. I'ewyte eheta wato piaria topap topap yne e. Ei'yat ko'i ta'atupuruk yne wyti aru e. Yt wētup i nu eheta wato piat tukupte'en aru ei'yat nug hap katupono itote ta'atupugha yi kape yne ei'yat ko'i e. Pywo ti rat eimoma hap yn topyhu'at aru e. Tupana mi'apiheg ko'i eweipyhu'at aru kat pote Tupana Mipo'oro Ehehakyera'at hanuat mohey hap pun haria eipe pote e.

Iesui Tihywytip Ta'yn Tupana Motypot Yat

Mateu 21.12-17; Maku 11.15-19 Piat Ewy

⁴⁵Mi'i hawyi Iesui teke ra'yn tawa Ierusalēi me hawyi Tupana motypot yat koro pe teke hawyi toi'atusopo kahato kare'en weneru weneru'i haria itote. ⁴⁶Mi'i hawyi to'e wuat'i weneru haria pe -Wa'i nei'o e yt ewetunug ne Tupana motypot yat kat weneru kat weneru hap netap e. Sa'awy'i mio tā e Tupana tehay moherep haria miwan me -Ui'yat yi tote atiky'esat wuat'i ywania uhowawiat uiwywuat i'atuehay hamuat hap atiky'esat ui'yat e Tupana sa'awy'i Isaia miwan 56.7 pe. ⁴⁷Mi'i hawyi mekewat e'at ko'i turan wuat'i e'at pe turan Iesui ti'atumu'e miit'in Tupana motypot yat koro piaria. Ma'ato pa'i akagnia miwan enoi haria i'ewyte tawa piaria akagnia i'auka teran kahato haype itote. ⁴⁸Mi'i hawyi hewanikaptia ti'atukat kahato aikotā waku Iesui auka hap ma'ato yne itotiaria i'atupap kahato Iesui ehay upi pote yt ta'atupuēti i muap i'auka hamuat.

Mateu 21.23-27; Maku 11.27-33 Piat Ewy

20 ¹Wētup e'at pe Iesui toine'en Tupana motypot yat pe turan toi'atumu'e kahato itotiaria tehay wakuat Tupana etiat. Mi'i turan put'ok i'atu'e howawi pa'i akag ko'i miwan ehay enoi haria wywo i'ewyte nagnia akag ko'i wywo. ²Mi'i hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Uwe epo'oro hat ga'atpo miit'in sytpok Tupana motypot yat pyi i'atu'e. ³Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno ahenoi aru ehepe uwe uipo'oro Tupana motypot yat apykok hamo ma'ato sa'awy'i atiky'esat uiwesat hap ehapiat e. ⁴Pyno uiwesat ro uwe sese ahēt'ok hat Iuwāu po'oro hat apo toine'en sio Tupana tipo'oro Iuwāu sio miit'in tipo'oro ahēt'ok hap nug hamo apo are e. ⁵Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Aikotā som waku watiwesat Iesui katupono i'atu kahato mesuwe ahēt'ok hat Iuwāu motypot kahato rakaria i'atu'e to'ope. Pyno Tupana ipo'oro hat wato'e pote apo e irane

ahepe Iesui -Kat potē pyno yt eweimohey i te urumimohey Iuwāu to'e aru ahepe i'atu'e to'ope. ⁶Ma'ato miit'in Iuwāu po'oro haria wato'e pote mesuwat irania'in sem Iuwāu ky'e haria meremo ai'auka katupono ta'atumohey imienoi. Tupana ehay moherep hat koro Iuwāu i'atu'e to'ope. ⁷Mio tā i'atu'e to'ope hawyi ta'atuwesat ra'yn Iesui apo e hap -Yt uruikuap i kahato uwe sese Iuwāu po'oro hat i'atu'e. Uwe ehay pyi Iuwāu tuut miit'in set'ok hamo hap yt uruikuap kahato i i'atu'e. ⁸Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pyno yt uiwesat i pote uito eipe ewywuat yt woroho'owesat i uwe hay upi ati'atusytpok mesuwepyi Tupana motypot yat piat yt naku i nug haria e Iesui pa'i kororia pe miwan ehay moherep haria pe nagnia akagnia pe.

Ypia Piat Apykok Hanuaria Yt Naku I Rakaria

Mateu 21.33-46; Maku 12.1-12 Piat Ewy

⁹Mi'i hawyi hā'ākāp wuo Iesui henoi Tupana motypot yat koro piaria pe tewanikaptia pe -Wētup e'at pe so wētup yi wato ka'iwat Uwa ypia toi'atukoi kahato. Iwato kahato Uwa toikoi. Waku ra'yn hawyi so toipuru te'uwa ypia miit'in me i'atu'apykok hamo. Mi'i Uwa ypia ka'iwat toto ra'yn wētup tama kape. ¹⁰Meiūran mekewat Uwa ypia ka'iwat tipo'oro temiit pya pyi mekewat Uwa ypia apykok haria pe towatnuat Uwa sat hamo ho'ohēp hap kaipyi. Ma'ato hemiit'in Uwa ypia apykok haria ta'atupok pok hawyi ta'atup'oro i ra'yn yt kat i hin i i'atupo pe wywo e. ¹¹Mi'i hawyi Uwa ypia ka'iwat wētup ok i ra'yn toipo'oro ra'yn to'uwa ypia piat ipotpap takaria kape Uwa ko'i towatnuat sa'up sat hamo i'atumipo'oksu'at hamo ma'ato i'ewyete yt kat i ta'atuha'upium tope ma'ato ta'atupok pok imipo'ororia sa'awy'i wuaria ewy hawyi ta'atuporera'aipok yt kat i wywo i e. ¹²Mi'i hawyi wētup ok temiit Uwa ypia ka'iwat tipo'oro i ra'yn ma'ato mi'i miit mi'i hare ta'atu'ahyk ahyk hawyi ta'atupun na'yn Uwa ypia pyi e. ¹³Mi'i hawyi Uwa ypia ka'iwat tuwanetup -Aikotā waku atunug e tuwepe hawyi to'e tuwepe -Pyno atikuap ta'yn aikotā waku atunug e tuwepe ta'i Uha'yru sese uimiky'e kahato atipo'oro hawyi ti aru ta'atumotypot mi'i miit Uha'yru sese pote e tuwanetup hawe. ¹⁴Mi'i hawyi toipo'oro ra'yn wen ma'ato te'uwa ypia apykok haria te'era'akasa hawyi te'ero'e to'ope -To'iro waku wati'auka mesuwat yi Uwa ypia koro ka'iwat sa'yru i'atu'e to'ope. Ta'i pa'i wati'auka ha'yru hawyi ti aru ha'yru ywot iku'uro hawyi ipowat'yp ko'i Uwa ypia aipo pe topyhu'at ra'yn i'atu'e te'ero'e to'ope. ¹⁵Mi'i hawyi ta'atusat ha'yru hawyi ta'atupugha sa'ag ipiit i'ywot mikoi ypia pyi hawyi itote ta'atu'auka ne'i ha'yru e Iesui hā'ākāp wuo. Mi'i hawyi Iesui apo e i'atuepe -Pyno aru kat ha'yru ywot tunug aru tomikoi ypia apykok haria sa'ag ete e ma'ato ta'atuwesat i. ¹⁶Pyno ahenoi ehepe kat som tutunug. Uwa ypia ka'iwat toto ypia apykok haria tosa'yru auka haria kape hawyi meremo toi'atu'uka kahato te'uwa apykok haria hawyi tutum aru te'uwa ypia irania'in me tomikoi Uwa ypia irania'in po pe

i'apykok hamo e Iesui to'lywania pe tehay pun haria pe. Mi'i hawyi itotiaria tikuap Iesui ehay iã'ākāp hawyi -Yt tei'o Yt naku i kahato ehay ai'lywania ete Uhyt i'atu'e Iesui pe. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui teha'at tewanikaptia ewowi hawyi to'e -Pyno topyhu'at aru ui'e hap ewy aikotā Tupana to'e sa'awy'i tehay miwan miat ewy e. Mio tā to'e -Toine'en Nu waku rakat yat nug hamuat e ma'ato yat nug haria yt naku i i'atu'e hawyi ta'atupun na'yn. Ta'i po'og waku irania'in kai ma'ato ta'atupugha ra'yn. Ma'ato mekewat i'atumpugha rakat yat moheg hap imoesaika hap sese topyhu'at e Iesui i'atuepe. ¹⁸Uwe ipy aparap mekewat Nu ete pik e rakat topyhu'at. Ma'ato uwe pe mekewat Nu ta'at ra'yn Nu i'auka hap topyhu'at. ¹⁹Mio tā to'e hawyi pa'i akag ko'i i'ewyte nagnia ehay enoi haria te'ero'e to'ope -Yt naku i Iesui ehay ahete i'atu'e to'ope. Mi'i pote ta'atupytyk teran Iesui i'auka hamo ma'ato miit'in pupi te'eroken'ē katupono irania'in Iesui mimu'eria -Waku kahato aimu'e Iesui i'atu'e to'ope mi'i tupono yt ta'atupytyk kuap i.

Waku Waha'upnug Morekuat Sesa Pe Apo

Mateu 22.15-22; Maku 12.13-17 Piat Ewy

²⁰Ta'atukat kahato Iesui pytyk hamo. Ta'atuha'up nug ihania'in me yt nakuaria i Iesui ma'at haria ta'atuehay wo. Mi'iria wakuaria ewywuaria tō'ē ta'atuehay wuat Iesui ma'at hamo. I'atupo'oro haria ta'atupag neran Iesui ta'atuporekuat nuat po pe i'auka hamo. ²¹Put'ok i'atu'e hawyi ta'atuma'at reran ta'atuehay wo -Wo'omu'e hat i'atu'e hāpyk kahato emienoi miit'in me uruwanetup hawe i'atu'e. Uruikuap aikotā Tupana miky'esat yn ewy etunug miit'in me i'atu'e. Ta'i yt ereken'ē hin i rasig miit'in pupi Tupana ehay etimoherep wuat'i miit'in me turan i'atu'e Iesui pe. ²²Pyno ehanoi uruepe sio waku watum sa'up aiporekuat wato Sesa e hap het rakat pe sio yt i'atu'e ²³Mi'i hawyi meremo Iesui toma'at hap toikuap tuwepe hawyi to'e i'atuepe. ²⁴-Eweterut ro uhowowi mekewat sa'up wētup e'at piat aipotpap sa'up e. Mi'i hawyi ta'atuium i'ape rakat Iesui pe hawyi apo e i'atuepe -Pyno uwe miit akag iã'ākāp mesuwe miwan me uwe set toine'en meiu sa'up i'ape tote e. Mi'i pote -Ta'i mekewat morekuat Sesa e hap iã'ākāp mekewat i'ape tote toine'en i'atu'e ta'atuwesat. ²⁵Pyno morekuat wato Sesa set toine'en itote pote Sesa watnuat toine'en are e. Mi'i pote waku ewetum no morekuat Sesa watnuat tohētup e. I'ewyte Tupana miētup hap waku ewetum no Tupana pe are e Iesui toma'at reran e haria pe apo e haria pe. ²⁶Mi'i hawyi te'eruwemoti kahato Iesui pupi yt ta'atuma'at kuap i haype katupono Iesui po'og po'og iwe'eg nakat toma'at reran haria kai pote. Mi'i hawyi i'atupohep ta'yn miit'in sem ehamo Iesui apo i'atu'e hap.

Mateu 22.23-33; Maku 12.18-27 Piat Ewy

²⁷Mi'i hawyi tō'ē Iesui ewowi Tupana ehay miwan miat miit'in mu'e haria akag ko'i Sauseuria e hap ko'i. Mi'iria ti -Aiku'uro hawyi yt kat

i ra'yn aheine'en pakup i hap e haria. ²⁸Tō'ē hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Wo'omu'e hat ahe'ase'i Muisei miwan me mio tā to'e ahepe -E'yke'et iku'uro hawyi ma'ato yt kat i te mepyt rakat pote waku iyke'et i hehiwu he'aito wo toine'en i'ywyt sa'yru nug hamo haki'yt nug hamo iku'uro yt kat i haipepiaria pote e ti aha'ase'i Muisei tomiwan me i'atu'e. ²⁹-Pyno sa'awy'i so tukupte'en so 6 ywyt'in ta'atuyke'et etawa pe. I'atuyke'et toine'en tehary'i wywo hawyi iku'uro yt kat hin i ha'yru haki'yt te turan iku'uro so ³⁰Mi'i hawyi so i'ywyt po'og wuat yian nakat wywo ra'yn hehiwu ma'ato i'ywyt iku'uro wy yt kat i imepyt i te turan. ³¹Mi'i hawyi so wētup ok i'ywyt wywo ra'yn hehiwu toine'en ma'ato i'ewyte yt imepyt i te turan iku'uro so. Mio tā hap ewy 6 ok takaria i'ywyt'in hehiwu wywo toine'en tuereto hawyi yne so topap hawyi ta'atuehiwu yt kat i imepyt rakatno te so. ³²Mi'i hawyi so i'ewyte i'atuehiwu iku'uro i'atu'e yt imepyt i te turan iku'uro so i'atu'e Iesui pe. ³³Pyno uruikuap teran karape'i tukupte'en yne miit'in gu'uro pyi hawyi apuru uwe wary wo aru mekewat hiwu i'atu'e katupono 7 ok he'aito apo i'atu'e Iesui pe. ³⁴Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Pywo pe ti mesuwarotiararia wo'okyi'at hap ta'atunug ihainia'in haryporia'in aikotā aikotā aheko ewy wen ma'ato atipy pe yt mi'i tā hin i e. ³⁵Ta'i miit'in tuwētem gu'uro pyi hawyi atipy piaria ewywuaria tukupte'en wuat'i e'at pe yt kat i wo'okyi'at hap itote yt ta'atunug i wo'okyi'at hap itote are e. ³⁶Katupono atipy piaria ewywuaria wo te'eropyhu'at mi'liria tuweno'ē gu'uro pyi hawyi yt i'atuku'uro i wuat'i e'at pe tukupte'en Tupana mepyt'in sese wo are e. ³⁷I'ewyte aha'ase'i Muisei miwan kaipyi watimu'e hawyi watikuap aheine'en pakup i hap katupono mio tā to'e Muisei tomiwan me -Ta'i mekewat aria'yp wuk'e hap kaipyi Tupana to'e uhepe -Uito ti ewat e'ase'i Aparāu eTupana e. Uito ti e'ase'i Isaki eTupana e uhepe. I'ewyte Uito ti ewat e'ase'i Iako eTupana e uhepe aria'yp wuk'e hap kaipyi e Muisei tomiwan me mekewat e'at ihay Tupana wywo hap e'at pe turan e. ³⁸Mi'i tupono aha'ase'i Muisei miwan kaipyi watikuap aha'ase'i Aparāu Isaki Iako toine'en ne ta'atuku'uro pykai katupono aheTupana ieine'en haria eTupana wo toine'en are. ³⁹Mi'i hawyi wētup ok miwan ehay enoi hat itote to'e Iesui pe -Wo'omu'e hat waku kahato uruwesat hap e. ⁴⁰Mi'i hawyi yt apo i'atu'e kuap i po'og na'yn Iesui pe miwan kuap kahato rakaria. Mi'i hawyi i'atuponik ta'yn.

Iesui Tawi Ha'yru Sio Yt

Mateu 22.42-46; Maku 12.35-37 Piat Ewy

⁴¹Mi'i hawyi Iesui to'e i Muisei miwan kuap kahato rakaria pe yt apo to'e hap wesat kuap i rakaria pe -Wo'omu'e haria e kat pote ri ewei'e eimu'e haria pe -Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat ri morekuat Tawi emiariru emiariru kaipywiat tuwemoherep ewei'e e. ⁴²Katupono sa'awy'i sese aha'ase'i pot morekuat Tawi to'e tomiwan me towepy

hawe -Uipotypot koro Tupana to'e Uipotypot koro Tupana pe -Era'apyk o Uimimotypot no mesuwe uipo sese kai e. ⁴³Waku ereine'en mesuwe uikai hawyi ti aru atunug ewanikaptia yne epy ywyt'okpype e Tupana Uika'iwat pe e aha'ase'i morekuat Tawi towepy hawe e. ⁴⁴Pyno Tupana Mipo'oro Aika'iwat nuat toine'en paĩ Tawi Ka'iwat koro wo e. Kat pote pyno ewei'e -Morekuat Tawi emiariru emiariru topyhu'at aru Tupana Mipo'oro Aika'iwat Koro wo ewei'e.

Mateu 23.1-36; Maku 12.38-40 Piat Ewy

⁴⁵Mi'i hawyi itotiaria te'eruanetup kahato Iesui e hap kape turan Iesui to'e temiit'in me. ⁴⁶Uhekatuwyrria e eiwe'eg wo o mekewaria Tupana ehay mikuap haria pupi are. Mi'iria hewyry tawa py'asetpe sokpe pa'i wat ikahu rakat puo. Ta'atumotypot hap miit'in miat muap upi ta'atuky'esat kahato. Tupana motypot yat pe te'era'apyk po'og wakuaria apyk hawe. I'ewyte tuwat tenuk iwato rakat kape hawyi mi'i tote wy ienuk ka'iwat yatype te'era'apyk uito po'og irania'in kai e hamo. ⁴⁷Mi'iria i'atuwēpap se kahato Tupana kape ma'ato yt pywo pe i e. I'atuehay i'ywop kahato ta'atunug Tupana kape miit'in ehamo miit'in mikuap mo -Uruto Tupana kuap kahato haria e hamo irania'in me. Mi'iria ihaky'e'i rakaria hiwu rakaria ekare'en ere'ok haria wo te'eropyhu'at. Pywo mi'iria ti i'atu'apiheg hap i'atumoma hap topyhu'at aru e Iesui temiit'in me.

Maku 12.41-44 Piat Ewy

21 ¹Mi'i hawyi Iesui teha'at miit'in hekat rakaria kape i'atumiiium Tupana kapiat hap kape. Iwato kahato ta'atupag heiam me Tupana motypot hamo. ²I'ewyte ta'akasa wētup ok hiwu yt hekat rakat i rakat kape katupono tpyy kurin kat ape yn totopag mekewat heiam me Tupana kapiat imiiium. ³Mi'i hiwu kape teha'at hawyi Iesui to'e temiit'in me -Eiweha'at ro mekewat hiwu kape mekewat yt hekat i kahato rakat kape katupono mekewat hiwu tum iwato kahato Tupana pe e. Po'og po'og tutum Tupana pe irania'in hekat rakaria miiium hap kai are paĩ e. ⁴Katupono irania'in hekat rakaria ta'atuekare'en sem kaipyi heĩpyt hit yn ta'atuiium Tupana pe ma'ato mekewat hiwu tum na'yn Tupana pe tomi'u yne sa'up are tutum na'yn yne tomoieine'en sese hamuat sa'up yne tutum Tupana pe e.

Tupana Motypot Moma Hap Etiat
Mateu 24.1-3; Maku 13.1-4 Piat Ewy

⁵Mi'i hawyi Iesui potmu'eria te'eraha'at kahato Tupana motypot yat ikahu kahato hap etiat hawyi te'ero'e to'ope -Paĩ i'atu'e ikahu kahato mesuwat Tupana motypot yat i'atu'e to'ope. Iwato kahato tig mesuwarotiat nu koro ko'i Tupana motypot yat i'atuminug i'atu'e. Waku

kahato mesuwe i'atu'e. Eiweha'at ro mekewat miit'in miium ko'i Tupana kapiat hap kape i'atu'e to'ope. Ta'i ta'atumokahu kahato Tupana motypot hap yat mesuwe i'atu'e to'ope. ⁶Mio tã i'atu'e hawyi Iesui to'e i'atuepe -Uhemii't'in e ta'i mesuwarotiat nu koro ko'i ikahu kahato pykai iwato kahato pykai hewo hewo wyti aru hawyi yt kat i aru wētup nu koro topyhu'at mekewat e'at pe to'otote tote rakat are e.

⁷Mi'i hawyi hekatuwyria apo i'atu'e Iesui pe -Urumu'e hat karāpe aru paĩ mesuwat nu koro ko'i hewo hewo hap topyhu'at i'atu'e. Aikotã aru pyno uruikuap mekewat e'at put'ok e hap i'atu'e Iesui pe. ⁸Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat topotpo'ororia pe -Eiwe'eg wo o are katupono wyti aru uhēt wywo uhēt ero'ok haria put'ok i'atu'e ehepe eima'at hamo are. -Uito miit'in porekuatno Tupana mipo'oro i'atu'e wyti aru. -Uito ti ariot ra'yn eiporekuat koro wuat i'atu'e aru ma'ato yt eweiwanetup tei'o i'atueso rakaria kape are katupono eima'at hamo tō'ē are. ⁹Ta'i mekewat e'at pe wyti aru wu'uka hap ko'i kahato eweikuap yne mesuwarotiat e. Mi'i hawyi yt kat hin i wo'owese hap mesuwarote hap ewywuāt eweipuēti aru are e. Miit'in to'o'atu'uka kahato wyti aru hap kape eiwa'akasa pykai yt eweiken'ē mi'i pupi katupono po'og po'og sa'ag mi'i e'at kai turan put'ok e mekewat ho'opōt ho'opōt hap e'at koro are e. ¹⁰Mi'i hawyi wo'o'atu'uka atu'uka sakpo hap e'at wyti aru put'ok e are e. Mi'i hawyi morekuaria koro ko'i to'omoma teran aru hawyi to'o'atu'uka atuuka irania'in ywania eporekuaria ko'i wywo e. ¹¹Mi'i hap e'at pe turan miit'in hesa'yt kahato tukupte'en yt kat i mi'u mesuwat mytyyp oktan pote. Mesuwat mytyyp tyry tyry e kahato mi'i turan. I'ewyte I'ahuu e hap ko'i toine'en wuat'i puo. Mi'i hawyi atipy piat pe kat kat ko'i tuwemoherep yt eimikuap i hap ewy. ¹²Ma'ato mekewat e'at pe wyti aru mesuwarotiaria yt uimohey haria eipytyk kahato wyti aru ehaty'i haty'i hamo are e Iesui. Ta'i Tupana motypot hap yat kape eheroto eipe hawyi -Yt nakuaria i kahato mi'iria i'atu'e ehēpiat uipotpo'ororia eipe pote are e. Mi'i hawyi wyti aru ta'atupyhik kahato eipe are e. Morekuat koro ko'i tu'isaria ei'auka teran haria tukupte'en uhemii't eipe pote are e. ¹³-Ma'ato eheroto haria pe i'ewyte morekuaria pe waku ehēnoi uhehay wakuat i'atuepe eweikupte'en i'atupy'asetpe turan mekewat e'at. Ereine'en surara'in po pe pykai waku ewehēnoi ewanikaptia pe sehay wakuat uhētiat e. ¹⁴-Yt eweiwanetup tei'o sa'awy'i -Kat som waku aru are'e ui'auka teran haria pe i'atuwesat hap ete are e. ¹⁵Katupono mekewat e'at pe aru uito ti aru areine'en eiwywo kahato hawyi atopag eiwē pe uhehay i'atuwesat hamuat are e. Mi'i hawyi ehewanikaptia paa i'atu'e uhehay wakuat eiwē pywiāt pupi are e. ¹⁶Pywo ti rat meiūran aru ei'ywot'in eity'in yt uimohey i haria yt i'atuwese hin i ehete uhehay upiaria eipe pote i'ewyte ehēkatuwyria sese wyti aru eima'at hanuaria te'eropyhu'at uiky'e haria sese eipe pote are e. Ta'atukay kay surara'in sem ei'auka hamo are e.

Mi'i hawyi ta'atuho'o'atu'uka kahato uhehay moherep haria mekewat e'at pe are e. ¹⁷Yt uwe i eiky'esat haria tukupte'en mekewat e'at pe uikai eweikupte'en eipe pote are e. ¹⁸I'atupy'ahak kahato ehete uhemii't'in eipe pote ma'ato eimosaty'i saty'i pykai wyti aru yt uwe i eihep kuap Tupana po pyi are e. Ta'i yt wētup e hap ta'atumoma kuap mekewat e'at pe uimi'apykok ko'i eiperia pote e. ¹⁹Uimohey ro haty wo mekewat e'at pe pote are yt naku i kahato ehete pykai are e. Yt eweipun nei'o uimohey hap miit'in ei'atu'uka hap e'at pe are e.

Ho'opot Hap E'at Etiat

Mateu 24.15-21; Maku 13.14-19 Piat Ewy

²⁰-Mekewat e'at pe karapeñ tukupte'en surara'in sem ehewanikaptia yt pya i eheta wato Ierusarēi kai hawyi wehyt'ok teran haria etikuap ta'yn eheta wato moma sese hap e'at hap eweikuap are e. ²¹Tawa Mekewat e'at pe waku tawa luteuria piaria meremo I'atukohyeput ra'yn yity'ok ko'i kape. Waku Ierusarēi miaria meremo tuweno'ē ra'yn tawa pyi ho'opot hap oksep hamuat. Muap upi Ierusarēi kapiat eweikupte'en mote yt ewei'aipok tei'o tawa Ierusarēi kape are e. ²²Katupono miit'in apiheg hap koro hap e'at sese topyhu'at mekewat e'at pe aru are e. Ta'i sa'awy'i wuat Tupana miwan ewywuap sa'ag hap ewywuap topyhu'at aru mekewat e'at. ²³Mekewat e'at turan yt naku i kahato topyhu'at aru mepyt'a rakaria ete mana'in mepyt sat haria wywo ete are e. Katupono ho'opot hap yn topyhu'at itote are e. Tupana piat miit'in apiheg hap put'ok e ra'yn yne yi Iuteu piaria ete are e. ²⁴Mi'i hawyi wētup ywania ti'atu'uka kahato yne Iuteu ywania kyse'yp mo ta'atu'atu'uka kahato are e. Irania'in ta'atueroto wuat'i etama kape I'atu'eropat haria wo. Ta'i iraniam'in ywania tawa Ierusarēi ta'atumoma sese ra'yn mekewat e'at pe e. Mi'i hap ewy topyhu'at mekewat e'at Tupana mi'airo hap kape.

Aikotā Miit'in Sa'yru Uut Hap Etiat

Mateu 24.29-31; Maku 13.24-27 Piat Ewy

²⁵Aat waty waikiru ko'i i'ewyte tohenoi wyti aru uhuut hap e'at ta'atuheno'i are. Yt pya i ra'yn toran na'yn e hap e'at pe put'ok e hap ta'atuheno'i aru are. Aat waty waikiru ko'i yt tukupte'en i ta'atueiam me are e. Yne etama pe wu'uka hap toine'en. To'ope to'ope ta'atu'atu'uka yne tama piaria. Pywo pe ti yne hyemyi'a wato ko'i ete y'y ihyesaika kahato hap ewy topyhu'at mekewat e'at pe aru e Iesui temiit'in me. ²⁶-Mi'i hawyi aat waikiru waty kohyewyry hap kapiat mesuwarotiaria te'era'akasa hawyi gyt I'atu'e. I'atuperup i'atuwuwu gen'ē pono e. Atipy piat i'atueiam ko'i huruk'e hawyi yt te'eropyhu'at kuap i sa'awy'i te wuat ewy e. Mi'i hawyi -Watopap yne irane aito i'atu'e to'ope te'eroken'ē haype are e ²⁷-Mi'i hawyi tuut ra'yn Uito Eheyke'et Eikywyt ywyhig muo uhesaika

hawuo uimotypot hawe put'ok are ra'yn e Iesui. ²⁸-Pyno uimienoi hap ewy put'ok e hawyi yt eweiken'ë tei'o ma'ato eiwepiit ro katupono yt pya hin i ehchakyaera'at hap hamuat e'at toine'en are e Iesui temiit'in me.

Mateu 24.32-35; Maku 13.28-31 Piat Ewy

²⁹Mi'i hawyi hã'ākāp wuo tohenoi i ra'yn. Mio tā e Iesui -Pyno eweikuap ta'yn aikotā ahetama pe aria'yp ko'i haat kahato ta'atue'at put'ok e hawyi e. ³⁰Ahetama pe Wiku yp i'yhop kyt ewei'akasa hawyi aat mot pe hap e'at yt pya hin i wato'e mesuwe ahetama pe e. ³¹Mi'i hap ewy karāpe ewei'akasa yne uimienoi ko'i ewy tokosap yne hawyi eweikuap ta'yn tuut irane Tupana Mi'airo Wuat'i Miiit'in Porekuat nuat hap e'at e. ³²Pywo ti rat tuut aru wuat'i ui'e hap oktan ko'i are e. Muki'ite e'ihat'ok wyti aru uimohey haria mesuwat yi totiaria te'eraha'at aru yne ui'e hap kape hawyi ta'atukuap ta'yn put'ok e mesuwat mytyyp ikahuro hap e'at. ³³Ta'i atipy ko'i waty aat waikuru ko'i te'eruweityk kahato aru yne i'ewyte mesuwat yi rotiat yne yt kat i aru toine'en katupono tuweityk aru yne ma'ato uimienoi ko'i yt karāpe i ikahuro aru are. ³⁴-Eiwe'eg wo o mekewat e'at pe ariot turan. Ienuk iwato hap tote mahy u hap ete pote yt uhētup hin I haria wo eweikupte'en ariot turan e. ³⁵-Ta'i wuat'i miiit'in mesuwarotiaria te'era'akasa hamuat mekewat e'at pe huut turan ma'ato yt hekatup i haria pote mi'iria pyhik hap ewywuat put'ok e irane e. ³⁶Pyno ewehētup to Tupana piat eimoesaika hap ei'apykok hamuat mekewat ho'opot hap e'at put'ok e ehete pote are e. Waku miat iwe'eg rakat ewy eweikupte'en are e. Waku ewehētup o Tupana pe -Yt atoiat teran i uhepiat emohey hap waku ewei'e tope are. Mi'i hawyi put'ok ewei'e wyti aru mekewat eho'opat hap e'at hawyi waku -Uipowyro ro mesuwat e'at sakpo areto hamuat ewei'e ro Tupana pe are e Iesui Mi'i itote.

Miiit'in I'atu Rakaria Te'eruwanetup Iesui Mienoi Hap Kape

³⁷Mi'i hawyi wuat'i e'at pe Iesui ti'atumu'e kahato miiit'in sem Tupana motypot yat koro pe. Mi'i hawyi wātym'i turan toto ra'yn mekewat ypia kape mekewat Uriweiru yp ko'i kape. ³⁸Hunete wuat'i miiit'in te'eruwa'atunug itote Tupana motypot yat koro pe Iesui mienoi kapiat te'erowanetup hamo.

Aikotā Iesui Auka Hamuat

Mateu 26.14-16; Maku 14.10-11 Piat Ewy

22 ¹Pyno wētup e'at pe put'ok e mekewat man teneg u hap e'at karāpe Iuteuria te'eruwa'atunug kahato ta'atuetawa koro Ierusarēi kape man teneg u hamo. ²Mi'i hawyi itote pa'i kororia i'ewyte wai'e hap enoi haria tikat kahato aikotā waku mig'i wo Iesui auka hamo

hap ta'atukat tawa Ierusarēi me wen ma'ato yt ta'atupuēti i katupono Iesui ky'e haria sem mupi te'eroken'ē kahato itote. ³Mi'i turan ahiag teke ra'yn Iesui potmu'e Iuta e hap piit pe mekewat Ikarioti sa'yru piit pe teke mekewat Iesui potmu'e wētup ok 12 ok takat pe. ⁴Ahiag teke hawyi Iuta piit pe hawyi toto ra'yn pa'i wato kororia kape i'ewyite surara'in akag ko'i kape Tupana motypot yat apykok haria kape hawyi ihay kahato mi'iria wywo aikotā waku Iesui pytyk hamuat kat hamo. ⁵Ti'atumowepiit pa'i wato ko'i i'ewyite surara akag ko'i imienoi sa'ag wo hawyi ta'atuha'up nug neran sa'up iwato Iuta pe Iesui ma'at hap pe sa'up mo. ⁶Ha'up totat hawyi toto ra'yn hawyi toikat kahato aikotā karapei waku Iesui moherep hamo i'auka teran haria po piat hum hamo irania'in yt mikuap mo i hap toikat.

**Iesui Potmu'eria Ta'atunug Na'yn Yne Miit'in Mowepiit Hap E'at
Mowaku Hamo**

Mateu 26.17-19; Maku 14.12-16 Piat Ewy

⁷Mi'i hawyi put'ok e ra'yn mekewat man teneg u hap e'at tawa wato Ierusarēi me. Mi'i turan Iesui ywania Iuteuria ywania i'auka ta'atuhū Kuteiru mepyt i'atuminug sa'ag sa'up mo Tupana mowepiit hamo. ⁸Mekewat man teneg u hap e'at owokai Iesui tipo'oro typy ok temiit Peteru Iuwāu tawa Ierusarēi kape to'e henoī hamo hawyi -Eweiwat ro tawa kape ienuk wato hap nug hamo. ⁹Mi'i hawyi apo i'atu'e -Mehin aikope som waku watunug aimi'u itote i'atu'e Iesui pe. ¹⁰Mi'i tupono toi'atuwesat -Eweiwat tawa wato Ierusarēi kape hawyi meremo itote eweipuēti aru ihainia kamuti piat y'y sat hat itote are e. Mi'i hawyi hewat'ypmo eweiwat ro hawyi teke ra'yn wētup getap we. ¹¹Mi'i hawyi waku ewei'e ro getap ka'iwat pe -Urupo'oro hat Iesui tuwehay po'oro ewowi uhyt katupono toikuap teran -Aiūwat mekewat akipy wato waku rakat Uito uhemii't'in wywo man teneg u hamuat ewei'e ro getap ka'iwat pe. ¹²Mi'i ewei'e mekewat getap ka'iwat pe hawyi toimoherep aru ehepe wētup akipy iwato rakat ywaiti rakat piat are e. Mi'i pe tukupte'en yne aimiky'esat mekewat ienuk hap nug hamuat aru are e. —Waku mi'i akipy koro tote ewetunug eimi'u are e. ¹³Mi'i hawyi tuwat Peteru Iuwāu Iesui mienoi ewy hawyi ta'atupuēti yne ra'yn Iesui e hap ewy hawyi itote ienuk hap iwato rakat ta'atunug itote Iesui miky'esat ewy.

Mateu 26.26-35; Maku 14.22-31 Piat Ewy

¹⁴Mi'i hawyi wātym'i turan hawyi Iesui toto wy mekewat akipy ywaiti kape hawyi put'ok e itote hawyi Iesui ta'apyk ta'yn yparakai koro ete temiit 12 ok takaria wywo. ¹⁵Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Waku kahato mesuwe watenuk e. Ahekatup kahato ra'yn mesuwat ienuk hap u hamuat eiwywo uhepiat ho'opot hap owakai e. ¹⁶Uiwyria'in e areto irane eikai hawyi yt arenuk i ira'yn ienuk hap man teneg u hap mesuwat yi tote

i ra'yn are e. Ma'ato meĩuran karãpe Tupana topyhu'at Wuat'i Miit'in Porekuat Koro watnuat hap e'at pe hawyi atu'u i ra'yn eiwywo e Iesui. 17Mi'i tã to'e hawyi totat ra'yn mekewat kui'a piat sapo hy hawyi waku e Tupana pe. Mi'i hawyi tutum mekewat kui'a torannia temiit'in me hawyi to'e i'atuepe -Waku eweimo'ẽ ro mesuwat kui'a piat sapo hy eiwo'ope e. 18-Pywo pe ti Uito are'y'u meĩu hawyi yt are'y'u i sapo hy eiwywo i ra'yn ma'ato mekewat e'at karãpe Tupana toine'en Wuat'i Miit'in Porekuat nuat e'at put'ok e hawyi are'y'u i ra'yn mesuwat ewywuat sapo hy eiwywo i ra'yn e temiit'in me. 19Mi'i hawyi man teneg totat hawyi waku e Tupana pe hawyi toipik topo wo hawyi tutum na'yn topotmu'eria pe hawyi to'e -Mesuwat man uimipik uipiit ewy kahato toine'en katupono uipiit miit'in tipik kahato ui'auka turan e. Mi'i pote uipiit iã'ãkap kahato meikowat man e. Waku mi'i tã eweitunug tuereto uiminug mowatetup hamuat 20Te'erenuk kahu hawyi sapo hy kui'a piat totat hawyi -Meikowat sapo hy uhuu ewywuat e. Ta'i uhuu aat hap topyhu'at aru mohag wo miit'in Tupana wywo wo'owese hap nug hamuat e.

21Mi'i hawyi Iesui to'e -Ma'ato eiwe'eg wo o katupono wẽtup ok aipy'asetpiat mesuwat yparakai ete apyk piat uima'at hanuat toine'en na'yn e. Katupono ui'auka are sa'ag ne'i mi'i miit toine'en e. 22Ta'i Uito ti Wuat'i Ywania Yke'et pote uiku'uro irane miit'in yne kawiatno Tupana miky'esat ewywuat ma'ato yt naku i kahato topyhu'at aru uima'at hat ete. 23Mio tã to'e hawyi hemiit'in apo i'atu'e to'ope to'ope -Uweĩ aiwywo Aika'iwat ma'at hanuat i'atu'e.

24Mi'i hawyi Iesui potmu'eria 12 ok takaria tu'uka to'ope yparakai ete to'oehay wo -Uito ti po'og Iesui potmu'e eikai torannia kai i'atu'e sa'ag to'ope. 25Mi'i hawyi Iesui to'e temiit'in me -Uiwyria'in e ahewanikaptia ywania porekuaria miit'in po'oro haria wo te'eropyhu'at. Mi'i hawyi temiit'in ta'atunug morekuat mipo'oro hap ewy ra'yn e. 26Ma'ato eipe ti yt mi'iria ewywuat no i eweikupte'en e. Uwe toine'en po'og irania'in kai waku mi'i temiit'in eropat hatno toine'en. Waku uwe morekuatno toine'en mi'i ti eropat hat wo toine'en e. 27Mesuwarotiararia aporekuaria te'eruwepyk hawyi ta'atukay kay ta'atueropat haria hawyi -Uipoi ro mesuwe meremo i'atu'e. Mi'i hawyi heropat haria meremo ta'atuerut morekuat kape imi'u. Ma'ato Uito areine'en eipy'asetpe eeropat hamuat e. 28Mesuwarote aho'opot kahato miit'in mikyry'i wo hap upi ahenoi mi'iria pe turan eipe eweikupte'en uiwywo e. 29Sa'awy'i Ui'ywot Tupana uiminug morekuatno wuat'i ywania uimipo'oro hanuat e. Koitywy Ui'ywot ewy atunug eiperia morekuaria wo ui'ewywuaria e. 30Pywo pe ti are'e ehepe aikope aikope areine'en morekuatno hap tote wyti aru uimi'u nug hap tote uiwywo ewei'apyk aru e. Ta'i morekuaria wo uiwywo eweikupte'en e. Ta'i uiwywo ewei'apyk uimi'u u hamo uhesapo hy u hamo itote uimotypot sese hap e'at e. I'ewyte ei'apyk hap ko'i sese iwato

rakat tote ewei'apyk morekuaria kororia wo 12 ywania Isareu ywania morekuaria wo eweikupte'en aru itote uwe waku uwe yt e hamo e Iesui temiit'in me.

³¹Mi'i hawyi Iesui to'e Peteru pe -Simau e mesup wātym muo ahiag ehā'āg kahato e. Ta'i ahiag tihep teran epiat uimohey hap uhyt e. Aikotā Sereai ape watihu'i hu'i hap ewy tutunug hawyi Sereai ape toihep yne hawyi Sereai sese yn topyhu'at panane pe i'ape wasere upi toto yne hap ewy uimohey hap yn topyhu'at eikai aru Peteru e. ³²Pyno ahētup kahato Ui'ywot pe emoesaika hamo. Mi'i hawyi karapeñ era'aipok uhowowi i ra'yn aru mi'i hawyi eti'atumoesaika o ewyria'in uimohey haria i'atuia'āg hap turan e Iesui Peteru pe. ³³Mi'i hawyi Simau tiwesat Iesui -Uika'iwat pywo ti rat areto ewywo wat'i e'at pe eku'uro hap kape miit'in epyhik hap kape areto wy e. Ta'i areto ewywo e'auka hap kape Mehin e.

³⁴Mi'i hawyi Iesui to'e Peteru pe -Simau e mesuwat wātym nuran aru -Yt atikuap i Mi'i Miit ere'e aru uhepiat myē'ym mo mekewat waipaka ehay e'yian mete e Iesui Peteru pe. ³⁵Mi'i hawyi Iesui apo e temiit'in me -Sa'awy'i woroho'oporo eipe yt kat wywo i Tupana ehay moherep hamo e. -Yt ewetioto tei'o muap sa'up ehupi are sa'awy'i ehepe e. Yt kat I kyse'yp ewetioto are. I'ewyete wētup yn ehesokpe are. Pyno apo are ehepe Kat som yt kat i eweipuēti mekewat e'at pe e. -Yt kat i i'atu'e. Uruipuēti yne urumoieine'en hamuat i'atu'e. ³⁶Mi'i hawyi Iesui to'e i temiit'in me -Pyno sa'awy'i yt ewetioto tei'o muap sa'up are ma'ato koran wētup ui'e hap are'e ehepe e. Mio tā are toine'en eipo pe muap sa'up pote ewetioto o yne ehupi are. Ehekuriwu'a ko'i howapy ekat wo tukupte'en mote ewetioto yne ro ehupi are. I'ewyete yt kat I ekyse'yp pote wētup ehesokpe etiweneru kyse'yp kyiat hamo e. ³⁷Pywo pe ti sa'awy'i wat Tupana ehay moherep haria mio tā i'atu'e ta'atumiwan me -Yt nakuaria i po pe wyti aru topyhu'at Uipo'oro Wat'i Ehakyera'at hat e Tupana sa'awy'i miwan me e Iesui temiit'in me. Mi'i pote koran na'yn areine'en yt nakuaria i po pe aikotā Tupana to'e hap ewy e. Katupono yne Tupana e hap uhediat ewywuat aru topyhu'at e. ³⁸Mio tā to'e hawyi ipotmu'eria te'ero'e -Uruka'iwat eraha'at ko pe urupo pe typy kyse'yp toine'en i'atu'e. Mi'i hawyi Iesui to'e -Pyno waku typy kyse'yp put'ok e e.

Mateu 26.36-56; Maku 14.32-50 Piat Ewy

³⁹Mi'i hawyi aikotā sa'awy'i te wat ewy Iesui toto i ra'yn tawa wato Ierusalēi pyi mekewat yity'ok Uriweiria ypia ko'i kape temiit'in wywo. ⁴⁰Put'ok ta'atu'e yity'ok tote hawyi Iesui to'e temiit'in me -Uiky'e haria waku mesup wātym ka'ap ewehētup kahato Tupana pe eimoesaika hamuat ahiag iā'āg hap put'ok ehete turan. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui ta'am na'yn po'og yity'ok upi temiit'in myi yt pya i aikotā nu watipun hap ewy toto hawyi tuwepý'ātutuk ihay To'ywot Atipy piat Tupana wywo.

42 -Ui'ywot etihēp kuap mesuwat kui'a uipo piat pote waku are ma'ato atiky'esat kahato emiky'esat ewy yn nug hamuat e. Etiky'esat atu'u pote atu'u mesup emiky'esat ewy e. 43 Mi'i tohenoi hawyi tuwemoherep howawi ra'yn wētup ok atipy kaipywiat suut hat Tupana mipo'oro Iesui moesaika hamo. 44 Mi'i hawyi Iesui ihay kahato Tupana wywo. Mi'i hawyi tuwesaty'u kahato itote. Mi'i hawyi huu tuwētem ipiit pyi huu aikotā an hakup ewy hom hom'e yi tote i'akag owa pe pyi. 45 Ihay kahato Tupana wywo hawyi ipoī'am na'yn hawyi ta'aipok temiit'in kape ma'ato i'atuket turan ne'i toi'atupuēti katupono haty'u hap tuete pote. 46 Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Are paī kat poteī eweiket ne'i mesup e. Eipoī'am no hawyi ewehētup to Tupana pe e. Yt pote ahiag mi'akit ko'i eweikupte'en aru e. 47 Mio tā e turan surara'in sem put'ok i'atu'e miit'in typy'i kahato rakaria wywo. Mi'iria muap moherep hat tuut ra'yn wētup ok Iesui potmu'e sa'ag luta e hap. Mi'i tokosap Iesui ewowi imoherep surara'in me hamo hawyi iporoka'at Iesui i'āpysig hamo. 48 Mi'i hawyi Iesui to'e -Uimoherep teran surara'in me ui'auka hamo pote ui'āpysig uiky'e hat ewy apo luta e. 49 Mi'i hawyi ipotmu'eria ta'atukuap ta'yn Iesui ma'at hap hawyi te'ero'e -Uruka'iwat koitywy apo waku urutat uruekyse'yp typy hawyi waku apo urutu'uka surara'in nywo ehakyera'at hamo i'atu'e. 50 Mi'i hawyi wētup ok Iesui potmu'e hat ti'ahape hep ta'yn pa'i koro emiit tekysē'yp mo. Ipo sese kai toi'ahape hep. 51 Ma'ato Iesui to'e -Waī ne mehin yt naku i e hawyi tuweponug na'yn pa'i koro emiit ahape tek hap ete hawyi meremo sat'e hawyi waku sa'awy'i ewywuat i ra'yn topyhu'at. 52 Mi'i hawyi Iesui to'e pa'i kororia esurara'in akag ko'i pe nagnia pe -Kat pote uimohan mesuwe wātym muo sero'ok takat mohan hap ewy e. Kat pote kyse'yp ko'i wywo aria'yp ko'i wywo uimohan e i'atuepe itote. 53 Sa'awy'i wuat'i e'at pe areine'en eiwywo Tupana motypot yat pe eimu'e hamo wen ma'ato mekewat e'at pe turan yt uhat hin i eipo wo ui'auka hamo e. Ma'ato ehe'at ra'yn toine'en katupono ui'auka teran i'ypyryp we aikotā ei'akag ahiag ewy ewetunug mesup uhete e surara'in me.

Mateu 26.57, 58, 69-75; Maku 14.53, 54, 66-72;

Iuwāu 18.12-27 Piat Ewy

54 Mi'i hawyi surara'in ipytyk ta'yn Iesui hawyi ta'atueroto ra'yn pa'i koro ko'i yat kape. Mi'i hawyi ipotmu'e Peteru toto wy hupi wen ma'ato pya Iesui kai toto. 55 Mi'i hawyi pa'i koro ko'i oken'ypy totiararia ta'atunug hawyi te'era'apyk aria ywytpē te'eruwemope hamo. I'ewyte Peteru ta'apyk i'atupy'asetpe ira'ak pote. 56 Mi'i hawyi wētup pi'ā miit'in eropat hat teha'at kahato ra'yn Peteru kape aria kupykiat iwemopē turan hawyi to'e -Mi'i ti mekewat Iesui wywo hewyry rakat hap atikuap e. 57 Ma'ato Peteru to'e -Yt atikuap i uito Mi'i Miit paī e. 58 Mi'i hawyi meiūran wētup ok teha'at kahato Peteru ewowi hawyi to'e -Are paī

worokuap kahato en e. En ni wētup ok Iesui emiit sese e Peteru pe ma'ato toiwesat -Eso kahato yt atikuap i rat Mekewat Miit e. ⁵⁹Meiūran wētup ok te teha'at Peteru kape hawyi to'e -Pywo ti rat mi'i ti toine'en mekewat Iesui pa'i ko'i mi'apytyk hat wywo e katupono Karireia etama kaipywiat mekewat miit ewy e. ⁶⁰Ma'ato Peteru tiwesat -U paī e yt atikuap hin i rat emienoi Iesui etiat e. Mio tā e turan waipaka ihay. ⁶¹Mi'i hawyi Iesui tuwemorem Peteru ewowi hawyi iha'at kahato howawi hawyi Peteru paa e kahato katupono Iesui mienoi hot'ok'e ra'yn tuwanetup hawyi Iesui e hap sa'awyi'i wuat -Mesuwat ewātym waipaka ehay owakai te myē'ym mo -Yt atikuap i Mi'i Miit ere'e aru uhepiat e hap kape Peteru tuwanetup hawyi paa e. ⁶²Iwanetup Iesui ehay kape hawyi Peteru toto meremo itote pyi hawyi tuweran hawyi tuwak kahato ra'yn. ⁶³Mi'i hawyi Iesui pytyk haria surara'in ti'ahyk ahyk kahato ra'yn hawyi te'eruwekyry'i kahato ta'atumikyry'i wo Iesui ete. ⁶⁴Mi'i hawyi sokpe wo ta'atuowahik iha ko'i wywo hawyi -Etikuap yne Tupana ewywuat pote ehenoi ro uruepe e'ahyk ahyk haria set ko'i i'atu'e ne'i Iesui pe surara'in sem. ⁶⁵I'ewyte ta'atumoweuka'i kahato ta'atuehay sa'ag wo itote.

Mateu 26.57-68; Maku 14.53-65; Iuwāu 18.19-24 Piat Ewy

⁶⁶Mi'i hawyi hunete ihat'ok hawyi nagnia miwan enoi haria i'ewyte pa'i koro ko'i te'eruwa'atunug yne hawyi ta'atuerut Iesui i'atuewowi apo i'atu'e hamo. ⁶⁷-En keī Tupana Mipo'oro Wuat'i Miit'in Ehakyera'at hamuat sio yt i'atu'e. Mi'i hawyi toiwesat -Ahenoi ehepe uwe Uito hap pote wyti aru yt uimohey hin i e. ⁶⁸Apo are ehepe -Uito keī Tupana Mipo'oro Miit'in Ehakyera'at hamuat are ehepe pote yt uiwesat hin i eipe i'ewyte yt eipohep i ui'auka neran hap ete e. ⁶⁹Mi'i hawyi Iesui tuwemoherep tehay wo uwe sese toine'en hap mio tā e -Uito ara'apyk aru Tupana Koro po sese kai ara'apyk aru Wuat'i Miit'in Yke'et no e. ⁷⁰Mio tā to'e hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Pyno En nyti Tupana Sa'yru Sese sio yt i'atu'e. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Ei'e hap ewy e. ⁷¹Mi'i hawyi morekuaria i'atupy'ahak kahato ra'yn Iesui ete hawyi te'ero'e to'lope -Towē piat —Uito Tupana Sa'yru Sese to'e sa'ag ne'i pote waku wati'auka katupono towē pyi tehay wo tuwenug na'yn Tupana wo ra'yn i'atu'e. I'atu'e.

Mateu 23.1-33; Maku 15.1-20; Iuwāu 18.28-19.17 Piat Ewy

23 ¹Mi'i hawyi torannia ra'yn te'eropoī'am Iesui eroto hamo morekuat koro Piratu kape. ²Mi'i hawyi ta'atukuasa teran haype Iesui Piratu pe. -Ta'i mesuwat miit yt naku i sese rakat paī i'atu'e. Ga'atpo watipuēti Mi'i Miit miit'in ma'at hap ete i'atu'e. -Yt ewetum nei'o morekuat koro pe poha'up e katupono Uito ti Morekuat sese wo areine'en e itote hap ete watipuēti i'atu'e Piratu pe ma'ato heso. ³Mi'i hawyi morekuat Piratu apo e Iesui pe -En apo e'lywania Iuteuria

Porekuat e. Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Mio tã ere'e e Iesui Piratu pe. ⁴Mi'i hawyi Piratu to'e pa'i koro ko'i pe i'ewyte iranial'in wa'atunug haria pe -Yt ati'auka teran i Iesui katupono yt kat i hin i toi'aparap uiwanetup hawe e. ⁵Mi'i hawyi po'og haty wo ta'atukuasa Iesui -Pywo ti rat Iesui ti'atumu'e kahato miit'in yt naku i nug hamuat hap ete i'atu'e. Pywo pe ti wu'uka hap topyhu'at luteu etama pe Iesui mienoi hap kaipyi i'atu'e. Ta'i sa'awy'i mekewat wētup e'yi Karireia pe toi'atumu'e itotiaria wētup sehay hawyi mio meiūpe ra'yn i'atu'e sa'ag Iesui ete morekuat Piratu pe. ⁶I'atu'e hap toikuap hawyi apo e i'atuepe -Iesui apo yi Karireia piat e i'atuepe. ⁷Ta'i yi Karireia piaria mimotag Iesui i'atu'e Piratu pe. Mi'i toikuap hawyi morekuat Eroti kape toipo'oro Iesui katupono yi Karireia piaria porekuatno Eroti toine'en i'ewyte mekewat e'at pe morekuat Eroti toine'en tawa Ierusarēi me.

Iesui Toine'en Heroti Py'asetpe

⁸Mi'i hawyi morekuat Eroti iwepiit Iesui put'ok e tewowiat hawyi katupono sehay Iesui etiat toikuap hawyi ta'akasa teran howawi. Iesui misepap kapiat ta'akasa teran haype. ⁹Put'ok e Iesui morekuat Eroti ewowi hawyi morekuat Eroti apo apo e kahato ma'ato Iesui yt iwesat i. ¹⁰I'ewyte tukupte'en itote pa'i koro ko'i i'ewyte i'atunapin hap enoi haria. Pyno morekuat Eroti apo e apo e mi'iria pe Iesui etiat hawyi ta'atukuasa kahato Iesui tope. ¹¹I'ewyte morekuat Eroti tesurara'in wywo tikuasa kahato Iesui. Mi'i hawyi morekuat esokpe ikahu kahato hap ewywuat ta'atupag Iesui piit pe imohit hamo hawyi ta'atupo'oro i ra'yn morekuat Piratu kape. ¹²Sa'awy'i te ti morekuat Piratu morekuat Eroti hewanikaptia wo ne'i ma'ato mekewat e'at pe Iesui kuasa hap e'at pe iwyrria'in wo ra'yn tukupte'en Piratu Eroti katupono wētup wanetup hawe ewywuat te'eropyhu'at Iesui ete. ¹³Mi'i hawyi Piratu ti'atukay kay ra'yn pa'i koro ko'i i'ewyte nagnia ehay enoi haria yne wa'atunug haria toi'atukay kay howawi. ¹⁴Mi'i hawyi morekuat Piratu to'e i'atuepe -Meiū miit Iesui eimierut wo toine'en uhowowi ra'yn iminug yt naku i hap moherep hamuat e. -Miit'in ma'at hat Mi'i Miit Iesui ewei'e ra'yn uhepe ma'ato uito ti apo are eipy'asetpe hawyi yt kat i hin atipuēti eimienoi ewy e. ¹⁵Mi'i hawyi atipo'oro Iesui morekuat Eroti ewowi waku sio yt kuap hamo e. Mi'i hawyi Eroti -Waku rakat mi'i e yt kat i iminug kaipyi atipuēti sa'ag kahato e. Yt naku i wati'auka Mi'i Miit Iesui e uhepe e morekuat Eroti e uhepe e Piratu. ¹⁶Pyno waku watipok pok haity hehu kahato rakat wywo hawyi waku atiporenorem na'yn Iesui e Piratu i'atuepe. ¹⁷Mio tã to'e katupono yne anu pe ienuk hap iwato rakat e'at pe wētup ok sa'awy'i morekuat mipyhih ko'i Piratu tiporenorem na'yn tomipyhih wo'opyhyp hap pyi. ¹⁸Ma'ato itotiaria pa'i kororia emiit'in i'atuehay kahato ta'atuehay pirik wo -Eti'auka ro eti'auka ro

Iesui hawyi waku wētup ok mekewat Parapa etiporenorem wo'opyhik hap wyi i'atu'e. ¹⁹Mekewat wo'opot'auka hat Parapa sa'awy'i Piratu tipyhik katupono sa'awy'i Parapa tipo'oro tesurara'in tu'uka kahato Piratu surara'in ete toiky'esat Piratu etawa towatnuat haype. ²⁰Ma'ato morekuat Piratu Iesui porenorem hap toiky'esat pote tuwēpowat i ra'yn miit'in sem kape -Yt naku i wati'auka Iesui katupono waku rakat Mi'i e. ²¹Mi'i hawyi po'og haty wo te'ero'e i -Waku aria'yp posak ete wati'auka Iesui i'atu'e ta'atuehay pirik wo. ²²Mi'i hawyi myē'ym wo Piratu to'e i'atuepe -Are paī kat som Iesui tunug yt naku i i'auka hamo e. Yt kat i hin i atipuēti sa'ag Mi'i Miit minug ko'i e. Yt naku i pyno wati'auka Mi'i e. Pyno waku watipok pok hawyi waku watiporenorem wo'opyhik hap pyi hawyi waku watipohep Mi'i Miit piit ete e morekuat Piratu Iesui auka teran haria pe. ²³Ma'ato wa'atunug haria yt i'atupohep hin i po'og i'atu'e -Yt naku i watiporenorem Iesui i'atu'e ta'atuehay pirik wo. Waku wati'auka aria'yp posak ete i'atu'e. Waku watipehik hawyi waku iku'uro i'atu'e aat. Mio tā i'atu'e aat hawyi morekuat Piratu yt tiporenorem kuap i Iesui. ²⁴Mi'i hawyi miit'in miky'esat ewy tutunug na'yn. Toiwan na'yn -Waku wati'auka Iesui e. ²⁵Mi'i hawyi mekewat wo'opot'auka hat mekewat wu'uka hap nug hat Parapa e hap het rakat Piratu tiporenorem na'yn wo'opyhik hap pyi hawyi i'atumiky'esat ewy ma'ato Iesui tutum tesurara'in me i'auka hamo irania'in miky'esat sa'ag ewywuat nug hamuat.

Wētup Ok Simau Totioto Ra'yn Iesui E'aria'yp Posak
Mateu 27.31-56; Maku 15.20-41; Iuwāu 19.16-30 Piat Ewy

²⁶Mi'i hawyi aria'yp posak ipoty i rakat ta'atunug hawyi ta'atupag Iesui okpe tote. Ma'ato muap upi ta'atupuēti ra'yn wētup tapaiun'ā Simau e hap yi Sireneu kaipywiat hat. Mi'i ti go kaipyi tuut tawa Ieruserēi kape. Mi'i Simau surara'in ti'atupytyk hawyi i'okpe tote ta'atupag Iesui e'aria'yp posak hawyi Iesui ewat'ypmo totioto. ²⁷Mi'i hawyi typy'i rakaria tuwat Iesui ewat'ypmo hawyi toine'en miit'in tok puo haryporia'in wak haria. Mi'iria Iesui ho'opot hap ta'atumohaty kahato haype te'eruwak kahato. ²⁸Mi'i hawyi Iesui teha'at wak haria kape hawyi to'e -Mana'in Ieruserēi miaria e yt eweiwak tei'o uhepiat ho'opot pote e. Ma'ato eiwat ehapiat ho'opot hap aru eimepyt'in ho'opot hawiat waku eweiwak e. ²⁹Pywo put'ok e irane ehapiat ho'opot kahato hap sese e. Mekewat e'at pe turan aru ewei'e kahato -Waku po'og haryporia'in yt kat i imepyt'in nakaria ewei'e aru e. Ta'i yt imepyt i rakaria pote po'og waku ewei'e. Waku po'og yt kat i aimepyt'in ahemi ete an ewei'e aru mekewat eho'opat sese hap e'at pe e. ³⁰Mekewat e'at pe ewei'e aru yity'ok ko'i pe -Eiwehyt'ok to uruwaw i uru'auka hamuat ewei'e aru e. Mi'i hawyi yity'ok hit ko'i pe ewei'e aru -Urumig neran eika'a ko'i pe katupono uru'auka teran

uruwanikaptia ewei'e aru e. ³¹Katupono mio tā ta'atumug uhepe aria'yp yt itag i te ewywuat te turan mote aikotā wyti aru ta'atunug ehepe aria'yp ko'i igag nakat ewywuaria. Pyno mio tā ewetunug mesup uhete yt kat i atunug sa'ag pykai aikotā aru ta'atunug ehete ehewanikaptia aru eiminug sa'ag kahato hap po'ypyi e Iesui haryporia wak haria pe topiat ho'opot hap turan.

Iesui Auka Hap

Mateu 27.33-44; Maku 15.22-32; Iuwāu 19.17-27 Piat Ewy

³²Mi'i hawyi i'ewyte typy ok yt naku i sese nug haria miit'in pot'auka haria miit'in potsero'ok takaria ta'atueroto yity'ok kape i'atu'uka Iesui wywuat hamo. ³³Mi'i hawyi put'ok i'atu'e itote mekewat yity'ok sa'ag note mekewat yity'ok nu kawiat miit akag kag ewywuat hap tote hawyi ta'atupehik ta'yn Iesui imoheg hap ko'i wo te'aria'yp posak ete. Mi'i hawyi ta'atupoī'am ywaibe.

Mi'i hawyi ta'atupehik wy mekewat typy ok yt naku i sese nug haria wy ta'atu'aria'yp posak ko'i ete hawyi ta'atupot'am wētup ok Iesui po sese kai hawyi wētup ok ipo ran kai. ³⁴Mi'i hawyi Iesui to'e Tupana pe -Ui'ywot waure wo ereine'en no uhewanikaptia minug sa'ag kai hap atiky'esat katupono yt ta'atukuap i uwe sese uwe Uito Ta'atu'mi'auka e Tupana pe. Mi'i hawyi Iesui esokpe ta'atuhep ta'yn hawyi te'eruwemahara ra'yn hesokpe kyi'at hamo aikotā waku hesokpe ta'atupat'ok hamo.

³⁵Mi'i hawyi irania'in te'eraha'at aat Iesui ewowi. Mi'i hawyi to'ywania Iuteuria ywania i'atuehay sa'ag kahato Iesui ete -Ta'i irania'in toi'atuehakyera'at kuap wen ma'ato yt hesaika hin i tuwehakyera'at hamo i'atu'e. Mi'i hawyi i'atu'e Iesui pe -Pywo pe ti En Tupana Mipo'oro uruporekuat nuat pote waku ewewi erehakyera'at hawyi erehep to e'aria'yp posak pyi i'atu'e. ³⁶Surara'in i'ewyte Iesui moweuka'i sa'ag haria tukupte'en itote. Mi'i hawyi surara'in hum sapo hy ewywuat ma'ato yt naku i rakat nop takat ne'i. ³⁷Mi'i hawyi -Pyno En ai'ywania porekuat pote erehakyera'at ro i'atu'e tope surara'in. ³⁸Mi'i hawyi Morekuat Piratu tiwan na'yn -Mi'i Miit ri Iuteu Ywania Porekuat Koro e tomiwan me hawyi toipehik Iesui akag apy tote aria'yp posak ete.

Typy Ok Miit'in Mi'auka Wo Tukupte'en Wy

³⁹Mi'i hawyi mekewat wētup ok mekewat miit auka hat yt nakuat i tomoweuka'i haype Iesui wētup aria'yp posak pyi -Pywo ti rat En nyti pywuat Tupana Mipo'oro pote uruhep to mesuwe pyi hawyi uruehakyera'at ro En i'ewyte erehakyera'at ro meiūpe pyi aria'yp posak pyi e Iesui pe. ⁴⁰Mio tā to'e hawyi wētup ok Iesui po sese kawiat yt nakuat i mio tā to'e Iesui moweuka'i hat pe -Yt naku i mi'i tā ere Iesui

pe e. Yt ereken'ë i apo Tupana pupi e. Pywo pe ti ai'apiheg aiminug sa'ag po'ypyí mesuwat aria'yp posak ko'i ete e. ⁴¹Ta'i aiminug sa'ag upi ai'auka ai'apiheg hamuat wen ma'ato Iesui yt kat i hin i sa'ag tutunug pykai toine'en to'apiheg hawe iku'uro hamuat e. ⁴²Mi'i hawyi Iesui pe to'e -Mehin e yt uiwaure tei'o En karapei ereine'en Wuat'i Miit'in Potypot nuat turan e. ⁴³Mi'i hawyi Iesui tiwesat ra'yn -Pywo pe ti mesup e'at pe ereine'en uuiwywo uhetama sese pe e Iesui tomohey pakup takat pe mekewat sa'awy'i miit'in auka hat pe aria'yp posak pyi.

⁴⁴Mi'i hawyi atposake put'ok e hawyi wätym kape put'ok e myë'ym ora turan i'ypyryp kahato wätym ewy mesuwat yi tote. ⁴⁵Aat yt hëtyhot hin i mesuwat yi tote hawyi mekewat Tupana motypot yat e'oken'ypy sokpe kawiat hiot'e kahato myasetpuo yi kape. ⁴⁶Mi'i hawyi aria'yp posak pyi Iesui to'e tehay pirik wo Tupana pe -Papai e epo pe ra'yn atoiat Uipa'âu e. Mio tã to'e ipyhu tek ta'yn hawyi iku'uro ra'yn. ⁴⁷Mi'i hawyi wëtup ok surara'in akag ta'akasa yne hawyi tuwehum kahato Tupana pe -Pywo pe ti Meiü Miit Iesui waku kahato rakat are e. ⁴⁸Mi'i hawyi irania'in seha'at haria ikuap ta'yn aikotã aikotã Iesui iku'uro waku hap ewy hawyi te'era'aipok ta'yn ta'atu'yat ko'i kape. Ma'ato i'atuwat turan te'erepoti'a petek petek kahato muap upi -Paa uruto'e paa uruto'e e hamo luteuria eko ewy. ⁴⁹Mi'i hawyi Iesui wywuaria typy'i kahato rakaria yi wato Karireia pywiaria te'eraha'at kahato Iesui ku'uro hap kape pya pyi aria'yp posak ko'i kai tukupte'en wen ma'ato itote pyi te'eruweha'at yne aikotã Iesui ku'uro turan hap kape.

Iesui Syp Hap

Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Iuwãu 19.38-42 Piat Ewy

⁵⁰Toine'en itote wëtup ok miit luse e hap het rakat tawa Arimateia kaipywiat. ⁵¹Iuse ti waku kahato rakat. Mi'i ti miit'in mimotypot kahato -Tupana topyhu'at irane Miit'in Porekuat nuat e hap ekatup hat luse. Sa'awy'i toine'en irania'in wo'onapin haria py'asetpe karãpe -Yt naku i kahato Iesui pote waku wati'auka mi'i i'atu'e turan ma'ato luse -Yt naku i wati'auka Mi'i Miit e itote. ⁵²Mi'i hawyi Iesui iku'uro hawyi Iuse toto morekuat Piratu kape hawyi tohëtup -Etum no Iesui piit uhepe isyp hamo e. ⁵³Mi'i hawyi morekuat Piratu -Waku e hawyi Iuse tihep ta'yn Iesui piit aria'yp posak pyi hawyi tohuwy ra'yn sokpe ikahu rakat ho'owoity rakatno. Mi'i hawyi totopag na'yn ipiit wo'osyp hawe nu wato ka'a pe aikope yt uwe i syp hawe nu ka'a miit'in minug pakup we totopag. ⁵⁴Toisyp ta'yn Iesui wätym yt pya i turan. Waku ta'atunug yne ra'yn yne ra'yn katupono muki'ite Tupana motypot hamuat hap e'at. Muki'ite yt ipotpap i hap e'at pe Tupana yn motypot hamuat hap e'at. ⁵⁵I'ewyhte haryporia'in Iesui wywuaria yi Karireia kaipywiaria tuwat luse wywo Iesui syp hap kapiat te'era'akasa hamo. ⁵⁶Mi'i hawyi te'era'aipok ta'yn

ta'atu'yat ko'i kape mohag ikamhig se rakat ky'i'at hamo Iesui piit pen hamo. Ma'ato muki'ite Tupana motypot e'at turan te'eremohy ra'yn miwan enoi hap ewy.

Mateu 28.1-10; Maku 16.1-8; Iuwāu 20.1-10 Piat Ewy

24 ¹Mi'i hawyi hunete mytu'u e'at pe haryporia'in sa'awy'i wuat Iesui wywuaria irania'in haryporia'in wywo tuwat Iesui syp hap kape mohag hy ikamhigse kahato rakat wywo ipiit pen hamuat luteu ywania eko ewy. ²Put'ok i'atu'e hawyi mekewat nu ka'a hap ete isyp hap ete hawyi yt kat i te oken'ypy nu kawiat sa'awy'i ewy toine'en itote ma'ato tuwe'okenhyp'ok pe ra'yn ta'atupuēti Iesui syp hap. ³Mi'i hawyi Iesui emiit'in haryporia kawiat tuwehyt'ok ta'yn wo'osyp hawe mekewat yi ka'a pe hawyi ma'ato Iesui piit yt ta'atupuēti hin i itote. ⁴Mi'i hawyi te'eruw Janetup kahato ipiit weityk hap etiat turan te'eruwemoherep ta'yn i'atupy'asetpe typy ok ihainia atipy kaipywiat suut haria. I'atuesokpe hētyhot kahato wywo te'eruwemoherep ta'yn. ⁵Mi'i hawyi haryporia'in i'atupupi te'eroken'ē kahato hawyi yi kape ne'i hewo gen'ē pono. Mi'i hawyi wemoherep haria atipy kaipywiaria te'ero'e i'atuepe -Kat pote ieine'en hat eweikat wo'osyp hawe map haria py'asetpe apo i'atu'e. ⁶Ta'i Iesui yt uwe i meīūpe katupono toine'en i ra'yn aikotā i'e hap ewy i'atu'e. Waure ewe'le apo ra'yn kat som i'e ehapiat eweikupte'en tawa Karireia pe turanuat aikotā Iesui to'e -Myē'ym e'at hawyi arētem gu'uro pyi e hap apo i'atu'e. ⁷Ta'i mio tā i'e hap ewy topyhu'at mesup i'atu'e. Mio tā to'e ehepe -Pyno irania'in yt nakuaria i ui'auka wyti aru e. Mi'i hawyi uiku'uro miit'in ekawiatno ma'ato myē'ym e'at uiku'uro sese hawyi areine'en i ra'yn gu'uro po pyi e ti ra'yn kue Iesui ehepe yi Karireia pe turan i'atu'e atipy kaipywiaria haryporia'in me. ⁸Mi'i hawyi haryporia'in te'eruw Janetup sa'awy'i wuat Iesui e hap kape hawyi tuweno'ē ra'yn isyp hap kaipyi. ⁹Mi'i hawyi te'era'aipok Iesui potmu'eria kape 11 ok takaria kape i'ewyte irania'in Iesui emiit'in me hawyi put'ok i'atu'e hawyi te'era'akasa hap ta'atuhenoī -Iesui ti toine'en i ra'yn an tuwētem na'yn gu'uro pyi ti an i'atu'e. ¹⁰-Pywo Iesui toine'en i'atu'e mana Maria yi Matarena kaipywiat i'ewyte mana Iuanā hawyi wētup ok mana Maria Iesui potmu'e Tiaku ty i'ewyte irania'in haryporia'in sa'awy'i wuat haria Iesui syp hap akasa haria. Mi'iria ti te'era'aipok hawyi ta'atuhenoī yne ra'yn Iesui potmu'eria pe. ¹¹Mi'i hawyi ipotmu'eria pe haryporia'in henoī yne atipy piaria e hap ko'i hawyi -Heso kahato mana'in i'atu'e haryporia'in me. Yt ta'atumohey hin i. ¹²Ma'ato Peteru tikuap hawyi meremo teput ra'yn Iesui syp hap kape teha'at hamo. Put'ok to'e hawyi i'ywy't'okpypuo teha'at. Teha'at hawyi Iesui suwy hap sokpe yn toipuēti itote. Mi'i hawyi ta'aipok ta'yn to'yat kape ma'ato tuwan Janetup kahato ta'akasa hap ko'i etiat.

Iesui Potmu'eria Tawa Emau Kape
Maku 16.12-13 Piat Ewy

¹³I'ewynte mekewat mytu'u e'at pe tuwat ra'yn typy ok Iesui potmu'eria tawa hit Emau kape tawa wato Ierusarēi kaipyi. Tawa hit Emau yt pya hin i Ierusarēi pyi. Wātym'i hap kaipyi wātym hap kape hap ewy wahewyry muap upi hap ewy ta'atuhewyry. ¹⁴Mi'iria to'oehay kahato to'ope yne ta'atu'akasa hap Iesui ku'uro hap ete ta'atuehay muap upi. ¹⁵Mi'i turan Iesui put'ok e i'atuwywo tewyry hamo. ¹⁶Ma'ato yt ta'atukuap i uwe sese Iesui hap. Te'era'akasa ra'yn wen ma'ato yt ta'atukuap i sese uwe Iesui katupono Tupana minug yt ta'atukuap i uwe. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Kat ewei'e ehelay eiwo'ope eikohyewyry hap upi uhyt'i'in e. Kat pote paa ewei'e. Yt eweipiit i haria eiperia e. ¹⁸Mi'i hawyi wētup ok ihainia mehina Keupa e hap apo e Iesui pe -En ni Ierusarēi miat ieine'en porap i hat apo e. Yt etikuap i te apo aikotā tokosap Ierusarēi me e'ihat'ok pe turan apo e. ¹⁹Mio tā to'e hawyi Iesui apo e -Aikotā som tokosap itote e. Mi'i hawyi toiwesat -Sa'ag kahato ta'atunug na'yn itote wētup ok ete mekewat Iesui ete mekewat tawa hit Nasare kaipywiat hat ete e. Ta'i Tupana ehay enoi hat kahato e. Pywo pe ti iminug ko'i iwato kahato tutunug yt uwe minug ewywuat i e. Waku kahato Tupana wywuat i'ewynte miit'in miit'in wanetup hawe i'atu'e. ²⁰Miit'in powyry rakat pykai ahepa'i koro ko'i i'ewynte ai'akagnia ima'at kahato rakaria wo tukupte'en hawyi ta'atupag Iesui morekuaria ahewanikaptia po pe ra'yn i'auka hamo e. Mi'i hawyi i'atu'e hap upi aria'yp posak ete hawyi ta'atu'auka ra'yn i'atu'e. ²¹-Ta'i uruwanetup hawe ai'ywania Isareu ywania wanikaptia po pywiat ehakjera'at hatno toine'en. Mi'i hawyi koitywy myē'ym e'at tokosap ta'yn iku'uro hawyi i'atu'e. ²²Mi'i hawyi haryporia'in Iesui emiit'in uruwywuaria urumogyt kahato katupono mesup ti hunete tuwat Iesui syp hap kape hawyi yt kat i ipiit ta'atupuēti itote. ²³Mi'i hawyi te'era'aipok uruewawi hawyi mio tā i'atu'e uruepe -Mesup ta'yn tuwemoherep ta'yn atipy kaipywaria uruewawi i'atu'e haryporia'in te'era'aipok hawyi i'atu'e. ²⁴Mi'i hawyi irania'in uiwryria'in tuwat ra'yn haryporia'in mienoi kuap hamo sio pywo sio yt kuap hamo. Mi'i hawyi Iesui syp hap te'era'akasa haryporia'in mienoi ewywuat ta'atupuēti itote wen ma'ato Iesui piit sese yt ta'atupuēti hin i i'atu'e Iesui pe yt ikuap i te turan. ²⁵Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Are paĩ kat poteĩ yt eweimohey i te sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi haria miwan miat e hap ko'i apo e. ²⁶Ta'i sa'awy'i wuaria Tupana ehay wan haria ta'atuhanoi kahato Mi'i Miit ete e. Mio tā i'atu'e sa'awy'i -Tupana Mipo'oro Ahehakjera'at toho'opot kahato aru toho'opot kahato ra'yn hawyi miit'in mi'auka wo topyhu'at. Mi'i hawyi ta'aipok atipy kape i ra'yn teētyhot hap kape ira'yn e. ²⁷Mi'i hawyi Tupana ehay moherep

hat akag Muisei miwan kaipyi I'ewyite yne Tupana ehay moherep haria mienoi kaipyi tohenoi i'atuepe tuwepiat muap tote. ²⁸Mi'i hawyi tuwat i tawa hit Emau kape hawyi yt pya i tawa hit Emau kai hawyi Iesui to'e i'atu'e pe -Pyno meiūran irane uhyt'i'in e. ²⁹Ma'ato -Yt mehin eropyhu'at ro mesuwe uruwywo katupono wātym na'yn i'atu'e Iesui pe. Mi'i tupono topyhu'at topotmu'eria wywo ma'ato yt ta'atukuap hin i te uwe hap. ³⁰Mi'i hawyi Iesui tenuk i'atuwywo turan man teneg totat hawyi -Waku e Tupana pe hawyi toipik aikotā sa'awy'i wuat ewy hawyi tutum na'yn i'atuepe. ³¹Toipik mekewat man teneg topo wywo sa'awy'i wuat ewy hawyi meremo ta'atukuap ta'yn uwe hap hawyi Tupana tomog na'yn yt i'atueha pytig i hap ewy hawyi meremo ta'atukuap Iesui itote hawyi tuweityk ta'yn i'atupy'asetpyi Iesui. ³²Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Pywo pe ti rat Ai'akag Iesui ihay turan aria ewy aipy'a pe toine'en muap upi ihay aiwywo turan i'atu'e. ³³Mi'i hawyi meremo te'era'aipok ta'yn irania'in Iesui mohey haria kape tawa wato Ierusalēi kapiaria enoi hamo. Put'ok i'atu'e itote hawyi ta'atupuēti ra'yn mekewat 11 ok takaria irania'in ipotmu'eria wywo. ³⁴Put'ok i'atu'e hawyi itotiaria te'ero'e typy ok takaria pe -Pywo pe ti rat tuwētem na'yn Aika'iwat Iesui katupono tuwemoherep ta'yn mesup Simau me i'ewyite uhepe e. ³⁵Mi'i hawyi mekewaria Emau kaipywiaria ta'atuhenoī aikotā muap upiat Iesui tuwemoherep i'atuepe. -Pywo urutenuk hap turan toipik aheman aikotā Iesui tipik man sa'awy'i wuat man imipik hap ewy hawyi uruikuap ta'yn uwe Iesui i'atu'e. ³⁶Mio tā ta'atuhenoī turan tuwemoherep ta'yn Aika'iwat Sese Iesui i'atupy'asetpe. Mi'i hawyi to'e topotmu'eria pe -Tupana eimowepiit uiwyrīa'in e.

Iesui Imoherep Topotmu'eria Pe

Iuwāu 20.19-23 Piat Ewy

³⁷Mi'i hawyi ma'ato -Miit ehog i'atu'e ta'atuwanetup hawe te'eroken'ē kahato hawyi Iesui pupi. ³⁸Mi'i hawyi apo e -Kat poteī eweiwanetup kahato kowo'i kowo'i eipy'a pe yt kat i eiwepiit hap wywo e. Kat poteī tig yt eweimohey i te uheine'en gu'uro pyi hap e. ³⁹Pyno uimohey ro e. Eiweponug no uipiit ete uipiit suk hap ko'i ete sio Uito sio yt e. Uito rat eweha'at ro yt miit ehog hin i Uito katupono uikag ko'i wywo uipiit pu'i wywo areine'en e topotmu'eria pe. ⁴⁰Mio tā to'e hawyi toimoherep ta'yn topo suk hap ka'a ko'i topy suk hap ka'a ko'i hawyi -Uito ti rat uimohey ro eipe e. ⁴¹Ma'ato niatpo kahato imohey hamuat ipotmu'eria. Te'eruwanetup kahato itote i'ewyite i'atuwepiit kahato ra'yn. Mi'i hawyi Iesui apo e i'atuepe yt ta'atumohey i pote -Toine'en apo meiūpe eimi'u uiwyrīa'in e. ⁴²Mi'i hawyi pira iwyp takat ta'atupuēti hawyi ta'atuium na'yn Iesui pe. ⁴³Mi'i hawyi Iesui tu'u ra'yn topotmu'eria ehamo miit Uito hap moherep hamo.

Iesui Timoherep Topotmu'eria Pe Yne Sa'awy'i Wuat Hap Etiat

⁴⁴Tutu'u hawyi po'og Iesui to'e temiit'in me -Sa'awy'i areine'en eipy'asetpiat turan ahenoi kahato ehepe aikotã aru topyhu'at uhete hap. Mesup e'at pe ahenoi teran aha'ase'i Muisei miwan kaipyi Tupana ehay enoi haria miwan kaipyi yne uhetiati e. I'ewyete morekuat Tawi wepy hap miwan kaipyi uhetiati yne atimoherep teran yne uhetiati e. Koitywy topyhu'at ra'yn yne i'atumienoi yian miati uhetiati hap ewy e. ⁴⁵Mi'i hawyi heremo yn na'yn i'atuwanetup hawe Tupana ehay Iesui tunug. Mi'i hawyi ta'atukuap kahato ra'yn miwan sa'awy'i wuat kai Iesui etiati hap hawyi heremo ra'yn i'atuepy'a pe yne Iesui ete. ⁴⁶Mi'i hawyi Iesui to'e i -Ta'i miwan sa'awy'i wuat Tupana mimoherep tohenoi kahato uhetiati aho'opot hap etiati uiku'uro hawyi myë'ym e'at uiku'uro ra'yn hawyi areine'en i hap e Tupana miwan me sa'awy'i wuat pe e. ⁴⁷Ta'i yian me Tupana henoi kahato uhetiati tehay wan haria po wo aikotã aru ta'atuheno i kahato tesaika hap wywo torannia ywania pe aikotã waku miit'in te'eruwemorem Tupana kape i'atuminug sa'ag hap ko'i kaipyi uheta upi hap tohenoi miwan me e Iesui. Waku tawa Ierusarëi me toha'awynug na'yn mesuwat sehay wakuat hawyi waku yne ywania kape ta'atuheno i Uha'yru ete e Tupana miwan me e. ⁴⁸-Pyno eipe ti eweikuap ta'yn uheine'en gu'uro pyi hap uhowowi ewei'akasa hawyi e. ⁴⁹Pyno Tupana miky'esat ewy atum ehepe Tupana Pa'âu eimoesaika hamuat e. Ma'ato waku meïüpe tawa Ierusarëi me eweikupe'en hawyi meïüran areto hawyi atum aru ehepe Tupana Pa'âu eimoesaika kahato uipotpap nug hamuat hap e topotmu'eria pe Iesui.

Maku 16.19-20 Piat Ewy

⁵⁰Mi'i hawyi Iesui tioto ra'yn topotmu'eria tawa wato Ierusarëi myi tawa hit Petania kape. Mi'i tote ipo ko'i ywaiti pe tutunug hawyi -Tupana etipowyro uimohey haria wuat'i e'at pe eti'atupoityro mi'iria ahëtup e. ⁵¹Mi'i to'e Tupana pe turan Iesui ta'am na'yn atipy kape. ⁵²Mi'i hawyi ta'atumotypot kahato itote Tupana hawyi te'era'aipok ta'yn tawa wato Ierusarëi kape i'atuwepiit sakpo hap wywo. ⁵³Put'ok i'atu'e hawyi te'eropyhu'at Tupana motypot yat hawe hawyi -Waku kahato En Tupana ta'atu'e itote aat ka'ap.

Iuwãu

Iuwãu Miwan

João

1 ¹Uito Iuwãu ti ahenoi teran Aika'iwat sa'awy'i ieine'en hap etiat. Sa'awy'i sese turan mesuwat wuat'i nug hap e'yian mete ti Aika'iwat Iesui toine'en Tupana kai te. Sa'awy'i sese wuat'i owakai te Aika'iwat set Tupana Ehay Moherep Hat toine'en are. Tupana kai toine'en sa'awy'i i'ewyte Tupana wo toine'en mekewat Tupana Ehay Moherep Hat are. ²Mesuwat wuat'i nug hap e'yian me te mekepe te toine'en Tupana kai te Aika'iwat. ³Sa'awy'i yne inug hap e'at turan Tupana mesuwat mytyyp nug hat toine'en. Ta'i mi'i turan toine'en Sehay e hap het rakat wētup Aika'iwat set. Tupana yt kat i tutunug mesuwat rotiat Aika'iwat yt uwe i itote pote. Mekewat Aika'iwat Sehay wētup set toine'en itote yne nug hap e'at turan. Mi'i wywo yne nug hat Tupana toine'en. Pywo Aika'iwat yt uwe i mekewat e'at pe pote yt kat i toine'en kat kat ko'i iminug hap. ⁴Aika'iwat wētup set Sehay e hap ētyhot hap yne iminug ko'i moieine'en hamuat. Mi'i hawyi hētyhot hap put'ok e yne miit'in ete i'atumohot'ok hamo. ⁵Pywo pe ti Mi'i ētyhot hap i'ypyryp we teke imoētyhot hamuat. Mi'i hawyi Aika'iwat ētyhot hap i'ypyryp hap yt hasep kuap i. ⁶Nimo sese turan Tupana to'e -Pywo ti atipo'oro aru Uha'yru miit'in atuehakyera'at hamo e ma'ato waku sa'awy'i atipo'oro wētup ok uha'yru e'yian miat huut hap etiat enoi hamo e. Mi'i ti Iuwãu e iwat het e. ⁷Mi'i hawyi Iuwãu timoherep miit'in me mekewat Hētyhot e hap sese rakat uut hap etiat. Ta'i Iuwãu heno i miit'in me mekewat mi'i tētyhot hap wywo tuut irane miit'in atuehakyera'at hamo ta'atumohey pote. Tohenoi aikotã mekewat Ariäty Sese e hap het rakat ti'atumoieine'en kuap miit'in ta'atumohey pote hap e. ⁸Iuwãu yt mekewat ariäty i are ma'ato mekewat Ariäty Sese e hap het rakat uut hap moherep hat toine'en Iuwãu. ⁹Mi'i miit' topyhu'at Ariäty Sese. Tuut wyti aru yne miit'in ieine'en hap moētyhot hamuat. ¹⁰Mekewat miit' nimo pyi toine'en. Kat kat ko'i

mesuwat rotiat inug hat toine'en. Ma'ato mesuwat rotiaria yt ikuap i uwe. ¹¹Aika'iwat tuwemoherep sa'awy'i to'ywania luteuria ywania ehakyera'at hamo ma'ato yt ta'atumohey i yt ta'atuky'esat i Iesui ta'atuehakyera'at hat ta'atuporekuatno. ¹²Ma'ato tukupte'en imohey hanuaria. Mi'iria te'ero'e ta'atupy'a pe -Woromohey kahato En Iesui. Ereke ro uipy'a pe e haria pe aru Tupana to'e -Pywo ti rat koitywy woronug en mesup uha'yru sese wo uhaki'yt sese wo e aru ahepe Iesui mohey haria pe. ¹³Mio tā wato'e pote Tupana ai'ywotno topyhu'at. Tupana yn aimoherep kuap tosa'yru'in wo tosaki'yt'in no. Mesuwe toine'en ai'ywot aiwemoherep hap kaipyi. Ma'ato watimohey hawyi Ai'ywot atipy piat toine'en ai'ywotno. Yt aiwekaipyi i watopyhu'at kuap Tupana mepyt'in no. Yt watuwemoherep kuap i aiwekaipyi Tupana mepyt'in no katupono Tupana kaipywiat yn imepyt'in wo te'eruwemoherep.

Iuwāu Mienoi Iesui Etiat

¹⁴Mekewat Sehay e hap het rakat Iesui ai'ewywuat tuwemoherep miitno aipiit ewywuat tuwemoherep. Mi'i hawyi wateha'at kuap i hētyhot atipy kaipywiat Tupana sa'yru wētup yn kape. Mi'i hawyi toine'en aipy'asetpe. Put'ok e mesuwe hegyi'at hap moherep hamo. Mi'i ti Wakuat Sese toine'en. Hāpyk hap yn tuete. Pywuat rakat toine'en. ¹⁵Ha'awyte te ti Iuwāu mekewat wo'oset'ok hat henoi henoi kahato miit'in me Mekewat miit etiat. Mio tā e miit'in me -Meipe ra'yn tuut irane uhewat'ypmo wētup ok uheine'en hap e'yian me te wuat ieine'en hat e. Mi'i suut hanuat wyti po'og po'og wakuat uikawiat e. ¹⁶Ta'i mi'i miit po'og kahato uikai rakat katupono Mi'i ti aru hegyi'at hap kaipyi aipoityro kahato hap watipuēti e. ¹⁷Nimuat aha'ase'i Muisei wyti henoi kahato wai'e hap ahepuo ma'ato mesup ti koitywy Aipotypot Tupana Mipo'oro Sese Iesui ra'yn henoi kahato ahepuo tegyi'at hap sese pywuat sehay e. ¹⁸Ta'i yt karamuo i ti miit'in te'era'akasa kuap Tupana sese kape. Ma'ato Tupana Sa'yru ta'akasa kahato Tupana kape. Ha'yru ti put'ok e hawyi Tupana moherep ahepiat hamo toine'en. Katupono mi'i to'ywot yatypepywiat suut hat e.

¹⁹Mi'i hawyi mekewat luteu ywania akag ko'i tawa wato Ierusalēi miaria gupte'en haria ti'atupo'oro ra'yn pa'iria ase'i Irewi emiarirul'in mekewat wo'oset'ok hat Iuwāu kape apo i'atu'e hamo -Uwe sese kahato kahu en uhyt i'atu'e hamo. En apo Tupana Mipo'oro uruporekuatnuat ra'yn sio yt i'atu'e. ²⁰Ma'ato toi'atuwesat kahato heremo kahato -Uito ti yt Tupana mipo'oro wuat'i miit'in ka'iwatnuat hin i e i'atuepe. ²¹Mio tā e pote -Uwe sese pyno en sio apo sa'awy'i wuat aha'ase'i Tupana ehay moherep hat Eria put'ok e i ra'yn atipy kaipyi apo pyno i'atu'e. -Yt mi'i i ti uito e. -Sio apo en mekewat Tupana ehay enoi e'yian miat hat urumiekatup sio yt i'atu'e. -Yt mi'i i ti uito e Iuwāu apo e haria pe. ²²-Pyno ehenoi

kahato ro uwe sese en hap katupono urupo'oro haria tikuap teran kahato ti etiat uwe sese en hap i'atu'e. Katupono urupo'ororia haria tikuap teran uwe sese hap i'atu'e. Kat e hap som waku uruheno i etiat i'atu'e e. ²³Mi'i hawyi toi'atuwesat -Nimo te ti mio tā e aha'ase'i Isaia tomiwan me 40.3 pe -Tuut wyti aru wētup ok miit'in atumu'e yahig notiat hanuat e. Yahig notiat tehay pirik wuat wo'omu'e hanuat e. Aiporekuat Tupana mipo'oro uut hamuat moherep hanuat e Isaia sa'awy'i miwan me e Iuwāu. ²⁴I'ewyite luteuria akag ko'i miit'in napin haria ta'atupo'oro Iuwāu kape apo i'atu'e hamo. ²⁵-Mehin i'atu'e pyno en yt Tupana mipo'oro wuat'i porekuatnuat i pykai kat pote pyno eti'atuset'ok ai'ywania y'y wo i'atu'e. Uito yt Eria i ere yt Tupana ehay moherep hat aimiekatup ere pykai kat tupono i eti'atuset'ok set'ok ai'ywania y'y wo i'atu'e. ²⁶Mi'i hawyi Iuwāu ti'atuwesat -Uito ti woroho'oset'ok y'y wo e. Ma'ato toine'en eipy'asetpe wētup ok yt eimikuap i te e. ²⁷Mi'i miit ti uhewat'ypmuat tuut irane. Mi'i miit waku sakpo e rakat po'og waku kahato uikai e. Pywo ti uiwat uhewaku hap yt put'ok e hin i ipy saity pok hamo e Iuwāu Iesui waku kahato hap moherep hamuat. ²⁸Mekewat e'at pe Iuwāu timoherep kahato miit'in me tehay Aika'iwat etiat yt pya hin i tawa Petania pyi Iutāu hy sakpo aikope miit'in toi'atuset'ok hap tote.

Mateu 3.13-17; Maku 1.9-11; Iruka 3.21-22 Piat Ewy

²⁹E'ihat'ok pe Iuwāu ta'akasa Iesui uut tewowiat hap kape. Mi'i hawyi to'e temiit'in me -Eiweha'at ro e. Meipe tuut ra'yn Tupana mipo'oro ihū ewywuat put'ok e yne miit'in minug sa'ag hap moweityk hamuat e. ³⁰Pywo ti meipewat miit wyti uimienoi sa'awy'i wuat ewywuat aikotā are'e -Uhewat'ypmuat wyti mi'i miit ma'ato uhe'yian miat pykai mi'i ti meipe tuut ui'e hap ewywuat e. Pywo uhewat'ypmo tuut wen ma'ato sa'awy'i toine'en mi'i uhe'yian miat e. ³¹Ma'ato uwe kahato hap mi'i miit sa'awy'i yt atikuap hin i e. Ma'ato ariot miit'in set'ok hamo mi'i miit pu'ap moherep hamo. Isareu ywania tikuap mono hetiat hamo e.

Iesui Weset'ok Hap Etiat

³²Wētup e'at pe Iuwāu ta'akasa Iesui kape hawyi to'e -Ha'awyte neke ara'akasa ra'yn uito Tupana Pa'āu put'ok e ra'yn meiēwat miit ete hawyi topyhu'at i'akag note atipy kaipywiat Pykasu ewywuat tuut hap e Iuwāu miit'in me. ³³Sa'awy'i yt atikuap i mi'i miit ma'ato uipo'oro miit'in set'ok y'y wuat hat Tupana mio tā e uhepe -Meiūran ti aru tuut ewowi miit'in set'ok Uipa'āu wakuatnuat sese hanuat e. Mi'i hawyi uipa'āu topyhu'at aru ipiit ete hawyi aru etikuap ta'yn mi'i miit uimipo'oro ra'yn miit'in set'ok Tupana Pa'āu wywuat hanuat e Iuwāu me e. ³⁴-Mi'i kape ti uito ara'akasa ra'yn mi'i tupono aheno i hamuat ehepuo -Mi'i miit ti Tupana sa'yru sese ra'yn are e wo'oset'ok hat Iuwāu i'atuepe.

³⁵Wētup e'at tokosap hawyi Iuwãu wo'oset'ok hat toine'en i ra'yn Iutãu hy ēpeke typy ok topotmu'eria wywo. ³⁶Mi'i turan ta'akasa i ra'yn Iesui ikosap turan hawyi to'e topotmu'eria typy ok pe -Eiweha'at ro e meke ti ra'yn tokosap Tupana Hũ e. ³⁷Hemiit'in tikuap ta'yn hawyi tuwat ra'yn Iesui upi. ³⁸Mi'i turan Iesui teha'at tosaipepe toupiat ò'ē haria kape. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Kan eweikat uhyt'i'in e hawyi te'ero'e -Wo'omu'e hat aikopeĩ ereine'en i'atu'e. Ma'ato ta'atupusu puo Irapí i'atu'e aikopeĩ ereine'en i'atu'e. ³⁹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Eweiwat ro uhupi hawyi mono atimoherep aikope uheine'en hap ehepuo e Iesui. Mio tã e hawyi tuwat ra'yn Iesui upi aikope heine'en hap kape. Mi'i hawyi itote put'ok i'atu'e wätym'i turan. Mi'i hawyi itote tukupte'en i'atuewätym na'yn Iuwãu potmu'eria typy ok takaria. ⁴⁰Mi'i hawyi wētup ok Iuwãu potmu'e Ātere e hap het rakat toine'en porap'i Iesui wywo. ⁴¹Mi'i hawyi Iesui etiat toikuap hawyi meremo Ātere toto ra'yn toyke'et puēti hamo. -Simau e atipuēti ra'yn wyti Tupana Mipo'oro Aiporekuatnuat e ma'ato topusu puo -Atipuēti ra'yn wyti ahemesia e Simau me. ⁴²Mi'i hawyi Ātere tioto toyke'et Iesui kape hawyi Iesui to'e iyke'et pe -En ni Simau Iuwãu sa'yru e ma'ato eset pakup atum epe mehin e. Koitywy ti aru Nu e ra'yn eset e Iesui. Ma'ato topusu puo Iuteuria ywania pusu puo Sewa eset e ma'ato Kereku pusu puo Peteru eset e.

Wiripi Toterut Natanaeu Iesui Kape

⁴³Wētup e'at hawyi Iesui toto teran i ra'yn te'yi Karireia kape. Muap upi toipuēti ra'yn Wiripi e hap het rakat. Mi'i hawyi Iesui to'e Wiripi pe. Eriot ro uhupi e. ⁴⁴Meimuēwat myē'ym ok takaria wyti Wiripi hawyi Ātere hawyi Peteru tawa Pesaita kaipywiaria. ⁴⁵Wiripi tikuap ta'yn Iesui hawyi toto ra'yn towy ok Natanaeu puēti hamo. Toipuēti hawyi to'e -Are paĩ koitywy watipuēti ra'yn Tupana Mipo'oro Aiporekuatnuat sese mekewat sa'awy'i wat Muisei miwan miat mienoi ewy mekewat Tupana ehay nimuat e'yian miat miwan miat mienoi ewy e. Mi'i miit ti Iesui e hap het rakat mekewat mehin Iuse sa'yru e. Mi'i ti mekewat tawa Nasare kaipywiat e. Wiripi towy ok Natanaeu pe. ⁴⁶Mio tã e hawyi Natanaeu to'e -U e eso mehin e uiwanetup hawe yt uwe i rasom tawa Nasare kaipywiat waku rakat e Wiripi pe. Mi'i hawyi -To'iro pyno waku etikuap mono Iesui wakuat sio yt nakuat i hap hamo e. ⁴⁷Ma'ato put'ok e irane turan Iesui ti ta'akasa ra'yn Natanaeu kape hawyi to'e -Meiē meipe ti ra'yn tuut ai'ywania Isareu ywania sese hāpyk kahato rakat e. ⁴⁸Mi'i hawyi Natanaeu to'e Iesui pe -Aikotã tuponoĩ uikuap En Uhyt e. Mi'i pote Iesui tiwesat -Ha'awyte neke ewy Wiripi piat ekay kay hap e'yian mete mekewat Wiku yp ywyt'okpype ereine'en turan eweran turan tig ara'akasa ewowi e. ⁴⁹Mi'i pote Natanaeu to'e Iesui pe -Wo'omu'e hat pywo En ni Tupana Sa'yru sese are. En ni Isareu ywania Porekuat koro e. ⁵⁰Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Pyno meremo uimohey

en mekewat Wiku yp ywyt'okpype ereine'en eweran turan ara'akasa ewowi ui'e hawyi yn uimohey ra'yn e. Pywo pe ti meïüran ti aru po'og po'og mi'i kai hap ewy tuwemoherep ewowi e. ⁵¹Po'og iwato kape ereha'at e. Meïüran era'akasa aru atipy te'okenhyp'ok pe. Mi'i kape ti aru tuwat tuwat yi kaipyi Tupana potpo'ororia atipy piaria i'ewyte te'era'aipok aipok aipytyp kape e. Uito ti mekewat muap atipy kape e. Uito mi'i ui'e hap era'akasa hawyi po'og uimohey hap topyhu'at mekewat -Ara'akasa en eweran turan Wiku yp og me ui'e hap kawiat e Iesui.

2 ¹Myẽ'ym e'at hawyi te'eruwa'atunug miit'in tawa Kana pe yi Karireia pe. Mi'i tote ta'atunug ienuk hap katupono typy ok wo'okyi'at hap e'at ta'atunug itote. Iesui ty wy toine'en itote. ²I'ewyte Iesui hemiit'in wywo ta'atuwenka i'atuwo'okyi'at hap ienuk hap kape. ³Mi'i turan ma'ato Uwa sapo hy ta'atumo'ẽ yne ra'yn mi'i pote Iesui ty to'e -Yt kat i ra'yn wyti Uwa sapo hy meïüpe Uimepyt e. ⁴Mi'i pote Iesui to'e -U mana kat som etiky'esat atunug e. Koran te ti yt uipopap i te Tupana esaika hap moherep miit'in miat hamo e toty pe. ⁵Mi'i hawyi ity to'e ienuk nug hat eropat haria pe -Kat e Uimepyt ehepe hap ewy o ewetunug eipo'oro hap oktan e. ⁶Mi'i turan itote 6 kamuti wato nu kawiat ko'i tukupte'en itote miit'in posei hamuat Iuteuria eko ewy. Wẽtup kamuti pe tukupte'en 15 ekuiru'a piat y'y i'atu'e. ⁷Mi'i hawyi Iesui to'e wo'eropat haria pe -Ewei'atuewopyro ro y'y wo kamuti ko'i e. Mio tã e hawyi ta'atupy'atnug yne ta'atuewopyro ra'yn 6 kamuti. ⁸Howopy yne hawyi Iesui to'e i'atuepe -Eweho'osat ro koitywy kamuti piat kurin hawyi eweho'opome'eg no ienuk hap ka'iwat pe e. Mi'i hawyi ta'atuehe'eroto mi'i kape. ⁹Mi'i hawyi ienuk hap ka'iwat hã'ãg na'yn mekewat sapo hy yt y'y hin i ra'yn ma'ato Uwa sapo hy wo ra'yn topyhu'at y'y. Ma'ato yt toikuap i aikope pywiat Uwa sapo hy wo hap ma'ato heropat haria yn ikuap. Mi'i hawyi ika'iwat tikay kay tuwewowi ihary'i rakat nuat. ¹⁰Mi'i hawyi to'e tope -Mehin e sa'awy'i wuat ienuk nug hawe ti uruimo'ẽ miit'in me Uwa sapo hy he rakat e ma'ato wat'ypmo ti i'atu'ok hawyi uruimo'ẽ heïpyt yt he rakat i ra'yn e ma'ato en wyti yt uru'ewy hin i kat pote wat'ypmuat ra'yn po'og he rakat sa'awy'i wuat kai etum uruepe Uwa sapo hy e. Ta'i he sese ti rat mesuwat sapo hy e ihary'i pakup takat pe. ¹¹Yt miit'in mikuap oktan i Iesui ha'awynug itote Uwa sapo hy he rakat y'y kawiat 6 kamuti howopy toimoherep y'y kawiat itote. Sa'awy'i te turan yt karãpe i Iesui timoherep tesaika hap iwato hap nug hamuat mekewat Tupana yn inug kuap hap minug ewy. Sa'awy'i toha'awynug mi'i tã hap tawa Kana pe yi Karireia pe. Toimoherep Tupana esaika hap topiit pywiat wakuap nug kuap hap itote. Mi'i hawyi ipotmu'eria timohey kahato ra'yn ta'atupy'a piat pyi.

¹²Mi'i hawyi ti Iesui toto ra'yn tawa Kana kaipyi tawa wato Kawanaum kape toty to'ywyt'in sese temiit'in wywo. Mi'i hawyi tukupte'en porap'i itote.

Iesui Tihywytip Ra'yn Tupana Motypot Yat

¹³Mi'i turan Iuteuria wa'atunug hap e'at put'ok e irane i ra'yn mekewat te'eruanetup aikotã sa'awy'i Tupana ti'atuhep wanikaptia po pywiat hap e'at. Mi'i hawyi Iesui toto tawa koro Ierusalãe kape. ¹⁴Put'ok e hawyi Tupana motypot hap yat wato pe Iesui teke ra'yn mekewat oken'ypy wato tote. Mi'i turan itote toi'atupuëti hūria Wewato ahup weneru haria Uweiria ko'i weneru haria Pykasu weneru haria sem toi'atupuëti i'ewyite tineiru porera'at haria apyk puaria yparakai ppyke tukupte'en toi'atupuëti. ¹⁵Mi'i pote Iesui tunug haity kawiat i'atu'apiheg hamuat. Mi'i hawyi haity wo toi'atusytpok kahato Tupana motypot yat piat wehūria weneru haria. I'ewyite toi'atusytpok Wewato ahup ko'i Uweiria ko'i Tupana motypot yat pyi. Mi'i hawyi wuat'i etama etineiru pat'ok pat'ok hap yparakai ko'i toi'atu'ãpe'okpun na'yn tohytpok yne tineiru ko'i yi tote. ¹⁶Mi'i hawyi Iesui to'e pykasu weneru haria puo -Ewei'atuporenorem no ehepykasu ko'i Tupana motypot hap yat pyi e. Wai'e yt ewetunug nei'o Uilywot motypot yat weneru'i weneru'i e hap yat no e. Eweiwat ro mesuwe pyi e. ¹⁷Toi'atusopo sopo yne hawyi hemiit'in te'eruanetup ta'yn aikotã sa'awy'i miwan me tohenoi hap kape -Uiky'e hap emotypot etiat aikotã aria ewy uipy'a pe hap ewy e. Atiky'e kahato emotypot yat Tupana e miwan Saumu 69.9 pe. ¹⁸Mi'i hawyi itotiararia Iuteuria te'ero'e Iesui pe -Etomoherep to koitywy eminug iwato rakat. Uwe kahu epo'oro meke tã nug Tupana motypot yat piat hamo i'atu'e. Waku merep hap ewy etimoherep uwe epo'oro hat mi'i nug hamuat i'atu'e. ¹⁹Mi'i hawyi toi'atuwesat -Pyno waku iwato kahato atimoherep ehepe e. Ewei'aporok meiūwat Tupana motypot yat pote ati'ãpe'ok'am i ra'yn myë'yim e'at pe yn atunug i ra'yn e Iesui Iuteuria akag ko'i pe. ²⁰-Eso kahato i'atu'e kat pote sa'awy'i te nagnia tunug niatpo kahato 46 anu pe ta'atunug meiūwat Tupana motypot yat i'atu'e. Aikotã ten pyno etunug kuap myë'yim e'at pe yn i'atu'e. ²¹Ma'ato hã'ãkap wuo Iesui henoi i'atuepe. Mio tã e topiit etiat pe Tupana yat e. ²²Ma'ato Iesui wryia'in i wyti mio tã e hap yt uwe i ikuap ma'ato meiūran Iesui iku'uro hawyi toine'en i ra'yn gu'uro pyi hawyi ta'atukuap ta'yn kat som to'e sese hã'ãkap wuo hap. ²³Mekewat ienuk wato turan Iesui ti'atumoehãite kahato tawa Ierusalãe miaria i'ahuu rakaria. Mi'i pote typy'i kahato itotiararia tipywo ra'yn Iesui kat pote te'era'akasa ra'yn iwat iminug ko'i kape. ²⁴Ma'ato Iesui yt tipywo hin i tomohey i'atuepiat hap katupono toikuap ta'yn yt towat temiit'in sese i hap toikuap. ²⁵Yt uwe i henoi Iesui pe miit'in etiat wen ma'ato toikuap ta'yn miit'in wanetup hap ko'i tuwekaipyi. Toikuap tuwewi miit'in wanetup hap ko'i.

Nikutemu Tuut Ra'yn Iesui Ewowi

3 ¹Toine'en tawa Ierusalãe me wētup ok miit Nikutemu e hap het rakat. Mi'i ti Iuteuria ywania akag i'atunapin koro hat. ²Mi'i ti

wãtym muo Nikutemu toto Iesui kape. Put'ok e Iesui ete hawyi to'e tope -Urumu'e hat e ewat eminug wakuap ko'i yt uwe misepap ewy i ra'yn e. Mi'i pote uruikuap Tupana epo'oro urumu'e hamo hap mehin e. Mi'i pote uruikuap Tupana toine'en ewywo kahato Mehin e Iesui pe. ³Ma'ato Iesui tiwesat -Pywo pe ti are'e epe uwe uwe i'ywaĩ'ĩ pakup'i mi'i haria yn ni te'eropyhu'at Tupana emiitno e. Pywo ti wemoherep pakup i haria yn tukupte'en aru atipy pe aikope Tupana toine'en Morekuatno hap tote are e. ⁴Mi'i hawyi Nikutemu -Yt uwe kuap i ra'yn ten teke pakup i toty ymyẽ pe e. Aikotã som pyno waku watuwemoherep pakup i hap e. ⁵-Mesuwat ui'e hap ti pywo pe are'e. Wemoherep pakup i haria yn ni te'eropyhu'at kuap Tupana emiitno e. Pywo y'y wywo i'ewyete Tupana Pa'ãu kaipyi ewemoherep hawyi yn Tupana mepytno ereine'en e. Mi'i hap ewy yn ni te'eropyhu'at miit'in Tupana mepyt'inno e Iesui. ⁶-Ma'ato to'ywot kaipywiat wemoherep hat ti miit piit kawiat topyhu'at ma'ato Tupana Pa'ãu kaipywiat wemoherep hat ti ipa'ãu me Tupana mepyt ri ra'yn tuwemoherep e. ⁷Kat pote yt hot'ok'e i uimienoi e'ywaĩ'ĩ pakup i ro ui'e hap e Iesui. ⁸-Pyno Tupana Pa'ãu kaipyi yn Tupana mepytno erepyhu'at. Mi'i etiat enoi hamuat niatpo kahato ma'ato aikotã ywytu hewyry tomiky'esat ewy kahato hap ewy e. Ipuehay watikuap kahato wen ma'ato aikope pyi wasere tuut hap yt uwe i ikuap i'ewyete ito hap yt uwe i ikuap. Mi'i hap ewy Tupana Pa'ãu tomoherep pakup i miit'in tomiky'esat ewy e. Yt heremo i Tupana Pa'ãu ywytu ewy ma'ato put'ok e hawyi watikuap Tupana ra'yn Tupana sa'yru wo Tupana saki'yt no te'eropyhu'at e. ⁹Mi'i hawyi Nikutemu to'e -Yt atikuap i te emienoi Uhyt e. ¹⁰-Paĩ are en ai'ywania Isareu ywania mu'e hat koro kahato pykai apo yt etikuap i miowat uimienoi epiat e Iesui. ¹¹-Pywo pe ti ahenoi epe mesuwat urumikuap oktan e. I'ewyete uru'akasa hap oktan ma'ato apo yt etimohey i urumienoi ko'i e. ¹²Miit'in misepap sehay mesuwarotiat puo ra'yn ahenoi epe wen ma'ato mi'i pykai yt etikuap hin i ui'e hap aikotã ten etikuap uimienoi Tupana misepap sehay puo atipy piat ra'yn ahenoi epe pote e. ¹³Yt uwe i mi'i rẽ toto atipy kape. Wẽtup ok yn toto atipy kape hawyi i'ewyete tuut ra'yn meikowo atipy kaipyi. Wẽtup ok yn Mi'i ti Miit'in Yke'et tuut ra'yn atipy kaipyi e.

¹⁴Sa'awy'i aha'ase'i Muisei timopoĩ'am aria'yp posak ete moĩ iã'ãkap imehit rakat mohag wo. Mi'i tutunug yahig note moĩ tok pe moĩ miekatu'u ko'i moehãite hamo ipap tet pupi. Mi'i hap ewy ti aru Miit'in Yke'et ta'atumopoĩ'am aria'yp posak ete e. ¹⁵Mi'i hawyi meĩewat i'atumimopoĩ'am mohey haria wyti wuat'i e'at piat ieine'en hanuaria tukupte'en e. ¹⁶Katupono Tupana ti'atuky'e kahato miit'in haype tutum Tosa'yru wẽtup ok takat i'atuepe e. Mi'i pote uwe uwe imohey mi'i haria wyti aru yt iku'uro sese i ma'ato wuat'i e'at pe ra'yn i'atuehãite hap toine'en e Iesui. ¹⁷Ta'i Tupana tipo'oro Tosa'yru miit'in ehakyera'at

hanuat sese. Ta'i yt miit'in atuma'at yt hamo i Tupana tipo'oro Tosa'yru e. ¹⁸Uwe uwe Ha'yru mohey haria ti Tupana yt ti'atu'apiheg i ma'ato irania'in ti aru yt imohey i haria Tupana mi'atu'apiheg wuatnuaria tukupte'en are. Mi'iria pe wyti aru mio tã e Tupana -Yt nakuaria i sese eipe e katupono Uha'yru uimium pun haria eipe e. ¹⁹-Atum kahu ra'yn Uha'yru ariäty ewy ehepe mekewat muap uhewowiat moherep hamuat wen ma'ato yt eweiky'esat i Uha'yru ariäty ewywuat e. Yt naku i eipe e katupono po'og i'ypyryp hap ne'i mi'i haype eweiky'esat are katupono eiminug sa'ag hap nug hap po'og eweiky'esat i'ypyryp wiat haype e. Mi'i pote i'ypyryp we yn eweikupte'en e. ²⁰Yt nakuap i nug haria yt iky'esat i ne'i ariäty e. Ta'atuky'esat pya kahato ta'atukawiat hëtyhot hap katupono ta'atuminug sa'ag ko'i moherep hap yt ta'atuky'esat i haype e. ²¹Ma'ato irania'in wakuap nug neran haria tō'ë tō'ë ariäty kape katupono ta'atuky'esat ta'atuminug wakuap ko'i Tupana esaika hap wywuat tuwemoherep hap e Iesui Nikutemu pe.

Iuwāu Tinapin Miit'in

²²Meiūran hawyi toto Iesui yi luteu kape topotmu'eria wywo. Mi'i hawyi toine'en mot'i itote topotmu'eria wywo. Mi'i tote ta'atuset'ok kahato miit'in y'y pe. ²³Mi'i turan wo'oset'ok hat Iuwāu ti'atuset'ok miit'in tawa hit Enū pe yt pya hin i tawa Sarim kai katupono toine'en y'y iwato rakat itote. Mi'i kape tō'ë tō'ë miit'in Iuwāu kape te'eruweset'ok y'y piat hamo. ²⁴Mi'i tã hap ewy Iuwāu pyhik hap e'yian mete. ²⁵Itote tu'uka tu'uka to'ope sehay wo Iuwāu potmu'eria wëtup ok luteu wywo aikotã aikotã som po'og häpyk wati'atuset'ok miit'in ta'atu'e hap ete tu'uka sehay wo. ²⁶Mi'i hawyi tuwat Iuwāu kape te'ero'e hamo -Urumu'e hat i'atu'e mekewat ihainia Iutāu e'y sakpuat emimoherep sa'awy'i wuat wyti toine'en mio meiūpe yi luteu pe. Koitywy miit'in toi'atuset'ok kahato ra'yn itote po'og aikai. Yt naku i mi'i tã uruto'e katupono koitywy wyti wuat'i miit'in tuwat kahato mi'i hat kape te'eruweset'ok hamo hawyi yt tō'ë i po'og ahewowi i'atu'e Iuwāu me. ²⁷Mi'i hawyi Iuwāu ti'atuwesat -Uiwyria'in Tupana atipy piat ieine'en hat yn wyti hum kuap ahepe tomiky'esat ewy nug hamo. Koran som hap oktan Tupana tum ahepe rakat yn waku watunug are e. ²⁸Uimienoi kaipyi eweikuap ta'yn uito yt mekewat Tupana mipo'oro Aiporekuatnuat i te hap e. Ma'ato Tupana uipo'oro muap Aipotypot kapiat moherep hamo e. ²⁹Pyno iã'ākāp wuo ahenoi ehepe aikotã areine'en Aipotypot uut hap ete e. Karāpe wo'okyi'at hap turan toine'en wo'okyi'at hanuat wy ok sese. Mi'i ti toine'en itote mekewat wo'okyi'at hap ekatup hamo. Mekewat e'at pe iwy ok hekatup kahato towy'ok ehary'i hap e'at put'ok e hap kape. Tuwanetup kahato turan meiūran wo'okyi'at teran hat ehay toikuap ta'yn. Mi'i hawyi iwepiit kahato katupono wo'okyi'at hap yt pya hin i ra'yn. Mi'i hawyi

wo'okyi'at hanuat put'ok e hawyi iwyo'ok iwepiit sese ra'yn e. Mi'i hap ewy uimowepiit hap topyhu'at. Mi'i hawyi Tupana miium uhepiat nug hamo waku ra'yn e. ³⁰Mi'i hawyi waku Mi'i Miit tuwemowato po'og uikai. Put'ok e hawyi waku uito po'og kurin areine'en miit'in wanetup hawe e. ³¹Mi'i Miit atipy kaipywiat po'og wakuat wuat'i kawiat hat are. Yi totiaria ti ta'atumikuap oktan yn henoī kuap ma'ato atipy kaipywiat suut hat mienoi wyti po'og iwato yi totiaria mienoi kai are e. ³²Atipy kaipywiat ta'akasa hap tohenoi tomikuap oktan ma'ato Mi'i Miit yt uwe i imohey e Iesui piat. ³³Ma'ato watomohey atipy kaipywiat mienoi hawyi ti watikuap meremo pywuat sese Tupana wato'e hap e. ³⁴Tupana Mipo'oro atipy kaipywiat wyti henoī hāpyk yne kahato topo'oro hat ehay upi katupono tutum yne Topa'āu tehay enoi hanuat pe e. ³⁵Ta'i Tupana tiky'e kahato ti Tosa'yru mi'i tupono tutum yne ipo pe e. ³⁶Pyno ti watomohey pote yn wuat'i e'at pe ra'yn ahehāite ma'ato yt watihaymohey i Ha'yru pote ti yt karāpe i watoine'en ahehāite hap ma'ato watukupte'en Tupana mi'apiheg ko'i wo e wo'oset'ok hat Iuwāu topotmu'eria pe.

4 ¹Mi'i hawyi nagnia ehay enoi haria Wariseuria ko'i tikuap ta'yn Iesui potmu'eria po'og miit'in set'ok haria wo Iuwāu kai. ²Iesui ti'atuset'ok kahato miit'in topotmu'eria po wo kat pote Iesui yt topotset'ok i topo wo. Mi'i pote po'og Iuwāu potmu'eria kai ta'atuset'ok i'atu'e nagnia ehay enoi haria. ³Mio tā i'atu'e hawyi Iesui toto ra'yn Iuteu e'yi pyi hawyi ta'aipok yi Karireia kape ira'yn.

Iesui Ihay Haryporia Wywo Tawa Samaria Ieine'en Hat

⁴Mi'i hawyi ma'ato Iesui yt toto i muap hāpyk puat upi te'yi Karireia kape katupono tokosap teran yi Samaria puo. ⁵Mi'i hawyi toto tawa Sikat kape yi Samaria puo. Itote nimo aha'ase'i Iako toine'en. Sa'awy'i itote te'yi tutum tosa'yru Iuse pe. Mi'i tote ti ase'i tunug y'y yi pan me. Mi'i tote y'y yi pan me topyhu'at. ⁶Mekewat y'y pan hap ase'i Iako minug pote topyhu'at iwat het puo. Mi'i hawyi Iesui atposake turan tuwemohy ra'yn muap hake topysero ra'yn pote. Mi'i hawyi ta'apyk y'y ka'a ēpeke. ⁷Mi'i turan put'ok e wētup haryporia tawa Samaria kaipywiat suut hat y'y sat hamo. Mi'i hawyi Iesui apo e haryporia pe -Are'y'u teran e. Eho'oium kuap apo uhepe e. ⁸Iesui tuweran toine'en itote katupono ipotmu'eria tuwat tawa Sikat kape mi'u so'okyi'at hamo. ⁹Mi'i pote toiwesat -En ni Iuteu ywania ma'ato uito ti Samaria ywania ne'i e. Kat pote ehay uuiwywo mimi yt eheko ewy i. Kat pote uipo pyi etiky'esat y'y katupono Iuteuria ywania yt to'ohay teran i yi Samaria ywania wywo e. ¹⁰Mi'i hawyi toiwesat -Yt etikuap i kahato mana uwe y'y ētup epe e. Yt etikuap i kahato kat som Tupana tum neran epe mana e. Etikuap pote ten meremo ehētup uhepe y'y sese wo'omoieine'en hap emoieine'en wuat'i e'at piat hamuat e. ¹¹Mio tā e hawyi toiwesat -Yt kat i kahu ekuiru'a saity etiat y'y

sat hamuat e katupono meiwat pyi pya poity'i yi pe y'y e. Aikotã aru pyno etum uhepe y'y uimoieine'en hamuat e. ¹²Nimo kahato urue'ase'i lako ti hum uruepe mesuwat yi ka'a piat y'y sat hap e. Sa'awy'i ti lako mepyt'in te'eruwe'y'u mesuwat yi ka'a piat y'y wo. I'ewyte iwat ihũria te'ere'y'u meiwat i'ewyte urue'ase'i lako te'y'u meiwat mimi e. En apo pyno po'og wakuat y'y moherep hat urue'ase'i lako kai mimi e. ¹³Mio tã e hawy'i toiwesat -Uwe uwe te'y'u meiwat pe meiwat te'y'utui i ra'yn e.

¹⁴Ma'ato uwe uwe mekewat uimium y'y wo te'ere'y'u mi'i haria ti aru yt karamuo i ra'yn te'ere'y'utui e katupono uimium y'y toine'en emoieine'en hamuat wuat'i e'at piat ihãite rakat ra'yn. Uimium y'y yresa sese ewy ra'yn tuwẽtem y'y epy'a pyi mana e. ¹⁵-Pyno mimi etum no uhepe ewat e'y e. Mi'i rakirẽ mono yt karamuo i ra'yn are'y'utui hawy'i yt karamuo i ra'yn ariot meiwat y'y so'osat hamo e. ¹⁶Mi'i pote to'e tope -Pyno ereto ro e'aito kape hawy'i eterut uhewowi mana e. ¹⁷-U an mimi yt uhe'aito i e. Mio tã e ne'i toiwesat pote to'e -Pywo pe ti mio tã ere mana katupono yt e'aito kahato i. ¹⁸Mio ti wẽtup ok ihainia wywo ereine'en pykai mi'i ti yt e'aito i e. Ha'awyte ti e'aito wo 5 ok wẽtup ok wẽtup ok tuereto wo mi'iria eti'atu'atoiat yne. Mio tã e Iesui tomoherep haryporia pe yt iwe'eg i hap kuap haype. ¹⁹Mi'i pote toiwesat -Are an atikuap ta'yn mimi En ni Tupana kaipywiat moherep hat e. ²⁰Sa'awy'i uru'ywot'in tomotypot Tupana mesuwat yity'ok tote pyi Mimi ma'ato eiperia luteuria tawa Ierusarẽi me yn waku watomotypot Tupana e haria e. ²¹Mi'i hawy'i to'e -Etimohey ro ui'e hap mana e. Meiwat ti aru yt eweiwat i ra'yn meiwat yity'ok kape. I'ewyte yt uwe i tuwat aru Tupana motypot hamo tawa Ierusarẽi kape e. ²²Ei'ywania yt ikuap i kahato Tupana motypot hap are. Uwe Tupana sese hap yt eweikuap hin i are. Ma'ato uruto uruikuap kahato Tupana katupono luteuria ywania kaipyi tuut ra'yn miit'in ehakyera'at hat e. ²³Mesup ti aru tuut ra'yn Tupana motypot hap yt mesuwat ewywuat i ra'yn ma'ato Tupana motypot haria sese ta'atupy'a pywiat ta'atuwanetup hap kaipywiat ra'yn imotypot hãpyk kahato haria ra'yn tukupte'en Tupana miky'esat ewy e. ²⁴Tupana toine'en Ipa'ãu yn yt heremo i mi'i tupono toiky'esat miit'in miat tomotypot hap yt heremo i ta'atupy'a piat kaipyi tomotypot hap. Aiwanetup we yn pywo sese e hap kaipywiat aipy'a pywiat mio toiky'esat tomotypot hap mana e. ²⁵-Pywo Mimi atikuap ta'yn meiwat ti aru Tupana tipo'oro temiit Aiporekuat nuat aimu'e yne hamuat mekewat Wuat'i Miit'in Porekuat e hap het rakat. Mi'i ti yne etiat aimu'e hanuat e. ²⁶-Yt meiwat i ra'yn ti aru mana katupono tuut kahu ra'yn. Uito ra'yn meiwat mekewat emiekatup e haryporia pe. ²⁷Mi'i turan ipotmu'eria put'ok i'atu'e ra'yn mi'u kyiat hawy'i. Mi'i turan te'era'akasa Iesui ihay haryporia wywo. Mi'i hawy'i te'eruwatetup kahato -Kat poteĩ Iesui ihay haryporia wywo i'atu'e. Kat hamo ihay haryporia wywo. Kat som toiky'esat ikaipyi hap ete apo i'atu'e

teran wen ma'ato yt apo i'atu'e kuap i. ²⁸Mi'i hawyi mana toiat tekuiru'a mekewat y'y sat hap itote hawyi toto meremo tetawa Sikat kape. ²⁹Put'ok to'e hawyi to'e itotiaria pe -To'iro woroho'omo'akasa wētup ok miit iuēpiat kape yne uiminug hap ko'i toimoherep yne uhepe yt uwe piat i henoï pykai e. Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat apo Mi'i Miit e i'atuepe. ³⁰Mi'i hawyi tuwat tuwat haryporia upi tawa pyi te'era'akasa Iesui kapiat hamo. ³¹Mi'i turan Iesui emiit'in te'ero'e Iesui pe -Urumu'e hat waku ra'yn aimi'u. Erenuk to i'atu'e. ³²Ma'ato toi'atuwesat -Waku ra'yn e ui'ok ta'yn e. Toï uimi'u yt eimikuap i e. ³³Mi'i pote to'ope apo i'atu'e -Toï apo wētup ok imi'u erut hat meiko pe tawa pe ahewyry turan i'atu'e. ³⁴Mi'i pote Iesui to'e. -Uiwyria'in e aikotā mi'u wo ai'ok hawyi aimowepiit kahato mi'i hap ewy uipo'oro hat miky'esat nug uhepiat hap uimowepiit kahato atu'u hawyi e. ³⁵Uiwyria'in mio tā ewei'e eiwo'ope. Meiūran 4 ewaty hawyi ti aru aimikoi waku ra'yn haat ra'yn ewei'e eiwo'ope e. Uito ti ma'ato are'e ehepe ewei'akasa ro ei'apyueri wo katupono aiko waku ra'yn haat ra'yn eweho'ohep hamo e. ³⁶Mio ti haat ra'yn waku ra'yn eweiterek to are ra'yn ehepe e. Eweho'ohep to miit'in wuat'i e'at piat ieine'en hanuaria wo e. Wētup ok ikoi hat wētup ok iterek hat e. Mi'iria to'o'ewy i'atuwepiit kahato ta'atuminug hap ko'i ete. Mi'i hawyi uwe ipotpap ikoi hap ete uwe ipotpap iterek hap ete. Mi'iria to'o'ewywuat sa'up ta'atupuēti e. ³⁷Pywo wētup ok hā'yi koi hat topyhu'at hawyi wētup ok iterek hat topyhu'at. ³⁸Mi'i tā woroho'opo'oro mikoi terek hamo ra'yn aikope ha'awytewuaria ei'yian miaria ikoi hap kape hap ewy woroho'opo'oro e. Aikope Tupana ehay moherep haria i'atupotpap sa'awy'i hap kape woroho'opo'oro e. Mi'i hawyi irania'in piat ikoi haria potpap hap kaipyi eiweterek wyti aru e. Ta'i haat ra'yn wyti ikoi hawuo mio uipotmu'eria e.

³⁹Mi'i to'e turan tō'ē kahato hewowi typy'i ra'yn yi Samaria piaria Iesui mohey haria wo te'eropyhu'at mekewat haryporia ehay upi. -Mi'i ti yne uiminug moherep yt uwe piat i henoï pykai e hap upi. ⁴⁰Put'ok ta'atu'e hawyi te'ero'e Iesui pe -Waku ereine'en uruetawa pe mehin i'atu'e. Mio tā i'atu'e pote ti typy e'at toine'en i'atuetawa pe. ⁴¹Mi'i hawyi toi'atumu'e ra'yn itotiaria. Mi'i hawyi itotiaria typy'i ra'yn Iesui mohey haria wo te'eropyhu'at. ⁴²Mi'i hawyi te'ero'e -Mana i'atu'e sa'awy'i ti ehenoï uruepe hawyi uruimohey ra'yn ma'ato koitywy imienoi hap kaipyi uruimohey ra'yn i'atu'e. Pywo Mi'i ti mesuwat yi totiat wo'oehakyerat hat uruto'e.

⁴³Toine'en Iesui yi Samaria pe typy e'at hawyi toto ra'yn tomotag hap yi Karireia kape. ⁴⁴Muap upi Iesui to'e topotmu'eria pe -Ara'aipok hamuat uimotag hap kape tawa Nasare kape e. Pywo pe are'e ehepe Tupana ehay moherep hat wyti imotag haria yt timotypot i yt ta'atumohey i e. ⁴⁵Ma'ato put'ok e Iesui yi Karireia pe hawyi itotiaria

i'atuwese tuete kat pote te'era'akasa ra'yn imisepap ko'i tuwat hupiat tawa Ierusarêi kapiat hawyi ienuk hap koro e'at pe. ⁴⁶Mi'i hawyi Iesui toto tawa Kana kape yi Karireia piat aikope Uwa hy nug y'y kawiat hap kape toto. Yt pya i tawa Kana kai toine'en wêutup tawa Kawanaum e hap. Itotiat tawa porekuat sa'yru hit ti i'ahuu kahato toine'en. ⁴⁷Karãpe i'ywot tikuap ta'yn Iesui put'ok e tawa Kana pe hap mi'i hawyi toto meremo hêutup hamo -Uha'yru moehãite epiat hap ti atiky'esat kahato e. I'ahuu kahato iku'uro hamuat uha'yru uhyt e. Mi'i pote moreroto teran uhetawa Kawanaum kape imoehãite hamo e. ⁴⁸Mi'i pote Iesui tiwesat -Are pã yt ewei'akasa i uiminug wakuap ko'i kapiat pote rasom yt uimohey hin i eipe e. ⁴⁹Ma'ato i'ahuu rakat ywot to'e -Merep to mehin. Iku'uro irane uha'yru e. ⁵⁰Ma'ato Iesui tiwesat -Yt iku'uro i esa'yru uhyt. Ihãite ra'yn emepyt e. Pyno era'aipok i ro e'yat kape katupono waku ra'yn e Iesui. Mi'i hawyi imohey hap wywo toto tosa'yru kape. ⁵¹Mi'i hawyi muap tote hemiit'in tõe hewowi -Uruka'iwat i'atu'e ihãite ra'yn ti esa'yru uhyt i'atu'e. ⁵²Mi'i hawyi apo e -Kat e'at kahu uha'yru ihãite e. -Ga'atpo atposake pyi ti ipiit sakup nik tokosap ta'yn meremo ihãite ra'yn i'atu'e. ⁵³Mi'i hawyi iwatetup ta'yn Iesui atposake pyi to'e hap kape -Ihãite i ra'yn ti esa'yru e hap kape. Mi'i hawyi i'ywot timohey ra'yn Iesui. Torannia ra'yn itotiarria imohey i'yat piaria ta'atukuap hawyi. ⁵⁴Mi'i tomisepap tutunug na'yn yi Karireia pe ta'aipok yi Iuteu kaipywiat hawyi. Typua ra'yn wakuap tutunug iwato rakat tomisepap yi Karireia piaria ete. Sa'awy'i tutunug sapo hy y'y kawiat. Mi'i hawyi toimoehãite pya pyi ha'yru iku'uro irane rakat.

5 ¹Mi'i hawyi yi Karireia kaipyi Iesui toto tawa Ierusarêi kape i ra'yn ienuk hap koro kape toto. ²Mi'i hawyi Ierusarêi me toine'en yt pya i oken'ypy kai y'y eiam iwato rakat Pesaita e hap het rakat. Mi'i tote yêpe ete 5 og toine'en. Mi'iria ti yt pya i tukupte'en aikope i'atuhũ Uweiria ko'i e'oken'ypy kai aikope tuwehyt'ok i'atuhũria Ierusarêi me hap tote. ³Mi'i tote ta'atue'og me tukupte'en i'ahuu rakaria typy'i kahato y'y eiam êpeke. Yt ihapytig i rakaria yt ipo'am kuap i rakaria ipy kãã rakaria ti tukupte'en. ⁴Mi'i tote ti ta'atuekatup y'y mut'ok mut'ok e hap katupono atipy kaipywiat Tupana mipo'oro put'ok e tuereto ihypykoã hanuat. Mi'i hawyi ihy pykoã turan mohag wo topyhu'at y'y. Sa'awy'i wuat wyti mekewat y'y piat seke hat topyhu'at ihãite ra'yn i'atu'e. ⁵Mekewat e'at pe toine'en itote wêutup ok i'ahuu rakat nimo kahato 38 i'aman mot piat turan ra'yn i'ahuu atug me tetupe tote toine'en. ⁶Mi'i Iesui ta'akasa hawyi toikuap nimo ra'yn i'ahuu hap. Mi'i hawyi to'e tope -Ehãite hap apo etiky'esat uhyt e. ⁷-Ta'i e ma'ato yt uwe i ui'ykesat uipowyro y'y piat uipag hamo uhyt e. Tuut tuereto y'y hypykoã hat wen ma'ato yt areke kuap i katupono irania'in uipyhyp uhe'yian me tuwehyt'ok hamo e. Mi'i pote yt areke kuap i e. ⁸Mio tã e hawyi to'e Iesui -E'ãpe'ok'am

no mehin e. Etat ro etupe hawyi ewyry ro e. ⁹Mio tã e hawyi meremo waku. Ipoĩ'am na'yn hawyi totat tetupe hawyi toto ra'yn ihãite ra'yn Iesui ehay pyi. Tupana motypot e'at turan Iesui timoehãite i'ahuu rakat. ¹⁰Mi'i hawyi muap upi Iuteuria akag ko'i te'ero'e imimoehãite pe -Koity'i e'at Tupana motypot hap e'at pe ne'i uhyt i'atu'e. Yt etioto tei'o etupe mesup e'at pe katupono iwan miat ainapin hap wyti waĩ'e kahato meke tã hap ete i'atu'e. ¹¹-Ma'ato uimoehãite hat to'e uhepe -Etat ro etupe hawyi ewyry ro e uhepe e. ¹²-Uwe kahu pyno mio tã e epe i'atu'e. ¹³-U e yt atikuap i uwe uimoehãite uhyt'i'in e katupono miit'in typy'i tok puo toto pote yt ahētup kuap i kat eĩ eset ui'e hap e. ¹⁴Meiüran tomimoehãite Iesui tipuēti Tupana motypot yat pe i ra'yn. Mi'i hawyi to'e tope -Ewe'eg wo uhyt sa'awy'i wuat eminug sa'ag. Yt etunug i ra'yn ma'ato etunug ne pote ti aru meiüran po'og sa'ag topyhu'at ekai e'ahuu sa'awy'i wuat kai e. ¹⁵Mi'i hawyi toikuap hawyi tohenoi ra'yn Iuteuria akagnia pe -Uimoehãite hat Iesui e i'atuepe.

Iesui I'ywot Ewywuar Tutunug

¹⁶Mi'i pote Iesui ta'atusaty'i saty'i katupono Tupana motypot e'at pe toimoehãite ra'yn pote. ¹⁷Ma'ato Iesui to'e Iuteuria akagnia pe -Ui'ywot ipotpap kahato te ti wakuap nug hamo. Uito mesup te uipotpap kahato wakuap nug hamo e Iesui. ¹⁸Mi'i tã e pote Iuteuria ti'auka teran ne'i Iesui katupono ipotpap Tupana motypot e'at pe i'ewyite to'e Tupana Ui'ywot e tuwenug Tupana ewy te pote. ¹⁹Mi'i hawyi to'e Iuteuria akagnia pe -Pywo pe yt kat i tuwepy'a pyi Ha'yru tunug. To'ywot minug ewywuwat yn ni tutunug. Teha'at To'ywot minug ewowiat hawyi tutunug i'ewywuwat e. ²⁰I'ywot tiky'e Tosa'yru mi'i pote toimoherep tope yne tominug ko'i e. Meiüran ti aru po'og toimoherep mesuwat kai eimowanetup hamo e. ²¹I'ywot ti'atumoieine'en pakup i map haria. Mi'i hap ewy ti Ha'yru ti'atumoieine'en tomi'airoria ko'i e. ²²I'ywot wyti aru yt henoi i uwe uwe imi'apiheg wuat ma'ato henoi hat topyhu'at Ha'yru kai uwe uwe imi'apiheg wuaria enoi hamuat e. ²³Mi'i hap nug hamuat tutum yne Tosa'yru pe katupono toiky'esat Tosa'yru motypot hap tomotypot hap ewy e. Uwe uwe Ha'yru yt motypot i hat ipo'oro hat I'ywot yt motypot i hat topyhu'at. ²⁴Pywo pe ti are'e ehepe uwe uwe uhehay mohey hat ti aru uipo'oro hat mohey hat toine'en. Mi'i hat ti aru topyhu'at wuat'i e'at pe yt karãpe i imi'apiheg wo. Iku'uro hap tokosap ta'yn hawyi heine'en hap yn topyhu'at wuat'i e'at piat ikai e. ²⁵Pywo pe ti are'e ehepe tuut ti aru he'at koitywy put'ok e ra'yn he'at karapeĩ iku'uro rakat ewy Tupana Sa'yru ehay kapiat wanetup haria. Mi'iria ti aru ikuap Tupana Sa'yru ehay hawyi i'atuieine'en wuat'i e'at piat hap ta'atupuēti ra'yn e. ²⁶I'ywot toine'en tuwekaipyi yt uwe i inug. Mi'i hap ewy tutum Tosa'yru pe tuwekaipywiat toine'en hap e. ²⁷Tupana to'e Tosa'yru pe -En wyti Miit'in

Yke'et miit sese erepyhu'at. Mi'i tupono waku ere'e uwe waku uwe yt uwe topyhu'at mi'apiheg wo uwe yt ere miit'in me hamo e Tupana Tosa'yru pe. ²⁸Pyno eiwanetup kahato o uimienoi kape katupono tuut wyti aru mekewat e'at pe ti aru yne misyp ko'i map haria ikuap ta'yn Miit'in Yke'et ehay hawyi te'eruweno'ẽ ra'yn ta'atusyp hawyi e. ²⁹Te'eruweno'ẽ wakuaria ta'atuieine'en wuat'i e'at piat hap kape e ma'ato yt nakuaria i ti aru te'eruweno'ẽ ho'opot hap kape e. ³⁰Uito ti yt arepot'airo hin i uiwepy'a pyi uwe uwe mi'apiheg wuarria enoi hap ete ma'ato yt nakuat i e Tupana pote Uito i'ewyete yt nakuat i are wy ma'ato wakuat e Tupana pote Uito wakuat are te wy mi'i hat pe e Iesui. Atunug yne uipo'oro hat miky'esat ewy e.

³¹Uiwewi ne'i arenoi uiwewi uwe Uito hap ete pote heso kahato rakat areine'en. ³²Mi'i pote toine'en wëtup ok uwe Uito hap enoi hanuat. Mi'i ti henoï hãpyk kahato uhetiãt uwe sese Uito hap ete e. ³³Sa'awy'i te wyti eweipo'oro ehemit'in Iuwãu kape uwe Uito hap kuap hamo. Mi'i hawyi toi'atuwesat pywo piat hãpyk ta'yn uwe Uito hap ete. ³⁴Kat e Iuwãu uhetiãt tohenoi uikuap ehepiat hamo ehahakyaera'at hat Uito hap are ma'ato kat e uhetiãt tohenoi hap atikuap uipy'a pe yt Iuwãu kaipyi i arekuap uwe Uito hap e. ³⁵Ta'i sa'awy'i Iuwãu mienoi uhetiãt ariãty ewy hëtyhot yne e. Ha'awyte ran eweikupte'en Iuwãu ehay upi ihay se kahato eweie sa'awy'i. ³⁶Pyno Iuwãu mienoi kaipyi eweikuap sa'awy'i uwe Uito hap ma'ato mesup po'og na'yn eweikuap katupono uiminug iwato hap kaipyi Ui'ywot miky'esat nug hap kaipyi eweikuap ta'yn Uito Ui'ywot mipo'oro hap Iuwãu mienoi ewy ra'yn. ³⁷I'ewyete Ui'ywot uhenoi ra'yn ma'ato yt eweikuap i ihay. Katupono uipo'oro hat yt karãpe i ewe'akasa howa kape e. ³⁸Mi'i pote yt kat i eipy'a pe Ui'ywot mienoi katupono yt eweimohey i imipo'oro Uito e Iuteuria pe. ³⁹Eiwemu'e kahato Tupana miwan ete eipe -Miwan ni ahahakyaera'at kuap eweie eiwo'ope ma'ato yne Tupana miwan uhetiãt tohenoi e. ⁴⁰Pywo ti yt eweikuap i uhetiãt miwan henoï kahato pykai ti eipe yt eweiãt teran i uhewowi ehene'en hap sese sat hamo. ⁴¹Uito yt atikat i miit'in miãt waku kahato En e hap. ⁴²Eipe woroho'okuap kahato. Atikuap ta'yn yt kat i Tupana kyle hap eipy'a pe e. ⁴³Ariot ti Ui'ywot ehay pyi ma'ato yt eiwese i uhete ma'ato miit'in tuwehay pywiãt ne'i suut hat put'ok e eipy'asetpe hawyi mi'i ete eiwese ra'yn e. ⁴⁴Kat pote yt karamuo i uimohey teran eipe. Eweiky'esat kahato miit'in miãt waku kahato eipe i'atu'e hap ma'ato Tupana piãt waku kahato eipe e hap yt eweikat i yt eweikuap i pote e. ⁴⁵-Yt eiwanetup tei'o uito are'e aru Ui'ywot pe mi'iria yt naku i nug haria are ehepiat hap katupono mekewat e'at pe aru Muisei imoherep Tupana pe -Yt naku i nug haria mi'iria e aru ehetiãt Tupana pe eiperia Muisei ahakyaera'at hat toine'en eweie pykai ma'ato yt eweimohey i Muisei miwan pote. ⁴⁶Muisei miwan eweimohey pote ti ren uimohey haria wo eweipyhu'at mesup katupono

Muisei henoi kahato yian me uhetiati iwan me e Iesui. ⁴⁷Yt eweimohey i Muisei mienoi miwan me uhetiati pote aikotã aru uimohey eipe e Iesui luteuria akag ko'i pe.

Iesui Ti'atupoi Miit'in I'atu Rakaria

Mateu 14.13-21; Maku 6.30-44; Iruka 9.10-17 Piat Ewy

6 ¹Mio tã to'e kahu hawyi toto ra'yn Iesui yi Karireia hyemyi'a sakpo mekewat ihyemyi'a Tiperiati e hap het rakat sakpo. ²Mi'i hawyi hewat'ypmo miit'in tuwat typy'i kahato katupono te'eraha'at ra'yn imisepap wo'omoehãite hap kape. ³Mi'i tote pyi Iesui ipot'am yity'ok kape. Put'ok e yity'ok tote hawyi ta'apyk itote topotmu'eria wywo. ⁴Mekewat e'at turan porap yn na'yn put'ok e mekewat ienuk koro hap e'at yt pya hin i ra'yn. ⁵Mi'i hawyi yity'ok tote pyi Iesui ta'akasa miit'in typy'i kahato õ'ẽ haria kape. Mi'i hawyi apo e topotmu'e Wiripi pe -Aikope pyi aru iwato mi'u watipuëti typy'i rakaria mi'u wo e. ⁶Mio tã e Wiripi iã'ãg hap katupono mi'i ikuap aikope pyi mi'u toipuëti kuap miit'in poi hamuat hap. ⁷Mi'i hawyi Wiripi tiwesat -Are paĩ iwato kahato kapiat ti som i'atumi'u sa'up uhyt e. Toine'en aipo pe pote 200 motpap kapiat pykai som yt put'ok e hin i i'atumi'u sa'up nug hamo e Wiripi. ⁸Mi'i hawyi Simau Peteru ywyt Ætere ipotmu'e to'e Iesui pe ⁹-Meiüwat kurum po pe ti 5 a yn man tiriku Sereai e hap kawiat i'ewyte typy pira hit yn Uhyt ma'ato yt put'ok e hin i typy'i rakaria poi hamo e. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui to'e topotmu'eria pe -Ewei'apyk to meimuë puo ewei'e ro miit'in me e. Mi'i hawyi te'era'apyk mopep hyp we mopep tok kahato itote pote. 5 miu ihainia itote te'era'apyk. ¹¹Mi'i hawyi Iesui tat man hawyi waku e Tupana pe hawyi toipat'ok pat'ok topotmu'eria pe mekewat man toimowato kahato. Mi'i hawyi ipotmu'eria tum miit'in sem me apyk haria pe. Mi'i hawyi i'ewyte pira hit typy rakat toipat'ok pat'ok i'atumi'u wo. ¹²Mi'i hawyi te'erenuk kahato i'atu'ok kahato. Mi'i hawyi to'e Iesui temiit'in me -Eweikat ro i'atumi'u ieĩpyt uhyt'i'in e. Yt naku i mi'u watomosatek e. ¹³Mi'i hawyi ta'atuwo 12 e'yrysakag me topyhu'at heĩpyt miit'in mi'u ieĩpyt 5 man typy pira hit kaipyi. ¹⁴Mi'i pote Iesui minug wakuap kapiat akasa haria te'ero'e to'ope -Pywo pe ti aimiekatup Mi'i Miit i'atu'e. Mi'i Miit ti Tupana Mipo'oro tehay moherep ahepiat hanuat i'atu'e. ¹⁵Ma'ato i'atuwanetup hap Iesui tikuap ta'yn topy'a pe -Uinug irane ta'atuporekuatno mi'u kyewi e tuwepe. Mi'i tã ne'i toikuap hawyi meremo toto ra'yn i'atupy'asetpyi yity'ok kape. Tuweran yn na'yn toto yt toiky'esat i tuwepag i'atupo pe i'atuporekuatno haype.

Ywyt Uato Turan Iesui Hewyry Y'y Tote

Mateu 14.22-23; Maku 6.45-52 Piat Ewy

¹⁶Wãtym'i hawyi ipotmu'eria tuwat ra'yn ihyemyi'a kape. ¹⁷Mi'i hawyi tuwehyt'ok yara pe hawyi tuwat ysakpo teran tawa Kawanaum

kape ma'ato yt uwe i Iesui i'atupy'asetpe. ¹⁸Mi'i turan meremo ywytu uato put'ok e ihyemyi'a tote. Mi'i hawyi ihy we'okmoĩ wato'in kahato. ¹⁹Ihyemyi'a py'asetpiat turan te'era'akasa ra'yn Iesui kape. Tuut ra'yn i'atuupi yowa tote hewyry. Te'era'akasa hawyi te'eroken'ẽ kahato. ²⁰Iesui to'e i'atuepe. -Uito rat yt eweiken'ẽ tei'o e. ²¹Ta'atuehay kuap hawyi ereke uhyt i'atu'e. Mio tã i'atu'e hawyi Iesui teke ra'yn yara pe. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e aikowo tuwat hap tote merep hap ewy Tupana inug.

Iesui Man Sese Toine'en

²²He'ihat'ok pe ihyemyi'a sakpuaria imi'atoiat ko'i tikat ra'yn Iesui -Aikowo som toto Iesui i'atu'e. Ga'atpo ti wẽtup yara yn toine'en mesuwe. Mi'i puo ra'yn tuwat Iesui potmu'eria ma'ato Iesui yt toto i i'atu'e. Aikowo som pyno toto i'atu'e. ²³Mi'i hawyi tõ'ẽ po'og yara puo aikope sa'awy'i Iesui ti'atupoi man wo hap kape. Aikope waku e Tupana pe hap kape tõ'ẽ tõ'ẽ tawa Tiperiati kaipyi. ²⁴Ma'ato yt ta'atupuẽti Iesui i'ewyite yt ta'atupuẽti i ipotmu'eria. Mi'i pote tuwehyt'ok ta'atue'yara ko'i piat i ra'yn hawyi tuwat ysakpo tawa Kawanaum kape ikat hamo. ²⁵Put'ok i'atu'e ysakpo hawyi ta'atupuẽti ta'atumikat hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Kat puo eriot meikowo urumu'e hat i'atu'e. ²⁶Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Paĩ e atikuap kat hamo uikat eipe e. Eimo'ok mi'u wuat hap kyewi yn uikat eipe e. Ma'ato atunug uimisepap Tupana esaika hap upi uwe sese Uito hap moherep hamo hap upi yt eweikat hin i. Man atimowato kahato eimo'ok hamo hap ikyewi yn eweikat. ²⁷Eweikat kahato wyti mi'u eime'en mo'ok hamuat ne'i e ma'ato mi'i ti nem rakatnuat ne'i e. Ma'ato waku eweikat mi'u sese wuat'i e'at piat eimoieine'en hamuat e. Mi'i yn wyti Miiit'in Yke'et tum kuap ehepe. Pywo Miiit'in Yke'et tum kuap katupono i'ywot atipy piat waku kahato mi'i nug hamo e. ²⁸Mi'i hawyi apo i'atu'e -Aikotã som pyno Tupana tiky'lesat urutunug i'atu'e. ²⁹Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Tupana tiky'lesat kahato ti tomipo'oro mohey ehapiat hap e Iuteuria pe. ³⁰Mio tã e hawyi te'ero'e -Kat som pyno etunug irane iwato rakat Tupana minug ewywuat uru'akasa hamo ekuap hamo emohey hamo i'atu'e. ³¹Sa'awy'i ti ahe'ase'i'in yahig note man i'atumi'u wo toine'en i'atu'e aikotã miwan tohenoi Esutu 16.15 pe -Man tutum i'atuepe atipy kaipyi i'atumi'u wo e miwan me i'atu'e. ³²Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Mekewat man atipy kaipywiat yt Muisei miium i'atuepiat i ma'ato Ui'ywot miium. Koran tutum neran wẽtup man ehepe e. Mio Ui'ywot miium na'yn man sese atipy kaipywiat eimoieine'en wuat'i e'at piatnuat tutum na'yn ehepe e. ³³Tupana wat man tuut ra'yn atipy kaipyi. Tutum ne'en neran wuat'i miiit'in moieine'en hamuat e. ³⁴Mi'i pote te'ero'e tope -Urupoi ro pyno mi'i man wo Uhyt wuat'i e'at pe i'atu'e. ³⁵Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Mi'i man ni Uito e. Uito rat mi'u miiit'in moieine'en hanuat e. Uwe uwe uhewowiat suut hat uimohey

hanuat ti aru yt karāpe i hesy'at yt karāpe i te'y'utui e Iesui. ³⁶Ha'awyte are ehepe -Eipe uhewowiat seha'at haria ma'ato yt uimohey i eipe are e. ³⁷Ui'ywot miiuum uhepiaria wyti aru uhewowi tō'ē miit'in. Mi'iria ti aru yt karamuo i ra'yn ati'atu'aro ui'yatypepyi. ³⁸Katupono Uito ti ariot atipy kaipyi Uipo'oro hat miky'esat yne nug hamo e. ³⁹Uipo'oro hat miky'esat ahenoi ehepe katupono toiky'esat yt wētup ok i imiiuum howasat ui'yatypepywiat hap. Ma'ato toiky'esat mekewat ikahuro hap e'at pe turan ati'atuampe'ok'am imiiuum uhepiat ko'i i'atuieine'en pakup i hap kape e. ⁴⁰Mi'i hap Ui'ywot tiky'esat -Uwe uwe ta'akasa Ha'yru kape hawyi imohey mi'i hat ti wuat'i e'at piat ieine'en hat topyhu'at e. Uwe uwe Ha'yru mohey mi'i haria ti aru Ha'yru ti'atueno'ē i'atu'asyp hap kaipyi i'atuieine'en pakup i hamo e. ⁴¹Mio tā e hawyi ta'aturomopusu Iesui -Uito man atipy kaipywiat e pote. ⁴²Mi'i haype te'ero'e to'ope -Ta'i watikuap kahato uwe en i'atu'e e'ywot uwe ety hap uruikuap i'atu'e. Ta'i Iuse sa'yru ti en i'atu'e. Katuponoī atipy kaipywiat Uito ere i'atu'e. ⁴³Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Waī uheromopusu tei'o eiwo'ope e. ⁴⁴Uipo'oro hat Ui'ywot sese yt ehekyi i uhewowi eipy'a pe pote yt eweikosap kuap i uhewowi e. Uwe uwe uhewowiat gosap haria ti aru ateno'ē i'atu'asyp hap kaipyi ikahuro hap e'at pe are e. ⁴⁵Sa'awy'i te wuat Tupana e hap moherep haria te'ero'e -Meiūran ti aru wuat'i puo Tupana ti'atumu'e miit'in i'atu'e miwan me e Iesui. Mi'i pote are'e uwe uwe tuwanetup Ui'ywot mienoi kape mi'i hat ti aru tuut uhewowi e. ⁴⁶Yt uwe i ti mesuwat yi totiaria te'era'akasa Ui'ywot atipy piat kape e. Mi'i rē wētup ok yn ni Tupana kapiat akasa hat. Mi'i Miit ti Tupana kaipywiat suut hat pote are e. ⁴⁷Pywo pe are'e ehepe uwe uwe uimohey hat ti aru toine'en wuat'i e'at pe ieine'en hap toipuēti ra'yn e. ⁴⁸Man ewy kahato Uito are uwe uwe uimohey mi'i hat ti uimimoieine'en wuat topyhu'at wuat'i e'at pe e Iesui. ⁴⁹Sa'awy'i eha'ase'i'in tu'u man yahig note ma'ato mio mi'i haria topap yne ra'yn. ⁵⁰Ma'ato ti mekewat atipy kaipywiat man wyti yt mi'i man ewywuat i ra'yn katupono uwe uwe i'u hat yt karamuo i ra'yn iku'uro sese e. ⁵¹Uito ti atipy kaipywiat man miit'in moieine'en hamuat e. Uwe uwe mi'i man i'u mi'i hat ti aru toine'en wuat'i e'at pe e. Mekewat uimiiuum man wyti uipiit e. Atum aru uipiit miit'in moieine'en hamuat e Iesui. ⁵²Mi'i hawyi Iuteuria tu'uka to'ope sehay wo kat to'e sese Iesui hap ete -Aikotā aru pyno mekewat miit tum ahepe topiit aimi'u wo i'atu'e to'ope. ⁵³Mi'i pote Iesui to'e -Pywo pe ti ewetu'u Miit'in Yke'et pu'i i'ewyte huu wo eiwe'y'u pote eheine'en hap sese wuat'i e'at piatnuat eweipuēti ma'ato yt ewetu'u i ipiit yt eiwe'y'u i huu wo pote yt kat i eheine'en hap sese eweipuēti e. ⁵⁴Uwe uwe uipu'i i'u uwe uwe uhuu wo te'y'u mi'i haria yn ni aru wuat'i e'at piat ieine'en hap puēti hanuaria wo te'eropyhu'at e. ⁵⁵Uipu'i ti mi'u kahato e uhuu sapo hy kahato e. ⁵⁶Uwe uwe uipu'i uhuu u haria te'eropyhu'at uipy'a pe i'ewyte areine'en

i'atupy'a pe e. ⁵⁷Ui'ywot uipo'oro hat toine'en tuwekaipyi i'ewyte Uito areine'en ikaipyi. Mi'i hap ewy uwe uninug tomi'u wo mi'i hat toine'en wuat'i e'at pe uikaipyi e Iesui. ⁵⁸Uipu'i ti man atipy kaipywiat e. Sa'awyi' te man aha'ase'i'in tu'u mesuwat yt uimium ewywuat i e katupono mekewat man yahig notiat u haria topap ta'yn ma'ato ewetu'u mesuwat man uimium neran ehepiat hawyi wuat'i e'at piat ieine'en hap eweipuëti e. ⁵⁹Yne mekewat man etiat tohenoi turan toine'en Tupana motypot yat tawa Kawanaum piat pe.

⁶⁰Mi'i pote Iesui potmu'eria irania'in te'ero'e to'ope -Yt aimiky'esat ewy hin i aimu'e Iesui i'atu'e. Yt watimohey kuap i i'atu'e. ⁶¹Mi'i hawyi Iesui tikuap ta'yn temiit'in ehay sa'ag tetiat hap tuwanetup hawe. Mi'i haype to'e topotmu'eria pe -Pyno uimienoi ehepiat eimo'arot'i apo e. ⁶²Pyno kat ewei'e aru ewei'akasa Miit'in Yke'et ta'am ira'yn aikope toine'en sa'awy'i wuat hap kapiat pote e. ⁶³Ta'i Tupana Pa'ãu ete uhehay yt uipu'i ete i uhehay e. Uhehay Ma'ãu kaipywiat eimu'e hap. Mi'i yn eimoieine'en hap wuat'i e'at piatnuat e. ⁶⁴Ma'ato tukupte'en eipy'asetpe yt uimohey i haria e. Katupono sa'awy'i Iesui tikuap ti ra'yn tukupte'en eipy'asetpe yt imohey i hanuaria. Toikuap ta'yn temiit toma'at hanuat hat. ⁶⁵Mi'i haype to'e i -Yt uimohey yne i eipe aikotã are'e -Ui'ywot yt ehkyi i uhewowi eipy'a pe pote yt eweikosap kuap i uhewowi e Iesui topotmu'eria ran me.

I'atu Rakaria Iesui Atoiat Haria Wo Te'eropyhu'at

⁶⁶Mio tã e pote typy'i ra'yn ipotmu'eria tuwat ra'yn Iesui upi pyi ta'atu'atoiat ra'yn. Yt tuwat po'og neran i hupi. ⁶⁷Mi'i hawyi to'e temiit'in sese pe 12 ok takaria pe -Eipe apo i'ewyte ra'yn ui'atoiat reran irania'in ewy e. ⁶⁸Ma'ato Simau Peteru tiwesat Iesui -Yt paĩ e. Yt uwe i ra'yn ten e'ewywuat uruporekuat e. En yn ni urumu'e kuap hat e. Emienoi yn ni urumoieine'en wuat'i e'at piat hamuat uruka'iwat e. Uru'i'atoiat En hawyi ti ren urui'atoiat ra'yn sehay wuat'i e'at piat kuap hap e. ⁶⁹Koitywy uruimohey ra'yn En uruporekuat nuat Tupana Mipo'oro Tupana sese Sa'yru En e. Worokuap ta'yn En Uhyt e. Uruikuap En na'yn urupy'a pe e Peteru Iesui pe. ⁷⁰Mi'i hawyi Iesui to'e -Uimi'airo 12 ok takaria eipe ma'ato wëtup ok eipy'asetpe ahiag ipy'a piat rakat e. ⁷¹Iesui Iuta etiat tohenoi. Mi'i ti Simau Ikariote sa'yru. Toine'en 12 ok takaria py'asetpe Iesui mi'airo ma'ato meiüran hawyi Iesui ma'at hanuat topyhu'at.

7 ¹Mi'i hawyi Iesui hewyry ra'yn yi Karireia puo. Yt hewyry teran i yi Iuteu puo katupono yi Iuteu piaria i'auka teran. ²Ma'ato mekewat e'at pe tuwat ra'yn miit'in yne tawa kaipyi Ierusarëi kape yi Iuteu kape tuwat tuwat ienuk hap wato nug hamo. Mi'i tote te'eruwe'ywypyi'anug ienuk hamo. ³Mi'i pote Iesui ywyt'in sese te'ero'e tope -Urueyke'et i'atu'e miit'in sem tukupte'en tawa wato Ierusarëi me mi'i pote waku erëtem no meiüpe pyi yi Karireia pyi hawyi ereto ro yi Iuteu kape i'atu'e. Mi'i

hawyi itote waku eremoherep epotmu'eria kape emisepap ko'i etunug no itote wuat'i ehamo i'atu'e. ⁴Yt naku i mig'i wo ne'i etunug emisepap ko'i ahetama hit puo i'atu'e. Waku po'og wuat'i ehamo wuat'i akasa hamo etimoherep uwe En hap kuap hamo i'atu'e Iesui ywyt'in tope. ⁵Mio tā i'atu'e i'ywyt'in ta'atuwekyry'i hap wo yt imohey i haype. ⁶Mi'i hawyi toi'atuwesat -Uhe'ywyt'in e yt naku i mesup areto Ierusarēi kape e. Mesup yt put'ok e i te uhe'at mi'i tā nug hamo ma'ato waku eweiwat tawa Ierusarēi kape yne e'at pe eimiky'esat ewy e. ⁷Ta'i miit'in yt uwe i ipy'ahak ehete e ma'ato uhete miit'in yt i'atuwese i kahato i katupono ahenoi heno i'atuepe i'atuminug sa'ag ko'i e. ⁸Pyno waku eweiwat ro ienuk hap kape ma'ato Uito yt areto i te yt naku i koran areto uhe'ywyt'in katupono yt uhe'at i te pote e to'ywyt'in me. ⁹Mio tā e hawyi topyhu'at yi Karireia pe Iesui ma'ato i'ywyt'in tuwat ienuk wato hap kape.

¹⁰Tuwat yne hawyi meiūran i'ewyte toto Iesui yt uwe mikuap mo i. ¹¹Mi'i hawyi itote ienuk haria tikat aat Iesui aikope toine'en hap ma'ato yt uwe i ipuēti. Mi'i hawyi apo i'atu'e to'ope -Aikope som toine'en i'atu'e. ¹²Mi'i haype te'eruwanetup ko'i ko'i kahato tuete. Irania'in -Yt naku i Iesui i'atu'e aima'at reran tehay wo i'atu'e. Irania'in Iesui waku i'atu'e. ¹³Ma'ato -Atimohey uito Iesui yt i'atu'e i wuat'i ehamo katupono i'atu'akagnia pupi te'eroken'ē. ¹⁴Ienuk hap posasat pe put'ok e Iesui tawa Ierusarēi me. Mi'i hawyi toto Tupana motypot yat wato kape. Mi'i tote toi'atumu'e kahato. ¹⁵Mi'i pote Iuteuria te'eruwanetup kahato -Iesui iwe'eg kahato i'atu'e. Toikuap kahato miwan yne yne Tupana e hap i'atu'e. Uwe sa'ike imu'e wo'omu'e haria mikuap yne ko'i ete i'atu'e. ¹⁶Mio tā i'atu'e hawyi Iesui ti'atuwesat -Uimienoi yt uiat i ma'ato uipo'oro hat kaipyi eimu'e hamuat e. ¹⁷Ewetunug neran Tupana ehay imiky'esat ewy pote ti aru meremo eweikuap ta'yn uimienoi Tupana kaipywiat hap e. ¹⁸Irania'in aimu'e haria ta'atuky'esat kahato -Waku kahato en urumu'e hat e hap miit'in kaipyi ta'atuky'esat ma'ato yt mi'i tā i Uito woroho'omu'e katupono uipo'oro hat Tupana motypot hap yn uiwanetup hawe woroho'omu'e. Tupana motypot teran hat ihay häpyk kahato rakat yt heso hin i rakat e. Mi'i hat ewy areine'en. ¹⁹Sa'awy'i ti aha'ase'i Muipei ainapin tomiwan me ma'ato ti yt ewetunug i eipe yt ewetunug i ainapin hap ewy. Mi'i pote ui'auka teran ne'i eipe e ma'ato wa' erepot'auka tei'o e Muipei e Iesui. ²⁰Mio tā e hawyi te'ero'e -Eso kahato yt uwe i e'auka teran hat i'atu'e. Ahiag ni epiit pe i'atu'e Iesui pe. ²¹Ma'ato Iesui ti'atuwesat -Ha'awyte ti atunug wētup miit moehāite hap yt aipotpap i hap e'at pe pote eiperia eiwanetup kahato eipy'ahak kahato uhete e. ²²Ma'ato eipe i'ewyte eipotpap mekewat yt aipotpap i hap e'at pe e. Pywo ti eimepyt ihainia tuwemoherep hawyi toine'en 8 e'at hawyi ewei'ahit sokpe tek ta'yn yne e'at pe aha'ase'i Muipei mienoi ewy e. Yt Muipei mienoi yn i ma'ato sa'awy'i te wuarua ai'ywania mienoi

hap kaipyi ewetunug. ²³Are paĩ mi'i pykai ti ma'ato uhete yt eiwese i mekewat e'at piat sehãite hap nug uhepiat pote. Yt naku i eipy'ahak uhete wētup ok miit moehãite uhepiat yt aipotpap i hap e'at pe pote. Yt naku i wati'aparap Muisei miwan ete ewei'e e Iesui. ²⁴Ewei'ywyk kahato eiwanetup hap uhetiati e. Yt iũte'en nei'o uiwesat eipe e. Waku eiwanetup ti ete mi'i rakirẽ ewei'e hãpyk uhepe uwe Uito hap ete e. En yt naku i yt ewei'e tei'o uhepe iũte'en nei' e tewanikaptia pe.

Ta'atupo'oro Ra'yn Surara'in Iesui Pytyk Hamo

²⁵Mi'i pote mekewat tawa Ierusalẽi miaria irania'in te'ero'e to'ope -Mi'i apo mekewat Iesui Iuteuria akag ko'i mi'auka teran i'atu'e. ²⁶Kat poteĩ ai'akagnia yt tipyhyp i i'atu'e. Mio apo ta'atumohey ra'yn i'atu'e Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Iesui i'atu'e ra'yn apo mio i'atu'e. ²⁷Ta'i yt uwe i raso ikuap aiũwat tawa aiũwat yi kaipywiat tuut hamuat Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat hap i'atu'e ma'ato mekewat Iesui ti watikuap kahato ra'yn aiũwat tawa pe tuwemotag hap i'atu'e. ²⁸Mi'i hawyi Iesui to'e haty wo -Uikuap eipe wen ma'ato uikuap hap yt heremo kahato i e. Aikope pywiati Uito hap eweikuap ma'ato yt uiwehay pyi i ti ariot ehewowi. Ta'i Pywuati hat sese wyti uipo'oro ehewowi ma'ato Mi'i hat uipo'oro hat yt eweikuap hin i are e. ²⁹Ma'ato Uito atikuap kahato Uipo'oro hat katupono ikaipyi ariot e Iesui tehay pirik wo. ³⁰Mio tã e pote Iuteuria akagnia tipyhik teran na'yn ma'ato yt he'at i te pote yt ta'apyhik kuap i te. ³¹Ma'ato typy'i irania'in te'ero'e to'ope -Sio Tupana Mipo'oro ahehakyera'at hamuat meiẽ katupono Tupana misepap ewy ra'yn tutunug mesuwe i'atu'e. Mio tã ta'atu'e hawyi ta'atumohey ra'yn. ³²Mi'i hawyi Tupana mohey haria akag ko'i i'ewyte pa'i kororia tikuap ta'yn irania'in miati Iesui ti Tupana Mipo'oro e hap. Mi'i pote ta'atu'atupo'oro Tupana motypot esurara'in ipyhik hamo. ³³Mi'i hawyi Iesui to'e miit'in me -Areine'en porap'i yn na'yn eiwywo katupono areto irane ra'yn Uipo'oro hat kape e. ³⁴Mi'i hawyi ti aru uikat eipe wen ma'ato ti aru yt uipuẽti i ra'yn eipe e. Aikowo Uito hap kape yt eweiwat kuap i e Iesui. ³⁵Mio tã e pote te'ero'e to'ope -Aikowo irane som pyno toto yt aimikuap mo i. Sio wētup ywania tawa ko'i kape topopy irane i'atumu'e hamo sio topopy irania'in ywania etawa piaria ai'ywania mu'e hamo i'atu'e Iuteuria. ³⁶Kat to'e hawe som -Uikat wyti aru eipe ma'ato ti aru yt uipuẽti i ra'yn e i'ewyte yt eweiwat kuap i aikowo aikowo Uito hap kape e ahepe i'atu'e. Katupono som mio tã e i'atu'e to'ope.

³⁷Mi'i hawyi ienuk hap he'at ikahuro hamo mekewat po'og iwato hap e'at pe Iesui ipo'am i'atupy'asetpe hawyi haty wo to'e i'atuepe -Uwe uwe te'y'utui mi'i haria eweiwat ro uhewowi eiwe'y'u hamo e. ³⁸Pywo pe ti uimohey haria pya piat pe aikotã y'y tuwẽtem yresa ewywuati aat ka'ap te'y'utui hap monik hamuat. ³⁹Mekewat e'at pe yt kat i te Tupana

Pa'ãu miit'in pya pe. Yt tutum i te pote Iesui ta'aipok atipy kape hawyi Tupana mimotypot no hawyi toimo'ẽ Topa'ãu wakuat tomohey haria torannia pe. ⁴⁰Mi'i hawyi itotiarria irania'in tikuap ta'yn Iesui e hap eweiwat ro uhewowi e hap hawyi te'ero'e to'ope -Pywo pe ti Mi'i Miit wyti aimiekatup Tupana ehay Moherep hat aimu'e hanuat ra'yn i'atu'e. ⁴¹Ma'ato irania'in -Mi'i Miit wyti Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat i'atu'e. Ma'ato irania'in -Yt wyti i'atu'e katupono aimiekatup aiporekuat koro wyti aru yt yi Karireia kaipyi i tuut i'atu'e. ⁴²Ta'i miwan me ti tohenoi mekewat yne miit'in porekuat nuat etiat Tupana Mipo'oro ete Morekuat Tawi emiariru aru tawa hit Perẽ miat i'ywãĩ'i rakat i'atu'e. Morekuat Tawi etawa piat i'ywãĩ'i rakat e miwan me i'atu'e. ⁴³Mi'i pote i'atuwanetup hap uwe sese Iesui hap ete yt to'o'ewy i. Mi'i pote yt to'owese i ra'yn to'ope. ⁴⁴Irania'in ipyhik teran Iesui ma'ato yt uwe i ipyhik kuap. ⁴⁵Mi'i hawyi surara'in te'era'aipok i ra'yn pa'i kororia kape seko etiat wo'omu'e haria akag ko'i kape. Mi'i hawyi te'ero'e surara'in me -Sa'awy'i uruho'opo'oro eipe Iesui sat hamo i'atu'e kat pote pyno yt eweterut i i'atu'e. ⁴⁶Ma'ato surara'in ti'atuwesat -Mehin'in yt uruipyhyp kuap i i'atu'e katupono Mi'i Miit po'og ikahu torannia wo'omu'e haria kai ihay se rakat i'atu'e surara'in. ⁴⁷-Yt naku i kahato rat. Eipe apo i'ewyete imohey haria i'atu'e heso hap ete i'atu'e surara'in me -Eweimohey ti ra'yn apo i'atu'ewyete i'atu'e. ⁴⁸Yt uwe i uruto Iesui mohey haria i'atu'e. Ta'i ei'akagnia einapin haria uruto yt wẽtup ok i imohey haria topyhu'at i'atu'e. ⁴⁹Ma'ato irania'in ai'ywania itotiarria yt ti'atukuap kahato i Muisei wo'onapin hap ko'i mi'i pote i'atupap Mi'i Miit upi. Ma'ato mi'iria ti aru te'eropyhu'at Tupana mi'apiheg wuaria wo i'atu'e. ⁵⁰Mi'i hawyi ma'ato wẽtup ok i'atupy'asetpe Nikutemu e hap het rakat sa'awy'i toto Iesui ewowi wãtym muo rakat to'e i'atuepe. ⁵¹-Sa'awy'i mio tã e Tupana miwan me -Yt naku i iũte'en ewei'apiheg wẽtup ok e. Yt naku i ewei'auka wẽtup ok yt iwat ihay kuap mo i te e miwan me aiwo'onapin hawe e. Yt naku i eweimohit wẽtup ok yt eweikuap i te turan sio waku sio yt e Nikutemu sa'awy'i wuat wãtym muat Iesui kapiat toto rakat. ⁵²Mi'i pote Nikutemu pe te'ero'e -Paĩ i'ewyete yi sa'ag Karireia piat apo en Iesui ewy i'atu'e. Pyno ereha'at ro miwan me hawyi mono etikuap ta'yn Tupana ehay Moherep hat yt Karireia kaipyi i tuut hamuat hat i'atu'e. ⁵³Mio tã te'ero'e hawyi yne itotiarria wa'atunug haria tuwat ra'yn ta'atu'yat ko'i kape.

8 ¹Mi'i hawyi Iesui toto yity'ok Uriweiria ypia e hap het rakat kape. ²Itote pyi ihat'ok hawyi hunete ta'aipok i ra'yn Tupana motypot yat wato kape. Mi'i hawyi itotiarria te'eruwa'atunug Iesui kape. Mi'i hawyi ta'apyk hawyi Iesui ti'atumu'e i ra'yn itote. ³Mi'i hawyi Muisei miwan enoi haria i'ewyete Tupana mohey haria akag ko'i tõ'ẽ tõ'ẽ hewowi. Ta'atuerut wẽtup ok haryporia yt naku i sese rakat ta'atupuẽti ihainia

wywo yt te'aito wywo i. Mi'i hawyi miit'in typy'i rakaria py'asetpe ta'atuereke Iesui kape. ⁴Mi'i hawyi wo'omu'e haria henoi Iesui pe -Wo'omu'e hat i'atu'e meiwat haryporia uruipuēti wētup ok se'aito wywo yni pe i'atu'e. ⁵Sa'awy'i urunapin hap Muisei to'e Teturonamia 22.22 pe -Uwe eweipuēti wētup ok wētup ok e'aito wywo hawyi o ewei'auka mi'iria nu wo mak mak wo e Muisei i'atu'e. Mi'i pote uruikuap teran ekaipyi aikotā ewanetup hawe waku urutunug meiwat haryporia ete yt we'eg i hat ete i'atu'e. Waku wati'auka nu wo sio yt i'atu'e. ⁶Mio tā apo i'atu'e Iesui pe toi'aparap mono ta'atu'e. Mi'i hawyi ma'ato Iesui tuwe'ymyk hawyi yi kyt ete yn topui'iā wo wan'i wan'i'e. ⁷Mi'i hawyi po'og apo i'atu'e Iesui pe. Mi'i hawyi Iesui tuwe'āpe'ok'am hawyi toi'atuwesat ra'yn -Uwe uwe eipy'asetpe yt karāpiat i i'aparap hap nug hat pote mi'i waku sa'awy'i mak mak e nu wo i'auka hamo e. ⁸Mi'i hawyi tuwe'ymyk i ra'yn Iesui hawyi tutunug i ra'yn yi kyt ete iwan topui'iā wo. ⁹Mio tā e hawyi haryporia erut haria i'auka teran haria tuwat i ra'yn Iesui kaipyi te'eruwemoti te kahato i'atuminug sa'ag ko'i yt uwe i mikuap ko'i pote tuwat. Yian me nagnia sa'awy'i tuwat hawyi wat'ypmo kurum iwasuria ra'yn tuwat. Tuwat yne hawyi topyhu'at Iesui yn na'yn mekewat i'atumierut haryporia yt iwe'eg i rakat wywo. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui ipoi'am na'yn hawyi to'e haryporia pe -Aikopei erut haria mana e. Yt wētup ok i ra'yn apo e'auka teran hanuat topyhu'at e. ¹¹Yt uwe i Mimi e. -Mana Uito i'ewyte yt woro'apiheg i yt woro'auka teran i nu wo e. Koitywy waku era'aipok i ro e'yat kape ma'ato etoiat ra'yn eminug sa'ag e.

Iesui Ariāty Sese Toine'en

¹²Mi'i hawyi Iesui ti'atumu'e Tupana motypot yat piaria -Uito ti ariāty ewy aikotā ariāty timoherep muap wātym muo hap ewy Uito atimoherep muap Tupana kapiat. Uwe uwe toto uhupi mi'i hat wyti hewyry ariāty hot pe. Yt karamuo i i'ypyryp wuo hewyry are e Iesui. ¹³Mi'i pote irania'in akag ko'i te'ero'e Iesui pe -Paī ehay kahato ewete eremowato teran -Uito po'og ere'e pote eso kahato i'atu'e. ¹⁴-Ta'i uhehay uiwete e Iesui ma'ato pywuat ahenoi uiwetiat katupono atikuap kahato aikope pyi ariot i'ewyte aikowo areto hamuat hap e. Eipe ti yt eweikuap hin i aikope pyi ariot aikowuat areto hamuat hap e Tupana motypot yat akag ko'i pe. ¹⁵Eipe ti yt naku i ewei'e irania'in me eiwanetup hap kaipyi ne'i ma'ato Uito yt mi'i tā i atunug irania'in me e. ¹⁶Ma'ato -Yt naku i mi'iria are'e pote hāpyk kahato ui'e hap. Katupono yt uiweran i mio tā are'e katupono Ui'lywot uipo'oro hat uiwywo toine'en ui'e hap mopywo hamo e.

¹⁷Iwan me einapin hawe mio tā e -Yt etimohey meremo tei'o sehay yt naku i e hap wētup ok etiat e ma'ato typy ok to'o'ewy kahato wētup ok ete aimu'e aiwesat pote pywo yt naku i nug hat topyhu'at. ¹⁸-Pyno uiwetiat uhehay kahato ma'ato toine'en wētup ok uiwetiat uimienoi

mopywo hanuat e. Ui'ywot ti uipo'oro hat pywo i'e hap e hamo.

¹⁹-Aikope som pyno e'ywot i'atu'e. -Pyno yt uikuap i eipe i'ewyte yt Ui'ywot i wyti eweikuap ma'ato uikuap eipe pote i'ewyte eweikuap ta'yn Ui'ywot e. ²⁰Mio tã e Iesui Tupana motypot hap yat piaria pe i'atumium Tupana piat heiam yatypepyi. Ma'ato yt uwe i ipytyk kuap itote katupono yt put'ok e i te iku'uro hap e'at pote.

²¹Mi'i hawyi Iesui to'e i i'atuepe -Areto irane ra'yn wyti mesuwepyi e. Areto hawyi ti aru uikat kahato eipe wen ma'ato yt uipuēti i e. Eiminug sa'ag yt hep i te turan ti aru eweipap. Yt eweiwat kuap i wyti aru aikowuat areto hap kape e. ²²Mio tã e pote te'ero'e to'ope -Kat tuponoĩ -Yt eweiwat kuap i wyti aru aikowuat areto hap kape e Iesui ahepe sio apo tuwe'auka irane haype i'atu'e. ²³Ma'ato Iesui to'e -Eipe ti mesuwat yi totiat miit'in wanetup hap ewy yn. Ma'ato Uito ti atipy kaipywiat ariot e. Arewanetup kahato atipy piat wanetup hap ewy e. ²⁴Ha'awyte are'e ehepe -Eiminug sa'ag ko'i yt hep i te turan ti aru eweipap yt uimohey i pote are e Iesui nagnia pe. ²⁵-Uweĩ pyno en i'atu'e -Sa'awy'i pyi te ra'yn ahenoi ehepe uwe Uito hap e. ²⁶Po'og ahenoi kuap ehediat eiminug sa'ag etiat ma'ato yt ahenoi i yne. Katupono uipo'oro hat pywuat rakat imienoi hap yn atimoherep miit'in me mesuwat mytyyp tote e. ²⁷Karãpe Iesui to'e Uipo'oro hat yt ta'atukuap hin i e uwe etiat ihay. Yt ta'atukuap i ihay I'ywot etiat Tupana etiat. ²⁸Mi'i pote Iesui to'e -Ma'ato meiūran eweimopoĩ'am eheyke'et aria'yp posak ete hap e'at pe ti aru eweikuap ta'yn uwe Uito e. I'ewyte ti aru eweikuap yt kat i atunug uiwehay pyi ma'ato Ui'ywot ehay yn uinapin hap ewy ahenoi ehapiat hap e. ²⁹Uipo'oro hat wuat'i e'at pe uiwywo toine'en i'ewyte Ui'ywot mowepiit hap yn atunug e. Mi'i pote yt karãpe i ui'atoiat uiweran e Iesui. ³⁰Mi'i hawyi ti itote ipoity'i ra'yn Iesui e hap kaipyi imohey haria wo te'eropyhu'at.

³¹Mi'i hawyi Iesui to'e Iuteuria pe tomohey pakup'i haria pe -Ui'e hap ewetunug no mi'i pote uipotmu'eria sese wo eweikuapte'en e. ³²Pywo ti aru ewetunug ui'e hap ko'i pote ti eweikuap ta'yn pywuat sese e. Mi'i hawyi eipyhik hawyi eiweno'ẽ kuap haria ewy ra'yn e. ³³Mi'i pote ta'atuwesat -Yt kat i hin i ti urupyhik hap Uhyt i'atu'e. Uruto Aparãu emiariru'in. Yt karãpe i miit'in eropat haria urutukupte'en yt karãpe i wo'opyhik hawe urutukupte'en i'atu'e. ³⁴Ma'ato Iesui to'e i'atuepe -Pywo pe ti are'e ehepe yt nakuap i nug hap ehoko pote yt eiwe'aputsit kuap i ehoko sa'ag yt nakuat i pyi. Mi'i pote eipyhik piat ewy eweikuapte'en eipe e. ³⁵Wo'oeropat haria ti tukupte'en wuat'i yat puo ne'i toka'iwaria motypot hamuat ma'ato ha'yru wyti toine'en to'ywot yat pe yn wuat'i e'at pe e. ³⁶Tupana Sa'yru yne ehakyera'at kuap eipyhik hap kaipyi eweimohey pote. Mi'i pote eweipopy kuap kahato. Eiwe'aputsit kuap kahato eiminug sa'ag po pyi e. ³⁷Eiperia ti Aparãu emiariru'in pykai

ui'auka teran katupono uhehay yt teke hin i eipy'a pe eiwanetup hawe. Mi'i pote ti ui'auka teran eipe e. ³⁸Pyno atunug kahato yne Ui'ywot miky'esat ewy ma'ato eiperia ewetunug yne ei'ywot mienoi ewy e. Pywo ti rat ahenoi Ui'ywot piat uimu'e hap yn ma'ato eiperia ei'ywot miky'esat ewywuat yn ewetunug e Iesui. ³⁹Mi'i hawyi -Uruto ti Aha'ase'i pot Aparãu emiariru emiariru ko'i sese i'atu'e. -U paĩ e Iesui mekwat wakuat Aparãu emiariru emiariru ko'i sese eipe pote ewetunug ehe'ase'i Aparãu minug ewywuat e. Aha'ase'i pot Aparãu waku sese nug hat e. ⁴⁰Ma'ato eipe ui'auka teran haria eweikupte'en pywuat sehay Tupana kaipyi ahenoi ehepe pykai e. Aha'ase'i Aparãu ti yt karãpe i mi'i tã inug neran e Iesui. ⁴¹-Eipe ei'ywot sese minug ewy ewetunug e. -Uruto ti uruikuap uru'ywot i'atu'e. Ta'i yt i'ywot wekuap re'ym rakaria i ti uruto i'atu'e. Wětup yn uru'ywot. Mi'i ti uruetupana i'atu'e. ⁴²-Ta'i Tupana pywo ei'ywot pote uiky'e haria wo eweipyhu'at katupono Tupana Mipo'oro Uito e yt uiwewi i arepo'oro e Iesui. ⁴³Sa'awy'i -Woropo'oro En e Tupana uhepe hawyi ariot ehewowi Tupana yatypepyi ariot e Iesui. Ahenoi ehepe ma'ato yt eweikuap i kahato uimienoi ko'i katupono yt teke i ehewaure ka'a pe e. ⁴⁴Ei'ywot sese ti ahiag e mi'i pote ti ewetunug neran ei'ywot miky'esat sa'ag oktan e. Ha'awyte pyi ahiag ti'auka teran miit'in wo'opot'auka hat mi'i. Mi'i pote yt wětup i hãpyk takat sehay pywuat iwat iwanetup hap toine'en e. Karãpe ahiag heso tuwekaipyi tutunug yt niatpo hin i katupono yne heso rakat ka'iwat ne'i ahiag topyhu'at e. ⁴⁵-Ahenoi ehepe hãpyk takat yn mote yt eweimohey hin i heso rakat mohey haria eipe pote e. ⁴⁶Uiminug yt nakuat i kue yt wětup i eweipuēti paĩ e. Woroho'omu'e kahato ra'yn ti sehay pywuat no ma'ato ti uimienoi yt eweimohey hin i e. ⁴⁷Tupana sa'yru'in saki'yt'in ta'atukuap kahato Tupana e hap e ma'ato eipe ti yt Tupana watnuaria i pote ti yt eweikuap i Tupana ehay e. ⁴⁸-Sa'awy'i te wuat uru'e hap ewy ti en i'atu'e. En ni wětup ywania yi sa'ag Samaria kaipywiat i'atu'e. En ni ahiag ipiit piat rakat i'atu'e Iesui pe. ⁴⁹-Yt kat i ti uikai ahiag katupono atomowato Ui'ywot pykai yt karãpe i ahiag Ui'ywot motypot hat toine'en e. Eipe ti yt uimowato hin i e. ⁵⁰Yt atiky'esat i uhepiat waku En ei'e hap ma'ato toine'en wětup ok uimotypot hap ky'esat hat e. Mi'i hat ti toine'en uwe waku uwe yt e hanuat. Mi'i ti aru yt nakuaria i eipe e. ⁵¹Pywo ti uwe uwe inug uimienoi ko'i mi'i hat ti aru yt iku'uro i e Iesui i'atuepe. ⁵²Mi'i hawyi Iuteu ywania akag ko'i te'ero'e Iesui pe -Koitywy wyti uruikuap ta'yn ahiag epiit piat hap katupono ase'i Aparãu waku sese pykai iku'uro ra'yn i'ewyte sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria yne yne iku'uro ra'yn ma'ato ere'e -Uwe uwe uimienoi inug mi'i haria ti aru yt iku'uro sese i ere i'atu'e. ⁵³Ewat ewaku hap apo po'og aha'ase'i koro Aparãu ewaku hap kai i'atu'e. Pywo Aparãu iku'uro ra'yn i'ewyte irania'in Tupana ehay moherep haria i'atu'e. Sa'awy'i wuaria topap yne

ma'ato En -Uwe uimienoi nug haria wyti aru yt iku'uro sese i ere. -En ni po'og aha'ase'i Aparāu kai ere'e teran i'atu'e. ⁵⁴Mi'i hawyi toi'atuwesat -Uiwemowato hap yt atunug neran i uiwekaipyi katupono atunug pote meiūran yt kan hamo i uhehay eweipuēti ma'ato uimowato kahato hat ti aheTupana e. ⁵⁵Mi'i hat pe uruetupana ewei'e ma'ato yt eweikuap i pykai e. Ma'ato Uito ti kue paī atikuap kahato Tupana ma'ato yt atikuap i Tupana ui'e pote heso rakatno areine'en ei'ewy kat pote ikuap hat sese Uito imiky'esat nug hat sese e. ⁵⁶Sa'awy'i ti eha'ase'i Aparāu ta'akasa teran kahato uhuut miit'in kapiat hap are. Pyno mesup ti Aparāu ta'akasa ra'yn uhuut hawyi iwepiit kahato topyhu'at ra'yn e Iesui. ⁵⁷Ase'i Aparāu ti nimo kahato ra'yn iku'uro ma'ato ewat eieine'en hap emotag hap yt 50 anu hin i te heine'en hap kai i'atu'e ma'ato apo Aparāu akasa hamo areine'en ere'e i'atu'e. ⁵⁸-Pywo pe ti Uito ti aha'ase'i Aparāu ywā'ī hap e'yian mete wuat ieine'en hat e Iesui. ⁵⁹Mio tā e hawyi ta'atusat nu ko'i yi totiat mak mak wuat i'auka hamo ma'ato Iesui tuwemig miit'in sem py'asetpe ra'yn hawyi toto ra'yn Tupana motypot yat wato pyi.

Iesui Timoehāite Ra'yn Yt Iha Pytig I Rakat I'ywā'ī Hap Kaipyi

9 ¹Mi'i hawyi Iuteu ywania yt potpap i hap e'at pe toto Iesui muap upi towyria'in wywo. Mi'i hawyi muap tote toipuēti wētup ok miit yt ihapytig i rakat wemoherep toty kaipywiat yt kat kapiat i akasa hat. ²Mi'i hawyi Iesui wyria'in apo i'atu'e Iesui pe -Urumu'e hat i'atu'e uwe piat i'aparap hap upi som Tupana ti'apiheg yt ihapytig i rakat i'atu'e. I'ywot'in piat i'aparap hap upi toine'en yt ihapytig i sio iwat i'aparap sese hap kaipyi apo i'atu'e. ³-Yt wyti uiwyria'in yt i'ywot'in minug sa'ag upi i ti i'ewyte yt iwat iminug sa'ag upi i wyti yt ihapytig i hap are ma'ato mi'i miit wyti yt ihapytig i rakat toine'en Tupana misepap moherep toieine'en hap etiat hamuat e. ⁴Uiwyria'in ihat'ok puo aipotpap kuap ma'ato wātym put'ok e hawyi yt kat i watunug kuap are e. Mi'i hap ewy waku watunug yne uipo'oro hat miky'esat ewy e. ⁵Uheine'en hap mesuwarote turan Uito ti miit'in moētyhot hap ewywuwat areine'en e. ⁶Mio tā to'e hawyi kuitu e yi tote hawyi totat topo pe yi og tēty hy wywo toi'apokik hawyi mi'i wo toipen iha yt kat kapiat i akasa hat e. ⁷Mi'i hawyi to'e yt ihapytig i rakat pe -Mehin e mowehasei ro mekewat y'y Sirue e hap wo'osei hawe Tupana Mipo'oro y'y e hap kape. Mi'i rē toto ra'yn tuwehasei hamo hawyi ta'aipok ihapytig nakatno ra'yn. ⁸Mi'i hawyi tuwemoherep to'yat ete i wuaria kape hawyi mi'liria te'ero'e to'ope -Ihapytig na'yn apo sa'awy'i wuat yt ihapytig i rakat i'atu'e sio wētup ok ne'i i'atu'e. Mekewat yt kat sa'up i miium ētup hat ra'yn apo meke sio yt i'atu'e to'ope. ⁹Ta'i mi'i rasom i'atu'e irania'in. -U yt mi'i i rat i'atu'e irania'in. I'ewywuwat ne'i rat ma'ato yt mi'i i i'atu'e. Ma'ato sa'awy'i wuat yt ihapytig i rakat ti'atuwesat -Uito rat e. ¹⁰-Aikotā pyno era'akasa ra'yn ra'yn apo mio uhyt

mimi i'atu'e. ¹¹Mio tã i'atu'e hawyi toi'atuwesat -Wētup ok Miit Iesui e hap het rakat wyti tomi'apokik yi tēty hy wywuato uheha pen hawyi ti to'e uhepe -Mowehasei ro y'y Sirue e hap wo'osei hawe e uhepe hawyi areto arehasei hamo. Mi'i hawyi ti mio ara'akasa ra'yn uheha ra'yn e i'atuepe. ¹²-Aikope mio emo'akasa hat i'atu'e. U paĩ yt atikuap i e.

Wariseuria Ko'i Ta'atuhētup Kahato Yt Iha Pytig I Rakat Pe

¹³Mi'i hawyi seha'at haria tioto ra'yn pa'i kororia Tupana ehay miit'in napin haria kape. ¹⁴Ta'atuereto iha pakup takat Tupana mohey haria akag ko'i kape katupono Iesui timoehapytig mi'i yt motpap i hap e'at pe pote. ¹⁵Mi'i hawyi Tupana ehay wuat wo'onapin haria akag ko'i apo i'atu'e -Aikotã me kahu etipuēti ehapytig hap mehin i'atu'e. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Ta'i toi'apokik yi og tēty hy wywuato hawyi ti uheha pen hawyi arehasei hawyi ti mio uheha ra'yn ara'akasa kuap ta'yn e. ¹⁶Tupana ehay moherep haria te'ero'e -Pyno mi'i miit yt Tupana kaipywiat i i'atu'e katupono yt aipotpap i hap e'at pe mi'i tã hap tutunug i'atu'e. Ma'ato irania'in te'ero'e -Kat pote yt Tupana kaipywiat i Mi'i Miit ewei'e i'atu'e. Yt Tupana kaipywiat i Mi'i Miit pote aikotã som pyno wakuap sese tutunug kuap yt Tupana Mipo'oro i Mi'i Miit pote i'atu'e irania'in. Mi'i hawyi yt to'o'ewy'ewy i ra'yn te'eruanetup. ¹⁷Mi'i hawyi apo i'atu'e ihapytig rakat pe ira'yn -Kat ereĩ pyno erewanetup mekewat emoehapytig hat ete apo i'atu'e hawyi toi'atuwesat -Ta'i Tupana ehay enoi hat wyti Mi'i e i'atuepe. ¹⁸Ma'ato luteu ywania akag ko'i yt timohey i sa'awy'i yt iha pytig i rakatno toine'en hap. Mi'i hawyi ta'atukay kay i'yywot'in apo ta'atu'e hamo. ¹⁹I'yywot'in put'ok i'atu'e hawyi luteu ywania akag ko'i apo i'atu'e -Eimepyt apo meĩũ tuwe'lywã'ĩ apo yt ihapytig i rakat i'atu'e. -Pywo to'lywã'ĩ pyi te yt kat i ta'akasa i'atu'e. Pywo pote aikotã mio ta'akasa ra'yn i'atu'e i'yywot'in me. ²⁰-Mi'i hat ti rat urumepyt i'atu'e i'yywot'in. Pywo ti to'lywã'ĩ pyi te ti yt kat i ta'akasa i'atu'e. ²¹Ma'ato mio wyti yt uruto tewy uruikuap aikotã me toipuēti tehapytig hap i'atu'e i'ewyete uwe imoehapytig hat yt uruikuap i i'atu'e. Pyno apo ewei'e ro tope. Itag na'yn tohenoi kuap rasom i'atu'e i'yywot'in apo e haria pe. ²²Mio tã hap ewy i'yywot'in te'ero'e katupono luteu ywania akag ko'i pupiat te'eroken'ẽ haype katupono luteu akag ko'i te'ero'e ra'yn to'ope -Uwe uwe Iesui Tupana Mipo'oro Aiporekuatnuat e hat o watipun na'yn Tupana motypot yat wato pyi i'atu'e. ²³Mi'i pote yt kat to'e teran i ta'atumepyt moehãite hap etiat. Mi'i pote -Itag na'yn tohenoi kuap tã som i'atu'e i'yywot'in luteu akag ko'i apo e haria pe te'eroken'ẽ haype. ²⁴Mi'i hawyi ta'atukay kay i ra'yn mekewat Iesui mimoehãite iha pakup takat ta'atuwewowi te'ero'e hamo -Pyno Tupana ehamo hãpyk to ehenoĩ uruepe katupono uruikuap ti mekewat miit emoehãite hat yt nakuat i i'atu'e. ²⁵-U paĩ yt atikuap i kahato koitypuo yt nakuat i sio yt e. Ma'ato wētup hap atikuap sa'awy'i yt kat

kape i ara'akasa ma'ato mesup ti ara'akasa yne ra'yn. Mi'i hap yn atikuap kahato are e. ²⁶-Aikotã eĩ pyno tutunug emo'akasa hamo apo i'atu'e i. ²⁷Mio tã i'atu'e hap i toi'atuwesat ira'yn -Ahenoi heno i ra'yn ti ehehamo aikotã uipohag nug hap e. Kat poteĩ eweikuap kahato teran uiwẽ pyi uimoehãite hap e. Eweipyhu'at teran hemiit'in wo haype apo e. ²⁸Mio tã e pote i'atupy'ahak kahato tuete -Yt naku i en i'atu'e. En wyti iwat hemiit ma'ato uruto ti ase'i Muisei emiit'in na'yn i'atu'e. ²⁹Uruto ti uruikuap kahato ase'i Muisei mienoi Tupana ehay i'atu'e ma'ato mekewat miit uwe mipo'oro aikope pyi tuut hap ti yt uruikuap hin i i'atu'e. ³⁰Mi'i hawyi iha pakup takat tuwanetup kahato hawyi to'e -Kat pote aikope pyi tuut hap yt eweikuap i te are e. Eiwanetup to mehin'in katupono Mi'i Miit uimo'akasa ra'yn paĩ e. ³¹Mi'i hawyi mio tã e -Ta'i watikuap ta'yn yt nakuaria i po wo tomisepap ko'i Tupana yt timoherep i tewaku nug hap ko'i ma'ato tomotypot haria tehay nug haria po wo yn toimoherep kuap wakuap sese mesuwe e. ³²Yi nug hawyi te ti mesuwat etiat miit'in yt inug kuap i yt iha rakat moehapytig hap. ³³Yt Tupana kaipywiat i Mi'i Miit pote ti teneke yt uheha nug kuap hin i e. ³⁴Mio tã e pote po'og i'atupy'ahak tuete -Ehire pyi te ti yt nakuat i ereine'en yt e'lywot wekuap i rakat en paĩ i'atu'e. Miit yt iwe'leg i rakat en i'atu'e. Aikotã pyno urumu'e teran en yt nakuat i en pykai i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atuporenorem haty wo Tupana motypot yat pyi mekewat iha pakup takat.

Iesui Tuwemoherep Imoehãite Rakat Pe

³⁵Ma'ato Iesui tikuap Tupana yat pywiat iporenõtem hap hawyi toikat ra'yn. Toipuëti hawyi to'e tomimoehãite pe -Etoomohey apo mekewat Wuat'i Miit'in Yke'et mekewat Tupana Sa'yru e. ³⁶Mi'i hawyi -Uwe mi'i e. Atimohey teran nat wen ma'ato yt atikuap i uwe Mi'i Miit e. ³⁷Mi'i hawyi Iesui to'e -Uito Mi'i Miit e. Mio ti Mi'i ra'yn ihay ewywo e. Koitywy era'akasa ra'yn uhewowi e Iesui iha pakup takat pe. ³⁸-Ta'i Uiporekuat woromohey kahato ra'yn ti koitywy e Iesui pe. Mi'i hawyi toimotypot kahato ra'yn toiky'e kahato ra'yn Iesui. ³⁹Mi'i hawyi Iesui to'e tope -Mesuwarotiat yt watikuap i kahato Tupana e haria yt ahehapytig i e haria moehapytig sese hamo ariot e ma'ato irania'in watikuap kahato Tupana e haria ahehapytig kahato e haria moehapysasep hamo ariot e. ⁴⁰Mi'i hawyi irania'in itotiaria Tupana ehay moherep haria akag ko'i mio tã e Iesui hawyi apo i'atu'e tope -Pyno apo uruto yt ihapytig i rakaria ewywuat ne'i ewanetup hawe i'atu'e. ⁴¹Mio tã e akagnia pe -Yt ehapytig i rakaria pote yt eweikuap i yt nakuaria i eipe eweikupte'en ma'ato -Pywo yt uruehapytig i rakaria wo urutukupte'en ewei'e pote ta'i yne eiminug sa'ag heremo kahato ra'yn e.

10 ¹Mi'i hawyi Iesui ti'atumu'e kahato hã'ãkap wuo -Pywo pe ti are'e ehepe sero'ok e hat ti aihũ Uweiria yat pe yt teke kuap

i he'oken'ypy sese puo ma'ato kokawiat i'ahot'e hawuo yn teke kuap sero'ok e hat e. ²Ma'ato ika'iwat sese teke te'oken'ypy sese puo e. ³Karãpe ika'iwat ho'okenhyp'ok teran na'yn hawyi tuut tohūria yat e'oken'ypy kape mi'i ti ihūria tikuap yt sero'ok e hat i hap. Mi'i hawyi toho'okenhyp'ok e. Mi'i hawyi ika'iwat ti'atukay kay towat tohūria i'atuwat i'atuset upi e. Mi'i hawyi ihūria tikuap ta'atuka'iwat ehay ihay ete. Mi'i hawyi toimoherep muap hãpyk kahato tohūria yat kaipyi e. ⁴Toiporeno'ê yne hawyi ihūria ikohyewyry ta'atuka'iwat ewat'ypmo kat pote ta'atukuap ta'atuka'iwat ihay ete e. ⁵Ma'ato wētup ok yt Uweiria apykok hat i ehay pupi te'eroken'ê pote ikohyeput ne'i yt ta'atukuap i ihay pote e Iesui wo'onapin haria pe. ⁶Ma'ato wanetup haria yt tikuap i kat e Iesui ihay sehay iã'ãkap wuo pote to'e i ra'yn Iesui i'atuepe. ⁷-Pywo pe ti Uito ti oken'ypy ewy Uweiria uimohey haria wehyt'ok hamo e. ⁸Irania'in ti uimohey haria kay kay haria uihūria ero'ok haria ewy tukupte'en e ma'ato uihūria yt ta'atukuap i sero'ok e haria ehay i'atuehay ete ta'atukay kay hap e. Yt te'eruwantup sero'ok e haria ehay kape e. ⁹Uito ti oken'ypy ewywuat mi'i tupono uwe uwe uimohey mi'i hat tipuēti aru tehakyera'at hap sese are aikotã hūria apykok hat ho'okenhyp'ok mekwat hūria yat i'atuporenorem hamo i'atupoi hamo. Mi'i hawyi wātym i turan toi'atunug i ra'yn i'atu'yat pe e. Mi'i hap ewywuat uihūria uimohey haria apykok hat kahato areine'en e. ¹⁰Ma'ato sero'ok e hat wyti tuut hūria u hamo i'atu'auka hamo he'ero'ok hamo e. Ma'ato Uito ti ariot uimohey haria ieine'en hap ium hamo po'og po'og ikahu sa'awy'i te wuat kawiat ium hamo e. ¹¹Uito areine'en uimohey haria apykok hat. Uito ati'atu'apykok kahato uihūria i'atuky'e haype e. Mi'i pote ui'auka hamuat i'atuehakyera'at hamo. ¹²Ma'ato wētup ok hūria apykok hat ti token'ê wewuat'i Awahuru ko'i pupi yt ika'iwat sese i pote yt towatnuat sese i hūria pote yt toi'atuky'e i ha'up kyewi yn ipotpap pote teput ne'i Awahuru ko'i ô'ê pote. Mi'i hawyi Awahuru ti'atusytpok kahato ra'yn Uweiria e. ¹³Pyno ha'up kyewiat ne'i toka'iwat hūria apykok hat ipoity'i hawyi tohok'iwat ne'i toka'iwat hūria. Mi'i hawyi Awahuru ko'i ti'atuuka kahato ra'yn ta'atusytpok ta'yn ma'ato ha'up ky'esat hat potiat ipotpap takat pote yt ik'y'e sese ne'i toka'iwat hūria mi'i pote teput ne'i are e. ¹⁴Ma'ato ti Uito hūria apykok hat wakuat sese areine'en. Uihūria uimohey haria uikuap kahato haria wo tukupte'en e. ¹⁵Aikotã Ui'ywot uikuap kahato hat toine'en. I'ewyte Uito Ui'ywot kuap hat areine'en. Mi'i hap ewy uihūria ky'e kahato hat areine'en pote ui'auka hamuat i'atuehakyera'at hamo e. ¹⁶Yt torannia i te uihūria uimohey haria wo meiūwat ywania kaipyi paĩ ma'ato i'ewyte ati'atukay kay aru mi'iria uimohey hanuaria wo wētup ywania kaipyi e. Mi'iria aru to'owywo tukupte'en katupono uimohey haria wētup sok yn i'atu'ywania pykai e. Mi'i hawyi wētup ok yn i'atu'apykok hat topyhu'at mekwat e'at pe mi'i ti Uito e.

¹⁷Uiku'uro hamuat wyti uimohey haria uihürria ehakyera'at hamo e. Mi'i tupono Ui'ywot uiky'e kahato e. Mi'i tã atunug hawyi aru areine'en ira'yn e. ¹⁸Yt we i toine'en uheine'en hap hep hanuat. Uito uiwewi aru ui'auka hap e. Pyno uimiky'esat ewy atunug e. Toine'en uhesaika hap uiwewi uiku'uro hamuat hap. I'ewynte toine'en uhesaika hap uheine'en ira'yn hamuat e. Mi'i hap Ui'ywot miky'esat ewy atunug e. Sa'awy'i to'e uhepe Ui'ywot -Atiky'esat eku'uro Uha'yru e. Mi'i hawyi ereine'en i hap atiky'esat e uhepe e. Mi'i pote Ui'ywot imiky'esat ewy atunug e. ¹⁹Mio tã e pote itotiarria Iuteu ywania akagnia tu'uka kahato ra'yn ta'atuehay wo. ²⁰-Heso'ok ta'yn wyti Iesui i'atu'e katupono ahiag wyti tuete i'atu'e irania'in me. Kat poteĩ pyno eweikuap teran ipotmu'e hap i'atu'e miit'in me heso'ok ta'yn ahiag eiam Iesui pote i'atu'e. ²¹Ma'ato irania'in -Yt wyti i'atu'e ma'ato ahiag emiit pote ti ren yt ihay hãpyk i i'atu'e. Aikotã ten ahiag timoewaku yt ihapytig i rakat Iesui ewy i'atu'e luteu ywania akagnia pe.

Mowepiit Hap E'at Wo'onapin Haria Ta'atuhêtup Iesui Kape

²²Meiüran hawyi Iesui toine'en Ierusalēi me i'aman mot ewaty pe Tupana motypot yat ienuk iwato hap ete put'ok e ra'yn. Iuteu ywania tunug i ra'yn ienuk hap tawa Ierusalēi me. ²³Mi'i turan Iesui hewyry itote Tupana motypot yat iwato rakat pe morekuat sa'awy'i wuat Sarumau e'oken upi hewyry. ²⁴Mi'i turan Iuteu ywania akagnia te'eruwa'atunug i ra'yn Iesui kape i'auri wo apo i'atu'e hamo -Kat poteĩ yt heremo i ehay i'atu'e. Uruwesat ro uwe sese En i'atu'e katupono uruikuap teran ewē pyi Tupana Mipo'oro uruporekuat nuat apo En sio apo yt i'atu'e. ²⁵-Karanja wo i ra'yn ahenoi ehepe uwe Uito hap wen ma'ato ti yt uimohey i eipe e Iesui. I'atu kahato ra'yn wakuap sese yt miit'in minug kuap ewywuat i atunug uipo wo ehehamo uwe Uito moherep hamo uwe Ui'ywot moherep hamo. Pywo Ui'ywot set upi atunug yne uwe Uito moherep hamo e. ²⁶Ma'ato ti yt uimohey i eipe katupono yt uihürria i eipe pote e. ²⁷Uimohey haria ti inug kahato uimiky'esat ewy aikotã hürria Uweiria ko'i tunug aikotã ta'atu'apykok hat miky'esat ewy e. Mi'i hap ewy uhupi tuwat uimohey haria e. ²⁸Ati'atumoieine'en aru uimohey haria e. Yt karamuo i ra'yn ti aru i'atukahuro sese e uiiwywo yn na'yn te'eropyhu'at wat'i e'at pe e. Mi'i hawyi ti aru yt uwe i ra'yn he'ero'ok kuap uipo pyi uimohey haria katupono ati'atu'apykok kahato uihürria e. ²⁹Kat pote Ui'ywot po'og hesaika wuat'i kai e. I'ewynte Ui'ywot wyti uimohey haria apykok hat kahato toine'en e. Mi'i pote ti yt uwe i ihap kuap Ui'ywot po pyi uihürria e. ³⁰Ui'ywot Uito ti wêtup ok yn e Iesui. ³¹Mio tã e pote ta'atusat i ra'yn nu ko'i yi totiat Iesui auka mak mak wuat hamo. ³²Ma'ato Iesui to'e -Kat po'ypy i ui'auka teran nu wo e. -Ipoity'i kahato ra'yn tig atunug wakuap Ui'ywot miky'esat ewywuat ehehamo

e. Kat e hap uiminug po'yypyi ui'auka teran e. ³³-Yt eminug wakuap ko'i po'yypyi i ti urui'auka teran En i'atu'e ma'ato e'e hap po'yypyi i'atu'e. En ni miit kawiat ne'i ma'ato ti ewewi erenug Tupana wo i'atu'e. ³⁴Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Sa'awy'i ti einapin hawe mio tā to'e miwan me -Eipe ti Tupana ko'i e Tupana e. ³⁵Pyno watikuap ta'yn kat e Tupana hāpyk yn tohenoi. Mi'i kaipyi watikuap ta'yn iwan me tohenoi ra'yn yne ihay pywo piat hap yn e. Eipe ti Tupana ko'i e ti Tupana sa'awy'i tomi'airoria tehay enoi haria pe e. ³⁶Mi'i tupono kat hamo uhaty'i haty'i Uito Tupana sa'yru are'e pote. Pywo Ui'ywot ui'airo hawyi uipo'oro meikowo mesuwat mytyyp kape. Mi'i pykai yt naku i kahato En ewei'e yt etimotypot i Tupana ewei'e uhepe. ³⁷Yt atunug i Ui'ywot misepap ewywuat pote rasom yt uimohey i eipe ma'ato atunug imisepap ewywuat pote waku uimohey haria wo eweikupte'en e. ³⁸Ma'ato yt uimohey i haria eipe pote waku ma'ato Ui'ywot misepap ewy uiminug kape eiwa'akasa hawyi uiminug wakuap ko'i upi waku eweimohey e. Waku eweikuap Uito Ui'ywot wētup ok yn hap e. ³⁹Mi'i pote ta'atupyhik teran i ra'yn ma'ato tuwe'aputsit ne'i Iesui.

⁴⁰Mio tā e rakirē Iesui toto ra'yn Iutāu hy sakpo sa'awy'i wuat Iuwāu ieine'en miit'in i'atuset'ok hap kape. ⁴¹Mi'i turan miit'in tō'ē tō'ē hewowi. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Iuwāu ahēt'ok hat yt kat mowato hap ko'i i toimoherep ahepe Tupana kaipyi. Yt karāpe i Tupana yn misepap kuap hap ewywuat tutunug ahehamo wen ma'ato mekewat imienoi Iesui etiat pywuat kahato rakat tohenoi ahepe Iuwāu i'atu'e to'ope. ⁴²Mi'i hawyi itote typy'i ra'yn Iesui mohey haria pakuptia te'eropyhu'at Iutāu hy sakpo.

Irasaru Iesui Timohymut Ra'yn Gu'uro Hap Kaipyi

11 ¹Mi'i hawyi Iesui miky'e kahato Irasaru e hap het rakat i'ahuu kahato topyhu'at tawa hit Petania pe. Mi'i ti toine'en itote toinyt'in Mata i'ewyte Maria wywo. ²Mekewat Maria ti Iesui py ko'i pen mohag hy hekat rakat wuat hat hawyi toimogag ipy ko'i to'asap wywo rakat. Mi'i Maria kywyt ti i'ahuu kahato toine'en. ³Mi'i hawyi mana Mata i'ewyte mana Maria te'eruwehaypo'oro Iesui kape -Mimi i'atu'e urukywyt emiky'e kahato wyti i'ahuu kahato te'erehay po'oro. ⁴Iesui tikuap ta'yn i'atuwehaypo'oro hap hawyi to'e topotmu'eria pe -Aiwy Irasaru wyti i'ahuu kahato paĩ e ma'ato yt iku'uro hamuat i e. Ta'i i'ahuu ti wen ma'ato meiūran Tupana motypot hap topyhu'at irane e. ⁵Iesui ti'atuky'e kahato ti Mata i'ewyte Maria i'ewyte Irasaru. ⁶Iesui mi'atuky'eria kahato ti mi'iria ma'ato ti yt toto i i'ahuu turan. Typy e'at yt toto i. ⁷Typy e'at tokosap hawyi to'e temiit'in me -Pyno to'iro tawa Petania yi Iuteu piat kape e. ⁸Mi'i pote iwyrria'in tiwesat -Urumu'e hat yt naku i ereto tama Iuteu kape katupono ga'atpo porap e'auka nu wo itote

i'atu'e. ⁹Mi'i pote Iesui ti'atuwesat -Pyno apo yt aat posake i te e. Pyno uwe ihat'ok puo hewyry rakat ipy aipytek hap yt kat i. Katupono heine'en ne turan aimoëtyhot hap mesuwat rotiat toine'en e. ¹⁰Ma'ato wãtym na'yn hawyi i'ypyryp ta'yn hawyi miit'in ta'at kuap muap yt heremo i pote. Katupono wãtym turan yt kat i aimoëtyhot hap e. ¹¹Mio tã tohenoi hawyi to'e topotmu'eria pe -Uiwyria'in e aiwy Irasaru ti toket ra'yn mi'i pote areto ra'yn mesup ihymut hamo e. ¹²-Mehin i'atu'e waku ti i'ahuu pote mohag iket hamo i'atu'e. Tuwemohy hawyi ti aru meiüran waku i ra'yn tuete i'atu'e. ¹³Katupono iwyria'in te'eruwanetup iket hap kape yn yt ta'atukuap i iku'uro sese e hap ete ihay. ¹⁴Mi'i hawyi ti tohenoi ra'yn -Uiwyria'in e aiwy Irasaru ti iku'uro sese ra'yn e. ¹⁵Mi'i pote to'iro iku'uro hap kape e. I'ahuu turan yt areto teran i hewowi e. Po'og waku areto mesup iku'uro sese rakat toine'en turan katupono uiminug kape ewei'akasa aru hawyi po'og po'og uimohey eipe e. Pyno to'iro watuwat e. ¹⁶Mi'i hawyi to'e wëtup ok hemiit ipat rakat Tume e hap -Pyno waku watuwat iwywo e. Waku aiku'uro iwywo e irania'in Iesui potmu'eria pe. ¹⁷Mi'i hawyi tuwat ra'yn. Put'ok i'atu'e itote hawyi ta'atuhenoï ra'yn Iesui pe -Iku'uro ra'yn Irasaru i'atu'e. Ga'atpo 4 e'at ra'yn uruisyp ta'yn i'atu'e. ¹⁸Pyno tawa hit Petania yt pya hin i toine'en tawa wato Ierusrãi kai aikotã aiko kapiat pya hap ewy toine'en. ¹⁹Mi'i pote tã'e tawa Ierusrãi ikaipyi luteuria mana Maria mana Mata'in moesaika hamo mowepiit hamo. ²⁰Mana Mata tikuap ta'yn Iesui uut hap hawyi toto meremo ra'yn howa kape ma'ato mana Maria yt toto i ma'ato to'yat pe topyhu'at rã. ²¹Mi'i hawyi to'opuëti Iesui wywo hawyi to'e Iesui pe -Mimi e iku'uro ra'yn aiwy urukywyt e. Yt naku i katupono meiüpe ereine'en pote teneke urukywyt yt iku'uro hin i Mimi e. ²²Ma'ato atikuap ti kat ere ehëtup kat ere ehëtup Tupana kape mi'i pote tutum merep emiëtup oktan hap e Mata. ²³-Pywo mana ekywyt Irasaru toine'en hamuat i ra'yn e. ²⁴-Pywo an Mimi atikuap mi'i e. Atikuap aikotã aiku'uro hawyi aheine'en i hap toine'en ne hamuat hap e. Atikuap uikywyt ti aru tuwëtem ne toku'uro hap pyi mekwat ikahuro hap e'at pe tuwehymut rã hamuat. ²⁵-Mana e Uito ti meiü iku'uro rakaria moieine'en hat sese e. Uwe uwe iku'uro uimohey hatno turan mi'i miit meiüran aru toine'en i ra'yn wuat'i e'at pe. ²⁶I'ewyte uwe uwe uimohey hatno topyhu'at toine'en ne hap turan mi'i miit yt karãpe i iku'uro sese hamuat aru ma'ato topyhu'at wuat'i e'at pe e. Mana e etimohey apo mio tã ui'e hap e. ²⁷-Pywo ti an Mimi woromohey kahato e. En ni uruporekuat nuat Tupana Mipo'oro urumiekatup e woromohey kahato e. En ni Tupana Sa'yru sese Mimi e. ²⁸Mio tã e mana Mata hawyi ta'aipok i ra'yn to'yat kape. Mi'i hawyi toikay kay tokypy'yt Maria iweran turan tohenoi hamo -Tuut ra'yn ti Aimu'e hat e. Mi'i ti ekay kay ra'yn Maria e. ²⁹Maria tikuap ta'yn Iesui uut hap hawyi meremo ipoï'am hawyi toto ra'yn Iesui kape. ³⁰Mi'i turan

Iesui yt put'ok e i te tawa Petania pe ma'ato toine'en muap tote aiũpe Mata piat topuẽti hap tote. ³¹Mi'i hawyi Iuteu ywania Maria'in mowepiit hanuaria to'lyat pywiat Maria toto meremo hap kape te'eraha'at hawyi -Pyno toto ra'yn tokywyt Irasaru syp hap kape i'atu'e. Toto ra'yn tuwak hamo i'atu'e te'eruwanetup hawe. Mi'i pote tuwat hewat'ypmo. ³²Mi'i hawyi put'ok e Maria Iesui etiat hawyi tuwepỹ'átutuk hewowi hawyi to'e -Uika'iwat meiũpe ereine'en pote teneke yt iku'uro i uikywyt Mimi e. ³³Iesui ta'akasa Maria wak towyria'in wyuwat hap kape hawyi tohaty'u kahato topy'a pe. ³⁴-Aikopeĩ ewetopag ewehyp aiwy e. -Uruka'iwat i'atu'e to'iro pyno uruimoherep epe aikope uruihyp aiwy Irasaru piit hap i'atu'e. ³⁵Mi'i hawyi Iesui tuwak ta'yn. ³⁶-Tuwak ta'yn Iesui i'atu'e. Koitywy watikuap ta'yn Irasaru ky'e kahato Iesui piat hap i'atu'e to'ope Iuteuria. ³⁷Ma'ato irania'in te'ero'e -Toiky'e pote kat pote yt tuut i ga'atpo imoehãite hamo i'atu'e. Toimoehãite kuap kahato i'ahuu rakaria yt ihapytig i rakaria kat poteĩ pyno yt tuut i Irasaru moehãite hamo iku'uro hap e'lyian me te i'atu'e. ³⁸Mi'i hawyi tohaty'u kahato hap wywo put'ok e aikope towy Irasaru ta'atupag nu ka'a pe hap kape. Mekewat yi py hot'i piat nu ka'a pe ta'atusyp Irasaru hawyi ta'atu'okenhyp nu wato wo. ³⁹Mi'i hawyi Iesui to'e -Eweho'okenhyp'ok to aiwy Irasaru e. Ma'ato inyt Mata to'e -Yt rei'o Mimi katupono nem na'yn ti som urukywyt kat pote 4 e'at ra'yn mekepe topyhu'at. I'okpuk ta'yn e. Yt naku i waho'okenhyp'ok mesup e. ⁴⁰Ma'ato Iesui to'e -Mana Mata etiwaure ra'yn apo muap upiat ui'e hap epiat e. Uimohey pote ti aru era'akasa Tupana êtyhot hap iminug wakuap sese mesup are'e hap. ⁴¹Mio tã e hawyi ta'atuero'ok ta'yn nu kawiat he'okenhyp hap. Mi'i hawyi Iesui teha'at atipy kape. ⁴²Mi'i hawyi to'e -Ui'ywot e atikuap ta'yn yne uimiẽtup ewowiat etikuap hap e. Meiũ ti mesuwat uhehay ewywo i'atuehamo. Mi'i hawyi atiky'esat mesuwaria weha'at haria tikuap hawyi ta'atumohey Uito uipo'oro hat En hap hamo e. ⁴³Mi'i hawyi Iesui to'e tehay pirik wo -Irasaru erẽtem no e. ⁴⁴Mio tã e pote tuwẽtem meremo gu'uro pyi Irasaru nu ka'a pyi topo'i po'i hap tesokpe wywo topiit etiat topo etiat topy etiat to'akag etiat tosuwy hap sokpe wywo tuwẽtem. Mi'i hawyi Iesui to'e -Eweipo'i po'i hap porap to hewyry mono e. Mi'i hawyi Irasaru toine'en i itote waku pe ipiit tuwẽtem na'yn gu'uro pyi.

⁴⁵Mi'i hawyi irania'in Maria'in kapiat wat haria te'era'akasa ra'yn wakuap nug Iesui piat hap hawyi ta'atumohey ra'yn Iesui. ⁴⁶Ma'ato irania'in akasa haria Iesui ewanikap ko'i tuwat meremo ra'yn Iuteu akag ko'i piat henoi hamo aikotã Iesui timoieine'en iku'uro sese rakat hap enoi hamo. ⁴⁷Ta'atukuap hawyi pa'i watoria i'atu'akag ko'i meremo te'eruwa'atunug na'yn aikotã hap kuap hamo. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Aikotã som waku watunug i'atu'e katupono yt miit misepapnug kuap hap ewy i Iesui tunug wakuap wuat'i ehamo i'atu'e. ⁴⁸-Yt kat i watunug

pote ti aru yt watipyhyp i pote miit'in typy'i kahato rakaria Iesui mohey haria wo ra'yn tukupte'en mesuwe i'atu'e. Mi'i pote ti aru aiporekuaria Humanu ywania i'atupy'ahak kahato tukupte'en wētup ok ne'i ra'yn watunug ai'ywania Porekuatno i'atuwanetup hawe. Mi'i pote ti aru ta'atupo'oro ra'yn ta'atuesurara'in aimoma hamo aheTupana yat pugha hamo i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi aru ahetawa ikahu rakat ta'atupugha yne ra'yn e. Ai'ywania ta'atu'atuuka yne ra'yn i'atu'e. ⁴⁹Toine'en mekewat e'at pe wētup ok pa'i wato sese i'atupy'asetpe Pa'i Ka'iwasi e hap. Mi'i to'e -Yt kat i eweikuap apo e. ⁵⁰-Uiwyrria'in e yt eweikuap i apo aikotã po'og waku wētup ok miit'in iku'uro ahetiatno sio watopap yne sio ta'atumoma yne ai'ywania e. ⁵¹Pa'i Ka'iwasi toine'en pa'i wato sese mekewat e'anu pe itote. Mi'i ti iwē pyi Tupana ihay toikuap i pykai. Iwē pyi Tupana henoi Iesui iku'uro luteu ywania etiatno hap ete. ⁵²Ta'i ma'ato ti yt luteuria yn etiatno i iku'uro ma'ato i'ewyte torannia ywania ehakyera'at hamo wyti iku'uro. Mi'i hawyi tutunug yne ywania kaipywiat tomepyt'in no. ⁵³Mi'i hawyi mekewat e'at pe nagnia te'eruanetup aat aikotã waku Iesui auka hamo.

⁵⁴Mi'i hawyi Iesui yt hewyry i ra'yn tama luteu pe ma'ato wētup yi kape toto towyrria'in wywo mekewat yahig Ewarĩ e hap upi pya luteu ywania kai hewyry.

⁵⁵Meiüran put'ok e i tawa Ierusalrēi miat luteuria enuk koro hap e'at pe. Mi'i turan tuwat kahato miit'in tawa Ierusalrēi kape waku pe yne nug hamuat mekewat ienuk hap e'at koro owakai te hamo tuwat aikotã ta'atueko ewy te'eruwe i te'eruwepitpit'ok hap ewy ienuk hap owakai te. ⁵⁶Mi'i turan tawa Ierusalrēi miaria tikat kahato Iesui itote aikope toine'en hap. Put'ok i'atu'e Tupana motypot hap yat iwato rakat pe hawyi te'ero'e to'ope -Tuut apo Iesui i'atu'e sio yt i'atu'e. ⁵⁷Mi'i hawyi pa'i koro ko'i i'ewyte Tupana motypot yat akag ko'i te'ero'e irania'in me -Eweikuap Iesui aikope toine'en hap pote ewehenoi o uruepe i'atu'e katupono ta'atupytyk teran ipyhik hamo ta'atu'auka teran haype.

Mateu 26.6-13; Maku 14.3-9 Piat Ewy

12 ¹6 e'at yn na'yn mekewat sa'awy'i wanikap po pywiat tuweno'ë hap watetup hap e'at ienuk koro owakai te Iesui toto ra'yn tawa Petania kape towy'ok Irasaru hap kape. Tomi'ãpe'ok'am gu'uro pywiat yat kape toto temiit'in 12 ok takaria wywo. ²Itote Irasaru'in tunug ienuk wato hap Iesui etiat ta'atuwehum hap. Itote mana Mata Tuwemi'u nug. Waku yne hawyi ta'atukay kay Iesui hawyi te'era'apyk ta'yn Irasaru yparakai ywyt pe Iesui wywo. ³Mi'i hawyi mana Maria tat topohag hy ha'up Naratu pohyt kawiat. Mi'i hawyi Iesui py'okpe ko'i ete toi'okpun yne mekewat mohag hy hawyi toimogag ipy'okpe to'asap mo. Mi'i hawyi ikamhig se kahato ra'yn topyhu'at i'yat waku kahato. ⁴Mi'i hawyi

ipotmu'e Iuta mekewat Simau Ikarioti sa'yru Iesui ma'at hanuat mio tã e. ⁵-Yt kan hamo i eti'okpun mohag hy e. Kat poteĩ yt etiweneru i mekewat mohag hy ha'up woity rakat hawyi watum ha'up yt hekat i rakaria pe e. Ta'i ha'up woity'i rakat ti mekewat 300 e'at motpap kapiat hap sa'up e itotiaria pe. ⁶Iuta tiky'esat ha'up topo piat hap towatno. Yt toiky'e hin i yt hekat i rakaria pykai i katupono totero'ok kahato 12 ok takaria wywuat tineiru heiam miat. ⁷Ma'ato Iesui to'e -Wai'e tero mana Maria mohag hy wo uipiit pen ui'asyp hap owakai te aheko ewy e. ⁸Areto irane ra'yn ti Uito mi'i hawyi aru yt kat i ma'ato etum emiium ko'i uhepe e. Yt hekat i rakaria ti aru ma'ato tukupte'en wuat'i e'at pe mesuwe eiwywo kat ium hepiat hamo.

⁹Mi'i hawyi Iuteuria tikuap ta'yn mekewat tawa Petania piat Iesui ieine'en hap. Mi'i pote typy'i te'eruwa'atunug Iesui kapiat te'era'akasa hamo i'ewyte Irasaru imi'ãpe'ok'am gu'uro pywiat kapiat Te'era'akasa hamo. ¹⁰Mi'i hawyi i'ewyte pa'i kororia i'auka teran Irasaru Iesui mimoieine'en. ¹¹Katupono Iesui tihep Irasaru gu'uro pyi hawyi Iuteuria typy'i kahato rakaria imohey ra'yn Iesui.

Iesui Teke Ra'yn Ierusarëi Me

Mateu 21.1-11; Maku 11.1-12; Iruka 19.28-40 Piat Ewy

¹²Muki'ite ihat'ok hawyi toto ra'yn Iesui tawa Ierusarëi kape. Mi'i totiat turan ti ienuk wato hap nug haria tikuap ta'yn Iesui uut hap. ¹³Mi'i hawyi typy'i ra'yn tuwat Iesui ewowi. Mi'iria tuwat Pinawa yhop ta'atupo piat wywo Iesui kape. Mi'i wywo i'atuehay wepiit kahato -Waku ti En i'atu'e. En ni Tupana Mipo'oro ai'ywania Porekuat i'atu'e. Tupana Mipoityro po'og waku torannia kawiat hat ai'ywania Porekuat nuat i'atu'e. ¹⁴Mi'i hawyi Iesui tipuëti hũ Iumentu hawyi ta'apyk i'okpe tote aikotã tohenoi miwan me hap ewy. ¹⁵Mi'i tote ta'apyk aikotã sa'awyi'i te miwan me Sakaria 9.9 pe Tupana to'e hap ewy -Tawa Siãu piaria woroho'oehakyaera'at teran ehewanikaptia po pyi e. Yt eweiken'ë po'og tei'o tawa Ierusarëi piaria katupono atipo'oro irane Eiporekuat sese ehewowi ehakyaera'at hamo e. Mi'i Miit ti aru atipo'oro ehewowi apyk pe eihũ Iumentu mepyt rote tuut e miwan me Tupana e. ¹⁶Iesui emiit'in yt tikuap hin yian me te aikotã aru Tupana e hap ko'i miwan miat Iesui etiat hap. Ma'ato Iesui tuwëtem gu'uro pyi hawyi i'atuwatetup kahato Tupana e hap kape hawyi -Meië i'atu'e Iesui tunug yne mesuwe aikotã aikotã Tupana to'e yian me miwan me hap ewy i'atu'e. Iesui ta'aipok ta'yn atipy kape tëtýhot puo hawyi ta'atukuap aikotã iwan miat Tupana e hap ewywuat Iesui tunug na'yn hap.

¹⁷Mi'i hawyi Iesui wy Irasaru moieine'en pakup i hap kapiat akasa haria hanoi hanoi kahato ra'yn tawa Ierusarëi miaria pe aikotã Iesui tihep Irasaru gu'uro pywiat hap. Aikotã Iesui tunug yt miit'in mikuap

ewy i tomisepap ko'i hap ta'atumoherep miit'in me itote. ¹⁸Miit'in tikuap ta'yn aikotã iminug hap ko'i etiat hawyi tuwat ra'yn ipuëti hamo. ¹⁹Mi'i pote Iuteu wo'onapin haria te'ero'e to'ope -Yt naku i kahato. Yt watipytyk kuap i i'atu'e katupono miit'in i'atupap kahato ra'yn Iesui upi i'atu'e.

Kereku Ywania Kaipywiaria Te'ereha'at Teran Iesui Ewowi

²⁰Mi'i turan wētup ywania Kereku ywania put'ok i'atu'e tawa Ierusalēi me Tupana motypot hamo mekewat ienuk koro hap e'at pe. ²¹Mi'iria ta'atuhētup Iesui emiit Wiripi pe -Uhyt uruteha'at teran Iesui kape i'atu'e mekewat Wiripi pe yi Kereku ywania tawa Pesaita kaipywiat ri. ²²Mi'i hawyi Wiripi toto Ātere kape Kereku ko'i ehay enoi hamo wētup ywania miētup enoi hamo. Mi'i hawyi tuwat typy ok Iesui kape henoi hamo. ²³Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat ra'yn -Pyno Miit'in yke'et motypot hap e'at yt pya hin i ra'yn e. ²⁴Pywo pe ti are'e kat iã'yi yt misyp i te turan yt iku'uro i mi'i pote wētup yn toine'en. Ma'ato iku'uro pote meiūran hētyt hawyi tuwemotag hawyi haat kahato ra'yn are e. ²⁵Uwe uwe mesuwarotiat ieine'en hap yn ky'esat haria ti aru yt ipuëti i ra'yn toieine'en pakup i hap e. I'ewyte uwe uwe mesuwarotiat toine'en hap kawiat waure'e hat wyti aru ipuëti ipakup i toine'en hap yt karamuo i ikahuro rakat e Iesui. ²⁶Pyno uhemiitno ereine'en neran mot'i waku ereto uhupi uimiky'esat ewy nug hamo. Mi'i hawyi aikope aikope areine'en mi'i hap upi i'ewyte uhaipepiaria uhemiit'in tukupte'en e. I'ewyte mi'iria ti uheropat haria Tupana mimotypotno te'eropyhu'at e. ²⁷Mi'i hawyi Iesui to'e Tupana pe -Ui'ywot e kat are'e kahu epe sio Papai eti'wyk to uhepiat ho'opot hap uiku'uro tet pupi are sio yt Papai e. Pyno yt naku i mio tã are'e epe kat pote ariot uiku'uro miit'in ehakjera'at hamo mesuwat yi kape e. ²⁸Mi'i hawyi waku etimowato eset Ui'ywot. Eset moëtyhot hamuat e to'ywot pe. Mio tã e hawyi put'ok e sehay atipy kaipyi to'e hamo -Pywo pe ti uhewaku hap atimoherep ta'yn i'ewyte atimoherep ira'yn e. ²⁹Mio tã e hawyi miit'in typy'i rakaria mekewat atipy kaipywiat sehay kuap haria te'ero'e to'ope -Mio ti huru'e hap ewy ihay i'atu'e. Ma'ato irania'in -Atipy kaipywiat miit wyti mio ihay Iesui kape i'atu'e. ³⁰Ma'ato Iesui to'e. Yt uhetiatio i wyti mio sehay tuut ma'ato ehapiatio wyti e. ³¹Koitywy wyti put'ok e ra'yn Tupana e'at uwe uwe uimohey haria sese uwe uwe yt haria moherep hamuat uwe waku uwe yt e hamuat e'at mesup e. Koitywy i'atuporekuat mesuwarotiat ahiag Tupana tisopo hamuat e'at put'ok e ra'yn e. ³²Karamuo miit'in uimopoi'am yi tote pywiat turan ti aru ati'atuekyi yne ywania uhewowi uiwatno ra'yn e. ³³Mio tã e toimoherep aikotã me hamuat toku'uro hap etiat moherep hamuat temiit'in me. ³⁴Mi'i pote itotiararia -Uruyke'et kat pote -Uiku'uro irane ere'e i'atu'e ma'ato urunapin haria irania'in yt ewat ehay ewy i i'atu'e katupono -Tupana Mipo'oro wyti aru yt ikahuro rakat i

e miwan me i'atu'e uruepe. Miit'in Yke'et apo en sio yt i'atu'e. En Tupana Mipo'oro uruporekuat nuat sio yt i'atu'e. Kat pote -Uiku'uro irane ere'le Mehin i'atu'e. ³⁵Mi'i hawyi Iesui ti'atuwesat -Toine'en ne Ariäty eiwywo eipu'ap moëtyhot hamuat. Mi'i pote waku ehewyry Ariäty hot puo toñ ne turan katupono meiüran i'ypyryp put'ok e ehete hawyi aru yt eweikuap i aikowo aikowo waku ehewyry hap e. ³⁶Waku mio ra'yn Ariäty mohey hanuaria wo eweikupte'en. Katupono yt pya hin i yt kat i Ariäty hamuat hap. Eweimohey pote Ariäty sa'yru'in saki'yt'in wo eweikupte'en e. Mio tä to'e hawyi toto ra'yn yt tomohey i haria py'asetpyi.

³⁷Iwato tomisepap tutunug i'atupy'asetpe yt i'atumisepap ewy i wen ma'ato yt ta'atumohey hin i. ³⁸Aikotã sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia to'e hap ewy -Tupana e ati'atumu'e kahato ehay wo ma'ato yt uhehay mohey hin i emimoherep esaika hap yt ta'atumohey hin i ta'atukuap pykai. Te'era'akasa ra'yn yne emisepap ko'i eminug ko'i kape pykai yt ta'atumohey hin i Emipo'oro e Isaia 53.1 pe nimo te Iesui e hap etiat. ³⁹Iuteu akagnia yt timohey teran i Iesui aikotã sa'awy'i Isaia mienoi ewy. ⁴⁰Mio tä e Isaia miwan me 6.10 pe Iesui etiat -Atimoherep kahato esaika hap wen ma'ato yt te'era'akasa teran i e. Ati'atumu'e kahato ehay ikahu rakatno wen ma'ato yt ta'atumohey hin i ehay uiwë piat Tupana e. Mi'i pote i'atuminug sa'ag ko'i yt atipuruk kuap i ra'yn e. ⁴¹Isaia nimo te ta'akasa yian mete Iesui ewaku hap hëtyhot hap kape hawyi tohenoi ra'yn tomikuap hap oktan. ⁴²Ma'ato Iuteu akagnia Iesui mohey haria tukupte'en itote wen ma'ato -Uito Iesui mohey hat yt i'atu'e i miit'in ehamo kat pote te'eroken'ë -Wahenoi imohey hap pote taren aipugha ne'i ra'yn aiwo'omu'e hap pyi i'atu'e. Mi'i pote Iesui mohey hat uito yt i'atu'e i te'eroken'ë kahato irania'in akag ko'i pupi pote. ⁴³Katupono miit'in kaipyi -Waku kahato en e hap ta'atuky'esat kahato po'og po'og Tupana kaipywiat -Waku en e hap kai. Ta'atuky'e po'og miit'in piat ta'atumotypot hap Tupana piat ta'atumotypot hap kai.

⁴⁴Mi'i hawyi Iesui to'e tehay pirik wo i'atuepe -Uwe uwe uimohey hanuaria mi'iria aru i'ewyte uipo'oro hat mohey hanuaria wy te'eropyhu'at e. ⁴⁵Pywo uikuap haria wo eiperia hawyi Ui'ywot kuap haria wy eweikupte'en e. ⁴⁶Ta'i ariäty ewy uipo'oro mesuwat yi totiaria moëtyhot hamo e. Uwe uwe uimohey haria ti ariäty hot puo ikohyewyry hawyi i'ypyryp we yt ikohyewyry hin i katupono uimohey hat Tupana kuap hat topyhu'at e. ⁴⁷Ati'atuehakyera'at teran kahato mesuwat yi totiaria. Mi'i hamo yn ariot meikowo ma'ato tukupte'en mesuwe uimienoi pun haria e. Ta'i uimienoi ta'atukuap ma'ato yt ta'atunug neran i. Ma'ato yt aho'osaty'i saty'i teran i mi'iria katupono i'atuehakyera'at hamo yn uipo'oro e. ⁴⁸Koran te ti en yt naku i yt are'e i uipun haria pe. Koran te yt kat are'e i i'atuepe ma'ato meiüran aru karãpe ikahuro hap e'at pe toine'en wëtup i'atu'apiheg hamuat. Mekewat e'at pe aru

uhehay uimienoi sa'awy'i wuat i'atuepiat topyhu'at i'atu'apiheg hamo. Yt ta'atumohey i sa'awy'i wuat uimienoi mi'i ti aru yt nakuaria i eiperia hap moherep hatno topyhu'at e. ⁴⁹Uipo'oro hat ehay moherep hat Uito. Yt ihay i uiwẽ pyi pote yt uhehay kuap i Uito e. Mio tã e Ui'ywot hap yn uhehay wo paĩ. ⁵⁰Ikahu kahato Ui'ywot e hap atipuẽti katupono ihay miit'in moieine'en wuat'i e'at piat hamuat topyhu'at. Pyno yne i'e hap yn tuwẽtem uiwẽ pyi miit'in moieine'en wuat'i e'at piat e hap.

Iesui Topotmu'eria Pysei Hamuat

13 ¹Mi'i tote pyi ienuk koro e'at owakai te Iesui tikuap ta'yn topy'a pe ta'aipok To'ywot kapiat mesuwat yi tote pywiat hamuat. Iesui ti'atuky'e kahato temiit'in mesuwarotiararia. Toi'atukay kay sa'awy'i mi'i hawyi toi'atumu'e kahato. Iesui toine'en mesuwat yi totiat turan toi'atuky'e kahato temiit'in hawyi toku'uro hap kape i'ewyte toi'atuky'e. ²Te'erenuk hap tote Simau Ikarioti sa'yru hemiit Iuta e hap piit pe ahiag teke ra'yn Iesui ma'at hamuat ra'yn. ³Meiẽpe Iesui tikuap ta'yn Tupana esaika hap torannia yne ra'yn topyhu'at ipiit pe hap. Mi'i pote topy'a pe toikuap tuwewi Tupana kaipywiat tuut hap i'ewyte Tupana kapiat toto hamuat toikuap topy'a pe itote. ⁴Toikuap hawyi tenuk kahu ra'yn hawyi Iesui ipoi'am na'yn mi'i hawyi tuwekamisa wato hep hawyi tuwe'okpo'i to'okhakpo wepotip hamo. ⁵Mi'i te so'osat'e y'y kui'a pe hawyi toi'atupysei ra'yn temiit'in. Waku hawyi toi'atupymogag tomipo'i to'okhak puat wo. ⁶Mi'i hawyi Peteru pysei hamo tokosap ma'ato Peteru to'e -Yt naku i uipysei En e. ⁷Ma'ato Iesui tiwesat -Woropysei ra'yn Peteru e mio ma'ato yt etikuap i te kan hamo woropysei hap e. Meiũran ti aru ma'ato etikuap ta'yn uhyt e. ⁸Mi'i pote Peteru to'e -Yt karãpiat i uipysei hat En e haty wo. -Ma'ato yt woropysei i pote yt Eka'iwatno i po'og areine'en Uito e. ⁹-Pyno Uika'iwat yt uipy yn i ro etikoho ma'ato uipo uhowa etikoho ro wy e. ¹⁰-Peteru e etikuap ta'yn aikotã wei kahu haria wyti te'eruwepseye yn na'yn put'ok ta'atu'e hawyi e. Ta'i eipit pit hap sese tuweityk ta'yn ma'ato yt yne i te mesuwe ikytsig nakat toine'en e. ¹¹Mio tã to'e katupono toikuap wẽtup ok i'atupy'asetpiat ipit pit rẽ rakat ewy yt misei i rakat ewy toine'en. Toikuap toine'en mi'i ti toma'at hanuat hat. ¹²Toi'atupysei yne hawyi tuwekamisa wato pag i ra'yn hawyi ta'aipok yparakai kape ta'apyk hamo. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Eweikuap apo kat pote woroho'opysei e. ¹³Pyno urumu'e hat uruporekuat no En ewei'e ti uhepe e. Ta'i Mi'i ti Uito are. Uito ti Eipotypot Uito ti eimu'e hat e. ¹⁴Ta'i Uito ti Eiporekuat sese Eimu'e hat sese ma'ato ti woroho'opysei semiit po'og yi kape hat ewy Uito e. Mi'i tupono aikotã Uito ewy waku eweikupte'en wuat'i eropat hanuaria ewy e. ¹⁵Uiminug ehediat ewy wo'oeropat haria ewy ro eweikupte'en Uito ewy e. ¹⁶Pywo pe ti are'e wo'oeropat hat wyti yt karãpe i po'og toka'iwat

kai toine'en. I'ewyte yt karãpe i miit'in mipo'oro po'og toine'en topo'oro hat kai e. Yt naku i watuwemowato hap watiky'esat e. Waku irania'in eropat haria wo yn watopyhu'at e. ¹⁷Mi'i tupono eweikuap ta'yn aikotã waku wo'o'eropat haria ui'ewy eweikupte'en hap e. Mi'i ewetunug pote Tupana mowepiit kahato haria wo eweikupte'en e Iesui i'atuepe. ¹⁸Pyno eiperia uimi'airoria. Atikuap kahato ti uiky'e haria eipe ma'ato wêtup ok aipy'asetpiat uima'at hanuat. Mi'i miit aikotã sa'awy'i miwan me Saumu 41.9 pe Tupana to'e hap ewy mio tã e -Uimi'u su'u haria py'asetpe ti aru toine'en atoma'at mo e hat e. Mio tã e hap ewy wyti mesup topyhu'at e. ¹⁹Mio ahenoi kahato ehepe aikotã aikotã ta'atunug uhetiati hamuat i'ewyte ehetiati hamuat e. Mi'i hap put'ok e ui'e hap ewy hawyi aru po'og na'yn uimohey eipe katupono yne ui'e hap ewy yne tuwemoherep aru katupono pywuat sese Uito Tupana mipo'oro eiporekuatnuat eweikuap ta'yn e. ²⁰Pywo ti uwe uwe uimipo'ororia pe -Ereke ro e hat i'ewyte uhepiati ereke ro e hat e Iesui. Mi'i hawyi i'ewyte uwe uwe uhepiati -Ereke ro e hat i'ewyte uipo'oro hat piati ereke ro e hat e.

Iesui Timoherep Toma'at Hat

Mateu 26.20-25; Maku 14.17-21; Iruka 22.21-23 Piat Ewy

²¹Mio tã to'e rakirẽ Iesui haty'u tuwanetup hawe hawyi toimoherep tehay -Pywo ti aru wêtup ok aiwywuat hat uima'at hanuat hat e. ²²Mio tã e ra'yn hawyi te'eraha'at to'o'ewowi uwe pe som mio tã e i'atu'e te'eruanetup. ²³Pyno wêtup ok imiky'e kahato i'ywytpiat iwy tuwe'akyt'anug Iesui ãti'yepyke. ²⁴Mi'i pote Peteru ipo merup Iesui etiat wepehik hat kape to'e hamo -Apo ere kahu uwe som ema'at hanuat Mehin ere kahu e. ²⁵Mi'i hawyi Iesui etiat wepehik hat apo e -Uwe som pyno ema'at hanuat Uhyt e. ²⁶Apo e hawyi Iesui tiwesat -Koran uima'at hanuat pe ti aru atipuka mi'u moĩ me man hawyi atum tope e. Mi'i hawyi Iesui tat man hawyi totopag imoi me hawyi tutum Iuta pe Simau Ikarioni sa'yru pe tutum. ²⁷Mi'i totat man Iesui po pywiat turan ahiag potypot Satanai e hap het rakat teke ra'yn Iuta piit pe. Mi'i hawyi to'e Iesui tope -Pyno aikotã etunug neran hap etunug no meremo mehin e Iuta pe. ²⁸Ma'ato yparakai ywytpiat apyk haria yt ikuap hin i kat to'e hawe mio tã e Iuta piati hap. ²⁹Ma'ato te'eruanetup Iuta sio toipo'oro ienuk hap mi'u kyiat hamo i'atu'e ne'i sio toipo'oro sa'up mo'ẽ ihaky'e'i rakaria piati hamo sio i'atu'e. Kat pote Iuta po pe tineiru eiam toine'en miit'in mium ko'i eiam i'apykok hat toine'en pote. ³⁰Mi'i hawyi Iuta tat kahu man Iesui po pyi hawyi meremo toto ra'yn Iesui ma'at hamo. Tuwêtem turan wãtym na'yn i'ypyryp wuo toto. ³¹Mi'i hawyi Iesui to'e Iuta saipekai -Pyno koitywy waku ra'yn katupono koitywy ti put'ok e ra'yn Tupana motypot sese hap e'at e. Mesup ta'yn ti Miit'in Yke'et ewaku hap tuwemoherep i'ewyte Tupana ewaku hap tuwemoherep Miit'in Yke'et ieine'en hap

upi. ³²Ta'i Tupana motypot hamuat hap topyhu'at Miit'in Yke'et iminug kaipyi. Atimotypot Ui'ywot hawyi uimotypot kahato. Mi'i tutum uhepe aru tomotypot hap oktan. Tuwemotypot hap oktan Ui'ywot tum aru uhepe. Atimowato Ui'ywot wuat'i ehamo mesuwepyi e. Ta'i wētup miit ewywuat yn wo'omotypot hap topyhu'at e. ³³Uimepyt'in areine'en porap i yn na'yn eiwywo mesuwarote e. Areto hawyi ma'ato uikat wyti aru mesuwe eipe ma'ato ti aru yt uipuēti i kahato e. Ha'awyte wuat ui'e hap ewy ti -Yt eweiwat kuap i te Uito hap kape are'e sa'awy'i wuat luteuria piaria pe hap ewy e Iesui. ³⁴Einapin pakup hap i ahenoi ehepe eiwo'oky'e uhemii't'in woroho'oky'e hap ewy. Eiwo'oky'e uhemii't'in woroho'oky'e hap ewy e. ³⁵Mi'i tā ewetunug pote irania'in eikuap ta'yn eipe uhemii't'in sese hap e 11 ok takaria pe.

Iesui Henoï Peteru Pe Aikotã Iesui Ma'at Hatno Topyhu'at
Mateu 26.31-35; Maku 14.27-31; Iruka 22.31-34 Piat Ewy

³⁶Mi'i hawyi ipotmu'e Simau Peteru to'e Iesui pe -Aikowo aru pyno ereto uruka'iwat e hawyi Iesui tiwesat -Koran te ti yt ereto kuap i te uhupi are ma'ato meiūran ti aru uhupi ereto e. ³⁷-Uika'iwat areto teran eupi e. Kat pote koran yt areto kuap i eupi mehın katupono yt karamuo i ti aru woro'atoiat e. Areto eupi ui'auka hamo ekawiatno e Peteru Iesui pe. ³⁸Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Ui'auka pote ui'auka ma'ato yt woro'atoiat hin i ere'e apo Peteru. Pywo pe ti are'e epe mesup wātym muo waipaka ehay owakai ti aru -Yt atikuap i kahato Mi'i Miit ere'e ti aru myē'yım mo uhepiat pe irania'in apo i'atu'e epe hawyi e Iesui Peteru pe.

Iesui Timoesaika Ra'yn Topotmu'eria

14 ¹Uiwyria'in e Iesui areto irane eipy'asetpyi ma'ato yt ei'arot rei'o eipy'a pe eiwanetup hawe e. Eweimohey po'og yn o Tupana i'ewyte uimohey yn o e. ²Pywo pe ti Ui'ywot etama pe ti tukupte'en kahato ai'yat sese ko'i e yt uheso i e. Ei'yat koro ko'i nug hamo areto irane e. Waku pe yne itote ei'yat ko'i hawyi ara'aipok ehewowi i ra'yn e. Ma'ato so hap ne'i pote yt ahenoi i ehepe e. Uimohey ro e Iesui. ³Ma'ato waku yne ei'yat ko'i itote hawyi ti aru ariot i ehewowi e. Mi'i hawyi ti aru aikope Uito areine'en mi'i hap tote ra'yn eweikupte'en e. Pywo itote uiwywo eweikupte'en e. ⁴Ta'i koitywy eweikuap ta'yn muap uheine'en hap kapiat areto hamuat hap e. ⁵Ma'ato ipotmu'e Tume tiwesat -Yt uruikuap hin i Uhyt aikowuat ereto hamuat hap e. Pyno aikotã som waku pyno uruikuap epu'ap Uhyt e. ⁶Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Uito yn wyti muap uheine'en hap kapiat e. Uito yn wyti hāpyk sese rakat miit'in mowaku hamuat. Uito yn wyti muap miit'in moieine'en hat e. Uwe uwe uimohey mi'i hat yn wyti put'ok e aru Ui'ywot kuap hamo e Iesui Tume pe. ⁷Uikuap haria eipe pote i'ewyte Ui'ywot kuap haria eweipyhu'at

e. Pyno mio uikuap haria eipe mi'i pote Ui'ywot kuap haria eipe e. Ui'ywot kapiat akasa haria eipe e Iesui. ⁸Mio tã e pote Wiripi to'e -Pyno etomoherep to E'ywot uruepe Mehin e mi'i pote ti aru uruikuap uwe E'ywot hap e. ⁹Mi'i pote Iesui Wiripi wesat -Kat pote yt uikuap i en uiwy Wiripi e katupono areine'en mot'i kahato ra'yn eipy'asetpe ma'ato apo yt uikuap i te en e. Uhowowiat akasa haria wyti Ui'ywot kapiat akasa haria tukupte'en e. Kat pote -Etomoherep to E'ywot uruepe ere'e e Iesui Wiripi pe. ¹⁰Yt etimohey i apo Ui'ywot eiam sese ne'i Uito e. I'ewynte uheiam ne'i Ui'ywot e Uimienoi ehapiat ti yt uiat i ma'ato Ui'ywot wat ahenoi e. Ui'ywot yn wyti uipo'oro kat ko'i kat ko'i nug hamo e. ¹¹Pywo pe ti Uito Ui'ywot eiam ne'i e. I'ewynte uheiam ne'i Ui'ywot ma'ato mio tã ui'e hap yt eweimohey i pote waku eweimohey ro uiminug wakuap ehehamuat upi e. ¹²Ta'i pywo pe ti are'e uwe uwe uimohey hat wyti aru uiminug ko'i ewy inug e. Ui'ywot kape areto pykai wyti aru uimohey haria po'og iwato inug uiminug ko'i kai e. ¹³Itotiat turan kat ko'i kat ko'i ewehëtup uhewowi uhët upi pote atum wyti aru ehepe. Atum wyti aru eimiëtup ko'i mi'i hawyi eiminug hap ko'i kaipyi Ui'ywot motypot hamuat hap topyhu'at. ¹⁴Pyno kat ko'i kat ko'i ewehëtup uhët upi Ui'ywot motypot hamuat atum wyti aru ehepe e Iesui topotmu'eria pe.

Iesui Hanoi Ra'yn Tupana Pa'ãu Put'ok E Hap Etiat

¹⁵Mi'i hawyi po'og tohenoi -Uiky'e ehapiat pote ewetunug no einapin uhapiat hap ko'i e. ¹⁶Mi'i hawyi ahëtup Ui'ywot pe hawyi ti aru toipo'oro ra'yn ehepe wëtup ok einapin wuat'i e'at piat hanuat. Mi'i ti aru eiwywo toine'en einapin hanuat Uito yt uwe i hawyi e. ¹⁷Ahëtup hawyi Tupana tum aru Topa'ãu pywuat e. Ma'ato Tupana yt ky'esat i haria ti aru yt ha'at teran i Ipa'ãu katupono yt heremo i pote yt ta'atukuap i. Ma'ato eipe ti eweikuap ta'yn katupono toine'en na'yn eipy'asetpe. Ma'ato mi'i hawyi ti aru eipy'a pe ra'yn topyhu'at aat ka'ap Tupana Pa'ãu wakuat e. ¹⁸Ma'ato Uito i'ewynte yt woroho'o'atoiat sese i katupono aipok wo areto e. Ara'aipok te ti aru ehewowi uimohey haria e. ¹⁹Pywo pe ti yt pya i ra'yn wyti Tupana yt ky'esat i haria yt akasa i uhewowiat hamuat e. Ma'ato eipe akasa uhewowiat haria ti aru eweikupte'en na'yn wuat'i e'at pe katupono Uito areine'en ira'yn eiwywo hawyi eiperia woroho'omoieine'en ira'yn wuat'i e'at pe e. ²⁰Karãpe Tupana Pa'ãu wo ipyt'at eipiit hawyi ti aru eweikuap ta'yn Ui'ywot uheiam ne'i toine'en hap e. I'ewynte Uito ehapiat wo areine'en hap hawyi eiperia uheiam wo ne'i eweikupte'en hap e. ²¹I'ewynte uwe uwe uhapiat tonapin hap ko'i nug hat wyti aru uiky'e sese hat toine'en mi'i miit e. Uiky'e hat uhapiat tonapin hap nug hat wyti aru Ui'ywot miky'e sese topyhu'at i'ewynte uimiky'e kahato topyhu'at e. ²²Mi'i hawyi ipotmu'e Iuta ma'ato wëtup ok yt Iuta mekewat Ikarioti sa'yru i to'e Iesui pe -Kat pote pyno uruepe yn

apo eremoherep En hap Mehin e. Kat pote yt yne miit'in me eremoherep teran Uhyt e. ²³Mio tã e pote Iesui tiwesat -Iuta pywo pe ti uwe uwe uiky'e uwe uwe uhehay nug hat toine'en mi'i hat ti aru Ui'ywot miky'e wo topyhu'at e. Mi'i hat kape ti aru Ui'ywot wywo ariot hawyi mi'i hat pyt'atnug hamo urutukupte'en e. Mi'i hat topyhu'at uru'yat ewywuat e. ²⁴Uwe uwe yt uiky'e sese i haria yt uhehay nug neran hin i mi'i haria yt tuwat teran hin i uhepiat ta'atunapin hap upi yt uiky'e sese i pote e Iesui. Uiwyrria'in uimienoi ehepiat ko'i yt uiat uimienoi sese i ma'ato Ui'ywot Uipo'oro hat mienoi sese uhepiat ko'i e. I'e hap yn ahenoi ehepe e. ²⁵Mio tã are ti eipy'asetpe areine'en ne turan eimu'e hanuat e. ²⁶Ma'ato meiüran ti aru uhaïpe kai Ma'ãu Wakuat Tupana tipo'oro uhetiati einapin hanuat Mi'i ti aru put'ok e ehete hawyi yne eimiwaure uimienoi ehepiat ko'i ete eimowatetup eiwanetup häpyk hamo hat topyhu'at ehepuo e. ²⁷Uiwyrria'in areto ra'yn eipy'asetpyi are wen ma'ato yt eiwanetup ko'i ko'i tei'o mi'i hap upi e. Yt eweiken'ë tei'o e. Mesup ta'yn woroho'onug Tupana mowepiit hanuaria e. Woroho'omowepiit kahato aru eiperia ma'ato yt mesuwat rotiat wo'omowepiit hap ewy i katupono eimowepiit hap wyti aru eipy'a piat toine'en e. ²⁸Areto irane eipy'asetpyi uhemiit'in ma'ato mi'i hawyi ti aru ariot rë ehewowi ira'yn e. Yt paa ewei'e tei'o ma'ato waku eiwemowepiit areto hap ete katupono areto aru Ui'ywot kape. Mi'i ti po'og uikai toine'en e. ²⁹Areto aru Ui'ywot kape ma'ato aru hawyi ara'aipok te ehewowi e. Mi'i e hap ahenoi ehepe yian me te katupono ti aru karãpe topyhu'at ui'e hap ewywuat mi'i e'at pe ti aru po'og na'yn uimohey eipe katupono atunug yne yne ui'e hap ewywuat pote e. ³⁰Koran te ti yt woroho'omu'e kuap i kahato eipe sa'awy'i wuat eimu'e hap oktan katupono ti yt naku i nug haria potypot put'ok e irane mesuwe uipyhyp teran haype ma'ato yt uipyhyp kuap i e. Pywo pe ti mi'i esaika hap yt put'ok e hin i uhesaika hap kai e. ³¹Koitywy ti aru wuat'i miit'in na'yn ikuap kahato uhepiat Ui'ywot ky'e kahato hap e. I'ewyte Ui'ywot miky'esat yn nug hat Uito hap ta'atukuap e. Ui'ywot mienoi ko'i yne yne nug hat areine'en hap ta'atukuap aru e. Mio tã tohenoi yne hawyi -Pyno waku ra'yn are to'iro pyno meiüpepyi uipotmu'eria e Iesui topotmu'eria pe.

Iesui Haga Ko'i Etiat Tohenoi

15 ¹Mi'i hawyi ti Iesui ti'atumu'e topotmu'eria -Uito ti mikoi yp ewy Ui'ywot wyti ikoi hat ewy e. ²Mi'i hawyi eipe mikoi yp iaga ewy eweikupte'en e. Haga yt haat i rakat tohywytip i'ywy'tokpy hawyi haga yt naku i rakat toiterek yt imosat i hat mi'i hawyi irania'in haga ko'i haat kahato i ra'yn e. ³Mi'i hap ewy kahato einapin uhepiat hap timohäpyk kuap kahato eiwanetup hap imokytsig hamuat e. Mi'i hawyi ehehäite eweikupte'en eipy'a pe eiwanetup hawe einapin uhepiat hap hawyi e.

4Haga mitek ta'yn merep hap ewy igag. Mi'i hap ewy kahato eipe yt eweikupte'en i uiwywo pote e. Eweikupte'en no yt pya hin i uikai aikotã haga sat'e kahato rakat i'yp ete hap ewy waku mi'i tã uimohey eipe e. Haga yt sat'e i uhete pote yt karãpe i haat'e. Mi'i tupono waku haga ko'i sat'e kahato to'yp ete rakaria ewywuaria eweipyhu'at e. Yt eweikupte'en i uhete pote yt karãpe i haat rakatno eweikupte'en e. 5Uito i'yp ewy eipe haga ko'i ewy. Mi'i hawyi uhetiati sat'e rakaria wo eweikupte'en pote Uito i'ewyete ehetiati sat'e rakatno areine'en. Uhetiati sat'e haria eweikupte'en pote pywo haat rakaria wo eweipyhu'at. Ma'ato yt sat'e uhetiati rakaria wo i pote yt kat i ewetunug yt i'yp esaika hap kaipyi i pote. 6Uwe uwe yt sat'e i uhete pote aikotã haga mipun wo yn waku rakatno toine'en. Mi'i hawyi meremo igag na'yn. Mi'iria ti yt kan hamo i hawyi aria mi'u wo yn tukupte'en. 7Eiwepytyk uhete pote uimienoi ehepiati toine'en mot'i eiwywo hawyi kat kat ko'i eimiëtup eimiky'esat ewy topyhu'at eipo pe ra'yn e. 8Karãpe hewo hewo haga ete pyi ywa he rakat pote Tupana motypot haria wo imowato haria wo eweikupte'en. I'ewyete i'yp kaipyi ywa i'atu rakaria he rakaria tukupte'en hawyi uimotypot hap eweimoherep irania'in me e. 9Aikotã aikotã Ui'ywot eiky'e hap ewy ti Uito woroho'oky'e e. Yt eweipun nei'o uhepiati eiky'e hap e. 10Uito atunug yne Ui'ywot miky'esat ewy mi'i pote uiky'e kahato. Mi'i hap ewy uimiky'esat ewetunug mote woroho'oky'e kahato Uito wy e. 11Eiwo'omowepiit hap yn ni atiky'esat uiwyrria'in e. Mi'i pote ha'awyte pyi te woroho'onapin kahato e. Atiky'esat kahato eiwo'omowepiit hap sese uiati uiwepiit hap atiky'esat eipy'a pe e. Mi'i pote woroho'onapin ha'awyte pyi eimowepiit hamuat uhepiati einapin nug hamuat e.

12Uhapiati einapin sese hap ahenoi i ehepe einapin hap koro mio tã are'e i -Eiwo'oky'e ro aikotã Uito woroho'oky'e hap ewy are'e i e. 13Pyno wëtup ok aiwy ete poity'i niatpo hawyi watuwat ra'yn ipowyro hamo aiwy ky'e kahato pote e. Pyno wëtup ok tuwe'auka towy ehakyera'at hamo pote toiky'e kahato hap toimoherep e. Katupono yt kat i po'og mi'i hap kai wëtup ok iku'uro towy ehakyera'at hamo hap oktan iku'uro ra'yn towy ehakyera'at hamo. 14Pywo ti ewetunug uimiky'esat ewy pote uiwyrria'in sese eweipyhu'at uimiky'e kahato ko'i wo eweipyhu'at e. 15Motpo'ororia yt ikuap hin i kat ko'i kat ko'i ta'atuka'iwat minug wuat e ma'ato eipe uiwyrria'in me uheropat haria eipe yt are i. Ma'ato uiwyrria'in sese eipe are katupono ahenoi ehepe torannia Ui'ywot e uhapiati hap ko'i. Pyno mio eipe yt uheropat haria i ma'ato uiwyrria'in sese eipe katupono eweikuap ta'yn yne yne Ui'ywot e hap uimimoherep ehapiati e. 16Ta'i uiwyrria'in eipe ti yt ui'airo i ma'ato Eika'iwatno ma'ato Uito woroho'o'airo eipe uhemii't'inno. Mi'i hawyi woroho'opo'oro uhehay moherep miit'in miati hamo i'ewyete wakuap sese nug hamo yt ikahuro i rakat motpap nug hamo woroho'opo'oro uiwyrria'in e. Waku eikaipyi

tuwemoherep kahato ywa ko'i ewy wuat'i e'at piat ieine'en hanuaria wo e. Mi'i tã hap ewy pote kat ko'i kat ko'i eweiky'esat hawyi ewehëtup o Ui'ywot pe hawyi tutum ehepe eimiky'esat oktan uheth upiat ewehëtup pote uhyt'i'in e. ¹⁷Mi'i pote atiky'esat kahato eiwo'oky'e kahato hap e. Eiwo'oky'e ro eiwo'ope e. ¹⁸Mio wyti aru yt uimohey i haria i'atupy'ahak kahato ehete ma'ato karãpe mesuwarotiarria tukupte'en ipy'ahak ehete rakaria wo uhemii't'in eipe pote waku eiwatetup aikotã sa'awy'i te uhete i'atupy'ahak hap kape e. ¹⁹Yt uimohey i haria wo eipe pote ten irania'in eiky'e haria wo tukupte'en ma'ato uimohey haria eipe pote yt eiky'e hin i katupono yt uimohey i haria tok pyi woroho'o'airo uhemii't'inno hawyi yt i'atuwat i ra'yn eipe eweipyhu'at e. Mi'i tupono yt i'atuwese i ehete e. ²⁰Aikotã aikotã sa'awy'i te ahenoi ehepe motpo'ororia ne'i wyti yt karãpe i po'og iwato tukupte'en toka'iwat kai are. Yt eweiwaure tei'io mio tã uie hap e. Ta'i Uito eika'iwat ta'atusaty'i saty'i hawyi i'ewyete eipe uhemii't'in aru wy ehaty'i haty'i haria wo wy tukupte'en. Ma'ato uhepiat ta'atunapin hap ko'i ta'atunug mote i'ewyete ehapiat ta'atunapin i'atuepiat hap wy ta'atunug e. ²¹Ma'ato mi'iria yt ta'atukuap i uipo'oro hat pote sa'ag ta'atunug aru ehete uiwyria'in eipe pote uheth moherep haria eipe pote. ²²Yt ariot i mesuwarote miit'in mu'e hamo pote yt ta'atu'aparap kuap i haria wo tukupte'en. Ma'ato ahenoi ra'yn hawyi yt kat i'atu'e kuap i ra'yn Tupana pe katupono mio i'atuminug sa'ag hap ko'i ta'atukuap ta'yn. ²³Uwe uwe uhete ipy'ahak mi'i haria i'ewyete ti Ui'ywot etiat ipy'ahak takaria e. ²⁴Ma'ato yt ariot i mesuwarote wakuap sese nug miit'in ehamuat pote yt ta'atu'aparap i e. Te'era'akasa ra'yn yne uimisepap wakuap sese ko'i po'og iwato torannia kai ma'ato mi'i pykai i'atupy'ahak uhete i'ewyete Ui'ywot ete e. ²⁵Aikotã nimuat -Yt kat pykai i i'atupy'ahak uhete e iwan me. Mi'i e hap ewy miit'in i'atupy'ahak uhete mesup e. ²⁶Pywo wyti aru atipo'oro ehewowi Ma'ãu Wakuat Tupana kaipyi pywuat sehay uhethat moherep hamo. ²⁷I'ewyete waku eiperia uhethat eweimoherep irania'in me. Katupono ha'awytepyi eweikupte'en uiwywo uimimu'e ko'i wo pote uikuap haria wo eweikupte'en. Mi'i pote waku ewehenoi kahato aru miit'in me uhethat e Iesui topotmu'eria pe.

Iesui Haga Ko'i Etiat Tohenoi

16 ¹Eiwe'eg wo o uimohey hap atoiat hap pupi are katupono yian mete ahenoi ra'yn ehepe aikotã aikotã sa'ag ehethat hamuat karãpe put'ok e hawyi mono yt eweipun i ra'yn uimohey ehethat hap e. ²Katupono ti aru meiüran eipugha Tupana motypot yat pyi e. Meiüran ti aru ei'atuuka hanuaria tukupte'en. Mesuwat yi totiaria ti aru te'ero'e to'ope -To'iro waku wati'atuuka Tupana mohey haria i'atu'e sa'ag ne'i e. ³Mi'i tã ti aru ta'atunug ehete katupono yt uikuap i uwe sese Uito hap i'ewyete uwe Ui'ywot hap yt ta'atukuap i e. ⁴Ma'ato ti ahenoi yne

ra'yn mesup ehepe yian mete aikotã ta'atunug sa'ag hamuat ko'i e. Mi'i tupono mekewat put'ok e ra'yn ehete hawyi waku eiwatetup yn na'yn mesuwat uimienoi kape e. Sa'awy'i te ti yt ahenoi i ehapiat ho'opot hamuat katupono sa'awy'i ti eipy'asetpe areine'en eikawiatno ei'apykok hamuat. Mi'i pote yt ahenoi i ma'ato mesup ti ahenoi ra'yn ehepe aikotã ehahaky'e'i hamuat ko'i e. ⁵Mio wyti ma'ato areto hamuat uipo'oro hat kape i ra'yn are ma'ato eipe yt apo ewei'e i uhepe -Aikowo aru pyno ereto Uhyt yt ewei'e i uhepe e. ⁶Areto mot'i irane eitok pyi are pote ti ewehaty'u kahato uiky'e haype e. ⁷Pywo pe ti are'e ehepe meiüpe yn areine'en pote ti ren yt tuut i eipowyro pakup i hamuat Tupana Pa'ãu ma'ato areto meiüpe pyi pote ti aru atip'o'oro kuap eipowyro pakup i hanuat e. ⁸Mio tã e aru Tupana Pa'ãu wuat'i miit'in me -Eiperia wyti torannia Tupana piat i'aparap haria e put'ok to'e hawyi. Tupana yn ni eimohãpyk kuap hat e ti aru wuat'i miit'in me. Ta'i yt nakuap i nug haria ti Tupana ti'atusaty'i saty'i kahato hamuat e miit'in me Tupana Pa'ãu put'ok to'e hawyi e Iesui. ⁹-Tupana piat i'aparap haria ti eiperia e katupono yt uimohey i haria eweikupte'en e aru Tupana Pa'ãu ehapiat e Iesui. ¹⁰-Tupana yn ni eimohãpyk kuap hat e ti aru miit'in me -Pywo ti Ha'yru yn eimohãpyk kuap e kat pote toine'en To'ywot yatype atipy pe eimiëtup moherep hamuat ehahakya'at hamuat e. Ma'ato yt eweimohey i pote yt karãpe i eweha'at Ha'yru kape e ti aru Tupana Pa'ãu miit'in me e. -Areto ra'yn e mi'i hawyi aru uimohey haria yn na'yn uipuëti haria wo e ma'ato irania'in aru yt karãpe i ra'yn uipuëti mesuwe. Yt karãpe i uhowowi te'eraha'at e Iesui. ¹¹-Tupana haty'i aru eipotypot ahiag wuat'i e'at pe e i'ewyte aru wy toi'atusaty'i saty'i iwywo Ha'yru mohey hap pun haria e ti aru Tupana Pa'ãu mesuwarotiaria pe uhapiat e Iesui. ¹²Po'og wyti ahenoi teran ehepe mesuwat etiat wen ma'ato ti eiwanetup hap yt put'ok e i ikuap hamo e. ¹³Meiüran ti aru tuut Tupana Pa'ãu ehewowi pywuat sese sehay yne moherep hamo. Mi'i ti aru henoi yne yne pywuat sese etiat ehepe e. Tuwehay pyi yt ihay i. Ui'e hap yn ihay aru e. Tupana Pa'ãu timoherep aru ehepe kat aru kat aru toine'en hap toi'atumoherep ehepe Topa'ãu pywuat sese wo e. ¹⁴Ta'i uimotypot kahato hat ri Tupana Pa'ãu mi'i pote kat are tope hap yn tohenoi ehepe uiwyrria'in e. ¹⁵Wuat'i Ui'ywot wat ipo piat uiatnuat ko'i tukupte'en e. Mi'i tã tupono ti aru uile hap ewy Tupana Pa'ãu henoi ehepe e Iesui topotmu'eria pe. ¹⁶-Aipok wo Ui'ywot kape areto hawyi meremo uipuëti i eipe e. ¹⁷Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Kat to'e hawe som -Aipok wo areto hamuat Ui'ywot kape hawyi aru meremo uipuëti ira'yn eipe e ahepe i'atu'e. ¹⁸-Kat pote som yt mot'i i aru Ui'ywot kape areto e i'atu'e. Kat to'e hawe som pyno aipok wo areto e. Aikotã hamuat hap som tohenoi ahepe pa'i i'atu'e to'ope. ¹⁹Mi'i hawyi Iesui tikuap apo i'atu'e teran tepiat hap mi'i pote to'e -Uiwyrria'in apo ewei'e teran apo aipok wo Ui'ywot kape areto e hap ete. Pyno

ahenoi ra'yn ehepe ehapiat ikuap hamo e. ²⁰Pywo pe ti are'e meiüran ti aru eiwo'okak'i Uito yt uwe i pote ma'ato irania'in yt uimohey haria i ti aru i'atuwepiit ne'i ra'yn e. I'atuwemowepiit hap ete ti aru eipe yt eiwemowepiit hin i e. Mi'i rē ti aru ma'ato meremo tokosap yt eiwepiit i hap hawyi ti aru meremo eiwepiit i ra'yn e. ²¹Pywo pe ti are'e ehepe aikotã haryporia imepyt haty turan yt iwepiit hin i ra'yn topy'a pe ma'ato tuwemoherep ta'yn imepyt hawyi meremo iwepiit kahato katupono imepyt tuwemoherep ta'yn pote imepyt put'ok e pote. ²²Mi'i hap ewy ti mesup areto hamuat ra'yn ei'yatypepyi mi'i pote yt eiwepiit hin i ma'ato meiüran woroho'opuēti i ra'yn hawyi ti aru ma'ato meremo ra'yn eiwepiit hap tuut aikotã aity iwepiit ai'ywã'i hap e'at pe hap ewy e. Aremoherep i ra'yn eipy'asetpe hawyi eimowepiit sese hap topyhu'at eiwepiit sakpo hap ewy aikotã imepyt pakup hap ewy are. Areine'en i eiwywo hawyi eiwepiit sese hap toine'en eipy'a pe iheg me toine'en yt uwe i ra'yn eiwepiit hap porap kuap hat e. ²³-Koitywy yt ewehētup kuap i te uhepe eimiky'esat ko'i ma'ato areto hawyi ewehētup kuap uhepe e. Ma'ato ti aru put'ok e eipowyro pakup'i hanuat Tupana Pa'äu. Mi'i hawyi waku ewehētup Ui'ywot pe eimiky'esat ko'i -Tupana ewei'e o Esa'yru Iesui e hap het rakat mohey haria uruto ewei'e o. Mi'i hawyi uhēt upi tutum ehepe kat ko'i kat ko'i eimiētup oktan uimiky'esat nug wywuwat pote e. ²⁴Ha'awyte pyi ti uhepe yn ewehētup eimiky'esat ko'i ma'ato koitywy pyi aru waku ewehētup Ui'ywot pe uhēt wywo uimiky'esat ewy. Mi'i hawyi Ui'ywot tum aru eimowepiit sese hamuat e. Ewehētup mi'i tā hap ewy pote eweipuēti aru eimiētup eimowepiit kahato hamuat e.

Waku E Hap Iesui Heno'i I'atuepe

²⁵Sa'awy'i pyi te ti yne ahenoi ehepe uhehay hã'ākāp wuo ma'ato put'ok e he'at hawyi ti aru herep wuo yn na'yn ahenoi ehepe Ui'ywot etiat e. ²⁶Mekewat herep wuo yn na'yn ahenoi ehapiat hap e'at pe ti aru waku ewehētup Ui'ywot pe uhēt upi eimiētup ko'i yt Uito yn i ra'yn ahētup eimiky'esat ko'i katupono atiky'esat eipe wy ewehētup Ui'ywot kape e. ²⁷Waku kahato ewehētup tope katupono eiky'e kahato hat Ui'ywot e. Ta'i eiky'e kahato katupono Uiky'e haria eipe i'ewyte eweimohey kahato Tupana Mipo'oro Uito hap Tupana kaipywiat suut hat Uito hap e. Mi'i pote waku ewehētup hãpyk Ui'ywot ewowi e. ²⁸Pywo kahato Ui'ywot kaipywiat Uito ariot ra'yn miit'in kape. Mi'i rē ara'aipok hamuat i ra'yn Ui'ywot kape mesuwat yi totepyi e. ²⁹Mi'i hawyi hemiit'in te'ero'e Iesui pe -Uruka'iwat mesup ta'yn uruikuap ta'yn ehay katupono eheno'i heremo ra'yn mio yt hã'ākāp wuo i ra'yn i'atu'e. ³⁰Koitywy ti uruimohey ra'yn En wat'i kuap yne hat i'atu'e. Mi'i hawyi pyno yt apo uruto'e i ra'yn epe uwe En hap ete katupono mesup uruimohey ra'yn Tupana Mipo'oro sese En hap i'atu'e. ³¹Iesui to'e -Pywo apo uimohey eipe

e. ³²Meikoran ti aru mesup ta'yn ui'atoiat yne eipe hawyi eiwesypok yne ui'yatypepyi ei'yat ko'i kape. Mi'i hawyi uiweran ui'atoiat yne eipe hawyi. Ma'ato ti aru yt uiweran sese i katupono Ui'ywot yt ui'atoiat hin i e. ³³Mi'i hawyi Iesui to'e -Eimoso'opot kahato hanuaria yt uimohey i haria tukupte'en aru ma'ato yt eweiken'ē te'io i'atupupi katupono i'atupyhyp hat Uito areine'en i'atumperup i hat Uito mi'i pote eiwesaika ro uhete e. Wuat'i kat ko'i kat ko'i ahenoi ra'yn ehepe eimosesaika hamuat eimowepiit hamuat. Eimowepiit hat sese Uito e. Yt eiwanetup ko'i ko'i te'io katupono ati'atu'akit akit aru yne yne ahewanikaptia e. Ho'opot hap put'ok e ehietat turan yt paa ewei'e sese te'io eipy'a pe eiwanetup hawe katupono yt karāpe i woroho'o'atoiat sese e Iesui topotmu'eria pe.

Waku E Hap Iesui Henoi I'atuepe

17 ¹Mi'i tā to'e Iesui hawyi iha'at ywaipe mi'i hawyi to'e -Papai e put'ok e ra'yn uhe'at e. Pyno waku woromotypot Papai e. Emimotypot wo areine'en hawyi mi'i upi emotypot hamuat hap atiky'esat e. ²Papai uinug na'yn yne miit'in mimotypotno katupono etiky'esat kahato miit'in emiium ko'i emi'airoria ehakjera'at hamuat hap e. ³Mi'i hawyi miit'in te'eropyhu'at En Tupana pywuat rakat kuap haria wo hawyi i'ewyte Uito emipo'oro kuap haria wo hawyi wuat'i e'at piat gupte'en haria wo te'eropyhu'at e. ⁴Ta'iawat emotypot hap yn ni miit'in me atomoherep Ui'ywot are e. Atunug na'yn wyti yne uipo'oro epiat hap emiky'esat nug hap Papai are e. ⁵Mi'i hawyi e'yatype emimotypotno areine'en neran aikotā sa'awy'i yian me tewat mesuwat mytyyp nug hap owakai te hap ewy areine'en neran e. ⁶Ta'i woromoherep ta'yn yne emiium uimimu'eria ko'i pe are. Sa'awy'i te ewatnuaria uhemii't'in tukupte'en ma'ato mio etum uhepe hawyi uiwatnuaria wo ra'yn tukupte'en ehay upiaria ra'yn tukupte'en ma'ato sa'awy'i mesuwarotiararia ehay upiaria wo tukupte'en are e. ⁷Koitywy ta'atukuap ta'yn yne emiium uhietat ko'i put'ok e ekaipyi hap e. ⁸Atimoherep ta'yn yne emienoi uhepiat Papai are. Mi'i ta'atukuap yne ra'yn emienoi uiwē pywiat hawyi ta'atusat yne ra'yn ehay katupono ta'atukuap kahato ra'yn ekaipyiwiat Uito hap i'ewyte Uito Emipo'oro hap ta'atumohey kahato ra'yn are e. ⁹Papai ahētup emiium uhemii't'in ko'i powyro hamuat katupono ewatnuaria sese mi'iria pote eti'atupoityro o mi'iria koitywy are. Atiky'esat mi'iria wētup miit ewy yn uimohey hap ete. Yt ahētup i ti yt uimohey i haria powyro hap ma'ato ahemiit'in emiium uhepiat ko'i powyro hap ahētup epe Papai are e. ¹⁰Papai torannia wyti uimohey haria ewatnuaria wo tukupte'en are. Mi'i pote i'ewyte yne ewatnuaria uiatno tukupte'en are. Aimohey haria waku nug haria tukupte'en mote uimotypot kahato haria wo tukupte'en e. ¹¹Papai ara'aipok irane ewowi ma'ato ti aru uimohey haria te'eropyhu'at mesuwarote are. Papai Uito

areto ra'yn ehewowi hawyi waku En i'atu'apykok hatno ereine'en. Waku eset esaika hap upi mekewat set emium uhepiat puo eti'atu'apykok. Atiky'esat mi'iria wētup ok ewy yn tukupte'en aikotã En Uito wētup ok ewy yn watoine'en hap ewy. ¹²Papai uheine'en i'atupy'asetpiat turan Eset emium uhepiat esaika wo ati'atukawiatno torannia uhemiit'in. Yt wētup ok i uimohey hat waure hat wo topyhu'at ma'ato mekewat wētup ok howasat rakat uimohey waure hat topyhu'at aikotã sa'awy'i wuat miwan hanoi hap ewy ti ra'yn uiwaure to'uhu hap ewy tutunug mi'i tã e. ¹³Papai koitywy areto hamuat ira'yn ewowi. Mi'i tupono Koran wuat meiüwat ui'e hap ahenoi kahato uimohey haria pe i'atumowepiit hamuat. Atiky'esat kahato uiwepiit hap ewy topyhu'at i'atupy'a pe hap yt areine'en i mesuwarote hawyi. ¹⁴Ahenoi ra'yn ni eko uhemiit'in me Papai. Koitywy ti Eko ewy ra'yn tukupte'en i'ewyte ui'ewy te'eruwanetup are. Mi'i pote yt imohey haria i yt i'atuwese hin i i'atuete katupono yt mesuwat rotiat ewy hin i tukupte'en aikotã Uito wy yt mesuwat rotiat eko ewy hin i areine'en hap ewy e. ¹⁵Papai eti'atu'ywyk o uhemiit'in yt aimohey i haria py'asetpyi yt are i ahētup epe. Ma'ato eti'atu'ywyk o uimohey re'ym haria porekuat ahiag po pyi uhemiit'in are ahētup Papai. ¹⁶Katupono i'atueko yt mesuwarotiarria eko ewy hin i ra'yn. I'ewyte uheko yt irania'in wanetup haria ewywuati are e. ¹⁷Papai waku i'atukawiatno hat ereine'en ehay pywuati kawiat upi. Mi'i hawyi waku eti'atupo'oro mesuwat mytyyp totiat miit'in kape ehay moherep hamo aikotã uipo'oro ra'yn mesuwat mytyyp kape emoherep hamo hap ewy are e. ¹⁸Papai sa'awy'i uipo'oro mesuwarotiarria ehakyerat hamo emiit'in nug hamo e. Koitywy E'ewy ati'atupo'oro ahemiit'in wuat'i mesuwarotiarria emiit'in nug hamuat aikotã uipo'oro En hap ewy are e. ¹⁹Pywo Papai epo pe areine'en emiky'esat ewy nug hamo. Mi'i hawyi atiky'esat wy uhemiit'in epo pe te'eropyhu'at eimikawiatno sese wuaria wo e. ²⁰Papai uhemiit'in koran wuaria yt upi yn i ahētup epe i'atupowyro hamo ma'ato i'ewyte meiüran wuaria uimohey hanuaria saipepiaria upi ahētup epe i'atuehay upiat aimohey hanuaria upi are. ²¹Atiky'esat aikotã aiwanetup hap wētup yn hap ewy ahemiit'in wētup wanetup ewy yn hap ahētup ekaipyi are. Aikotã areine'en ekai i'ewyte ereine'en uikai mi'i hap ewy atiky'esat aimimu'eria tukupte'en ahepe wētup miit ewy are. I'atuwanetup hap aiwat ewy atiky'esat mi'i hawyi mesuwarotiarria En uipo'oro hatno ereine'en hap ta'atumohey ra'yn e. ²²Papai sa'awy'i ere'e uhepe -Waku kahato En ui'ewy ere. Mi'i hap ewy koitywy are'e uhemiit'in me -Wakuaria kahato eipe ui'ewy are. Mio tã are i'atuepe katupono atiky'esat mi'iria wywo aiwo'o'ewy ewy aiwanetup hap are e Iesui. ²³-Ui'ywot atiky'esat En Uito hawyi ahemiit'in wētup miit ewy yn hap are. Atiky'esat ahemiit'in wakuaria sese ahewaku hap oktan hap atiky'esat are. Aiwo'o'ewy kahato watoine'en Papai

En Uito ahemiit'in wywo wētup yn aiwanetup hap ko'i hap atiky'esat are. Ta'atu'atumu'e miit'in turan pywo sese ti Tupana Mipo'oro Iesui ahehakyera'at hanuat i'atu'e wanetup haria hap atiky'esat e. Ta'i Tupana aiky'e kahato Tosa'yru ky'e hap ewy i'atu'e iraniam'in hap ahētup. Katupono hāpyk sese tukupte'en ahemiit'in iraniam'in ehamo pote hap ahētup epe Ui'ywot are e. ²⁴Papai mesuwat yi nug hap e'yian mete uiky'e kahato En are. Ta'i sa'awy'i sese mesuwat yi yt etunug i te turan -Wakuat kahato En aiwo'oky'e hap to'o'ewy kahato ere uhepe Papai are. Atiky'esat kahato uhemii't'in uimohey haria emiium ko'i tukupte'en aru aiūpe aiūpe uheine'en hap upi i are. Atiky'esat uikahu hap kape te'eraha'at aru are. Atiky'esat emiium uhewaku hap sese kuap hamo hap Papai are e. ²⁵Papai hāpyk kahato rakat En ma'ato emohey re'ym haria mesuwe uwe En hap yt ta'atukuap hin i. Ma'ato Uito ti worokuap kahato are i'ewyte uipo'oro epiat hap mohey haria tikuap kahato En wy are e. ²⁶Ha'awyte pyi te mesup te woromoherep uiwyria'in me are. I'ewyte ti aru meūran wuaria pe woromoherep te uwe En hap uhemii't'in me are. Atiky'esat kahato i'atuwo'oky'e hap aiwo'oky'e hap ewy are. Atiky'esat aikotā En uiky'e hap ewy i'atupy'a piat pe toine'en e. Atiky'esat wuat'i e'at pe areine'en i'atuwywo i'atupy'a pe i'atuwanetup hawe e. Eti'atuky'e ro uhaipepiaria uimohey haria uiky'e hap ewy are e Iesui to'ywot pe topotmu'eria etiat.

Iesui Kesemani Ypia Pe Toine'en

Mateu 26.47-56; Maku 14.43-50; Iruka 22.47-53 Piat Ewy

18 ¹Mio tā to'e To'ywot piat hawyi toto ra'yn Iesui y'y hit'i Setō hy sakpo. Mi'i hap tote teke mikoi ypia pe temiit'in wywo. ²Ma'ato Iesui ma'at hat Iuta tikuap ta'yn mekewat mikoi ypia katupono sa'awy'i Iesui te'eruwa'atunug yn temiit'in 12 ok takaria wywo itote. ³Mi'i kape Iuta teropo'ok ta'yn surara'in Iesui ieine'en hap kape i'ewyte Tupana motypot yat apykok haria tuwat hupi. Toteropo'ok pa'i kororia ehay upi i'ewyte i'atu'akag ko'i ehay upi tuwat typy'i. Ariāty pirik hot puo tuwat i'ewyte ariāty ko'i puo tuwat aria'yp akun ko'i wywo tu'uka hamo tuwat tuwat. ⁴Mi'i hawyi put'ok i'atu'e itote ma'ato Iesui tikuap ta'yn yian mete aikotā aikotā tutunug tetiat hamuat ko'i. Mi'i hawyi toto ra'yn Iuta mieropo'ok ko'i owa kape. Mi'i hawyi to'e -Uweī eweikat e i'atuepe. ⁵Mi'i pote surara'in tiwesat -Ta'i mekewat Iesui tawa Nasare piat wyti uruikat i'atu'e. Mi'i pote Iesui to'e -Uito rat Mi'i e. ⁶Mio tā e pote hewo yi tote ta'atu'ape wo. ⁷Mi'i rakirē Iesui to'e i -Uweī pyno eweikat e. -Iesui tawa Nasare piat rat uruikat i'atu'e i. ⁸Mi'i pote -Uito rat Mi'i e i. -Uito uikat pote waku eipohep to uhemii't'in ete tuwat mono pyno e surara'in me. ⁹Sa'awy'i wuat to'e hap ewy -Papai yt atiky'esat i emiium uhapiat uhemii't'in yt wētup ok i ta'at uipo pyi to'e hap ewy tupono. ¹⁰Mi'i tā ra'yn pote Simau Peteru tihep ta'yn tekyses'yp hawyi toi'atek pa'i koro emiit. Mi'i

hawyi ipo sese kawiat i'ahape toihep ta'yn Mauku e hap het rakat ahape. ¹¹Mi'i hawyi Iesui to'e Peteru pe -Etopag i ro kyse'yp heiam me Simau e. Yt uikawiatno tei'o en kyse'yp mo katupono Ui'ywot tiky'esat aho'opot hap e. Waku atu'u mekewat kui'a piat Ui'ywot miium pa'i e. ¹²Mi'i hawyi Iuta mieropo'ok ko'i topytyk Iesui hawyi surara ko'i tipo'i po'i Iesui saity wo ipopy tet pupi. ¹³Mi'i hawyi ta'atueroto Iesui pa'i koro Ka'iwasi ehamopot Anai kape. Ka'iwasi Iuteuria akag koro wo toine'en mekewat anu pe e ¹⁴Mi'i pa'i koro Ka'iwasi sa'awy'i heno'i pa'i kororia pe Iesui etiat. Mio tã e -Pyno waku wētup ok iku'uro miit'in ehakyerat'at hamuat e.

Peteru Yt Atikuap I Iesui E

Mateu 26.69-75; Maku 14.66-72; Iruka 22.54-62 Piat Ewy

¹⁵Mi'i hawyi toto Simau Peteru Iesui saipe upi wētup ok Iesui potmu'e wywo. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e pa'i koro yat ete. Mi'i hawyi wētup ok Iesui emiit teke ra'yn pa'i wato kuap hat pote. ¹⁶Ma'ato Peteru yt teke i. Toine'en kokawiat he'oken'ypyke ne'i. Mi'i hawyi mekewat pa'i wato kuap hat Iuwãu e het rakat toto e'oken'ypy apykok hat pi'ã kape -Waku meiwat miit teke ere ro surara'in me to'e pi'ã piat hamo. ¹⁷Mi'i turan mekewat pi'ã Peteru eke oken'ypy puat turan to'e Peteru pe -Iesui potmu'e kei en e. Mio tã e hawyi Peteru tiwesat pi'ã -Yt mi'i i rat uito e. ¹⁸Mi'i turan oken note pa'i wato eropat haria te'ere'aria'uhu surara'in wywo. Mi'i hawyi itote te'eremope na'ak pote. Mi'i kape Peteru i'ewyte tuwemope i'atupy'asetpe. ¹⁹Mi'i turan pa'i wato ehamopot Anai apo apo e Iesui pe -Ehenoi ro uruepe aikotã ere epotmu'eria wywo ereine'en i'atumu'e haype hap e. ²⁰Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Uito ti herep wuo ati'atumu'e Tupana yat iwato rakat pe. I'ewyte kat pe ahenoi heno'i kahato miit'in sem me aikope aikope te'eruwa'atunug hap tote Tupana motypot yat iwato rakat pe. I'ewyte kat e hap ahenoi heno'i kahato miit'in sem me aikope aikope te'eruwa'atunug hap tote. Yt kat i ti miit'in mu'e hap atunug ihik pe ne'i e. ²¹Pyno kat potei apo apo ere uhepe -Kat ere'e miit'in mesuwe ere e. Epiat ikuap teran uipotmu'e hap ko'i etiat pote waku apo ere uhehay kuap haria pe katupono mi'iria tikuap kahato kat uie hap kat uimienoi ko'i e Iesui pa'i koro Anai pe ²²Mio tã e Iesui pote wētup ok surara ti'ahyk ta'yn Iesui howa ete topopep mo -Waï ehay sa'ag nei'o pa'i koro ete e haty wo Iesui pe ²³Ma'ato Iesui tiwesat -Kat pote ui'ahyk e. Uhehay sa'ag mote ehenoi ro uhepe aikotã sa'ag uie hap wuat'i pe ma'ato pywuat uhehay ahenoi pote yt ui'ahyk tei'o en e Iesui surara pe.

Myë'ym Wo Atikuap I Iesui E Peteru

Mateu 26.57-68, 73-75; Maku 14.14-53; Iruka 22.59-65 Piat Ewy

²⁴Mi'i hawyi pa'i koro Anai tipo'oro Iesui ipo'i po'i pe wētup pa'i koro kape mekewat Ka'iwasi e hap kape tomimoehapyap kape. ²⁵Mi'i turan

Iesui potmu'e Peteru toine'en y'am me aria kupyke tuwemope. Mi'i hap tote irania'in apo i'atu'e Peteru pe -Uhyt mimi i'atu'e en apo wētup ok Iesui potmu'e sio yt i'atu'e. Ma'ato Peteru tiwesat -Yt rat e yt uito i rat e. ²⁶Mi'i hawyi pa'i koro eropat hat mekewat Peteru mi'ahapehep wy'ok to'e Peteru pe -Uhyt e ara'akasa en muki iwywo mikoi ypia piat turan e. ²⁷Mi'i hawyi Peteru to'e -U yt uito i rat e. Yt atikuap i Mi'i Miit e haty wo. Mio tā e sa'ag turan waipaka pai'at ihay ra'yn.

Mateu 27.1-14; Maku 15.1-5; Iruka 23.1-5 Piat Ewy

²⁸Mi'i hawyi hunete ta'atueroto Iesui ipo'i po'i pe morekuat wato eiam kape pa'i wato Ka'iwasi yat pyi. Mi'i hawyi ma'ato Iuteu ywania akag ko'i yt tuwehyt'ok teran i Iesui upi morekuat eiam me katupono -Yt naku i wateke meiūwat getap we i'atu'e katupono yt aiwat ai'ywania yat i i'atu'e. Wateke pote ten yt watenuk kuap i ra'yn irania'in ai'ywania wywo Tupana motypot ienuk wato hap turan i'atu'e to'ope. ²⁹Mi'i pote morekuat Piratu tuwētem to'yat pyi i'atuewowi. Mi'i hawyi to'e -Kat pote eweterut meiēwat Miit uhewowi e. Kat som sa'ag tutunug ehepe e. ³⁰Mi'i hawyi ta'atuwesat -Meiūwat Miit wyti yt nakuat i sese ti rat i'atu'e. Mi'i pote uruterut Mi'i Miit ewowi mehin i'atu'e. Waku Mi'i Miit pote ten yt karāpe i uruterut ewowi i'apiheg hamo mehin i'atu'e. Ma'ato pywo ti Mi'i Miit yt naku i sese rakat i'atu'e. Mi'i pote ti uruterut ewowi i'atu'e morekuat pe. ³¹Mi'i hawyi morekuat Piratu to'e -Kat pote i uhewowi eweterut Mi'i Miit e. Waku ewetioto Mi'i Miit einapin haria kape aikotā yt ehoko ewy i hap kuap hamo e Piratu Iuteu ywania akag ko'i pe. Mio tā e Piratu hawyi te'ero'e -Ma'ato mehin yt ehay pyi i pote yt uwe kuap i i'auka i'atu'e. Katupono ti urueko yt aipo'oro i miit'in auka hamo i'atu'e. ³²Aikotā yian mete Iesui tuwenoi toku'uro hamuat aria'yp posak ete hap ewy ra'yn ti ta'atunug na'yn tuete itote. ³³Mi'i hawyi ta'atu'atoiat hawyi teke i ra'yn teiam me morekuat Piratu hawyi Iesui toikay kay tuwewowi hawyi to'e -E'ywania Iuteuria Porekuat apo En e. ³⁴Mi'i pote Iesui tiwesat -Ewanetup hawe apo ere sio etimohey sese i'atuporekuat Uito hap sio irania'in henoi epe uikuap hamuat e Iesui morekuat pe. ³⁵Mi'i hawyi Piratu tiwesat -Uito ti yt ewat e'ywania Iuteu ewywuwat hin i e. E'ywania pa'i koro ko'i ti erut uhewowi ekuap hamo sio waku En sio yt naku i e hap kuap hamo e. Pyno kat som yt nakuap i etunug Uhyt e Piratu. ³⁶Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Uito ti mesuwarotiat morekuaria yt ewywuwat i are Uito yt miit'in po'orokary haty wuat hat i e. Ati'atupo'orokary uhemii't'in yt epo'oro hat morekuat Sesa yt ewy i Uito e. Morekuat kahato areine'en wen ma'ato yt mesuwarotiararia ewy hin i e. Mesuwarotiat morekuat Uito pote meremo uhemii't'in uhesurara'in ati'atupo'oro uikawiatno hamo mesuwe. Mi'i pote ten Iuteu ywania yt uipytyk kuap i are. Ma'ato Uito yt mesuwarotiat morekuaria ewy hin i e Iesui. ³⁷Mio tā e pote Piratu

to'e -Pyno En ni Miit'in Potypot Koro sio yt e. -Ta'i Mehin e'e hap ewy Morekuat nuat Tupana uipo'oro mi'i hanuat areine'en mesuwe i'ewyte mi'i hamo aremoherep mesuwat yi tote e. Pywuat sakpo sehay enoi hamo ariot miit'in mu'e hamo are. Mi'i pote pywuat sese sehay ky'esat haria te'eruwantup kahato uhehay pywuat kape e Iesui. ³⁸Mi'i hawyi to'e Piratu Iesui pe -Yt kat i rasom pywuat sese mesuwarote uiwanetup hawe e. Mio tã e morekuat Piratu hawyi tuwemorem hawyi toto ra'yn to'lyat pyi Iuteu ywania akag ko'i kape tehay moherep hamo sio Iesui waku sio yt e hamo. Mi'i hawyi to'e Piratu itote -Mehin'in e ahã'ãg na'yn Mekewat Miit Iesui e hap het rakat hawyi uiwanetup hawe waku kahato Mi'i Miit e. Yt kat i sa'ag nug hat Mi'i Miit e Piratu. ³⁹Ma'ato wyti toine'en eiwat eiwepokuap hap mesuwat e'at piat aiminug pore e. Ta'i yne anu pe wyti mesuwat ienuk wato hap turan wētup ok eimipyhik eweiputsit tuereto eiwepokuap hap ewy e. Mi'i tupono apo are ehepe -Eweiky'esat apo atiporenorem Iesui e. Eweiky'esat apo ei'ywania Iuteu potypot atiputsit e morekuat Piratu. ⁴⁰Mi'i hawyi te'eruwatka popuo -Yt wyti yt wyti. Waku po'og etiporenorem mekewat miit Parapa i'atu'e. Waku etiporenorem Parapa ewo'opyhik hap pyi mehin i'atu'e. Mi'i hawyi eti'auka ro mekewat Iesui i'atu'e haty wo. Mekewat Parapa sero'ok e hat miit'in auka hat e -Etiporenorem no mekewat miit Parapa hawyi waku eti'auka Mekewat Iesui e hap het rakat i'atu'e sa'ag morekuat Piratu pe.

19 ¹Mi'i hawyi Piratu to'e tesurara'in me -Pyno eweipok pok to haty wo meiüwat Miit Iesui haity hehu rakat wo e. ²Mi'i hawyi surara'in timoko'i Iesui. Mi'i hawyi wētup ok tipi'ig morekuat akag sokpe ewywuwat ma'ato hehu rakat morekuat painug hap ewywuwat. Mi'i ta'atupag sapeu hehu rakat i'akyt'ape haty wo. Mi'i hawyi morekuat esokpe hup'i ewywuwat ta'atupag ipiit pe. ³Mi'i tã hap ewy ta'atunug ta'atumikyry'i hap -Wakuat Iuteu ywania porekuat i'atu'e ta'atuehay mikyry'i wo haype. Mi'i hawyi ta'atu'ahyk ahyk Iesui ta'atupo wo haty wo hewa ete. ⁴Mi'i hawyi Piratu tuwētem tioto to'lyat pyi ipainug sokpe hupi wuat rē mekewat amātap hehu rakat wywo hawyi -Eweheha'at ro Mi'i Miit kape e. Pywo ti rat yt kat i iminug sa'ag atipuēti e. Yt kat i i. ⁵Mi'i hawyi Iesui tuwemoherep itote morekuat esokpe hup'i topiit piat puo i'ewyte hehu rakat ipainug hap i'akag me hap wywo tuwemoherep i'atupy'asetpe. Mi'i hawyi Piratu to'e -Eweheha'at ro meiüwat Miit kape e. ⁶Te'eraha'at hawyi te'ero'e haty wo -Waĩ ne i'atu'e eti'auka ro eti'auka ro aria'yp posak ete i'atu'e pa'i kororia ta'atuesurara'in akag ko'i wywo Piratu pe. Ma'ato Piratu ti'atuwesat -Eipo pe ra'yn atopag koitywy i'auka ehapiat hamo e katupono uiwanetup hawe yt kat pe i ti toi'aparap i'auka hamo atipuēti uito are e. Pyno ewei'auka teran pote ewei'auka ro aria'yp posak ete e ma'ato uito yt sake i atunug neran mi'i tã e Piratu. ⁷Mi'i hawyi Iuteu akag ko'i tiwesat -Ma'ato uruwat urunapin hap ete ti toine'en

kahato meiwat miit i'aparap hap i'atu'e katupono tuwenoi Tupana Sa'yru Uito e. Mi'i pote etipo'oro ro esurara'in i'auka hamo i'atu'e. ⁸Karapeĩ morekuat Piratu tikuap ta'yn Iesui e hap Uito Tupana Sa'yru e hap hawyi token'ẽ kahato ra'yn. Mi'i hawyi iperup ta'yn token'ẽ kahato Iesui auka hap nug hamuat. ⁹Mi'i hawyi put'ok to'e to'yat piat hawyi to'e i ra'yn Iesui pe -Aikope pyi pyno eriot Uhyt e Piratu ma'ato yt Iesui tiwesat hin i ra'yn. ¹⁰Mi'i pote Piratu to'e -Yt uiwesat i apo Uhyt e. Yt etikuap i apo uikaipyi e'auka hap ta'atuky'esat e. Ta'i Uhyt woroputsit reran pote woroputsit kuap ne'i e katupono uipo pe ne'i ereine'en. Woro'auka kary teran pote woro'auka kuap aria'yp posak ete e morekuat Piratu. ¹¹Ma'ato Iesui tiwesat -Tupana yt enug i uruporekuatno mesuwarote pote yt aikotã kuap i ui'auka hamuat hap e ma'ato ui'auka pote i'aparap epiat hap iwato wen ma'ato po'og iwato ekawiat i'aparap hap mekewat uherut ewowiat hat wat e. Mi'i wat ri i'aparap hap po'og epiat i'aparap hap kai e Iesui Piratu pe. ¹²Mio tã e hawyi Piratu tiky'esat po'og Iesui puksit hap ma'ato Iuteu akag ko'i wai'i'atu'e -Yt etiporenorem nei'o Mi'i Miit i'atu'e ma'ato etiporenorem pote ti aru e'akag morekuat koro Sesa ewanikap mo ra'yn i'atu'e. Katupono uwe uito ti miit'in porekuatno e hat wyti morekuat Sesa ewanikap wo toine'en. ¹³Mi'i hawyi Piratu tioto Iesui i'lywania Iuteuria akagnia kape waku sio yt i'atu'e hamo. Mi'i hawyi itote ta'apyk i'atupy'asetpe morekuat e'amyap nu kawiat rote aikotã miit'in kuap hap waku sio yt e hap amyap tote Iuteu pusu puat akipy Kapata e hap tote ta'apyk.

¹⁴Atposake ra'yn turan ienuk koro hap e'at owakai te morekuat Piratu to'e haty wo -Meiũ ra'yn Eiporekuat koro wuat e Piratu Iesui ywania akag ko'i pe. ¹⁵Ma'ato ta'atuehay pirik wo te'ero'e -Yt wyti yt wyti. Yt urumiky'esat i i'atu'e yt uruporekuat hin i i'atu'e. Ewei'auka ro ewei'auka ro aria'yp posak ete i'atu'e haty wo. Mi'i hawyi toi'atuwesat -Ati'auka meiwat pote ti ren aru yt kat i eiporekuat koro e. Mi'i hawyi ta'atuwesat -Wẽtup ok yn ni aiporekuat koro. Mi'i wyti kuepe morekuat wato Sesa e hap i'atu'e Iuteu akag ko'i.

Iesui Auka Hap

Mateu 27.32-44; Maku 15.21-32; Iruka 23.26-43 Piat Ewy

¹⁶Mi'i hawyi Piratu to'e tesurara'in me -Pyno eipo pe ra'yn Iesui i'auka ehapiat hamo e. Mi'i hawyi surara'in tioto ra'yn Iesui i'auka hamo. ¹⁷Mi'i hawyi tuwẽtem na'yn Iesui Piratu yat pyi te'aria'yp posak wywo. Mi'i hawyi totioti Miit Akag Akag e hap kape yity'ok Koukota e hap ipusu puo. ¹⁸Mi'i hawyi itote ta'atupehik ta'atu'ateg Iesui py ko'i pereku wato wo i'ewyte ipo ko'i aria'yp posak ete. Typy ok iwywo ta'atupehik typy aria'yp posak ete wẽtup ok ipo ran kai wẽtup ok ipo sese kai. Mi'i hawyi ta'atumopoĩ'am na'yn Iesui aria'yp posak wywo yi ka'a pan me ta'atupag.

Mi'i hawyi y'am me Iesui topyhu'at tomosat e hap ete. ¹⁹Mi'i hawyi morekuat Piratu tipo'oro towat tomiwan Iesui apy totiat hupit hamo. Mio tã to'e Piratu miwan me -Meiũ ti Luteu Ywania Potypot sese e tawa Nasare piat ti meiũ e. ²⁰Mekewat Iesui auka hap ti yt pya hin i tawa Ierusarēi kai. Mi'i pote i'atu kahato akasa Piratu miwan kapiat haria. Ta'atukuap kahato Piratu miwan katupono myē'ym pusu puo toiwan luteu ywania pusu puat hawyi Iratī ywania pusu puat hawyi Kereku ywania pusu puat Piratu tiwan to'e hap Iesui etiat aria'yp posak tote. ²¹Mi'i hawyi luteu epa'i koro ko'i te'ero'e Piratu pe -Yt etiwān nei'o meiũ ti Luteu Ywania Potypot sese e hap meipe pe i'atu'e ma'ato Mi'i Miit wyti to'e Uito luteuria Porekuat e hap yn waku etiwān mehin i'atu'e. ²²Ma'ato Piratu ti'atuwesat -Yt rat e. Yt atiwān i wētup e. Koitywy ti meipe piatnuat ra'yn uimiwan topyhu'at ui'e hap ewy e.

Surara'in Wemahara Nug Hamo Iesui Sokpe Ete

²³Mi'i hawyi surara'in 4 ok takaria tihep Iesui esokpe. Mi'i ta'atusat hawyi ta'atupat'ok ta'aturaniawuat ma'ato hesokpe hekamisa wato yt aikotã kuap i ta'atuky'esat yne pykai ta'atusat ta'aturaniawuat. Yt ta'atupat'ok kuap i yt ta'atuhiot kuap i katupono yt mipi'ig i pote wētup so'o yn pote yt ta'atupat'ok kuap i. ²⁴Mi'i pote te'ero'e to'ope -Yt naku i ra'yn watihiot hiot hekamisa wato i'atu'e. Waku po'og watuwemahara yn na'yn uwe ika'iwat pakup puēti hamo i'atu'e. Aikotã sa'awy'i miwan me Saumu 22.18 pe Tupana ehay moherep hat e hap ewy ta'atunug yian mete wuat e hap ewy ta'atunug -Ta'atupat'ok pat'ok aru uhelokpe hawyi uhokamisa wato ete i'ewyete te'eruwemahara to'opohari pohari hamuat e yian mete miwan me. Mio tã e hap ewy ti surara'in tunug Iesui esokpe ete. ²⁵Mi'i hawyi yt pya hin i aria'yp posak kai Iesui ty Maria toine'en tokypy'yt wywo hawyi mekewat wētup ok Maria uhyt Koropai ehary'i. Mi'i hawyi i'ewyete mekewat Maria yi Matarena kaipywiat itote toine'en y'am me. ²⁶Mi'i hawyi Iesui teha'at ra'yn aria'yp posak totepyi toty kape i'ewyete topotmu'e tomiky'e kape. Mi'i hawyi Iesui to'e toty pe aria'yp posak pyi -Mamai e meiēwat uimimu'e yatype ro ereine'en koitywy e. Emepyt no ra'yn toine'en koitywy e. ²⁷Mi'i hawyi to'e topotmu'e pe -Uiwy e meiēwat uity epo pe ra'yn toine'en e. Mi'i hawyi totiototo Iesui ty to'yat kape hawyi i'yat pe ra'yn toine'en.

Mateu 27.45-56; Maku 15.33-41; Iruka 23.44-49 Piat Ewy

²⁸Mi'i hawyi Iesui tikuap ta'yn topy'a pe torannia Tupana miky'esat ewywuat tepiat inug hap hawyi to'e miwan miat to'e hap ewy -Are'y'utui kahato e aikotã yian mete wuat Tupana e hap ewy. ²⁹Mi'i hawyi Iesui tikuap ta'yn yne to'ywot e hap ewy ra'yn aria'yp posak ete toi'auka hamo. Mi'i hawyi to'e -are'y'u teran e. Toine'en Uwa sapo hy haiug nakat

kui'a pe. Mi'i rē ta'atupo'i pina wy'yp ãpy ete amukiusu ap ewywuat ete. Mi'i rakirē ta'atupehik Iesui wē ete. ³⁰Mi'i toihysym hawyi to'e haty wo -Ui'ywot e atunug yne ra'yn uipo'oro epiat hap e. Ikahu ra'yn miit'in ehakyera'at hap e. Waku ra'yn e hawyi ipyhu tek'e ra'yn iku'uro sese ra'yn. Tutum na'yn teha piat Tupana pe. ³¹Mi'i rakirē wātym'i kape ta'atuhep teran na'yn meremo aria'yp posak ko'i pyi i'atupiit ko'i katupono ta'atusyp teran meremo katupono muki'ite ra'yn wemohy hap e'at ta'atu'e haype. -Yt naku i ti watuwepotpap i'atusyp hap ete aat min'e hawyi katupono wātym'i turan put'ok e Tupana motypot e'at i'atu'e. Mi'i pote Piratu pe te'ero'e -Eti'atupo'oro ro esurara'in mehin aria'yp posak piaria yt iku'uro i te rakaria kag'yp pirik hamo i'atu'e katupono mi'i watunug pote meremo topap sese i'atusyp hamo i'atu'e Iuteuria akag ko'i. ³²Mi'i hawyi Piratu ti'atupo'oro ra'yn tesurara'in i'atukag'yp pirik hamo. ³³Mi'i hawyi put'ok i'atu'e Iesui kag'yp pik hamo ma'ato Iesui iku'uro sese ra'yn pote yt ta'atukag pik i ra'yn. ³⁴Ma'ato wētup surara toto Iesui sakupe suk muruku wato wuat hamo. Toisuk hawyi tuwētem huu y'y wywo. ³⁵Toine'en itote wētup ok yne kapiat akasa hat. Mi'i ti yne Iesui auka hap etiat henoi pywuat sehay. Mi'i hap ti tohenoi teran pywuat sehay yne miit'in miat ikuap hamo hawyi ta'atumohey hamuat. ³⁶Yt surara'in tipik i ti Iesui kag'yp uhehamo aikotã Tupana to'e sa'awy'i wuat henoi hap ewy ti ra'yn -Yt wētup i ti aru ta'atupik ikag e hap ewy Numeru 9.12 pe.

³⁷I'ewyete surara tisuk Iesui miit'in ehamo aikotã yian me Tupana to'e miwan me Sakaria 12.10 e hap ewy -Meiüran aru i'atuepiat isuk hap kape te'eraha'at kahato e miwan me hap ewy.

Mateu 27.57-61; Maku 15.42-47; Iruka 23.50-56 Piat Ewy

³⁸Mi'i hawyi Iesui ewy Iuse toto ra'yn Piratu kape Iesui piit ētup hamo. Mi'i Iuse ti Iesui potmu'e wen ma'ato ti token'ē Iuteuria pupi imohey hap enoi hamo. Mi'i ti tawa Arimateia kaipywiat. Toto Piratu kape hawyi to'e -Morekuat e atihēp teran wyti Iesui piit aria'yp posak pyi mehin e. Mi'i pote toiwesat -Hē to e etihēp to e. Mi'i hawyi Iuse toto hawyi toima'apyk ta'yn Iesui piit aria'yp posak pyi. ³⁹Mi'i hawyi mekewat Nikutemu sa'awy'i wuat toto wātym muat Iesui kapiat hat toto wy Iuse wywo. Nikutemu tioto mohag hy ikap takat Mira kawiat. Mi'i hawyi mi'i wo ta'atupen towy ok Iuse wywo Iesui piit 40 Kiru rakat wo. ⁴⁰Mi'i hawyi ta'atumipen mohag hy ko'i wywuat wo ta'atu'ok po'i sokpe kyt'i wo Iesui piit aikotã Iuteuria ywania eko ewy i'atuwo'osyp turan wuat ewy ta'atunug Iesui piit ete mekewat mohag hy ikap takat Mira kawiat wywo. ⁴¹Mi'i hawyi yt pya hin i Iesui auka hap kai mikoi ypia toine'en. Mi'i py'asetpe toine'en wo'osyp hap pakup nu ka'a yi py hot'i piat wo'osyp hap yt uwe i te ipuo miit syp hap. ⁴²Yt pya i pote ta'atusyp teran mi'i pe

Iesui piit katupono Tupana motypot e'at yt pya i ra'yn. Wātym'i ra'yn pote muki'ite toine'en aat min'e hawyi i'atu'e luteuria pote. Mi'i pote ta'atusyp teran Iesui meremo mikoi ypia piat wo'osyp pakup hawe yt pya i iku'uro hap kai pote.

20 ¹Mi'i hawyi myēym e'at hawyi mytu'u e'at pe toto ra'yn mana Maria yi Matarena kaipywiat Iesui syp hap kape. I'ypyryp te turan yt ihat'ok i te turan toto. Put'ok to'e hawyi teha'at kahato Iesui syp hap kape. Mi'i turan ta'akasa ra'yn te'okenhyp'ok pe ra'yn toine'en. ²Mi'i hawyi teput kahato ipotmu'e Simau Nu piat henoi hamo i'ewyte mekewat Iesui miky'e kahato ipotmu'e piat henoi hamo. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Ta'atuero'ok ta'yn wyti Aika'iwat Iesui hyp hap tote pyi mimi'in e. Mi'i hawyi yt uruikuap i aikowo ta'atuereto hap e tehay pirik wo.

Iruka 24.12 Piat Ewy

³Mi'i hawyi Peteru wētup ok ipotmu'e wywo tuwat ra'yn ta'atukohyeput no hyp hap kape te'era'akasa hamo. ⁴Mi'i hawyi put'ok i'atu'e itote ma'ato wētup ok Iesui miky'e po'og ihyha Peteru kai. Mi'i pote mi'i ti put'ok e Nu e'yan mete. ⁵Mi'i hawyi tuwe'ymyk Iesui pūē kape teha'at hamo nu ka'a epiok hamo. Mi'i turan teha'at ra'yn Iesui po'i po'i hap kape ma'ato yt teke i. ⁶Ma'ato mi'i hawyi Peteru put'ok e wat'ypmo ma'ato meremo Peteru teke nu ka'a pe teput no. Mi'i hawyi ta'akasa Iesui suwy hap sokpe. ⁷Mi'i hawyi kokai ta'akasa i'akag suwy hap to'okmoī me. ⁸Mi'i hawyi mekewat wētup ok po'og ihyha rakat teke ra'yn wy. Mi'i ti teha'at yne kape hawyi toimohey kahato ra'yn. ⁹Sa'awy'i te ti aikotā iwan me Iesui wētem gu'uro pywiat e hap etiat yt ta'atukuap hin i te. ¹⁰Mi'i hawyi te'era'aipok i ra'yn getap kape.

Iesui Tuwemoherep Maria Ete

¹¹Ma'ato mana Maria yi Matarena kaipywiat yt toto teran i ma'ato itote tuwak kahato hyp hap tote. Mi'i hawyi teha'at hyp hap ka'a puo. ¹²Mi'i hawyi ta'akasa ra'yn atipy kaipywiat typy ok i'atuesokpe ikytsig kahato apyk pe wētup ok i'akag kai wētup ok ipy kai aikope sa'awy'i Iesui piit toine'en hap tote ta'akasa. ¹³Mi'i hawyi mi'iria te'ero'e mana Maria pe -Kat pote kahu erewak mana i'atu'e. -Yt uwe i ra'yn uika'iwat tosyp hawe pote an arewak e. Ta'atuero'ok ta'yn sig an Uika'iwat piit hawyi yt atikuap i ra'yn aikope mio ta'atupag ipiit hap pote an arewak e. ¹⁴Mi'i hawyi Maria tuwemorem tosaiepepe hawyi ta'akasa Iesui y'am me ma'ato yt toikuap i uwe meiē. ¹⁵Mi'i pote -Kat pote kahu erewak mana e uwe kahu etikat e. Mikoi ka'iwat sio e yn tuwanetup hawe mi'i hawyi to'e -Aikope kahu etioto mesuwiat piit mimi e. Ehenoi uhepiat pote ten atat ira'yn e. ¹⁶Mi'i hawyi Iesui tiwesat -Maria e hawyi ihay ete aikotā toset puo tuwēpowat hap ete toikuap uwe Iesui hawyi tuwemorem

meremo hawyi -Wo'omu'e hat e ma'ato topusu puo Hapuni e. ¹⁷Mi'i hawyi Iesui to'e -Epohep o uipy ete pyi mana katupono waku sa'awy'i ara'aipok Ui'ywot kape e. Mi'i hawyi ma'ato moheno'i ro uhehay e mio wyti koitywy ara'am irane ra'yn Ui'ywot kape e. Mi'i pote moheno'i ro uhehay Uipotmu'eria pe -Koitywy ara'am irane ra'yn Ui'ywot uheTupana kape. I'ewyte ei'ywot eheTupana kape ere'e ro ui'e hap uhe'ywyt'in me mana e. ¹⁸Mi'i hawyi Maria yi Matarena kaipywiat toto ra'yn meremo ipotmu'eria kape wakuap enoi hamo. -Waku kahato mimi'in katupono mio ra'yn ara'akasa ra'yn Aika'iwat Iesui am hap e. Pywo pe ti tuwëtem na'yn gu'uro pyi Iesui e. Mi'i hawyi tohenoi yne Iesui ehay tepiat.

Iesui Tiwemoherep Temiit'in Me
Maku 16.14-18; Iruka 24.36-49 Piat Ewy

¹⁹Mi'i hawyi mekewat mytu'u ewãtym'i turan ipotmu'eria te'eruwa'atunug iheg me luteuria akagnia pupiat te'eroken'ë haype. Mi'i turan put'ok e ra'yn Iesui i'atupy'asetpe. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Koitywy yt eweiken'ë tei'o. Eiwepiit ro e. ²⁰Mio tã to'e hawyi toimoherep toposuk hap ko'i hawyi to'ywytpe suk hap. Mi'i hawyi ta'atuka'iwat kapiat te'ereha'at kahato hawyi i'atuwepiit kahato ra'yn. ²¹Mi'i hawyi Iesui to'e -Uiwyria'in e mio ahëtup ta'yn Tupana pe eiwo'oky'e kahato hamuat hap. Mi'i pote waï ei'arot rë po'og e. Sa'awy'i te ti Ui'ywot uipo'oro tehay wakuat moherep miit'in miat hamo. Mi'i hap ewy te koran woroho'opo'oro eipe Uipo'oro hat tehay wakuat moherep wuat'i ywania pe hamo e. ²²Mi'i hawyi Iesui ahen'ë haty wo i'atuewowi hawyi to'e -Ereke ro uipy'a pe ewei'e ro Tupana Pa'ãu me e. ²³Karãpe Tupana Pa'ãu put'ok e sese ehepe hawyi aru eipy'a topyhu'at kahato Tupana eiam mo e. Mi'i tupono karãpe ewei'e Tupana pe eipy'a pyi -Waku waure wo ereine'en mi'i miit minug sa'ag epiat hap ko'i kai ewei'e meremo hawyi tuweityk ta'yn. Tupana topyhu'at ei'e hap ewy e. Mio tã ewei'e hawyi Ui'ywot atipy piat i'aparap hap ko'i kai are. Ma'ato yt ewei'e i pote ti aru miit minug sa'ag hap ko'i yt tuweityk i Tupana wanetup hawe are e.

²⁴Mekewat mytu'u e'at pyrak'i turan Iesui tuwemoherep ta'yn iheg miaria temiit'in py'asetpe. Mi'i hap e'at pe wëtup ok ipotmu'e Tume yt uwe i Tume e hap wëtup het Titimu e hap itote. ²⁵Meiüran tuut ra'yn Tume hawyi -Tuwëtem na'yn gu'uro pyi Aipotypot mehin i'atu'e. Pywo ti rat uruta'akasa ra'yn i'atu'e. Toine'en pakup i Aika'iwat i'atu'e. Ma'ato Tume ti'atuwesat -Eheso kahato rat katupono yt toine'en hin i e. Arepui'ã pag ipo suk hap ka'a pe hakupe suk hap ka'a pe pote yn taren pywo are. Mi'i tã atunug pote yn atimohey e.

²⁶Mi'i hawyi put'ok e i ra'yn mytu'u e'at hawyi te'eruwa'atunug i ra'yn itote ma'ato mekewat e'at pe toine'en na'yn i'atupy'asetpe Tume. Mi'i hawyi te'eruwe'okenhyp heg me tukupte'en ta'atu'yat pe. Ma'ato iheg me

pykai meremo Iesui tuwemoherep y'am me i'atuto'oran me. Mi'i hawyi to'e -Waku hap yn ahētup Tupana pe ehupi uiwyrria'in e. ²⁷Eiwepiit ro e. Uipotmu'e Tume e erokosap to uhewowi are erepui'iapag no uiposuk hawe i'ewyte uhakupe suk hawe hawyi etimohey ro e. ²⁸-Uika'iwat e koitywy woromohey kahato ra'yn Uhetupana kahato ra'yn En e Tume. ²⁹-Tume era'akasa potiat uimohey hat en e ma'ato po'og uimohey hat yt akasa i uhewowiat haria po'og po'og uimohey haria ekawiat e katupono mi'iria uimohey haria tukupte'en yt karāpe i uhewowiat akasa sese pykawiat haria mi'iria e. Mi'iria ti aru po'og Tupana moweipiit hanuaria torannia kai e Iesui Tume pe.

Yt I'atu Hin I Yne Iesui Minug Ko'i Mesuwe

³⁰Toine'en mesuwat yi tote turan Iesui tunug kahato tomisepap ko'i are. Pywo ti rat Tupana esaika hap wywuat wakuap kahato toimoherep topotmu'eria akasa hamuat. Mesuwe yt atiwān kuap i torannia towato hap ko'i e katupono mesuwat miwan me ipat'ok yn ahenoi kuap Iesui minug ko'i are. ³¹Ma'ato kat ko'i kat ko'i atiwān mesuwat uimiwan me ahenoi kahato ra'yn haty wo uipy'a pyi katupono atiky'esat kahato uimiwan kuap haria tukupte'en aru Iesui mohey haria. Atiky'esat kahato eweimohey Iesui ti Tupana Sa'yru sese hap i'ewyte atiky'esat ewetunug Iesui Eipotypot koro sese hap atiky'esat uimiwan etiat wemu'e haria. Eweimohey ro Iesui are uipy'a pyi. Pywo pe ti Iesui upiaria sese eweikupte'en pote waku pe eweikupte'en Tupana pya pe i'ewyte wuat'i e'at piat eweikupte'en mesuwe i'ewyte atipy pe are.

Iesui Timoherep Topotmu'eria Pe

21 ¹Mi'i hawyi Iesui tuwemoherep ira'yn topotmu'eria kape ihyemyi'a wato ēpe tote. Mekewat ihyemyi'a wato yi Karireia py'asetpiat yēpe ete mekewat hyemyi'a Tiperiati e hap het rakat yi kyt upi tuwemoherep i topotmu'eria ewowi. Aikotā hap ewy ahenoi ra'yn e. ²Tukupte'en itote Simau Nu e hap hawyi ipotmu'e Tume wētup set Titimu ipat rakat. Mi'i rē ipotmu'e Natanaeu tawa Kana tama Karireia kaipywiat. Mi'i hawyi Sepeteu sa'yru'in hawyi typy ok po'og Iesui potmu'eria tukupte'en itote. ³Mi'i turan Simau Peteru to'e i'atuepe -Aho'opytyk ta'yn pira e hawyi -Urupap eupi uhyt i'atu'e. Mi'i hawyi te'eruwehyt'ok ta'yn yara pe. Mi'i hawyi pira ta'atuho'okat ka'ap ta'atuesuki wato wo wen ma'ato yt kat i pira ta'atupuēti ka'ap ta'atuho'okat pykai. ⁴Mi'i hawyi hunete wētup ok miit kape te'ereha'at yi kyt rote ma'ato yt ta'atukuap i hap Iesui itote. ⁵Mi'i hawyi tehay pirik wo tuwēpowat i'atuewowi -Uiwyrria'in ehewira ra'yn apo e. -Yt rat i'atu'e yt wētup i pira uruipuēti i'atu'e. ⁶-Pyno eipo sese kai ro eweipag y'y pe ehesuki wato e. Mi'i kai wyti aru eweho'opuēti ra'yn pira e tehay pirik wo. Mi'i hawyi ta'atumak

y'y pe ta'atupo sese kai yara ywyt puo. Mi'i hawyi howapy kahato pira wo i'atuesuki wato. Mi'i hawyi ta'atuenotem neran na'yn ta'atuesuki wato ma'ato pira i'atu poity'i pote yt ta'atuherep kuap i ta'atue'yara kape. ⁷Mi'i hawyi ipotmu'e Iesui miky'e kahato hat to'e Peteru pe -Aika'iwat wyti koity'i iuêpe yêpe tote mehin are. I'e hap toikuap ta'yn hawyi Peteru tesokpe pag na'yn katupono yt tesokpe pe i ipotpap pote hawyi peso'e yara pyi y'y pe toto Iesui kapiat hamo. Yt pya i ma'ato yara pyi Iesui kape. ⁸Mi'i hawyi urutekyi uruesuki wato yêpe kape i'atu kahato pira wywuat pote ipoty'i kahato. Ma'ato yt pya hin i yêpe pyi tukupte'en yara puo 200 i'ã'ãg hap ewy. ⁹Mi'i hawyi te'eruweno'ê yara pywiat hawyi te'era'akasa ra'yn pira sem ko'i man ko'i aria sapypen me. ¹⁰Mi'i hawyi Iesui to'e i'atuepe -Ewehe'erut ro eimipytyk pira ko'i uhepe e. ¹¹Mio tã e hawyi Simau Peteru toto totekyi suki wato yêpe kapiat hamo. Ma'ato pira i'atu kahato pykai hesuki pira yt tihiot hin i. Mi'i hawyi toimorania hawyi 153 pira toipuêti. ¹²Mi'i hawyi Iesui to'e uruepe -Aimi'u ra'yn e. To'iro watenuk e i'atuepe. -Uweĩ En yt i'atu'e i Iesui pe katupono ta'atukuap ta'atuka'iwat Iesui toine'en itote pote. ¹³Mi'i hawyi Iesui tat man hawyi toimo'ê i'atuepe hawyi i'ewyte pira totat hawyi toimo'ê. ¹⁴Mi'i tã Iesui tuwemoherep topotmu'eria kape myê'lym mo gu'uro pywiat tuwêtem hawyi.

Iesui Apo E Peteru Pe

¹⁵Te'erenuk kahu rakirê to'e Iesui Simau me -Simau Iona sa'yru uiky'e po'og apo eti'atuky'e irania'in hap ko'i kai e. Uiky'e apo po'og etiky'e mesuwarotiat hap ko'i kai e. -Ta'i Uika'iwat etikuap ta'yn aikotã ewy sese ewy areine'en hap e. Mi'i hawyi Iesui apo e ira'yn -Simau uiky'e sese pote eti'atumu'e ro uimohey pakup i haria aikotã aihũ ko'i apykok haria topoi tohũ mepyt'in hap ewy e. ¹⁶Mi'i hawyi apo e ira'yn Simau me -Simau Iona sa'yru uiky'e sese apo en e. -Ta'i Uika'iwat etikuap ta'yn aikotã ewy sese ewy areine'en hap e. -Pyno uiky'e sese pote Simau eti'atu'apykok to uimohey haria aikotã aihũ ko'i apykok haria topoi tohũria tomierohik ko'i hap ewy e. ¹⁷Mi'i hawyi myê'lym mo Iesui to'e i -Simau Iona sa'yru uiky'e hat apo en e. Uiwiy apo en e Iesui pote Peteru haty'u hawyi toiwesat -Sakpo'e wyti ewy sese areine'en uito Uika'iwat e. Wuat'i kuap hat ri En mi'i tupono ti etikuap ta'yn epy'a pe ekai areine'en aikotã ewy koro ek'y'e kahato hat areine'en e. -Pyno pywo pote eti'atumu'e uimohey haria mehin aikotã eti'atupoi aihũria ko'i hap ewy e Simau me. ¹⁸Ahenoi teran wêtip pywuat hap epe Peteru e. Sa'awy'i te ti emiky'esat ewy yn ereine'en e. Ta'i ewe'ok kyttyt hap etopag hawyi ewyry aikowo aikowo emiky'esat ewy yn etunug sa'awy'i e ma'ato meiũran ti aru epo'oro hawyi epo etitorok hawyi irania'in ne'i esokpe pag haria wo te'eropyhu'at. I'ewyte aru ereto ra'yn aikowo aikowo yt epap i hap kape e Iesui Peteru

pe. ¹⁹Tohenoi yian me aikotã aru toimotypot Tupana toku'uro turan wuat hamuat. Mi'i hawyi to'e Iesui -Pyno to'iro i uhupi Peteru e. ²⁰Mio tã e pote Peteru iha'at kahato tesaipepe ipotmu'e kape mekewat ipotmu'e imiky'e kahato hat kape mekewat wepehik Iesui etiat hat kape mekewat uweĩ ema'at hat e Iesui piat hat kape teha'at kahato. Mi'i hawyi apo e Iesui pe. ²¹-Kat aru ai'okpe kawiat emiit tunug mehin e. ²²Mi'i hawyi toiwesat -Kat aru ai'okpe kawiat tunug yt ere'e tei'o. Atiky'esat ahaipe piat toine'en mot'i teran mesuwarote pote ta'i toine'en mot'i kuap karamuo ui'aipok hap kape hap ewy atiky'esat pote atunug kuap i e Iesui Peteru pe uhepiat. ²³Mio tã e Iesui pote irania'in Iesui mohey haria te'ero'e to'ope -Pyno ti sio yt iku'uro rakat nuat i meiẽwat ipotmu'e i'atu'e uhepiat ma'ato Iesui yt mio tã e pykai i mio tã i'atu'e. Ma'ato kat som hap ete Iesui henoi ne'i -Atiky'esat pote ten toine'en ui'aipok hap kape atunug kuap e. Ma'ato yt erewanetup tei'o aikotã hap atunug kuap hap ete e Simau me.

Iuwãu Henoi Ra'yn Po'og Imiwan Kai Iesui Tunug

²⁴Pywo pe ti mesuwat uimiwan atunug uito ipotmu'e sese. Ta'i yne mesuwat uimienoi pywo sese rakat yn toine'en. Aikotã ara'akasa hap ewywuat atiwan aikotã atikuap hap ewy ti atiwan. Uruikuap kahato Iesui hãpyk sese hap are yne hap topyhu'at aru to'e hap ewy katupono yt karãpe i wẽtup e hap ete i'aparap. Uruikuap sese ti Mi'i Miit are. ²⁵Ma'ato po'og po'og Iesui tunug mesuwat uimiwan kai are yt ahenoi kuap i yne. Iesui minug wakuat ko'i Iesui mienoi wakuat ko'i i'atu kahato toine'en ma'ato wahenoi henoi teran yne yne iminug hap ko'i mesuwat uimiwan me pote yt watunug yne kuap i kahato katupono i'atu kahato wyti imisepap ko'i ma'ato yne aitoria wahã'ãg iwan nug hamo mi'i pote meiũran howopy kahato mesuwat yi wato hap oktan tukupte'en.

Iesui Potmu'eria

Iesui Saipepiaria Etiat Iruka Miwan

Atos

1 ¹Uimiky'e Teowiru pyno mesuwat waku uimiwan ewowiat mehin Teowiru atipo'oro. Uito ti ewy Iruka. Ha'awyte atipo'oro wētup uimiwan Iesui etiat ewowi mehin. Ha'awyte uimiwan me ahenoi epe yne Iesui minug sa'awy'i wuat hap ko'i ete i'ewyte imienoi sa'awy'i wuat ko'i hap ahenoi. Mekewat miwan ahet'ok Iesui etiat Iruka mienoi are.

Maku 16.15; Iruka 24.51 Piat Ewy

²Sa'awy'i Iesui ti'atu'airo temiit'in sese hawyi to'e i'atuepe -Uiwyria'in e woroho'opo'oro eipe uimoherep wuat'i ywania piat hamo e. ³Mi'i hawyi Iesui iku'uro ra'yn aikawiatno ma'ato ti toku'uro pyi toine'en pakup i ra'yn. Mi'i hawyi tuwemoherep i ra'yn temiit'in kape. ⁴⁰e'at kapiat tuwemoherep i'atuewowiat tuwētem gu'uro pywiat hawyi. Wētup ewaty hap ewy toi'atumu'e itote hawyi ta'atumohey sese ra'yn heine'en pakup i hap. Toi'atumu'e aikotā aru Tupana topyhu'at Miit'in Porekuat no hap ete. ⁴Wētup ewaty toi'atumu'e hawyi te'eruwa'atunug yne Iesui kape. Mi'i hawyi to'e temiit'in me -Uiwyria'in apuete meiūran ti aru Ui'ywot tipo'oro Topa'āu ehewowi e. ⁵Aikotā sa'awy'i are'e ehepe hap ewy -Tupana eheth'ok kahato irane Topa'āu wo uiwyria'in are'e sa'awy'i. Sa'awy'i sese Iuwāu eheth'ok y'y wo ma'ato mesup Tupana to'e uhepe -Uha'yru e wētup e'at pe aru yne esaipepiaria ati'atuset'ok Uipa'āu Wakuat no e uhepe. Pyno mi'i to'e hap ewy irane einug eipe Topa'āu Wakuat no uiwyria'in e. Mi'i pote waku ewehekatup o meiūpe tawa Ieruserēi me Tupana Pa'āu Wakuat uut hap e'at e. Areto irane atipy kape hawyi Ui'ywot tipo'oro meremo ehewowi Uipa'āu Wakuat aikotā are'e sa'awy'i ehepe hap ewy e. Mi'i hawyi waku kahato eweikupte'en eipiit yne puo Tupana Pa'āu Wakuat topyhu'at hawyi e Iesui temiit'in me.

Iesui Ta'aipok Ta'yn Atipy Kape

⁶Wētup e'at tokosap hawyi apo i'atu'e Iesui pe -Uruka'iwat i'atu'e koitywy apo eti'atuehakyera'at irane ra'yn ai'ywania ahewanikaptia po pyi sio yt i'atu'e. Koitywy apo ai'ywania pe etum i ra'yn ahe'yi sio yt i'atu'e. ⁷Mi'i hawyi toi'atuwesat -Uiwyria'in e Tupana yn ni ikuap kat e'at pe aru tutum ai'ywania pe i'atue'yi Kana'ã i ra'yn hap e. Tupana yn ni ikuap kat e'at pe tutum i ai'ywania po pe hap i ra'yn e. Mi'i pote yt eipo pe kuap i e. Ta'i Ai'ywot yn ikuap karãpe ahewanikaptia po pywiat ai'ywania e'yi hep hamuat e. Kat e'at pe kat ewaty pe hap Tupana yn ni ikuap e. ⁸Ma'ato pywo tuut irane Tupana Pa'ãu ehewowi eimoesaika hamo e. Totopag Topa'ãu Wakuat ehepe hawyi ti aru Uimoherep ta'yn eipe wuat'i miit'in me e. Sa'awy'i ti aru tawa Ierusarëi miaria pe Uimoherep ehehay wo e. Mi'i hawyi ti aru yi luteu piaria pe uimoherep hawyi yi Samaria piaria pe Uimoherep e. Mi'i hawyi yi wato hap oktan wyti aru Uimoherep eipe ehehay wo wuat'i ywania puo e Iesui topotmu'eria pe ahepe.

Maku 16.19; Iruka 24.50 Piat Ewy

⁹Mio tã to'e rakirë Iesui ta'am na'yn yity'ok pyi. Mi'i hawyi te'eraha'at turan teke ra'yn ywyhig me. Mi'i hawyi yt heremo i ra'yn Iesui. ¹⁰Mi'i hawyi te'eraha'at rë turan typy ok atipy kaipywiat put'ok e i'atue te i'atuesokpe ikytsig kahato rakaria. ¹¹Mi'iria te'ero'e Iesui saipepiaria pe -Kat potei eweha'at atipy kape eipe yi Karireia piaria i'atu'e katupono toto ra'yn Iesui atipy kape i'atu'e ma'ato aikotã toto hap ewy te ti aru ta'aipok i i'atu'e ipotpo'ororia pe ahepe.

¹²Mi'i hawyi Ipotpo'ororia te'era'aipok i ra'yn Uriweiria ypia pyi tawa wato Ierusarëi kape yity'ok äpype kaipyi te'era'aipok i. Yt pya pyi i te'era'aipok aikotã luteu ywania i'atuewyry yt pya i Tupana motypot e'at turan hap ewy. ¹³Mi'i hawyi put'ok i'atu'e i ra'yn ipotpo'ororia mekewat akipy ywaiti rakat pe. Mi'i hawyi itote tukupte'en i ra'yn aikope sa'awy'i Iesui wywo tukupte'en hap tote. Itote tukupte'en ipotpo'ororia Peteru Iuwãu hawyi Tiaku hawyi Ätere Wiripi Tume Patorumeu Mateu Tiaku mekewat Auweu sa'yru Simau mekewat surara Iuta mekewat Tiaku ywyt. Mi'iria ipotmu'eria sese tukupte'en aikope sa'awy'i Iesui tenuk akipy ywaiti tote hap tote te'eropyhu'at 11 ok takaria. ¹⁴Mi'i hawyi irania'in Iesui mohey haria i'ewyte haryporia'in ko'i Iesui ty Maria tukupte'en itote. Mi'i hawyi Iesui ywyt'in ity mepyt'in tukupte'en itote torannia. Mi'i hawyi aat ka'ap i'atuehay Tupana kape mi'iria. To'o'ewy'ewy ta'atuhëtup Tupana kape wëtup wanetup hap ewy yn. Itote wëtup ehay yn i'atuwanetup hap Tupana kape.

¹⁵Wëtup e'at pe 120 ok takaria Iesui mohey haria tuwehyt'ok ywaiti pe. Mi'i hap tote Peteru ipoï'am i'atupy'asetpe tehay i'atuewowiat hamo.

Wētup Potmu'e Hat Ta'atu'airo

Mateu 27.7-8 Piat Ewy

¹⁶Mio tã to'e i'atuepe -Uiwyria'in e sa'awy'i sese ti Tupana Pa'ãu henoï kahato Tosa'yru Iesui etiat aha'ase'i morekuat Tawi pe -Mei'uran aru atipo'oro esaïpepiat Wuat'i Porekuat nuat e. I'ewynte Uimipo'oro ma'at hanuat aru toine'en wētup ok hemiit sese e Tupana sa'awy'i morekuat Tawi pe yian miat Ewy pote Aika'iwat Iesui ma'at hanuat Iuta etiat tohenoi e Peteru. Mi'i hap ewy Iuta tima'at sa'ag Aïporekuat Iesui aikotã Tupana to'e aha'ase'i Tawi pe hap ewy ra'yn e. ¹⁷Ga'atpo Iuta wywo watoine'en 12 ok te. Ta'i ipotpap kahato mi'i aiwywo e. ¹⁸Ha'awyte Aika'iwat ma'at hap sa'up wywo toikiyi'at te'yi. Mi'i hawyi Iuta yt iwepiit hin i tominug sa'ag hap ete hawyi tuwe'auka ra'yn tuwe'ut'yp kyttyt pe. Mi'i hawyi ipiit ipuk kahato. Mi'i hawyi i'oghyt'at yi itote hap tote i'ok pok'e hawyi ime'en wētem e. ¹⁹Mi'i hawyi ti Ierusarēi miaria ikuap ta'yn Iuta iku'uro hap. Mi'i hawyi iku'uro hap tote ta'atuset'ok -Suu sa'up muat mikiyi'at yi i'atu'e ma'ato i'atupusu puo Akeutama i'atu'e. ²⁰Ta'i sa'awy'i wuat mienoi morekuat Tawi pypy'e hap ewywuat -Ewei'atoiat ro iwat he'yi e i'ewynte ewei'atoiat i'yat e. Waku yt uwe i toine'en itote e. Mi'i hawyi mono waku wētup ok po pe ra'yn iwat motpap topyhu'at e Tupana Tawi pe sa'awy'i Iuta piat pe Saumu 109.8 pe e. ²¹Pyno uïwyria'in waku Iuta potpap wētup ok po pe watopag aikotã sa'awy'i Tupana to'e Tawi wē pywïat hap ewy e Peteru. ²²Waku ti watopag wētup miit wakuat po pe Iuta mipun motpap e Peteru. Waku wati'airo wētup ok miit ha'awytewuat Iesui wywuat hewyry rakat e. Waku wati'airo wētup ok yne Iesui minug ko'i kapiat akasa hat i'ewynte Iuwãu miat Iesui het'ok hawyi ta'am i ra'yn To'ywot kape hap kapiat akasa hat e. Waku wati'airo wētup ok wakuat yne Iesui toku'uro hawywiat toine'en pakup i hap kapiat akasa hat e Peteru Iesui potmu'eria pe. ²³Mi'i hawyi ta'atukat hawyi ta'atupuēti tyyt ok Iesui potmu'eria ha'awyte wuaria ikuap kahato haria ipotmu'eria sese wētup ok Matia hawyi wētup ok Iuse. Tyyt ok ta'atupuēti Iuta saïpepiat waku rakat. Iuse set wētup Parapa i'ewynte Iutu i'atu'e. -Pyno waku watikat uwe Tupana mikiy'esat ewywuat 12 ok takat sio mehin Matia sio mehin Iuse i'atu'e. ²⁴Mi'i hawyi ta'atuhētup -Tupana i'atu'e ehenoi uruepe aiũ emikiy'esat ewywuat Iuta saïpepiatnuat i'atu'e. Katupono En yn miit'in pya wanetup hap kuap hat. Mi'i pote En yn etikuap uwe waku rakat sio Matia sio Iuse i'atu'e. ²⁵Katupono yt uwe i Iuta potpap nug hat mesup i'atu'e. Toto ra'yn Iuta teiam aria wo'omoso'opot hap kape i'atu'e. Pyno waku eti'airo wētup ok Iuta saïpepiatnuat sio Iuse sio Matia i'atu'e Tupana pe. ²⁶Mi'i hawyi ti te'eruwemahara ra'yn aikotã Tupana tiky'esat tyyt ok takaria kaipywïat kuap hamo. Mi'i hawyi i'atuwemahara hap henoï ra'yn Matia e. Mi'i hawyi -Ta'i Matia ti Tupana mi'airo i'atu'e

to'ope. Mi'i hawyi ta'atupag 11 ok takaria kape mehin Matia hawyi 12 ok i ra'yn topyhu'at ipotmu'eria sese ra'yn tukupte'en itote. Waku i ra'yn.

2 ¹Mi'i hawyi 50 e'at Iesui gu'uuro pyi hap ete Iuteuria enuk wato hap e'at put'ok e tawa Ierusarēi me yahig wato sakpuat tokoka'at hap e'at kapiat ta'atuwatetup hamo. Ta'atueko wuat'i anu piat hap ewy. Mi'i hap tote Iuteu ywania te'eruwa'atunug kahato kat e hap yi kat e hap tama kaipyi. I'ewyte Iesui mohey haria te'eruwa'atunug wy itote Iuteu ywania mi'iria pote. ²Mi'i hap tote put'ok e Iesui mohey haria ete moehay ewywuat. Ta'atukuap moehay wasere wato puehay ewy. Mi'i kaipyi i'atuehay wuat'i ywania kape. Teke i'atupy'asetpe moehay hap ewy. ³Mi'i hawyi irania'in te'era'akasa Iesui mohey haria apyapeke ariäty ewy. Mi'i put'ok e Iesui mohey haria apyapeke atipy kaipyi ariäty ewywuat. ⁴Mi'i ti Tupana Pa'āu tuwehik Iesui mohey haria ete. Mi'i kaipyi kat pusu kat pusu puo i'atuehay kahato Tupana Pa'āu kaipyi. Irania'in pusu ta'atusepap ta'yn i'atuehay kuap ta'yn yt ta'atuwat ta'atupusu pykai i kat pote Tupana Pa'āu kaipyi pote ta'atukuap. Ta'i Tupana Pa'āu ihay kahato i'atuwē pyi yt i'atumikuap wuat pykai. Katupono Tupana ihay i'atuewowi topusu puo.

I'atupusu Miit'in Tikuap

⁵Itote tawa Ierusarēi me tukupte'en kahato Iuteuria aikope pyi aikope pyi mesuwat yi wato hap oktan te'eruwa'atunug Tupana mohey kahato haria. ⁶Mi'iria py'asetpe Iesui mohey haria i'atuehay. Mi'i kape ö'ē haria wuat'i pusu puat ihay rakaria te'eruwanetup kahato -Aikotā tupono som ta'atukuap aimotag hap ahe'yi pusu yt karāpe i te'eremu'e aiwywo pykai i'atu'e. Mi'i hap kape te'eruwa'atunug kahato mi'i hap kuap hamo. -To'iro watuwanetup i'atuehay kape i'atu'e. ⁷Mi'i hawyi wa'atunug haria te'eraha'at kahato Iesui mohey haria kape. Mi'i hawyi te'erewanetup kahato -Aikotā aikotā tupono ta'atukuap aipusu wētup tawa kaipywiaria pykai i'atu'e. Aikotā aiwemotag hap ahe'yi pusu ko'i ta'atukuap i'atu'e. Uruikuap ti meimuēwuaria yt karāpe i ikohyewyry ahe'yi puo i'atu'e. Yne meimuēwat yi Karireia piaria wemotag haria ko'i i'atu'e. ⁸Aikotā tupono som ta'atusu'at kuap aipusu i'atu'e. Aikotā som ta'atusepap kahato aimotag hap pusu ai'ewywuaria i'atu'e. Aikotā hap kaipyi som Iesui mohey haria meiüpiaria tikuap kahato yne yne aipusu ko'i i'atu'e to'ope. ⁹Aikotā hap kaipyi som pyno aimotag hap ko'i yi Patui ywania pusu yi Metu ywania pusu yi Eramita ywania pusu yi Mesuputamia ywania pusu yi Iuteu ywania pusu yi Kapatusia ywania pusu yi Puntu ywania pusu yi Asia ywania pusu ko'i ta'atusepap i'atu'e. ¹⁰Aikotā tupono som aimotag hap ko'i yi Wiriteu pusu yi Pāwiria pusu yi Esitu ywania pusu ko'i yi Iripia pusu yi Sirene popy etiaria pusu ta'atukuap i'atu'e. Aikotā hap kaipyi ta'atukuap i'atu'e. I'ewyte aipusu Humanu

pusu ta'atusepap i'atu'e. ¹¹Ta'i ta'atukuap kahato yi Kereta ywania pusu i'ewyte yi Arapia ywania pusu ta'atusepap. Aikotã ta'atukuap ai'ywania Iuteu pe rania pusu. Aikotã tupono som mi'i tã i'atu'e. Katupono aito ti watikuap i'atumisepap ko'i aimoherep hap pusu pote i'atu'e. Ta'i Tupana motypot hap ko'i ete i'atuehay kahato i'atu'e. Ta'i Tupana minug wakuap ko'i ete i'atuehay kahato i'atu'e. ¹²Mi'i hawyi te'eruwantetup po'og -Pyno aikotã ta'atunug i'atu'e te'eruwewantetup hawe hawyi te'ero'e to'ope -Aikotã som ta'atukuap aipusu yt te'eruwemu'e i aiwywo pykai i i'atu'e to'ope. ¹³Ma'ato irania'in to'okyry'i kahato itote -Ta'i mahy pono wyti i'atuwepẽã wyti. Mi'i pote i'atuehay sa'ag i'atu'e sa'ag kahato Iesui mohey haria ete.

Peteru Ihay Kahato Imohey Hap Etiat

¹⁴Mi'i hawyi Peteru ipoĩ'am towyria'in 11 ok takaria py'asetpe. Mi'i hawyi to'e tehay pirik wo ihay rakaria kape -Aito Iuteu ywania sese mi'i pote uhehay teran ehewowi tawa Ierusarēi miaria torannia eiperia e. Atiky'esat kahato ti eweikuap ui'e hap e. Pyno ewetum no ewuare ka'a uhowowi ui'e hap uhehay kuap hamo e. ¹⁵Yt mahy pyno i wyti woroho'omu'e eiperia eipusu puo ui'ywania katupono yt uwe i ahetama piaria aat tuwētem turan temahy u ahetama pe e. Pyno ei'e mahy pono wyti e hap yt hin i e. Pywo ti rat urui'atumu'e eipe Tupana ehay kaipyi e. Uru'i'atumu'e eiperia uru'ywania wuat'i etama kaipywiaria e Peteru tawa Ierusarēi miaria pe. ¹⁶Kat e kat e sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi hat Iueu mienoi 2.28-32 pe hap ewy koitywy topyhu'at mesuwe e. ¹⁷Mio tã e Tupana tehay moherep hat Iueu pe -Yt pya i ra'yn yi kahuro hamuat hap e'at kape ti aru Uito ahytmoi kahato wuat'i ywania pe Uipa'âu e wuat'i miit'in miat pe. Eha'yru'in ehaki'yt'in timoherep kahato aru uhehay wuat'i ywania pe e. Mekewat e'at pe atum kahato aru Uipa'âu kurum'in me hawyi wyti aru te'era'akasa ta'atumu'etu wuat ewy Uipa'âu mienoi ewywuat e. I'ewyte eha'ase'i'in me atum kahato aru Uipa'âu hawyi ti aru ui'e hap ta'atumu'etu wuat ewy ta'atumoherep wuat'i ywania pe e. ¹⁸I'ewyte ti aru ihainia'in haryporia'in wuat'i uheropat haria pe atum kahato Uipa'âu Wakuat mekewat e'at pe. Mi'i hawyi ti aru uhehay yianmiat hap ewy ta'atumoherep wuat'i ywania pe e Tupana sa'awy'i tehay moherep hat Iueu miwan me e Peteru. ¹⁹Mekewat e'at pe ti aru atipy pe atunug iwato kahato miit'in mowanetup hamuat miit'in miat uikuap hamuat wuat'i mo'akasa hamuat e Tupana. Mi'i hawyi ti aru suu aat hap kape te'eraha'at e. Mi'i hawyi ti aru atimoherep wuat'i ehamo aria êty i'ewyte ywyhig miit'in akasa hamuat itote e. ²⁰Mi'i hawyi ti aru yt heremo i ra'yn aat i'ewyte yt heremo i waty e. Waty ti aru suu ewy ra'yn ihup topyhu'at e. Mi'i hap saipe pe ti aru Uimipo'oro Wuat'i Porekuat nuat sese ra'yn put'ok e teiam ikahu kahato rakat puo tuut

tomotypot hawe ra'yn put'ok e. He'at ra'yn ikahu rakat e. ²¹Mi'i tupono uwe uwe hētup uhepe Tupana pe -Uehakyera'at ro En e uhepe haria wyti aru ati'atuehakyera'at kahato e Tupana sa'awy'i aha'ase'i Iueu pe e Peteru Ierusalēi miaria pe. ²²Mi'i hawyi Peteru to'e haty wo itotiaria pe -Uikuap to eipe uhyt'i'in mana'in eweikuap to uhehay ui'ywania e. Mesup ta'yn Tupana tunug na'yn to'e hap ewy e. Pywo ti rat toipo'oro ra'yn Temiit Iesui tawa Nasare piat Aiporekuat nuat e. Iesui ti Tupana Mipo'oro ahehakyera'at hamuat e. Pywo ti rat Tupana timoherep ta'yn ahepe tomi'airo sese mesup e. Tominug wakuap yt uwe minug ewywuat i Iesui timoherep kahato ahepe. Iesui wakuat sese e Tupana wuat'i pe e. Mi'i Miit timoherep Tupana esaika hap ahepe e. Yne tutunug ahehamo wuat'i ehamo e. Mi'i kape ewei'akasa ra'yn katupono ehehamo hewyry mesuwe e. ²³Tupana Mipo'oro ewei'auka ra'yn aria'yp posak sa'ag ete yt kat i sa'ag tutunug pykai e. Yt naku i kahato ewetunug tope ma'ato Tupana tum na'yn Tosa'yru ehepe i'auka hamo katupono i'auka hap toikuap yian mete e. Ta'i aria'yp posak ete ne'i ewei'auka Ha'yru. Yt nakuaria i ehay upi ewei'auka Imipo'oro Aiporekuat nuat ma'ato iku'uro hawyi Tupana tihep i ra'yn gu'uro pyi. Totiōtem i ra'yn Iesui e Peteru Iuteuria pe. ²⁴Ta'i ui'e hap ewy Tupana tihep ta'yn gu'uro po pyi uruka'iwat. Toine'en i ra'yn uiwryia'in e. Yt ipohepap i gu'uro ete e. Yt gu'uro tipyhyp kuap i urupotypot e. Iesui po'og hesaika gu'uro kai pote meremo gu'uro ipohep Iesui ete pyi e. ²⁵Ha'awyte kahato morekuat Tawi to'e -Uiporekuat heremo kahato uipy'a pe e. Ta'i Mi'i toine'en uipo sese kai wuat'i e'at pe mi'i pote ti yt karamuo i areken'ē e. ²⁶Mi'i tupono uiwepiit yn uipy'a pe. I'ewyte uhehay wepiit kahato rat katupono atomohey kahato Uipotypot e. Yt karamuo i ti aru Tupana ti'atoiat Uika'iwat gu'uro hap eiam me e. ²⁷I'ewyte ti aru yt karamuo i Uika'iwat piit nem nakatno topyhu'at aru iku'uro hawyi e. Yt karamuo i aru Uika'iwat topyhu'at aria wato ho'opot hap tote e Tawi sa'awy'i. ²⁸Uhewyry uheine'en ne turan Uika'iwat timoherep kahato uhepe topu'ap sese wuat'i e'at piat uheine'en hap kapiat muap e. Mi'i tupono ti uiwepiit yn kat pote e'yatype aru areine'en wuat'i e'at pe Tupana e Morekuat Tawi ha'awyte tomiwan me Saumu 16.8-11 pe e Peteru to'ywania tawa Ierusalēi miaria pe. ²⁹Uiwryia'in uhehay hāpyk teran eiwywo e. Aha'ase'i Morekuat Tawi wyti iku'uro ra'yn paĩ e. Nimo ra'yn ti ta'atusyp ta'yn meiūpe e. Mio ti toĩ na'yn iwat wo'osyp hap meiūpe tawa Ierusalēi me e. Ta'i wata'akasa ra'yn iwat wo'osyp hap kape aito katupono toine'en mesup meiūpe. Ikag ko'i tukupte'en ne mesuwat wo'osyp hap tawa pe are uhyt'i'in mana'in e Peteru. ³⁰Aikotā aikotā Tupana mikuap ewy Tawi tiwan towepy hawuo -Tupana to'e uhepe sa'awy'i -Tawi e meiūran emiariru kaipywiat wyti aru atimoherep esaiepiat Uimipo'oro Miit'in Potypot no sese e uhepe e Tawi yian mete Iesui piat pe. ³¹-Ta'i esaiepiat Uimipo'oro iku'uro

hawyi yt karāpe i ipiit nem nakat topyhu'at e Tupana Tawi pe. Yt atoiat hin i aria pe Uimipo'oro ma'ato tuwētem aru gu'uro pyi Mi'i Miit e. Ipiit yt topyhu'at i aru yi pe e. Iku'uro hawyi toine'en pakup i aru e Tupana aha'ase'i Tawi pe. Mi'i pote toiwan mi'i e hap ahepe Iesui ieine'en pakup i hap etiat e Peteru. ³²Mana'in Uhyt'i'in ga'atpo Tupana tomoieine'en pakup i ra'yn Tomipo'oro Iesui e. Pywo ti rat ipiit wētem gu'uro pyi hap kape uruta'akasa i ra'yn urutoria yne e. Pywo ti uruehamo Iesui tuwētem na'yn gu'uro pyi e. Ipiit sese kape uruta'akasa uruto paĩ. ³³Ta'i Tupana timowato kahato ti Tomipo'oro Iesui e. Mi'i pe tutum Topa'āu Wakuat i'ewyite mesup ti Iesui tum Ipa'āu uruepe aikotā ei'akasa hap ewy. Eimikuap hap ewy ti mio tutum Topa'āu Wakuat uruepe e. ³⁴Mi'i hap ete Tawi to'e sa'awy'i kahato tuwepy hawe -Uipotypot to'e Uika'iwat pe -Ta'i woromowato kahato po'og torannia kai e. Mi'i pote era'apyk to uipo sese kai Mehin katupono atimoherep teran wuat'i pe Uimimotypot po'og torannia kai En hap e. ³⁵Koran ti ati'atumoperup'i kahato yne yne ahewanikaptia e. Mi'i pote epy ywyt'okpye hap ewy ati'atu'akit yne ahewanikaptia e. Mi'i turan waku era'apyk to meiūpe ui'yatype Uimimotypot no uipo sese kawiatno e Tupana Uika'iwat pe e Tawi tomiwan me e Peteru. Ta'i yt tuwepiat i Tawi ihay tomiwan me Saumu 110.1 pe ma'ato Toka'iwat etiat ihay e. ³⁶Uhyt'i'in Mana'in pywo pe ti ai'ywania ti'auka ra'yn Tupana Mipo'oro aria'yp posak ete e. Ma'ato eimi'auka Tupana tip'oro Aiporekuat no. Mi'i hap toimoherep ahepe mesup katupono toihep Mi'i Miit hyp hawyi e. Mi'i Miit ti Tupana Mi'airo te Wuat'i Porekuat nuat e Peteru to'ywania pe.

³⁷Mio tā e Peteru hawyi paa i'atu'e kahato ra'yn. Ta'atuhaty'u kahato ra'yn. Mi'i hawyi te'ero'e Peteru'in me -Yt naku i kahato urutunug Tupana Mipo'oro ete i'atu'e. Kat som pyno waku urutunug Tupana mowepiit hamuat i'atu'e haty wo 12 ok takaria pe. ³⁸Mi'i hawyi Peteru ti'atuwesat -Eweipun no eiminug yt naku i hap ko'i hawyi eiwemorem no Tupana kape hawyi eiweset'ok to uruka'iwat set upi e. Mi'i hawyi meremo Tupana tiporop yne eiminug sa'ag ko'i e. ³⁹Mi'i ewetunug mote ti aru Tupana tum na'yn Topa'āu Wakuat ehepe aikotā sa'awy'i to'e hap ewy tutum na'yn tomiky'esat ewy ehepe e. Mio Tupana hytmoĩ teran Topa'āu Wakuat ehepe. Mio tā e hap wyti topyhu'at ahepe i'ewyite ahemiariru'in me e. Ta'i yne imohey haria pe tutum neran Topa'āu Wakuat wuat'i ywania pe aikope aikope tukupte'en mesuwat mytyyp tote hap oktan tutum neran Topa'āu hāpyk takat. Uwe uwe hētup mi'i hap ko'i pote tutum neran tomi'airoria pe e. ⁴⁰Mi'i hawyi Peteru ihay kahato topy'a pyi itotiarria pe -Uru'ywania woroho'onapin neran haty wo e. Tupana ti'atu'apiheg kahato aru Tomipo'oro Aiporekuat nuat auka haria e. Mi'irria ti aru ho'opot haria sese wo aru tukupte'en wuat'i e'at pe e Tupana. Mi'i pote uiwyria'in eiwe'eg wo o Tupana ei'apiheg sese hap pupi e. Irania'in

i'auka haria tuwat kahato aru ta'atu'apiheg Tupana piat hap kape e. Yt eweiwat rei'o mi'iria upi e. Waku paa ewei'e Tupana kape hawyi ewei'aipok to Tupana kape eiminug sa'ag hap kaipyi e Peteru haty wo itotiarria pe. ⁴¹Mi'i hawyi Peteru pe te'ero'e -Pywo kahato e'e hap mehina i'atu'e. Koitywy ti uruimohey ra'yn Iesui Tupana mi'airo uruehakyera'at hanuat hap uhyt i'atu'e. Mekewat e'at pe 3 miu miit Iesui mohey haria ipakup takaria te'eropyhu'at itote. Mi'i hawyi ipotmu'eria ti'atuset'ok kahato ra'yn y'y wo imohey pakup i haria. ⁴²Mi'i hawyi ipotmu'eria ti'atunapin aat ka'ap ta'yn imohey pakup i haria yne Iesui e hap nug hamuat hap ete ta'atu'atumu'e kahato. Mi'i hawyi te'eruwa'atunug kahato to'oehay hamo. Mi'i hawyi imohey haria ti'atumo'ë kahato ta'atumi'u to'ope i'ewyte te'eruwa'atunug kahato Tupana wywo to'oehay hamo. ⁴³Mi'i hawyi Iesui potpo'ororia 12 ok takaria tunug kahato Tupana mimoherep ko'i yt miit'in minug kuap i ko'i ewywuwat ta'atumoherep miit'in ehamo imohey hamuat. Iwato kahato ta'atumoherep Tupana esaika hamo miit'in ehamo. Mi'i hawyi irania'in te'eruwanetup kahato imohey haria mimoherep wakuap ko'i kape hawyi yt kat i'atu'e kuap i. ⁴⁴Mi'i hawyi Iesui mohey haria wētup ehay yn na'yn te'eropyhu'at itote. Wētup miit ewy ta'atumohey. Mi'i hawyi Iesui mohey haria ti'atumo'ë to'ope ta'atuekat ko'i. ⁴⁵Ta'atue'yi ta'atuweneru ra'yn hawyi ta'atumo'ë yi sa'up to'ope aikotā waku hap ewy miit'in ehaky'e'i hap oktan hap ewy. Kat ko'i kat ko'i ta'atuweneru ra'yn hawyi i'ewyte ta'atumo'ë ta'atuekat sa'up to'ope aikotā waku hap ewy miit'in ehaky'e'i hap oktan. ⁴⁶Yne e'at pe ra'yn Iesui mohey haria te'eruwa'atunug kahato Tupana motypot yat koro Ierusalēi miat rote e. Wētup miit ewy kahato tukupte'en itote. I'ewyte yne e'at pe ta'atunug kahato man pik pik hamuat tuwat tuereto to'o'yat kape. I'ewyte ta'atumi'u ta'atumo'ë to'ope. Mi'i hawyi i'atuwepiit kahato tukupte'en to'ope te'eruwete to'owese kahato. I'atupy'a wasu kahato itote. ⁴⁷Te'eruwehum kahato haype Tupana kape aat ka'ap. Mi'i pote irania'in Ierusalēi miaria te'eruwehum mi'iria kape -Ta'i Iesui mohey haria ti waku pe tukupte'en i'atu'e. Ta'i mi'iria hegyi'at rakaria paī i'atu'e. Mi'i pote ti Aipotypot Iesui ti'atuwy'inug kahato yne e'at tomohey haria tomiehakjera'at pakup i ko'i.

3 ¹Wētup e'at pe wātym'i turan Peteru Iuwāu tuwat Tupana motypot yat koro kape Tupana wywuwat ta'atuehay hamo. ²Mi'i hawyi itote ta'atupuēti wētup ok miit toty kaipywiat wemoherep hat yt hewyry kuap i rakat. Mekewat ipy kī'ā kahato rakat toine'en Tupana motypot yat koro e'oken'ypy kai mekewat Oken'ypy Kahu e hap het rakat tote toine'en yne e'at pe. Mi'i tote sētup sētup e hat sese wo topyhu'at ha'awytepyi. Mekewat miit ipy yt ikahu hin i rakat ti. Ity'in terut yne e'at pe Tupana yat e'oken'ypy kape. Itote wuat'i miit'in ō'ë haria kaipyi toiky'esat yt kat sa'up i ta'atuium tepiat hap ko'i. ³Mi'i hawyi Peteru Iuwāu tuwehyt'ok

mekewat Tupana motypot yat pe turan mekewat ipy kī'ā rakat hētup ta'yn Peteru Iuwāu me -Mehin'in e eweho'oium no uhepe eheteineiru e. ⁴Mi'i hawyi te'eraha'at kahato yt hewyry kuap i rakat kape hawyi te'ero'e tope -Eraha'at ro uruwawu uhyt i'atu'e. ⁵Mi'i hawyi teha'at i'atuewowi i'atumiium tepiat hap ekatup haype katupono tohētup hawyi tuwanetup -Ta'atuho'oium aru uhepe e. ⁶Ma'ato Peteru to'e hētup hat pe -Pywo ti rat yt kat i sese uruekat uhyt e. I'ewyte yt kat i uruetineiru uru kawiat parata kawiat mehin e. Yt hekat rakaria hin i ti uruto wen ma'ato kat som toine'en uruwatnuat rakat atum yne epe mehin e. Mi'i hawyi to'e ipytyt i rakat pe -Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Iesui tawa Nasare piat wemotag hat set no woromoehāite teran mesup mehin e. Mi'i tupono epoī'am no ewyry ro uhyt e ipy kī'ā sese rakat pe. ⁷Mi'i hawyi Peteru timopoī'am na'yn ipo sese ete. Mi'i hawyi meremo ipy waku ra'yn topyhu'at hesaika kahato ipy. ⁸Mi'i hawyi peso peso'e ra'yn. Mi'i hawyi teke ra'yn Tupana motypot yat koro pe Peteru Iuwāu wywo -Waku sese Tupana waku poity'i Tupana e tuwehum haype. ⁹Mi'i hawyi itotiarua yne te'era'akasa peso peso'e hap waku Tupana e hap. ¹⁰Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Ta'i watikuap uwe meke miit i'atu'e. Ta'i mi'i ti mekewat oken'typp ikahu rakat rotiat sētup sētup hat wyti i'atu'e to'ope. Sa'awy'i ahepiat ahekat ētup hat ra'yn wyti meke toine'en i'atu'e to'ope. Aikotā som pyno mio hewyry kuap kahato i'atu'e. Iwato kahato ra'yn ni ipy mohāpyk hap i'atu'e to'ope. Aikotā som pyno mio waku pe i ra'yn hewyry i'atu'e te'eruwanetup kahato haype.

Tupana Motypot Hap Yat Pe Peteru Ihay

¹¹Mi'i hawyi mekewat ipy pakup takat iporoka'at Peteru Iuwāu py ete -Uiwepiit kahato e uiwepiit kahato e i'atuepe. Mi'i hap kape wuat'i kaipyi ra'yn te'eruwa'atunug kahato te'eraha'at hamo. Mi'i hawyi typy'i rakaria ō'ē haria tukupte'en itote mekewat morekuat Sarumau e'oken'lypyke. Mi'i hawyi te'eruwanetup kahato mekewat Tupana mimoehāite kape. ¹²Mi'i hawyi Peteru iha'at kahato tewowiat seha'at haria kape wanetup kahato haria kape hawyi to'e i'atuepe -Kat potei eweheha'at kahato uruwawu urumotypot kahato hap wywo e aikotā ten uruwaku hap kaipyi uruimoehāite mesuwat sa'awy'i wuat ipy kī'ā rakat e. Yt naku i urumotypot mi'i miit moehāite hap ete katupono yt uruwat uruwaku hap kaipyi i ti imoehāite hap toine'en mesup e Peteru. Yt uruwat uruesaika hamo i mi'i miit topyhu'at ipy kahu rakatno e. Ta'i aheTupana ti imoehāite meiūwat miit e. Tomipo'oro Iesui mohey hap upi wyti toimoehāite meiūwat sa'awy'i wuat ipy kī'ā rakat are uhyt'i'in mana'in e. ¹³Aha'ase'i'in Aparāu Isaki Iako eTupana mimoehāite ti meiūwat miit e. Eweikuap apo kat pote Tupana timoehāite ipy kī'ā rakat ehehamo e. Pyno ahenoi ehepe. Toiky'esat kahato temiit sese Iesui motypot hap

haype wyti e. Ta'i aheTupana tiky'esat kahato ra'yn wyti eimikuasa te Iesui motypot hap e. Morekuat Piratu ti yt i'auka teran i wen ma'ato eipe ti eweiky'esat i'auka hap -Yt naku i Iesui ewei'e morekuat pe itote sa'awy'i e. -Eti'auka ro pyno Iesui ewei'e kahato morekuat Piratu pe e. ¹⁴-Wakuat sese Uito Tupana ewywuat e Iesui wen ma'ato mi'i pykai -Yt kan hamo i Iesui ewei'e. Mi'i hawyi wo'o'auka hat Parapa eweiky'esat po'og Iesui kai. -Yt eti'auka tei'o Parapa ewei'e itote ma'ato mekwat po'og po'og wakuat wuat'i kawiat rakat Iesui pe ti -Eti'auka ro eti'auka ro Mi'i Miit ewei'e sa'ag Piratu pe e. -Yt naku i kahato wyti wati'auka ra'yn Iesui e Piratu pykai -Eti'auka ro eti'auka ro Mi'i Miit ewei'e ti ra'yn itote eipe. Yt naku i kahato eiminug sa'ag e Peteru. ¹⁵Ta'i miit'in moieine'en wuat'i e'at piat hat auka haria sese eipe paĩ ma'ato mi'i pykai eimi'auka Tupana tomoieine'en i ra'yn e. Toi hep i ra'yn wyti Tomi'airo gu'uro pyi paĩ. Mi'i hap ti uruikuap kahato ra'yn katupono heine'en pakup i hap kape uruta'akasa mot'i kahato uruto e Peteru. ¹⁶Koitywy wyti Tupana timoehäite ra'yn mesuwat sa'awy'i wuat ipy kī'ā rakat katupono toiky'esat Tomipo'oro Iesui set motypot hap mesuwe pote e. Iesui set kawiat mohag wo toimoehäite mi'i miit ehehamo katupono toiky'esat kahato eipe yne Tosa'yru mohey haria wo hap e. Uruimohey Iesui hawyi waku ra'yn topyhu'at mesuwat sa'awy'i wuat ipy kī'ā rakat. Mesup Tupana mimohäpyk wo ra'yn toine'en na'yn ehehamo mana'in uhyt'i'in e. Iesui set esaika hap wywo Tupana timoehäite mesuwat miit e. ¹⁷Ta'i ui'ywania atikuap kahato aikotā yt eiwe'eg i hap wywo ewei'auka Iesui nagnia ehay upi hap e. ¹⁸Ha'awyte yian mete ra'yn Tupana ehay enoi haria hanoi kahato aikotā aru aikotā aru wata'akasa mesuwe hamuat hap e. Mi'i hap ewy wyti sa'awy'i te yne Tupana ehay enoi haria hanoi ti ra'yn yian mete Iesui mi'auka wuat hap etiat e. Mi'iria piat hanoi kahato ra'yn uruporekuat piat ho'opot hamuat e. Mi'i hanoi hap ewy ti ewetunug na'yn mesup Tupana e hap ewy e. ¹⁹Aikotā Tupana hanoi yian mete hap ewy ti topyhu'at mesup. Mi'i pote waku mio tā ewei'e ro Tupana pe -Koitywy paa uruto'e ewowi Tupana katupono yt naku i kahato urutunug Esa'yru ete ewei'e pote meremo waure wo topyhu'at eiminug sa'ag ete e. Mi'i hawyi waku pe i ra'yn iwywo eweikupte'en mehin'in mana'in e. Mi'i hawyi ti aru Tupana mimowepiit ko'i wo i ra'yn wuat'i e'at pe eweikupte'en katupono tutum ehepe Topa'āu Wakuat eimoesaika hamuat hap hawyi e. Ta'i eiwemorem Tupana kape i ra'yn pote waku pe iwywo eweikupte'en e Peteru. ²⁰Mi'i hawyi ti aru tuwekaipyi toipo'oro i ra'yn ehewowi Iesui e. Sa'awy'i sese ra'yn Tupana ti'airo Mi'i Miit Eika'iwat nuat e. Pyno eiwemorem howawi hawyi ti aru toipo'oro i ra'yn Tosa'yru Pa'āu ehewowi e. ²¹Mio ti toine'en Iesui atipy pe e. Mio itote tohekatup topo'oro i meiko wuat hap e'at e. Mio tā i'atu'e Tupana ehay moherep haria sa'awy'i wuarua -Tuut wyti aru wētup e'at pe aikotā Tupana

tunug mesuwat yi sa'awy'i wuat hap ewy tutunug i irane e miwan me e. Mi'i hap e'at wyti aru Tupana tunug mesuwat mytyyp ikahu ipakup takat sa'awy'i wuat ikahu hap ewy i'atu'e yianme Iesui toine'en Wuat'i Porekuat nuat hap kape i'atumu'etu e Peteru. ²²Aikotã aha'ase'i Muisei hanoi sa'awy'i Iesui etiat hap ewy. Mio tã e -Wětup e'at pe wyti aru Tupana tipo'oro ehewowi wětup ok ui'ewywuat kahato rakat e. Mi'i Miit ti Tupana Mi'airo sese Wuat'i Porekuat nuat e. Ta'i Mi'i Miit wyti aru toine'en eipy'asetpe Tupana Ehay Moherep sese hatno aikotã ui'ewy ma'ato po'og uikai e Muisei sa'awy'i tomiwan me. Mi'i Miit wyti aru ei'ywania suu kawiat tuwemoherep ui'ewy e. Put'ok e eipy'asetpe hawyi eweikuap yne o imienoi e. Kat e kat e wyti aru ihay ehepe. Ewetunug no yne yne i'e hap oktan e Muisei. ²³Ma'ato uwe uwe Tupana Ehay Moherep hat sese ehay pun haria ti aru tukupte'en Tupana mimoweityk ko'i wo e. Ewetunug no yne imienoi ewywuat. Ma'ato yt ewetunug i pote yt Tupana ywania wo hin i eweikuapte'en aru e Muisei sa'awy'i ahowawi e Peteru. ²⁴Ui'ywania yne ti sa'awy'i wuaria Tupana ehay enoi haria mio tã i'atu'e yianme Iesui etiat aikotã Muisei to'e hap ewy e Peteru. Wětup ehay yn i'atuehay e sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria e. Ta'i sa'awy'i wuat aha'ase'i Samueu i'ewyete ihay yian mete Iesui ete i'ewyete yne yne Samueu saipepiaria Tupana ehay moherep haria wětup ehay yn i'atuehay e. Mesuwiat Aika'iwat Iesui etiat yn i'atuehay yianme e. ²⁵Eiperia ti Tupana ehay moherep haria emiariru ko'i paĩ e. Kat i'atu'e kat i'atu'e sa'awy'i Iesui etiat ta'atumoherep ehepe e. Sa'awy'i aha'ase'i'in me Tupana ihay kahato aikotã aru tutunug hap ete ihay e. Aha'ase'i'in tiwan kahato i'e hap aimu'e hamo. Koitywy aipo pe ra'yn mesup Tupana e hap i'e hap ewy e. Aikotã sa'awy'i te Tupana to'e aha'ase'i pot Aparãu me hap ewy tutunug mesup ehehamo e. Sa'awy'i mio tã e Aparãu me -Uiwy meiūran aru wětup ok emiariru epu'i kaipywiat tuwemoherep yi tote e. Mi'i Miit esaipepiat sese wo aru ati'atupoityro wuat'i ywania mesuwat yi wato hap oktan e Tupana Aparãu me Iesui piat pe. ²⁶Pyno Tupana tunug na'yn mio tã to'e Aparãu miat hap are katupono mesup ta'yn toipo'oro Temiit Iesui ai'ywania kape aimowepiit hamo ahehakyera'at hamo aiminug yt nakuap i kaipywiat aiporera'aipok hamo toipo'oro Iesui e Peteru Tupana motypot yat koro totiaria pe.

4 ¹Itote mio tã e Peteru turan miit'in tok pe tō'ē tō'ē ipy'ahak takaria pa'iria Tupana motypot yat piaria akag ko'i wywo Peteru Iuwãu saty'i saty'i hamo. Ta'atukuap Peteru'in Iesui wētem gu'uro pywiat hap ta'atuhanoi miit'in me hawyi -Waĩ'i'atu'e Peteru Iuwãu me. Yt naku i ewehanoi miit'in me Iesui tuwētem gu'uro pyi hap i'atu'e katupono uruikuap ta'yn aiku'uro hawyi ti yt karāpe i watoine'en pakup i hap i'atu'e sa'ag. ²Yt naku i ewei'atumu'e miit'in aikotã Iesui tuwētem gu'uro pyi hap ete i'atu'e. Waĩ nei'o i'atu'e. Pyno yt naku i ewei'atumu'e miit'in

i'atu'e. ³Mi'i hawyi pa'iria ti'atupyhik Peteru Iuwāu wo'opyhik hawe. -Yt naku i kahato eipe i'atu'e. Yt naku i eweipotmu'e i'atu'e. Wātym na'yn mote yt naku i urui'apiheg eipe mesup ma'ato pywo ti rat muki'ite put'ok e hawyi urui'apiheg kahato eipe morekuat tikuap eehay sa'ag ko'i hap hawyi i'atu'e Peteru Iuwāu me. ⁴Ma'ato Tupana motypot yat koro totiaria Peteru Iuwāu mimu'eria timohey kahato i'atumienoi Iesui etiat. Mi'i hawyi ta'atumorania karanja Iesui mohey pakup i haria tukupte'en itote hap e. Mi'i hawyi ta'atupuēti itote porap 5 miu ihainia imohey pakup i haria Peteru Iuwāu miekyi ko'i.

Peteru Hawyi Iuwāu Morekuaria Py'asetpe Tukupte'en

⁵Mi'i hawyi muki'ite ihat'ok hawyi Peteru Iuwāu apiheg teran haria te'eruwa'atunug kahato pa'i koro Ierusalēi me. Mi'i tote i'atuehay kahato pa'iria wywo nagnia wywo luteu ywania waī'e hap moherep kuap kahato haria wywo Peteru Iuwāu kuasa hap ete. ⁶Mi'i hawyi pa'i koro Anai e hap put'ok e tosa'yru'in pa'i Ka'iwasi pa'i Iuwāu pa'i Aresātere wywo. I'ewyte yne tosa'yru'in wywo. ⁷Mi'i hawyi Peteru Iuwāu ta'atuenotem wo'opyhik hap pyi hawyi ta'atuhytmoī ta'atupy'asetpe hawyi apo i'atu'e Peteru Iuwāu me -Uwe ehay pyi kahu ewetunug mi'i tā ga'atpo Tupana motypot yat koro pe i'atu'e. Uwe eipo'oro mi'i tā nug hamo i'atu'e Peteru Iuwāu me. ⁸Mi'i hawyi Tupana Pa'āu put'ok e kahato Peteru piit pe hawyi Tupana wē wo ihay kahato itote -Uruporekuaria woroho'owesat reran kahato e. Nagnia eweikuap to uhepiat eiwesat hap e. Eweikuap teran uwe ehay pyi mesuwat sa'awy'i wuat ipy kī'ā rakat topyhu'at ipy waku ra'yn hap e. ⁹Pyno ahenoi ehepe uwe sese mesuwat sa'awy'i wuat ipy kī'ā rakat moehāite hat. ¹⁰Ta'i Iesui tawa Nasare piat mimoehāite wyti ipy pakup takat e. Ta'i Iesui ehay upi wyti uruimoehāite mekewat ipy kī'ā rakat ga'atpo e. Sa'awy'i Tupana tipo'oro Temiit ahowawi Aipotypot nuat wen ma'ato Imipo'oro Wakuat ewei'auka ra'yn aria'yp posak sa'ag ete. Yt naku i kahato ewetunug ma'ato iku'uro hawyi Tupana tomoieine'en pakup i gu'uro pyi e. Pywo ti rat toine'en i Iesui katupono mesup ta'yn toimoehāite meiūwat miit e. Eweha'at ro pyno imimoehāite kape katupono hewyry ra'yn eehamo e. ¹¹Iesui ti Nu Wakuat kahato ewy e. Mi'i Nu wo Tupana tunug na'yn to'yat koro sese e. Pywo ti rat Nu iheg kahato rakat ewy kahato Iesui e. Mi'i waku uil'yat koro nug hamuat e Tupana sa'awy'i morekuat Tawi miwan me Saumu 118.22 pe e ehepe wen ma'ato mekewat Nu pun haria wo kahato eweikupte'en mesup eiperia e. Yt naku i kahato e. Ma'ato Eimipun wo ti Tupana ha'awynug na'yn to'yat sese e. ¹²Wētup miit yn ni ahehakyera'at kuap hat e. Mi'i Miit set ti Iesui e. Yt uwe i mi'i rē mesuwarotiat wuat'i Ehakyera'at kuap hat e. Iesui mohey hap upi yn ni ahehakyera'at kuap Tupana e Peteru haty wo. ¹³Mi'i hawyi morekuaria itotiaria te'ero'e to'ope -Kat pote som

aipupi yt te'eroken'ê hin i Peteru Iuwāu i'atu'e. Yt karāpe i ti mi'iria te'erupotmu'e kahato wo'omu'e hap wato sese puo. Ai'ewy wen ma'ato mi'i pykai i'atuehay kuap kahato rakaria ewy. Pira pytyk haria mi'iria miit'in eropat haria yn mi'iria ma'ato i'atuehay po'og ikahu wo'omu'e haria akag ko'i kai i'atu'e to'ope nagnia. Uwe pyno i'atumu'e mio tã e hap nug hamo i'atu'e to'ope. Te'eruanetup hawyi -Ta'i Iesui ti'atumu'e mi'iria ha'awytepyi tomikuap ko'i ete. Mi'i pote mesup Ta'atuka'iwat Iesui ewy kahato ta'atunug i'atu'e to'ope. ¹⁴Mi'i hawyi itotiarria te'eraha'at kahato ipy pakup takat y'am miat Iuwāu Peteru py'asetpiat kape hawyi te'eruanetup kahato ta'atupy'a pe hawyi yt kat i'atu'e kuap i -Wakuap yn ta'atunug mote aikotã wati'atu'apiheg mi'iria i'atu'e ta'atuwanetup hawe. ¹⁵Mi'i hawyi ta'atupo'oro porap'i Peteru Iuwāu ta'atu'yatypepyi hawyi te'ero'e to'ope -Aikotã aru watunug mi'iria wywo i'atu'e. Yt naku i wati'atu'apiheg mi'iria katupono waku kahato ta'atunug mekewat ipy kī'ã rakat pe i'atu'e. ¹⁶Ta'i heremo kahato ra'yn i'atuminug wakuap i'atu'e. Yne tawa Ierusalēi miaria ikuap ta'yn waku hap ipy kī'ã rakat moehāite hap mi'i pote yt naku i Peteru yt naku i Iuwāu yt wato'e kuap i miit'in me katupono yt miit'in minug kuap i hap ewy ta'atunug na'yn i'atu'e. ¹⁷Pyno waku wai wato'e i'atuepe -Yt ewehenoi tei'o miit'in me po'og mekewat Iesui etiat waku wato'e i'atuepe ma'ato ewehenoi wētup ok pe Iesui etiat pote ti aru urui'atusaty'i saty'i eipe waku wato'e i'atuepe i'atu'e. Yt naku i ti Iesui eweimoherep miit'in me waku wato'e ro Iuwāu Peteru pe i'atu'e to'ope itotiarria miit'in akag ko'i pa'i kororia. Mi'i pote ti aru yt iwato i miit'in ikuap mekewat Iesui etiat i'atu'e to'ope. ¹⁸Mi'i hawyi Peteru Iuwāu ta'atukay kay wai ta'atu'e hamo -Waku ra'yn toran na'yn wyti mio i'atu'e. Po'og o yt ewehenoi i ra'yn Iesui etiat irania'in me i'atu'e. Iwat het wyti mio yt ewei'e tei'o wētup ok pe i'atu'e. ¹⁹Mi'i hawyi Peteru Iuwāu ti'atuwesat -Kat som pyno po'og waku urutunug sio Tupana miky'esat sio eiwat eimiky'esat mehin'in i'atu'e. ²⁰Ma'ato ti uruta'akasa ti ra'yn howawi pa'i i'atu'e. Ta'i uruikuap ti ra'yn urumu'e hat i'atu'e. Mi'i tupono ti yt uruwēpohep kuap i ti ra'yn urumu'e hat moherep hap ete pyi i'atu'e Peteru Iuwāu wai'e haria pe. ²¹Ma'ato irania'in -Tupana wyti imowaku ipy kī'ã rakat i'atu'e. Mi'i pote ti nagnia yt ti'atu'apiheg kuap i ma'ato te'ero'e i'atuepe -Ewetunug ne pote ti aru urui'atu'apiheg na'yn eipe i'atu'e pa'i kororia. ²²-Ta'i Tupana ti waku kahato katupono 40 anu yt hewyry kuap i rakat mio waku ra'yn tutunug. Iwato poity'i ra'yn wakuap iminug i'atu'e irania'in.

²³Mi'i hawyi i'atuwēpohep ta'yn Peteru Iuwāu ete. Mi'i hawyi tuwat ra'yn ta'atuwyria'in Iesui mohey haria kape. Itote ta'atuheno'i heno'i ra'yn kat i'atu'e kat i'atu'e pa'i kororia ehay enoi haria nagnia ehay enoi haria ta'atuepiat hap -Yt ewehenoi po'og i ra'yn o miit'in me Iesui etiat uruepe i'atu'e -Ma'ato ewehenoi po'og ne mote ti aru urui'apiheg sese ra'yn eipe

i'atu'e uruepe Uhyt'i'in mana'in i'atu'e. ²⁴Mi'i ta'atukuap hawyi tuwat ra'yn Tupana kape ta'atuehay to'o'ewy'ewy hamo -Tupana uru'ywot Atipy piat i'atu'e. En ni wuat'i waikiru nug hat i'atu'e. Urupytyp nug hat sese En i'atu'e. Tupana En ni wuat'i puat y'y nug hat i'atu'e. Ta'i wuat'i piat yi nug hat En i'atu'e. ²⁵Ta'i sa'awy'i wuat urue'ase'i Tawi mienoi ewy ti mio ta'atunug sa'ag na'yn uruete Tupana i'atu'e. Emienoi Epa'âu Wakuat kaipyi mio tâ e Tawi epe sa'awy'i tuwepy hawuo i'atu'e -Kan hamo som kan hamo som i'atupy'ahak kahato wuat'i ywania ete Tupana e. Kat pote som to'onapin sa'ag ne'i Emipo'oro uruporekuat nuat ete e Tawi sa'awy'i miwan me. Mesup ehay ewy kahato ta'atunug sa'ag kahato morekuaria Emi'airo Iesui ete meiüpe Tupana i'atu'e. ²⁶Mesup miit'in akag ko'i pa'i akag ko'i yt tiky'esat hin i wyti Emipo'oro Iesui Ta'atuporekuat nuat hap i'atu'e. Ta'i aiwy Tawi wepy ewowiat hap morekuat Tawi wepy 2.12 hawe ewywuat kahato ta'atunug mesup Tupana i'atu'e. ²⁷Katupono mesup ta'yn te'eruwa'atunug kahato meiüpe tawa Ierusarëi me Emipo'oro Iesui etiat sa'ag ta'atuehay hamo i'atu'e. Tupana i'atu'e mesup ta'yn morekuaria te'eruwa'atunug to'onapin sa'ag ne'i Emi'airo uruporekuat nuat Iesui mohit hamo mesuwe i'atu'e. Uru'ywot mesup ta'yn mekewat morekuat Eroti i'ewyte morekuat Püsiu Piratu te'eruwa'atunug Isareu ywania irania'in ywania wywo to'onapin sa'ag ne'i hamo i'atu'e. Koitywy tawa Ierusarëi me ta'atukat aat ka'ap aikotã aikotã waku eropat sese haria Iesui mohey haria yne moma hamo ta'atukat to'onapin sa'ag hap tote Tupana i'atu'e. ²⁸Tupana i'atu'e uruikuap wen ma'ato yt kat i sa'ag ta'atunug kuap Esa'yru ete uruete wa'ere pote i'atu'e. Pywo ti rat yne porekuaria mesuwarotiararia epo piaria tukupte'en hap uruikuap i'atu'e. Uruikuap ta'yn morekuaria yne emi'airo tukupte'en sio waku sio yt hap uruikuap i'atu'e. Tupana epo pe urutukupte'en mi'i pote yt kat i sa'ag ta'atunug kuap uruete sio wa'ere i'atuepe pote i'atu'e. Tupana etunug o emiky'esat ewy morekuaria po wo uruete emotypot hamuat i'atu'e katupono uruikuap ta'yn morekuaria tunug ehay etiatno aikotã yianme emienoi i'atuepiat hap ewy yn ta'atunug kuap i'atu'e. ²⁹Koitywy mesuwe miit'in akag ko'i ai'akit reran kahato i'atu'e. Mi'i pote Tupana urumoesaika kahato esaika hamo ehay Iesui etiat moherep torannia miit'in miat hamo i'atu'e. ³⁰Mi'i hawyi -Tupana i'atu'e urumoesaika o Iesui po wo miit'in moehäite kahato hamo aikotã Esa'yru Iesui tunug sa'awy'i wuat ewy yt uwe miit' misepap nug hap ewy i etunug o urupo wo miit'in mowanetup kahato hamo i'atu'e haty wo Peteru Iuwâu wywo Tupana kape. ³¹Mio tâ i'atu'e pote tyry'e kahato meiëwat i'atuwa'atunug hap getap. Mi'i hawyi Tupana Pa'âu Wakuat ti'atumoesaika kahato ra'yn itotiararia i'atumiëtup ewy. Mi'i kaipyi yt te'eroken'ë hin i ra'yn wanikaptia pupi. Mi'i hawyi Tupana ehay yn na'yn i'atuehay wo.

³²Mi'i hawyi Iesui mohey haria wo'oky'e kahato haria tukupte'en itote aikotã wëtup miit ewy kahato i'atupy'a wasu hap. Ta'i wëtup miit

ewy yn i'atuwanetup hap. Mi'i hawyi i'atuegyi'at kahato rakaria wo tukupte'en itote. Mi'i hawyi yt uwe i itote -Uiatnuat yn uhekat e hat topyhu'at i'atupy'asetpe katupono ta'atumo'ë kahato to'ope kat ko'i kat ko'i i'atuekat e. -Ta'i aiwatnuat topyhu'at yne uhekat yne uruekat mesup i'atu'e to'ope katupono ta'atuky'e kahato sa'awy'i Iesui mohey haria itote. ³³Iesui ti tuwētem na'yn gu'uro pyi i'atu'e kahato Iesui potpo'ororia 12 ok takaria wuat'i miit'in me. Hesaika kahato i'atuehay Iesui ete topyhu'at itote. Mi'i hawyi miit'in te'eruanetup kahato i'atuehay kape. Mi'i hawyi tuwepyi Tupana tuwehum kahato i'atuete. ³⁴Mi'i hawyi getap ka'iwaria yi ka'iwaria iweneiru ra'yn ta'atuyat ta'atue'yi. ³⁵Mi'i hawyi ta'atue'yi sa'up ti ta'atuium 12 ok takaria pe. Mi'i hawyi ta'atumo'ë mekewat sa'up ihaky'e'i rakaria pe. Mi'i hawyi yt wētup ok i'atupy'asetpe toine'en ihaky'e'i rakat. ³⁶Mi'i hawyi wētup ok mehin Iuse yi Sipiri kaipywiat wyti te'yi sa'up hum yne ra'yn 12 ok takaria pe. Iuse ti aha'ase'i sa'awy'i wuat Irewi ywania ti. ³⁷Mi'i Iuse ta'atu'e hawe ti te'eruwēpowat -Aipowyro hat i'atu'e ma'ato Iuteu ywania -Mehin Panape i'atu'e ta'atupusu puo.

5 ¹Mi'i hawyi wētup e'at pe Panape ewywuat Iesui mohey hat mehin Anania tiweneru ra'yn te'yi tehary'i Sawira wat wywo te. ²Mi'i hawyi yi sa'up ta'atuewyi ipat'ok katupono yt ta'atuium yne teran i Tupana pe. Mi'i hawyi ma'ato -Urue'yi sa'up urutum yne Tupana pe waku wato'e 12 ok takaria pe i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi toto Anania 12 ok takaria kape hawyi -Heno uhyt e meiko ra'yn urue'yi sa'up toran na'yn atum neran Tupana pe e ma'ato yt pywo pe i. ³Mi'i hawyi Peteru to'e Anania pe -Kat pote som Tupana Pa'āu Wakuat pe eso teran e. Ta'i ahiag ehay pyi wyti eso teran e. Ta'i ipat'ok yn wyti etum uipo pe ma'ato -Atum yne Tupana pe ere uruepe pykai e. ⁴Sa'awy'i te ti toran epo pe mekewat yi toine'en e. I'ewyte koitywy etiweneru hawyi epo pe te mekewat yi sa'up topyhu'at e. Kat pote'i pyno -Atum yne ra'yn wyti meiko Tupana pe ere uruepe. Ta'i ipat'ok te ti topyhu'at epo pe -Atum yne ere pykai e. Yt naku i are e. Ta'i yt uhepe i wyti eso hap uhyt e ma'ato Tupana pe wyti eso hap e Peteru Anania pe. ⁵Mio tā e hawyi ta'at ra'yn yi tote heso rakat hawyi ipyhu tek'e ra'yn. Mi'i kapiat akasa haria te'eroken'ë kahato ra'yn ipupi. ⁶Mi'i hawyi itotiararia kurum iwasuria terut ra'yn sokpe kyt'i huwy hamuat hawyi ta'atusuwy ipiit hawyi ta'atusyp ta'yn Anania. ⁷Mi'i rakirē Anania piit ta'atusyp ta'yn. Mi'i turan myē'ym ora hap ewy tokosap hawyi ihary'i put'ok e ra'yn Peteru ete. Yt toikuap hin i te te'aito ku'uro hap. ⁸Mi'i hawyi Peteru to'e tope -Mana Sawira e toran ni ra'yn apo ehelyi sa'up ewetum Tupana pe sio yt e. Pywo apo e'aito tum yne ti ra'yn ehelyi sa'up mana sio yt e. Mi'i hawyi toiwesat -Pywo ti an mimi e tutum yne ti ra'yn urue'yi sa'up Tupana pe e mana Sawira Peteru pe. ⁹Mi'i hawyi -Yt naku i e Peteru katupono'i eiwo'o'ewy

eheso e. Kat poteĩ ewehããg neran uruka'iwat Pa'ãu Wakuat eheso hamo e. Pyno eraha'at ro oken kape mana Sawira e katupono tõe ra'yn e'aito syp kahu hawyi kurum'li wasuria ko'li e. Mana e mio ti ewat epiit iku'uro rakat i'ewyte ra'yn ta'atuereto irane hyp hamo e'aito ewy e Peteru. ¹⁰Mi'i hawyi meremo mana Sawira i'ewyte iku'uro itote hawyi ta'at ra'yn Peteru py yatype hawyi ipyhu tek'e ra'yn. Mi'i hawyi kurum iwasu ko'li te'eraha'at oken'ypykiat turan -Iku'uro ra'yn wyti ihary'li i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atuereto ra'yn ipiit he'aito syp hap kape hyp hamo. Mi'i hawyi ta'atusyp he'aito ywyt puo. ¹¹Mi'i hawyi wa'atunug haria Iesui mohey haria te'eroken'ẽ kahato ra'yn typy ok heso rakaria iku'uro i'atuehamo hawyi. I'ewyte irania'in ikuap hawyi te'eroken'ẽ kahato ta'atu'auka Tupana piat hap pupi.

Iesui Potmu'eria I'atu Misepap Hap Ta'atunug

¹²Mi'i hawyi 12 ok takaria po pe iwato kahato topyhu'at Tupana esaika hap. Mi'i hawyi ta'atunug moity'i ra'yn iwato kahato Tupana ewy yt miit'in minug kuap i ko'li ta'atumoherep miit'in py'asetpe. ¹³Yt irania'in minug kuap i ko'li ewywuat ra'yn ta'atunug Tupana po wo. Mi'i pote -Aikotã som mi'iria inug mi'i tã i'atu'e irania'in. Ta'li waku kahato ti Iesui mohey haria tunug i'atu'e irania'in to'ope wen ma'ato -Watoken'ẽ kahato i'atupupi i'atu'e. Arewanetup yt naku i watuwat mi'iria upi katupono sio watuwat i'atuupi hawyi mehin Anania ehary'li Sawira ewywuat watopyhu'at i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi Iesui mohey haria te'eruwa'atunug kahato yne e'at pe morekuat Sarumau e'oken note Tupana motypot yat koro pe. ¹⁴I'ewyte iky'esat haria typy'i sese Iesui mohey hanuaria ipakup i ihainia'in haryporia'in tokoka'at Aika'iwat Iesui kape. Mekewat e'at pe tuwehyt'ok kahato ra'yn imohey haria pakuptia i'atu'yatype. ¹⁵Mi'i hawyi i'ahuu rakaria ta'atue'yni iãti wëtup sok yn to'otote tote tukupte'en muap êpe upi -Peteru pa'ãu mono tokosap uruho'opot poity'li pote urupohag nug hamo i'atu'e. Mi'i hawyi mono uruehãite i ra'yn i'atu'e i'ahuu rakaria to'ope. ¹⁶I'ewyte tawa Ierusalẽi popy etiarria tawa hit popy wuaria te'eruwa'atunug Ierusalẽi kape. Mi'i kape ta'atuerut i'ahuu rakaria i'ewyte miit'in ahiagi ipiit piat rakaria ta'atuerut. Mi'iria yne Tupana ti'atumoehãite 12 ok takaria po wo.

¹⁷Mi'i pote pa'li koro tomierohik ko'li wywo i'atuehay'ywyi kahato ra'yn Iesui mohey haria ete. Mi'i hawyi i'atusaiwot kahato ne'li ra'yn -Waku wati'atumoma yne Iesui mohey haria i'atu'e to'ope. ¹⁸Mi'i pote ta'atupyhik ta'yn yne Iesui potpo'ororia 12 ok takaria yt nakuaria i pyhik hawe. ¹⁹Ma'ato wãtym hake turan put'ok e Tupana mipo'oro atipy kaipywiat i'atu'okenhyp'ok hamuat. Mi'i upi tuwat iheg myi. ²⁰Mi'i hawyi itote to'e i'atuepe -Eweiwat ro Tupana motypot yat koro kape hawyi eweikupte'en no wuat'li miit'in py'asetpe hawyi ewehenoi henoi kahato ro

-Iesui ti tuwētem i ra'yn gu'uro pyi ewei'e ro itote e. Iesui mohey hap yn ni muap Tupana kapiat ewei'e i ro i'atuepe e. Iesui yn wyti aimoieine'en wuat'i e'at piat kuap hat ewei'e ro itotiaria pe e atipy kaipywiat suut hat Iesui potpo'ororia pe. ²¹Mi'i hawyi tuwat ra'yn 12 ok takaria hawyi te'eruwehyt'ok hunete Tupana motypot yat koro pe. Mi'i hawyi ta'atu'atumu'e kahato i ra'yn itotiaria.

Mi'i turan pa'i koro toto ra'yn towyria'in wywo morekuaria yat koro kape. Mi'i hawyi toi'atukay kay ra'yn tuwewawi wo'onapin haria temiit'in Isareu ywania etu'isaria toi'atukay kay. Te'eruwa'atunug yne ra'yn hawyi ta'atupo'oro tesurara'in 12 ok takaria porera'at hamo wo'opyhyp hap kape. ²²Mi'i hawyi tuwat ra'yn surara'in wen ma'ato yt uwe i ta'atupuēti Iesui potmu'eria itote. Mi'i hawyi te'era'aipok i ra'yn henoï hamo. ²³-Ta'i okenhyp ko'i iheg me yne uruipuēti i'atu'e i'ewyte surara'in tukupte'en yne oken'ypyke i'atu'e. Ta'i okenhyp ko'i iheg me yne tukupte'en i'atu'e. Mi'i hawyi uruho'o'okenhyp'ok 12 ok takaria wywuat akipy wen ma'ato itote yt uwe hin i ra'yn uruipuēti eimipyhik ko'i paï i'atu'e. ²⁴Mi'i hawyi Tupana motypot yat koro ka'iwaria surara akag ko'i pa'i koro ko'i te'eruwanetup kahato hawyi te'ero'e -Aikowo som te'eropopy Iesui potmu'eria ta'atupyhik hap pyi i'atu'e to'ope. Aikotã aru waku watunug mi'iria ete i'atu'e to'ope. ²⁵Mi'i turan put'ok e wētup ok miit to'e hamo -Tu'isaria e mio wyti eimipyhik ko'i Iesui potmu'eria tukupte'en Tupana motypot yat koro pe i ra'yn e. Mi'i tote ta'atu'atumu'e kahato miit'in Ta'atuka'iwat ete e morekuaria pe. ²⁶Mio tã e hap ta'atukuap hawyi surara'in sem tuwat i ra'yn i'atuero'ok hamo. Mi'i hawyi to'e surara'in akag muap upi temiit'in me -Eimitum mo o e yt ewei'atusaty'i saty'i tei'o mekewat Pauru e hap het rakat mesuwe miit'in sem ipotmu'eria tyy'i tok pe e kat pote meremo ti aru miit'in sem ai'atu'uka nu wo e. Eiwe'eg wo o e. Mi'i hawyi surara'in ti'atukay kay Iesui emiit'in. ²⁷Mi'i hawyi ta'atuereto morekuat yat kape. Ta'atuerut hawyi ta'atupag wo'omu'e haria akag py'asetpe i ra'yn. ²⁸Mi'i hawyi pa'i koro to'e -Kat pote som ewei'atumu'e wuat'i miit'in Iesui ete yt urumiky'esat ewy i i'atu'e. Sa'awy'i ti -Yt ewehenoï i ran o Iesui etiat irania'in me uruto'e ra'yn ehepe wen ma'ato ti mio yne miit'in tawa Ierusalēi miaria tikuap kahato mekewat Iesui etiat e. Ta'i Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat auka haria ti pa'i ko'i ewei'e ti uruepe e pa'i koro. Yt naku i kahato eipe e. ²⁹Mi'i hawyi Peteru ti'atuwesat -Morekuaria e waku kahato urutunug wuat'i eimiky'esat ewy wen ma'ato karāpe eipe urupo'oro yt Tupana miky'esat ewywuat nug hamo i mi'i pote ti po'og waku urutunug Tupana miky'esat oktan wai'ewei'e pykai e Peteru. ³⁰Aiwat aha'ase'i'in Etupana timoehāite i ra'yn eimi'auka aria'yp posak etiat Iesui uhyt'i'in e. ³¹Miit'in Potypot no Tupana tiky'esat kahato uruka'iwat Iesui e. Mio tã e Tupana sa'awy'i -Mi'i Miit ti Uipo sese kawiat ieine'en hat e. Mi'i Miit ti wuat'i

miit'in ehakyera'at hanuat e Tupana sa'awy'i miwan me e Peteru. Ta'i Iesui ti heno'i ahepe mekewat muap aiminug yt naku i hap kaipywiat aihep hamuat e. Mi'i Miit yn ni muap Tupana kapiat hat e. Mi'i Miit yn ni ai'ywania Isareu ywania wanetup sa'ag hap mohãpyk kuap hat e. Toiky'esat yne ai'ywania tomiehakyera'at ko'i wuat hap e. ³²Yt uruto yn i ti mio tã uruto'e ma'ato Tupana Pa'âu Wakuat i'ewynte mio tã e aat ka'ap uru'e hap ewy te e Peteru. Mio wyti Tupana tum neran Topa'âu Wakuat tomiky'esat nug haria pe paĩ e. Mi'i Miit etiat ri urumikuap uruimoherep miit'in me ehepe uhyt'i'in e. Mi'i Miit yn ahehakyera'at kuap hat e Peteru wo'onapin haria akag ko'i pe.

Pa'i Kororia Py'asetpe Tukupte'en Iesui Potmu'eria

³³Mio tã e Peteru hawyi wo'onapin haria i'atupy'ahak kahato Iesui potpo'ororia ete. Mi'i hawyi -Waku wati'atu'uka mi'iria i'atu'e to'ope. ³⁴Mi'i hawyi itote toine'en pa'i kororia py'asetpe wêtup ok miit i'atunapin hat akag koro. Mi'i miit po'og i'atumimotypot. Mi'i ti Muisei waĩ'e hap moherep hat. Mi'i miit set Kamarieu e hap het rakat. Mi'i hawyi ipoĩ'am na'yn i'atupy'asetpe yne napin hamo -Uimimu'eria e atiky'esat ewei'atupo'oro porap'i meimuẽwaria 12 ok takaria surara'in upi wêtup yat kape e. ³⁵Tuwat yne ipotmu'eria hawyi to'e wo'omu'e hat Kamarieu itotiararia pe -Uipotmu'eria e eiwe'eg wo o e. Eiw Janetup o kat aru pyno watunug Iesui mohey haria ete e. ³⁶Ha'awyte wêtup surara Teuta tuwemowato meiupe tawa Ierusařei me e. Mi'i hawyi 400 surara'in tuwat hupi e. Mi'i turan ni iku'uro ra'yn Teuta ta'atu'auka ra'yn e. Mi'i hawyi yt kat i ra'yn topyhu'at iwat hemiit. Tuwat yne ra'yn iwat haiepiaria e. Mesup yt uwe i mekewat Teuta emiit mesuwe e Kamarieu Isareu ywania pe. ³⁷I'ewynte ga'atpo tama Karireia piat uhyt Iuta e hap het rakat tuwemowato meiupe e. Mi'i hawyi tuwat kahato miit'in hupi typy'i kahato hesurara'in wo e. Mi'i hawyi mekewat wo'osetpuruk hap e'at pe toi'atukay kay yne tesurara'in tuwewawi hawyi ta'atu'atu'uka kahato mesuwe ma'ato mi'i turan iku'uro ra'yn Iuta hawyi te'eruwesytpok ta'yn Iuta saiepiaria torannia e Kamarieu. ³⁸Mi'i pote are'e mio ehepe waku ti aipohep ta'yn Iesui saiepiaria ete e. Waku waure wo yn na'yn aito i'atukai e Kamarieu. I'atuwat i'atueko miit'in watnuat ne'i pote ti aru ikahuro ra'yn topyhu'at e. ³⁹Ma'ato i'atuehay pywuat Tupana watnuat pote ti aru yt karamuo i watimoma kuap i'atuehay e. Pyno Tupana etiatno watu'uka pote imi'akit ko'i wo aru watopyhu'at uhyt'i'in e Kamarieu pa'i koro emiit'in me. ⁴⁰-Pywo kahato tig urunapin mehin Kamarieu i'atu'e itotiararia. Mi'i tã ti aru epiat urunapin hap ewy ti aru pyno urutunug uhyt i'atu'e pa'i koro kapiat wa'atunug haria. Mi'i hawyi ta'atukay kay 12 ok takaria te'eruwewawi. Mi'i hawyi ta'atu'ahyk ahky saity sa'ag wo Iesui potmu'eria. Ta'atu'apiheg kahato hawyi waĩ'i'atu'e

-Yt ewehenoi po'og i ra'yn o miit'in me Iesui etiat i'atu'e. Yt ewehenoi tei'o irania'in me Iesui etiat i'atu'e. Ma'ato po'og ewetunug mote po'og aru sa'ag urui'atu'apiheg eipe i'atu'e. Pyno waku eweiwat i ra'yn ei'yat ko'i kape i'atu'e 12 ok takaria pe. ⁴¹Mi'i hawyi tuwat i ra'yn morekuaria yat koro pyi. Tuwat hawyi i'atuwēpap'i kahato itote -Tupana i'atu'e urutuwehum kahato ra'yn eete i'atu'e. Koitywy urumosaty'i saty'i sa'ag kahato itote Esa'yru mohey haria uruto pote i'atu'e. Ma'ato ti waku uruho'opot Esa'yru Iesui set po'ypyi i'atu'e. ⁴²Mi'i hawyi ipotmu'eria ti'atumu'e aat ka'ap yne i'atu'yat puaria. I'ewyte ta'atu'atumu'e Tupana motypot yat koro totiarua. Yt i'atuwēpohep hin i ma'ato -Iesui ti Tupana tiporo Aiporekuat nuat i'atu'e ta'atuehay pirik wo.

6 ¹Mi'i hawyi ipotmu'eria timoherep kahato miit'in me yne Iesui etiat. Mekewat e'at pe imohey pakup i haria te'eruwemotypyi kahato itote. Imohey pakup i haria typy pusu kuap haria tukupte'en. Mi'iria yne Iuteuria ma'ato typy pusu kuap haria mi'iria tukupte'en. Wētup ywania Kereku pusu kuap haria ma'ato wētup ywania Epereu pusu kuap haria. Mi'i hawyi wētup e'at pe Kereku pusu kuap haria te'ero'e to'ope -Kat pote Epereu pusu kuap haria po'og imo'ē ta'atuehiwuria pe aito wuarua kai i'atu'e. ²Mi'i hawyi 12 ok takaria tikuap mio tā i'atu'e hap hawyi ta'atu'atukay kay ra'yn torannia hawyi te'ero'e Iesui mohey haria typy'i rakaria pe -Ma'ato ti yt naku i urui'atoiat Tupana ehay hiwu ko'i piat mi'u mo'ē hamo i'atu'e. Uruto ti yt urupotput'ok'e i typy motpap nug hamo i'atu'e. Yt urupotput'ok'e i Tupana ehay moherep aat ka'ap hamo i'ewyte hiwu poi hamo aat ka'ap i'atu'e. Niatpo kahato typy motpap nug hamo aat ka'ap i'atu'e. ³Mi'i tupono waku ewei'airo 7 ihainia wakuat rakat hiwu sese ko'i piat mi'u mo'ē hamo i'atu'e. Waku ewei'airo iwe'eg kahato rakaria i'atu'e. Waku eweikat Iesui mohey sese haria inug hamo i'atu'e. Waku Tupana Pa'āu Wakuat miky'esat ewywuat nug kuap haria ewei'airo i'atu'e. Ewei'airo ro wakuaria miit'in mimotypot ko'i i'atu'e. Mi'iria ewywuat yn ni waku watipo'oro urupotpap nug hamo mi'u mo'ē hiwu ko'i piat hamo i'atu'e 12 ok takaria Iesui mohey haria pe. ⁴Ma'ato uruto wyti Tupana ehay mo'ē haria wo yn ni urutukupte'en aru aat ka'ap uruto i'atu'e. I'ewyte Tupana wywo yn uruto uruehay teran aat ka'ap i'atu'e. ⁵Mi'i hawyi wu'luka haria te'ero'e -Pyno waku watunug ei'e hap ewy i'atu'e ta'atuwesat 12 ok takaria. Mi'i hawyi ta'atu'airo 7 ihainia. Sa'awy'i ta'atu'airo mekewat Iesui mohey kahato hat mehin Etewāu katupono Tupana Pa'āu Wakuat eiam kahato topyhu'at mi'i miit. Ta'i Tupana miky'esat ewy yn tutunug. Mi'i hawyi ta'atu'airo wētup ok mekewat mehin Wiripi. Mi'i hawyi ta'atu'airo mehin Pokuru i'ewyte mehin Nikanu. Mi'i hawyi mehin Timau i'ewyte mehin Pamena ta'atu'airo. Mi'i hawyi mekewat mehin Nikurau yt Iuteu ywania i mekewat tawa Antiokia piat ta'atu'airo. Mi'i hawyi torannia meimuēwat 7 ok ta'yn tukupte'en

itote. ⁶Mi'i hawyi ta'atumi'airoria 7 ok takaria ta'atuerut 12 ok takaria kape. Mi'i hawyi te'eruweponug na'yn hawyi -Tupana eti'atupoityro kahato mi'iria i'atu'e. Etum o meikorania pe esaika hap epotpap nug hamo i'atu'e 12 ok takaria.

⁷Mi'i hawyi hāpyk kahato meimuēwat 7 ok takaria timo'ē mi'u hiwu sese ko'i pe. Mi'i pote Iesui potmu'eria sese 12 ok takaria ti'atumu'e aat ka'ap miit'in yne Iesui miky'esat nug hap ete. Mi'i hawyi yne tawa Ierusarēi miaria pe ta'atumo'ē kahato Tupana ehay. Mi'i pote typy'i kahato ra'yn imohey pakup i haria itote tukupte'en. I'ewyte i'atu kahato Iesui miky'esat yn nug haria tukupte'en itote. Mi'i turan pa'iria sem i'ewyte te'eropyhu'at Iesui mohey haria wo ra'yn itote.

Etewāu Tohenoi Kahato Sa'awy'i Wuat Hap Etiat

⁸Mi'i hawyi mekewat mehina Etewāu timoherep kahato ra'yn miit'in me Tupana esaika hap -Ta'i Tupana miky'e kahato ti mi'i i'atu'e. Ta'i Tupana ti tuwehum kahato Etewāu ete i'atu'e to'ope itote. Tupana ti hum kahato tewaku hap hawyi toimoherep kahato topo wo Tupana yn inug kuap hap ko'i. Yt miit' minug kuap i ko'i tutunug Tupana esaika hamo. ⁹Ma'ato meiūran irania'in luteu ywania pa'i ko'i Tupana yat kaipywiat o'ē haria i'atupy'ahak kahato Etewāu ete Ta'i ta'atu'akit reran ne'i ta'atuehay wo ma'ato yt ta'atu'akit kuap i katupono mi'i Tupana Pa'āu kaipyi ra'yn ihay. Mi'i pote Etewāu ehay ete i'atupy'ahak sese ra'yn wo'omu'e haria yi Sireneu pywiaria tawa Aresātere pywiaria yi Sirisia pywiaria yi Asia pywiaria i'atupy'ahak kahato Etewāu ete. -Ta'i uruto urutuwepo'oro i'atu'e. Yt uwe i urupo'oro kuap haria i'atu'e. Ta'i miit'in mipo'i po'i saity porap haria ko'i uruto i'atu'e Etewāu me. ¹⁰Mi'i hawyi ta'atunug Tupana motypot yat tawa Ierusarēi me. Mi'i hawyi ta'atuset'ok ta'atu'yat Miit'in porenorem wanikaptia po pywiat hap yat i'atu'e. Mi'iria Etewāu ti'atuwesat hāpyk kahato katupono Tupana Pa'āu kaipyi ra'yn ihay. Iwe'eg kahato po'og po'og i'atuwe'eg hap kai. Mi'i pote yt ta'atuwesat kuap i. Yt kat i'atu'e kuap i Etewāu me. ¹¹Yt ta'atuwesat kuap i pote te'ero'e to'ope -Waku watipo'oro heso rakaria morekuaria kape heso hap Etewāu etiat enoi hamo. Waku mio tā i'atu'e heso rakaria -Etewāu ni ihay sa'ag kahato Tupana ete e hamo i'atu'e. Tupana etiat wekry'i hat ne'i i'ewyte aha'ase'i Muisei ete ihay sa'ag kahato e hamo i'atu'e ipy'ahak takaria. ¹²Mi'i hawyi tuwat ra'yn Etewāu etiat ta'atueso hamo. Mi'i hawyi nagnia tikuap ta'yn hawyi yt i'atuwese hin i ra'yn Etewāu ete. Mi'i pote nagnia i'ewyte miwan enoi haria tuwat ra'yn surara'in wywo. Mi'i hawyi haty wo ta'atupytyk Etewāu. Mi'i hawyi yi upi ta'atuekyi morekuaria yat kape ihay kuap hamo pywo apo sio yt hap kuap hamo. ¹³Mi'i hawyi henoī hanuaria i'atupoī'am ta'atueso hap te'ero'e hamo -Meiūwat Etewāu ti aimoweuka'i Tupana yat ete ai'ywania napin hap ete i'atu'e. ¹⁴Meiūwat

Tupana yat wato ti Iesui tipuruk irane e wyti i'atu'e. Sa'awy'i wuat aheko yne ainapin Muisei piat hap ti Iesui tawa Nasare piat timoma irane e ti Etewãu i'atu'e. ¹⁵Mi'i hawyi itotiarria te'eraha'at Etewãu kape hawyi -Are paĩ i'atu'e iwat howa ti hētyhot ra'yn atipy piat owa hētyhot hap ewy ra'yn i'atu'e to'ope typy'i rakaria.

Etewãu Tomohey Hap Etiat Tohenoi Kahato

7 ¹Mi'i hawyi pa'i koro apo e Etewãu me -Pyno apo mio tã i'atu'e hap pywo sio yt e. ²Mi'i hawyi toiwesat -Eiwanetup to meikowo mehin'in e uha'ase'i'in uiywania e waku sakpo e ti aheTupana. Nimo ra'yn ti tuwemoherep aha'ase'i Aparãu me yi Mesuputamia pe. ³Mi'i hawyi wētup e'at Tupana to'e -Aparãu e erētem no ewat e'yi pyi e'ywot'in yatypepyi e. Atimoherep teran wyti epe wētup yi e Aparãu me e. ⁴Mi'i hawyi totiat ra'yn tetawa Kauteu hawyi toto pya tetawa pyi mekewat tawa Arã kape toto wētup yi kape toto. Mi'i hawyi toine'en tawa Arã tote. To'ywot iku'uro hawyi Aparãu toto i ra'yn aikope aikope Tupana timoherep muap hap upi toto. Mi'i hawyi put'ok e mesuwe aikope mio watoine'en hap kape toto e Etewãu. Mesuwat ahe'yi tote hewyry mot'i hawyi Tupana to'e tope -Aparãu e mesuwat yi yne wyti aru atum epe uiwy e. Pywo ti mesuwat yi wato hap oktan atum yne epe i'ewyte ewat emiariru emiariru'in wuat'i e'at piaria pe atum mesuwat e'yi e. ⁵Mio tã e ti sa'awy'i Tupana aha'ase'i Aparãu me yt wētup i imepyt sese te turan. -Atimotypy'i kahato ti aru esa'yru'in e. Ta'i mesuwat yi yne atum mesup epe e yt kat i hin te Aparãu e'yi meiüpiat te turan e. Yt ipyãtap oktan i te he'yi turan e Etewãu. ⁶Mi'i hawyi Tupana to'e Aparãu kape -Emiariru'in wyti aru 400 e'at i'aman mot turan na'yn ikohyewyry kahato wanikaptia e'yi tote e. Itote ti aru esaipe piaria ho'opot kahato. Motpap wyti aru ta'atunug yt kat sa'up i e. Ta'i ta'atuho'opot kahato wanikaptia py'asetpe e Tupana aha'ase'i Aparãu me e. ⁷Ma'ato emiariru ko'i atimohaky'e'i haria ti aru ati'atu'apiheg kahato e. Aikope aikope emiariru ko'i tukupte'en wanikaptia po pe turan areine'en i'atukawiatno kahato hamo e. Yne yne esaiepiaria ewanikaptia ati'atu'apiheg kahato aru e Tupana. Mi'i hawyi ati'atuporeno'ë ti aru wanikaptia po pyi. 400 e'at i'aman mot hap ete ati'atukay kay aru mi'iria meikowo mesuwat e'yi kape i ra'yn e. Mi'i hawyi ti aru tō'ë tō'ë kahato esaiepiaria yne meikowo uimotypot hamo e Tupana sa'awy'i aha'ase'i Aparãu me e Etewãu. ⁸Mi'i pote atiky'esat yt kat i emusin sokpe e. Atiky'esat yne esaiepiaria esa'yru'in emiariru'in to'o'ewy wētup ywania yn e. Mi'i pote eremusin sokpe tek'e. I'ewyte etitek esa'yru Isaki emusin sokpe e. Mi'i tã eipiit eweimoherep pote uwe'in esaiepiaria hap tuwekuap yt kat i hemusin sokpe hap ete e. Mi'i hawyi ti aru uwe e'ywania sese kuap hap topyhu'at e Tupana Aparãu me sa'awy'i sese e Etewãu. Mi'i hawyi Aparãu

ha'yru ra'yn Isaki tuwemoherep e. Aparãu sa'yru Isaki 8 e'at wemoherep hap hawyi toimusin sokpe tek'e ta'yn aikotã Tupana mienoi ewy e. Mi'i hawyi Isaki sa'yru ra'yn Iako ai'ywania ywot pot tuwemoherep 12 ok ha'yru rakat ra'yn topyhu'at e Etewãu. Iako sa'yru'in 12 ok takaria saipepiaria kaipyi ti mesup watoine'en 12 ok ywania aito hap watikuap ta'yn e. Mi'i hawyi wêtup Iako sa'yru ti Iuse e. ⁹Sa'awy'i Iuse ete iyke'et'in te'eruwemohay'ywyi kahato mi'i pote ta'atuweneru ra'yn tama Esitu piaria pe. Itote itotiarria toi'atueropat yt kat sa'up i ta'atuium pykai. Mi'i hawyi itote Iuse tuweran toine'en ma'ato Tupana yt i'atoiat hin i Esitu pe e. ¹⁰Tupana tikawiatno kahato Iuse ho'opot hawiat heine'en hap ete e. Itote toimowe'eg kahato po'og Esitu ywania kai. Mi'i pote yi Esitu piat morekuat Warãu tiky'e kahato Iuse. Toiky'esat kahato to'yat piaria torannia akag wo hap hawyi yi Esitu piat tu'isa koro wo ra'yn totopag Iuse temiit'in po'og torannia kai e. Tuwehum kahato morekuat Warãu Iuse ete e. ¹¹Mekewat e'at pe yt kat i hin i itote i'aman yi Esitu pe i'ewyte yi Kana'ã pe yt kat i hin i mi'i pote y'y yt kat i. Yt naku i kahato itote katupono topap ta'yn yne mikoi i'ewyte i'atuhüria mi'u. Mi'i hawyi ai'ywania aha'ase'i'in ete yt naku i topyhu'at. Meiüran u'i yne ikahuro ra'yn aha'ase'i Iako sa'yru'in yat rote. ¹²Mi'i hawyi aha'ase'i Iako tikuap ta'yn u'i kahato yi Esitu pe e hap toikuap hawyi toi'atupo'oro ra'yn tosa'yru'in Iuse e'yke'et'in u'i kyiat hamo e. ¹³Mi'i hawyi i'atumierut u'i yt kat i hawyi toi'atupo'oro i ra'yn po'og u'i kyiat hamo. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e yi Esitu pe hawyi tuwehyt'ok morekuat wato emiit akag Iuse yat pe. Mi'i hawyi Iuse tuwemoherep ta'yn toyke'et'in kape -Uito ti eheywyt sese Iuse to'e hamo e. Mi'i hawyi Iuse tomoherep toeyke'et'in yi Esitu piat morekuat koro Warãu kape ikuap hamo e. ¹⁴Waku yne hawyi toikay kay to'ywot Iako tuwewawi tama Esitu kape. Mi'i hawyi tuwat ra'yn itotiarria Iako wywo 75 miit tuwat ra'yn aha'ase'i'in nimuaria mepyt'in e Etewãu to'auka teran haria pe. ¹⁵Pyno uhyt'i'in ipot'apyk ta'yn aha'ase'i sa'awy'i wuat Iako tama Kana'ã pyi tama Esitu kape e. Ta'i watikuap aikotã Iako toine'en mot'i yi Esitu tote hawyi itote iku'uro ra'yn hap watikuap e. I'ewyte aha'ase'i'in nimuat Iako sa'yru'in 12 ok takaria wyti yne topap yi Esitu tote e. ¹⁶Ma'ato mi'liria yt ta'atusyp hin i Esitu pe ma'ato ta'atusyp ta'yn yi Kana'ã pe aikope sa'awy'i Aparãu syp hawe mekewat tawa Sikei e hap tote. Ta'atusyp yne ahe'yian miaria aikope sa'awy'i Aparãu tikyiat nu ka'a uhyt Emu sa'yru'in kai sa'up mo yi Kana'ã pe e.

¹⁷Mi'i hawyi aha'ase'i'in emiariru ko'i te'eruwetypyi kahato aito wuaria nimuaria yi Esitu tote. Mi'i hawyi ti te'era'aipok teran i ra'yn yi Kana'ã kape aikotã sa'awy'i Tupana to'e Aparãu me hap ewy ra'yn e. ¹⁸Meiüran wêtup ok morekuat i ra'yn topyhu'at yi Esitu pe morekuat pakup. Mi'i ti yt ikuap i ra'yn aha'ase'i Iuse etiat e. ¹⁹Ta'i tuweuka'i

kahato ra'yn sa'awy'i wuat aito wuaria ete -Yt naku i kahato typy'i eimepyt'in meüpe e ai'ywania pe e. Mi'i pote o eweipugha ra'yn eha'yru'in i'atu'ywã'i turan i'atuku'uro hamo e morekuat pakup aha'ase'i Muisei ywã'i hap e'at pe e. ²⁰Mi'i hawyi Muisei ywã'i hap e'at topyhu'at ma'ato te'era'akasa ikahu kahato ra'yn hap kape hawyi i'ywot ity tomotag na'yn iheg me myẽ'ym ewaty ta'atu'yat pe e. ²¹Wẽtup e'at pe ta'atupag Muisei hire turan wato pe y'y hit owa tote. Ta'atumoto i'anam me aikope yt uwe i ipuẽti kuap hap tote ta'atupag e. Ma'ato morekuat koro saki'yt tipuẽti Muisei tuwei turan tuwak tuerut e. Mi'i hawyi totat ra'yn Muisei hawyi -Uimepyt ra'yn e. Mi'i hawyi morekuat koro saki'yt tomotag na'yn Muisei tomepyt no ra'yn e. ²²Meiüran morekuat timowe'eg kahato Muisei. Toimu'e kahato tosaiepiatno. Toi'atumu'e kahato aikotã Esitu ywania morekuaria mikuap ko'i yne toi'atumu'e e. Mi'i hawyi Muisei itag hawyi -Ta'i tohepap kahato morekuat ewy i'atu'e Esitu ywania Muisei pe e.

²³Toikuap yne häpyk hap hawyi 40 i'aman mot pe tokosap hawyi Muisei to'e tuwepe -Are paĩ uhewyry teran na'yn uilywania kape uiwa'akasa hamo. Isareu ywania kape ara'akasa teran e Muisei e. ²⁴Mi'i hawyi ta'akasa tewyry hap upi Esitu ywania esurara kape wẽtup ok to'ywania ahyk hat kape ta'akasa. Mi'i hawyi Muisei ipy'ahak ta'yn hawyi Esitu ywania esurara toi'auka ra'yn towy'ok po'yypi e. ²⁵-Ta'i uilywania tikuap hawyi ti aru uiky'e ra'yn e tuwepe. Ta'i Tupana mipo'oro ti en wanikaptia po piat hat wyti en i'atu'e wyti aru uilywania'in e tuwanetup hawe tuwepe Muisei. Ma'ato yt pywo pe hin i katupono mi'i hawyi wẽtup e'at i ra'yn toto hawyi toipuẽti to'ywania typy ok wu'uka haria e. ²⁶Mi'i hawyi tokosap i'atumoperup i hamo -Uhe'ywyt'in e waĩ eiwu'uka tei'o e katupono wẽtup ok yn aha'ase'i kaipywiat aito wẽtup ywania yn eipe pote yt naku i eiwu'uka eiwo'ope e. ²⁷Mi'i hawyi mekewat wu'uka hap nug hat to'e Muisei pe -Motoro meüpepyi e katupono yt uruporekuat hin i en e. Uwe pyno epo'oro meikowo urunapin hamo e Muisei pe. ²⁸Ui'auka teran en e aikotã ga'atpo eti'auka morekuat esurara hap ewy apo e Muisei pe. ²⁹Mio tã e pote Muisei token'ẽ ra'yn morekuat pupi hawyi topopy ra'yn pya yi Esitu pyi e Etewãu. Mi'i hawyi mekewat yahig wato tote Muisei hewyry ra'yn 40 anu tohüria apykok hap upi hewyry.

³⁰Mi'i tote toipuẽti tehary'i e. Mi'i tote typy ok ha'yru ra'yn tuwemoherep e. Wẽtup e'at pe Muisei toto ra'yn yity'ok Sinai kape hawyi itote ta'akasa hu yp wuk hap. ³¹Mi'i hawyi aria py'asetpe atipy piat miit ewywuap tuwemoherep e. Mi'i hawyi tokosap ikuap hamo. ³²Mi'i hawyi toikuap Tupana ehay itote -Uito ti ewat e'ase'i'in eTupana e. Uito ti e'ase'i Aparãu Isaki Iako eTupana e Muisei pe. Mi'i pote Muisei iwuwu kahato hawyi yt ta'akasa po'og neran i howawi -Araha'at Tupana sese kape pote meremo uiku'uro e tuwepe. ³³Mi'i hawyi Tupana to'e Muisei pe -Etihep

to epy sokpe uimotypot hamo katupono meiüpe uimotypot hap e'yi tote ewry e. ³⁴Ariot atipy kaipyi ai'ywania ehakyera'at wanikaptia po pywiat hamo e. Yt naku i kahato ta'atuho'opot yi Esitu pe e. Ara'akasa ra'yn yne yi Esitu piaria kape e. I'atuehaky'e'i kahato yi Esitu pe hap kape ara'akasa e. I'atumikyry'i kahato itote i'atuete uhehamo e. Ta'i i'atuwo'okak'i hap atikuap hawyi ti ariot atipy kaipyi i'atuehakyera'at hamo e Muisei pe. Woropo'oro mesup yi Esitu kape uhemii't'in porera'at wanikaptia po pywiat hamo e aheTupana Muisei pe e Etewäu.

³⁵Pyno tomi'airo Muisei Tupana tipo'oro temiit'in ehakyera'at hamo e. Ta'i toipo'oro Muisei yi Esitu kape tehay atipy kaipywiat enoi hamo e. Yt ta'atuky'esat hin i Muisei ta'atuporekuat nuat pykai Tupana tipo'oro mi'i miit ai'ywania sa'awy'i wuaria ehakyera'at hamo e. Tupana ihay mekewat aria'yp wuk hap kaipywiat turan toipo'oro Muisei temiit'in powyro hamo. Put'ok e itote yi Esitu pe hawyi hemii't'in sese te'ero'e -Uwe kahu epo'oro uruporekuat no urunapin hamo i'atu'e Muisei pe. Mio tä e haria kape Tupana tipo'oro Muisei e Etewäu. ³⁶Ta'i iwato kahato Tupana esaika hap Muisei timoherep yi Esitu pe e. Mi'i hawyi toi'atuporenorem na'yn ai'ywania sa'awy'i wuaria wanikaptia po pyi e. Mi'i hawyi Muisei timoherep Tupana esaika hap hyemyi'a koro y'y hup e hap tote e. Ta'i tutunug muap y'y py'asetpuo ihyemyi'a koro sakpo e. Mi'i hawyi tuwat ihyemyi'a sakpo yi gag upi wanikaptia po pyi e. Mi'i hawyi yahig wato tote 40 anu toimotypot Tupana iwat hesaika hamo e. Itote tutunug yt miit'in minug kuap i ko'i wuat'i ehamo e. ³⁷Ta'i ai'ywania mi'atoiat Muisei sa'awy'i topyhu'at Tupana mi'airo mi'i miit pykai e Etewäu to'auka teran haria pe. Ta'i nimuat Muisei henoi yiannote Isareu ywania pe -Ui'ywania e meiüran wyti aru Tupana tomowato kahato tomipo'oro ui'ewywuat eiporekuat koro wo e. Mi'i Miit uhaiepiat sese tuwemoherep aru wētup ahemiariru e sa'awy'i Muisei e. ³⁸Sa'awy'i toi'atunapin kahato ai'ywania Isareu ywania mekewat yity'ok Sinai e hap tote aikotā atipy kaipywiat henoi tope hap ewy tohenoi ahepe sa'awy'i sehay wuat'i e'at piat tohenoi ai'ywania pe e. ³⁹Ma'ato aha'ase'i'in yt i'atupap teran hin i Tupana mimoherep sehay wuat'i e'at piatnuat upi e. Ta'atupun ne'i hawyi te'eruwemorem neran yi Esitu kape i ra'yn e. ⁴⁰Mi'i hawyi te'ero'e Muisei ywyt Aräu me -Etnug no Ahetupana epo wo mehin aipu'ap moherep hanuat i'atu'e. Katupono aipu'ap moherep hat e'yke'et Muisei ti toto ra'yn yity'ok kape i'atu'e. Mi'i hawyi mio yt uruikuap i ra'yn aikope toine'en Muisei hap sio iku'uro sio yt i'atu'e Aräu me e. ⁴¹Mi'i hawyi aha'ase'i'in tunug Wewato ahup hit iä'ākāp ta'atuētupana wo e. Mi'i ete te'eruwehum kahato i'ewyte ai'ywot'in toimotypot ta'atupo wuat ta'atuminug Wewato ahup hit e. Mi'i hawyi ti ta'atu'auka ra'yn ta'atuhū imotypot hamo e. Mi'i hawyi ta'atuium hā'ākāp we -Waku kahato en tupana ta'atu'e hap wewato pe ai'ywot'in nimuarua e. Ikahu kahato ahetupana i'atu'e to'ope

e. ⁴²Mi'i hawyi Tupana to'e -Pyno waku eweipyhu'at ehutupana wētup kawiat wywo e Tupana. Mi'i hawyi ta'atumotypot tupana wo aat waty waikuru ko'i e. -Uruetupana kahato en aat waty waikuru i'atu'e sa'ag aha'ase'i'in e. ⁴³Yt naku i ta'atumotypot tupana wo Tupana minug ko'i aikotā Tupana to'e miwan me hap ewy -Yt uimotypot hin i eipe -Uruimotypot En ewei'e uhepiat pykai e Tupana. -Uruhūria urui'auka emotypot haype ewei'e uhepe wen ma'ato atikuap kahato eheso hap e. Yt uimohey haria hin i eipe e. Atikuap eiwanetup hap eipy'a piat aat ka'ap ehewyry uimipo'oro Muisei upiat turan mekewat yahig wato tote turan. Yt uhowowi hin i eipy'a ko'i ma'ato mekewat ehutupana Moroki kape yn eipy'a e. -Waikuru Irewā waku kahato ahutupana wo ewei'e eiwo'ope itote e. Tupanaria iā'ākap ko'i wyti ewetunug kahato itote ehutupana ewywuat ko'i e. Mi'iria yn eweimotypot aat ka'ap itote. -Uruimotypot kahato Aparāu eTupana ewei'e kahato yt pywo pe pykai i e Tupana sese. Pyno woroho'opo'oro eipe pya kahato ehe'yi wakuat kai wētup ywania kape wētup tama kape. Ehewanikaptia esurara'in po pe eweikupte'en aru pya kahato ehe'yi uimium wakuat kaipyi hawyi e. Ehewanikaptia yt nakuaria i po pe wyti aru eweikupte'en e. Mekewat yi Papironia e hap kape woroho'opo'oro aru e. Mi'i tote ehewanikaptia yt nakuaria i eropat hamo woroho'opo'oro aru e Tupana sa'awy'i miwan me ai'ywania pe Amosi 5.25-27 pe e.

⁴⁴Pyno yahig koro puo nimuaria ai'ywania ikohyewyry kahato e. Mi'iria pe Muisei to'e -Waku watunug no Tupana yat koro meiūpe aikotā Tupana mimoherep kat kupitu kat kupitu hap ewy e. -Waku ipe kawiat i'ewyte sokpe kawiat ewetunug uimotypot yat e Tupana uhepe e Muisei e. Sa'awy'i Tupana ihay kahato ai'ywania pe tomotypot yat sokpe kawiat puo. ⁴⁵Mi'i hawyi karāpe tuwehyt'ok yi Kana'ā pe turan mekewat e'at pe Tupana motypot yat ipe kawiat ta'atuereto yi Kana'ā kape e. Ma'ato aha'ase'i Muisei yt teke i yi Kana'ā pe katupono iku'uro Iutāu hy sakpo yity'ok tote e. Mi'i hawyi Tupana ti'asyp itote e. Mi'i hawyi Muisei saipepiat Iusue upi ra'yn tuwehyt'ok kahato tawa Kana'ā pe nimuaria ahe'yian miaria e. Mi'i hawyi yi Kana'ā pe ta'atupuēti wētup ywania ko'i ra'yn ahewanikaptia sese yt nakuaria i ma'ato mi'iria Tupana ti'atusopo yne ra'yn hawyi tutum yi Kana'ā ai'ywania pe e. Mi'i hawyi toine'en na'yn Tupana motypot yat ipe kawiat yi Kana'ā tote e. Mi'i hawyi ai'ywania te'eruwemotypyi kahato itote e. Mi'i hawyi mehin Tawi topyhu'at morekuat koro wo itote e. ⁴⁶Morekuat Tawi ete Tupana tuwehum kahato ra'yn e. Mi'i hawyi wētup e'at pe morekuat Tawi to'e -Uha'ase'i Iako eTupana e atunug neran meiūpe ahe'yi Kana'ā tote emotypot yat sese e. ⁴⁷Mi'i hawyi -Waku esa'yru inug e. Mi'i hawyi morekuat Tawi iku'uro hawyi ha'yru morekuat Sarumau tunug na'yn Tupana yat koro itote e. ⁴⁸Ma'ato watikuap ta'yn aikotā aheTupana

yt toine'en kuap i aipo wuat aiminug to'yat pe e Etewāu. ⁴⁹Kat pote nimo Tupana to'e -Atiky'esat pote waku yne waikiru ko'i tote ara'apyk hawyi mytyyp yne tote waku uipy heiam topyhu'at e. Uiwato kahato. Yt areine'en neran i miit'in minug ui'yat ko'i pe e. Ui'yat wato hap oktan yt uwe i inug kuap are katupono areine'en atipy pe i'ewyte areine'en yi tote e. ⁵⁰Uiwat uiminug yne yne waikiru sem hawyi aat yi waty i'ewyte yne ipuat ko'i ati'atunug yne. Pyno aikotā aru pyno eipe ewetunug uheiam yi tote e Tupana miwan me Isaia 66.1-2 pe e Etewāu to'auka teran haria pe.

⁵¹Ui'ywania e sa'awy'i te pyi aha'ase'i'in tu'uka kahato Tupana miky'esat nug hap ete e. Koitywy mi'iria ewywuaria eweikupte'en eiperia e. Ta'i aha'ase'i'in ewywuaria kahato eweikupte'en e. Ta'i eipy'a heg kahato aikotā ai'ywania sa'awy'i wuaria ewy sese eweikupte'en e. Tupana Pa'āu miky'esat ko'i yt ewetunug hin i eiperia e. Ipy'ahak sese rakaria wo eweikupte'en Tupana piat eiky'e hap ete e. Ta'i eweho'o'okenhyp kahato wyti ehewaure ka'a ko'i Tupana ehay kape e. Aikotā ai'ywania nimuaria ewy kahato ti ewetunug yt naku i sa'ag kahato Tupana mipo'oro ko'i ete e. Ta'i Tupana mipo'ororia yne auka haria ti eipe ei'ywot'in pot ko'i ewy e. ⁵²Ta'i Tupana ehay moherep haria sa'awy'i wuaria yne henoi henoi kahato Hemiiit Wakuat uut hamuat hap ma'ato mi'iria ete wyti aha'ase'i'in ti'atumikyry'i kahato hawyi ta'atu'atu'uka sa'ag ne'i e. Ta'i aha'ase'i'in ewywuaria eweikupte'en katupono ga'atpo Tupana tipo'oro Temiit Wakuat Aiporekuat nuat sese aikotā to'e hap ewy wen ma'ato Mi'i Miit Wakuat eweima'at sa'ag ne'i hawyi ti ewei'auka sa'ag ne'i aria'yp posak tote e Etewāu to'auka teran haria pe. ⁵³Ta'i i'ewyte Tupana mipo'ororia atipy kaipywiaria henoi hāpyk kahato Muisei pe Tupana ehay Mi'i Miit etiat einapin hamuat wen ma'ato yt eweimohey hin i i'atumimoherep ko'i e. Atipy kaipywiaria ehay pun haria eipe e Etewāu to'auka teran haria pe.

⁵⁴Mi'i hawyi mio tā e pote i'atupy'ahak kahato ra'yn Etewāu ete kyryet kyryet i'atu'e. ⁵⁵Ma'ato Tupana Pa'āu Wakuat no toine'en kahato Etewāu ete. Mi'i hawyi teha'at atipy kape Etewāu. Mi'i tote Tupana mimotypot hap ētyhot hap itote ta'akasa. Mi'i turan -Aheyke'et Iesui itote e. ⁵⁶Eweha'at ro Tupana po sese kawiat ipo'am na'yn e. Are paī ikahu kahato ikahu kahato e. Waku kahato itote. Eweheha'at ro e Etewāu i'atuepe. ⁵⁷Mi'i hawyi -Waī'i'atu'e yt naku i e hat i'atu'e. Epo'linik to katupono yt uruikuap teran i po'og ehay i'atu'e ta'atuehay pirik wo. Mi'i haype meremo te'eruwewaure ka'a hik ta'atupo wo. Mi'i hawyi torannia itotiarua tuwat tuwat Etewāu ehay monik hamo. ⁵⁸Mi'i pote ta'atuporenorem Etewāu tawa Ierusalēi myi. Mi'i hawyi i'auka haria te'erekamisa hep ium ta'atu'akag kurum iwasu Sauru po pe. Mi'i hawyi Sauru to'e tesurara'in me -Ewei'auka ro Etewāu nu wo e haty wo. ⁵⁹Mi'i hawyi mak mak'e i'atu'e nu wo Etewāu auka hamo. Mi'i turan Etewāu

ihay haty wo -Uika'iwat Iesui epo pe ra'yn atum uipa'āu e. ⁶⁰Mio tā to'e hawyi tuwepŷ'ātutuk hawyi -Uika'iwat eti'atuky'e yn na'yn o yne ui'auka haria e. Waure wo ereine'en ui'auka hap kai e haty wo hawyi ipyhu tek'e hawyi iku'uro ra'yn toket sese.

8 ¹Mekewat e'at turan kurum iwasu Sauru timoma teran yne Iesui mohey haria tawa Ierusalēi totiarā. Toi'atusaty'i saty'i kahato Aika'iwat emiit'in yne. Mi'i hawyi i'atuehaky'e'i kahato itote imohey haria. Mi'i pote te'eropopy kahato pya tawa Ierusalēi kaipyi Sauru piat ta'atu'atu'uka hap pupi. Mi'i hawyi te'eruwesytpok kahato aikope aikope waku hap kape kat etawa hit kape kat etawa wato kape tuwat tuwat. Irania'in tuwat yi Samaria kape ma'ato iranā'in tuwat yi Iuteu kape. Ma'ato Iesui saipepiaria 12 ok takaria yt te'eropopy hin i tawa Ierusalēi pyi. ²Mi'i hawyi Iesui mohey haria koro ko'i tuwat ta'atuwy Etewāu piit syp hamo. Ta'atu'asyp turan paa i'atu'e kahato iky'e haype. Ta'atusyp hawyi te'eruwak kahato itote iky'e kahato haria pote.

³Mi'i hap e'at pe i'atu'akag Sauru timoma kahato Iesui mohey haria tawa Ierusalēi miaria. Mi'i pote yne i'atu'yat puo teke teke toi'atumoma teran haype. Ihainia'in i'ewyte haryporia'in toi'atuherep'i herep'i yi upi hawyi toi'atupyhyp wo'opyhik hawe. Mi'i tet pupi iranā'in Iesui mohey haria te'eruwesytpok kahato tawa Ierusalēi kaipyi te'eruweno'ē.

Wiripi Tawa Samaria Pe Tohenoi Iesui Etiat

⁴Mi'i hawyi ma'ato kat etawa pe kat etama pe aikope aikope te'eropyhu'at hap tote ta'atu'atusytpok kahato sehay wakuat yne Iesui etiāt. ⁵Mi'i hawyi mekewat 7 ok takat Wiripi toto yi Samaria kape. Mi'i hawyi itote topotmu'e tehay wo -Iesui ti Tupana Mi'airo Aiporekuat nuat e. ⁶Mi'i hawyi Wiripi po puo Tupana timoherep kahato itotiarā pe tesaika hap. Iwato kahato toimoherep wakuap ko'i yt miit minug kuap i hap ewy tutunug Wiripi po wo. Mi'i pote yi Samaria piaria te'eraha'at kahato i'ewyte te'eruwānetup kahato hawyi -Uhyt mimi koitywy uruimohey ra'yn Iesui ti rat Tupana Sa'yru i'atu'e. Pywo ti rat emienoi Wiripi i'atu'e. ⁷Mi'i pote Iesui ti'atusopo kahato ahiagnia yi Samaria ywania piit pyi Wiripi po wo. Toi'atusopo turan kak i'atu'e kak i'atu'e ahiagnia. Ikag mot'i rakaria toi'atumoehāite kahato. Yt hewry kuap i rakaria toi'atumoewry i ra'yn. Ipiit heg nakaria toi'atupiit moperup'i i ra'yn. ⁸Mi'i pote yi Samaria totiarā -Waku sakpo waku sakpo En Tupana i'atu'e ta'atuehay wepiit kahato popuo.

⁹Waku kahato yi Samaria tote wen ma'ato toine'en itote wētup ok paini Simau e hap het rikat. Mi'i ti tomikuap ewy inug topo wo yt pywo piat i. Toimoherep kat ko'i kat ko'i miit'in atumoperup'i hap katupono toiky'esat topo pe yne miit'in haype itotiarā tomohey hap toiky'esat. Mi'i pote to'e -Pywo ti rat Tupana mipo'oro ahepaini wuat e Simau miit'in ma'at

hamo. ¹⁰-Uito ti po'og po'og torannia kai e Simau itotiaria pe. Mio tā to'e pote i'atupap kahato paini koro upi -Pywo ti rat paini Simau ni Tupana misepap nug kuap hat sese i'atu'e tu'isaria itotiaria. ¹¹Meremo topo wuat tominug ko'i wo paini ti'atumoperup'i yne tawa piaria yi Samaria piaria. Ma'ato topo wo meremo hap wywo toi'atuma'at kahato miit'in tominug yt pywo piat i hamo. ¹²Mekewat e'at pe put'ok e Wiripi itote yi Samaria tote Iesui moherep i'atuepiat hamo are. Mi'i hawyi tohenoi henoï aikotã miit'in tunug Ta'atuporekuat no Tupana hap ko'i tohenoi -Ta'i Tupana tipo'oro ra'yn wyti Aiporekuat sese uiwyrria'in e. Iesui ti Tupana Mi'airo Ahehakyera'at hanuat e. Pyno -Woromohey En Iesui ewei'e ro hawyi atiky'esat En Iesui Uipotypot no ewei'e ro mesup uhyt'i'in mana'in e Wiripi yi Samaria totiaria pe. Mio tā e hawyi te'eruwehik ta'yn Wiripi mienoi Iesui etiat ete. Mi'i hawyi ta'atumohey ra'yn Wiripi mienoi Iesui etiat. Waku mi'i hawyi toi'atuset'ok ta'yn mi'iria itotiaria haryporia'in ihainia'in y'y wo Iesui set upi. -Woroho'oset'ok Iesui mohey haria y'y wo e Wiripi i'atuepe.

¹³Mi'i hawyi mekewat paini Simau timohey ran hawyi tuweset'ok ta'yn mi'i y'y wo. Mi'i hawyi toto ra'yn Wiripi upi katupono toiky'esat Wiripi esaika hap ewy -Atiky'esat Wiripi esaika hap ewy e. Wiripi ewywuat areine'en hawyi mono paini koro wo areine'en aru Wiripi ewy e Simau tuwepe. Mi'i hawyi ipap kahato Wiripi upi. Ta'akasa teran iminug ko'i yt miit'in minug ewywuat i hap ko'i kape. -Aikotã som tutunug e tuwanetup hawe paini.

Peteru Hawyi Iuwãu Samaria Piaria I'atumu'e Hamo

¹⁴Mi'i hawyi meïüran Iesui potmu'eria 12 ok takaria tikupap ta'yn aikotã yi Samaria piaria Tupana ehay upi ra'yn te'eropyhu'at hap. Mi'i hawyi ta'atupo'oro ra'yn uhyt Peteru uhyt Iuwãu ikuap hamo. ¹⁵Peteru Iuwãu put'ok ta'atu'e hawyi ta'atuhëtup Tupana kape Topa'ãu Wakuat ium Samaria ywania piat hamuat ta'atuhëtup. ¹⁶Katupono sa'awy'i Wiripi ti'atuset'ok y'y wo Iesui mohey haria itotiaria wen ma'ato Topa'ãu Wakuat Tupana yt tum i te mekewat ywania pe. ¹⁷Mi'i pote Peteru Iuwãu te'eruweponug Iesui mohey haria pakup i ko'i ete hawyi -Tupana i'atu'e etum no Epa'ãu Wakuat Esa'yru mohey pakup i haria pe i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atusat ra'yn hawyi i'atukai kahato ra'yn Tupana Pa'ãu Wakuat. ¹⁸Mi'i hawyi paini Simau tikupap ta'yn hawyi -Are paï atiky'esat kahato Peteru Iuwãu esaika hap e. Pyno aru atiky'i'at hawyi atum aru Ipa'ãu uhehiit'in me e tuwepe tuwanetup hawe. Mi'i hawyi to'e -Mehin Peteru e atiky'esat etum uhepe esaika hap Ma'ãu ium kuap uhepiat hamuat e. Etum na'yn uhepe hawyi ti aru sa'up atum iwato kahato epe e. ¹⁹Waku kahato areine'en e'ewy mehin katupono mi'i hawyi atum kuap Ipa'ãu uhepiat iky'esat haria pe e'ewy e paini. I'ewyte atiky'esat ewat esaika

hap Tupana ewywuat. Mi'i pote atum neran e'ewy Ma'ãu uimiky'esat ewywuat nug haria pe. Pyno etum no uhepe esaika hap hawyi uito wy atum kahato ha'up epe e Peteru pe. ²⁰Ma'ato Peteru tiwesat -Uhyt e uiwanetup hawe ti aria koro wuat'i e'at piat hap kapiat en e. Esa'up uato hap yt kan hamo i Tupana miium kyiat hamo e. Waku Tupana tipo'oro esa'up uato aria koro kape ewywo e. Yt naku i rat erewanetup paini e katupono yne Tupana miium ko'i yt kat sa'up i yt uwe i ikyiat kuap e. Yt naku i -Atikyiat teran Tupana miium e. ²¹Ewanetup hap ti yt Tupana kape hin i e. Yt eh pap hin i uruwywo epotpap hap e. ²²Pyno ehētup to po'og yn na'yn uruka'iwat pe -Atoiat yne teran uiminug sa'ag ko'i hawyi koitywy woromohey En yn uehakyera'at hamo ere ro uruka'iwat Iesui pe katupono ti mi'i yn ipotput'ok e emowanetup kahu hamo emowe'eg hap nug hamo paini e. ²³Mi'i yn emohāpyk kuap e. Yt ikahu hin i wyti ewanetup hap e. Yt ehay se hin i wyti mio tã ere e. Ahiag po pe sese wyti ereine'en e i'ewyite eminug yt naku i hap eko po pe wyti ereine'en ne en e Peteru paini Simau me. ²⁴Mi'i hawyi paini paa e kahato hawyi to'e haty wo Peteru pe -Ehētup to Tupana pe uehakyera'at hamo mehin e. Yt atiky'esat i kahato e'e hap ewy topyhu'at uhete Tupana kaipyi e paini Simau Peteru pe.

²⁵Mi'i hawyi Peteru Iuwãu ti'atumu'e kahato itotiaría tawa Samaria totiaría yne Iesui mienoi nug hamuat hap ete. Mi'i hawyi te'era'aipok tawa Ierusarēi kape ma'ato muap upi ta'atuhenoí henoi yne ra'yn tawa Ierusarēi kape muap upiaría tawa hit upi ta'atuhenoí yi Samaria piaria pe ta'atuhenoí.

Wētup Ok Etiopia Kaipywiat Wiripi Tipuētí

²⁶Mekewat e'at pe Tupana tipo'oro temiit atipy kaipywiat Wiripi kape tehay enoi hamo. -Ereto ro meĩüpepyi Wiripi e Tupana. Ereto ro yi Samaria pyi aat posak pe mekewat yahig muat muap upi tawa Ierusarēi pywiat tawa Kasa kapiat upi e Tupana mipo'oro Wiripi pe. ²⁷Mi'i hawyi toto ra'yn yahig koro kape Wiripi Tupana e hap ewy. Mi'i hawyi itote teha'at hawyi ta'akasa mekewat muap upi yi Etiopia potypot haryporia kawiat mana Kantasi emiit'in akag potpo'oro kape. Mi'i ti yi totiat yara piat kape ta'akasa ta'aipok ta'yn tawa Ierusarēi myi tetama Etiopia kape. Mi'i tote sa'awy'i te Ierusarēi kape toto hawyi totomotypot itote Tupana. Waku yne hawyi ta'aipok tetama kape i ra'yn. Mi'i miit topyhu'at Etiopia piat haryporia kawiat morekuat Kantasi ekare'en i'ewyite tetineiru yne ipo piat hat. Morekuat Kantasi ekat yne apykok hanuat topyhu'at. ²⁸Mi'i hawyi mekewat yara puo tuwemu'e aat Tupana miwan ete. Isaiá miwan ete tuwemu'e toimowēpap apyk pe pykai ihũ Kawaru ko'i he'yara heroto yi upi hetama Etiopia kape. ²⁹Mi'i howawiat Wiripi eha'at turan Tupana to'e -Ereto ro Wiripi. Ereput ro mekewat yara upi e. ³⁰Mio tã e hawyi pun'e

ra'yn hupi Wiripi. Mi'i hawyi put'ok e mekewat miit morekuat powyro hat ete. Mi'i turan mekewat miit tomowēpap ta'yn Tupana ehay moherep hat Isaia miwan. Wiripi tikuap hawyi tuwēpowat -Etikuap apo kat e kat e tohenoi iwan me mehin e. ³¹Mi'i pote toiwesat -Yt rat uhyt e. Yt uwe i rat uimu'e mi'i pote rat yt atikuap kuap i rat e ma'ato uimu'e pote ti ren meremo atikuap e. Mio tā to'e hawyi -Pyno ereke ro uhyt era'apyk to meiūpe ui'yatype e. ³²Sa'awy'i wuat Tupana mienoi Isaia piat ete tuwemu'e kahato. Mio tā e Isaia -Aikotā aihū Uweiria toto to'auka hamo hawyi yt tu'uka hin i to'auka haria wywo e. Mi'i hap ewy wyti aru Uimipo'oro toto to'auka hamo e. I'ewyte aikotā aihū mepyt yt ihay hin i wahap'ok hap e'at pe hap ewy ti aru Uimipo'oro yt waī'e i toho'opot hap e'at pe e. ³³I'ywania yt timotypot hin i Uimipo'oro hawyi yt kat hamo i ta'atu'auka sa'ag e. Ta'atuwat ta'atuminug yt ikahu i pote yt ta'atuky'esat i henoi hap. Mi'i pote sa'ag kahato ta'atumohit e. Yt hāpyk hin i morekuaria titek Uimipo'oro e. Yt naku i kahato aru i'auka haria te'eropyhu'at wuat'i e'at pe e Tupana e Isaia pe Isaia 53.7-8 kaipyi toimowēpap. ³⁴Mi'i hawyi apo e Wiripi pe -Pyno Isaia henoi tuwetiat apo sio wētup ok etiat tohenoi yian mete e. ³⁵Mi'i hawyi Wiripi tiwesat topy'a pyi -Ta'i yt tuwetiat i wyti tohenoi ma'ato Tupana Mipo'oro Ahehakyera'at hat Iesui etiat wyti Tupana ehay moherep hat Isaia henoi sa'awy'i ahepe yianme miwan me e Wiripi. Mi'i hawyi toimoherep yne mekewat miwan me Iesui etiat mekewat morekuat emiit pe. ³⁶Mi'i hawyi put'ok i'atu'e y'y ete. Mi'i hawyi Morekuat powyro hat to'e -Meiko y'y uhyt waku apo uhēt'ok en meikowat y'y pe e Wiripi pe. ³⁷Mio tā e pote -Ta'i mehin e pywo etomohey Iesui toine'en Ehakyera'at hat epy'a pe pote ti waku woroset'ok e. Mi'i hawyi toiwesat -Uhyt e pywo ti rat atomohey sakpo'e Iesui ti Aiporekuat nuat Tupana Mipo'oro e. Mi'i Miit ti Tupana Sa'yru sese atomohey kahato mehin e Wiripi pe. -Pyno waku e Wiripi. ³⁸Mi'i hawyi morekuat emiit akag to'e temiit'in me -Ewemopyhu'at ro meremo uhe'yara mesuwe yēpeke muap tote e. Mi'i hawyi yara yi totiat pyi tuweno'ē y'y kape. Mi'i hawyi tuwehyt'ok y'y pe. Mi'i hawyi Wiripi het'ok ta'yn mi'i. ³⁹Mi'i hawyi tuweno'ē y'y pyi hawyi yt tuwekuap i ra'yn Wiripi katupono Tupana Pa'āu tioto ra'yn meremo itote pyi hawyi yt uwe i ra'yn yahig note Wiripi. Mi'i hawyi morekuat emiit toto ra'yn tetama kape iwepiit kahato ra'yn tuwehum kahato ra'yn Tupana ete. ⁴⁰Mi'i turan Wiripi tuwemoherep i ra'yn tawa Asutu pe. Mi'i hawyi tawa Asutu piaria toi'atumu'e kahato Iesui ete. Mi'i hap totepyi toto i ra'yn Sesareia kape ma'ato toto turan yne tawa hit upi toi'atumu'e yne muap upi tokosap mo.

Sauru Tipuēti Ra'yn Tupana

Iesui Potmu'eria 22.4-11; 26.13-18 Piat Ewy

9 ¹ Mekewat e'at pe mekewat Sauru e hap het rakat toine'en Ierusarēi me. Mi'i ti ipy'ahak kahato po'og Iesui mohey haria ete -Ati'atu'uka

yne Iesui emiit'in e Sauru topy'a pe. Ati'atumoma torannia eipe e haty wo ipotmu'eria pe. Eimoma hap yn atiky'esat e. Mi'i haype toto ra'yn pa'i koro kape Ierusarēi miat kape. ²Mi'i hawyi to'e pa'i koro pe -Uipo'oro ro en tawa Tamaku kape katupono atiky'esat kahato atikat teran mekewat wētup muap mohey haria itotiaria e. Ta'i ihania'in i'ewyete haryporia'in imohey haria ati'atupytyk pytyk teran hawyi ti ateropo'ok teran meikowo ewowi Ierusarēi kape i'atu'apiheg hamo e. Mi'i tupono ti emiwan atiky'esat ekaipyi uipo'oro epiat hap mi'i hap nug hamo mehin e Sauru pa'i koro pe. Mi'i hawyi tutum Sauru pe mekewat ipo'oro hap miwan etiat. Mio tā to'e -Tawa Tamaku piaria luteuria pa'i ko'i e ewetunug no yne Sauru miky'esat ko'i ewy e miwan me. ³Mi'i hawyi Sauru toto tawa Tamaku kape yi upi. Mi'i hawyi porap put'ok e tawa Tamaku tote turan meremo put'ok e Sauru ete ariāty hētyhot kahato rakat. Mi'i hawyi hētyhot py'asetpe toine'en. ⁴Mi'i pote Sauru ta'at yi tote hawyi toikuap sehay -Sauru Sauru e kat hamo ten uhaty'i haty'i en e. ⁵Mi'i pote toiwesat -Uweī En Mehin e. Mi'i hawyi -Uito rat Emisaty'i saty'i sese Iesui e toiwesat. ⁶-Sauru e epoī'am no hawyi ereto ro tawa Tamaku kape. Itote ti aru etikuap ta'yn aikotā waku etunug hamuat hap e Iesui. ⁷Itote ti Sauru wyria'in ikuap ta'yn wy atipy kaipywiat sehay ma'ato ihay rakat yt te'era'akasa i. Mi'i pote yt kat i'atu'e kuap i ra'yn. Mi'i hawyi Sauru i'ape'ok'am yi totepyi hawyi mehit'e wen ma'ato yt ta'akasa i ra'yn yt kat i heremo. ⁸Mi'i hawyi ta'atuky'esat ereto ra'yn muap upi tawa Tamaku kape yt ihapytig i pote. ⁹Itote myē'lym e'at yt kat i ta'akasa. Yt kat i tutu'u teran yt te'y'u i wyti Sauru.

Anania Put'ok E Sauru Ewowi

¹⁰Mi'i hawyi tawa Tamaku pe wētup ok Iesui emiit toine'en Anania e hap het rakat. ¹¹Mi'i pe imu'etu Iesui to'e -Anania ereine'en apo e. Mi'i pote -Ta'i areine'en Uika'iwat e. -Pyno epoī'am no katupono woropo'oro teran luta yat kape mekewat muap hāpyk takat rotiat yat kape e. Put'ok ere luta yat piat hawyi ti aru etikat Sauru e hap het rakat tawa Tasu piat wemotag hat. ¹²Katupono tohētup ta'yn mesup uhowowi e. Mio Sauru ta'akasa ra'yn tomu'etu ewowi Anania e. Pyno ereke to'yat piat hamuat hap kape ta'akasa ra'yn tomu'etu e. Epo wuat tomoehapytig hamuat hap toikuap ta'yn tomu'etu e Anania pe. ¹³Mi'i hawyi Anania tiwesat -Uika'iwat e uruikuap kahato ti mekewat miit e. Ta'i yt naku i kahato ti mekewat Sauru e. Ta'i irania'in henoī kahato uhepe mekewat miit etiat -Mi'i miit wyti Iesui mohey haria tawa Ierusarēi miaria mosaty'i saty'i hat sese wyti i'atu'e. ¹⁴Mesup ta'yn wyti tuut urupo'i po'i hamo Uhyt e. Ta'i pa'i kororia mipo'oro ti Sauru urupyhik hanuat e Anania. ¹⁵Mi'i hawyi Iesui to'e -Ta'i atikuap ta'yn wen ma'ato ereto ro Sauru kape katupono uipo piat ra'yn wyti mi'i. Uimi'airo sese ra'yn mi'i e. Ta'i

atipo'oro wyti aru Sauru wuat'i ywania kape uhenoi hamo e. Morekuaria piat uimoherep hamo wyti aru atipo'oro Sauru e. Isareu ywania pe i'ewyte irania'in ywania pe ti aru atipo'oro mi'i miit e. ¹⁶Ma'ato ti aru uimoherep turan aikope aikope toto hap tote toho'opot kahato aru uhetiati uhelay enoi hap upi e. Yt tuwemoti hin i ti aru uhēt moherep miit'in miat turan e. Mi'i pote ti aru toho'opot kahato uimoherep wuat'i ywania puo turan e. Ho'opot kahato hap wyti aru atomoherep Sauru pe e Iesui Anania pe. ¹⁷Mi'i hawyi toto ra'yn Anania Sauru kape Tupana piat topo'oro hap ewy. Put'ok to'e hawyi Anania tuweponug hawyi to'e -Uiwy'ok Sauru e Aika'iwat Koro Iesui uipo'oro mesup emoehāite hamo e. Ga'atpo tuwemoherep epe muap upi e. Mi'i Miit uipo'oro mesup katupono toiky'esat kahato ehapytig sese hap i'ewyte tutum neran epe Topa'āu Wakuat yn e Sauru pe Anania. ¹⁸Mio tā e hawyi hewo ra'yn pira pe ewywuāt Sauru eha pyi hawyi ihapytig i ra'yn hawyi i'ape'ok'am na'yn hawyi Anania het'ok ta'yn y'ly wo. ¹⁹Mi'i hawyi ti Sauru tenuk i ra'yn. Waku hawyi hesaika i ra'yn.

Mi'i hawyi Sauru toine'en mot'i Iesui mohey haria wywo tawa Tamaku pe. ²⁰Mi'i hawyi itote tohenoi kahato haty wo -Iesui ti Tupana Sa'yru sese e to'ywania luteuria pe ta'atuwo'omu'e hawe Tupana motypot yat pe. ²¹Mio tā e pote te'ero'e to'ope -Iesui mohey haria atuuka hat ra'yn apo meü i'atu'e. Pa'i kororia mipo'oro Iesui mohey haria po'i po'i hanuat apo meü miit i'atu'e i'ywania to'ope. ²²Ma'ato Sauru henoi po'og ne'i wakuap. Toi'atumoperup'i tehay wo tawa Tamaku piaria -Pywo pe ti Iesui ti Tupana Mipo'oro Miit'in Porekuat nuat e. ²³Toi'atumu'e kahato aat ka'ap pote -Wai'i'atu'e ma'ato toi'atumu'e te hawyi -To'iro wati'auka Sauru i'atu'e. To'iro watimopo'inik ihay sa'ag i'atu'e to'ope luteuria. ²⁴Ma'ato Sauru tikuap ta'yn i'atu'e hap tetiat to'auka irane hap. Mi'i hawyi topopy teran tawa Tamaku pyi wen ma'ato surara'in tipyhyp ta'yn mekewat oken'ypy wato i'auka hamo. ²⁵Ma'ato wāty m na'yn hawyi Iesui mohey haria tipowyro ra'yn iwētem hap ete yrysakag wato pe. Ta'atumo'apyk ta'yn yi kape haity pe tawa ekurara ywaiti rakat sakpo ta'atuenotem na'yn Sauru yi kape.

²⁶Tawa sakpo hawyi topopy ra'yn Sauru tawa Ierusalēi kape. Put'ok e Sauru tawa Ierusalēi note hawyi toto teran Iesui mohey haria wywo ma'ato yt te'eruwēhik teran hin i Sauru ete kat pote te'eroken'ē ipupi katupono yt ta'atumohey i te Iesui mohey hatno toine'en hap pote. ²⁷Ma'ato mekewat mehin Panape tipowyro kahato Sauru. Mi'i hawyi motpo'ororia 12 ok takaria kape totiotō Pauru imohey Iesui etiat hap enoi hamo. Mi'i hawyi Panape to'e i'atuepe -Aika'iwat Iesui ti tuwemoherep ta'yn Sauru pe tawa Tamaku kapiat muap tote e Panape. Mi'i tote ti ta'akasa ra'yn Aipotypot Iesui kape e. Mi'i hawyi ti ai'ewy ra'yn toimohey Iesui e. Pywo ti rat Iesui mohey hat sese wo mio Sauru e.

Ta'i tohenoi kahato ra'yn Iesui tawa Tamaku piaria pe e Panape. ²⁸Mi'i hawyi motpo'ororia 12 ok takaria -Waku kahato i'atu'e. Mi'i hawyi Sauru topyhu'at i'atuwywo ra'yn. Mi'i hawyi hewyry kahato i'atuwywo ra'yn tawa Ierusarēi me. Karapeĩ tuwat Ierusarēi myi hawyi Sauru toto i'atuwywo i'atuwyry hap upi Iesui ehay moherep hamo. ²⁹Mi'i hawyi Sauru tomoherep kahato ra'yn tehay wakuat Iesui etiat yne miit'in me. Yt uwe pupi i ra'yn token'ē -Tupana Mipo'oro Ahehakyera'at hat ti Iesui e torannia pe Sauru.

Mi'i hawyi itote Sauru henoĩ kahato itotiarĩa Kereku pusu kuap harĩa pe. I'ewyte yne Iesui etiat tohenoi aat ka'ap kahato. Yt ipo hep hin i. Mi'i hawyi apo apo i'atu'e Sauru pe i'atumikuap oktan niatpo sese sehay wen ma'ato waku pe yne toi'atuwesat. Mi'i hawyi tu'uka kahato teran ta'atuehay wo. -Pyno waku wati'auka mekewat Sauru i'atu'e to'ope. ³⁰Mi'i hawyi Iesui potmu'eria tikuap ta'yn Sauru auka teran itotiarĩa piat hap. Mi'i hawyi Sauru ta'atuereito ra'yn wētup tawa kape mekewat tawa Sesareia kape i ra'yn. Mi'i hawyi tawa Sesareia pyi ta'atupo'oro mehin Sauru y'y wato sakpo ra'yn tetawa Tasu e hap kape i ra'yn yara puo. ³¹Mi'i hawyi Iesui mohey harĩa waku pe i ra'yn tukupte'en tawa Iuteia Karireia hawyi Samaria pe katupono i'atusaty'i saty'i harĩa i'atu'uka teran harĩa i'atupohep porap'i pote. Waku i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi te'eruwemoesaika kahato ra'yn Iesui mohey hawe. I'atuwepiit ra'yn. Mi'i hawyi yt uwe pupi i te'eroken'ē.

³²Mekewat e'at pe Peteru hewyry i ra'yn yne tawa puo Iesui mohey harĩa pakup i rakaria Tupana mimowakuaria miit'in upi ikuap hamo. Meiūran put'ok to'e tawa Irita pe. Mi'i tote toine'en Iesui mohey harĩa wywo. ³³Mi'i hawyi itote Peteru tipuēti Eneia e hap het rakat 8 i'aman mot pe toine'en yni pe aat ka'ap yt hewyry kuap i rakat pote. ³⁴Mi'i hawyi to'e Peteru tope -Mehin Eneia e Aiporekuat Iesui ti emopoĩ'am na'yn mehin e. Pyno epoĩ'am no uhyt hawyi eti'okpo'i ro e'yni hawyi ewyry ro e Peteru tope. Mio tā e hawyi meremo ipoĩ'am. ³⁵Karapeĩ tawa Irita piaria i'ewyte Tawa Saruna piaria te'era'akasa Iesui mimopoĩ'am kape hawyi te'eruwemorem kahato Aika'iwat kape. Te'eruwat ra'yn ta'atuetupanaria kaipyi.

³⁶Mi'i hawyi tawa Iope pe wētup ok haryporia Iesui miky'esat nug hat toine'en. Mi'i ti mana Turaka e hap het rakat. Mi'i haryporia inug waku kahato aat ka'ap. Toi'atupowyro kahato miit'in miwaure ko'i. Toi'atupoi hesy'at rakaria. Iwese kahato hap toimoherep yne ihaky'e'i rakaria pe. Toi'atupowyro hatek takaria. Tekare'en ahyt toimo'ē yt hekat i rakaria pe. Wētup het Tapita i'atu'e Kereku pusu kuap harĩa. ³⁷Ma'ato mekewat e'at i'ahuu kahato ra'yn hawyi mana Turaka iku'uro ra'yn. Mi'i hawyi wētup ok 10 i'okpuk hawyi akipy ywaiti tote ta'atupag iku'uro rakat. ³⁸Mi'i hawyi Iesui potmu'eria tawa Iope totiarĩa tikuap ta'yn Peteru

ieine'en tawa Irita piat hap. Tawa Irita yt pya hin i tawa Iope kaipyi toine'en. Mi'i pote ipotmu'eria tipo'oro ihainia typy ok Peteru kat hamo meremo. Ta'atupuēti hawyi -To'iro tawa Iope kape meremo Peteru i'atu'e. Mi'i pote meremo toto ra'yn i'atuwywo. ³⁹Mi'i hawyi put'ok e ra'yn itote hawyi Peteru ta'atuera'am akipy ywaitiat kape. Itote hiwu ko'i te'eruwak kahato ta'atupowyro hat mana Tapita iku'uro hap haty kahato i'atuete pote. Mi'i hawyi hiwu ko'i timoherep Peteru pe iku'uro rakat minug sokpe ko'i mana Tapita miium i'atuepiat sa'awy'i wuat ko'i -Mimi i'atu'e mi'i tã mana Tapita tum tominug sokpe uruepe sa'awy'i uruehaky'e'i pote i'atu'e ta'atuwak popuo. ⁴⁰Mi'i hawyi Peteru to'e i'atuepe -Mana'in pywo ti rat atikuap ta'yn e. Pyno uhehay teran Tupana wywo e. Pyno ui'atoiat mesuwe porap'i e. Tuwat hiwu ko'i itote pyi hawyi Peteru tuwepÿ'ātutuk hawyi to'e -Iesui e timoieine'en i ro mana Tapita e. Mi'i hawyi tuwemorem i'okpuk takat kape hawyi to'e -Mana Tapita epoi'am no gu'uro pyi e. Mi'i hawyi mehit'e ra'yn mana Tapita hawyi teha'at ra'yn Peteru kape. Mi'i hawyi mana Tapita tuwe'āpe'ok'am na'yn te'yni pyi. ⁴¹Mi'i hawyi Peteru tat mana Tapita ipo ete hawyi toimopoī'am na'yn he'yni pyi. Mi'i hawyi ta'am na'yn. Mi'i hawyi Peteru ti'atukay kay imohey haria itotiarua i'ewyte hiwu ko'i. Put'ok i'atu'e hawyi toimoherep mana Tapita i'atuepe. ⁴²Meiūran mekewat sehay yne Iope piaria tikuap Iesui piat mana Tapita moieine'en pakup i ra'yn hap hawyi ti ta'atumohey kahato ra'yn Aipotypot Iesui. ⁴³Mi'i hawyi Peteru topyhu'at pot'i tawa Iope pe towy'ok Simau yat pe mekewat miat atukāã hat yat pe toine'en.

Kuneriū Sehay Toipo'oro Peteru Kape

10 ¹Mekewat e'at pe toine'en tawa Sesareia pe wētup ok surara'in akag Kuneriū e hap het rakat. Typy'i kahato iwat hesurara'in. Mekewat Itaria ywania esurara'in akag wo toine'en tawa Sesareia pe. ²Surara koro Kuneriū ti waku nug kahato hat toine'en i'ewyte topy'a pywiat Tupana mohey hat sese toine'en. Yne i'yat piaria imepyt'in ihary'i Tupana mohey haria tukupte'en itote. Surara Kuneriū timo'ē kahato tekat ko'i Iuteu ywania ihaky'e'i rakaria pe. Ihay kahato aat ka'ap Tupana wywo topy'a pyi mi'i miit. ³Wētup e'at pe surara Kuneriū topotpap kahu ra'yn hawyi wātym'i kape ta'akasa ra'yn tomu'etu Tupana mipo'oro atipy kaipywiat hap kape. Mi'i hawyi atipy kaipywiat suut hat to'e -Surara Kuneriū ereine'en apo e. ⁴Mi'i pote Kuneriū gyt'e hawyi teha'at kahato ra'yn Tupana mipo'oro atipy kaipywiat kape hawyi toiwesat -Areine'en meiūpe Uika'iwat e. Kat e hap som Tupana tiky'esat atunug hap e. Mi'i pote mekewat atipy kaipywiat tiwesat -Mehin e pywo ti rat ehay tewowiat hap kape ti Tupana tuwehum kahato e. I'ewyte emimo'ē ihaky'e'i rakaria powyro hap ko'i Tupana mowepiit kahato hap topyhu'at mehin e. Tuwehum kahato tomotypot hap eminug ko'i ete mehin e. ⁵Mi'i

tupono toiky'esat etipo'oro epotpo'ororia tawa Iope kape hap e. Mi'i totepyi toiky'esat eti'atukay kay temiit'in Simau Peteru ewowi mehin e. ⁶Hemiit Peteru ti toine'en wētup ok Simau yat pe y'y Ukyt Koro hy ēpekiat ieine'en hat yat pe e. Miat pe mokā'ā nug hat yat pe toine'en mekewat y'y wato ēpekiat tote e. Pyno etikay kay ro mekewat Peteru ewewowi mehin emu'e hamo katupono Tupana tiky'esat etunug hap e atipy piat surara akag Kuneriu pe. ⁷Mio tā to'e hawyi ta'aipok i ra'yn atipy kape. Mi'i hawyi surara akag Kuneriu tikay kay tuwewawi typy ok temiit'in sese i'ewyete temiit sese surara kawiat Tupana mohey kahato hat toikay kay. ⁸Toi'atukay kay tuwewawi temiit'in sese myē'lym ok hawyi toimoherep tomu'etu wuat i'atuepe. Mi'i hawyi -Pyno muki'ite woroho'opo'oro tawa Iope kape mekewat Peteru kat hamo e i'atuepe.

Peteru Mu'etu Hap Etiat

⁹Ihat'ok hawyi tuwat ra'yn Peteru kat hamo. Atposake porap turan put'ok i'atu'e ra'yn mekewat y'y wato ēpekiat yt pya hin i mekewat Simau yat ete. Mi'i turan Peteru ta'am na'yn getap akipy ywaiti rakat rote Tupana wywuwat tehay hamo e. ¹⁰Mi'i tote hesy'at kahato Peteru tomi'u nug Simau miat turan. Mi'i hawyi tomu'etu wuat ewy ta'akasa. Mi'i turan teha'at atipy kape. ¹¹Mi'i hawyi ta'akasa ika'a atipy pe oken'ypy ewywuwat. Mi'i puo mysop iwato rakat ikytsig nakat ewywuwat ta'akasa ika'a pyi ta'apyk yi kape hap ta'akasa 4 haity i'apy etiat rakat ta'akasa. ¹²Mi'i mysop kytsig muo Peteru ta'akasa kat ko'i kat ko'i mi'u pu'i ko'i yt naku i to'ywania mi'u wuat rakat kape ta'akasa. Mo'i ko'i uruwu ko'i ga'apy piat ipyt etiat hewyry rakat ko'i yt naku i luteuria mi'u wuat rakat ko'i kape ta'akasa tomu'etu. ¹³I'ewyete toikuap sehay atipy kaipyi -Peteru e epo'am no hawyi eti'atu'uka ro meimewat mi'u emi'u wo mehin e. Ehu'u ro uimium emi'u wuat mi'u pu'i e. ¹⁴Ma'ato Peteru tiwesat -Yt naku i rat mi'i ewywuwat uimi'u pu'i Uika'iwat e katupono meimewat ipu'i yt naku i aimi'u wo aito luteuria ywania pote Mehin e. Ta'i uimotag hap upi mesup te yt karāpe i mi'i tā meimewat mi'u pu'i ewywuwat atu'u paī Uhyt e. Yt naku i mi'i aimi'u wo e. ¹⁵Mi'i hawyi toikuap pakup i sehay atipy kaipywiat -Waī mio tā ere tei'o e katupono kat ko'i kat ko'i pu'i Tupana ti'atumowaku kahato mi'i pote waku kahato yne aimi'u wo e. ¹⁶Myē'lym mo ta'akasa tomu'etu wuat ewywuwat hawyi ta'aipok i ra'yn mekewat sokpe kawiat miat eiam.

Peteru'in Put'ok I'atu'e Tawa Sesarua Pe

¹⁷Mi'i hawyi Peteru tuwanetup kahato -Kat e hap som Tupana to'e teran uimu'etu e. Kat ko'i som toimoherep teran uhepe e tuwepe tuwanetup kahato hawe. Mi'i turan surara Kuneriu mi'atupo'ororia wētup ywania put'ok i'atu'e ra'yn itote. Ma'ato mi'i ywania wywo yt karāpe i

Iuteuria i'atuehay. ¹⁸Mi'iria oken'yppyke pyi te'eruwatka -Simau Peteru toine'en apo meiupe i'atu'e. ¹⁹Mi'i turan Peteru tuwanetup tumu'etu wuat kape hawyi Tupana Pa'au to'e tope ²⁰-Pyno ereto ro i'atuewowi e. Yt ereken'e tei'o i'atupupi katupono uimipo'ororia yne meimu'ewuaria e Tupana Peteru pe. ²¹Mi'i hawyi Peteru ta'apyk getap akipy ywaitiat kaipyi yi kape. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Uito ti meiu eimikat e. Kat hamo uikat eipe e i'atuepe. ²²Mi'i hawyi ta'atuwesat -Ta'i uruka'iwat Kuneriu urupo'oro ewowi uhyt i'atu'e. Uruka'iwat ti 100 ok surara akag wo ieine'en hat urupo'oro mehin i'atu'e. I'ewyte uru'akag ni Tupana mohey kahato hat toine'en i'atu'e. Toimotypot Etupana yn i'atu'e. Waku kahato urupo'oro hat. Hapyk yn nug wuat'i e'at piat hat uhyt i'atu'e. Yne e'ywania Iuteuria uruetawa totiaria ikuap uruka'iwat Kuneriu ewaku hap i'atu'e. Ga'atpo ti Tupana Pa'au Wakuat ihay kahato uruka'iwat pe -Etikay kay ro uhemiiit Peteru e'yat kape enapin hamo e uru'akag Kuneriu pe i'atu'e. Mi'i pote mesup ti urupo'oro ewowi toiky'lesat ereto tewowiat hap mehin i'atu'e Peteru pe. ²³-Pyno meiupe ro ehewatym hawyi muki'ite waku watuwat eika'iwat yat kape e. Pyno eiwehyt'ok to uhyt'i'in e Peteru meimu'ewat tawa Iope pe. Ihat'ok hawyi toto ra'yn Peteru i'atuupi i'ewyte Iesui potmu'eria tawa Iope piaria irania'in tuwat Peteru upi.

²⁴Wetup e'at pe tuwat hawyi put'ok i'atu'e ra'yn tawa Sesareia pe. Mi'i tote mehin Kuneriu hekatup kahato ra'yn Peteru ihay kuap hamo. Mi'i pote toi'atunug yne kahato to'ywot'in toty'in towyria'in toi'atukay kay Peteru ehay kuap hamo to'yat kape. ²⁵Mi'i hawyi Peteru put'ok e Kuneriu yat e'oken'yppyke hawyi meremo Kuneriu tuwep'y'atutuk howa kape tepiat Peteru motypot hamo ma'ato Peteru timopoi'am ne'i. ²⁶Mi'i hawyi to'e -Wa'i yt uimotypot tei'o Tupana ewy mehin kat pote uito miit kawiat e'ewywuat e. ²⁷Mi'i hawyi i'yat pe Peteru teke to'oehay to'oehay popuo. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ra'yn akipy koro tote hawyi Peteru teha'at hawyi i'atu kahato miit'in tukupte'en itote Itaria ywania. ²⁸Mi'i hawyi Peteru tuwepowat i'atuewowi -Uhyt'i'in mana'in e yt naku i wyti uruto Iuteu ywania irania'in ywania wywo to'oewaku i'atu'e ti urueko enoi haria uruepe e. Ha'awytepyi mio ta i'atu'e uruepe urumu'e haria are wen ma'ato ga'atpo Tupana tomoherep uhepe tehay sese mi'i hap ete. Mio ta to'e -Peteru e yt etimohit rei'o wetup ywania e. Yt naku i ei'ywania yt ere tei'o irania'in ywania pe e uhepe e. Yt Tupana mi'airoria ei'ywania yt ere tei'o wetup ywania pe e Tupana uhepe e. ²⁹Mi'i tupono ti ariot meremo ehewowi mesup eimiky'lesat ewy e. -Yt naku i areto ei'yat kape yt are'e hin i uikay kay haria pe e. Yt urueko ewy i pykai ariot ra'yn mehin'in mana'in e. Ma'ato kat hamo uikay kay hap yt atikuap hin i te e. Pyno ewehenoi ro kan hamo uikay kay meikowo hap e Peteru surara Kuneriu ywania pe. ³⁰Mi'i hawyi Kuneriu tiwesat -Mehin Peteru e ga'atpuo re ga'atpo watym'i uhehay Tupana wywo meiupe ui'yat pe turan ara'akasa

wētup ok miit hesokpe mehit kahato rakat kape e. ³¹Mi'i miit to'e uhepe atipy kaipyi -Kuneri e Tupana tikuap kahato ra'yn ehay tewowiat hap e. Ta'i Tupana tikuap ta'yn ihaky'e'i rakaria piat ekare'en mo'ē hap mehin e. ³²Mi'i pote waku etipo'oro emiit'in tawa Iope kape Tupana emiit Simau Peteru kat hamo e. Mi'i miit toine'en wētup ok Simau y'y wato hy ēpekiait ieine'en hat miat pe mokā'ā hap nug hat yat pe e ti uhepe atipy kaipywiat e. ³³Mi'i hawyi meremo worokay kay uruewawi Tupana miky'esat ewy e. Pywo ti rat waku kahato eriot hap mehin e. Mi'i pote ti urutuwa'atunug kahato meiūpe mesup ehay kuap hamo mehin e. I'ewyte ti uruikuap ta'yn Tupana toine'en meiūpe hap e. Mi'i pote ehenoi ro uruepe aikotā som yne yne imiky'esat ewywuat hap e surara Kuneri Peteru pe.

³⁴Mi'i hawyi Peteru to'e tēhay wo -Mehin'in mana'in e mesup ti atikuap sese ra'yn Tupana wuat'i ywania ky'e hat koro toine'en hap e. Ta'i toi'atuky'e wuat'i miit'in paī e. Sa'awy'i uruto Iuteu ywania Tupana miky'e ko'i tukupte'en hap kape yn arewanetup e ma'ato koitywy atikuap ta'yn aikotā to'o'ewy'ewy toi'atuky'e wuat'i pusu kuap haria topy'a pe uruky'e hap oktan ne hap atikuap ta'yn e Peteru surara Kuneri Itaria ywania pe. ³⁵Ta'i Tupana tuwehum kahato yne tama kaipywiaria tomohey haria ete. Wakuap nug haria ete tuwehum hap atikuap ta'yn e. ³⁶Mesup ta'yn Tupana tipo'oro ra'yn uru'ywania pe temiit Iesui wuat'i ywania ehakjera'at hanuat e Peteru. Koitywy ti Tupana Mipo'oro topyhu'at aipu'ap Tupana kapiat hat e. Mesup mio tā e Tupana wuat'i pe -Koitywy waku ra'yn eweiō'ē uhowowi katupono Uha'yru Iesui tunug na'yn aiwo'opiat wo'owese hap e. Ta'i mesup ti aiwo'oewaku hap tutunug na'yn e. Sa'awy'i te ti uruepe Isareu ywania pe yn mio tā e ma'ato mesup wuat'i ywania pe mio tā e -Uhemiit Iesui ti atunug na'yn Wuat'i Porekuaria Porekuat no e Tupana wuat'i pusu kuap haria pe e Peteru. ³⁷Ta'i eweikuap ta'yn ni yne Iesui tawa Nasare piat ieine'en hat etiat e katupono sa'awy'i yne tawa Iuteu kaipywiaria heno kahato ra'yn heine'en i hap ehepe e. Sa'awy'i ahēt'ok hat Iuwāu het'ok Iesui. Mi'i hawyi Iesui ha'awynug na'yn topotpap hap uruetama Karireia pe e. Mi'i hap etiat yne eweikuap ta'yn e. ³⁸Mi'i tote sa'awy'i Tupana tum na'yn yne tesaika hap. -En ni Uimi'airo miit'in yne Ehakjera'at hanuat e. Mi'i pote woromoieine'en Uipa'āu Wakuat no e Tupana sa'awy'i Iesui tawa Nasare piat pe e. Mi'i hawyi hewyry kahato urumu'e hamo urumoehāite hamo uruwo'oewaku hamo wakuap yn nug hamo ahiagnia yne atusiu hamo katupono Tupana Pa'āu Wakuat toine'en iwywo uhyt'i'in mana'in e Peteru. ³⁹Iesui tawa Nasare kaipywiat kape ti uruta'akasa kahato ra'yn mana'in uhyt'i'in e. Pywo ti Mi'i Miit ehay yne ti uruikuap ta'yn yi Iuteu piaria etama pe tawa Ierusrēi me hewyry hap upi e. Mi'i tote ti ta'atu'auka sa'ag na'yn aria'yp posak ete Tupana emiit e. Yt naku i kahato ti ta'atunug uruwy pe e. ⁴⁰Ma'ato miit'in mi'auka Tupana tomopoī'am i ra'yn gu'uro pyi paī e. Ta'i myēlym e'at toine'en

gu'uro piat hawyi tuwētem i ra'yn Ha'yru e. Ta'i heremo kahato paĩ are katupono tuwētem gu'uro pyi hawyi ti ipiit sese kape ara'akasa yne uito e Peteru. ⁴¹Mi'i Miit Iesui tuwemoherep uruepe e. Uruta'akasa ra'yn urutoria yne imi'airo ko'i sese. Ipiit sa'awy'i wuat ihāite kahato i ra'yn e. Ma'ato ti irania'in yt imohey i haria pe yt tuwemoherep i e. Mi'i pote yt yne i miit'in te'era'akasa Iesui tuwētem hawyi ma'ato uruto ipotmu'eria sese uruta'akasa kahato Iesui piit sese kape e. Urutenuk ta'yn iwywo paĩ. Urutuwesapo'u ra'yn iwywo toine'en i ra'yn hawyi paĩ e Peteru. ⁴²Mana'in mehin'in mio tā e Tupana ahepe mesup -Koitywy atimopyhu'at Uha'yru wuat'i miit'in eropo'ok hanuat e. Uha'yru ewaku hap yn put'ok e uwe waku uwe yt e hap enoi uhepiat hamo e. Uha'yru yn waku wuat'i ywania pat'ok pat'ok hamo sio uhemiiit sese sio yt e hamo e. Katupono meiūran map haria i'ewyite ihāite rakaria te'eropyhu'at Uha'yru po puo irane uimohey haria sese sio yt hap enoi hamo e Tupana e Peteru. Koitywy Tupana urupo'oro ehewowi mehin'in mana'in katupono toikuap teran eipe Tosa'yru mohey haria wo sio yt hap. Mi'i haype Tupana urupo'oro Tosa'yru moherep uruehay wuat hamo ehewowi wētup ywania pe e Peteru. ⁴³Mi'i pote yne tomohey haria minug sa'ag ko'i toipuruk kuap ta'yn aikotā sa'awy'i wuaria Tupana ehay enoi haria mienoi ewy -Atipo'oro aru Iesui Wuat'i Ywania Ehakyera'at hanuat i'atu'e hap ewy e Kuneriu'in me.

Tupana Pa'āu Put'ok E Kuneriu Emiit'in Ete

⁴⁴Mio tā e Peteru turan Tupana Pa'āu Wakuat put'ok e ra'yn ikuap haria pe. ⁴⁵Mi'i hawyi ipotmu'eria Peteru wywo hewyry rakaria luteu ywania te'eruanetup kahato hawyi -Pywo ti rat Tupana tum na'yn Topa'āu Wakuat surara Kuneriu ywania pe yt uru'ywania hin i mi'iria pykai i'atu'e te'eruanetup hawe. ⁴⁶Tupana Pa'āu Wakuat teke hawyi i'atuehay wētup pusu puo. Wētup pusu puo ra'yn Tupana Pa'āu Wakuat kaipyi i'atuehay itotiaria. Mi'i hawyi itotiaria timotypot kahato ra'yn Tupana. ⁴⁷Mi'i hawyi Peteru to'e to'ywania luteuria pe -Ewei'akasa ro aikotā mesup Tupana tum na'yn Topa'āu Wakuat Itaria ywania piat hap e aikotā tutum ahepe sa'awy'i wuat hap ewy mehin'in mana'in e. Mi'i tupono apo waku wati'atuset'ok mi'iria y'y wo sio yt e Peteru to'ywania pe. Mi'i hawyi -Waku i'atu'e. ⁴⁸Mi'i pote Peteru to'e surara Kuneriu'in me -Mesup ta'yn waku woroho'oset'ok Iesui set no uhyt'i'in mana'in e Peteru. Mi'i hawyi toi'atuset'ok Iesui mohey haria. Mi'i hawyi i'atu'e Peteru pe -Eropyhu'at ro meiūpe uruwywo mehin mimi i'atu'e. Mi'i hawyi Peteru toine'en porap'i itote wētup ywania wywo.

Peteru Hanoi Ra'yn Kuneriu'in Iesui Mohey Haria Wo

11 ¹Mi'i hawyi irania'in 12 ok takaria tikuap ta'yn aikotā wētup ywania timohey Tupana ehay Peteru wē pywiat hap. Mi'i hawyi

meremo yne yi Iuteu piaria Iesui mohey haria -Pywo ti rat mesup ta'lyn irania'in ywania Tupana ehay ta'atukuap hawyi Tupana mohey haria te'eropyhu'at i'atu'e. ²Mi'i hawyi ta'aipok Peteru tawa Ierusalēi kape yi Sesareia kaipyi hawyi irania'in Iesui mohey haria Iuteu ywaniaria sese i'atupy'ahak Peteru ete katupono toi'atumu'e ra'yn irania'in ywania pote. ³Put'ok e Peteru hawyi ta'atuewaī kahato -Kat pote som ewyry irania'in ywania wywo uhyt i'atu'e. I'ewyte kat hamo erenuk wētup ywania wywo uhyt i'atu'e Peteru pe. ⁴Mi'i hawyi Peteru henoi kahato tewyry yne ra'yn hap i'atuepe. ⁵Mio tā e toi'atuwesat -Uhyt'i'in mana'in waku kahato Tupana katupono tawa Iope pe toimoherep uhepe tehay. Ga'atpo areine'en tawa Iope piat turan areto uhehay Tupana wywuāt hamo e. Mi'i hawyi itote herewe kahato ara'akasa uimu'etu atipy kaipywiāt sokpe iwato rakat kawiat heiam 4 haity hēpe etiat rakat. Mi'i ta'apyk uhowowi atipy kaipyi saity ko'i upi. Mi'i hap kape ara'akasa uimu'etu. ⁶Mi'i hawyi araha'at hawyi ara'akasa mekewat mysop puo miat topyyt wuat hewyry rakat ko'i. Mi'i ko'i yt naku i yne aimi'u wo aito Iuteu ywania pote. Mi'i hap ko'i kape ara'akasa. Araha'at hawyi itote moī ko'i i'ewyte weita ko'i hawyi uruwu ko'i yt naku i aimi'u wuat rakat ko'i kape ara'akasa. ⁷Mi'i hawyi atikuap sehay -Peteru e epoi'am no hawyi eti'atu'uka ro emi'u wo uimium ko'i hawyi etu'u ro e. ⁸Mi'i hawyi atiwesat -Uika'iwat yt naku i atu'u mi'i ko'i are katupono yt naku i watu'u mi'i aito Iuteu ywania pote e. Yt atiky'esat hin i mi'u pu'i meimuēwat ko'i Uika'iwat are itote uimu'etu. Ta'i yt karāpe i mi'u pu'i yt naku i rakat mi'i atopag uiwē pe are uimu'etu e Peteru. ⁹Mi'i hawyi to'e i uhepe ywaiti pyi sehay -Waku emi'u wo e Tupana epe pote waku etu'u mehin e uhepe e. Yt mi'u i yt ere tei'o Tupana mimowaku ko'i kape e katupono toi'atumowaku ra'yn meimuēwat ko'i e. ¹⁰Mi'i ewywuāt ti ara'akasa myē'ym mo herewe uimu'etu hawyi te'era'aipok i ra'yn miat sa'ag ko'i yt ai'ywania mi'u ewy hin i ko'i e. ¹¹Uimu'etu tokosap hawyi meremo ara'akasa myē'ym ok miit kape oken'ypy tote put'ok i'atu'e Simau yat pe yi Sesareia kaipywiaria surara akag Kuneriu mi'atupo'oro ko'i uhowowi e. ¹²Mi'i hawyi Tupana Pa'āu to'e uhepe uipy'a pe -Ereto ro i'atuwywo Peteru e. Yt ereken'ē tei'o i'atupupi e. Yt ere'e tei'o epy'a pe -Yt naku i areto wētup ywania wywo yt ere tei'o. Mi'i hawyi areto mekewat wētup ywania wywo. I'ewyte Iesui mohey haria itotiararia tipo'oro 6 ok ai'ywania uhe'ywyt'in uhupi. Mi'i hawyi meiūran put'ok uruto'e tawa Sesareia pe e Peteru. ¹³Mi'i hawyi Kuneriu henoi ra'yn aikotā atipy kaipywiāt henoi tepiat hap -Etikay kay ro tawa Iope piat Simau Peteru e hap. ¹⁴Mi'i ti aru henoi ehepe Ehehakyera'at hat etiat i'ewyte emepyt'in me hawyi e'yat piaria pe tohenoi Ehehakyera'at hanuat etiat e Kuneriu uhepe atipy kaipywiāt henoi tepiat hap etiat. ¹⁵Mi'i hawyi itote ati'atumu'e surara Kuneriu ywania turan Tupana Pa'āu put'ok e kahato i'atuewowi hawyi

teke i'atupiit puo i'atupy'a puo aikotã sa'awy'i ahowawi put'ok e hap ewy aikotã sa'awy'i wuat aito Iuteuria kapiat hap ewy put'ok e to'ewy Tupana Pa'âu meimuëwat wëtup ywania puo e. ¹⁶Mi'i hawyi mi'i hap kape ara'akasa hawyi atikuap meremo Aika'iwat Iesui mienoi sa'awy'i wuat aikotã hap e mio tã e -Iuwâu ni eheth'ok y'y wo mesup e. Ma'ato meïuran wyti aru Tupana ra'yn eheth'ok Topa'âu Wakuat no ra'yn e hap atikuap i ra'yn e Peteru. ¹⁷Aikotã ai'ywania pe Topa'âu tutum hap ewy te ti mi'iria ywania pe tutum na'yn Topa'âu Wakuat paï e. Ta'atumohey ra'yn Aiporekuat Aika'iwat Iesui hawyi tutum na'yn Topa'âu i'atuepe e. Mi'i tupono ti yt naku i aipyhyp ne'i Tupana mium i'atuepiat e Peteru Iesui mohey haria Iuteu ywania pe.

¹⁸Ta'atukuap ta'yn Peteru mienoi hawyi i'atupo'inik ta'yn. Mi'i hawyi te'ero'e -Waku kahato En Tupana i'atu'e katupono etum na'yn eieine'en hap wuat'i e'at piat wëtup ywania pe i'atu'e. Yt uruepe yn i katupono wëtup ywania i'ewyte eti'atimorem na'yn yt naku i hap kaipyi i'atu'e Iuteu ywania Tupana pe.

¹⁹Sa'awy'i mekewat Etewâu auka hap e'at pe mekewat Iesui mohey haria ho'opot kahato hap e'at sa'awy'i miit'in Iesui mohey haria te'eropopy kahato ta'atu'atu'uka hap pupi. Tuwat tuwat kahato kat etawa kat etawa kape te'eruwesytpok kahato wuat'i tama kape. Irania'in tuwat yi ywypyi'a y'y wato py'asetpiat Sipiri kape. Irania'in tuwat tawa Antiokia kape. Irania'in tuwat tama Wenisia kape. Put'ok ta'atu'e hawyi ta'atuhypok kahato sehay wakuat Iesui etiat aikope aikope tuwat tuwat hap upi wen ma'ato irania'in ywania itotiararia pe yt ta'atuhenoï hin i. Ta'atu'ywania Iuteu ywania pe yn ta'atuhenoï Iesui etiat -Yt naku i wati'atumu'e irania'in ywania i'atu'e to'ope sa'awy'i pote e. ²⁰Ma'ato wëtup e'at pe Iesui mohey haria tawa Sirene piaria i'ewyte yi a Sipiri totiararia tuwat kahato tawa Antiokia kape. Put'ok i'atu'e hawyi ta'atuhenoï ra'yn Kereku pusu kuap haria pe -Iesui ti Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat sese i'atu'e. ²¹Mi'i hawyi Aika'iwat Iesui ti'atupowyro kahato tuwemoherep hamuat hap ete. Mi'i tupono ti Kereku ywania pusu kuap haria te'eruwemorem kahato ra'yn Ahehakyera'at hat Iesui kape. Mi'i hawyi typy'i kahato ra'yn imohey pakup i haria wëtup ywania Kereku pusu kuap haria tukupte'en tawa Antiokia pe. ²²Mi'i hawyi Ieruseri miaria Iesui mohey haria tikuap ta'yn aikotã Kereku ywania i ra'yn Iesui mohey hap. Mi'i hawyi mehin Panape ta'atupo'oro tawa Antiokia kape. ²³Put'ok to'e hawyi iwepiit kahato topyhu'at -Ta'i Tupana ti'atuky'e kahato mesuwat ywania aikotã toi'atuky'e uru'ywania hap ewy kahato e Panape tuwepe -Ta'i tutum ne'en ne'i Topa'âu mesuwat wëtup ywania pe aikotã tutum uru'ywania piat pe hap ewy te e to'ywania Iuteu pe. Mi'i hawyi to'e Tupana pe haty wo -Waku kahato ti rat En Tupana e. Pywo ti rat yt uwe i po'og hegyi'at rakat ekai Tupana e Panape. Mi'i hawyi Panape topyhu'at pot'i tawa Antiokia pe hawyi toi'atunapin kahato

Iesui mohey haria ipakup takaria -Mehin'in mana'in e eweimohey ro eiku'uro hap kape Aipotypot Iesui eipy'a pe e. Yt eiwemoti tei'o Aika'iwat ehay pupi e Kereku pusu kuap haria pe. ²⁴Mi'i hawyi itotiararia i'atupap kahato Iesui upi. Katupono te'era'akasa ra'yn aikotã Tupana Pa'ãu toine'en kahato uhyt Panape ete hap e. Mi'i pote -Waku kahato rakat ti aiwy Panape i'atu'e. Ta'i toimohey kahato Iesui i'atu'e. Mi'i pote te'eruwehik kahato Panape mienoi ete Iesui etiat. Ta'i tawa Antiokia piaria ahyt timohey Iesui itote. ²⁵Mi'i pote mehin Panape toto meremo ra'yn tawa Tasu kape towy Sauru kat hamo. ²⁶Toipuëti hawyi totiototo towy tawa Antiokia kape miit'in mu'e hamo iwywo. Mi'i hawyi itote wëtup i'aman motpe tukupte'en miit'in atumu'e Iesui etiat haype. Mi'i hawyi Iesui mohey pakup i haria te'eruwa'atunug kahato itote hawyi mehin Panape mehin Sauru ti'atunapin kahato Iesui mienoi nug hamuat hap ete. Mi'i hawyi tawa Antiokia piaria Iesui mohey haria ti'atumu'e kahato iranaria'in itotiararia -Iesui ti Tupana Mipo'oro sese Aipotypot nuat i'atu'e. Mi'i pote -Ta'i Iesui mohey haria ti Ta'atuka'iwat Iesui ewywuwat kahato tukupte'en i'atu'e tawa Antiokia piaria. Mi'i hawyi -Pyno waku wëtup set wywo urui'atuset'ok eipe i'atu'e. Pyno eheth pakup ti Tupana Mipo'oro ko'i i'atu'e Iesui mohey haria pe.

Iesui Mohey Haria Poi Hamo

²⁷Mi'i hawyi mekewat e'at pe tuwat tawa Antiokia kape tawa Ierusalēi kaipyi Tupana ehay moherep haria. ²⁸Wëtup ok Tupana ehay moherep hat ti mehin Akapu. Mi'i ti'atumu'e kahato itotiararia -Pywo ti rat meiūran irane ti yt kat i hin i hamuat i'aman yne mesuwat yi tote toine'en e. Mi'i hawyi ti aru mikoi ko'i topap kahato hawyi yt kat hin i eimi'u topyhu'at aru e Tupana uhepe e Akapu. Mi'i hap ewy topyhu'at kahato aikotã to'e hap ewy mekewat morekuat Kautiu topyhu'at morekuat pakup mo hap e'at pe ikahuro ra'yn i'aman yne yi wato hap oktan. ²⁹Mi'i pote Iesui potmu'eria tawa Antiokia piaria te'ero'e to'ope -Yt naku i aiwyria'in Iesui mohey haria yi luteu totiararia topap yne yt kat i i'atumi'u pote i'atu'e. Pyno waku wati'atunug kahato ahe'u'i i'ewyete ahekare'en ko'i hawyi waku watimo'ē ahekat Iesui mohey haria tawa luteu ywania ihaky'e'i poity'i rakaria pe i'atu'e. ³⁰Mi'i hawyi ta'atu'atunug na'yn ta'atuekat ta'atue'u'i hawyi ta'atupo'oro ra'yn Ierusalēi kape. -Mehin Panape mehin Sauru waku kahato eheroto mesuwat urumiiium Iesui mohey haria Ierusalēi miaria kape katupono eiperia ti uru'apykok haria sese i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atu'atupo'oro ra'yn mekewat ta'atumiium Iesui mohey haria akag ko'i kape tawa Ierusalēi kape yara puo mehin Panape mehin Sauru upi.

Morekuat Eroti Timohan Iesui Mohey Haria Ipehig Hawe

12 ¹Mi'i hawyi mekewat e'at pe morekuat Eroti tipo'oro temiit'in surara'in Iesui mohey haria akag ko'i pag towo'opyhik hawe.

²Mi'i hawyi tesurara'in toi'atupo'oro wētup ok Iesui potmu'e auka hamo Iuwāu yke'et Tiaku auka hamo. Ta'atupuēti hawyi ta'atu'auka ra'yn kyse'yp mo. ³Mi'i hawyi Iuteuria tikup Tiaku auka hap hawyi te'eruwelum morekuat ete ta'atumiky'esat ewy kahato tutunug pote. Mi'i hawyi morekuat tipyhik ta'yn Peteru mekewat man teneg u hap e'at pe Iuteuria mowepiit hamo. Totat hawyi toipun na'yn ipyhik hawe. ⁴Mi'i hawyi 16 surara'in toiporokpun i'apykok hamo. Yt toiky'esat i Peteru tuwētem hap haype. -Ienuk hap ikahuro ra'yn hawyi ti aru aterut Peteru meiūpe miit'in tokpe miit'in mikyry'i hamo e tuwanetup hawe morekuat. ⁵Mi'i tupono po'og toimoheg Peteru ma'ato Iesui mohey haria Peteru wryia'in hētup haty wo Tupana pe ipowyro hamo. ⁶-Pyno muki'ite waku Peteru tuut uhowowi e morekuat Eroti tuwanetup hawe. Ma'ato iheg me Peteru toket ne'i surara'in typy ok po pe kokai kokai haity ipo ete surara'in po pe. I'ewyte surara'in oken'ypy hik haria tukupte'en. ⁷Mi'i turan Tupana mipo'oro atipy kaipywiat put'ok e oken'ypyke. Mi'i hawyi hētyhot ra'yn itote. Mi'i hawyi Peteru toipetek hawe toihymut -Epoi'am merep to uhyt e. Mi'i hawyi ipo'i'am na'yn hawyi mekewat ipo etiat haity porap'e ra'yn. ⁸Mi'i hawyi to'e i Peteru pe -Ewo'okytyt hap po'i ro erepysokpe pag no e. Mi'i hawyi meremo tuwepysokpe pag. -Etopag no ekamisa wato e. Mi'i hawyi to'iro uhupi uhyt e.

Tupana Mipo'oro Peteru Hep Hamuat Ipehig Hap Kaipyi

⁹Mi'i hawyi toto atipy piat ewat'ypmo Peteru. Mi'i hawyi -Ta'i uimu'etu apo paī e sio herewe e. Ta'i uimu'e poity'i kahato apo paī sio yt e. ¹⁰Mi'i hawyi typy ok surara sakpo tokosap hawyi oken'ypy wato Asu kawiat iheg nakat kape tuwat. Mi'i ti tuwewi ra'yn tuwe'okenhyp'ok. Mi'i hawyi tuweno'ē. Mi'i hawyi tawa puat rote henotem hat meremo yt tuwekuap i ra'yn. ¹¹Mi'i hawyi tawa pu'ap tote tuweran hawyi Peteru ete hot'ok'e i ra'yn. Mi'i hawyi to'e tuwepe -Ta'i yt uimu'etu hin i rasig paī e. Koitywy wyti atikuap kahato ra'yn morekuat Eroti po pywiat Uika'iwat piat uhenotem hap paī e. Ta'i mekewat atipy piat mipo'oro wyti iheg nakat wo'opyhyp hap pyi uiporenorem na'yn e. Katupono toī ra'yn muap Iuteu ywania piat ui'auka irane turan e Peteru tuwanetup hawe. ¹²Hot'ok'e kahato hawyi toto ra'yn Iuwāu Maku ty yat kape ra'yn. Mi'i turan itotiarua te'eruwa'atunug kahato ta'atuhētup ka'ap Peteru powyro Tupana piat hamo. ¹³Mi'i turan Peteru kurara okenhyp toi'ahyk ahyk. Mi'i pote mio apo uwe i'atu'e hawyi toto i'atueropat hat mana Hote oken'ypy kape ikuap hamo. ¹⁴Mi'i hawyi ihay ete toikuap. Mi'i hawyi ta'aipok meremo irania'in kape henoi hamo. Tuwehum moity'i haype yt toho'o'okenhyp'ok rakirē i ta'aipok. ¹⁵Mi'i hawyi tohenoi -Peteru ra'yn iuē tuut oken'ypyke ra'yn e. Ma'ato -Heso i aimoweuka'i rat i'atu'e. Mi'i hawyi mana Hote -Pywo rat yt uheso i rat e. -Yt Peteru i i'atu'e ma'ato iwat ipowyro hat

atipy kaipywiat i'atu'e. ¹⁶Ma'ato ipuehay i ra'yn okenhyp ete. Mi'i hawyi ta'atu'okenhyp'ok. Mi'i hawyi -Peteru ti sio i'atu'e ra'yn. Mi'i hawyi te'eruwanetup kahato. ¹⁷I'atuehay pirik pote topo wo -Eipo'inik to e. Waku hawyi tohenoi i'atuepe aikotã me Toka'iwat piat tenotem iheg mywiat hap -Pyno mesuwat ewehenoi uiwy Tiaku uhe'ywyt'in Iesui upiaria pe e. Mi'i hawyi toto ra'yn wētup tawa kape i ra'yn. ¹⁸Mi'i pykai he'ihat'ok hawyi tu'uka ra'yn Peteru pyhik haria hãipe kai to'ope -Aikope som Peteru ta'atu'e hawyi. ¹⁹Mi'i turan Eroti tikuap Peteru yt uwe i ra'yn hap. Mi'i hawyi temiit'in toi'atupo'oro ikat hamo. Ma'ato yt toipuēti i hawyi i'apykok haria toi'atukay kay. Mi'i hawyi toi'atu'apo -Kat pote topopy hap kuap hamo. Mi'i hawyi Eroti ti'atu'uka i'apykok haria surara'in yne. Mi'i hawyi morekuat Eroti toto tama luteu pyi tawa Sesareia kape. Mi'i tote ra'yn topyhu'at.

Morekuat Eroti Iku'uro

²⁰Mi'i hawyi Eroti haiwot kahato tawa Sitau piaria ete. I'ewyte tawa Tiro piaria ete. Toipyhyp teran na'yn muap kare'en erut i'atuewowiat hap. Mi'i pote tō'ē tō'ē Eroti kape imowepiit hamo. Mi'i hawyi morekuat emiit Paraitu e hap mekewat morekuat yat koro eropat hat kape tuwat sa'awy'i imowepiit hamo. Paraitu waku e hawyi tuwat morekuat Eroti kape imoperup i hamo -Waku ti eti'atuky'e Tiro'in Sitau'in i'atu'e katupono i'atumi'u ko'i tuut morekuat Eroti po pyi. ²¹Mi'i pote te'eruwa'atunug yne ra'yn tu'isaria. Mi'i hawyi Eroti ta'atukay kay sehay wakuat nug hamo. Wo'owese hap ta'atuky'esat ikaipyi. Mi'i hawyi tuut ra'yn morekuat esokpe ikahu rakat puo. Mi'i hawyi ta'apyk i'atupy'asetpe morekuat amyap tote. ²²Mi'i hawyi tutumig to'oehay wo itote. Mi'i waku hawyi -Ewat ehay wyti yt miit'in ehay ewy i ra'yn. Tupana ehay ewy ra'yn i'atu'e ta'atuehay wo. Mi'i hap po'og imiky'esat ewy. ²³Waĩ yt e hin i. Po'og tomohey hap yn toiky'esat Tupana kai. Mi'i hawyi meremo atipy kaipywiat Tupana mipo'oro ti'ahyk. Mi'i hawyi ipyhu tek'e ra'yn ut piat to'u pote. ²⁴Mi'i hawyi Iesui mohey haria ti'atumu'e kahato Tupana ehay wo. Mi'i hawyi tukupte'en na'yn itote imohey pakup i haria. ²⁵Mi'i hawyi mehina Panape Sauru wywo ta'atumo'ē yne ra'yn mekewat kare'en ihaky'e'i rakaria pe Ieruserāi me. Mi'i hawyi itote pyi ta'atuerut kurum iwasu Iuwāu Maku tawa Antiokia kape.

Panape Hawyi Pauru Hewyry Ra'yn Tupana Ehay Moherep Hamo

13 ¹Mi'i hawyi tawa Antiokia pe tukupte'en Iesui mohey haria. I'ewyte i'atumu'e haria Tupana ehay wuat ihay rakaria tukupte'en. Wētup ok mehina Panape hawyi wētup ok Simeāu i'atuwēpowat Tapaiun'ã i'atu'e hap. Wētup Irusiu tawa Sirene kaipywiat. Wētup ok Mana'ē morekuat Eroti ty mepyt wat'yp'i hawyi wētup ok

Pauru mekewat sa'awyi'i Iesui mohey haria auka hat mi'i hawyi toran na'yn itotiaria atumu'e haria. ²Mi'i hawyi wētup e'at pe yt kat i mi'u ta'atuky'esat. Ta'atuehay Tupana wywuwat hap yn ta'atuky'esat. Mi'i hawyi mekewat e'at pe Tupana Pa'āu wakuat to'e i'atuepe -Ewetum no uhepe Panape Pauru e. Ati'atupo'oro mono miit'in atumu'e hamo pya wuarua kape. Aikotā sa'awyi'i ahenoi i'atuepe hap ewy te ti atiky'esat mesup e Tupana Iesui mohey haria pe. ³Mi'i hawyi yt kat i ta'atu'u hawyi te'ereponug mehin Panape Pauru ete. Mi'i hawyi ta'atuhētup Tupana kape i'atuwat hamo.

⁴Mi'i hawyi Panape Pauru wywo tuwat ra'yn tawa Sereusia kape Tupana Pa'āu miky'esat ewy. Mi'i tote tuwehyt'ok yara wato pe ra'yn tawa Sipiri kape y'y to'oran miat yi kape. Ma'ato Iuwāu Maku mekewat Tupana ehay wan nug hat ta'atuereto ta'atupowyro hamo. Mi'i hawyi Sereusia tote tuwehyt'ok ta'yn yara wato pe tawa Sipiri kapiat tuwat hamo y'y to'oran miat yi kape. ⁵Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Saramina pe. Mi'i tote tuwat Tupana motypot yat kape Iuteuria watnuat Tupana ehay moherep hamo. I'ewyte Maku toine'en i'atupowyro hamo. ⁶Mi'i hawyi ikohyewyry ra'yn yne tawa ko'i upi y'y to'oran miat yi sakpo tuwat yi upi. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Pawu pe. Itote ta'atupuēti wētup ok Iuteu Iesui ran e hap het rakat. Mi'i ti paini kahato i'atu'e. -Uito ti Tupana ehay enoi hat e hat ma'ato heso rakat. Toimoherep kahato topo wo ma'ato yt pywo piat i. Erima i'atu'e te'eruwēpowat. Paini sese i'atu'e. ⁷Itotiat yi porekuat ti Sesi Pauru e hap toine'en. Mi'i e paini ti Iesui ran e hap morekuat pohag nug hat. Itotiaria aiporekuat wyti tuwe'eg moity'i i'atu'e. Mi'i hawyi put'ok e itote hawyi morekuat tikay kay -Atiky'esat kahato ti atikuap Tupana ehay hap uhyt'i'in e Panape Pauru pe. Ma'ato paini to'e morekuat pe. ⁸-Yt rei'o yt etikuap tei'o mekewat sehay Iesui etiat katupono yt toiky'esat i morekuat tomohey Iesui hap e. ⁹Mi'i hawyi Pauru teha'at howawi paini kape haty wo Tupana Pa'āu esaika hap wywo. Mi'i hawyi to'e paini pe. ¹⁰-En wyti miit'in atuma'at kahato hat e. Ahiag sa'yru ti en e. Eso kahato ti en yne wakuaria ewanikap ti en e. Karapei put'ok e miit'in eti'atupyhyp kahato Tupana kapiat hamuat e. ¹¹Mi'i pote ti atipo'oro Tupana po eha pysasep hamo e. Mio wyti aru yt era'akasa i aat e Pauru paini pe. Mi'i hawyi meremo ihapytig sasep hap put'ok e paini ete. Mi'i hawyi to'e -Iypyryp ta'yn uhete uilykesat ro eipe e. ¹²Mi'i pote morekuat ta'akasa hawyi tuwanetup kahato -Tupana mienoi rat hesaika kahato rat paī e. Mi'i hawyi toimohey ra'yn Iesui.

Iuwāu Hawyi Maku Te'eruwe'aipok Ierusarēi Kape

¹³Mi'i hawyi tuwat ra'yn Pauru towyria'in nywo tawa Pawu pyi yi Pāwiria kape yara wato puo. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ra'yn tawa Pekere pe. Mi'i hawyi put'ok ta'atu'e hawyi Iuwāu Maku tohok'iwat ra'yn

Ierusalrēi kape. ¹⁴Mi'i hawyi Pauru i'ewyite Panape tuwat i ra'yn tawa Pisitia kape tawa Antiokia kape ikohyewyry miit'in mu'e Iesui etiat hamo. Put'ok ta'atu'e hawyi Sapatu e'at pe tuwehyt'ok mekewat Iuteu ywania wo'omu'e hawe. Mi'i tote te'era'apyk Tupana motypot hamo. ¹⁵Mi'i tote mekewat Tupana yat piat miit'in akag tomowēpap Muisei wo'onapin yianmiat Tupana mienoi toimowēpap. Mi'i hawyi toi'atukay kay Pauru'in -Uiwyria'in ewei'atupo'oro ro wētup ok eipy'asetpiat urumu'e Tupana ehay wuat hamo e Pauru'in me.

¹⁶Mi'i hawyi Pauru ipoī'am hawyi topoha hawyi to'e -Ihat'ok uilywania e. Pyno aito Isareu ywania Tupana motypot haria. Mi'i pote eweikuap to uimienoi Tupana ehay uhyt'i'in e. Aikotā Aha'ase'i'in tukupte'en sa'awy'i wuarua hap ti ahenoi hamuat ehepe e. ¹⁷Tupana sese ti'airo aha'ase'i Isareu. Toi'airo hawyi ti toimowato hemiariru aitoria e. Ta'i Tupana ti tuwehum kahato ai'ywania ete e. Ta'i sa'awy'i te ti Esitu'in po pe watukupte'en ma'ato ti Tupana ahera'aipok tesaika hamo wanikaptia po pyi uhyt'i'in e. ¹⁸Mi'i hawyi 40 anu ti tukupte'en ai'ywania yahig wato tote tama Kana'ā kape i'atukohyewyry e Pauru. ¹⁹Mi'i hawyi 7 ywania Tupana timoma hawyi tutum i'atue'yi Kana'ā ahepe e. ²⁰Mi'i hawyi ti itote watukupte'en mot'i kahato 450 anu itote. Mi'i hawyi Tupana tum ahepe temiit'in ainapin hanuaria. Ta'i Tupana ehay moherep hat Samueu kape tukupte'en ainapin hanuaria Tupana miium e Pauru. ²¹Mi'i hawyi aha'ase'i'in hētup Tupana pe ta'atuporekuat nuat. Mi'i hawyi Kisi sa'yru Sau tutum i'atuepe ase'i Pesami emiariru mi'i. Mi'i hawyi 40 anu toine'en itote morekuat no e. ²²Mi'i hawyi Tupana tihep Sau hawyi Tawi i ra'yn toimoherep ai'ywania porekuat no sa'awy'i. Mi'i hawyi Tupana to'e miit'in me Tawi etiat -Uimipuēti wakuat ti Iuse sa'yru Tawi e. Mi'i ti uimiky'esat ewywuwat nug hat e miit'in me. Mi'i ti uipy'a ewywuwat e Tupana Tawi etiat. ²³Ta'i morekuat Tawi emiariru emiariru ti Tupana tomoherep Isareu ywania pe Ahehakyera'at hanuat e. Tawi kaipywiat wyti Iesui e Pauru. Aikotā yianme to'e Tupana mi'i hap ewy mesup tutunug e. ²⁴Sa'awy'i te Iuwāu henoi ahepe -Ta'i ewei'atoiat ro yt nakuap i eiminug hap ko'i hawyi ewei'aipok to Tupana kape. Mi'i waku hawyi ti aru woroho'oset'ok e ahepe. ²⁵Mi'i hawyi ti Iuwāu mienoi upi te'eropyhu'at porap'i. Mi'i hawyi to'e -Uhyt'i'in uito ti yt eimiekatup i te katupono ti wētup ok tuut irane uhaipe pe po'og wuat uikawiat waku rakat e. Pywo ti rat uhewaku hap yt put'ok e hin i Mi'i Miit py sokpe saity pok hamo e. Mi'i ti eimiekatup e Iuwāu Wo'oset'ok hat.

²⁶Mehin'in aito ti Aparāu emiariru'in Tupana mohey haria aito. I'ewyite eiperia wētup ywania kaipywiaria Tupana mohey haria wo eweikuapte'en. Ta'i ahepe ti Tupana tipo'oro tehay ahehakyera'at hamo e Pauru Tupana motypot yat piaria pe. ²⁷Ta'i tawa Ierusalrēi miaria akag ko'i i'ewyite yt ikuap i mekewat wakuat Miit. Ta'i yne Sapatu e'at pe ta'atumowēpap

yianmiat Iesui ieine'en hamuat hap etiat ma'ato yt ta'atumohey i put'ok e hawyi. Yt ta'atukuap i Mi'i hawyi ta'atuhekatup aikotã miat i'aparap hap i'auka hamo ma'ato yt toi'aparap hin i e. ²⁸Mi'i hawyi morekuat Piratu po pe ra'yn ta'atupag i'auka hamo yt kat e hin i pykai e. ²⁹Ta'atunug yne aikotã yianmiat mienoi ewy. Mi'i hawyi ta'atumo'apyk ta'yn aria'yp posak ete pyi ipiit iku'uro hawyi. Mi'i hawyi ta'atusyp nu ka'a pe e. ³⁰Mi'i hawyi ti ma'ato Tupana tomoherep pakup'i gu'uro pyi i'atumisyp e. ³¹Mi'i hawyi toine'en mot'i i ra'yn towyria'in Karireia piaria wywo Ierusarêi me. Mi'iria ti mesup tukupte'en Iesui ieine'en i hap enoi haria e Pauru. ³²Uruto ti i'ewyete henoi haria te e. Yt heso hin i ti Tupana sa'awy'i ai'ywania pe. Aikotã sa'awy'i te Tupana to'e mi'i hap ewy ti mesup tutunug na'yn e. ³³Sa'awy'i te Tawi to'e tomiwan me tuwepy puo Tupana to'e -En ni Uha'yru sese e. Pyno woromoieine'en pakup i aru e Tupana Iesui etiat Tawi tuwepy hawe mekewat Saumu 2.7 pe. Pyno aikotã sa'awy'i to'e hap ewy ti mesup toimoherep ta'yn Tosa'yru paï e Pauru itotiararia pe. ³⁴I'ewyete ti mekewat Tawi wepy hawe aikotã morekuat Tawi pe Tupana to'e hap ewy te ti mesup ti totiötëm i ra'yn gu'uro pyi Aipotypot Iesui e. Ipiit yt nem i tuwëtem na'yn gu'uro pyi e. Pyno ti aikotã Tupana to'e sa'awy'i Isaia 55.3 pe hap ewy ti ra'yn mesup tutunug e. ³⁵Pyno ti Iesui piit yt i'okpuk hin i are aikotã Tupana to'e Tawi wepy hawe miwan miat hap ewy -Yt karãpe i aru Uha'yru sese nem rakatno ne'i topyhu'at to'e hap ewy e Tawi wepy hawe Saumu 16.10 pe. ³⁶Yt morekuat Tawi etiat i mio tã e ma'ato Tupana ihay Tosa'yru sese etiat mekewat morekuat Tawi saipepiat sese wuat etiat ihay are katupono mekewat aiporekuat sa'awy'i wuat Tawi iku'uro ra'yn hawyi ta'atusyp i'ywot'in syp hawe hawyi ikag ko'i heremo te itote e. Tupana ihay wëtup ok etiat Tosa'yru Iesui etiat ihay yian mete e. ³⁷Mi'i Miit ti Tupana tihymut ra'yn gu'uro pyi e. Yt nem hin i ipiit e Pauru. ³⁸Uiwyria'in Muisei waï'e hap ti waku kahato wen ma'ato ti yt aimohãpyk kuap i Tupana wywo e. ³⁹Pywo pe ti rat are'e uiwyria'in mekewat Miit sese yt nem i rakat yn ni wyti aimohãpyk kuap Tupana wywo e. Imohey haria toi'atumohãpyk kuap tuwewawi e Pauru. ⁴⁰Sa'awy'i wuat Tupana ehay enoi hat to'e mio tã e -Eiwe'eg wo yt uimohey i haria e. Eimitum mo o uhehay etiat wekryr'i i haria e. Katupono yt uimohey i hap ti aru ei'atu'uka e. ⁴¹Katupono ti aru mekewat e'at pe uito atunug eipy'asetpe wakuap iwato kahato yt wëtup ewywuat i iwato rakat atunug ma'ato ewei'akasa hawyi ti aru i'ewyete eweikuap hawyi ti aru ma'ato yt eweimohey i e Tupana sa'awy'i e. Ta'i yian mete ti Tupana henoi ehediat ui'ywania Apakuki 1.5 pe tohenoi e Pauru Iuteuria pe. ⁴²Mi'i hawyi Pauru tuwëtem Tupana motypot hap yat pyi towyria'in wywo. Mi'i hawyi irania'in itotiararia yt Iuteuria i te'ero'e -Uhyt i'atu'e wëtup semana hawyi o era'aipok i ra'yn o urumu'e hamo meiüpe i'atu'e. ⁴³Tuwat yne ra'yn Tupana motypot yat pyi hawyi irania'in

itotiarua Iuteuria i'ewyte yt Iuteuria i ko'i te'eruwehik ta'yn uhyt Panape uhyt Pauru ete. Mi'i hawyi Pauru Panape ti'atunapin mi'iria muap upi -Eweiwat ro haty wo eiky'e hat Tupana upi i'atu'e. Yt ewei'atoiat rē Tupana piat eiky'e hap i'atu'e.

Panape Hawyi Pauru Tuwat Ra'yn Kereku Ywania Kape

44 Mi'i hawyi Sapatu e'at pe i ra'yn hawyi kahupyt i ra'yn tawa piaria te'eruwa'atunug i ra'yn. Ta'atukuap teran Tupana ehay i'atukaipyi haype. 45 Mi'i hawyi Iuteuria potnagnia te'era'akasa miit'in typy'i kahato Pauru upi. Mi'i pote i'atuehay'ywyi tuete. Mi'i hawyi -Ta'i eheso kahato i'atu'e. Eti'atuma'at ne'i rat miit'in Tupana ete i'atu'e. 46 Ma'ato mi'i hawyi Pauru Panape wywo i'atuehay hesaika po'og miit'in kape. Yt te'eruwemoti hin i. Mi'i hawyi te'ero'e Iuteuria yt imohey i haria pe -Ta'i Tupana tum neran ni ieine'en hap yt ikahuro rakat i ma'ato imium ni eweipun ne'i eipe i'atu'e. Pyno ti sa'awy'i uruheno teran ehepe e ma'ato yt eweimohey i mi'i pote ti wētup ywania pe ra'yn uruheno. 47 Katupono sa'awy'i Tupana to'e Tosa'yru pe -Woronug En aikotā ipyryp wiat ariäty ewy e. Yne ywania akasa hamuat e. Yne mesuwat yi totiarua ehakjera'at hamo e Tupana Isaia 49.6 pe i'atu'e Pauru'in. 48 Mi'i pote irania'in yt Iuteuria i ra'yn i'atuwepiit kahato Tupana ehay ete. Mi'i hawyi te'eruwehum kahato -Waku sese ehay Tupana i'atu'e. Mi'i hawyi tomi'airoria pe tomohey haria pe yn na'yn Tupana tum toieine'en hap yt ikahuro rakat i. 49 Mi'i hawyi mi'iria ra'yn imo'ē Ta'atuka'iwat pakup'i mienoi wuat'i tawa piaria pe. 50 Mi'i hawyi Iuteuria nagnia ti'atunug iwato'in nakaria haryporia'in ihainia'in hawyi tu'isaria ta'atu'atukay kay. Mi'i hawyi te'ero'e mi'iria pe -Waku ti wati'atusaty'i saty'i ra'yn Pauru'in i'atu'e. Mi'i hawyi Pauru Panape ta'atuporeno'ē ra'yn ta'atuetawa pyi. 51 Tuweno'ē hawyi Pauru Panape te'eruwepypitpit'ok kahato Tupana etiat yt iwese i rakaria piat ikuap hamo. Mi'i hawyi tuwat i ra'yn wētup tawa Ikuniu kape. 52 Ma'ato ipakuptia Iesui mohey haria te'eropyhu'at itote yt iwese i rakaria py'asetpe tawa Antiokia pe. Mi'iria i'atuwepiit kahato itote Tupana Pa'āu wywo.

Panape Hawyi Pauru Tawa Ikuniu Tote Tukupte'en

14 ¹ Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Ikuniu pe hawyi tuwehyt'ok Tupana motypot hawe. Mi'i hawyi itote Pauru'in ti'atumu'e kahato Tupana ehay wo. Mi'i hawyi Iuteuria tomohey kahato Tupana ehay. I'ewyte irania'in ywania yt Iuteuria i imohey ra'yn wy. Mi'i hawyi miit'in sok topyhu'at Iesui mohey pakup i haria. ² Ma'ato yt imohey haria i Iuteuria te'ero'e -To'iro watipugha Pauru'in i'atu'e. Yt naku i ti mi'iria i'atu'e. Yt eweimohey tei'o meimuēwaria i'atu'e yt Iuteuria i pe. ³ Ma'ato Tupana ti'atumoesaika po'og na'yn. Mi'i hawyi ta'atunug

ta'atupo wo ra'yn wakuap miit'in wanetup hamo. Mi'i hawyi itote tukupte'en mot'i ra'yn katupono ta'atumohey kahato ra'yn itote Tupana ehay. Mi'i hawyi Pauru Panape ti'atumu'e kahato Tupana wo'oky'e te'en ne'i tuwekaipywiat hap ete. ⁴Mi'i hawyi tawa Ikuniu piaria yt to'oksat i hin i katupono yt to'owanetup hap ewy i kahato. Ipat'ok Iesui mienoi upi ipat'ok Iuteuria mienoi upi. ⁵-To'iro wati'atuma'at sehay wo i'atu'e. Mi'i hawyi wati'atu'uka mak mak wo nu wo i'atu'e Iuteuria to'ope ta'atu'akag ko'i wywo. ⁶Mi'i hawyi Pauru Panape tikuap ta'yn ta'atu'auka teran hap hawyi te'eropopy ra'yn. Mi'i hawyi tuwat tawa Irikaunia kape. Mi'i hawyi itote ikohyewyry tawa hit ko'i upi tawa Irita tawa Tepe upi i'atukohyewyry. ⁷Mi'i tote ta'atuhenoï kahato Tupana ehay.

⁸Mi'i hawyi tawa Irita tote ta'atupuēti yt karāpe i hewyry rakat apyk pe. Toty kaipywiat wemoherep hat ipy kī'ā rakat. ⁹Mi'i tote Pauru henoï Iesui etiat turan mekewat yt hewyry kuap i rakat tikuap ihay. Mi'i hawyi Pauru iha'at howawi hawyi toikuap ta'yn tuwanetup hawe -Iesui mohey hap uimohāite kuap e tuwanetup. ¹⁰Mi'i hawyi Pauru to'e tehay wo -Epoī'am no uhyt e. Mi'i hawyi mekewat sa'awy'i wuat yt hewyry kuap i rakat peso'e hawyi hewyry ra'yn. ¹¹Mi'i hawyi Ikuniu piaria te'eraha'at kahato ipy kī'ā rakat moehāite Pauru piat hap kape. Mi'i pote ta'atuehay pirik wo te'ero'e -Tupanaria miit'in kawiat atipy kaipywiaria eipe i'atu'e Pauru Panape pe ta'atupusu puo. ¹²Mi'i hawyi Panape tupana Seusi i'atu'e ma'ato Pauru tupana Hemi i'atu'e katupono -Aimu'e hat po'og Pauru mi'i i'atu'e. ¹³Mi'i turan tawa oken'ypy kawiatno toine'en tupana Seusi yat. Mi'i ka'iwat pa'i terut Wewato ahup ko'i ipai'at oken'ypy kape. Mi'i miit'in ti'auka teran tupana Pauru Panape motypot hamuat. Ipohyt kawiat hewahi rakat Wewato ahup. ¹⁴Mi'i ta'atukuap hawyi Pauru'in yt i'atuwepiit hin i ra'yn. Yt ta'atuky'esat i ta'atumotypot hap. Mi'i pote te'eruwesokpe hiot ne'i ra'yn miit'in tok pe. ¹⁵-Waī urumotypot rē Tupana eipe. Kan hamo ten urumotypot Tupana wo eipe i'atu'e. Katupono yt naku i miit'in me Tupana en ewei'e e Tupana i'atu'e. Waī ne i'atu'e. Yt naku i tupanaria eipe ewei'e uruepe. Ewei'atoiat ro meimuēwat ehētupana ko'i hawyi ewei'aipok to Tupana sese kape mekewat wuat'i e'at piat ieine'en hat kape uhyt'i'in mana'in i'atu'e. Yt kan hamo i eweimohey ehētupanaria katupono Tupana sese ti ainug hat y'y nug hat wuat'i y'y piaria nug hat e. Pyno Tupana sese kape ewei'aipok to hawyi eweipun no ehētupanaria sa'ag ko'i i'atu'e Panape Pauru. ¹⁶Sa'awy'i Tupana yt to'e i -Uito yn waku Ehētupana wo yt e i te ehepe wētup ywania eipe pote. Ma'ato mesup ti -Waī'e ra'yn. Yt atiky'esat i po'og ehētupana ko'i e. Yt atiky'esat i po'og yt eiwe'eg i hap uhetiati mesup e Tupana ehepe. ¹⁷Sa'awy'i te ti yt watikuap i Tupana sese etiat ma'ato ti mesup wakuap tutum ne'en ne'i ahepe yt kat sa'up i. Koitywy yne ywania pe yne miit'in me tuwemoherep teran. I'ewyte i'aman tutum yne pe. I'ewyte miit'in yne pe hewo iminug kaipyi wakuap. Mi'i tā

ti Tupana yne tokuap ahepiat hamo e. Mi'i tã ti tutunug aimowepiit hamo e Pauru'in tawa Irita piaria pe. ¹⁸Porap ta'atu'auka Wewato ahup turan na'yn Pauru'in wai'i'atu'e haty wo. Mi'i pote yt ta'atu'auka i ra'yn Wewato ahup ko'i Pauru'in motyopot Tupana ewywuat hamo.

Ta'atu'auka Teren Pauru

¹⁹Mi'i hawyi put'ok i'atu'e Iuteuria Pauru ewanikaptia tawa Antiokia pyi tawa Ikuniu pyi tō'ē. Mi'i hawyi ti itotiaria iraniam'in ta'atumo'akag'iaia ra'yn -Ewei'auka ro nu wo Pauru i'atu'e. Mi'i hawyi nu wo mak mak i'atu'e howawi i'auka hamo. Mi'i hawyi ta'atuherep haity pe yi upi tawa pyi. -Iku'uro ra'yn koitywy Pauru i'atu'e te'eruwantep hawe. ²⁰Mi'i hawyi ipotpo'roria te'eruwa'atunug Pauru piit kape. Mi'i hawyi ma'ato i'ape'ok'am i ra'yn i'atupy'asetpe. Mi'i hawyi ta'aipok i ra'yn to'auka hap tawa kape. He'ihat'ok pe hawyi tuwat Panape wywo tawa Tepe kape. ²¹Mi'i hawyi itote sehay wakuat ta'atuheno'i Iesui etiat. Mi'i hawyi ta'atu'atunapin aat i'atuepiat ikuap kahato hamo. Mi'i hawyi itote pyi te'era'aipok i ra'yn tawa Irita kape tawa Ikuniu kape tawa Antiokia kape Iesui mohey haria pakup tiaria kape. ²²Mi'i hawyi Pauru'in ti'atunapin kahato itotiaria ipakup tiaria i'atumoesaika hamo i'atuepiat imohey kahato hamo. Mio tã i'atu'e -Eiwe'eg wo o katupono meiu'ran ti eweho'opot kahato mesuwe Tupana etama kapiat muap upi i'atu'e imohey pakup i haria pe. ²³Mi'i hawyi itote Pauru'in ti'airo Iesui mohey haria napin hamuaria. Mi'i hawyi Panape Pauru yt kat i i'u aat katupono hētup kahato Tupana kape -Tupana i'atu'e epo pe ra'yn ti meiu'piaria uruiky'esat emohey haria ipakup takaria katupono urutuwat irane meiu'pepyi i'atu'e ta'atuhētup Tupana pe. ²⁴Mi'i hawyi tuwat yi Pisitia sakpo yi Pāwiria sakpo. ²⁵Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Pekere pe hawyi ta'atuhytpok kahato ra'yn Iesui ehay itote. Mi'i hawyi tuwat hēpye tawa Ataria kape. ²⁶Mi'i hawyi yara wato puo ra'yn tuwat tawa Antiokia kape ta'atumipo'roria kape. Te'era'aipok i ra'yn aikope sa'awy'i tuwat Iesui ehay sytpok hamo hap kape. Mi'i hap kape te'era'aipok i ra'yn. Ta'atupotpap kahu ra'yn hawyi te'era'aipok i ra'yn. Aikope Panape Pauru powyro hamuat ta'atuhētup Tupana pe hap kape i ra'yn te'era'aipok. ²⁷Put'ok ta'atu'e itotiat hawyi ta'atukay kay yne Iesui mohey haria. Mi'i hawyi aikotã Tupana tunug muap upi i'atupo wo mi'i hap ewy yne ta'atumoherep itotiaria pe -Koitywy ti Tupana tomoherep ta'yn Iesui yt ai'ywania pe yn i ra'yn i'atu'e Iuteuria pe. Ta'i mio ra'yn ti yt Iuteuria yn i ra'yn imoherep i'atu'e. ²⁸Mi'i hawyi itotiaria imohey haria wywo tukupte'en mot'i ra'yn Panape Pauru.

I'atuehay Sio Waku Sio Yt Kereku Ywania Mu'e Hamo

15 ¹Mi'i hawyi ti Iuteuria tō'ē tō'ē ra'yn tawa Antiokia totitaria Iesui mohey haria mu'e hamo ra'yn -Ewetunug no Muisei wo'onapin

hap yne pote ti aru Tupana ehehakyera'at kuap ma'ato yt eiwemurui
 äpy sokpe tek hap pote ti aru yt ehehakyera'at i i'atu'e. ²Mi'i hawyi
 itote Pauru Panape tu'uka aat kahato ta'atuehay wo. Mi'i hawyi yt
 to'owese hin i itotiaria to'ope. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Pyno waku
 ti wati'atupo'oro ra'yn Pauru Panape irania'in wywo Ieruserêi kape
 sa'awy'i wuaria Iesui'in 12 ok takaria kape itotiat piat i'atuehay kuap
 hamo i'atu'e. Aikotã Muisei eko aikotã watunug hap kuap hamo i'atu'e.
³Mi'i hawyi Iesui mohey haria tawa Antiokia piaria ti'atupo'oro Pauru
 Panape Ieruserêi kape irania'in nywo. Mi'i hawyi tuwat ra'yn tawa
 Antiokia pyi. Mi'i hawyi Iesui mohey haria pe yi Wenisia piaria pe yi
 Samaria piaria pe ta'atuhenoï aikotã irania'in yt Iuteu ywania i timohey
 ra'yn Iesui hap ko'i. Mi'i pote te'eruwehum kahato Tupana ete itotiaria.
⁴Mi'i hawyi put'ok i'atu'e ra'yn Ieruserêi me. Mi'i tote yiannote wuaria
 12 ok takaria tukupte'en. I'ewyte Iesui mohey haria akagnia tukupte'en.
 Mi'iria te'ero'e -Pyno eiwehyt'ok to uhyt'i'in i'atu'e Pauru'in me. Mi'i
 hawyi Pauru'in tomoherep i'atuepe aikotã Tupana tunug wuat'i tawa
 puaria piat hap ko'i. ⁵Mi'i hawyi irania'in Iesui mohey haria wo'onapin
 haria te'ero'e -Pyno waku eiwemurui äpy sokpe tek to wato'e i'atuepe.
 Waku yne Muisei wai'e hap ewetunug wato'e ro yt Iuteuria i pe i'atu'e.
⁶Mi'i hawyi yne ta'atu'atunug 12 ok takaria Iesui mohey haria akagnia
 wywo te'eruwa'atunug aikotã mekewat yt Iuteuria i napin hap kuap
 hamo. ⁷Mi'i hawyi yt to'oehay sat i aat hawyi mehin Peteru ipoï'am
 i'atupy'asetpe i'atunapin hamo -Uhe'ywyt'in Iesui mohey haria e eipe ti
 eweikuap ta'yn aikotã sa'awy'i Tupana ui'airo yt Iuteu ywania i napin
 hamuat hap e. Uito yn ni sa'awy'i areto sehay wakuap enoï hamo yt
 ai'ywania kape e. Uiwê pyi ti sa'awy'i ta'atumohey ha'awyte wuaria e
 Peteru. ⁸Ta'i Tupana tikuap yne wyti miit'in wanetup ta'atupy'a piat hap
 e. Yt aiwanetup hap yn i ti Tupana tikuap e. Ta'i tutum na'yn ti i'atuepe
 Topa'âu Wakuat aikotã ahepe tutum hap ewy te ti e. Mi'i tã toimoherep
 ta'yn ahepe tomohey i'atuepiat hap e Peteru. ⁹Ta'i toimohäpyk yne
 wyti i'atuwanetup sa'ag hap ko'i Tosa'yru mohey ra'yn hawyi e. ¹⁰Pyno
 kat hamoï mesup eweiky'esat Muisei eko yrysakag ipotyï ai'akag
 etiat hap ewywuat irania'in akag ete e. Pyno toimoherep ta'yn ahepe
 irania'in ywania ai'ewy ra'yn toi'airo e Peteru. Aha'ase'i'in wyti yt
 hupit i mekewat seko e. I'ewyte aito yt wahupit i ra'yn. Kat hamoï pyno
 eweiky'esat aheko Iesui mohey haria wêtup ywania ipakuptia ok pe
 tote e. Yt naku i ti Tupana wahã'äg e. ¹¹Ta'i Iesui yn nyti ahehakyera'at
 e. I'ewyte irania'in ywania Ehakyera'at hat Iesui yn. Pyno aiwo'o'ewy
 kahato e. Ta'i Iesui mohey hap yn ahehakyera'at kuap hap. Yt aiminug
 ko'i kaipyi i wyti ahehakyera'at hap toine'en e Peteru. ¹²Mi'i hawyi
 sehay wuat wu'uka haria atunik ta'yn. Yt kat i'atu'e hin i ra'yn miit'in
 sok. Mi'i hawyi Panape Pauru timoherep aikotã yt Iuteuria i timohey

ra'yn Iesui hap ko'i aikotã Tupana tum tesaika hap wakuap nug hamuat mi'iria pe hap. ¹³Mi'i hawyi te'eruwanetup kahato ra'yn. Yt kat i'atu'e i ra'yn. Mi'i hawyi Tiaku ihay -Uhyt'i'in eweikuap to uimienoi e. ¹⁴Pywo ti rat Simau hanoi aikotã mio Tupana Pa'ãu teke kuap wuat'i ywania Tosa'yru mohey haria pya pe e. Toiky'esat yne ywania kaipywiat tomi'airo tomohey haria e. ¹⁵Mi'i hap ewy ra'yn wyti mesup topyhu'at. Sa'awy'i wuat Tupana e hap ewy e ¹⁶-Mekewat e'at pe ti aru ara'aipok hawyi atunug pakup i morekuat Tawi yat aat hat. ¹⁷Mi'i kape ti aru tō'ē tō'ē miit'in yne ywania uikuap haria. Wuat'i ywania ti aru ati'atukay kay yne uhet kuap haria. Mi'i tã ti aru atunug e ti Tupana yian mete iwan me e Tiaku. ¹⁸-Katupono Tupana tikuap aikotã mesup topyhu'at hamuat hap yian mete e. ¹⁹Yt naku i arewanetup turan wahanoi niatpo rakat seko ai'ywania ewywuat irania'in ywania Iesui mohey haria pakuptia pe e Tiaku. ²⁰Pyno waku kahato watipo'oro sehay irania'in ywania kape. Mio tã wato'e waku wati'atunapin -Waure wo ro meimuēwat ehutupana iã'ãkap ko'i ete paĩ waku wato'e e. I'ewyte yt ewetu'u tei'o mi'u miit'in miium ta'atuetupanaria piat ne'i wato'e i'atuepe. I'ewyte wētup ok wētup ok wywo tei'o ewary e'aito wato'e. I'ewyte yt naku i huu eheshapo wo. Yt naku i ewetu'u ipu'i huu wywo waku wato'e i'atuepe e Tiaku. ²¹Sa'awy'i pyi te ti yne tawa puo tukupte'en ne Muisei eko enoi haria. Mesup te yne Sapatu e'at pe ti Muisei mienoi ta'atumowēpap toran e Tiaku.

²²Mi'i hawyi torannia Iesui mohey haria te'ero'e to'o'pe 12 ok takaria wywo ta'atu'akagnia wywo -Pyno waku aimi'airoria wati'atupo'oro uhyt Pauru uhyt Panape upi tawa Antiokia kape mi'i ai'e hap enoi irania'in miat hamo i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atu'airo uhyt Iuta Pasapa e hap het rakat hawyi uhyt Sira ta'atu'airo miit'in wakuaria ta'atupy'asetpiaria. ²³Mi'i hawyi ta'atuwan popera pe i'atumiereto wuat. Mio tã i'atu'e -Uruto ti Ierusarēi miaria Iesui mohey haria torannia 12 ok takaria mi'iria wywo uru'akagnia wywo Iesui mohey haria uruipo'oro miwan me ehewowi kuekatu uru'e hap popera pe wētup ywania kape tawa Antiokia piaria kape yi Siria piaria kape yi Sirisia piaria kape uruipo'oro miwan eweimoehäite ro kuekatu uru'e hap i'atu'e. ²⁴Ha'awyte wyti tuwat ehewowi yt uruwat urumipo'ororia i uruto'e. Mi'iria ti eimo'akag'iaia hanuaria uruto'e. Mi'iria wyti uruikuap ta'yn mesup. Urupy'asetpyi ti wyti tuwat ma'ato ti yt uruwat urumipo'ororia i paĩ i'atu'e popera pe. ²⁵Ta'i waku kahato uruipo'oro ehewowi meiüpepyi urumikuap sehay enoi hanuaria uruto'e. Ta'i aiwyria'in Panape Pauru upi waku kahato uruipo'oro ehewowi paĩ i'atu'e. ²⁶Ta'i uhyt Panape uhyt Pauru yt te'eroken'ē hin i ta'atu'auka hap pupi. Mi'i tupono tuwat ra'yn Aiporekuat Aika'iwat Iesui enoi miit'in miat hamo uruto'e paĩ i'atu'e. ²⁷Pyno uruipo'oro ehewowi mi'iria upi mehin Iuta hawyi Sira ehepiat hanoi hamo. ²⁸Uruwyria'in Tupana Pa'ãu wyti urumu'e kahato kat e hap kat e

hap ko'i enoi ehapiat hamuat hap ete i'atu'e. Yt toiky'esat i wyti urueko ipoty rakat ne'i uruheno ehapiat hap. ²⁹Mio tã e ti ma'ato toiky'esat -Yt ewetu'u tei'o miit'in miium tupanaria iã'ãkap ko'i piat e. Mi'i hap yt toiky'esat i i'atu'e. I'ewyte yt toiky'esat i wyti wētup ok wētup ok wywo se'aito hap i'ewyte wary hap. Hut'yp nik piat miat pu'i o yt etu'u tei'o. I'ewyte huu o yt etu'u tei'o e ti wy i'atu'e. Pyno urumienoi ewy ewetunug mote ti aru waku ra'yn uruwyrria'in i'atu'e. Toran na'yn pyno uru'e hap mehin'in i'atu'e popera pe. Mi'i hawyi ta'atuium mekewat miwan ta'atumipo'ororia pe. ³⁰Mi'i hawyi pyno waku eweiwat ro tawa Antiokia kape i'atu'e. Mi'i hawyi tuwat ra'yn. Put'ok ta'atu'e itote hawyi ta'atu'atunug yne Iesui mohey haria. Mi'i hawyi ta'atuium mekewat mipo'oro popera itotiarria pe. ³¹Mi'i hawyi ta'atumowēpap hawyi i'atuwepiit kahato ta'atunapin hap ete. ³²Mi'i hawyi yianmiat Tupana ehay enoi haria uhyt luta uhyt Sira ti'atunapin kahato Iesui mohey haria tawa Antiokia piaria ta'atu'atумoesaika imohey hap ete. ³³Mi'i hawyi tukupte'en mot'i itote hawyi te'era'aipok teran i ra'yn Ierusalēi kape Iesui potpo'ororia kape i ra'yn. Mi'i hawyi -Hēto i'atu'e. Uruipo'oro teran ehupi uruekuekatu i'atu'e tawa Antiokia piaria. ³⁴Ma'ato Sira yt ipap i ra'yn tawa Antiokia pyi. Mi'i hawyi yt toto i. ³⁵Mi'i hawyi Pauru Panape'in tukupte'en mot'i tawa Antiokia piaria mu'e hamo. Ta'atuka'iwat ehay enoi haype te'eropyhu'at Iesui mohey haria ahyt tok pe.

³⁶Tukupte'en mot'i itote hawyi Pauru to'e Panape pe -Pyno waku apo uhyt wata'aipok i ra'yn irania'in tawa ko'i kape e. Katupono ati'atuepiok teran aikotã tukupte'en Iesui mohey haria pakup i ko'i aikope sa'awy'i wati'atumu'e hap kape mehin e Pauru Panape pe. ³⁷-Pyno waku watioto Iuwāu Maku e Panape Pauru pe. ³⁸Ma'ato -Yt naku i uhyt watioto Iuwāu Maku katupono sa'awy'i mi'i ti ta'aipok ne'i ahupi pyi Tupana potpap wyi yi Pāwiria pyi e Pauru Panape pe. ³⁹Ma'ato yt to'owanetup hap ewy hin i ra'yn hawyi to'oehay tek hawyi to'o'atoiat ra'yn. Mi'i hawyi uhyt Panape uhyt Iuwāu Maku wywo yn na'yn tuwat yara puo ta'atue'yi Sipiri kape. ⁴⁰Mi'i hawyi uhyt Pauru tiky'esat uhyt Sira ra'yn tekatuwy wo. Mi'i hawyi Iesui mohey haria hētup Tupana pe -Tupana i'atu'e eti'atupowyro kahato aiwy Pauru aiwy Sira epotpap nug hamo i'atu'e. Eti'atuky'e ro yne muap upi. Mi'i hap uruhētup epe waku i'atu'e. Mi'i hawyi Pauru toto uhyt Sira wywo Iesui mohey haria moesaika hamo wuat'i ywania kape. ⁴¹Mi'i hawyi i'atuewryy yi Siria puo hawyi yi Sirisia puo i'atuewryy itotiarria Iesui mohey haria atумoesaika Tupana ehay wuat hamo.

16 ¹Mi'i hawyi Pauru'in put'ok i'atu'e i tawa Tepe pe tawa Irita pe. Mi'i hawyi itote Pauru'in tipuēti uhyt Timoteu. Ity ti Iesui mohey hat Iuteu ywania ma'ato i'ywot Kereku ywania. ²Mi'i hawyi tawa Irita piaria tawa Ikuniu piaria Iesui mohey haria -Ta'i waku kahato ti rat Timoteu i'atu'e itotiarria. ³Mi'i hawyi Pauru to'e Timoteu pe -To'iro uhupi

kurum iwasu e. Ereto teran uhupi pote luteuria ewy ro ereine'en aikotã ety ewy ai'ywania luteuria mu'e hamo are e. Mi'i hawyi ta'atuemurui sokpe tek luteuria eko ewy hawyi Timoteu topyhu'at luteu wo toty ewy. Mi'i tã ti Pauru tiky'esat Timoteu piit katupono toiky'esat luteuria mimotypot no topyhu'at Timoteu hap e. Katupono toikuap ta'lyn itotiaria tikuap wētup ywania ne'i Timoteu ywot hap pote. ⁴Mi'i hawyi Pauru Sira Timoteu wywo hewyry sa'awy'i wuat tewyry hap ko'i upi. Mi'i tote ta'atuhenoï mekewat Ierusalēi kaipywiat wo'onapin hap miwan Iesui yn ahehakyera'at kuap e hap miwan ta'atuhenoï. Mekewat kat i'atu'e kat i'atu'e 12 ok takaria e hap Iesui mohey haria akagnia e hap ta'atuhenoï itote. ⁵Mi'i hawyi ta'atuewyry hap upiaria Pauru'in ti'atumesaika po'og na'lyn Iesui mohey hap ete. Mi'i pote po'og na'lyn i'atutypy'i itote. ⁶Mi'i hawyi yi Karasia yi Wiriteu upi Pauru'in i'atuewyry. Mi'i hawyi yi Asia kape tuwat teran ma'ato Tupana Pa'āu Wakuat to'e -Yt ewehenoï tei'o uhehay itote mesup mehin'in e. ⁷Mi'i pote tuwat tawa Misia kape. Itote pyi tuwat teran yi Pitinia kape i ra'lyn ma'ato Iesui Pa'āu wai'e i ra'lyn. ⁸Mi'i hawyi tawa Misia sakpo tokoka'at ne'i. Mi'i hawyi tuwat teran yi Turate kape ma'ato -Wai'e i Iesui Pa'āu. ⁹Mi'i hawyi -Aikope waku pyno watuwat e yn tuwanetup hawe. Mi'i hawyi Pauru ta'akasa tomu'etu wātym muo wētup ok yi Masetunia piat y'am miat kape. Mi'i hawyi toikuap ihay -Eriot ro meikowo urue'yi Masetunia kape urupowyro hamo mehin e toikay kay. ¹⁰Mi'i hawyi tuwehymut ra'lyn Pauru hawyi mio tã to'e -Meremo urutuwat teran kahato yi Masetunia kape. Mi'i haype ti uruikat kahato aikotã miat uruwat hamuat. Katupono Tupana urukay kay ra'lyn i'atuwowi tehay wakuat enoi hamo hap uruikuap ta'lyn e. ¹¹Mi'i hawyi meïüpepyi uito Iruka areto ra'lyn Pauru'in wywo. Yara wato puo häpyk pe urutuwat ra'lyn wasere upi y'y wato yi hit Samutasia kape. Mi'i hawyi ihat'ok hawyi wētup tawa Neapuri kape urutuwat yi Masetunia sese kape. ¹²Mi'i hawyi urutuwat tawa wato yi Masetunia wywuat tawa Wiripu kape. Mi'i hawyi urutuwehyt'ok tawa Wiripu pe Humanu ywania mu'e Iesui etiat hamo. Itote urutukupte'en mot'i. ¹³Mi'i hawyi Sapatu e'at pe urutuwat y'y hit i kape aikope luteu ywania i'atuehay Tupana kape hap kape. Mi'i hap kape urutuwat tawa pyi. Mi'i tote uruta'apyk hawyi meïüran tō'ē tō'ē haryporia'in. Mi'iria urui'atumu'e ra'lyn. ¹⁴Wētup ok i'atupy'asetpe toine'en mana Iritia. Mana Iritia ti tawa Tiatira pywiat. Sokpe hup ikahu rakat weneru hat. Tupana motypot hat sese mi'i. Mi'i ipap kahato Pauru mienoi upi hawyi Tupana tomoherep ta'lyn mekewat sehay mana pe. ¹⁵Mi'i hawyi mana Iritia timohey Iesui yne to'yat piaria wywo hawyi tuweset'ok y'y pe to'yat piaria torannia wywo. Mi'i hawyi -Mimi'in e Pauru'in me koitywy ti atomohey kahato ra'lyn Aika'iwat atipy piat e. Mi'i tupono uimohey ehapiat pote eweikupte'en no meïüpe ui'yat piaria yatype mimi'in e mana Iritia Pauru'in me. Ihay awai hawyi urutopyhu'at i'yat pe.

¹⁶Mi'i hawyi wētup e'at pe urutuwat i ra'yn aiūpe Tupana wyuwat sehay hap kape mekewat y'y hit i kape. Mi'i hawyi muap upi uruipučēti pi'ā ahiag pa'āu ipiit piat rakat e. Mi'i pi'ā mimoherep ahiag kaipywiat wyti aikotā aikotā e hap ko'i ika'iwaria ha'up sat kahato. ¹⁷Mi'i hawyi mekewat pi'ā toto Pauru'in upi. Mi'i hap tote muap upi ihay haty wo irania'in me muap upiaria pe -Mi'iria miit'in ni Tupana sese ywaitiat eropat haria sese e ahiag pa'āu pi'ā wē pyi. Mi'iria wyti Tupana kapiat muap moherep haria e mekewat pi'ā. ¹⁸Mi'i e hap ewy ti yne e'at pe mio tā e ihay Pauru'in upi. Ihay po'og po'og moity'i pote Pauru yt tiky'esat i po'og. Mi'i hawyi tuwemorem howawi hawyi to'e -Uito ti morekuat Iesui mipo'oro. Mi'i tupono are'e -Ereto ro meiwuat pi'ā piit pyi e ahiag pa'āu me. Mio tā e hawyi tuwētem na'yn meremo ipiit pyi. ¹⁹Mi'i pote pi'ā ka'iwaria te'ero'e -Pyno ihāite ra'yn pi'ā. Yt naku i yt kat i ra'yn ahiag pa'āu pi'ā piit pe i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi ta'atusat Pauru Sira. Mi'i hawyi iherep mo ta'atueropo'ok yi upi morekuaria kape wuat'i weneru hap kape. ²⁰Mi'i hawyi te'ero'e morekuaria pe Pauru'in ete -Meimuēwuarua Iuteuria yt naku i kahato i'atu'e. Pywo ti wu'uuka hap nug haria sese mi'iria i'atu'e sa'ag. Aimoweuka'i ahetawa etiat haria mi'iria i'atu'e. ²¹Uruto wyti Humanu'in. Pyno ti yt naku i i'atuwat i'atueko watunug meiwēpe uhyt'i'in i'atu'e. Ta'atuheno'i sa'ag ne'i ahepe i'atu'e surara'in me. ²²Mi'i hawyi itotiarua i'atuehay pirik Pauru Sira ete. I'atupy'ahak kahato. Mi'i hawyi morekuaria tuwat Pauru'in esokpe hiot hiot pun hamo. Mi'i hawyi te'ero'e -Pyno waku eweipoityk poityk to aria'yp mo i'atu'e ta'atuesurara'in me. ²³Mi'i hawyi ta'atupak pak kahato ra'yn Pauru'in hawyi ta'atupag iheg me ra'yn wo'opyhyp hawe. Mi'i hawyi eti'atu'apykok to i'atu'e ra'yn wo'opyhik hap ka'iwat pe. ²⁴Mi'i pote tohytmoī ra'yn iheg muo sese ra'yn oka'apy pe. Mi'i hawyi wo'opyhik hap aria'yp kawiat pe toi'atupyhik. ²⁵Mi'i hawyi wātym hake turan Pauru Sira te'eruwēhum kahato hap wywo te'eruwepy Tupana kape. Mi'i pote i'atupyhik haria itotiarua ikuap yne i'atuwepy hap. ²⁶Mi'i hawyi meremo yi huruk huruk'e. Po'og na'yn hawyi mekewat wo'opyhik hap yi hewo hewo ra'yn. Mi'i hawyi i'ahot'e ra'yn. Tuwe'okenhy'ok yne ra'yn mekewat wo'opyhik hap tuwewi. Mi'i hawyi i'atupo'i po'i hap hewo hewo yne ra'yn itote. ²⁷Mi'i turan tuwehymut ra'yn wo'opyhik hat surara akag hawyi to'e tuwepe -Te'eruwe'okenhy'ok ta'yn sig paī e. Yt naku i kahato katupono uimipyhik ko'i tuwat tuwat yne ra'yn som e. Mi'i hawyi totat tekys'e'yp tuwe'auka teran haype -Yt naku i aru uhete katupono morekuat ikuap hawyi ui'apiheg moity'i ui'auka meremo hamo uimipyhik ko'i te'eruwepopy pote e. ²⁸Mi'i pote -Yt era'auka tei'o uhyt e Pauru tuwak popuo. Urutukupte'en meiwēpe torannia uruto mehin e. ²⁹Mi'i hawyi -Eweterut ariāty uhowowi e wo'opyhik hap yat apykok hat temiit pe. Mi'i hawyi meremo teke hawyi toto Pauru Sira kape hawyi

tuwep̄ȳātutuk tyry to'e popuo. ³⁰Mi'i hawyi toteropo'ok ta'yn i'atupyhik hap kaipyi to'yat kape. Mi'i hawyi apo e i'atuepe -Aikotā som waku atunug uhehakyera'at hamo e. ³¹-Pyno etomohey ro Iesui yn na'yn hawyi etunug Eka'iwat no Iesui mi'i pote yn ehakyera'at hap toine'en uhyt. I'ewyte e'yat piaria toi'atuehakyera'at e wo'opyhik hat pe Pauru. ³²Mi'i hawyi Pauru'in hanoi kahato Tupana ehay wo'opyhik hat yat piaria pe. ³³Mi'i hawyi wo'opyhik hat ti'atusei ra'yn i'atu'ahyk ahyk hawywiat i'atusuu i'atupiit etiat. Mi'i hawyi huhywitip hap ko'i toikoho yne e. Mi'i tā tutunug hawyi Pauru'in het'ok ta'yn yne i'yat piaria wywo y'y wo. ³⁴Mi'i hawyi te'era'aipok ta'yn wo'opyhik hat yat kape. Mi'i hawyi ta'atu'atumoenuk ta'yn Pauru Sira. Mi'i hap tote te'eruwelum kahato ra'yn Tupana ete katupono toimohey kahato Tupana to'yat piaria wywo.

³⁵Ihat'ok hawyi morekuaria ti'atupo'oro ra'yn wo'opyhik hat kape ta'atuemiit'in -Waku ti tuweno'ē ra'yn ga'atpuat aimi'ahyk ahyk ko'i aimipyhik ko'i ta'atu'e haype ta'atu'atupo'oro. ³⁶Mi'i hawyi wo'opyhik hat hanoi ra'yn Pauru'in me -Morekuaria tipo'oro ra'yn sehay uhyt'i'in e. Pyno waku mesup eweiwat i ra'yn uruetawa pyi e. Pyno waku ra'yn eweiwat i ro uiwyria'in e wo'opyhik hat. ³⁷Ma'ato Pauru to'e -Yt urupap i rat e. Uruto ti Humanu ywania'in eiperia ewywuaria e. Ga'atpo morekuat yt hētup hin i uruepe aikotā urueko ewy e. Kat potei morekuat pyno uru'ahyk ahyk kahato e. Yt naku i ere'e ro morekuaria pe e. Kat potei pyno urupyhik mesuwe ga'atpo yt apo ei'e rakirē i e Pauru. Mi'i hawyi mesup morekuat -Eweiwat ro uruetawa pyi yt uwe mikuap mo i e uruepe. Mi'i pote waku ti morekuaria tō'ē meiupe uruenotem hamuat e. Pyno ewehenoi ro uruehay morekuaria pe e Pauru. ³⁸Mi'i hawyi toto ra'yn morekuaria kape. Mi'i hawyi tohenoi ra'yn i'atuepe Pauru e hap. Ta'atukuap ta'yn Pauru'in Humanu ywania hawyi i'atuwuwu kahato ra'yn morekuaria katupono Humanu ywania yt naku i wati'apiheg e morekuat koro Sesa. ³⁹Mi'i hawyi morekuaria tuwat Pauru'in kape i'atuhep wo'opyhik hap pywiat hamo ta'atuwese kahato popuat Pauru'in po'oro hamo -Uhyt'i'in waku ti eweiwat ra'yn ahetawa pyi i'atu'e morekuaria Pauru'in me. ⁴⁰Mi'i hawyi tuwat mana Iritia yat kape ta'atupyhik hap kaipyi. Mi'i hawyi ta'atukay kay yne Iesui mohey haria ta'atuewawi hawyi ta'atu'atumoesaika Tupana ehay se wywo itotiaria. Mi'i hawyi tuwat ra'yn mekewat tawa Wiripu pyi.

17 ¹Mi'i hawyi Pauru Sira tuwat ra'yn tawa Awipuri sakpo tawa Apurunia sakpo tuwat. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Tesaronika pe ra'yn. Itote toine'en Tupana motypot yat Iuteuria wat. ²Mi'i pe Pauru teke towat teko ewy ra'yn nug hamuat. Mi'i tote miwan Tupana ehay kaipyi Pauru ti'atumu'e. Mi'i hawyi myē'ym Sapatu e'at to'owesat wesat Pauru wywo. ³Mi'i hawyi Tupana etiat miwan mot'i kaipyi toi'atumu'e -Uiwyria'in e Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat piat ho'opot hamuat hap

tohenoi mesuwe miwan me e. I'ewyite ti tuwētem irane gu'uro pyi hamuat hap tohenoi meikowat miwan me. Eweikuap uwe mi'i tā hamuat e. Ta'i Iesui uimimoherep ehapiat wyti mesuwe e. Tohenoi mi'i ti Aiporekuat no e Pauru Iuteuria pe. ⁴Mi'i hawyi te'eruwanetup hawyi -Pywo i'atu'e irania'in. Mi'i hawyi Pauru'in upiaria topyhu'at Kereku ywania'in Tupana motypot haria ahyt. I'ewyite haryporia'in we'eg haria ahyt topyhu'at Iesui mohey haria wo ra'yn itote. ⁵Ma'ato irania'in Iuteuria yt imohey i Iesui. Mi'i hawyi Pauru'in ete i'atuehay'ywyi kahato. Mi'i hawyi ta'atukat muap upiaria yt ipotpap i rakaria yt nakuaria i wu'uka hap nug hamo. Mi'i hawyi tuwat uhyt Iasū yat kape. Miit'in typy'i kahato tuwat. Mi'iria yne tō'ē tō'ē tawa piaria Pauru'in kupte'en hap kape Pauru'in etiat ta'atuhoiro hamo. Mi'i hawyi tuwehyt'ok haty wo Iasū yat pe ma'ato Pauru'in yt uwe i ta'atupuēti. ⁶Ma'ato Iasū yn na'yn irania'in to'ywyt'in nywo ta'atu'atupuēti. Mi'i hawyi Iasū'in ta'atueropo'ok iherep mo morekuat kape yi upi. Mi'i hawyi ta'atuput'ok hawyi ta'atukuasa ta'atuehay wo -Yt naku i yt naku i mi'iria wo'omo'akag'aia haria mi'iria i'atu'e. Mio ti tō'ē ahetawa kape i'atu'e uhyt Iasū yat pe i'atu'e. ⁷Yt naku i mi'iria i'atu'e. Morekuat Sesa wo'onapin hap yt ta'atunug i katupono wētup -Aipotypot Iesui yn ni waku i'atu'e mi'iria ta'atuehay pirik wo Iasū'in piat pe. ⁸Mi'i hawyi morekuaria itotiararia i'atupy'ahak kahato Pauru'in ete. ⁹Mi'i hawyi iheg me ta'atupag. Mi'i hawyi meiūran tuwat yne hawyi ta'atukay kay Iasū'in. Mi'i hawyi morekuat to'e -Pyno waku eweiwat ro i'atu'e Iasū'in me.

¹⁰Mi'i pote Iesui mohey haria ti'atupowyro uhyt Pauru uhyt Sira i'atupopy hamo tawa Tesaronika pyi. Mi'i hawyi tuwat tawa Pereia kape wātym upi. Mi'i hawyi Pauru'in put'ok i'atu'e hawyi te'eruwehyt'ok Iuteuria Etupana motypot yat pe. ¹¹Tawa Pereia totiararia ta'atu'atupuēti po'og yt i'akag heg i rakaria tawa Tesaronika piaria kai. Mi'iria ti Tupana ehay wakuat iky'esat kahato. Mi'iria ti te'eruwemu'e kahato wuat'i e'at pe sa'awy'i wuat mienoi ete. Tupana etiat ta'atukuap teran koitypuo pywo pe koitypuo yt Pauru'in heno i hap ta'atukuap teran. ¹²Mi'i tupono ti itotiararia typy'i kahato Iesui mohey haria ipakuptia te'eropyhu'at Kereku ywania sok haryporia'in wakuaria ihainia'in wakuaria te'eropyhu'at Iesui mohey haria itote. ¹³Mi'i hawyi ti tawa Tesaronika piaria Iuteuria tikuap ta'yn aikowo Pauru'in wat hap. I'ewyite ta'atukuap ta'yn tawa Pereia pe aikotā toi'atumu'e itotiararia Tupana ehay wuat hap ta'atukuap. Mi'i hawyi tuwat ra'yn hupi Pauru etiat miit'in mopy'ahak hamo. ¹⁴Mi'i hawyi Iuteuria ti'atumo'akag'aia miit'in sok tawa Pereia pe. Mi'i hawyi Pauru ywyt'in Iesui mohey haria tipo'oro ta'atueyke'et Pauru meremo y'y wato kape. Mi'i hawyi tuwat ra'yn Pauru wywo iwyrria'in i'apykok hamo ma'ato Timoteu Sira topyhu'at tawa Pereia pe.

¹⁵Put'ok i'atu'e Atena pe hawyi Pauru apykok haria te'era'aipok teran i ra'yn. Mi'i hawyi Pauru to'e i'atuepe -Pyno eweheno i o uhehay uhyt'i'in

Timoteu uhyt Sira pe e. Atiky'esat tō'ē merep meikowo hap o ewehenoi i'atuepe e Pauru. Mi'i hawyi te'era'aipok i ra'yn tawa Pereia kape Pauru ehay enoi hamo. ¹⁶Mi'i hawyi itote tuweran na'yn Pauru toine'en towyria'in ekatup hamo. Mi'i turan itote Pauru ta'akasa tupanaria iā'ākāp yn muap upi hawyi toto mohaty kahato miit'in miat imohey sa'ag hap ko'i. ¹⁷Mi'i hawyi ti yne e'at pe Pauru ti'atumu'e Iuteuria Kereku ywania wakuaria Tupana motypot yat pe. I'ewyte muap upiaria pe tohenoi iky'esat haria pe. ¹⁸Mi'i hawyi itotiararia wo'onapin hat potmu'eria tokoka'at Pauru kape ihay kuap hamo. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope muap upi -To'iro ihay aat ka'ap takat ehay kuap hamo i'atu'e. Ta'i mi'i ti wētup ywania kawiat tupanaria moherep hat i'atu'e to'ope katupono Pauru henoi itote Iesui etiat aikotā gu'uro pyi tuwētem i hap etiat. ¹⁹Mi'i hawyi ta'atuereto Pauru yity'ok Areopaku e hap kape. Itote ta'atuereke Pauru ta'atupy'asetpe hawyi te'ero'e tope -Uhyt pyno ehenoi ro koitywy aikotā aikotā hap sehay pakup uruepe i'atu'e. ²⁰Yt karāpe i uruikuap ehay ewywuat ihay rakat. Mi'i pote ti ehay ewy hap uruehay uruiky'esat i'atu'e. ²¹Katupono Atena piaria tikuap teran kahato yne kaipywiat sehay kat e kat e hap enoi hap ko'i i'atu'e. I'ewyte yne hewyry rakaria itotiararia tikat kahato sehay pakup itote. ²²Mi'i hawyi i'atupy'asetpe ipoī'am na'yn Pauru mi'i hawyi to'e -Uhyt'i'in woroho'okuap ta'yn aikotā eipe tupanaria iā'ākāp ko'i ne'i wyti eweimotypot e Pauru Atena piaria pe. ²³Ta'i ga'atpo ti uhewyry ehetawa puo hap tote ti ara'akasa kahato ehētupanaria iā'ākāp ko'i e. Wētup heiam me ti yt kat i tupana iā'ākāp itote atipuēti ma'ato itote toine'en iwan yn -Yt uwe mikuap i Tupana eiam mesup e itote. -Yt ai'akasa hap i Tupana motypot hap eiam mesup e iwan me itote e Pauru. Yt eweikuap i ti mi'i eipe ma'ato ti eweimotypot mi'i e. Mi'i wyti mesup atomoherep ehepe. ²⁴Ta'i mi'i Tupana sese ti aipytyp nug hat. Ta'i wuat'i mesuwarote iminug ko'i toine'en e. Mi'i ti atipy piat yi totiat morekuat sese. Ta'i Tupana sese yt toine'en kuap i aipo wuat aiminug teiam me e. ²⁵Mi'i wyti wuat'i ereko hat. Ikai ti tukup yne sekat. Yt kat i wyti iwat iweteweru hap ipo pe e. Ikaipyi ti watoinen. Ikaipyi ahehāite hap. Torannia ikaipywiat ko'i e. Ta'i yt miit'in minug kaipyi i wyti Tupana toine'en e. ²⁶Wētup ok miit kaipywiat yn ni yne ywania tohytpok mesuwat yi totiararia tukupte'en e. Ta'i sa'awy'i te ti Tupana sese yne ywania ahyt eiam mesuwat yi totiat nug hat. Aikope aikope wuat'i ywania e'yi toine'en hap Tupana tunug sa'awy'i tuwanetup hap kaipyi. Ikupte'en porap ne'i mesuwat yi totiat hamuat hap tutunug tuwanetup hawe nimo te e Pauru. ²⁷Mi'i tā tutunug tuwemoherep teran miit'in kapiat haype. Toiky'esat kahato ti miit'in ewowiat hap e. Toiky'esat wuat'i ywania tikat muap ewowiat hap e. Toiky'esat topuēti hap e. Yt pya hin i ti Tupana toine'en miit'in kai. ²⁸Ta'i Tupana sese kaipyi ti aheiam ahewyry hap aheine'en hap e. Aikotā sa'awy'i wuat eimu'e haria pypy'e

hap nug haria te'ero'e hap ewy -Tupana mepyt'in aito e hap ewy. ²⁹Kat poteñ eiwanetup hawyi uru kawiat Tupana toine'en ewei'e eiwanetup hap kaipyi ne'i. Aito ti meime Tupana mepyt'in ko'i e. Aito ti Tupana iã'ákap ko'i e. Yt parata kawiat i ti Tupana. Yt nu kawiat i ti Tupana e. Yt mo wuat minug i ti Tupana e. ³⁰Sa'awy'i te ti miit'in yt we'eg i sese tepiat haria pe Tupana sese yt kat e i te. Ma'ato mesup ti ewei'atoiat ro yt we'eg i hap ehetulanaria e ra'yn yne miit'in me Tupana. ³¹Mio ti Tupana wat miit'in airo hat toine'en na'yn hãpyk kahato. Mi'i ti aru meiüran miit'in airo Tupana watno sio yt e hat. Hãpyk kahato ti aru tohenoi Tupana pe e. Mi'i tã hamuat wyti watikuap ta'yn katupono gu'uro pywiat Tupana mihep ta'yn mi'i e Pauru Atena piaria pe. ³²Mio tã e hawyi irania'in to'okyry'i kahato Pauru ete. Gu'uro pywiat ieine'en i wat e hap ete. -Toran na'yn uhyt i'atu'e apuete. Ta'i uruikuap ti aru wětup e'at pe mio e'e hap etiat i'atu'e irania'in Pauru pe. ³³Mi'i hawyi Pauru toto ra'yn i'atupy'asetpyi ma'ato wětup ok wětup ok tuwemu'e ra'yn Pauru wywo. ³⁴Mi'i hawyi wětup ok mehin Tiunisiu tawa Areopaku piat timohey ra'yn Iesui. I'ewyete wětup ok mana tamara timohey ra'yn Iesui irania'in nywo.

Pauru Kurintiu Pe Toine'en

18 ¹Mi'i hawyi Pauru tuwētem na'yn tawa Atena pyi. Mi'i hawyi put'ok e tawa Kurintiu pe ra'yn. ²Mi'i hawyi itote toipuēti wětup ok Iuteu uhyt Akira e hap het rakat tawa Puntu kaipywiat. Katupono mi'i kaipyi sa'awy'i yi Itaria kape toto Akira. Mekewat e'at pe ma'ato toine'en morekuat Kautiu itote. Mi'i morekuat ma'ato yt iwese i Iuteuria ete. Mi'i pote toi'atupo'oro ra'yn tetawa Huma pyi. Mi'i pote uhyt Akira tehary'i Pisira wywo tuwat ra'yn tawa Kurintiu kape. ³Mi'i tote ipotpap sokpe kawiat getap nug hap ete. Mi'i hawyi Pauru ti'atupuēti itote ra'yn tomisepap nug hap ete. Mi'i hawyi topyhu'at i'atu'yat pe ra'yn i'atupowyro hamo. Mi'i turan i'atupotpap kahato itote sokpe kawiat getap nug hap ete. ⁴Ma'ato itote yne Sapatu e'at pe Pauru toto Tupana motypot yat kape to'ywania atumu'e hamo. Toi'atuporerokosap teran tehay wo Kereku ywania Iuteu ywania Iesui kape. ⁵Mi'i hawyi uhyt Sira uhyt Timoteu put'ok e itote yi Masetunia kaipyi. Itote ta'atupuēti hawyi Pauru ihay kahato topy'a pyi -Iesui ti Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat e. ⁶Mi'i pote Pauru ete i'atuhoiro kahato. Waĩ waĩ'i'atu'e Iuteuria. Yt naku i urumu'e mi'i tã i'atu'e. Mi'i hawyi Pauru tekamisa wato hep hawyi toipehuruk pehuruk i'atuewowi. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Eiwepyi kahato ti eiwemoewasat eipe. Pyno yt uhehay pyi i ra'yn wyti aria kape eweiwat e. Mi'i hawyi ti aru irania'in ywania kape ra'yn pyno areto i'atuepiat henoi hamo e Pauru Iuteuria pe. ⁷Mi'i hawyi toto Pauru irania'in ywania mu'e hamo. Mi'i hawyi toto tekatuwy uhyt Titu wětup set Iutu yat kape imu'e hamo. Katupono mi'i Tupana mohey hat toine'en. I'ewyete torannia

i'yat piaria tuwat kahato Tupana motypot yat mekewat Iuteu ywania wat kape. ⁸Meiūran Tupana motypot yat ka'iwat uhyt Kiripu tomohey ra'yn Iesui yne to'lyat piaria wywo. I'ewyite ipoity'i ra'yn tawa Kurintiu piaria imohey haria. Mi'i hawyi te'eruweset'ok yne ra'yn. ⁹Mi'i hawyi wātym muo imu'etu Pauru pe to'e Aika'iwat -Yt ereken'ē tei'o miit'in mupi. Yt epo'inik tei'o. Eti'atumu'e o haty wo e. ¹⁰Ta'Ui Uito areine'en ewywo. Yt uwe kuap i esaty'i saty'i mehin e katupono ti ipoity'i meiūwat tawa pe uimohey hanuaria e Iesui Pauru pe imu'etu. ¹¹Mi'i pote wētup anu hawyi 6 ewaty Pauru ti'atumu'e kahato tawa Kurintiu piaria Tupana ehay wo.

Pauru Kiru Py'asetpe Toine'en

¹²Mi'i hawyi itote toine'en wētup ok yi Akaia etu'isa Kariu e hap het rakat. Mi'i hawyi Iuteuria Pauru ete i'atupy'ahak i ra'yn. Mi'i hawyi ta'atuereto ra'yn Kariu kape Pauru hā'āg hamo. ¹³-Meiūwat miit wyti wai'ai'e hap yt ewy i inug kahato i'atu'e. Aiwat aheko yt ewy hin i toiky'esat miit'in miat Tupana motypot hap i'atu'e Iuteuria Kariu pe Pauru piat pe. ¹⁴Mi'i hawyi Pauru ihay teran ma'ato Kariu apuete e. Mi'i hawyi to'e Iuteuria pe Kariu -Miit'in yt nakuat i sese ko'i pyhyp hat ti uito e. Yt atiky'esat hin i eweterut uhewowi -Mi'i miit yt hāpyk i uruwanetup hawe katupono urueko yt tutunug i kahato ewei'e hap het rakat e. ¹⁵Eiperia eiwu'uka kahato sehay po'yypyi set po'yypyi seko po'yypyi. Yt atikuap teran hin i wai'ei'e hap ko'i e Iuteuria pe. Pyno koitywy eipo pe ra'yn eiwu'uka sehay wuat hap e Kariu. ¹⁶Mi'i hawyi toi'atuporeno'ē ra'yn to'lyat pyi. ¹⁷Ma'ato tuwat turan itotiararia Kereku ywania topytyk Iuteu Tupana motypot yat ka'iwat uhyt Sotene. Mi'i hawyi Kariu ehamo ta'atu'ahyk ahyk itote. Ma'ato Kariu yt wai'e hin i i'atuepe.

¹⁸Mi'i hawyi mekewat e'at pe toine'en mot'i Pauru to'lywyt'in Iesui mohey haria yatype. Mi'i hawyi Pauru tuwenoi i'atuepe hawyi toto ra'yn yara puo yi Siria kape. Ma'ato totiototo to'ywyt Akira ihary'i Pisira wywo. Mi'i hawyi put'ok i'atu'e tawa Sēkeia pe. Mi'i hawyi itote Pauru to'e Tupana pe -Atunug wyti aru ui'e epiat hap Uika'iwat e. Mi'i pote ati'ateneg pywo ti aru atunug ui'e hap kuap epiat hamo e. ¹⁹Mi'i hawyi tuwat i ra'yn tawa Ewesu kape. Mi'i hawyi itote totiat Akira tehary'i Pisira. ²⁰Mi'i hawyi itotiararia te'ero'e -Uruiky'esat en ereine'en mot'i meiūpe urumu'e hamo i'atu'e. Ma'ato Pauru yt tiky'esat i. ²¹Mi'i hawyi to'e -Pyno are'e ehepe Tupana tiky'esat pote ti aru ara'aipok te ehewowi uiwryia'in e Pauru. Mi'i hawyi tuwenoi mehin Akira mana Pisira pe irania'in me hawyi teke yara wato pe hawyi toto ra'yn tawa Ewesu pyi. ²²Mi'i hawyi toto i ra'yn tawa Sesareia kape i ra'yn. Mi'i hawyi put'ok to'e hawyi tuwēpowat Iesui mohey haria kape. Mi'i hawyi toto i ra'yn tawa Antiokia kape yi upi. Mi'i hawyi itote toine'en mot'i porap'i hawyi toto i ra'yn. ²³Mi'i hawyi yi Karasia puo yi Wiriteu puo hewyry i ra'yn yne Iesui mohey haria atumoesaika hamo.

Pauru Hawyi Aporu Tawa Ewesu Pe

²⁴Wētup e'at pe hawyi mehin Apauru put'ok e tawa Ewesu pe Aresāteria piat i'ywaĩ'i rakat sa'awy'i te wuat Tupana etiat miwan kuap hat put'ok e. ²⁵Mi'i hawyi ihay se kahato ihay itote iwanetup hap hesaika kahato. Mi'i ti Iuteu ywania. Topy'a pyi toi'atumu'e itote haty wo Iesui ete. Toikuap yne Iuwāu wo'oset'ok hat piat miit'in set'ok hap ko'i ma'ato mi'i yn toikuap. ²⁶Mi'i hawyi wētup e'at pe Tupana motypot hawe toi'atumu'e haty wo. Itote mehin Akira mana Pisira tipuēti. Mi'i hawyi ta'atuereto ta'atuwywo Tupana piat henoi po'og hāpyk hamo. ²⁷Mi'i hawyi Apauru toto teran yi Akaia kape pote Iesui mohey haria tawa Ewesu piaria tunug popera Apauru miereto wo yi Akaia piaria Iesui mohey haria kape. Mi'i tā wyti i'atu'e miwan me -Mehin'in ereke ro uhyt ewei'e o Apauru pe i'atu'e. Kat pote Apauru ti ai'ewywuat Iesui mohey hat. Mi'i tupono waku ei'yatype toine'en uruto'e i'atu'e mekewat miwan me. Mi'i hawyi Apauru toto Akaia kape tawa Kurintiu kape. Put'ok e itote hawyi toi'atupowyro kahato Tupana wehum hap kaipywiat Iesui mohey haria. ²⁸Toimoherep kahato Iuteuria pe Tupana ehay sa'awy'i te wuat kaipyi aikotā aikotā Tupana tipo'oro Iesui Miit'in Porekuat no hap etiat toimoherep yne miit'in ehamo. Sa'awy'i to'o'ewy e ma'ato tohenoi yne hawyi yt kat i'atu'e kuap i ra'yn. Mi'i tā mehin Apauru ti'atumu'e topy'a pyi.

19 ¹Uruwy Apauru ti'atumu'e kahato tawa Kurintiu piaria pe turan Pauru hewyry kahato yity'ok totiat muap upi tawa Ewesu kape. Put'ok e itote turan toi'atupuēti itotiararia imohey haria. ²Mi'i hawyi apo e i'atuepe -Eweimohey hawyi apo ewehewaku ra'yn Tupana Pa'āu Wakuat e ipotmu'eria pe. Mi'i hawyi ta'atuwesat -Yt uruikuap i ti Tupana Pa'āu sio toine'en sio yt i'atu'e. ³-Uwe set upi kahu pyno eipe eiwo'oset'ok e Pauru. -Ta'i Iuwāu mienoi ewy ti urutoria uhyt i'atu'e. ⁴Mi'i hawyi Pauru to'e -Are paĩ Iuwāu ti henoi mio tā e -Uhaipepe ti aru wētup ok Tupana Mipo'oro Miit'in Porekuat nuat tuut e Pauru. Mi'i ro -Eweimohey e ti Iuwāu. Mi'i tupono ewei'atoiat ro yt nakuap i ko'i eiminug hawyi woroho'oset'ok e ti Iuwāu miit'in me e. Mi'i ti Iesui ra'yn uhyt'i'in e Pauru. ⁵Ta'atukuap hawyi ti Aiporekuat Iesui set upi i ra'yn to'oset'ok. ⁶Mi'i hawyi Pauru tuweponug mi'i hawyi Tupana Pa'āu wakuat put'ok e ra'yn i'atuete. Mi'i hawyi ta'atumoherep kahato Tupana ehay irania'in pusu puo. ⁷Mi'iria ti 12 ok ihainia'in itote tukupte'en.

⁸Mi'i hawyi Pauru henoi miit'in me itote aikotā Tupana toine'en miit'in me hap itote. Aikotā Tupana toine'en Miit'in Porekuat no hap. Myē'ym ewaty ipypap i kahato mekewat Iuteuria wat Tupana yat kape. Toi'atumu'e haty wo toi'atukeyi miit'in Tupana etama kape. ⁹Ma'ato irania'in itotiararia Pauru mienoi yt ta'atumotypot i. To'okyry'i kahato

miit'in Iesui enoi hap etc. Yt ta'atumohey hin i. Mi'i pote Pauru hokiwat ra'yn irania'in Iesui mohey haria wywo. Mi'i hawyi mehin Tiranu wo'omu'e hawe yne e'at pe Pauru ti'atumu'e. ¹⁰ Typy anu ra'yn Pauru ti'atumu'e Aipotypot ehay etc. Mi'i tupono yne itotiaria Iuteuria ywania tikuap ta'yn i'ewyete Kereku ywania ikuap ta'yn wy e. ¹¹ Mi'i hawyi miit'in te'eruwanetup kahato katupono Pauru tunug yt kat kuap i topo wo wakuap ma'ato Tupana esaika hamo yn tutunug. ¹² Mi'i hawyi i'ahuu rakaria kape Pauru esokpe ta'atuereto hawyi ta'atupag i'atupiit pe. Mi'i hawyi meremo ra'yn i'atu'ahuu kosap. I'ewyete ahiagnia pa'âu wywuat haria toi'atuporenorem na'yn miit'in myi. ¹³ Mi'i hawyi paini hu'at teran Iesui set ahiag sytpok hamo. Mi'iria Iuteuria uruto e haria ma'ato yt mi'i sese i. ¹⁴ Sewa sa'yru'in 7 ok takaria Iuteuria epa'i koro sa'yru'in mi'iria. ¹⁵ Mi'i hawyi ma'âu sa'ag te'eruwëpowat 7 ok takaria kape -Uruikuap ti emisuat ko'i sehay i'atu'e. Iesui set Pauru set uruikuap i'atu'e ma'ato eipe yt uruikuap i paĩ uweĩ eipe Uwe'in eipe pyno e ahiag miit piit pyi. ¹⁶ Mio tã ta'atu'e hawyi ma'âu sa'ag ipiit piat rakat peso'e mekewat paini wato sa'yru'in kape. Mi'i hawyi ha'yru'in tu'uuka mekewat miit wywo ma'ato po'og hesaika i'atukai. Mi'i hawyi te'eruwehep ta'yn mekewat miit po pyi yt kat ta'atuesokpe wywo i i'atupak pak hap yn na'yn i'atupiit etc. ¹⁷ Mi'i hawyi tawa Ewesu piaria Iuteuria Kerekuria tikuap ta'yn hawyi i'atuwuwu ra'yn Iesui set pupi. Yt to'okyry'i teran i po'og. ¹⁸ Mi'i pote typy'i poity'i te'eropyhu'at imohey haria itote tawa Ewesu pe. Mi'i hawyi wuat'i mikuap mo te'ero'e -Yt nakuat i nug kahato sa'awy'i wuat hat uito aikotã aikotã sa'ag nug hap sepap hat sese ti uito i'atu'e. Ma'ato mesup ti atoiat ra'yn mekewat muap sa'ag wëtup i'atu'e to'ope. Mi'i tupono ti atiwuk ta'yn ehehamo paini miium popera sok i'atu'e to'ope. ¹⁹ Mi'i hawyi ta'atukat karania upi rakat paini miwan ko'i i'atumiwuk ko'i. Mi'i hawyi ta'atupuëti sa'up iwato kahato 50 miu e'at i'atupotpap mi'i tã kyiat hamo i'atu'e. Ma'ato ta'atuwuk yne ra'yn. ²⁰ Tupana sese yn waku aheTupana wo i'atu'e. Mi'i ehay upi yn watopyhu'at teran i'atu'e.

Masetunia Piaria Ta'atuky'esat Kahato Pauru Uut Hap

²¹ Wëtup e'at pe Pauru to'e topy'a pe -Pywo ti Tupana Pa'âu tiky'esat areto tawa Ierusarëi kapiat hap yi Masetunia puo yi Akaia puo e. Mi'i rë Ierusarëi kaipyi ti aru areto tawa Huma kape Tupana Pa'âu miky'esat ewy e tuwepe. ²² Mi'i hawyi Pauru tipo'oro typy ok tekatuwyria yi Masetunia piaria kape. Wëtup ok Timoteu wëtup ok Eratu toipo'oro ma'ato Pauru topyhu'at porap'i tawa Ewesu pe.

Temetiu Sehay Sa'ag Tupana Etiat

²³ Mekewat e'at pe tu'uuka kahato tawa Ewesu piaria Iesui pu'ap upiaria etc. ²⁴ Wëtup ok itote tupanaria iã'âkap nug hat toine'en Temetiu e hap

het rakat. Mi'i ti tupana mana Tiana yat nug hat. Mi'i ti tupanaria eiam parata kawiat nug hat koro i'atu'e. Mi'i nug hap kaipyi hemiit'in hekat rakaria wo te'eropyhu'at. ²⁵Mi'i hawyi toi'atukay kay tuwewawi topotpap tuwyrria'in irania'in tupanaria eiam nug haria. Tō'ē hawyi to'e i'atuepe -Mehin'in e watikuap ta'yn koitywy aikotā watopyhu'at aito mesup hekat rakaria wo ra'yn hap e. ²⁶Ta'i aipo wuat aiminug kaipyi wyti ahekat ra'yn e. Mi'i hawyi ewei'akasa ra'yn Pauru potpap hap. Eweikuap ta'yn ihay aikotā tohenoi tawa Ewesu piaria pe i'ewyte wuat'i yi Asia wato hap oktan hap. Mio tā e -Mo wuat minug tupanaria wyti yt Tupana kahato i e hap eweikuap ta'yn e. Mi'i hawyi ti mesup ta'yn miit'in toiat kahato ahētupanaria. -Waure'i'atu'e ra'yn e. ²⁷Mi'i hap ewy ti meiūran aiwat aipotpap yt kat i aru topyhu'at paĩ e. Yt naku i topyhu'at aru katupono meiūran tupana mana Tiana yat pe yt uwe i imotypot hanuaria paĩ e. Yt kat i imotypot hap hawyi yt naku i ahepe. Yi Asia piaria etupana mana Tiana i'ewyte yi wato oktan miit'in timotypot kahato mana Tiana e Temetiu tupanaria nug haria pe.

²⁸Mi'i e hap ta'atukuap hawyi i'atupy'ahak kahato Pauru ete Iesui mohey haria ete. Mi'i hawyi i'atuehay pirik kahato itote -Wakuat ti ahētupana mana Tiana tawa Ewesu wat i'atu'e haty wo. ²⁹Mi'i hawyi tō'ē tō'ē kahato miit'in. Mi'i hawyi topyhu'at tawa Ewesu pe sehay sa'ag yn na'yn. Mi'i hawyi Pauru wyrria'in mehin Kaiu mehin Aritaku yi Masetunia kaipywiarria ta'atupytyk. Mi'i hawyi ta'atuereto yi upi ta'atuwa'atunug hap kape. Mi'i hawyi meremo tuwehyt'ok ta'yn mekewat yat wato pe. ³⁰Mi'i hawyi Pauru teke teran i'atuwe'atunug yat pe miit'in sok napin hamo towyrria'in Kaiu Aritaku powyro hamo. Teke teran ma'ato irania'in Iesui mohey haria yt tiky'esat i. ³¹I'ewyte tu'isaria itotiarria Pauru kuap haria tipo'oro sehay Pauru pe -Mehin i'atu'e yt naku i ereke i'atuwa'atunug hap yat wato pe i'atu'e. Yt uruiky'esat i uruto i'atu'e tu'isaria. ³²Mi'i hawyi itote i'atuehay pirik kahato. Ipat'ok wētup sehay etiatno. Yt ta'atukuap i kahato itotiarria kat hamo kat hamo te'eruwa'atunug hap e. ³³Mi'i hawyi luteuria tiky'esat uhyt Aresātere ihay itotiarria kape hamo. Mi'i hawyi ipoĩ'am i'atupy'asetpe tehay hamo. Topoĩ'am haype topo wo toi'atumopo'inik teran ihay pirik takaria. Ma'ato yt ta'atuky'esat i Aresātere ehay hap katupono Iuteu ywania ne'i mi'i. ³⁴Mi'i hawyi po'og na'yn i'atuehay pirik typy ora kape itote. Wētup ehay yn i'atuehay itote -Wakuat ahētawa Ewesu etupana mana Tiana i'atu'e ta'atuehay pirik wo. ³⁵Mi'i hawyi wētup ok popera piat sehay moheg hat tawa Ewesu piat ihay teran i'atuepe. Ta'atukuap ta'yn hawyi i'atupo'inik ta'yn. Mi'i hawyi ihay ra'yn -Uiwyrria'in e tawa Ewesu piaria ti aito paĩ e. Ta'i watikuap kahato wuat'i miit'in mesuwat yi totiarria aikotā Tupana wakuat haryporia kawiat mana Tiana motypot haria aito hap. ³⁶Ta'i ta'atukuap kahato aikotā sa'awy'i ahepe Tiana ta'at waikuru kaipywiat

hap e. Wuat'i miit'in mi'i hap kuap haria te'eropyhu'at mesuwe e. Kan hamo pyno mio tã eehay pirik aat mesuwe e. Eiwe'eg wo o eweikupte'en e. Yt ewetunug nei'o mopy'ahak hap sehay e. ³⁷Ta'i meimuẽwaria miit'in eimipyhyp ko'i ti yt kat i'atu'e i ahetulanana Tiana ete. Yt karamuo i wyti ta'atusere'ok ahetulanaria yat ko'i e. ³⁸Pyno mehin Temetiu woronapin neran. Mi'i hawyi karapeĩ wẽtup ok eimopy'ahak hat toine'en meikope pote waku eweterut wo'onapin hap getap kape mi'i hat e aikotã hamuat kuap tuereto hap kape e. Mi'i hawyi waku itote ewehenoi aikotã aikotã eiwanetup hap waku sio yt kuap hamo e. ³⁹Katupono wo'onapin hap e'at toine'en mesuwat tawa pe. Mi'i pote mekewat e'at pe waku eweterut eiweywo i'aparap hat e. Mi'i hawyi itote waku wati'atunapin mi'i miit'in pyhik hat akag wywo e. ⁴⁰Yt naku i mesup ewetunug mesuwe mi'iria ete. Eiwe'eg wo o eipotpyhik hap pupi mehin'in e. Kat wato'e aru wo'opyhik hat ete. Yt kat wato'e kuap i aru wo'opyhik hat akag me mesuwat e'at piat hap ete e popera piat sehay moheg hat itotiaria pe. ⁴¹Mio tã e i'atuepe hawyi -Waku eweiwat e. Mi'i hawyi i'atuperup i ra'yn tuwat itote pyi.

Pauru Toto Masetunia I'ewyete Kereku Kape

20 ¹Pyno i'atupo'inik typy'i rakaria. Mi'i hawyi Pauru tikay kay Iesui potmu'eria. Put'ok i'atu'e hawyi toi'atu'ahi'yypysat. Waku yne ra'yn hawyi toi'atunapin na'yn i'atумoesaika hamo. Mi'i hawyi toto yi Masetunia kape tawa Ewesu pyi. ²Mi'i hawyi tawa ko'i sakpo toto wuat'i puat Tupana ehay enoi hamo. Mi'i hawyi toto yi Kereku kape. ³Mi'i tote toine'en myẽ'ym ewaty. Mi'i hawyi ta'aipok teran i ra'yn yi Siria kape ma'ato teke irane yara wato piat turan Pauru tikuap Iuteuria ehay to'auka irane hap. Mi'i hawyi ta'aipok yi upi tawa Masetunia puo. ⁴Tuwat Pauru wywo 7 ok miit yi Asia kape wẽtup set Sopaturu uhyt Piru sa'yru tawa Pereia pywiat. Mi'i hawyi Aritaku mi'i hawyi Sikũtu tawa Tesaronika kaipywiaria. Mi'i hawyi Kaiu tawa Tepe piat. Mi'i hawyi Timoteu mi'i hawyi Tikiku i'ewyete Towimu Asia piaria tuwat. ⁵Mi'iria uruekatup tawa Turate tote katupono tuwat urue'yianme. ⁶Mekewat man teneg u hap e'at ko'i tokosap hawyi urutuwat i ra'yn tawa Wiripu pyi y'y upi. ⁵ e'at hawyi put'ok uruto'e tawa Turate wã tote. Itote urutukupte'en wẽtup semana.

Pauru Turate Kape Toto

⁷Mytu'u e'at piat uruwe'atunug man pik pik hap e'at pe turan Pauru ti'atumu'e ka'ap kahato Iesui mohey haria. Toto teran muki'ite wẽtup tawa kape haype yt iwẽpohep tã i te. ⁸Mi'i hawyi wãtym turan ariãty ipoity'i kahato meiẽwat akipy ywaiti rakat pe uruwa'atunug hap tote. ⁹Mi'i tote toine'en wẽtup ok kurum Eutiko e hap het rakat wanetup hat.

Mi'i hawyi Pauru ehay pot'i pote kurum toket ne'li ra'yn. Mi'i hawyi ta'at ywaiti pyi apyk piat myē'ym akipy hap totepyi yi kape. Mi'i hawyi iku'uro sese ra'yn. ¹⁰Pauru ta'apyk hawyi tuwep̄y'ātutuk hawyi totat ra'yn kurum aat hat iku'uro rakat topo pe hawyi to'e irania'in itotiaria pe -Waī yt eweiwak tei'o. Yt iku'uro i rat e. Mio tā to'e hawyi kurum aat hat waku i ra'yn. ¹¹Mi'i hawyi ta'am i hawyi toipik pik man hawyi ta'atu'u. Mi'i hawyi ihay ywop hawyi iwēpohep ihat'ok pote ra'yn. ¹²Mi'i hawyi iku'uro rakat toto wy irania'in wywo ta'atu'yat kape. Ihāite i ra'yn pote i'atuwepiit kahato itotiaria.

Pauru Tawa Miretu Pe Toine'en

¹³Mi'i hawyi Pauru toto yi upi tomiky'esat ewy e ma'ato uruto urutuwat yara wato puo tawa Asu kape itotiat Pauru pag hamo. ¹⁴Mi'i hawyi tawa Asu pe uruto'opuēti i ra'yn. Mi'i hawyi Pauru teke yara wato pe hawyi urutuwat yi Mitirene kape. ¹⁵Itote pyi urutuwat i ra'yn. He'ihat'ok pe urutokoka'at ywypyi'a Kiu e hap rāpe. Mi'i hawyi meūran urutuwehik tawa Samui pe. He'ihat'ok pe put'ok uruto'e tawa Miretu tote. ¹⁶Mi'i hawyi Pauru to'e uruepe -Waī yt eiwehik tei'o tawa Ewesu tote e. Yt areine'en mot'i teran i yi Asia tote e. Atiky'esat arokosap Ierusarēi me ienuk man teneg u hap e'at pe e uruepe.

¹⁷Mi'i hawyi tawa Miretu pyi toi'atukay kay tuwewawi Iesui mohey haria akag ko'i. Tawa Ewesu piaria toi'atukay kay. ¹⁸Put'ok ta'atu'e hawyi Pauru to'e -Eweikuap te apo aikotā sa'awy'i ariot ehe'yi Asia tote turan wuat hap e. Ta'i eipy'asetpe wuat'i e'at pe areine'en meiupe eiwywo e. ¹⁹Eweikuap kahato ti mi'i pote aikotā uipotpap kahato Aika'iwat miky'esat motpap wiat hap perup'i puo uiwak popuo woroho'omu'e hap e. Mi'i turan tuut ra'yn uhā'āg hap ko'i katupono luteuria ui'auka teran itote e. ²⁰Mi'i turan yt uiwēpohep hin i henoi hap ko'i ete ma'ato ahenoī yne eimoesaika hamuat hap e. Ahenoī yne uimikuap wakuap etiat ko'i. Wuat'i ehamo i'ewyte wuat'i getap we woroho'omu'e e. ²¹Ta'i eweikuap ta'yn aikotā ahenoī henoi luteuria ywania pe Kereku ywania piat hap e. Mio tā are -Ewei'atoiat ro yt nakuap i ko'i are. Eweimohey ro Iesui. Mi'i ti Eika'iwat nuat are itote e Pauru. ²²Mesup ti uipo'oro ra'yn Tupana pa'āu tawa Ierusarēi kape e Pauru. Mi'i pote areto hamuat howawi ma'ato yt atikuap i aikotā aru arokosap itote hap. ²³Ma'ato mi'i tā e hap atikuap Tupana Pa'āu Wakuat uimu'e -Ereto Ierusarēi kape hap tote ti epyhik hamuat eho'opat hamuat yn topyhu'at itote e uhepe wuat'i tawa puo e Pauru. ²⁴Ma'ato yt areken'ē hin i uiku'uro hap pupi katupono atunug yne teran kat kat som motpap Aika'iwat Iesui miium uhepiat uipo'oro hap ko'i. Mi'i ti tutum sehay wakuap aiky'e Tupana piat hap uimienoi wuat. Mi'i pote ti atunug yne teran e Pauru. ²⁵Ta'i uimimu'eria Tupana yn ni waku Aiporekuat no e hap ahenoī kahato ehepe. ²⁶Mio atikuap

ta'yn mesup areto ra'yn hawyi aru ma'ato yt karāpe i ra'yn ewei'akasa uhowowi e. ²⁷Pywo pe ti koity'i e'at pe yt kat i miit'in suu uipo ete katupono yt karamuo i uiwēpohep Tupana ehay enoi hap ete. Ta'i ahenoi heno i yne kahato ra'yn Tupana wo'onapin hap ehepuo e. ²⁸Pyno eiwe'eg wo o. Ewei'apykok Tupana hūria Tupana Pa'āu miium eipo puat ko'i. Ewei'atupoi o Tupana hūria Iesui mikyi'at tosuu wuat ko'i ihay wo Tupana emiit'in e. ²⁹Katupono atikuap ta'yn uhaipe kai ti aru tō'ē tō'ē awahuru ko'i wo'o'u haria ehewowi e Pauru. Mi'iria ti aru yt iky'e hin i Tupana hūria e. ³⁰Ta'i eipy'asetpyi wyti aru te'eruwemoherep heso rakaria wo'oma'at hanuaria te'eruwewawiat ehekyi hamo e. Mi'i hawyi ti aru tuwat irania'in eipy'asetpyi i'atumima'at ko'i e. ³¹Mi'i tupono eiwattetup o. Yt waure'eweie tei'o uhepiat eimu'e hap ete. Katupono myē'ym anu wātym muo ihat'ok aat puo woroho'omu'e woroho'onapin uiwak popuo e Pauru tawa Ewesu kaipywiaria pe. ³²Uiwyria'in e koitywy areto ra'yn eipy'asetpyi. Ma'ato ti woroho'o'atoiat eipe Tupana po pe. Tupana ti eiky'e hap hum kahato ehepe. Tutum ahepe tehay wakuat aimoesaika hamo aimohāpyk yt nakuap i kaipywiat hamo. Mi'i pote watoine'en hemiit'in no irania'in imimoewaku ko'i saiepiaria wo mesup e Pauru tawa Ewesu piaria pe. ³³Yt karāpe i kue atiky'esat ehetineiru ehesakpe pa'i e. ³⁴Pyno pywo eweikuap ta'yn aikotā uipo wo uipotpap hap e. Mi'i sa'up mo kue atiky'i'at yne uhekare'en ko'i uimi'u ko'i i'ewyite uhekatuwyrria watno atum yne uipotpap kaipyi. ³⁵Atimoherep kahato ehepe uipotpap hap aikotā waku watum yt kat i ereko haria pe aimiereko ko'i hap e. Ta'i waku aiwattetup Aika'iwat Iesui ehay kape aikotā sa'awy'i to'e hap kape -Aimiium wyti po'og aimowepiit aimiky'i'at ko'i kai e Iesui e Pauru. ³⁶Mio tā to'e hawyi tuwepy'ātutuk Pauru i'atuwywo. Mi'i hawyi ihay Tupana kape. ³⁷Mi'i hawyi te'eruwak yne kahato. Mi'i hawyi ta'atu'ahi'yypysat hawyi ta'atu'āpysig Pauru. ³⁸Ta'atumohaty ihay -Yt ewei'akasa i ra'yn aru uhowowi e hap. Mi'i hawyi ito pote tuwat hupi yara wato kape.

Pauru Tawa Tiro Totiat Toine'en

21 ¹Mi'i hawyi urutuwenoi yne ra'yn hawyi urutuwat i ra'yn yara wato puo. Mi'i hawyi hāpyk urutuwat tawa Kui kape. He'ihat'ok pe urutuwat tawa Hutei kape. Itote pyi urutuwat yi Patara kape. ²Mi'i hawyi uruipuēti itote wētup yara wato yi Wenisia kapiat. Mi'i pe urutuwehyt'ok hawyi urutuwat ra'yn. ³Mi'i turan uruta'akasa ywypyi'a wato Sipiri e hap. Mi'i hawyi urutuwat moran kai yi Siria kape. Mi'i hawyi put'ok uruto'e tawa Tiro tote. Mi'i tote ta'atuenotem yne ta'atuekare'en. ⁴Tawa Tiro tote uruipuēti Iesui mohey haria hawyi urutukupte'en itote 7 e'at. Mi'i hawyi itotiarua te'ero'e Pauru pe -Waī yt ereto tei'o tawa Ierusarēi kape mehin i'atu'e Tupana Pa'āu mienoi puo.

⁵Tokosap mekewat e'at ko'i hawyi urutuwat i ra'yn. Yne Iesui mohey haria tuwat yne uruwywo ihainia'in haryporia'in hirokaria pya ra'yn tawa kai. Mi'i tote urutuwepỹ'ätutuk yi kyt'ok tote. Mi'i hawyi itote uruehay Tupana wywo. ⁶Urutuwenoi uruwo'ope hawyi urutuwehyt'ok i ra'yn yara wato pe. Mi'i hawyi te'era'aipok i ra'yn ta'atu'yat kape.

Pauru Sesareia Tote Ra'yn

⁷Mi'i pykai urutuwat ra'yn tawa Puturemaita kape tawa Tiro pyi. Mi'i tote uruto'opuēti ra'yn uruwyrria'in Iesui mohey haria wywo. Itote urutukupte'en wētup e'at i'atuwywo. ⁸He'ihat'ok pe urutuwat i ra'yn tawa Sesareia kape. Put'ok uruto'e itote hawyi urutuwat Tupana ehay sytpok hat Wiripi yat kape. Sa'awy'i wuat 7 ok takaria Wiripi yat kape. ⁹Mi'i hawyi Wiripi saki'yt'in itote tukupte'en 4 ok haryporia makuptiaria Tupana ehay moherep haria. ¹⁰Mi'i tote urutukupte'en turan put'ok e yi luteu kaipywiat wētup ok miit Tupana ehay moherep hat Akapu e hap het rakat. ¹¹Tuut uruewawi hawyi totat Pauru we'ok kyt'ok hap. Mi'i hawyi toikytyt topy ko'i topo ko'i Pauru we'ok kyt'ok hamo. Mi'i hawyi to'e Pauru pe -Meiko tā eī uhepe Tupana Pa'āu henoi e. Meiko tā aru Iuteuria Ierusarēi miaria ekytyt aru ereto tawa Ierusarēi kape hawyi e. Mi'i hawyi ti aru ta'atuium na'yn irania'in ywania surara'in me e Tupana ehay moherep hat Akapu Pauru pe. ¹²Mi'i hawyi -Waī yt ereto tei'o Ierusarēi kape mehin uruto'e Pauru pe. I'ewyte itotiaria waī'l'atu'e. ¹³Ma'ato Pauru uruwasat -Waī yt eweiwak tei'o katupono haty ti uipy'a pe e. Tupana tiky'esat uipyhik hap pote i'ewyte uito atiky'esat e. Yt areken'ē i ui'auka hap pupi tawa Ierusarēi note Uika'iwat Iesui set motypot hap ete. ¹⁴Mi'i pote uruto'e Pauru pe -Pyno yt eropyhu'at teran i uruehay upi mi'i pote etunug no Aika'iwat miky'esat ewy mehin uruto'e.

¹⁵Tokosap mekewat e'at ko'i Wiripi yat piat hawyi urutunug waku yne hawyi urutuwat ra'yn Ierusarēi kape. ¹⁶Mi'i hawyi muap upi irania'in Iesui mohey haria tawa Sesareia pywiaria tuwat uruwywo Ierusarēi kape. I'ewyte wētup miit Manasū e hap het rakat tawa Sipiri piat yianmiat Iesui mohey hat tuut i'atuwywo wy e. Mi'i pote te'ero'e -Mi'i yat pe som waku watopyhu'at i'atu'e. ¹⁷Put'ok uruto'e Ierusarēi note hawyi itotiaria Iesui mohey haria te'ero'e -Eiwehyt'ok to i'atu'e ta'atuwepiit popuo.

Pauru Put'ok E Tawa Ierusarēi Me

¹⁸He'ihat'ok pe Pauru toto uruwywo Tiaku owa kape. Mi'i rakirē itote te'eruwa'atunug yne Iesui mohey haria akagnia. ¹⁹Mi'i hawyi waku kahato sig woroho'opuēti mehin'in e. Mi'i hawyi Pauru henoi kahato aikotā Tupana tunug wakuap irania'in ywania yt Iuteuria i hakyera'at hap ete. ²⁰Pauru mienoi ta'atukuap hawyi -Waku kahato i'atu'e Tupana pe Tiaku'in. Mi'i hawyi te'ero'e Pauru pe -Uhyt i'atu'e mio wyti typy'i

kahato Iesui mohey haria meĩũpe Iuteuria ai'ywania. Mi'iria ti imohey kahato Iuteuria eko. ²¹Ma'ato mi'iria ti yt ikuap i kahato etiat kat ere eti'atumu'e Iuteuria ywania irania'in py'asetpiaria hap. -Ewei'atoiat ro Muisei einapin hap ko'i e'e i'atu'e. Mi'i hawyi waĩ yt ewehemurui āpytek tei'o esa'yru'in e'e hap ko'i i'atu'e. Waĩ yt ereke tei'o Iuteuria eko pe e'e hap i'atu'e Pauru pe. ²²Aikotā aru pyno watunug katupono ta'atukuap ti aru put'ok e e hap. Mi'i hawyi ti aru tō'ē kahato enapin hamo i'atu'e Pauru pe. ²³Pyno po'og waku etunug no urueko ewy uhyt i'atu'e. Katupono uruto wuaria py'asetpe tukupte'en 4 ok ihainia'in. Mi'iria ti aru inug ta'atupy'a piat -Urutunug aru ta'atu'e Tupana piat hap. ²⁴Pyno erepukpuk'ok kahato ro i'atuwywo Iuteuria eko ewy. Mi'i hawyi waku etum mi'i hap sa'up i'atu'e. Mi'i hawyi ti aru waku era'ateneg i'atu'e. Mi'i tā etunug mote ti aru meremo ekuap urueko nug hat en hap i'atu'e Pauru pe. Mi'i pote ti aru aheko ewy ra'yn Pauru tunug i'atu'e to'ope ta'atunapin. ²⁵Ta'i uruhenoĩ ra'yn sa'awy'i irania'in ywania pe Iesui mohey haria pe. Yt ewetu'u tei'o yne tupanaria iā'ākap piat miium mi'u pu'i ko'i uruto'e. I'ewyte huu sapo wo yt naku i aimi'u wo uruto'e. I'ewyte mi'ut'yp nik piat mi'auka pu'i yt naku i watu'u uruto'e. I'ewyte ihainia iwary wary haryporia he'aito he'aito yt naku i uruto'e. Mi'i hawyi irania'in Iuteuria eko waku eweiwaure uruto'e sa'awy'i urumiwan me irania'in ywania pe uhyt i'atu'e Ierusalēi miaria.

Pauru Ta'atupytyk Hamo

²⁶Mi'i hawyi he'ihat'ok pe Pauru toto 4 ok ihainia wywo. Mi'i hawyi te'eruwepitpit'ok yne hawyi tuwehyt'ok ta'yn Tupana motypot hawe. Ta'atuhenoĩ teran kat e'at pe waku ta'atuium Tupana pe ta'atuhũ suu ta'atuwepitpit'ok hap enoi hamo -7 e'at aru urutunug uru'e hap ewy hap enoi hamo.

²⁷Put'ok e irane ra'yn i'atupitpit'ok hap e'at. Mi'i hawyi tō'ē Iuteuria yi Asia kaipyi. Put'ok i'atu'e hawyi te'era'akasa Pauru Tupana motypot hawe. Mi'i hawyi ta'atumo'akag'aia Ierusalēi miaria Pauru etiat i'atupy'ahak hamo. Mi'i hawyi ta'atupytyk ta'yn Pauru. ²⁸Mi'i hawyi te'ero'e ta'atuehay pirik wo -Surara'in urupowyro ro eipe meĩũwat miit pyhik hamo i'atu'e. Kat pote wuat'i puo yt naku i sehay enoi hat meĩũ i'atu'e ta'atuehay pirik wo. Ta'i ai'ywania ete aheko ete Tupana yat ete ihay sa'ag hat wyti meĩũ miit i'atu'e. Kereku ywania kawiararia ti totopag Tupana motypot hawe. Mi'i pote toimohun kahato meĩũwat seiam wakuat i'atu'e Pauru piat pe. ²⁹Sa'awy'i te'era'akasa uhyt Towimu tawa Ewesu kaipywiat Pauru wywo Ierusalēi me. Mi'i hawyi te'eruanetup yt pywo pe i -Ta'i Pauru tioto ra'yn ti mekewat wētup ywania Tupana yat kape i'atu'e te'eruanetup yt pywo pe i. ³⁰Mi'i hawyi to'owenka wenka Ierusalēi miaria yne hawyi ta'atupytyk Pauru hawyi ta'atuherep

yi upi hawyi ta'atu'okenhyp ta'yn Tupana motypot hap yat. ³¹Mi'i hawyi ta'atu'auka teran na'yn ma'ato put'ok e ra'yn i'auka teran hat surara'in akag ete. Ta'i tu'uka irane ti yne Ierusarēi miaria i'atu'e surara'in me. Mi'i hawyi surara akag koro teropo'ok tesurara'in i'atu'akag ko'i wywo. ³²Mi'i hawyi tuwehyt'ok meremo ipy'ahak takaria py'asetpe. Surara'in akag koro te'era'akasa hawyi meremo i'atupohep ta'yn Pauru pok pok haria. ³³Mi'i hawyi put'ok e surara'in akag koro hawyi tokosap Pauru kape. Mi'i hawyi to'e temiit'in me -Ewetat ro mesuwat miit e. Eweipo'i po'i ro typy saity iheg nakat wo e. Mi'i hawyi apo apo e -Uwe keī e pyno meiū e. Kat keī tutunug pyno e. ³⁴Mi'i hawyi irania'in typy'i rakaria haty wo yt to'o'ewy i ta'atuwesat. Mi'i pote surara akag koro yt tikuap i aikotā hamuat hap. Mi'i hawyi to'e temiit'in me -Ewetioto ro meiūwat ai'yat iheg nakat kape e Pauru piat pe. ³⁵Mi'i hawyi tuwat ra'yn hawyi put'ok i'atu'e ra'yn. Mi'i hawyi surara'in hupit ta'atu'okpe tote Pauru miit'in py'ahok typy'i poity'i pote. ³⁶Mi'i hawyi miit'in typy'i rakaria tuwat hupi ta'atuehay pirik wywo -Ewei'auka ro ewei'auka ro i'atu'e.

³⁷Mi'i hawyi Pauru ta'atuereto irane ra'yn surara'in yat kape turan to'e i'atu'akag koro pe -Uhehay teran ewywo uhyt e Pauru i'atupusu puo Kereku pusu puo. Mi'i hawyi surara akag koro to'e ³⁸-Etikuap apo pyno urupusu Kereku ehay e. En apo pyno yt Esitu piat i e. Nimuat miit'in mopy'ahak morekuat etiat hat i apo en. Yt 4 miu wo'opot'auka haria akag i apo en e Pauru pe ikoro. ³⁹Mi'i hawyi Pauru tiwesat -Uito rat Iuteu e tawa Tasu piat yi Sirisia piat. Ta'i tawa ypy wakuat piat uito e. Pyno uhehay teran kahato meimuēwaria miit'in typy'i rakaria kape e Pauru surara akag koro pe. ⁴⁰Mi'i hawyi -Waku uhyt e Pauru pe. Mi'i turan Pauru y'am me toine'en am hap tote.

Pauru Ihay Iuteuria Pe

22 ¹Mi'i hawyi Pauru ihay haty wo to'ywania Iuteuria pe topusu puo -Ui'ywot'in uhe'ywyt'in e mesup ahenoi teran uhietiat sehay ehepe e. Mi'i pote eweikuap to uhehay e to'auka teran haria pe. ²Ta'atukuap ta'yn ihay ta'atupusu puo Epereu pusu puat hawyi po'og i'atupo'inik ta'yn po'og i'atuewaure ka'a. Mi'i hawyi to'e i Pauru miit'in sem me. ³-Uito rat ei'ewy Iuteu ywania kawiat e. Ui'ywā'ī wyti tawa Tasu pe yi Sirisia pe e. Ma'ato uitag meiūwat tawa Ierusarēi me. Meiūpe wo'omu'e hat Kamarieu uimowe'eg hat yatype areine'en. Mi'i hawyi yne wo'onapin hap nimuat ko'i ai'ywania ko'i watnuat wo uimu'e hāpyk kahato. Mi'i ko'i atunug na'yn haty wo Tupana ewowi aikotā ewetunug mesup hap ewy te atunug e. ⁴Sa'awy'i uipotpap kahato mesuwat mimohey pakup moma hamo. Mi'i pote haty wo ati'atupo'i po'i ihainia'in haryporia'in muap pakup mohey haria. Mi'iria ati'atumohan kahato. Areto ra'yn i'atupyhik pyhik hamo i'atu'uka hamo e. ⁵Uiminug ko'i pa'i

koro tikuap yne. I'ewyte yne nagnia ikuap e. I'atukaipyi ti sa'awy'i atat popera hē to e hap ai'ywania tawa Tamaku piaria kapiat nuat. ⁶Mi'i hawyi areto tawa Tamaku kape e. Yt pya i ra'yn turan atposake irane turan iūte'en atipy kaipyi hētyhot kahato ui'apypueri wo e. ⁷Mi'i pote ara'at yi tote. Itote atikuap ihay to'e uhepe -Sauru Sauru kat potei uhaty'i haty'i en e. ⁸Mi'i hawyi apo are -Uweī en kat eī eset Uhyt are. Mi'i hawyi uiwesat -Uito ti meiu Iesui tawa Nasare piat emisaty'i saty'i e. ⁹Uiwywuat wat haria te'era'akasa hētyhot hap kape ma'ato yt ta'atukuap i ihay uiwywuat hap. Mi'i hawyi apo are ¹⁰-Kat aru atunug pyno Uika'iwat are. Mi'i hawyi uiwesat -Pyno erepoi'am no hawyi ereto ro tawa Tamaku kape e. Itote ti aru wētup ok henoī epe kat ko'i kat ko'i uimiky'esat ko'i eminug wuat e uhepe e Pauru. ¹¹Mi'i tote ti yt uhehapytig i ra'yn ariāty hot hap poity'i hawyi. Mi'i hawyi ti ui'ykesat eroto ra'yn Tamaku kape uiwywuat wat haria e. ¹²Mi'i hawyi put'ok are e Pauru. Mi'i hawyi itotiat wētup ok uhyt Anania Tupana wo'onapin hap nug hat toine'en itotiaria Iuteuria mimotypot kahato. ¹³Wuat'i Iuteuria mimotypot mi'i put'ok e uheine'en hap tote uhowakai hawyi to'e -Ehapytig i ro uhe'ywyt Sauru e. Mio tā e hawyi meremo uhehapytig i ra'yn hawyi araha'at ra'yn howawi e. ¹⁴Mi'i hawyi to'e uhepe Anania -Aha'ase'i'in Etupana ti e'airo ra'yn tomiky'esat kuap hamo. Toiky'esat wyti era'akasa hāpyk takat miit kapiat hap e uhepe. ¹⁵Toiky'esat etikuap iwē pyi ihay e. Meiūran aru etimoherep akasa hap ko'i emikuap ko'i wuat'i miit'in me hap uhyt e. ¹⁶Koitywy kat potei ereine'en mot'i mesuwe e. Epoi'am no hawyi ereset'ok to e. Ehētup to Eka'iwat pe -Uiminug sa'ag ko'i etikoho yne ro mehin ere ro e Anania uhepe. ¹⁷Meiūran ara'aipok i ra'yn Ierusarēi kape tawa Tamaku pyi. Mi'i hawyi Tupana motypot hap yat pe areine'en. Itote ara'akasa uimu'etu. ¹⁸Ara'akasa ihay uiwywuat rakat -Erētem no merep tawa Ierusarēi myi katupono ti aru yt ta'atumohey i ehay uhetiāt emienoi e uhepe. ¹⁹Mi'i hawyi atiwesat -Ma'ato mehin ta'atukuap kahato uhetiāt meiupe aikotā sa'awy'i ati'atupyhik ati'atupok pok emohey haria wuat'i wo'omu'e hawiaria hap ta'atukuap ta'yn. ²⁰I'ewyte ta'atukuap ta'yn aikotā sa'awy'i ehay enoi hat Etewāu suu okpun turan uito itote hē to waku ewei'auka ro are hap ta'atukuap. Ta'i i'auka haria esokpe uipo pe toine'en itote ta'atu'auka Etewāu turan. Mi'i hap ta'atukuap uhyt are Uika'iwat pe e Pauru. ²¹Ma'ato uiwesat -Motoro e katupono woropo'oro pya kahato yt Iuteuria i mu'e hamo e uhepe e Pauru Iuteuria pe.

Pauru Wo'opehig Hawe Ira'yn

²²Mio tā e pote i'atuehay pirik kahato Pauru ete. Katupono sehay yt Iuteuria i mu'e hamo e hap ete. Mi'i hawyi te'ero'e -Yt naku i ti mio tā e'le hap i'atu'e ta'atuehay pirik wo. ²³Mi'i hawyi ta'atuekamisa hep hawyi ta'atuporokpun. Mi'i hawyi yi wo mak mak i'atu'e ywaipe. Ta'atupy'ahak

Pauru etiat haype. ²⁴Mi'i pote surara'in akag koro ti'atupo'oro temiit'in Pauru erut surara'in yat koro kapiat hamo. Mi'i hawyi toi'atupo'oro temiit'in Pauru pok pok hamo. Toiky'esat kat e Pauru topusu puo Iuteuria mopy'ahak hap toikuap hamo. ²⁵Mi'i hawyi ta'atupo'i po'i Pauru saity miat pe kawiatno. Mi'i turan Pauru apo e wētup ok surara akag me -Waku apo som ui'ahyk ahyk yt morekuat ehay upi i katupono uito Humanu ywania pote yt naku i uipok pok Humanu ywania morekuat wywuat yt ahehay rakirē i te morekuat yt ehay pyi i te e Pauru surara akag me. ²⁶Tepiat ikuap hawyi toto henoi hamo surara'in akag koro kape. Mi'i hawyi to'e -Mehin ewe'eg wo o katupono meīē ihainia ti sio Humanu ywania e. ²⁷Mi'i hawyi tuut ra'yn ikoro apo to'e Pauru piat hamo -Pywo apo en Humanu'in e. Mi'i hawyi toiwesat -Ta'i mi'i ti rat uito e. ²⁸Mi'i hawyi ikoro to'e -Ta'i uito ti i'ewyte atikiyi'at wyti Humanu'in set ha'up woity kahato e Pauru pe. Mi'i hawyi Pauru tiwesat -Uito ti Humanu ywania ui'ywot kaipywiat e. Uito yt atikiyi'at i e katupono ui'ywot Humanu e.

²⁹Mi'i hap surara'in tikuap hawyi te'eruwepik meremo Pauru yatypepyi ipok pok teran haria. Mi'i hawyi ikoro token'ē kahato kat pote tehay pywiat Pauru po'i po'i pote. Yt naku i roso Humanu'in watipo'i po'i i'atu'e. ³⁰He'ihat'ok pe ikoro tikat kahato sehay kat pote Pauru Iuteuria ti'auka teran kahato hap. Mi'i hawyi toipo'i po'i hawyi toi'atuwenka pa'i kororia wo'onapin haria. Mi'i hawyi toterut kary Pauru. Mi'i hawyi toimoherep i'atuepe.

Pauru Wo'onapin Haria Py'asetpe Ira'yn

23 ¹Mi'i hawyi Pauru iha'at kahato wo'onapin haria kape. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Uhe'ywyt'in e. Nimo pyi te meīū te areine'en Tupana ehamo yt kat i atunug sa'ag uiwemoti hamo e. ²Ma'ato pa'i koro Anania to'e -Eweiwēpetek to e Pauru yatypiaria pe. ³Mi'i hawyi Pauru to'e pa'i koro pe -Ta'i Tupana ti aru e'ahyk e. En wyti yi pype ikytsig nakat ewy. Meīēpe ereine'en apyk pe uikuap hamo aikotā uito waku sio yt nakuat i hap kuap hamo e. Ma'ato iwan miat ainapin hap kaipyi yn ni watikuap miit'in waku sio yt naku i hap ko'i uhyt e. Mio eweiwēpetek to ere yt aiwo'onapin hap ewy i ra'yn e Pauru pa'i koro Anania pe. ⁴Mi'i hawyi Pauru yatypiaria te'ero'e tope -Ehay sa'ag apo Tupana mi'airo ahepa'i koro ete i'atu'e. ⁵Mi'i hawyi Pauru tiwesat -Yt atikuap i wyti pa'i koro meīū hap uiwyrria'in katupono miwan me -Yt ehay ko'i ko'i tei'o eiporekuat ete e ti ainapin hawe e Pauru. ⁶Mi'i hawyi Pauru tikuap ta'yn typy sehay mohey haria tukupte'en itote hap -Aiku'uro hawyi yt kat i aheine'en i hap e haria i'ewyte wo'onapin haria -Ta'i aiku'uro hawyi aheine'en hap sese watipuēti e haria tukupte'en itote. ⁷Mi'i pote to'e haty wo -Uhe'yke'et'in uito ti wo'onapin hat i'ewyte ui'ywot mi'i te e.

Ta'i atomohey kahato aiku'uro hawyi Tupana aimoieine'en i hap. Mi'i atomohey pote yt naku i i'atu'e uhepe meüpiaria e. ⁸Mio tã e hawyi miit'in tuwepat'ok kahato itotiarria tu'uka sehay wuat hamo katupono ipat'ok te'ero'e -Yt kat i rat aiku'uro rakirẽ wuat aheine'en i hamuat hap e haria. I'ewyte yt uwe i Tupana mipo'ororia atipy kaipywiaria e haria. Yt kat i rat ipa'ãu toine'en e haria. Ma'ato ipat'ok imohey kahato yne meimuẽwat mio wat ko'i. Ta'atuhenoï yne meimuẽwat ko'i yn. ⁹Mi'i pote i'atuehay pirik kahato itotiarria. Mi'i hawyi i'atupoĩ'am irania'in wan'i wan'i'e haria te'ero'e haty wo hamo. Mio tã i'atu'e -Yt kat e i ti meüwat ihainia ti'aparap uruwanetup turan i'atu'e. Pyno atipy kaipywiat suut hat apo ihay tope imienoi wuat i'atu'e sio ipa'ãu henoï tope yt watikuap i wen ma'ato häpyk kahato ihay watipuëti i'atu'e wan'i wan'i'e haria. ¹⁰Mi'i hawyi to'opy'ahak kahato ra'yn to'ope. Mi'i pote surara akag koro token'ẽ. Ta'atuhep hep irane sio Pauru ta'atupytyk ta'yn. Mi'i hawyi toi'atupo'oro tesurara'in Pauru ero'ok ipy'ahak takaria yatype pywiat hamo ipag surara'in eiam iheg nakat piat hamo.

¹¹Mi'i hawyi mekewat ewätym Aika'iwat toine'en Pauru ywytppe y'am me. Mi'i hawyi to'e -Yt ereken'ẽ tei'o Pauru katupono woropo'oro hamuat tawa wato Huma piaria kape e. Aikotã Ierusarëi miaria pe ehenoï uhetiãt mi'i hap ewy atiky'esat ehenoï tawa Huma piaria pe uhetiãt e. Mi'i tupono eremowepiit yn no e Pauru pe Aika'iwat.

Pauru Huma Kape Toto Teran

¹²Ihat'ok turan ipat'ok luteuria te'eruwa'atunug i ra'yn Pauru auka hamuat kuap hamo. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Pywo yt watenuk i i'ewyte yt y'y i wyti watu'u i'atu'e. Wati'auka Pauru rakirẽ waku watenuk i ra'yn i'atu'e to'ope Pauru auka teran haria. Pywo wahenoï ra'yn Tupana pe -Urutunug aru uru'e hap ewy i'atu'e to'ope ta'i urui'auka irane Pauru i'atu'e. Yt urui'auka pote waku uru'auka Tupana i'atu'e Pauru auka neran haria Tupana pe. ¹³Pauru auka teran haria 40 sakpo te'eruwa'atunug itote. -Pywo wati'auka ra'yn aru e haria. ¹⁴Mi'i pote mi'iria tuwat pa'i kororia kape nagnia kape. Mi'i hawyi te'ero'e -Urutunug aru uru'e hap sehay pywo sese uruto'e uruto'ope. Yt kat i urutu'u hamuat Pauru auka re'ym ne uruto'e urupy'a pe i'atu'e. ¹⁵Mi'i pote koitywy ewehenoï ro surara akag koro pe wo'onapin haria pe -Uruehay teran Pauru wywo ewei'e ro uruepiãt ikuap kahato hamo ewei'e ro i'atuepe. Mi'i pykai ti aru uruto waku pe ra'yn urutukupte'en muap upi Pauru auka hamo i'atu'e pa'i kororia pe. ¹⁶Ma'ato Pauru inyt mepyt tikuap yne Pauru auka hamuat hap i'atuehay ko'i. Mi'i hawyi toto surara'in yat wato kape Pauru piat henoï hamo. ¹⁷Mi'i toikuap hawyi Pauru tikay kay surara akag 100 hemiit rakat tuwewawi. Mi'i hawyi to'e -Mehin etioto ro meüwat kurum eka'iwat koro kape katupono toï sehay imienoi wuat e Pauru surara akag me. ¹⁸Mi'i hawyi

totioto kurum surara akag koro kape. Mi'i hawyi to'e -Aimipyhik Pauru uikay kay hawyi uipo'oro meiūwat kurum erut ewowiat hamo katupono tohenoi teran epe tomikuap sehay e. ¹⁹Mi'i hawyi ikoro ti'ykesat ipo ete ta'atuweran hap kape. Mi'i hawyi apo e -Kat e hap som ehenoi teran uhepe kurum e. ²⁰Mi'i hawyi toiwesat -Muki'ite ti aru luteuria akag ko'i te'ero'e epe -Etomoherep Pauru wo'onapin haria kape uruepiat ihay kuap kahato hamo i'atu'e ti aru e. Ma'ato ti yt pywo pe i katupono ta'atu'auka teran haype ne'i e. ²¹Mi'i pote o yt eropyhu'at tei'o i'atuehay upi e. Kat pote 40 miit Pauru auka teran haria tukupte'en muap tote. Pywo pe -Yt watenuk i yt wate'y'u i ti aru Pauru auka re'ym ne e haria ti tukupte'en itote e. Pyno ti mio ehay yn Pauru moherep hamuat hap ta'atuekatup i'auka hamo e kurum ikoro pe. ²²Mi'i hawyi ikoro tiwesat -Kurum waku ereto ma'ato wai yt ehenoi tei'o. Yt uwe pe tei'o ehenoi -Ta'i ahenoi ra'yn surara akag me yt ere tei'o e ikoro Pauru mimoehapyap we. ²³Mi'i hawyi surara akag koro tikay kay typy ok tesurara'in akag. Mi'i hawyi to'e i'atuepe -Atiky'esat mesup wāty m hake turan waku pe eweikupte'en 200 surara yi totiaria 70 surara aihū Kawaru totiaria irokirē 200 surara mory'a wato wywuaria. Mi'i hawyi waku eweiwat tawa Sesareia kape wāty m muo hap atiky'esat e. ²⁴Mi'i pote waku ewetunug kahu aihū Kawaru ko'i Pauru ereto hamo. Atiky'esat ewetioto mi'i miit morekuat Werisi kape tawa Sesareia kape e surara akag koro. ²⁵Mi'i hawyi mekewat surara akag tipo'oro ra'yn tehay miwan ete.

Morekuat Kautiu Hawyi Irisia Miwan Ta'atupo'oro Ra'yn

²⁶Mio tā e surara akag -Uito ti surara akag koro uhyt Kautiu Irisia e hap het rakat e. Uito atipo'oro miwan ewowi morekuat Werisi. Waku kahato en. Ehāite hap yn atiky'esat mehin e tomiwan ete. ²⁷Meiūwat ihainia atipo'oro ewowi mehin. luteuria tat hawyi ta'atu'auka teran meremo pote e. Mi'i turan ma'ato ariot uhaturara'in nywo katupono atikuap ta'yn mi'i ai'ywania Humanu hawyi meremo i'atupo pyi atipowyro yt atiky'esat i i'auka hap pote uhyt e. ²⁸Mi'i hawyi atikuap teran kat pote ta'atu'auka teran mi'i miit hap. Mi'i pote atioto luteuria wo'onapin haria kape mi'i hap kuap hāpyk hamo. ²⁹Kat pote atikuap ta'yn kat pote ta'atu'auka teran hap. Ta'i luteuria eko ete yn toi'aparap. Mi'i atikuap hawyi yt atiky'esat i kat pote yt kat i sa'ag sese tutunug ikytyt hamo i'auka hamo e. ³⁰Mi'i hawyi atipo'oro mi'i miit ewowi iūte'en ne'i e. Mi'i hawyi ti atikay kay teran i'auka teran haria luteuria hawyi ati'atupo'oro hamuat ewowi hanoi hamo kat pote ta'atu'auka teran hap enoi hamo e. Toran na'yn mehin e Kautiu Irisia e tomiwan me.

Ta'atuereto Ra'yn Pauru Ātipatire Kape

³¹Wāty m muo surara'in tioto Pauru tawa Ātipatire kape ta'atu'akag koro miky'esat ewy. ³²He'ihat'ok pe te'era'aipok i ra'yn surara'in yi upi

hewyry rakaria ta'atu'yat kape ma'ato irania'in Kawaru totiaria tuwat Pauru upi tawa Sesareia kape. ³³Put'ok ta'atu'e hawyi ta'atuium popera morekuat Werisi pe. I'ewyte ta'atumoherep Pauru. ³⁴Popera mowēpap hawyi apo e morekuat -Aiko piat meiū miit e i'atuepe. Mio tā e pote -Yi Sirisia kaipywiat i'atu'e. Mi'i toikuap hawyi to'e Pauru pe ³⁵-Pyno aru arewanetup ehay kape e'auka teran haria put'ok i'atu'e turan e Werisi. Mi'i hawyi to'e temiit'in me -Waku eweipyhik meiūwat miit morekuat Eroti wo'onapin hap yat pe e.

Anania I'ewyte Teturu Yt Ta'atumohey Pauru

24 ¹Mi'i hawyi 5 e'at rakirē pa'i koro Anania put'ok e nagnia wywo i'atuehay enoi hat Teturu wywo. Mi'i hawyi Teturu hanoi morekuat Werisi pe Pauru etiat. ²Ta'atukay kay Pauru hawyi Teturu ihay sa'ag kahato Pauru mohit hamo. Toimoherep teran Pauru piat i'aparap hap itotiaria pe. Mio tā e -Morekuat Werisi e waku kahato en mehin e. Uruporekuat kahato en e mi'i pote urutukupte'en waku pe kahato yne uru'lywania wywo e. Ta'i epo pe urutukupte'en mote po'og waku meiūpe torannia tawa kai e. ³Nimo pyi te uruikuap kahato yne tawa puo ewaku hap mehin e. ⁴Ta'i urutuwehum kahato ete e. Ma'ato yt woromoso teran i uhehay wo pote meremo atimoherep uhehay epe epiat ikuap hamo mehin e. ⁵Mi'i miit Pauru wyti uruikuap kahato yt naku i hap ete e. Ta'i sakpo e yt nakuat i mi'i miit Pauru e. Mi'i miit wuat'i Iuteuria wuat'i etawa puo Iuteuria toi'atumo'akag'aia tehay wo e. Pywo ti rat aiwu'uka hap nug hat mi'i miit Pauru ha'awytepyi e. Mekewat tawa Nasare piat yn waku Aipotypot e hat ehay enoi haria akag wyti mi'i miit Pauru mehin e. ⁶Ga'atpo uruipuēti mi'i miit Tupana motypot yat koro pe hawyi itote sa'ag kahato tutunug tuwekaipyi e. Mi'i pote uruipytyk ta'yn hawyi urutioto teran wo'onapin hap kape apo uruto'e hamo sio waku tutunug sio yt urueko ko'i ewy i hap kuap hamo e. ⁷Ma'ato urutuwat turan tuut ra'yn surara akag koro Irisia uruewawi e. Mi'i hawyi tesurara'in sok esaika hamo toihep urupo pyi meiūwat miit Pauru e. ⁸Mi'i pote mesup urutō'ē ewowi -Pauru ti yt naku i kahato uru'e hamo mehin e Teturu morekuat Werisi pe. ⁹Mi'i hawyi irania'in Iuteuria -Pywo ti rat to'e hap ewy te'ero'e. Ta'i yt naku hin i Pauru i'atu'e. Pywo kahato aiwy Teturu mienoi epiat mehin i'atu'e morekuat Werisi pe.

Pauru Ihay Ra'yn Tomohey Hap Etiat

¹⁰Mi'i hawyi morekuat Werisi ipo merup ra'yn Pauru kape waku ehay to'e hamo. Mi'i hawyi Pauru ihay ra'yn -Atikuap kahato etiat mehin katupono nimo pyi te urunapin hatno ereine'en. Mi'i pote waku kahato ahenoi ehamo uiwetiat e. ¹¹Pyno atiky'esat etikuap aipok wo areto Ierusalēi kape hap. Yt mot'i hin i areine'en itote. Pywo pe ti ¹²e'at yn areine'en Tupana motypot

yat koro pe e. ¹²Apo ere torannia itotiarria pe pote meremo ta'atuheno i epe aikotã perup'i puo areine'en itote hap e. Ta'i itote ti yt uwe i uipuëti yt naku i nug hap ete e. Yt kat are'e hin i itote miit'in nywo uhehay e. Yt ati'atumo'akag'aia hin i miit'in itote e. Waku pe areine'en itote. Yt miit'in wu'uuka hamo i areine'en itote. I'ewyte yt tawa wato pe i wyti yt wo'omu'e hawe i wyti ati'atumo'akag'aia paĩ e. ¹³Ma'ato uikuasa i'atuepiat hap yt ta'atumoheg kuap i e. ¹⁴Pywo piat hap wētup yn ta'atuheno i uhetiã aikotã atimohey kahato mekewat tawa Nasare piat hap. Pywo kahato ta'atuheno i uhetiã aikotã mekewat uimimohey yn waku muap uru'ywot'in Etupana kapiat hap. Mi'i ti atimohey kahato. Mi'i ete yn pywo i'atu'e e. Ta'i atomohey kahato yne urue'ase'i'in mienoi Iuteu ywania watnuat miwan uruwo'onapin hap Tupana ehay e. Atomohey kahato wuat'i nimuarria miwan e. Mi'i tã aru e hap Tupana ehay miwan miã atipywo yne mehin e Pauru morekuat Werisi pe wuat'i ehamo. ¹⁵Atomohey kahato Tupana -Atunug aru e hap e. Ta'i atomohey kahato ahehãite te aiku'uro rakirẽ wuat hap i'ewyte miit'in wakuaria yt nakuaria i i'ewyte te'eruwehymut rẽ aru e hap atomohey kahato uito e Pauru. Ta'i i'ewyte meimuëwaria Iuteuria mimohey atimohey kahato mehin e. ¹⁶Nimo pyi te mesup te yt ati'aparap teran i uhewiat imohey hap ete kat pote yt aremoti hin i uipy'a pe miit'in mupi e. Ta'i Tupana tikuap pywo ui'e hap e. ¹⁷Areine'en mot'i irania'in nywo hawyi ara'aipok tawa Ieruseri kape e. Myë'ym anu areine'en irania'in tama pe hawyi aterut urumium wuat uru'ywania kape Tupana piatnuat e. ¹⁸Mi'i turan irania'in Iuteuria yi Asia kaipywiarria uipuëti Tupana motypot hamuat uiwepitpit'ok hap turan e. Waku pe uipuëti itote yt kat i my'ahak hap ete areine'en turan e. ¹⁹Yt kat i sa'ag nug hap ete areine'en itote uipuëti turan e. Ma'ato uipuëti hawyi i'atupy'ahak kahato ra'yn uhete yt kat i atunug pykai e. Mi'i pote koity'i mi'irria yt tõe hin i meikowo mekewat sehay uhetiã enoi epiat hamo mehin e. Erahã'at ro e yt tõe hin i mi'irria kat pote te'eruwemoti kahato mesup yt nakuaria i pote e. ²⁰Ma'ato yne meiuwat Iuteuria uhehay kuap haria ha'awytopyi te paĩ e. Wuat'i ehamo ahenoi uimimohey ete pote e. Mi'i tupono waku te'ero'e epe kat ko'i kat ko'i som uiminug yt naku i hap ko'i ta'atukuap pote e. Ma'ato yt ta'atukuap i pote yt tõe i ewowi mehin e. Mi'irria sa'awy'i tukupte'en wo'onapin hap tote uikuasa turan e. ²¹Itote sa'awy'i are'e i'atuepe haty wo aiku'uro rakirẽ watuwehymut i aru are uipy'a pyi mio tã are hawyi meremo i'atupy'ahak uhete hawyi ui'auka teran e. Mi'i uimimohey hap atomohey pote uherut mesup ewowi mehin katupono ui'auka teran atomohey kahato aiku'uro hawyi watoine'en i hap mehin e Pauru morekuat Werisi pe.

Pauru Ihay Werisi Hawyi Irisia Py'asetpe

²²Mi'i hawyi morekuat Werisi to'e -Porap atikuap yne e'e hap Pauru e. Mi'i hawyi to'e irania'in me Pauru auka teran haria pe -Uiwyria'in put'ok

e uhesurara'in akag Irisia hawyi iwywo atikuap kahato yne mesuwat etiat uhyt'l'in e i'atuepe katupono Werisi tikuap kahato ha'awytepyi Pauru mimohey etiat aikotã wētup yn muap Tupana kapiat hap etiat. Mi'i pote yt tutum i Pauru i'atuepe. ²³Mi'i hawyi morekuat Werisi to'e wo'opyhyp hat surara akag me -Etioto ro meiūwat Pauru ipyhik hamo uhyt e. Waku kahato etunug tuete. Waku iwyria'in topiok hawyi ta'atupoi itote e morekuat Werisi.

²⁴He'ihat'ok he'ihat'ok tokosap rakirẽ morekuat Werisi tuut tehary'i Tusira luteu ywania piat wywo Pauru ehay kuap hamo. Mi'i hawyi toikay kay Pauru tuwewawi katupono toikuap teran po'og Aipotypot Iesui mohey hap etiat. ²⁵Mi'i hawyi itote Pauru henoi i'atuepe aikotã mi'iria Tupana wywuat i'atupyhu'at hãpyk hamuat hap i'ewyete aikotã waku wa' wato'e aiwanetup sa'ag hawe hap katupono meiūran aru Tupana tomoherep uwe uwe temiit'in sese hap ko'i uwe uwe yt temiit'in i hap ete Pauru henoi kahato i'atuepe. Mi'i hawyi morekuat Werisi token'ẽ imienoi pupiat haype to'e -Apuete Pauru yt uipohepap i te rat e'e hap kuap hamo e. Mi'i pote meiūran aru worokay kay i ra'yn mi'i e'e hap kuap sese hamo e token'ẽ to'apiheg aru Tupana piat hap pupi. ²⁶Ma'ato topy'a pe morekuat Werisi tohekatup Pauru kaipyi ha'up nug hap -Pauru tum uhepe ha'up iwato hawyi atihap mi'i wo'opyhyp hap pyi e tuwepe haype. Mi'i pote toikay kay merep'e merep'e to'ohay iwywo hamo yne e'at pe sa'up iwato hap kyewi.

²⁷Typy anu tokosap rakirẽ morekuat Posiu Wetu e hap het rakat topyhu'at morekuat Werisi saipe piatno. Mi'i hawyi morekuat Werisi toto ra'yn ma'ato totiat Pauru iheg me katupono toiky'esat toky'e kahato Iuteuria piat hap po'og po'og toky'e Tupana piat hap kai.

Pauru Ihay Ira'yn Toto Teran Huma Kape

25 ¹Myẽ'ym e'at morekuat pakup Posiu Wetu toine'en morekuat no hawyi ipot'am tawa Ierusalẽi kape tawa Sesareia pyi. ²Put'ok e hawyi pa'i kororia Iuteuria akagnia henoi ra'yn morekuat Posiu Wetu pe aikotã aikotã Pauru mi'aparap ko'i. ³Mi'i hawyi ta'atuhētup kahato morekuat Posiu Wetu pe -Mehin i'atu'e uruiky'esat kahato Pauru meiūpe uruetawa Ierusalẽi me i ra'yn meremo i'atu'e morekuat pakup we katupono ta'atu'auka teran Pauru muap totiat haype. ⁴Ma'ato morekuat Posiu Wetu ti'atuwesat -Ma'ato Pauru iheg me kahato toine'en mesup uhetawa Sesareia pe e. Ma'ato meiūran wyti aru ara'aipok i uhetawa kape. ⁵Mi'i hawyi waku ewei'atupo'oro eheto'isaria uiwywo uhetawa Sesareia kape mekewat Pauru mi'aparap ko'i moherep itotiat hamo mehin'in e. Pauru yt naku i pote ti aru waku wati'apiheg kahato itote uhetawa Sesareia pe e tawa Ierusalẽi miaria akag ko'i pe.

⁶Mi'i hawyi morekuat Posiu Wetu toine'en tawa Ierusalẽi me 8 e'at sio 10 e'at saĩke hawyi toto i ra'yn tawa Sesareia kape. Mi'i hawyi he'ihat'ok

pe ta'apyk sehay hap tote morekuat eiam note aikope morekuaria waku mi'i miit i'atu'e sio yt naku i mi'i miit i'atu'e hap tote ta'apyk morekuat Posiu amyãtap tote. Mi'i hawyi to'e tesurara akag me -Pyno waku eterut uhowowi mekewat uimipyhyp Pauru e.

⁷Put'ok e Pauru itote hawyi meimuẽwat Iuteuria akag ko'i tawa Ierusarẽi kaipywiaria ti'apypueri Pauru hawyi ta'atunug sehay sa'ag tuete ma'ato yt ta'atumoheg kuap i Pauru kuasa hap. ⁸Mi'i hawyi Pauru ta'am na'yn i'atupy'asetpe hawyi ihay kahato tuwenoi i'atuepe -Yt kat hin i ti rat sa'ag atunug e. Yt pywo pe i uikuasa e. Yt kat i atunug sa'ag ei'e hap ewy e. Yt karãpe i uhehay sa'ag atunug ui'ywania Iuteuria wo'onapin hap ete Tupana ainapin hap ete i'ewyte yt karãpe i uhehay sa'ag atunug Tupana motypot yat koro ete i'ewyte wyti yt karãpe i wẽtup sehay sa'ag atunug wuat'i porekuat koro mesuwat yi totiat Sesa ete e. Pywo ti rat yt kat ete i uhehay ko'i ko'i uhyt'i'in ei'e hap ewy e Pauru haty wo tuwenoi. ⁹Mi'i hawyi morekuat Posiu Wetu topyhu'at teran Iuteuria upi. Toiky'esat kahato itotiaria towyria'in wo hap toiky'esat kahato tuwemowato hap i'atuwanetup hawe. Mi'i haype to'e Pauru pe -Uhyt Pauru e en apo epot'am neran Ierusarẽi kape. Itote wyti aru are'e epe sio en waku sio en yt naku i hap ete e morekuat Wetu Pauru pe. ¹⁰Ma'ato Pauru tiwesat -Yt areto teran i ra'yn Ierusarẽi kape mehin ma'ato wuat'i potypot koro Sesa po pe areine'en neran mi'i piat uikuap hamo sio uito waku sio yt e hamo mehin e. Pywo ti rat etikuap ta'yn yne uhetiã aikotã yt kat i uiminug sa'ag ui'ywania Iuteuria ywania ete hap mi'i pote yt areto teran i tawa Ierusarẽi kape mi'iria upi ma'ato areto teran aiporekuat koro Sesa kape hawyi iwẽ pyi atiky'esat sehay pywuãt sio uito waku sio yt e hap. ¹¹Uito yt nakuat i pote waku ui'apiheg ma'ato pywo ti rat yt kat i atunug sa'ag e. Pywo ti rat mekewat wa'i'e hap iwato rakat ete ati'atu'aparap sa'ag mote pyno waku ui'auka uiminug sa'ag po'yypi. Ma'ato yt atunug i pote yt naku i ui'auka e Pauru. Ma'ato yt pywuãt i uikuasa hap ete yt naku i uhum Ierusarẽi miaria pe e. Mi'i pote koitywy uipopap kahato aiporekuat koro Sesa kape uikuap hamo waku sio yt e hamo e Pauru morekuat Wetu pe. ¹²Mi'i hawyi morekuat Wetu ihay ra'yn tonapin haria wywo temiit po'og ikuap takaria wywo hawyi toiwesat Pauru pe -Pyno ereto teran aipotypot Sesa kape pote pyno waku woropo'oro Sesa kape to'e hap kuap hamo en waku sio yt e hamo e morekuat Posiu Wetu Pauru pe.

¹³He'ihat'ok he'ihat'ok pe morekuat Eroti Akipa tehary'i Perenisi wywo put'ok i'atu'e tawa Sesareia pe tawa Ierusarẽi myi to'oehay to'opiat Wetu wywuãt hamo. ¹⁴Tukupte'en porap'i itotiat hawyi morekuat Wetu heno i ra'yn i'atuepe yne Pauru etiat -Uhe'yianmiãt morekuat Werisi toto meiũpepyi turan totiat uipo pe wẽtup ok miit tomipyhik e. ¹⁵Mi'i hawyi areto tawa Ierusarẽi kapiãt turan pa'i kororia nagnia wywo tõi'ẽ uhowowi Pauru kuasa hamo e. ¹⁶Ta'atuky'esat ui'e Pauru piãt hap i'auka hamo hap

e ma'ato ati'atuwesat -Waĩ ne yt mi'i tã i urutoria Humanu'in inug. Kat pote urueko ti mi'i tã hap ete urutunug sa'awy'i uruterut miit mi'apiheg neran nakat ikuasa haria wywo morekuat kape i'atuehay kuap hamo pywo sio yt hap kuap hamo. Mi'i tã ti urutunug uruto. Mi'i hawyi waku i'atumikuasa henoi morekuat pe tewaku hap i'atuehamo are Iuteuria pe tawa Ierusarēi notiaria pe e. ¹⁷Mi'i hawyi put'ok i'atu'e to'owywo mi'i hawyi meremo he'ihat'ok pe ara'apyk morekuat ehay nug hap tote hawyi are'e -Eweterut ro mekewat ihainia Pauru e. ¹⁸Irokirē i'atupoĩ'am Pauru etiat ihay rakaria hawyi yt kat i ta'atuhenoĩ iwato Pauru minug sa'ag uhepe ma'ato uimiekatup sehay yt te'ero'e hin i e. ¹⁹Ma'ato Iuteuria wemohey hit hap etiat sehay ko'i i'atueko etiat sehay yn ta'atuhenoĩ uhepe. Mekewat miit Iesui e hap het rakat ku'uro hap etiat yn ta'atuhenoĩ itote ma'ato Pauru to'e -Iku'uro wen ma'ato iku'uro sese hawyi ihãite i ra'yn Iesui katupono tuwētēm i ra'yn gu'uro pyi e i'atuepe e morekuat Wetu morekuat Eroti Akipa'in me. ²⁰Mi'i hawyi uhehay teran waku sio yt e hap enoi hamo paĩ ma'ato yt kat are kuap i kat pote yt atikuap kahato i i'atueko hit ko'i e. Mi'i pote apo are Pauru pe -Epap apo tawa Ierusarēi kape itotiaria piat ikuap kahato hamo wakuat en koitypuo yt e hap kuap hamo e. ²¹Ma'ato Pauru to'e uhepe -Yt uipap i tawa Ierusarēi kape ma'ato areto teran aiporekuat koro Sesa kape katupono mi'i yn ni waku ikuap uhetiati e mi'i pote uipap kahato howawi e uhepe. Mi'i hawyi -Pyno waku e'e hap ewy are'e itote hawyi mesup meiũpe Pauru atimoheg na'yn e. Meiũran wyti atipo'oro teran wuat'i porekuat koro kape u'e Iuteuria piat hap ewy e morekuat Wetu. ²²Mi'i hawyi morekuat Akipa tiwesat -Uito i'ewyete arewanetup teran meiēwat Pauru ehay kape meiũpe mehin e. Mi'i hawyi Wetu tiwesat -Pyno waku mehin e waku muki'ite aru pyno eweikuap mehin yne uimipyhik Pauru ehay e.

²³He'ihat'ok pe hawyi tuut ra'yn morekuat Akipa tehary'i Perenisi wywo morekuat Wetu yat wato kape mekewat miit'in wo'onapin hap yat kape ta'atuesokpe kahuria wywo tō'ē. Te'eruwepainug kahato morekuaria ewy. Mi'i hawyi tuwehyt'ok wo'oehay hawe surara akagnia wywo. Wuat'i tawa Sesareia kaipywiaria tu'isaria wywo tuwehyt'ok. Mi'i hawyi Wetu to'e tesurara koro pe -Eterut ro uhowowi uimipyhyp Pauru meikowo e. Mi'i hawyi toterut Pauru hawyi toipag wuat'i ō'ē haria py'asetpe. ²⁴Mi'i hawyi Wetu to'e wuat'i ehamo -Morekuat Akipa uhehay teran ewywo i'ewyete meiũpiat gupte'en haria wywo e. Ewei'akasa ro meiũwat ihainia Pauru kape e. Ga'atpo Iuteuria -Waku eti'auka mi'i miit i'atu'e uhepe meiũpiaria Ierusarēi kaipywiaria e. ²⁵-Ma'ato yt naku i are katupono yt kat i tutunug sa'ag sese i'auka hamo are. Mi'i are'e hawyi Pauru to'e uhepe i'atuehamo -Uipap kahato aiporekuat koro Sesa kape uito waku uito sio yt naku i e hap kuap hamo e uhepe e. ²⁶Mi'i pote atipo'oro aru are'e itote e Wetu. Pyno atipo'oro aru e ma'ato mesup te ti meiũwat

miit etiat yt kat e hap kuap i te atiwān Sesa kape e. Pyno uipowyro ro kat som waku atiwān miwān me e. Pyno apo ere'le ro Pauru pe e Wetu Akipa pe katupono yt kat i tutunug sa'ag morekuat Sesa wai'e hap ete e. ²⁷Pyno waku watiwān aiwanetup hap morekuat Sesa kape kat som kat som watipuēti sa'ag Pauru minug hap oktan e. Mi'i watunug hawyi waku pe areine'en Sesa wanetup hawe ahet yne wywo atipo'oro miwān hawyi e. Ma'ato atipo'oro uimipyhyp Pauru morekuat Sesa kape yt kan hamo i hawyi yt iwe'eg hin i rakatno aru areine'en ui'akag wanetup hawe e morekuat Wetu morekuat Akipa'in me.

Pauru Ihay Morekuat Akipa Py'asetpe

26 ¹Mi'i hawyi morekuat Akipa to'e -Pauru e mesup ta'yn waku ehay ewetiat uruepe e. Waku en pote etimoherep to ewaku hap uruepe e morekuat Akipa. Mi'i hawyi Pauru tuwemopoī'am tehay hamo to'ywania luteuria eko ewywuāt. Mi'i pote itotiaria i'atupo'inik kahato. ²Mi'i hawyi Pauru ihay ra'yn -Morekuat Akipa e waku kahato uruipuēti en mehin katupono luteu ywania eko kuap kahato hat en. Ha'awytepyi uruikuap uruwanetup hap kuap kahato hat en hap e. Mi'i pote uhehay kuap kahato hatno aru ereine'en e. Mi'i pote yt areken'ē hin i uhehay moherep epiat hamo uru'ywania ky'e hat en mote e. Ui'ywania luteu ywania i'atuehay ko'i ko'i kahato mesup uhete mehin ma'ato yt pywo pe i hap e. ³Uimowepiit ro en katupono etikuap po'og irania'in kai luteuria eko ko'i to'oehay awai awai hap ko'i e. Mi'i pote ehekatur kahato pyno uhehay mehin e katupono areine'en epo pe uheko kuap hamo sio uito waku rikat areine'en sio yt hap kuap hamo mehin e. Pyno ewetum no ehewaure ka'a ko'i uhepe mehin'in mana'in e. ⁴Ta'i Ierusalēi miaria luteu ywania uikuap kahato sa'awy'i pyi ui'ywā'i pyi te uitag hap uheine'en hap ta'atukuap kahato torannia tawa Ierusalēi miaria e. ⁵Sa'awy'i pyi te mesup te uikuap kahato ui'ywania luteuria e. Mi'i hap ta'atuhenoi teran mote ta'i ta'atuhenoi kuap kahato katupono uimotag haria mi'iria e. Ha'awytepyi areine'en po'og i'atueko kuap kahato hatno torannia kai areine'en e. Ta'i mi'i pote uinug sa'awy'i i'atueko yne moherep hat akag wo e. Ta'i uhēt'ok itote sa'awy'i ui'ywania wo'onapin hat koro i'atule sa'awy'i e. Ui'ywania tikuap kahato aikotā ha'awytepyi wuat'i e'at pe i'atueko yne yne atunug aat ka'ap hap. ⁶Morekuat Akipa etikuap apo aikotā uru'ywania irania'in wo'onapin haria timohey kahato aiku'uro hawyi aipiit tuwētem i gu'uro pyi hap e. Ma'ato irania'in uru'ywania aiku'uro hawyi aikahuro sese ra'yn wuat'i e'at pe e hap ta'atumohey hap etikuap e. Pyno mi'iria yt i'atuwese hin i uhete mehin katupono atimohey kahato aiku'uro hawyi Tupana aimoieine'en i aipiit wywo hap e. Ta'i atimohey yne uipy'a puo katupono sa'awy'i Tupana to'e uru'ywania urue'ase'i'in me -Atimoieine'en aru eipiit aiku'uro hawyi e

mesup te ahepe yne e. ⁷Ta'i uru'ywania Iuteuria 12 ywania urutukupte'en are mi'iria timohey kahato Tupana e hap -Woroho'omoieine'en aru e hap i'ewyte uito atimohey kahato Tupana piat -Atimopakup i aru epiit e hap uru'ywania ewy e. Mi'i pote ti rat irania'in -Urutoria yt imohey i haria -Wai'i'atu'e uhepe aat ka'ap e. Ma'ato ati'atumu'e te pote irania'in Iuteuria uipun neran ui'auka teran ehay pyi e. Morekuat Akipa e mesup ta'yn koitywy ti put'ok e ra'yn Tupana piat -Atunug aru e hap. Ga'atpo toihep ta'yn gu'uro pyi Tosa'yru sese ipiit wywo e. Mi'i ui'e hap monik hamo ui'auka teran mesup eipo wo uiwyria'in e Pauru. ⁸Kat poteĩ yt eweimohey i mekewat iku'uro rakaria yne aru Tupana ti'atuhymut gu'uro pyi e hap. Kat pote yt imohey haria wo i eweikupte'en eipe e. Kat poteĩ yt eweimohey i watoine'en ne aiku'uro hawyi e hap e katupono ainug hat Tupana aimoieine'en kuap katupono toha'awynug na'yn toihymut ra'yn Tosa'yru to'e hap ewy e. Mi'i tupono eweimohey ro e. ⁹Sa'awy'i te ma'ato ei'ewy yt atimohey hin i e. Mekewat e'at pe ti yt uiwese hin i areine'en yne imohey haria ete e. Pywo ti rat sa'awy'i mekewat Iesui tawa Nasare kaipywiat ewanikap koro wo areine'en e. Mekewat e'at pe ati'atumoma teran Iesui set mesuwat yi totepyi e. Mi'i haype ati'atumoweityk teran yne yne imohey haria e. Yt naku i yn atunug Iesui ete sa'awy'i e. ¹⁰Sa'awy'i tawa Ierusalēi me ati'atu'uka Iesui emiit yt naku i hap ewy atunug mi'iria ete e. Irania'in ati'atupyhyp wo'opyhyp hawe imohey haria wakuaria Tupana ewywuaria pykai e. Mekewat e'at pe pa'i kororia -Waku wati'atu'uka mi'iria sio yt i'atu'e uhepe. Mi'i pote -To'iro wati'atu'uka are'e yn. Mi'i hawyi pa'i kororia mi'airo wo areine'en Iesui mohey haria moweityk tawa Ierusalēi piat hamo e Pauru. ¹¹Karania wo wewuat'i ati'atupok pok imohey haria wuat'i Iuteuria wat yat Tupana motypot yat pe e. Atiky'esat kahato waure'i'atu'e mekewat i'atuepiat Iesui mohey hap ete hap e. Marak'a wo sese areine'en i'atuete. I'atuehay sa'ag Tupana etiat hap atiky'esat kahato e. Sa'awy'i tawa irania'in ati'atupugha ati'atu'apiheg imohey haria e.

¹²Mi'i hawyi areto tawa Tamaku kape imohey haria itotiararia atusaty'i saty'i hamo e. Uipo pe atioto miwan pa'i kororia kaipywiat uipo'oro hap imohey haria yne apiheg hamuat hap e Pauru. ¹³Mi'i hawyi ma'ato atposake turan uito muap upi turan ara'akasa ariāty hapyke kahato rakat kape po'og po'og aat hapyke hap kai hap kape araha'at mehin e. Yt uheso hin i morekuat Akipa e katupono irania'in surara'in uhupiararia tikuap yne mesuwat ui'e hap pywuat e hap katupono mi'iria i'ewyte te'era'akasa yne mekewat muap upiat ariāty hapyke uhetiāt hap kape e. ¹⁴Mi'i ariāty put'ok e kahato uhete hawyi ara'at kahato ra'yn yi kape hawyi atikuap sehay uity pusu puo mekewat uru'ywania Epaiku pusu puo -Sauru Sauru e kat e hap upi kat e hap upi uimosaty'i saty'i kahato en mehin e. Karāpe wati'atumoewyry aihūria Kawaru ko'i mory'a koro

iāi wo hawyi tuwat meremo ma'ato aihū yt toto teran i hawyi tu'uka to'opy wywo mekewat mory'a ete. Mi'i hawyi po'og po'og haty hap toipuēti e. Mi'i e hap ewy ereine'en. Mi'i pote po'og haty ra'yn eete mehin e uhepe mekewat ariāty toine'en kahato uhete turan e. ¹⁵Mi'i hawyi apo are -Uweī En Uika'iwat are. ¹⁶Mi'i hawyi uiwesat -Uito ti Iesui emi'apiheg apiheg e hawyi erepoī'am no Sauru e katupono woronug neran en uheropat hatno e. Mesup woro'airo en uhehiit no uhehay moherep hamo uimoherep wuat'i ywania kapiat hamo woro'airo mesup Sauru e uhepe. Atiky'esat etimoherep miit'in me ewa'akasa mesuwiat hap i'ewyate atiky'esat etimoherep miit'in me yne uhepiat emo'akasa mesuwiat hap mehin e uhepe e. ¹⁷Waku e'ywania kape i'ewyate irania'in ywania kape woropo'oro ma'ato areine'en aru ewywo ewanikaptia po piat ereine'en turan. Epowyro hat areine'en aikope aikope ereto hap upi e uhepe. ¹⁸Woropo'oro en wuat'i miit'in kape e. Mi'iria tukupte'en aikotā yt ihapytig i rakaria ewy katupono yt karāpe i te'era'akasa te Tupana ta'atupy'a pe yt ta'atumohey i pote. Mi'i pote woropo'oro en i'atumoehapytig hamo mekewat i'ypyrywiat hap kaipyi uhe'ariāty hot kapiat i'atumo'akasa hamo e. Mesuwarotiararia yt uimohey i te haria yne ahiag po pywiararia tukupte'en e. Mi'i pote woropo'oro en ahiag pohari hamo e. Mi'i hawyi ti aru uipo piaria wo ra'yn mi'iria tukupte'en uhyt e uhepe itote e. Mi'i hawyi ti aru wakuaria uimepyt'in no ra'yn te'eropyhu'at e. Uimohey haria ti aru uha'yru'in uhaki'yt'in sem ko'i my'asetpe ahytmoi wuat'i e'at pe eti'atumu'e uhetiatio hawyi e uhepe. Mi'i tā ti aru atunug uhyt e uhepe mekewat muap upi tawa Tamaku kapiat uhewyry turan e Pauru.

¹⁹Morekuat Akipa e mi'i hawyi uimiētup atipy kaipywiat sehay yt atiwaure hin i mehin e. Ta'i to'e uhepe e hap ewy atunug aat ka'ap ha'awytepyi mesup te mi'i yn atunug mehin e. Ta'i atunug na'yn Tupana mimoherep imiky'esat oktan e. ²⁰Mi'i hawyi areto ra'yn tawa Tamaku kape hawyi itote ati'atumu'e kahato itotiararia -Ewei'atoiat ro yne eiminug sa'ag ko'i hawyi ewei'aipok to Tupana kape hawyi ewetunug no eipy'a pyi wakuat miit'in me eimimohey moherep wuat'i piat hamo are yn tawa Ierusalēi miaria pe. I'ewyate yi Iuteu totiararia i'ewyate aikope aikope irania'in ywania tukupte'en hap totiararia ati'atumu'e uruka'iwat ete e. ²¹Mi'i hap upi ga'atpo irania'in ui'ywania Iuteuria tawa Ierusalēi miaria i'atupy'ahak kahato uhete hawyi ta'atupo'oro surara'in ui'auka hamo e. ²²Ma'ato Tupana uhehakyera'at ra'yn porap ui'auka hap turan i'atupo pyi e. Ta'i uihep esurara'in i'atupo pyi e. Waku kahato rasig Tupana katupono mesup areine'en mesuwe ihay moherep hamo to'e hap ewy e. Wētup ehay yn ahenoi kahato ihaky'e'i rakaria pe hekat rakaria pe. Wētup ehay yn ahenoi hanoi mekewat sa'awy'i wuat sehay Tupana mimoherep yianmiaria ehay nimuaria ehay ewywuat Muisei ehay ewywuat yn ahenoi

henoi wuat'i pe i'ewyte ehepe e Pauru. ²³Aikotã yianme ta'atuheno i -Aipotypot Tupana Mipo'oro tuut aru ho'opot hamo gu'uro pywiat wẽtem sa'awy'i wuat hanuat i'atu'e hap ewy are'e yn e. Aikotã sa'awy'i Tupana ehay moherep haria ta'atuheno i hap ewy aikotã Tupana Mipo'oro topyhu'at aru hẽtyhot rakat ewy luteu ywania pe i'ewyte irania'in ywania pe i'ypyryp hap hep hamo hap ta'atuheno i yianme hap ewy yn uhehay e.

²⁴Sa'awy'i wuaria mienoi ewywuwat yn ahenoi kahato te mesup morekuat Akipa e Pauru turan morekuat Wetu ihay tek ta'yn tehay pirik wo -Pauru eso'ok kahato ra'yn uhyt e. Ta'i eremoeso'ok ta'yn eremu'e poity'i pote e Wetu. ²⁵Ma'ato Pauru tiwesat -Yt uheso'ok hin i pykai i morekuat wakuat Wetu e. Ma'ato ti ahenoi ehepe pywuwat sese sehay. Yt heso'ok takat ehay ewy i uhehay e. ²⁶Ta'i morekuat Akipa tikuap kahato pywuwat ui'e hap yne katupono mi'i pote yt aremoti hin i uhehay pupi katupono yt mig'i wo hin i Iesui tuwẽtem gu'uro pyi e. I'atu kahato Iesui kapiat akasa haria Ierusarẽi me e. I'ewyte morekuat Akipa ti'atukuap kahato yne Mi'i Miit etiat are e Pauru morekuat Wetu pe. ²⁷Mi'i hawyi Pauru to'e -Morekuat Akipa etipywo apo Tupana ehay moherep haria sa'awy'i wuaria mienoi ko'i Mi'i Miit etiat e. Ta'i atikuap kahato uipy'a pe imohey hat ereine'en hap e Pauru. ²⁸Mi'i hawyi morekuat Akipa tiwesat -Paĩ porap uinug Iesui mohey hatno en e Pauru pe. ²⁹Mi'i hawyi Pauru tiwesat -Mi'i hap yn ahẽtup Tupana pe e. Atiky'esat kahato yne eipe urupotypot Iesui mohey haria ui'ewy hap yn ahẽtup aat ka'ap Tupana pe. Waku pe kahato Tupana Mipo'oro mohey sese haria eweikupte'en ui'ewy hap paĩ. Atiky'esat uipy'a pe yne eipe ui'ewy hap e. Ma'ato yt atiky'esat i eipe wo'opyhyp hawe uito ewy hap e. Toran na'yn ui'e hap mehin'in mana'in e Pauru.

Pauru Toto Teran Huma Kape Pote Iheg Me Te Toine'en

³⁰Mi'i hawyi morekuat Wetu ipoĩ'am morekuat Akipa ehary'i Perenisi wywo hawyi yne itotiaria i'atupoĩ'am hawyi tuwat yne ra'yn Pauru pyi. ³¹Morekuaria tuweran hawyi -Pywo ti rat yt kat e i toi'aparap i'atu'e to'ope. Yt naku i mi'i miit ewywuwat wo'opyhik hawe i'atu'e to'ope. Yt kan hamo i wati'auka mi'i miit luteu ywania miky'esat ewy katupono yt toi'aparap hin i i'atu'e morekuaria to'ope Pauru piat pe. ³²Mi'i hawyi morekuat Akipa to'e morekuat Wetu pe -Meiẽwat emipyhyp Pauru waku pe toine'en uiwanetup hawe e. Pyno waku etihap mekewat wo'opyhyp hap wyi. Etiky'esat pote waku ra'yn mipo'i pok wen ma'ato toto teran morekuat koro Sesa kape pote waku watipo'oro mi'i miit imiky'esat ewy e morekuat Akipa morekuat Wetu pe.

Pauru Toto Teran Huma Kape Pote Iheg Me Te Toine'en

27 ¹Mi'i hawyi morekuat Wetu to'e tesurara koro Iuriu pe -Mehin e atipo'oro teran uimipyhik Pauru i'ewyte irania'in uimipyhik

ko'i aipotypot koro Sesa kape ahetama Itaria kape e. Pyno etikay kay ro ahesurara'in sem hawyi etum no Pauru i'ewyte iranialin i'atuepe hawyi eweipo'oro ro mi'iria yne ahe'yara koro pe aipotypot Sesa kape ahetama Itaria kape e. ²Mi'i hawyi urutuwehyt'ok ta'yn yara wato tawa Ātamitinu kaipywiat pe. Mi'i hawyi urutuwat yi Asia hypopy upi. Mi'i hawyi urutuwe'apun ihy pya kape. Uruwywo toto Aritaku yi Masetunia tawa Tesaronika kaipywiat. ³He'ihat'ok pe put'ok uruto'e tawa Sitau me. Mi'i hawyi surara koro Iuriu iwese kahato tomipyhik Pauru ete -Waku ereto ewyria'in yat kape e. Waku erenuk itote e Pauru pe. ⁴Mi'i hawyi urutuwat i ra'yn yara koro puo tawa Sitau myi ma'ato wasere yt urupowyro i kahato. Uruowa kape pote urutuwat yi hit y'y py'asetpiat Sipiri kape wasere re'ym me yity'ok og muo urutuwat. ⁵Yi hit Sipiri totepyi urutuwat y'y wato sakpo pya wuat yi Sirisia kape yi Pāwiria upi. Itote pyi put'ok uruto'e tawa Mira yi Irisia tote. ⁶Tawa Mira tote surara akag tipuēti wētup yara wato tawa Aresātere kaipywiat yi Itaria kapiat. Toipuēti hawyi urupag yara wato pe. ⁷Mi'i hawyi urutuwat hepama karanja e'at ne'i urutuwat wasere owa kape yi hit y'y py'asetpiat yi ywypyi'a Kereta kape. Mi'i hawyi porap put'ok uruto'e yi a tawa Nitu ete ma'ato wasere wato poity'i pote urutuwat y'y sakpo wasere ywyt puo yi a y'y py'asetpiat Kereta kape urutuwat ywypyi'a Saumuna sakpo. Yity'ok og muo urutuwat teran ma'ato niatpo kahato urutuwat. ⁸Mi'i hawyi put'ok uruto'e wētup wā note miset'ok wā wakuat e hap tote yt pya i tawa Iraseia pyi.

Yt Nakuaria I Te'eropyhu'at Mu'ap Tote

⁹Mi'i hawyi wasere poity'i y'y ete pote aipohari kahato itote. I'aman mot hap e'at yt pya i pote wasere kahato toine'en y'y wato ete. Mi'i hawyi yt uruewry kuap i aat ka'ap. ¹⁰Mi'i hawyi Pauru to'e yara wato piaria pe -Uhyt'i'in e atikuap ta'yn uipy'a pe yt naku i tuut ahewry hap ete. Waho'opot kahato irane ti. Ta'i aipohari irane hap ti atikuap ta'yn. Ta'i yt naku i hamuat wyti ahekare'en ko'i ete ahe'yara koro ete i'ewyte aheine'en hap ete tuut hamuat e Pauru yara piaria pe. ¹¹Ma'ato surara akag timohey po'og yara wato āpokiat irokirē yara ka'iwat ehay po'og Pauru ehay kai. Ma'ato Pauru ehay yt totomohey hin i Tupana e hap pykai. ¹²Mi'i pote -Mekewat wā tote yt naku i i'aman mot pe watukupte'en mesuwe i'atu'e ta'atuehay wo. To'iro watuwat meiupepyi i'atu'e porap yne. Mi'i pote waku wahā'āg sio put'ok wato'e yi Wenise tote sio yt i'atu'e. Itote waku kahato watokosap i'aman mot yi Kereta wā note i'atu'e. Kat pote mekewat wā kaipyi wata'akasa aat apyk hap kape aikope wasere yt tuut i hap kape i'atu'e to'ope. Waikiru kawiat aria'yp posak iā'ākap kape heremo pote itote waku ahe'yara wato eiam mo i'atu'e. Mi'i pote waku kahato katupono wasere yt i'auka kuap i ahe'yara itote i'atu'e

torannia yara koro akag ko'i to'ope. -Yt naku i rat watuwat mesuwepyi mehin'in e Pauru pykai -To'iro i'atu'e yn.

¹³Mi'i hawyi wasere ran put'ok e aat posak kaipyi urue'yara koro ete hawyi -To'iro mesup ta'yn waku watuwat i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atuhep y'y pyi yara wato asaity nug hap. Mi'i hawyi urutuwat i ra'yn ihypopy upi yt pya i po'og yi ywypy'a Kereta kai. ¹⁴Mi'i rakirē saīke urutuwat hawyi wasere kahato i ra'yn put'ok e uruowa ete ihyemyi'a koro kaipywiat tuut urumogyt hap. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Yt naku i kahato meiē wasere i'atu'e. Mi'i hawyi po'og na'yn put'ok e haty wo hawyi ywytu uato ra'yn ikohyeput kahato uruewa ete mekewat aat sakpo hap kaipyi waikiru wato ieine'en hap kaipyi tuut. ¹⁵Mi'i hawyi mekewat ywytu uato te'eropun haty wo urue'yara koro. Mi'i hawyi yt urutuwat kuap i wasere owa kape. Mi'i pote urupohep yara wato mohāpyk hap ete hawyi uruereto wasere yn na'yn. ¹⁶Mi'i hawyi wētup yi ywypy'a hit Karauta e hap het rakat og muo urutokoka'at. Niatpo kahato urutuwat wasere upi hawyi urutopag urue'yara hit urumiekyi saity upi urue'yara wato pe y'y pyi. ¹⁷Mi'i hawyi uruimoheg urue'yara hit iheg me hawyi uruipo'i po'i yne urue'yara koro saity wato wo ipik pik hap pupi yne aria'yp moheg hamo. Mi'i hawyi uruihep wasere eiam uruekyi hap wasere upiat yara wato moewyry hap esokpe wato katupono urutoken'ē mekewat ywytu uato hesaika kahato rakat pupi. Koran ti'itu yt put'ok uruto'e i teran yi og me miit'in u hap yi perup y'y kawiat hap pupi. Mi'i hawyi meremo urutuwat wasere upi aikowo aikowo wasere miky'esat ewy. ¹⁸Mi'i hawyi aat ka'ap wasere wato ti'auka auka y'y pe urue'yara koro. Mi'i hawyi he'ihat'ok pe hawyi ipoty kahato hawyi -Uruku'uro hap yt pya hin i uruto'e uruto'ope. -Pyno to'iro watipugha ahekare'en yne y'y pe yara koro pehoroi hamo. ¹⁹Myē'ym e'at hawyi uruipugha ra'yn y'y pe yara wato asaity ko'i uruipugha yne urupo wo ywytu uato ipoity'i pote. ²⁰Mi'i hawyi karanja e'at ne'i ra'yn urutukupte'en itote i'ypyryp we yt uruikuap hin i. Yt tuwekuap i aat waikiru ko'i hun moity'i pote. Itote ywytu uato pote wasere uato kahato aat ka'ap. Mi'i hawyi -Ta'i watopap watopap irane wyti i'atu'e to'ope itote. Yt uwe i meiū aipowyro kuap hat i'atu'e yara wato apykok haria.

²¹Karanja e'at ne'i ra'yn itote yt kat i i'atumi'u yt te'erenuk i e. Mi'i hawyi Pauru ipoī'am i'atupy'asetpe hawyi to'e -Uhyt'i'in pywo pe ti are'e sa'awy'i ehepe -Yt eweiwat rei'o mesuwat wā pyi y'y koro kape are'e sa'awy'i einapin hap are. Ma'ato uhehay upiat eweipyhu'at sa'awy'i pote yt watuwat i sa'awy'i yi ywypy'a Kereta pyi mesuwat ahepiat ho'opot hamuat kape ahekat ko'i pugha hamuat kape yt watuwat i e. ²²Ma'ato meiū woroho'onapin i ra'yn. Pyno eiwepiit ro katupono yt uwe i wyti eipe wuaria iku'uro irane e Tupana e. Pywo ti rat ahe'yara koro yn aru iku'uro e Pauru yianme. ²³Kat pote muki meke atipy piat Tupana emiit put'ok e

tehay uhepiat hamo e. Pywo ti Tupana sese tipo'oro uhowowi temiit sese atipy kaipyi katupono uito hemiit sese e. ²⁴Muki Tupana mipo'oro to'e uhepe -Yt ereken'ẽ tei'o Pauru katupono yt eku'uro hin i ti aru mesup katupono woropo'oro en morekuat koro Sesa mu'e hamo mehin e uhepe. Mi'i pote ti aru Tupana tiehakyera'at yne ewywuaria mesuwat yara koro piaria e uhepe muki Tupana mipo'oro e. ²⁵Uiwyria'in uito atomohey kahato Tupana mienoi uhepiat aikotã Tupana to'e uhepe hap ewy wyti aru tutunug yne to'e hap ewy topyhu'at aru e. Mi'i pote eiwemowepiit ro katupono Tupana ahehakyera'at yne ywytu uato po pyi mesup to'e hap ewy. ²⁶Pywo wyti aru put'ok wato'e yne wẽtup yi emyi'a ete e. Mi'i tote wyti aru ahe'yara koro iku'uro sese ma'ato aito yt aiku'uro hin i e hap yn atikuap ta'yn Tupana e hap ewy rẽ e Pauru yian mete.

²⁷Mi'i hawyi 14 e'at turan wãtym muo ywytu uato popuo urukohyewyry kahato mekewat yara koro puo mekewat hyemyi'a koro Atiatiku e hap het rakat puo ma'ato yt min wato'e hin i. Mi'i hawyi mekewat yara koro ka'iwaria tikuap ta'yn yt pya i yi kawiat watoine'en hap. ²⁸Mi'i hawyi ta'atupun y'y hy pya hap iã'ãg hap y'y pe. Mekewat nu saity etiat hap ihy pya sio yt kuap hamo. Mi'i hawyi hã'ãg hã'ãg turan toine'en ihy pya hap 20 iã'ãg hap yi kape. Tuwat po'og na'yn yianme hawyi ta'atuiã'ãg i ma'ato mi'i hawyi 15 iã'ãg hap yn na'yn ihy pya hap ta'atupuẽti. ²⁹Mi'i hawyi te'eroken'ẽ kahato hawyi -Ta'i put'ok wato'e aru meremo yẽpe Enu wato ete i'atu'e haty wo. Tuwe'auka ti aru urue'yara ta'atu'e. Mi'i pote ta'atupun ta'atue'yara etu'a pyi i'asaity ipoty rakat imopyhu'at hap ko'i. Mi'i hawyi urue'yara topyhu'at iheg me tosaity ko'i ete. Mi'i hawyi merep ta'yn ta'atuky'esat kahato ihat'ok hap. ³⁰Mi'i hawyi yara koro ka'iwaria te'eropopy teran yara koro pyi ta'atue'yara hit puo yt uwe ehamo i. Mi'i pote ta'atumo'apyk mekewat yara hit y'y pe. Mi'i hawyi te'ero'e -Pywo pe ti iãpo uruimoheg neran ipoty rakat i'asaity nug hap ete yara koro i'atu'e. Ma'ato i'atueso ne'i te'eropopy teran haype. ³¹Mi'i hawyi Pauru to'e surara'in akag me -Waĩ nei'o yara ka'iwaria e. Ma'ato eweiwat mekewat yara hit pe pote ti aru eweipap yne yne ra'yn e Tupana uhepe e. ³²Mi'i pote surara'in titek ta'yn yara hit asaity ko'i. Mi'i hawyi yara hit ta'at ra'yn yara koro pyi hawyi toto ra'yn y'y upi yt uwe wywo i. ³³Mi'i hawyi yt pya i ra'yn ihat'ok turan Pauru to'e i'atuepe -Mehin'in e to'iro watenuk e katupono koity'i 14 e'at ra'yn yt kat i ra'yn mi'u ewetu'u kat pote muap upi ipoity'i pono yt ewehenuk teran i e. ³⁴Mi'i pote woroho'onapin ewehenuk to uhe'ywyt'in are katupono mi'i ewetunug mote ehesaika i ra'yn e. Pywo ti rat -Yt uwe i eipe iku'uro meiũpe i'ewyte yt kat i ti aru haty ehete e Tupana uhepe ga'atpo e Pauru yara piaria pe. ³⁵Mi'i hawyi Pauru tat man topo pe hawyi to'e Tupana pe -Waku emiium uru'ywot e hawyi toipat'ok pat'ok wuat'i ehamo hawyi tutu'u sa'awy'i wuat'i ehamo. ³⁶Mi'i hawyi i'atuwepiit kahato itotiaría

hawyi i'ewyete te'erenuk ta'yn Pauru wywo. ³⁷Mi'i hawyi ta'atumorania yne miit'in yara koro piaria hawyi ta'atupuēti itote 276 miit ipuo.

³⁸Mi'i hawyi i'atu'ok hawyi ta'atupugha yne yara pyt'at ko'i mi'u y'y pe ahe'yara wato ipoty kahato pote e.

³⁹Ihat'ok hawyi te'era'akasa yi kape yara wato pyi ma'ato yt ta'atukuap i uwe etama toine'en itote hap. Mi'i hawyi te'era'akasa wētup ihy ypy hit. Mi'i tote toine'en yi kyt. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -To'iro yi kyt kape ahe'yara koro ehakyaera'at hamo i'atu'e. Waku apo itote watiherep ahe'yara i'atu'e to'ope. ⁴⁰Mi'i hawyi ta'atutek ta'atue'yara saity pytyk hap y'y piat hawyi ta'atuma'am sokpe wato aria'yp ete. Mi'i hawyi -To'iro wasere upi yi kyt kape i'atu'e. Mi'i hawyi wasere tomoesaika hawyi urutuwat yi kyt kape wasere wato upi. ⁴¹Mi'i hawyi put'ok uruto'e yara koro puo ihy esaika hap tote aikope y'y wo'opuēti hap tote. Itote hik'e kahato iheg me ra'yn nu wato ko'i tote topyhu'at iāpo yt hyry'e i ra'yn. I'ywyt'okpye ihy esaika tipik pik ta'yn yara koro hetu'a ete. ⁴²Mi'i hawyi surara'in te'ero'e ta'atuka'iwat pe -To'iro wati'atu'uka yne yne aimipyhik ko'i koran ti'itu te'eropopy te'eruwe'yha wo ta'atu'e to'ope. ⁴³Ma'ato surara akag yt tiky'esat i tomipyhik Pauru auka hap pote yt ewei'atu'uka tei'o aimipyhik ko'i paī e tesurara'in me. Mi'i hawyi to'e uruepe -We'yha kuap haria peso'eweie ro y'y pe. Put'ok ewei'e mono yēpe ete e. ⁴⁴Ma'ato irania'in yt we'yha kuap i haria waku eweiwat ro aria'yp pemu'e hat tote e surara akag uruepe yara piaria pe. Mi'i hawyi urutuwat ra'yn yara wato pyi yēpe kape aria'yp ko'i tote. Mi'i hawyi put'ok uruto'e torannia yēpe ete yt wētup ok i iku'uro y'y pe. Tupana ti'atuehakyaera'at yne yne uruto to'e hap ewy.

Yi A Mauta Tote

28 ¹Mi'i hawyi put'ok uruto'e mekewat yēpe ete yi kyt rote. -Waku kahato uruto'e yt wētup i aito iku'uro y'y wato pe waku kahato uruto'e. Mi'i hawyi tō'ē miit'in uruewawi mekewat yi a etawa kaipywiaria hawyi -Kat eī eiwat ehe'yi a set uruto'e i'atuepe hawyi -Yi a Mauta urue'yi a set mesuwe i'atu'e. ²Mi'i hawyi waku kahato uruipuēti meimuēwuaria yi ywypy'i'a Mauta totiaria. I'atuwese kahato itote urupowyro kahato. Meremo ta'atu'uhu aria wato mekewat yi kyt yēpeke hawyi -Eiwemope ro meikowo mehin'in i'atu'e uruepe katupono uruena'ak kahato y'y wato pyi urutuwētem e. I'ewyete i'aman hewo kahato itote pote ira'ak kahato topyhu'at. Mi'i pote itotiararia meremo aria wato ta'atunug uruwemope hamo. I'atuwese kahato yi ywypy'i'a Mauta wētup ywania uruto pykai waku kahato uruipuēti. ³Mi'i hawyi Pauru toto aria kat hamo. Toterut wētup apeman aria hawyi toiporokpun yne aria wato pe turan wētup moī miit auka rakat tuwētem aria apeman ka'a pyi hawyi iporoka'at Pauru po ete haty wo. Mi'i hawyi ipo ete iheg me

kahato topyhu'at. ⁴Mi'i hawyi ywypyi'a totiaria mekewat Mauta piaria te'era'akasa moĩ Pauru po etiat hãi heg hap kape hawyi te'ero'e to'ope -Pywo ti ewy rat meiëwat miit wo'opot'auka hat toine'en i'atu'e. Yt iku'uro hin i y'y koro pe ma'ato mesup iminug sa'ag sa'awy'i wuat tuut howawi i'auka hamo i'atu'e. ⁵Mi'i hawyi meremo Pauru tipun topo ete pyi mekewat moĩ aria wato pe hawyi yt haty i tuete ipo ete. ⁶Mi'i hawyi itotitaria te'eraha'at kahato Pauru kape katupono ta'atuekatup ipuk aru hawyi aru iku'uro meremo hap mekewat moĩ yt naku i kahato rakat ta'atukuap pote ma'ato ta'atuekatup pot'i pykai yt kat i haty Pauru ete. Mi'i pote wëtup upi te'eruanetup -Pauru ti Tupana i'atu'e.

Paru Toine'en Pupiriu Mi'apykok Wo

⁷Mekewat e'at pe yt pya i yëpe kai tukupte'en go wato ko'i yi ywypyi'a akag Pupiriu e hap het rakat wat. -Waku kahato uruka'iwat uruporekuat Pupiriu i'atu'e itotitaria ywypyi'a piaria. Ihat'ok hawyi urutuwat ra'yn morekuat Pupiriu yat wato kape. Put'ok uruto'e itote hawyi meremo -Eiwehyt'ok to e uruepe. Mi'i hawyi Pupiriu wywo urutokosap myë'ym e'at. Urutukupte'en waku kahato itote. ⁸Mi'i hawyi uruipuëti itote morekuat ywot i'ahuu kahato itote i'okpysu kahato rakat ipiit sakup hap wywo. Mi'i hawyi Pauru toto ta'akasa hamo hawyi -Tupana e etimoehãite Pupiriu ywot hap ahëtup epe e hawyi tuwepoporokpun i'ahuu kahato rakat rote hawyi meremo ihãite i ra'yn. ⁹Morekuat Pupiriu ywot moehãite hap irania'in tikuap hawyi tō'ë tō'ë Pauru kape i'ahuu rakaria ywypyi'a piaria. Mi'i hawyi i'ewyte Tupana ti'atumoehãite yne itotitaria Pauru po wo. ¹⁰Mi'i hawyi itotitaria imotypot kahato Pauru. Mi'i pote urutuwat hap e'at pe ta'atuhytmoĩ kahato urue'yara pe urumiereto muap upiat urumi'u wuat kat ko'i kat ko'i urumiky'esat oktan. ¹¹Myë'ym ewaty urutukupte'en ywypyi'a Mauta tote hawyi urutuwat i ra'yn wëtup yara koro puo mekewat yara wato tawa wato Aresãtere kaipywiat e'yara puo hei'aman mot ywypyi'a Mauta e hap totiat rakat puo. Mi'i yara wato set ti Tupana mepyt paat e hap het rakat. Mi'i puo urutuwat yi Mauta pyi. ¹²Mi'i hawyi put'ok uruto'e tawa wato Sirakusa tote. Mi'i tote urutopyhu'at myë'ym e'at. ¹³Mi'i hawyi urutuwat i yi ëpeke pyi wëtup tawa kape hawyi put'ok uruto'e aat upi mekewat tawa Iresiu tote. He'ihat'ok pe wasere aat posak pyi. Mi'i pote urutuwat i ra'yn wasere upi. Typy e'at hawyi meremo put'ok uruto'e ra'yn tawa Puteuri tote.

¹⁴Mi'i hawyi Tawa Puteuri totiaria Iesui mohey haria urui'atukat. Mi'i hawyi i'atuwese kahato uruete -Eweipyhu'at ro uruwywo uruywyt'in i'atu'e. Mi'i pote urutukupte'en 7 e'at i'atu'yat rote. Mi'i hawyi urutuwat i ra'yn tawa Puteuri totepyi tawa koro Huma kape mekewat muap yi upi. ¹⁵Mi'i hawyi Iesui mohey haria tikuap ta'yn put'ok uruto'e tawa Huma piat hap. Mi'i hawyi tō'ë tō'ë kahato uruewawi urukat hamo. Mi'i hawyi

mekewat tawa hit Apiu e'oken note uruto'opuēti mekewat myē'ym ok weneru i weneru i e hap het rakat rote. Mi'i hawyi Pauru ta'akasa Iesui mohey haria sem ewowiat hawyi -Waku e Tupana pe tuwehum kahato iwepiit i ra'yn.

Pauru Toine'en Huma Pe

¹⁶Tawa Huma piat put'ok uruto'e hawyi surara akag to'e Pauru pe -Woro'atoiat en uhesurara wywo Pauru e. Uimipyhik sese ereine'en ne ma'ato waku uhesurara wywo ereine'en wat'i e'at pe aikope aikope emiky'esat ewy e Pauru pe surara koro.

¹⁷Mi'i hawyi Pauru toine'en Tawa koro Huma tote myē'ym e'at rakirē toi'atukay kay tuwewawi to'ywania meimuēwat luteuria akagnia toi'atukay kay tuwewawi tuwenoi hamo. Te'eruwa'atunug yne hawyi Pauru to'e i'atuepe -Ui'ywania e yt kat no i ti toma'at ai'ywaniaria tawa Ierusarēi miaria pykai uipyhik ta'yn itote ui'auka teran haype e. I'ewyte ai'ywot'in eko ewy atunug torannia uimotag hap ko'i mesup te e. Mi'i pykai uipyhik pe ariot ehewowi tawa Ierusarēi myi. Humanu'in esurara po pe areine'en ne e Pauru luteuria pe. ¹⁸Iuteuria akagnia tawa Ierusarēi miaria yt naku i i'atu'e uhepe -Ewei'auka ro Pauru i'atu'e luteuria akagnia Humanu ywania morekuaria pe. Mi'i hawyi Humanu ywania porekuaria apo apo i'atu'e uhepe. Ta'atukat uiminug sa'ag ko'i itote wen ma'ato yt kat i sa'ag uheti'at ta'atupuēti ta'atu'atukat kahato pykai e Pauru. ¹⁹Mi'i hawyi i'atupohep teran ma'ato wai yt eipohep tei'o i'atu'e ai'ywania luteuria Humanu porekuaria pe ui'auka teran haype. Mi'i pote -Areto teran pyno morekuat koro Sesa kape waku apo uito sio yt kuap hamo are yn itote. Mi'i hawyi morekuaria uipo'oro meikowo ta'atu'akag Sesa kape ui'e hap ewy. Mi'i pote uhehay irane ikoro wywo e. Ma'ato uiwetiat yn ahenoi morekuat Sesa pe e. Yt kat are'e i aru sa'ag eheti'at ui'ywania i'ewyte yt kat are'e i ai'ywania tawa Ierusarēi piaria etiat ikoro pe e Pauru. ²⁰Mi'i tupono moroho'okay kay eipe meikowo mesup ui'ywania ei'akasa hamo uhehay kuap hamo katupono ui'ywania eipe pote e. Uiwyrria'in ai'ywania timohey kahato Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Ahehakyera'at kuap hat e. Mi'i pote mesup aito watomohey kahato. I'ewyte Mi'i Miit yn uimiekatup katupono atimohey kahato Mi'i e. Mi'i aimimohey etiatno mesup uipyhik hawe areine'en ehehamo e Pauru to'ywania luteuria pe tawa koro Huma totiaria pe. ²¹Mi'i hawyi ta'atuwesat Pauru -Yt kat i miwan sa'ag ta'atupo'oro uruwewawi yi luteu kaipyi uhyt i'atu'e. Yt uwe i tuut i'ewyte meikowo etiat enoi sa'ag hamo i'atu'e. ²²Pyno uruiky'esat eheno' uruepe emikuap pakup i ko'i Mi'i Miit etiat katupono teke aru wat'i ywania pe miit'in muo mekewat emimohey e. Mi'i pote irania'in -Yt naku i watomohey Mi'i Miit i'atu'e torannia mekewat piat pe i'atu'e Pauru pe. ²³Mi'i hawyi Pauru ti'atuwesat

-Waku kahato woroho'omu'e uimimohey oktan e. Waku ewei'atukay kay ai'ywania hawyi woroho'omu'e Aimiekatup ete e. Mi'i hawyi -Pyno waku i'atu'e to'ope hawyi tuwat.

Mi'i hawyi mekewat e'at put'ok e hawyi tō'ē tō'ē kahato Pauru ywania sem i'yat sese kape. Mi'i hawyi hune pyi te wātym'i kape Pauru yn ihay aat to'ywania pe. Toi'atumu'e kahato aikotã topyhu'at Tupana Aiporekuat no hap ete. Toiky'esat itotiaria -Pywo ti rat uruimohey Iesui Tupana Mipo'oro sese ahehakyera'at hanuat i'atu'e hap. Mi'i pote Muipei miwan myi i'ewyte Tupana ehay moherep haria yianmiaria ehay pyi tohenoi yne Aipotypot Iesui etiat. ²⁴Mi'i hawyi ipat'ok itotiaria timohey ra'yn Pauru ehay Iesui etiat ma'ato irania'in -Yt rat i'atu'e. ²⁵Mi'i hawyi itote sehay wo tu'uka hap topyhu'at itote. Irania'in -Pywo ti rat Iesui ti Tupana Mipo'oro Aimiekatup i'atu'e ma'ato irania'in -Yt pywo pe i rat aimu'e i'atu'e. Mi'i hawyi yt imohey i haria te'eruwenoi Pauru pe -Urutuwat ra'yn mio i'atu'e haty wo. ²⁶Mi'i hawyi Pauru to'e -Pywo ti sa'awy'i te Tupana Pa'âu henoï kahato ai'ywot'in me ehediat e. Mio tã e Isaia pe -Woropo'oro en e'ywania Iuteuria mu'e hamo e. Mi'i hawyi ehenoï ro i'atuepe uhehay -Ehewaure ka'a tukupte'en ma'ato uhehay yt teke kuap i ehewaure ka'a pe ere'e ro e'ywania pe e. Ta'i eweikuap uhehay wen ma'ato yt eweikuap kahato i katupono yt teke i eipy'a pe eiwanetup hawe pote ere'e ro e'ywania pe e. I'ewyte eheha pe toï yne yne heremo kahato wen ma'ato yt ewei'akasa i te katupono yt teke i te eipy'a pe eiwanetup hawe eiwa'akasa hap ko'i. Kat pote yt uimohey sese i te pote ere'e ro e'ywania pe e. ²⁷-Eipy'a heg kahato ti ere'e ro i'atuepe. Ehewaure ka'a puo ewehëtup aat ka'ap wen ma'ato yt eweikuap hin i te katupono eipy'a pe yt ewei'akasa teran i pote e. Ta'i yt ewehëtup teran hin i ehewaure ka'a puo uhehay. Mi'i pote yt ewetunug neran i eipy'a pe e. Mi'i pote ti yt kat i eimopakup i hap e. Mi'i pote ti yt woroho'oehakyera'at kuap i e ti Tupana sa'awy'i ai'ywot'in me ehediat pe tehay moherep hat Isaia miwan me e Pauru Iesui pun haria pe. ²⁸Mi'i hawyi tuwat yt imohey i haria turan Pauru to'e -Eiwanetup to ui'e hap kape e. Tupana henoï ra'yn ehepe mesuwat sehay wakuat ehehakyera'at hanuat etiat ma'ato yt ewetat i mi'i pote mio irania'in ywania yt Iuteu ywania i pe ra'yn Tupana henoï teran tehay wakuat eimipun e. Mi'iria ti aru haat ra'yn e. Pywo ti rat mi'iria wyti aru imohey haria sese wo ra'yn tukupte'en e Pauru to'ywania tehay pun haria pe. ²⁹Mio tã e hawyi tuwat tuwat ra'yn i'ywania Iuteuria Pauru yat pyi ma'ato tuwat turan tu'uka to'ope sehay wo.

Pauru Wo'opyhik Hawe Toine'en Huma Pe Typy Anu Turan

³⁰Mi'i hawyi typy i'aman mot pe Pauru tokosap itote tawa koro Huma pe towat to'yat pe tomipuru sa'up ete rakat pe toine'en surara piat topyhyp hawe. Itote toi'atumu'e kahato miit'in. -Waku eweihyt'ok Pauru

kape e surara'in wuat'i miit'in me. Mi'i hawyi itote toi'atuky'e yne topuēti haria -Eiwehyt'ok to e yn torannia tehay kuap teran haria pe towyria'in me. ³¹Mi'i tote tohenoi kahato aikotã Tupana topyhu'at Aipotypot no wuat'i pe yt token'ẽ wywo hin i tohenoi. Yt uwe kuap i waĩ'e Pauru pe. Itote toi'atumu'e mu'e aat Aika'iwat Iesui ete Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat ete. Uito ti Iruka uimiwan waku ra'yn Toran are.

Humanu

Pauru Miwan

Romanos

1 ¹Humanu ywania kuekatu sese atipo'oro ehewowi uimiwan me. Uito Pauru are. Uimiwan ni mesup sehay wakuat atipo'oro ehewowi. Uito ti Tupana mipo'oro sehay wakuat moherep wuat'i ywania puat hanuat. Iesui potmu'e sese ti uito. Uito ti Tupana mipo'oro Iesui Aiporekuat moherep hanuat. Sa'awy'i te Tupana ui'airo hawyi mio tã e uhepe -Mehin Pauru e woropo'oro Uha'yru Iesui etiat sehay wakuat moherep wuat'i puat miit'in miat hamo e. Atiky'esat sehay ewē pywiat Uha'yru etiat yn e uhepe. ²Aikotã nimo te wuaria uhehay moherep haria pe atum hap ewy woronug e. Nimo te mio tã are'e ti ra'yn uhehay enoi haria pe -Meiūran ti aru atipo'oro ehewowi Uimipo'oro Wuat'i Miit'in Ehakyera'at hat e. Mio tã e Tosa'yru Iesui etiat pe e Tupana uhepe. Mesup ti miwan miat toine'en Uha'yru etiat ui'e hap ta'yn e Tupana uhepe. ³Koitywy atunug na'yn ui'e hap ewy. Mi'i ti atipo'oro ra'yn Uha'yru Iesui eiporekuat nuat e. Mi'i ti morekuat Tawi saipepiat sese e katupono Tawi emiariru emiariru sese Mi'i e Tupana uhepe. ⁴Mi'i ti Uha'yru sese e Tupana uhepe. Ui'ewy hesaika rakat e. Uipa'āu wakuat oktan ne hesaika rakat e. Koitywy atimoherep ta'yn ui'e hap e Tupana. Koitywy atimoherep ta'yn nimuat ui'e hap e Tupana. Koitywy Mi'i moherep hap niatpo kahato ra'yn aikotã atiōtem gu'uro pyi Uha'yru e Tupana uhepe ha'awyte uikay kay tehay sytpok hamuat hap tote are. ⁵Tosa'yru mohey hawyi Tupana iwese kahato uhete. Mio tã e uhepe -Woronug en mehin uhemiiit sese wo e. Atiky'esat miit'in tukupte'en torannia Uha'yru mohey haria wo e. Atiky'esat kahato Uha'yru ta'atunug Ta'atuporekuat no hap. Mi'i haype woropo'oro en i'atumu'e hamuat e Tupana uhepe. ⁶Pyno Humanu ywania uito ti Iesui potpo'oro Pauru are. Tapyi'a Humanu ywania eipe atiky'esat eipe ipotpo'ororia wo ui'ewywuat. Mio tã e ra'yn ti Tupana ehepe mesup -Ewetunug no Uha'yru Eiporekuat no e ra'yn ehepe. Tupana Eiky'e kahato hat pote ei'atukay kay yne tuwewawi.

⁷Mi'i hap atiwan mesuwat uimiwan ehewowi Humanu ywania. Mio tã are'e Tupana pe -Uru'ywot kahato En. Esa'yru ti Emipo'oro sese uruka'iwat nuat. Mi'i pote ahētup eset upi Esa'yru set upi etum no tapyi'aria Humanu ywania pe egyi'at kahato hap are. Ereine'en no hegyi'at i'atuepiat rakatno etum no ewese hap yt kat sa'up i tapyi'aria Humanu'in me are. Etunug no mi'iria wo'owese haria wo aikotã Esa'yru ewese hap ewy are Tupana pe.

Kereku Piaria Pauru Ky'e Kahato Haria Wo

⁸Ha'awyte atikuap eweimohey Iesui hawyi arehum kahato Tupana kape. Uimowepiit kahato haria eipe katupono ewetunug na'yn Iesui Eipotypot koro wo pote. Koitywy ti yne mesuwat yi totiaria tikuap kahato ra'yn eipe Iesui mohey haria ra'yn hap. Mi'i pote arehum kahato Tupana kape. ⁹Yt uheso hin i are ma'ato Tupana tikuap yt uheso i hap. Ahētup aat ka'ap Tupana kape eipowyro hamuat. Yt uheso i uiiwryia'in. Ahētup aat ka'ap Tupana kape eikawiatno. Pywo ti rat Tupana tikuap eweikupte'en uiwanetup hawe aat ka'ap hap. Pywo ti Tupana ui'airo tehay wakuat Tosa'yru Iesui etiat moherep hatno. Uipy'a pyi ti ateropat ehetiatio aat ka'ap. Ahētup aat ka'ap Tupana kape eipowyro hamuat. ¹⁰Ahētup Tupana kape turan mio tã are'e -Tupana atiky'esat kahato uipo'oro Humanu'in kapiat uhewyry hamo are. Tupana ewaku hap upi uipo'oro ro En i'atumu'e hamo are. Tupana atiky'esat kahato uhehay Humanu'in wywuat hap are mesup te ma'ato yt kat i muap i'atuewowi. ¹¹Atiky'esat kahato meremo uipo'oro Humanu'in kapiat uhewyry hamo. Tupana ewaku hap upi uipo'oro o i'atumu'e hamo. ¹²Atiky'esat Iesui mohey hap etiat uruwo'omoesaika moesaika hap itote Tupana. Put'ok uruto'e itotiat hawyi urutunug neran Humanu ywania ewatnuaria wētup miit ewy Esa'yru mohey hap upi. ¹³Sa'awy'i are'e Tupana pe -Areto teran tawa wato Huma kape katupono uheinyt'in uhe'ywyt'in Esa'yru mohey haria kapiat ara'akasa hamo are. Ma'ato ahã'äg hawyi toine'en uipyhyp pyhyp hap kat ko'i kat ko'i uikosap hamo. Uiiwryia'in areto teran ehewowi. Mi'i hap o yt eweiwaure tei'o katupono woroho'omoesaika teran eiperia Iesui mohey hap ete. Irania'in ywania aikopiat aikopiat kape areto kahu ra'yn mote areto teran ehewowi eikuap hamo. Ma'ato uipyhyp pyhyp kat ko'i kat ko'i ehowawiat uikosap hamo. Koitywy iranial'in mi'iria tel'eropyhu'at Iesui mohey haria itag nakaria wo ra'yn. Mi'i hap ewy atiky'esat ehutama pe wy. Yt uheso hin i mi'i pote ahã'äg i ahã'äg i kahato ehewowi wen ma'ato yt put'ok are i te ehewowi eimotag. ¹⁴Uipap kahato Iesui kapiat miit'in porerokosap hamo ma'ato yt atimoherep i Iesui wuat'i ywania pe pote yt naku i nug hat arepyhu'at Tupana pe. Mi'i pote yne ywania miit'in kape areto teran Iesui moherep hamo sio iwe'eg kahato rakaria kape sio yt. Yne ywania kape areto teran pote

ehetama kape areto wy. Tawa wato piaria kape areto teran Iesui ehay moherep hamo i'ewyte yne tawa hit kape areto teran wy. Yne tapyi'aria kape areto wy sio haiwot rakaria kape sio iwese rakaria kape sio ga'apy puaria gupte'en haria sio tawa wato'in puaria kape areto wy. Iwan kuap kahato haria kape areto wy. Yt kat kuap i haria kape areto wy. Uipap kahato wuat'i miit ekyi Iesui kapiat hamo. Ta'i areine'en aikotã weteweru hat ewy. -Etum no uhehay wuat'i miit'in me uhehay yt kuap i haria pe e Iesui uhepe pote atum neran wuat'i ywania pe wen ma'ato yt atum i pote wuat'i piat weteweru hat ewywuat areine'en. ¹⁵Mi'i pote uipap kahato ehewowi wy atum neran ei'ywania pe Iesui etiat sehay pote. Toran kahato atimoherep teran sehay wakuat ei'ywania pe eheta wato Huma totiaria pe.

Ahekyera'at Hap Aimohey Hap Kaipyi

¹⁶Mi'i pote rat yne uhesaika hap wywo ahã'äg neran ehowawiat areto hamo wen. Katupono sehay wakuat Iesui etiat hesaika kahato rakat aikotã Tupana esaika hap oktan ne. Aikotã pureke ko'i esaika hap ewy Iesui etiat sehay. -Pywo ti rat uwe uwe timohey ra'yn Iesui mi'i hat Tupana miehakyera'at wo topyhu'at sio wuat'i miit'in eropat haria sio wuat'i miit'in akagnia ko'i toi'atuehakyera'at kuap torannia Tosa'yru mohey haria are'e ra'yn wuat'i ywania pe. Sa'awy'i waku luteu ywania kape watimoherep Iesui etiat mi'i hawyi waku irania'in yt luteu i ywania kape watimoherep Aipotypot Iesui. Hesaika kahato mesuwat sehay Iesui etiat are. Iesui etiat sehay pupi ti yt aremoti hin i imoherep hamo. ¹⁷Sa'awy'i Tupana to'e miwan me -Uimohey haria yn ni aru uimiehakyera'at nuaria e. Mi'iria yn uimimoieine'en wuat'i e'at piatnuaria e. Nimo pyi mesup te Tupana timoewaku Tosa'yru mohey haria yn. Pywo ti rat woroho'onug eipe wakuap Ui'ewy uimohey hawyi e Tupana nimo te miwan me. Mesup te wy mio tã e -Uha'yru mohey haria yn ati'atumoieine'en wuat'i e'at pe e wuat'i ywania pe. Uiwyrria'in pyno waku yne e'at watuwemoheg ahepiat Iesui mohey hap ete. Imohey haria sese pe Tupana to'e -Uiwonetup hawe uipy'a pe eiperia yn wakuaria e.

Iã'ākāp Motypot Hap Yt Naku I Topyhu'at

¹⁸Miit'in mesuwarotiaria minug ko'i yt Tupana miky'esat ewy hin i. Ta'i yt häpyk hin i torannia i'atuminug ko'i e Tupana. Ta'atukuap häpyk nug hap ta'atupy'a pe wen ma'ato yt i'atupotpap i inug hamo e. Mi'i haype yt naku i nug hap yn ta'atunug neran e. Ta'atukuap yne pywuat ko'i nug hap ta'atupy'a pe hepiat ta'atunapin hap wen ma'ato yt ta'atunug hin i ui'e hap e Tupana wuat'i ywania pe. Yt ta'atumohey teran i ma'ato ta'atuky'esat ta'atuminug sa'ag yn neran haype e. Ta'atupyhyp aat ka'ap uhehay pywuat sese moherep haria e. Mi'i haria yt uwe i uikuap teran

haria mesuwarotiararia yt uimohey i pote haria e Tupana wuat'i miit'in miat. ¹⁹Mi'i pote miit'in minug yt nakuap i ete uhaiwot kahato areine'en e Tupana. Atimoherep yne i'atuepe i'atu'apiheg hap i'atuminug sa'ag etiatnuat atipy kaipyi wen ma'ato ta'atunug ne yt uimiky'esat ewy i e. Ta'i yne e'at pe atimoherep ta'yn i'atuewowi uiwat uimiky'esat ewy nug hap i'atupy'a puo ma'ato yt ta'atunug i uimoherep hap ta'atupy'a piat hap ewy e. Yt te'eruwewaĩ hin i uhehay wo. Aremoherep aat ka'ap miit'in me i'atuwanetup hawe ma'ato uiwemoherep hap ta'atupun ta'atupy'a pyi. Mi'i pote yt ta'atukuap kuap i areine'en hap e Tupana. Areine'en miit'in wywo ma'ato yt uikuap i haria wo tukupte'en e. -Tupana yt heremo i i'atu'e to'ope. -Ma'ato aremoherep uiminug ikahu rakaria wo areine'en nat uie' hap e. Te'eraha'at uiminug ko'i kape hawyi -Ta'i Tupana minug kaipyi watikuap toine'en Tupana hap yt i'atu'e i to'ope e. -Aremoherep uiminug wo areine'en sese hap ma'ato uimimoherep yt ta'atuky'esat i ta'atuwanetup hawe e Tupana sa'awy'i ²⁰Tupana minug yi aat waty waikiru sem te'era'akasa yne pykai -Pywo ti rat Tupana toine'en yt i'atu'e i te'era'akasa iminug yne pykai. Yt naku i katupono Tupana tuwemoherep kahato ra'yn tominug ko'i wo toieine'en hap miit'in muo. Tupana yt heremo i wen aheha pe ma'ato tuwemoherep ta'yn ahepe tominug ko'i wo. Sa'awy'i Tupana tunug mesuwat yi hawyi i'ewyte mesuwarotiararia ga'apy puat y'y puat miat ko'i. Mi'iria ko'i ti yt ihay kuap i rakaria tukupte'en wen ma'ato ihay rakaria ewy -Ainug hat ri Tupana i'atu'e haria ewy. Pywo ti Ainug hat ri Tupana i'atu'e wuat'i miit'in me. Yt heremo i Tupana wen ma'ato toine'en kahato aikai. Ta'i hesaika sakpo'e Ainug hat i'atu'e hap ewy iminug ko'i yne ahepe. Wuat'i e'at piat -Ainug hat toine'en i'atu'e ahepe iminug ko'i. Yt uruwewi i urutuwenug i'atu'e hap ewy ahepe Tupana minug ko'i wuat'i ywania pe. Mi'i hawyi miit'in te'eraha'at Tupana minug ko'i kape hawyi -Pywo Tupana ti wuat'i nug hat yt i'atu'e hin i heremo kahato pykai. Te'eraha'at kahato hewakuap moherep hap kape pykai -Aiwewi watuwenug i'atu'e sa'ag ne'i to'ope. ²¹Ta'i mesuwarotiararia tikuap ta'yn Tupana toine'en iminug ko'i kaipyi ma'ato ta'atukuap toine'en pykai yt ta'atumotypot hin i Tupana. Iwese kahato hegyi'at kahato i'atuepe pykai -Waku kahato En Tupana yt i'atu'e hin i. Yt te'eruwehum hin i Tupana miium ahepiat hap kape. Yt nakuat i wo yn te'eruwetanup Tupana kape. Pywuat sehay Tupana etiat yt ta'atuky'esat hin i mesuwarotiararia miit'in. Yt karāpe i te'eruwetanup teran Tupana kape. Yt kat i i'atuwanetup hap Tupana etiat hap pote aikotā ho'owasat sese rakaria ewy tukupte'en ta'atuwanetup hawe. I'ypyryp kahato i'atuwanetup hap mi'i pote wētup sehay kape yn ta'atuwanetup. Yt kan hamuat i sehay rakat kape yn ta'atuwanetup. Heso'ok takaria ewy tukupte'en i'atuwanetup hawe. Yt nakuaria i sese ta'atupy'a pe. Yt i'atuwe'eg i sese rakaria ewy i'atuwanetup hap. ²²Yt

nakuaria sese pykai -Ta'i uruto po'og uruwe'eg torannia kawiat i'atu'e ta'atupy'a pe. Ma'ato Tupana wanetup hawe yt i'atuwe'eg hin i haria wo te'eropyhu'at. ²³Tupana toine'en wuat'i e'at piat ieine'en hat pykai mesuwarotiarria yt timohey i mio tā e hap. Ta'i yt ta'atumotypot hin i Tupana Sese mekewat Wuat'i E'at Piat Ieine'en hat. Ma'ato ta'atuky'esat po'og ta'atupo wuat ta'atuminug tupanaria sa'ag hit ko'i. Mi'i hawyi miit'in me -Eipe ti tupana i'atu'e sa'ag Tupana minug ko'i pe i'atu'e. Ta'atunug miit'in mesuwarotiarria ta'atuetupana wo. Mi'i hawyi miit'in iā'ākāp mo wuat minug ko'i kape te'eruwepỹ'ātutuk -En ni tupana i'atu'e. Irania'in weitaria iā'ākāp ko'i kat kat kawiat mo wuat ta'atunug hawyi -Meimuē ni tupana sese i'atu'e sa'ag. Irania'in miat ko'i pira ko'i iakare ko'i iā'ākāp ko'i ta'atunug sa'ag ta'atuetupana wo. Ta'atunug ta'atupo wo hawyi mi'irria kape te'eruwepỹ'ātutuk -Mi'irria so tupana i'atu'e sa'ag. Moi'ok kape i'ewyte i'atuwēpap'i aat ka'ap ma'ato ta'atunug hat kape Tupana Koro kape mekewat Po'og Po'og Ikahu Torannia Tominug Ko'i Kawiat Rakat kape yt kat i i'atu'e hap are. Te'eruwe'ywyk kahato Tupana sese kaipyi ta'atukuap sa'awy'i pykai. Nu'e sa'yru'in sa'awy'i wuat yne aito pote. ²⁴Yt ta'atuwe'eg i hap tupanaria yn ta'atuky'esat pote Tupana to'e i'atuepe -Pyno ewetunug no yt eiwe'eg i hap aat ka'ap eiku'uro hap kape e. Ewetunug eimiky'esat oktan eiwepyi hap oktan e Tupana tomohey hap pun haria pe. Mi'i hawyi po'og sa'ag nug haria wo te'eropyhu'at sa'awy'i wuat kai. Mi'i hawyi yne ta'atupy'a pywiat i'atuminug sa'ag i'atumiky'esat ko'i ta'atunug toran aat ka'ap hawyi yt naku i nug haria sese wo te'eropyhu'at aat ka'ap. Mi'i hawyi i'atueko yt naku i nug hap po pe te'eropyhu'at heso'ok takaria. Yt ta'atu'atoiat kuap i ta'atueko ta'atuhā'āg mytkai. Yt naku i nug hap eropat aat ka'ap haria te'eropyhu'at yt te'eruwewaī kuap i hawyi. Mi'i tupono hewaire waire hap kahato to'ope to'ope ta'atunug haryporia wywo ihainia ihainia wywo hap ewy ta'atunug aat ka'ap yt i'atuwe'eg i haria yne katupono sa'ag kahato ta'atunug ta'atupiit wywo. Yt miit ewy i te'eruwewuk wuk ta'atupiit miky'esat sa'ag upi. Ta'atumoherep yt ta'atuwe'eg i hap ko'i to'ope to'ope. Mi'i hawyi te'eruwemoti aat ka'ap hap topyhu'at ta'atuwanetup hawe i'atuminug sa'ag hap kaipyi. ²⁵Sa'awy'i wuaria sehay Tupana etiat pywuat ta'atukuap ta'atuwanetup hawe ma'ato mi'i hawyi heso rakaria wo tukupte'en hawyi ta'atuwaure teran pywo sehay Tupana etiat. Katupono ta'atunug neran yt Tupana miky'esat ewywuat i ko'i. Mi'i hawyi ta'atu'atoiat Tupana hawyi Tupana minug ko'i kape -Eipe ti urunug hat i'atu'e. Waku watunug miit'in ahētupana wo i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi heso'ok takaria sese ewy te'eropyhu'at. Mi'i hawyi ta'atunug ta'atuetupanaria ta'atupo wo. Mi'i hawyi te'eruwepỹ'ātutuk tupanaria iā'ākāp ran ko'i ta'atumotypot hamo. Mi'i hawyi Tupana minug ko'i pe -Urunug hat en i'atu'e ta'atupo minug ko'i pe.

Ma'ato aito Iesui mohey haria -Tupana wato'e En ni urunug hat sese wato'e. Pywo pe ti En ni po'og wuat torannia kai wato'e ra'yn. ²⁶Ma'ato irania'in sa'ag kape yn i'atuwanetup hap. Mi'i tã ta'atuky'esat pote Tupana to'e i'atuepe -Pyno hêto e. Eiwema'at teran eiminug sa'ag ko'i wywo pote woroho'o'atoiat eipe eiminug yt naku i eheko eropat haria wo e. Mi'i hawyi te'eruwepyi sewaire sewaire hap kape yn ta'atuky'esat haype. Mi'i hap urumowepiit kahato hap topyhu'at aru i'atu'e. Ma'ato ta'atunug kahato hawyi i'atumoti hap yn topyhu'at. Mi'i hawyi awareria ewy tukupte'en to'ope. Meiüran haryporia yt haryporia ewy hin i te'eropyhu'at. Katupono haryporia'in yt tiky'esat po'og ihainia ta'atue'aito wo ma'ato ta'atuky'esat haryporia'in ne ta'atue'aito sa'ag wo ta'atuky'esat. ²⁷I'ewyte ihainia'in ti'atuky'esat towary wo ihainia'in yt ihainia sese ewy hin i te'eropyhu'at. Yt Tupana miky'esat ewy hin i ta'atuky'esat pote yt Tupana minug ewy hin i te'eropyhu'at. Mi'i hawyi haryporia ti'atu'atoiat ihainia'in hawyi haryporia'in to'ope to'ope to'oky'esat hap topyhu'at i'ewyte ihainia'in ihainia'in wywo to'ope to'ope yt miit ewy i yt naku i hap eropat sese haria wo. Mi'i hap upi tukupte'en Tupana mi'apiheg wuatnuaria wo. I'atuminug sa'ag iwato hap oktan toi'atumoso'opot.

²⁸Mi'iria pe wahenoi sehay wakuat Tupana etiat pote wa'i'atu'e ahepe katupono yt ta'atuky'esat i. Mi'i sehay kape yt te'eruwetanetup teran i. Yt ta'atuky'esat i'atuewaure ka'a pe i'atuwanetup hawe -Yt kat i Tupana sese i'atu'e to'ope pote toine'en pykai. Mi'i pote Tupana to'e mi'iria ewywuaria pe -Hêto eiwewanetup eiminug sa'ag kape yn aat ka'ap eimiky'esat ewy e. Mi'i hawyi po'og yt ihainia ewy i yt haryporia ewy i te'eropyhu'at ta'atupy'a pe ta'atuwanetup hawe ta'atuminug. Yt naku i hap ko'i yn ne'i ta'atunug ta'atuwëpyi hap ewy. Te'eruwepyi Tupana wanetup hap ikahu rakat kaipyi i'atuehamana'i. ²⁹Aikotã aikotã sa'ag nug kuap haria tukupte'en. Yt naku i nug hap ete yn te'eruwemoehapap aat ka'ap -Ta'i yt nakuap i waku i'atu'e ta'atupy'a pe. Uiminug yt nakuap i yn uimowepiit sese i'atu'e. Atiky'esat irania'in ekat yne uiwatnuat uhekat hamo i'atu'e ta'atuwanetup hawe. I'atuehay miit'in moti te hap yn i'ewyte seha'awy'i hap yn ta'atunug torannia miit'in ete. -Uito po'og waku eikai i'atu'e wakuaria pe i'atuehaylywyi wywo. Miit'in pot'auka haria wo te'eruwepyu'at. Mi'i hawyi wo'opotma'at haria te'eruwepyu'at. Te'eruwepyi i'atuhoiro'i hoiro'i irania'in ete. Yt pywuat sehay i ta'atuhenoi irania'in ete mi'iria ma'at hamo irania'in he'i he'i wo. ³⁰To'oewa pe i'atuwese kahato ma'ato haipekai miit'in atumohit kahato hap yn i'atuehay. Yt ta'atuky'e hin i Tupana sese i'ewyte miit'in me -Yt kat hamo i eiperia i'atu'e yn ta'atupy'a pe. Yt i'atuwese i i'ewyte yt ta'atuwesat i irania'in katupono -Uito rat po'og nakat eikai i'atu'e te'eruwewanetup hawe. Atunug kuap po'og eikai i'atu'e. Yt ta'atuywot'in

ta'atuty'in miat waï'e hap upi hin i te'eropyhu'at. ³¹ Te'eruwepyi ta'atupehik ta'atuehay -Ta'i atunug aru ui'e hap i'atu'e ma'ato yt ta'atunug hamuat pykai i. Mii't'in ma'at hap kape yn te'eruwonetup pote -Atunug aru are ti rat ui'e hap i'atu'e pykai yt ta'atunug hin i aru ta'atu'e hap ko'i. Yt ta'atukuap teran i ta'atuwe'eg hap. Yt ta'atuky'e kuap i irania'in. Marak'a ko'i wo tukupte'en. Yt kat i mii't'in ehaky'e'i hap i'atupy'a pe. ³² Ta'atukuap Tupana waï'e hap mekewat kat som waku watunug kat som yt naku i watunug e hap ko'i wen ma'ato yt ta'atunug hin i. Yt ta'atuky'esat i haype. -Mi'i tã ewetunug mote woroho'o'apiheg gu'uro hamo e Tupana. Mi'i ta'atukuap pykai ta'atupugha yne Tupana piat ainapin hap ko'i. I'ewyte to'omowehum kahato to'ope to'ominug sa'ag ko'i ete -Urumowepiit kahato haria eipe i'atu'e yt naku i nug haria pe. Mi'i hawyi wato'e -Ma'ato uito ti yt mi'iria ewywuwat hin i areine'en katupono waku kahato uito wato'e pote ti waku aiwe'eg wo o uiiwria'in katupono yne aito mi'iria ewywuaria Tupana wanetup hawe are.

Yne Mii't'in Mesuwat Mytyyp Tote Yt Naku I Nug Haria Wo

2 ¹ Pyno yt naku i wato'e -Uito waku yn nug hat paï an ma'ato irania'in mesuwarotiarria yt naku i nug kahato haria tukupte'en wato'e aipy'a pe pote yt iwe'eg hin i rakaria wo watoine'en Tupana wanetup hawe e. Katupono Tupana ti aikuap kahato. Tupana tikuap yne aiminug sa'ag ko'i yt heremo i rakaria ko'i e. I'ewyte aiwanetup hap ko'i yt ikahu rakat i toikuap. Mi'i pote -Mii't'in irania'in ni sa'ag nug haria sese ma'ato uito waku nug hat areine'en yne uiminug hap ete wato'e pote aiwema'at haria wo watopyhu'at. Katupono aitoria torannia yt naku i nug haria Tupana wanetup hawe. Mi'i pote karãpe -Uito po'og irania'in kai ai'e pote yt iwe'eg i rakaria wo watoine'en. Katupono -Yt kat i uimi'aparap hap Mehin Mimi yt wato'e kuap i Tupana kape. Ta'i Tupana tikuap yne aiwepywiat aiminug ko'i. Irania'in yt tikuap i yt hehamo i watunug yt naku i pykai Tupana tikuap toikuap yne pote. Pywo ti rat toine'en kahato ai'aparap hap. Mi'i pote yt naku i watikat irania'in miat i'aparap hap. Katupono aito wy yt naku i nug haria wo watopyhu'at Tupana wanetup hawe. ² Ta'i Tupana tikuap yne aiminug ko'i sio waku sio yt toikuap. Tupana yn waku e ahepiat hanuat uwe waku uwe yt naku i e hamo uwe toi'apiheg uwe yt e hamuat. ³ -Meimuēwaria yt naku i nug haria wato'e ma'ato wo'okupitu kahato i'aparap hap irania'in minug sa'ag ai'aparap hap ko'i to'o'ewy'ewy. -Waï ne wato'e irania'in me i'atu'aparap hap ete i'atuminug sa'ag hap tokupitu watunug pykai -Atunug yt naku i pykai yt karãpe i aru Tupana ui'apiheg wato'e. Mio tã wato'e pote aiwemoeso haria watoine'en katupono Tupana tikuap yne yt nakuap i ko'i uimimu'eria. ⁴ -Tupana iwese kahato ahete pote waku watunug yt nakuap i mot'i uimiky'esat oktan katupono iwese te ahete yt naku i watunug

mot'i pykai ai'e hap wato'e pote yt aiwe'leg hin i aito. -Yt karāpe i aru ai'apiheg aiminug yt naku i hap upi yt naku i wato'e aiwo'ope are. Pywo ti rat Tupana iwese kahato te ahete ai'ky'e kahato haype. Yt meremo i ai'apiheg teran aiminug yt nakuap i ete. Eweikuap kat pote yt ai'apiheg meremo i katupono iwese kahato te toiky'esat kahato watuwemorem aiminug sa'ag kaipyi ai'apiheg hap yian mete haype. Mi'i haype ti iwese mot'i te ahete. Toiky'esat wati'atu'atoiat yne aiminug sa'ag ko'i. Mesup te yt ai'apiheg i te ma'ato -Atiky'esat ewei'atoiat yne eiminug sa'ag ko'i e ahepe. Ewei'aipok to uhowowi uimepyt'in e yn Tupana ahepe. ⁵Yt naku i ti watunug aiwepyi Tupana yt miky'esat i. Yt naku i aipy'a pyi watunug sa'ag nakat yn aiwepyi uiwyria'in are. Mi'i hap watunug te'en te'en hawyi aiminug sa'ag tuwe'akytka mi'i hawyi ai'apiheg i'ewyte tuwe'akytka. Put'ok e aru aiminug sa'ag hap ko'i moherep hap e'at hawyi aru Tupana timoherep yne aiminug sa'ag ko'i aiminug yt Tupana miky'esat ewy hap ko'i e. Mekewat e'at pe ti yt iwese hin i ra'yn aiminug sa'ag hap ko'i ete e. Marak'a ewy aru Tupana topyhu'at aiminug sa'ag hap ko'i ete mekewat e'at pe e. Mekewat e'at pe yne heremo aiminug wuat'i ehamo sio waku sio yt toimoherep. ⁶Mekewat e'at pe aru Tupana tum na'yn tomotypot haria pe tomiky'esat nug haria pe sa'up wakuat kahato. Ma'ato irania'in me yt naku i nug haria pe tutum na'yn sa'up yt naku i i'atuminug sa'ag hap oktan na'yn e miwan me. ⁷Ta'i Tupana tum aru tomohey haria pe tomotypot haria pe tomiky'esat nug hanuarua pe wuat'i e'at piat i'atuieine'en hap sese tomeptyt'in sa'up e. Mi'iria yt i'atupohep hin i Tupana motypot hap ete. Ta'atuminug wakuap ko'i wo ta'atumotypot aat ka'ap. Yt karāpe i i'atuku'uro mi'iria ete e. Katupono tomotypot sa'up Tupana tum mi'iria pe wuat'i e'at piat i'atuieine'en waku hap. ⁸Ma'ato irania'in yt tomohey i haria pe aru tutum i'atu'apiheg wuat'i e'at piat katupono ta'atumiky'esat yt naku i hap ewy yn ta'atu'atunug aat ka'ap. Yt ta'atunug hin i Tupana miky'esat ewywuat ko'i pote Tupana mi'apiheg ko'i te'eropyhu'at wuat'i e'at pe e. Tupana mopy'ahak teran hap yn ta'atunug mote Tupana mi'apiheg ko'i wo te'eropyhu'at wuat'i e'at pe e. Yt naku i nug haria toran toi'atu'apiheg sio luteuria sio irania'in ywania toi'atumoehaky'e'li kahato wuat'i e'at pe. ⁹Ta'i yt naku i ti yt nakuap i nug haria ete sio aito luteu ywania sio wētup ywania e. Yt nakuap i nug haria i'atuwanetup hap mo'arot kahato tukupte'en wuat'i e'at pe e. luteu ywania po'og ho'opot rakaria tukupte'en aru irania'in kai katupono mi'iria ikuap Tupana ehay po'og torannia ywania kai ha'awytepyi wen ma'ato yt ta'atunug i. ¹⁰Ma'ato ti tukupte'en Tupana mohey haria yne ywania kawiat. Mi'iria tukupte'en to'ywania py'asetpe Tupana miky'esat nug haria wakuat nug haria luteu ywania i'ewyte yt luteuria i are. Mi'iria Tupana mimotypot ko'i tukupte'en. Mi'iria pe -Woroho'onug eipe wuat'i miit'in mimotypot no wuat'i e'at pe e Tupana. Woroho'onug eipe

uimimowepiit haria sese aat ka'ap wuat'i e'at pe aru e Tupana wakuap nug haria pe luteu ywania kawiararia pe i'ewyete wakuap nug haria irania'in ywania kawiararia pe. ¹¹Tupana ti'atuky'e sakpo'e torannia miit'in e. Ta'i aito yne ywania aiwo'o'ewy ewy to'okupitu Tupana piat aiky'e hap e. Yt karāpe i Tupana to'e wētup ok ywania kawiat pe yn -Woroho'oky'e eipe po'og uimiky'e irania'in kai.

¹²Aparāu emiariru emiariru'in ko'i luteu ywania kawiararia ti tukupte'en Tupana mienoi ko'i Muisei miwan upi. Toi'atunapin luteu ywania tomiky'esat ko'i torannia ywania e'yian mete. Nimo te kat som waku watunug kat som yt naku i watunug hap Tupana tiwan puretig nu kawiat rote hawyi tutum Muisei ywania luteu ywania pe. Ma'ato ta'atukuap yne Tupana miky'esat nu kawiat puretig miwan pykai yt ta'atunug hin i. Mi'i pote -Ho'owasat rakaria ewywuat eweikupte'en e Tupana luteu ywania pe mesup. Katupono eweikuap sakpo'e uimiky'esat ko'i uimiwan ko'i ma'ato mi'i pykai yt ewetunug hin i uhepiat einapin hap e. Ma'ato mesuwarotiararia irania'in ywania yt kat i uimiwan wo'onapin hap Muisei kaipywiat kuap haria tukupte'en ma'ato yt ta'atukuap i uimiwan Muisei piat hap pykai ta'atunug yt naku i ta'atumikuap oktan. Mi'i pote mio tā are'e yt uimiwan kuap i haria pe i'ewyete luteu ywania uimiwan kuap haria pe -Yt ewetunug i wakuap eimikuap hap oktan ewy pote ho'owasat rakaria eweikupte'en e. ¹³Mi'i pote are'e yne miit'in me e Tupana -Wakuap nug haria uimiky'esat nug haria eipe pote waku pe eweikupte'en uipy'a pe e ahepe. Uiwyrria'in waku watikuap yne Tupana piat ainapin hap ko'i. Waku watiwēpap i imiwan ma'ato watikuap Tupana miwan Muisei mimoherep ko'i yne pykai yt watunug i yne pote yt naku i nug haria wo watopyhu'at Tupana wanetup hawe are katupono mio tā e Tupana -Uimiky'esat miwan miat ewywuat nug haria pe yn are'e aru -Eipe wakuaria are uimiky'esat miwan miat ewywuat nug haria pe yn e.

¹⁴Irania'in ywania yt luteu ywania i yt ikuap i kahato Tupana wai'e hap Muisei mienoi ko'i wen ma'ato yt ikuap i pykai ta'atunug kahato Tupana miky'esat ko'i te'eruwepyi wakuat nug haria tukupte'en mote. Tupana miwan miat puretig nu kawiat ewywuat ta'atunug yt ikuap i pykai. Katupono i'atuwanetup hawe Tupana wo'onapin hap ewywuat toine'en aikotā Tupana miwan miat ewywuat toine'en i'atupy'a pe. Ta'atukuap kahato kat som waku kat som yt naku i hap ta'atukuap. Katupono mi'i e hap topyhu'at yne miit'in me Tupana piat ainapin hap ewywuat aiwewanetup hawe. Mi'i tupono wemoti haria wo te'eropyhu'at ra'yn yt ta'atunug Tupana piat i'atuwanetup napin hap ewy i pote. ¹⁵Yt nakuat i nug hap tu'irāpe te'eruwemoti. Yt naku i ta'atunug neran hawyi -Are paĩ are an meketā sig atunug hawyi yt naku i nug hat areine'en uipy'a pe i'atu'e te'eruwetanetup hawe. Yne e'at pe te'eruwewaĩ yt naku i nug hap pupi wuat'i ywania yt ta'atukuap i te Tupana wo'onapin hap

miwan miat pykai. -Atunug waku hawyi waku pe areine'en i'atu'e te'eruwekaipyi. Atunug yt naku i pote yt naku i nug hat areine'en i'atu'e aat ka'ap te'eruwewanetup hawe. Sa'awy'i pyi te ainug hap e'at pe turan Tupana tiwan miit'in pya pe wanetup hawe tomiky'esat ko'i kat som waku kat som yt naku i wanetup hap. Mi'i hap kaipyi watikuap Tupana wo'onapin hap toine'en miit'in pya pe hap yt ta'atukuap i te ta'atuewaure ka'a puo Tupana ehay wen ma'ato ta'atukuap kahato ta'atupy'a pe te'eruwewaī hap ko'i kat som waku kat som yt naku i watunug hap ko'i ta'atukuap kahato.

¹⁶Uito ti Pauru Tupana ehay wakuat sese Iesui etiat moherep hat. Mio tā are'e wuat'i ywania pe -Uhyt'i'in mana'in Tupana tipo'oro ra'yn ahowawi Ahehakyera'at hat are. Toipo'oro ra'yn Tosa'yru Iesui Aiporekuat nuat. Eweimohey ro Iesui eipy'a pe eiwanetup hawe. Ewetunug no Iesui Eiporekuat no. Tupana tikuap kahato eiwanetup hap eipy'a piat. Put'ok e aru uwe waku uwe yt e hap e'at. Mi'i e hap e'at pe Iesui ti'atumoherep To'ywot Tupana pe uwe temiit'in sese uwe yt hap are. Toikuap kahato wuat'i miit'in wanetup hawiat ko'i mig'i wuat. Toikuap sese sio wētup ok tomohey hat sese toine'en sio yt hap toikuap sakpo are. Mi'i pote Iesui ehay pyi aru Tupana ahehakyera'at wuat'i e'at pe sio ai'apiheg wuat'i e'at pe. Uito Pauru mi'i tā are'e wuat'i ywania pe.

¹⁷Mesuwe uimiwan me uhehay teran Aha'ase'i Aparāu emiariru emiariru'in me. Ui'ywania luteu ywania -Uruto ti luteu ywania sese wato'e irania'in ywania pe. Nimo te Tupana sese mohey haria uruto wato'e irania'in me. Ha'awytepyi Tupana uru'airo to'ywania sese wo wato'e irania'in ywania pe aito luteu ywania Tupana sese motypot haria sese uruto wato'e. Nimo pyi te wuat'i ywania e'yian me uruimohey Tupana Koro wato'e irania'in me. Ta'i uruepe yn sa'awy'i Tupana tuwemoherep wato'e. Uruepe yn tutum topo wuat miwan uruwo'onapin hap miwan miat wato'e irania'in ywania pe. ¹⁸Urumikuap yne kat som Tupana tiky'esat miit'in tunug hap wato'e wuat'i ywania pe. Uruikuap kahato Tupana miwan kaipyi kat som waku kat som yt naku i hap wato'e. Uruikuap kahato urupy'a pe kat e hap yt pywuat i hap katupono Tupana e hap miwan miat tutum uruepe wato'e irania'in me. ¹⁹Ta'i uruto ti irania'in yt ikuap i te hanuaria mu'e sese haria wato'e irania'in ywania pe. Eiperia muap upiaria yt ihapytig i rakaria ewywuaria eipe wato'e. Eiperia aikotā muap i'ypyryp wiat yt kat i ariāty ipo piaria rakaria ewywuaria wato'e irania'in me. Uruto eimu'e sese hanuaria urutukupte'en wato'e torannia ywania'in me. ²⁰Irania'in ywania yt we'eg i te haria mowe'eg haria uruto wato'e yne Tupana wo'onapin hawe. Tupana miwan yianmiat kuap haria uruto wato'e. Ta'i Tupana miky'esat ko'i yne kuap haria uruto wato'e kat som waku kat som yt nakuat i hap kuap haria uruto wato'e yne irania'in ywania pe aikope aikope ahewyry hap tote.

²¹Uito Pauru ui'ywot uity Iuteu ywania sese mi'i pote uito i'ewyite areine'en Iuteu. Mi'i pote atikuap pywo yne ai'e hap ui'ywania ma'ato waku watuwemu'e wy ui'ywania karāpe wati'atumu'e irania'in waku ahewaure ka'a kahato i'atumu'e ahepiat hap kape. Kat pote yt watunug i aipotmu'e hap ewywuat pote yt iwe'eg hin i rakaria ewywuaria watopyhu'at aimimu'eria wanetup hawe. Pywo ti rat waku watunug aimienoi oktan. -Yt sero'ok ewei'e tei'o wato'e irania'in me pote waku i'ewyite yt sero'ok e hat wo i watopyhu'at aipotminapin hap ewy. ²²Yt ewary wary tei'o yt e'aito aito tei'o wato'e aimimu'eria pe pote waku wy watopyhu'at i'ewy iwe'eg kahato rakaria wo. Waku yt kat i aiwary wary hap i'ewyite yt kat i ahe'aito e'aito hap are. Waku aiwenapin hawe aimimu'e ewywuat. Ma'ato yt watunug i ahepiat miit'in napin hap ewy pote ai'e hap yt kan hamo i i'atuwanetup hawe. -Yt naku i kahato iā'ākāp ko'i ahetupana wo wato'e torannia ywania pe. Yt naku i aikai mo wat aiminug tupanaria wato'e irania'in me. Ma'ato mi'i tā wati'atumu'e pote waku wy watimoma torannia tupanaria aikaipyi. Ha'awyte ai'ywania timoma irania'in ywania tupanaria imotypot yat piat ko'i ma'ato mi'i ko'i ta'atuweneru yne tupanaria itotiaria sa'up kyewi -Ewei'atumoma ro tupanaria yne e Tupana pykai. Mi'i pote i'atumimu'eria wekyry'i wuatnuaria te'eropyhu'at itote te. Yt naku i mi'i tā wati'atumu'e irania'in turan. ²³-Urunapin Tupana piat hap wakuat kahato wato'e ma'ato wāi wato'e pykai yt watunug hin i ahepiat miit'in mu'e hap ewy mi'i pote irania'in to'okyry'i kahato Tupana sese ete aiminug sa'ag upi. ²⁴Aikotā nimo te Tupana to'e ai'ywania'in me hap ewy mio tā e miwan me -Uimi'airoria eimimu'eria irania'in ywaniaria to'okyry'i kahato uhehay ete katupono eiperia typy sehay nug haria ewywuaria eweikupte'en. Yt ewetunug Tupana piat einapin hap ewy hawyi eimimu'eria mikyry'i ko'i eweikupte'en. -Ewetunug no yne Tupana piat ainapin hamuat ewei'e irania'in me yt ewetunug hin i uhepiat einapin hap pykai e Tupana aha'ase'i'in me nimo te.

Isareu Ywania Eko Etiat

²⁵Uruto ti Iuteu ywania sese wato'e irania'in me. Mi'i hap moherep hamo uruesa'yru'in emusin āpy sokpe uruitek te'eruwemoherep 8 e'at tokosap hawyi -Tupana urutum neran uruesa'yru epe emiky'esat nug hamo wato'e itote Tupana motypot yat pe. Mi'i hawyi Tupana watno topyhu'at uruesa'yru'in wato'e irania'in me. Ui'ywania pywo pe ti are'e ehepe yt watunug i Tupana piat ainapin hap pote yt kan hamo i aheko aha'yru'in emusin āpy sokpe tek hap. Mi'i hamo imoherep Tupana pe watunug neran torannia ainapin ewywuat hap e. Ma'ato yt watunug i Tupana e hap pote yt kan hamo i aheko aiwemusin āpy sokpe tek hap -Uito Tupana ywania hap moherep hap are. Ta'i aikotā irania'in ywania

ewywuaria watopyhu'at yt watunug i Tupana miky'esat yne ewywuat hawyi. ²⁶Ma'ato irania'in yt luteuria i yt te'eremusín äpy sokpe tek hin i aheko ewy pykai Tupana miky'esat nug haria tukupte'en tuereto yt kat i i'atuemusín äpy sokpe tek hat i pykai. Mi'iria ti Tupana miky'esat ewy nug haria pote te'eropyhu'at po'og ai'ywania luteuria kai Tupana wanetup hawe -Ui'ywania sese torannia uimiky'esat nug haria tukupte'en e sio luteu sio yt e Tupana mesup e. ²⁷-Karäpe irania'in ywania tunug uimiky'esat ewywuat mi'iria ti uhemii't'in sese tukupte'en e Tupana sio luteu ywania sio wētup ywania sio i'atuemusín äpy sokpe tek hap toine'en luteu ywania ewywuat sio yt e. Eiperia ti ui'ywania luteuria ywania ewywuaria e Tupana i'atuepe. Yt eweikuap i te uimiky'esat ko'i miwan miat pykai uimiky'esat nug haria eweikupte'en mote e Tupana irania'in ywania pe yt ta'atu'atukuap i te aha'ase'i Muisei piat ainapin hap pykai are. Uiwyría'in luteu ywania watikuap kahato aha'ase'i Muisei e hap ko'i ma'ato tukupte'en kahato aitoria yt inug hin i rakaria. Mi'iria pe wyti aru Tupana to'e -Iranía'in ywania po'og eikai katupono uimiky'esat ko'i ta'atu'atunug yne ta'atumikuap oktan ma'ato eiperia yt ewetunug hin i eweikuap yne uimiky'esat ko'i pykai e. Mi'i pote irania'in ywania po'og waku eikai e Tupana aru ai'ywania irania'in me yt imiky'esat ewy nug haria pe. ²⁸Ui'ywania watikuap mesup aikotã Tupana tikuap temiit'in sese hap. Toikuap kahato tomiky'esat nug haria sio luteu ywania sio yt sio i'atuemusín äpy sokpe tek hat toine'en sio yt e. Ta'i yt aipiit kaipyi i Tupana tikuap to'ywania wo watoine'en hap. ²⁹Ta'i Tupana ikuap kahato to'ywania sese ko'i katupono sio toine'en ta'atupy'a pe Topa'âu Wakuat sio yt hap. Toikuap kahato sio waku pe tukupte'en sio yt hap. Yt teha'at hin i wemusín äpy sokpe tek hap toine'en sio yt hap kape ma'ato aiwanetup hap kape teha'at kahato hawyi aipy'a piat kape teha'at kahato hawyi toikuap yne ra'yn aipy'a piat sio waku sio yt. Mi'i hawyi to'e Topa'âu miky'esat nug haria pe -Eipe ui'ywania sese e katupono Uipa'âu miat einapin hap ewy kahato ewetunug e. Mi'i pote eipe ui'ywania sese eweikupte'en e Tupana tomiky'esat nug haria pe sio luteu ywania sio wētup ywania pe. -Waku kahato eipe e Tupana ahepe pote waku pe watoine'en. Karäpe irania'in -Yt naku i kahato eipe i'atu'e ahepe wen ma'ato watikuap yt pywo pe i ra'yn i'atu'e hap katupono Tupana wanetup hawe waku pe watoine'en mote.

Pauru Hanoi Aikotã Waku Hamuat Hap Etiat

3 ¹Eiperia Humanu ywania wen ma'ato uito Pauru luteu ywania areine'en. Waku kahato ui'ywania are. luteu ywania waku kahato katupono sa'awy'i sese Tupana ti'airo urue'ase'i pot Aparãu. Mi'i hawyi to'e tope -Ati'atupoityro kahato aru wuat'i miit'in mesuwat yi totitaria wētup esaiepiaria emiariru emiariru wo e. Mi'i pote luteu ywania titek

ta'atuesalyru emusin sokpe ãpy ete -Uruto Tupana mi'airoria e hamo. Pyno waku apo ai'ywania sio yt. ²Pywo ti keĩ waku kahato topyhu'at luteuria ywania. Uito Pauru ti luteu ywania sese are. Waku kahato luteu katupono yne ywania e'lyian mete Tupana tum tehay uru'ywania pe. Sa'awy'i tuwemoherep sese urue'ase'i'in me. Sa'awy'i Tupana ihay kahato uru'ywania miwan me katupono tuwemoherep teran wuat'i ywania pe urumiwan wo. ³Tutum tehay urue'ase'i'in sa'awy'i wuaría Tupana mohey kahato haria pe ma'ato i'atumepyt'in i'atuemiariru'in tiwaure kahato i'atumienoi Tupana ehay. Mi'i hawyi yt ta'atumohey i kahato Tupana. Mi'i pykai yt karãpe i Tupana waure wo toine'en aru luteu ywania kai. Ta'i Tupana ti uru'ywania ky'e sese hat wuat'i e'at pe. Ta'i Tupana mi'airo ywania pote urutukupte'en ne. Uruto wuaría luteuria ti'atoiat kahato Tupana ha'awytepyi wen ma'ato yt karãpe i Tupana uru'atoiat katupono -Yt karãpe i woroho'o'atoiat esaiepeparia e Tupana sa'awy'i urue'ase'i Aparãu me pote. ⁴Tupana ti yt heso kuap i rakat paĩ. Sa'awy'i -Ati'atupoityro aru emiariru emiariru'in e Tupana urue'ase'i'in me. Mi'i hap ete yt karãpe i Tupana heso. Tutunug yne to'e hap ewywuat. Urutoria luteu ywania heso kuap ma'ato Tupana yt karamuat i heso kuap e. Aikotã morekuat Tawi pe to'e sa'awy'i hap ewy tutunug wuat'i e'at pe. Mio tã to'e -Tawi e atunug aru u'e hap ewywuat wuat'i e'at pe e. Atunug esaiepiat Morekuat Koro wo wuat'i e'at pe e. E'ywania yt uimohey i pykai aru atunug u'e hap ewy e. Yt uwe i uipyhyp kuap u'e hap nug hamuat ete e Tupana nimo morekuat Tawi pe hawyi toiwán towepy hap miwan me.

⁵Pywo ti rat uru'ywania luteuria yt timohey kahato i Tupana e hap -Atunug aru e hap pykai Tupana tunug yne to'e hap ewy. Uru'i'atoiat Tupana pykai yt uru'atoiat hin i. Mi'i hap kaipyi watikuap Tupana yn ni waku sese rakat yt uru'ewy hin i hap. Mi'i pote uruminug sa'ag hap topyhu'at Tupana motypot ran hap ewywuat kat pote uruky'e sese te yt nakuat i uruto pykai. -Eiky'e sese pote kat pote ei'apiheg apiheg kahato i'atu'e sa'ag irania'in uruepe. ⁶Eweikuap kat pote uru'apiheg uruky'e haype aikotã ai'ywot'in ai'apiheg aihire te hap ewy Tupana uru'apiheg uruky'e haype pote. Tupana ti hãpyk sakpo te mi'i pote toi'apiheg kahato aru wuat'i yt naku i nug haria -Yt uru'apiheg nei'o yt uru'apiheg nei'o i'atu'e pykai. Tupana uruminug sa'ag ni emotypot hap topyhu'at wuat'i e'at pe i'atu'e sa'ag. Ta'i aiminug sa'ag kaipyi miit'in tikuap kahato Tupana po'og waku aikawiat rakat i'atu'e sa'ag to'ope. ⁷Aheso pote Tupana e hap po'og pywo topyhu'at kat pote Tupana yt heso i rakat toine'en pykai aito heso rakaria wo watoine'en i'atu'e sa'ag to'ope. Mi'i pote aheso hap kaipyi Tupana waku hap po'og heremo topyhu'at. Ta'i waku watunug yt naku i Tupana motypot hamuat i'atu'e sa'ag. Mi'i pote ti yt karãpe i ai'apiheg aru aiminug sa'ag ko'i ete katupono imotypot hap

topyhu'at aiminug sa'ag ko'i kaipyi i'atu'e ma'ato Tupana ti'atu'apiheg aru wuat'i e'at pe to'e hap ewy. ⁸-To'iro wuat'i ywania waku ti watimotypot Tupana aiminug sa'ag wo i'atu'e sa'ag to'ope. Ta'i mi'i tā hap ti aimu'e hat Pauru tiky'esat i'atu'e uimohit reran haype ne'i. Sa'awy'i ti mio tā e aimu'e hat sese Pauru ahepe i'atu'e to'ope yt pywo pe i. Mi'iria yne yne Tupana mi'atu'apiheg wuatnuaria tukupte'en wuat'i e'at pe. Tupana ti'atu'apiheg neran mi'i tā haria ewywuaria.

Tohenoi Aikotā Tupana Henoī Hap Ewy

⁹Iuteu ywania i'ewyte yne ywania te'eropyhu'at yt naku i nug haria to'o'ewy'ewy katupono yne yne yt naku i nug haria Tupana wanetup hawe. Tupana piat urunapin hap Muisei miwan miat yt urutunug hin i te uru'ywania. I'ewyte irania'in ywania ti'aparap kahato ta'atu'ywania wai'e hap ko'i ete. Mi'i pote aito torannia i'aparap haria Tupana wanetup hawe e. Mi'i pote ti yt naku i uruto'e irania'in ywania pe -Uruto ti po'og nakat eikai katupono uruto waku ma'ato eipe yt nakuaria i yt uruto'e kuap i. ¹⁰Katupono sa'awy'i Tupana to'e miwan me -Yt wētup ok i mesuwat yi tote wakuat yn nug hat atipuēti e. ¹¹Yt wētup miit i uikuap teran sese hat atipuēti nimo pyi mesup te e. Yt wētup ok i mesuwat yi tote atipuēti uikat reran hat e Tupana. ¹²Yt naku i kat pote yne miit'in ui'atoiat haria wo tukupte'en e tuwepe. Yt kan hamo i tukupte'en mi'i tā e. Yt uwe i mesuwat yi totiat atipuēti waku sese nug hat e Tupana miwan me. ¹³I'atuehay ko'i yt hāpyk hin i atipuēti e. I'atueso hap yn i'atuwē pe miit'in ma'at hap yn atipuēti e. I'atuēku tote sehay nem hap ewywuat yn aikotā miit yt misyp i yi ka'a piat ewy nem kahato i'atuwē pe e. Sehay sa'ag yn tuwētem i'atuwē pyi miit'in kuasa hamuat e. ¹⁴Aikotā moī iāi hy miit'in auka hap ewy i'atuehay miit'in auka hap ewy topyhu'at e. I'atuehay aikotā mohag nop takat ewy e. I'atuehay sa'ag uhete i'ewyte irania'in ete e Tupana miwan me. ¹⁵Miit'in auka sese haria wo te'eropyhu'at miit'in e. Aikotā miit'in ihyha kahato rakaria ewy te'eruweput meremo irania'in atuuka hamo hap ewy. Aikotā awyato tikat yty tomi'u wo ta'atukat miit'in i'auka hamo e. ¹⁶Aikopuo aikopuo hap saipe upi i'atumoehaky'e'i ko'i i'atumisatek nug ko'i tukupte'en e. ¹⁷Yt karāpe i irania'in mowepiit hap ta'atunug mote yt ta'atukuap hin i i'atumowepiit hap e. ¹⁸Yt karāpe i uimotypot hap i'atuwanetup hawe e Tupana. Uhepiat ta'atu'apiheg hap pupi yt te'eroken'ē hin i e Tupana sa'awy'i miwan me ahepiat. Mio tā e aito yt naku i nug haria moherep hamuat.

Ta'atuhenoī Tupana I'atuwat'i Hap Etiat

¹⁹Urutoria Iuteuria ywania tikuap kahato Tupana wo'onapin sa'awy'i wuat hap Muisei mimoherep kat som waku watunug kat som yt naku

i watunug hap. Mi'i watikuap yne pykai yt watunug i torannia pote wati'aparap waĩ'e hap ete -Ewetunug no e hap ete are. Mi'i pote yt uwe i mesuwat yi tote uruto -Yt karāpe i ati'aparap Tupana waĩ'e hap ete yt uruto'e kuap i. I'ewyte yne aito wuat'i puo mesuwat yi totiaria watopyhu'at Tupana mi'apiheg wuatnuaria wo. Pywo ti rat mekewat e'at pe aru -Eiperia yt naku i nug haria e aru Tupana ahepe torannia pe. Mi'i to'e pote aru yt uwe i aitoria -U paĩ u an yt karāpe i ati'aparap emiky'esat nug hap ete e haria itote kat pote toi'atumoherep wuat'i ehamo aiminug sa'ag ko'i e. Mi'i pote yt watiwesat kuap i aiwemoti hap toine'en mote e. ²⁰Yt uwe i tuwemohāpyk kuap Tupana wanetup hawe topiat ainapin hap Muisei mimoherep miwan nug hap kaipywiat upi e. Ta'i yne aito wahā'äg kahato Tupana piat ainapin hap nug hamuat ete wen ma'ato aito yt uwe i inug yne ainapin hap. Wati'atu'aparap aparap Tupana piat ainapin hap ete. Wati'atumu'e kahato aimu'e hap Tupana piat kat som waku watunug kat som sa'ag hap ete wen ma'ato wati'aparap yn. Mi'i pote paa wato'e aipy'a pe ahepiat yt watunug i pote -Yt naku i kahato uito wato'e aiwanetup hawe aiwepe. Mi'i pote ti -Uito yt naku i nug hat e hap yn watikuap Tupana piat ainapin hap kaipyi.

²¹Aikotā aru pyno watipuēti Tupana wywuat aiwo'owese hap are. Pyno ahenoi ehepe. Mio tā e Tupana ahepe -Yt eiminug wakuap kaipyi i woroho'onug eipe waku rakaria e Tupana miwan me. Ta'i uimohey hap kaipyi woroho'oehakyera'at e. Uimohey hap eipy'a piat kuap hap kaipyi waku pe eweikupte'en uipy'a pe uiwanetup hawe e Tupana miwan me. Atiky'esat kahato ewetunug yne uhepiat einapin hap ko'i ma'ato yt uwe i eiperia inug yne haria mi'i pote yt uwe i eiperia wakuat e. Eiminug waku hap ko'i upi yt eweipuēti i muap uhowowi e Tupana ahepe sa'awy'i tehay moherep haria miwan me. ²²-Ta'i Uha'yru Iesui mohey haria pe yn are'e -Eiperia ti waku kahato uiwanetup hawe uipy'a pe e Tupana. Uimipo'oro Miit'in Porekuat nuat mohey haria yn uimiehakyera'aria e. Mi'iria yn waku pe uiwanetup hawe sio luteu ywania eipe sio wētup ywania e aru Tosa'yru mohey haria sese pe. ²³Katupono yne ywania yne miit'in yt naku i nug haria tukupte'en. Katupono yne miit'in yt Uito ewy hin i i'atuewaku hap ete are e Tupana ahepiat. ²⁴Pywo kahato uiwyrria'in Tupana ti po'og po'og waku ahewaku hap kai. Ta'i ahewaku hap yt Tupana ewaku hap ewy hin i. Mi'i pote ahewaku hap yt put'ok e hin i Tupana ewaku hap ete e. Mi'i pote yne aitoria yt naku i nug haria watoinen Tupana wanetup hawe e. Mi'i pote mesup Tupana to'e ahepe -Uha'yru mohey haria pe yn atum i'atuehakyera'at hap wuat'i e'at piat e Tupana mesup wuat'i pe. Uha'yru suu mikyi'at upi atum ne'en ne'i wuat'i e'at piat ieine'en hap e mesup ahepe. Uhegyi'at hap upi Uha'yru suu mikyi'at upi atum ne'en ne'i eimowaku hap e mesup yne miit'in me e. ²⁵Eiky'e haype yt kat i eiminug wakuap pykai woroho'oky'e hawyi eheine'en hap wuat'i e'at piat hap atum ne'en ne'i ehepe Uha'yru Iesui

suu mikiyi'at upi e. Eipotypot Iesui tikiyi'at ra'yn eheine'en hap yt ikahuro rakat i pote waku eweitat uimium e Tupana wuat'i miit'in me. Yt kat sa'up i rakat atum miit'in me Uha'yru Pa'âu e Tupana mesup. ²⁶Mi'i uiminug kaipyi miit'in tikuap ta'yn Uito wakuat e Tupana. Sa'awy'i yt eweikuap i mesuwat muap uhowawiat e ahepe. Mekewat e'at pe yt naku i yn ewetunug aat ka'ap e. Ma'ato eiminug sa'ag sa'awy'i wuat atiwaure torannia ewetat ra'yn Uha'yru suu eipohag wo hawyi e Tupana mesup ahepe. Tupana ti hãpyk kahato rakat yt toiky'esat hin i aiminug sa'ag. Ma'ato koran to'e wuat'i miit'in me -Eiwe'eg wo o eiminug sa'ag ete e. Uha'yru suu ti eikoho kuap e. Uha'yru suu ti eimohãpyk kuap e. Eweimohey ro mi'i Uha'yru e. Mi'i Miit ti eimohãpyk kuap e. Uha'yru mohey haria wo eweikupte'en hawyi uikuap haria wo eweikupte'en e. Mi'i hawyi eweikuap uhewaku hap e koran yne miit'in me e Tupana.

²⁷Pyno koran aito yt uwe i wato'e kuap -Tupana uito waku kahato kat pote atunug yne emiky'esat ko'i ewy pote waku uhehakyera'at uhewaku hap upi hat yt pywo pe i ahehay mio tâ wato'e pote. Pyno kat e hap som waku pyno wato'e Tupana pe. Pyno mio tâ e yn wato'e waku -Tupana atimohey kahato Esa'yru Iesui iku'uro uikawiatno uiminug sa'ag moma hamo uhehakyera'at hamo wato'e waku. Mi'i e hap ewy Tupana yn miki'esat ewywuat. ²⁸Kat pote Tupana tiki'esat kahato ainug kahu Tosa'yru mohey hap kaipywiat hap wuat'i aimohãpyk hap ma'ato -Uito ti atunug yne torannia Tupana piat uinapin hap pote waku pe Tupana wywo areine'en wato'e aiwanetup hawe pote aiwema'at hap topyhu'at kat pote aiminug wakuap ko'i yt put'ok e hin i ahehakyera'at hamo e. Mi'i muap yt muap i Tupana kape sio aito Iuteu ywania sio wêtup ywania.

²⁹Pywo ti rat Tupana sese toine'en Iuteu ywania eTupana wo i'ewyete Tupana sese toine'en wy yne ywania eTupana wo. Tupana yt i'atu i are. Wêtup Tupana yn ni toine'en are. Tupana sese yn toine'en wuat'i ywania nug hat. Karãpe Iuteu ywania timohey Tupana Sa'yru hawyi -Waku pe eweikupte'en mesup uiwanetup hawe e Tupana ahepe. ³⁰I'ewyete karãpe irania'in ywania timohey Ha'yru hawyi pyno -Waku pe eweikupte'en e Tupana. Pyno wêtup Tupana yn toine'en Ai'ywot no sio aito Iuteu ywania kawiat sio aito irania'in ywania kawiat. Tupana Wato wêtup yn toine'en. Mi'i ti Iuteu ywania nug hat i'ewyete irania'in ywania nug hat wêtup Tupana wuat'i nug hat yn toine'en. ³¹Karãpe watomohey Iesui hawyi yt naku i wato'e -Mesup ti uito Iesui mohey hat mi'i pote yt atiky'esat i po'og Tupana piat uinapin hap ko'i yt naku i wato'e. Po'og waku wato'e aiwo'ope -Iesui mohey haria aito pote waku watunug yne yne Tupana miki'esat ko'i ai'e hap waku wato'e aiwo'ope are.

Aparãu Imohey Hap Upi Waku Pe Toine'en

4 ¹Pyno to'iro watuwanetup sa'awy'i wuat aha'ase'i Aparãu kape. Aparãu ni uru'ywania Iuteuria e'ase'i pot. Urue'ase'i pot timohey

kahato Tupana sese topy'a pe hawyi -Uiwy kahato en Aparãu e Tupana tope e miwan me. ²Yt karãpe i Aparãu to'e -Ta'i waku kahato rakat uito pote Tupana uhehakyera'at yt e hin i miit'in me. Ta'i yt tuwemotypot hin i Aparãu e. Ma'ato mio tã to'e sa'awy'i miwan me -Aparãu e uimohey pote waku pe ereine'en uiwanetup hawe e Tupana tope. ³Pyno Aparãu timohey kahato Tupana hawyi Tupana mimohãpyk wo topyhu'at aha'ase'i.

⁴Mesuwarotiaría miit'in ipotpap takaria aheropat haria pe watum ha'up wêtup e'at ipotpap hap watum. Wêtup e'at ipotpap sa'up watum hawyi totat hawyi -Waku e uipotpap sa'up ta'yn toine'en e. Totat hawyi yt karãpe i to'e -Yt kat i uipotpap pykai tutum ne'en ne'i uhepe tomiium yt kat sa'up i yt e i kat pote ipotpap aat hap upi totat sa'up pote. ⁵Ma'ato yt mi'i tã hin i Tupana piat ahehakyera'at hap kat pote yt watiky'i'at kuap i aipotpap wakuap mo Tupana piat ahehakyera'at hap katupono ahewaku hap aipotpap aat ka'ap hap sa'up yt put'ok e i ikyi'at hamo e. Watimohey Iesui hawyi yn tutum ne'en ne'i ahepe yt naku i rakaria aito pykai e. Tosa'yru mohey haria pe Tupana to'e -Eiminug sa'ag ahyt kahato ma'ato eweimohey Uha'yru suu eipohag wo pote woroho'oehakyera'at eipe Uha'yru piat ha'up nug hap upi e ahepe. Imohey pote uiwanetup hawe yt sa'ag nug haria ewy hin i eweikupte'en e. Mio hãpyk kahato eipe uiwanetup hawe Uha'yru miiium upi e Tupana ahepe Iesui mohey haria pe. ⁶Morekuat Tawi henoi tomiwan me yian mete Ahehakyera'at hat ete. Mio tã e -Waku kahato ti Tupana e katupono Uhehakyera'at kahato hat atimohey hawyi e yt naku i nug hat uito pykai -Waure wo areine'en eminug sa'ag kai e uhepe e Tawi. -Uimohey hat en hawyi waku puo ereine'en uiwanetup hawe e uhepe yt kat i uiminug wakuap pykai. -Woroehakyera'at en Tawi uimohey hap upi e Tupana sa'awy'i uhepe e. ⁷-Waku kahato En Tupana are. Mesup ti waure wo Tupana toine'en aiminug sa'ag ko'i kai e ahepe. Waku kahato wuat sakpo'e En Tupana wato'e. Waku sese En wato'e. Tupana ti'atumoweityk yne wuat'i ai'e hap sa'ag ko'i kat ai'e kat ai'e tetiat hap toiwuare torannia watomohey hawyi e. -Aimowehum kahato hat En Tupana e tomiwan me towepy puo. ⁸-Tupana etikuap kahato yne uruminug sa'ag ko'i i'atu hap etiat. Tukupte'en kahato yne yt naku i hap uruete e. Ma'ato mi'i sa'ag ko'i yne eti'atumoto ra'yn pya urukai uruimohey En hawyi e morekuat Tawi. Tupana waku kahato mesup urupy'a pe e katupono koitywy aiwo'owese hap toine'en i etiwaure yne ra'yn uruminug sa'ag ko'i hawyi e. Waku kahato ti rat koitywy. Uruwehum kahato ewowi uruwepiit hap mywo urupy'a perup i kahato hawuo e morekuat Tawi tomiwan me towepy hawe nimo te.

⁹Pyno morekuat Tawi ihay aiwepiit hap ete. Morekuat Tawi yt to'e hin i -Wemusín sokpe ápy tek haria yn ni Tupana mimowepiit rakaria tukupte'en yt e i are. Pywo ti koitywy i'atu kahato Tupana mowepiit

haria tomohey haria yt te'eremusin äpy tek hin pykai i. Pywo ti koitywy i'atu kahato Tupana mowepiit haria imohey haria yt te'eremusin sokpe äpy tek hin i pykai. Aikotã aha'ase'i pot Aparãu to'e hap ewy mesup -Woromohey En Tupana e. Ati'atumohey kahato ra'yn yne e'e hap uhowawiat e. Ati'atumohey etunug aru e'e hap ewy hap e hawyi Tupana to'e Aparãu me -Uimohey en mote waku pe ereine'en uiwanetup hawe uipy'a pe mehin e ti Tupana aha'ase'i koro Aparãu me. ¹⁰Sa'awy'i sese yt kat i aha'ase'i pot emusin äpy sokpe tek hap i te turan Tupana to'e Aparãu me -Uimohey hat en mote uivy kahato en e. Uimohey kahato en mote waku pe aru ereine'en e tope. Uiwantup hawe häpyk takatno ereine'en uimohey en mote e mekewat uru'ywania'in miat hemusin äpy sokpe tek hap e'yian mete. ¹¹Aha'ase'i Aparãu toine'en Tupana mohey pot'i wo ra'yn hawyi tuwemusin äpy sokpe tek ta'yn i'ewyte tosa'yru'in wat toitek kyse hit wo to'ywania kuap hap uru'ywania eko ewywuat uruto Tupana mohey haria e hamo toitek. Koitywy aha'ase'i Aparãu toine'en yne Tupana mohey haria ypy ewywuat. Toimohey sa'awy'i ahe'yian me pote Aparãu topyhu'at mesup Tupana sese mohey haria e'ase'i pot no ra'yn. Koitywy ahepe imohey haria pe aikotã sa'awy'i Aparãu me to'e hap ewy ra'yn -Uiwantup hawe häpyk takaria eipe e Tupana ahepe sio aito aimusin sokpe äpy tek sio yt pykai e ahepe Tupana mesup. ¹²Uru'ywania e'ase'i pot ti Aparãu topyhu'at. Uruto ti meimuëwat wemusin sokpe äpy tek haria urueko ewywuat. Uruto ti Aparãu piit kawiararia. Ma'ato tukupte'en urupy'asetpe yt Tupana mohey hin i haria. Mi'iria wemusin sokpe tek hap toine'en wen ma'ato mi'iria pe yt karãpe i Tupana to'e -Eipe waku kahato uimohey hat Aparãu ewywuat yt e i katupono mi'iria yt imohey i Aparãu ewywuat pote are. Aha'ase'i Aparãu mimohey ewywuaria yn ni Aparãu saipepiaria sese. ¹³Sa'awy'i Tupana to'e Aparãu me -Meiüran aru atum yne mesuwarotiat epe i'ewyte esa'yru'in me i'ewyte wuat'i ywania emiit no i'atu kahato waikiru sem i'atu hap oktan atum epe Aparãu uimohey hat kahato en mote e. Mi'i hawyi Aparãu to'e -Tupana woromohey En e. Atimohey e'e hap ewy i'ewyte atimohey ra'yn etunug aru e'e hap ko'i e. Mi'i pote Tupana to'e tope -Aikotã yt karãpiat i l'aparap hat ewy ereine'en uiwanetup hawe mehin uile hap etimohey yn mote e Tupana nimo yt kat i te Muisei piat ahewaï hap Tupana tum te turan Aparãu me yt kat i te Muisei wo'onapin hap te turan. Katupono Muisei ti Aparãu emiariru emiariru kahato.

¹⁴Ma'ato irania'in mesuwarotiararia -Watunug yne Tupana waï'e hap hawyi waku pe ra'yn watoine'en Tupana wanetup hawe e haria heso rakaria tukupte'en Tupana wanetup hawe. Pywo ti rat yt kat i Tupana mohey hap aikai pykai watunug aha'ase'i Muisei mimoherep Tupana e hap hawyi yt naku i te rat watoine'en Tupana wanetup hawe. Kat pote yt uwe i aito Muisei miwan miat nug yne haria. Yt karãpe i Tupana to'e

-Ewetunug yne waĩ'ui'e Muisei piat pote waku pe eweipyhu'at uiwanetup hawe yt e i. Ma'ato mio tã e Tupana pote yt uwe i aito waku pe watopyhu'at Tupana wanetup hawe yt uwe i aito toran Tupana e hap nug haria pote. -Waku pe ereine'en uimohey hat en mote e Tupana. Yt karãpe i ma'ato Tupana to'e i Aparãu me -Etunug yne ui'e hap ko'i mi'i pote ti aru waku pe ereine'en uiwanetup hawe yt e hin i. I'ewyte mio tã yt e hin i ahepe. Ma'ato Tupana to'e irania'in e hap ewy pote -Etunug yne Muisei waĩ'e hap pote ne'i ti aru uiwanetup hawe waku pe ereine'en e pote yt uwe i aitoria waku pe watoine'en Tupana wanetup hawe katupono aitoria i'aparap yne haria katupono yne aito wati'aparap i'e hap ete. Ma'ato mi'i pykai yne aito Tupana mipoiytyro ko'i watoine'en katupono watomohey Tupana Aparãu ewywuat aito pote. ¹⁵Ma'ato wato'e irania'in ewywuat -Watunug yne Tupana piat ainapin hap hawyi waku pe watukupte'en Tupana wanetup hawe Muisei wo'onapin hap nug yne pote. Eiwe'eg wo o Katupono mi'i e hap ko'i ete ewei'aparap yn wëtup e hap ete hawyi Tupana ipy'ahak eiminug sa'ag ete. Nimo te Muisei e'at e'yian me ti yt kat i hin i Tupana piat -Yt etunug nei'o e hap sio -Etunug no e hap ko'i hap e'at pe yt uwe i i'aparap kuap Tupana piat ainapin hap ete. Yt kat i Tupana piat ai'apiheg hap mekewat e'at pe. Mekewat e'at yt wati'aparap kuap i waĩ'e hap ete yt kat i pote. Ma'ato toimoherep hawyi ti i'aparap haria wo watopyhu'at yt watunug i hawyi. ¹⁶Ma'ato Tupana to'e Aparãu me -Uiwy e uimohey pote waku pe kahato ereine'en uiwanetup hawe e. Mi'i hap ewy te koitywy to'e ahepe -Eweimohey Uha'yru hawyi atum eheine'en wuat'i e'at piat hamuat e. Yt kat sa'up i ete atum ne'en ne'i Uha'yru mohey haria pe e. Uha'yru tum na'yn tosuu ha'up mo e Tupana ahepe mesup. Watat Ha'yru aipy'a pe hawyi watopyhu'at aha'ase'i pot piat imohey hap ewywuaria. Mi'i pote yt to'e hin i ahepe Tupana -Ewetunug yne waĩ'ui'e hap hawyi waku pe eweikupte'en uiwanetup hawe yt to'e i ahepe ma'ato aikotã to'e Aparãu me mi'i hap ewy te to'e ahepe mesup -Uimohey haria pote woroho'oehakyerat e ahepe mesup. ¹⁷Mio tã e Tupana Aparãu me miwan me nimo te -Woronug aru wuat'i ywania ywot pot no e. Wuat'i ywania e'ase'i koro wo ereine'en aru ui'e hap ewy e. Atunug waku yne esaiepiaria uimohey haria e'ewy e Tupana Aparãu me nimo te. Mi'i hawyi toiwesat -Woromohey En paĩ e. Atimohey yne e'e hap -Atunug aru e'e hap atimohey e Aparãu Tupana pe. Atimohey kahato uiku'uro rakirẽ uimoieine'en kuap hat En hap e Aparãu. Atimohey kahato etunug kuap yne yne yt kat kawiat i hap atimohey e. ¹⁸Mi'i pote Tupana to'e Aparãu me -Ta'i emepyt'in sem ni aru atum kahato epe e. Esa'yru'in sem esaki'yt'in sem ni aru atum epe e. I'atu kahato atum epe aikotã waikiru sem i'atu hap ewy aikotã yi kyt i'atu hap ewywuaria atum epe e. -Pyno woromohey po'og En e Aparãu Tupana pe. Ta'i atimohey -Atunug aru emepyt'in i'atu e'e hap ewywuat atimohey e Aparãu Tupana

pe. Ipot'i ra'yn yt wētup imepyt i ra'yn turan mi'i tã e hap toimohey. Toimohey pote mesup ta'yn imepyt'in ko'i typy'i rakaria tukupte'en kahato. Koitywy i'atu ywania Tupana mohey haria ywot pot topyhu'at Tupana e hap ewy. ¹⁹Sa'awy'i Aparãu iporo kahato hap wywo yt tosa'yru i te pykai toimohey te Tupana piat -Atunug aru e hap. Mi'i hawyi to'e -Uiporo sakpo pykai tutunug aru to'e hap ewy e. Ta'i uipiit porap iku'uro pykai tutunug aru to'e hap ewy e. Ta'i uhehary'i i'ewyete yt myhu'at hat i ra'yn pykai aru tutum kuap tope hupi'a hap atimohey e. Tutum aru uha'yru sese uipiit poro kawiat pykai e Aparãu tepiat imohey hap pote. ²⁰Imohey hap yt karamuo i tuwanetup hawe -Heso som Tupana yt e i ma'ato -Tupana to'e atunug aru pote tutum aru to'e hap ewy yn e topy'a pe. Mi'i hawyi po'og imohey hap ihãite tuete sa'awy'i kai hawyi meĩũran tomohey hap kaipyi Tupana timoesaika kahato. Mi'i hawyi Aparãu to'e -Tupana arehum kahato ewowi e. Woromotypot kahato katupono etum na'yn uhepe e'e hap ewy e. ²¹Atikuap epiat hum hamuat uipy'a pe e. Atikuap etunug kuap yne niatpo rakat ko'i e. Atikuap epiat -Atunug yne aru e'e hap etunug yne hap e. ²²Mi'i pote Tupana iwepiit kahato tomohey Aparãu piat hap ete. Mi'i hawyi Tupana to'e tope -Uiwy sese waku pe kahato ereine'en uipy'a pe uimohey kahato hat en mote e. ²³Ihãpyk kahato rakat ereine'en uhepe e Aparãu me. Ma'ato yt Aparãu me yn i mio tã e ma'ato yne tomohey haria pe ahepe -Yt kat i sa'ag atipuẽti ekai e tope i'ewyete ahepe tomohey haria pe. ²⁴Pyno waku nug hat ereine'en uipy'a pe e Tupana tope uimohey pote e miwan me. -Uimiky'e en e Aparãu me aimu'e hamo tomohey haria aito pote Tupana miky'e ko'i aito e hamo. Ta'i Tupana mimohãpyk ko'i aito e hamo mi'i e hamuat toine'en iwan me. Koitywy watomohey kahato Iesui Tupana timohymut i gu'uro pyi hap watomohey kahato. Watimohey kahato Tupana tum na'yn Tosa'yru Aipotypot Koro wuatnuat e hap watomohey. Ta'i to'e hap ewywuat watomohey. ²⁵Ta'i watomohey kahato Tupana ti'apiheg Tosa'yru Iesui aiminug sa'ag upiatno e hap watomohey. Watimohey Tupana timoieine'en na'yn Tosa'yru hap to'e hap ewy. Mi'i pote watomohey kahato wy Tupana aimoieine'en i hamuat waku hap ete to'e hap ewy watomohey. Koitywy watomohey kahato Tupana ainug tomohey hap kaipywiat wakuaria wo aikotã Tupana -Atunug aru e hap ewy watomohey. Aparãu ewywuaria watoine'en imohey hap saipepiaria aito. Aparãu mepyt'in ko'i aito. Mi'i hap e'at pe Tupana to'e Aparãu me i'ewyete ahepe -Waku pe ereine'en uhepe uimohey hat en mote e ahepe.

Miit'in Waku Pe Tukupte'en Tupana Mohey Hap Upi

5 ¹ Watimohey Iesui hawyi -Waku kahato eipe e Tupana ahepe. Mio tã e ahepe hawyi aiwepiit kahato katupono aiwo'owese hap kahato topyhu'at Tupana wywo. Watimohey Ha'yru hawyi Aiporekuat

no topyhu'at hawyi watikuap kahato Tupana aiwywo hap e. Mi'i hawyi meremo wato'e tope -Egyi'at kahato Tupana katupono yt uruwaku i kahato ewowi sa'awy'i pykai ewaku kahato uruepe uruto'e mesup epe. Yt nakuaria i uruto pykai uruky'e uruto'e. Yt kat i wakuap uruminug pykai uruky'e kahato En katupono ha'awytepyi uruky'e uruto'e. Ewanikaptia uruto te turan uruky'e kahato wato'e. ²Mi'i pote -Woroho'omoieine'en kahato eipe mesuwat yi tote e Tupana mesup ahepe. Mi'i pote -Uruimotypot kahato En Tupana uruto'e i'ewyte urumimotypot En uruto'e. Meiūran aru urutukupte'en ewywo emotypot hap e'at pe hap uruimohey kahato mi'i tā hamuat kape. Mi'i pote waku kahato En uruto'e emowepiit hap mywo. ³Mi'i pote put'ok e ahatek hap hawyi watuwehum yn ne Tupana kape. -Ereine'en waku kahato Tupana put'ok e uruete niatpo hap pykai. Mio tā ai'e pote watoine'en mot'i i imohey sese haria wo. Karāpe watuwehum mot'i Tupana ete ahatek hap e'at pe mi'i hawyi waku pe imohey hap katupono wahaty'u kuap haria wo watopyhu'at. Mi'i hawyi wahepap imohey mot'i hap ete. Ahatek turan yt watiwaure hin i ra'yn Tupana mohey hap yt naku i ahete pykai. ⁴Karapei watuwehum mot'i Tupana kape ho'opot hap put'ok e pykai mi'i pote Tupana i'ewyte tuwehum ahowawi are. Karāpe Tupana to'e ahepe -Atunug aru ui'e hap ewywuat mi'i hawyi -Pywo ti rat wato'e hawyi po'og po'og watomohey. ⁵Karāpe wato'e -Pywo ti aru ta'i tutunug ni aru to'e hap ewy wato'e mi'i hawyi Ipa'āu Wakuat topyhu'at kahato ahepe tutum ahepe Topa'āu. Mi'i hawyi aipy'a wepiit kahato topyhu'at katupono Ipa'āu -Woroky'e en woroky'e en e hap yn topyhu'at. Mi'i hawyi ahatek hap ne'i yt aimo'arot kuap i ra'yn katupono watomohey te ahatek pykai.

⁶Sa'awy'i sese mekewat e'at wuat Tupana to'e -Atipo'oro aru En Uha'yru miit'in Porekuat nuat e. Uha'yru e koitywy mesuwat e'at ati'airo eto hamuat yi kape katupono ho'owasat kahato miit'in tukupte'en itote pote i'atuminug sa'ag e'at yn mote e Tupana tosa'yru pe. Mio tā e pote Aipotypot Iesui toto. Mi'i hawyi aiminug sa'ag kaipywiat ai'apiheg hap tutu'u yne aheiam mo. ⁷Uiwyria'in niatpo kahato wētup ok ehakyaera'at hamo aiku'uro hamuat hap. -Waku rakat sese upi pote pyno ahā'āg uiwy sese ehakyaera'at y'ly wato pyi wato'e ma'ato yt watipun teran hin i aheine'en hap wētup ok aiwanikap ehakyaera'at hamo. Aiwy sese waku rakat pote sio wahā'āg neran. ⁸Ma'ato yt naku i nug haria ehakyaera'at hamo ne'i Iesui iku'uro. Tewanikaptia etiatno iku'uro hawyi watikuap ta'yn Tupana aiky'e kahato hap. Tupana tomoherep ta'yn aiky'e hap Tosa'yru ku'uro hap kaipyi. ⁹Iesui suu aikoho hawyi toihep yne aiminug sa'ag. -Eipe wakuaria e Tupana Tosa'yru suu wuat tomikoho ko'i pe. Mi'i pote koitywy yt watoken'ē hin i ai'apiheg hamuat Tupana hap ete. Mi'i hawyi Tupana yt ipy'ahak i ahete Tosa'yru suu tomikoho ko'i aito pote. ¹⁰Sa'awy'i watunug Tupana ahewanikap mo ma'ato mi'i pykai

ainug towyria'in wo kahato katupono Ha'yru toku'uro hamo ai'atupehik To'ywot kape -Koitywy yt ahewanikap mo i topyhu'at ma'ato aiwy ok wo ra'yn. Koitywy Tupana wy kahato uito wato'e. Koitywy Tupana toine'en uipiit pe. Mi'i kaipyi watikuap ta'yn pywo ti aru areine'en wuat'i e'at pe ai'e hap katupono Iesui tuwêtem gu'uro pyi hawyi uimimoieine'en hap topyhu'at wato'e. ¹¹ Mi'i pote -Watuwehum kahato ewowi Tupana wato'e. Uruka'iwat Iesui urunug na'yn ewy ok wo. Waku kahato uruipûeti En wato'e katupono uruwy ok nug na'yn En wato'e.

Atâu Iesui Ewywuat Toine'en

¹² Nimo te Atâu yt tunug i Tupana miky'esat ewy mi'i hawyi watopyhu'at aha'ase'i Atâu ewywuwat katupono Atâu ewywuwat watunug yt Tupana miky'esat ewywuwat i. Nimo te Tupana to'e Atâu me -Meke tâ etunug sa'ag hawyi ti aru eku'uro hap topyhu'at e Tupana Atâu me i'ewyte yne Atâu mepyt'in me. Mi'i hawyi yne aito Atâu ewywuwat sa'ag nug haria watopyhu'at. Yne ywania ra'yn mi'i tâ inug. Mi'i tupono yne miit'in iku'uro rakaria wo tukupte'en. Watopap yne Tupana e hap ewy. ¹³ Atâu mepyt'in tukupte'en mesuwat yi tote mot'i. Ta'atunug sa'ag kahato ma'ato yt ta'atukuap i ta'atuminug sa'ag yt kat i te waï'e hap Tupana kaipywiat pote ma'ato Muisei tuut ra'yn hawyi tohenoi ra'yn kat som Tupana tiky'esat watunug kat som yt hap tohenoi ra'yn. ¹⁴ Wêtup waï'e hap yn Tupana tum Atâu me -Yt etu'u tei'o meiêwat yp ywa e ma'ato mi'i pykai tutu'u. Mi'i hawyi meiûran iku'uro Tupana e hap ewy ma'ato Atâu mepyt'in ko'i kai yt kat i Tupana waï'e hap Atâu e'at kaipyi Muisei e'at kape. Yt kat i Tupana waï'e hap ma'ato mi'i pykai Atâu'in sa'ag nug haria kahato tukupte'en. Mi'i tâ hap ta'yn watikuap katupono sa'awy'i wuaria Atâu'in iku'uro yne ra'yn sa'ag nug haria pote Tupana e hap ewy. Mi'i hawyi Tupana to'e -Pyno atipo'oro Wêtup Ok Atâu ewywuwat ma'ato Mi'i Miit yt i'aparap hat i e.

¹⁵ Pyno Atâu wywo Iesui to'o'ewy ma'ato yt to'o'ewy hin i katupono yt i'aparap hat i. Mi'i hawyi mekewat sa'awy'i wuat Atâu kaipyi watipuêti aiku'uro hap katupono i'ewy watopyhu'at yt naku i nug haria wo. Aikotâ Atâu iku'uro tominug sa'ag kaipyi hap ewy te aito. Ma'ato mekewat Wêtup Ok Miit Tupana Sa'yru yt i'aparap hat hin i. Mi'i pote Atâu miium aiku'uro hap ma'ato Mekewat Miit Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat miium aheine'en wuat'i e'at piat ieine'en hap. Iku'uro hawyi Tupana wese hap topyhu'at ahete ihaky'e'i kahato aiky'e haype. Mi'i pote Tupana piat aiky'e hap po'og na'yn hewanikaptia aito pykai. Mi'i pote toipo'oro Atâu Ewywuwat Wêtup Ok Takat ahehakyera'at hamo. Mi'i pote wêtup ok miit Atâu kaipyi aiku'uro hap i'ewyte Wêtup Ok Miit Iesui kaipyi aheine'en hap. ¹⁶ Pyno ti Atâu minug Iesui minug wywo yt to'o'ewy hin i katupono Atâu kaipyi yt nakuap i ypy. Ma'ato Iesui kaipyi Tupana miium aheine'en

wuat'i e'at piat hap ppy. Atãu minug wētup muat kaipyi -Yt naku i en e Tupana ma'ato Iesui ahehakyera'at hawyi aiminug sa'ag toimoweityk yne hawyi -Waku kahato eiperia e Tupana ahepe Iesui mohey haria pe aiminug sa'ag i'atu kahato sa'awy'i pykai. -Eheine'en waku hap yt eiwat ehewaku hap upi i woroho'onug ma'ato Uha'yru ewaku hap upi waku pe eweikupte'en e Tupana ahepe. ¹⁷Atãu kaipyi aiku'uro hap ma'ato Ha'yru kaipyi aheine'en hap. Yianmiat Atãu yt naku i nug hat hawyi mi'i kaipyi iku'uro. Mi'i hawyi aito watopyhu'at Atãu mepyt'in ko'i ai'ywot Atãu ewywuaria watopyhu'at yt naku i nug haria. Mi'i hawyi ho'owasat kahato rakaria wo watopyhu'at yt nakuaria i saipepiaria aito pote. Kat pote wētup ok miit kaipyi aiku'uro hap ppy topyhu'at aiminug sa'ag iwato hap kaipyi Tupana to'e -Woroho'o'apiheg e ma'ato mi'i hawyi Wētup Ok Miit put'ok e mesuwe po'og Atãu kawiat Mi'i Miit wakuap nug hap ppy. Mi'i Miit po'og hesaika iminug wakuap Atãu minug yt nakuap i hap ko'i kai. Mi'i Miit ti Aipotypot Iesui are. -Ereke ro wato'e Iesui pe hawyi Tupana tum aheine'en wuat'i e'at piat hap ahepe. Hegyi'at kahato ahepe topyhu'at -Waku kahato eipe e tosa'yru mohey haria pe. Woroho'onug eipe morekuaria ewywuat Uha'yru ewywuat Uimipo'oro Eiporekuat nuat mohey haria eipe pote e. ¹⁸Pyno Atãu i'aparap hap kaipyi watopyhu'at aitoria yne i'aparap haria wo ra'yn katupono watunug Atãu ewywuat ma'ato Iesui minug wakuap kaipyi Tupana to'e ahepe -Yt kat i sa'ag eikai e. Yt woroho'o'apiheg hin i e ma'ato atum ne'en ne'i ti wuat'i e'at piat eheine'en hap e. ¹⁹Sa'awy'i sese ti aha'ase'i pot Atãu yt topyhu'at hin i Tupana ehay upi. Tuwepyi toi'aparap. Mi'i hawyi imepyt'in hemiariru'in typyi kahato i'ewywuat haria tukupte'en i'atusaipepiaria pote ta'atu'ywot ewy. Mi'i turan put'ok e Wētup Ok Miit inug yne Tupana miky'esat oktan nakat. Mi'i Miit Atãu ewywuat ma'ato Tupana miky'esat ewywuat nug hat. Mi'i pote koitywy Tupana to'e kuap Tosa'yru mohey haria pe -Eipe waku kahato uipy'a pe e. ²⁰Mi'i hawyi nimuaria Tupana ehay moherep haria timoherep kahato kat som Tupana tiky'esat kat som yt hap. Mi'i hawyi po'og sa'ag nug haria wo te te'eropyhu'at sa'awy'i te wuat kai katupono i'atu kahato Tupana wai'e hap put'ok e hawyi i'aparap kahato hap topyhu'at. Katupono yt watunug i pote mi'i kaipyi hot'ok'e ra'yn ahete yt nakuap i kahato aito hap. Mi'i pykai aiky'e teran katupono Tupana aiky'e hap po'og hesaika aiminug sa'ag kai. ²¹Mi'i hawyi yt naku i nug hap upi yn watopyhu'at. Yt watoiat kuap i aiminug sa'ag i'ewyte yt watoiat teran i. -Mi'i tã etunug mote eku'uro hap topyhu'at e Tupana pykai watunug te'en te'en ne'i pote. Mi'i hawyi aiminug sa'ag kaipyi ai'auka hap topyhu'at. Ma'ato ai'apiheg hap e'yan mete put'ok e Aipotypot Iesui mesuwe ai'apiheg hap tutu'u yne toku'uro hamo. Mi'i pote aimoieine'en wuat'i e'at pe. Yt nakuaria i kahato aito pykai Tupana aiky'e. Koitywy aiky'e pote watopyhu'at hemiit'in no imiky'esat ewy

watunug neran mesuwe. Imipo'oro Iesui aimohãpyk hawyi yt Atãu wat i aito ma'ato Iesui wat watoine'en wuat'i e'at pe. Pywo ti rat atiwã ewowi.

Miit'in I'atuminug Sa'ag Hap Tuweityk Tupana Egyi'at Hap Upi

6 ¹Yt naku i irania'in aimu'e -Pyno waku watunug sa'ag katupono Tupana aiky'e hap po'og iwato aiminug sa'ag hap kai i'atu'e sa'ag. Waku wahã'ãg sa'ag nug hap ete pote Tupana aiky'e po'og po'og i'atu'e. ²Ma'ato sakpo'e yt pywo i paĩ katupono aito Iesui mohey haria ra'yn. Mi'i pote ahã'ãg hap put'ok e ahete sa'awy'i te wuat ewy pote waku yt watuwat i ahiag upi yt naku i nug hamo. Waku aikotã iku'uro rakat sehay yt kuap i hap ewy waku yt watikuap i ahã'ãg hap ete yt ahewaure ka'a i iku'uro rakat ewy. Mi'i pote yt watuwat kuap i aiminug sa'ag ahã'ãg hap nug hamuat upi. ³Ahet'ok turan Iesui set topyhu'at ahete. Mi'i hawyi Iesui set wywo watopyhu'at pote -Iesui mohey haria meimuẽ i'atu'e ahepe. Mi'i hawyi wëtup miit ewy yn watopyhu'at Aipotypot Iesui wywo. Mekewat min wato'e y'y pe aheth'ok turan hap tote watimoherep Iesui syp hap iku'uro rakat ewy watopyhu'at iwywo. ⁴Ahet'ok turan watimoherep aisyp hap ewywuãt Iesui wywo aikotã Iesui iku'uro hap ewy i'ewyete -Areine'en i ne e hap ewy watimoherep aihep y'y pyi hawyi aheth'ok turan irania'in me. Aikotã Iesui tuwëtem gu'uro pyi aikotã tesaika wywo Tupana tihep Aika'iwat gu'uro pyi mi'i hap ewy Ai'ywot atipy piãt tunug ahepe wato'e. Mi'i hawyi aheine'en pakup'i hap toine'en mesuwarote watimoherep aihep y'y pyi hawyi aheth'ok turan wato'e irania'in me. Aikotã Iesui ipakup takat ewy watopyhu'at hap ewy. ⁵Pyno aito Iesui mohey haria pote watopyhu'at Iesui wywo wëtup miit ewy yn. Ipiit aiwat aipiit ewy aipiit iã'ãkap ewy. Iku'uro turan aiku'uro hap topyhu'at hap ewy. Towëtem gu'uro pyi hap aiwëtem gu'uro pyi hap topyhu'at. ⁶Yt naku i ky'esat hap iwato kahato ahete. Mi'i hap ete yn ahehapap sa'awy'i te. Ma'ato mi'i hap upi Aika'iwat Iesui iku'uro aria'yp posak ete hawyi aiwepywiat yt naku i nug ky'esat hap topyhu'at Iesui piit ku'uro hap wywo. Mi'i hawyi Iesui iku'uro hawyi aimiky'esat sa'ag iku'uro iwywo. Koitywy watikuap aiwetiãt yt naku i nug hap ky'esat hap tuweityk ta'yn. ⁷Aiku'uro hawyi mekewat aiminug sa'awy'i wuat yt aimo'akag'ãia kuap i ra'yn sa'ag nug hap ete. Yt hot'ok'e i ra'yn yt hesaika i ra'yn. ⁸Mi'i hap ewy kahato topyhu'at ahete watomohey Iesui Aiporekuat nuãt hawyi. Wëtup miit yn watopyhu'at Aika'iwat wywo. Iku'uro pote aimiky'esat sa'ag iku'uro iwywo. Karãpe tuwëtem gu'uro pyi i'ewyete watuwëtem iwywo hap ewy wakuap nug hamo. Koitywy watoine'en ipakup takaria wo.

⁹Pywo ti koitywy watikuap ta'yn Aika'iwat tuwëtem gu'uro pyi hap. Iku'uro hap tokosap ta'yn. Koitywy yt iku'uro kuap i ra'yn. Gu'uro yt ti'auka kuap i ra'yn. Yt hesaika i ra'yn gu'uro tuete. ¹⁰Iku'uro wëtup muãt

hawyi toran na'yn iku'uro. Wētup muat yn iku'uro miit'in minug sa'ag upi. Iku'uro hawyi sa'ag nug hap yt hā'āg kuap i ra'yn. Tuwētem gu'uro pyi hawyi toine'en kahato Tupana motypot hap yn tuete. ¹¹Koitywy Aipotypot Iesui emiit no watoine'en mote watopyhu'at Iesui ewy. Waku watuwanetup -Iesui ku'uro turan uiku'uro iwywo waku wato'e. Mi'i pote uiminug sa'ag yne yt uhā'āg kuap i katupono uiku'uro iwywo wy uipiit miky'esat sa'ag yt kat i koitywy waku wato'e. Iesui toine'en i gu'uro pyi hawyi uito areine'en i gu'uro pyi wy waku wato'e. Koitywy areine'en kahato iwywo waku wato'e. Tupana motypot hap wywo yn areine'en mesup wato'e katupono Iesui wywo wētup miit yn arepyhu'at waku wato'e.

¹²Sa'awy'i aipiit miky'esat sa'ag nakat po pe watopyhu'at kahato. Mi'i hawyi aimiky'esat sa'ag nug hap yn aika'iwat no topyhu'at. Aiwē pyi watunug sa'ag ma'ato mesup waku wāi wato'e sa'awy'i wuat aimiky'esat ete. Koitywy wētup miit ewywuat areine'en Tupana wywo waku wato'e. ¹³Koitywy karāpe aipiit tiky'esat sa'ag nug hap aikotā watiky'esat sa'awy'i hap ewy waku watuwewāi. Waku wāi wato'e aipiit miky'esat sa'ag kape. Waku wāi wato'e aiwemiky'esat sa'ag ete -Yt erenug nei'o sa'ag nug hatno waku wato'e aipiit kape. Mi'i turan waku wato'e Tupana pe -Atum epe uhaga ko'i waku wato'e. Atiky'esat yne uipiit ewatnuat wo emiky'esat ko'i nug hamo. Atiky'esat uipiit ko'i ewaku hap nug hamo Tupana waku wato'e. Atiky'esat uheko ko'i ipakup ta'yn Tupana aikotā miit iku'uro rakat tuwētem i gu'uro pyi hap ewy uipiit pakup atiky'esat epotpap nug hamo Tupana wato'e waku. ¹⁴Sa'awy'i watikuap Tupana piat ainapin hap Muisei mienoi kaipyi. Mi'i hawyi -Pyno atunug aru wato'e ma'ato yt watunug kuap i kat pote yt Iesui miehakyera'at ko'i i te aito pote. Mekewat e'at pe yt watikuap hin i Tupana aiky'e hap. Koitywy Tupana Pa'āu esaika hap mywo watunug kuap ta'yn ainapin Tupana piat hap. Pyno koitywy yt naku i wata'aipok aipiit miky'esat sa'ag eropat hamuat ipakup i rakaria wo i ra'yn watukupte'en hawyi.

Yt Watipuēti Ahehakyera'at Hap Sa'awy'i Wuat Ainapin Hap Upi

¹⁵Koitywy yt naku i kahato rat paī wato'e -Pyno koitywy Tupana uiky'e kahato sio waku atunug sio yt naku i wato'e. Waku watuwewāi ra'yn. Tupana piat ainapin hap iwan miat aiwatnuat waku watunug Tupana esaika hap mywo. Waku watoiat aiminug sa'ag hap ko'i. ¹⁶Waku koitywy watikuap ta'yn uwe po pe watoine'en. Aimiky'esat sa'ag aika'iwat no watunug mote yt naku i nug hap aika'iwat no topyhu'at. Ma'ato yt aipohep kuap i aiminug sa'ag ete pote sa'ag aika'iwat no topyhu'at. Aiminug sa'ag yt watoiat kuap i hawyi meiūran ai'auka hatno topyhu'at. Ma'ato Tupana esaika hap mywo ainapin topiat hap watunug pote meiūran aru -Waku kahato eipe e Tupana ahepe wuat'i ehamo.

¹⁷Uiwyria'in tawa Humanu ywania sa'awy'i te ra'yn tig ewetunug eimiky'esat sa'ag ko'i yn yt eweimonik kuap i. Mi'i turan put'ok e itote Tupana ehay hawyi ewei'oksat'i kahato Tupana ehay -Pywuat kahato mi'i ehay ewei'e. Koitywy watipuēti ra'yn Tupana piat ainapin hap ewei'e. Mi'i hawyi ewetunug kahato Tupana ehay eipy'a pe. Mi'i pote arehum kahato Tupana kape. ¹⁸Sa'awy'i eimiky'esat sa'ag ko'i ei'ahi'ypy kytyt kahato aikotā miit mikytyt hap ewy eweipyhu'at ma'ato mi'i hap ewywuat Tupana ti'asaity tek ta'yn eiminug sa'ag haity ewywuat. Koitywy mi'i hap kaipyi eweipopy ra'yn wakuap nug hat emiit no ra'yn eweikupte'en. Koitywy eisaity wakuap nug hamuat ra'yn topyhu'at. Mi'i pote arehum kahato Tupana ete. ¹⁹Eikytyt hap ete ahenoi hā'ākap wuo katupono po'og yt niatpo i hā'ākap wuo henoi hap kaipyi. Mi'i iā'ākap ewy kahato sa'awy'i eweipyhu'at eimiky'esat sa'ag ko'i saity wo eikytyt hap ewy eiwanetup hap ipit pit rakat saity ewy topyhu'at. Aikotā aihū saity ete hap ewy saity ete watukupte'en sa'awy'i miit'in ma'at hatno kahato. Wakuap watunug typy wanetup hap mywo. Sa'awy'i miit'in ma'at hamo watunug wakuap. Mi'i saity ewy aikytyt hap ewy koitywy Tupana titek yne ra'yn mekewat saity ko'i ewywuat. Mi'i hawyi watopopy ra'yn wakuap nug hamo. Koitywy Tupana ahā'āg wakuap nug hamo ra'yn. Pyno waku watuwat mi'i upi. Waku watuwat ihay upi. Waku Tupana emiit no kahato watopyhu'at mesuwarote wakuap nug hamo. Hewaku hap ewy waku watunug Tupana miky'esat oktan miit'in powyro hamuat ko'i. -Koitywy upiit topyhu'at epotpap wakuap nug hamo ra'yn waku wato'e Tupana pe. ²⁰Sa'awy'i watopyhu'at aimiky'esat sa'ag nug haria wo yne. Mi'i ete yn watuwemoehapap. Wakuap nug hap yt ahewaī kuap sa'ag nug hap ete. Yt teke i aiwanetup hawe hāpyk nug hap. ²¹Sa'awy'i te wuat aiminug sa'ag watunug i ra'yn hawyi aiwemoti hap topyhu'at. Mi'i ko'i he kahato watipuēti sa'awy'i ma'ato koitywy watikuap ta'yn ai'auka hamo topyhu'at. Ai'apiheg wuat'i e'at piat hap. Mi'i pote waku watoiat sese mi'i ko'i sa'awy'i wuat. ²²Sa'awy'i aiminug sa'ag emiit no watopyhu'at. Mi'i hawyi koitywy watopyhu'at Tupana emiit no ra'yn. Koitywy Tupana po pe ra'yn watopyhu'at. Waku kahato po'og Tupana po pe watopyhu'at katupono aheine'en mesuwarotiat hap Tupana motypot hap yn topyhu'at. Mi'i hawyi aru toine'en aheine'en wuat'i e'at piat Tupana motypot hap. ²³Aiminug sa'ag kaipyi tuut ha'up aiku'uro hap ai'apiheg hap wuat'i e'at piat. Tupana wat yt ha'up takat i tutum te'en ne'i wuat'i e'at piat aheine'en hamuat ahepe Aipotypot Iesui mohey haria aito pote.

7 ¹Uiwyria'in Iesui mohey haria pywo ti eweikuap urue'ase'i Muisei piat Tupana miium miwan yity'ok totiat kaipyi kat som waku watunug kat som yt naku i watunug hap puretig nu kawiat rotiat pyi. Mi'i miwan ni ainapin kahato aheine'en turan aiminug kahato aikotā waku watunug aikotā yt naku i watunug hap ete. Mi'i hawyi waku watunug i'e

hap ewy wato'e aiwo'ope. Watoine'en turan Muisei piat Tupana miwan ainapin hap aimu'e hat akag ewy topyhu'at. Ma'ato aiku'uro ra'yn hawyi yt kat i ainapin puretig nu kawiat hap yt aimu'e hat i katupono aiku'uro ra'yn mote. ² Pyno ahenoi iã'ãkap ewywuhat ehepe mehin'in mana'in Humanu ywania. Ehe'aito hawyi eiwary hawyi yt naku i etoiat e'aito ewary e Tupana tomiwan me. Ereine'en o iwywo eku'uro hap sio iku'uro hap kape e miwan me. Etoiata ehary'i sio etoiat e'aito pote yt naku i etunug e Tupana mekewat puretig nu kawiat rote. Ma'ato iku'uro hawyi waku wētup etat etiky'esat rē pote e miwan me. ³ Ma'ato e'aito toine'en ne turan ehary'i toine'en ne turan ewaire wētup ok wywo pote yt naku i rikatno ereine'en e Tupana mekewat miwan me. Ma'ato e'aito iku'uro ehary'i iku'uro hawyi waku etat pakup i e'aito wo sio ehary'i wo yt he'aito i yt hehary'i i rikat e. Mi'i wywo waku ereine'en yt kat i yt naku i ewetunug Tupana wanetup hawiat e miwan me. ⁴ Pyno mi'i hap kaipyi ti ahenoi ehepe iã'ãkap wuo eipe Iesui mohey haria pe. Aito Iesui mohey haria mesup. Sa'awy'i watikuap kahato mekewat Muisei wo'onapin hap Iuteuria wai'e hap ko'i. Waku kahato mi'i e hap ainapin hamuat. -Mi'i e hap watunug yne hawyi ahehakyera'at hap sa'up toine'en wato'e sa'awy'i aiwo'ope. Mi'i hawyi watunug neran kahato ma'ato wahã'ãg kahato yne ahesaika hawe pykai wati'aparap aparap mekewat Tupana piat ainapin hap ete. Mi'i pote Iesui iku'uro aikawiatno aheiam muat. Iwywo i'ewyte aiku'uro hap ewy toine'en. Tupana wai'e hap waku wen ma'ato aito yt nakuaria i pote yt watunug kuap i. Sa'awy'i wahã'ãg kahato yne wai'e hap nug hamuat. Mekewat wai'e hap topyhu'at aikotã ahe'aito aiwary ewy. Ma'ato aiku'uro Aika'iwat Iesui upi hawyi yt watoine'en po'og i sa'awy'i wuat po piat mekewat ahe'aito ahehary'i ewywuhat hap. Iesui upi aiku'uro ma'ato mesup Iesui wywo watuwētem gu'uro pyi iwywo ipakup takaria Tupana mowepiit hamuat hap nug hamo watuwētem. Sa'awy'i ahe'aito ahehary'i wai'e wai'e yn ahepe ma'ato koitywy aiku'uro ra'yn pote ahe'aito ahehary'i sa'awy'i wuat Iuteuria eko ko'i yt wai'e kuap i ahepe aiku'uro ra'yn hap ewy pote. Mio yt aimu'e kuap i ahe'aito ahehary'i ewywuhat. Mi'i iã'ãkap ewy wētup miit ewy yn na'yn watopyhu'at Iesui piit wywo. Iku'uro turan aiku'uro hap wy topyhu'at ma'ato Tupana tihep Iesui gu'uro pyi i'ewyte aito watuwētem iwywo hap ewy. Koitywy ahe'aito ahehary'i Tupana Pa'ãu topyhu'at hap ewy. Mi'i pote ahe'aito pakup ehay upi watopyhu'at. Koitywy watunug Tupana mowepiit hap ko'i. Tupana Pa'ãu ni aimoesaika imiky'esat wakuap nug hamuat. Sa'awy'i wahã'ãg kahato puretig nu kawiat miwan nug hamuat wen aipiit yt hesaika kahato i inug hamuat. Ma'ato mesup ahe'aito ahehary'i pakup ewywuhat Tupana Pa'ãu wywo ra'yn watopyhu'at wētup piit ewy. Mi'i pote ahesaika puretig pakup sehay nug hamuat are sehay iã'ãkap puo.

⁵Sa'awyi'i yt naku i nug haria wo kahato watopyhu'at aat ka'ap yne minug etc. Aiwekaipyi miit ewy watunug sa'ag. Aiwemiky'esat sa'ag nakat ewy yn watunug. Sa'ag yt nakuat i aito hap ewy watunug. Sa'awyi'i wuat miwan wai'e ahepe aimu'e pykai yt watunug i -Yt etunug nei'o mi'i hap e waku mi'i hap etunug e. Mi'i hawyi aiwepywiat aiwanetup hawe -Atunug aru wato'e wen ma'ato mi'i hawyi aipiit miky'esat e hap upi watuwat mekewat -Hêto e waku etunug epiit miky'esat sa'ag hap oktan e sa'awyi'i ahiag ahepe. Mi'i hawyi aiwepyi watunug sa'ag Tupana etc. Watikuap pykai ai'apiheg hap topyhu'at aru hap pykai watunug aiminug sa'ag etiat hap kaipywiat. Aiku'uro hap kape yn aipotpap sa'ag sa'up watum yne hap ewy. ⁶Ma'ato koitywy wêtup ok miit ewy yn watopyhu'at Iesui Pa'âu wywo. Iku'uro pote aiku'uro hap ewy topyhu'at iwywo hap ewy. Mi'i pote ahe'aito sa'awyi'i wuat ahehary'i sa'awyi'i wuat mekewat Iuteuria eko ko'i sem yt ainapin kuap i po'og iku'uro rakaria watopyhu'at pote hap ewy.

Musei Miwan Yt Aimoehakyaera'at Kuap I

⁷Ma'ato Tupana piat ainapin hap Musei mimoherep wakuap kahato topyhu'at. Yt naku i watimohit Tupana piat ainapin hap etc. Pywo pe ti Tupana wai'e hap kaipyi watikuap yt naku i watunug sio sa'ag hap watunug i'e hap ewy pote. Mi'i hawyi watikuap aiminug sa'ag watipik ne'i ainapin hap hawyi. Uimotag hap turan uito Pauru atiky'esat kahato uipy'a pe irania'in ekat uiatno hawyi atipuêti ainapin hap miwan me -Yt etiky'esat rei'o irania'in ekat eha pe e. Mi'i e hap ete atikuap yt naku i nug hat areine'en hap. ⁸Ma'ato yt watikuap i Tupana piat ainapin hap Musei mimoherep pote yt watikuap i aito i'aparap hat sio wakuap nug hat yt watikuap i. Aikotã sa'awyi'i uito yt atikuap i mekewat -Yt etiky'esat rei'o irania'in ekat eha wo e hap ma'ato atikuap hawyi -Pyno yt atunug i aru po'og are uipy'a pe ma'ato yt pykai i katupono atunug po'og po'og ne'i. Irania'in ekat kape yn uheha teha'at. Uiwekaipywiat atunug sa'ag po'og sa'awyi'i wuat kai. ⁹Sa'awyi'i uito sio waku kahato areine'en are'e mi'i turan put'ok e Tupana e hap Musei mimoherep uhete -Yt naku i etunug e. Mi'i hawyi atikuap Tupana wai'e hap hawyi atunug ne sa'ag katupono uipiit miky'esat sa'ag hap -Etunug no e. Mi'i hawyi yt naku i pe areine'en are uiwepe. Yt naku i nug hat uito are. ¹⁰Ui'apiheg aru uiminug sa'ag upi are. Uiku'uro aru yn are'e uiwepe. Yt atikuap i aheine'en hap Tupana piat hap ewy. Yt atikuap i Tupana aiminug sa'ag pyhyp hamo sa'awyi'i Tupana tunug na'yn wai'e hap aimoieine'en hamuat. Sa'awyi'i Tupana tum kahato ainapin hap aimoieine'en mesuwarotiat hamuat. Waku piat aheine'en hap tokuap hamuat tutum towai'e hap. ¹¹Ma'ato uhowowi yt mi'i tã hin i katupono yt atunug i. Mi'i pote areine'en Tupana mi'apiheg wuatnuat kat pote Tupana to'e -Yt etunug i ui'e hap hawyi ti

aru eku'uro e. Mi'i pote iku'uro rakanuat areine'en. Sa'awy'i are'e uiwepe -Are paĩ pyno atunug aru yne Tupana piat uinapin hap hawyi areine'en wuat'i e'at pe are. Mi'i hawyi uiwepe ahã'ãg kahato inug hap ete ma'ato ati'aparap aparap yne inug hap ete. Mi'i hawyi -Paĩ are ui'apiheg aru Tupana ui'e hawyi. ¹²Tupana ainapin hap miwan miat Muisei mimoherep ikahu kahato hãpyk kahato wakuat kaipyi ainapin hap pote hãpyk kahato ikahu kahato ainapin hap. Hãpyk yn ainapin hap atipuëti. Waku kahato toine'en i'e hat ewy ti ra'yn hãpyk topyhu'at.

¹³Tupana piat uinapin hap yt uima'at hin i. Yt karamuo i aima'at kuap. Tupana ehay yt ai'auka hap i ma'ato Tupana ehay aparap hap nug hap ai'auka hap ai'apiheg aru hap topyhu'at. Tupana piat uinapin hap waku kahato pykai yt atunug hin i -Waku atunug aru are'e pykai atunug sa'ag hawyi atikuap yt nakuat i uito hap. Mi'i hawyi Tupana piat uinapin hap Muisei mimoherep tomoherep kahato uimi'aparap ko'i. Are paĩ uito rasig yt naku i rat paĩ are. Tupana ui'apiheg aru uiku'uro hamo are yn sa'awy'i mekewat e'at pe. ¹⁴Tupana Pa'au miat ainapin Muisei wë pywiat wakuat sese Tupana wanetup hap ewy. Mi'i ti waku ma'ato uito yt atunug i pote yt naku i rakat areine'en. Mi'i tã hawyi yt Tupana ewy hin i areine'en wakuap nug hap ete. ¹⁵Atunug neran kahato wakuap nug hap ko'i ma'ato yt uimiky'esat ewy i hawyi sa'ag nug hap tuwëtem yn uipiit pyi. Mi'i hawyi uiminug sa'ag uimoti te hap topyhu'at. ¹⁶Mi'i hawyi atunug yt naku i turan uiwanetup hap -Waĩ'e uhepe -Yt etunug Tupana miky'esat ewy hin i e uiwanetup hap. Muisei piat ainapin hap yt ewy hin i uiwanetup hawyi -Yt etunug nei'o e hap ete yn Ati'aparap. ¹⁷Mi'i hawyi atunug sa'ag uiwanetup hap miky'esat ewy kat pote uimiky'esat sa'ag uipy'a piat po'og hesaika uiwewaĩ hap kai. Mi'i pote yt atoiat kuap i uheko sa'ag. ¹⁸Miit sa'ag nug hat ewy areine'en uha'um me. Yt kat i wakuap itote. Atunug neran wakuap wen -Hëto e uiwanetup hap ma'ato uipiit yt iky'esat i hawyi uimiky'esat sa'ag uipy'a piat uipyhyp wakuap nug hamo. ¹⁹Pyno ahã'ãg kahato wakuap nug hap ete ma'ato yt atunug kuap i. Mi'i hawyi yt naku i yn atunug waĩ'e uiwanetup hap pykai. ²⁰Mi'i hawyi typy miit ewy areine'en wëtup ok yt naku i nug hat ewy wëtup ok waku nug hat ewy. Mekewat yt naku i nug hat uipy'a piat po'og hesaika uikai.

²¹Pyno typy sehay tu'uka uipiit pe. Wëtup sehay -Etunug o wakuap e. Wëtup sehay -Etunug no yt naku i e. Mi'i hawyi mekewat sehay sa'ag upi uipap tuereto hawyi mekewat Tupana miky'esat ko'i yt atunug i. Yt naku i uito are. ²²Mekewat uito sese atiky'esat kahato Tupana ehay e hat uipap kahato Tupana piat ainapin hap upi. ²³Ma'ato toine'en wëtup sehay uipiit pe -Waĩ yt etunug nei'o Tupana miky'esat e. Mi'i hawyi typy sehay tu'uka uipiit pe -Ereto ro Tupana ehay upi e uiwanetup hap. -Etunug no epiit miky'esat e wëtup sehay. Mi'i hawyi ati'airo uipiit miky'esat ewy. Yt

arētem kuap i uimiky'esat sa'ag po pyi. ²⁴Yt naku i kahato yt uimowepiit hin i. Are pañ uwe uwe aru uihep kuap mesuwat uheko sa'ag po pyi katupono uipiit miky'esat sa'ag ko'i ui'auka hat ewy topyhu'at. Uhekyi kahato ui'apiheg hap kape. ²⁵Pyno wētup yn uhehakyera'at kuap hat. Tupana Sa'yru yn uihep kuap uiminug sa'ag hap po pyi. Mi'i pote arehum kahato Tupana pe katupono yt Tupana esaika hap wywo i pote yt atunug kuap i Tupana miky'esat ewy. Uiw Janetup hap wywo -Waku etunug e ma'ato uipiit miky'esat sa'ag esaika hap po'og uiwanetup waku hap nug neran hap kai. -Tupana sa'awy'i areine'en uimiky'esat sa'ag nug hap po pe ma'ato mi'i hawyi Esa'yru uinug pakup hawyi mesup Epo pe areine'en. Waku kahato En Tupana katupono Esa'yru Pa'āu wo uipyt'atnug hawyi wētup sehay wakuat yn uipiit pe toine'en.

Yt Kat I Ai'apiheg Hap Tupana Egyi'at Hap Kaipyi

8 ¹Watunug Iesui Ai'akag wo hawyi wētup miit ewy yn watopyhu'at iwywo katupono watoine'en Iesui pe i'ewyte toine'en ahepe. Mi'i hawyi Tupana yt to'e hin i ahepe -En yt naku i e hap. Woroho'o'apiheg yt e i ahepe. ²Mi'i hawyi wētup sehay yn aipiit pe kat pote Tupana Pa'āu wo aipyt'atnug. Mi'i hawyi aipiit topyhu'at Iesui piit ewy. Sa'awy'i te watuwat mekewat wētup sehay upi -Etunug no uimiky'esat ewy e hawyi ahiag miky'esat sa'ag watunug. Mi'i hawyi aiminug sa'ag ahekyi kahato aiku'uro hap kape ho'opot hap kape ma'ato watomohey Iesui hawyi Tupana Pa'āu put'ok e ra'yn. Mi'i hawyi Tupana Pa'āu aihep ta'yn aimiky'esat sa'ag po pyi aiku'uro hap wuat'i e'at piat po pyi. ³Sa'awy'i Tupana ainapin kahato Muisei upi. -Mi'i tā waku etunug e. Mi'i tā yt naku i etunug e ma'ato mekewat e'at yt watunug kuap i imiky'esat ko'i katupono aimiky'esat sa'ag aipyhyp kahato inug hap ete. Mi'i hawyi Tupana piat ainapin hap yt aimohāpyk kuap i yt watunug i pote. -Pyno atimohāpyk mi'iria e Tupana tuwepe. Mi'i to'e hawyi toipo'oro Tosa'yru sese. Put'ok e hawyi ai'ewy ipiit Miit kahato Mi'i. Toi'aparap kuap aito ewy wen ma'ato yt toi'aparap hin i. Yt karāpe i tutunug sa'ag. Toi'akit kahato tomiky'esat sa'ag nug hamuat -Yt atunug i e tuwepe. Miit'in miky'esat sa'ag toi'akit yne. Miit no tuwenug hawyi ai'apiheg hap tutu'u yne aria'yp posak ete. ⁴Koitywy Topiit wakuat wo aimoesaika. Tupana Pa'āu wywo watuwat hawyi watunug Tupana miky'esat ko'i ainapin iwan miat hap ewy. Tupana Pa'āu wo aipyt'at sese hawyi yt watiky'esat hin i aimiky'esat aiwekaipywiat sehay. ⁵Ma'ato watuwat aimiky'esat sa'ag upi pote aimiky'esat sa'ag yn watunug. Mi'i hawyi aiwanetup hap sa'ag ewywuat po pe watopyhu'at. Aheko yt naku i ewywuat sa'ag hap topyhu'at ma'ato Tupana Pa'āu eiam mo watopyhu'at pote mi'i hawyi watuwat Tupana Pa'āu ehay upi. Mi'i hawyi Tupana wanetup hap ewy topyhu'at aiwanetup hap. Mi'i hawyi watunug Tupana miky'esat ewy.

⁶Ma'ato watuwat aiwepywiat mekewat miit sa'ag wanetup hap ewywuat upi mi'i hawyi aiwanetup hap mesuwarotiat ewy topyhu'at. Mi'i hawyi yt naku i nug haria sese watopyhu'at hawyi aiku'uro hap yn topyhu'at. Ma'ato Tupana Pa'áu toine'en aiwanetup hawuo hawyi wētup wanetup hap yn topyhu'at ahete Tupana wat ewy. Mi'i hawyi yt kowo'i kowo'i hin i aiwanetup hap. Waku kahato aiwanetup hap topyhu'at. Ihay se kahato aheine'en hap. He kahato rakat topyhu'at Tupana Pa'áu wo watuwenug hawyi. ⁷Karāpe watopyhu'at mesuwarotiararia ewy aiwanetup hawe hawyi yt watunug hin i Tupana miky'esat ko'i. Yt watunug hin i ainapin miwan miat. Pyno watikuap Tupana ehay hawyi -Pyno atunug Tupana miky'esat wato'e ma'ato yt watunug kuap i wahā'āg pykai katupono aimiky'esat yn aiwanetup hawe yt Tupana miky'esat hin i. Mi'i pote mesuwarotiat miit ewy aimiky'esat ko'i watunug hawyi yt naku i nug haria wo watopyhu'at. Watunug Tupana ahewanikap mo. ⁸Watuwat aimiky'esat sa'ag upi hawyi miit sa'ag ewywuat watopyhu'at mesuwarote. Mi'i hawyi yt kat i aiminug ko'i topyhu'at Tupana mowepiit hamo. ⁹Ma'ato aito yt mi'i tā hin i. Yt watuwat hin i aimiky'esat sa'ag ky'esat hap nug hamo i'ewyite yt ahewaure ka'a hin i mekewat sehay kape. Wētup sehay upi ra'yn watuwat katupono Tupana Pa'áu toine'en ahepe mio. Ma'ato uwe uwe yt Aipotypot Iesui Pa'áu yt eiam i mi'i hat ti yt Tupana emiit hin i katupono Tupana emiit no Iesui Pa'áu eiam yn te'eropyhu'at. ¹⁰Ma'ato Aipotypot Iesui Pa'áu wakuat wo aipy't'at pote apiit miky'esat sa'ag hap iku'uro rakat ewy topyhu'at katupono aipa'áu moieine'en wuat'i e'at piat hap toine'en ahete. Apiit iku'uro aru irania'in ewy katupono sa'awy'i watunug neran sa'ag yn mote Tupana Pa'áu wakuap aimoesaika kahato ahā'āg hap akit hamo Iesui miehakyera'at ko'i pote. ¹¹Sa'awy'i Tupana Pa'áu timoieine'en Iesui piit iku'uro hawyi. Ta'i Tupana Pa'áu hesaika kahato miit'in moieine'en hamo. Mi'i ti toine'en ahepuo. Apiit iku'uro hawyi Tupana Pa'áu toine'en aimoieine'en hamuat Iesui wat ewy. Pywo pe ti Iesui piit ewy Tupana Pa'áu esaika hap toine'en apiit moieine'en hamuat.

Watomohey Hawyi Yt Aimiky'esat Ewy Watunug Neran I

¹²Uiwyrria'in Iesui mohey haria yt kat hamo i koitywy watuwat sa'awy'i wuat aimiky'esat sa'ag ko'i kape katupono yt watoine'en po'og i aimiky'esat sa'ag po pe. Areine'en Aipotypot Aika'iwat po pe hawyi yn waku are -Tupana arehum ewowi. Uihep ta'yn uimiky'esat sa'ag po pyi. ¹³Pyno apiit miky'esat sa'ag ky'esat hap kape yn watuwepotpap pote ai'apiheg hap yn topyhu'at ahete aiku'uro hap. Waku wato'e Tupana Pa'áu me -Eti'akit ro uimiky'esat sa'ag ky'esat hap wato'e Tupana Pa'áu me. Mi'i hawyi Tupana Pa'áu aimoieine'en kahato. ¹⁴Uwe uwe Tupana Pa'áu piat topo'oro hap upi topyhu'at mi'i hat topyhu'at Tupana saki'yt'in Tupana sa'yru'in e. ¹⁵Katupono Tupana tum na'yn Topa'áu aiky'e haype.

Yt aimogyt hamo i yt aimoken'ẽ hamo i katupono Tupana Pa'ãu iwese kahato. Ai'apykok hamo aimowepiit hamo yn toiky'esat. Tupana Pa'ãu aimoherep Tupana sa'yru'in wo haki'yt'in wo hawyi watuwak -Papai Papai wato'e Tupana pe. Ui'ywot kahato En wato'e Tupana pe. ¹⁶Mi'i hawyi Tupana Pa'ãu aipa'ãu wywo wẽtup Pa'ãu ewy yn topyhu'at -Tupana mepyt'in eipe e. Tupana Pa'ãu ahepe mi'i pote ai'ãu -Pywo e. ¹⁷Pyno mesup Tupana mepyt'in ko'i aito pote Tupana mimopyhu'at wuat'i e'at pe katupono Ai'ywot Tupana pote Iesui Aheyke'et pote aito i'ywyt'in inyt'in wẽtup sok yn aitoria pote. Tupana ekat yne aiwatnuat ko'i imepyt'in aito pote. Aheyke'et motypot hap e'at pe aito i'ewyte aimotypot hap toine'en imohey haria aito pote. Aheyke'et Aikywyt ho'opot kahato ahehakyera'at hamo mi'i pote waku kahato waho'opot Aheyke'et Aikywyt ehay moherep hamo katupono wẽtup sok yn Tupana mipoityro ko'i aito. Aheyke'et Aikywyt motypot hap e'at pe aimotypot iwywo hap topyhu'at.

¹⁸Aho'opot kahato mesuwe uito Pauru. Koitywy aho'opot hap e'at kahato. Koran ni miit'in mimoso'opot ko'i kahato watoine'en ma'ato Iesui motypot hap e'at pe Tupana mimotypot no kahato watopyhu'at. Mekewat e'at pe aito i'ewyte Tupana mimotypot kahato wo watopyhu'at. Aimotypot Iesui wywo hap e'at pe aru po'og iwato mesup e'at piat waho'opot mesuwarotiat. Ta'i waku wato'e aho'opot kahato hawe -Koitywy aho'opot kahato Iesui wanikap po upi ma'ato typy sakpo are po'og Tupana mimotypot no areine'en wuat'i e'at piat aho'opot hap sa'up waku wato'e. ¹⁹Yne Tupana minug ko'i hekatup haria wo te'eropyhu'at katupono ta'atukuap teran kahato uwe uwe Tupana sa'yru'in Tupana saki'yt'in Tupana mimoherep hap kuap hamo ta'atuhekatup kahato. ²⁰Tupana minug ko'i mesuwarotiat ikahu kahato ma'ato mesuwe toine'en hawyi iku'uro yne katupono ai'aparap hawyi Tupana ti'atu'uhu yne tominug i'atumosu'opot hamuat ipap hamuat aiminug sa'ag upi. Mi'i pote iku'uro rakaria wo tukupte'en yne yt ta'atumiky'esat ewy i. Watomohey Iesui hawyi -Wuat'i e'at piaria eweipyhu'at aru e Tupana ahepe. Mi'i pote aheine'en hap ipakup i hap kape mesup wahekatup kahato imohey hap wywo. ²¹Gu'uro po pe watoine'en yne aitoria map haria -Uipiit aru tuwemopyyp e hap yn aiwanetup hawe. Yne mesuwat yi totiaria wemopyp hanuaria topap hawyi wato'e aiwanetup hawe. I'ewyte yne aihũria yne miat ko'i yne mikoi yne aiminug ko'i ikahuro rakatno tukupte'en wato'e. Wati'aparap sa'awy'i hawyi iku'uro rakaria wo watukupte'en wato'e. Ma'ato mi'i pykai watomohey kahato -Meiũran aru tuut waku hap ahete i wato'e aipy'a pe. Tupana aru aihep mesuwat gu'uro po pyi wato'e. Waku pe aru watoine'en wato'e irania'in Iesui mohey haria pe kat pote Tupana sa'yru'in Tupana saki'yt'in aito pote ti aru waku sese puo watoine'en wẽtup miit ewy yn watoine'en Iesui piit ewywuat wato'e. Watuwẽtem gu'uro po pyi hap e'at pe aru yne mesuwarote ai'ewy

topyhu'at i ra'yn ga'apy yi y'y waku pe i ra'yn tukupte'en wat'li e'at pe ai'ewy wato'e aipy'a pe Tupana mohey hap wywo. ²²Nimo te mesup te yne Tupana minug ko'i -Waku pe watukupte'en aru i'atu'e i'ewy wato'e. Ma'ato koitywy waho'opot kahato aheine'en hap ete mesuwarote i'atu'e miat ko'i pira ko'i weita ko'i i'ewy wato'e. Ta'i yne Tupana minug ko'i haty potiat kak i'atu'e kak i'atu'e hap ewy tukupte'en mesuwe. Aikotã hirokat haty potiat ewy ahatek ahatek hap kahato topyhu'at mesuwe. ²³Ho'opot haria sok Tupana minug ko'i mesuwarotiaria. Sa'awy'i ainug hap e'at pe waku pe watoine'en ma'ato mesup yne ra'yn ho'opot haria wo tukupte'en e. Aito Iesui mohey haria ho'opot haria wo kahato watoine'en Tupana tum na'yn ahepe Topa'ãu pykai. Haty kahato hap ahete pote kyn kyn wato'e aipy'a pe -Uruiky'esat kahato urupiit yt ikahuro rakat i wato'e Tupana pe. Urunug no esaki'yt'in esa'yru'in sese wo wato'e. Waku pe urutukupte'en teran yt kat i uru'arot hap wywo. Uruwemowepiit hap yn mywo sese watoine'en neran wato'e Tupana pe kyn kyn ai'e hap wywo. ²⁴Mio tã wato'e Tupana pe -Uruimohey kahato e'e hap ewywuat wato'e. Yne yne nug hat ereine'en hap uruimohey wato'e. Wat'li -Atunug aru e'e hap ko'i ewywuat hap uruimohey kahato wato'e. -Uimohey pote woroho'oehakjera'at wat'li e'at pe e'e hap ewywuat ti uruimohey wato'e. Ma'ato koitywy yt put'ok e i te e'e hap ewywuat pykai uruimohey te wato'e. Yt karãpe i uruta'akasa Esa'yru urueha wywo te ma'ato uruimohey mi'i yn uruehakjera'at kuap hat urupy'a pe wato'e Tupana pe. Yt uruta'akasa i te Esa'yru wen urueha pe ma'ato mi'i pykai uruimohey kahato tuut aru e'e hap ewywuat Tupana wato'e. Mesup sehay toine'en urumimohey mekewat e'at pe aru uruta'akasa e'e hap ewywuat heremo ra'yn e'e hap wato'e. Ma'ato yt naku i wato'e Tupana pe -Uruta'akasa En urueha wo mi'i pote uruimohey En yt naku i wato'e. Uruta'akasa Tupana kape aheha wo hawyi heremo ra'yn toine'en aheha pe. Heremo ra'yn toine'en aimimohey. Mi'i tupono wêtip aimimohey ewywuat toine'en yt sa'awy'i wat aimimohey ewy hin i. Heremo ra'yn ahehamo Tupana pote yt wahekatup kuap i po'og tuut irane hap. ²⁵Ma'ato yt toine'en i ahehamo pote imohey hap wywo yn wahekatup -Ariot i aru e hap ewy. Yt watiwaure hin i ahepiat imohey hap. Wahekatup imohey hap wywo yt heremo i pykai.

Tupana Pa'ãu Aipowyro Hamuat Hap Toine'en

²⁶Karãpe ahehay Tupana kape turan yt watikuap hin i kat som waku wahêtip kat som yt naku i wahêtip katupono aiwe'eg hap yt put'ok e kat som waku wato'e Tupana pe ahehay wo hap ete. Ma'ato mi'i turan Tupana Pa'ãu Wakuat put'ok e ahete aipowyro hamo ahehay Tupana kape ai'e hap moherep hamo aiwê pyi hawyi aiwywo kahato toine'en Ipa'ãu ahehay tewowiat ete aipowyro kahato ahehay Tupana kapiat hamuat. Mi'i

hawyi aipiit pyi aipy'a pyi aiwanetup hap pyi Ipa'âu ihay kahato Tupana wywo aiwē pyi. Yt watikuap kuap i kat som waku wato'e hawyi Tupana Pa'âu ihay aipy'a pyi aikotā kyn kyn wato'e hap ewy hawyi kat som waku Tupana miky'esat ewy toimoherep Tupana pe aiwē pyi. ²⁷Tupana yt ahehay se kape hin i iha'at ma'ato aipy'a kape aiwanetup hap kape iha'at kat wato'e som aipy'a pyi hap kape iha'at. Toikuap kahato Topa'âu pusu aipiit pywiat hap. Topa'âu wanetup hap kat som wato'e teran hap toikuap hawyi Ipa'âu timoherep aimiētup ko'i Ai'lywot pe. Tupana Pa'âu ni ihay kuap Tupana wywo aimiētup moherep hamo. Toikuap kahato Tupana miky'esat ko'i hawyi ahētup turan toimoherep ahepe tomiky'esat ewywuat ko'i pyi ihay tomiky'esat ko'i aimiky'esat ewy. ²⁸Watiky'e sese Tupana pote i'ewyte imiky'esat nug haria wo watoine'en. Mi'i pote Tupana ipotpap kahato aikawiatno. Pywo ti rat aikotā aikotā topyhu'at ahete sio waku sio yt hap puo ipotpap kahato aikawiatno. Put'ok e ahete aimowepiit hap sio ahatek hap toine'en aikawiatno kahato Tupana. Aito Tupana toky'e haria i'ewyte imiky'esat nug kahato haria wo pote ipotpap kahato aipowyro hamuat aipoityro hamuat waku nug hamuat.

²⁹Yt aheine'en i te hap e'at turan Tupana aikuap ta'yn. Ta'i ainug hap e'at e'lyian mete Tupana aikuap. -Ta'i mi'iria wyti aru Uha'yru mohey hanuaria tukupte'en e tuwepe nimo te yt uwe i aito hap e'at pe. Uha'yru mohey haria wo aru ati'atunug Uha'yru ewywuaria Ta'atueyke'et ewywuaria Ta'atukywyt ewy atunug mi'iria Uha'yru wat'yp'i wo hap ati'atunug mi'iria e tuwepe nimo te yt uwe i aito hap e'at pe. Uha'yru mohey haria wyti aru ati'atu'airo uhemiit'in sese wo e Tupana topy'a pe nimo te yt uwe i te toine'en mesuwarote turan. ³⁰Pyno sa'awy'i sese Tupana ai'airo atipy pe. Mi'i hawyi put'ok wato'e ai'lywā'i hap hawyi watoine'en mesuwat yi tote hawyi watomohey Ha'yru hawyi Tupana aikay kay tuwewawi towatnuaria sese wo. Mi'i hawyi -Waku kahato uipy'a pe uiwanetup hawe eweikupte'en e ahepe. Pywo ti rat woroho'onug eiperia uha'yru'in uhaki'yt'in sese wo e. Karāpe put'ok e uimotypot hap e'at sese mesuwarote hap e'at pe uimotypot haria wo aru eweikupte'en e. Mekewat e'at pe aikotā miit'in uimotypot hap ewywuat miit'in mimotypot wo eweikupte'en are e Tupana ahetiati yt kat i te aheine'en turan.

³¹Waku kahato Tupana katupono aiky'e hap wywo tutunug yne aikawiatno hap. Nimo pyi mesup te i'ewyte muki'ite te aikai yn Tupana toine'en. Tupana toine'en aiwy kahato hawyi yt uwe i ahewanikaptia ai'akit kuap. ³²Tutum na'yn ahepe Tosa'yru sese Tomiky'e po'og ahehakyera'at hamo iku'uro aiky'e hap upi. Tupana hegyi'at kahato. Tosa'yru po pyi mesup tutum neran ahepe yt kat sa'up i yne yne yt kat i te aipo piat rakat ahehakyera'at tuwy. ³³Koitywy Tupana to'e ahetiati -Yt kat i sa'ag atipuēti Uha'yru mohey haria kai uiwanetup hawe e

katupono uimi'airoria kahato mi'iria e Tupana. Yt kan hamo i irania'in te'ero'e uhepe -Yt naku i kahato Esa'yru mohey haria katupono mi'iria ti uimimoewaku ko'i sese e Tupana ahepiat. ³⁴Tupana mimoewaku ko'i kahato aito pote yt uwe i to'e kuap ahepe -Tupana mi'apiheg ko'i wo aru eweikupte'en yt i'atu'e kuap i. Yt mi'i tā hin i aru e Tupana ahepiat. Tupana Mipo'oro Wuat'i Miit'in Porekuat nuat iku'uro wuat'i miit'in apiheg hap ko'i u hamo. Iku'uro hawyi tuwētem gu'uro pyi miit'in moieine'en wuat'i e'at piat hamo. Mio ra'yn toine'en atipy pe apyk pe Tupana po ran kai imohey haria imimohāpyk haria moherep hamuat. Ta'i watomohey hawyi imimohāpyk haria wo watukupte'en Tupana wanetup hawe. -Waku kahato uimohey haria ko'i e yn ahepe Tupana ahetiatio irania'in me ahewanikaptia pe. ³⁵-Woroho'oky'e kahato eipe e Aika'iwat Iesui ahepe. Yt kat i hin i aihep kuap Aika'iwat po pyi. Ahatek hap apo aihep kuap Aiky'e hat po pyi. Yt hin i wato'e are. Aho'opot hap apo aihep kuap Aipotypot Iesui po pyi. Yt hin i wato'e. Miit'in mikyry'i ahetiatio hap pupi apo aihep kuap Ai'akag po pyi. Yt hin i wato'e. Ahesy'at hap apo pupi aihep kuap Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat po pyi. Yt hin i wato'e are. Yt ahekat hin i hap apo aihep kuap Aiky'e hat po pyi. Yt hin i wato'e. Irania'in ai'auka teran haria pupi apo aihep kuap Aika'iwat po pyi. Yt hin i wato'e. Aiku'uro hap apo aihep kuap Aiky'e sese hat po pyi. Yt hin i wato'e. ³⁶Ta'i yt kat i aihep kuap Aika'iwat Aiky'e hat po pyi wato'e katupono mio tā e morekuat Tawi tuwepy hawuo tomiwan me -Tupana uruho'opot kahato mesuwe emohey haria uruto pote e. Emohey haria pote uru'auka teran haria typy'i kahato rakaria tukupte'en mesuwe e. Yne e'at pe uru'auka teran aat e. Tupana ienuk koro hap e'at pe urui'atu'uka kahato uruhūria urumi'u wo. Mi'i hap ewywuat rē uruwanikaptia urukat uru'atu'uka hamo mesup mesuwe Mehin are e morekuat Tawi tuwepy hawe tomiwan me. ³⁷Pyno morekuat Tawi ewy kahato watopyhu'at mesuwarote ho'opot haria ma'ato mi'i pykai yt watoiat hin i Aiky'e hat Iesui are katupono Aika'iwat ti aimoesaika kahato ai'akit hap pupi. Mi'i hawyi Aiky'e hat Koro toine'en aiwywo aat ka'ap wuat'i ai'akit hap akit hamuat. Mi'i pote ti watoine'en ahesurara akag ewy. Aikotā surara po'og hesaika rakat torannia kawiat ewywuat watoine'en mesuwarote yne yt naku i akit hamuat. ³⁸Pywo ti rat mesup ta'yn atikuap kahato ra'yn yt kat i hin i aihep kuap Aiky'e hat po pywiat. Aiku'uro hawyi watoine'en kahato te Ahekatuwy po pe. Aheine'en sa'ag kahato mesuwarotiat hap i'ewyte yt aihep kuap i Aiwy po pyi hap atikuap ta'yn. I'ewyte atipy piaria yt aipohari kuap i Ai'apykok hat aiky'e hap ete. Mi'i hawyi morekuaria mesuwarotiaria i'ewyte yt aipohari kuap i Aipotypot Iesui po pyi. Pywo ti rat ahiag i'ewyte ahiagnia wy yt aihep kuap i Tupana po pyi katupono aiky'e wuat'i e'at pe. Ta'i ga'atpo te mesup te i'ewyte muki'ite watoine'en ipo pe wuat'i e'at pe. Yt kat i

hin i aipohari kuap aito Iesui mohey haria Aiky'e hat Koro po pyi. ³⁹Ta'i yt uwe hin i mesuwarotiararia tipohari kuap aito Tupana po pyi. I'ewynte yt uwe hin i wy mesuwat yi ywyt'okpypiaria aihep kuap aito Aiky'e hat po pyi. Yt uwe hin i ga'apy puaria wy aipyhyp kuap Aiky'e kahato hat Tupana kape Tosa'yru Aipotypot Akag mohey haria aito pote e.

Pauru Toiky'esat Kahato To'ywania Hehakyera'at Hap

9 ¹Uiwyria'in Iuteuria ywania uhehay teran eiwywo uimiwan me mesuwe. Eiperia ti uheinyt'in ko'i i'ewynte uhe'yke'et'in ko'i are. Uito ti Pauru eheywyt eikywyt sese ewy areine'en katupono aha'ase'i pot Aparāu mote. ²Pywo pe ti woroho'oky'e kahato eiperia ui'ywania Iuteuria. Pywo ti rat woroho'oekyi teran eiperia yne Tupana Mipo'oro Aipotypot Iesui kape uhepiat eimu'e hamo ma'ato yt uimohey i eipe. Haty kahato uipy'a piat wywo ahētup ehepe -Eweimohey ro Iesui eipy'a pe Iesui ti Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat hap eweimohey ro are. Haty kahato uipy'a pe ui'ywania katupono yt eweimohey i te Iesui. Pywo pe ti yt uheso hin i Tupana Pa'āu uipy'a piat tikuap kahato yt uheso i hap woroho'oekyi teran eipe torannia Iesui kape uhepiat eiky'e hap wywo are. Atikuap yt uheso i hap. Karāpe arewanetup uity ui'ywot ywania Iuteuria kape hawyi arewak kahato uipy'a puo katupono haty kahato uhete hap toine'en uipy'a puo. Haty hap ewywuwat toine'en aat ka'ap uiwanetup hawe katupono ui'ywania uha'ase'i'in ko'i uha'yru'in ko'i uhaki'yt'in ko'i uity'in ko'i ui'ywot'in ko'i yt Iesui mohey haria hin i wo tukupte'en mote. Iuteuria atuehakyera'at teran hap ahaty'u kahato uipy'a pe are. Yt uheso hin i. Tupana tikuap kahato yt uheso hin i hap. ³Wētup e'at pe are'e Tupana pe -Pyno waku ui'apiheg ui'ywania ehakyera'at hamo are. Waku areine'en ekuasa hatno hawyi waku uipo'oro aria wato kape ui'apiheg hatno ui'ywania ehakyera'at hamo are. Atiky'esat kahato ui'ywania tukupte'en emiehakyera'at ko'i Tupana are. Mi'i hap upi waku uihep Iesui po pyi ui'apiheg hamuat ui'ywania emiehakyera'at wo tukupte'en aru are'e sa'awy'i Tupana pe yt kat i uheso hap wywo. ⁴Meiüpe uhehay teran eiwywo ui'ywania Iuteuria etiat sehay. Sa'awy'i sese te mesup te ui'ywania Iuteuria tukupte'en kahato Tupana mi'airo sese ko'i e. Nimo te pyi ra'yn Tupana sa'yru'in ko'i ewywuwat Tupana saki'yt'in ko'i ewywuwat wo tukupte'en uru'ywania. Mi'iria ti Tupana mimotypot kahato tukupte'en. Mi'iria pe uru'ywania puo sa'awy'i Tupana timoherep tehay miwan miat yne i'ewynte tomotypot hap i'ewynte tētyhot hap. Mi'iria pe sa'awy'i -Woroho'opoityro yne e'at e uru'ywania pe urue'ase'i'in me. Sa'awy'i Tupana to'e -Woroho'opoityro aru yne e'at pe aru ui'e hap ewy e. Atunug aru uimotypot yat koro eipy'asetpe e sa'awy'i uruepe. Ta'i sa'awy'i Tupana to'e -Atunug aru eipiit kawiat Uimipo'oro Wuat'i Porekuat nuat hat e urue'ase'i'in me. Urue'ase'i'in

sa'awy'i Tupana wywo i'atuehay kahato rakaria. ⁵Urue'ase'i sese ti mekewat Aparãu e hap het rakat i'ewyte urue'ase'i'in ko'i ti mekewat ase'i Isaki i'ewyte mekewat ase'i Isareu e hap het rakat. Mi'iria ti sa'awy'i hewyry kahato Tupana wywuat rakaria. Pywo ti Tupana kuap haria akag ko'i uru'ywania sa'awy'i tukupte'en. Sa'awy'i irania'in ywania eiperia Humanu ywania ewywuaria yt tikuap hin i Tupana sese ma'ato mi'i hap e'at pe uru'ywania tikuap sakpo Tupana sese. Uru'ywania saipepiat sese Iesui tuwemoherep. Urupiit ewywuat kahato Iesui tuwemoherep. Ta'i uru'ywania piit ewywuat kahato Iesui piit toine'en. Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat ty ti luteu kawiat. Mi'i pote waku watuwehum kahato Tupana ete -Tupana watuwehum kahato ewowi katupono erepu'i nug hawyi ereine'en kahato aipy'asetpe Ai'akag wo. Watomotypot En ni wuat'i e'at pe. Waku ra'y'n waku ra'y'n waku wato'e Tupana pe.

Isareu Ywania Totoiat Ra'y'n Tupana E Hap

⁶Sa'awy'i Tupana to'e urue'ase'i Aparãu ehary'i mana Sara pe -9 ewaty put'ok e hawyi ara'aipok i ewowi mana hawyi wyti aru emepyt ra'y'n toine'en e Tupana tope hawyi hupi'a ra'y'n ma'ato mana Sara iporo sese pykai. Yt karãpe i Tupana ti'aparap -Atunug aru ui'e hap ewy hap ete. Mi'i hawyi 9 ewaty hawyi ta'aipok hawyi mana Sara imepyt a ra'y'n. Mekewat Aparãu sa'yru Isaki tuwemoherep ta'y'n itote imepyt ra'y'n Tupana e hap ewywuat. Mi'i hawyi Tupana to'e -Isaki ti uimi'airo sese e. Isaki saipepiaria ti uhemiit'in sese tukupte'en e. Isaki ywania wyti aru ui'ywania mesuwat yi tote tukupte'en aru wuat'i e'at pe e Tupana urue'ase'i pot pe. ⁷Ma'ato tukupte'en kahato Aparãu sa'yru'in yt Isaki kaipywiat i. Mi'iria ti wêtup ok Aparãu ehary'i kaipywiat tukupte'en wy wêtup ywania mekewat haryporia Isaki ywania kawiat mana Sara eropat hat mepyt. Mi'iria ete Tupana to'e -Aparãu esaipepiat sese ti Sara mepyt Isaki e hap het rakat are e. Uiw Janetup hawe Isaki yn esa'yru sese e. Mi'i emepyt kawiat wyti aru ati'atumoherep emiariru sem ko'i e. Isaki sa'yru kawiat ati'atumoherep e'ywania sese mesuwe mehin e Tupana sa'awy'i urue'ase'i Aparãu me. ⁸Mekewat ewary wêtup ok Sara emiit kaipyi emepyt rē wen ma'ato Isaki yn ni esa'yru sese uimi'airo wat'yp sese yn ni are e Tupana. Ehary'i mana Sara iporo rakat kaipywiat yt myhu'at hat i ra'y'n kaipywiat yn ni aru ewat'yp sese toine'en mehin e Tupana urue'ase'i Aparãu me. ⁹Mio tã e ti Tupana uruehary Sara pe -Muki'ite muki'ite 9 ewaty tokosap hawyi wyti aru toine'en emepyt epiit sese kaipywiat tuwemoherep aru ui'e hap ewy e Tupana sa'awy'i mana Sara pe. Mi'i hawyi topyhu'at i'e hap ewy ra'y'n. Iporo sese pykai yt imepyt i rakat pykai mana Sara tomoherep tomepyt Isaki Tupana e hap ewy ra'y'n. ¹⁰Mi'i hawyi Isaki totag na'y'n hawyi totat tehary'i Hepeka e hap het rakat. Mi'i hawyi ihary'i hawyi hupi'a hawyi imepyt ra'y'n typy ok

ipat rakaria ha'yru'in tuwemoherep mana Hepeka pyi. ¹¹Ma'ato sa'awy'i Isaki sa'yru'in wemoherep hap e'yian mete Tupana to'e mana Hepeka pe -Emepyt ipat rakat sa'awy'i wuat wētem yianmiat hat ti aru topyhu'at eropat hanuat e Hepeka pe. Mi'i hawyi iyke'et topyhu'at to'ywyt eropat hatno Tupana e hap ewy imiky'esat ewy tutunug. Mi'i hawyi imepyt Iako topyhu'at Isaki saipepiat sese. -Ati'airo ipat ok wat'yp'i Iako e Tupana i'atu'ywaĩ'i hap e'yian mete. ¹²Mi'i hap tohenoi i'atuty Hepeka pe yian mete Isaki sa'yru'in ipat rakaria minug etiat Iako yt kat i te wakuap nug kuap sio waku sio yt hap e'yian mete Tupana ti'airo. Yt hewaku hap upi i toi'airo Iako. Koitywy aito tuwepyi te Tupana ai'airo aikay kay tuwewawi hap. ¹³Katupono i'atu'ywaĩ'i hap e'yian mete Tupana to'e -Uimiky'e kahato Iako uimi'airo kahato e ma'ato iyke'et Esa'u piat -Yt uimiky'e i kahato e.

¹⁴-Ta'i Tupana yt naku i i'atu'e irania'in. Yt hāpyk i kahato katupono toi'airo Iako hawyi yt toiky'esat i Esa'u i'atu'e irania'in. Yt ahewaku hap upi i ai'airo pote yt naku i Tupana toine'en i'atu'e sa'ag irania'in Iako emiariru'in me uruepe. ¹⁵Yt mi'i tā hin i ti rat uiwyrria'in are katupono waku kahato Tupana toine'en. Nimo te Tupana to'e aha'ase'i Muisei pe -Areine'en iwese kahato rakat e. Mi'i pote ti ati'atuehakyera'at kahato miit'in uipy'a pyi uimi'airo ko'i e. Ati'atuehakyera'at teran miit'in mote atiky'e kahato miit uimiky'esat oktan e. Ati'airo miit uhemiiit no uimiky'esat upi yt i'atuewaku hap upi i ati'airo uheropat hanuat e Tupana. ¹⁶Wētup ok miit ihaky'e'i uhepe rakat atekyi uhowowi uiwepyi sio waku rakat sio yt e. Uito ti Tupana pote atunug uimiky'esat ewy e. Uito Tupana pote uiwepyi ati'atu'airo miit'in uipy'a pyi uimiky'esat ewy e Tupana sa'awy'i Muisei pe. Mio tā e hap kaipyi watikuap ta'yn yt ahewaku hap upi i Tupana aiky'e hap ma'ato towese hap kaipyi ahahakyera'at hap watikuap. ¹⁷Sa'awy'i Tupana to'e morekuat yi Esitu piat Warāu e hap het rakat pe -Uiwepyi woro'airo morekuat no mesuwat yi tote e. Ereine'en morekuat yi Esitu pe hawyi eminug yt naku i hap ko'i kaipyi wuat'i miit'in mesuwarote uhēt kuap haria te'eropyhu'at. Katupono atimoherep kahato irane uhesaika hap hawyi atiporenorem uhemiiit'in Iuteu ywania epo pyi e Tupana morekuat Warāu me temiit'in ewanikap sese pe. ¹⁸Mi'i pote mesup te Tupana topyhu'at iwese rakatno tomiky'esat oktan ma'ato irania'in ipy'ahak takaria pe toi'atumopy'ahak po'og ne'i tuwepyi tomiky'esat ewy.

¹⁹Mio tā i'atu'e irania'in -Tupana ti yt naku i katupono tomiky'esat ewy mesuwarote tutunug i'atu'e sa'ag. -Yt hāpyk hin i etunug Tupana i'atu'e irania'in ipy'a heg nakaria. Toi'atumopy'ahak kahato po'og tehay wo tuweete i'atu'e. Pyno aikotā aru toi'atu'apiheg tomimopy'ahak haria i'atuminug sa'ag ete i'atu'e. Tupana tomiky'esat ewy yn inug mote yt watuwewāi kuap i Tupana kape. Yt watinapin kuap i pote Tupana

katupono tomiky'esat ewywuwat yn tutunug i'atu'e irania'in. Mi'iria pe are'e -Yt eweiwesat sa'ag nei'o Tupana are katupono aito yi ewywuwat yi og ahemyyp nug hap ewywuwat aito are i'atuepe. Mi'i hawyi Tupana ainug ahemyyp nug hat ewy. ²⁰Yt naku i wato'e Tupana kape -Kat pote uinug mi'i tā Uhyt Mimi wato'e tope. Yt naku i wato'e -Yt uimiky'esat ewy hin i uinug wato'e Tupana pe are. Mio tā wato'e pote watopyhu'at aikotā yi og yt kan hamo i yt naku i ahemyyp nug hamuat rakat ewy. -Yt uinug nei'o emiky'esat ewy wato'e sa'ag. Uinug no Tupana uimiky'esat ewy wato'e pote watopyhu'at yt ikahu hin i rakat yi og sa'ag myyp nug hat po pe hap ewy. Myyp tutunug hawyi yt kan hamo i topyhu'at yi og sa'ag kawiat i pote pok'e meremo aria pe tosey hawyi. Mi'i hap ewy kahato aitoria aiwepyi aimiky'esat yn watiky'esat hawyi. Tupana po pe watoine'en wen ma'ato yt aimokahu kuap i tomiky'esat ewywuwat. ²¹Mi'i hap ewy kamuti nug hat po pe yi og wakuat hawyi tutunug tomiky'esat ewywuwat. -Koitywy atunug mesuwat yi og kawiat tpy kamuti e tuwepe. Wētup kamuti atunug miit'in mipun eiam yt ikahu i rakat. Ma'ato wētup atunug kamuti ikahu kahato rakat ui'yat painug hamuat e tuwepe hawyi tutunug na'yn tpy kamuti yi og kawiat tomiky'esat ewy. Tpy kamuti wētup yi og kaipyi yn tomiky'esat ewy. Mi'i hap ewy ti Tupana tunug aito tomiky'esat ewy. ²²Ta'i kamuti nug hat ewy Tupana ainug tomiky'esat ewy. Yi og sa'ag mote kamuti nug hat ipy'ahak kahato yt tutunug kuap i kamuti yi og sa'ag mote. Mi'i hawyi -Yt kat hamo i mesuwat yi og to'e hawyi toipun pya to'yat pyi. Toi'apok ta'yn tominug kamuti. Mi'i hap ewy kahato Tupana miit'in ete toperup'i wywo ipotpap mi'iria wywo. Meiūran iperup'i pot'i hawyi ipy'ahak -Pyno woroho'o'apiheg na'yn eipe e i'atuepe aikotā kamuti nug hat ewy yt aimohāpyk kuap i hawyi. ²³Ma'ato wētup yi og wakuat topyhu'at kamuti nug hat po pe hawyi hepama tutunug kamuti topotpap mo waku rakat wuat'i eiam mo ra'yn. Mi'i hap ewy Tupana ainug tomotypot hamo. Ainug hawyi miit'in te'eraha'at hawyi te'eruwehum Tupana ete. -Tupana waku rakat i'atu'e iwese kahato mi'iria nug hap ete ihaky'e'i kahato Tupana mi'iria ete i'atu'e. Tupana eiam kahato mi'iria tukupte'en tuwepokuap kahato mi'iria nug hap ete i'atu'e.

²⁴Tupana mi'airo kahato aito. Tupana aikay kay tuwewawi aito Iuteuria ywania i'ewyte irania'in aito wētup ywania. ²⁵Sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Useia heno tomiwan me. Tupana ti to'e uhepe -Meiūran aru wētup ywania pe yt uhemii't'in sese i rakaria pe ahenoi -Eiperia ti mesup uhemii't'in sese eweikupte'en e. Meiūran aru irania'in ywania yt uwe miky'eria i kape -Uimiky'eria kahato sese eiperia e Tupana e Useia miwan me. ²⁶Meiūran aru aikope aikope miit'in te'ero'e -Eiperia yt Tupana emiit'in hin i i'atu'e hap tote aru te'ero'e -Eiperia ti Wuat'i E'at Piat Ieine'en hat Tupana sese sa'yru'in saki'yt'in i'atu'e aru e Useia nimuat Tupana ehay moherep hat tomiwan 1.10 2.23 pe. ²⁷Mi'i hawyi

Isaia Tupana ehay moherep hat mio tã e haty wo -Aitoria ti Isareu ywania e. I'atu kahato aitoria aikotã yêpe ete yi kyt i'atu hap ewy watoine'en e. Typy'i kahato aito ma'ato kurin kurin Tupana miehakyera'at wuaria sese aipy'asetpe tukupte'en e katupono i'atuminug sa'ag yt nakuap i kahato tukupte'en aikotã tawa Sutuma tawa Kumura yt naku i nug haria ewy e. ²⁸Pywo ti rat Tupana tunug to'e hap ewy aru ahete -Woroho'o'apiheg kahato aru eiperia yt naku i nug haria merep'e hap ewy yn woroho'omoma sese aikotã nimo ati'atuwuk tawa Sutuma tawa Kumura hap ewy e Isareu ywania pe. ²⁹Ma'ato mesup yt atunug i te e. Katupono eipy'asetpe tukupte'en uimi'airo ko'i uimohey hat Aparâu ewywuaria e. Mi'iria ti yt ui'atoiat teran hin i haria e Tupana nimo Isaia tomiwan 10.22 pe uru'ywania Iuteuria pe.

³⁰Pywo eweipome'eg no ehewaure uhowowi uhyt'i'in mana'in Humanu ywania are. Sa'awy'i uru'ywania Iuteuria yn Tupana mi'airoria tukupte'en wen ma'ato mesup irania'in ywania mesuwarotiararia waku pe tukupte'en ta'atumohey Ha'yru hawyi. Sa'awy'i yt ta'atukuap hin i muap Tupana kapiat mi'iria i'ewyete yt ta'atukat hin i Tupana ma'ato mesup ta'atumohey Iesui hawyi waku pe tukupte'en Tupana wywo. ³¹Ma'ato Iuteuria Tupana mi'airoria sa'awy'i wuaria Tupana ywania sese tikat kahato mesup wêtip muap Tupana kapiat yt Iesui upi i. Ta'atuky'esat kahato -Waku kahato eipe e hap Tupana wanetup hawiat hap. Mi'i hawyi mio tã i'atu'e -Pywo waku watunug kahato toran Tupana wai'e hap ainapin hap ko'i Muisei mienoi ko'i hawyi waku pe watoine'en Tupana pya pe i'atu'e kahato to'ope. Mi'i hawyi ma'ato ta'atuiã'äg inug hap ete aat ka'ap hawyi yt kat i muap ta'atupuëti Tupana kape yt ta'atukat i Iesui mohey hap upi hawyi. ³²Ta'atu'aparap kahato Tupana kapiat muap ete kat pote ta'atuwëpyi ta'atuminug wakuat upi ta'atukat ta'atuwemoewaku hap. Yt ta'atukat hin i Iesui mohey hap kaipywiat upi ta'atuwemoewaku hap. Mi'i pote -Watunug toran Tupana piat aiwo'onapin hap ko'i pote ti waku pe watoine'en Tupana pe i'atu'e to'ope yt Tupana e hap ewy i. Mi'i hawyi Tupana Mipo'oro Ahehakyera'at hat Iesui topyhu'at i'atupy'asetpe pykai yt ta'atusat i ta'atumoieine'en wuat'i e'at piat rakat sese. Mi'i hawyi Iesui topyhu'at i'atupy'asetpe aikotã muap tote nu wo py yitytek hat ewy toine'en i'atuepe. Ta'atu'aparap Iesui ete aikotã Isaia sa'awy'i to'e miwan me hap ewy. Mio tã e Tupana ahepe -Eiwe'eg wo o Iuteuria tawa wato Ierusarëi miaria yity'ok Siâu miaria are e. Waku mekewat Nu wato tote eweha'awynug yn na'y'n uimotypot yat koro e. ³³Waku uimi'airo mekewat Nu Wato ikahu rakat tote eweha'awynug uimotypot yat e. Ma'ato ta'atupuëti itote mekewat Nu hawyi -Yt kan hamo i Mi'i i'atu'e yt aimiky'esat ewywuat hin i i'atu'e Tupana pe hawyi Tupana Sa'yru pun haria tukupte'en ne Iuteu ywania. Mi'i hawyi i'atunipun topyhu'at i'atupu'ap tote nu ewy. Mio karãpe Iuteu ywania ikohyewyry itote hawyi

hewo hewo kahato meiwat Nu Wato ete e aikotã wata'at nu ete aipu'ap upi wãtym muo turan hap ewy are. Mio tã Tupana to'e hap ewy -Uwe uwe mesuwat Nu ikahu kahato rakat ete ta'at mi'i haria te'eruwe'auka hanuaria aru tukupte'en e ma'ato uwe uwe mekewat Nu Wakuat rote tuwe'yat nug mi'i hat wuat'i e'at piat Tupana mowepiit hat topyhu'at aru e Isaia tomiwan 8.14 pe.

Pauru Hêtup Kahato Tupana Kape Te'ywania Hekyera'at Hamo

10 ¹Uhe'ywyt'in uheinyt'in Iesui mohey haria Yi Humanu totiaria ahêtup haty wo aat ka'ap Tupana kape -Tupana are eti'atuehakyera'at ro ui'ywania ui'ewywuaria Iuteu ywania ahêtup kahato uipy'a pyi. Etimoherep to Esa'yru Iesui ui'ywania pe. Eti'atunug no Iuteuria Emipo'oro uruporekuat nuat mohey kahato hanuaria wo ui'ewywuat haria wo are'e yn Tupana pe haty uipy'a piat wywo. ²Yt uheso hin i ui'ywania Iuteuria tikuap teran kahato Tupana wen ma'ato yt ta'atukuap i te. -Tupana sese po'og uruimotypot irania'in kai i'atu'e ma'ato yt ta'atukuap i te Tupana ta'atupy'a pe ta'atuwy ewywuat. ³Ha'awyte yt ta'atumohey i Tupana kapiat muap Iesui. Ta'atuwaure muap Tupana kuap sese hamuat hawyi mesup ta'atukat rē wêtup muap Tupana kapiat kuap hamo e. Tupana kapiat muap pun haria ui'ywania. -Yt watiky'esat i En uruporekuat nuat hap i'atu'e Tupana Mipo'oro Iesui pe. Ta'atunug ta'atupu'ap ta'atuwanetup hawe yt Tupana kapiat muap ewywuat i. Mi'i hawyi waku kahato urupu'ap Tupana kapiat i'atu'e irania'in me ma'ato yt pywo pe i. ⁴Katupono ha'awyte Tupana to'e -Atipo'oro aru Uha'yru Eiporekuat no e. Uwe uwe imohey haria mi'i haria ti aru waku pe tukupte'en uipy'a pe e nimo ui'ywania pe wen ma'ato uru'ywania Iuteuria yt imohey i hawyi -Ewetunug no yne yne urue'ase'i Muisei wai'e hap hawyi waku pe eweikupte'en Tupana wanetup hawe i'atu'e mesup wuat'i ywania pe. -Atimoma ra'yn mekewat muap e Tupana yt uwe i inug kuap mote e. Mesup Uimipo'oro Eiporekuat nuat Iesui upi yn toine'en muap uhowawiat e. Yt karãpe i ehewaku hap put'ok e uimowepiit hamo e Tupana mesup wuat'i miit'in me.

⁵Pyno eweikuap teran mekewat muap Muisei mienoi Tupana kapiat hap pote waku eweikuap sese kat som Muisei to'e. Mio tã e tomiwan me -Ereine'en neran hãpyk takat sese Tupana wanetup hawe pote ewetunug aat ka'ap yne yne Tupana wai'e hap Tupana etunug no e hap ko'i e. Yt ewei'aparap hin i yne yne Tupana e hap ko'i ete hawyi eweikupte'en wakuaria wo ma'ato wêtup ete ewei'aparap pote Tupana mi'apiheg wo eweikupte'en aru e Muisei tomiwan me. ⁶Ma'ato Tupana tikuap kahato yt uwe i mesuwat yi totiat toran tomiky'esat ewywuat nug kuap haria tukupte'en. Mi'i pote Tupana tunug muap wêtup takat tuwewawiat Tosa'yru apiheg hap upi. Ta'i mekewat Wakuat Miit Iesui mohey hap kaipyi

aimohãpyk kuap. Tomipo'oro Aipotypot nuat mohey haria pe yn Tupana to'e -Eipe waku kahato atipuëti mesup uipy'a pe e. Aikotã Tupana to'e sa'awy'i tehay moherep haria wẽ pyi hap ewy. Mio tã e wuat'i miit'in me -Yt pya hin i areine'en eikai e. Uimipo'oro Eiporekuat nuat i'ewyte yt pya hin i eikai e. ⁷Uhehay i'ewyte yt pya i eikai e. Ta'i uhehay toine'en na'yn eiwẽ pe ehehẽku tote e. Ta'i uhehay toine'en na'yn eiwanetup hawe e ahepe. Yt naku i wato'e -Tupana Mipo'oro toine'en pya kahato aikai iuẽpe atipy pe wato'e. Katupono yt pya hin i aikai Ahehakyera'at hat. Yt naku i wato'e aipy'a pe -Waku watuwat atipy kape Iesui kape hawyi waku waterut meikowo Aiporekuat no yt naku i wato'e katupono toine'en kahato aipy'asetpe. Yt naku i wato'e -To'iro wa'asyp hap kape Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat kat hamo sio toine'en itote sio yi ywyt'okpype toine'en sio waku watehymut sio yt naku i mi'i tã wato'e katupono Tupana Ehay toine'en mesup yt pya hin i aikai katupono aiwẽ pe toine'en kahato e. Imohey haria piit puo toine'en. ⁸Ma'ato mi'i tã Tupana to'e ahepe mesup -Uhehay i'ewyte yt pya hin i eikai e. Ta'i uhehay toine'en na'yn eiwẽ pe ehẽku tote. Ta'i uhehay toine'en na'yn eipy'a pe eiwanetup hawe e ahepe. Mi'i tã ti ahenoi ehepiat hap. Ta'i Tupana ehay toine'en epiit pe imohey haria eipe pote. ⁹Katupono uwe uwe tuwemoherep towẽ pyi irania'in me -Iesui ti Uika'iwat sese e i'ewyte topy'a pe hawyi mio tã e -Iesui woromohey kahato ereine'en gu'uro pyi hap mi'i e hat Tupana miehakyera'at no topyhu'at e. ¹⁰Katupono karãpe aipy'a pe wato'e -Woromohey En Iesui e mi'i hat pe -Waku pe eweikupte'en wuat'i e'at pe e Tupana ahepe. I'ewyte uwe uwe tuwemoherep irania'in me towẽ pyi Iesui mohey hat sese uito i'ewyte Uika'iwat kahato Iesui e hat pe Tupana to'e -Woroehakyera'at en wuat'i e'at pe e. ¹¹Aikotã miwan miat Tupana to'e sa'awy'i wuat hap ewy -Uwe uwe to'e uhepe -Tupana woromohey En e hat ti aru yt karãpe i tuwemoti te uimohey hap ete e Tupana miwan me. ¹²Tupana to'e wuat'i miit'in me sio aito luteuria ywania sio wẽtup ywania -Uwe uwe uimohey hat uimowepiit hat sese toine'en sio Iuteu ywania sio wẽtup ywania e. Ta'i Kereku ywania sio ga'apy piat ywania uimohey haria uikay kay Uha'yru set upi pote uimiehakyera'at nuaria tukupte'en e Tupana yne ywania pe. ¹³Aikotã miwan me Tupana to'e sa'awy'i hap ewy topyhu'at mesup. -Uwe uwe e uhepe -Tupana uhehakyera'at ro e mi'i e hat pe mio tã are'e -Mesup ta'yn woroehakyera'at en uhyt mana e. ¹⁴Ma'ato yt karãpe i yt imohey i te hat hẽtup Iesui kape hehakyera'at hamo. I'ewyte yt ikuap i te Iesui etiat yt uwe i henoi tope pote yt karãpe i hẽtup Tupana kape hehakyera'at hamo katupono yt toikuap i te pote. I'ewyte yt kat i Tupana ehay moherep hat itote pote yt ta'atuẽtup kuap i Tupana kape i'atuehakyera'at hamo yt kat i i'atuwo'omu'e haria i pote. ¹⁵I'ewyte yt watipo'oro i wẽtup ok i'atuepe Iesui ehay etiat i'atumu'e hamo pote yt karãpe i ta'atukuap katupono yt uwe i henoi i'atupy'asetpe i'atumu'e hamo Tupana etiat pote yt ta'atumohey kuap i. Mi'i pote ti -Waku kahato

uhehay wakuat moherep haria tukupte'en e Tupana. Ikahu kahato i'atupy ko'i uiwanetup hawe katupono uhehay ereto hamuat i'atupy ko'i e Tupana. Aikotã Tupana to'e hap ewy -Karãpe wêtup ok toto uhehay moherep hamo irania'in kape uiwanetup hawe mi'i miit wakuat kahato wo toine'en e. Ipy ko'i i'ewyte ikahuria ewy te'eropyhu'at uiwanetup hawe katupono i'atukohyewyry kahato uhehay moherep hamo pote e.

¹⁶ Sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia to'e tomiwan me -Tupana e ati'atumu'e kahato mesuwarotiarria ehay wo ma'ato yt ta'atumohey i te e. Ta'atukuap kahato aiwê pywiat pykai yt ta'atupywo i ahehay etiat e Isaia sa'awy'i. Mi'i e hap kaipyi watikuap ta'yn i'atu kahato Tupana ehay wakuat kuap haria mesuwarotiarria tukupte'en ma'ato yt ta'atumohey teran i haria hap watikuap. ¹⁷ I'ewyte Tupana Mipo'oro Ahehakyera'at hamuat moherep hap kaipyi yn ni miit'in te'eropyhu'at Iesui mohey haria wo. ¹⁸ Ui'ywania Iuteuria tikuap kahato mesuwat sehay wakuat aikotã morekuat Tawi to'e tuwepy hawe tomiwan me hap ewy -Ta'i ui'ywania ti Tupana ehay kuap kahato haria e. Aikope aikope ta'atuewyry mesuwat yi wato hap oktan note aru ta'atumoherep kahato Tupana ehay itotiarria pe e. Ui'ywania Iuteuria tukupte'en wuat'i etama pe Tupana ehay moherep hamo e tomiwan me. ¹⁹ Pyno uru'ywania Iuteuria tikuap ta'yn sa'awy'i te mesuwat sehay wakuat e. Mekewat urue'ase'i pot Isareu emiariru ko'i ikuap kahato aikotã Muisei to'e wuat'i e'lyian mete hap ta'atukuap. Mio tã to'e Tupana uruepe Isareu emiariru ko'i pe -Meiüran aru wêtup ywania tukupte'en uimohey haria wo e. Mekewat e'at pe mi'iria yt nakuaria i ywania eiwanetup hawiat tukupte'en pykai uheropat kahato haria e. Uimiehakyera'at ko'i wo tukupte'en kahato mi'iria e. Mi'iria ete aru eha'ywyi kahato e Tupana sa'awy'i uru'ywania pe irania'in ywania yt iwe'eg nakaria i ewy te Iro pote e. Ta'i mi'iria uimiehakyera'at ko'i tukupte'en irane ui'ywania sese ewywuaria e. Mi'i atunug hawyi eweipyhu'at ipy'ahak mi'i haria etiat rakaria wo uhehay i'atuehay wo pote e. ²⁰ Muisei iku'uro hawyi Tupana ehay moherep hat Isaia put'ok e mekewat Muisei ewy te ihay -Mio tã e Tupana uhepe e meiüran ti aru irania'in ywania yt uikat i haria uipuëti ra'yn aikope aikope tukupte'en yi wato hap oktan e Tupana uhepe e. I'ewyte -Aremoherep irania'in ywania pe -Yt karãpe i eremoherep uruepe e haria pe e Tupana Isaia miwan me. ²¹ Ma'ato ui'ywania Iuteuria kape mekewat Isareu emiariru ko'i pe mio tã e Tupana aat ka'ap -Eweilê o uhowowi woroho'o'okhytsat reran are aat ka'ap Aparãu emiariru emiariru ko'i pe ma'ato -Yt yt i'atu'e uhowowi e. Yt uruiky'esat i yt kat i emiky'esat urutunug neran ewei'e uhepe Isareu ywania e Tupana sa'awy'i Isaia miwan me. Ta'i aikay kay kahato tuwewawi Tupana yt nakuaria aito pykai.

Isareu Ywania Meiüran Hap Etiat

11 ¹ Mi'i pote apo are ehepe sio Tupana Iuteuria ky'e te sio yt sio toi'atupugha sio waure'e ra'yn Iuteuria ywania kai temiit'in

kai sio yt i te are'le. Yt rat paĩ toi'atuky'e kahato te mi'iria e. Uito ti mekewat Iuteuria ywania kaipywiat hat pote atikuap kahato uruky'e hap paĩ. Atikuap kahato Tupana yt uruwaure hin i te hap. Uha'ase'li pot ti mekewat Tupana mohey hat akag sese Aparãu are. Pywo ti rat uha'ase'li Pesami ti Aparãu emiariru toine'en sa'awy'i. ²Yt karãpe i aru Tupana ti'atoiat temiit'in sese Iuteuria ywania e. Katupono toi'airo mi'iria to'ywania wo wuat'li e'yian mete. Sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Eria to'e Tupana pe tomiwan me -Uru'ywania yt naku i kahato e. Ta'atunug sa'ag kahato yne emiky'esat ko'i ete e. ³Ta'atu'uka kahato emipo'oro ehay moherep hanuaria e. Yt naku i aikope aikope emiit'in tunug emotypot hamuat aikope aikope ta'atuwuk ta'atuhūria emotypot hamo mi'iria kape tō'ē kahato uru'ywania waĩ ta'atu'e hamo e. Ta'atupugha emotypot yat ko'i e. Ta'atu'aporok yne emotypot yat e. Ta'atumoma teran yne emiit emipo'oro ko'i e. Pywo ti rat Tupana mesup ta'yn uikat kahato ui'auka hamo e tomiwan me. Uito yn ni emiit sese mesuwarote areine'en Iuteuria py'asetpe pote e Eria sa'awy'i Tupana pe. ⁴Mi'i hawyi Tupana tiwesat -Eria e yt en yn i uimotypot hat itote katupono uhemiiit'in sese uhehay moherep haria tukupte'en ne 7 miu miit itote uimotypot haria sok yt karãpiat i tupanaria ne'i motypot haria mi'iria e. Yt ta'atumotypot hin i mekewat tupana iã'ākak Paau e hap het rakat. Yt en yn hin i uimotypot hat topyhu'at itote e Tupana Eria pe. ⁵Mi'i hap ewy Tupana to'e mesup Isareu ywania etiat uruepe yt i'atu i wen i'ewyite Iesui mohey haria ma'ato tukupte'en ne Iuteuria ywania uimi'airoria e Tupana uruepe katupono aho'o'ekyi ra'yn uhowowi mi'li ywania kaipyi ipat'ok hit ihaky'e'li uhepiat rakaria katupono paa are hawyi aho'o'ekyi heipyt uhowowi e Tupana. ⁶Aho'o'airo mi'iria uhepiat i'atuky'e hap ete katupono i'atuehaky'e'li uhepiat hap kaipyi atunug mi'iria uhemiiit'in no e. Yt i'atuminug wakuap upi hin i ati'atu'airo mi'iria e. Uiwepyi ati'atu'airo mi'iria uipy'a pyi e Tupana. Mi'i hap ewy koitywy Tupana ai'airo yt aiminug wakuap upi hin i ma'ato tuwepyi ai'airo haty wo aiky'e haype yt kat i watunug wakuap pykai ahehaky'e'li pote. Ma'ato wakuaria aito hawyi ahewaku hap upi aiky'e wato'e pote mi'li ti yt pywo pe i katupono watoine'en tewanikap mo turan hap e'at pe aiky'e. ⁷Pyno Aito Tupana mohey haria watopyhu'at aiky'e hap kaipyi hawyi Tupana mowakuaria watoine'en. Koitywy aimikuap muap Tupana kapiat Iuteuria ywania tikat kahato. Isareu ywania tiky'esat kahato Tupana piat -Waku eipe e hap ma'ato mi'iria yt ipuēti i katupono te'eruwepyi ta'atunug Tupana kapiat yt muap i. Mi'li pykai Tupana to'e kahato i'atuepe -Uha'yru mohey hap upi ro uipuēti e ma'ato yt i'atu'e Tupana ihay aat ka'ap pykai. Meiūran te'eruwewaurehik ta'yn ma'ato kurin kurin ipuēti ui'ywania Iuteuria kawiat. Ta'li imi'airoria yn ipuēti. ⁸Aikotã to'e miwan me hap ewy -Yt yt i'atu'e hawyi -Pyno waku eweikupte'en yt iwe'eg i rakaria

wo waku eweikupte'en ipy'a heg nakaria wo e. Pyno eweikupte'en yt ikuap kuap takaria wo i e Tupana Iuteuria pe. Mi'i pote mesup e'at pe e -Iuteuria yt ikuap kuap i pywuat sehay Iesui ehay moherep haria heno i'atuehamo pykai yt put'ok e i i'atupy'a pe. Tupana ehay miwan miat te'era'akasa hawyi teke i'atueha py pe ma'ato yt put'ok e i i'atupy'a pe. ⁹Yt ta'atumohey teran i rakaria Iuteuria aikotã miwan me morekuat Tawi to'e hap ewy -Tupana uru'ywania yt emohey teran i pote waku etunug iheg me i'atuenuk hap ewamiri kape hap ewy waku i'atuenuk hap topyhu'at i'atu'auka hap e. Waku i'atupu'ap tote ehewãhik yi ka'a i'atu'at hamo i'atuminug sa'ag upi i'atu'apiheg hamo e Tawi. ¹⁰Waku eti'atueha py sasep mi'iria yt emohey teran i haria pote e. Waku eti'atuewaure ka'a hik i'atuwo'okak'i hap pupi e. Waku myk puo yne mi'iria yt emohey teran hin i pote e morekuat Tawi Tupana pe tuwepy hawe.

Isareu Ywania Yt Ta'atuky'esat Tupana Mohey Hap Sese

¹¹Uru'ywania Iuteuria i'aparap kahato Tupana kapiat muap kuap hap ete aikotã miit ta'at yihot pe hap ewy yt ihapytig i pote e. Ma'ato mi'i pykai atu'aparap pykai Tupana yt ti'atuwaure hin i -Atomog aru mi'iria e. Yt karãpe i aru woroho'o'atoiat ui'atoiat eipe pykai e. Yt eweiky'esat i ehahakya'at uhepiat hap pote atum irania'in ywania yi totiaria pe. Mi'i atunug hawyi irania'in ywania etiat ihay'ywyi rakaria wo eweikupte'en katupono uimiehakya'at ko'i wo tukupte'en mi'iria uimepyt'in ko'i wo e Tupana Iuteuria pe. ¹²Uru'ywania Tupana piat ta'atupoityro hap pun haria ta'atu'aparap kahato Tupana imiium ta'atuehakyera'at hamuat ete. Yt ta'atuky'esat i hawyi ihaky'e'i rakaria ewy tukupte'en mesuwe. Katupono pya kahato Tupana kai tukupte'en. Uru'ywania mipun irania'in ywania ewy topyhu'at. Mi'i hawyi koitywy irania'in ywania Tupana mipoityro wo tukupte'en aikotã Tupana Pa'ãu kuap haria wo. Ta'atumohey Tupana hawyi Tupana mihu'i hu'i ko'i wo tukupte'en. Ma'ato meiüran aru Iuteuria ywania urutoria yne Iesui mohey haria wo urutukupte'en aru imi'airoria oktan aikotã irania'in ywania mesuwat yi tote wëtup sok yn watukupte'en hap ewy. Mi'i hap e'at pe Tupana mipoityro ko'i yne miit'in. Mi'i pote mesuwat yi yne Tupana mipoityro wo topyhu'at. Waku kahato mi'i hap e'at topyhu'at waku sakpo e.

¹³Pyno koitywy uhehay teran eiwywo irania'in ywania yt uru'ywania i yt Iuteuria i ko'i kape uhehay teran. Sa'awy'i Tupana uikay kay eimu'e hamo tehay moherep ehapiat hamo ui'airo Tupana. Yt Iuteuria i pe Tupana ehay moherep hat kahato uito ma'ato Tupana ehay moherep wëtup ywania piat hat uito. Yt aremoti hin i mesuwat motpap nug hamo. Waku kahato atipuëti ui'airo hap. ¹⁴Yt atiwaure i uru'ywania ma'ato ahã'ãg kahato i'atuehakyera'at hap nug hamo. Ui'ywania teha'at uiminug irania'in ywania mu'e hap kape hawyi atiky'esat i'atuesy'at rakaria ewy

te'eropyhu'at i'atupy'a piat Iesui mohey hap kyewi yt kat i Tupana poityro hap i'atukai pote. Ta'atukuap irania'in poityro hap hawyi atiky'esat ta'atukat kahato Iuteuria poityro hap i'atuehay'ywyi hap kaipyi. Mi'i hap atiky'esat kahato. ¹⁵Sa'awy'i -Yt uruiky'esat i En uruporekuat no i'atu'e Iesui pe. Mi'i pote Tupana tuwemorem i'atuewowi uru'ywania pyi hawyi. -Pyno yt ta'atuky'esat i En pote uruiky'esat En uruporekuat no i'atu'e irania'in ywania Iesui pe. Mi'i pote koitywy irania'in ywania tukupte'en Tupana wy'oktia wo kahato ma'ato meiu'ran aru uru'ywania te'eruwemorem i ra'yn -Uruiky'esat En uruporekuat no i'atu'e aru Iesui pe hawyi -Pyno uiwatnuaria eipe e Tupana aru i'atuepe uiwatnuaria i ra'yn eipe e. I'atupap i ra'yn Iesui upi uru'ywania. Mekewat e'at pe aru wakuap kahato topyhu'at mesuwarote aikotã gu'uro pyi worohenotem hap waku kahato hap ewy e.

¹⁶Pyno ahenoi teran iã'ãkap ewy uru'ywania ete. Woroho'oium aimikoi mani Tupana kape pote aimiium kaipyi topyhu'at Tupana watno u'i. Mi'i pote Aparãu topyhu'at aimiso'oium aimikoi aiko pywiat ewy. Mi'i hawyi Iuteuria topyhu'at u'i mani kaipywiat ewy. Pyno wëtup sehay iã'ãkap wuo ahenoi teran ehepe. Karãpe watikoi kat ypia i'yp watum Tupana kape pote mi'i hawyi haga ete topyhu'at Tupana wat yne. I'yp hapo topyhu'at Aparãu ewy miaria urue'yanmiaria uru'ywania Iuteuria tukupte'en haga ewy. ¹⁷Uruetama puo toine'en Uriweiria yp ko'i urumikoi wakuaria kahato i'ewyte toine'en Uriweiria yp ga'apy piat nop sese rakaria Uriweiria ran uruto'e. Mi'i yp ewywuat kahato eiperia Humanu ywania. Uruto Iuteuria mekewat Uriweiria yp sese ewywuaria. Ha'awytepyi uruikuap Tupana sese ma'ato eiperia Humanu ywania yne tupanaria mohey haria eipe. Sa'awy'i te wuat tupana iã'ãkap mohey haria mesuwat yi totiat yt Iuteuria i ko'i tukupte'en aikotã mekewat Uriweiria ran yp nop takat ewy ma'ato uruto Iuteuria yt iky'esat i Iesui uruporekuat no hawyi Uriweiria yp sese yp pik'e hap ewy yp tek hap ewy urutukupte'en. Mi'i hawyi Tupana tipag irania'in ywania itote haga howapy piat ewy. Mi'i hawyi sat'e koitywy haat kahato irania'in ywania kat pote i'ypy Iuteuria ywania kaipyi haga ewy irania'in ywania. ¹⁸Yt etimohit rei'o ehay wo Iuteuria ywania. Yt ereine'en nei'o haiwot i'atuetiat rikatno katupono hatek hap ewy Uriweiria yp tek hap ewy tukupte'en. Yt ere'e tei'o -Uruwehay pyi urutuwenug uruto po'og Iuteuria kai yt ewei'e tei'o. Mio tã ewei'e pote yt eiwe'eg hin i kat pote haga yt haat kuap i yt i'ypy'a ete i pote katupono yt tuwemosat kuap i yt i'ypy'a i pote. Yt naku i haga to'e i'ypy kape -Yt naku i en e mi'i hap ewy yt wato'e kuap i Iuteuria ywania pe -Yt kat hamo i eipe katupono mi'irria tukupte'en hapo sese ewywuat i'ypy ewy ma'ato irania'in ga'apy piat Uriweiria ypia nop takaria ewy. ¹⁹Ma'ato irania'in te'ero'e -Toitek haga sa'ag nakat mi'i hawyi watipehik po'og waku rikat haga totopag itote

i'atu'e sa'ag. Mi'i hap ewy urutukupte'en. Toihep Iuteuria haga pot'i ewy hawyi uruto urupehik itote waku po'og nakaria uruto pote i'atu'e sa'ag yt pywo pe hin i i'atu'e irania'in. ²⁰Pywo ti toihep Iuteuria aikotã haga watihep hap ewy ma'ato yt i'atuminug sa'ag myi i toihep ma'ato yt ta'atumohey i Tosa'yru pote. Mi'i hawyi totopag eipe aikotã haga watipehik hap ewy Ha'yru mohey haria eipe pote. Yt naku i eiwanetup hawe -Uruto po'og Iuteuria kai ewei'e eiwanetup hawe. Waku po'og paa ewei'e -Tupana kat pote uru'airo ewatnuat po'og waku wato'e. Ta'i Ha'yru mohey haria aito pote uru'airo waku wato'e yn kat pote yt ahewaku hap upi i ahehakyera'at. ²¹Ta'i yt tomohey po'og i hap upi toihep Iuteuria haga sese ikahu rakat pykai toihep aikotã Uriweiria yp haga sese rakat ewywuat. Pyno eipe Uriweiria yp aga ran kahato ewywuat eweikupte'en. Pyno Iuteuria ewy yt eweimohey po'og i pote eipe i'ewyte eihep. ²²Iwese kahato Tupana ma'ato towese pykai ai'apiheg kuap mekewat to'ywania sese Iuteuria yt tomohey po'og i ra'yn hawyi toi'atuhep toi'atu'apiheg na'yn. Mi'i tupono eipe yt to'ywania sese i Tosa'yru mohey haria pote topyhu'at iwese rakatno ehete ma'ato meiūran eweipun iwese hap pote yt eweimohey i aikotã tutunug to'ywania hap ewy aikotã haga watihep hap ewy te toihep eipe e. ²³Ma'ato meiūran aru to'ywania Iuteuria Ha'yru mohey haria tukupte'en mote mi'i hawyi tohytmoĩ i ra'yn mekewat aikotã tomihep hap tote te Iuteu ywania tomohey sese i ra'yn hawyi. Ta'i Tupana ti'atupehik kuap kahato Iuteu ywania i ra'yn to'yp etiat ne'i pote. Eipe yt Iuteuria hin i. ²⁴Eipe ti Humanu'in ko'i eipe wētup pusu kuap haria. Eipe eweikupte'en aikotã Uriweiria yp haiwot rakat ewywuat aikotã haga Uriweiria ran ewy. Aikotã imihep haga hawyi totopag wētup yp tote tomihep saipepiatno hap ewywuat. Toihep eipe haga ran hawyi toipehik Uriweiria yp sese wakuat ete ra'yn hap ewy mekewat Uriweiria he rakat hewo kahato aimi'u wuat rakat ewy Iuteuria tukupte'en. Niatpo kahato watopag wētup yp kaipyi haga hap wētup yp kape. Watunug kuap i ma'ato niatpo kahato. Yt niatpo hin i iwat haga te watopag hap tote wētup yp kaipywiat yn na'yn haga i'ewyte hapo pote yt niatpo i mi'i ewywuat eihep eipe hawyi totopag Iuteuria towat to'yp ete sese ra'yn hap ewy yt niatpo hin i totopag.

²⁵Koitywy ehepe irania'in ywania pe atimoherep teran Tupana ehay ehepe yt uwe mikuap i te hap. Mi'i eweikuap hawyi yt ewei'e kuap i -Uruto po'og we'eg haria ywania Iuteuria kawiat e hap. Koitywy Iuteuria yt timohey kahato i Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Iesui i'atupy'a heg kahato rakaria pote ma'ato meiūran aru paa i'atu'e hawyi ta'atuky'esat kahato imohey hap. Koitywy yt ta'atuky'esat i pote -Pyno ati'atuehakyera'at irania'in ywania ta'atumohey kahato Uimipo'oro Iesui I'atuporekuat nuat pote e Tupana. Meiūran aru yt uwe i eipe Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat mohey haria hawyi yt uwe i po'og iky'esat

hawyi mekewat e'at pe ti uimi'airoria Iuteuria i'atupap i ra'yn imohey hap ete mi'i hap e'at pe yt niatpo hin i tuwehyt'ok Uha'yru mohey hawe e. Katupono mi'iria tukupte'en Uriweiria yp haga sese ko'i ewy e Tupana ahepe. ²⁶ Ta'i Iuteu ywania aru topyhu'at Iesui mohey haria aikotã sa'awy'i Tupana ehay moherep haria te'ero'e ta'atumiwan me hap ewy topyhu'at aru. Mio tã e Tupana -Meiüran aru atipo'oro Iuteuria ehakyaera'at hat sese e. Tuwêtem aru tawa Ierusalêi yity'ok Siâu tote pyi. Tuwemoherep yity'ok Siâu tote hawyi toi'atuhep ta'yn yne i'atuminug sa'ag ko'i Iuteuria watnuat. Yne i'atuminug ko'i yt Tupana ewywuat ko'i i toimoweityk yne. Mekewat ase'i Iako emiariru emiariru ko'i iminug sa'ag ko'i toiporera'at yne i'atuehakyaera'at hamuat e Tupana. ²⁷ Atunug aru sehay i'atuwywo waku ui'e hap aikotã are'e atunug aru ui'e hap ewy. Mekewat e'at ati'atumoweityk yne i'atuminug uhetiati'atuminug sa'ag ko'i hap mekewat e'at pe e Tupana temiit Ieremia miwan me 31.31 pe. ²⁸ Koitywy Iuteuria tunug na'yn Tupana ta'atuewanikap wo katupono ta'atupun ne'en ne'i yne mekewat sehay wakuat Iesui etiat. Mi'i pote yt ati'atuehakyaera'at kuap i mi'iria e Tupana mesup i'atuepe. Ma'ato yt eweiwaure te'lo Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat mi'iria ewy. Koitywy tukupte'en ne Tupana e hap sa'awy'i wuat Aparâu Isaki Iako kapiat hap ewy. Mi'i pote to'ywania towyria'in ne mi'iria tukupte'en Tupana mi'airoria. Koitywy eweipyhu'at ra'yn Tupana wy ko'i aikotã Iako kape hap ewy. Ma'ato to'ywania iwyria'in ne mi'iria tukupte'en ne. ²⁹ Aikotã to'e sa'awy'i tomohey sa'awy'i haria pe. ³⁰ Pyno eipe wêtup ywania ko'i yt Iuteuria ywania i. Sa'awy'i yt kat i Tupana miky'esat nug haria eipe ma'ato mesup Tupana mi'atuky'e kahato wo eweikupte'en. Pyno yt woroho'o'apiheg hin i e ehepe katupono uimohey haria mesup. Atum ne'en ne'i ehepe Iuteuria poityro hap ko'i katupono Iuteuria yt i'atupap i uimiky'esat nug hap ete e Tupana mesup ehepe yt Iuteuria i pe. ³¹ Pyno koitywy Iuteuria yt te'eropyhu'at i Tupana kai ma'ato tuut aru wêtup e'at hawyi paa i'atu'e. Mi'i hap e'at pe tukupte'en haky'e'i ko'i ei'ewy tukupte'en aru Iuteuria. Meiüran -Uruehakyaera'at Tupana i'atu'e haria ei'ewy te'eropyhu'at. ³² Pyno Tupana to'e wuat'i ywania pe -Eipe torannia yt uimiky'esat ko'i nug haria i e mi'i pote ho'owasat rakaria sese wo eweikupte'en eiminug sa'ag py'asetpe eweikupte'en. Eheko sa'ag po pe eweikupte'en iheg me hap ewy. Mi'i tã e Tupana pykai -Meiüran wuare wo areine'en eiminug sa'ag ko'i kai e. Woroho'oky'e haype Uha'yru mohey haria e wuat'i ywania pe.

³³ Mi'i hawyi mio tã to'e sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia -Wakuat kahato tig Tupana. Wakuat sese kahato En. Urutuwanetup kahato hawyi yt uruikuap hin i ekuap hap ko'i ewe'eg hap ko'i e. Kurin kurin uruikuap ewakuap sese hap kaipyi ewato hap sese hap ete e. Ewe'eg hap iwato kahato. Ekuap hap po'og wuat'i kai e. Yt uwe i uruto

aikotã etunug hap ikuap kat pote etunug aikope aikope ewyry hap upi e. Kat som etunug yt uwe i uruto uruikuap yt uruikuap kuap i kahato e. ³⁴Aikotã to'e miwan me -Uwe uwe mesuwat yi tote Tupana kuap hat topyhu'at e. Yt uwe i mesuwat yi tote Tupana napin kuap hat yt uwe i paĩ e Isaia miwan me 40.13 pe. ³⁵Ta'i Tupana yt ahepiat weteweru hat i. Yt watunug kuap i Tupana aimium kaipywiat weteweru hatno. ³⁶Katupono aikope aikope toine'en kat ko'i kat ko'i sio heremo sio yt Tupana tunug yne mi'i yt kat kawiat i tutunug. Tuwekaipyi tutunug yne yne. I'ewyte yne mesuwat yi tote toine'en katupono Tupana imoieine'en pote. Tesaika hap kaipyi tutunug yne tomotypot hamuat yne yne iminug ko'i. Mi'i pote -Urutuwehum kahato ewowi Tupana uruto'e. Waku kahato En waku kahato En uruto'e epe Tupana.

Heine'en Pakup I Hap Etiat

12 ¹Uhe'ywyt'in uhe'yke'et'in uheinyt'in yt ahewaku hin pykai i Tupana aiky'e -Yt ati'atu'apiheg teran i mi'iria e tuwepe ahetiati pe. Tupana mi'atuky'e eipe pote ahētup ehepe uhe'yke'et'in uheinyt'in Iesui mohey haria Tupana eiky'e pote ewetum no eipiit tope eweikupte'en kahato imotypot haria wo. Aikotã sa'awy'i wuaria ti'auka ta'atuhūria Tupana motypot hamo hap ewy waku ewetum eipiit Tupana kape Tupana potpap nug hamo. Waku eheine'en hap imiky'esat ewy imotypot hap yn topyhu'at. Waku eipiit pyi tuwētem sehay Tupana motypot hap yn Tupana ewaku hap oktan aikotã waku watunug hap ewy. Aika'iwat wakuat kahato pote waku watopyhu'at heropat sese haria wo. ²Waku watum aipiit Tupana kape. Yt naku i watunug ne aikotã mesuwarotiat Tupana yt kuap i haria wanetup sa'ag hap ewy ainapin sa'ag ewywuat. Yt naku i watuwat i'atuehay upi kat ko'i kat ko'i sa'ag nug hamo. Waku po'og wato'e Tupana kape -Etihep uiwanetup hap wyi mesuwarotiat sa'ag wanetup hap hawyi uiwanetup hap etimopakup i ewat ewywuat. Uipy'a pe ui'akag me uipiit pe uiwanetup hawe ereine'en Tupana uipyt'at nug hatno. Mi'i hawyi ewanetup hap eiam mo areine'en neran. Mio tã ewei'e Tupana pe pote eweikuap kuap Tupana miky'esat ko'i kat som tutunug neran hap nug hamo. Kat som imowepiit hap kat som hāpyk sese imiky'esat ewywuat hap mio tã ewei'e Tupana pe pote.

³Pyno uito Pauru Tupana uipo'oro einapin hamo. Tupana hegyi'at kahato hawyi uinug eimu'e hatno mi'i pote woroho'onapin eipe. Yt naku i aiwanetup hawe -Uito po'og torannia kai ai'e hap kape. Waku -Uito en wato'o'ewy kahato wato'e. Katupono aito wētup ok po'og imohey wētup ok yt ma'ato wētup sok yn aito pykai. Mi'i pote yt ere'e kuap i -Uito po'og eikai hap ete. ⁴Aipiit ete i'atu kahato ahaga ma'ato aipiit wētup yn toine'en. Mi'i hawyi ahaga ko'i yt to'o'ewy hin i aipiit miky'esat motpap nug hap ete. ⁵Mi'i hap ewy kahato Iesui mohey haria

ko'i. I'atu kahato aitoria yt aiwo'o'ewy i ma'ato wētup piit ewywuat yn watopyhu'at. Iesui Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat piit ewywuat watopyhu'at mesuwe aikotā aipiit ahaga wywo to'osat to'osat hap yt to'o'ewy hin i pykai. Mi'i hap ewy wato'osat kahato Iesui mohey haria ko'i Iesui piit ewy wētup piit ewy watoine'en. ⁶Pyno wētup ok imohey hat pe Tupana tum tesaika hap topotpap nug hamuat ma'ato wētup ok pe wētup sepap hap tutum. Yt to'o'ewy hin i tutum ahepe aimikuap ko'i aimisepap nug hap ko'i. Ma'ato Tupana tum yne mi'i ko'i ahepe tegyi'at pote haype. Tutum ne'en ne'i yt kat sa'up i. Wētup ok pe tutum tesaika hap tehay moherep hamuat. Tutum ahepe pote pyno waku watimoherep ihay imohey hap mywo imohey hap oktan. ⁷Ma'ato tutum ahepe tesaika hap teropat hap miit'in powyro hamo pote waku watuwepotpap kahato heropat nug hap ete. Ma'ato tutum ahepe miit'in mu'e kuap hap mi'i pote waku wati'atumu'e miit'in hesaika hap wywo. ⁸Ma'ato tutum ahepe tesaika hap miit'in mowepiit hamuat miit'in arot'i potiat i'atuhap hamuat mi'i pote eti'atumowepiit ro hatek takaria ho'opot haria. Ma'ato tutum ahepe tegyi'at hap miit'in powyro hamuat aimiium kaipyi pote waku watopyhu'at hegyi'at kahato mi'i hap wywo. Tupana ainug miit'in akag wo pote waku ahemiit'in kye hap wywo watipowyro hāpyk takat ewy. Tupana ainug miit'in powyro hatno pote waku watum kat ko'i kat ko'i satek takaria pe i'atuky'e hap wywo.

Waku Haiwot Rakaria Watopyhu'at Aiminug Sa'ag Ete

⁹Karāpe wati'atuky'e miit'in pote waku wati'atuky'e kahato aipy'a pyi yt kat aheso hap wywo i. Waku watopyhu'at haiwot rakat ewy ma'ato yt miit'in ete i. Waku ahaiwot rakaria ewy watopyhu'at aiminug sa'ag hap ko'i ete. Ma'ato waku watiky'esat kahato waku nug hap ko'i. Yne wakuat waku watat ma'ato yt naku i hap waku watipun. ¹⁰Waku wo'oky'e haria wo watoine'en aikotā wētup ywania to'oky'e kahato hap ewy. Aikotā aheinyt'in aheywyt'in aheyke'et'in ailywot'in aity'in to'oky'e kahato hap ewy aiwese hap wywo. Waku wato'oky'e katupono Tupana Mipo'oro mohey haria aito. Iesui eropat haria aito mi'i pote waku watikat kahato aikotā waku wato'omotypot hamuat. Waku wato'e aiwanetup hawe -En ni waku. Mi'i ti waku wato'e. ¹¹Yt iperup takaria ewy i waku watopyhu'at. Waku watuwepotpap aat hakup wywo. Yt ereine'en nei'o sētup e hatno. Aika'iwat eropat hat sese wo waku watoine'en. Waku aipy'a pyi Aika'iwat mowepiit hap yn aiwanetup hawe ipotpap nug hap ete. ¹²Tupana tunug aru to'e hap ewy pañ an wato'e. Mio tā wato'e pote aimowepiit hap topyhu'at aikotā Tupana wepiit hap ewy. Watimohey pote put'ok e ahete ho'opot hap niatpo kahato hap. Mi'i hawyi waku watoine'en mot'i aiperup i hap wywo. Waku wahekatup tokosap aru hap -Yt watoiat hin i imohey hap ai'e hap wywo. Mi'i pykai waku ahehay

Tupana wywo aat ka'ap aikope aikope ahewyry hap upi. ¹³Waku hegyi'at rakaria wo watoine'en ahekat wywo. Waku watimo'ẽ ahekat irania'in me hatek takaria pe -Iesui mohey haria eweikupte'en uruwywo ewei'e irania'in yt aimikuap i ko'i pe pykai. Iesui mohey haria mi'iria pote waku mio tã wato'e ð'ẽ haria yt uwe mikuap i ko'i pe. ¹⁴Karãpe wětup ok ihay sa'ag ahete pote waku wahětup Tupana ewowi -Tupana etipoityro ro mesuwat uhewanikap uinug neran ne tewanikap wuat hat wato'e. Ta'i yt atiky'esat i i'apiheg hap wato'e Tupana pe. Ma'ato yt naku i haiwot rakaria wo watopyhu'at ahaty'i haty'i haria ete. Yt naku i wateromopusu mi'iria yt naku i iminug upi. Yt naku i watuwepoepyk aimosaty'i saty'i haria. ¹⁵Karãpe wětup ok put'ok e ahete iwepiit kahato pote waku watuwemowepiit iwywo. Ma'ato karãpe wětup ok put'ok e ahete tuwak ta'arot'i hap wywo mi'i pote waku watuwemowak iwywo. ¹⁶Yt naku i ipat'ok ete aiwese ipat'ok ete yt. Karãpe put'ok e ahete motpap hap yt aimiky'esat ewy i miit'in emiit minug hap ewy pote waku watunug aimisakup hap wywo i'atu'akag wo watopyhu'at pykai. -Uito po'og mote yt naku i uipotpap aikotã miit emiit ewy yt naku i wato'e. ¹⁷Karãpe wětup ok tunug sa'ag kahato ehete yt eweipoepyk tel'o. Yt etunug nei'o mi'i hat ete aikotã tutunug sa'ag hap ewy te ma'ato etipoepyk waku puo wakuap mo. Waku watunug yne yne yt kat i miit'in ma'at hap aikai yt kat i aheso hap wywo. Mi'i hawyi miit'in tikuap ta'yn yt kat i ta'atuma'at hap aikai. ¹⁸Waku wahã'äg yne ahesaika hap ko'i wo miit'in iperup i kahato iwese kahato rakatno irania'in yt i'atuwese i rakaria wo tukupte'en pykai. Waku aito iwese rakatno. Yt naku i watu'uka irania'in wywo sehay wo ma'ato wo'oky'e hap yn waku watikat. ¹⁹Yt naku i watipoepyk uheti'at yt naku i nug haria. Uiwyrria'in wětup ok aima'at pote yt naku i watopyhu'at aipy'ahak. Po'og waku wahenoi Tupana kape mi'i pote Tupana ipy'ahak aikawiatno hamo katupono mio tã e Tupana miwan me -Ati'atukawiatno yne eipe. Eipoepyk hat uito e Tupana miwan me. ²⁰Yt naku i watuwepoepyk uiwyrria'in. Tupana yt tiky'esat i kat pote to'e miwan me -Ewanikap hesy'at pote ewei'atupoi o mi'iria e. I'atuwesapo'utui pote etum o sapo hy i'atuepe. Mi'i etunug pote tuwemoti topy'ahak hap ete kat pote ewaku hap etunug pote aikotã na'ak hawywi'at ahe'yni ywy't'okpype aria sapuẽ hap ewy. Mi'i hawyi imowepiit hap topyhu'at i'ewy'te tuwemoti tominug sa'ag eheti'at hap pupi. ²¹Karãpe yt naku i hap ahã'äg kahato karãpe ahatek hap ai'akit teran pote yt naku i watoiat imohey hap. Waku watu'uka kahato ai'akit hap akit hamo. Waku wati'akit sa'ag wakuap nug hamo kat pote wakuap nug hap po'og hesaika sa'ag ko'i kai are.

Waku Morekuaria Motypot Haria Wo Wy Watukupte'en

13 ¹Karãpe morekuaria to'e ahepe -Etunug no wakuap e pote waku watunug i'e hap ewy Iesui mohey haria aito pote. Waku watuwat

i'atuehay wakuap upi are katupono yne aika'iwaria Tupana mipag ko'i. Yne tu'isaria i'ewyte Tupana mi'airo ko'i tukupte'en. Ta'i ahekapitãu ko'i yne ai'akag ko'i morekuaria ko'i ahetu'isaria aika'iwaria Tupana mi'airo ko'i tukupte'en ai'atu'apykok hamo. -Ta'i uhehay kaipyi ti yne morekuaria tukupte'en atipy pe i'ewyte yi tote e Tupana ahepe. ²Yt naku i watu'uka morekuaria ainapin waku nug hap ete. Waku aiwe'eg wo o katupono yt naku i watu'uka morekuaria airo hat Tupana ete are. Watu'uka mi'iria ainapin waku hap ete pote Tupana mi'apiheg wuatnuaria wo watopyhu'at. ³Ma'ato wakuap watunug ai'akag ko'i aipo'oro hap ewy pote yt watoken'ê hin i morekuaria surara'in mupi are katupono waku pe watoine'en kahato morekuaria wanetup hawe. Mi'i hawyi karãpe put'ok e surara ahowawi hawyi yt watoken'ê hin i ipupi ma'ato aiwy ok wo toine'en are. Ma'ato karãpe watunug sa'ag mi'i hawyi yt naku i nug haria wo watoine'en morekuaria wanetup hawe. Mi'i pote watoken'ê kahato morekuaria pupi i'ewyte i'atuesurara'in miat ai'apiheg hap pupi watoken'ê. Pyno aito Iesui mohey haria pote yt karãpe i watoken'ê morekuaria pupi. ⁴Tupana mi'airoria ko'i ti aiporekuat tu'isaria ai'akag ko'i pywo ti rat Tupana ti'atu'airo yne mi'iria aipowyro hamuat yt naku i nug hap pupiat ai'apykok hanuaria toi'atu'airo aika'iwaria ma'ato watunug yt naku i hap ko'i pote waku watoken'ê kahato i'atupupi katupono ai'apiheg kuap ta'atuesurara'in po wo are. Pyno tu'isaria morekuaria Tupana eropat haria ewywuaria tukupte'en kahato aipy'asetpe are. Mi'iria ti toi'atupag ai'apiheg hamuat aiminug sa'ag etiat hamo. ⁵Pyno yt nakuap i ahete yt watunug i morekuaria tu'isaria ehay pote. Watunug waku pote waku pe watoine'en surara'in nywo. Mi'i pote po'og waku i'atuwese kahato hap toine'en are katupono waku watunug hawyi yt kat i aiwemoti hap topyhu'at aipy'a pe aiwanetup hawe. ⁶I'ewyte karãpe morekuaria ti'atuky'esat sa'up ta'atupotpap hap upi mi'i pote waku watum i'atuepe i'atumiêtup katupono i'atupotpap kahato ai'apykok hawe. Mi'iria i'atupotpap kahato Tupana miky'esat nug hamuat ahetama ahe'yi wanikaptia pyhyp hamo. Mi'iria tiky'esat kahato aheine'en hap ikahu kahato hap. Yne minug hap ete aipowyro kahato ai'akag ko'i mesuwarotiararia. ⁷Ewei'atumotypot ro pyno mi'iria tu'isaria e Tupana ahepe. Morekuaria torannia pe ehegyi'at ro ehekat wo e mesup ahepe Tupana. Eweha'upnug o eiweteweru hap i'atuepiat e. Ta'atuky'esat ta'atupowyro hap ta'atukonug hamuat ete pote waku watuwepotpap i'atuko nug hamuat e Tupana ahepe. Waku mi'i tã watunug mi'iria motypot hamo are. Waku morekuaria pe tu'isaria pe watum sa'up katupono mi'iria i'atupotpap kahato Tupana miky'esat ewy nug hamuat aipowyro hap ete. Waku ipotpap takaria wo watukupte'en yne aito Iesui mohey haria aito pote.

⁸Eiweteweru hap meremo eweha'upnug e. Yt naku i ti rat aito Iesui mohey haria watuweteweru ne'i. Waku wêtup yn aiweteweru hap

mesuwarote are mi'i ti miit'in ky'e hap kawiat. Waku wahã'äg kahato mi'i nug hamo yne miit'in ete. Mi'i hawyi waku yt kat i aiweteweru hap. Waku wuat'i miit'in ky'e haria watopyhu'at. Mi'i yn waku aiweteweru hap sese. Miit'in ky'e kahato haria wo watoine'en pote wakuap yn na'yn watunug i'atuepe. Mi'i hawyi Tupana miky'esat nug haria wo watopyhu'at miit'in ky'e haria aito pote. Yt karãpe i wati'aparap miwan miat wai'e hap ko'i ete Muisei mienoi ko'i ete kat pote wati'atuky'e kahato irania'in miit'in mote yt karãpe i watima'at mi'iria. ⁹Kat pote sa'awy'i yity'ok tote Tupana tiwan nu tote puretig. Mi'i hawyi tutum aha'ase'i Muisei pe -Yt ereket rei'o wêtup ok e'aito wywo wêtup ok ehary'i wywo e. Yt eti'auka tei'o miit e. Yt etero'ok tei'o irania'in ekat e. Yt eheso tei'o irania'in minug hap ete i'tuma'at hamuat. Yt eti'atuky'esat rei'o eha wo irania'in ekat irania'in emiit e. Yt ereine'en nei'o eha'ywyi irania'in ekat ete e Tupana ainapin tomiwan me nu tote. Mi'i e hap ko'i waku watunug yne yne are. I'ewyte wêtup ainapin hap po'og mi'iria kai toine'en are. -Ewei'atuky'e ro irania'in eiweky'e hap oktan e Tupana. Mi'i e hap watunug mote yne Tupana kaipywiat ainapin hap tomiwan miat watunug na'yn. ¹⁰Kat pote wati'atuky'e irania'in aiweky'e hap oktan mote yt karãpe i wati'atuma'at reran aimiky'e kahato haria. Yt karãpe i wo'oma'at haria wo watopyhu'at Tupana piat ainapin hap koro -Ewei'atuky'e irania'in eiweky'e hap oktan e hap nug hawyi. Wo'opotky'e hat wo watoine'en hawyi yne ainapin hap Tupana miky'esat ko'i nug haria wo watukupte'en.

¹¹Uimimu'eria tawa wato Huma piaria to'iro wati'atuky'e miit'in. Yt naku i wo'oma'at haria wo watopyhu'at. Ahehakyera'at hat Iesui tuut hamuat. Yt watikuap i kat e'at put'ok e ma'ato mi'i hap watikuap po'og yt pya i ga'atpo hap kai. Po'og po'og yt pya i Aika'iwat uut hap sa'awy'i wuat ahepiat yt imohey i te hap kai. Yt naku i get haria ewywuaria wo watukupte'en huut turan. Pyno koran waku wahekatup kahato huut hap. ¹²Yt naku i nug haria tiky'esat kahato wätym muo yt naku i nug hamuat hap. Ta'atuky'esat kahato ti i'ypyryp wiat sa'ag nug hap ma'ato aito yt mi'iria ewywuat i aito katupono aitoria watopyhu'at ihat'ok puo ieine'en haria ewy are. Waku nug haria tiky'esat kahato waku nug hap yne ehamo hamuat Tupana motypot hamuat. Waku nug haria tiky'esat kahato ihat'ok wuo wuat'i ehamo waku nug hamuat. Mesup ta'yn wätym porap tokosap ta'yn uiwyrria'in are. Mesup ta'yn ihat'ok porap put'ok e. Uimimu'eria Aika'iwat uut hap yt pya i aat wêtem hap ewy ihat'ok hap. ¹³Wuat'i ehamo e'at pe turan yt uwe i inug sa'ag. Aiminug wakuap wen yne heremo. Waku yt watuwemoti hin i aiminug waku hap upi. Waku wati'atoiat yne yt naku i nug hap kat ko'i mekewat wätym muat hairu sa'ag nug haria wo'opytyk pytyk hap ewywuat. Waku wati'atu'atoiat yne kat som mekewat mahy wemopẽ'ã hap aikotã wätym muaria tunug hap

ewywuat. Waku wati'atoiat yne kat som mekewat aiwary wary ahe'aito he'aito hap. Waku miit'in hāpyk takaria ewywuaria watopyhu'at mesuwat yi tote are aikotā wakuap nug haria ewy. Waku wati'atoiat yne kat som aiwu'uka hap wo'o'ahyk hap ko'i. Waku wati'atoiat yne kat som mekewat wo'o'ehay'ywyi hap. ¹⁴Mi'i pote waku wati'auka aipiit miky'esat sa'ag nug hap ko'i. Waku wētup ehay kape watum aiwanetup hap mekewat Aika'iwat Iesui wanetup hap ewywuat. Yt naku i watipowyro aipiit imiky'esat sa'ag nug hamuat ete. Karāpe put'ok e ahete aimiky'esat sa'ag yt naku i nug neran hap hawyi waku meremo yt ahewaure i howawi. Aikotā watopag ahesokpe pakup aipiit pe aipainug hamuat hap ewywuat waku watopag Aipotypot Aika'iwat Iesui aipy'a pe aiwanetup hawe aipiit puo aimokahu sese hap aipainug sese hap are.

Waku Watoine'en Yt Hesaika I Rakaria Moesaika Haria Wo

14 ¹Karāpe put'ok e wētup ok Iesui mohey pakup te hat yt itag i te Iesui mohey hap ete hawyi waku -Ereke ro mehin mana wato'e tope. Iesui mohey hat en mote waku ereine'en uruwywo Tupana motypot hamuat wuat'i e'at pe wato'e imohey pakup i hat pe are. Waku -Ereke ro wato'e imohey pakup i hat pe yt ihāite i imohey hap ete pykai. ²Yt naku i watimohit ne'i mi'i wētup ok miit yt ikuap kahato i te aimikuap Iesui etiat pykai. Yt naku i watu'uka sehay wo mi'u ete kat som waku watu'u kat som yt e hap ete katupono imohey pakup takaria tu'uka teran mi'u eko ete. Yt naku i watu'uka imohey hap yt aiwo'oeko ewy hap ete mekewat kat e'at waku watimotypot Tupana e hap ete. Mi'i pote yt naku i watimohit Iesui mohey pakup i hat. Po'og waku watiky'e kahato mi'iria. ³Yt aiwo'o'ewy hin i mi'u eko ete katupono wētup ok Iesui mohey hat i'u yne mi'u ko'i hat ma'ato wētup ok yt ihāite i te Iesui mohey hap ete rakat -Waī waī'e ne'i mi'u ko'i ete. Mi'i hawyi mi'u u yne hat yt naku i to'e yt i'u yne i hat pe -Yt naku i kahato en mehin mana e yt etu'u yne i mi'u uru'ewy yt naku i mio tā wato'e imohey pakup hat pe. Katupono -Uha'yru mohey hat en mote waku ereine'en uipy'a pe e Tupana ahepe. ⁴Yt naku i watimohit irania'in Iesui eropat haria i'atueko ete kat pote I'atuka'iwat koro Iesui yn ikuap waku teropat hap sio yt hap katupono Ta'atuka'iwat kaipyi yn ta'atuky'esat -En ni waku rakat e hap. Uuiwyria'in Aika'iwat tikuap kahato aimoesaika topotpap nug hamuat hap. Aipoityro kuap kahato Aipotypot koro topotpap nug hamo. Yne tomohey pakup i haria poityro kuap hat Iesui toine'en. I'ewyte yt naku i wato'e i'u yne hat pe -Yt naku i en katupono etu'u yne yt urueko ewy i wato'e. Yt naku i mio tā wato'e katupono Tupana to'e Tosa'yru mohey haria pe -En ni waku kahato uiwanetup hawe e yne miit'in me sio mi'u tutu'u yne sio yt pykai i.

⁵Pyno irania'in Iesui mohey haria -Waku ti watimotypot Tupana yne e'at pe i'atu'e ma'ato irania'in Iesui mohey haria -Wētup e'at yn nat

po'og waku watimotypot Tupana i'atu'e. Ta'i yt aiwo'o'ewy hin i kat e'at po'og waku hap ete. Pyno waku watomohey aipy'a pe yt heremo i kat som watomohey mi'i hap ete are. Waku watikuap aiwewi kat e'at waku kat e'at yt hap Tupana motypot hamuat are. Mi'i hawyi yt naku i watimohit irania'in mimohey. ⁶Waku kahato watimotypot Tupana. Mi'i pote waku wato'e -Mesuwat e'at pe atimotypot teran Tupana wato'e. Yt aiwo'o'ewy hin i aimi'u eko ko'i wo Iesui mohey haria aito pykai. Wētup ok to'e -Mesup atu'u mi'u Tupana motypot hamo e. Pyno waku mi'i ewy ewetu'u katupono eiwehum kahato mekewat mi'u ete Tupana kape pote waku ewetu'u. Ewetu'u hawyi -Waku kahato En Tupana katupono uipoi kahato hat en ewei'e. Ma'ato irania'in Iesui mohey haria -Yt urutu'u kuap i mekewat mi'u mana mehin i'atu'e katupono uruwanetup hawe Tupana yt tiky'esat i urutu'u mekewat mi'u hap i'atu'e. Mi'i haria pe waku wato'e -Pyno waku yt ewetu'u i mekewat mi'u mana mehin katupono yt eiwehum kuap i mekewat mi'u ete Tupana kape wato'e. Mi'i pote yt naku i ewetu'u katupono waku watimotypot Tupana ahenuk turan. I'ewyte waku watuwemosy'at tuereto Tupana motypot hamo wato'e aiwo'o'ope aheko mi'u u hap ko'i ete. ⁷Yt naku i watoine'en mesuwat yi tote aiwehay upi aimowepiit hap yn nug hamo kat pote Aika'iwat mowepiit hap kape aiwyria'in mowepiit kape yn waku watuwepotpap are. Yt wato'opowyro i pote yt naku hin i watoine'en mesuwat yi tote. ⁸Uiwyria'in waku wato'e -Yt uiwepyi i uiwemowepiit hamo areine'en neran mesuwat yi tote ma'ato Tupana mowepiit hamuat i'ewyte miit'in mowepiit hamuat areine'en neran mesuwe wato'e. I'ewyte uiku'uro hap e'at pe atimotypot teran Tupana uiku'uro hamo waku wato'e aiwo'o'ope uimimu'eria are. Mio tā wato'e pywo pe pote Tupana watnuaria sese watoine'en. ⁹Tupana tipo'oro Tosa'yru Aiporekuat nuat. Mi'i hawyi iku'uro hawyi tuwētem i gu'uro pyi. Aika'iwat toku'uro rē toikuap aiku'uro hap mi'i pote irania'in Iesui mohey haria iku'uro rakaria Ka'iwat no topyhu'at. I'ewyte Aika'iwat no toine'en i toku'uro hawyi mi'i pote watoine'en iwywo katupono toine'en i pote tuwētem gu'uro pyi. Mesup Iesui toine'en wuat'i ieine'en haria Ka'iwat no. I'ewyte toine'en mesup wuat'i iku'uro rakaria Ka'iwat nuat. Mi'i pote aiku'uro hap toikuap kahato mesup. ¹⁰Mi'i pote yt naku i wato'e aiwo'o'ope -Uiwetanup hawe mekewat miit yt kat hamuat i yt naku i wato'e mesuwe kat pote Tupana yn waku aipat'ok uwe waku uwe yt hap e hamuat are. Mekewat e'at pe wyti aru toiho'omoherep uwe tomohey sese haria. Yt naku i wato'e wētup ok Iesui mohey hat pe -Yt woroky'esat i kahato en mana mehin wato'e. Yt naku i watimohit aiwanetup hawe irania'in Iesui mohey haria katupono Tupana yn aikuap sio waku sio yt hap. Mi'i yn to'e kuap. Meiūran wyti aru yne aito watoine'en i'am me Tupana ehay ahapiat kuap hamuat sio waku rakat no watoine'en aipy'a pe aiwanetup hawe sio yt naku i hap kuap hamo. ¹¹Ta'i mi'i tā to'e

Tupana miwan me -Meiüran aru yne tuwepỹ'ätutuk uhowowi e. Mekewat e'at pe yne te'ero'e aru -En yn ni Tupana i'atu'e te'eruwepỹ'ätutuk popuo e. Yt uheso hin i e. Pywo ti rat ui'e hap ewy aru topyhu'at e. Torannia te'eruwepỹ'ätutuk uhowowi ui'e hap ewy e. Yne yne miit'in aru mekewat e'at pe -En ni En yn ni Tupana i'atu'e aru uhepe e Tupana miwan me Isaia 45.23 pe. ¹²Mi'i pote torannia aito aru wahenoi Tupana pe yne yne ahetiat kat som watunug mesuwarotiat aikotã watoine'en mesuwarote wato'e aru Tupana pe.

Yt Naku I Wati'aparap Aiwyrria'in Kape

¹³Mi'i pote waku watoiat mekewat aiwanetup hawiat -Mekewat miit yt naku i ai'e hap. Mi'i hawyi waku wētup sehay wato'e aiwanetup hawe -Yt aho'o'aparap teran i irania'in Iesui mohey haria ete e hap waku wato'e aipy'a pe. Waku wato'e aipy'a pe -Yt ati'aparap teran i wētup ok Iesui mohey hap pun hamuat waku wato'e aat ka'ap aipy'a pe uhekatuwyrria.

¹⁴Uito ti eiwy Pauru are. Uito eiperia wywo wētup piit ewy yn Iesui piit wo watoine'en mesuwat yi tote. Uiwyrria'in pywo pe ti uiwanetup hawe mi'u mesuwarote Tupana minug wakuat yne toine'en mi'u wo are uipy'a pe uiwepe. Sa'awy'i yt atimohey i ma'ato koitywy atimohey kahato. Iesui e hap kaipyi atikuap hawyi. Ma'ato uiwyrria'in -Yt naku i mekewat mi'u watu'u ewei'e eipy'a pe pote yt ewetu'u tei'o are kat pote ewetu'u hawyi eiwemoti hap topyhu'at. Katupono -Atunug yt naku i mi'u atu'u pote ewei'e aru eipy'a pe. Mi'i pote yt ewetu'u tei'o eiwemoti popuo. ¹⁵-Pyno waku watu'u yne wato'e pote waku aiwe'eg wo uwe pe mio tã wato'e katupono tukupte'en irania'in Iesui mohey haria yt aiwanetup hap ewywuaria i kahato i'atueko mi'u etiat mi'i pote -Paĩ an waku watu'u yne wato'e i'atuehamo hawyi i'atumohey hap mohit haria watopyhu'at i'atuwanetup hawe. Po'og waku wato'e -Mehin mana yt naku i watu'uka aheko mi'u ete mi'i pote atu'u teran eimiky'esat ewy mesuwe areine'en eiwywo turan waku wato'e. Mi'i hawyi waku watuwemoesy'at i'atueko ewy itote. Tukupte'en wy yt imohey i te haria. Mi'iria py'asetpe watoine'en turan waku wati'atuky'e mi'iria i'atueko mi'u etiat ewywuat nug hap ete watoine'en i'atuwywo turan are. Yt naku i waho'omopy'ahak aimi'u u hap wywo irania'in are. Yt naku i aimi'u wo watimopy'ahak irania'in seko wai'e hap ete katupono mi'iria ehakyerat hamo Iesui iku'uro wy. Ma'ato watenuk kahato i'atuehamo -Yt ewetu'u tei'o mi'i mi'u i'atu'e hap ete pote yt karãpe i ta'atumohey Iesui hawyi mi'iria ma'at haria watopyhu'at katupono aimi'u wo wati'atumopy'ahak ne'i pote yt waho'oekyi kuap i mi'iria Iesui kape. ¹⁶Ma'ato irania'in waku watu'u yne i'atu'e. Waku watimotypot kahato Tupana aimi'u wywo i'atu'e. Waku watuwehum kahato Tupana kape ahenuk turan i'atu'e. Mi'i hap waku wen ma'ato eiwe'eg wo o uwe pe mio tã ewei'e. Katupono kat som waku

pe toine'en aiwanetup hawe irania'in me yt naku i topyhu'at tuereto. Mi'i hawyi aiminug wakuap topyhu'at yt nakuat i i'atuepe. Mi'i hawyi i'atuwanetup hawe yt naku i nug haria watopyhu'at yt kat i watunug yt naku i aiwanetup hawe pykai. Mi'i pote waku aiwe'eg wo kahato ahehay wywo aiminug wywo katupono mi'i hawyi yt i'atuewauere ka'a i ahowawi yt naku i aito i'atuwanetup hawe hawyi. ¹⁷Ma'ato pywo pe ti Tupana topyhu'at Ahehakyera'at hat yt aimi'u u hap kaipyi i yt ahesapo hy u hap kaipyi i. Tupana topyhu'at Aiporekuat no Topa'au tutum ahepe hawyi. Ipa'au yn ainug kuap to'ywania ko'i wo. Yt aheko mi'u etiat ahehakyera'at hap. Yt aheko i aimohäpyk kuap. Tupana Pa'au yn aimowepiit kuap. Aheko mi'u u hap ete yt aimowepiit kuap i. Karäpe aiwanetup hap hewyry kahato kowo'i kowo'i hawyi Tupana Pa'au yn aimowepiit kuap. Aheko mi'u ete e'at ete wati'atunug yne hawyi yt kat i te ahehakyera'at hap are. Tupana yn ahehakyera'at kuap. ¹⁸Pywo ti rat are'e ehepe -Karäpe wati'atuky'e irania'in aipy'a pyi Tupana Pa'au mimowepiit ko'i aito pote mi'i hawyi Tupana mowepiit haria wo i'ewyte miit'in mowepiit haria wo watukupte'en mesuwarote. ¹⁹Mi'i pote waku watikat kahato muap aiwo'owese hap nug hamo. Waku watopyhu'at wo'owese haria wo. Waku watikat kahato muap aiwo'omopo'i'am hamuat are. Waku watikat muap aiwo'ope aiwo'omoesaika Iesui ehay wo imohey po'og hamuat hap ete. ²⁰Pyno Tupana wanetup hawe waku watu'u yne mi'u ma'ato yt naku i Tupana wanetup hawe watopyhu'at wu'uka haria aheko mi'u u hap ete. Mi'i tã watunug mote watimoma aiwo'owese hap aiwo'ope. Yt naku i watu'uka ahehay wo aimi'u u hap aheko ete. Mi'i tã watunug mote Tupana hüria atuuka haria wo watoine'en hawyi Tupana potpap moma haria wo watopyhu'at. Po'og waku watikat kahato aiwo'oky'e hap. Waku wato'e Tupana pe -Uipowyro o miit'in ekyi ewowiat hamo mehin uipowyro kahato o katupono yt ati'atusytpok teran i emohey haria uheko mi'u u hamo waku wato'e Tupana pe. ²¹Pyno kat som kat som waku i'atuwywuat aheine'en turan waku watunug. Waku watikuap irania'in eko ko'i hawyi waku iwe'eg nakaria wo watoine'en. I'atumi'u hap ewy waku watu'u i'atuehamo. Waku watu'u i'atumi'u ipu'i u hap ewy i'atuwywo watoine'en nuran. Yt naku i wati'atu'aparap ne'i irania'in Iesui mohey haria yt i'atueko ewywuat i watunug hap kaipyi. -Waï i'atu'e mahy u hap ete pote waku yt watu'u i. Mi'i pote waku -Yt naku i watu'u mekewat mi'u pu'i i'atu'e pote -Pyno waku wato'e. Yt naku i wati'atu'aparap ne'i irania'in aiminug ko'i wo. ²²Waku watikuap kahato aipy'a pe kat som waku watunug kat som yt naku i watunug Tupana e hap mi'i hawyi waku watunug aimimohey ewy. Waku watikuap kat som watomohey mi'u ete sapo hy u ete e'at hap ete mi'i hawyi waku yt wahrenoi i irania'in me mi'i hap ko'i kaipywiat imohey hap ete. Waku wahrenoi Tupana kape yn kat som watomohey mi'i ete hap

ma'ato aiwanetup hap to'e -Yt naku i mi'i tã etunug e pote yt etunug nei'o mekewat epy'a piat. Ma'ato watunug mekewat waĩ'e aipy'a piat hap pote aiwemoti kahato hap topyhu'at. Aipy'a piat haty hap toine'en -Yt naku i nug hat uito wato'e aiwepe. ²³Ma'ato irania'in aito Iesui mohey haria haty kahato topyhu'at aipy'a pe watu'u kat ko'i kat ko'i hawyi. Watuwemoti ne'i aipy'a pe katupono aheko yt ewy i watunug mote. Mi'i pote yt watuwehum kuap i Tupana kape watu'u turan yt imohey hap upi i watu'u pote. Mi'i pote waku watoiat mekewat aiminug sa'ag ko'i yne yt watuwehum kuap i Tupana kape hap watunug nuran mote are. Yt Iesui mohey hap wywo i watunug aiminug ko'i hawyi wati'aparap Tupana pe yt watimotypot i Tupana aiminug wywo pote are.

Waku Irania'in Yt Ai'ewywuaria Ky'e Haria Wo Watoine'en

15 ¹Ma'ato yt watomohey kahato i seko ko'i pote waku watipowyro irania'in yt aiwanetup hap ewywuaria i Iesui mohey pakup i haria. Waku wati'atupowyro mi'iria Iesui mohey hap etiat i'atumoehãite hamo. Yt naku i watuwepotpap aiwemowepiit hap kape yn. Waku watuwepotpap kahato irania'in Iesui mohey haria powyro hamuat hap ete. Waku Iesui mohey pakup i haria wati'atuky'e kahato aiwese kahato hap wywo ta'atu'aparap kahato te pykai. ²Po'og waku irania'in Iesui mohey haria mowepiit hatno watopyhu'at. Waku watikat irania'in Iesui mohey haria waku piat hap are. Waku wati'atumotag neran Iesui mohey hap ete irania'in. ³Yt karãpe i Ai'akag Iesui tuwemowepiit hap kat hatno toine'en. Ta'i Aika'iwat Tupana mowepiit hap ko'i yn toikat. Sa'awy'i mio tã e miwan me -Sa'awy'i to'okyry'i kahato eete Tupana hawyi uipo'oro i'atuehakyera'at hamo. Mesup i'atuehay sa'ag kahato topyhu'at uhete e. Yne miit'in sehay sa'ag Tupana piat hap topyhu'at uhete e Iesui e'yan mete miwan me Tawi wepy hawe 69.9 pe. Mi'i hap ewy waku po'og wati'atumowepiit irania'in watuwemowepiit hap kai.

⁴Uiwyria'in yne yne Tupana e hap miwan miat sa'awy'i wuat toine'en aimu'e hamo. Pywo ti rat sa'awy'i wuat miwan aimu'e kahato hap topyhu'at ai'arot hap hep kahato hamuat. Mi'i e hap ko'i aimoesaika kahato imohey hap ete. Watuwemu'e sa'awy'i wuat miwan ete hawyi watikuap kahato yne Tupana e hap -Atunug aru e hap ko'i. Watikuap kat som tutunug aru hawyi wahekatup kahato i'e hap ewywuat e'at put'ok e hap. Mi'i hawyi aimowepiit kahato hap topyhu'at katupono watikuap waku kahato aru Tupana tunug aru ahepe to'e hap ewy watikuap miwan sa'awy'i wuat kaipyi.

⁵Uiwyria'in mi'i tã kahato ahêtup Tupana pe ehewowi -Uru'ywot atipy piat En yn ni wuat'i uruwat uru'arot hap kaipywiat urumowepiit hat. En yn ni urumoesaika kuap hat yt karãpiat i ehay atoiat uruepiat hap ete. Urunug Esa'yru mohey haria wo pote wêtup miit ewy yn uruwanetup

hawe urupy'a pe hap ahētup epe. Tupana urunug no Esa'yru uruporekuat saipepiaria kahato wo hap ahētup ewowi are. Aikotā Esa'yru toine'en kahato mesuwe yi tote emotypot kahato hatno mi'i hap ewy urunug no Esa'yru ewywuwat mesuwe hap ahētup ewowi Tupana. ⁶Mi'i etunug mote wētup miit ewy uruimotypot En mesuwe uru'ywot are. Waku wētup sehay yn tuwētem uruwē pyi Esa'yru Emipo'oro uruporekuat nuat Iesui ete are. Waku wētup miit ewy yn uruehay emotypot hap are. Urumoesaika Epa'āu wo urupy'a pe hawyi emotypot haria kahato urutukupte'en uimiētup ewowiat are.

⁷Sa'awyi'i karāpe wato mohey Aipotypot Iesui hawyi meremo Tupana ainug towyria'in wo. Iwese kahato toine'en ahowawi. Mi'i ewywuwat waku meremo watunug irania'in Iesui mohey haria aiwyria'in wo. Waku iwese kahato rakaria wo watoine'en i'atuwywo yt aiwo'oeko i pykai. Mi'i watunug mote meremo Tupana motypot kahato hap topyhu'at mesuwarote.

⁸Sa'awyi'i Tupana to'e urue'ase'i pot Aparāu me -Meiūran aru yne ywania mesuwat yi totiarua ati'atupoityro e. Ta'i Wētup emiariru emiariru topyhu'at aru Wuat'i Ywania Porekuat no e. Mi'i hawyi Iesui tuwemoherep mesuwe Aparāu saipepiat sese Iuteuria py'asetpe. Mi'i hawyi to'ywania eropat kahato hat ewy topyhu'at. ⁹Ta'i Tupana yt heso hin i Aparāu me. Tutunug to'e hap ewy ma'ato yt Iuteuria kape yn i Iesui tuwemoherep katupono irania'in ywania kape i'ewyte tuwemoherep wy. Toiky'esat yne ywania Tupana motypot hanuaria hap toiky'esat. Toiky'esat yne yne ywania tikuap To'ywot egyi'at hap. Aiwy Iesui tiky'esat aikotā to'e miwan me sa'awyi'i hap ewy -Ui'ywot e arehum aru uhēku wo ewowi irania'in ywania py'asetpyi e. Arepy aru ewowi Ui'ywot e. Mi'i hawyi irania'in ywania wē pyi eset kahu aru wemotypot haria wo te'eropyhu'at e Tupana Sa'yru sa'awyi'i sese temiit morekuat Tawi wepy hawe miwan me 18.49 pe. ¹⁰I'ewyte mio tā e miwan me -Wuat'i ywania eweimotypot ro Tupana imowepiit kahato hap ehehay wywo e. Eweimotypot ro Tupana mekewat Iuteuria ywania wywo iwat i'ywania sese wywo e. Eiwemowepiit ro Tupana kape ehehay wepiit kahato hap wywo e morekuat Tawi towepy hawe miwan me ahepe Saumu 72 pe. ¹¹I'ewyte po'og to'e morekuat Tawi -Wuat'i ywania eweimotypot ro Ainug hat eipy'a pyi e. Mio tā ewei'e ro tope -Waku kahato sakpo'e En urupotypot uruka'iwat ewei'e ro Einug hat Tupana ewowi are'e yne miit'in sem mesuwat yi totiarua pe e morekuat Tawi towepy hawe tomiwan me Saumu 11.1 pe. ¹²I'ewyte Tupana ehay moherep hat Isaia mio tā e wy -Meiūran aru wētup ok miit Tupana Mipo'oro topyhu'at mesuwarote Wuat'i Ywania Porekuat no e. Mi'i Miit wyti aru morekuat Tawi ywot Iese saipepiat sese toine'en aru e. Morekuat Tawi ywot Iese toine'en aikotā aria'yp ypy pot'i ewy ma'ato Tupana Mipo'oro

aru toine'en aikotã mekewat aria'yp koro sese ga'apy piat ewy e. Mekewat i'ypy kyt tuweityk ta'yn hawyi i'ypy kyt hētyt heremo hawyi tuwemowato sese i'yp e. Mi'i hap ewy aru Tupana Mipo'oro sese toine'en aru Wuat'i Ywania Porekuat nuat Miit toine'en e. Yt luteuria ywania Porekuat no yn toine'en ma'ato yne miit'in mesuwarotiaria Porekuat no toine'en aru e ti sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia tomiwan me 11.9 pe.

¹³-Tupana uito ti emipo'oro Pauru atiky'esat kahato eti'atupowyro irania'in ywania kape ekuap hamuat hap ete. Koitywy i'atu'arot pot'i wywo tukupte'en. En yn waku i'atumowepiit kuap hanuat. Esa'yru kape yn te'eruanetup ta'atuhekatur haype are. Ui'ywot mekewat ewat wuat'i e'at piat wo'omowepiit hap yn waku etum i'atuepe. Esa'yru mohey hap kaipyi etum no i'atuepe i'atuwanetup sa'ag hap monik hap Esa'yru mohey hap kaipyi are. Papai etum o Epa'ãu Wakuat i'atuepe po'og po'og yne e'at pe. Etimoesaika mi'iria Epa'ãu Wakuat kaipyi are. Epa'ãu Wakuat kaipyi atiky'esat ta'atuhekatur Esa'yru uut hap aat ka'ap. Uru'ywot Tupana etimowepiit kahato uhe'ywyt'in uheinyt'in tawa wato Huma piaria.

¹⁴Uiwanetup hawe waku kahato ti eiperia tawa Huma piaria. Uiwyria'in uheinyt'in kahato eiperia Iesui mohey haria eweikupte'en mote Ai'ywot Tupana Wakuat eiam kahato eiperia. Ta'i Tupana kuap hamo eipyt'at ehowapy kahato mi'i pote woroho'omohey kahato eipe. Waku eweikupte'en eiwo'omu'e mu'e hanuaria wo eimikuap Tupana etiat wo. Ta'i waku kahato woroho'opuēti eiperia wuat'i miit'in mu'e hamuat. ¹⁵Pyno uito Pauru mesuwat uimiwan ehowawiat. Uimiwan mesuwe yt iperup takat i einapin hamuat sese. Atiwan haty wo aikotã wati'atunapin aimepyt'in haty wo hap ewy woroho'onapin eipe mesuwe. Mi'i hap uimiwan atunug mesuwe. Waku pe atiwan katupono Tupana uipo'oro irania'in ywania napin hamo. Tupana ui'airo mi'i hap inug hamuat. Yt uhewaku hap upi i ui'airo wen ma'ato uiky'e tepiat hap kaipyi yn mote. ¹⁶Waku kahato atipuēti Aipotypot Iesui eropat hatno. Waku atipuēti mesuwat uipotpap irania'in mu'e hamuat Iesui ehay wakuat etiat. Sa'awy'i wuat pa'iria ko'i iwuk miit'in hūria Tupana mowepiit hamo. Mi'i hap ewy areine'en Iesui mi'airo pa'i sa'awy'i wuaria ewywuat. Pa'i ewy areine'en katupono atomoherep kahato sehay wakuat Iesui etiat Tupana kaipywiat. Pa'i ewy atimoherep kahato irania'in me Tupana e uhepiat hap ewy. Aikotã pa'i sa'awy'i wuaria ewy atum Tupana pe irania'in ywania mohāpyk hamo Iesui suu hap ewy. Mesup eiperia atum Tupana kape pa'i ewy. Eiperia Tupana mowepiit kahato haria ewy eweikupte'en katupono Iesui suu mikoho ko'i eiperia. Wuat'i ywania atum Tupana kape hawyi tuwehum kahato uimiium ete katupono Ipa'ãu Wakuat mimohāpyk ko'i irania'in tukupte'en mesup. Iesui suu mimowaku ko'i tukupte'en irania'in ywania mesup. Mi'i pote pa'i ewy atum mi'iria Tupana pe hap ewy.

¹⁷Uika'iwat Iesui yn uhehakyera'at hat. Mi'i yn ni Ui'akag sese. Wētup ok miit ewy yn iwywo urupotpap miit'in yne ywania ekyi Tupana kape hap. Mi'i pote ati'atuekyi kuap kahato irania'in ywania Tupana kape. Yt aremoti hin i mesuwat uipotpap ete Tupana eropat hap ete. ¹⁸Uipotypot no hap upi Iesui toine'en kahato uikai. Ipa'āu ipotpap kahato uipo pyi irania'in ywania ekyi hamo Tupana kapiat hamo. Iesui Pa'āu ihay kahato uiwē pyi tomikuap ko'i wo. I'ewyte Iesui misepap nug hap toimoherep kahato uipiit pyi irania'in ywania porerokosap Tupana miky'esat nug hamuat hamo. ¹⁹Ipa'āu uimoesaika kahato irania'in ywania porerokosap tuwewawiat hamuat. Pywo ti rat yt uhesaika hap kaipyi ma'ato Ipa'āu uimoesaika kahato sepap nug hamo wuat'i ywania ehamo. Yt uwe i mikuap mesuwat yi totiat nug hamuat ko'i tutunug uipiit pyi Tupana Pa'āu. Uimoesaika kahato uhewyry tehay sytpok hamuat wuat'i tawa puat. Uipiit yt hesaika hin i pykai uhewyry wuat'i yi totiat wuat'i tawa ko'i puat hamo wuat'i y'y upi hamuat atimoherep kahato sehay wakuat Ahehakyera'at hat Iesui etiat wuat'i miit'in me. Ta'i mekewat tawa wato Ierusarēi kaipyi sa'awy'i areto yne yne tawa puo uhewyry ihay moherep hamo. Yne yne tawa kape areto te ihay wywo Ierusarēi myi tawa Ieriko kape. Yne muap upi ati'atumu'e torannia miit'in Iesui ete Tupana Pa'āu uimoesaika hawuo. ²⁰Arepotpap kahato yne uhesaika hap oktan mesuwat sehay wakuat Iesui etiat moherep hamo irania'in ywania puo torannia puo aikope aikope Tupana Sa'yru Aiporekuat set Iesui yt ta'atukuap i te hap upi. Ta'i yt ati'atupohari i Iesui mohey haria wētup ok ai'apykok hat po pyi are. Ati'atumu'e teran yt ikuap i te haria hawyi yt ati'atupohari teran hin i irania'in i'atupotmu'eria ete. ²¹Aikotā to'e miwan me sa'awy'i hap ewy -Yt karāpiat i ikuap i te haria aru meiūran ikuap yne. Yt karāpe i te tuwat irania'in i'atumu'e hamo pykai meiūran te'era'akasa e. Yt karāpe i Tupana etiat kuap haria aru meiūran ikuap haria wo tukupte'en e Isaia miwan me 52.15 pe sa'awy'i.

Aikotā Pauru Toto Hamuat Hap Etiat

²²Uiwyria'in Humanu ywania nimo kahato ra'yn areto teran ehewowi. Ahā'āg hawyi ahā'āg i hap ewy ma'ato eweikuap ta'yn Iesui etiat pote yt areto kuap i katupono yt ikuap i te haria irania'in kape yn areto teran. ²³Ma'ato mesup areto ra'yn katupono atomoherep yne ra'yn yne ywania pe yne tawa tote miit'in me yne sehay wakuat Iesui etiat yne hy upiat ra'yn mi'i rakirē koitywy waku areto ra'yn ehewowi eipe Humanu'in ara'akasa hamo. Uimiky'esat sa'awy'i hap ewy mesup atunug na'yn. ²⁴Pyno ehetawa sakpo toine'en mekewat yi wato Epania. Areto teran itotiarua mu'e Iesui etiat hamo. Mi'i haype areto ehewowi ehetawa puo. Mi'i hap yn ahekatup. Pyno uikosap mo ma'ato areine'en teran eiwywo. Woroho'okuap teran eipe pote areine'en porap i hamuat eipy'asetpe

uimiky'esat ewy. Waku kahato aru atipuēti itote eiwywo. Atiky'esat kahato eipe uipowyro mekewat yi wato Epania kapiat muap sa'up nug hap etc. ²⁵Ma'ato mio koran areto tawa wato Ierusarēi kape. Mi'i kahu rē ehewowi areto. Ma'ato sa'awy'i ati'atupowyro teran Tupana sa'yru'in Tupana saki'yt'in Ierusarēi miaria katupono i'atu kahato itote Tupana mepyt'in ho'opot haria ihaky'e'i kahato rakaria. ²⁶Mi'i pote Iesui mohey haria irania'in ywania aikope aikope te'eruwa'atunug hap tote tawa ko'i yi Masetunia piaria tawa yi Akaia piaria ti'atumo'ē teran ta'atuekat ihaky'e'i rakaria tawa wato Ierusarēi miaria puo Iesui mohey haria tawa Ierusarēi miaria powyro hamo. ²⁷Te'eruwepy'a pyi mi'i tā ta'atunug -Waku watimo'ē ahekat Ierusarēi miaria pe i'atu'e te'eruwehay pyi yt uhehay pyi i. Mi'i ta'atunug neran mote -Waku eweimo'ē ihaky'e'i rakaria Ierusarēi miaria pe are. Ta'i ewetunug o are i'atuepe. Katupono ti sa'awy'i ta'atumo'ē kahato Tupana ehay ahepe. Tupana ehay wywo eipoityro hanuaria te'eropyhu'at i'ewyte yne Tupana miium ta'atupoityro hap kaipywiat ta'atumo'ē ehepuo wētup ywania eipe pykai ta'atunug. Mi'i pote koitywy waku eweimo'ē ehekat Iesui mohey haria ihaky'e'i rakaria pe are. Mi'i pote hēto are'e i'atuepe tama Masetunia piaria pe tama Akaia piaria pe Iesui mohey haria. ²⁸Mi'i hawyi aikope aikope i'atuwa'atunug hap tote tuereto ta'atu'atunug ta'atumiium ko'i mi'i hawyi ta'atuium uruepe -Etioto ro Ierusarēi kape i'atu'e mi'i pote areto i'atumiium ko'i wywo. Put'ok are itote hawyi atimo'ē yne ihaky'e'i rakaria pe. Mi'i hawyi i'atumiium oktan atum yne Iuteuria Iesui mohey haria itotiararia pe. Mi'i atimo'ē yne hawyi atoiat yne itotiararia pe hawyi areto Ierusarēi myi tawa Epania kape eitok puo eikuap hamo. ²⁹Put'ok are eipy'asetpiat hawyi atiky'esat kahato Aika'iwat Iesui aipoityro kahato hap. Atikuap ta'yn uipy'a pe meiūran wuat'i ai'atupoityro itotiat hamuat tegyi'at hap wato hap oktan hawyi waku kahato ra'yn.

Pauru Hētup Irania'in Me Ta'atuētup Ipowyro Hamuat Hap

³⁰Uiwyria'in tama Humanu piaria ahētup kahato ehupi uheinyt'in uhe'ywyt'in ewehētup yne eipy'a pyi haty wo uipowyro hamuat Tupana pe -Etipowyro Pauru hewyry hap upi ewei'e o. Etimotypot Esa'yru Emipo'oro uruporekuat nuat Pauru ehay kaipyi Pauru minug kaipyi ewei'e o Tupana kape. Ta'i atikuap uiky'e Tupana Pa'āu kaipywiat ehapiat hap mi'i pote ahētup ehepe ewehētup o Tupana kape uipowyro hap. ³¹Uiky'e eipe pote ehētup o Tupana pe -Etipowyro kahato o Pauru katupono yt Iesui mohey haria i Iuteuria ti'auka teran haype. Mi'i tupono etikawiatno kahato i'atupy'asetpiat turan toine'en ewei'e o Tupana pe. I'ewyte mekewat aimiium ereto hap ete etipowyro o Pauru Tupana. Eti'atupowyro o Iesui mohey haria mekewat Pauru miium ta'atuepiat sat ta'atuwehum wywuat hamuat ewei'e o Tupana pe yt ta'atusat i

irania'in ywania te'eruwemoti ta'atumium yt ky'esat i hap etc. ³²Mi'i eimiētup oktan Tupana tunug yne ra'yn hawyi uimowepiit hap topyhu'at uhowapy mekewat Tupana wepy hap ewywuat. Mi'i hawyi areto ehewowi uimowepiit Tupana piat hap wywo. Mi'i hawyi areine'en eiwywo hawyi po'og uiwepiit aiwo'oky'e aiwo'owese hap itote pote.

³³Tupana ereine'en kahato o Humanu'in wywo Esa'yru mohey haria itotiararia powyro hamo ereine'en. Iwese rakaria wo yne o etunug mi'iria katupono En wo'owese hap hanuaria nug hat kahato. Etunug o mesuwat uimiētup ewy Tupana are'e mesuwe eikawiatno.

Pauru Henoi Wepi Etiat

16 ¹Atipo'oro ehewowi wētup haryporia Iesui mohey hat kahato. Mi'i ti aheinyt mana Wepi. Iwepiit kahato mana Wepi wakuat kahato Iesui mohey hat sese. Mi'i ti ipotpap kahato tawa Sēkeia totiararia Iesui mohey hap tote i'atuwa'atunug hap howare totiat hat. Mi'i atipo'oro ehewowi meiūwat mana Wepi. ²Aikotā Iesui kape -Ereke o eiwese hap wywo hap ewy o -Ereke ro ewei'e mana Wepi pe aikotā Tupana mepyt'in ewywuat eweikupte'en pote eiwese tuete. Topowyro hap toiky'esat eikaipyi mi'i o ewetunug tope imiky'esat oktan. Mana Wepi ti mesuwe uipowyro kahato i'ewyite uiwy kahato topyhu'at i'ewyite toi'atupowyro kahato mesuwiat Iesui mohey haria. I'atu kahato mesuwarotiararia wy ok wo topyhu'at mana Wepi. Wakuat kahato uipotpo'oro mi'i.

³Pyno kuekatu atipo'oro mana Pisira he'aito Akira kape uipowyro Aipotypot Iesui eropat hap etiat are. ⁴Sa'awy'i sese mi'iria uipowyro kahato. Wētup e'at pe tō'ē tō'ē kahato miit'in ui'auka hamuat wen ma'ato uhyt Akira iwary Pisira uhihakyera'at uhewanikaptia po pyi. -Uru'auka teran mote waku ma'ato yt naku i ewei'auka Pauru i'atu'e wanikaptia pe arepopy pykai. Mi'i hap upi uhihakyera'at uhyt Akira mana Pisira. Mi'i ete yne Iesui mohey haria yne ywania aimepuo aimepuo te'eruwa'atunug hap oktan te'eruwehum Tupana pe mehin Akira mana Pisira etc. Mi'iria kape atipo'oro uhekuekatu. ⁵I'ewyite atipo'oro uhekuekatu Iesui mohey haria mehin Akira mana Pisira yat piaria wa'atunug haria kape. I'ewyite atipo'oro uhekuekatu uhewakuap uiwy sese mekewat mehin Epenetu kape. I'atu kahato mio Iesui mohey haria tawa Asia pe yi Asia pe ma'ato uiwy Epenetu torannia mi'iria e'yan mete topyhu'at Iesui mohey hatno tawa Asia piaria kai. Mi'i inug yian mete Iesui Toporekuat no. ⁶Uhewaku hap atipo'oro mekewat mana Maria pe eheropat hap ete ipotpap kahato rakat kuekatu atipo'oro mi'iria pe mi'i pe. ⁷Sa'awy'i toine'en typy ok ui'ywania luteuria wo'opyhik hawe wētup ok Ātuniku wētup ok Iunia. Mi'iria Iesui mohey haria ahe'yan miat haria kahato mi'iria Iesui potpo'ororia mikuap kahato ko'i. Mi'iria kape uhewaku hap kuekatu e hap atipo'oro. ⁸I'ewyite atipo'oro kuekatu sese mekewat uiwy

sese mekewat mehin Āpiatu kape. Iesui urumowehik kahato wētup miit ewy yn urutopyhu'at. Uiwy kahato mi'i Iesui mohey hat pote. ⁹Etum uhekuekatu mehin Upanu pe Aika'iwat Iesui eropat uruwywuhat hat kahato mi'i. Uhekuekatu sese atipo'oro uiwy sese Etaki kape. ¹⁰I'ewyete atipo'oro kuekatu kahato aiwy Apere kape. Mi'i ti toku'uro hap kapiat Aika'iwat mohey hap -Yt atoiat i e hat. Sa'awy'i ta'atuhā'āg ihep imohey hap kaipywiat hap ma'ato yt ta'atuhēp kuap i. Kuekatu mehin Aritūpuru yat piaria kape ati'atuewaku. ¹¹Arehum kahato uhehay wo i'ewyete mehin Erotiāu kape mi'i ti luteu ywania ui'ewy. I'ewyete kuekatu atipo'oro Nasisu kape i'ewyete ha'yru'in Iesui mohey haria kape. ¹²Ati'atuewaku teran mehin Tiwena I'ewyete Tiwosa. Mi'iria aheropat kahato Aipotypot potpap nug hap etc. Yt atiwaure i aiwy mana Pesite Aipotypot potpap ahyt nug hat. Mi'i ti Aipotypot eropat hat kahato. ¹³Mi'i hawyi haika'at mehin Huwu kape sepap nug hap ewy Aika'iwat potpap nug hap etc ipotpap i'ewyete ety kape atipo'oro uiwy Huwu kuekatu. Waku kahato ety are. Uity ewywuhat kahato mi'i topyhu'at uipy'a pe are. Ta'i uipowyro kahato ety aikotā uity sese hap ewy uipowyro are. ¹⁴-Tupana are etipoityro uiwyria'in kuekatu atipo'oro mehin Asikitu kape mehin Wēkūte kape aiwy Hemi kape mehin Patupa kape mehin Hema kape i'ewyete yne Iesui mohey haria i'atuwywuaria kape atipo'oro yne kuekatu. ¹⁵Yt atiwaure teran hin i uhekuekatu po'oro ewowiat hap mehin Wiroruku are. I'ewyete mana Iuria kape i'ewyete mehin Nereu kape i'ewyete inyt kape i'ewyete uhehay atipo'oro ewowi uiwy Urīpa kape i'ewyete yne i'atuwywuhat ieine'en haria Tupana Sa'yru emiit'in ko'i kape kuekatu atipo'oro.

¹⁶Karāpe put'ok e wētup ok Iesui mohey hat sese ahowawi pote waku iwese kahato rakat howawiat hatno watopyhu'at. Waku ahehay wese kahato iwywo waku. Waku watiwesat -Waku aiwyria'in Iesui mohey haria sese. Ta'i waku wati'ahi'yypysat aimepuo aimepuo Iesui mohey haria te'eruwa'atunug hap kaipyi ta'atupo'oro ehewowi ta'atuekuekatu eipe Humanu ywania kape mesuwepyi.

Miit'in Aimo'arot'i Hanuarua Etiat

¹⁷Tukupte'en Iesui mohey ran haria ma'ato mesuwat yi tote yt naku i rakaria katupono wo'oehay uuka teran sehay wuat haria tukupte'en. Ta'i mi'iria ta'atupat'ok pat'ok teran kahato aito hap ta'atuky'esat kahato. Mi'iria aimo'akag'aia ta'atuehay wuat hap ta'atuehay wo. Yt Iesui ky'e hap kaipyi i ma'ato wētup mohey hap kape wētup sehay kape aimo'akag'aia teran. Typy mohey hap nug hamo yt Aimimohey Iesui ewy i ta'atumoherep yt aimimohey sehay yt ewy i yt aimu'e hap sa'awy'i wuat Iesui potmu'eria piat yt aimu'e hap ewy i aimu'e. Yt naku i. Uiwyria'in karāpe mi'iria ewywuaria put'ok i'atu'e eipy'asetpe ehepiat

Iesui mohey hap nug kowo'i kowo'i hanuaria eiwe'eg wo o mi'iria pupi. Mi'iria put'ok i'atu'e turan waku eweikuap meremo i'atuepiat eima'at reran hap hawyi yt eweiwat i i'atuehay upi. -Urumu'e ro uhyt mana yt ewei'e tei'o i'atuepe. I'atuehay pupi eweiken'ē o. Uiwyrria'in Iesui mohey haria eipe pyno woroho'onapin haty puo yt eweipome'eg tei'o ehewaure ka'a wo'opat'ok pat'ok Iesui mohey haria etiat i'atumo'akag'aia hap kaipywiarua kape. ¹⁸Katupono wo'opat'ok pat'ok haria yt Aika'iwat Iesui eropat haria i hin i. Ta'i yt Aika'iwat Iesui upiat hin i aimo'akag'aia hamo. Ta'i mi'iria tō'ē tō'ē ahowawi katupono ta'atuky'esat kahato aito ta'atuemiit'in no haype sa'ag nug hamuat ai'u hamo tō'ē. Mi'i pote eiwe'eg wo o pyno i'atuehay sese kahato mi'iria wētup sehay ete aima'at ta'atuehay iwese rakat nuat hamo -Yt uwe i po'og ikahuria eipe kawiat haria i'atu'e ahepe ma'ato yt pywo pe i aima'at reran haype. I'atuehay upi mekewat hirokaria wanetup hap ewywuaria meremo tuwat kahato i'atuehay upi. Mi'i pote uipy'a pyi are'e -Eiwe'eg wo o eima'at tet pupi eipat'ok hamuaria ne'i pote ahekat kyewi aima'at haria mi'iria. ¹⁹Ma'ato eiperia yt irania'in ekat kyewi i miit'in mu'e hanuaria mi'iria ewywuaria hin i. Ta'i aito sehay wakuat Iesui etiat yn aiwē ete. Ta'i yt kat i wētup sehay kowuat kowuat hap upiaria aito. Aito ti wētup mohey hap yn aikai Iesui mowepiit hap yn aikai waku. Mi'i pote uimowepiit kahato eipe. Eipe Iesui ehay upiaria Humanu ywania katupono yt miit'in piit kyewi eweimue Iesui hūria. Waku kahato. Pyno waku watopyhu'at waku nug hap sepap nug haria wo. Waku watikuap yn wakuat ko'i we'eg haria ewy. Ma'ato yt naku i watopyhu'at yt ikuap i hat ewy sio waku sio yt aikotā aimepyt'in yt ikuap i te haria ewy aikotā -Waku atunug yt naku i mig'i wo mesup e haria ewy yt naku i watopyhu'at i'atuehay upi. Waku watuwewāi yt naku i nug hap ko'i ete Iesui esurara'in ewy waku. ²⁰Pyno Tupana aiwanetup kowo'i kowo'i hap monik kahato hat topyhu'at aiwanetup hawe. Waku ahewaure kahato Tupana kape. Mi'i watunug mote aimowese kahato hap topyhu'at aiwo'ope. Waku aiwo'oky'e hap upi watu'uka te aat ka'ap ahiag ete. Mi'i watunug mote meiūran yt pya hin i ra'yn hap e'at pe Tupana ti'akit sese ra'yn ahiag aipy wo toi'aporok ahiag. Ta'i aipy wo aru toi'akit ahiag akag aikotā wati'akit moī akag ewy e.

-Uipotypot Iesui ereine'en kahato ro emiit'in Humanu ywania wywo. Ereine'en hegyi'at kahato itotiarua piat hatno. Ereine'en egyi'at i'atuky'e hap wywuat wywo hap ahētup epe Iesui pe ehapiat.

Kuekatu E Hap Ta'atupo'oro Irania'in Kape

²¹Uha'yru Timoteu ipotpap kahato uiwy wo mesuwe. Kuekatu toipo'oro teran ehewowi -Aikotā surara'in timotypot ta'atu'akag hap ewy ta'atuwehum hap wywo hap ewy arehum ehewowi e Timoteu ehepe. Tupana potpap nug haria mesuwe ui'ywania Iuteuria kawiat

ui'ewywuaria -Woroho'oky'e kahato eipe woroho'omotypot eipe i'atu'e ehapiat. Aiwy Irusiu mio tã e mi'i hawyi mehin Iasãu i'ewynte mekewat aiwy Sosipatu tipo'oro teran mi'i e hap ehewowi.

²²Mesuwat uipotpo'oro iwan nug hat topo wywuwat hat uiwẽ pywiat aiwy uhyt Tesiu e hap het rakat i'ewynte toipo'oro teran kuekatu e hap ehewowi. -Pyno uiwyrria'in Tupana Mipo'oro Eiporekuat nuat Iesui piat ei'atupoityro hap atipo'oro ehewowi atiwan mesuwe uito Pauru e hap wan nug hat Tesiu uito toran are.

²³Uito Pauru mesup areine'en mehin Kaiu yat pe areket mesuwe. Iesui mohey haria te'eruwa'atunug mesuwe mehin Kaiu yat pe. Pyno uipowyro hat Kaiu i'ewynte toipo'oro teran kuekatu e hap ehewowi. Wẽtup ok mehin Eratu tipo'oro kuekatu ehewowi. Aiwy Eratu ti toine'en mesuwat tawa pe morekuat ekare'en apykok kuap hat miit'in miat imo'ẽ kuap hat.

²⁴-Uika'iwat Iesui eti'atuky'e kahato o emiit'in yi Humanu totiaria are'e mesuwe eti'atuky'e hap upi eti'atupoityro o mi'iria egyi'at hap oktan are'e mesuwe Iesui pe.

²⁵Pyno to'iro watimotypot Tupana ahehay wo -Tupana En ni wakuat kahato waku wato'e. Ikahu kahato ewakuap uruto'e. Urumoehãite kuap kahato Esa'yru sese mohey hap ete uruto'e. Ehay wakuat Esa'yru etiat wo uruporekuat etiat Emimoherep ete urumoehãite kuap kahato urumotag kuap kahato Esa'yru mohey hap ete uruto'e. Nimo te Esa'yru yt put'ok e i te mesuwat yi tote turan ehay moherep haria urue'ase'i'in timoherep kahato yian mete Esa'yru Iesui etiat ta'atumiwan me waku wato'e. Aikotã sehay mig'i wuat ewy ta'atumoherep uruepe ma'ato yt heremo kahato i aikotã mesup e'at hap ewy uruto'e Epe Tupana. Esa'yru e'yian mete ta'atumoherep yne Esa'yru ete yn uruto'e. Put'ok e hawyi urumoehãite hanuat kahato. Mi'i miwan kaipyi Esa'yru mohey uruepiat hamo uruto'e. Urupowyro kahato emohey hap ete uruto'e. ²⁶Mekewat miwan pywuwat sehay etiat yianmiat Tupana ehay moherep haria mienoi heremo kahato topyhu'at wuat'i ywania mikuap mo kahato. Waku kahato En Tupana uruto'e. Ta'i Iesui etiat miwan ko'i Emipo'oro Aiporekuat nuat etiat waku kahato uruto'e. Mi'i pote uruimoherep Esa'yru etiat mesuwat sehay pywuwat torannia ywania pe mesuwat yi tote hap uruhẽtup ewowi Tupana. Uruiky'esat kahato yne ywania Esa'yru mohey haria wo tukupte'en hap uruto'e. I'ewynte uruiky'esat yne mi'iria Esa'yru ehay upiaria wo tukupte'en uruto'e ewowi Tupana. ²⁷En yn ni Tupana mi'i hawyi yt uwe i Tupana wo toine'en uruto'e. En yn ni wuat'i wuat'i kuap hat uruto'e. En yn ni yne yne we'eg hap eiam sese uruto'e. Uruimotypot kahato En katupono etipo'oro Esa'yru Iesui uruewawi uru'akag Sese wo uruto'e. Uruimotypot kahato En aat ka'ap wuat'i e'at pe uruto'e. Waku kahato ti rat En pañ an uruto'e. Mi'i hap ewy waku wato'e Tupana pe. Waku.

Waku ra'yn ui'e hap ehewowi Iesui mohey haria yi Humanu watnuat rotiaria.

Sa'awy'i Wuat Kurintiu

Pauru Miwan

1 Coríntios

1 ¹Uito ti Pauru are. Mesuwat uimiwan atipo'oro ehewowi tawa Kurintiu piaria einapin hamuat torannia Iesui mohey haria napin hamuat. Uito ti Tupana mi'airo Tomipo'oro Wuat'i Porekuat Nuat Iesui moherep miit'in miat hanuat are. I'ewyte aiwy kahato Sotene po kaipyi tuut mesuwat miwan. ²Pyno kuekatu uruipo'oro ehewowi. Mi'i hawyi waku kahato woroho'onapin katupono Tupana mi'airoria temiit'in sese wuat sa'awy'i te wuaria eipe. Ta'i Tupana watno eiperia wakuaria wo Tupana wywo eweipyhu'at -Iesui Aipotypot Aika'iwat sese ewei'e pote. Yt eipe yn i ma'ato wuat'i miit'in mesuwarotiarria mio tã e haria Tupana watnuaria wakuaria Tupana wywo te'eropyhu'at. ³Pyno mio tã ahêtip Tupana pe -Tupana etum o tawa Kurintiu piaria pe i'atupoityro hap yt kat sa'up i egyi'at hap kaipyi are. Etunug mi'iria o torannia wo'owese haria wo are'e Aika'iwat Aipotypot Iesui kape Ai'ywot Atipy piat kape ahêtip eikawiatno. Uito ti Pauru.

Tohêtip Tupana Kape Kurintiu Piaria Powyro Hamo

⁴Wuat'i e'at pe arehum ewowi Tupana katupono etum na'yn tawa Kurintiu piaria pe i'atuehakyera'at hap uruka'iwat Iesui mohey haria mi'iria pote are'e. ⁵Ta'i Tupana aipoitynug kahato Iesui minug hap upi. Mi'i hawyi ti torannia watikuap kahato kat ko'i kat ko'i Aipotypot oktan. Uhehay Tupana wat ewy topyhu'at. Wêtip piit ewy watoine'en. ⁶Watoine'en mot'i Aika'iwat wywo pote ihay i'ewyte toine'en mot'i aipy'a pe. ⁷Mi'i pote wahekatup Aipotypot turan I'ywot aipoityro kahato aipowyro kahato. Mi'i hawyi tuwemoherep aru Aika'iwat wato'e yn wuat'i ehamo. Aimoehãite Iesui mohey hap ete. ⁸Koitywy Aika'iwat aimoheg kahato tehay wo. Yt watoiat kuap i ahepiat imohey hap wuat'i e'at pe pote. Mi'i tã ti tutunug mesuwat yi kahuro hap kape. Mi'i hawyi meremo

ta'aipok i Aipotypot Wuat'i Mimotypot no. Aika'iwat Iesui put'ok e hap e'at pe turan -Yt kat i sa'ag atipuēti mi'iria ete e Iesui ahetiati. ⁹Mi'i pote waku watomohey i'e hap torannia aipy'a pe. Sa'awy'i to'e -Atiky'esat eipe Uha'yru ekatuwyria sese wo eweikupte'en e. Ewetunug Mi'i Miit Uha'yru Eipotypot no pote waku pe iwywo eweikupte'en wuat'i e'at pe e ahepe. Mi'i hawyi waku watomohey kahato i'e hap ewy mesup te.

¹⁰Uhe'ywyt'in uheinyt'in pywo pe are'e ehepe Aipotypot Aika'iwat Iesui ehay moherep hat ti uito are. Mi'i tupono ahētup eiwo'oehay upi eweikupte'en. Mi'i pote -Pywo pywo ewei'e eiwo'ope hawyi eiwo'owehik kahato. Mi'i hawyi wētup wanetup hap wywo yn eweikupte'en. Waku aiwo'o'ewy yn watoine'en wētup miky'esat upi yn hawyi sehay yt kat i aiwo'osytpok hap toine'en aikai.

¹¹Ga'atpo tō'ē mana Kure yat piaria hawyi mi'iria henoi uhepe aikotā eipy'asetpe tukupte'en sehay wuat wu'uka haria etiat. ¹²-Pyno itotiaria wētup wētup wanetup hap wywuaria i'atu'e. Yt to'o'ewy hin i i'atuwanetup hap ko'i. Mi'i pote wu'uka hap yn itote i'atu'e uhepe ehetiati. Pyno atikuap ta'yn eipy'asetpe tukupte'en -Uito ti aimu'e hat Pauru upi e haria ma'ato irania'in -Uito aimu'e hat Apauru upiaria e haria. Mi'i hawyi irania'in -Uito aimu'e hat Peteru upi e haria tukupte'en. Ma'ato irania'in -Uito aimu'e hat Iesui upiaria e haria i'atu'e ta'atuheno'i uhepe o'ē haria. Mi'i tā hap kaipyi ti eiwu'uka hap topyhu'at. ¹³Uiwyria'in karāpe watu'uka aiwo'ope mi'i hawyi watopat'ok pat'ok kahato hawyi aiwat i aiwat i yn watoine'en karanja heko rakaria ewy ne'i. Ma'ato Iesui piit yt mi'i ewywuati hin i are'e. Wētup piit ewywuati yn watoine'en. Uito Pauru ma'ato uito yt uiku'uro i aria'yp posak ete ehchakya'at hamo. I'ewyte ti eh'ok hawyi yt uh'et i ti topyhu'at eikai ehete. Pywo yt uwe i ti eiperia uimiset'ok ko'i. ¹⁴Ta'i uito ti yt woroho'oset'ok i eiperia y'y pe. Toi ni ma'ato typy ok yn itote uimiset'ok ko'i mekwat mehin Kiripu hawyi mehin Kaiu hawyte wuat uimiset'ok ko'i ma'ato mi'iria yn ah'et'ok hawyi irania'in eiperia -Uito ti Pauru upiat hat imiset'ok pote yt ewei'e kuap i katupono typy'ok yn ni itote uimiset'ok. ¹⁵Yt uwe i to'e kuap -Uito ti Pauru miset'ok mi'i pote po'og uito eikai e hat. I'ewyte yt uwe i to'e kuap -Eipe Pauru miset'ok toset wuat e hat. ¹⁶I'ewyte uimi'atuset'ok ko'i tukupte'en itote uhyt Etewana yat piaria yn ma'ato mi'i hawyi uimi'atuset'ok ko'i yt uwe i itote.

¹⁷Pywo ti Aika'iwat Iesui yt uipo'oro i miit'in set'ok set'ok hamo ma'ato tehay wakuat moherep hamo yn uipo'oro tehay wakuat enoi wuat'i puoria piat hamo yn e. Mi'i hawyi ati'atumu'e haty wo aikotā Aika'iwat iku'uro aikawiatno hap aria'yp posak ete hap yn uhehay. Yt aremotypot teran i ma'ato aheno'i aikotā Aiporekuat nuat Tupana Mipo'oro iku'uro aria'yp posak etiat hap yn aheno'i teran. Pyno ti yt miit'in miky'esat ewy hin i ti atimoherep katupono aremotypot uhehay se wywo hap hawyi yt hesaika hin i uhehay Tupana wanetup hawe.

¹⁸Ta'i aria'yp posak etiat Iesui iku'uro ahietianuat enoi hap ti yt hee hin i mekewat ho'owasat rakaria pe -Yt ewe'eg hin i ti i'atu'e ne'i ahepe. Ma'ato aito Iesui miky'eria pe ti hee kahato ra'yn katupono watikuap ta'yn hesaika kahato mekewat sehay hap. ¹⁹Aikotã sa'awy'i yianmiaria Tupana ehay moherep haria te'ero'e hap ewy -Mei'uran ti aru atimoma ra'yn eiwe'eg kahato hap -Uito po'og kuap hat wuat'i kawiat hap e. Atimoweityk ti aru miit'in we'eg hap yt nakuat i ko'i e. Mi'i hawyi -Uito atikuap po'og e haria yt uwe i topyhu'at e Tupana sa'awy'i tehay moherep hat Isaia miwan 29.14 piat pe.

²⁰Aikope aru tukupte'en -Wuat'i etiat kuap haria uruto e haria e. Aikope aru tukupte'en wuat'i sehay kuap haria. Aikope tukupte'en mekewat irania'in akit ta'atuehay wuat haria. Ta'i yt aikope i ti aru katupono i'atuwat i'atuwe'eg hap Tupana ti'akit yne ra'yn. Mi'i hawyi miit'in we'eg hap topyhu'at wuat'i mi'akit akit wo ra'yn. ²¹Katupono sa'awy'i wuat we'eg kahato haria ikuap teran Tupana ma'ato yt put'ok e i i'atuwe'eg hap Tupana kuap hamuat hap. Katupono koitywy Tupana tiky'esat kahato mekewat yt i'atuwe'eg i hap kaipywiat aria'yp posak etiat ne'i iku'uro rakat mohey haria ehehakyera'at hamuat hap. Po'og Tupana iwe'eg miit'in kai Katupono Tupana mikyry'i wo toine'en miit'in we'eg kahato hap e.

²²Mio tã i'atu'e Iuteu ywania -Etomoherep to iwato kahato mesuwe uruepe Tupana esaika hap uruepiat emohey hamo mi'i pote ti aru uruimohey en i'atu'e wati'atumoherep Iesui i'atuepe turan. Ma'ato Kereku ywania mi'iria -Etimoherep uruepe ehay iwe'eg kahato hawyi uruimohey Iesui etiat i'atu'e. ²³Ma'ato mi'iria pe -Iesui yn ahehakyera'at kuap uruto'e. Iesui yn iku'uro aria'yp posak ete ahietiatno e hap uruheno iuteu ywania pe Kereku ywania pe yt ihay se hin i pykai ta'atupuëti Iuteuria ywania. Mi'i hawyi ti Kereku ywania mi'iria mekewat sehay ti yt we'eg hin i hat ehay i'atu'e ahepe. ²⁴Ma'ato aito Tupana mi'airoria ete ti Iuteu ywania sio Kereku ywania ti mekewat sehay Iesui iku'uro aria'yp posok ete aiku'uro hap u hamo hap hesaika kahato topyhu'at ahehakyera'at hamo. Ta'i watomohey mekewat sehay Iesui etiat hawyi ahehakyera'at hap toine'en. Pywo ti rat Iesui ti Tupana esaika hap wywo iwe'eg hap wywo toi'atuehakyera'at kuap wuat'i miit'in wato'e. ²⁵Katupono mekewat Tupana we'eg hap po'og iwe'eg torannia aiwe'eg hap kai wato'e. Katupono Tupana tuwekyry'i pote po'og iwe'eg torannia mesuwiaria we'eg hap ko'i kai haype wato'e. Katupono Tupana perup'i hap ti po'og hesaika mesuwarotiat hesaika rakaria kai wato'e yn ahehay.

²⁶Ta'i uhekatuwyria koitywy ti watikuap kahato aikotã Tupana ti'airo yt we'eg i haria temiit'in sese wo hap. Sa'awy'i ai'airo temiit no turan yt aiwe'eg hin i te turan ai'airo. I'ewyete yt tpyy'i hin i iwato'in nakaria toi'airo temiit no mesuwe. I'ewyete yt tpyy'i hin i hesaika rakaria toi'airo

temiit no. Ma'ato mi'i pykai ai'airo temiit no torannia kaipyi. ²⁷Ma'ato toi'airo yt we'eg i haria temiit no typy'i kahato. Mi'i tã tutunug hawyi toi'atumohit kahato -Uito po'og we'eg hat e haria. I'ewyte ti Tupana ti'airo miit'in emiit temiit no typy'i kahato. Mi'iria kaipyi ti toimohit -Uito po'og torannia kai e haria. ²⁸Ta'i ihaky'e'li rakaria yt uwe miky'e i ko'i miit emiit ko'i yt iwato hin i rakaria yn ni toi'airo temiit sese wo. I'ewyte yt kat sehapap i hap ko'i wyti toi'airo temiit no. I'ewyte yt uwe mikuap i ko'i ti satek takaria toi'airo temiit no. Mi'i hawyi ti -Uruto po'og e haria yi kai ne'i ra'yn te'eropyhu'at katupono hemiit'in sese te'eruanetup kahato imienoi kape. ²⁹Eweikuap apo kat pote Tupana ti'aro temiit'in no paa e haria. Pyno ahenoi teran ehepe. Tupana ti'atu'aro temiit no miit hit ko'i katupono yt toiky'lesat aru atipy pe tuwemowato rakaria. Yt toiky'lesat itote -Uito po'og uhewaku torannia kai pote Tupana ui'airo temiit no e haria. Yt toiky'lesat i itote -Uito po'og pote Tupana ui'airo sa'awy'i tehay moherep hamo e haria katupono mio tã e haria Tupana mopy'ahak haria tukupte'en e.

Tupana Ai'airo Yt Nakuaria I Aito Pykai

³⁰Aito ti Aipotypot Iesui mohey haria pote Tupana ainug Tosa'yru wywo wētup miit ewy. Sa'awy'i yt aiwe'eg hin i pykai mesup aiwe'eg kahato katupono Iesui amyätym toine'en apiit pakup we hawyi Iesui we'eg hawuo wahewyry mesup. Sa'awy'i yt ahehay kuap i Tupana wywo ma'ato mesup Iesui wē apiit pe pote ahehay kuap kahato Tupana wywo. Koitywy watoine'en Iesui piit ewy mesuwarote. Mi'i pote watopyhu'at Tupana sa'yru'in ko'i Tupana saki'yt'in ko'i mesuwe. Mi'i pote watopyhu'at Tupana ywania ewywuat mesuwe. ³¹Yt naku i wato'e aiwepe paï -Uito po'og Irania'in kai yt naku i wato'e aiwanetup hawe. Yt mi'i tã hin i are. Po'og waku wato'e -Tupana ti waku po'og uikai waku wato'e. Mi'i yn ni aipowyro kahato hat wato'e waku. Aikotã i'e hap ewy aru tutunug yne to'e hap waku wato'e aiperup'i hap wywo. Uito ti miit'in yt naku i rakat ma'ato Iesui mi'airo kahato.

Häpyk Yn Pauru Henoï Kurintiu Piaria Pe

2 ¹Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria ta'li mekewat e'at pe sa'awy'i te areto ehewowi eimu'e hamo turan areine'en eipy'asetpe. Woroho'omu'e kahato Tupana mimoherep oktan. Tupana miky'lesat ewy yn woroho'omu'e yt uhehay niatpo hin i atunug eimu'e hap ete. ²Mio tã are uiwepe -Mesuwe Iesui yn atimoherep miit'in me hawyi irania'in ehay atiwaure yne. Aipotypot ete yn aru uhehay are'e uipy'a pe. Aikotã Aikawiatno aria'yp posak ete iku'uro hap yn aru uhehay wo atimoherep tawa Kurintiu piaria pe are'e uiwepe. ³Sa'awy'i te areine'en eipy'asetpe turan uipiit yt hesaika hin i hawyi uityry popuo woroho'omu'e paa ui'e

popuo woroho'omu'e turan. ⁴Yt ihay se hin i hap ewy woroho'omu'e. Miit'in ehay se hap yt ewy i woroho'omu'e ma'ato Tupana Pa'āu esaika hap kaipyi woroho'omu'e. Mi'i hap ewy pykai ti Tupana Pa'āu esaika hap topyhu'at uhehay moesaika hamo. Mi'i pote mi'i hawyi -Pywo pywo ewei'e eipy'a pe uhehay tyry wywo pykai. ⁵Mi'i hawyi Iesui mohey haria eweikupte'en Tupana esaika hap kaipyi. Yt eweipuēti hin i eimohey Tupana piat hap miit'in i'atuehay we'eg hap kaipyi.

⁶Ma'ato irania'in Iesui mohey haria wo topotmu'eria hawyi ati'atumu'e mi'iria uhehay wo -Iwe'eg kahato rakat i'atu'e uhetiat pe. Ma'ato uito yt mesuwarotiararia we'eg hap kaipyi uhehay yt ahiag we'eg hap kaipyi i. Mesuwarotiararia ti koitywy i'atuwe'eg kahato ma'ato yt i'atuwe'eg hin i Tupana wanetup hawe. Meiūran Tupana timoma yne aru i'atuwe'eg hap hawyi yt topyhu'at hin i aru i'atukai. ⁷Ma'ato uito ati'atumu'e Iesui mohey haria Tupana we'eg hamo yn. Yt miit'in mikuap kaipyi hin i ati'atumu'e ma'ato mekewat we'eg hap Tupana kaipywiat yn wo ati'atumu'e torannia mi'iria. Ma'ato irania'in yt kuap i hap ewy mesuwat sehay uimimoherep kat pote uhehay sehay yianmiat ewywuwat aikotā sa'awy'i Tupana ai'airo mesuwat yi nug hap e'yian mete hap ewy.

⁸Tupana po'og iwe'eg morekuaria kai katupono morekuaria we'eg hap yt put'ok e i Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat we'eg hap ete. Ma'ato te'eruwe'eg pote kat pote som ta'atu'auka Aipotypot aria'yp posak ete.

⁹Aikotā Tupana to'e Sa'awy'i hap ewy -Mekewat uiky'e haria pe atum neran uiminug wakuat po'og ikahu torannia miit'in akasa hap ko'i kai ikahu rakat e. Atum neran uhemii't'in me wakuat sese e. Yt teke i te i'atuwanetup hawe ikahu hap e. Mi'i hap ti atum neran uiky'e haria pe e Tupana sa'awy'i Isaia miwan 64.4 pe. ¹⁰Mi'i pote koitywy watikuap ta'yn mekewat ikahu rakat Tupana miium. Ma'ato aito yn watikuap. Ta'i Ipa'āu ti ahepe imoherep ta'yn. Katupono Tupana Pa'āu me heremo yne minug ko'i heremo yne ra'yn. I'ewy'te mig'i wuat yt uwe mikuap i ko'i toikuap. I'ewy'te toikuap yne kat hamuat kat hamuat Tupana Pa'āu minug ko'i. Mi'i pote aimu'e torannia ete tepiat ikuap hap oktan. ¹¹Aipotypot ti miit'apiit ewywuwat sese e. Mi'i hawyi Mi'i Miit wanetup hap watikuap toine'en aipiit pe Iesui Pa'āu pote. Mi'i pote watuwekuap Iesui pa'āu sese toine'en aipiit pe. Mi'i hap ewy Tupana wywo Tupana toine'en Ipa'āu. Mi'i ti ikuap yne tuwetiat. ¹²Koitywy toine'en na'yn Tupana Pa'āu aipiit pe. Mi'i hawyi Tupana Mipo'oro Iesui pe -Ereke ro wato'e hawyi teke ra'yn. Mi'i hawyi Ipa'āu kaipyi watikuap yne Tupana Pa'āu pya piat ewy. Ma'ato irania'in mesuwarotiararia kai wētup ma'āu ne'i yt aiwat ewy hin i ra'yn. ¹³Mi'iria ti wētup ma'āu ahiag watnuat wanetup hap ewy tukupte'en. Mi'i pote wētup sehay i'atuete wuat'i mikuap ewy mi'iria we'eg hap. Mi'i pote i'atuepe uruwe'eg kahato katupono Tupana Pa'āu ti wētup sehay wo ra'yn aimu'e. Mi'i hawyi aiwē pyi wētup sehay ra'yn tuwētem

sehay pywuat sese yn na'yn. Mi'i pote aimimu'eria Tupana Pa'āu eiam kahato wo tukupte'en hawyi pywo i'atu'e ahehay pe. ¹⁴Ma'ato irania'in yt Tupana Pa'āu yt eiam i ko'i ti -Yt i'atu'e ne'i Tupana ehay pywuat aiwē piat ete katupono mi'iria yt kat kuap i Tupana miium Topa'āu wakuat kaipywiat. -Yt kat hamo i ehay i'atu'e Tupana pe. Ta'i aimienoi Tupana Pa'āu kaipywiat ete ti te'eruwekyry'i ne'i. Yt ta'atukuap i kahato Tupana miium ko'i ikahu rakat pykai katupono Tupana Pa'āu yt toine'en i i'atupy'a pe ikuap hamuat. ¹⁵Ma'ato aipiit pe toine'en Tupana Pa'āu pote watikuap kahato waku sese rakat sehay pywo rakat i'ewyte yt naku i hap watikuap yne. ¹⁶Katupono miit'in mesuwarotiararia yt tikuap i kahato kat hamo Tupana tunug tomiky'esat ko'i. Aikotā to'e iwan me hap ewy -Ta'i yt uwe i ti ikuap Aika'iwat wanetup hap. Ta'i yt uwe i ti inapin kuap e Isaia tomiwan me. Yt uwe i Tupana wanetup hap kuap hat toine'en e Isaia miwan 40.13 pe. Watikuap kahato mesup katupono Aika'iwat Iesui wanetup hap aikai kahato toine'en mesup. Iesui wanetup hap toine'en aipy'a pe aiwanetup hawe hawyi Tupana mikuap ko'i toine'en wy aipy'a pe katupono Iesui To'ywot ewywuwat wanetup hat toine'en aipa'āu me aipy'a pe e.

Tawa Kurintiu Piaria Yt Hewyry Sese I Tupana Wywo

3 ¹Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria sa'awy'i Uito Pauru ahenoi teran Tupana ehay ehepe sa'awy'i uheine'en itote turan ma'ato tig mekewat e'at pe yt ahenoi kuap i Tupana Pa'āu miky'esat ewywuwat hāpyk po'og nakat katupono eipe yt Iesui mohey haria yt ewy hin i te eiwanetup hap. Mesuwarotiat wanetup hap ewy yn eipe eweikupte'en katupono kurin kat ewy Iesui mohey hap toine'en eikai mekewat e'at pe. ²Sa'awy'i eipe hirokat hit ewy eweikupte'en mi hy yn u haria ewy aikotā hirokat yt tu'u kuap i te ipu'i kā'ā hap ewy eweikupte'en Tupana ehay yt ewetunug yne kuap i te pote. Mi'i hawyi woroho'omu'e pot'i teran Tupana mikuap eiky'e hap oktan. Ma'ato ahenoi hawyi yt eweikuap kuap i. Ma'ato i'ewyte koitywy yt eweikuap i ui'e hap ko'i eimu'e hap. ³Katupono eweikupte'en mesuwarotiat wanetup haria ewy yn. Eiwu'uka wu'uka eiwo'ope sehay hit no. Mi'i hawyi eha'ywyi eweikupte'en eiwo'ope aikotā mesuwarotiararia yt Iesui mohey i haria eko ewy eweikupte'en. ⁴Mio tā ewei'e eiwo'ope -Uruto ti Pauru mohey haria ma'ato irania'in -Uruto ti aimu'e hat Apauru mohey haria ewei'e. Mi'i hawyi eiwu'uka wu'uka aat ka'ap mio tā ei'e eiwo'opiat hamo. Yt naku i mi'i tā ewei'e katupono mi'i tā ne'i pote mesuwarotiararia yt Iesui mohey i haria ewywuwat eiwewanetup. ⁵Ma'ato are'e ehepe -Uito ti Pauru Tupana yn eropat hat sese i'ewyte eimu'e hanuat are. Apauru i'ewyte Tupana yn eropat hat. Kat hamo pyno -Aimu'e hat Pauru mohey haria uruto ewei'e. Sa'awy'i woroho'omu'e eipe mi'i hawyi Iesui mohey haria wo eweikupte'en ui'ewy

eweimohey pote are. Aika'iwat emiit'in sese uruto urutunug urupo'oro hap oktan yn.

⁶Uito areine'en hã'yï koi hat Tupana ehay wo ewy woroho'omu'e mekewat e'at pe. Mi'i turan aimu'e hat Apauru put'ok e itote eimu'e hamo hap ewy hawyi toihu'i hu'i uimikoi iã'yï hap ewy hawyi i'atutag na'yn Tupana esaika hap wywo. ⁷Ma'ato Tupana yn ni aimotag kuap tomohey hamuat hap ete. Mi'i tupono waku Tupana yn watimotypot hã'yï nug hat i'ewyte i'yp moehãite hat. Yt naku i watimotypot ikoi hat ne'i are. I'ewyte yt naku i watimotypot ihu'i hu'i hat ne'i. Po'og waku imotag kuap hat watomohey haty wo. ⁸Meiüran aru Tupana tum ahepe aipotpap hap sa'up. Tutum ahepe ha'up aikotã aipotpap hap oktan aru. I'ewyte iwato aipotpap pote iwato tutum yt pote kurin tutum. Pyno tukupte'en aitoria hã'yï koi haria ewy hawyi irania'in ihu'i hu'i haria ewy ma'ato sa'up ium hat sese Tupana.

⁹Pyno aito Tupana eropat haria Aikotã wëtup ok etiat motpap nug haria ewy aito. ¹⁰Eipe Tupana motypot yat ewy eweikupte'en. Uito Tupana motypot yat äkukag mo'am hat ewy Uipo'oro hat miky'esat ewy are. Häpyk kahato atunug wuat'i nug kuap hat ewy. Waku yne hawyi irania'in inug ipiit. I'ewyte irania'in i'ahik yi wo hap ewy. Mi'i hap ewy atunug ehepe are. Katupono Tupana to'e -Eiwe'eg wo o ewetunug ui'yat nug hap ete waku ui'e hap ewy ewetunug o e ahepe. Mi'i pote waku wati'atumu'e miit'in häpyk kahato ihay pywuat nuat yn. ¹¹Aika'iwat Iesui i'apy'yha ewywuat kahato. I'apy'yha watopag yi pe ai'yat moheg hamuat hawyi ai'yat yt ta'at hin i. Mi'i hap ewy ti Aika'iwat Iesui watopag ai'apy'yha wo hawyi watoine'en wuat'i e'at pe. Yt karãpe i wata'at aria pe. Iesui yn Tupana Mi'airo Ahehakyera'at hat. Yt naku i wato'e irania'in me -Yt Iesui yn i ti ahehakyera'at hat ma'ato toine'en wëtup ok ahehakyera'at hat wato'e ne'i yt naku i wato'e. ¹²Eimu'e haria ti ai'yat nug haria ewy tukupte'en. Toine'en ai'yat nug kuap kahato haria ewy mi'iria ai'yat nug nu kawiat ewy iheg nakat nu uru kawiat nu parata kawiat getap nug haria ewywuat aimu'e häpyk Tupana ehay sese etiat haria ewywuaria ma'ato irania'in aimu'e haria ai'yat nug haria yt iheg hin i nug hap ewy tutunug. Yt toine'en mot'i hin i i'atuminug ko'i nupi'a mi'u wo hap ewy ta'atunug ai'yat ikahu wen ma'ato meremo yt ikahu i hap ewy topyhu'at. Mi'iria ta'atunug ai'yat meremo upip kawiat hawyi ikahu wen wëtup ewaty hawyi haat'e hap ewy topyhu'at. Mi'iria ewywuat aimu'e ikahu kahato ma'ato ta'atuwanetup hap kaipyi aimu'e yt Tupana ehay sese kaipyi hin i aimu'e hawyi watomohey i'atuwanetup hawyi meremo waku ma'ato wëtup ewaty hawyi ai'yat nem nakat hap ewy topyhu'at hap ewy. ¹³Karãpe put'ok e Aipotypot Iesui hawyi toimoherep aru wuat'i miit'in me i'atuminug sio waku sio yt hap. Sio watunug iheg nakat sio yt e. Tohã'äg yne aiminug ko'i mekewat e'at pe sio iheg nakat nu ewy sio aria'yp kawiat ne'i hap

kuap hamo. ¹⁴Waku watunug Tupana motypot yat iheg kahato rakatno nu kawiat ewywuat. Mi'i hawyi aria put'ok e itote hawyi aria yt tu'u kuap i. Mi'i hawyi Tupana tuwehum aiminug iheg nakat nuat to'yatnug mote. ¹⁵Ma'ato aria tu'u ne'i hawyi yt kat hamo i topyhu'at yt kat hamo i aipotpap. Watoine'en aru Tupana miehakyera'at no wen ma'ato aipotpap sa'up aipo pe yt kat i katupono aiminug aria tu'u yne. Yt kat i topyhu'at Tupana kapiat aipotpap hap watunug sa'ag ne'i pote. ¹⁶Eweikuap apo Tupana Pa'âu yat sese eipe hap sio yt. Ta'i Tupana yat sese ko'i ti eipe. Tupana Pa'âu eiam torannia imohey haria Iesui kaipywiat haria. ¹⁷Ma'ato uwe uwe -Tupana yat moma teran e hat Tupana mimoma wo ne'i aru topyhu'at. Katupono Tupana yat no yn waku apiit topyhu'at aikotã Tupana ewaku hap ewy yn waku watopyhu'at. Aito ti Tupana yat sese ewy watoine'en. ¹⁸Yt naku i watuwema'at ne'i Tupana yat -Uito po'og irania'in kai e hap mo. Mi'i tã ne'i watunug mote miit'in irania'in yt kat kuap i haria ewy ne'i watuwanetup. Waku watipun -Uito po'og e hap pya aikai. Paa wato'e pote Tupana to'e ahepe -Eiwe'eg kahato rakaria eipe e ahepe miit'in mikyry'i hamuat watoine'en pykai. ¹⁹I'atu kahato mesuwat yi tote -Uito po'og uiwe'eg e haria ma'ato Tupana wanetup hawe yt kat i kuap haria ewy mi'iria -Uito uiwe'eg kahato i'atu'e pykai. Miwan me mio tã to'e -Uito po'og uiwe'eg e haria te'eruwema'at ne'i ta'atuwe'eg sa'ag hamo hawyi ta'atuwe'eg po'og hap suki ewywuat topyhu'at ta'atu'auka hamo pira ewy e Tupana sa'awy'i miwan me. ²⁰Mio tã e haria pe Tupana to'e -Uito po'og uiwe'eg irania'in kai ewei'e pykai yt kat hamo i eiwe'eg hap e Tupana.

²¹-Aito hekat rakaria ewy katupono Ai'ywot Tupana sakpo'e hekat rakat pote. Yt kat i ahekat mesuwe pykai hekat rakaria watoine'en wuat'i e'at pe. ²²Yt naku i watuwemotypot -Uito po'og nakat e hap aiwanetup hawe. Yt naku i watuwehum miit'in minug te'eruwekaipywiat ete katupono torannia aiwat aiminug wuat ko'i Tupana piat aipowyro hap. Uito Pauru ma'ato areine'en eimu'e eiwatnuat hamo ra'yn. I'ewyte aimu'e hat Peteru aiwatnuat rē wy aimu'e hat Apauru aiwatnuat aimu'e hap tutum. Katupono yne yne Tupana minug aipowyro hamuat toine'en. Tutum aipowyro aiku'uro turanuat aipowyro hamo. Koran muki'ite wuat'i e'at pe aipowyro. Ta'i i'ewyte mesup i'ewyte muki'ite e'ihat'ok pe turan toine'en kahato aipowyro hatno. Mi'i pote hekat rakaria sese ewywuat watoine'en aito. Aito i'ewyte aiku'uro wen i'ewyte mesup i'ewyte muki'ite i'ewyte e'ihat'ok hap ewy. ²³Katupono Aika'iwat Iesui watnuat watoine'en. Aika'iwat Iesui toine'en Tupana watnuat. Mi'i pote yne aito Tupana wuatnuat watukupte'en.

Yne Tupana Ehay Enoi Haria Waku Hãpyk Yne Ta'atuheno

4 ¹Uiwyria'in uruto ti Tupana potpo'ororia pote waku ti eiwanetup urumienoi kape -Mi'iria wyti Aipotypot eropat haria sese waku

ewei'e. Mi'iria wyti yt aimikuap i Tupana etiat moherep haria waku ewei'e uruepiat pe. ²Karāpe watuwepotpap Aika'iwat potpap nug hap ete turan waku kahato watunug i'e hap ewy. Waku watunug imiky'esat ewy. Mi'i hawyi watoine'en heropat kuap sese haria wo aito. ³Irania'in eipy'asetpe tukupte'en -Mi'i wakuat kahato i'atu'e uhepiat pe. Irania'in -Yt naku i i'atu'e uhepiat pe. Ma'ato ti uito yt atikat i miit'in kaipyi -En ni waku e hap katupono -En ni waku kahato e hap Tupana kaipyi atiky'esat. Koitywy yt are'e i uiwepe uiwanetup hawe -Uito waku uito yt naku i yt are'e i uiwepe ma'ato atikat kahato Tupana piat uikuap hap -En waku e hap. ⁴Karapei yt kat i uiwemoti hawe pykai -Pyno waku kahato uito are'e uiwanetup hawe ma'ato Tupana yn ikuap sio uito waku sio yt hap. Sio atunug waku tope sio yt nakuap i atunug. ⁵Karapei Aika'iwat put'ok e atipy kaipyi miit'in pat'ok pat'ok hamo hap e'at pe ti aru Tupana tomoherep aru wat'i pe aiwanetup sa'ag hap sio watunug waku tope sio yt hap sio tomotypot haria watoine'en sio watuwemotypot ne'i sio miit'in motypot haria aito. Ta'i mekewat e'at pe watikuap ta'yn Tupana kaipyi -En ni waku e hap sio yt hap watikuap ta'yn mekewat e'at pe -Uito waku ai'e pykai aito waku ai'e pykai.

Wakuat Sehay Kape Yn Eweiw Janetup

⁶Mi'i hap ewy ti uruto uiwyria'in. Uito Pauru eimu'e hat i'ewyte Apauru toine'en itote eimu'e hat. Waku eiwanetup kahato uruehay kape katupono wētup ehay yn uruto'e Iesui etiat yn uruimu'e eipe. Pyno atiky'esat kahato uru'ewy eweikupte'en wētup sehay yn moherep haria Iesui moherep haria uruto ewy uruhēku ewywuat urupusu ewywuat waku eweikupte'en hap atiky'esat urupotmu'eria. Urumimu'e wētup ok yn uruto typy ok pykai. Yt naku i ewei'e Uito Pauru mimu'e hawyi wētup ok -Uito yt Pauru upi i ma'ato uito Apauru upi uito paī an yt naku i ewei'e katupono Apauru uito wētup miit ewy hawyi wētup sehay yn eimu'e Iesui Aimimotypot moherep hap yn uruehay. Yt naku i watimohit wētup ok aimu'e hat hawyi yt naku i watunug wētup ok aimu'e hat Tupana wo e. ⁷Mi'i pote kat hamo wato'e irania'in me -Uito po'og ekai katupono Tupana tum ahepe tomisepap kuap nug kuap hap. Yt aiwewi i watikuap wat'i nug hamuat ma'ato Tupana miium kaipyi wahepap ma'ato yt pote yt kat i aikai. Pyno kat hamo ten -Uito po'og waku ekai wato'e aipy'a pe.

⁸Koitywy -Uruto po'og ewei'e katupono uruikuap yne ewei'e. Ta'i Miit'in mu'e haria akag wo urutukupte'en ewei'e. Ikap kahato rakaria ewy urutukupte'en mesup pote yt kan hamo i urupoi po'og Tupana ehay mesup uruikuap yne ra'yn mote ewei'e eipy'a pe yt iwe'eg i haria ewy. Pywo pote waku uimu'e waku Apauru mu'e haria wo eweikupte'en ma'ato yt pywo hin i ewei'e eipy'a pe. Hirokaria ewy te

eweikupte'en eiwanetup hawe. ⁹Uruto urutukupte'en wuat'i mu'e hamo Tupana mipo'oro sese ko'i uruto. Ma'ato mi'i pykai eimimohit ko'i wo urutukupte'en po'og yi kape wuat'i kai wuat'i miit'in wanetup hawe urutukupte'en. Irania'in uru'auka teran urukuasa teran urumohit teran wuat'i ehamo miit'in ehamo i'ewyte atipy piaria ehamo urumohit turan. ¹⁰Mi'i pykai Aipotypot Iesui moherep hap ete yt urupohep hin i miit'in te'eruwekyry'i teran uruete pykai. Ma'ato ehete yt uwe i te'eruwekyry'i uruetiat ewy. Mi'i pote -Uruto po'og Aipotypot emiit ewei'e. Uruwe'eg po'og iraniam'in kai ewei'e. Uruto imohey pakup kahato haria ewei'e. Ta'i uruwanetup hawe eipe ipakup kahato ko'i. Ma'ato uruto miit'in mimohit ko'i wo urutopyhu'at. ¹¹Koitywy hesy'at rakaria wo urutukupte'en. Urute'y'u kahato uruhewyry hap upi. Uruesokpe ko'i hiot hiot'e rakat. Miit'in mi'ahyk ahyk ko'i uruto. Yt kat i i'yat rakaria uruto. Kowo'i kowo'i uruewyry yt urue'yni wywo i. ¹²Urupotpap sa'up hap kaipyi urutenuk. Karāpe miit'in urumohit ta'atuehay wo hawyi urui'atupoitynug mi'iria uruehay wo. -Tupana Eti'atumoehāite no uruwanikaptia uruto'e aat ka'ap. I'atuehāite hap urutum urusaty'i saty'i kahato mi'iria pykai. ¹³Urutoine'en mot'i Iesui mohey hap wywo uru'akit ta'atuehay wo kahato pykai ma'ato uruto uruiwesat sehay iwese rakatno yn. Mesuwarotiarua mipun wuat urutopyhu'at. -Waku urumimohit haria wo eweikupte'en i'atu'e uruepe. Mio tā i'atu'e uruepe Tupana mi'airoria sese uruto pykai.

Yt Eweimoti Wakuat Sehay Ete

¹⁴Ahenoi yne mesup ehepe uiwyrria'in uimiwan me. Yt atiky'esat i eiwemoti ne'i uimiwan ete uhehay ete ma'ato eimoehāite eiwanetup hawe yn woroho'onapin. Aikotā watinapin aimepyt iky'e haype hap ewy woroho'onapin mesuwe. ¹⁵Katupono uito areine'en ei'ywot ewy katupono uiwē pyi eweikuap sa'awy'i Aipotypot Iesui etiat. Mi'i hawyi eweimohey Iesui hawyi wuat'i e'at pe gupte'en haria uimienoi wakuat kaipyi Uimimoherep kaipyi aikotā uimepyt'in ewy eweikupte'en. Toine'en i'atu kahato eimu'e haria ei'apykok haria Tawa Kurintiu piaria wen ma'ato wētup yn ei'ywot hap ewy toine'en. Mi'i ti uito Pauru rat katupono wuat'i iraniam'in eimu'e haria yianme sehay wakuat ahenoi ehepe Iesui etiat. ¹⁶Mi'i hawyi uipy'a pyi ahētup ehupi eweikupte'en itote ui'ewy kahato hamuat hap Aika'iwat Iesui mohey hamuat hap ete. ¹⁷Atiky'esat kahato eipe uito ewywuaria Iesui mohey haria. Mi'i pote atipo'oro eimu'e hat ehewowi Uito ewywuat Timoteu. Mi'i ti uha'yru sese wo ewywuat toine'en uiwanetup hawe. Uiky'e kahato mi'i katupono yt karāpe i uima'at hatno toine'en. Mi'i put'ok e itote hawyi toimoherep ehepe eimiwaure aikotā woroho'omu'e sa'awy'i wuat hap ko'i ete. Aikotā watoine'en ipakup takaria ewy yn na'yn wētup piit ewy Aika'iwat Iesui wywo hap ete. Aikope aikope miit'in tukupte'en hap

kape uruhenoi hawyi Iesui mohey haria wo uruepiat ta'atunapin hap ewy ipakup takaria wo ra'yn tukupte'en. Wētup miit ewy yn Iesui piit wywo tukupte'en. Mi'i hap ete eimu'e hamo atipo'oro uha'yru Timoteu. ¹⁸Sa'awy'i urutuwat eipy'asetpyi hawyi i'atu kahato wemotypot haria tukupte'en eipy'asetpe -Pauru yt ta'aipok i i'atu'e haypiat haria. ¹⁹Ma'ato ara'aipok irane te Tupana tum muap uhepe hawyi. Areine'en eipy'asetpe hawyi atikat eipy'asetpiat haria tukupte'en. Mi'i hawyi atikuap irane uwe uwe eipy'asetpe Tupana motypot haria tukupte'en. ²⁰Tupana toine'en Aipotypot no yt aiwē kaipywiat i -Uiporekuat no En ereine'en Tupana yt e hap kaipyi i ma'ato aipy'a pyi watunug imiky'esat ewy hap kaipyi Tupana toine'en kuap Aipotypot no. ²¹Waku areto eimoperup'i hamo sio ei'apiheg hap mywo. Sio waku woroho'omoperup'i eiky'e hap mywo uiwese hap wywo sio aikotā eweiky'esat hap wywo areto ehewowi.

Irania'in Tikuap Yt Eiwe'eg I Hap Etiat

5 ¹Koitywy ti wuat'i miit'in eikuap yt eiwe'eg i hap ete meiüpiaria. Ta'i ta'atuhenoi hanoi kahato ti aikotā aheine'en haryporia wywuat ihainia'in wywuat hap ko'i. Yt Iesui mohey haria ewy hin i eweikuapte'en hap ta'atukuap ta'yn. Ma'ato eipe po'og sa'ag yt nakaria i mekewat yt Iesui mohey i haria kai. Katupono uruikuap eipy'asetpiat wētup ok to'ywot ehary'i pakup toty pakup wywo toket hap. ²Mi'i hap ete ti yt tuwemoti hin i te ma'ato po'og ni uruto uruwaku to'e ne'i sa'ag. Mi'i hawyi eipe yt paa ewei'e hin i ma'ato -Waku mi'i tā watunug ewei'e sa'ag. Uiwyrria'in waku waire waire nug haria ewei'atu'ywyk eiwe'atunug hap kaipyi. ³Uipiit yt toine'en itote eipy'asetpe wen ma'ato areine'en eipy'asetpe uiwanetup hawe hap ewy mi'i pote woroho'onapin aikotā areine'en eipy'asetpiat turanuat hap ewy. Ta'i yt naku i kahato etunug ety hit ehary'i sa'ag wo mimi uhyt waku wato'e itote. ⁴Mi'i pote waku eiwe'atunug yne eipe hawyi waku eweikay kay mekewat miit yt iwe'eg i rakat ehewowi. Mi'i tote ti toine'en aru Aipotypot Iesui eipy'asetpe i'ewyte uipa'āu toine'en eiwywo. Mi'i hawyi waku mekewat to'ywot ehary'i wywuat get hat eweinapin kahato -Pyno koitywy ahiag watnuat ereine'en waku wato'e tope. Mi'i hawyi mono etoiat ro eminug sa'ag ma'ato yt etoiat i ewaire waire hap pote iku'uro rakat no ereine'en waku wato'e tope. ⁵Ma'ato -Yt atoiat i uiwaire hap to'e pote waku wato'e Iesui pe -Pyno waku mi'i miit piit ahiag mi'auka wo topyhu'at ma'ato waku mi'i miit pa'āu topyhu'at epo pe Iesui wuat'i e'at pe aikope Tupana toine'en morekuat no hap tote waku wato'e. ⁶Pyno yt eiwekyry'i tei'o mekewat miit minug sa'ag ete. Yt naku i kahato watuwehum mi'i tā nug hat ete katupono mekewat miit topyhu'at mani puk ewywuat eipy'aset pe ma'ato eipe eweipyhu'at ipyre ewy. Mi'i pote aikotā watopag ipyre mani puk pe hawyi toimorem yne mani puk hap ewy mi'i hap ewy waku

eweihēp o mekewat miit sa'ag eipy'asetpyi hawyi ti aru eweipyhu'at miit wakuaria ewywuat. Yt naku i hap yt mig hin i haria eipe. Pyno sa'awy'i wuaria Iuteuria tuweno'ē ta'atuewanikaptia yi Esitu'in po kaipywiat turan i'atumi'u man iteneg nakat yn i'atumi'u yt kat i nem nakat ewy. 7Mi'i ti yt kat i imoperup hap i'apuk hap nem nakat. Mi'i yt ipyyp takat i mekewat i'atueman. Mi'i hap ewy koitywy aiwat aheman yt kat i ipyyp hit hap imonem kuap hat. 8Pyno to'iro Iesui enuk hap kape yt kat i ipyyp takat man aimi'u wywo hap ewy e. Pyno ti aimopyyp hap ewywuat toine'en mekewat mani puk ewywuat mekewat aiwo'oma'at'ia ma'at'ia hap ewywuat toine'en. I'ewyite man teneg ewywuat toine'en mekewat aiwo'oky'e hap ewywuat. Mi'i yn waku sa'awy'i aimi'u wo watuwētem yi Esitu pyi turan yt kat i mani puk watioto kuap pote. Mi'i man Tupana ehay pywo rakat yt kat i aheso hap wywo hap ewy. Mi'i man ewywuat waku aimi'u wo katupono mekewat man puk aiwo'omopit pit hap ewywuat aiwo'otu'uka hap ewywuat wato'e sa'awy'i. Waku po'og Tupana ehay sese wahenoi miit'in me yt kat i miit'in ehay heso hap wywo.

9Sa'awy'i atipo'oro uimiwan me einapin hamuat -Yt naku i watunug aiwy ok sese wo Iesui mohey hat yt iwe'leg i sese rakat wuat'ia ihainia wywuat ieine'en hat wuat'ia haryporia wywo. 10Tukupte'en aipy'asetpe mesuwat yi tote ma'ato i'atu kahato aiwyrria'in yt Iesui mohey i haria yt naku i nug haria. Mi'iria tukupte'en yne e'at aikope aikope watoine'en hap tote ahewyry hap tote. Mi'iria minug ewywuat yt naku i watunug katupono mi'iria wuat'ia haryporia'in ihainia'in wywo ieine'en haria. Ahekare'en sere'ok takaria tukupte'en mi'iria. Ahekat kyewi yn aima'at ma'at ne'i mi'iria wuat'ia e'at pe. Mi'iria wuat'ia tupanaria mo wuat minug motypot haria. Yt naku i watunug mi'iria ewywuat ma'ato waku wati'atuekyi mi'iria Iesui mohey hap kape. Yt naku i watunug mi'iria ahewanikaptia wo ma'ato po'og waku watiwesat mi'iria waku hap ewy. Ma'ato karāpe Iesui mohey hat watoine'en hawyi yt naku i watunug ne aikotā mi'iria minug yt naku i hap ko'i ewywuat. Ma'ato mi'iria ewywuat watoine'en yt naku i nug haria te waku -Iesui mohey haria mi'apiheg wo watopyhu'at. Yt naku i watunug ne yt naku i nug hap sa'awy'i wuat ewy Iesui mohey haria aito hawyi. 11Ma'ato -Ewetoiat ro meimuēwat ko'i katupono mi'i ewywuat watoiat pote watoine'en mesuwat yi tote waku pe.

Koitywy atipo'oro ewowi wētup sehay. Toine'en eipy'asetpe yt nakuap i nug hat -Uito Iesui mohey hat e hat ma'ato wuat'ia wywo toine'en hewaie rakat mi'i hat ewywuat yt eweiwesat wesat tei'o i'ewyite yt erenuk tei'o iwywo. I'ewyite toine'en Iesui mohey hat ma'ato tupana iā'ākāp kape toiwēpap te toimohey te miit'in minug tupana ko'i -Uito Iesui mohey hat wy to'e pykai waku mi'i miit kai waure wo waku watukupte'en. 12I'ewyite Iesui mohey hat ma'ato miit'in mohit tehay wuat hat toine'en ne i'ewyite

sero'ok e hat i'ewyte Iesui mohey hat ma'ato mahy kape toine'en imopěã rakat. ¹³Mi'i hat waku watinapin kahato aikotã sa'awy'i Tupana to'e miwan me -Eweihap to eipy'asetpiat yt naku i nug hat uimohey to'e pykai e Tupana temiit'in me. Ma'ato irania'in mesuwarotiat yt Iesui mohey i haria yt kat hamo i mi'iria wati'atu'apiheg katupono Tupana yn mi'iria apiheg kuap hat. Ma'ato ti waku Iesui mohey haria yt naku i nug haria wati'atunapin hãpyk yn wati'atu'apiheg mi'iria hap ewy waku e Tupana ahepe.

6 ¹Karãpe toine'en aipy'asetpe wu'uka hap ne'i aiwo'opiat irania'in Iesui mohey haria wywo. Mi'i hap e'at pe yt naku i kahato watioto mi'iria surara'in yt imohey i haria kape. Po'og waku mi'iria wati'atunug Tupana motypot yat kape Tupana mohey haria piat ikuap hamo sio waku sio yt hap kuap hamo. ²Meiüran aru aito Iesui emiit'in no watopyhu'at wuat'i miit'in airo hamo sio wakuat sio yt e hamuaria. Mi'i tã watunug mote aru waku mesup ta'yn wy aiwo'ope wo'ope wati'airo sio wětup ok tunug yt naku i sio yt hap kuap hamo e. ³Ta'i mekewat e'at pe aru Tupana ainug temiit atipy piaria airo hamo uwe waku uwe yt e hamo wahenoi kuap mekewat e'at pe Tupana pe. Mi'i tã watunug kuap pote aru waku mesuwe i'ewyte wati'airo kat som waku kat som yt naku i. Waku wati'airo aipy'asetpiaria uwe aiwo'opat'ok hat hawyi waku watomohãpyk aiwu'uka hap ne'i. ⁴Yt naku i watu'uka aiwo'ope ma'ato toine'en aiwu'uka hap pote yt naku i watikay kay surara'in aiwu'uka wu'uka hap monik hamo aiwo'opiat aiwo'oehay uuka turan. ⁵Ma'ato surara'in watikay kay mesuwarotiat aiwu'uka wu'uka hap monik hamo mi'i tã pote waku watuwemoti mekewat yt aiwe'eg i hap ne'i pupi yt uwe i eipy'asetpe iwe'eg nakat eiwu'uka hap moma hamo. Ma'ato Iesui mohey haria waku watikat aipy'asetpe wětup ok iwe'eg nakat aiwu'uka hap moma hamo uwe waku uwe yt naku i e hamo. ⁶Ma'ato wětup ok eiwy ok eheinyt'in ko'i ewetioto surara'in kape yt imohey i haria kape uwe waku uwe yt e hamo pote yt eiwe'eg hin i eipe. ⁷Ma'ato eiwo'o'atuuka hap kaipyi atikuap ta'yn yt ihãite i eiwo'oky'e hap ete. Mi'i hap kaipyi atikuap eipe porap te haria hap. Yt naku i ewetioto ehemiit morekuat yt Iesui mohey hat kape. Karãpe Iesui mohey hat aima'at yt naku i watioto surara kape po'og waku ima'at hat no watukupte'en. Po'og waku eweikupte'en waku imiero'ok wo po'og morekuat wo'opyhik hawe eweikupte'en.

⁸Koitywy yt naku i wo'oma'at haria wo eweikupte'en. Yt naku i wo'oero'ok haria wo eweikupte'en uhyt'i'in mana'in. ⁹Yt uwe i aru wo'oma'at'i ma'at'i hat toine'en aikope Tupana toine'en Morekuat nuat hap tote. Ewe'eg wo o eiwema'at hap pupi katupono eweikupte'en wuat'i haryporia wywo wuat'i ihainia wywo pote yt karãpe i put'ok ewe'i'e Tupana etawa pe. I'ewyte yt uwe i mo wuat minug tupanaria motypot haria itote. Se'aito wywuat ieine'en hat sehary'i wywuat ieine'en hat yt

uwe i aru itote. Haryporia'in e'aito wo haryporia te i'ewyte ihainia'in e'aito wo ihainia'in ne haria yt uwe i itote. ¹⁰Sero'ok e haria yt uwe i itote. Yt hegyi'at i rakaria yt uwe i. I'ewyte yt uwe i aru wo'eromopusu hat miit'in mohit hat itote. Yt uwe i -Uiatno yn mo e hat i'ewyte imopēã rakat. ¹¹Mi'i haria mi'i nug ewywuat haria sok aito sa'awy'i ma'ato koitywy Tupana timoweityk aiminug sa'ag ko'i aheko yt naku i nug hap sa'awy'i wuat. Mi'i hawyi ainug na'yn temiit sese wo. Koitywy yt kat i sa'ag Tupana tipuēti aikai Aika'iwat Iesui miehakyera'at ko'i aito pote. Aika'iwat ainug na'yn Tupana watnuaria wo hawyi tutum Topa'âu ahepe hawyi.

Tukupte'en Eipy'asetpe Uimiky'esat Ewy Yn Atunug

¹²Tukupte'en eipy'asetpe -Uito atunug uimiky'esat ewy e haria. Uimiky'esat oktan yn atunug yne i'atu'e mi'iria. Pyno eiwe'eg wo o mio tã e haria pupi. I'atu kahato -Aimiky'esat watunug hawyi waku topyhu'at wen ma'ato mi'i kape yn watuwanetup pote aimiky'esat nug eropat haria yn watopyhu'at hawyi yt Tupana miky'esat nug kuap haria hin i watopyhu'at. ¹³I'ewyte irania'in eipy'asetpe -Uimi'u kat hap yn atunug neran aat ka'ap yne e'at katupono mi'u yn aimowepiit kuap hap e hat. Ma'ato eiwe'eg wo o mi'u mesuwarotiat wywo yn ei'ok hap. Mi'u waku kahato wen ma'ato mi'u yn watikat pote aima'at hap toine'en katupono Tupana eropat hap yt watikat hin i. Meiüran aru Tupana timoma yne ahesy'at hap hawyi yt kan hamo i aimi'u kat hap. Yt eweikuap i kat hamo Tupana tunug aipiit apo. Ta'i toiky'esat aito teropat hamo i'ewyte toiky'esat aito toky'e haria. Toiky'esat aipiit towatnuat e. Yt toiky'esat i aipiit watum yt iwe'eg i rakaria pe i'ewyte yt toiky'esat watum aipiit mi'u kat hap yn kape. Uiwyrria'in waku watuwehum kahato Tupana kape aimi'u ete ma'ato yt naku i watunug mi'u aheturna wo. Iesui Aika'iwat aipoi kuap kahato. Waku iwywo watikat aimi'u. Yne Tupana tum teran ahepe aimowepiit hamuat. ¹⁴Tupana tihep Aika'iwat Iesui gu'uro pyi. Mi'i hap ewy aito aihep gu'uro pyi tesaika hap wywo. ¹⁵Karãpe watomohey Iesui hawyi wētup piit ewy aipiit Iesui piit wywo. Mi'i pote yt naku i watuwehik haryporia yt iwe'eg i rakat ete ihainia yt iwe'eg i rakat ete kat pote ti watoine'en Iesui piit ewywuat pote. ¹⁶Tupana yt tiky'esat hin i watum aipiit waire nug hamuat mesuwe watoine'en hap. Sa'awy'i Tupana to'e -Uwe tuwehik haryporia ete hawyi wētup ok miit piit ewy topyhu'at iwywo e. Mi'i pote yt naku i watuwehik haryporia ihainia yt iwe'eg i rakat ete. Katupono mi'i tã watunug hawyi wētup ok piit ewy ra'yn watoine'en Iesui piit yt ewy i ra'yn. Mi'i hawyi yt iwe'eg i rakat piit ewy watoine'en. ¹⁷Watomohey Aika'iwat imiky'esat oktan pote watoine'en Ipa'âu wywo i'ewyte aipa'âu wētup ma'âu ewywuat topyhu'at iwat Ipa'âu yn. ¹⁸Watoine'en yt iwe'eg i rakat pote o watoine'en pya ikai

katupono aipiit minug sa'ag ky'esat hap toine'en aika'iwat no. Watuwehik haryporia yt ahehary'i ete mi'i hawyi aipiit iwywo wētup piit topyhu'at hawyi heremo kahato yt Iesui piit ewy i aito. ¹⁹Yt eweikuap i te aipiit Tupana motypot yat ewywuat toine'en hap. Tupana Pa'āu eiam aito hap yt eweikuap i te Tupana toine'en aipiit pe hap. ²⁰Aipiit yt aiwatnuat i katupono koitywy Tupana watnuat watopyhu'at toiky'i'at ra'yn ha'up iwato kahato tutum toiky'i'at aipiit hamo. Pyno Tupana wat aipiit pote waku watum aipiit Tupana motypot hamo. Tupana motypot yat sese wo watum aipiit waku.

Hehary'i Apo E Hap Etiat

7 ¹Ha'awyte eipe tawa Kurintiu piaria eweipo'oro uhowowi miwan apo ei'e hamo sio waku ahehary'i sio yt ei'e hap. ²Ta'i waku kahato ahehary'i ma'ato wētup yn waku e. Mi'i hawyi waku watoine'en ihary'i kahato rakatno he'aito kahato rakatno aheine'en yne hawe. Mi'i tā ewetunug mote waku kahato eweikupte'en e. Mi'i tā ewetunug mote yt ehā'āg kuap i ahiag yt eiwe'eg i hap nug hamo. ³Waku ereket ehary'i sese wywo yn. Waku etum epiit ehary'i pe yn ehary'i piit miky'esat oktan. I'ewyte waku etum epiit e'aito pe e'aito piit miky'esat ewy. ⁴Waku to'e -Uipiit uhehary'i wat yn e. I'ewyte waku to'e -Uipiit uhe'aito wat yn e. Yt naku i to'e -Uipiit yt ewat i pote yt atum i po'og uipiit epe yt naku i to'e e. ⁵Yt naku i ihary'i wai'e ne'i te'aito piat iky'esat turan e. I'ewyte yt naku i wai'e ne'i ihainia tehary'i piat iky'esat turan e. Ma'ato ehehay teran Tupana wywo pote waku eiwo'opohep porap'i tuereto eiwo'opytyk hap ete e. Eiwo'opohep porap'i hawyi waku i ra'yn eiwo'omowepiit katupono ahiag aru ehā'āg neran haype wētup haryporia wētup ihainia ky'esat hap ete e. ⁶Pyno koitywy ahenoi teran uiwanetup hap ewy ma'ato ahenoi hap yn yt woroho'opo'oro hin i uhehay wo are. ⁷Uito areine'en yt ihary'i rakat i. Uito Pauru Tupana miky'esat ewy areine'en are. Mi'i hap atipuēti waku kahato. Mi'i pote atiky'esat irania'in ui'ewy yt ihary'i i rakat i ewy ta'atuky'esat pote. Mi'i tā Tupana tiky'esat uito wen toī irania'in yt ui'ewy hin i katupono mi'iria ihary'i kahato rakaria wo Tupana tiky'esat.

Waku Aiwo'okyi'at Hap Iesui Mohey Haria Wywo Yn

⁸Koitywy woroho'onapin neran yt ihary'i rakat i te yt he'aito rakat i te i'ewyte hiwu ko'i. Waku eweikupte'en eiweran aikotā ui'ewy eweiky'esat pote are'e. Po'og waku mi'i tā areine'en are'e uiwanetup hawe. ⁹Ma'ato -Atiky'esat kahato uhehary'i uhe'aito ewei'e eipy'a pe pote waku etat ro ewary e'aito emiky'esat ewy ma'ato Iesui mohey hat yn waku etat e. Po'og waku etat ehary'i e'aito Iesui mohey hat epiit miky'esat monik hamuat hap upi epiit miky'esat haty hap mekewat kyt'ok epy'a piat hap kai.

¹⁰Koitywy woroho'onapin he'aito rakaria iwary rakaria yt uito i wen ma'ato Tupana wo'onapin hap ahenoi. Yt eweitoiat tei'o e'aito ehary'i e. ¹¹Ma'ato eweitoiat pote ereine'en o eweran kahato ra'yn yt he'aito i rakatno yt ihary i rakatno e. Mi'i hawyi etiky'esat e'aito emi'atoiat pote etat i emi'atoiat. Yt naku i kahato wehary'i atoiat hat no eweikupte'en uhyt'i'in e. ¹²Karāpe ehary'i yt Iesui mohey hat wo i toine'en ma'ato o yt etoiat ne'i tei'o kat pote eky'esat hap toī ikai pote yt etoiat rei'o e. Yt naku i mi'i tā etunug e. ¹³E'aito yt Iesui mohey hat i pykai yt etoiat tei'o mi'i kat pote eky'esat hap toī ikai pote. ¹⁴Watomohey Iesui hawyi yt naku i watoiat ahe'aito ahehary'i sa'awy'i wuat yt Iesui mohey hat i pote. Waku wahētup kahato Tupana pe ahe'aito ahehary'i ehakyera'at hamo katupono ahe'aito ahehary'i toine'en yt pya hin i Tupana kai katupono Tupana Pa'āu eiam kahato aito pote. Waku aiwywo toine'en Iesui mohey haria aito pote. Waku watoine'en ahe'aito wywo ahehary'i wywo katupono wahenoī tuereto mi'iria pe Iesui mohey hap i'ewyete aimepyt'in ahaki'yt'in aha'yru'in yt pya hin i Tupana ehay aiwē pywiat kai. Mi'i pote mi'iria yt pya hin i tomohey hawyi Tosa'yru moherep haria aito pote. ¹⁵Ma'ato ehary'i e'aito etoiat teran kahato yt imohey hat i pote yt he i tuete Iesui mohey epiat hap pote mi'i hawyi pyno waku ewei'e e'aito pe ehary'i pe etoiat teran me -Yt naku i ui'atoiat mimi mana yt atiky'esat i ma'ato ui'atoiat teran mote ui'atoiat ma'ato yt uimiky'esat ewy hin i ere'e o e. Katupono yt naku i watu'uka yn yt aiwo'o'ewy i imohey hap ete e. Tupana yt tiky'esat i aiwu'uka ahe'aito wywo ahehary'i wywo hap ma'ato toiky'esat kahato aiwo'oky'e aiwo'owese hap yn e. ¹⁶Waku kahato watoine'en ahehary'i wywo ahe'aito wywo hap. Ehary'i e'aito yt Iesui mohey hatno i pykai waku ereine'en ne o iwywo e. Yt naku i watoiat ahehary'i ahe'aito yt Iesui mohey hat i pote. Waku aiwo'owese hap wywo aiwo'oky'e hap wywo watekyi ahe'aito ahehary'i Iesui kape imohey hamuat. Pyno waku pe watukupte'en ahehary'i ahe'aito wywo paa ai'e hap wywo pote meiūran ti aru Iesui mohey haria wo te'eropyhu'at ahehay waku pe hawe. Iesui mohey haria sese watukupte'en pote watiky'e kuap ahehary'i ahe'aito Iesui kape imohey hamuat. Mi'i hawyi aiwese hap kaipyi ahepiat Iesui kuap hap kaipyi wati'atuekyi kuap ahehary'i ahe'aito Iesui mohey hap kape.

¹⁷Mesup ti koitywy Tupana ai'airo Aika'iwat emiit sese wo. Waku kahato watoine'en. Ma'ato mi'i pykai aikotā sa'awy'i watoine'en hap ewy te. Sa'awy'i Iuteu ywania aito pote mesup te Iuteu ywania watoine'en e. Sa'awy'i tapyi'a ywania watoine'en i'ewyete mesup te tapyi'a wo watoine'en. Sa'awy'i watoine'en wētup ok eropat hatno pote watomohey Iesui hawyi mi'i hap ewy te topyhu'at rē mesup koitywy heropat hat watoine'en ne. Mi'i pote woroho'onapin neran eipe Iesui mohey haria pakup ko'i Tupana mi'airo pakup ko'i. -Eweimohey Iesui hawyi waku

eweikupte'en no aikotā watoine'en watimohey Iesui hap e'at pe ai'airo hap e'at pe hap ewy waku watukupte'en ne. ¹⁸Iuteu ywania ereine'en sa'awy'i pote ereine'en Iuteu ywania te. Yt naku i etoiat e'ywania etimohey Iesui hawyi Tupana ekay kay tuwewawiat hawyi. Wētup ywania ereine'en sa'awy'i pote pyno yt naku i ewei'e -Mesup uito Iesui mohey hat pote waku atoiat ui'ywania i'ewyite i'atueko ko'i yt naku i kahato mio tā wato'e. Tupana aikay kay tuwewowiat hawyi waku watoine'en aipiit ewy aipotpap hap ewy aikay kay hap e'at pe ewy waku. ¹⁹Yt naku i watuwemusin āpy sokpe tek Iuteuria eko ewy ne'i watimohey Iesui hawyi e. Waku watoine'en ai'ywania ewy yn. ²⁰Watomohey Iesui hawyi waku watoine'en ne aimiit kawiatno sa'awy'i hap e'at kai e. Yt naku i watoiat ahe'yi aipotpap aiko ahe'aito ahehary'i watomohey hawyi. Waku watoine'en ne aikotā Tupana aikay kay hap e'at pe hap ewy. Waku watukupte'en ne aipotpap hap wywo. Miit'in emiit no watoine'en pote waku watoine'en ne miit'in emiit no te ma'ato po'og waku sa'awy'i kai. Yt naku i watoiat aika'iwaria ahetu'isaria aiwyria'in ko'i Iesui watomohey hawyi. ²¹Aika'iwaria yt nakuaria i pykai waku watoine'en i'atuwywo te i'atueropat hamuat. Yt kat i aika'iwat pote pyno waku watoine'en ne aiweran aipotpap nug hap ewywuat ma'ato waku yne miit'in emiit no hat ewy watopyhu'at yne miit'in powyro hat no. Aiweteweru hap iwato pote iwato te topyhu'at watomohey hawyi. Waku watikat aiweteweru hap tum yne hamuat. Mi'i hawyi watum yne aiweteweru hap mesuwarotiaria pe hawyi Aika'iwat Atipy piat eropat hatno po'og no watopyhu'at. ²²Wuat'i eropat haria wo watoine'en Aipotypot Iesui aikay kay turan mi'i hawyi wat'i eropat hat no watoine'en ne ma'ato waku Iesui eropat hatno watopyhu'at miit'in eropat hap upi. I'ewyite miit'in akag wo watoine'en Iesui aikay kay turan hawyi waku miit'in akag wo rē watopyhu'at ma'ato waku Iesui eropat hatno te watopyhu'at miit'in akag aito pykai. ²³Katupono Aikiyi'at Iesui Tupana watno. Iwato kahato sa'up tutum aikiyi'at temiit'in nuat hamo. Mi'i pote yt naku i watopyhu'at yt naku i nug hap eko sa'ag eropat haria wo ne'i e. ²⁴Uiwyria'in uheinyt'in yt naku i aheko waku rakat watoiat katupono sa'awy'i Tupana aikay kay tuwewawi turan ai'ywania eko waku aheko waku i'atu kahato aiminug waku hap ewy. Yt naku i watoiat ai'ywania eko watimohey Iesui hawyi. Mi'i pote waku watoine'en ne aheko wakuap nug haria wo Iesui watimohey hawyi.

**Po'og Niatpo Tupana Ehay Moherep Hap
Ereine'en Eiwo'okyi'at Hap Hawyi**

²⁵Woroho'onapin neran kurum iwasu ko'i i'ewyite pi'ā makuptia ko'i yt he'aito i te rakaria yt iwary i te rakaria. Yt ihary'i rakat i uito pote woronapin Tupana ehay uiwanetup hawiat oktan ahenoi. ²⁶Mesuwat

e'at pe miit'in aikat kahato ai'auka teran haype Iesui mohey haria aito pote. Niatpo kahato aheine'en hap. Mi'i pote are'e uiwanetup hap. Yt eweiky'esat i ehary'i eiwary pote waku eweikupte'en ui'ewy katupono irania'in i'atupy'ahak kahato ahete ahaty haty'i kahato hatek takaria ewy Iro pote aito. Mi'i pote niatpo kahato ahehary'i ahe'aito koitywy. 27Ma'ato -Atiky'esat kahato uhe'aito uhehary'i ewei'e pote pyno waku ehary'i etat kurum waku e'aito etat pi'ã are'e ma'ato yt ewei'e i pote waku yt etikat rei'o e'aito ehary'i hawyi waku uito ewy ereine'en are'e. Ewetat pote yt ewei'atoiat tei'o e'aito ehary'i ho'opot hap e'at pe katupono ahatek hap e'at mesup tawa Kurintiu piaria ai'auka teran haype pote. 28Ma'ato epakup te ereine'en mote waku etikat ehary'i e'aito Tupana miky'esat ewy. Ma'ato -Yt atikat teran i wētup ok uhehary'i sa'awy'i wuat uhe'aito sa'awy'i wuat uruho'opot kahato e'at mesup pote ewei'e pote pyno waku pe eweikupte'en Tupana wanetup hawe. Ma'ato etat ehary'i e'aito kurum iwasu makuptia en mote i'ewyite waku pe eweikupte'en Tupana wanetup hawe e. Waku yne are. Mio miit'in ai'auka teran mote niatpo kahato ahe'aito ahehary'i watikat. Ma'ato etat pote waku ma'ato niatpo kahato aru etipuēti eho'opat hap mesup e'at pe turan. 29Uheinyt'in uuiwy'ok ko'i yt pya hin i Aika'iwat aipok hap. Yt watikuap i kat e'at pe huut hap ma'ato tuut irane hap watikuap. Waku watiky'e kahato ahe'aito ahehary'i ma'ato mi'i pykai waku po'og watunug Tupana miky'esat ewy ahe'aito ahehary'i miky'esat ko'i kai. Waku watiky'e Tupana koran aikotã Iesui mohey haria yt he'aito i te rakat yt iwary i te rakat ewy.

30Eiwe'eg wo o ehikare'en wywo katupono yne mesuwarotiat ahekat yt toine'en mot'i i. Karãpe watat ipakup takat aheikare'en hawyi yt naku i wato'e aipy'a pe -Mio uito po'og irania'in kai katupono uhekat po'og ikahu irania'in kai yt naku i wato'e. Waku watuwehum Tupana miium kape wen ma'ato yt naku i watomohey nei'o ahekat. Tupana kape yn waku watuwehum ahekat aipo pe hawyi. Waku watunug Tupana miky'esat ewy sio imiky'esat aimiky'esat sio yt sio imiky'esat aimowepiit sio yt. Waku watunug imiky'esat sio watuwak sio yt katupono aiwak hap tokosap hawyi po'og aimowepiit hap toine'en. 31Yt naku i mesuwarotiat kape yn watuwanetup aat ka'ap katupono tuweityk meremo aimowepiit hap ahe'aito hap aiwary hap aimiky'i'at ko'i aheikare'en ko'i topap topap yne ma'ato aiminug Tupana kapiat toine'en mot'i rakat yn waku aiwanetup hap aimowepiit hap. Yt tuweityk kuap takat i.

32Iesui mohey haria yt he'aito rakaria i yt iwary rakaria i te'eruwanetup aat ka'ap ta'atuka'iwat Iesui potpap nug hap kape ta'atuka'iwat mowepiit hap kape yn. Waku mi'iria ewy watoine'en po'og po'og mesuwe. 33Ma'ato iwary rakat tuwemowepiit hap kape yn tuwanetup to'yat tomi'u tesokpe hap kape yn tuwanetup hawyi. 34Karãpe tuwanetup teran Tupana potpap

kape turan toine'en typy iwanetup hap Tupana mowepiit hap i'ewyite tehary'i mowepiit hap. Yt he'aito rakat i yt iwary rakat i Iesui mohey hat Toka'iwat potpap hap kape yn tuwanetup. Toiky'esat topiit Tupana watnuat yn. Toiky'esat aiwanetup Tupana kapiat hap yn i'ewyite Tupana Pa'âu miky'esat yn toiky'esat. Ma'ato he'aito kahato rakat iwary kahato rakat tuwanetup aikotã aikotã aru atimowepiit uhe'aito uiwary to'e hap kape yn tuwanetup tomi'u kape to'yat kape tomeptyt'in kape aat ka'ap hap ewy tuwanetup. ³⁵Po'og waku ahe'aito kahato ahehary'i kahato hap. Woroho'onapin neran eipowyro hamo. Atiky'esat kahato watunug Tupana miky'esat ewy hap po'og torannia miky'esat nug hap kai. Mi'i pote mi'i hap ete sio ereine'en e'aito sio yt rakatno sio ereine'en iwary rakatno sio yt rakatno atiky'esat eipe atipy piat eropat haria sese yt kat i eipyhyp Aipotypot potpap nug hap ete haria wo. ³⁶Pyno mesup woroho'onapin neran eipe. Ehaytuwy haryporia ihainia kawiat eiwo'oky'esat pote waku etat ehary'i wo e'aito wo. Ma'ato -Aho'opot kahato mesup yt kat i ai'yat i yt kat i aiko i yt kat i aimi'u ewei'e eiwo'ope pote -Waku po'og yt wato'okyi'at i te katupono ho'opot hap e'at mesup katupono aito Iesui mohey haria pote miit'in mikyry'i haria wo watopyhu'at. Pyno waku watoine'en yt iwary i rakatno yt he'aito rakatno i mesup waku ewei'e eiwo'ope. Mi'i hawyi waku eweikupte'en yt iwary i rakat ewy yt he'aito i rakat ewy. Meiüran ma'ato eiwo'oky'at teran mote pyno waku eiwo'oky'at eiwo'okoka'at e Tupana. Mi'i hawyi waku eweikupte'en he'aito iwary rakatno Iesui mohey haria eipe pote. ³⁷Pyno -Yt karãpe i uhehary'i e hat yt toiky'esat i pote waku yt iwary i topyhu'at e. Mi'i hat yt i'aparap i Tupana pe katupono toi'akit kuap topiit miky'esat. ³⁸Waku ahehary'i ahe'aito. Waku watuwehum Tupana pe ahe'aito ahehary'i miium hap ete. I'ewyite yt kat i ahe'aito pote yt kat i ahehary'i pote mi'i hap i'ewyite waku watuwehum Tupana pe katupono uito ewy eweikupte'en mote. Uiwantup hawe po'og waku uito ewy katupono wahewyry kahato Tupana ehay moherep hamo. Uito ti Pauru. ³⁹Mana'in uhyt'i'in waku e'aito ehary'i wētup ok kahato yn iku'uro hap kape e. Ma'ato iku'uro hawyi yt uwe watno i ra'yn ereine'en neran mote waku ma'ato etiky'esat ipakup hawyi waku etat wētup ok emiky'esat Iesui mohey hat yt he'aito rakat i ewywuat Iesui mohey hat yn waku yt iwary rakat i yt he'aito rakat i waku etat e. ⁴⁰Ma'ato uiwanetup hawe waku po'og mana'in hiwu wo eweikupte'en eweiky'esat pote. Tupana Pa'âu tuwanetup i'ewyite uiwanetup hap ewy hap yt atikuap i ma'ato mio tã are'e uiwanetup hawyi Tupana yt to'e i waku hiwu tukupte'en hiwu wo yt e i te atikuap teran pykai.

Mi'i Iã'ãkap Ko'i Kapiat Mi'u Waku Watu'u Sio Yt

8 ¹ Mesup woroho'onapin neran tupanaria iã'ãkap motypot hap mi'u ete mekewat Wewato ahup auka tupanaria iã'ãkap e'at piat ko'i

ete. Pyno mesuwat uimienoi kuap haria ra'yn eipe ma'ato ti ahenoi pakup i teran ehepe ikuap i hamo. Pyno Uwe uwe to'e topy'a pe -Uito po'og atikuap tuwemowato teran tuwewanetup hawe ma'ato tuwema'at haype katupono yt uwe i mimu'e wo topyhu'at i'ewyte yt uwe i wy wo toine'en. Ma'ato uwe uwe to'e topy'a pe -Miit'in ky'e hat areine'en neran mi'i e hat Tupana mipowyro topyhu'at hawyi yt aima'at kuap i rakat toine'en. ²Mi'i tupono karāpe -Uito po'og atikuap e hat put'ok e ahete hawyi yt aiwe'eg i hap topyhu'at katupono mesuwat yi totiat yt uwe i topyhu'at ikuap yne hat. Mi'i tupono waku watopyhu'at -Atikuap teran e haria wo -Uimu'e ro e haria wo. ³Pyno Tupana kuap teran haria yn aru Tupana kuap haria te'eropyhu'at. I'ewyte Tupana ky'e haria yn ni aru Tupana kuap haria tukupte'en e. ⁴Mi'i tupono ahenoi pakup i ra'yn aikotā tupana iā'ākap motypot haria mi'u etiat. Pyno koitywy watikuap ta'yn mesuwarotiat mo wuat minug ko'i tupana ko'i yt Tupana sese hin i hap tukupte'en ma'ato aria'yp nu yi kawiat yn tukupte'en. Mi'i tupono ti koitywy watikuap ta'yn tupanaria miit'in mo wuat minug ko'i yt kat hamo i tupana wo tukupte'en katupono yt kat i ieine'en hap ipuo hap watikuap. Ma'ato wētup ok yn Tupana Sese toine'en. Mi'i ti atipy piat wuat'i e'at piat ieine'en hat. Pyno irania'in tupana mesuwarotiat yi kawiat nu kawiat hap ko'i yt Tupana hin i. ⁵Uruetupanaria aat waty waikuru ko'i i'atu'e. Irania'in -Uruetupanaria mesuwarotiat gupte'en haria i'atu'e. I'atu kahato iā'ākap ko'i pe -Uruetupanaria uruka'iwaria i'atu'e mesuwarotiaria. ⁶Ma'ato Tupana sese toine'en wētup yn Mi'i wato'e. Tupana ti Ainug hat Ai'ywot wato'e. Mi'i ti wuat'i nug hat wato'e. Mi'i yn Aimoieine'en hat wētup yn Aipotypot wato'e. Aika'iwat ti Iesui e hap het rakat wato'e. Tupana tunug yne topo wo aimoieine'en hap wato'e. ⁷Yt aheso hin i wuat'i miit'in tikuap ai'e hap pywo rakat. Tukupte'en aipy'asetpe Iesui mohey pakup haria. Mi'iria sa'awy'i ta'atumohey kahato tupanaria miit minug ko'i. Mi'i pote mesup te ta'atuwanetup hawe -Mekewat iā'ākap uimimohey sa'awy'i wuat wētup Tupana wo toine'en yt Tupana wo toine'en hin i pykai. Katupono Tupana Sese yn toine'en Tupana wo. Mi'i hawyi mi'u pu'i ta'atuky'i'at pote -Pyno etum apo mesuwat pu'i ehutupanaria pe sio yt i'atu'e pu'i weneru haria pe. Tali Tupana iā'ākap motypot hap yne mesuwat pu'i i'atu'e hawyi mekewat Iesui mohey haria -Pyno yt atiky'esat i emiweneru hap ko'i i'atu'e. -Ta'i urumiiium na'yn tupanaria iā'ākap pe i'atu'e pote te'eruwemoti kahato i'u hap ete Iesui mohey haria pakup pote -Yt atu'u i i'atu'e. ⁸Ma'ato yt aimi'u kaipyi i aimohun hap topyhu'at e Iesui. Yt watu'u i pote waku watopyhu'at Tupana wanetup hawe. Watu'u teran mote waku Tupana wanetup hawe. Tupana yt tuwehum i aheko mi'u u hap kape. Yt ai'apiheg hin i sio watu'u sio yt. Watuwehum Tupana kape aimi'u watu'u turan mote waku pe watoine'en Tupana wanetup hawe. ⁹Ewe'eg wo o karāpe

etu'u tupanaria miit minug ko'i motypot hap mi'u turan. Toine'en ekai Iesui mohey hat pakup -Yt etu'u tei'o tupanaria motypot hamuat miium u hap ete i'atu'e pote pyno yt etu'u tei'o. Etu'u pote -Yt etu'u tei'o e haria te'eruwemoti etu'u hap turan Iesui mohey haria yt itag i te rakaria Iesui mohey hap ete pote. Mi'i hawyi i'aparap hat ereine'en i'atuwanetup hawe. ¹⁰Pywo watikuap ta'yn tukupte'en kahato miit'in -Yt naku i etu'u mi'u pu'i tupanaria motypot kapiat miium e haria ta'atumohey Iesui pykai. Ta'atumohey te ta'atuwanetup hawe tupanaria tukupte'en hap. Ma'ato aito watikuap Tupana wanetup hawe -Waku etu'u yne mi'u ko'i e ma'ato watu'u Iesui mohey hat pakup ehamo pote meiu'ran -Pyno waku watomohey tupanaria i'ewyte i'atu'e ta'atuwanetup hawe e. Mi'i hawyi teke tupanaria motypot yat pe aikope toine'en mi'u iä'äkap kapiat miium ko'i hap kape hawyi tutu'u itote yt iwe'eg i hat ewy katupono ta'akasa aito i'u hap ete ai'yat pe sa'awy'i pote. ¹¹Iesui mohey pakup hat yt hesaika i rikat tukupte'en Iesui mohey hap ete mi'i pote yt naku i watima'at mi'iria -Watu'u yne mi'u ai'e hap wywo katupono mi'iria yt kat i mi'u tupanaria motypot mi'u u haria tukupte'en katupono ta'atuwanetup hawe tupanaria Tupana wo tukupte'en ne. Watikuap ta'yn yt kat i tupana ko'i mesuwarotiat hap. Ma'ato aiwyria'in Iesui mohey pakup haria ta'atuwanetup tupana nu kawiat ihäite rakaria tukupte'en. Yt naku i pyno watu'u tupana ko'i motypot hap mi'i Iesui mohey pakup takaria ehamo katupono meremo ta'atu'atoiat Iesui hawyi te'era'aipok i i'atuetupana ran ko'i kape mekewat mi'u ta'atu'u aito ewy hawyi e. ¹²Aika'iwat Iesui iku'uro mio tä e haria ehakjera'at hamo. Ma'ato watu'u yne hap kaipyi Iesui mohey haria pakup takaria te'era'aipok tupana iä'äkap yat kape pote aiwy ma'at hat no watoine'en i'ewyte Aika'iwat Iesui ma'at hat no watoine'en katupono yt nakuat i yt ta'atumohey kahato i te turan watu'u i'atupy'asetpe mo wuat minug tupanaria motypot hap mi'u katupono haty kahato mi'iria ete watu'u pote. ¹³Pyno uito yt karäpe i atu'u mi'u pu'i mekewat uipotma'at hap pupi katupono yt atiky'esat i uiwy'ok wëtup ok Iesui mohey pakup hat ma'at hatno areine'en. Yt atima'at reran i uhe'ywyt uheinyt uhe'yke'et pote -Waku atoiat mi'u pu'i tupanaria motypot hap areine'en i'atuwywo turan are'e yn uipy'a pe.

Pauru Yt Ha'up Po Pyi Tupana Ehay Moherep Hatno Toine'en

9 ¹Ta'i uito Pauru Tupana emiit sese imipo'oro tehay moherep hamuat. Yt kat i uiweteweru hap miit'in po pe pote areine'en Iesui emiit no yn. Yt uwe i uipyhyp kuap kat pote yt uwe po pe i areine'en. Yt uwe i to'e kuap uhepe -Etum uhepe mekewat eweterut hap hawyi waku ereto Tupana ehay moherep hamo yt ta'atu'e kuap i katupono yt kat i atipuru miit'in kaipyi pote. Aika'iwat Iesui uinug tomipo'oro tehay moherep hamuat. Mekewat e'at pe ara'akasa Iesui uheha wo hawyi

Aika'iwat uipo'oro ehewowi tehay moherep hamo. Mi'i hawyi Aika'iwat mohey haria eweikupte'en uhehay upi. ²Mi'i hap kaipyi eweikuap Tupana uipo'oro hap. Ma'ato irania'in yt ipywo i Tupana uipo'oro hap ma'ato eipe eweipywo katupono uiwē pyi Aika'iwat Iesui aimoieine'en hat uhehay pyi einug ipakup takaria wo. Mesup koitywy eweikupte'en Iesui mohey haria wētup miit ewy iwywo eweikupte'en. Mi'i kaipyi eweimohey Tupana potpo'oro wuat areine'en hap. ³Tukupte'en ma'ato -Pauru yt Tupana mipo'oro ewy hin i i'atu'e. Yt mekwat 12 ok takaria ewy hin i i'atu'e to'ope ma'ato mi'iria atiwesat -Uito rat Tupana mipo'oro sese are. ⁴Areine'en Iesui potpo'ororia 12 ok takaria ewywuwat uito are'e. Mi'i pote atiky'esat pote waku atunug i'atuminug ewywuwat are. Atiky'esat pote waku atipo'oro uimimu'eria uipoi hamo katupono Iesui potmu'eria 12 ok takaria sa'up ta'atupuēti ta'atumimu'eria miium kaipyi. Uito Pauru i'ewyte atiky'esat mi'u eikai pote waku ahētup sa'up eipo pywiat eimu'e hamuat wen ma'ato -Atiky'esat eimimu'e hap sa'up uipoi ro yt are'e hin i ehepe. ⁵Aika'iwat potmu'e Peteru ihary'i rakat toine'en i'ewyte Aika'iwat Iesui ywyt Tiaku i'ewyte toine'en ihary'i. Mi'iria tuwat i'atu'aito wywo i'atuewyry hap upi Tupana ehay moherep hamo ma'ato uito yt kat i uhehary'i mi'iria ewy ma'ato atiky'esat pote waku atat uhehary'i. ⁶Aiwy Panape i'ewyte uito urupotpap kahato urupo wo aimi'u kyiat hamo ahesokpe kyiat hamo mi'i tā. ⁷Surara'in ni mesuwat yi tote tenuk kahato topo'oro hat surara akag kaipyi. Toine'en i'atuesurara akag miium i'atuesokpe i'atuewyry hamuat. Yt i'atupotpap hin i ta'atupo wo mekwat kyiat hamo. Ma'ato uruto uruwewiat urupotpap kaipyi urutenuk hap toine'en. Go nug haria yt mi'i tā hin i katupono ta'atumikoi kaipyi te'erenuk. Ta'atumikoi ypia kaipyi te'eresapo u ra'yn. I'ewyte ta'atuhūria emi hy kaipyi te'erenuk. I'atupotpap hap ti mi'iria poi hamo toine'en. Ma'ato uito i'ewyte Tupana ehay moherep hat Panape yt mi'iria ewy hin i urutukupte'en.

⁸Pyno ahenoi wētup ehepe Tupana ehay kaipyi. ⁹Mio tā e Tupana sa'awy'i wuat miwan me Muisei wē pyi ihay -Yt naku i watikytyt aihū Wewato ahup ipotpap turan e. Yt naku i watiwēpo'i po'i ne'i awati iā'yī akit akit turan e. Yt naku i mi'i turan watiwēpo'i po'i ne'i. Waku tenuk awati eha'ok topy wuat turan topotpap popuo aihū Wewato ahup e Tupana Muisei pe ainapin hawe. Pyno Tupana tuwanetup kahato aihū hesy'at hap kape. ¹⁰Ma'ato topotpap nug haria topotpo'ororia poi hamuat ete uruesy'at pote uruipoi hap ete mio tā e Tupana. -Waku watipoi aihūria ta'atupotpap nug hap popuo i'ewyte waku watipoi aipotpap nug haria e. I'ewyte aikotā ikoi hat ewy i'ewyte i'atunug hat ewy ta'atumikoi kaipyi te'erenuk kahato. Mi'i hap ewy huut hap kape i'atupotpap. Ta'atuhekatup haype aikotā i'atag tomikoi hepama hap ewy. ¹¹Karāpe watikoi mani hawyi waku watunug u'i ahemani i'ok hawyi.

Mi'i hap ewy kahato waku aimikoi Tupana ehay kaipyi watenuk eimu'e hap Tupana ehay etiat sa'up kaipyi waku urutenuk hap ewy e. Niatpo kahato mani koi hap ma'ato itag hawyi u'i kahato watipuēti aipotpap sa'awy'i wuat kai. Mi'i hap ewywuat kahato eimu'e hap Tupana ehay koi hap. ¹²Irania'in eimu'e haria eweipoi kahato. Ma'ato -Yt karāpe i urupoi ro uruto'e ehepe. Eweikuap kat pote pyno ahenoi ehepe. Yt uruiky'esat i ei'e hap eiwanetup hawe -Aimi'u kyewi ne'i aimu'e ahekat kyewi ne'i aimu'e sehay wakuat ete Pauru Panape ewei'e hap. Mi'i pote urupotpap aat ka'ap urupo wo urusa'up puēti hamo. Uruho'opot kahato yat sokpe kawiat nug hap ete urumi'u kyi'at hamo yt uruiky'esat i ei'okpe tote urutenuk haype pote. ¹³Sa'awy'i wuaria Tupana motypot yat piaria pa'i ko'i te'erenuk miit'in mium kaipyi i'atuhū Tupana kapiat i'atumiwuk kapiat ete. Te'erenuk ta'atuhep ipu'i kāā mekewat nu kawiat aihū wuk hap eiam kaipyi te'erenuk hamo. Pa'i ko'i mi'i tā sa'awy'i ta'atupuēti ta'atumi'u. ¹⁴Mi'i hap ewy Tupana ainapin mesup -Eweipoi ro eimu'e haria e. Eweimo'ē emi'u uhehay wakuat moherep haria pe uimiky'esat oktan e Tupana.

¹⁵Ma'ato sa'awy'i eimu'e turan yt atikat i uipoi hamuat. Yt kat i sa'up atikat. Eimu'e hap sa'up yt atiky'esat i te. Koitywy atunug mesuwat uimiwan yt kat i ahētup eikaipyi mesuwat uimiwan me. Yt atiky'esat i sa'up eikaipyi eimu'e hap sa'up. Po'og waku uiku'uro areine'en yt eimipoi i wywo te areine'en. Yt atiky'esat i ekat. Yt kat i uheso hap uhehay ete. Eweimo'ē uhepe pote koitywy yt atikat i te paī. ¹⁶Ati'atumu'e kahato miit'in Iesui etiat ma'ato yt uimimu'eria ekat kyewi i ati'atumu'e mi'iria i'ewyte yt uimotypot hap kyewi i ati'atumu'e miit'in. Eweikuap apo kat pote ati'atumu'e miit'in Iesui ete hap. Pyno ahenoi ehepe Iesui uipo'oro miit'in mu'e hamo mi'i pote ati'atumu'e wuat'i ywania Iesui uipo'oro hap ewy. Iesui ehay ikahu rakat ete yt ati'atumu'e i miit'in mote Tupana mi'apiheg wo areine'en aru. ¹⁷I'ewyte yt arepo'oro i Iesui ehay moherep hamo yt uimiky'esat ewy hin i. Ma'ato uipo'oro hat miky'esat ewy woroho'omu'e. Ma'ato arepo'oro ne'i pote mi'i hawyi atiky'esat sa'up eikaipyi. Ma'ato yt atiky'esat i sa'up eikai katupono yt uipo'oro i eipe. Ma'ato Tupana uipo'oro yt uimiky'esat ewy hin i ma'ato -Etnug o e Tupana uhepe pote woroho'omu'e. Mi'i atunug mote uimohey Tupana inug hap ete. ¹⁸Yt ha'up kyewi i woroho'omu'e paī. Uha'up sese ti ehepiat Tupana kuap hap. Yt eikat kyewi i ma'ato woroho'omu'e. Yt ekat kyewi i atimoherep ehepe Iesui etiat ikahu rakat sehay. Atiky'esat ha'up eikai uipotpap sa'up Tupana ehay wakuat moherep hap sa'up pote waku ahētup Tupana wanetup hawe ma'ato yt ahētup i te mi'i hap ete. ¹⁹Yt uwe i uikyiat kuap sa'up mo are. Yt uwe i -Urumu'e ro urumiky'esat ewywuat pote sa'up iwato urutum epe Pauru e haria. Uito ti Tupana mikyiat uito are. Tupana po pyi yn arenuk teren. Yt kat i miit'in wanetup hap uikai

ma'ato Tupana wanetup hap wywo yn woroho'omu'e are. Yt kat i eikat kyewi hap wywo woroho'omu'e. Uito areine'en wuat'i miit'in eropat hat katupono atekyi teran wuat'i miit'in Iesui kape pote.

²⁰Ati'atuekyi teran kahato uiwyria'in Iuteuria Iesui mohey hap hamo. Mi'i pote i'atupy'asetpe areine'en Iuteu ywania wo -Uito ti Iuteu yn are'e i'atuepe. Mi'i hawyi i'atueko Iuteuria eko nug hat areine'en i'atupy'asetpiat areine'en turan. I'ewyte karāpe areine'en Muisei mienoi moherep haria py'asetpe mi'i hawyi atimoherep Iesui i'atuepe Muisei miwan kaipyi. Muisei ainapin hap nug hat ewy areine'en mi'iria py'asetpe i'atuekyi Iesui kape. ²¹Karāpe irania'in ywania py'asetpe areine'en mi'i hawyi irania'in ywania eko wakuat ewy atunug. Areine'en mi'iria ewywuat. Areine'en wētup ywania py'asetpe pote yt atunug i ui'ywania Iuteuria eko ewy ma'ato i'atueko wakuat yne rakat atunug. Mi'i hap atunug katupono mi'iria atiky'esat kahato Iesui mohey haria torannia hap. Mi'i hap yn atunug Iesui kapiat miit'in ekyi hamo. ²²Karapeĩ areine'en Iesui mohey haria yt hesaika rakaria i te tokpe mi'i hawyi paa e hat areine'en ei'ewy uito are'e i'atumoesaika imohey hap ete hamo. Mi'i kai aho'osat Iesui mohey hanuaria. ²³Ati'atumu'e kahato mi'iria Iesui ehay wakuat ete. I'atuwyria'in wo areine'en i'atumu'e hamo. Mi'i hap ahenoi yne hawyi Tupana mipoityro wo mi'iria tukupte'en i'ewyte uito.

²⁴Ahetama puo tukupte'en wo'oiā'āg haria mesuwat seput hap ete uwe po'og ihyha hap kuap hamo. I'atu kahato teput to'o'ewy'ewy ma'ato wētup yn po'og ihyha hat yn topyhu'at morekuat miium sa'up sat hat no. Pyno waku watuweput hāpyk kahato mekewat morekuat miium sa'up sat hamo. ²⁵Wo'oiā'āg haria seput haria sa'awy'i ta'atupiitmoesaika kahato. Yne e'at pe teput aat i'atuhyha hamo. Mi'i hawyi wētup topyhu'at po'og torannia kai hawyi mi'i hat pe morekuat tum to'akag painug hap ewywuat -Mi'i seput hat po'og e hamo. Ahetama puo morekuat tum to'akag painug hap mohyt kawiat po'og seput kuap hat pe. Wētup e'at hawyi igag na'yn. Mi'i hap ewy Tupana tum aru ahepe aipainug hap ai'akag totiat ma'ato mi'i ti yt igag i rakat toine'en. Wuat'i e'at piat ikahu rakat sese. ²⁶Mi'i hap ewy waku watomohey hāpyk kahato Aipotypot Iesui haty wo. Uito Pauru surara ewywuat ipiit heg nakat ewywuat mekewat wo'o'ahyk ahyk hat ewywuat hāpyk kahato uito. Atuuka aikotā ikuap kahato hat hepap hat uuka hap ewy yt arekyry popuo i atuuka. ²⁷Ahetama puo wato'o'ia'āg wu'uka hap ete. Mi'i watunug aat pote watuwemoesaika kahato aipiit. Yt miky'esat ewy i haty hap ma'ato watimopokuap aipiit. Mi'i hat ewy areine'en uito. Ma'ato Tupana ehay moherep hap ete uipiit yt ipap i pykai atunug. Karāpe wētup ok yi kai ne'i ra'yn watu'uka hap ete mi'i hawyi tuwemoti. Ma'ato uito mi'i hat ewy yt areine'en neran i Tupana ehay moherep hap ete. Areine'en neran po'og hesaika rakat ewy. Mi'i hap ewy karāpe are'e irania'in me -To'iro waku

Iesui upi watuwat are'e ma'ato mi'i pykai yt areto i Iesui upi pote uito i'ewyte aremoti. Waĩ'are uipiit miky'esat sa'ag ete yt atiky'esat i Uipo'oro hat to'e uhepe aru -Sa'ag nug hat en e hap yt atiky'esat hin i aru Iesui e hap. Uito ti uipiit miky'esat monik hat Pauru.

Sa'awy'i Wuat Muisei Toine'en Hap Etiat Tohenoi

10 ¹Ui'ywania woroho'omu'e teran i ra'yn aha'ase'i'in sa'awy'i wuat ete. Sa'awy'i te turan aha'ase'i Muisei upi tuwat ai'ywania wanikaptia po pyi. Mi'i hawyi Tupana ti'atupyhyp surara'in i'atuewanikaptia i'atumohan haria. Mi'i hawyi toipo'oro ywyhig temiit'in apykok hamo yahig i'atuewry hap moherep hamo. ²Mi'i hawyi tutunug muap ihyemyi'a wato sakpo ihyemyi'a Hup e hap het rakat sakpo. Mi'i hawyi y'y wehyt'okmoĩ hap sakpo tuwat y'y py'asetpuo Tupana pu'ap upi. Mi'i hawyi ywyhig mekewat wanikaptia pyhyp hap hewyry i'atuupi. Mi'i hawyi Tupana ti'atuset'ok ta'yn eipe Muisei upiaria e. ³Mi'i hawyi tuwat yahig sakpo. I'atumi'u wuat man atipy piaria mi'u toine'en itote. Te'erenuk kahato yne e'at Tupana miium man ete. ⁴I'ewyte tutum tesaika hap wywo y'y wakuat nu wato kaipyi tuwētem ihy yne e'at pe. Koitywy watikuap ta'yn mekewat Nu wato Aika'iwat Iesui iā'ākap ewywuat. ⁵Ma'ato yt naku i nug haria te'eropyhu'at yahig note e. Mi'i hawyi Tupana yt iwepiit hin i mekewat i'atuminug sa'ag ete hawyi te'eropap kahato yahig note kowo'i kowo'i moĩ mi'auka wo ahuu mi'auka wo aria mi'auka wo. ⁶Mi'i hawyi aito mesup mi'iria emiariru ko'i ewywuat pote yt kan hamo i watunug yt naku i kat pote Tupana ti'atu'apiheg mi'iria aha'ase'i'in aimowe'eg hamuat i'atuminug sa'ag ko'i atoiat hamo e. ⁷Waku pyno watoken'ē kahato aha'ase'i'in etiat Tupanaria nug hap pupi. Waku watoiat tupanaria motypot hap katupono aha'ase'i'in timotypot kahato mi'i ko'i aikotā to'e miwan hap ewy. Ai'ywania te'era'apyk mi'u u hamo sapo hy u hamo Tupana sa'ag Wewato ahup iā'ākap motypot hamo hawyi hairu nug hamo. Mi'i hawyi i'atupoĩ'am ta'atuetupanaria motypot hamo e. ⁸Mi'i hawyi haryporia'in ihainia'in to'ope to'ope inug sa'ag. Ta'atunug sa'ag hawyi te'eropap kahato sakpo 23 miu miit hewo hewo yi tote iku'uro rakaria yt naku i nug haria. ⁹Mi'i hawyi yahig note ta'atumopy'ahak teran Tupana ta'atuminug sa'ag wo. Ta'atuhā'āg kahato Tupana. Mi'i hawyi moĩ ko'i ti'atu'uka kahato mi'iria. ¹⁰I'atuehay sa'ag kahato -Emiium ko'i man yt ikahu hin i i'atu'e Tupana pe. Mi'i pote Tupana tipo'oro temiit atipy kaipyi i'atumoma hamo. Put'ok e hawyi topap kahato ai'ywania sa'awy'i wuaria. Pyno waku aiwe'eg wo kahato waku watuwehum imiium ete ¹¹Yne mesuwarotiat ikahuro hamuat yt pya hin i ra'yn. Waku ahewyry iwe'eg nakaria ewy. Waku watoken'ē aha'ase'i'in minug sa'awy'i wuat pupi katupono aimowe'eg hamo Tupana tiwan aha'ase'i'in minug ko'i etiat. ¹²Yt naku i wato'e aiwanetup hawe

-Uhesaika kahato Tupana mohey hap ete pote yt karāpe i aru ati'aparap Tupana pe yt naku i wato'e. Ewe'eg wo o mio tā ewei'e eipy'a pe pote katupono mi'i e haria meremo ta'atu'aparap ta'atuiā'āg hap yt naku i nug hamo put'ok e hawyi -Imohey kahato hat areine'en i'atu'e ta'atuwanetup hawe pykai. ¹³Yne aito ahiag miiā'āg ko'i aiwo'o'ewy ewy. Ma'ato sa'awy'i Tupana to'e ahepe -Atipyhyp aru ehā'āg hap pupi e. Mi'i pote yt karāpe sese i put'ok e hā'āg hap ehete po'og hesaika eikai katupono areine'en eiwywo eimoesaika hamo ehā'āg hap pupi e. Mi'i hawyi ehesaika kahato eweikupte'en ehā'āg hap sopo hamo e hawyi atum ehepe muap haty'u wuat ipopywiat ewētem hamuat e Tupana.

Yt Naku I Iā'ākāp Motypot Haria Wo Eweikupte'en

¹⁴Mi'i pote uiwyrria'in sese eipe yt eweimotypot tei'o iā'ākāp ko'i. ¹⁵Mi'i tā ewetunug mote we'eg haria wo eweikupte'en. I'ewyate atikuap uehay upiat haria eipe sio yt hap ete e. ¹⁶Karāpe watuwe'atunug watu'u sapo hy hamo kui'a piat i'ewyate man u hamo mi'i turan watuwehum kahato Tupana kape katupono aipoityro mi'i hap ete. Mi'i sapo hy Aika'iwat Iesui suu iā'ākāp kahato. Mi'i watu'u huu iā'ākāp hawyi imohey hap watimoherep kahato. Karāpe watipik mekewat man hawyi watu'u hawyi imohey haria watopyhu'at hap watimoherep miit'in me i'ewyate wētup piit ewy watoine'en hap watimoherep. ¹⁷I'atu kahato aito Iesui mohey haria ma'ato mi'i pykai wētup piit ewy watoine'en e. Mi'i hap ewy wētup a yn watipik pik man hawyi watenuk. Mi'i hawyi wētup a yn man watu'u Iesui pu'i pik'e hap moherep hap. ¹⁸Uru'ywania Isareu ywania tum kahato ta'atuhū Tupana pe. Mi'i hawyi pa'iria tiwuk ta'atuhūria i'atuwuk wuk hap heiam note. Iwyp kahato hawyi terenuk kahato ra'yn ta'atumiium kaipyi Tupana piat ta'atumiium pykai. ¹⁹Pyno ahenoi mekewat mi'u Isareu ywania miium ta'atuwetupanaria imotypot hap yt ihāite hin i. Mi'i pykai ta'atu'u mi'u iku'uro rakat katupono iku'uro rakaria tupanaria pote. ²⁰Ta'atuwuk ta'atuhūria i'atuiā'ākāp py'asetpe ma'ato iā'ākāp ko'i i'atuwetupanaria yt ta'akasa hin i. Pywo ti yt Tupana sese kape hin i i'atumiium ko'i ma'ato ahiagnia kape i'atumiwuk ko'i. Mi'i hawyi ahiag wyrria'in kahato tukupte'en mi'iria. Yt naku i mi'i tā ewetunug eipe mi'iria eko ewy ne'i Iesui ekui'a sapo hy wo. ²¹Mi'iria i'ewyate te'ere'y'u ahiagnia ehamo mekewat tupanaria motypot hap yparakai totiat. Yt naku i watunug i'atuminug ewy te katupono wētup sapo hy ra'yn aiwatnuat. Aika'iwat Iesui ekui'a pyi ra'yn watenuk huu aat hap ewywuat watu'u waku rakat. ²²Ma'ato watu'u ahiagnia ekui'a pyi i'ewyate Aika'iwat ekui'a pyi hawyi waku aiwe'eg wo katupono Aika'iwat tiky'esat aito towatnuat hap yn. Ihay'ywyi mi'i tā watunug pote. Waku aiwe'eg wo kahato katupono Aika'iwat po'og hesaika aikai. Waku watoken'ē Aika'iwat ai'apiheg hap pupi uiwyrria'in Tupana sa'yru'in saki'yt'in aito pote.

²³Waku watunug yne aimiky'esat oktan i'atu'e to'ope irania'in Iesui mohey haria ta'atueso popuo. Mi'i pote are'e i'atuepe -Aimiky'esat waku pote pyno waku watunug ma'ato aimiky'esat yt naku i pote yt naku i watunug. Aimiky'esat miit'in powyro hap pote waku watunug are'e i'atuepe. ²⁴Yt naku i aimiky'esat yn watunug waku pykai are'e i'atuepe. Waku po'og irania'in miky'esat watunug aiwepowyro hap kai. ²⁵Karâpe irania'in terut ahowawi mi'u pu'i waku watu'u yne imiium. Yt naku i wato'e -Eti'auka apo mesuwat ehū iā'ākāp motypot hamo mehin mana sio yt wato'e ne'i. ²⁶Yt naku i mio tā ewei'e mi'u erut hat pe katupono Tupana tunug yne pu'i mesuwat aipytyp nug hap mywo te i'ewyte aihūria yne Tupana watnuat topyhu'at. ²⁷Mi'i hawyi wētup ok yt imohey i hat to'e ahepe -To'iro ui'yat kape ahenuk hamo e hawyi waku ereto etiky'esat pote. Ma'ato waku put'ok ere hawyi erenuk kahato imiium oktan e. Yt ere'e tei'o tope -Etum na'yn apo meiūwat mi'u iā'ākāp motypot hamo uhyt mana yt apo ere tei'o ma'ato etu'u yt kat i haty ewanetup hawiat wywo yn waku. ²⁸Ma'ato erenuk turan wētup ok to'e epe -Etikuap apo Tupana iā'ākāp motypot hamuat mi'u pu'i watu'u hap uhyt e pote -Yt atikuap hin i mi'i hap waku ewei'e i'atuepe. Mi'i hawyi -Pyno yt atu'u i po'og katupono yt naku i watu'u mi'i tā e hat ehamo ma'ato etu'u pote haty kahato topyhu'at ewanetup hawe i'ewyte mekewat miit itotiaria pe i'aparap hat wo en eropyhu'at ihamo etu'u pote. ²⁹Yt aiwo'o'ewy hin i aimi'u u hap eko ete e. Ma'ato waku watu'u aiwanetup hawe wen ma'ato mekewat miit -Yt naku i watu'u e hat ehamo yt naku i watu'u. Ma'ato irania'in itotiaria Iesui mohey haria -Waku watu'u Tupana miium e haria tukupte'en eipy'asetpe pote waku yne aimi'u wo watuwehum kuap Tupana kape pote waku etu'u e Iesui Aika'iwat ahepe. Pywo kahato mi'i tā wen ma'ato yt naku i -Yt naku i watu'u e hat ehamo katupono yt naku i watu'uka ahehay wo irania'in Iesui mohey haria wywo -Waku watu'u yt naku i watu'u e hap ko'i etiat. ³⁰Watenuk turan waku wato'e Tupana pe -Urutuwehum kahato epe Tupana emiium urumi'u wo waku wato'e Tupana pe. Mi'i hap ewy watunug mote yt naku i wato'e wētup ok -En yt naku i katupono etu'u mekewat mi'u yt naku i mio tā wato'e katupono tuwehum tenuk turan Tupana kape hap wywo tutu'u pote. ³¹Pyno kat ko'i kat ko'i watunug waku watunug mi'i torannia Tupana motypot hamo sio watenuk sio wate'y'u sio watuwepotpap Tupana motypot hap yn waku aiwanetup hawe. Ta'i kat ko'i kat ko'i watunug turan waku watuwehum Tupana kape. ³²Waku aheine'en yt uwe ma'at hatno i. Waku watopyhu'at yt luteu ywania aparap hatno i. Yt naku i Iesui mohey hap auka hat watopyhu'at aiminug ko'i kaipyi. I'ewyte irania'in ywania aparap hatno yt naku i watopyhu'at. Yt naku i watoine'en Iesui mohey haria Tupana yat piaria ma'at hat ne'i. ³³Uito Pauru arewy'inug neran yne uiminug wakuap mo yn.

Waku Eweiha'at Uhowowi Katupono Iesui Iã'ãkap Ewywuat Areine'en

11 ¹Pyno waku eiweha'at uhowowi ui'ewywuat eweipyhu'at katupono uito Aika'iwat Iesui iã'ãkap kahato uito imiky'esat ewy yn atunug neran are. ²Pywo pe ti arehum kahato ehete uipotmu'eria katupono yt uiwaure hin i eipe uimienoi upi kahato eweikupte'en. Ha'awyte woroho'omu'e kahato Iesui moherep hap ete. Mi'i hawyi areto ra'yn ma'ato yt eweiwaure hin i uimiatoiat i'ewyte yt eweiwaure hin i emu'e hap. ³Pyno wêtup ete woroho'omu'e teran. Atiky'esat eweikuap Torannia Ihainia'in akag no topyhu'at Iesui Aipotypot Po'og torannia Kawiat. Mi'i hawyi haryporia akag topyhu'at he'aito. Mi'i hawyi Aipotypot Iesui akag topyhu'at Tupana. ⁴Yt naku i ihainia aimu'e Tupana ehay etiat turan sio ihainia ihay Tupana wywo aiwo'omu'e hawe yt naku i morekuat painug hap i'akag note katupono mi'i pote To'akag Iesui moti te hap topyhu'at. ⁵Karãpe Tupana motypot yat pe wêtup ok haryporia aimu'e teran Tupana ehay wo waku totopag ta'akag note sokpe hit kawiat yt kat i -Uito po'og ihainia'in kai e hap toine'en mekewat haryporia wanetup hawe e hap moherep hamo. Ma'ato tuwepyi aimu'e haryporia yt kat i paa e hap wywo pote ihainia'in moti hap toine'en hawyi he'aito tuwemoti sese -Uehary'i uimu'e hat toine'en mesup e hap tuwanetup hawe pote. ⁶Ma'ato sokpe hit ta'akag note pote waku aimu'e. Mi'i pote waku haryporia topag ta'akag tote te'og sokpe hit kawiat aimu'e Tupana ehay etiat turan sio ihay Tupana kape turan -Ihainia'in ywyt'okpype areine'en e hamo. ⁷Tupana motypot kahato hat ihainia'in Tupana iã'ãkap sese ihainia haryporia i'ewyte ma'ato ihainia motypot hat ihary'i. ⁸Sa'awy'i Tupana tunug haryporia ihainia kawiat mekewat e'at pe. Yt tutunug i ihainia haryporia kawiat. ⁹Sa'awy'i sese Tupana tunug ihainia haryporia mu'e hamo. ¹⁰Mi'i pote waku haryporia'in tuwe'akag suwy sokpe wo -Uito atimotypot uhe'aito to'e hamo wuat'i miit'in ehamo hamo. I'ewyte atipy piaria he'aito po'og ikai e hamo. ¹¹Karãpe watopyhu'at Iesui mohey haria watipowyro kahato haryporia. Yt watimohit i i'ewyte aiwo'omotypot hap yn. ¹²Pyno ti Tupana tunug haryporia ihainia eturu'okpy kawiat. Ma'ato i'ewyte pywo kahato torannia ihainia'in tuwêtem toty ymyë pyi. Ainug hat sese ma'ato Tupana sio aito haryporia sio ihainia. ¹³Pyno uiwesat eipe sio waku aehary'i ihay Tupana kape Tupana motypot yat pe aiwa'atunug hap tote yt kat i hin i i'akag me te'og wywo sio yt. ¹⁴Ma'ato ihainia tunug to'asap haryporia wat ewywuat pote mi'i hawyi aiwemoti hap topyhu'at kat pote ihainia aito pote. ¹⁵Ta'i yt naku i katupono watikuap yne aito yt uwe i aimu'e pykai haryporia i'asap ywop takat waku. Watikuap ta'yn haryporia asap hesokpe ewywuat Tupana tunug sa'awy'i haryporia painug hap ewywuat topyhu'at. ¹⁶Ma'ato uiwanetup hawe waku haryporia topag ta'akag tote sokpe

hit ta'atuheno'i ihainia'in Tupana ehay wo turan sio ta'atuehay Tupana kapiat turan. Yne Iesui mohey haria mi'i seko ewy toine'en ahetama pe. I'ewyte uruto Iesui potmu'eria sese 12 ok takaria wy wētup seko yn urutukupte'en. Pyno waku aheko ewy watunug. -Yt naku i sokpe hit ai'akag toto ewei'e pote Iuteuria eko ewywu'at urueko mohit haria wo eweikupte'en katupono yne Tupana motypot yat piaria uruetama pe mi'i ewywu'at nug haria tukupte'en.

¹⁷Pyno woroho'onapin teran uito Pauru. Waku kahato ti eipe tawa Kurintiu piaria ma'ato mesup aheno'i teran ehepe yt uimowepiit i hap ko'i eiminug. Pyno eiwe'atunug kahato o itote Tupana motypot hamo ma'ato yt häpyk hin i eweimotypot Iesui. Mi'i hawyi mi'i kaipyi miit'in aparap hap topyhu'at. Mi'i hawyi eiwe'atunug hawe po'og wu'uka hap topyhu'at itote. Kat pote som mi'i tä. ¹⁸Ta'i irania'in heno'i uhepe -Yt to'o'ewy hin i itotaria hawyi wu'uka hap yn topyhu'at itote i'atu'e. Pyno eipe Iesui mohey haria pykai eiwepat'ok pat'ok itotiat hap atikuap ta'yn. Yt atimohey i yne i'atuehay ko'i ehediat ma'ato mi'i i'atu'e hap ehediat hap atimohey. ¹⁹-Waku watipat'ok pat'ok ewei'e sa'ag eiwo'ope. Waku irania'in aimu'e hat Peteru upiaria. Waku irania'in aimu'e Apauru upiaria. Waku irania'in aimu'e hat Pauru upiaria ewei'e sa'ag ne'i eiwo'ope. Mi'i tä watunug hawyi meremo watikuap uwe häpyk uwe yt häpyk i ewei'e sa'ag ma'ato mi'i tä ti yt Tupana miky'esat ewy hin i. ²⁰-To'iro watenuk Aika'iwat enuk hap man pik pik hap kape ewei'e. To'iro sapo hy u hamo Iesui kapiat kuekatu hamo waku wato'e ma'ato yt mi'i tä hin i ewetunug. ²¹Yt Aipotypot enuk hap ewy hin i ewetunug itote katupono yt iwe'eg nakaria ewy i ewehenuk yt eweimo'ë hin i pote. Sa'awy'i wuaria tu'u yne mi'i hawyi irania'in hesy'at topyhu'at. Mi'i hawyi irania'in te'eruwesapo hy u yne hawyi imopë'ã rakaria wo tukupte'en. ²²Yt naku i mi'i tä. Ehesy'at pote waku yian mete ewetu'u mi'u ei'yat pe katupono irania'in yt hekat i rakaria yt terut kuap i mi'u ko'i. Mi'i hawyi yt hekat i rakaria pe yt kat i ewetum kuap. Mi'i hawyi te'eruwemoti kahato yt eiwe'eg hin i hap ete. Yt arehum hin i mi'i eminug ete päi.

²³Pyno waku woroho'omu'e i ra'yn Aika'iwat aimu'e hap ete aikotã Aika'iwat Iesui enuk hap ewy. Sa'awy'i Iesui ma'at hap wätym turan totat man teneg e. ²⁴Mi'i hawyi waku e Tupana pe hawyi toipik pik man i'atuehamo -Mesuwat man ui'ewy e katupono uipik irane eehakyera'at hamo e. Karãpe ewetu'u mesuwat man turan uhowowi waku eiwatetup aikotã uiku'uro eikawiatno hap kape e. ²⁵Te'erenuk kahu hawyi Iesui tat sapo hy kui'a piat. Mi'i hawyi to'e -Mesuwat sapo hy uhuu ewy e. Mi'i atum irane sa'up mo Tupana pe iwywu'at miit'in wo'owese hap pakup i nug hamuat e. ²⁶Pyno karapei ewetu'u mesuwat man ewywu'at i'ewyte eiwe'y'u mesuwat sapo hy wo eweimoherep wuat'i miit'in me uiku'uro

hap iã'ãkap ui'aipok hap kape e. Mi'i ewywuat ewetunug uiku'uro hap moherep hamuat e Iesui ima'at hap e'at pe turan. ²⁷Waku hãpyk kahato watimotypot Aika'iwat Iesui. Uwe uwe i'u i'ewyte te'y'u yt kat i imotypot hap wywo mi'i hat Tupana mi'apiheg wo topyhu'at katupono Iesui piit etiat mikyry'i hat mi'i. ²⁸Ma'ato waku Iesui enuk hap ewy ahenuk hamo. E'yian mete waku watuwanetup kahato -Aipy'a pe sio waku pe watoine'en Tupana wywo hap kape. Ma'ato waku pe watoine'en Tupana wywo pote waku watu'u sapo hy i'ewyte man pik pik'e rakat Iesui ku'uro hap kape aiwanetup hamuat. ²⁹Ma'ato watu'u man pik pik i'ewyte mekewat sapo hy aiwekyry'i popuo ne'i mi'i pote Tupana mi'apiheg wo watoine'en. Aima'at hap topyhu'at Aika'iwat piit pun haria ne'i aito. ³⁰Mi'i pote i'atu kahato eipy'asetpiaria i'ahuu rakaria wo ipiit perup takaria wo get rakaria wo tukupte'en itote Iesui suu etiat wekyry'i haria eweikupte'en mote. ³¹Pyno waku aiwe'leg wo waku po'og ahepiat. I'u hap e'yian mete waku wato'e Tupana pe -Waku atu'u sio yt wato'e. Mi'i tã watunug mote yt watopyhu'at i Tupana mi'apiheg wo. ³²Ma'ato yt naku i wywo watu'u pote mi'i hawyi -Yt naku i eipe e aru Tupana ahepe ai'apiheg hap wywo katupono yt toiky'esat i aho'owasat hap irania'in mesuwat yi totiarã ewy.

³³Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria karãpe eiwa'atunug mekewat Aika'iwat ienuk hap ewywuat u hamo turan eiwo'oekatup wo'o'ekatup o tukupte'en yne itote hawyi waku ewetu'u. ³⁴Ma'ato wëtup ok toine'en eipy'asetpe uhesy'at kahato e hat mi'i hat pe -Waku mehin waku erenuk e'yat pe hawyi eriot meikowo ewei'e e'yian mete katupono yt naku i Tupana mi'apiheg haria wo watopyhu'at. Ma'ato Iesui motypot hap upi watu'u man pik pik'e hap Uwa hy iku'uro aikawiatno hap moherep hamo mi'i watunug mote Tupana mipoityro ko'i watopyhu'at e. Mi'i pote mi'i hap ete yt ahenoi kuap i koitywy uimiwan me. I'atu kahato te yt ahenoi i ehepe ma'ato areto ehewowi hawyi ahenoi yne ehepe heïpyt ko'i.

Tupana Pa'ãu Esaika Hap Tutum Ahepe

12 ¹Sa'awy'i wuat einapin miwan miat hap ewywuat ko'i koitywy woroho'onapin pakup i tawa Kurintiu piaria. Mesup woroho'omu'e teran Tupana Pa'ãu etiat aikotã tutum ahepe tesaika hap to'ewywuat pykai sepap nug hap etiat. Yt naku i watoine'en yt ikuap i haria wo ne'i Tupana Pa'ãu miium etiat haria. ²Ha'awyte tupanaria motypot haria mo wuat minug yt ihay i rakat motypot haria yt ta'akasa kuap i rakaria motypot haria sa'awy'i eipe. Mi'i hap sa'ag kape yn sa'awy'i eiwanetup. Iã'ãkap upi ehewyry yt Tupana ywania ewy hin i eweikupte'en. ³Karãpe wato'e Iesui pe -En ni Uipotypot Uika'iwat wato'e pote Tupana Pa'ãu mimu'e watopyhu'at. Ma'ato wato'e -Iesui ti yt naku i wato'e pote yt kat i Tupana Pa'ãu aikai.

⁴Pyno yt aiwo'o'ewy hin i wētup yn Tupana Pa'āu aipy'a pe pykai katupono Tupana Pa'āu tum ahepe tesaika hap yt to'o'ewy'ewy hin i toimo'ē wuat'i nug hamuat wētup yn Tupana Pa'āu toine'en pykai. ⁵Wētup yn Aipotpot toine'en. Mi'i kape watuwepotpap ma'ato aipotpap hap yt aiwo'o'ewy ewy hin i. ⁶Aipotpap hap ko'i yt to'o'ewy'ewy i Tupana potpap nug hap. Ma'ato mi'i pykai wētup yn aimisepap ko'i ium hat. Mi'i hat ti Tupana are. ⁷Tupana Pa'āu toine'en aipiit pe. Mi'i hawyi aiwo'ope aiwo'opoityro hap ahewaku hap toine'en. ⁸Pyno Tupana Pa'āu timoherep wētup ok Iesui mohey hat piit pyi iwe'eg hamuat miit'in mu'e hat. Wētup ok imohey hat pe Tupana Pa'āu timoherep ikuap wuat'i miit'in mu'e kuap hamo. ⁹Mi'i hawyi Tupana Pa'āu timoherep wētup ok imohey hat pe imohey kahato hap. Mi'i hawyi wētup ok pe tutum tesaika hap i'ahuu rakat moehāite hamo. ¹⁰Mi'i hawyi Tupana Pa'āu tum tesaika hap wētup ok pe Tupana ewywuhat yt uwe misepap i nug hamo. Wētup ok pe tutum tesaika hap Tupana wanetup hap moherep hamuat hawyi Tupana wē wo ra'yn toine'en hap. Mi'i hawyi wētup ok pe Tupana Pa'āu tum tesaika hap wuat'i kuap hamuat pywo sio yt hap kuap hamuat sio Tupana Pa'āu kaipyi ihay sio ahiag ihay wētup ok miit ete hap kuap hamo. I'ewyte tutum wētup ok miit pe tesaika hap wētup ywania pusu puat i'atumu'e hamuat yt toikuap pykai i hap. Wētup ok pe tutum tesaika hap wētup ywania pusu moherep hamo aipusu puat imoherep hamo. ¹¹Tupana Pa'āu wētup yn toine'en pykai i'atu kahato tomisepap nug hap ko'i tukupte'en. Tutum ahepe tomisepap nug kuap hap Topa'āu kaipyi. Ma'ato yt ewy hin i toimo'ē ahepe. Tomiky'esat ewy tutum ahepe tomisepap nug kuap hap ko'i. Wētup ok aipy'asetpiat pe tutum wētup tomisepap nug kuap hap hawyi wētup aipy'asetpiat pe wētup tomisepap nug kuap hap tutum e. Yt to'o'ewy'ewy hin i toi'atumo'ē tomisepap nug kuap hap ahepe.

Waku Wētup Miit Ewy Watukupte'en Iesui Mohey Haria

¹²I'atu kahato aito Iesui mohey haria pykai Tupana wanetup hawe wētup miit ewy yn watoine'en aikotā aipiit wētup yn hap ewy. I'atu kahato ahaga ko'i. Yt to'o'ewy hin i aipiit ete ma'ato mi'i pykai wētup yn aipiit hap ewy ti Iesui piit toine'en. ¹³Ipat'ok aito Iuteu ywania ipat'ok wētup ywania aito ipat'ok aito miit emiit ipat'ok miit akag ko'i ma'ato aito Iesui mohey haria pote Tupana Pa'āu eiam aito. Mi'i pote Tupana Pa'āu ahet'ok ta'yn -Iesui piit eipe e ra'yn ahepe. ¹⁴Aipiit yt wētup iaga yn i ma'ato i'atu kahato iaga ko'i aipiit ete. ¹⁵Mi'i tupono yt naku i to'e aipy aipo pe -Yt kan hamo i areine'en mesuwe yi ete waku po'og areine'en itote aipo wo en ewy ma'ato uiwyrria'in yt naku i aipy topyhu'at aipo wo yt naku i po'og areine'en mesuwe aipy wo. Waku arētem aipiit pyi e. Mio tā to'e ne'i pote tu'uuka kahato tehay wo aipo ete ma'ato yt kan hamo i tu'uuka katupono toine'en wuat'i e'at pe aipy wo Tupana

inug aipy pote. Yt kan hamo i ihay'ywyi aipo hap kyewi katupono aipy wo Tupana inug. Waku aipy waku aipo waku aipiit powyro hamo. ¹⁶Yt naku i ahewaure ka'a to'e aipiit pe. -Uito yt ekawiat i katupono yt eha ewy i miit'in mimotypot areine'en mote. Mi'i tupono waku yt areine'en i aipiit ete po'og e ne'i. Mio tã e ahewaure ka'a aipiit pe pote heso rakatno topyhu'at. ¹⁷Aheha tuwenug aipiit kaipyi ne'i mi'i pote aikotã watikuap sehay. Mi'i hawyi ai'ãkuat yt toine'en i aipiit wo yt tuwepehik i pote aikotã aru watikuap ikamhig hap. ¹⁸Mi'i pote Tupana yt ainug i wētup yn ahaga aipiit ma'ato i'atu kahato ahaga ainug wētup piit kaipyi yn pykai. Pywo ti tomiky'esat ewy ainug. ¹⁹Ahaga wētup yn toine'en mote yt kat i aipiit. ²⁰I'atu kahato aipiit ete ahaga ko'i ma'ato mi'i pykai wētup yn aipiit. ²¹Mi'i tupono yt naku i aheha yt naku i e aipo kapiat ta'akasa hawyi -Yt kan hamo i aipo e. I'ewyte yt naku i ai'akag to'e aipy pe -En yt kan hamo i woroky'esat e. ²²I'atu kahato ahaga yt hesaika rakaria i wen ma'ato to'o'ewy'ewy ahaga hesaika rakaria to'opowyro kuap kahato. ²³Ma'ato i'atu kahato ahaga aipiit pe yt wa'akasa i hap ko'i. Yt uwe i tuwehum i'atuete yt heremo i pote. Ma'ato mi'i pykai aipowyro kahato mi'iria. Ma'ato i'ahuu wētup aipy'a aime'en hap ewy hawyi watiky'esat kahato mi'iria mog hap i'ewyte toĩ ahaga yt ikahu rakat i ma'ato ikahu aiwanetup hawe katupono aipowyro kahato hamo waku mi'iria. ²⁴Pyno aipiit ahaga ko'i Tupana minug yne torannia. Mi'i hawyi tuwehum yne tominug ko'i ete. Yt wētup ete i tuwehum po'og irania'in kai. Wētup wētup tutunug po'og yt ikahu hin i irania'in kai wen ma'ato mi'iria aipowyro hat ikahu rakat oktan ne. Mi'iria ma'ato yt ikahu pykai i po'og watipowyro tuereto aimowepiit pote. ²⁵Mi'i hawyi ahaga ko'i to'opowyro aat ka'ap. Yt naku i ahaga yt to'opowyro i to'ope. ²⁶Karãpe wētup ahaga ete haty ra'yn hawyi torannia aipiit ete ra'yn haty. I'ewyte karãpe ahaga wētup ok timotypot -Ikahu kahato eha e hap ewywuat hawyi aipiit yne ra'yn iwepiit.

²⁷Ma'ato ti hã'ãkap wuo ahenoi ahaga ko'i etiat Iesui piit etiat. Pyno aito Iesui piit aga ko'i ewy Iesui mohey haria aito pote. ²⁸Aito ti haga ko'i ewy watopyhu'at ma'ato ti Tupana timowo'osat yne wētup piit ete yn torannia aito Iesui mohey haria. Wētup ahaga Tupana tum tesaika hap tehay sytpok wētup ywania kapiat hat ewy. Mi'i hawyi Tupana tum wētup haga pe tesaika hap aikotã aikotã meiüran topyhu'at hap moherep hamo Tupana yn wyti ikuap e hap moherep hamo e. Mi'i hawyi wētup ok pe tutum tesaika hap tehay wuat miit'in atumu'e hamo e. Mi'i hawyi wētup ok pe tutum tesaika hap yt uwe i miit'in misepap ewywuat nug hamuat e. Mi'i hawyi wētup ok pe tutum tesaika hap i'ahuu rakaria moehãite hamo e. Mi'i hawyi wētup ok pe tutum tesaika hap wētup ywania i'atupusu puat miit'in atumu'e tehay etiat hamo e. ²⁹Yt yne i aito Tupana ehay sytpok yne ywania piat hanuaria. Yt torannia pe i tutum

tesaika hap iwato kahato aikotã aikotã hap moherep hamo e. I'ewyte yt yne pe i tutum tesaika hap miit'in atumu'e hamo e. I'ewyte yt yne pe i tutum tesaika hap yt uwe i misepap nug hamo e. ³⁰Yt yne i pe tutum tesaika hap i'ahuu rakaria moehãite hamuat e. Yt yne pe i tutum tesaika hap wêtrup ywania pusu puat i'atumu'e hamo yt toikuap pykai i e. I'ewyte wêtrup ok pe tutum tesaika hap wêtrup ywania pusu moherep hamo aipusu puat hamo e. ³¹Pyno Tupana aimoesaika wakuat kahato nug hamo. Waku kahato toimoherep aipiit pyi tesaika hap nug hamo. Yt watikuap i pykai waku kahato watunug Tupana mikuap hap toipag aipiit pe hawyi. Waku kahato watunug ma'ato wêtrup aimoesaika hap Tupana piat po'og waku irania'in kai. Mi'i ti Tupana ehay moherep irania'in me hap po'og waku torannia tomium kai. Mi'i pote waku wahêtrup aipy'a pyi -Tupana uimu'e o ehay moherep emikuap oktan irania'in me waku wato'e wuat'i aimiky'esat hap wywo hawyi tutum ahepe tesaika hap tehay moherep hamo.

13 ¹Yt watiky'e i miit'in pote yt kat hamo i aimisepap ko'i sio watikuap yne torannia pusu mesuwarotiat sio watikuap atipy piaria pusu yt kat i miit'in ky'e hap Tupana ky'e hap aikai pote aipusu ahehay topyhu'at ipuehay ewy aimogyt hap ewy aikotã tamaraka ehay ewy ihay pirik hap. Watikuap wuat'i ywania pusu ma'ato mi'i pykai yt wati'atuky'e i irania'in pote yt kat hamo i watikuap yne pykai. ²Watikuap kahato Tupana ehay moherep miit'in miat hamo ma'ato mi'i pykai yt watiky'e i aimimu'eria pote mi'i hawyi yt kat hamo i ahehay se hap topyhu'at. Mi'i hawyi watikuap yne torannia mikuap oktan ma'ato yt miit'in ky'e hat i aito pote yt kan hamo i aimikuap ko'i. Ma'ato imohey hap iwato aikai pote aikotã wato'e yity'ok kape -Moto ro mesuwepyi wato'e hawyi toto hap ewy. Mi'i tã watomohey pote ma'ato yt kat i aikai miit'in ky'e hap pote yt kat hamo i imohey hap iwato aikawiat. ³I'ewyte hegyi'at kahato rakat watoine'en hawyi watum yne ahekat miit'in me ma'ato yt wati'atuky'e i miit'in mote yt kat hamo i aimimohey iwato hap -Yt pywo i rat i'atu'e ne'i ahepe. Mi'i hawyi watum aipiit yne Iesui ehay moherep hamo ma'ato yt kat i miit'in ky'e hat aito pote yt kan hamo i -Waku pyno uiwuk wato'e ai'auka teran haria pe Iesui mohey haria kahato aito pote ma'ato mi'i pykai yt watiky'e i miit'in mote yt kat hamo i aiwuk hap Iesui moherep haria wuat'i ywania mu'e haria aito pykai.

⁴Pyno watiky'e sese miit'in mote mot'i watiky'e hawyi wuat'i e'at pe watiky'e. Yt Karãpe i watoiat i'atuky'e hap. Wati'atuky'e sese miit'in mote watoine'en iwese kahato rakatno wuat'i e'at pe. Karapeĩ aimiky'e topyhu'at po'og aikai hawyi yt kat i ahehay'lywi hin i ma'ato watuwehum katupono watiky'esat aimiky'e motypot hap pote. Yt karãpe i -Uito po'og ekai wato'e aipy'a pe wati'atuky'e sese miit'in mote. -Waku uito po'og eikai wuat'i mimotypot no yt wato'e i watiky'e sese miit'in mote. ⁵Wati'atuky'e

sese miit'in pote waku i'atueko wakuat ewy watoine'en. Yt karāpe i watoine'en yt hegyi'at i rakatno wati'atuky'e sese miit'in mote. Yt karāpe i watoine'en marak'a wo watiky'e sese miit'in mote meremo waure wo watoine'en i'atuminug sa'ag aima'at hap kai. ⁶Watiky'e miit'in mote karāpe ta'atunug waku ahepe meremo aimowepiit kahato hawyi -Waku uhyt mana wato'e. Karāpe ta'atu'aparap hawyi watuwak hap ewy topyhu'at aipy'a pe wati'atuky'e sese pote. ⁷Watiky'e sese miit'in pote wati'apykok kahato aimiky'e ko'i yt naku i hap pupi. Aimiky'e sese watomohey pot'i. Watiky'e miit'in mote -Woromohey en mehin mana wato'e. Atikuap waku pe etunug aru hap wato'e. Hepama kahato aipy'ahak hap i'atuete wati'atuky'e sese pote. ⁸Wati'atuky'e sese miit'in pote mesup muki'ite wuat'i e'at pe wati'atuky'e po'og po'og hap ewy. Tupana ihay tuereto aiwē pyi tehay wo watimoherep kahato. Ma'ato meiūran Tupana ewywuat ra'yn watoine'en atipy pe hawyi yt kat hamo i ihay aiwē pyi katupono aimu'e hat no toine'en atipy pe ihay ma'ato miit'in ky'e hap Tupana ky'e hap topyhu'at itote wuat'i e'at pe. Mi'i pote mesup te Tupana tum ahepe tesaika hap wuat'i pusu kuap hamo. Ma'ato atipy pe torannia itotiaria wuat'i ywania pusu kuap haria tukupte'en ma'ato Tupana ky'e hap miit'in ky'e hap itote topyhu'at wuat'i e'at pe. ⁹Pyno koitywy Tupana tum ahepe towe'eg hap tehay kuap hamo to'e hap moherep hamo. Koitywy toine'en aikai ma'ato ipat'ok hit yn watikuap. ¹⁰Pyno koitywy watikuap ipat'ok yn ma'ato meiūran wuat'i kuap hap tutum ahepe tomikuap oktan. Koitywy wahepap kurin Tupana sepap nug hamo wen ma'ato atipy pe watunug kuap yne hap ewy. ¹¹Sa'awy'i watoine'en hirokat ewy yne ahehay hirokat ehay ewy i'ewyte aiwanetup hap hirokat wanetup hap ewy i'ewyte aheine'en hap hirokat ewy. Aimikuap yt pywo rakat i hirokat mikuap ewywuat watiwuare yne ra'yn. Yt kat hamo i watuwanetup po'og hirokat wanetup hap ewy watoine'en Yne Kuap Hat Tupana Kai hawyi. ¹²Koitywy Tupana watikuap i'ypyryp we pyi hap ewy Tupana etiat ipat'ok hap ko'i yn. Ma'ato meiūran watoine'en i hap tote ra'yn aiwo'oewa pe ra'yn wato'oeha'at. Mi'i hap e'at pe watikuap sese ra'yn yt watikuap i te hap ko'i. Ma'ato mesuwarotiat watikuap Tupana aikotā aipa'āu wata'akasa y'y pe yt heremo i kahato hap ewy ne'i. Ma'ato meiūran aru Tupana piat aikuap hap oktan watikuap Tupana. ¹³Pyno mesuwarotiat toine'en myē'ym nakat yn yt karāpe i ikahuro rakat. Wētup aiwo'omohey hap wētup -Waku pe aru topyhu'at e hap wētup aiwo'oky'e hap. Myē'ym mi'liria wuat'i e'at piaria waku rakat. Wētup po'og torannia kai mi'i ti aiwo'oky'e sese hap. Pyno waku wato'e Tupana pe -Uinug o wo'oky'e hatno waku wato'e. Mi'i hap Tupana wywuat miit'in nywuat aiwo'opotky'e hap po'og hesaika torannia kai are'e.

Waku Kahato Tupana Miium Tupana Ehay Moherep Hamo

14 ¹Pyno waku wahētup torannia aipy'a pyi -Uinug o Tupana wo'oky'e hatno waku wato'e. Atiky'esat kahato emisepap nug

kuap hap ko'i ma'ato wētup atiky'esat po'og torannia kai. Atiky'esat kahato etum o uhepe esaika hap ehay sese moherep hamo miit'in me waku wato'e. ²Katupono karāpe ahehay Tupana wywo ipusu puo yt uwe i mesuwarotiat aikuap yt miit'in pusu ewywuat i pote yt aiwanetup hap kaipyi i ahehay pote ma'ato Tupana wanetup hap ewy ahehay Tupana pusu ewy ahehay pote yt uwe i mesuwe ikuap. ³Ma'ato karāpe Tupana tum ahepe tesaika hap topusu moherep hamo miit'in atunapin hamo mi'i hawyi ahehay topyhu'at miit'in powyro hamo. Aimimu'eria i'atu'arot ne'i potiat wati'atumu'e Tupana Pa'āu kaipyi hawyi Tupana mimowepiit ko'i tukupte'en. Ta'atumohey aimienoi aimimu'eria haty'u pote mi'i hawyi i'atuwepiit kahato ra'yn. ⁴Ma'ato karāpe ahehay Tupana wywo ipusu puo mi'i hawyi aiwepowyro hap yn topyhu'at aiweran ahehay pote. Ma'ato karāpe uwe uwe Tupana wē wo timoherep Iesui hawyi yne Iesui mohey haria itote imimu'eria powyro hat topyhu'at mi'i. ⁵Waku yne aito Tupana wywo ahehay Tupana pusu puo ma'ato po'og waku watimoherep Tupana e hap ewywuat miit'in me mi'i hap po'og waku topyhu'at ahehay Tupana pusu puo hap kai. Ma'ato toine'en wētup ok aipy'asetpe Tupana pusu moherep hat miit'in me pote waku ahehay Tupana kape ipusu puo. Sa'awy'i ahehay Tupana kape mekewat ipusu puo mi'i hawyi waku mekewat wētup ok Tupana pusu kuap hat imoherep irania'in me itotiarria pe kat e hap kat e hap ko'i wato'e hap ko'i.

⁶Meiūran aru areto ehewowi uhe'ywyt'in. Mi'i hawyi atimoherep ehepe Tupana ehay Tupana yn ikuap ko'i. Tupana Pa'āu kaipyi aru woroho'omu'e woroho'onapin. Eipusu puo yn ahenoi ehepe. Yt kat hamo i Tupana pusu puo woroho'omu'e. ⁷Eity pusu puo eimikuap oktan woroho'omu'e. Yt areine'en neran i wepy hap yt hāpyk takat i ewy. Yt areine'en neran i akuara pyy hat yt ikuap i hat kahato hat ewy. Yt areine'en neran i kawakiu yt pyy hat yt hepap kahato i hat ewy katupono mi'iria te'eruwepyy hawyi yt watikuap i kat e tuwepyy hap. Ma'ato hepap hat ipy hawyi meremo ipy hap ete watikuap. ⁸Surara akag tikay kay temiit'in ta'atuewanikaptia wywuat tu'uka hamo hu hu e hap wywo. Toi'atukay kay ma'ato hu hu e hat yt hepap i hat pote surara ko'i yt tikuap i -Waku mesup watu'uka yne ahesaika hap wywo sio yt i'atu'e ne'i. ⁹Mi'i hap ewy kahato karāpe watuwe'atunug Iesui motypot hamo hawyi wētup ok ihay yt uwe mikuap i pusu puo wētup ywania pusu puo sio atipy piaria pusu puo ihay ikahu wen ma'ato itotiarria yt ikuap hin i kat som to'e hap yt ta'atupusu puo i pote. Ahehay Tupana tikuap wen ma'ato itotiarria yt hawyi ahehay yt kat hamo i. Yt wētup sehay i topyhu'at miit'in wanetup hawe ikuap hap. ¹⁰I'atu kahato yt aipusu ewywuat i mesuwat yi tote yt aimikuap ko'i i. Ma'ato mekewat pusu ikuap haria ta'atuwat ta'atupusu pote ta'atukuap ta'yn kat e kat e hap. ¹¹Ma'ato yt watikuap i yt i'ywania i aito pote. Mi'i hawyi karaiwa ewy watopyhu'at

yt ipusu kuap haria aito pote. ¹²Pyno waku wahētup Tupana pe haty wo -Etum no uhepe esaika hap emisepap ewywuat nug hamuat waku wato'e Tupana Pa'āu me. Mi'i ewetunug mote tutum ehepe hawyi waku Tupana misepap ewywuat hap wywo watuwepotpap kahato. Waku watikat muap aiwyrria'in Iesui mohey haria i'atuepiat imohey hap moesaika hamo.

¹³Karāpe ahehay Tupana kape ipusu puo yt watikuap i kat som wato'e hap mi'i pote waku wahētup Tupana pe -Etimoherep uhepe ui'e hap Uhyt Mimi waku wato'e Tupana pe. ¹⁴Karāpe ahehay Tupana wywo ipusu puo yt aiwanetup hap kaipyi i ahehay ma'ato aipy'a pyi ahehay tuwētem Tupana Pa'āu ihay hap ewy. Aipy'a ihay haty wo sese Tupana wywo pote ahehay pywo pe. ¹⁵Pyno aikotā waku watunug ahenoi epe. Waku ahehay Tupana kape aipy'a pyi Tupana pusu puo waku ma'ato po'og waku ahehay Tupana kape aiwanetup hawyi aipusu puo. I'ewyte waku watuwepy Tupana kape Tupana pusu puo ma'ato po'og waku watuwepy Tupana kape aiwanetup hawyi aipusu puo. ¹⁶Pyno watuwehum Tupana kape Tupana pusu puo yt ikuap i haria py'asetpe pote -Pywuat ehay mana mehyn yt i'atu'e kuap i. Ahehay Tupana kapiat ipusu puo turan teke ta'atu'ewaure ka'a pe wen ma'ato kat som wato'e yt ta'atukuap i. Mi'i hawyi yt te'eruwēhum kuap i yt ta'atu'ewaku kuap i yt ta'atukuap i aimiētup ko'i pote. Yt ta'atukuap i aiwehum Tupana kapiat hap yt ta'atupusu puat i pote. ¹⁷Tupana kapiat aiwehum hap ikahu sese pykai watunug ipusu puo pote irania'in itotiarua yt kat hin i ikuap hap. Mi'i hawyi yt kat hamo i ahehay se Tupana kape mi'iria py'asetpe. Yt i'atupowyro hap hin i ahehay Iro pote. ¹⁸Uito Pauru arehum kahato Tupana kape katupono tutum uhepe tesaika hap topusu kuap hamuat. Mi'i hap ete atikuap po'og eipe torannia kai katupono uito uhehay kuap Tupana pusu puo e. ¹⁹Ma'ato karāpe watuwe'atunug Tupana motypot hamo turan yt uhehay teran hin i mekewat atipy piat pusu puo ne'i wa'atunug haria py'asetpe. Ma'ato aimikuap pusu puo yn uhehay teran. Po'og waku wati'atumu'e kurin kurin irania'in i'atumikuap sehay puo 5 sehay yn hap ewy sio ahehay aat ka'ap wētup 1 miu sehay ewy yt uwe mikuap i pusu puo.

Waku Hirokaria Ewy Watopyhu'at Aimohey Hap Ete

²⁰Pyno waku watoine'en hirokaria ewy aikotā hirokaria yt ta'atukuap hin i sa'ag nug hap. Mi'i hap ewy waku watopyhu'at uheinyt'in uhe'ywyt'in. Ma'ato yt naku i watuwanetup hirokat ewy katupono yt te'eruwēwanetup kuap kahato i te wakuat sehay enoi hap kape hap ewy ne'i. ²¹Mio tā e Tupana sa'awy'i miwan me -Iuteuria e meiūran woroho'omu'e eipe wētup ywania wē pyi yt eipusu kuap i haria wē pyi woroho'omu'e ma'ato mi'i turan i'ewyte uhehay pun haria eweikupte'en. Eiwewaure hik ne'i aru eimu'e wētup ywania wē pywiat turan. Yt

ta'atukuap i eipusu pykai uhesaika hap wywo ta'atusu'at eipusu pote e. Ma'ato mi'iria mienoi yt eweimohey i aru e Tupana sa'awy'i miwan me. ²²Mi'i hap ewy topyhu'at mesup katupono Tupana tum tesaika hap ahepe yt imohey i haria mu'e hamo. Yt watikuap i i'atupusu pykai i'atupusu puo Tupana ihay kahato aiwē pyi hawyi te'eruwanetup kahato Tupana e hap aiwē pywiat hap kape hawyi te'ero'e -Tupana waku kahato i'atu'e katupono ihay ahepe wētup ywania wē pyi i'atu'e. ²³Ma'ato karāpe aito Iesui mohey haria watuwe'atunug waku ahehay yne aimikuap pusu puo yn. Yt naku i ahehay itote Tupana kape atipy piaria pusu puo. Ma'ato mi'i tā watunug itote pote mi'i hawyi put'ok e itote wētup ok yt Iesui mohey i hat i te yt aheko kuap i te hat mi'i hawyi -Are paī are an i'atu'e ta'i mesuwarotiat heso'ok takaria i'atu'e ne'i ta'atuwanetup hawe katupono yt ta'atumikuap wuo i ahehay Tupana kapiat pote atipy piaria pusu puo pote. ²⁴Ma'ato Tupana ehay watimoherep itote ai'ywania pusu puo mi'i pote -Pywo i'atu'e yt Iesui mohey i te haria. Yt aiwanetup hap ewy i te hat pykai -Pywo i'atu'e Tupana e hap aiwē pywiat kape. Mi'i hawyi -Pyno eweikuap kahato urupusu pote mesup uruikuap ta'yn Iesui moherep hap eiwē pywiat pote uruimohey mi'i i'atu'e aru. Pywo ti rat uito areine'en yt naku i nug hat i'atu'e. Mio atikuap ta'yn Tupana ui'apiheg ten uiminug yt naku i hap ete i'atu'e aru. ²⁵Mi'i hawyi tuwanetup ko'i ko'i yt naku i yt uwe mikuap ko'i i mig'i wuat Tupana timoherep tope toikuap Tupana ehay topusu puo hawyi. Mi'i hawyi meremo tuwep'y'ātutuk Tupana sese ewowi hawyi to'e -Tupana pywo kahato ti ereine'en mesuwe emohey haria py'asetpe i'atu'e aru Tupana pe ta'atupusu puo ahehay hawyi.

Waku Watikuap Aikotā Hāpyk Hap Upi Watimotypot Tupana

²⁶Uiwyrria'in uheinyt'in koitywy woroho'omu'e teran aikotā aikotā waku watimotypot Tupana aiwo'o'atunug hap ete. Waku ikahu kahato watimotypot Tupana. Waku pe yn waku ahehay itote. Waku watikat Tupana mohey hat wētup ok aimu'e kahato hat itotiat Tupana motypot wepy hap ete. Mi'i hawyi waku wētup ok aimu'e itote Tupana ehay miwan myi. Mi'i hawyi wētup ok itote ihay kahato Tupana wē ewy Tupana ainapin hap sese moherep hamo Tupana to'e hap ewy. Mi'i hawyi waku wētup ok aimu'e Tupana pusu puo sio toine'en itote wētup ok atipy piaria pusu kuap hat imoherep ahepe aipusu puo kat e kat e hap ko'i ete. Mi'i pote aimoesaika kahato Tupana mohey hap ete Tupana pusu puat. Atipy piaria pusu puo ihay rakat waku wētup ok yn hawyi waku wētup ok imoherep hat ihay iwywo kat to'e kat to'e e hap wuat'i pusu puo. ²⁷Ma'ato mi'i hawyi mi'iria aimu'e turan waku wētup ok aimu'e aipusu puo kat som to'e kat som to'e hap ete. ²⁸Ma'ato yt uwe i itote Tupana pusu moherep aipusu puat hat yt uwe i imoherep aipusu puat pote -Mehin Mana waku aipusu puo aimu'e mesup katupono atipy piaria

pusu moherep haria yt uwe i mesuwe waku wato'e itote. Ma'ato waku ahehay Tupana pusu puo aiwanetup hawe ahehay Tupana kape. Waku wētup ok ihay Tupana pusu puo mi'i hawyi wētup ok henoi ahepe kat to'e hap ko'i. Mi'i hawyi wētup ok ihay hawyi wētup ok i tuereto. ²⁹Waku wahenoi irania'in me kat som kat som Tupana Pa'āu to'e aiwanetup hawe aiwe'atunug hawe. Waku wētup ok i ihay mi'i hawyi wētup ok i ihay. Mi'i hawyi ta'atumoherep Tupana ehay torannia. Mi'i pote waku ahewaure ka'a kahato Tupana ehay i'atumienoi kape. Waku wato'e aiwanetup hawe Tupana ehay sio yt waku wato'e aiwanetup hawe. ³⁰Karāpe Tupana ihay aiwē pyi tomimu'eria pe mi'i hawyi waku wētup ok ipoī'am Tupana Pa'āu e hap moherep hamo. Waku mehin wato'e. Mi'i hawyi watimonik porap'i wētup ok ihay turan. ³¹Waku yne aito Iesui mohey haria Tupana ehay moherep haria wo e. Yt naku i Tupana ehay wahenoi aiwo'oetu etu ne'i. Waku wētup ok ti ihay mi'i hawyi waku wētup ok i ihay tuereto. Mi'i tā watunug mote we'atunug haria tikuap häpyk Tupana ehay aiminug ko'i. Mi'i hawyi te'ero'e -Pywo ti rat paī i'atu'e hap ewy. Mi'i hawyi i'atu'arot hap yt kat i i'atuwanetup hawe. ³²Mi'i hawyi te'ero'e -Tupana Pa'āu kaipyi urumu'e pote urumowe'eg Tupana ehay wo. Uiwryia'in Karāpe Tupana ihay aiwē pyi mi'i hawyi yt ahiag ewy i ihay. Waku pe aiwanetup hap toine'en yt aheso'ok hap ewy hin i ma'ato ahehay aiwatnuat ewy toine'en aiwanetup hawe. Ta'i watikuap Tupana to'e hap Iesui motypot hap hawyi watimoherep miit'in me. ³³Ma'ato Tupana Pa'āu toine'en aipy'asetpe hawyi Tupana motypot hap häpyk kahato watunug. Mi'i hawyi wo'owese haria wo ra'yn Tupana Pa'āu ainug. ³⁴Karāpe watuwe'atunug Tupana motypot hamo yt naku i ahehay aiwo'ope wo'ope aimu'e hat aimu'e turan. Waku watuwanetup aimu'e hat ehay kape yn wētup wanetup hap yne aito hap ewy waku are. Ahehary'i yt ikuap i pote waku tohētup ahepe ta'aipok to'yat kapiat hawyi. ³⁵Yt naku i apo e wo'omu'e hawe. Katupono waku Iuteuria eko ewy waku watunug itote. Mi'i tā Iuteuria ywania -Yt naku i haryporia ai'apykok hat ai'akag wo i'atu'e. Mi'i hawyi waku yne Iesui mohey haria te'eropyhu'at mesuwat seko upi.

³⁶Pyno yt eikaipyi tuut Tupana ehay miwan miat ma'ato Iuteu ywania kaipyi yne Tupana ehay miwan miat tuut e. Katupono sa'awy'i eiperia tawa Kurintiu piaria yt kat i Tupana ehay eikai. Mi'i turan put'ok e Tupana ehay ehete uiwē kaipywiat. Mi'i tupono yt eiwekaipyi i eweikuap Tupana ehay. I'ewyite yt ehepe yn i put'ok e Tupana ehay uiwē kaipywiat. Katupono tukupte'en kahato irania'in ywania Tupana ehay kuap haria ma'ato yt eimienoi hap kaipyi i paī ta'atukuap are. Yt naku i pyno ewei'e -Tupana ehay moherep haria kahato uruto. Yt naku i ewei'e uruto po'og Tupana ehay kuap haria irania'in kai yt naku i mio tā ewei'e. ³⁷-Pyno uito ti Tupana ehay moherep haria koro ko'i ewei'e sa'ag. Ta'i Tupana

tum na'yn uruepe tesaika hap tomisepap nug hamuat ewei'e. Po'og waku ewei'e eiwo'ope -Aimu'e hat sese Pauru mimu'eria aito waku ewei'e. ³⁸Ma'ato toine'en wētup ok eipy'asetpe -Ta'i Pauru yt imoherep kuap i Tupana ehay e hat. Mio tā e hat pote yt eweiwesat tei'o. Mio tā to'e hawyi yt ewetum nei'o ehewaure ka'a howawi. ³⁹Uiwyria'in waku wahētup yne aipy'a pyi -Tupana uinug o ewē wo ehay moherep miit'in miat hamo wato'e. I'ewyte waku wato'e Tupana pusu puat ihay teran nakat pe -Waku mana waku uhyt wato'e. Yt etipyhyp tei'o mi'iria. ⁴⁰Mi'i hawyi karāpe wati'atunug watuwa'atunug Tupana motypot hamo hawyi waku hāpyk puo watunug. Watimotypot waku pe kahato imotypot yat pe are uito Pauru.

Iesui Iku'uro Aimowemoti Hap Moweityk Hamuat

15 ¹Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria pyno mesup uito Pauru ahenoi teran po'og mekewat sa'awy'i wuat uimienoi hāpyk takat sehay etiat. Sa'awy'i ui'e hap eweimohey haty wo hap ahenoi ira'yn teran ehepe. Ui'e hap sa'awy'i wuat ewy yt atiky'esat i eweiwaure katupono mi'i watomohey mot'i hawyi Iesui mohey haria sese watopyhu'at. ²Pyno mio tā are woroho'omu'e sa'awy'i wuat sehay wakuat sese ahenoi. Mi'i eweimohey mot'i pote Tupana miehakyera'at ko'i eweikupte'en ma'ato watomohey ran ne'i pote yt e.

³Yt uiwekaipyi i sa'awy'i woroho'omu'e ma'ato Tupana tum tesaika hap uhepe tehay wakuat moherep miit'in miat hamo pote sehay wakuat po'og torannia kai atimoherep ehepe Aipotypot Iesui iku'uro aria'yp posak ete ai'apiheg hap Tupana piat aiminug sa'ag ko'i etiat. Aimoti hap ko'i moma hamo iku'uro itote aikawiatno aikotā Tupana to'e sa'awy'i hap ewy aikotā miwan me to'e hap ewy iku'uro ra'yn. ⁴Mi'i hawyi ta'atusyp ipiit mi'i hawyi itote myē'ym e'at tosyp hawe iku'uro sese hawyi myē'ym e'at hawyi Tupana tomoieine'en i ra'yn gu'uro pyi Tosa'yru aikotā Tupana to'e sa'awy'i hap ewy aikotā Isaia tiwan 53 piat to'e hap ewy. ⁵Tuwemoherep gu'uro pyi hawyi tuwemoherep sa'awy'i temiit Peteru kape. Mi'i hawyi tuwemoherep temiit'in 12 ok takaria kape topotmu'eria sese kape. ⁶Mi'i hawyi meiūran Iesui tuwemoherep i ra'yn miit'in sem kape temiit'in 500 ok takaria kape sa'awy'i hewyry iwywuwat rakaria kape. Mi'iria te'era'akasa kahato ta'atukuap ihay. Koitywy ti mi'iria tukupte'en ne aimu'e haria wētup ok wētup ok ma'ato iku'uro ra'yn irania'in. ⁷Mi'i hawyi ipotmu'e Tiaku ta'akasa hawyi yne ipotmu'eria te'era'akasa pakup i ira'yn 11 ok takaria. ⁸Meiūran aru tuwemoherep uhowowi. Uito Pauru ara'akasa i ra'yn Iesui uheha wo. Uito aikotā aimepyt yt tuwemoherep i te rakat ewy areine'en katupono ara'akasa uito irania'in Iesui potpo'ororia i'atuewat'ypmo ma'ato ipotpo'oro sese uito are. Hirokat no areine'en Iesui toine'en aipy'asetpe turan mote. ⁹Ma'ato uhewaku hap

yt put'ok e hin i irania'in Iesui potmu'eria kai katupono sa'awy'i Iesui mohey haria ti ati'atusaty'i saty'i kahato. Sa'awy'i ati'atumoma kahato mi'iria. Sa'awy'i ati'atu'uka mi'iria ma'ato mi'i pykai Tupana uiky'e. Yt uhewaku hap upi hin i ui'airo topotpo'oro wo. Sa'awy'i hewanikap nuat areine'en pykai ui'airo topotpo'oro wo are. ¹⁰Hegy'i'at kahato Tupana uhepe atikuap koitywy. Atikuap iwese hap hawyi yt atipun hin i uiky'e hap. Arepotpap po'og ipotpo'ororia irania'in kai aikotã uiky'e hap oktan arepotpap uiky'e hap moherep hamo. ¹¹Mi'i hawyi uruimoherep ehepe Tupana ehay Iesui etiat sio uto sio 12 ok takaria Tupana ehay yn Iesui etiat. Ta'i wētup sehay yn uruwē pyi tuwētem katupono uruto wētup sehay moherep haria yn uruimoherep wote. Mi'i tupono Iesui mohey haria sok eipe mesup urupo'oro hat mohey haria eipe pote.

¹²Urumimoherep sa'awy'i wuat ehepiat wētup sehay yn aikotã Aipotypot Iesui tuwētem gu'uro pywiat hap yn. Mi'i hawyi eweimohey Mi'i ra'yn. Ma'ato mesup toine'en eipy'asetpe -Aiku'uro rakirē yt kat i aito. Yt karāpe i watoine'en i e haria. ¹³Ma'ato yt kat i miit'in ieine'en hap toku'uro hawyi mi'i pote yt toine'en i toku'uro hawyi Aika'iwat Iesui katupono Aika'iwat aipu'i kawiat sese toine'en MIIT SESE kawiat toine'en Iesui piit. Iku'uro hawyi toine'en i ra'yn gu'uro pyi. ¹⁴Aika'iwat yt tuwētem i gu'uro pyi pote yt kat hamo i watimu'e miit'in Iesui ete hawyi yt kat hamo i etimohey Iesui sio iku'uro te gu'uro pe te toine'en mote. ¹⁵Ha'awyte urui'atumu'e eipe i'ewyte mesup te Aika'iwat Iesui tuwētem gu'uro pyi uruto'e. Ma'ato mio tã yt wato'e i pote heso rakaria watoine'en -Heso rakat e Tupana Iro pote ahepe. ¹⁶Tupana yt aihep i gu'uro pyi aiku'uro hawyi pote yt toihep i sa'awy'i Aika'iwat Iesui gu'uro pyi wy. Aika'iwat yt ihãite i te pote heso hap watomohey hawyi yt kan hamo i wahekatup aheine'en hap wuat'i e'at piat are. Ma'ato tuwētem gu'uro hawyi hap watikuap ta'yn i'ewyte aheine'en aiku'uro hawyi hap watikuap. ¹⁷Uiwyria'in ta'i Tupana yt timoieine'en i Aika'iwat gu'uro pyi pote te neke iku'uro te mio topyhu'at. Mi'i hawyi Iesui toine'en pakup i hap mohey hamo yt kat i. Yt kat hamo i imohey hap. Aimo'akag'laia hap yn topyhu'at. Mi'i hawyi watopyhu'at ho'owasat rakaria ewywuat. Mi'i hawyi yne aiminug sa'ag topyhu'at ahete te i'ewyte ai'apiheg hap aru topyhu'at ahete Iesui iku'uro te pote. ¹⁸I'ewyte yne aiwyria'in iku'uro rakaria wo tukupte'en ne nimuaria Iesui mohey haria. Yt kat i aheine'en i hap aiku'uro hawyi pote yne aitoria ho'owasat rakaria watukupte'en wuat'i e'at pe i'ewyte aiwyria'in iku'uro rakaria i'atuwo'osyp hawe te tukupte'en ne. Mi'iria yt karāpe i tuwētem wo'osyp hap popyi yt kat i aheine'en i hap wote. ¹⁹Uiwyria'in yt watoine'en i aiku'uro hawyi mi'i pote mesuwarote yn watukupte'en. Aiku'uro hawyi yt kat i topyhu'at aiwywo Iesui. Iku'uro te pote heso rakaria watoine'en katupono wato'e miit'in me -Iesui toine'en ne wato'e.

Iesui Yt I'aparap I Hap Upi Aikawiatno Hatno Toine'en

²⁰Pywo ti rat Aika'iwat yt nem rakatno no hin i toine'en. Mio yt iku'uro i koran katupono Tupana timoieine'en pakup i ra'yn Aika'iwat. Toihep Tosa'yru gu'uro pyi aimu'e hamo -Aikotã atihep Uha'yru mi'i hap ewy woroho'ohep eipe gu'uro pyi e hamo toihep Tosa'yru. ²¹Sa'awy'i sese wuat'i miit'in aha'ase'i Atãu kaipyi ta'atu'aparap Tupana pe mi'i pote iku'uro rakaria tukupte'en. Mi'i hawyi yne aito Atãu ewy aiku'uro hap toine'en aha'ase'i ewywuat topyhu'at i'aparap haria aito pote. Mi'i pote iku'uro rakaria yne aito. Mi'i hawyi wẽtup MIIT tuwemoherep. Mi'i MIIT Iesui. Mi'i yt i'aparap hin i Tupana pe. Mi'i Tupana tihep gu'uro pyi. Mi'i hawyi koitywy imepyt'in ko'i wo aito i'ewytwat watuwẽtem gu'uro pyi imohey haria aito pote. ²²Yne miit'in te'eropyhu'at ta'atue'ase'i Atãu ewywuat to'o'ewy'ewy yt naku i nug haria sok. Mi'i pote ti yne aito iku'uro rakaria. Mi'iria Atãu saipepiaria to'o'ewy'ewy. Karãpe watomohey Aika'iwat Iesui hawyi Mi'i MIIT ewywuat watopyhu'at. Mi'i hawyi wẽtup miit ewy aito aikotã Tupana tihep Aika'iwat Iesui gu'uro pyi hap ewy i'ewytwat aihep aru aimoieine'en aru Tupana. ²³Nimo te ti Aika'iwat Iesui tuwẽtem gu'uro pyi wuat'i miit'in e'yian mete. Meiũran aito imohey haria hewat'ypmo watuwẽtem iwywo e. Karãpe Iesui tuut turan watoine'en hewat'ypmo. ²⁴Mi'i hawyi ikahuro hap put'ok e ra'yn mekewat e'at pe Aika'iwat tum aru torannia temiit'in To'ywot Tupana pe. Mekewat e'at pe topyhu'at wuat'i Porekuat no Iesui morekuaria porekuat no topyhu'at. Miit'in akag Akag wo topyhu'at. Imohey haria akag Akag wo topyhu'at. Mi'i hawyi Iesui tum yne torannia To'ywot pe mi'iria. ²⁵Koitywy Aika'iwat Iesui topyhu'at Wuat'i Porekuat no ra'yn ma'ato mi'i pykai i'atu kahato miit'in -Yt atiky'esat i Iesui Uiporekuat no e haria. Mi'iria ti i'atupy'ahak Iesui ete. Nimo morekuaria ti'atu'akit ta'atupy wo ta'atuewanikaptia akag okpe tote wuat'i ehamo. Mi'i hawyi i'atumimohit wo te'eropyhu'at. Mi'i hap ewy ti aru Aipotypot Iesui ti'atu'akit ne'i -Yt uruiky'esat i En uruporekuat no e haria aru mekewat e'at pe. ²⁶Toi'atumoma yne tewanikaptia hawyi hemiit'in yn topyhu'at. Mi'i hawyi toimoma i'ewytwat aiku'uro hap. Gu'uro toimoweityk yne ra'yn hawyi yt kat i ra'yn are.

²⁷Nimo Tupana to'e -Areine'en aru yne Porekuat no e. Areine'en aru torannia sa'ag akit hatno e sa'awy'i Tupana miwan me mekewat morekuat Tawi wepy hawe miwan 8.6 piat pe. Yt tuwete i ihay morekuat Tawi ma'ato Tupana Sa'yru ewanikaptia ete ihay. Mi'i hap ewy Tupana tunug mesup katupono tutunug na'yn Tosa'yru Wuat'i Porekuat no. ²⁸Meiũran aru wuat'i wanikaptia okpe tote topyhu'at. Mi'i hawyi wuat'i Porekuat no topyhu'at hawyi yne toine'en yi kai. Mi'i hawyi tuwepỹ'ãtutuk To'ywot kape -Ui'ywot e aru En yn waku uru'akag wo e. Koitywy atum torannia

uhemiit epe e Iesui Tupana pe. Mi'i hawyi Tupana topyhu'at wuat'i akag wo i ra'yn.

²⁹Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria kat pote ewei'e -Yt kat i aiku'uro hawyi aheine'en pakup i hap ewei'e. Yt eiwe'eg hin i mio tā ei'e pote katupono toine'en wētup eheko itote -Karāpe wētup ok mi'asyp miit toine'en ma'ato yt ta'atuset'ok i te waku wahet'ok wētup ok iku'uro rakat kawiatno ewei'e sa'ag ma'ato -Yt kat i aheine'en i hap ewei'e pote kat hamo ten eti'atuset'ok miit'in iku'uro rakaria eheko ewy are'e. ³⁰Yt kat i aheine'en hap aiku'uro hawyi pote kat hamo ten woho'opot aat ka'ap miit'in mu'e Iesui etiat hamo apo are. ³¹Yt karāpe i aiku'uro hawyi watoine'en mote yt kat hamo i uito ati'atumu'e aat ka'ap wanikaptia ui'auka teran haria. Uiwyria'in pywo ti woroho'oky'e eipe uimowepiit haria eipe. Mesuwe uimohan haria tukupte'en. Yt ta'atuky'esat i uhehay Iesui etiat hap wote ui'auka teran. Ma'ato mi'i hap ahenoi teran ehepe katupono aito wētup miit ewy Iesui mohey haria aito pote woroho'oky'e haype. ³²Meiūpiaria tawa Ewesu piaria haiwot rakaria te'eropyhu'at uhete. Ta'i aikotā awyato ko'i ewy haiwot rakaria uimienoi hap ete. Ma'ato mi'i pykai ati'atumu'e te -Aiku'uro hawyi watoine'en i e hap ete. Ma'ato ati'atumu'e te mi'i hap ete wai'i'atu'e pykai. Ui'auka pote ui'auka are ma'ato woroho'omu'e te pywo ui'e hap pote. Ma'ato yt kat i aheine'en pakup i hap toine'en mote kan hamo ten uho'opot mesup meiūpe tawa Ewesu pe are'e. Yt uiwe'eg hin i ei'e hap pywo pote.

Tawa Kurintiu piaria woroho'omu'e kahato pykai yt uimohey hin i. -Yt kan hamo i woroho'omu'e kuap katupono yt eiwe'eg hin i eiperia. -Yt watoine'en i aiku'uro hawei ewei'e yt pywo pe i eiwo'ope itote. Kat pote tig mio tā ewei'e sa'ag are. Yt pywo pe i watoine'en aiku'uro hawyi yt kat i aheine'en hap toine'en aru pote po'og waku ienuk hap yn watunug aat ka'ap mahy ete aat ka'ap hawyi waku aisyp hawyi toran na'yn aheine'en hap. ³³-Aipap wuat'i e'at aiku'uro hawyi i'atu'e irania'in eimu'e haria. Yt naku i i'atu'e ehepe eimu'e haria eima'at sehay wo katupono ta'atuky'esat yt naku i nug haria eiperia eiā'āg teran haype mi'iria. Ta'atuky'esat eipe i'atu'ewywuaria hap. Eiwe'eg wo o mi'iria pupi. I'atuehay upi eweipyhu'at hawyi i'atumima'at ko'i eweikupte'en aru. ³⁴Aikotā watoine'en pya heso'ok takaria pupi hap ewy waku watoine'en mi'iria pupi. Ewei'aipok to eiwemowe'eg hamo. Ewetoiat ro sa'ag nug hap ko'i katupono i'atu kahato aria kapiat wat hanuaria tawa Kurintiu piaria katupono yt karāpe i ewei'atumu'e mi'iria Aipotypot Iesui ete. Waku eiwemoti aria kapiat ehehay pyi tuwat hap pupi.

³⁵Ma'ato ewei'e -Aikotā aru iku'uro rakaria tuwētem gu'uro pyi. Aikotā aru i'atupiit pakup ewei'e. ³⁶Mio tā ewei'e pote yt ikuap sese i hat ewy eweikupte'en. Yt eweikuap i te karāpe watikoi awati aiko pe meiūran aru aimikoi iā'yi tuweityk katupono hētyt ra'yn yi pyi pote. ³⁷Kat iā'yi

watikoi sio awati sio wētup mi'i ti yt ipiit i te ma'ato hētyt hawyi ipiit itag na'yn. Mi'i ti ipiit sese. ³⁸Mi'i hap ewy ra'yn Tupana tum na'yn yne iā'yi pe tesaika hap hētyt hamo itag hamo. Yne watiwaure meremo aikopiat iā'yi tuweupi weupi. ³⁹Mi'i hap ewy aipiit yt miat piit ewy hin i yt weita piit ewy hin i yt pira piit ewy hin i. Mi'iria ipu'i kawiat ma'ato yt aipiit ewy hin i. ⁴⁰Mi'i hap ewy ti atipy piaria tukupte'en. Ta'i mi'iria yt mesuwarotiararia ko'i yt ewy hin i ra'yn. Ta'i atipy piaria wyti ikahu kahato i'ewyete mesuwarotiararia ikahu wy ma'ato ti yt to'o'ewy'ewy hin i. ⁴¹Aat i'ewyete ikahu. Waty mi'i i'ewyete ikahu ma'ato ikahu hap yt aat kahu hap ewy hin i. Waikiru ko'i i'ewyete ikahu wen ma'ato yt aat waty ewy i ikahu hap ewy hin i. Ma'ato yne mi'iria ikahu kahato Tupana minug ko'i pote. ⁴²Mi'i hap ewy ti gu'uro pywiat aheine'en pakup i hap. Aipiit wyti aikotā hā'yi ewy. Ta'atusyp mi'i hawyi ti tuweityk ta'yn aimikoi awati iā'yi ewy ma'ato hētyt hap tuwētem hawyi yt sa'awy'i wuat hā'yi ewy i. Mi'i hap ewy aipiit wētup ta'atusyp hawyi aipiit aimikoi ikahu kahato tuwētem gu'uro pyi. Tupana tum ne wuat'i e'at piat ieine'en hap aipiit pakup we e. ⁴³Ta'i aipiit aisyp turan yt ikahu hin i. Yt kat i ahesaika hap aiku'uro hawyi. Ma'ato karāpe aheine'en hap ipakup i hawyi aipiit ikahu sese ra'yn topyhu'at hesaika sese toine'en. ⁴⁴Aisyp hap e'at pe turan aipiit ipu'i yn toine'en ma'ato Tupana aimoieine'en i hap e'at pe hawyi aipiit pakup toine'en Ipa'āu minug. Mi'i ewywuat topyhu'at toine'en aipiit ipu'i ikag kawiat ma'ato toine'en i'ewyete mekewat piit atipy piaria ewywuat yt aiwat ewy i Tupana Pa'āu minug. ⁴⁵Katupono sa'awy'i Tupana tunug Atāu miit ihāite kahato rakat e ti miwan me. Ma'ato i'ewyete to'e miwan me -Put'ok e aru Atāu Saiepiat e Iesui piat. Mi'i Miit po'og na'yn katupono aikotā Tupana toine'en hap ewy aimoieine'en hap toine'en. ⁴⁶Sa'awy'i aipiit ipu'i kawiat ikag kawiat toine'en ma'ato watuwētem gu'uro pyi hawyi aipiit Tupana Pa'āu minug Iesui piit ewywuat toine'en. ⁴⁷Sa'awy'i wuat Tupana tunug Atāu yi kawiat. Mekewat Atāu Saiepiat Iesui toine'en. ⁴⁸Mi'i hap ewy ti aito mesuwarote watoine'en aha'ase'i Atāu ewywuat pote ti aito mesuwarotiat kape yn aiwanetup hap ma'ato mekewat wētup ok Miit Iesui Miit sese atipy Kaipywiat mepyt'in no watoine'en mote atipy kapiat wanetup haria wo ra'yn aito. ⁴⁹Pyno ti Atāu iā'ākak ko'i aito mesup watoine'en ma'ato meiūran ti aru Atipy Kaipywiat Aika'iwat Iesui iā'ākak ko'i watopyhu'at e. ⁵⁰Pyno eiwe'eg wo o uhekatuwyria katupono aipiit mesuwarotiat yt teke kuap i atipy pe katupono aipiit ipu'i kawiat huu kawiat iku'uro i'okpuk takat toine'en. Aikope Morekuat no Tupana toine'en hap tote yt uwe i iku'uro rakaria wo toine'en itote.

⁵¹Pyno atomoherep teran mio wuat uimiwan etiat Tupana ehay ehepe.

⁵²Iesui uut turan ni tukupte'en ihāite rakaria ma'ato mekewat e'at pe ti aru aipiit pakup we Iesui piit ewywuat topyhu'at meremo. Mekewat

hap e'at pe merep hap ewy tuut Iesui aikotã aheha mehit hap ewy meremo hap ewy e. Mi'i hawyi Tupana hu hu'e -Ariot ra'yn e hamo. Mi'i hawyi hu hu'e hap ihay pirik pya wo hawyi ti aru meimuëwat map haria te'leruwenõẽ ra'yn gu'uro pyi e. Ipaku we watoine'en mekewat e'at pe. Aikotã Satere uut topopy kuap hap ewy mekewat e'at pe ikahu kahato watuwẽtem aiwo'osyp hawyi. ⁵³Ma'ato ti aru aipiit pakup hap yt iku'uro rakat nuat i ra'yn watuweno'ẽ. Mi'i hawyi aito yt iku'uro rakat i te rakaria i'ewyte aipiit topyhu'at meremo ipakup sese. ⁵⁴Mekewat e'at pe aipiit meremo ipakup we toine'en. Mesup aipiit iku'uro rakat toine'en ma'ato mekewat e'at pe ieine'en hat watoine'en aikotã Tupana to'e hap ewy topyhu'at aru -Atimoma aru gu'uro hawyi yt karãpe i eiku'uro hap toine'en e hap ewy. ⁵⁵Watoken'ẽ kahato aiku'uro hap pupi mesup aikotã moĩ ahekatu'u hap pupiat ewy watoken'ẽ. Ma'ato mekewat e'at pe Tupana aihap gu'uro pyi hawyi yt kat i aiken'ẽ hap toimoma ra'yn pote e. ⁵⁶Iku'uro rakaria aito katupono yt naku i nug haria aito watopyhu'at pote. Karãpe Tupana ainapin hap ko'i yt watunug i mi'i hawyi watikuap yt naku i nug haria aito Tupana wanetup hawe watopyhu'at hap watikuap. ⁵⁷-Tupana urutuwehum ewowi urupy'a pyi. Waku kahato En katupono etum na'yn Esa'yru uruepe urupotypot no waku kahato En. Mesup Esa'yru urumoesaika wakuat nug hamo. Urutuwehum ewowi wato'e Tupana pe. ⁵⁸Urumiky'eria uhekatuwyrria yt eweitoiat tei'o ehapiat Iesui mohey hap. Waku eweikupte'en mot'i o iwywo e yne e'at pe. Po'og Tupana miky'esat ewy ewetunug no katupono watikuap ta'yn aha'up iwato tutum aru aipotpap iwato hap oktan. Watikuap ta'yn aiminug Tupana miky'esat ewywuat hap wuat'i e'at piat topyhu'at.

Waku Iesui Mohey Haria Powyro Haria Wo Watoine'en

16 ¹Pyno koitywy ahenoi teran aikotã waku watipowyro Iesui emiit'in ko'i mekewat aiiiium te'en ne'i rakat wywo aikotã sa'awy'i ahenoi tawa Karasia piaria pe. Aikotã aikotã waku watimo'ẽ ahekat hap ete eweikuap hawyi waku ewetunug. ²Pyno o yne torannia mytu'u e'at pe waku eiwanetup o ga'atpo 6 e'at eipotpap gosap hap kape aikotã aikotã Tupana eiky'e hap tutum hap kape aikotã eipowyro hap kape. Mi'i hawyi kat ko'i kat ko'i Tupana tum ehepe mekewat 6 e'at piat hawyi waku mi'i o eweipat'ok ehekat hawyi ewetum ne'en ne'i Tupana pe aikotã Tupana tum ne'en ne'i tegyi'at hap ewy. Aikotã aipoitynug kahato hap kaipywiat hap ewy waku watum. Mi'i hawyi etioto o emiium Tupana motypot yat kape hawyi etoiat emiium itote imotypot hamuat. Torannia eiiiium e'yparakai tote hawyi waku watipo'oro mi'i Iesui mohey haria satek takaria tawa Ierusarëi piaria powyro hamo Iuteuria powyro hamo. ³Pyno put'ok are i ra'yn itote hawyi ewei'airo eipy'asetpyi uwe mekewat eiiiium ereto hanuat haria. Mi'i hawyi ti aru atunug iwan eimiereto

wuat eipe Iesui mohey haria sese kuap hamuat. Mi'i hawyi eweipo'oro eimium ne'en ne'i mekewat Ierusarēi kapiatno haria upi mesuwat uimiwan nywo. ⁴Uipo'oro teran eipe pote areto waku wy irania'in tuwat uhupi eweiky'esat pote waku wy yt pote yt. ⁵Pyno uhewyry teran yi Masetunia puo hawyi put'ok are ehetawa Kurintiu pe te. ⁶Pyno i'aman mot e'at pe put'ok are pote areine'en mot'i i'aman mot pe itote tawa Kurintiu pe eiwywo. Mi'i hawyi waku uipowyro muap sa'up ete mekewat uito hap sa'up ete. ⁷Ta'i areine'en mot'i teran ni eiwywo itote.

⁸Areine'en mesuwe tawa Ewesu pe. Karamuo put'ok e mekewat e'at Esitu'in po pywiat watetup hap e'at pe atimotypot teran Tupana mesuwe haype. Waku hawyi areto ehewowi. ⁹I'atu kahato uipyhyp teran haria mesuwe ma'ato yt uipyhyp kuap i katupono Tupana uipowyro kahato. Mi'i pote arepotpap kahato ipotpap nug hamuat ete. Waku kahato mi'i hap uhete.

Waku Kurintiu Piaria Timoteu Powyro Haria Wo Te'eropyhu'at

¹⁰Ma'ato tuut uimepyt Timoteu ei'yat kape hawyi -Ereke ro ewei'e tope ikye hap wywo aikotā uiky'e hap ewy te katupono ui'ewy kahato ipotpap Tupana potpap nug hap ete. ¹¹Yt eweimohit tei'o eimu'e hat Timoteu are. Eweimotypot o mi'i are. Mi'i hawyi karāpe toto teran i ra'yn uhowowi mi'i hap e'at pe o ewetum muap sa'up tope hap atiky'esat. I'ewyte karāpe toto teran wētup tawa kape tuereto i'atumu'e hamo turan o ewetum muap sa'up tope hap atiky'esat. Ahekatup Timoteu mesuwe irania'in wywo.

¹²Atiky'esat kahato aimu'e hat uhyt Apauru atipo'oro eimu'e hamo -Waku ti ereto tawa Kurintiu piaria powyro hamo irania'in powyro hamo are'e wen tope ma'ato -Yt areto i te Katupono yt uipohepap i te mesup e uhepe ma'ato meiūran waku yne hawyi areto tawa Kurintiu piaria powyro hamo e uhepe. Uipotpap put'ok e hap e'at pe waku pe yne mesuwe hawyi areto aru i'atuewowi e Apauru uhepe.

¹³Iesui ekuekatu kape o mehit ewei'e po'og po'og wuat'i e'at pe. Yt naku i waure wo watoine'en aimimohey Iesui kai miit'in mimoweuka'i watopyhu'at hawyi. Ma'ato yt naku i aikohyeput Tupana wanikap pupiat. Waku surara'in hesaika kahato rakaria ewywuat watoine'en Tupana potpap nug hap ete. ¹⁴Pyno waku yne aiminug ko'i watunug miit'in kyle hap wywo.

¹⁵Pyno uiwyrria'in waku eweiwat aimu'e hat Etewana ehay upi katupono mi'i ti ei'apykok kahato hat mesuwat Iesui mohey hap ete. Mi'i pote eweiwat ro mehin Etewana ehay upi eweipowyro o mi'i. Mi'i ti ei'ywania kawiat mekewat Kereku ywania sese kawiat aimu'e hat Etewana. ¹⁶Mi'i ti nimo pyi kahato Iesui mohey hat topyhu'at. Mi'i turan ti mi'i yn toine'en Iesui mohey hatno. Mi'i tupono waku watunug

mehin Etwana yianme ei'apykok hat e'akag wo itote katupono mi'i ewywuaria Iesui emiit no wo'opotky'e kahato hat mi'i. I'ewyte yne to'yat piaria wywo te waku paĩ. Mi'iria ewywuat waku ai'apykok hanuaria. ¹⁷Ga'atpuat rē put'ok i'atu'e meĩupe emipo'ororia aiwy Etwana aiwy Wutunatu i'ewyte aiwy Akaiku wywo. Mi'i pote arehum kahato i'atuwywo katupono uipowyro kahato haria ti mi'iria Iesui potpap etiat haria mi'iria eipe yt uwe i uipowyro haria pykai. Mi'iria aikotā eipe uipowyro hap ewy te meĩupe ehaipe kai uipowyro. ¹⁸Ta'i mi'iria ti mohag ewy kahato uimowepiit kahato haria. Ma'ato i'ewyte yt uipohag yn i ma'ato yne aipohag no tukupte'en mi'iria. Ta'i aiwehum hap eiam kahato Etwana ywaniaria are. Waku watimotypot mi'iria i'ewyte torannia yne mi'iria ewywuaria waku watimotypot. I'ewyte waku mi'i tā haria ewywuaria eweikat ei'apykok hamo.

Yi Asia Piaria Kuekatu Ta'atupo'oro

¹⁹Pyno meĩupe Iesui mohey haria yi Asia piaria te'eruehay po'oro kahato eiky'e hap wywo. I'ewyte mehin Akira i'ewyte mana Pirisa e hap ipo'oro te'eruekuekatu sese ehewowi. ²⁰Ta'i aipoitynug ni Aika'iwat Iesui i'atu'e katupono koitywy Tupana motypot hap toine'en na'yn i'atu'yat pe. Pyno ti uruwe'atunug hap toine'en na'yn i'atu'yat pe. Pyno ti ehekatuwyria meĩupiaria ehewowi te'eruehay po'oro torannia Iesui mohey haria. ²¹Mi'i hawyi uito Pauru i'ewyte atipo'oro uimiwan eiky'e uhepiat hap etiat ma'ato uipo wuat atipehik mesup uhēt. Pauru uhēt are hap atiwan. Kuekatu atipo'oro ehewowi are atiwan na'yn ui'e hap. ²²Tuut irane tuut irane Aipotypot Iesui waku wato'e. Eiwe'eg wo o katupono yt torannia i iky'e haria. ²³Pyno ahētup Aika'iwat Iesui kape uiwyria'in tawa Kurintiu piaria -Eti'atuky'e te'en ne'i o egyi'at hap kaipyi aat ka'ap. Eti'atupowyro mi'iria Iesui are'e. ²⁴Pyno ti pywo ti woroho'oky'e kahato eipe torannia eiperia kat pote eipe Iesui emiit'in sese ra'yn eweipyhu'at pote woroho'oky'e. Toran na'yn mesuwe uimiwan ehowawiat.

Toran uimiwan mesuwe. Uito ti Iesui mipo'oro tepiat sehay moherep hamo.

Typuat'i Kurintiu

Pauru Miwan

2 Coríntios

1 ¹Uito ti Pauru are. Uiwyrria'in Iesui mohey haria tawa Kurintiu piaria yi Akaia piaria. Eiperia ti Tupana mimowaku ko'i ra'yn tewaku hap wuat ko'i. Uito ti Iesui potpo'oro Pauru e hap het rakat are. Sa'awy'i Tupana to'e uhepe -Woro'airo en Uha'yru moherep miit'in muat hamuat e. Koitywy atipo'oro ehewowi uimiwan aikope aikope eiwa'atunug Tupana motypot hamo are. I'ewyte toine'en meiupe aheywyt aikywyt sese Timoteu are. Mi'i ti uipowyro mesuwat uhehay wan hap ete. ²Mio tā are Tupana pe -Eti'atupoityro kahato o emohey haria Esa'yru mohey haria tawa Kurintiu piaria are. Ereine'en o egyi'at kahato rakat i'atuepiat hat wo. Etunug o mi'iria wo'owese haria wo. Tupana are En ni uru'ywot sese are. Emipo'oro uruporekuat nuat ti Iesui Esa'yru set upi wyti ahētup. ³Urutuwehum ewowi Tupana. Waku kahato En Tupana katupono etipo'oro ra'yn Iesui uruewawi. Koitywy emepyt'in sese uruto are. Waku kahato En uru'ywot. Uruho'opot turan urukawiatno kahato hat En. Uruehaky'e'i kahato wuat'i e'at pe are. ⁴Uruetupana are karāpe urusatek turan uru'ywot kahato ereine'en haty hap etimonik kahato hamo. Uruho'opot turan i'ewyte urunapin uruky'e hap wywo. Waku kahato Tupana katupono karāpe uruwyrria'in hatek hap put'ok e mi'i turan urui'atunapin kuap i'atuky'e hap wywo. Aikotā urunapin ho'opot turan mi'i hap ewy urutunug aikotā urumowepiit ehay wo hap ewy uruto'e ewowi Tupana are. ⁵Aipotypot Iesui tikuap kahato ho'opot hap ko'i po'og torannia kai toikuap are. Uruto urutukupte'en iwywo wētup miit ewy yn uruho'opot kahato wy. Mi'i turan urukawiatno kahato hat pote toikuap kahato ho'opot hap pote. Yt wētup i yt toikuap i. Torannia toikuap kat pote tohā'āg yne ra'yn. Mi'i pote tohaty'u kuap yne aiky'e haype. ⁶Koitywy mesuwarotiaria urusaty'i saty'i kahato ra'yn mesuwe katupono uruheno'i ra'yn Iesui etiat wai'i'atu'e pykai. Mi'i pote koitywy

Tupana miehakyera'at ko'i wo eweikupte'en. Uru'apiheg kahato pote eipowyro haria wo urutukupte'en mote are. Ma'ato urusaty'i saty'i hap kaipyi eipowyro haria urutukupte'en. ⁷Ma'ato urusaty'i saty'i turan Tupana urukawiatno urusaty'i saty'i hap oktan. Mi'i pote po'og hesaika rakaria wo urutopyhu'at eipowyro hamuat ehapiat ho'opot hap ete. Mi'i hawyi karāpe ehaty'i haty'i Iesui mohey haria eipe pote mi'i hawyi uruepiat ho'opot hap kape eiwatetup yn na'yn. Mi'i hawyi -Waku waho'opot aimu'e haria ewy ewei'e eiwewowi. Mi'i hawyi wētup miit piit ewy yn ho'opot haria wo watoine'en are. Mi'i pote watikuap yne ho'opot hap ko'i are. Mi'i hawyi wahupit kuap yne are. Mi'i hawyi yt uwe i aito imohey hap atoiat haria ahaty'i haty'i kahato pykai. ⁸Uiwyrria'in tawa Kurintiu piaria wētup yn wyti aimimohey. Mi'i pote atimoherep teran ehepe aikotā sa'awy'i waho'opot ehe'yi Asia totiati hap. Atiky'esat eweikuap mi'i hap ete. Katupono karāpe eweho'opot turan mono erakue ewei'e yn na'yn. Ta'i uruho'opot kahato itote aikotā ahakpuat ipoty rakat wahupit hap ewy yt wahupit kuap i. Mi'i hap ewy yt uruhupit kuap i po'og ehe'yi Asia tote uruho'opot hap. -Ta'i aiku'uro ra'yn keī mesup paī uruto'e yn uruto'ope itote. ⁹Yi Asia piaria uru'auka irane mesup sio muki'ite uruto'e yn uruwanetup hawe itote. -Pyno yt watuwehakyera'at kuap i aiku'uro hap po pyi uruto'e yn itote uruto'ope. Ta'i Tupana yn keī aihep kuap ai'auka teran haria po pyi uruto'e itote uruwo'ope. Tupana yn aihep kuap ai'auka hanuaria po pyi uruto'e sa'awy'i ehe'yi Asia tote urutuwat Iesui ehay moherep hamuat turan. ¹⁰Ma'ato yt uru'auka kuap i ehutama piaria katupono Tupana uruehakyera'at uruewanikaptia po pyi itote urumohaky'e'i moehaky'e'i turan. I'ewy te urutuwehakyera'at uru'auka irane turan yne e'at pe. ¹¹Uiwyrria'in tawa Kurintiu piaria ewehētup o Tupana kape urupowyro Iesui ehay moherep hamo. Mi'i tā ewetunug mote Tupana urupowyro emiētup oktan. Mi'i hawyi waku pe urutukupte'en urupoityro emiētup oktan hawyi aru eweikuap ta'yn Tupana piat urupoityro hap. Mi'i hawyi eiwepiit kahato hap topyhu'at katupono Tupana tum na'yn eimiētup hap oktan. -Etipoityro Pauru'in ewei'e ro Tupana pe urukawiatno.

Hāpyk Kahato Pauru'in Tukupte'en Tawa Kurintiu Piaria Py'asetpe

¹²Yt karāpe i urui'atuma'at eipe tawa Kurintiu piaria. Po'og hāpyk torannia kai hap ewy urutukupte'en eipy'asetpe. Tupana motypot hap yn urutunug itote. Yt uruwe'eg hap kaipyi i urupotpap ehehamo ma'ato Tupana urumowe'eg hap kaipyi uruimotypot Tupana miit'in py'asetpe. Yt uruhepap hap kaipyi i ma'ato Tupana tum uruepe tegyi'at hap tomisepap nug kuap hamo hawyi hesaika hap wywo uruimoherep wakuat itote sa'awy'i. Mi'i pote uruminug ete Tupana urupowyro hap kaipyi uruimotypot Tupana itote sa'awy'i. Mi'i hawyi miit'in te'uruwehum

kahato Tupana kape. Yt uruewawi i ma'ato Tupana kape yn te'eruwehum uruminug wakuat upi. Mi'i hawyi Tupana kape te'eruwehum hawyi urumowepiit kahato kat pote uruminug kaipyi Tupana motypot hamo urutukupte'en mote.

¹³I'ewyte yt eima'at hap i uruipo'oro miwan ehewowi are. Urumiwan uruehay ewy ti ra'yn waku pe yn toine'en. Yt uruiwan i typy sehay ehewowi. Yt kat i ehekat kyewi uruipo'oro urumiwan ehewowi hap. Ta'i heremo kahato urumiwan wuat'i mikuap kahato hap ewy. Yt kat i wētup sehay ipuo toine'en urumiwan me. Yt kat i eima'at hap urumiwan me toine'en. Mi'i pote heremo yne uimiwan are. ¹⁴Koitywy urumohey ran are kat pote yt urukuap kahato i te pote. Mi'i pote urumohit tuereto ehehay wo. Atiky'esat kahato urukuap sese hap. Waku watuwekuap aiwo'o'ewy ewy hawyi aiwo'omowepiit hap toine'en are. Karāpe mekewat e'at pe put'ok e mekewat Aipotypot Iesui toine'en mesuwarote Morekuat Koro wo hap e'at pe uimowepiit kahato haria eweipyhu'at are. Katupono -Mi'iria uipotmu'eria sese uimiekyi ko'i tawa Kurintiu kaipywiaria are aru Iesui pe. Ta'i woroho'omoherep eipe Iesui kape huut hap e'at pe are. Mi'i hap e'at pe aru waku -Ta'i Pauru ti urumu'e hat sa'awy'i wuat waku ewe'e mekewat e'at pe Aika'iwat pe are. Mi'i hap ewy urutukupte'en itote wo'omowepiit hanuaria wo.

¹⁵Sa'awy'i eipap kahato uhehay upi mi'i pote -Ara'aipok i ra'yn i'atumu'e hamo paī are uipy'a pyi. Sa'awy'i -Areto i ra'yn tawa Kurintiu piaria kape are. ¹⁶Mi'i hawyi areto i ra'yn yi Masetunia piaria kape. Mi'i kaipyi ariot i ra'yn tawa Kurintiu kape i are'e uiwepe sa'awy'i. Ati'atumu'e areto hamo i'ewyte i'atumowepiit hamo areto i ra'yn tawa Kurintiu piaria kape. Mi'i hawyi are'e arewanetup -Waku urupowyro yi Iuteu ywania hatek takaria uruekat wywo are'e uiwepe. Waku Kurintiu piaria uipowyro muap upi mekewat Iuteu kapiat uito hap sa'up ete tawa Kurintiu piaria pe are arewanetup hawe. ¹⁷Mi'i ui'e hap ete ahenoi yne sa'awy'i ehepe uimiwan me uiwyria'in. -Areto ehewowi are uimiwan me. Ma'ato yt areto hin i ehewowi ui'e hap ewy hawyi -Kat pote som yt tuut i ahowawi ewe'e eiwo'ope. Aima'at i ma'at i teran haype ne'i ewe'e uhepiat pe. Pauru ti heso apo ahepe ewe'e eiwo'ope are. Yt tutunug i to'e hap ewy apo ewe'e ewo'ope uhetiati. ¹⁸Uiwyria'in yt naku i mio tā ewe'e ne'i kat pote uito atunug yne ui'e hap ewywuati ko'i uito are. Ta'i urutunug aru uru'e hap ewy katupono urutukupte'en neran Tupana ewywuati pywuati rakaria uruto'e uruwo'ope.

¹⁹Sa'awy'i mehin Sira mehin Timoteu i'ewyte uito urutuati ehewowi eimu'e hamo. Mi'i hawyi itote urui'atumu'e kahato aikotā Tupana tipo'oro Tosa'yru hap etiatno. Tupana motypot haria wo yn urui'atumu'e eipe. Yt kat i urueso hap wywo urui'atumu'e eipe. Mi'i hap e'at pe urutunug aru uruto'e pote urutunug uru'e hap ewy. Yt typy sehay wywo

hin i urui'atumu'e sa'awy'i eipe Iesui etiat uruheno'i ra'yn. ²⁰ Sa'awy'i sese Tupana heno'i yian mete miwan me yne Tosa'yru etiat aikotã aru tutunug hap etiat tohenoi miwan me. Mi'i hawyi toipo'oro ra'yn Tosa'yru Aiporekuat nuat. Put'ok e hawyi -Papai e atunug neran yne e'e hap ewywuat e. E'e hap ko'i yne atunug aru e. E'e hap ewywuat hap atunug neran e. Mi'i hawyi Iesui tunug yne To'ywot e hap -Atunug aru to'e hawyi tutunug yne. Mi'i pote karãpe uruto'e -Urutunug aru uruto'e hawyi urutunug uru'e hap ewy. Aikotã Aika'iwat ewy Tupana miky'esat ewy urutunug neran uru'e hap ewy. -Ta'i yt urutunug i aru mi'i tã uruto'e mi'i pote yt urutunug i uru'e hap ewy Tupana Sa'yru e hap ewy. Mi'i tã urutunug neran Tupana motypot hamo. ²¹ Koitywy Tupana ainug Tosa'yru ewywuaria ahehay wuat. Tehay moherep hamo wêtip piit ewy watoine'en Ha'yru wywo. Katupono aito watoimohey Aipotypot Iesui. Tupana aimoesaika Tosa'yru Pa'ãu wo hawyi Ha'yru ewy watopyhu'at. ²² Aikotã watiwan ahet ahekare'en ete ahet -Mesuwat ri uiat e hap. Mi'i hap ewy wyti watoimohey Ha'yru ra'yn hawyi Tupana tum Tosa'yru Pa'ãu ahepe hawyi Ipa'ãu set topyhu'at ahete. Mio tã e -Tupana watnuat mi'i miit e hamuat wuat'i miit'in me hap ewywuat. Yt karãpe i hawyi wêtip ok watno mi'i hat topyhu'at e hamo hap ewy. ²³ Ta'i yt uheso i are. Tupana tikuap yt heso i rakat uito. -Tupana are etomoherep yt uheso i hap are uiwyrria'in Kurintiu piaria pe Tupana are. Sa'awy'i areto aru ehewowi wen ma'ato yt areto i. Eweikuap apo kat pote yt areto i pyno ahenoi ehepe. Aikotã ai'ywot yt ai'apiheg teran i hap ewy ti areine'en pykai yt areto i ei'apiheg hamo. ²⁴ Kat pote Eika'iwat sese yt uruto i. Mi'i hawyi are'e uiwanetup hawe -Pyno yt kat hamo i areto are. Kat pote po'og waku eweikuapte'en Eika'iwat sese po pe hawyi yt areto i ei'apiheg hamo are.

2 ¹ Uiwyrria'in woroho'oky'e kahato eipe. Mi'i pote yt areto i ehewowi ma'ato areto pote woroho'omohit hawyi ei'arot hap topyhu'at. Sa'awy'i areto ehewowi hawyi woroho'omohit kahato eipe. Mi'i hawyi paa ewei'e kahato. Mi'i hawyi are'e uiwanetup hawe -Koitywy yt atunug neran i po'og are uiwepe. ² Woroho'omohit eipe hawyi uwe apo uimowepiit haria. Woroho'omohit hawyi paa ewei'e. Mi'i hawyi yt uwe i ra'yn uimowepiit hanuaria mi'i rē. Mi'i hawyi yt naku i areto mesup katupono woroho'omohit eipe hawyi woroho'omo'arot kahato eipe. Mi'i hawyi yt wo'omowepiit haria wo i watoine'en. ³ Mi'i pote atipo'oro miwan ehewowi. Pyno eweimohãpyk eiminug sa'ag ko'i. Mi'i hawyi areto kuap ehewowi are uimiwan me. Katupono areto turan ewetunug sa'ag ne mi'i hawyi yt kat i uimowepiit ehapiat hap. Mi'i pote atipo'oro miwan ehewowi uhe'yianmete katupono woroho'omohey eipe. Atikuap ewetunug uhapiat einapin hap ko'i hamuat. Pywo ti rat yt karãpe i uiwepiit yt eiwepiit i pote. ⁴ Mekewat uimiwan sa'awy'i wuat pe woroho'onapin

haty wo -Eiminug sa'ag eweitoiat ro. Arewak kahato popuo atiwan mi'i miwan ehewowi. Yt atiky'esat i uimiwan me eimopy'ahak hap katupono woroho'oky'e kahato eipe po'og torannia kai. Mi'i pote haty kahato uipy'a pe i'ewyite uiwonetup hawe woroho'onapin eiminug sa'ag etiat turan.

⁵Sa'awy'i wuat urumiwan me woroho'onapin. Mekewat eipy'asetpiat Iesui mohey hat to'ywot ehary'i wywuat waire nug hat. Mi'i hawyi eiwemoti kahato toine'en eiwy ok eipy'asetpiat i'aparap turan wuat woroho'onapin mote. I'ewyite uito aremoti mi'i hap ete are. Ma'ato yt ei'ewy i pote yt uhehamo i pote mi'i pote yt woroho'omohit teran i po'og mi'i hap ete ne'i. Ma'ato atunug po'og pote po'og ei'arot kat pote po'og woroho'omohit pote. ⁶Mi'i hawyi eiwemoti te kahato i'ewyite mi'i miit tuwemoti ti te. Pyno waku aipo hep ta'yn i'apiheg hap ete. ⁷Pyno waku waure wo ra'yn watoine'en. Pyno waku watunug aiwy sese wo ra'yn. Ma'ato yt pote meiu'ran i'arot sese hap topyhu'at aikotā i'auka hap ewy. ⁸Pyno ahētup uipy'a pe ehupi uiwyria'in ewei'e i ro tope -Uruiky'e kahato en uhyt mimi ewei'e i ro i'aparap hat pe kat pote totiat ra'yn tominug sa'ag pote. ⁹Sa'awy'i wuat uimiwan me are'e -Ewei'apiheg no eipy'asetpiat mekewat to'ywot ehary'i wywuat sa'ag nug hat. Mi'i tā are ehepe sa'awy'i ehā'āg hamo sio uhehay upi eweikupte'en sio yt hap kuap hamo. ¹⁰Koitywy waku waure wo eweikupte'en iminug sa'ag kai. Waure wo eweikupte'en pote i'ewyite uito waure wo areine'en. Mi'i hawyi waku waure wo wato'e Aika'iwat Iesui e. Mi'i hawyi i'ewyite Aika'iwat toine'en waure wo ra'yn. Mi'i hawyi aiwo'oky'e hap sese toine'en i ra'yn. ¹¹Waure wo watoine'en hawyi aikotā wētup ok miit ewy yn aiwo'ope watoine'en. Mi'i hawyi ahiag yt aima'at kuap i. I'ewyite yt aipat'ok pat'ok kuap i kat pote ahiag inug neran aipat'ok pat'ok hap. Toiky'esat kahato aiwo'osytpok hap yn.

¹²Sa'awy'i areto tawa Turate kape mekewat sehay wakuat moherep hamo. Aikotā Tupana tipo'oro Tosa'yru Eiporekuat nuat sehay wakuat moherep hamuat. Ta'i ahiag uipyhyp teran wen ma'ato Tupana tunug muap tehay wakuat moherep hamo. We'okenhyp hap ewy itote ma'ato Tupana ti'okenhyp'ok ta'yn uhepe tehay enoi hamo. ¹³Itote turan atikat kahato aheywyt Titu katupono atikuap teran iwē pyi aikotā aikotā eweikupte'en hap ko'i. Atikat aat ka'ap ma'ato yt atipuēti i hawyi ui'arot kahato areine'en itote. -Kat pote yt tuut i Titu are yn uiwepe. Mi'i hawyi are'e itotiarria pe -Pyno areto ra'yn yi Masetunia kape are mi'i hawyi areto ra'yn.

Pauru Tuwehum Kahato Tupana Motpap Hap Ete

¹⁴Koitywy are'e Tupana pe -Uhetupana arehum kahato ewowi are. Waku puo uruiky'esat karāpe urutuwat aikowo aikowo Esa'yru moherep hamo are. Mi'i turan urupowyro kahato mi'i nug hamuat are. Miit'in

uipyhyp pykai arehum ewowi Tupana kat pote uinug surara ewy po'og uhewanikap ko'i kawiat hesaika rakatno ehay wakuat moherep wuat'i miit'in piat hamo are. Waĩ i'atu'e pykai ta'atukuap ehay wakuat hawyi -Waku kahato mi'i i'atu'e aikotã mohag ikamhig se rakat ewy ehay i'atu'e are. -Waku kahato En Tupana are. ¹⁵Pywo ti rat uiwyria'in Tupana mowepiit hat sese Aika'iwat Iesui. Mi'i hap ewy Tupana mowepiit haria aito kat pote Iesui eiam watopyhu'at mesuwarote. Aika'iwat ikamhig sese rakat ewy toine'en aipiit pe hawyi yne ikuap ikamhig sese hap upi Tupana aikuap. I'ewyte irania'in yt imohey i te haria ho'owasat rakaria ikuap ikamhig se aipiit piat hap upi hap ewy. ¹⁶Irania'in ahehay Iesui etiat ta'atukuap hawyi ma'ato yt ta'atumohey i mi'i pote -Yt naku i i'atu'e katupono ahehay ta'atukuap hawyi -Pywo i'atu'e te'eruwepe -Uruku'uro hawyi Tupana uru'apiheg uruku'uro hap kape i'atu'e te'eruwepe. Mi'i pote uruehay yt ikamhig se i rakat ewy paĩ. Yt ta'atumohey i pote iku'uro rakat nem hap ewy topyhu'at uruehay upi are. Ma'ato irania'in imohey haria pe ahehay Iesui etiat hawyi -Waku kahato aikotã ikamhig se hap ewy topyhu'at. Urutukupte'en wuat'i e'at pe i'atu'e uruehay ta'atukuap hawyi are. Mi'i pote aiwat aiwe'eg hap yt put'ok e i irania'in mu'e Aika'iwat etiat hamo yt ta'atuky'esat i pote. Waku Tupana piat aimowe'eg hap kaipyi yn wati'atumu'e irania'in tawa ko'i. ¹⁷Tukupte'en Tupana ehay moherep haria ma'ato yt pywo pe i rakaria. Yt Tupana kye' hap wywuat sese haria i aimu'e ma'ato ahekat kyewi ne'i -Mio tã e Tupana i'atu'e ma'ato yt mi'i tã e hin i pykai ta'atu'ywyk ne'i. Ma'ato ahehay mio tã wato'e -Tupana tipo'oro ra'yn Tosa'yru ahehakyera'at hamo wato'e. Mi'i pote waku watunug Iesui Aiporekuat no wato'e aipy'a pyi wato'e. Uruka'iwat mowepiit hamo yn urui'atumu'e miit'in ko'i.

Waku Kahato Ta'atupuēti Tupana Ehay Moherep Haria

3 ¹Tukupte'en irania'in Iesui mohey haria mipo'oro ko'i. Mi'iria po pe miwan ta'atuereko ta'atupo'oro haria miium -Waku kahato mi'i miit urumipo'oro eimu'e hamo i'atu'e mekewat miwan note wen ma'ato uito ti yt irania'in mipo'oro hin i katupono yt uwe mipo'oro i uito are. Ma'ato uruto Tupana mipo'oro eimu'e hamo i'atu'e katupono miwan ete -Uruto waku po'og waku eimu'e hamo e mesuwat miwan me i'atu'e ahepe. Eiwatetup o mesuwat miwan kape hawyi eweikuap uruto po'og eimu'e e hamuat hap i'atu'e ahepe. Ma'ato uito ti Pauru are. Tupana yn uipo'oro ehewowi sa'awy'i. Yt karãpe i aterut wētup ywania kaipyi miwan -Po'og waku eimu'e hamo e hat irania'in miit'in minug ko'i. Ma'ato irania'in yt uru'ewy hin i. ²Yt uiky'esat i eikaipyi -Pauru'in Tupana mipo'oro aimu'e hamo e hap. Eweikuap kat pote. Pyno ahenoi ehepe koitywy eweikupte'en Iesui mohey haria uruepiat eimu'e hap kaipyi. Koitywy urukuap ta'yn Aika'iwat ewy ra'yn uruto. Mi'i hawyi

eipe wy Aika'iwat ewywuat eweikupte'en katupono uruimotag eipe hap ewy urui'atumu'e eipe. Mi'i hawyi karāpe te'eraha'at uruewawi mi'i hawyi ta'atukuap Tupana mipo'oro ko'i sese uruto hap. Mi'i pote eipe miwan ewy eweikupte'en -Pauru'in Tupana mipo'oro e hamo. Ma'ato mesuwat miwan yt popera pe i ma'ato toine'en eipy'a pe eiwanetup hawe yne miit'in imowēpap hap ewy. Mi'i hawyi mesuwat miwan ewywuat eiminug wakuat kapiat te'eraha'at hawyi eimohay moehay hap ewy. Ta'i mi'iria Tupana mipo'oro ko'i Pauru'in potmu'eria mi'iria i'atu'e. ³-Ta'i eipe waku urumu'e hamo miwan ewy eweikupte'en i'atu'e. Aikotā miwan sa'awy'i wuat timoherep kahato yne Aipotypot Iesui etiat. Mi'i hap ewy eweimoherep miit'in me Tupana mipo'oro Eipotypot Iesui etiat. Yt aipo wuat minug popera etiat pyi i. Yt miwan nu etiat kawiat pyi i. Ma'ato wētup miwan ewywuat Tupana Pa'āu kaipywiat miwan eiwanetup hap eipy'a pywiat kaipywiat wo. Mi'i hawyi wuat'i miit'in timowēpap kuap. Katupono aiminug ko'i wakuat ihay Aipotypot moherep hat ete yn. Katupono aiminug wakuat timoherep kahato Iesui topyhu'at Aika'iwat no hap etiat miwan ewy. ⁴Pyno pywo ti uruikuap kahato Tupana uru'airo tehay moherep hamuat. Tupana to'e uruepe -Eipe uimi'airo uhehay moherep miit'in muat hamuat e. ⁵Tupana mi'airo uruto tehay moherep hamuat. Mi'i pykai yt karāpe i uruto'e -Uruto po'og Tupana uru'airo yt uruto'e i. I'ewyte -Uruto po'og imohey haria irania'in kai pote Tupana uru'airo hap yt uruto'e hin i. Yt mi'i tā ahehay hin i katupono uruesaika hap Tupana ehay moherep hamuat yt tuut i uruesaika hap kaipyi. Ma'ato Tupana urumoesaika tesaika hap kaipyi tomiky'esat nug hamuat. Tupana Pa'āu tum tesaika hap uruepe. Yt uruwekaipyi hin i tuut uruesaika hap. ⁶Tupana Pa'āu wakuat yn aimowe'eg kuap tehay wakuat moherep hamuat. Sa'awy'i wuat sehay wai'e hap ko'i Tupana heno'i Iuteuria kape. Waku kahato mi'iria ma'ato yt aimohāpyk kuap i Tupana wanetup hawe. Katupono yt watunug kuap i yne mi'i ko'i. Ma'ato sehay pakup Iesui etiat wo Tupana Pa'āu aimoieine'en kuap. Irania'in iwēpap kuap kahato Tupana ehay. Ma'ato yt ta'atuhētup i Tupana Pa'āu me -Uimu'e ro kat som ere'e mesuwe hap kuap hamo yt i'atu'e i. Te'eruwānetup mesuwat miwan Tupana etiat -Atimowēpap kuap hawyi ahehakyera'at ra'yn i'atu'e yn. Tupana miwan etiat ahehakyera'at kuap i'atu'e to'ope. Mi'i hawyi ta'atumowēpap kahato ahut ewy yt ta'atukuap i ta'atupy'a pe pykai. Mi'i hawyi iku'uro rakat ewy tukupte'en Tupana ehay ete. Kat pote sehay yn ta'atukuap pote. Ma'ato Tupana Pa'āu wakuat yt aimu'e i mi'i hap ewy ne'i. Katupono Tupana Pa'āu aimu'e aipy'a pe aiwanetup hawe aimu'e kahato tehay ete. Mi'i hawyi aimoieine'en we'eg tehay wo miwan kaipyi.

⁷Sa'awy'i Tupana tunug tehay nu ete sehay wakuat kahato. Mi'i hawyi ase'i Muisei terut mekewat miwan Isareu ywania kape. Mi'i hawyi ase'i Muisei Ewa hētyhot kahato tuut turan toterut mekewat

miwan turan. Ma'ato yt hētyhot mot'i i howa wētup ewaty hap ewy yn. Sa'awy'i hētyhot kahato miit'in yt te'eraha'at kuap i. Mi'i hawyi yne e'at pe hētyhot yi kape te'en te'en. Sa'awy'i Tupana tum tomiwan miat Isareu ywania piat turan -Pyno mi'i miwan e hap ewetunug mote waku pe eweikupte'en Tupana wanetup hawe i'atu'e. Mi'i hawyi -Urutunug aru i'atu'e. Ma'ato yt ta'atunug i hap yn topyhu'at. -Pyno eipe Tupana mi'apiheg ko'i wo eweikupte'en e Muisei. ⁸Koitywy Tupana Pa'āu to'e ehepe -Eweimohey Uha'yru pote woroho'oehakyera'at e. Mi'i e hap po'og ikahu sa'awy'i wuat nu totiat hap kai. ⁹Sa'awy'i wuat ainapin hap ai'apiheg hap topyhu'at. Mi'i ko'i -Ewetunug e hap ko'i waku yne wen ma'ato yt aimohāpyk kuap i ainapin hamo waku pykai. Yt watunug i te hap hawyi ai'auka hap topyhu'at. Ma'ato koitywy -Woroho'omohāpyk eipe e Tupana. Atum ehepe Uipa'āu ehepe po'og ikahu sa'awy'i wuat kai e. ¹⁰Sa'awy'i wuat aimu'e hap ikahu ma'ato mesuwat aimu'e hap ipakup takat po'og ikahu sa'awy'i wuat kai waku sese hap ewy. Yt kat i po'og wakuat ikai. Mi'i hawyi mekewat sa'awy'i wuat ipot'i sehay wo'onapin hap waku te wen ma'ato watiky'esat po'og ipakup i mi'i pote po'og waku. ¹¹Ainapin sa'awy'i wuat hap Muisei Ewa hētyhot hap ewy topyhu'at. Yne e'at pe yt hētyhot i yi kape te'en te'en hap ewy sa'awy'i wuat. Ma'ato Tupana ehay pakup topyhu'at yne e'at pe hētyhot po'og po'og kat pote Tupana ehay pakup pote.

Ta'atuhenoī Ra'yn Tupana Ehay Yt Kat i I'atuwemoti Hap Upi

¹²Tupana ehay pakup Iesui etiat watomohey kahato katupono yt karāpe i yi kape po'og po'og ne'i. Mi'i pote wahenoī Tupana ehay yne miit'in me yt kat i aiwemoti popuo. ¹³Sa'awy'i Muisei tuwemoti kahato kat pote Tupana ētyhot hap howa etiat ikahuro po'og po'og yne e'at pe. Toto hap ete tuwemoti. Mi'i hawyi tuwewa suwy sokpe wo. Yt toiky'esat i miit'in te'eraha'at hasep hepap mo ariāty hap kape. Mi'i hawyi Iuteuria Isareu ywania yt te'era'akasa i Tupana ētyhot hap howa etiat. Yt te'era'akasa kuap i hasep hap kape sokpe i'āuka hap pote. ¹⁴Mi'i hawyi Iuteuria ywania tukupte'en mesup te. Ta'atumoherep kahato Tupana ehay Muisei miwan sa'awy'i wuat ma'ato yt ta'atukuap pykai i yt heremo i hap ewy pote. Katupono Muisei tiwan Iesui etiat Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat etiat huut hap e'yian mete. Iuteuria timohey Iesui hawyi heremo ta'atukuap uwe etiat Muisei tiwan hap. Mesup te ma'ato yt ta'atumohey i te Iesui ra'yn hap. ¹⁵Mi'i hawyi karāpe ta'atumowēpap Muisei miwan yt heremo hin i. Muisei aimu'e hap watunug mote Tupana ahehakyera'at kuap i'atu'e to'ope ma'ato mi'i e hap i'atuesokpe ewy toine'en i'atuewa ete hap ewy. Yt i'atuehapytig i hap ewy. Sokpe i'atuewa suwy hap ewy pote yt heremo i ahehakyera'at hap Iesui mikiyi'at yt kat sa'up i hap. Iesui yn Muisei minapin yne nug hat pote mi'i yn ahehakyera'at kuap

hat. ¹⁶Ma'ato mesup karãpe wêtip ok Iuteu ywania tuwemorem Tupana Mipo'oro I'atuporekuat nuat Iesui kape imohey hamo mi'i hat meremo uwe ete Muisei tiwan hap toikuap ta'yn. Mi'i hawyi i'atuewa etiat sokpe ewywuat yt kat i hawyi heremo kahato i'atuwanetup hawe. ¹⁷Tupana Pa'âu aimu'e kahato. Tomiwan ete toimoherep kahato Tupana ahepe. Tomiwan myi toimoherep kahato Tosa'yru e hap. Mi'i hawyi yt uwe i aimat kuap Tupana ehay ete. Sa'awy'i miwan yt watikuap kuap i kat pote yt kat i Tupana Pa'âu aipiit pe pote. Koitywy heremo ahepe pote waku pe watoine'en Tupana Pa'âu toine'en ahepe hawyi. ¹⁸Aito Iesui mohey haria Muisei ewywuat kahato Tupana motypot hap hêtyhot hap ma'ato yt iku'uro i ahowa ete Muisei wat ewy. Katupono ahowa Tupana Ewa y'y Ewa ete hap ewy Tupana Pa'âu aimoëtyhot kahato wuat'i e'at pe. Yt hasep hin i Muisei Ewa ewy. Mi'i hawyi Tupana kahu hap ahepe topyhu'at. Ipa'âu heremo ahete Tupana Mipo'oro Aika'iwat nuat Pa'âu heremo ahete. Pyno yne e'at po'og wakuat watopyhu'at hap ewy Tupana Pa'âu hêtyhot hap ete. Mi'i hawyi yne e'at watimoherep po'og po'og Tupana Pa'âu. Katupono Tupana ewywuat po'og po'og watopyhu'at yt kat i sokpe ahowa suwy hap ewy ma'ato Tupana i'äuka yt kat i ahowa ete. Ikahu kahato Tupana Pa'âu ahete are uimimu'eria uito Pauru.

Hãpyk Yn Ta'atuhenoï Iesui Mohey Hap Ete

4 ¹Mi'i pote wati'atumu'e kahato wuat'i ywania sehay wakuat Iesui etiat. Katupono Tupana Pa'âu hegyi'at hap kaipyi ai'airo towê wo. Yt ahewaku hap kaipyi i ai'airo mi'i nug hamo. Ahehaky'e'i pote aiky'e. Mi'i pote ai'airo tehay sytpok hamo. Mi'i pote yt karãpe i waure wato'e ihay sytpok hap ete. Tupana Pa'âu aimoesaika mi'i nug hamo. ²Iranian'in ta'atuhenoï sa'ag Tupana ehay miit'in ma'at hamo ma'ato aito watimoherep Tupana ehay aikotã to'e hap ewy. Yt wahenoï i aikotã iranian'in miit'in ma'at haria ewywuaria henoï hap ewy. Tupana to'e hap ewy wato'e. Mi'i hawyi miit'in tikuap Tupana ehay pywo piat moherep haria aito hap i'ewyte Tupana aikuap. Mi'i hawyi yt aiwema'at hap wywo i wahenoï pywo piat yn wahenoï pote. ³Ma'ato yt watimoherep Iesui etiat muap Tupana kapiat pote yt ta'atukuap hin i. Mi'i hawyi aimimu'eria yt ikuap takaria i wo tukupte'en. Yt naku i yt wahenoï i katupono yt wahenoï i hawyi tuwat aria kape yt ta'atukuap i Tupana etiat pote. ⁴Pyno yt imohey i haria mesuwarotiaria ho'owasat rakaria wo te'eropyhu'at. Ahiag topyhu'at i'atuetupana wo. Mi'i hawyi karãpe wahenoï sehay wakuat aikotã Tupana tipo'oro Tosa'yru Aiporekuat no hap etiat i'ewyte karãpe watimoherep yne Iesui etiat Tupana moherep hat sese etiat Tupana ewywuat rakat mi'i hap etiat wahenoï turan -Yt eweimohey tei'o mi'i. Yt eweimohey tei'o mi'i e ahiag i'atuwanetup hawe yt toiky'esat i mi'iria te'eropyhu'at Iesui haria pote. Ahiag i'atuewa hik hap ewy i'atuete

yt toiky'esat i Iesui kapiat i'atu'akasa hap pote. ⁵Yt watuwemotypot i ahehay wo miit'in miat wahenoi turan. -Eheropat haria uruto wato'e katupono Iesui emiit uruto pote wato'e. Mi'i hawyi Iesui yn Ai'akag wato'e. Mi'i yn Tupana tipo'oro Aiporekuat no. Mi'i yn aimimotypot sese wato'e. -Eheropat haria yn waku wato'e wahenoi Iesui etiat turan. ⁶Sa'awy'i sese i'ypyryp sese turan Tupana to'e -Ereine'en no hētyhot hap e. Mi'i hawyi toine'en na'yn hētyhot hap. Koitywy mi'i hap ewy tutunug aiwanetup hawe. Aipotypot Iesui Tupana e'ariāty ewywuāt toine'en. Karāpe watomohēy Iesui hawyi Tupana heremo topyhu'at aiwanetup hawe -Worokuap kahato En mesup Tupana wato'e. Esa'yru En wētup miit ewy yn wato'e. Koitywy watikuap ewaku hap wato'e.

Pauru Esaika Hap Tupana Kaiypi Tuut

⁷Tupana Pa'āu eiam kahato aito. Mi'i pote ahesaika kahato Tupana ehay moherep hamo. Pyno yt ahesaika hin i pykai ahehay Iesui etiat hesaika kahato katupono aito heiam yi kawiat ewywuāt watopyhu'at pykai Tupana Pa'āu aipyt'at nug kahato. Mi'i hawyi woity rakat mehī rakat ko'i kawiat ewywuāt watopyhu'at. Mi'i hawyi meremo miit'in tikuap ahesaika hap toine'en Tupana Pa'āu kaiypi hap yt aipiit yi kawiat kaiypi i. ⁸Iesui ehay moherep haria aito pote miit'in mikyry'i hamo watoine'en aikope aikope ahewyry hap upi. Ma'ato mi'i pykai yt ai'akit kuap i kat pote uruho'opot aimoma teran ma'ato yt aimoma kuap i. ⁹Ai'atoiat mesuwarotiarīa ai'akag wuarīa kahato ma'ato yt waure wo hin i aiwanetup hawe imohēy hap ete. ¹⁰Ai'auka aru aikotā Aika'iwat Iesui ta'atu'auka hap ewy wato'e. Aikotā ta'atukuasa Iesui i'auka hamo hap ewy aimohan ai'auka hamo wato'e. Yt watikuap i aiku'uro hap sio mesup muki'ite wato'e. Ma'ato mi'i pykai yt watoiat hin i imohēy hap wato'e. Ma'ato mi'i pykai wahenoi ahewanikaptia pe aimimohēy Iesui etiat. Mi'i pote -Pywo ti rat i'atu'e. Iesui tuwētem gu'uro pyi hap watikuap ta'yn i'atu'e. Pywo ti rat katupono heremo toine'en i'atupiit pe i'atu'e ahewanikaptia. ¹¹Ahehay Iesui etiat pote aipyhyp teran aikotā ai'auka hamo. Ta'atu'auka Aika'iwat. Mi'i hap ewy teran ahete ta'atunug neran. Mi'i turan watimoherep yne Iesui toine'en hap ete. ¹²Pyno ai'auka aru wato'e ma'ato aipotpap ta'yn wuat'li ywania mu'e hap ete. Mi'i hap ewy urutunug sa'awy'i eipy'asetpe. Mi'i pote Aika'iwat mimoieine'en ko'i wo eweikupte'en mesup. ¹³Sa'awy'i morekuat Tawi to'e -Woromohey sese En Tupana. Mi'i pote atimoherep En wuat'li miit'in me uhehay wo. Yt atoiat kuap i uhepiat emohēy hap e morekuat Tawi. Mi'i ewywuāt kahato aito imohēy hap ete. -Uruimohēy sese En Tupana. Mi'i pote uruimoherep En wuat'li miit'in me wato'e. Yt uruatoiat kuap i En wato'e. ¹⁴Ta'i koitywy watikuap kahato ra'yn Tupana tihep Aika'iwat gu'uro pyi hap etiat. Mi'i hawyi toimoieine'en i iku'uro hawyi. Mi'i hap watikuap kahato are.

I'ewyte aito watikuap kahato meiūran aru Aika'iwat Iesui aihep gu'uro pywiat aimoieine'en wuat'i e'at piat hamo Tosa'yru mohey haria aito pote. Aimoieine'en hawyi aru aito ahereto To'ywot kape aikope toine'en hap kape. Mio tā e aru mi'i hawyi -Papai meimuēwaria uimohey sese haria e aru. Mi'i hawyi aru wētup miit'iny watoine'en itote. ¹⁵ Sa'awy'i eipy'asetpe urutukupte'en turan miit'in mimoso'opot ko'i wo uruto urui'atumu'e eipe Iesui etiat pote. Mi'i hawyi uruepiat ho'opot hap kaipyi eweikupte'en pywo e haria wo typy'i ra'yn. Mi'i hap kaipyi koitywy miit'in po'og po'og Tupana kapiat wehum haria wo tukupte'en. -Egyi'at kahato Tupana ewei'e. Yt uwe i e'ewy hegyi'at hap ewei'e. Uruimotypot wuat waku rakat. Uruhewaku En ewei'e itote po'og po'og sa'awy'i kai. Koitywy Tupana topyhu'at eimimotypot no ra'yn uruepiat ho'opot kahato eimu'e hamuat rakirē.

Tupana I'atumesaika Hamuat

¹⁶ Karāpe uruta'akasa ehepiat imohey hap kapiat hawyi uruto'e -Pyno waku po'og waho'opot irania'in mu'e Iesui etiat hamo uruto'e. Ma'ato koitywy urupiit yt hesaika kahato i sa'awy'i wuat ewy ma'ato mi'i pykai po'og uruesaika sa'awy'i wuat kai urupy'a pe uruwanetup hawe Tupana esaika hap po'og uruete sa'awy'i kai katupono Tupana Pa'āu urumopakup kahato Iesui ehay moherep hamo wuat'i e'at pe. Mi'i pote yt urui'atoiat hin i sehay wakuat etiat miit'in mu'e hap. ¹⁷ Pyno irania'in Tupana ehay yt ky'esat i haria urusaty'i saty'i kahato urumoso'opot kahato mesuwe. Ma'ato aheine'en turan yn aimoso'opot kuap. Mi'i hawyi po'og yt kat i ta'atunug kuap ma'ato yt watoine'en mot'i i mesuwarote. Mi'i hawyi watoine'en mot'i wuat'i e'at pe hap tote. Mi'i hawyi atipy pe aru wato'e -Ta'i waho'opot kahato yi tote miit'in mu'e hamuat turan. Ma'ato koitywy waku aiwanetup hawe ahepiat ho'opot hap wato'e. Katupono ahepiat ho'opot hap kaipyi i'atu kahato Tupana motypot haria nug mesuwiat hamo wato'e aru atipy pe. ¹⁸ Pyno yt naku i watuwanetup ahepiat ho'opot hap mesuwarotiat kape koran wuat kape yn. Po'og waku watuwanetup aimowepiit hap atipy piat hap kape aikotā aru aimowepiit wuat'i e'at pe hap kape. Ma'ato koitywy yt heremo i te mi'i. Katupono ahepiat ho'opot porap i hap heremo kahato koran aiwanetup hawe. Pyno po'og waku watuwanetup ahepiat ho'opot hap e'yian mete aikotā aru hap kape. Ta'i yt pya hin i wyti aimowepiit hamuat wuat'i e'at piat hap e'at wato'e. Ahepiat ho'opot porap'i hawyi tokosap aru pote meremo wato'e.

Watuwat Mesuwat Rotiat Hawyi Meremo Tupana Wywo Watukupte'en

5 ¹ Pywo apiit wyti aikotā og ape ewy. Katupono yt watoine'en mot'i hin i mesuwarote. Mi'i hawyi apiit iku'uro aikotā og ape ewy. Ma'ato apiit pakup Tupana timoieine'en hawyi yt og ape ewy hin i. Katupono apiit pakup

topyhu'at aikotã Tupana yat atipy piat yt karãpiat iku'uro rakat i. ²Ma'ato mesuwe aipiit hero kahato haty kahato aipiit ete. -Tupana wato'e waho'opot kahato aipiit ete haty kahato wato'e. Areto teran ewowi atipy kape wato'e. Atiky'esat uipiit pakup wato'e Tupana pe mesuwe yi tote ho'opot popuo. Aipiit mesuwe aikotã sokpe pot'i ewy. Ma'ato aipiit pakup atipy piat aikotã ahesokpe pakup ewy. Mi'i hawyi watiky'esat kahato aikotã ahesokpe pakup ewy. ³Yt naku i yt kat i ahesokpe pot'i hiot'e hawyi yt kat haipepiat pakup i hap pote yt naku i are. Yt naku i miit'in py'asetpe yt ahesokpe i hap ewy. Mi'i hap ewy ma'ato po'og sa'ag aiku'uro hawyi yt kat i aipiit pakup i atipy piat hap yt naku i are. ⁴Aipiit mesuwarotiat kak e kyn kyn e ne'i aipiit iku'uro rakat toine'en pote. Aipiit mesuwarotiat tiky'esat kahato ipakup we toine'en hap. Ta'i yne aito aipiit mesuwarotiat iku'uro hap watikuap ta'yn. Yt watiky'esat i pykai iku'uro. Mi'i pote wahëtup Tupana -Atiky'esat kahato uipiit pakup we toine'en wuat'i e'at piat rakat wato'e. -Etnug no uipiit pakup ewat ewy wato'e Iesui pe. -Uipainug no wato'e. Aikotã uhesokpe pakup uiku'uro hawyi etopag uipiit epiit ikahu hap ewy wato'e. ⁵Pyno aito Iesui mohey haria pote Tupana to'e ahepe -Uha'yru mohey haria atum aru ehepe epiit pakup eiku'uro hawyi. Pywo ti rat yt uheso i rat e. Mi'i pote atimoherep Uipa'âu pywo ewei'e hamo epiit pakup toine'en atipy pe hap kuap hamo e Tupana ahepe.

⁶Pywo ti rat epiit pakup toine'en Tupana Pa'âu kawiat watomohey po'og po'og hap kaipyi are. Yt heremo i aipiit pakup ma'ato Tupana to'e pote -Pywo wato'e yn aimohey hap kaipyi. Aipiit wyti ai'yat mesuwarotiat ewy. Aipiit pakup ai'yat pakup atipy piat ewy. ⁷Watoine'en mesuwarotiat aipiit pe pote Tupana yt heremo i. Ma'ato imohey hap kaipyi yn wata'akasa kuap. ⁸Watomohey kahato mi'i pote wato'e -Pywo ti rat atiky'esat kahato uipiit pakup hap. Katupono areine'en neran uipiit pakup wywo Tupana ehamo wato'e. Uito Pauru uiwanetup hawe po'og waku areine'en uipiit pakup wywo atipy pe mesuwat yi tote areine'en hap kai. ⁹Watoine'en neran Tupana wywo mi'i pote watowepotpap kahato aipiit wywo mesuwat wywo mesuwarote te haty wo Tupana e hap nug hap ete. Ta'i Tupana mowepiit kahato haria wo watukupte'en neran sio mesuwat yi totiat sio atipy pe. Mio tã e hap watiky'esat. ¹⁰Waku aiwe'eg wo kahato kat som watunug mesuwarote aipiit wywo hap ete. Katupono meiüran aru Aipotypot Iesui aikay kay yne tuwewawi ha'up ium hamo. Wëtup ok tuereto toikay kay yne aito. Itote toimoherep aiminug ko'i wuat'i pe. Aiminug wakuat ko'i i'ewyte aiminug yt naku i hap ko'i aiminug mesuwat totiat turan wuat ko'i. Mi'i hawyi to'e wëtup ok wëtup ok pe -En wakuat kahato e. Ma'ato wëtup ok wëtup ok pe -En yt naku i e. Mi'i pote waku aiwe'eg wo kahato aipiit wywo mesuwarote.

Waku Watiky Miit'in Tupana Kape

¹¹Mi'i hap e'at pe Aipotypot ti'atumoherep yne aiminug ko'i sio waku sio yt hap ko'i. Mi'i pote waku watoken'ê kahato yt naku i nug

hap pupi. Waku wato'e -Atimotypot reran Uika'iwat uiminug wakuat wywo waku wato'e yn. Waku wati'atuekyi kahato miit'in Aika'iwat kape waku wato'e. Yt naku i i'atuekat kyewi ne'i wati'atuekyi miit'in Iesui kape. I'ewyte yt naku i i'atuma'at reran haype ne'i wati'atuekyi miit'in. Uruto mi'i hap ko'i eipiit kyewi hawyi ehekat kyewi ne'i hap yt karāpe i urui'atuekyi eipe. Mi'i hap Tupana tikuap pywo piat uruto'e hap i'ewyte eipe. ¹²Yt karāpe i urui'atuma'at eipe. -Uruto po'og yt uruto'e hin i. Ta'i yt urutuwwemowato teran i aikotā irania'in eimu'e haria ewy. Mi'iria ti te'eruwepainug te'eruwemotypot hamo -Uimotypot mono ta'atu'e hawe ne'i. Ma'ato i'atuwanetup hawe yt häpyk hin i -Uruto po'og i'atu'e hap. Mi'iria eweikuap teran pote waku apo ewei'e sio waku apo ewei'e sio yt hap kuap hamo. -Urumu'e haria Pauru ewywuaria sio yt apo ewei'e. Mi'i hawyi eweikuap sio waku sio eima'at haria ne'i hap ko'i etiat. ¹³-Pyno uruto po'og waku eimu'e hamo Pauru'in kai i'atu'e itote. Pauru'in yt ta'atukuap i kat e te'eropat mu'e hap ko'i heso'ok takaria pote i'atu'e. Ma'ato Tupana wanetup hawe yt urueso'ok hin i katupono imiky'esat ewy urutunug. Ma'ato i'atuwanetup hawe uwe uwe inug Tupana miky'esat mi'i haria i'atuwanetup hawe heso'ok takaria wo. Irania'in te'ero'e -Pauru'in i'atuwe'eg kahato miit'in ma'at hap ete i'atu'e. Mio tā i'atu'e yt ta'atukuap hin i kat hamo urupotpap kahato eipowyro hamo hap yt kat i eiky'e hap i'atuekai pote. Uruto uruiky'e kahato eipe mi'i pote urupotpap kahato eipowyro hamuat ete. Aikotā ywot ho'opot tomeptyt'in powyro hamo hap ewy. Yt urutuweky'e i eipowyro hamuat hap ete urupotpap kahato. ¹⁴Pyno kat hamo urupotpap aat ka'ap miit'in ekyi Iesui kapiat hamo. Pyno ahenoi kat pote hap. Iesui piat eiky'e sese hap totopag na'yn uruepe eiky'e kahato eipe urukaipyi. Mi'i hawyi wētup miit ewy uruto iwywo eiky'e hap ete. Yt woroho'oky'e i pote haty kahato uruete. Pywo ti rat toi'atuky'e torannia wuat'i ywania ko'i. Mi'i pote tutu'u yne wuat'i apiheg hap toku'uro aria'typ posak etiat hawyi. Toikuap kahato yne miit'in Tupana mi'apiheg ko'i wo aru tukupte'en hap. Toikuap i'atu'apiheg hap hawyi iku'uro i'atuekawiatno. ¹⁵Tutum sa'up yne Tupana pe aikyi'at hamo. Toha'up nug yne hawyi Tupana watnuaria wo watoine'en. Koitywy I'lywot eropat haria watoine'en. Kat pote aikyi'at ra'yn pote. Yt naku i watuweropat ne'i. Waku po'og wateropat mekewat iku'uro aikawiatno rakat. ¹⁶Pyno yt naku i aiwanetup hawe wato'e -Mi'i miit yt naku i mi'i miit waku wato'e yt watikuap i te sese sio waku sio yt i te pykai. Mio tā wato'e sa'awy'i Aikawiat Iesui ete aiwanetup hawe. Koitywy watikuap ta'yn Aika'iwat Iesui sese ra'yn hawyi watikuap sese Waku Sese rakat toine'en. Sa'awy'i -Yt kan hamo i Iesui wato'e yt kat i Iesui etiat watikuap pykai ma'ato mesup yt naku i mi'i watunug. Mi'i hap ewy kahato yt naku i wato'e aipy'a pe wētup ok miit pe -Yt kan hamo i en mana mimi mehin yt watikuap i te mekewat aimimohit hat rē e. Waku iminug upi watikuap

waku sio yt e. ¹⁷Watunug Iesui Aika'iwat no hawyi watoine'en iwywo wētup miit ewy yn watoine'en. Mi'i hawyi ipakup takaria wo watoine'en. Mi'i hawyi aheko sa'awy'i wuat sa'ag ko'i watiwaure yne ra'yn. Mi'i hawyi aheko pakup ta'yn Aika'iwat eko ewywuwat ra'yn miit pakup watoine'en pote.

Waku Yne Miit'in Watuwy'inug Haria Wo Watoine'en

¹⁸Pyno yne yne ipakup ta'yn katupono Tupana aimopakup i ra'yn. Aiwo'owy'inug Tupana wywuwat hat Aika'iwat Iesui. Aika'iwat ewywuwat koitywy watoine'en. Wato'owy'inug na'yn ahehay wo. ¹⁹Pywo ti rat Aika'iwat Iesui piit pe Tupana toine'en. Wuat'i miit'in wywuwat tuwy'inug hamuat toine'en Tosa'yru piit pe. Tupana hewyry aipy'asetpe Tosa'yru piit pe. Tomohey haria sese pap tet pupi ti iku'uro. Toi'atumorem tewanikaptia towyria'in sese wo. Yt totereko i ra'yn wyti miit'in minug sa'ag topy'a pe. Tomoweityk ta'yn wyti mekewat topy'a piat ko'i tosuu wo. Koitywy to'e ahepe -Ewehenoi ro miit'in me waure wo areine'en i'atuminug sa'ag kai e. Waku te'era'aipok uhowowi e Aipotypot e mesup ahepe. ²⁰Koitywy toine'en Wuat'i Porekuat Koro wo. Mi'i hawyi ainug topotpo'oro wo morekuat hit ko'i wo wētup tawa kape wētup tawa kape tehay moherep hamo -Ewei'aipok to Tupana kape e hamo. Aika'iwat Iesui toine'en atipy pe. Ma'ato uruto haipepiaria ihay moherep haria uruto'e. Tupana urupo'oro ehewowi eiky'e kahato haype. Woroho'oky'lesat eipe uruwyria'in wo i ra'yn uruto'e. Eiwewy'inug no Tupana wywo uruto'e. ²¹Aika'iwat Iesui yt karāpe i inug sa'ag wato'e. -Ta'i Uha'yru waku sakpo e Tupana. Ma'ato mi'i pykai Tupana ti'apiheg aiminug sa'ag upi. Aiminug sa'ag yne i'okpe tote toine'en kahato i'auka hap. Mi'i hawyi Iesui topyhu'at yt naku i nug hat ewy aiminug sa'ag topiit tote hawyi. Yt towat tominug sa'ag hap upi Tupana ti'apiheg Iesui ma'ato aiwat aiminug sa'ag upi toho'opot kahato. Mi'i watomohey hawyi Tupana ainug wakuat sese rakaria Tosa'yru suu aikoho hawyi. Tosa'yru ewaku hap totopag ahepe. Waku pe watoine'en Tupana wanetup hawe wato'e wuat'i ywania pe aikope aikope aipo'oro hap upi Tosa'yru haiepiatno.

6 ¹Urutoria Iesui ehay moherep haria sese. Mi'i pote koitywy uruhētup kahato ehupi. Eipe i'ewyte uru'ewy te wētup piit ewy yn Tupana wywo. Watuwepotpap kahato wuat'i ywania piat ikuap Ha'yru etiat hamo. Pyno Tupana eropat haria aito pote uruhētup ehupi urupy'a pyi kahato. Yt eweikupte'en nei'o Tupana piat eiky'e hap ete ira'ak takaria wo ne'i. Tupana tum na'yn ehepe kat ko'i kat ko'i topotpap nug hamuat yt kat sa'up i. Yt naku i Tupana miiium ahepiat ko'i watiporerokosap ne'i. Yt naku i watipun imiium ko'i. ²Mio tā e sa'awy'i Tupana ahepe -Koran na'yn wyti woroho'oehakyera'at teran e. Mesup e'at ra'yn atiky'esat ehahakyera'at e. Woroho'okuap eipe ehapiat uikay

kay hap e'yian mete e. Woroho'oky'esat eipe ehepiat ho'opot hap e'at pe e Tupana ahepe mesup ta'yn miwan me Isaia 49.8 pe. ³Koitywy Aika'iwat ehay moherep haria ra'yn aito. Mi'i pote waku aiwe'eg wo kahato watoine'en. Kat pote karāpe wati'aparap pote miit'in te'eruwekyry'i kahato Aika'iwat Iesui ete i'ewyte ahete. Mi'i hawyi yt uwe i tuwanetup teran ahehay kape.

Aho'opot Pykai Waku Tupana Motypot Haria Wo Watoine'en

⁴Uruwyrria'in waku kat ko'i kat ko'i watunug aiwe'eg wo kahato Tupana mowepiit hap wywo -Meiē Tupana eropat hat sese i'atu'e hamo. Karāpe put'ok e ahete ahatek hap aho'opot hap ko'i turan yt naku i iūte'en iūte'en aipy'ahak miit'in ete i'ewyte Tupana ete. Waku watimoherep Aipotypot eropat haria sese hap mi'i hap e'at pe. ⁵Karāpe ai'ahyk ahyk i'ewyte karāpe aipyhyp wo'opyhyp hawe i'ewyte karāpe miit'in sem ai'auka teran haria py'asetpe watoine'en i'ewyte karāpe ahero ahā'āg hap wywo Tupana potpap nug kahato hap ete i'ewyte karāpe yt watoket i ka'ap Tupana potpap nug hap e'at pe wy i'ewyte karāpe yt kat i aimium Tupana potpap nug turan mi'i ko'i ahete turan waku watuweepy'ātutuk po'og yn na'yn. Mi'i hawyi miit'in tikuap ta'yn Aika'iwat eropat haria sese aito hap. ⁶I'ewyte karāpe yt kat i aiwanetup hawe yt naku i nug hap ete mi'i hawyi meiūran miit'in tikuap Tupana eropat haria sese aito hap. I'ewyte karāpe watikuap Tupana aiwy sese ewywuat mi'i hawyi -Tupana emiit kahato mi'i i'atu'e. I'ewyte karāpe miit'in tunug sa'ag ahete ma'ato yt wati'atupoepyk i mi'i hawyi -Pywo imohey hat sese i'atu'e ahepe. I'ewyte iwese rakaria wo watoine'en hawyi -Meiē i'atu'e to'e hap ewy imohey sese hat i'atu'e. I'ewyte karāpe watunug Tupana Pa'āu miky'esat ewy hawyi i'ewyte karāpe wati'atuky'e miit'in sese aipy'a pyi hawyi ta'atukuap pywuat Aipotypot Iesui eropat haria sese aito hap. ⁷I'ewyte karāpe watimoherep aikotā Tupana e hap ewy hawyi ipotmu'eria sese aito hap ta'atukuap ta'yn. I'ewyte karāpe Tupana aimoesaika yt ahesaika pykai i hawyi -Pywo rakat i'atu'e ahepe. I'ewyte karāpe waku pe watoine'en Tupana wywo i'ewyte miit'in wywo mi'i hawyi aikotā surara hesaika rakat ewy watoine'en. Surara typy ipo pe kyse'yp takat ewy. Wakuaria watoine'en pote -Mi'iria Tupana surara wakuat sese i'atu'e ahepe. ⁸Waku pe yn watiky'esat Tupana potpap nug ahepiat imotypot wywuat hamo. Ma'ato irania'in aimotypot kahato tuereto. Ma'ato irania'in yt aimotypot hin i. Ma'ato irania'in te'eruwekyry'i kahato ahete. Ma'ato irania'in yt -Waku i'atu'e kahato. Pywo piat watimoherep turan irania'in -I'atueso atueso ne'i ta'atuheno'i i'atu'e ahepiat. Ma'ato sio waku i'atu'e sio yt naku i i'atu'e pykai wati'atumu'e kahato te Tupana ehay wakuat ete. ⁹Ta'i irania'in yt aikuap teran hin i. Ma'ato Tupana aikuap kahato. Mi'i hawyi irania'in aikuap wen ma'ato ai'auka hamo aikuap.

Ai'ahyk ahyk ai'apiheg kahato aipiit suk suk kahato hamo aikuap. Mi'i hawyi iku'uro ra'yn i'atu'e. Ma'ato mi'i turan watuwehymut i ra'yn kat pote Tupana yt tiky'esat i te aiku'uro hap pote. ¹⁰Aimoso'opot hap aimo'arot kahato. Ma'ato mi'i pykai watuwehum kahato Tupana kape. Ma'ato i'atuwanetup hawe yt kat hamo rakaria wo i watoine'en. Ma'ato wahenoi Tupana ehay wakuat i'atuepe hawyi ta'atumohey hawyi ta'i Tupana mipoityro ko'i wo tukupte'en na'yn. Mi'i hawyi aikotã hekat rakaria ewy tukupte'en. Yt kat i ahekat pykai.

¹¹Uhyt'i'in mana'in tawa Kurintiu piaria uruiky'e kahato eipe. Torannia eipe uruiky'e uruto'e. Yne uruwanetup hap uruimoherep ehepe. Eiky'e hap yt karãpe i yi kape ne'i. Pywo ti rat uruiky'e kahato eipe. ¹²Eipe ti urumepyt'in urui'atuky'e kahato aikotã ywot tiky'e tomepyt'in hap ewy. ¹³Ma'ato eipe aikotã yt ta'atu'ywot etiat i yt iwese i rakaria ewy. I'ewy te yt ta'atuwesat i ta'atu'ywot rakaria ewy eweikupte'en. Uruui'atuky'e kahato eipe uruto'e hawyi yt kat ewei'e i uruwesat. Urumepyt'in uruky'e pote ewehenoi ro uruepe.

¹⁴Yt naku i watuwat yt naku i nug haria wy'inug hamo. Aikotã i'ypyryp wywo hëtyhot hap wywo yt to'osat i hap ewy. Mi'i hap ewy yt naku i watoine'en yt naku i nug haria wywo wëtup miit ewy i'atuminug sa'ag ete. Aikotã u'i mani'ay karay wywo to'opype mi'i hap ewy yt naku i watopyhu'at tupanaria motypot haria wywo i'atuetupanaria motypot hamo. Aito Iesui mohey haria pote wëtup miit ewy watoine'en wakuat nug hap ete. Mi'i pote Tupana mimowaku hanuaria yt to'osat kuap sese i yt naku i nug haria wywo yt to'o'ewy hin i pote. ¹⁵Aika'iwat wywo ahiag wywo yt karãpe i to'owenka ta'atupotpap wëtup ehay yn hamo. Mi'i hap ewy yt karãpe i aito Aika'iwat mohey haria wato'osat sese Aika'iwat etiat mikyry'i haria wywo. Yt karãpe i wëtup miit ewy watopyhu'at i'atuwywo. ¹⁶Sa'awy'i mio tã e Tupana tomohey haria pe -Areine'en eiwywo uheiam eipe. Eiwywo uhewyry e. Ehetupana wo areine'en e. Uhemii no eweikupte'en e sa'awy'i miwan me. Mi'i pote Tupana yat ewy watoine'en. Tupana toine'en aipiit pe pote wuat'i e'at piat ieine'en hat eiam aito. Yt mo wuat minug Tupana iã'ãkap eiam hin i aito. Yt karãpe i Tupana iwese tupanaria wywo. Mi'i pote yt naku i Tupana aipiit piat watioto tupanaria motypot yat kape i'atumotypot hamo e Tupana sa'awy'i miwan me Irewitiku 26.12 pe. ¹⁷Mio tã e sa'awy'i Tupana tomohey haria pe -Ewei'atoiat ro tupanaria e. Yt eweikupte'en nei'o i'atuwywo e. Eweikupte'en pya i'atukai ro e. Yt eweiwat rei'o irania'in wywo i'atumotypot hamo e. Yt ewetemig nei'o mi'iria katupono yt naku i kahato mi'iria e Tupana. Uimiky'esat ewetunug mote uimepyt'in wo eweikupte'en e. I'ewy te eiwehyt'ok ui'yat pe e Tupana ahepe Isaia 52.11 pe. ¹⁸Ei'ywot sese wo areine'en e. Mi'i hawyi eipe uha'yru'in uhaki'yt'in wo e Tupana ahepe Esutu 4.22 pe.

7 ¹Ei'ywot areine'en e Tupana ahepe. Woroho'omu'e eipe uimepyt'in wo aheTupana Koro e. Mi'i pote uimiky'e ko'i eweipyhu'at e Tupana ahepe. Pyno waku watuwehik kahato Tupana ete imepyt'in aito pote. Waku watimotypot kahato Ai'ywot Koro yt kat i aiminug sa'ag wywo. Waku watoken'ê ahepiat inug sa'ag hap pupi kat pote Tupana ehamo watoine'en pote. Yt naku i watuwat aipiit miky'esat sa'ag upi ne'i i'ewyte aiwanetup sa'ag hap upi ne'i. Yt naku i watuwanetup po'og ahetulanaria sa'awy'i wuat kape ne'i. Waku wato'e Tupana pe -Uiminug sa'ag ko'i aikotâ uipiit ipit pit sese hap ewy. Mi'i hap ewy uiwanetup hap ipit pit kahato. Uipiit pit ok hap pote aremoti kahato uiminug sa'ag pupi waku wato'e Tupana pe.

Pauru Toine'en Kahato Tawa Kurintiu Piaria Ky'e Hatno

²Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria yne e'at pe urui'atuky'e kahato po'og sa'awy'i kai. Mi'i pote uruky'e aikotâ urui'atuky'e eipe hap ewy. Yt karâpe i urui'atuma'at eipe. I'ewyte yt karâpe i eipiit kyewi hawyi ehekare'en ko'i kyewi ne'i urutukupte'en eipy'asetpe. I'ewyte yt karâpe i urui'atupohari eipe katupono eiky'e kahato haria uruto. ³Ta'i urutuwanetup yn ehewowi yt kat i eimohit hap ne'i uruwanetup hawe uruku'uro eiky'e haype. ⁴Uimowepiit haria kahato eipe are. Uruimohey kahato eipe are. -Jesui mohey haria tawa Kurintiu piaria waku kahato rakaria uruto'e wuat'i miit'in me. Uruho'opot kahato mesuwe ma'ato urutuwanetup ehewowi hawyi urumowepiit kahato eipe. Mi'i hawyi yt kat i uru'arot ne'i hap.

Titu Put'ok E Masetunia Piaria Mowepiit Hamo

⁵Sa'awy'i put'ok uruto'e mesuwe yi Masetunia pe turan uruho'opot kahato. Yt uruky'e hin i itote. I'atuehay sa'ag uruete yne tawa piaria. Urutoken'ê itote kat pote sio uru'auka sio yt hap urutuwanetup pote. Irania'in tu'uka kahato uruete. Yt ikahu hin i uruwanetup hawe. Yt urutuwemohey kuap i. Mi'i hawyi yt uruiky'esat i po'og yi kape sese uruto urutukupte'en. ⁶Ma'ato mi'i turan aimowepiit hat Tupana tipo'oro ra'yn urupowyro hat mehin Titu are. Put'ok e hawyi urumowepiit kahato. ⁷Mi'i hawyi mehin Titu urumu'e kahato -Waku kahato mi'iria e ehediat. Uipowyro kahato mi'iria e. Ta'atuky'esat kahato Tupana ehay e ehediat tohenoi. Ta'atukuap emiwan hawyi paa i'atu'e ta'atuminug sa'ag ete e Titu uhepe. Uruiky'e kahato te Pauru i'atu'e uhepiat pe. Mi'i hawyi urumowepiit kahato mio tâ mehin Titu heno ehediat hawyi. Pyno tpy urumowepiit hap mehin Titu put'ok e hawyi tohenoi waku kahato ehediat hawyi. ⁸Sa'awy'i wuat uimiwan ehawiat ei'apiheg kahato hap eimo'arot kahato hap paa ewei'e kahato hap. Mi'i turan are'e uiwepe -Yt naku i kahato uimiwan are. Po'og waku yt karâpe i atipo'oro uimiwan

are uuwepe. Ma'ato mio waku kahato atipuēti uimiwan katupono ewei'aipok ta'yn Tupana kape paa ewei'e hap. Sa'awy'i wuat einapin hap ei'apiheg hap yt he hin i eweipuēti yt eimowepiit hin i pote. Ma'ato koitywy eimowepiit po'og po'og. Mi'i hawyi koitywy eweiwat ra'yn einapin uhepiat hap upi. Pyno koitywy uimiwan sa'awy'i wuat ehowawiat uimowepiit kahato. ⁹Waku kahato uimiwan sa'awy'i wuat katupono mi'i kaipyi eiwemorem kahato Tupana kape. Ma'ato sa'awy'i ti haty yn eweipuēti. Mekewat uimiwan ei'apiheg kahato hap ewy topyhu'at. Mi'i hawyi paa ewei'e kahato eiminug sa'ag ete. Mi'i kaipyi wo'owese hap eweipuēti Tupana wywo. Mi'i pote uimowepiit hap ewy uimiwan sa'awy'i wuat ehowawiat haty rakat pykai. ¹⁰Karāpe watuwemoti aiminug sa'ag ete Tupana ehamo i'ewyte karāpe paa wato'e aiwanetup hap sa'ag ete mi'i hawyi wata'aipok aiminug sa'ag myi Tupana kape. Mi'i hawyi ahehakyera'at ra'yn. Watuwemorem Tupana kape hawyi waku kahato ahete. Toiwaure ra'yn aiminug sa'ag ko'i. Mi'i hawyi aimowepiit kahato hap yn topyhu'at. Toiwaure yne aiminug sa'ag ko'i. Mi'i pote yt kat i po'og aimoti te hap topyhu'at. Mi'i hawyi -Paa wato'e hap tokosap ta'yn wato'e are. Mi'i hawyi -Waku kahato ahehakyera'at hat wato'e. Ma'ato yt wata'aipok i aiminug sa'ag kaipyi pote yt watuwemoti hin i e hamo. Mi'i pote yt karāpe i ahehakyera'at hap toine'en. Ai'apiheg hap wuat'i e'at piat yn topyhu'at aiku'uro sese hap. Mi'i hawyi mesuwe yi tote yt karāpe i watipuēti mekewat aimowepiit hap. Tupana tiwaure aiminug sa'ag hawyi yt kat i haty hap ahete aimowanetup hawe aiminug sa'awy'i wuat etiat. Ma'ato yt pote haty hap topyhu'at aheine'en hap oktan yt aimowepiit hin i. ¹¹Pywo ti rat karāpe wati'aparap sese yt Tupana miky'esat ewy i hawyi wahaty'i aiwanetup hawe watuwemoti kahato itote. Mi'i hap Tupana tiky'esat kahato. Mi'i hap ewy topyhu'at ehete eiwemoti hap mekewat eipy'asetpiat hewaie waie rakat. Mi'i hap atimoherep ehepe hawyi paa ewei'e kahato Tupana miky'esat ewy. Mi'i hawyi eweikupte'en ipy'ahak takaria wo iminug sa'ag ete. -Yt urumiky'esat ewy i ewei'e tope. Urutoken'ē kahato eminug sa'ag pupi. Yt naku i ti rat ewei'e haty wo tope. Etoiat ro eminug sa'ag hawyi ereine'en no Tupana emiit sese wo. Mio tā ewei'e hawyi yne ikuap yt Tupana miky'esat ewy i tutunug sa'ag hap. Koitywy miit'in tikuap yt mi'i tā nug haria i eipe hap. -Yt etunug po'og i ra'yn o typua i ewei'e hawyi. ¹²Eiweikuap kat pote uimiwan sa'awy'i atipo'oro ehewowi einapin haty wuat hap. Pyno ahenoi ehepe woroho'oky'e kahato moherep hamuat. Yt uheso hin i are. Ta'i Tupana ehamo yt uheso hin i are. Pywo piat sese woroho'oky'e eipe hap. Yt atipo'oro i sa'awy'i mekewat miwan eipy'asetpiat i'aparap hap mohit hamo i'ewyte imima'at ko'i mohit hamo wy. Ma'ato ei'ywot ewy areine'en woroho'onapin perup i popuo eiky'e haype are. ¹³Pyno sa'awy'i mehini Titu toto ehowawiat turan yt towepiit hin i wywo toto. Ma'ato

put'ok e turan imowepiit kahato haria wo eweikupte'en. Mi'i hawyi koitywy i'ewyete uruto uruwepiit kahato mehin Titu heno i yne aikotã aikotã eweikupte'en hap etiat hawyi urumowepiit haria eipe. ¹⁴Sa'awy'i atipo'oro mehin Titu ehowawiat turan are'e tope -Aika'iwat mohey haria tawa Kurintiu piaria waku kahato rakaria are tope. Ta'aipok hawyi tohenoi ehediat aikotã are'e hap ewy tohenoi. Mi'i hawyi pywo ti rat are. Ta'i pywo are ati'atumohey kahato mi'iria. Aikotã uruto'e sa'awy'i pywo e hap ewy. Kurintiu imohey haria waku kahato rakaria are Titu pe. ¹⁵Koitywy mehin Titu eiky'e kahato hat po'og po'og sa'awy'i wuat kai. Mi'i pote ehewowi yn iwanetup hap. -Ta'i mi'iria Tupana miky'esat nug haria e yn uruepe ehediat pe. Yt toiwaure kuap i ehowawiat tuwanetup hap. -Uimotypot kahato mi'iria e. Yt toimoto hin i tuwanetup hawe. Aikotã paa e haria ewy eweikupte'en itote -Ereke mehin ereke mimi ewe'e yn tope. -Hegy'i'at kahato rakaria e yn uruepe ehediat pe. Mi'i hawyi ehewowi yn tuwanetup kahato. ¹⁶Pyno woroho'omohey kahato eipe. Yt karãpiat i aru uima'at haria eweipyhu'at. Ehewaku hap yn topyhu'at uiwanetup hawe.

Masetunia Piaria Miium Ko'i Ta'atupo'oro Ihaky'e'i Rakaria Kape

8 ¹Pyno koitywy ahenoi teran ehepe aikotã yi Masetunia piaria koitywy tukupte'en Tupana mipoityro ko'i wo tukupte'en. Tegyi'at hap kaipyi toi'atuky'e mi'iria. Pywo wuat mi'iria Tupana ti'atupoitynug po'og po'og ne'i. Sa'awy'i ta'atumohey hawyi itotiararia miit'in weuka'i kahato haria mi'iria. Ta'i ihaky'e'i kahato rakaria wo te'eropyhu'at itote mi'iria. Aikotã yt i'atuekat hin i rakaria ewy tukupte'en. ²Ma'ato mi'i pykai i'atuwepiit hap yn topyhu'at. Mi'i pykai ta'atumo'ẽ ta'atuepiat ekat hit yne irania'in me. Po'og i'atuegyi'at hekat rakaria kai ta'atumo'ẽ yne pote. Katupono ta'atumo'ẽ yne miit'in powyro hamo. ³Te'leruwepy'a pyi ta'atuium ne'en ne'i. Yne ta'atuium kuap hap oktan ihaky'e'i rakaria tawa Ierusalã miaria powyro hamo. Yt uheso i rat katupono i'atuegyi'at sese mi'iria. ⁴-Uruipowyro kahato teran Aika'iwat mohey haria tawa Ierusalã miaria i'atu'e uhepe urui'atuky'e kahato mi'iria pote i'atu'e. Mi'i pote urumowepiit kahato etioto urumiium ko'i hawyi i'atu'e yn uhepe typua i typua i. Sa'awy'i uruto'e uruwo'ope -Pyno ta'atuium aru kurin ta'atuium oktan. Mi'i hawyi watioto tawa Ierusalã kape uruto'e uruwo'ope. Ma'ato yt heipyt hin i ta'atuium po'og uruwanetup hap kai. ⁵Katupono -Tupana i'atu'e urutum neran urupiit epe i'atu'e. Mi'i hawyi urupotpap hap kaipyi urutum neran yne ewowi. Mi'i hawyi urutum yne Pauru'in me imiereto tawa Ierusalã miaria kapiat hamo i'atu'e Tupana pe. Mi'i hawyi ta'atunug Tupana piat ta'atu'e hap ewy. ⁶Sa'awy'i uruipo'oro mehin Titu -To'iro wati'atunug tawa Ierusalã miaria ihaky'e'i rakaria powyro hamo e. Pyno uruikuap mekewat yi Masetunia

piaria i'atuegyi'at kahato hap ete hawyi uruto'e -Pyno waku watipo'oro i ra'yn mehín Titu imohey haria tawa Kurintiu piaria napin aikotã waku watum ihaky'e'i rakaria pe hap etiat hamo uruto'e. Waku watunug imohey i haria yi Masetunia piaria ewy e hamo i'atuegyi'at hap wywo uruto'e. Mi'i hawyi uruipo'oro i ra'yn ehewowi. ⁷Uruí'atumohey kahato eipe uruwanetup hawe. Eweikuap kahato aikotã waku häpyk nug hap ete. Howapy kahato imohey hap wywo eipe. Tupana Pa'âu ihay hesaika kahato eikaipyi. Tupana kuap haria sese eipe. Yt eipohep hin i Tupana miky'esat nug hap ete. I'ewyte weky'e hap ete eweikuap kahato. Ta'i yne mi'i hap ko'i ete po'og wakuaria wo eweikupte'en. Pyno koitywy wahã'äg sio eipe po'og hegyi'at rakaria sio yt hap kuap hamo.

⁸Pyno -Ewetum no yt are'e i haty wo ehepe. Yt ewetum i pote yt naku i yt are'e kuap i ehepe. Eipy'a pyi ewetum ihaky'e'i rakaria tawa Ierusalëi miaria piat hap i'ewyte i'atuky'e kahato wywo hap uruiky'esat. Mi'i hawyi Tupana tikuap ehegyi'at hap toky'e kahato hap. Waku watimoherep imohey haria yi Masetunia ewy ehegyi'at hap. ⁹Eipotypot Iesui aiky'e kahato. Mi'i hap eweikuap ta'yn ma'ato ahenoi teran i ra'yn. Hegyi'at kahato Mi'i aikotã hekat sese rakat timo'ë yne tekare'en ihaky'e'i rakaria pe hap ewy Aika'iwat hegyi'at kahato. Sa'awy'i sese yne kare'en topyhu'at ipo pe atipy pe. Mi'i hawyi ahowawi tuut atipy kaipyi. Mi'i Miit ihaky'e'i rakat topyhu'at. Toimo'ë yne tewaku hap ahowawi aiky'e haype. Mi'i hap ko'i watikuap ta'yn. Ma'ato waku watopyhu'at aikotã hegyi'at hap ewy uhekatuwyria are. ¹⁰Ga'atpuat anu -Waku wati'atunug hawyi watipo'oro ihaky'e'i rakaria tawa Ierusalëi miaria imohey haria kape ewe'le wuat'i Iesui mohey haria irania'in e'lyian mete. ¹¹Pyno koitywy woroho'onapin eipe -Ewetunug no aikotã ewe'le hap ewy. Ewei'atunug o eimium ko'i eimiky'esat ewy. Ta'i eiwepiit hap wywo wyti ewetum eimiky'esat oktan. Waku watum aimium Tupana kapiat haty wo i'atuky'e hap wywo. Waku watum aipap hap wywo. Waku waho'oium ahekat ko'i aimiky'esat ewy. ¹²Pyno kat ko'i kat ko'i watum Tupana kape aipy'a pyi iky'e hap wywo mi'i hawyi ewepiit kahato. Iwato sio yt hap kape yt tuwanetup i mi'i ko'i kape. Tupana tiky'esat watum kuap hap oktan tope. Yt toiky'esat i watum yt watum kuap i hap oktan. ¹³Yt naku i watum yne ahekat ihaky'e'i rakaria pe hawyi aito watoine'en ihaky'e'i rakaria wo ne'i hap. Waku po'og watimo'ë i'atuepe hawyi yne aito ahekat topyhu'at. ¹⁴Pyno waku watimo'ë ahekat i'atuepe katupono aiwat i'atu kahato pote ma'ato i'atuwat yt kat i i pote. Meiüran aru put'ok e ehapiat ho'opot hap e'at. Mi'i hap e'at pe waku mi'iria aipowyro aikotã aito watimo'ë sa'awy'i hap ewy. ¹⁵Aikotã Tupana to'e sa'awy'i miwan me -Yt naku i yt hegyi'at rakaria wo i watoine'en uiatno yne e haria wo ne'i. Yne aito hegyi'at rakaria wo watoine'en pote watimo'ë aiwo'ope. Mi'i hawyi aiwo'o'ewy ewy hekat rakaria wo watoine'en e Muipei tomiwan Esutu 16.18 piat pe.

Titu Toine'en Wy Tawa Kurintiu Piaria Ky'e Hatno

¹⁶Uruwyrria'in tawa Kurintiu piaria urui'atuky'e kahato eipe. Koitywy aiwy Titu eiky'e aikotã uruky'e hap ewy. Eipowyro hap yn iwanetup hawe. Tupana tunug na'yn Titu eiky'e kahato hatno. Mi'i pote waku wahewaku Tupana kape. ¹⁷Wětup e'at pe wato'e mehin Titu pe -Waku era'aipok tawa Kurintiu kape uruto'e. -Areto teran ni rat e hawyi toto yt uruipo'oro po'oro po'og pykai i. Tuwepy'a pyi toto. Ipap kahato pote po'og torannia kai. ¹⁸Mi'i hawyi wětup ok uruipo'oro mehin Titu wywo. Mi'i ti aimu'e kuap kahato Tupana ehay wakuat etiat rakat. Wuat'i puat mikuap Iesui mohey haria mikuap kahato mi'i are. Mi'i pe ti -Wakuat kahato mi'i i'atu'e. ¹⁹Ta'i torannia Tupana motypot yat piaria mi'airo ti meiüwat miit mekewat aimiiium ereto tawa Ierusrãi kapiat hamuat. Mi'i hamuat i'atumi'airo i'atumiiium i'atuegyi'at hap moherep hamuat ium hamuat. Mi'i urutum ihaky'e'i rakaria imohey haria tawa Ierusrãi miaria pe. Mi'i hawyi te'eruwehum kahato Aika'iwat Iesui kape. Mi'i hawyi i'atuwepiit kahato ta'atukuap ta'atuky'e kahato ehapiat hap hawyi. ²⁰Iwato kahato aimiiium urutioto. Mi'i pote urutioto meiüwat miit eimi'airo miiium ko'i ereto hamo. Yt urutioto teran i katupono yt uruiky'esat i kahato irania'in to'ope -Meië Pauru iho'osat aimiiium ko'i muap upi tawa Ierusrãi kapiat aimipo'oro ko'i e hap yt uruiky'esat i. Mi'i pote eimi'airo tioto are. ²¹Häpyk kahato yn areine'en neran wuat'i miit'in wanetup hawe i'ewyte Tupana wanetup hawe. Mi'i pote yt atioto teran i mesuwat wuat'i miiium wato ko'i kat pote yt atiky'esat i miit'in te'eruwetanetup sa'ag uhowowi sio toho'osat sio yt i'atu'e hap ete. ²²Mi'i pote eimi'airo po pe yne urutum hereto hamo. Eimi'airo waku kahato uruipuëti aiwy sese. Yt karãpe i topotma'at nimo pyi te aipowyro hat. Uruhã'äg kahato yne ete ma'ato yt karãpe i uruma'at. -Areto teran tawa Kurintiu kape e. Ati'atumohey kahato mi'iria e imohey haria tawa Kurintiu piaria katupono ta'atuiium aru po'og watuwanetup hap oktan e uruepe. ²³Uito hawyi mehin Titu aikotã wětup miit ewy yn urutukupte'en eheropat hamo. Uiwyy kahato mehin Titu are. Koitywy atipo'oro mi'i irania'in wywo ehewowi. Tuwat yne hawyi areto. Mi'iria uhe'yanme tuwat. Waku ewei'atumohey mi'iria katupono Iesui mohey haria yne. Tupana motypot yat piaria mipo'oro kat pote Aika'iwat motypot haria sese i'atu'airo. -Eiwehyt'ok ewei'e o i'atuepe aikotã eimikuap sese ko'i piat ewy are. ²⁴Ewei'atuky'e sese i'atumipo'oro ko'i pote -Imohey haria Kurintiu piaria iwese sese rakaria i'atu'e aru te'era'aipok ta'atuetawa kape hawyi. -Waku imohey haria Kurintiu piaria i'atu'e Pauru'in e hap ewy aiky'e kahato haria mi'iria i'atu'e aru are.

Pauru Hanoi Ra'yn Aikotã Waku Ta'atupowyro Ihaky'e'i Rakaria

9 ¹Pyno koitywy yt kat hamo i -Waku kahato wati'atumo'ë ahekat ko'i imohey haria ihaky'e'i rakaria tawa Ierusrãi miaria pe yt kat

hamo i are'e katupono ewetum neran. ²-Ga'atpuat anu urupotpap kahato hum hamo ewei'e uhepe. Meremo urui'atunug urumiium muat ihaky'e'i rakaria imohey haria tawa Ierusarēi miaria pe ewei'e. Mio tā ei'e hap ahenoi wuat'i imohey haria pe yi Masetunia piaria pe. Mi'i hawyi te'ero'e -Pyno uruto wy urutum i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atuium ta'atukuap eipe ewetum irane hap hawyi. -Tawa Kurintiu piaria yi Akaia piaria ewy watum i'atu'e to'ope. ³Mi'i pote atipo'oro mehin Titu'in uhe'yianme eimiium sio waku sio yt i te hap kuap hamo. Ma'ato areto yt ewei'atunug i te turan wuat pote wato'omoti te hap topyhu'at -Urutunug aru ei'e yt ewetunug i te pote. ⁴Katupono areto aru yi Masetunia piaria wywo ma'ato -Urutunug aru ei'e hap yt ewetunug i turan yt naku i put'ok uruto'e ehetawa pe eimiium sat hamo. Yt kat i pote yi Masetunia piaria to'okyry'i sese ta'atupy'a pe. -Kat pote -Urutunug aru i'atu'e pykai yt ta'atunug i i'atu'e. ⁵Mi'i pote are'e mehin'in Titu'in me -Uhe'yianmete eweiwat ro tawa Kurintiu kape are. Ewei'atunapin mi'iria -Waku aiwepiit wywo watum e hap ete waku watum aipy'a pyi imohey haria ihaky'e'i rakaria tawa Ierusarēi miaria pe e hamo. Pyno waku pe yne ra'yn aimiium ko'i ta'atuereto hap e'yian mete tawa Ierusarēi kapiat hamo waku ewei'e o tawa Kurintiu piaria pe are Titu'in me tawa Kurintiu piaria napin hamo. -Waku watum aipy'a pyi hap yn ewei'e o are mehin'in Titu'in me. -Yt naku i watum yt watum neran i pote waku ewei'e o are mehin'in Titu'in me.

Waku Watum Tupana Kape Aipy'a Pyi

⁶Pyno ahenoi ehepe hā'ākāp wuat aikotā waku watum Tupana kape hap ete. Uwe uwe tikoi yt iwato i mi'i hat aikotā toikoi hap oktan toipuēti. Ma'ato uwe uwe tikoi iwato mi'i hat ipuēti tepiat ikoi hap oktan. Mi'i hap ewy karāpe watum Tupana kape yt ahegyi'at wywo i pote meiūran aru yt kat i watipuēti yt ahegyi'at i pote. ⁷Uiwryia'in Tupana tiky'e kahato hegyi'at sese rakat. Topy'a pyi toiky'esat kahato tutum Tupana kape hat. Yt toiky'esat i watum tope yt watum neran i wywo watum hap. I'ewyete yt toiky'esat i -Etum no ma'ato yt pote yt naku i pe ereine'en e wētup ok hap upi ne'i watum hap. Tupana tiky'esat aiwehum kahato wywo watum aipy'a pyi hap tewowiat hap toiky'esat. Toiky'esat aimiium muat wati'airo yian mete kat som watum hap ko'i. ⁸Tupana hegyi'at sese ahepe. Tutum kuap ahepe po'og po'og watuwanetup hap kai aipoityro kuap kahato aiky'e haype. Yt ahewaku hap upi i tutum ne'en ne'i ma'ato aiky'e hap yn wywo. Mi'i pote karāpe watunug neran wakuap imiky'esat turan aimoesaika kahato inug hamuat po'og po'og watunug kuap kai. Tupana tikuap kahato ahepiat kat sepap hap kuap hamuat aimowe'eg hamo. Tutum kuap po'og ahepiat hum hap tepiat hap kai. ⁹Mi'i hap ete Tupana to'e miwan me -Eehaky'e'i kahato uhepe. Yt

woroho'o'ewaure hin i eipe ihaky'e'i rakaria e. Atikuap haty ehete hap ko'i e. Woroho'opowyro eipe wuat'i e'at pe e morekuat Tawi wepy 112.9 pe. Mi'i hap kaipyi watikuap hegyi'at kahato hap.

¹⁰Pywo ti rat aipoi kahato hat Tupana. Yne aimikoi nug hat sa'awy'i kat ko'i kat ko'i watikoi Tupana inug hap kaipyi. Mi'i pote yne mi'i tuut Tupana po pyi. Tupana timowato yne aimikoi ko'i aiko moehäite hat. Tupana tikuap kahato aikotã mowato hap aito hegyi'at rakaria watoine'en pote. Watimo'ẽ hap oktan tutum ahepe. ¹¹Tupana timowato kuap ahekat ko'i. Yne aiminug ko'i toipoityro kuap watoine'en hegyi'at ahekat ko'i wo pote. Watimo'e ihaky'e'i rakaria pe pote Tupana kape te'eruwehum ahegyi'at hap upi. ¹²Pyno watipo'oro aimiium ihaky'e'i rakaria imohey haria tawa Ierusarëi miaria kape hawyi -Waku kahato En Tupana i'atu'e aru. Yt wesok i te haria hin i tawa Kurintiu piaria i'atu'e aru ihaky'e'i rakaria powyro hamo. Koitywy uruikuap emohey haria tukupte'en i'atumiium kaipyi. Koitywy waku ahete kat pote tokosap ta'yn ahehaky'e'i hap uruete Tupana i'atu'e haty wo torannia watimo'e ahekat ko'i pote. ¹³-Tupana i'atu'e Esa'yru chay upiaria emohey haria tawa Kurintiu piaria i'atu'e aru. Emipo'oro Aiporekuat nuat chay wakuat nug haria mi'iria i'atu'e aru Tupana pe. Ta'atumo'ẽ uruepe häpyk kahato i'atu'e. Yt uwe pe i po'og to'okupitu kupitu kahato hegyi'at sese rakaria ewy i'atu'e aru Tupana pe. ¹⁴-Tupana tawa Kurintiu piaria emohey haria ekaipyi tukupte'en hegyi'at sese rakaria. Mi'i pote eti'atupoityro o mi'iria katupono koitywy uruiky'e kahato mi'iria. Etimoherep i'atuepe aikotã urui'atuky'e mi'iria hap ko'i i'atu'e aru Tupana pe. Eimipowyro ko'i tawa Kurintiu piaria i'atu'e. ¹⁵-Tupana yt uwe i po'og hegyi'at ekai. Emiium iwato po'og torannia kai uruto'e. Esa'yru wëtup ok yn nakat etum pote Tupana urutuwehum ewowi urupy'a pyi. Ma'ato yt karãpe i uruehay put'ok e emiium Esa'yru etiat enoi yne hamo uruto'e. Pyno waku kahato En uruto'e are. Uruto ti Esa'yru mohey haria are. Pyno waku are uito Pauru.

10 ¹Uito ti eimu'e hat sese sa'awy'i wuat. Ha'awyte Tupana uipo'oro ehewowi. Mi'i turan woroho'onapin perup'i puo aikotã Aika'iwat Iesui ainapin hap ewy aiky'e hap wywo. Sa'awy'i ihaky'e'i haky'e'i rakatno uito areine'en eipy'asetpe turan po'og yi kape. Ma'ato koitywy areine'en pya eikai. Mi'i pote woroho'onapin uimiwan me haty wo uiwemotypot wywo. ²Uimohit kahato irania'in eipy'asetpiaria. -Pauru yt Tupana mipo'oro hin i ewei'e. Ahekat ko'i kyewi ne'i aimu'e ewei'e. Eheso sese rakaria eipe yt are'e teran i mi'iria pe i'atuewa pe. Mi'i pote miwan me yn are'e i'atuepe. Eiwe'eg wo o are. Mio tã ewei'e mot'i pote eheso are aru ehowa pe. Uiwyrria'in tawa Kurintiu piaria ahëtup ehupi uipy'a pyi haty wo yt uimohit rei'o ehehay wo. ³Ta'i ei'ewywuat rë uito ipu'i rakat ikag nakat rë. Ma'ato uhesaika hap yt tuut i uipiit kaipyi. Tupana Pa'ãu kaipywiat

rat ne'i wyti uhesaika hap toine'en. Mi'i kaipyi ne'i wyti uhesaika ahiag uuka hamo. ⁴Aito imohey haria watoine'en aikotã surara ko'i ewy. Ma'ato aipory'a ko'i tuweupiat ra'yn. Yt mesuwarotiat wu'uka hap ewywuat i katupono po'og po'og hesaika i'atukai. Mi'i ko'i wywo Tupana aipowryo kahato mi'i ko'i yt naku i nug hat akit hamo. Aiminug sa'ag ko'i aikotã wanikaptia ewy topyhu'at. ⁵-Uito po'og irania'in kai e hat yt tuwanetup kuap kuap i Tupana kape. Mi'i hawyi Tupana topyhu'at yt Tupana wo hin i. Aiwanetup sa'ag hap topyhu'at Tupana ete. Ma'ato Tupana aimoesaika mi'i wanetup sa'ag hap pun hamo. Mi'i hawyi Aika'iwat Iesui yn toine'en aiwanetup hawe Aiporekuat no. Mi'i hawyi Aika'iwat ehay yn aiwanetup hawe. I'ewyte aiwanetup hap aheha wywo Aika'iwat timohãpyk kuap yne. ⁶Ma'ato yt watiky'esat i aimohãpyk hap pote mi'i hawyi Aika'iwat Iesui ai'apiheg katupono toikuap kahato aiwanetup hap ko'i. Toikuap kahato eipe Kurintiu piaria sio uimohit hap eiwanetup hap sio yt. Mi'i pote eiwe'eg wo o are.

⁷Tukupte'en eipy'asetpe -Uruto Aika'iwat Iesui emiit sese e haria. Mi'iria pe uruto'e -Eipe Iesui emiit sese pote mi'i pote eweikuap meremo uruto ei'ewywuaria te hap. Eiweha'at ro urueko kape mi'i hawyi eweikuap uruto Aika'iwat eropat haria sio sese hap. ⁸Ha'awyte Tupana uru'airo uruepiat eimu'e hamo i'ewyte ei'apykok hamo. Yt aremoti hin i Tupana piat ui'airo hap ete are aat ka'ap. Ma'ato tukupte'en eipy'asetpe yt iky'esat i are'e -Tupana uru'airo ei'apykok hamo are hap. Ma'ato Tupana ti'airo uruto. Toikuap eiky'e hap yn uruto hap. Yt kat i eima'at hap urukai hap toikuap. Toikuap Tupana ehay etiat eimotag hap eimu'e tehay etiat hap. Mi'i pote uru'airo uruepiat ei'apykok hamo. ⁹Uiwyria'in yt eweiken'ẽ uipupiat hamuat i pote mesuwat miwan atipo'oro. Yt atipo'oro mesuwat miwan ma'ato ehewowi miit'in mohit hamuat ne'i. ¹⁰Irania'in eipy'asetpe yt uiky'e i haria -Pywo ti rat Pauru ai'apiheg kahato tomiwan me i'atu'e. Eweikuap kat pote i'atu'e. Token'ẽ kahato eipy'asetpe to'e ahepiat hamo i'atu'e. Yt ipoity'i hin i i'ewyte yt ihay se hin i aimu'e turan i'atu'e. ¹¹Eiwe'eg wo o uwe uwe eipy'asetpiat to'e mio tã e urumohit haria. Uruto'e kuap ehowa pe aikotã urumiwan me hap ewy. Eiwatetup mi'i hap kape katupono urui'apiheg kuap. ¹²Tukupte'en eipy'asetpe -Aito po'og irania'in kai i'atu'e to'ope haria. Ma'ato uruto yt i'atu'ewywuat hin i ko'i uruto'e. -Uruto po'og eikai i'atu'e te'eruwanetup ahepiat pe. Mi'i tã wanetup haria yt i'atuwe'eg hin i katupono to'ope to'o'akasa hap kaipyi te'ero'e -Uito po'og i'atu'e te'eruwanetup hawe. Yt i'atuwe'eg hin i katupono yt te'eruwanetup hin i sio i'atuewaku hap put'ok e sio yt Aika'iwat ewaku hap oktan hap kape.

Wakuat Kahato Topyhu'at Pauru Mienoi Hap Kaipyi

¹³Uruto ei'apykok haria pykai yt karãpe i uruto'e uruwanetup hawe -Uruto po'og eikai yt uruto'e i irania'in eipy'asetpiaria -Uruto po'og

e haria ewy. Tupana uru'airo eheropat haria ewy yn. Yne uruewaku hap ko'i uruepiat sepap hap ko'i yt kat i tuwētem uruwekaipyi ne'i. ¹⁴Sa'awy'i Tupana urupo'oro ehewowi. Tomipo'oro Tosa'yru Aiporekuat nuat ehay wakuat moherep hamo. Mi'i hawyi uruto'e ehewowi i'e hap ewy. Yt uruiwaure hin i eipe pykai urutuwat wētup ywania kape. ¹⁵Aikope aikope Tupana urupo'oro mi'i hap kape yn urutuwat. Yt karāpe i uruipohari irania'in potmu'e ne'i urupotmu'e wo. Irania'in te'ero'e ehepe -Eipe urumu'e Pauru'in e'yian mete i'atu'e ehepe urupohari teran haype. -Eheso ewei'e o mi'iria pe. Eehāite sese Iesui mohey hap ete hawyi -Pauru'in uru'apykok haria ewei'e. Mio tā ewei'e hawyi uruto yt kat hamo i ra'yn uruto'e i. Mi'i hawyi wētup ywania kape urutuwat yt ikuap i te haria kape. ¹⁶Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria i'atu kahato te irania'in ywania yt ta'atukuap i te Iesui etiaria. Mi'iria tukupte'en ehe'yi ehetawa ekuekai po'og po'og pya wētup hy ete. Mi'i pote urutuwat teran yt ta'atukuap i te sehay wakuat Iesui etiat haria kape. Aikope yt uwe i te toto hap kape. Mi'i kape watuwat pote yt uwe i itote te'ero'e ahepe -Kat pote urumimu'eria eweipohari teran ne'i yt i'atu'e kuap i ahepe watuwat yt ikuap i te haria kape hawyi. ¹⁷Aikotā Tupana to'e miwan me hap ewy. -Karāpe woroho'opowyro kahato wakuat nug hap ete mi'i hawyi yt naku i ewei'e -Uito atunug uhesaika hap wywo uipo wo uito po'og kahato pote yt naku i mio tā ewei'e ne'i e. Po'og waku ewei'e -Tupana esaika hap wywo atunug waku ewei'e e miwan me. ¹⁸Yt naku i wato'e -Uito po'og Tupana eropat hat sese paī yt naku i wato'e. Po'og waku wahekatup Tupana kaipyi -En uheropat hat sese e hap. Mi'i hap e'at pe yne ikuap Tupana wē kaipyi Tupana emiit sese hap. Mi'i hap e'at pe imimotypot no watoine'en are uito eimu'e hat Pauru.

11 ¹Pyno woroho'okyry teran kurin mi'i pote eweiwanetup to aikotā yt uiwe'eg i hap kape heso'ok takat ewy. ²Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria areine'en ei'ywot ewy. Eipe eweikupte'en uhaki'yt ewy yt karāpiat he'aito i te rakat ewy. Aika'iwat Iesui toine'en aikotā uhaki'yt ehaytuwy ewy. Mi'i pote uhehay'ywyi kahato ehete. Yt atiky'esat i irania'in ne'i e'aito wo. Atiky'esat Iesui yn e'aito wo. Ta'i uhehay'ywyi kahato ehete aikotā Tupana ihay'ywyi hap ewy aikotā e'ywot ewy areine'en uhaki'yt are. ³Sa'awy'i sese ahiag tima'at mana Ewa moi'ok wē pyi. Tehay wo totekyi Tupana kaipyi. Mi'i hap ewy hap pupi areken'ē kahato. Areken'ē kahato ahiag tihep eipe Aika'iwat Iesui po pyi hap pupi. Aika'iwat Iesui mohey hap yn ahehakyera'at kuap. Mi'i pote wētup mohey hap yn toine'en Tupana kape. ⁴Uimogyt kahato eipe katupono eweimohey yne miit'in mienoi ko'i. Put'ok e wētup ok itote hawyi wētup Iesui etiat eimu'e yt uruepiat eimu'e hap ewy hin i. Mi'i hawyi -Pywo ewei'e kahato. E'e hap ewy ewei'e tope. Mi'i hawyi put'ok e wētup i ra'yn hawyi to'e ehepe -Atum neran wētup pa'āu ehepe. Mi'i hawyi -Waku

mehin waku mimi ewei'e tope yt eiwe'eg hin i. Mi'i hawyi put'ok e wētup ok wētup ehay enoi hat yt Aika'iwat Iesui wakuat ewy hin i. Mi'i hawyi -Pywo ewei'e mi'i pote uimogyt sese eipe katupono -Pywo ewei'e yne eimu'e haria pe. Mi'i pote eiwe'eg wo o are ehepe. ⁵-Tupana mipo'oro sese uruto i'atu'e ehepe eimu'e hamo. Urupo'oro uruto po'og Tupana mipo'oro Pauru kai i'atu'e. I'atueso kahato ne'i katupono areine'en Iesui mi'airo sese ipotpo'ororia 12 ok takaria ewywuat areine'en are. ⁶-Pauru ehay yt ikahu hin i i'atu'e. Ma'ato mi'iria pe Pywo are uhehay yt ikahu i eiwat ewy ma'ato uhehay hesaika kahato einapin Tupana we'eg hap etiat hamo. Yne apo ei'e hap atiwesat kuap yne. Mi'i hap uiwe'eg hap Tupana kaipyi eweikuap kahato ra'yn.

⁷Ha'awytepyi te mesup te woroho'omu'e eipe sehay wakuat Iesui etiat. Yt wētup mo i woroho'omu'e ha'up ete. Mi'i hawyi -Pauru piat aimu'e hap yt kat hamo i atum ha'up kat pote yt ihay se i pote ewei'e. Ta'i uimohit kahato uhegyi'at hap ete. Yt kat hamo i aremohit eipy'asetpe. Po'og waku ha'up ete aru woroho'omu'e mi'i hawyi uimotypot haria wo eweikupte'en. ⁸Ha'awyte woroho'omu'e aat ka'ap yt kat sa'up ete i ma'ato eweikuap uwe tum eimu'e hap sa'up. Pyno ahenoi ehepe. Irania'in Iesui mohey haria aikope aikope te'eruwa'atunug hap kaipyi mi'iria tipo'oro uhowowi eimu'e hamuat sa'up. Areine'en sero'ok e hat ewy katupono i'atuwat i'atusa'up kaipyi areine'en eipy'asetpe. Yt kat i ewetum uhepe. ⁹Yt karāpe i areine'en neran ahētup hētup kat ko'i kat ko'i eikaipyi teran. Sa'awy'i areine'en eipy'asetpe turan uiwekaipyi arenuk. Mi'i hawyi uhesy'at eipy'asetpiat areine'en turan tō'ē kahato imohey haria yi Masetunia piaria uhowowi kat ko'i kat ko'i ta'atumiium ko'i erut hamo. Mi'i kaipyi areine'en eipy'asetpe yt kat i ahētup ehepe. I'ewyete yt ahētup i aru ehepe. ¹⁰Uiwanetup hawe -Waku kahato ati'atumu'e yt kat sa'up ete i. Mi'i pote yt kat i ahētup uimimu'eria ko'i kaipyi. Yt areine'en i ei'okpe tote yi Asia pe areine'en eipy'asetpe turan. Yt uheso hin i karāpe are'e yt kat sa'up ete i woroho'omu'e are ehepe. I'ewyete Aika'iwat Iesui tikuap yt uheso i hap kat pote toine'en uipy'a pe. ¹¹Mi'i hawyi irania'in te'ero'e eipy'asetpe to'ope uruetiat. -Pauru yt aiky'e i mi'i pote yt toiky'esat aikaipyi kat ko'i kat ko'i. Pywo ti rat Tupana tikuap woroho'oky'e kahato uhepiat hap. ¹²Eweikuap kat pote yt ahētup i eikai eimu'e hap sa'up. Pyno ahenoi ehepe. Tukupte'en eipy'asetpe -Eimu'e haria Pauru ewy kahato i'atu'e ehepe ma'ato yt pywo pe i katupono ehekat ko'i kyewi yn eimu'e. Waku apo ewei'e i'atuepe -Eipe Pauru ewy ewei'e pykai kat pote ewehētup ha'up urukaipyi ewei'e o i'atuepe. Mi'i hawyi yt eiwesat kuap i kat pote yt ui'ewy i pote. Mi'i pote yt karāpe i ahētup eikaipyi ha'up. Yt urusaipepiaria hin i mi'iria. ¹³-Pyno Tupana mipo'ororia sese uruto i'atu'e ehepe ma'ato yt pywo pe i i'atu'e ehepe mi'i tā ma'ato eima'at reran haype. Ta'i te'eruwepo'oro ei'akag wo te'ero'e hamo -Ta'i

12 ok takaria ewywuat ko'i uruto i'atu'e. Aika'iwat Iesui potmu'eria ko'i uruto i'atu'e eima'at reran haype. Iesui urupo'oro ehewowi i'atu'e ehepe yt pywo pe i i'atuso ne'i. ¹⁴Nimo pyi te ahiag tima'at kuap miit'in. Tuwemoherep miit'in me hētyhot hap ewy -Uito Tupana mipo'oro tehay moherep ehepiat hamuat e yt pywo pe i. I'ewyte ahiag emiit ko'i aikotã ta'atuka'iwat ewy tukupte'en eipy'asetpe ui'e hap ewy. ¹⁵Ahiag mepyt'in ko'i aikotã ta'atu'ywot ewy tukupte'en. Aima'at kuap to'ywot ewy. I'atuwē pyi -Uruto waku nug haria kahato i'atu'e. Ma'ato i'atuminug yt i'atuehay ewy hin i tuwētem. Mi'i pote meremo yt watikuap i sio aimat sio yt hap ma'ato meiūran watikuap. I'atu'apiheg hap e'at pe Tupana timoherep wuat'i ehamo i'atuminug sa'ag ko'i. Mi'i hap e'at pe i'atu'apiheg hap put'ok e i'atuminug sa'ag hap oktan.

¹⁶-Pauru ti yt iwe'eg i sese rakat i'atu'e. Uruto po'og i'atu'e. Are paĩ yt karāpe i are'e -Uito po'og are. Ma'ato are'e teran pote are'e kuap. Pyno ipoity'i ete aremowato kuap are'e teran iraniam'in ewy pote ma'ato ahenoi hawyi yt uiwe'eg hin i hat ewy areine'en. Ma'ato i'ewyte are'e hawyi waure wo o eweikupte'en ui'e hap ete yt iwe'eg i rakat areine'en pote. ¹⁷Karāpe ahenoi uiminug wakuat ete yt uiwe'eg hin i katupono Tupana yt tiky'esat i watuwemotypot hap. ¹⁸Ma'ato eipy'asetpiaria eimu'e haria te'eruwemotypot yn ta'atuehay wywo -Uruto po'og torannia kawiat Tupana mipo'oro ko'i i'atu'e. Yt pywo hin i are -Uito po'og eikai. Yt uiwe'eg hin i mio tã are. Ma'ato i'atu'e hap ewy are'e yt iwe'eg i rakat ewy. ¹⁹Uiwyria'in Kurintiu piaria -Aito po'og aiwe'eg kahato torannia kai ewe'e eiwo'ope. Mio tã ewe'e kat pote eweiky'esat eima'at reran haria yt i'atuwe'eg i rakaria. Yt eiwe'eg hin i mi'i tã ewetunug mote. ²⁰-Eipotpap to ruemiitno yt kat sa'up ete i i'atu'e ehepe haty wo. Mi'i hawyi -Urutunug e'le hap ewy mehin'in mimi'in ewe'e eima'at haria pe. Yt eiwe'eg hin i katupono ehekat ko'i yne ta'atusat. Ihaky'e'i rakaria wo eweikupte'en eimu'e hap sa'up mo ewetum yne hawyi. -Uruto po'og eikai i'atu'e hawyi -Pywo ewe'e ehowa petek turan eimohit hamo. Mi'i ta'atunug yne ehete pykai eipe -Uru'apykok haria akag ewe'e. Urumu'e haria sese eipe ewe'e i'atuepe yt eiwe'eg hin i. ²¹Uito yt mi'i tã hin i areine'en eipy'asetpe turan. Eimotypot hat areine'en. Woroho'omo'ē aikotã eiwy sese ewy. Mi'i pykai uimohit uhehay ete. Yt karāpe i atunug kuap i'atuminug ehediat ewy. Uhesaika hap yt put'ok e i mi'i sa'ag nug hamo. Yt te'eroken'ē hin i te'eruwemotypot hamo. Pyno ahā'āg i'ewyte uhewaku hap moherep hamo. ²²-Uruto po'og i'atu'e. Uruikuap Iuteuria pusu i'atuehay pot'i i'atu'e. Uito po'og atikuap kat pote uipusu sese pote. -Ase'i Isareu emiariru'in sese uruto i'atu'e. Uito i'ewyte Isareu ywania te wy are. Uru'e'ase'i sa'awy'i wuat eimiariru sese ko'i uruto i'atu'e. I'ewyte uito Aparāu saipepiat sese wy are. ²³-Uruto Aika'iwat Iesui eropat haria sese i'atu'e. Ma'ato uito po'og i'atukai are. Mio tã pote yt iwe'eg i rakat

mi'iria wemowato haria ewywuat areine'en. Yt uiwe'eg hin i ma'ato pywo pe are'e po'og Aika'iwat emiit areine'en i'atukai. Uito po'og i'atukai uipotpap. Yt uwe i uhete put'ok e Aika'iwat potpap nug hap ete. Yt uiwe'eg hin i mio tã are ma'ato pywo pe are'e. Morekuaria uipyhyp po'og mi'iria kai uehahay Iesui etiat pyhyp teran haype. Yt atikuap karania wo ui'ahyk ahyk itote yt ta'atuky'esat uehahay Iesui etiat pote. Ui'atoiat uiku'uro turan karania wo. ²⁴Sa'awy'i areto Tupana ehay moherep hap upi turan uito ui'ahyk ahyk kahato Iuteuria yt mohey i haria 5 wo ui'ahyk ahyk. Pywo ti rat 39 wo ui'ape ete wo'o'ahyk hap 9 haity sa'ag kahato rakatno uiku'uro hap kape. Mi'i hap ewy 5 tawa pe Iuteuria tunug uhete. ²⁵Haty kahato uhete ui'ahyk ahyk hap wia'yp mo. Myë'ym mo Humanu'in tunug uhete hawyi ui'atoiat. Wëtup e'at pe uimak mak nu ko'i wo ui'auka hamo. Uhewyry y'y wato totiat yara wato puat turan myë'ym wo yara wato uito hap ywytu uato ti'apymín nu ete pik'e yne. Mi'i hawyi y'y wato pe areine'en wëtup ewätym i'ewyte wëtup e'at y'y wato ihy pya kahato rakat pe. ²⁶Uhero kahato uhewyry kahato Tupana ehay moherep hamuat pote. Aho'opot kahato muap upi y'y upi ihy esaika kahato pote. Sero'ok e haria ui'auka teran yne uhewyry hap upi Aika'iwat ehay moherep hamuat turan. I'ewyte ui'auka teran Iuteuria. I'ewyte irania'in ywania ui'auka teran. Tawa wato piaria uikat ui'auka hamo. Niatpo kahato uhewyry hap atipuëti. Areken'ë kahato areto ga'apy koro kapiat turan sio uiku'uro sio yt. Y'y wato uipohara'i kahato areto sakpo turan. Muap upi te'ero'e uhepe -Uruto Iesui mohey haria i'atu'e ma'ato yt pywo pe i uima'at reran ui'auka hamo ne'i. ²⁷Uhero kahato uhewyry kahato pote uhaty'i kahato. Karania ewätym ne'i yt areket kuap i kat pote areken'ë kahato sio uiket kai ui'auka. I'ewyte uhesy'at kahato areine'en yt kat i mi'u pote. Are'y'utui kahato ma'ato yt kat i y'y areto yahig wato ekuekai turan. Karania e'at yt kat i atu'u. Uhena'ak kahato wywo uhewyry yt kat i uhe'og yt kat i uhesokpe ko'i uimosakup hamo. ²⁸Pywo ti rat aho'opot kahato Iesui ehay sytpok hamuat hap upi. Ui'akag'aia kahato uhewyry hap upi. Arewanetup kahato irania'in imohey haria irania'in tawa piaria kape sio ta'atumohey te sio yt hap kape sio tu'uka to'ope sio yt sio i'atuehãite sio yt hap ko'i kape yn arewanetup. Uhehat'at i'atuky'ewi. Yne e'at yne i'atu'apykok hatno areine'en uiwanetup hawe uipy'a pe. Atiky'esat i'atuehay Iesui mohey hap ete yn uiwanetup hap. ²⁹Karãpe wëtup ok Iesui mohey hat i'aparap mi'i hawyi ahaty'u kahato uhete haty kahato. Areto teran ipowyro hera'aipok Tupana kapiat hamo. Karãpe wëtup ok Iesui mohey hat totiat irania'in towyria'in imohey haria wëtup ok i'atupy'asetpiat ihay sa'ag tuete pote mi'i hawyi areto teran meremo wo'owese hap nug yt iwese rakat i wywuat hamo.

³⁰Ta'i -Uruto po'og Pauru kai i'atu'e eimu'e haria. Mi'iria yt ati'atuwesat teran i wen ma'ato ati'atuwesat. Wuat'i ete po'og areine'en

i'atukai ma'ato uhehay yt iwe'eg i rakat ewy. Yt karāpe i ahenoī teran uhewaku hap mi'iria ewy. Po'og waku ahenoī miit'in me aikotā uhewaku hap yt put'ok e hin i Aika'iwat Iesui ewaku hap ete. Mi'i hap po'og waku ahenoī miit'in me. Waku yt heso'ok takat ewy i uhehay uito are. ³¹-Tupana waku kahato En. Wuat'i e'at pe etikuap aikotā aho'opot Esa'yru ehay moherep hamuat. Etikuap yt uheso i mesuwat uimiwan me hap. Esa'yru Aika'iwat i'ewyite ikuap yt uheso i hap. ³²Yt uheso i sa'awy'i areine'en tawa Tamaku pe turan. Toine'en itote morekuat Areta. Mi'i ti ipo'oro tesurara'in ui'apiheg hamo. Mi'i hawyi surara'in tipyhyp yne tawa wato pyhyp hap yi pype ko'i uipyhyp hamo. Mi'i hawyi tawa ewato iheg me toine'en. Yt arētem kuap i. ³³Mi'i turan are'e -Ui'auka aru are. Ma'ato uiwyrria'in uhehakyera'at. Era'apyk meiwat yrysakag wato pe i'atu'e. Mi'i hawyi ywaiti pyi uimo'apyk tawa wato pyhyp hap ekuekai haity ete yi kape. Getap hit ywaiti piat kaipyi oken'ypy hit kaipyi yi kape. Mi'i hawyi morekuat Areta esurara'in yt uipuēti hin i. Yt uheso i rat. Tupana tikuap yt uheso i hap. Mi'i hap kaipyi eweikuap yt uito eimu'e haria ewy i hap uito ti Pauru.

Pauru Mu'etu Etiat Tohenoi

12 ¹Uiwyrria'in tawa Kurintiu piaria uiminug wakuat ko'i yt atimoherep teran i ehepe ma'ato irania'in mi'i tā yn ta'atunug. Mi'i hawyi yt ahenoī uhepiat waku nug hap pote yt uimotypot hin i. Pyno ahenoī uhepiat waku nug hap pote yt uiwe'eg hin i. Eima'at haria eimu'e haria -Uruto po'og wuat'i kai i'atu'e katupono Tupana ehay kahato uruepe urumu'etu i'atu'e. Ma'ato uito po'og are. Yt uiwe'eg hin i mio tā are'e ma'ato uheha wo ara'akasa kahato Aika'iwat. ²Sa'awy'i 14 anu e'yian mete uheha wo ara'akasa aikope Tupana toine'en hap kape. Wētup e'at pe uhehay Tupana wywo mesuwe. Mi'i turan put'ok e kahato Aika'iwat Pa'āu uhete. Mi'i hawyi uhereto atipy kape waikiru ekuekai. Yt atikuap i sio uipiit wywo uhereto sio uipa'āu yn ma'ato uherokosap atipy kape. Atikuap kahato mesuwat ui'e hap pywo kahato kat pote ara'akasa pote uheha wywo. ³Pyno are'e i ra'yn yt atikuap sio uipiit wywo areto atipy kape sio yt. Mi'i hap Tupana yn ikuap. ⁴Sa'awy'i areto ywyhig ekuekai. Mi'i hawyi waikiru sakpo Tupana Pa'āu uherokosap Tupana eiam sese kape. Ikahu kahato itote aikotā Tupana mikoi ga'apy ewy itote. Atikuap sehay yt miit'in mikuap oktan i sehay ikahu kahato. -Pyno ahenoī aru mesuwat sehay ikahu rakat miit'in yi totiarria pe are Tupana pe ma'ato uiwesat -I'atupusu yt put'ok e i ikahu hap moherep hamo e uhepe. ⁵Pyno ara'akasa yt uwe i te akasa hap kape. Mi'i hawyi uito po'og atikuap torannia kai wen ma'ato -Uito po'og yt are'e i. Po'og waku are'e -Uhewaku hap yt put'ok e hin i Uika'iwat ewaku hap ete. Yt karāpe i uhewaku hap put'ok e Uika'iwat ewaku hap ete paī. Ma'ato uhewaku

hap uimoti rē uiwanetup hawe. ⁶Yt naku i are'e -Uito Iesui mohey po'og torannia kawiat are. Pywo kahato uito are'e kuap ma'ato yt kat hamo i are'e mio tā are. Are'e mio tā pote yt uiwe'leg hin i. Mi'i pote karāpe are'e teran tuereto hawyi arewanetup hawyi yt naku i arewanetup. Yt uiwe'leg hin i are'e mio tā pote uiwanetup hawe. Yt naku i kahato miit'in uinug Tupana are uiwepe. Uhwaku hap waku miit'in te'eruanetup uhowowi uito ta'atu'ewywuwat rē hap are uiwepe. Waku uikuap aikotā uhewaku hap oktan ma'ato yt naku i uinug po'og.

I'ahuu Hap Toine'en Pauru Piit Ete

⁷Uhwaku hap kai ara'akasa Tupana ieine'en hap hawyi Tupana to'e uhepe -Pyno era'akasa yne ra'yn mio mehin e. Areine'en kahato erenug po'og ewato hap kai tet pupi e uhepe. Areken'ē ere'e aru -Uito po'og irania'in kai kat pote ara'akasa ra'yn atipy sese uito ere'e aru e'e hap pupi e. Mi'i pote woromowatetup woromohit irania'in py'asetpe. Atum aru epe epohara'i hap aikotā e'ahuu hap ewy haty kahato mi'i e Tupana uhepe. Mi'i hawyi Tupana e hap ewy put'ok e uhete ahiag kaipyi ui'ahuu hap uiwemowato hap monik hamuat. ⁸Mi'i hawyi sat'e i'e hap uhete haty are. -Tupana haty kahato are. Etihep to uipiit pyi uimoso'opot hap are. Ma'ato -Yt e Tupana uhepe. Mi'i hawyi tokosap mot'i hawyi ahētup i ma'ato yt e te wy hawyi tokosap mio tā ne hawyi ahētup i ma'ato yt e te wy. ⁹Mi'i hawyi to'e Tupana uhepe -Yt karāpe i atihep epiit piat e'ahuu hap e. Yt karāpe i epiit hesaika i ra'yn ma'ato mi'i pykai waku ereine'en. Ma'ato mi'i pykai yt karāpe i woro'atoiat en. Yt karāpe i yt woroky'e i ra'yn e. Karāpe irania'in te'era'akasa esaika hap kapiat hawyi te'ero'e -Yt topiit kaipyi i Pauru hesaika hap i'atu'e ma'ato Tupana imoesaika. Mi'i pote epiit yt hesaika i hap kaipyi uimotypot sese hap topyhu'at e Tupana uhepe. ¹⁰-Pyno atiky'lesat e'e hap Tupana are. Atiky'e emiky'lesat ewy. Waku kahato uipiit perup hap sio emotypot hap topyhu'at mi'i kaipyi. Ta'i waku Tupana uhesaika hap yt tuut i uipiit kaipyi. Mi'i pote yt aremohey kuap i uipiit esaika hap ete. Mi'i hawyi aru po'og hesaika sa'awy'i wuat kai rakatno areine'en katupono Esa'yru emipo'oro uruporekuat nuat yn uimoesaika tesaika sese hap wywo. Po'og po'og uhesaika sa'awy'i wuat kai are Tupana pe. Mi'i hawyi koitywy uipiit yt uhesaika i hap uimowepiit kahato kat pote mi'i pykai po'og uhesaika sa'awy'i wuat kai. Yt uipiit kaipyi i uhesaika hap ma'ato Aika'iwat esaika hap kaipyi uhesaika. Karāpe put'ok e miit'in miat uimohit hap i'ewyte uhatek hap put'ok e turan po'og uimowepiit hap atipuēti. Karāpe yt imohey i haria uhaty'i haty'i i'ewyte karāpe yt kat i ikahu uhete Iesui mohey hatno areine'en mote i'ewyte mi'i hap e'at pe uiwesaika kahato te yt uhesaika hin i pykai katupono uimoesaika kahato mi'i hap e'at pe Aika'iwat Iesui tesaika hap wywo. Mi'i pote uiwepiit kahato.

¹¹Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria yt uimotypot hin i Tupana miky'esat ewy kat pote sa'awy'i Tupana ui'airo tehay wakuat moherep ehapiat hamo. Iesui potpo'ororia 12 ok takaria ewywuat sese areine'en. Mi'iria wakuat sese ewywuat areine'en Iesui potpo'oro wo. Uito wakuat mi'iria ewywuat are. Yt uive'eg hin i are'e mio tã are ma'ato uimohit pote mio tã are. ¹²Sa'awy'i areine'en eipy'asetpiat turan Tupana timoherep kahato uipiit pyi tesaika hap. Toiky'esat kahato eipe eweikuap uito imipo'oro sese hap tehay sese moherep hamuat. Mi'i pote tutunug kahato uipiit pyi yt miit'in mikuap ko'i e. Ehehamo toimoherep kahato kat ko'i kat ko'i sepap Tupana yn inug kuap hap ko'i miit'in mowanetup kahato hamo wakuat hap ko'i etc. Mi'i ko'i kapiat ewei'akasa hawyi ewei'e -Pauru ti Tupana mipo'oro ahowawiat aimu'e tehay wakuat etiat hamo ewei'e eiwo'ope. Karãpe ewei'akasa yt uhesaika hap kape i hawyi ewei'e uhepiat pe -Pywo ti rat Pauru Tupana mipo'oro sese katupono toimoherep Pauru piit pyi yt hesaika i pykai ewei'e. ¹³Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria woroho'oky'e kahato eipe aikotã ati'atuky'e irania'in Iesui mohey haria aikope aikope gupte'en haria hap ewy woroho'opowyro eipe. Yt uwe i po'og eiwo'o'ewy ewy. Ma'ato irania'in tum ehepe ta'atumium ko'i. Sa'awy'i ewetum kat ko'i kat ko'i ma'ato waï'are ne'i. Yt areine'en neran i ei'okpe tote. Uhekat kaipyi arenuk hawyi eimopy'ahak hatno areine'en. Pyno yt uiwepyi i waure wo o eweikupte'en uhepiat eimopy'ahak hap kai.

Pauru Toto Teran I'atuewowi

¹⁴Pyno areto i ra'yn ehewowi ehapiok hamo. Sa'awy'i areto typua ra'yn koran wuat areto hawyi myë'ym mo ra'yn areto. Ma'ato put'ok are eipy'asetpe turan yt atiky'esat i areine'en ei'okpe tote. Arenuk uhekat kaipyi aikotã sa'awy'i are'e hap ewy. Eweikuap kat pote pyno ahenoi. Yt atiky'esat hin i ehikare'en ko'i. Ma'ato woroho'oky'esat eipe aikotã uha'yru'in uhaki'yt'in hap ewy. Aikotã yt naku i wahëtup aha'yru'in ahaki'yt'in me mi'i kare'en ko'i. Mi'i hap ewy yt ahëtup i ehepe. Waku po'og ei'ywot'in i'ewyete tutum kare'en ko'i hap ewy. ¹⁵Woroho'oky'e kahato eipe aikotã uha'yru'in uhaki'yt'in sese ewy woroho'oky'e. Aikotã ei'ywot ewy areine'en paï are. Ta'i uimi'at uiko kaipyi uimiereko kaipyi woroho'opoi hap ewy atunug itote. Ta'i areine'en eipy'asetpe eimu'e Iesui etiat haype yt kat sa'up i ete woroho'omu'e katupono ei'ywot ewy areine'en. Uipoi ro yt are'e hin i katupono aikotã ai'ywot'in yt karãpe i -Eweium no sa'up uhepe hawyi woroho'opoi yt i'atu'e i. Uito ti ety ewy pote ati'atumoma yne uhekat ehepe eipowyro hamo woroho'oky'e kahato haype. Ma'ato mi'i pykai yt uiky'e hin i eipe. Po'og po'og ne'i yi kape uiky'e hap woroky'e po'og po'og pykai are. Ma'ato mi'i pykai po'og po'og atum aru ehepe uimepyt'in eipe pote. ¹⁶Yt areine'en neran hin i

ei'okpe tote i'ewyte yt areine'en neran i ehokare'en kaipyi ne'i. Irania'in eipy'asetpiaria te'ero'e uhepiat -Pauru yt sêtop sêtop e hat hin i i'atu'e. Ma'ato eiwe'eg wo o katupono eima'at kuap kahato. Towese hap wywo wyti einug teropat haria wo hawyi ehokar yne totat towatno i'atu'e ehepe uhewanikaptia. ¹⁷Mio tâ i'atu'e i'atueso kahato ne'i uhepiat pe. Karania wo uhemiit atipo'oro ehewowi yt wêtop mo i eima'at ehokare'en kyewi are. Mio tâ e haria pe yt karâpe i atipo'oro wêtop ok uhemiit ehokare'en êtop hamo. ¹⁸Sa'awy'i atipo'oro mehin Titu ehewowi wêtop ok imohey hat wywo. Mi'i hawyi tuwat ra'yn eiky'e haype. Yt karâpe i mehin Titu ehokar toiky'esat. Katupono mehin Titu hawyi uito urutukupte'en wêtop miit ewy yn urutukupte'en wêtop wanetup hap yn uruto. Uito woroho'oky'e i'ewyte mehin Titu eiky'e aikotâ woroho'oky'e hap ewy te eiky'e. Uhaipepiat sese mi'i. Uheko ewy te i'ewyte mi'i yt karâpe i eima'at.

¹⁹Yt karâpe i eipy'asetpe urutukupte'en turan paa uruto'e -Wati'atuma'at mi'iria yt uruto'e i. Yt urueso i rat i'ewyte Tupana tikuap yt urueso i hap. I'ewyte Aika'iwat Iesui tikuap yt urueso i hap. Katupono yne uruminug ko'i eimoesaika imohey hap etiat hamo. Mi'i pote yt urueso i. ²⁰Pyno areto i ra'yn wyti ehewowi aikotâ itotiat hap kuap hamo. Areken'ê kahato put'ok ui'e turan eiwu'uka hap pupi. Yt woroho'opuêti teran i yt eiwo'owese i turan ne'i. Ma'ato woroho'opuêti eiwo'oehay ewaï ewaï turan ne'i pote areken'ê kahato areine'en ei'apiheg hatno ne'i tet pupi. Yt naku i woroho'opuêti eiwo'oeha'ywyi ehokar ko'i etiat turan ne'i. I'ewyte eiwo'ope eimopy'ahak turan ne'i yt naku i woroho'opuêti yt eiwo'owesat i eiwo'ope turan ne'i. I'ewyte yt naku i eiwo'oewa pe eiwo'owese ma'ato eiwo'o'okpe wo ehehay sa'ag hap ete turan ne'i woroho'opuêti hap. Yt naku i woroho'opuêti eiwo'oweuka'i turan ne'i. I'ewyte eiwo'ohoiro hoiro turan ne'i. Areken'ê wu'uka hap etiat -Uito po'og eikai ei'e turan ne'i. ²¹Uiwyria'in areken'ê te wyti uiwanetup hawe aikotâ aru eweikupte'en areto turan hap pupi. Yt woroho'opuêti teran i ehewaire waire turan ne'i. Mi'i tâ ewetunug put'ok are turan ne'i pote aremoti sese Tupana ehamo. -Tupana yt areto teran i. Yt ati'atupuêti teran i tawa Kurintiu piaria Esa'yru mohey haria i'atuewaire waire turan ne'i katupono uimoti te hap sese topyhu'at. Mi'i hawyi arewak uiwy sese iku'uro hap ewy. Tupana atiky'esat ta'atu'atoiat yne to'opiit ky'esat hap ko'i yt naku i hap ko'i. Tupana yt atiky'esat i areto emohey haria Kurintiu piaria kape uimohit hap yn itote turan uimoti te hap yn pote are Tupana pe.

Pauru Tohenoi Aikotâ Waku Ta'atunug Yt Naku I Nug Hat Ete

13 ¹Uiwyria'in tawa Kurintiu piaria areto i ra'yn ehewowi ehepiok hamo. Sa'awy'i areto typua ra'yn koran wuat areto hawyi

myē'ym mo ra'yn areto. Sa'awy'i Tupana to'e miwan me -Yt naku i eiwemohit wētup ok okpe wo. Mi'i ti minug yt naku i ewei'e eiwo'ope yt eweikuap i te sio tutunug pywo sio yt hap yt eiweikuap i te pykai e. Yt eweimohey tei'o meremo wētup ok yn ta'akasa wētup ok minug sa'ag kapiat hat e. Ma'ato myē'ym ok te'era'akasa wētup ok minug sa'ag kapiat hawyi waku eweikay kay sa'awy'i wētup ok. Mi'i hawyi waku wētup ok eweikay kay. Mi'i hawyi wētup i ra'yn eweikay kay mi'iria hanoi hamo. Mi'i hawyi ta'atuhanoi te'era'akasa hap i'ewyete ta'atukuap kahato pywo hap to'o'ewy'ewy ta'atuhanoi pote waku eweimohey. Ma'ato yt to'o'ewy'ewy i ta'atuhanoi pote yt naku i eweimohey e. Ma'ato yt eweipuēti myē'ym ok pote waku eweimohey typy ok to'oehay ewy ta'atuhanoi pote e Tupana miwan me sa'awy'i te. ²Sa'awy'i akasa haria hanoi uhepe iminug sa'ag ko'i areine'en eipy'asetpe turan. Mi'i hawyi ara'aipok hawyi ta'atuhanoi i ra'yn uhepe. Mi'i hawyi ta'atuhanoi uhepe typua ra'yn. Meiūran aru ara'aipok i ra'yn ehewowi mi'i hawyi ta'atuhanoi uhepe myē'ym mo ra'yn iminug sa'ag ta'atuhanoi to'o'ewy'ewy mi'i hawyi atimohey ra'yn. Mi'i hawyi woroho'o'apiheg na'yn. Sa'awy'i eiwe'eg wo o are. Mi'i hawyi ara'aipok hawyi are'e i -Ewei'atoiat ro eiminug sa'ag ko'i koitywy. Woroho'o'apiheg aru yt eweitoiat i pote are ehepe. Koitywy myē'ym mo ra'yn woroho'o'ewaī. Yt areine'en i eipy'asetpe wen ma'ato eiwe'eg wo o woroho'o'apiheg aru. Yt uiopohep hin i ei'apiheg hap ete haty ewei'e pykai. ³Toine'en eipy'asetpe -Yt urukuap i Pauru sio Aipotypot mipo'oro sio yt watikuap i sio Iesui wē pyi sio yt. Eiwe'eg wo o katupono Aipotypot wē wo kahato areine'en hesaika kahato. Aika'iwat ei'apiheg kuap. Ta'i ei'apiheg haty wo uhehay kaipyi are'e hawyi. ⁴Ta'atu'auka Aika'iwat turan yt kat i to'e paa e ne'i. Yt toimoherep hin i tesaika hap. Yt toi'atupoepyk hin i. Yt kat i hesaika hap iku'uro turan ma'ato Tupana timoieine'en i tesaika wo. Koitywy Tupana esaika hap yne eiam topyhu'at. Sa'awy'i urutukupte'en eipy'asetpe turan aikotā Aika'iwat iku'uro turan yt hesaika hin i turanuat ewy watopyhu'at. Ma'ato meiūran uruta'aipok ewowi hesaika rakaria ewy urutukupte'en ma'ato Tupana esaika hap urupiit pe. Eiwe'eg wo o Tupana ei'apiheg kuap kahato.

⁵Waku ewei'e eipy'a pe sio -Uito Tupana Sa'yru mohey hat sese sio yt waku ewei'e. Waku watikuap kahato aipy'a pe sio Tupana sa'yru'in sese uito sio i'ewyete sio Tupana saki'yt'in sese uito sio yt hap. Ma'ato yt eweikuap i te pote eiwe'eg wo o. Yt naku i watopyhu'at piku piku ko'i ewy ne'i yt i'ywot wekuap takaria i ewywuaria wo ne'i. -Uruikuap kahato Tupana uru'ywot sese hap. Uruikuap Iesui mohey haria sese uruto hap. ⁶Atiky'esat kahato eweikuap uruto Tupana Sa'yru mipo'oro ko'i sese hap. -Yt heso rakaria i waku ewei'e kuap uruetiat. ⁷Tupana are -Etihep to tawa Kurintiu piaria i'atueko sa'ag myi i'atuminug sa'ag po pyi are.

Yt urutuwat teran i i'atuewowi epiat i'atu'apiheg hap nug uruepiat hamo are. Yt uruimoherep teran i esaika hap i'atu'apiheg hamo ne'i. Irania'in itote yt urumohey i emipo'oro uruto hap. Etunug mi'iria ta'atumohey uruto emipo'oro sese i'atu'e hamo. Yt naku i urui'atu'apiheg mi'iria esaika wo are Tupana pe mesuwe. ⁸Uruto Tupana mi'airo sese tehay pywo piat moherep ehapiat hamo. Yt uheso i rat. Pywo rat uru'e hap. Ma'ato -Yt pywo rakat i rat ewei'e pote yt eweimohit kuap i urumienoi kat pote Tupana mipo'oro ko'i sese uruto. Po'og waku ewei'e -Pywo kahato ei'e hap waku ewei'e. Pywo ewei'e hawyi po'og esaika hap topyhu'at katupono pywo e haria sok wo watukupte'en. ⁹Uruiky'esat kahato eweikupte'en waku rakaria Tupana ewywuaria wo hap. Urumowepiit kahato karāpe eweikupte'en hesaika kahato rakaria wo imohey hap ete. Mi'i hawyi po'og urunapin haria ewy. Mi'i hap e'at pe urumowepiit kahato. ¹⁰Atiky'esat kahato ehehāite imohey hap ete put'ok ui'e turan. Hāpyk Tupana eko ewy hap atiky'esat. Mi'i pote woroho'onapin miwan me yt areine'en i te eipy'asetpiat turan. Po'og waku uiwanetup hawe woroho'onapin miwan me aiwo'o'ewa piat hap kai. Kat pote ati'airo kuap ui'e hap. Mi'i hawyi yt kat i uhehay uimiwan me eimohit hap. Yt karāpe i woroho'omohit teran eipe. Woroho'omotag yn neran Aika'iwat mohey hap ete. Katupono sa'awy'i Tupana tum uhepe tesaika hap tomohey haria napin uhepiat hamo i'atumoesaika imoheg hap etiat hamo.

Kuekatu Hap Toipo'oro

¹¹Uiwyrria'in uhekatuwyrria kuekatu atipo'oro ehewowi. Toran na'yn uimiwan mesuwe. Waku pe eweikupte'en. Yt kat i i'aparap ehapiat hap eheine'en hap ete hap wywo eweikupte'en. Wētup ok miit ewywuat eweikupte'en imohey hap ete. Eiwo'omowepiit ro eiwo'opowyro hap ete wo'owese hap ete. Mi'i ewy ewetunug pote eiwepiit kahato katupono Tupana wuat'i ky'e hat toine'en eipy'asetpe eimowepiit sese hamo. ¹²-Pyno eiwehyt'ok to mehin'in mana'in ewei'e o imohey haria pe ewepiit hap wywo. Aikotā Aika'iwat ewy yne mesuwarotiarria Aika'iwat mohey haria ipo'oro kuekatu ehewowi. ¹³-Uruka'iwat sese Iesui eti'atuky'e kahato tawa Kurintiu piaria emohey haria. Yt i'atuewaku hap kaipyi ereine'en egy'at i'atuepiat rakatno ma'ato i'atuky'e haype. Tupana are waure wo ereine'en i'atuminug sa'ag kai. Eti'atuky'e mi'iria yt kat upi i. Tupana Pa'āu are ewy'inug tawa Kurintiu piaria Esa'yru mohey haria wywo. Etunug mi'iria aikotā wētup ok miit ewy yn ahētup Tupana. Waku are. Mio tā ewy yn ahētup Tupana pe ehapiat uiwyrria'in Iesui mohey haria tawa Kurintiu piaria etiat. ¹⁴Toran na'yn ui'e hap miwan miat. Uito ti Tupana mipo'oro sese Pauru.

Karasia

Pauru Miwan

Gálatas

1 ¹Uito ti meiü Pauru Tupana Mipo'oro wuat'i miit'in mu'e hamuat ti uito are. Aipotypot Iesui mipo'oro sese uito are. I'ewyte Ai'ywot Tupana mihymut gu'uro pywiat Iesui mipo'oro uito are. Yt karãpe i miit'in mesuwarotiaría ui'airo Tupana mipo'oro Aiporekuat nuat ehay moherep hamo. Yt miit'in mi'airo hin i uito. I'ewyte yt Iesui potpo'ororia mi'airo hin i uito ma'ato Tupana mipo'oro uito are. ²Mi'i tupono mesup atipo'oro uimiwan uhe'ywyt'in Iesui mohey haria tawa Karasia piaria kape. Ma'ato yt uito yn i ma'ato torannia meiüpiaria Iesui mohey haria ipo'oro mesuwat ta'atuekuekatu ehewowi uruwyria'in are. ³Koitywy mio tã are'e Tupana pe ehapiat -Ui'ywot pyno koitywy eti'atupowyro ro tawa Karasia piaria Esa'yru mohey haria are. Atiky'esat kahato mi'iria egyi'at hap oktan sese kuap haria hap atiky'esat are. Atiky'esat etimoherep i'atuepe aikotã iwato hap i'atuky'e hap epiat hap atiky'esat etimoherep itotiaría pe ahêtip. Tupana are eti'atunug itotiaría yt wanetup ko'i ko'i haria wo i are ma'ato wo'owese kahato rakaria wo eti'atunug mi'iria are. Mi'i tã are yn ahêtip mesuwe Ai'ywot Tupana pe i'ewyte Aipotypot Iesui pe ehapiat uiwyría'in. ⁴Iesui tiky'esat kahato ti miit'in ehakýera'at hap. Toiky'esat kahato i'atuminug sa'ag kaipywiat te'era'aipok hap. Mi'i hamo tuweium aria'yp posak ete To'ywot miky'esat ewy. Mi'i hamo Tupana tum Tosa'yru ai'apiheg hap u hamo aiminug sa'ag ko'i hep hamo. ⁵Mi'i tupono mesup -Waku kahato En Tupana wato'e aat ka'ap mesup te muki'ite wuat'i e'at pe. Woromotypot kahato En Tupana waku wato'e mesup are.

Toikuap Teran Kat Hamo Ta'atu'atoiat Tupana

⁶Ta'i arewanetup kahato eiminug sa'ag ko'i kape. Kat hamo ten ewei'atoiat wakuap sehay Aika'iwat Iesui kaipywiat hegyi'at kahato hap. Pywo apo eipohep ta'yn Aipotypot aiky'e hat mohey hap ete wêtip

sehay sa'ag kyewi -To'iro watuwehakyera'at aiminug waku hap sa'up upi ewei'e apo. Ta'i mi'i e hap yt naku i wato'e katupono Iesui upi yn ahehakyera'at kuap are. Ma'ato eipe wētup sehay upi ra'yn eweiwat yt sehay wakuat Iesui mienoi upi hin i sehay upi eweiwat are. Yt naku i paĩ are. ⁷-Ta'i po'og ipakup sehay aimimohey kahu ewei'e. Hē ewei'e ne'i ti mesup eiwo'ope ma'ato yt hin i. Iesui mimoherep yn ni sehay pakup sese toine'en are. Wētup yn ni toine'en sehay pakup sehay pywuat are mekewat sa'awy'i wuat pywiat sese uimienoi ehowawiat hap yn sehay pakup Tupana wē pywiat. Mi'i yn sehay pywuat sese ahehakyera'at kuap hap sehay are. Ipakup sehay i'atu'e irania'in ehepe ma'ato heso rakaria sok mi'iria are. Ta'i Iesui ehay pero'ok teran wētup sehay nem nakat kape teran ne'i mi'iria are. Yt Aipotypot Iesui ete hin i i'atumienoi ma'ato i'atueko ko'i nug hap ete yn i'atuehay. ⁸Ha'awyte Iesui etiat yn mekewat pywuat sese sehay etiat yn uruheno'i ehepe. Ahenoi ehepe mi'i ti sehay pakup wakuap sese rakat are. Yt naku i watoiat Iesui etiat aimu'e hap wētup sehay kapiat hamo are. Uito i'ewyete ma'ato mesup ahenoi wētup sehay yt sa'awy'i wuat uimienoi yt ewy i pote waku Tupana uipo'oro aria kape ne'i are. I'ewyete sio Wētup Ok put'ok e atipy kaipyi -Uito Tupana mipo'oro e hat pykai wētup sehay toimoherep yt Iesui mienoi yt sa'awy'i wuat urumienoi ewywuat i pote -Tupana epo'oro aria kape waku ewei'e mekewat atipy piat uito e haria pe are. Katupono me'iūran ti aru mesuwat yi tote tō'ē atipy kaipywiat Tupana ehay moherep haria ewywuat ko'i ma'ato yt Iesui e hap yt ewywuat i moherep haria. Mi'i haria pe waku wato'e -Tupana yt miky'esat ewy i eimi'eno'i waku ewe'eg wo katupono Tupana mi'apiheg wo aru ereine'en yt Iesui e hap ewywuat etimoherep pote waku wato'e mi'iria pe. Yt naku i Tupana eipo'oro aria kape waku wato'e wētup sehay wywuat o'ē haria pe yt Iesui e hap ewywuat i haria pe. Pyno wyti waku Iesui ehay etiat aiwo'omu'e hap yn po'og waku uiwyria'in i'atueso atueso hap ko'i kai are. ⁹Pyno are'e i mi'i hap ehepe uwe uwe wētup sehay ne'i imoherep yt Iesui mienoi wakuat ewywuat i waku mi'i hat Tupana tipo'oro aria wato kape sese wato'e. Waku mi'i miit topyhu'at Tupana mikuasa wuat'i e'at piatnuat are.

¹⁰Ta'i yt ta'atuky'esat i ahehay Iesui etiat pykai waku mi'i etiat yn waheno'i po'og are. Waku ti Tupana mowepiit hap yn watunug are. Mi'i hap yn uito po'og atiky'esat are. Yt miit'in mowepiit hap i ti atunug neran. Waku ti Tupana kaipywiat -En waku e hap po'og waku miit'in kaipywiat -Waku en e hap kai are. Ma'ato uito atunug miit'in wo mowepiit hap yn mote ti rē irania'in yt karamuo i uhaty'i haty'i. Pyno irania'in uhaty'i haty'i pykai uito ti Aipotypot sese mowepiit reran kahato hat uito are. Yt atimowepiit teran i miit'in Tupana e hap wywo. Po'og waku atimowepiit Tupana are. Ma'ato miit'in miky'esat ewywuat ne'i ahenoi pote Aika'iwat miky'esat ewy yt ahenoi kuap i are. -Urumu'e

ro urumiky'esat ewy e haria mowepiit haria wo watukupte'en pote yt Iesui eropat haria wo hin i watukupte'en katupono yt wahenoi kuap i imiky'esat wy. ¹¹ Pyno ti atimoheg neran uhehay eiwanetup hawe uiwyrria'in. Pywo ti mekewat sehay wakuat sese uimienoi sa'awy'i wuat ehawawiat mi'i sehay yt miit'in wanetup hap kaipywiat i uimimoherep ehapiat are. ¹² Ta'i yt miit'in miium uhepiat i ti yt miit'in mienoi uhepiat i i'ewyte yt miit'in mimoherep uhepiat i ma'ato mekewat Aipotypot Iesui mimoherep uhepiat aheno i are. Yt atikuap hin turan i Iesui tomoherep tehay wakuap sese uhepe towē pyi sese uimu'e are. ¹³ Ta'i eweikuap aikotā sa'awy'i yt atikuap hin i Iesui etiat. Eweikuap kahato uito aikotā wētup seko upiat myhu'at hat kahato areine'en sa'awy'i mesuwarote. Mi'i luteu ywania eko wo uhowapy ra'yn nyti mi'i turan. Sa'awy'i te luteuria kaipyi atikuap Tupana ehay. Ta'i sa'awy'i uito Tupana emiit'in sese Iesui mohey haria moma teran hatno areine'en. Ta'i eweikuap aikotā sa'awy'i Iesui potmu'eria saty'i saty'i hat areine'en sa'ag po'og torannia'in kai hap eweikuap ta'yn. Yt nakuat i kahato uito. Sa'awy'i Iesui mohey haria atuuka hat uito areine'en are. Ati'atu'uka sa'ag mi'iria uito are. ¹⁴ Sa'awy'i uiwemotag hamo te po'og irania'in uiywania kai luteuria eko hit ko'i yne yne ati'atuky'esat i'ewyte ati'atunug yne uito. Uiwemotag tuwyrria apy'i aremoehapap urue'ase'i'in eko ete yne e'at pe. Haty wo ati'atunug yne yne urueko ko'i po'og po'og torannia kai. ¹⁵ Ma'ato wētup e'at pe Tupana tomiky'esat ewy ui'airo temiit no hawyi uiky'e kahato tuwekaipyi tuwewawi. Yt kat i atunug wakuat pykai i ui'airo ma'ato uiky'e haype. Uiky'e tewanikap muat uheine'en pykai ui'airo topotpo'oro wo. Mi'i hawyi to'e uhepe -Ta'i Pauru worokuap en ha'awyte ety ymyē piat rē ereine'en turan worokuap. Mi'i turan woro'airo uimipo'oro wo e Tupana uhepe. Uiky'e yt kan hamo i uikay kay tuwewawi tuwepyi hap ewy are. Mi'i hap eweikuap. ¹⁶ Mi'i hawyi sake wētup e'at pe Tupana tuwemoherep Tosa'yru sese Iesui uhowowi uipy'a pe. Atikuap Ha'yru hawyi to'e uhepe -Pauru woro'airo en uhehay enoi miit'in yt luteu ywania piat hamo i e uhepe. Mi'i hawyi yt uwe pe i -Uimu'e ro are. Katupono sa'awy'i Tupana yn uimu'e hat toine'en. Yt wētup ok miit pe i are -Waku apo areine'en ehay sytpok hamo yt are hin i. Yt uwe pe i mio tā are. ¹⁷ I'ewyte Iesui e'yan note wuaria motpo'ororia yt uimu'e hin i katupono yt areto i tawa Ierusarēi kape. Ma'ato Iesui tuwemoherep uhowowi hawyi mekewat e'at pe ti areto pya kahato uiweran hap kape mekewat yi wato yahig Arapia e hap kape areto. Ikaipyi ti ara'aipok tawa Tamaku kape i ra'yn.

Pauru Toto Irane Ierusarēi Kape I'ewyte Siria Kape Hawyi Sirisia Kape

¹⁸ Mi'i tote ti areine'en mot'i myē'ym i'aman motpe areine'en tawa Tamaku piaria py'asetpe. Mi'i hawyi areto tawa wato Ierusarēi kape Iesui potmu'e Peteru kapiat ui'akasa hamo. Itote areine'en 15 e'at iwywo

ikuap hamo. ¹⁹Mi'i tote ti Aika'iwat Iesui ywyt sese wētup ok ara'akasa Tiaku e hap het rakat. Ma'ato mi'i hawyi yt uwe i ati'atukuap itote Iesui potpo'ororia torannia. Peteru hawyi Tiaku atikuap hawyi mi'iria yatype areine'en 15 e'at hawyi areto e tawa Ierusarēi pyi. ²⁰Uiwyia'in mi'iria ti yt uimu'e haria i are. Yt uheso hin i ma'ato ahenoi ehepe Tupana ehamo are'e -Tupana yn ui'airo topotpo'oro wo. Yt Iesui potmu'eria mi'airo i uito are. Yt uikuap hin i mi'iria sa'awy'i. ²¹Areine'en tawa Ierusarēi piat hawyi areto yi Siria kape hawyi yi Sirisia kape. ²²Mi'i turan mekewat e'at pe yi Iuteu piaria tama Ierusarēi piaria Iesui mohey haria yt uikuap hin i katupono yt karāpe i uhewyry i'atuewowi. Mi'i pote uhowa ete yt uikuap hin i. ²³Ma'ato itotiarua uikuap uhehay ete yn. Mi'i hawyi te'ero'e to'ope itote -Ta'i koitywy ti sa'awy'i wuat ai'atusaty'i saty'i hat ra'yn meiu Aika'iwat Iesui powyro hamo ra'yn topyhu'at i'atu'e to'ope uhepiat pe. Pyno ti koitywy yt aimoma teran hin i ra'yn katupono topotmu'e kahato ra'yn Iesui mohey hap ete i'atu'e to'ope uhepiat pe. ²⁴Mi'i hawyi ti mi'iria te'eruwehum kahato ra'yn Tupana ete -Waku kahato ti En Tupana i'atu'e itote uhepiat pe Tupana pe Iesui mohey haria yi Iuteu piaria mekewat tawa Ierusarēi piaria te'ero'e.

Pauru 4 Anu Turan Toine'en Tama Siria Pe I'ewyte Sirisia Pe

2 ¹Mi'i hawyi yi Siria yi Sirisia pe areine'en mot'i kahato. 14 i'aman mot hap ewy 14 anu hap ewy areine'en itote hawyi areto i tawa wato Ierusarēi kape. Uiwy Panape wywo areto i'ewyte atioto uiwy uhyt Titu uiwywo. ²Areto turan Tupana to'e uhepe -Pauru atiky'esat ereto tawa Ierusarēi kape mesup e uhepe pote areto i e hap ewy. Put'ok are ra'yn itote hawyi areto ra'yn Iesui potmu'eria yianmiaria kape hawyi mi'iria pe ahenoi hanoi kat e hap kat e hap ahenoi yne sehay wakuat Iesui etiat Tupana ehay kat e kat e hap ko'i ahenoi mesuwat yi tote irania'in me yt uru'ywania i pe ui'e hap atimoherep yne yne uhehay wakuat are'e itote. Iesui mohey haria akagnia puo yn ma'ato mig'i wo pyi ahenoi katupono ta'atukuap teran sio pywo uhehay sio wētup sehay ahenoi irania'in me sio Iesui etiat. I'atuehay ewywuat ahenoi hap sio yt ta'atukuap teran itote tawa Ierusarēi piaria. Katupono uikuap hamo yn ahenoi wakuat sio yt hap moherep hamo. Aikotā ahenoi sehay wakuat yt Iuteuria i piat hap ewywuat e hap ahenoi itote i'atuepe. Ta'atuky'esat kahato uimienoi pywo kahato i'atumienoi Iesui etiat hap ta'atuky'esat. Ahenoi yne hawyi -Waku kahato ehenoi miit'in me Pauru i'atu'e aikotā miit ihyha rakat teput kuap kahato rakat ewywuat en i'atu'e uhepe. Uiwyria'in are mi'i hap ewy atiky'esat Aipotypot Iesui to'e uhepe aru -Waku rakat ewy ereput Pauru e hap atiky'esat kahato. Yt naku i to'e uhepe -Yt kan hamo i emienoi miit'in me Pauru to'e hap yt atiky'esat hin i are. ³Mekewat e'at pe ahenoi ui'e hap irania'in miat hap e'at pe

uiwy mehin Titu toine'en uiwywo itote Iesui potmu'eria 12 ok takaria py'asetpe. Wētup ywania Titu toine'en mekewat Kereku ywania yt Iuteu ywania i ma'ato. Mi'i ete yt kat i'atu'e hin i Iuteuria Iesui mohey haria akag ko'i -Yt naku i en e'ahit sokpe toine'en ne. Yt uru'ywania ewy i e hap yt i'atu'e i. Yt naku i eko yt i'atu'e i. Waku uruto ewy etunug no i'ewyte yt i'atu'e i aiwy Titu pe. Waku kahato atipuēti itote. ⁴Ma'ato mi'i hawyi ahenoi kahu turan put'ok i'atu'e itote wētup miit'in ko'i Iesui mohey ran haria heso heso rakaria heno haria. Mi'i hawyi urupy'asetpe tukupte'en mi'iria yt naku i e hap kat hanuaria ne'i. Yt urukuap i i'ō'ē hap miit'in sem itote pote. Mi'i hawyi te'eraha'at kahato Titu kape urupy'asetpiat kape yt Iuteu ywania i hap kape. Mi'i hawyi -Wai'i'atu'e ta'atuwanetup hawe yt i'atueko ewywuat i urutunug itote pote. Mi'i hawyi ta'atuehay wo ta'atuky'esat kahato urutunug ta'atueko nug hap ewywuat katupono ta'atuky'esat ta'atuehay upiat urutukupte'en hap wētup sehay sa'ag upi -Uruto po'og waku Tupana wanetup hawe irania'in ywania Iesui mohey haria kai katupono Iuteu eko ewywuat urueko e hap upi hap kyewi. ⁵Ma'ato ti mi'iria eko wai'e hap upi yt urutuwan teran hin i pa'i -Yt urueko ko'i nug hap kaipyi hin i aimoewaku hap uruto'e itote mekewat miit'in ko'i pe. Iesui mohey hap kaipyi yn aimoewaku hap tuut e Tupana ahepe. Pywuat wakuat sehay Iesui kaipywiat upi yn urutuwan teran uruto'e i'atuepe. Katupono uruiky'esat kahato Aika'iwat Iesui minug upi ahehakyera'at hap yt kat sa'up i rakat uruto'e itote. Tupana mium yn ni aimoewaku uruto'e. Ta'i yt aheko nug hap upi i Iuteu eko nug hap upi aimoewaku Tupana uruto'e yn itote. Ta'i yt urutuwan hin i Peteru'in ehay wētup upi. Iesui mohey haria akag ko'i pykai yt pywo pe i i'atuehay uruto'e eikawiatno urumipowyro ko'i eipe Karasia ywania wētup eko nug hanuaria pote. ⁶Ta'i mekewat e'at pe i'atu kahato miit'in akag ko'i Iesui mohey haria akag ko'i tawa wato Ierusalēi miaria urui'atupuēti itote miit'in akag ko'i ahyt i'atumi'airoria ko'i. Mi'iria ai'akag ko'i i'atu'e uruepe katupono mi'iria po'og wakuat irania'in kai i'atu'e uruepe ma'ato uiwanetup hawe Tupana yt ai'airo i aikahu hap upi aimikuap upi miit'in miky'e kahato aito e hap upi yt ai'airo i ma'ato tuwepyi ai'airo tomiky'esat ewy. Ma'ato mi'iria te'eruwemowato kahato itote to'ope te'eruehay upi Peteru'in. Mi'i tote areine'en Titu wywo i'atupy'asetpe wen ma'ato yt kat i urumu'e hat itote. Yt kat i'atu'e hin i uruepe. Mi'i hawyi -Uruiky'esat eti'atumu'e irania'in ywania urueko nug hap yt i'atu'e i uhepe uruepe. -Pyno waku wētup sehay eheno ro yt Iuteuria i pe yt i'atu'e hin i uhepe i'ewyte Titu pe. ⁷Ma'ato mi'i tā te'ero'e tawa Ierusalēi miaria Iesui mohey haria akag ko'i to'ope uruetiat -Pywo waku ti uhyt Pauru topyhu'at Tupana mi'airo yne irania'in ywania mu'e hamo meimuēwat yt Iuteu ywania i mu'e hamuat waku i'atu'e to'ope uhepiat pe. Ma'ato waku uhyt Peteru ti uru'ywania Iuteuria ywania

mu'e hamuat topyhu'at Tupana mi'airo i'atu'e to'ope itote torannia Iesui emiit'in akag ko'i mekewat 12 ok takaria. Ma'ato -Waku eti'atumu'e irania'in ywania aheko ewy Pauru yt i'atu'e hin i uhepe itote yt i'atu'e i paĩ. ⁸Ta'i itotiarria tikuap kahato aikotã Tupana Pa'ãu toine'en kahato uhetiati hap irania'in ywania mu'e Iesui etiati hap ta'atukuap ma'ato i'ewyete ta'atukuap kahato aikotã Ipa'ãu toine'en kahato Peteru kai uru'ywania luteu ywania mu'e Iesui etiati hamuat hap ta'atukuap kahato. Mi'i pote -Ta'i ai'ywania Iesui mohey haria mu'e kahato hat sese Peteru i'atu'e ma'ato Pauru i'ewyete te Tupana Pa'ãu ipotpap kahato ipiiti pyi irania'in ywania mu'e hamo Iesui mohey haria apykok hamo i'atu'e Ierusarēi miaria imohey haria akag ko'i. ⁹Itote Ierusarēi me atikuap myē'ym ok miiti po'og Iesui mohey haria akag ko'i myē'ym Tupana motypot yat apy'yha ewy iheg nakaria ewywuati ko'i mi'iria. Wētup ok mekewat Iesui ywyt sese aiwy mehin Tiaku wētup ok Iesui potmu'e sese aiwy mehin Peteru wētup ok Iesui potmu'e sese aiwy mehin Iuwãu. Mi'iria po'og miiti'in mimotypot ko'i itote atikuap. Mi'iria tikuap kahato Tupana Pa'ãu mi'airoria kahato aiwy Panape i'ewyete uito hap irania'in ywania mu'e hamuat hap yt Iuteuria mu'e hamuat hap ta'atukuap. Ta'atukuap ta'yn hawyi te'ero'e mehin Panape pe i'ewyete uhepe -Koitywy ti pyno urui'atu'airo eipe wētup eko rakaria mu'e hamo i'atu'e. Ma'ato aheko ewywuaria luteu ywania kape wemurui äpy sokpe tek haria kape waku uruto urutuati i'atumu'e hamo i'atu'e uhepe i'ewyete Panape pe. Mi'i hawyi te'eruweponug i'atupo sese ko'i ui'akag note i'ewyete uhyt Panape akag note mi'i hawyi mio tã i'atu'e -Pyno Tupana eti'atupo'oro ro Panape i'ewyete Pauru wuati ywania mu'e hamo i'atu'e. Mi'iria ti i'ewyete urumi'airo ko'i wuati ywania mu'e Esa'yru sese etiati hamo i'atu'e. Mi'i hawyi waku i'atu'e uruepe te'eruwehum haype Tiaku Peteru Iuwãu. ¹⁰Mi'i hawyi te'ero'e uruepe -Waku ewei'atumu'e Iesui ehay ete wuati ywania i'atu'e katupono mi'i nug kuap hap Tupana tum na'yn ehepe i'atu'e uruepe. Waku kahato i'atu'e. Ewei'atumu'e turan yt waure'eweie tei'o ihaky'e'i rakaria poi mi'u wuati hap ete pyi i'atu'e uruepe. Ewei'atupowyro ro meimuëwuaria hatek takaria i'ewyete ewei'atumu'e mi'iria Iesui etiati turan i'atu'e uruepe itote tawa Ierusarēi me. Mio tã i'atu'e uruepe hawyi -Ta'i uruwyrria'in mi'i hap ewy yn urutunug teran ha'awyete pyi mesup te ra'yn uruto'e haty wo urupy'a pyi Tiaku Peteru Iuwãu me uruto'e ainapin hawyi.

¹¹Wētup e'at pe ma'ato ai'akag Peteru hewyry uruwawwi tawa Atiokia kape mekewat wētup ywania Iesui mohey haria kapiati ta'akasa hamo toto. Mi'i tote mekewat e'at pe urutunug ienuk wato kahato hap. Waku kahato itote watenuk wētup miiti ewy uruto irania'in ywania Peteru wywo waku yne. Ma'ato urutenuk turan put'ok e itote uhyt Tiaku mipo'ororia luteu ywania sese tawa Ierusarēi kaipywiat. Tuwemoherep

hawyi aiwy Peteru yt tenuk teran i po'og uruwywo yt Iuteuria i ywania ko'i aito pote. Toiky'esat Tiaku mipo'oro ko'i wywo yn tenuk hap to'ywania wywo yn tenuk teran aikotã Iuteu ywania eko ewy tenuk itote. Ta'i Iuteu ywania yt te'erenuk hin i wētup ywania wywo -Tupana yt tiky'esat i watenuk yt naku i nug haria wywo i'atu'e to'ope ta'atueko ewy. Mi'i pote Peteru toto irania'in totepyi to'ywania wywuwat tenuk hamo. Yt Iesui ewy hin i tutunug itote. Mi'i tã ne'i tutunug hawyi meremo uipoĩ'am i'atupy'asetpe Peteru ewaĩ hamo. -Ta'i yt uiwese i ra'yn eete Peteru are haty wo. Ta'i yt nakuap no i ewy etunug mesup are itote typy'i tok pe. Kat pote etoiat irania'in ywania Iesui mohey haria wētup ywania upi. -Uito po'og mi'iria kai Iuteu uito pote e'e hap sa'ag hap wywo are. ¹²Kat poteĩ pyno yt erenuk teran i ra'yn yt Iuteuria i wētup ywania wywo. Kat pote Tiaku mipo'ororia wywo e'ywania Iuteuria wywo yn erenuk meĩũpe are. Kat pote ereken'ẽ kahato Iuteuria ywania eko motypot haria pupi are. Yt naku i mi'i tã etunug Peteru are. ¹³Mi'i tã are pote torannia Iesui mohey haria ta'atu'atunug typy sehay upiat ewy te'eruwa'atunug itote. Ipat'ok Peteru wywo ipat'ok uiwywo. I'ewyite aiwy Panape toto Peteru eko ewywuwat ra'yn. I'ewyite torannia irania'in Iuteuria tuwat Peteru enuk hap kape irania'in ywania enuk hap kaipyi. Yt naku i kahato topyhu'at itote. Yt wo'owese hap ewy hin i ta'atunug itote. ¹⁴Mi'i pote are'e ra'yn Peteru pe typy'i ehamo haty wo -Mehin Peteru kat pote yt ewyry i Iesui piat aimu'e hap ewy are. Kat hamoĩ etiky'esat Iuteuria eko ewy meĩũpe. En ni Iuteu ywania sese ma'ato koitywy erenuk kahato uruwywo yt Iuteu ywania i wywo yt Iuteu ywania eko ewy hin i erenuk meĩũpe are. Ta'i koitywy erenuk kahato urupy'asetpe. Erenuk ta'yn mesup yne ehamo mehin are. En ni Iuteu ywania uito ewy wen Peteru ma'ato eko ti yt Iuteuria eko ewy hin i tuereto ereine'en are. Pyno kat poteĩ etiky'esat irania'in meĩũpiaria Iuteu eko ewy hap ewy mesup uhyt are Peteru pe. Kat poteĩ i'atu'ewy ereine'en sa'awy'i ma'ato mesup te eti'atumo'akag'aia mo'akag'aia kahato irania'in Iuteuria eko ete are. Iuteuria eko ewy sese yt eti'atunug hin i te are'e Peteru pe. ¹⁵-Ta'i aito Iuteuria ywania ai'lywã'i kaipyi are. Aheko sa'awy'i wuat kaipyi watikuap ai'ywania ehay -Iranian'in ywania ti yt naku i nug haria i'atu'e ai'lywot'in aity'in ahepe. ¹⁶Ma'ato koitywy watikuap ta'yn wētup eko mio tã e -Aheko nug hap kaipyi ne'i yt tuut i ahehakyera'at hap e hap watikuap. Ta'i yt Iuteuria i eko nug hap kaipyi hin i toine'en ahehakyera'at hap e. Ta'i Tupana wanetup hawe ahewaku hap yt tuut i ai'ywania eko nug hap kaipyi ne'i hap watikuap mesup Iesui e hap ewy. Ta'i mekewat waĩ'e hap watunug yne pykai yt ahewaku kuap i e Tupana mesup are. Mesup Uha'yru Iesui mohey hap kaipyi yn ni woroho'omohãpyk kuap e Tupana ahepe mesup are. Koitywy ti watomohey ra'yn Iesui Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat aito imohey kahato haria are. Koitywy watikuap ta'yn yt

uwe i tuwehakyera'at kuap teko waku nug hap kaipyi ne'i hap watikuap Peteru are. Watikuap ta'yn aikotã Aika'iwat Iesui yn ahehakyera'at kuap hat topyhu'at hap watikuap Peteru are. ¹⁷Koitywy watikuap wētup muap yn toine'en Tupana kape. Mi'i yn toine'en Tupana kapiat are. Mi'i muap ti Aiwy Iesui mohey hap ti are. Uwe uwe yt toto i hupi mi'i haria ti yt nakuat i nug hanuaria wo Tupana wanetup hawe tukupte'en are. Mi'iria tunug kahato ta'atueko wakuap pykai ho'owasat rakaria wo tukupte'en Tupana pe sio luteu ywania sio wētup ywania are Peteru pe itote. Ta'i Aika'iwat tuut yt aipat'ok pat'ok hamo i tuut are ma'ato aikotã hūria tukupte'en to'opype pype hap ewy ainug hamuat tuut are. Wētup ywania yn ainug hamo tuut Iesui uiwy are'e Peteru pe itote. ¹⁸Iesui mohey hap kaipyi yn ni ahehakyera'at hap toine'en uhyt are. Waku kahato watunug yne Tupana piat ainapin sa'awy'i wuat hap ko'i wen ma'ato mi'i ko'i nug hamo yt watuwehakyera'at kuap i mehin are. Ma'ato watomohey aheko ahehakyera'at kuap pote ho'owasat rakaria sese wo i ra'yn watoine'en uhyt are. ¹⁹Peteru etikuap apo kat pote yt watuwehakyera'at kuap i mekewat Tupana wo'onapin hap nug yne hap kaipyi. Ta'i Tupana tiky'esat kahato tepiat ainapin hap nug hap yne yne hap toiky'esat kahato ma'ato wahã'äg pykai wati'aparap kahato tuereto yne yne imiky'esat nug hap ete yt wati'aparap teran hin i pykai. -Waku atunug yne imiky'esat wato'e wen ma'ato wati'aparap aparap imiky'esat ewywuap nug hap ete. Mi'i pote yt watuwehakyera'at kuap i aiwekaipyi yne Tupana miky'esat nug hap upi wahã'äg kahato pykai are. Ta'i wati'aparap aparap hawyi ho'owasat rakaria wo watukupte'en aiwanetup hawe aipy'a pe are. Wati'aparap kahato tuereto imiky'esat nug hap ete are'e sa'awy'i itote Iesui potmu'e Peteru pe wuat'i luteu ywania ehamo i'atupy'asetpe mekewat ienuk hap e'at pe turan. Mi'i pote yt ahehakyera'at kuap i mekewat waï'e hap yt uwe i nug yne kuap pote are. Mi'i pote uheha yt mekewat waï'e hap kape hin i uhehakyera'at hap kyewi ma'ato Tupana Sa'yru kape yn uheha are Peteru'in me. ²⁰-Uito yt atunug i te emiky'esat ewy ai'e hamo are. Tupana miky'esat ewy atunug neran kahato wen ma'ato uhesaika hap yt toine'en i te uipiit pe inug hamuat wato'e hap watikuap are. Mi'i pote Iesui kape waku watokosap hesaika hap sat hamo are. Yt tuwemiky'esat ewy i iku'uro aria'yp posak ete Iesui ma'ato Tupana miky'esat ewy iku'uro aria'yp posak ete wato'e are. Mi'i hap ewy atunug neran wen. Koitywy uipyt'at teran kahato Iesui Pa'âu wo. Mi'i pote koitywy uimiky'esat ko'i hokpap yne ra'yn. Uika'iwat Iesui miky'esat ko'i nug hamo yn na'yn areine'en koitywy are. Mesup ti koitywy Tupana Sa'yru mohey hatno yn areine'en. Koitywy wētup ok uiky'e hat motypot hamo yn na'yn areine'en wato'e. ²¹Ta'i Tupana ti hegyi'at kahato ahepe tuwekaipyi aiky'e are. Ma'ato watuwekyi'at kuap ahehakyera'at hap aheko nug hap sa'up mo pote yt kat hamo i Iesui iku'uro aria'yp posak ete aha'up mo

ahihakyera'at hamo are Peteru'in me tawa Atiokia pe ienuk hap e'at pe. Yt naku i so wato'e ne'i Tupana pe are. Ta'i yt naku i Tupana egyi'at hap Tupana wese hap pun haria wo watopyhu'at are itote yne pe.

Pauru Hanoi Ra'yn Yt I'atuminug Waku Hap Upi I'atuehakyera'at Hap

3 ¹Tawa Karasia piaria Iesui mohey haria woroho'onapin neran eipe. Kat pote ewei'e mesup eiwo'ope -To'iro watuwehakyera'at aiminug wakuat nug hap upi ewei'e. Yt iwe'eg hin i rakaria ewy apo eipe are. Uweĩ eimu'e mi'i tã itote are. Uweĩ eima'at mi'i e hap upi. Ha'awyte woroho'omu'e kahato kat hamo Iesui iku'uro hap ete itote aat ka'ap. Mi'i uimimoherep uhehay sa'awy'i heremo kahato ehewaure ka'a pe. Mi'i hawyi Iesui mohey haria wo eweikupte'en itote. Waku kahato mekewat e'at pe are. Mi'i hawyi Tupana tum na'yn ehepe Topa'ãu wakuat eweimohey Ha'yru hawyi. ²Pyno woroho'o'apo mesup -Kat hap upi Tupana eipyt'at nug Topa'ãu wakuat no are sio to'ywã'i pywiat rē wakuap nug haria eipe pote sio Tosa'yru mohey uimienoi kaipywiat pote are. Ta'i eweikuap ta'yn Tosa'yru mohey ra'yn hawyi eipyt'at nug Tupana Topa'ãu wo hap eweikuap are. ³Pyno kat pote mesup wētup sehay upi eweiwat are. Ei'akag heg kahato apo. Sa'awy'i Tupana Pa'ãu kaipyi yn na'yn eweiky'esat eimoesaika hamuat. Pyno kat pote koitywy ehewaku hap moherep hap kaipyi eweiky'esat eimoesaika hamuat. Kat pote eweikiyi'at teran Tupana miium ehewaku nug hap sa'up hap upi are. Yt iwe'eg i haria ewy kahato eipe are. ⁴Sa'awy'i Iesui mohey haria eipe turan miit'in mimoweuka'i ko'i wo yn eweikupte'en Aparãu ewywuat ko'i wo ra'yn imohey hap kaipyi. Aikotã Aparãu mohãpyk hap ewy te ra'yn are. ⁵Pywo tig Tupana tum Topa'ãu hawyi Topa'ãu wo aimoesaika wakuap nug hamuat sio sehay wakuat Iesui etiat watimohey hawyi. Imohey hawuo watunug niatpo kahato hap ko'i yt miit'in minug kuap i ko'i.

Aparãu Aimu'e Hat Topyhu'at

⁶Aikotã miwan me tohenoi Aparãu etiat -Toimohey ti pywuat sese e. Pywo ti imohey pywo piat hap kaipyi ti Tupana to'e -Hãpyk kahato en uhepe e Aparãu me. ⁷Mi'i hap ewy ti pywo eweikuap ta'yn mekewat Aparãu Emiariruria imohey haria kahato wo sok ta'yn hap. ⁸Mio tã e sa'awy'i wuat miwan me tomohey hap kaipywiaria pe yn -Uimohey kahato hap ti einug wakuaria wo e hap wētup ywaniaria pe. Mio tã e hap tohenoi yian mete Aparãu me. Mio tã e Aparãu -Pywuat sehay ahenoi epe. Ekaipyiwiat ti aru Wuat'i Ywania Ehakyera'at hanuat tuwemoherep aru e Tupana Aparãu me. ⁹Pyno koitywy aitoria yne ywania Tupana mimohãpyk ko'i. Aikotã Aparãu mohãpyk hap ewy ra'yn tomohey pywo piat potiat ko'i. ¹⁰Ma'ato uwe uwe to'e topy'a pe -Ta'i atunug yne kahato Tupana wo'onapin hap ko'i mi'i pote Tupana miehakyera'at

wuat areine'en e hat Tupana mi'apiheg wo topyhu'at. Katupono mio tã e Tupana sa'awy'i -Yt torannia i ewetunug einapin uhepiat hap ko'i pote uimi'apiheg wo eweikupte'en e. ¹¹Uimohey kahato haria yn uimimohãpyk wuaria tukupte'en. Mi'iria yn ni ui'yatypiat gupte'en hanuaria e Tupana sa'awy'i. Mio tã e hap kaipyi watikuap ta'yn sa'awy'i wuat Tupana wo'onapin hap nug yne hap kaipyi yt aimohãpyk kuap i are. ¹²Irania'in ti wětup wo'onapin haria. Mi'iria ti -To'iro watuwat Tupana piat ainapin hap ko'i nug yne aiwehakyera'at hamo i'atu'e. Mi'i nug hap upi watuwehakyera'at aito i'atu'e. Ma'ato mi'iria yt i'atuwe'eg hin i katupono Tupana to'e miwan me -Uimohey haria yn uimimohãpyk wuaria tukupte'en e. Mi'iria yn ui'yatypiat gupte'en hanuaria e Tupana sa'awy'i ahepe. Mi'i pote aiminug wakuap ko'i ahehakyera'at hamo watomohey pote yt watomohey i ahehakyera'at hamuat Iesui iku'uro hap. Mi'i pote Tupana to'e sa'awy'i -Ewei'aparap wětup wo'onapin uhepiat hap ete pote aru uimi'apiheg wo eweikupte'en e. Ewetunug torannia sese wuat'i e'at pe pote yn waku kahato ereine'en uiwanetup hawe e Tupana sa'awy'i. Ma'ato yt uwe i uimiky'esat ewy kahato inug haria eweikupte'en e Tupana ahepe. ¹³Ta'i Tupana tikuap kahato aipy'a piat i'aparap hap ko'i. Mi'i kaipyi aria'yp posak kape Tupana tipo'oro Tosa'yru ai'apiheg hap u hamo. Tosa'yru suu wo toihep tokuasa hap pya ra'yn aikai. -Uwe aria'yp ete tomosat'e pe iku'uro mi'i uikuasa topyhu'at e Tupana sa'awy'i miit'in me. Pyno koitywy Tupana py'ahok hap yt kat i ahete aikawiatnuat iku'uro ra'yn aria'yp ete pote. Mi'i hawyi ikai toine'en na'yn iwese hap. ¹⁴Sa'awy'i Aparãu Tupana timowaku kahato mekewat tomohey kahato hap kaipyi tegyi'at hap kaipyi toipoityro. Mi'i hap ewy koitywy aito i ra'yn watoine'en wuat'i ywania Tupana mipoityro ko'i ra'yn watukupte'en. Mekewat tomipoityro sese tomipo'oro Aipotypot Iesui piat aikyi'at hap watomohey hap kaipyi aimohãpyk kuap. Mio koitywy mio tã e Tupana -Koitywy atum Uha'yru mohey haria pe Uipa'ãu e. Yt kat sa'up mo i atum i'atuepe kat pote Uha'yru upiaria mi'iria pote e.

¹⁵Uhyt'i'in mana'in karapei wato'e aiwo'ope -Atunug aru ui'e hap epiat. I'ewyte waku en waku etunug kuap e'e hap uhepiat aiwo'o'ewy ewy wato'e aiwo'opiat hawyi waku yne ai'e aiwo'opiat hap watunug. Yt naku i eipohep atunug aru ai'e aiwo'opiat hap ete wato'e. I'ewyte yt naku i watunug wětup sehay wo atunug aru ai'e rakirẽ hawyi wato'e. ¹⁶Mi'i hap ewy ti sa'awy'i Tupana to'e Aparãu me -Meiüran ti aru Wětup Ok Emiariru kaipyi atipoitynug yi totiaria torannia. Yt uheso i aru atunug ui'e hap ewy e. Tepiat Tupana e hap Aparãu timohey kahato. Tupana yt to'e i -Emepyt'in kaipyi aru atipoityro torannia yi totiaria yt e i ma'ato -Wětup Ok Emiariru kaipyi atipoityro wuat'i ywania e Iesui wuatnuat etiat pe tohenoi. Aparãu Emiariru Emiariru piat pe yian mete Aiporekuat nuat tomipo'oro tohenoi mio tã e. ¹⁷Pywo yt ipohep hin i atunug aru

to'e hap kai ete. Pyno atunug aru to'e hap Tupana tunug na'yn. Pyno yt uwe i Tupana ewaĩ kuap -Atunug aru e hap ete ma'ato tutunug i'ewyte tomiky'esat ewy tuwekaipywiat aru to'e Aparāu miat hap tutunug na'yn. 430 anu hap ete tutum na'yn wo'onapin hap ase'i Muisei pe. Ma'ato yt tutunug kuap i sa'awy'i wuat Aparāu miat -Atipoityro aru Emiariru mohey haria i'atuehakyera'at hamo e hap. ¹⁸-Watunug Muisei pywiat torannia Tupana wo'onapin hap pote aipoityro hap ahehakyera'at hap topyhu'at ma'ato yt pywo pykai i ewei'e are katupono 430 anu turan ase'i Muisei e'yian mete toine'en kahu ra'yn Tupana aipoityro hap. Sa'awy'i pyi te Tupana to'e Aparāu me -Wētup esa'yru kaipyi aru wuat'i atipoityro e. Mi'i hap tutunug mesup. ¹⁹Kat hamo som pyno tutum ahepe ainapin hap ko'i. Pyno woroho'owesat. Ta'i aiminug sa'ag moherep hamuat tutum ahepe. Mi'i hap ewy mesup tutum ahepe Aparāu Emiariru Iesui put'ok e yian mete wuat hap -Atunug aru to'e hap. Yt tutunug i te turan Tupana ainapin atipy kaipywiat tomipo'oro wē pyi. Mi'i e hap Muisei tiwan ainapin hamuat. ²⁰Ma'ato sa'awy'i Aparāu me tuwewi sese tohenoi towē kaipyi sese -Meiūran aru atipoityro torannia ywania esaiepiat emepyt kaipywiat no e tope tehay pywo piat nug hamo. Yt tomipo'oro wētup ok atipy piat wē pyi i mio tā e Aparāu me ma'ato tuweran toto tehay moherep hamo Tupana sese. ²¹Tupana tinapin kahato Muisei sa'awy'i wētup aha'ase'i tehay wo wen ma'ato yt Aparāu piat tehay moma hamo i ma'ato ahewaku hamo ihay Muisei pe ma'ato aipyhyp aiminug sa'ag nug pupiat hamo yn yt watomohey i te pykai. Mi'i pote pyno atunug aru Muisei piat uinapin hap hawyi waku pe areine'en Tupana wanetup hawe wato'e pote yt aimohāpyk kuap i Tupana katupono yt watunug yne i pote. Katupono yt put'ok wato'e i torannia nug hamo. ²²Ta'i sa'awy'i Tupana to'e tomiwan me -Yt naku hin i miit'in e. Yt uwe i kahato uimienoi kuap teran haria meikope e. Yt uwe i uiwenapin hap uimium nug yne haria itote e Tupana sa'awy'i miit'in me. Mi'i pote paa wato'e Tupana mi'atu'apiheg wuaria aito wato'e haype. Mi'i hawyi pyno wētup muap yn waku wato'e. Koitywy Aipotypot Iesui mohey hap yn waku ahehakyera'at hamo wato'e. Aikotā Aparāu me to'e -Atipoityro aru wuat'i ywania mekwat ewat'ypmuat esaiepiat mohey sese haria e ahepe. Koitywy toine'en wato'e meime. Koitywy imipoityro ko'i ra'yn watukupte'en. Katupono imipo'oro Aipotypot Iesui mohey haria ra'yn aito pote wato'e. ²³Sa'awy'i wuat yt watomohey kuap i wahekatup kahato karamuo tomohey hap wen. Wahā'āg hā'āg kahato waī'e Tupana hap nug yne hamo ma'ato yt watunug kuap i. Mi'i pote mipyhik ko'i ewy watukupte'en Tupana mi'apiheg ko'i wo ihag miat ko'i wo hap ewy. ²⁴Ahenoi hā'ākāp wuo mi'i e hap ete. Sa'awy'i Tupana ehay ainapin hap ko'i tukupte'en wo'omu'e sese hat ewy waī waī'e hamo. Mi'i hap e'at pe wahekatup aimu'e pywuat sese hanuat Iesui e'yian mete wuat hamuat. Put'ok e ra'yn Ahehakyera'at

hat Iesui hawyi Tupana aimohãpyk Tosa'yru Iesui mohey hap upi. ²⁵Pyno mesup koitywy Tupana aimohãpyk Tosa'yru mohey sese hap upi yn na'yn. Yt sa'awy'i te wuat ainapin hap upi i ma'ato watomohey sese Iesui hawyi pywo ra'yn wato'e. ²⁶Tupana mepyt'in no watukupte'en wētup miit pakup ewy Aika'iwat Iesui mohey hap kaipyi wato'e. ²⁷Aito miit'in aiwo'o'ewy wētup miit yn watoine'en. Wētup miit set wywo watopyhu'at Iesui mohey hat set wywo watoine'en mio. Aiweset'ok hawyi aikotã Iesui ewy ra'yn watoine'en. ²⁸Aito miit'in yt aiwo'o'ewy hin i watukupte'en irania'in luteu ywania e hap ko'i irania'in yt luteu ywania i irania'in ihainia'in haryporia'in irania'in ga'iwaria irania'in miit emiit'in. Ma'ato mi'i pykai watoine'en Iesui mohey hap kaipyi wētup piit ewywuaria yn imohey haria sok aito pote are. ²⁹-Atipoityro aru Wētup Takat Emiariru e Tupana sa'awy'i yian mete Aparãu me. Koitywy Iesui topyhu'at Aiporekuat no ra'yn. Mi'i hap kaipyi koitywy Tupana wanetup turan Aparãu Emiariru'in wo ra'yn watopyhu'at katupono Iesui toine'en aiwywo pote Tupana mi'atupoityro ko'i sok aito Tupana e Aparãu miat hap ewy topyhu'at ahepe koitywy.

Toine'en Aho'opot Hap Tupana Mohey Hap Upi

4 ¹Pyno ahenoi po'og wētup i hã'ākak wuo ehepe. Ahetama pe kue aihire te turan ai'ywot iku'uro pote ipowat'yp aiwatnuat totiat iheg me toine'en yt ta'atuium i te ahepe. Ma'ato Airan hap put'ok e ra'yn hawyi iheg myi ta'atuenotem na'yn mi'i te ium i'atu'e ahepe ai'ywot powat'yp iku'uro rakat miky'esat miwan miat ai'ywot to'e hap ewy. ²Ma'ato aiwemotag hamo te yt kat i ipowat'yp aikai. Irania'in emiit no yn watukupte'en pote ai'ywot powat'yp iwato toine'en pykai. Mi'i tã ahetama pe watunug. ³Karãpe atunug yne teran Tupana wo'onapin hap uhehakyera'at hamo ai'e pote watoine'en aikotã waĩ'e hat po pe. Aikotã aihire te turan ai'ywot iku'uro rakat powat'yp iheg me kahato toine'en rakat hap ewywuat watoine'en mesuwe. ⁴Put'ok e ra'yn he'at tomiky'esat ewy ra'yn topyhu'at hawyi Tupana tipo'oro Tosa'yru haryporia kaipywiat torannia tehay wo'onapin hap nug hamuat ra'yn. Put'ok to'e hawyi yt wētup i To'ywot wo'onapin hap toi'aparap. Tutunug yne imiky'esat oktan. ⁵Koitywy Iesui ainug To'ywot sa'yru'in To'ywot saki'yt'in ko'i wo. Koitywy watunug neran ainapin hap oktan katupono imepyt'in pakup ko'i watoine'en pote. Aikotã waku ehay uinapin hap atunug wato'e aat i aat i Tupana kape. ⁶Mi'i hawyi tutum Tosa'yru Pa'ãu wakuat -Uimepyt'in wo eweikupte'en to'e ahepiat hap. Put'ok e hawyi Papai wato'e aat ka'ap Tupana kape aipy'a pe. ⁷Tupana yat eropat haria ewy nimo watoine'en. Koitywy ha'yru'in haki'yt'in no sese wo ainug na'yn. Koitywy Ai'ywot powat'yp yn na'yn aikai paĩ ha'yru'in sese haki'yt'in kahato wo aito. ⁸Sa'awy'i yt eweikuap i Tupana sese pywuat turan eweikupte'en Tupana ran ko'i mohey haria tupanaria eropat haria eipe eweikupte'en.

⁹Ma'ato koitywy wyti Tupana sese kuap haria ra'yn eweikupte'en. I'ewyite Tupana sese mikuap ko'i eipe are. Kat hamo ten pyno koran ewei'aipok teran mekewat sa'awy'i wuat eipyhyp hap ewywuat kape sa'awy'i wuat eipyhyp hat eika'iwat kape. Ehetupana ran yt kat etiat i kuap haria kape. ¹⁰Uimoken'ē kahato haria eipe tawa Karasia piaria katupono -Watunug Iuteuria eko ko'i ewy yne pote watuwehakyera'at kuap e haria eipe. Iuteuria eko ko'i wati'atumotypot hāpyk hawyi watuwehakyera'at kuap ewei'e. Waku kahato aimimotypot no Iuteuria e'at ko'i waty ko'i anu ko'i yne aiwehakyera'at hamo ewei'e. ¹¹Mi'i pote uimo'akag'aia kahato haria eipe are mio tā ewei'e pote. Yt naku i rat paī katupono eimu'e sa'awy'i te wuat Iesui etiat uhepiat hap eweiwaure kahato hap. Mi'i hawyi yt kat hamo i eimu'e sa'awy'i wuat hap topyhu'at ehepe.

¹²Uito meimuēwat seko ko'i uhehakyera'at hap atiwaure yne rakirē ahētup kahato Iesui kape yn uhehakyera'at hap. Mi'i hawyi atipuēti Tupana Iesui mohey hap upi waku kahato. Pyno mesup atiky'esat kahato eipe uito ewywuat. Yt eweimohey tei'o eheko nug hap muap Tupana kuap hamuat katupono Iesui yn muap Tupana kape are. Atiky'esat kahato eipe ui'ewywuat imohey haria hap atiky'esat eweikupte'en hamuat paī. Iuteuria ywania mepyt sese uito meiu paī. Ui'ywot ti Iuteu sese paī. Ui'ywania eko ko'i ewy atunug kahato sa'awy'i uhehakyera'at hap kyewi Tupana kuap hamo wen ma'ato yt atipuēti i mi'i muap atunug yne urueko ewywuat pykai paī. Mi'i hawyi Iesui Uhehakyera'at hatno topyhu'at hawyi waku kahato Tupana topyhu'at yt pya hin i uikai topyhu'at. Pyno atiky'esat eipe uhepiat Iesui mohey hap ewywuaria ro eweikupte'en. Sa'awy'i areine'en eipy'asetpe turan eheko ewywuat atunug. Yt urueko ko'i i atunug uito Iuteu uito pykai. Eipe ewy atunug itote. Pyno mesup ewetunug uito ewy eweikupte'en yi Karasia ywania. Waku eheko wakuat ewywuat ewetunug aikotā sa'awy'i atunug eipy'asetpe are. Ma'ato mio uheko Iuteu eko upi eweikat Tupana piat ehehakyera'at hap aikotā uimotag hap e'at pe ewywuat ewetunug neran. Yt eiwe'eg hin i mio tā ewetunug pote. Sa'awy'i uimohey haria eweikupte'en. Kat pote mesup uhehay mohit hanuaria eweikupte'en. ¹³Sa'awy'i ui'ahuu kahato itote eipy'asetpe areine'en turan mi'i pote yt areto kuap i wētup tawa kape. Ui'ahuu eipy'asetpe wywo woroho'o'omu'e. ¹⁴Mi'i turan tig yt eweiwaure i uhehay. Yt karāpe i -Motoro ewei'e uhepe. Ui'ahuu hap upi yt eiwekyry'i hin i. Waku kahato waku kahato ewei'e yn uimimu'e pe. -Ereke ro mehin ereke ro mimi ewei'e yn uhepe. Aikotā uito atipy kaipywiat suut hat ewy uinug Iesui put'ok e turanuat ewy. -Ereke ro ewei'e hap ewy yn. Eimimotypot no kahato areine'en sa'awy'i itote. ¹⁵Mi'i turan uhehay wo woroho'omowepiit kahato. Kat potei koitywy yt iwepiit rakaria wo i ra'yn eweikupte'en. Sa'awy'i uheha ahuu hap yt ikahu i pykai uiky'e eipe. -Urutum neran urueha wakuat ewei'e uiky'e haype. ¹⁶Ma'ato

koitywy eweikupte'en yt uiky'e i po'og haria ewy eweikupte'en katupono yt uiwẽ pohep teran i eimu'e pywuat sehay wuat hap ete pyi pote. Mi'i pote ehewanikap ewy areine'en mesup. ¹⁷Koitywy eimu'e haria wẽtup seko kaipyi eiky'e wen ma'ato eima'at reran haype. Woroho'oky'e i'atu'e ma'ato eherop'ok uipo pywiat reran haype ne'i. Eiky'esat ta'atuky'e ehapiat po'og uiky'e hap kawiat haria wo eweikupte'en. ¹⁸Atiky'esat wuat'i e'at pe miit'in ei'atuky'e haria wo sio areine'en itote sio yt. Wuat'i miit'in eiky'e hap atiky'esat aikotã uito woroho'oky'e hap ewy are atiky'esat wen ma'ato yt atiky'esat i eiky'e ran hap ne'i eima'at sehay wo hap ne'i. ¹⁹Uimepyt'in eipe pote haty kahato uhete. Woroho'oky'e hap aikotã aity tuwemepyt turanuat hap ewy. Uhehat'at kahato ekwewi are. Ei'atumu'e hap kaipywiat hãpyk takaria wo teran woroho'onug aikotã Iesui hãpyk takat topyhu'at hap ewywuaria wo teran haype. Atiky'esat kahato Iesui i'ywaĩ'i eipy'a pe i hap. Mi'i pote Tupana kape ahẽtup haty wo -Etunug emepyt'in no mi'iria are Tupana pe. Haty kahato uipy'a pe aikotã aity ete haty imepyt wemoherep hap e'at pe hap ewy ahẽtup eikawiatno. Eweimoherep ta'yn hawyi waku ra'yn uhietiat. Haty hap tokosap ta'yn aikotã aity tehat'at tomepyt egyi'at turan hap ewy. ²⁰Uipopap kahato eimowanetup pyre'i uhapiat Tupana ehay wuat hamo. Mi'i pote areto teran ehewowi ma'ato yt aikotã kuap hin i areto wo'opyhik hawe areine'en mote.

²¹Uhehat'at kahato sio ehehãite Iesui mohey hap ete sio yt hap kuap hamo aikotã aity ewy woroho'oky'e. ²²Sa'awy'i te ti urue'ase'i Aparãu toine'en typy ok sa'yru ywot no e miwan me. Wẽtup ha'yru ihary'i sese mana Sara kawiat ma'ato wẽtup ha'yru hemiit wẽtup ywania kawiat mana Akã kawiat. ²³Temiit kawiat ha'yru ti topu'i kaipywiat wemoherep.

Mana Akã Hawyi Mana Sara Aimu'e

²⁴Pyno ahenoi teran mi'i hap sehay iã'ãkap wuo ehepe Aparãu sa'yru'in etiat typy ok etiat ihary'i'in typy ok hap kaipywiat hap. Pyno Aparãu ehary'i toine'en typy ok hap kaipywiat. Pyno Aparãu ehary'i toine'en typy ok aikotã typy ok kapiat Tupana ihay hap e. Tohenoi kahato tehay wo'onapin hap Muisei pe yity'ok Sinai e hap tote -Uwe uwe inug yne teran Tupana ehay waĩ'e hap tehakyera'at hamo haria ti tukupte'en Aparãu sa'yru temiit kawiat ewy mana Akã kawiat ewy. ²⁵Irania'in te'eremohey sa'ag. -Atunug yne teran uhahakyera'at hamuat i'atu'e. Mio tã e haria mana Akã mepyt Isamaeu ewywuat wẽtup ok Aparãu ehary'i temiit kawiat ewywuat haria. Mio tã e haria tawa Ierusarẽi miaria. Uwe uwe toto mi'iria ehay upi mi'iria te'eropyhu'at -Atunug yne teran Tupana wo'onapin hap e hap emiit no tukupte'en. ²⁶Ma'ato toine'en wẽtup tawa Ierusarẽi ne. Mi'i tawa atipy kaipywiat suut hat mesuwiat ewywuat rẽ wen. Mi'i pe watukupte'en mio aitoria Aparãu ehary'i sese mepyt Isaki

ewywuaria wētup sehay upiat gupte'en haria. Katupono Iesui mohey hap yn ahehakyera'at e haria. ²⁷Sa'awy'i te ti Tupana to'e miwan me -Eiwemowepiit ro yt karāpiat i imepyt rakaria e. Eiwemowepiit ro yt karāpiat i hā'āg mepyt saty hā'āg haria katupono he'aito mi'atoiat ti aru po'og imepyt'in nakatno topyhu'at he'aito kahato rakat mepyt'in kai. ²⁸Mi'i tupono uiwyrria'in aito ti watukupte'en Tupana sa'yru'in wo Tupana saki'yt'in no to'e Tupana Aparāu me hap ewy Isaki piat -Atum ti aru e hap ewy. ²⁹Mekewat ha'yru piit esaika hap kaipywiat wyti Isamaeu e hap het rakat tuwekyry'i kahato Tupana Pa'āu esaika hap kaipywiat ete Isaki ete. Mi'i hap ewy kahato te koran topyhu'at. Katupono miit esaika hap kaipywiaria to'okyry'i kahato te Tupana Pa'āu esaika hap kaipywiat ete. ³⁰Sa'awy'i mana Sara to'e te'aito Aparāu me Tupana Pa'āu kaipyi -Etip'oro ro ehary'i emiit kawiat imepyt wywo pya ai'yatypepyi katupono yt naku i ti aru e'yi epowat'yp ko'i topyhu'at esa'yru ran po pe ne'i pote. Esa'yru sese po pe yn waku epowat'yp e'yi epoityro hap topyhu'at e te'aito pe. Mi'i hawyi Aparāu tip'oro tehary'i ran imepyt wywo wētup hy kape. ³¹Mi'i tupono uiwyrria'in teropat hat kawiat Aparāu mepyt yt ewywuaria i ra'yn aito ma'ato pywo sese ihary'i sese kawiat imepyt ewywuaria aito are. Isaki saipepiat sese Iesui pa'i mi'i upiaria aito are.

Yt Naku I Te'eruwe'aipok Iuteu Ko Nug Hamo Ira'yn

5 ¹Koitywy Aika'iwat Iesui tum na'yn ahepe tesaika hap wakuap ko'i nug yne hamuat. Mi'i tupono yt kat hamo i ra'yn wata'aipok Iuteuria eko ko'i ewywuat nug yne ahehakyera'at hap kyewi. Yt kat hamo i po'og watuwepotpap ha'up nug howoity rakat ky'i'at hamo hap ewy ne'i pa'i. Ahesaika hap yt put'ok e hin i waku nug hamo Iesui ewywuat hamo. Ma'ato Iesui Pa'āu esaika hap aipiit pe pote yn waku nug hap ko'i tuwētem aipyt'at hap kaipyi. ²Uito Pauru mi'i tupono ewetum no ehewaure ka'a uhepe. Uru'ywania Iuteuria mio tā i'atu'e -Aiwe'ahit āpy sokpe tek hap kaipyi ahehakyera'at i'atu'e sa'ag. Watimohey mi'i pote Iesui atoiat haria wo watoine'en katupono Iesui yn ahehakyera'at kuap. Iesui mohey hap kaipyi yn nyti Tupana aimowaku. Kat hamo pyno Iuteuria eko nug hap aimowaku ewei'e. ³-To'iro ihainia'in ahit sokpe āpy tek hap watunug Iuteuria eko ewy watunug ewei'e. Mi'i watunug mote waku pe watoine'en Tupana pe e haria wo ne'i eipe are. Uiwyrria'in i'atu kahato Iuteuria eko mi'i ma'ato yt ewetunug yne hin i te. Yt eiminug i ko'i topyhu'at rē i'atu kahato te. Eiwe'ahit āpy sokpe tek hap ewetunug i'ewyte irania Iuteuria eko ewetunug neran. Ma'ato yt naku i wētup seko yn ewetunug are. Waku torannia ewetunug are. Ma'ato yt uwe i mesuwat yi tote inug kuap torannia. Mi'i pote seko nug hap ne'i yt aimohāpyk kuap hin i Tupana wanetup hawe. ⁴Ma'ato eipe

-Watunug yne meimuēwat ko'i potiat ne'i Tupana ahehakyera'at ewei'e wen mi'i pote pya kahato eweikupte'en Aika'iwat sese kai katupono sa'awy'i Iesui yn ahehakyera'at kuap e haria ra'yn eipe. Imohey hap pun haria wo eweikupte'en mio. Mi'i pote Tupana egyi'at hap pun haria wo eweikupte'en. ⁵Ma'ato uruto yt eiperia ewy hin i katupono uruto ti Iesui mohey hap kaipyi ti ahehakyera'at kuap e haria uruto. Mi'i hap kaipyi yn uruimohey. ⁶Ma'ato Aika'iwat Iesui ahehakyera'at teran haype Tupana yt tuwanetup hin i mekewat seko aiwemusin äpy sokpe tek hap kape ne'i. Ma'ato toiehakyera'at kuap miit'in yne sio hemusin äpy sokpe tek hap toĩ sio yt sio Iuteuria sio yt mi'iria i waku yne. Toimohäpyk kuap wuat'i ywania katupono kat seko kat seko kape ne'i yt iha'at hin i ma'ato teha'at tomohey hap sese kape yn. Toky'e ahepiat hap aikawiat toine'en sio yt watiky'e i hap kape yn ta'akasa. ⁷Sa'awy'i imohey kahato haria eipe. Uwe uwe itote eima'at sa'ag wētup muap upi. Katupono koitywy eipe yt pywuat sehay upi hin i ra'yn eweikupte'en sa'awy'i waku pe eweikupte'en pykai. ⁸Tupana ti yt eima'at hat hin i paĩ. Kat pote mesup eiwemorem hamo eweimohan kahato Iuteuria eko katupono mi'i aipun hat ne'i ai'ahit äpy sokpe hep hap. Mekewat Iuteuria eko yt aikay kay häpyk hat eko ewy hin i yt imienoi ko'i ewy hin i. ⁹Pyno aimi'u to'oran me toine'en nem nakat ipyyp kurin kat. Mi'i hawyi aimi'u wakuat nem na'yn topyhu'at toimonem tuwewawi. Mi'i hap ewy kahato toine'en aipy'asetpe wētup aimimohey yt pywuat i rakat. Meiüran aimimohey wakuat monem hat wywo watopyhu'at are. ¹⁰Mi'i ewy wētup seko enoi hat toine'en eito'oran me. Mi'i ti eiwanetup hap moehamana'i ra'yn. Yt atikuap i mi'i hat set Tupana ikuap. Mi'i tupono toine'en imi'apiheg wo aru. Atikuap ti ma'ato meiüran ewei'aipok Iesui mohey hap mohan hamo. Meiüran uhepiat imohey hap ewy wētup sok yn aru aito Iesui wywo watoine'en. ¹¹Uiwyria'in uito arepotmu'e kahato Iesui ku'uro aria'yp posak etiat hap ete. Mi'i eweimohey pote toine'en eheine'en pakup i hap are. Ma'ato mi'i hap ete to'okyry'i kahato. Yt karāpe i arepotmu'e wen -Eremusin äpy sokpe tek ehehakyera'at hamo pote waku yt karāpe i are'e ehepe. Mio tā ahenoi pote yt to'okyry'i hin i katupono Iuteuria ta'atumiky'esat ewywuwat pote. ¹²Ahemusin sokpe äpy tek hawyi ahehakyera'at i'atu'e eimoehamana'i haria. Pyno waku mi'i haria te'eruwesa'ahep yne hawyi aikai tukupte'en pya mi'iria tuwesa'ahep ta'atueko sese nug yne haria pote waku.

Yt Naku I Watunug Aimiky'esat Ewy

¹³Uiwyria'in Tupana tum ahepe tesaika hap wakuap nug hamo aimiky'esat oktan nuat hamuat nug hamo. Ma'ato yt naku i -Uimiky'esat ewywuwat yn aru atunug wato'e ne'i pote yt naku i paĩ are. Katupono ui'airo ra'yn tomiky'esat nug hamuat tupono waku wato'e. Yt naku i

aimiky'esat yn watunug. Katupono towat tomiky'esat nug hamo ai'airo aiwo'opowyro wo'oky'e hamuat etiat hap. ¹⁴Mio tã e ti Tupana Muisei miwan me -Ewei'atuky'e ro miit'in aikotã eweiky'e hap oktan e. Mi'i tupono karãpe wato'opowyro aiwo'oky'e hap ete pote Tupana miky'esat nug haria wo aito watopyhu'at. ¹⁵Ma'ato karãpe watikuasa iraniam' in wahrenoi aiwẽ pyi aheso hap yt i'e hap ewy i wato'ma'at ne'i wẽtup ok pote aikotã miat haiwot rakaria ewywuwat watopyhu'at. Miit'in u hat ewywuwat watoine'en. Eiwe'eg wo o mi'i tã nug hap pupi are.

¹⁶Mi'i tupono uiwyrria'in atiky'esat Tupana Pa'ãu miky'esat nug haria wo eweikupte'en hap Tupana miky'esat ewywuaria wo eweikupte'en. Yt atiky'esat i eiwanetup hap kaipywiat ne'i nug haria wo eweikupte'en. Eimiky'esat sese ne'i nug haria wo hap yt atiky'esat i. ¹⁷Mi'i turan aiwat aimiky'esat ne'i yt Tupana miky'esat ewy hin i. Aimiky'esat po'og ne'i watunug mote yt watunug kuap i Tupana miky'esat ewy. ¹⁸Pyno Tupana Pa'ãu miky'esat ewy ra'yn watunug hawyi atunug neran Muisei mienoi uhehakyera'at hamo yt wato'e kuap i. ¹⁹Ma'ato mekewat aimiky'esat ewy watunug neran mote yne haryporia'in wywo watoine'en ne'i. I'ewyte watuwanetup sa'ag hap he ne'i. I'ewyte aiminug sa'ag yn watunug kuap. ²⁰Tupana sa'ag watimotypot kahato pote watopotkuasa wanikap mo watoine'en. Sehay uuka uuka hatno watoine'en. Ihay'ywyi rakatno watoine'en. Ipy'ahak takatno watoine'en. Eikai po'og uruto urutukupte'en e haria wo wo'opat'ok pat'ok haria wo watoine'en. ²¹Yt watopot'oksat i. Imop'eã rakaria wo watoine'en pote wo'oero'ok wo'oero'ok haria ewywuwat gupte'en haria ewy watoine'en. Mi'i pote eiwe'eg wo o katupono mi'i tã ne'i nug haria yt tuwehyt'ok kuap i Tupana Morekuatno topyhu'at hap e'at pe yt tuwehyt'ok kuap i hetama pe. ²²Ma'ato Tupana Pa'ãu miky'esat ewywuwat watunug hawyi wo'oky'e haria wo watoine'en. Wo'omowepiit haria wo watoine'en. Wo'okuap haria kahato wo watoine'en. Miit perup'i wo watoine'en. Wo'owese haria wo watoine'en. Aiwo'opiat ai'e hap nug haria wo watoine'en. ²³Yt wemowato haria wo i watoine'en. Wewaĩ kuap kahato haria wo watopyhu'at. Karãpe mi'i tã e hap ewy watunug hawyi yt kat i ahewaĩ Muisei mienoi kaipywiat hap tuwẽtem aipiit pyi e. Mi'i pote iperup'i rakatno watoine'en e. Watuwenapin kahu kahato pote mi'i hap yn tuwẽtem Tupana Pa'ãu kaipyi aipiit pyi. Mi'i tã e hap yne. Mi'i wai'e hap mopo'inik hap yt kat i toine'en e. ²⁴Pywo pe ti Aiporekuat Iesui po pe ra'yn watopyhu'at pote mekewat aiwanetup hap aimiky'esat sa'ag ko'i topap yne ra'yn. Mi'i hawyi yt iheg muo hin i aiminug sa'ag ko'i tukupte'en. Katupono Iesui watno ra'yn watopyhu'at pote. ²⁵Nimo yt imohey i te turan aimu'e kahato Tupana Pa'ãu Iesui mohey ahepiat hamo. Koitywy po'og na'yn Tupana Pa'ãu aimu'e Tupana miky'esat ewywuwat nug hamo. ²⁶To'iro watipywo koitywy aimu'e hap imiky'esat nug hamo yt kat i aheha sio pywo sio yt ai'e hap pun ne'i wywo aiwo'oehay sat hap ko'i wywo.

Aikotã Waku Watipowyro Miit Iminug Sa'ag Hawyi

6 ¹Uiwyrria'in Karãpe wêtip ok yt naku i i'aparap hap inug mi'i pote waku wêtip ok toto Tupana Pa'ãu sehay wywo i'aparap hat napin perup'i wuat hamo. Mi'i hat wyti waku kahato inug ma'ato waku mi'i rakirê tuwe'eg wo ra'yn toine'en tepiat i'aparap hap pupi irania'in napin rakirê. ²Meiûran wêtip ok i i'aparap mi'i hawyi waku watipowyro imoesaika hamo. Mi'i tã aiminug kaipyi ti Iesui e hap nug haria aito pote. ³Ma'ato uwe -Uito yt arepotpowyro teran i po'og uiwato e hat yt kan hamo hin i atimohey uito Iesui e. Mio tã e hat tuwema'at kahato ne'i. ⁴Waku watuwetanetup kahato aiminug sio waku sio yt e hap kape. Waku pote aimowepiit hap toine'en. Ma'ato uito po'og atunug ikahu ai'e hap ne'i ti aimowepiit hap akit hamo topyhu'at. ⁵Waku aiwo'o'ewy ewy ipotpap takaria wo watoine'en.

⁶Waku ti aiwo'omu'e haria pe watimo'ë ahekat. ⁷Yt naku i watuwema'at. Yt watima'at kuap hin i Tupana. Kat iã'yï watikoi pote ti mi'i ti ra'yn imoëtyt. ⁸Mi'i hap ewy ti aimiky'esat yn nug mote yt nakuaria i wo watukupte'en Tupana pe. Mi'i turan na'yn aiku'uro hawyi yt kat i aheine'en Tupana wywuat hap. Ma'ato Tupana Pa'ãu wo wepiit hamo watoine'en pote tutum tesaika hap aheine'en towywuat wuat'i e'at piat hamuat. ⁹Yt naku i eipo sero ne'i wakuap nug hap ete katupono meiûran Tupana tum hamuat ipotpap kahato rakaria pe. Mi'i turan aiwat ahepe tutum wy aikotã ipirik kahu ra'yn hawyi aimowepiit ra'yn hap ewy. Mi'i hap ewy ti Tupana tum wakuap nug hap etiat yt ipo sero i rakaria i pe ha'up tutum are. ¹⁰Pyno ti waku watikat aikotã irania'in powyro hamuat. Waku ti yne watunug wakuap torannia miit'in me. Ma'ato ti Iesui mohey haria ti waku po'og wati'atupowyro wakuap no. Uiwyrria'in eweheha'at ro uipo wuat uimiwan iwato'in kahato rakat kape.

Iesui Iku'uro Ahetiatno Aimowepiit Hap Sese Topyhu'at

¹¹Uimiwan mesuwe atunug uipo wo. Iwato kahato uimiwan katupono yt heremo kahato i yt uehapypitig i pote. ¹²Eimu'e haria ipakup takaria te'eruwemowato kahato itote -Uruto po'og wo'omu'e haria torannia kai i'atu'e haria. Wemusín äpy sokpe tek hap ti waku e haria apiit etiat yn wo'omu'e haria mi'iria. Iro pote miit'in to'okyry'i kahato aimimohey aria'yp posak etiat ahehakyera'at hamo e hap ete. Mi'i haype yt te'erepotmu'e i mi'i ete. Yt ta'atuky'esat i miit'in wo'okyry'i ta'atuetiit hap haype. ¹³Pyno luteuria wo'onapin hap ewy watunug wemusín äpy sokpe tek hap ahehakyera'at i'atu'e yt ta'atuhenoi yne hin i luteuria eko pykai. Ta'atuky'esat ta'atumiky'esat nug hanuaria wo yne eipe haype. ¹⁴Ma'ato Iesui iku'uro ahetiatno are pote yt i'atuwese hin i. Yt ta'atuky'e i Iesui haype. Mi'iria yt iky'esat hin i uheine'en hap ewy

tukupte'en hap. I'ewyte uito yt atiky'esat i i'atu'ewywuat areine'en hap wy katupono te'eruwemowato haype ne'i pote. ¹⁵Mekewat hemusin äpy sokpe sio yt rakaria kape sio Iuteuria eko nug yne haria sio yt hap kape te'eruwanetup. Mi'i haria ti yt kat no i Iesui pe. Ma'ato ti tokaipywiat miit ipakup sio yt hap kape yn ni iha'at Iesui. Imopakup hap toine'en sio yt hap kape yn teha'at. Yt kat i imopakup hap toipuëti pote toimopakup i. ¹⁶Mi'i hap yn ahëtup Tupana pe -Erehay moehaky'e'i ro Ui'ywot i'atuehaky'e'i hap etiatno ipakup takaria upi inug hamo are. Etihep o i'atuehamana'i hap are ehupiat pe. I'ewyte torannia Tupana emiit'in etiatno.

¹⁷Yt atiky'esat i po'og sehay aiwo'o'atu'uka hap wemusin äpy sokpe tek hap ete katupono ipoity'i kahato uipekyt pekyt uipiit ete. Uito Iesui emiit sese e hap moherep hap upi uipekyt pekyt. Uipe timoherep kahato Iesui ewywuat areine'en uipekyt pekyt ui'auka teran haria tunug Iesui mohey hap moherep hap uipe. ¹⁸Uiwyria'in mio tä are Aika'iwat pe ehupi -Iesui egyi'at ro aiwyria'in Karasia piaria pe are Aika'iwat pe are ehupi.

Ewesu

Pauru Miwan

Efésios

1 ¹Uiwyria'in tawa Ewesu piaria koitywy atipo'oro uimiwan ehewowi. Mesuwat miwan nug hat ti uito Pauru. Eipe ti Tupana sa'yru'in Tupana saki'yt'in koitywy eipe Aika'iwat Iesui mohey pot'i haria ti eipe. Sa'awy'i Tupana ui'airo hawyi uinug tosa'yru wo Aipotypot Iesui potpo'oro wo tomiky'esat ewy ui'airo. ²Pyno mio tā ahētup ehewowi Ai'ywot Tupana kaipyi i'ewyte Aika'iwat Iesui kaipyi -Etum o ewese hap tawa Ewesu piaria pe emohey haria pe are i'ewyte eti'atupoityro kahato mi'iria are ahētup Tupana pe i'ewyte Iesui pe ehewowi uiwyria'in are.

³Ta'i Aika'iwat Iesui i'ewyte To'ywot Tupana ai'atupoityro poityro kahato ra'yn. -Waku kahato En wato'e Tupana pe i'ewyte Aika'iwat Iesui pe wato'e -Waku kahato En Tupana wato'e aito Iesui mohey haria. Ta'i atipy kaipyi put'ok e ahete aipoityro kahato hap. Ahehakyera'at hap tutum na'yn ahepe. Wuat'i e'at piat aimoieine'en Tupana kapiat hap tutum ahepe towatnuaria aito pote are. ⁴Ta'i sa'awy'i mesuwat yi nug hap e'yian mete Tupana ai'airo Tosa'yru emiit no. Ta'i ahe'yian mete ai'airo temiit'in no are. Mi'i hawyi to'e -Uha'yru mohey haria wo aru mi'iria hap ati'atukuap e. Mi'i pote ti atunug aru hāpyk mi'iria ui'ewywuaria wo ra'yn e. Yt kat i sa'ag nug haria wo ati'atunug mi'iria e. Pyno yt uwe i te aito turan ai'airo Tosa'yru emiit no. Aiky'e haype yn ai'airo mesuwat yi yt kat i te hap e'at pe turan ai'airo. ⁵Ta'i atunug aru Uha'yru mohey haria yne uha'yru'in uhaki'yt'in no e. Atum aru Uha'yru i'atuepe I'atuka'iwat no e ahetiati. Atunug aru mi'iria uimepyt'in no uimiky'esat ewywuati uimowepiit hamuat e Tupana ahowawi sa'awy'i yt uwe i te mesuwarotiat turan. ⁶Pyno to'iro watuwehum Tupana kape -Egyi'at hap yt uwe ewywuati hin i waku wato'e. Po'og po'og torannia kai ewese hap waku wato'e. Uruky'e hap moherep hamuat etum Esa'yru uruepe. Wētup yn Esa'yru pykai etum ne'en ne'i uruepe yt kat sa'up mo

i etum uruepe uruto'e waku wato'e. Mi'i ti Esa'yru Emiky'e kahato etum na'yn uruepe uruehakyera'at hamuat. Waku kahato En Tupana uruto'e ewowi. ⁷Ta'i Emipo'oro uruporekuat no iku'uro hawyi uruminug sa'ag po pyi urutuwe'tem na'yn i'ewyte uruminug sa'ag ha'awytewuat eti'atuwaure waure ra'yn En. Waku kahato En. En ni po'og po'og torannia kai hegyi'at rakat uruto'e ewowi Tupana uruto'e. Esa'yru suu ti uruky'i'at ewatnuat hap uruto'e. ⁸Etum ne'en ne'i yne yne iwato kahato sakpo emiium etum yne yne. Waku kahato En uruto'e. Ewese kahato uruto yt uruwese i pykai uruto'e. Ewe'eg hap oktan egyi'at hap oktan uruky'e hap uruto'e. Urutuwehum kahato ewowi Tupana katupono koitywy etunug na'yn ere'e sa'awy'i wuat hap emiky'esat oktan uruto'e ewowi. ⁹Sa'awy'i emiky'esat ewy ere'e ewepe -Atum aru Uha'yru pe wuat'i ywania ere. Atum ne'en ne'i aru Uha'yru wuat'i miit'in me I'atuporekuat no. Uimowepiit hap ewy atum aru ere'e sa'awy'i ewepe ewanetup hawe yt kat i miit'in te turan. Tupana uruikuap teran kat pote uruky'e kahato hap. Mi'i ta yt uruikuap hin i te wen ma'ato uruky'e hap mi'i uruikuap ta'yn. Waku kahato En uruto'e epe Tupana.

¹⁰Mio ta e sa'awy'i Tupana -Put'ok e uhe'at aru hawyi atunug sese ti Uha'yru wuat'i Porekuat no e tuwepe i'ewyte yne atipy piaria Porekuat no i'ewyte yne yi totiaria Porekuat no e tuwepe. Uha'yru suu wo ati'atumowehik sok torannia yi totiaria atipy piaria uhowowi e. Mi'i hawyi wetup piit ewy yn na'yn watopyhu'at wuat'i uiminug ko'i uikai tukupte'en e tuwepe Tupana wuat'i tominug ko'i pe tukupte'en yian mete turan. ¹¹Yne tomiky'esat ewy Tupana sa'awy'i ai'airo ra'yn tomiky'esat ewy. Mi'i hawyi ainug tosaki'yt'in no tosa'yru'in no Aheyke'et Aikywyt Iesui ewywuat ainug wetup miit mepyt'in ko'i ewywuat ainug na'yn aito watimohey Iesui hawyi. Tomiky'esat ewy tutum aru ahepe topowat'yp yne yne. Hekat kahato rakaria wo watopyhu'at wuat'i e'at pe aikota' to'e sa'awy'i wuat hap ewy ra'yn tutum ahepe. ¹²Pyno to'iro watuwehum Tupana kape katupono aito ti irania'in e'yian miat imohey haria irania'in e'yian miat watunug Iesui Aiporekuat no. Waku kahato wato'e aiwo'ope mi'i hap ete ma'ato meiuran aru i'atu kahato ahaipepiaria Iesui mohey haria tukupte'en kahato Tupana motypot wuat'i e'at piaria. Waku kahato are.

¹³Pyno mesup ta'yn uru'ewywuaria ra'yn Tupana ehay pywuat rakat Iesui etiat uruwē pyi hawyi mekewat sehay Ehehakyera'at hat moherep hap topyhu'at. Mi'i e hap etikuap hawyi Aika'iwat Iesui mohey haria sok eweikupte'en. Waku kahato are. Mi'i hawyi ti aru Tupana tum na'yn Topa'au ahepe to'e hap ewy tutum. Mi'i hawyi mesup -Mi'iria ti uiatnuaria e ehepe. Tutunug toset ehepe -Mi'iria wyti uiat e wuat'i miit'in me Tupana Pa'au. ¹⁴Tupana tum na'yn Topa'au ahepe. Mi'i tutum mote mesup watikuap i'ewyte tutum aru ahepe kat e hap kat e hap -Atum aru

uimepyt'in me e hap ko'i ewy. Tutum na'yn yne sa'up yne aiminug sa'ag hep hamuat Tosa'yru suu. Mi'i pote watikuap ta'yn mesup yt kat i sa'ag toipuēti aikai. Watoine'en iwywo turan tuwehum ahowawi yt kat i aikai yt naku i pote yt kat i aipit pit hap. -Waku kahato En Tupana wato'e aru wuat'i e'at pe. Waku En waku En katupono uruhep ahiag po pywiat hat En uruto'e aru wuat'i e'at pe aru.

Pauru Hétup Kahato Tupana Kape Imohey Haria Powyro Hap

¹⁵ Ga'atpo atikuap ehediat sehay -Koitywy tawa Ewesu piaria Aipotypot Iesui mohey kahato haria tukupte'en. Po'og imohey haria mio sa'awy'i wuat kai i'atu'e uruepe. I'ewywe Tupana emiit'in ky'e kahato haria tukupte'en mi'iria i'atu'e ehediat pe. ¹⁶ Mio tā i'atu'e hap atikuap hawyi arehum kahato aat ka'ap mesuwe -Uhetupana are waku kahato En katupono mesup tawa Ewesu piaria Esa'yru mohey kahato haria tukupte'en na'yn mesup i'ewywe wo'oky'e haria tukupte'en are aat ka'ap Tupana pe. ¹⁷ -Uru'ywot koro En ni urupotypot Iesui eTupana are. Etum no Epa'āu po'og tawa Ewesu piaria pe ekuap po'og po'og mono are'e Tupana pe. Uwe En sese hap kuap hamuat atiky'esat. Epa'āu kaipyi iwe'eg kahato rakaria wo tukupte'en hap atiky'esat are. Eti'atumoētyhot ro i'atuwanetup hap are. Etihep yt i'atuehapytig i hap mi'i hawyi heremo i'atuwanetup hawe etum Esa'yru mohey hap Tupana are. ¹⁸ Tupana are'e etum no Esa'yru mohey haria tapyi'a Ewesu piaria pe ewanetup hap kuap hamo hap are. Etum no i'atuepe ewanetup kuap hap kat hamo eti'atu'airo mi'iria emiit'in no are. Etimoherep to i'atuepe emiky'esat ko'i nug neran hap ko'i are. Etimoherep i'atuepe aikotā aru tukupte'en atipy pe esa'yru'in wo esaki'yt'in wo hap are. Etimoherep i'atuepe kat som atipy pe are. Etimoherep i'atuepe aikotā aru atipy pe emotypot haria tukupte'en hap are. Etimoherep i'atuepe aikotā aru ewaku hap ewywuaria tukupte'en hap are. Tupana ewaku hap ekahu hap ewato hap etimoherep emiit'in me tawa Ewesu piaria pe are aat ka'ap ehediatno uuiwyria'in. ¹⁹ Tupana are'e etimoherep emiit'in me esaika hap kuap hap are. Esaika hap iwato kahato uruewawi Esa'yru mohey haria pe aikotā karāpe sa'awy'i etihep Esa'yru gu'uro pyi hap ewy esaika hap. Tupana etimoherep mi'i tā esaika hap Esa'yru mohey haria pe are. ²⁰ Tupana esaika hap iwato kahato uruete are aikotā sa'awy'i etihep uruka'iwat gu'uro pyi hap ewy esaika are. Mi'i hawyi -Era'apyk o meiūpe uipo sese kai ere itote Esa'yru pe. Era'apyk to mesuwe atipy pe ere. Mi'i hawyi topyhu'at e'e hap ewy esaika sese hap ewywuat topyhu'at. Esaika kahato hap ewy etimoherep uruepe Esa'yru mohey haria pe are Tupana pe aat ka'ap.

²¹ Ai'akag Iesui topyhu'at Wuat'i Akag wo. Toine'en ni Morekuat Koro wo are. Ai'akag wo toine'en ma'ato i'ewywe Wuat'i Akag wo atipy pe

toine'en. Morekuaria Porekuat no topyhu'at Iesui are. Tu'isaria Porekuat no topyhu'at. Surara Akag Koro wo topyhu'at. Iesui set po'og Tupana mimotypot no wuat'i miit'in set kai. Po'og po'og wuat'i kai Aika'iwat mesuwat i'ewyte wuat'i e'at pe. ²²Katupono Tupana tunug yne yne Iesui py ywyt'okpype. Aika'iwat wuat'i okpe tote toine'en. Mi'i hawyi i'ewyte aito imohey haria Akag Koro wo topyhu'at Iesui Tupana miky'esat ewy. ²³Pyno yne aito Iesui mohey haria watopyhu'at Iesui wywo wētup piit ewy yn. Iwywo watoine'en wētup ok miit ewy. Iesui piit no watoine'en mesup mesuwat yi tote are. Atipy pe i'ewyte watoine'en irania'in imohey haria wētup piit ewy yn watoine'en aito. Imohey haria ipiit ewywuat watopyhu'at. Aikope Aikope Atipy pe mesuwat yi tote yne tote Aipotypot Iesui toine'en Morekuat Koro wo.

Tupana Egyi'at Hap Watipuēti Ra'yn

2 ¹Ha'awyte kahato yt uwe i eimu'e hat Iesui etiat turan yt Iesui mohey haria i eipe turan mi'i hap e'at pe yt eweikuap hin i Tupana etiat aikotā iku'uro rakaria yt tikuap hin i ahehay hap ewy mekewat e'at pe. Sa'awy'i yt eweikuap hin i Tupana ehay are. ²Mi'i hawyi mekewat e'at pe yt ewetunug hin i yne yne Tupana wai'e hap ko'i e hap. Sa'awy'i imohey hap e'yian mete ti ewetunug miit'in minug sa'ag ko'i yne yne mekewat e'at pe. Mekewat e'at pe wētup eika'iwat toine'en mi'i ti ahiag. Mi'i heso rakat kape -Uruetupana en ewei'e ahiag me. Emiky'esat ewy atunug neran ewei'e mekewat ma'āu sa'ag me. Uruetupana uruetupana ewei'e aat ka'ap mekewat yt nakuaria i nug haria porekuat kape mekewat ahiag me. ³Pyno sa'awy'i yne aito watopyhu'at ahiag emiit no yt nakuaria i ewy. Sa'awy'i aimiky'esat sa'ag he watipuēti. Mekewat e'at pe aiminug apiit miky'esat sa'ag ko'i kape yn po'og po'og ahepaw wai'e Tupana pykai watunug sa'ag ne'i. -Mi'i tā ewetunug mote woroho'o'apiheg ne'i eipe e Tupana ahepe pykai watunug yne yne yt imiky'esat i ko'i. ⁴Ma'ato sa'ag watunug tuete pykai aiky'e kahato te Tupana. Yt tuwepyk hin i katupono haty aiky'e hap tuete. ⁵Towese hap kaipyi ahehakyera'at Tupana. Aikotā iku'uro rakat yt ihay i hap ewy yt ahehay hin i Tupana kape mekewat e'at pe. Tali yt ahehay kuap i. Karāpe Tupana ihay ahowawi turan mekewat e'at pe yt watiwesat kuap i kat pote iku'uro rakaria ewy watoine'en Tupana ewowi pote. Ma'ato mi'i pykai aiwy'inug tuwewawi Aipotypot Iesui ehay upi. ⁶Mi'i hawyi aimoieine'en Tosa'yru suu wo. Mi'i hawyi Tupana ainug Aipotypot Iesui emiit no wētup piit ewy watoine'en iwywo. Mi'i hawyi karāpe Iesui tuwētem gu'uro pyi mi'i hap i'ewyte watuwētem gu'uro pyi hap ewy wētup pu'i yn aito watomohey hawyi. ⁷Mi'i hawyi Tupana to'e Tosa'yru pe -Era'apyk to mesuwe uikai atipy pe wuat'i Porekuat no e Tosa'yru pe. Mi'i tote hap ewy aito i'ewyte watoine'en iwywo morekuaria wo are. Mi'i hap ewy watoine'en iwywo

katupono aito wētup ok miit ewy iwywo. Pyno mesup toimoherep ta'yn towese hap ahepe wuat'i e'at pe. Mi'i pote -Egyi'at kahato wato'e Tupana pe. Yt uwe i po'og ekai iwese rakat wato'e. ⁸Ma'ato yt aiminug wakuap kaipyi hin i Tupana ahehakyera'at. Ta'i yt hin i uiwyrria'in. Ahewaku hap yt put'ok e hin i Tupana wat hewaku hap ewy are. Aiky'e hap kaipyi towese hap kaipyi tutum ahehakyera'at hap ahepe. Watimohey Iesui hawyi tutum ahepe wuat'i e'at piat aheine'en hap yt kat i watunug pykai tutum. Pywo pe ti tuwekaipyi tutum watomohey Iesui hawyi are. ⁹Pyno yt naku i wato'e -Uito ti wakuat pote Tupana uhehakyera'at yt naku i wato'e katupono i'aparap haria watoine'en Tupana wanetup hawe mi'i tupono yt watuwehakyera'at kuap i. ¹⁰Sa'awy'i Tupana topo wo ainug. Koitywy Ha'yru mohey haria watopyhu'at wētup ywania ewy yn na'yn watopyhu'at. Ainug hap e'yian mete Tupana to'e -Meiüran aru atipowyro kahato uimiky'esat nug neran haria e. Wakuaria sok ewy aru atunug mi'iria e sa'awy'i tuwepe.

Iuteu Ko'i I'ewyte Kereku Ko'i To'owywuarua Tukupte'en Tupana Wywo

¹¹Ma'ato ha'awyte eipe tawa Ewesu piaria yt kurin i eweikuap Tupana etiat katupono wētup ywania eipe. Sa'awy'i sese aha'ase'i pot Aparāu emiariru'in yn Tupana ywania tukupte'en mekewat e'at pe. Mekewat we'ahit sokpe tek haria mi'iria yn sa'awy'i Tupana ehay kuap haria tukupte'en. Ma'ato eipe wētup ywania eweikuapte'en sa'awy'i yt Aparāu emiariru ko'i hin i eipe. Nimo urupusu puo uruhet'ok eipe ti yt we'ahit sokpe tek haria i uruto'e. ¹²Katupono sa'awy'i te eipe yt Tupana mohey haria ywania hin i eipe ma'ato wētup ywania eweikuapte'en. Mi'i hap e'at pe yt kat hin i eweikuap Tupana Mipo'oro Aiporekuat etiat katupono sa'awy'i Tupana ti'airo Aparāu emiariru'in ko'i yn temiit'in no sa'awy'i. Yt ei'airo hin i sa'awy'i. -Aparāu emiariru emiariru ati'atupoityro e Tupana. Atunug esa'yru'in esaki'yt'in ui'ywania wo e. Ma'ato ehepe yt mio tā e hin i sa'awy'i. Yt kat i Tupana eipy'a pe sa'awy'i mi'i pote yt uwe i eipe -Areine'en aru wuat'i e'at pe e haria are. ¹³Ma'ato mesup ti yt pya hin i ra'yn eweikuapte'en Tupana kai Tupana Sa'yru wuarua eipe pote. Sa'awy'i te ti pya kahato eweikuapte'en Tupana kai ma'ato mesup Iesui suu eimowo'osat kahato ra'yn Tupana ete. ¹⁴Koran eipe yt pya hin i Tupana kai katupono Iesui tunug na'yn ni Tupana wywuwat aiwo'owese wese hap. ¹⁵Aika'iwat iku'uro aria'yp posak ete hawyi wo'owese hap tutunug ei'ywania wywuwat hamo i'ewyte uru'ywania wywuwat hamo. ¹⁶Mi'i hawyi Ha'yru mohey haria wētup ywania ewy ra'yn watopyhu'at. Wētup piit ewy yn. Iesui mohey haria aito pote yt kat i po'og aiwo'opy'ahak hap yt kat i aiwu'uka hap aiwo'ope. I'ewyte yt kat i po'og Tupana wywuwat hap aiwu'uka hap are. ¹⁷Tupana tipo'oro Tosa'yru Aika'iwat no. Put'ok to'e hawyi ai'atumu'e kahato hamuat. Irania'in ywania pya kahato tukupte'en

Tupana kuap hap kai. Uru'ywania luteu ywania po'og yt pya i ma'ato torannia aito wētup sok yn sa'awy'i watukupte'en pya kahato Tupana kai. Mi'i hap e'at pe Iesui timoherep ahepe muap To'ywot kapiat hap. ¹⁸Mekewat muap ti ahera'aipok Tupana kapiat hap Aipotypot Iesui kawiat katupono tutum na'yn Topa'āu ahepe. Mi'i hawyi uruto luteuria i'ewyte eipe yt luteuria i Tupana Pa'āu wētup takat eiam aito. Mi'i pote mesup waku watuwat Tupana kape uruto luteuria i'ewyte eipe wētup ywania waku wateke Ai'ywot Tupana ehamo mesup Iesui aimowo'osat Tupana wywuat pote. ¹⁹Sa'awy'i areto eimu'e hamuat hap e'at pe eipe yt Tupana mepyt'in hin i. Yt eweikuap hin i mekewat e'at pe Tupana sese yt kuap i haria eipe ma'ato mesup Tupana etawa piaria ewy ra'yn eweikupte'en. Mio Tupana sa'yru'in no saki'yt'in no ra'yn eweikupte'en. Koran Tupana yat piaria wo ra'yn eweikupte'en imepyt'in no eipe mesup. ²⁰Mio Tupana yat nug hat ewy watukupte'en. Aikotā ai'yat watunug nu kawiat hawyi toine'en mot'i hap ewy. Mi'i hap ewy Tupana tunug to'yat mesup ma'ato miit'in kawiat. Toha'awynug to'yat nug hap hamuat ewy toine'en mesup. Waku yne hawyi totopag Tosa'yru mohey haria nu ewywuat to'yat iheg nakat pe hamuat are. ²¹Ma'ato mekewat nu wato yne ai'ywyt'okpype aimoesaika hap mi'i nu ewywuat ti Aika'iwat Iesui. Mi'i hawyi watomohey Iesui hawyi ainug to'yat motag hamo. Mi'i hawyi meiūran Tupana yat ikahu rakatno watopyhu'at hap ewy are. ²²Koitywy Tupana toine'en to'yat pe katupono Ipa'āu toine'en aipy'a pe pote. Mi'i hawyi aito imohey haria yne yne aito watopyhu'at aiwo'opype wētup yat ikahu rakat ewywuat Tupana eiam sese aitoria yne are.

Pauru Wo'opyhik Hawe Toine'en

3 ¹Mesup ti uito Pauru wo'opyhik hawe areine'en katupono morekuaria yt tiky'esat i po'og miit'in mu'e uhepiat hap Iesui etiat hamo. Mi'i pote uipyhyp mesuwe wo'opyhik hawe. Yt ta'atuky'esat i irania'in ywania ikuap Iesui hap. Mi'i pote uipyhik mesuwe wen ma'ato yt uipyhik kuap i meiūwat wo'opyhik hawe katupono mesuwe ahētup Tupana kape eipowyro hap aat ka'ap. I'ewyte arepotpap kahato miwan nug hap ete mesuwe uimipo'oro einapin hamuat hap ete. ²Uiw Janetup hawe Iesui mipyhyp areine'en toiky'esat pote are. Waku kahato Tupana hegyi'at kahato. Uipowyro kahato mesuwe wo'opyhik sa'ag hawe topotpap nug hap ete. ³Katupono mesuwe koitywy Tupana timoherep kahato uhepe sa'awy'i wuat yt uwe mikuap i sehay toimoherep uhepe aikotā wētup ywania ipakup imohey haria tutunug hap. Ta'i ipakup takaria tutunug mesup wuat'i ywania kawiat. Aikotā to'ywania pakup tutunug mesup hap toimoherep mesuwe uipyhyp hawe uhepe. Waku kahato Tupana yt uwe i ipyhyp kuap are.

⁴Mi'i ko'i atiwan mesup ehewowi yt iwato i wen uimiwan mesuwe ma'ato mesup uimiwan hit ete waku eiwemu'e kahato are aat ka'ap. Mi'i

hawyi eweikuap ui'ewy Tupana mienoi mig'i wuat sehay mi'i Aipotypot ywania pakup etiat. ⁵Sa'awy'i wuaria yt uwe i ikuap mesuwat sehay mig'i wuat Tupana -Atunug aru e hap. Tupana yn ikuap. I'ewyته ihay moherep haria sa'awy'i wuaria yt ikuap i ma'ato mesup Tupana Pa'āu timoherep ta'yn uruepe tehay moherep haria pe uruto Iesui potpo'ororia 12 ok takaria pe toimoherep tehay mig'i wuat Topa'āu wo. ⁶Koran Tupana Pa'āu to'e ahepe -Sa'awy'i irania'in ywania yt uikuap hin i ma'ato mesup atipo'oro uhehay wakuat wuat'i ywania ewowi aikotā are'e sa'awy'i miwan me. Atunug aru e hap ewy mesup atunug na'yn e. Koran atunug na'yn Irania'in ywania Porekuat no ra'yn Uha'yru e. Mi'i imohey haria sok wētup piit ewywuath yn na'yn te'eropyhu'at aru e. Aikotā sa'awy'i atipoityro Iuteu ywania ati'atupoityro mesup yne yne ywania aikotā are'e sa'awy'i ui'e hap ewy atunug mesup e Tupana uhepe. Sa'awy'i mig'i wo sese yt uwe mikuap mo i mesuwat ui'e hap are ma'ato koitywy atimoherep mi'i ui'e hap yne miit'in me uimiwan kaipyi uhehay kaipyi e Tupana ahepe. ⁷Uito Pauru sa'awy'i Aipotypot Iesui uinug topotpo'oro wo tehay sytpok hamo tehay moherep hamo miit'in me wuat'i ywania piat hamo uinug. Mi'i hap atunug kahato uito ma'ato yt uhesaika hap upi i katupono Ipa'āu tum uhepe tesaika hap sehay wakuat moherep miit'in miat hamo. ⁸Uhwaku hap yt put'ok e hin i Aipotypot eropat hamo are. Ta'i uito ti po'og kurin katno areine'en po'og yi kape torannia Iesui mohey haria kai areine'en uito ma'ato mi'i pykai Tupana ui'airo irania'in ywania mu'e hamo tehay ikahu rakat ete uhewaku hap yt put'ok e hin i heropat hamo pykai are. Yt naku i uito pykai towese kahato hap mywo ui'airo katupono yt po'og hin i uito. Koitywy atimo'ē kahato irania'in ywania pe. Tupana ekare'en mo'ē hat ewywuath areine'en uito aikotā wuat'i e'at piat hekat rakat tomo'ē hap ewy areine'en. Aika'iwat Iesui ekat iwato kahato aikotā po'og po'og wuat'i kai toine'en po'og po'og Mi'i ekat mo'ē hat ewy areine'en uito Pauru. ⁹Sa'awy'i te wuat mig'i wuat Tupana mimoherep aikotā toiky'esat yne ywania towatnuat hap toimoherep mesup uiwē pyi. Tupana ti wuat'i wuat'i nug hat ma'ato kat hamo ainug sa'awy'i yt tohenoi i. Mi'i kape miit'in sa'awy'i wuat te'eruwatnetup kahato ma'ato yt ta'atukuap kuap i. Ma'ato koitywy toimoherep ta'yn mi'i e hap ahepe. ¹⁰Koitywy koran mesuwat e'at pe Ai'akag Iesui timoherep kahato towe'eg kahato hap mo ahepe i'ewyته yne atipy piaria pe. Koitywy atipy piaria Surara Akag wo toine'en Iesui i'ewyته Tupana etawa piaria atipy piaria tikuap ta'yn Tupana we'eg kahato hap ko'i katupono ahowawi Iesui mohey haria kape te'eraha'at kahato hawyi te'ero'e to'ope -Pywo ti Tupana iwe'eg po'og torannia kai katupono yne ywania toi'atuehakyera'at kuap i'atu'e. ¹¹Wuat'i e'yan mete Tupana tunug towe'eg hap upi yne tomiky'esat upi. Mio tā e -Ati'atuehakyera'at yne ywania yne miit'in e. Uimipo'oro

I'atuporekuat nuat po wo Uha'yru minug upi ati'atuehakyera'at wuat'i ywania e Tupana sa'awy'i yt kat i te mesuwat yi turan yian mete mio tã e tuwepe mig'i wo. Mi'i hap toimoherep ta'yn uhepe mesuwe uipyhik hawe. ¹²Mi'i pote mesup yt watoken'ê hin i Tupana kapiat ahehay hamo. Yt kat i aiwemoti hap ahehay iwywuat hamo katupono koitywy Ha'yru upi imohey hap upi watuwat kahato Tupana kape aikotã wêtup piit ewy yn watoine'en Ha'yru wywo Aheyke'et Aikywyt wywo. ¹³Uiwyrria'in tawa Ewesu piaria morekuaria uipyhik mesuwe iheg me mesup yt ta'atuky'esat i woroho'omu'e po'og hap wote. Uhaty'i haty'i kahato mesuwe. Aho'opot kahato wen ma'ato waku aho'opot eimu'e hap ete are. Pywo ti rat yt paa ewei'e tei'o are uipyhik ne'i hap upi kat pote meïupe areine'en Ai'ywot atipy piat Tupana ehamo are.

Pauru Ihay Tupana Pe Miit'in Hakyera'at Hamo

¹⁴Mi'i tã ahêtip mesuwe aat ka'ap -Uru'ywot atipy piat arepÿ'ätutuk ewowi mesuwe katupono wuat'i ywania ehakyera'at kuap hat En are. ¹⁵Wuat'i ywania mesuwat yi totiat nug hat En are i'ewyte yne ywania atipy piaria nug hat En are. ¹⁶Wuat'i wuat'i mimotypot En are. Yt uwe i po'og ekai are. Mi'i pote ahêtip ekawiatno etum no emohey haria pe tawa Ewesu piaria pe Epa'âu wakuat i'atumesaika hamuat hap ahêtip epe. Atiky'esat kahato i'atuwanetup hap hesaika rakat ewy emohey hap ete. ¹⁷-Etunug no Emipo'oro Iesui kawiat e'yat sese itote. Ereine'en itote emohey haria py'asetpe. Atiky'esat i'atusapo yi pe iheg me aria'yp wato ga'apy piat hap ewy. Atiky'esat mi'iria iheg me wo'oky'e hawe i'ewyte eky'e hawe hap atiky'esat are. ¹⁸Ahêtip kahato ti ewowi Tupana. Atiky'esat kahato ti itotiarika tikuap Esa'yru piat ta'atuky'e hap are. Atiky'esat yne urutoria Esa'yru moheg haria ikuap haria. Etum no esaika hap i'atuepe kat kupitu kat kupitu Esa'yru piat i'atuky'e hap kuap hamo are katupono iwato kahato Esa'yru piat uruky'e hap i'ywop kahato hap ewy i'anam kahato hap ewy. Mi'i hap kuap hamo atiky'esat ta'atukuap ta'atuky'e hap Esa'yru piat hap atiky'esat Tupana are. ¹⁹Yt karãpe i uruikuap yne kat kupitu kat kupitu uruky'e hap Iesui piat hap ma'ato ahêtip kahato ewowi Tupana etimoherep emohey haria pe tawa Ewesu piaria pe aikotã aikotã Esa'yru ta'atuky'e hap ahêtip epe are. Mi'i hap ta'atukuap hawy'i te'eropyhu'at eiam sese wo ra'yn Tupana are i'ewyte ereine'en no i'atuwywo kahato are ahêtip Tupana pe mÿ'ätutuk pe pyi mesuwe wo'opyhik hawe.

²⁰Ta'i uiwyrria'in aheTupana hepap kahato aimiêtip ium hamo po'og po'og iwato tutum kuap aimiêtip ko'i kai are. Yt karãpe i teke aiwanetup hawe kat kupitu kat kupitu hegyi'at hap are. Tutum po'og po'og kuap ahepiat hêtip kuap hamo kai katupono Ipa'âu hesaika aikai ahepiat hêtip hamo Tupana pe are. ²¹-Uruetupana uruimotypot kahato

En uruto'e. Emipo'oro uruporekuat nuat mohey haria sese uruto. Ta'i urutuwehum kahato ewowi wuat'i e'at pe aru uruto'e ewowi Tupana waku ra'yn uruto'e.

**Pauru Wo'opyhik Hawe Pykai Tohētup Tupana
Kape Ewesu Piaria Powyro Hamuat**

4 ¹-Uimimu'eria tawa Ewesu piaria mesup uito Pauru areine'en meiūpe wo'opyhik hawe. Wanikaptia uipyhyp ta'yn Aika'iwat potpap nug hap pyhyp hamo uipyhik wen ma'ato mi'i pykai woroho'omu'e te uimiwan myi uiwyrria'in. Sa'awy'i Tupana ai'airo temiit'in no tomotypot hamo. Mi'i pote are'e ehepe -To'iro watimotypot Ai'airo hat haty wo are. Aikotā aimepyt'in häpyk takaria ewy aimowepiit ta'atupotpap wakuat nug hap ete aimiky'esat nug hap ete mi'i hap ewy waku watimowepiit Ai'ywot atipy piat wakuat nug hap kaipyi. ²Yt naku i wato'e aiwanetup hawe -Uito po'og irania'in imohey haria kai yt naku i wato'e. Pyno to'iro watoine'en häpyk kahato rakaria wo. Waku watuwepotpap Aika'iwat kape aiperup'i wywo yt kat i aipy'ahak hap mywo waku are. Waku watimoherep irania'in miit'in ky'e hap yne aiminug ko'i ete are. Waku wati'atuky'e irania'in yt i'atuwese i pykai. ³Waku watoine'en yt kat i aiwu'uka hap mywo katupono Tupana Pa'āu tiky'esat aiwo'owese kahato hap are. Mi'i pote waku watuwat Ipa'āu upi. Waku wētup mepyt'in ko'i wētup piit ewy watopyhu'at Iesui wywo. ⁴Katupono aito Aika'iwat piit aga ko'i ewywuwat are. I'ewyte aipa'āu Tupana miium Aika'iwat Iesui watnuat e. Mi'i pote aito imohey haria wētup pa'āu wētup piit ewywuwat watopyhu'at mesuwe aito imohey haria. Aito ti wētup piit imohey haria aito pote aiwo'o'ewy ewy katupono Iesui wywo watukupte'en. -Muki'ite ti aru watoine'en wuat'i e'at pe e haria sok aito wato'e. ⁵Wētup yn Aika'iwat. Aito aitypy'i kahato wen ma'ato wētup yn Aika'iwat pote wētup yn aimimohey wētup set upi yn ahet'ok hap. Mi'i pote wētup piit ewy yn watoine'en. ⁶Wētup yn ni Ai'ywot Atipy piat. Mi'i ti Tupana wuat'i miit'in nug hat. Mi'i ti Ai'akag Koro wo toine'en e. Wētup yn aheTupana. Tupana ti toine'en ahepuo ipotpap nug hamo. Mi'i pote aito watopyhu'at ipiit ewy miit'in sem kahato aito pykai.

Tupana Timo'ē Sepap Hap Ko'i Miit'in Me

⁷Mi'i hawyi wētup ok pe wētup ok pe tomohey haria pe toimo'ē tomisepap ko'i nug hap tomiky'esat ewy. Toi'atumo'ē ahepuo tomisepap nug hap ipotpap ko'i nug hamuat. Aipotypot Iesui miky'esat ewy Tupana ti'atumo'ē tomisepap ko'i ahepe. ⁸Mi'i tutunug aikotā to'e sa'awy'i morekuat Tawi miwan me e hap ewy -Meiūran ti aru Tupana Mipo'oro topyhu'at wuat'i Porekuat Koro wo e. Mi'i Miit ti'akit yne tewanikaptia hawyi ta'am aru atipy kape e. Mi'i tote pyi toimo'ē aru tesaika hap

tomisepap ko'i nug hamuat temiit'in me mesuwe e morekuat Tawi sa'awy'i tomiwan me tuwepe hawe 68.18 hawe.

⁹Pyno ti ta'am e miwan me ma'ato ta'am hap tohenoi pote i'ewyite tohenoi tuut hamuat yi ywyt'okpype topot'apyk hap i'ewyite ti tohenoi yt to'e i pykai. ¹⁰Mekewat ta'apyk hap tohenoi i'ewyite mekewat yi ywyt'okpypiat toto hap tohenoi morekuat Tawi miwan me. -Pyno mekewat toto po'og yi ywyt'okpype i'ewyite mesup ta'am na'yn po'og atipy kape po'og ta'am na'yn torannia kai. Ywaiti hap tote ta'apyk ta'yn Morekuat no. Iesui toto ra'yn waikiru apy tote i'ewyite toine'en Morekuat no aipy'asetpe. ¹¹Koitywy toimo'ë kahato ahepuo tomisepap ko'i topotpap nug hamuat aikotã to'e miwan me hap ewy -Wëtup ok pe wëtup ok pe tomi'airoria pe tutum tesaika hap tehay moherep hamo wëtup ywania pe wëtup tama totiarria pe e. Wëtup ok pe wëtup ok pe tutum tesaika hap Tupana ehay sese moherep miit'in miat hamo e. Wëtup ok pe wëtup ok pe tutum tesaika hap tehay sytpok kahato hamo miit'in sem miat hamo hap tutum e. Wëtup ok pe wëtup ok pe ti tutum tesaika hap temiit tohürria apykok hamuat hap tutum e. Wëtup ok pe wëtup ok pe ti tutum tesaika hap temiit'in atupowyro hamuat hap tutum e. Wëtup ok pe wëtup ok pe tutum tesaika hap yne miit'in atumu'e hap kuap kahato hamuat hap tutum. ¹²Wëtup ok pe wëtup ok pe tutum tesaika hap tomisepap ko'i yt uwe minug kuap i nug hamuat hap tutum e. Pyno yt to'o'ewy'ewy hin i toimo'ë tesaika hap tomisepap nug hamuat ko'i tominug kuap hap ewywuat nug hamuat hap ko'i are. Ta'i toimo'ë kahato ahepe tomiium ko'i are. Yt to'o'ewy'ewy hin i tutum. Ewat emikuap uiat uimikuap Tupana miium ko'i aimisepap ko'i yt to'o'ewy hin i are. Tomohey haria mowe'eg hamo tutum tesaika hap ahepe topotpap nug kuap hamo tutum e. Tupana tiky'esat kahato aito tomipo'oro ko'i Tosa'yru Iesui ewywuat e. Mi'i pote aimoesaika Tosa'yru Pa'ãu wo topotpap nug hamuat. ¹³I'ewyite Tupana tiky'esat aito Aika'iwat Iesui ewywuat aito torannia iwywo wëtup piit ewy hap toiky'esat e. ¹⁴Yt toiky'esat i wëtup ok wëtup ok mienoi sa'ag upi watopyhu'at hap kat pote toiky'esat Tosa'yru mienoi upi yn watopyhu'at hap. Imohey haty wuat hap toiky'esat. I'atu kahato aimu'e iwe'eg kahato rakaria aimu'e kuap kahato haria ma'ato yt pywo pe i yt Iesui mienoi upi i haria aimu'e ma'ato ahekat kyewi yn aimu'e haria e. Mi'iria ehay upi watopyhu'at hawyi i'atuewamiri pe watopyhu'at hap ewy aikotã wasere owa kape wato teran ihyemyi'a wato sakpo teran ma'ato yt wato kuap i ipoity'i pote hap ewy katupono mi'iria te'eruwanetup aat ka'ap aima'at'i ma'at'i hap ete i'atuehay wëtup upi. Yt eweimohey tei'o mi'iria yne miit'in miat aimu'e hap are. Yt naku i watopyhu'at hirokaria ewy aimikuap ete are. Hirokaria imohey yne yne miit'in ehay sio pywo sio yt hap ta'atumohey. Waku watomohey aimu'e hat Iesui e hap ewy aimu'e pote. Waku watimoheg aimimohey Iesui aipy'a pe aiwanetup

hawe e. Tupana wywo wētup piit ewy watukupte'en. Mi'i hawyi ai'ywania uru'ywania wētup ywania ewy yn na'yn ainug e. Koitywy Tupana ywania ra'yn aito. Sa'awy'i Iuteu ywania ei'ywania tukupte'en to'ope to'ope to'oewanikap mo te'eropyhu'at. Mekewat e'at pe toine'en eipyhyp hap ewywuat Iuteu etawa kapiat eweiwat hamo. Ma'ato mekewat eipyhyp hap Tupana kapiat hap Iesui ti'aporok yne ra'yn topy wo. ¹⁵Iuteu eko i'ewyte wai'i'atu'e hap ko'i yt Tupana miwan ewy i toimoweityk mi'i hawyi towatno tutunug mote Iuteu ywania i'atupy'ahak kahato ehete kat pote yt i'atueko yt ewy i ra'yn aheko pote i'atuwo'onapin hap ko'i i'atuwo'oewai hap ko'i. Mi'i pote i'atupy'ahak -Wai wai'i'atu'e ma'ato yt eweiwat i wai'i'atu'e hap upi hawyi wo'oewanikaptia wo eweikupte'en.

Typy ywania eweikupte'en sa'awy'i. Mi'i hawyi put'ok e Aika'iwat Iesui hawyi toi'atukay kay yne miit'in tuwewawi yne ywania. Mi'i hawyi tutunug yne miit'in Tupana ywania wo. Koitywy ipat'ok yne ywania Iuteu ywania ei'ywania irania'in ywania tukupte'en Iesui mohey haria. Mi'i hawyi watukupte'en mesup yne yne ra'yn wētup piit ewy Iesui wywo wo'owese rakaria ra'yn watopyhu'at. ¹⁶Sa'awy'i aito wu'uuka yne ywania wyuwat haria aito wuat'i ewanikaptia wo watukupte'en. Pya kahato watukupte'en Tupana kai aito torannia.

Apiit ete ipoity'i ahaga ko'i ma'ato wētup piit yn watoine'en aito wētup piit yn aito. Yt tuweran hin i ma'ato ahaga ko'i. To'osat kahato ahaga ko'i. Mi'i hawyi apiit ihag apiit wētup yn. Aipu'i aikag ko'i ahaga to'osat to'oete kahato. Karāpe watunug Ai'akag Iesui miky'esat ewy hawyi watopyhu'at aikotā haga ko'i ewy ipiit ewy. Mi'i hawyi wahewyry aikotā ihāite rakat ewy. Karāpe aito Iesui mohey haria wato'oky'e yne yne aiwo'ope mi'i hawyi wato'opowyro mi'i hawyi watopyhu'at aito Iesui piit ihāite rakat ewy.

¹⁷Pyno woroho'omu'e teran Aika'iwat Iesui ehay ete. Ewe'eg wo o eiminug sa'ag ko'i eimiky'esat sa'awy'i ehako sa'awy'i wuat pupi are. Yt imohey i te turan wuat sa'ag nug hap ete yt aiwe'eg hin i sa'awy'i wuat aiminug sa'ag ko'i kai -Ewei'atoiat ro mi'i ko'i e Tupana pykai. Uiwryia'in yt naku i watuwanetup po'og aikotā yt imohey i haria wanetup hap ewy ne'i katupono mi'iria yt naku i nug hap yn i'atuwanetup hawe. -Uito po'og po'og torannia kai i'atu'e ta'atuwanetup hawe. Yt paa i'atu'e hin i ta'atuminug yt naku i hawyi. Mi'i tā i'ewyte aito sa'awy'i ma'ato mesup waku watuwanapin mi'i e hap pun hamuat e. ¹⁸Yt karāpe i te'eruwanetup Iesui ewowi mi'iria. I'atuwanetup hap ho'owasat kahato hap ewy aikotā miit'in i'ypyryp we ho'owasat hap ewy tukupte'en. Katupono irania'in yt imohey i haria yt karāpe i Tupana mohey haria. -Mi'i pote yt karāpe i areine'en I'atuywot no e Tupana i'atuepe. Yt te'eruwanetup hin i uhehay kape e. I'atuewaure ka'a yt uikuap i hap e. Ta'atuky'esat kahato wētup muap e. Yt kat i uikuap hap ta'atuky'esat e.

-Yt urumu'e tei'o yt uimu'e tei'o i'atu'e yn aat ka'ap uhepe e. Ta'atunug sa'ag sese sakpo yt uimiky'esat ewy i are e Tupana sa'awy'i mi'iria piat pe. ¹⁹Karāpe ta'atunug sa'ag wemoti hap ewy mi'i hawyi yt te'eruwemoti hin i. -Yt naku i mi'i tā eweikupte'en e Tupana pykai yt paa i'atu'e hin i. Te'eruwepyi ta'atupiit miky'esat sa'ag hap oktan yn ta'atunug neran yt naku i. Ta'atuewaire hap kape yn te'eruwewanetup ta'atupy'a pe. Yt te'eruwewaī teran hin i yne sa'ag nug hap ete. Ta'atueko sa'ag nug hap kape yn te'eruwepotpap miit'in ehamo ta'atunug. Aikotā aikotā miit'in moti hap ewy yn ta'atunug wuat'i ehamo ma'ato yt te'eruwemoti hin i pykai. ²⁰Ma'ato Aipotypot Iesui -Yt eweikupte'en nei'o mi'iria ewywuat e. Waku eweikupte'en ui'ewywuat e Aimu'e Hat Koro ahepe. ²¹Uiwyrria'in pywo ti waku watoine'en Aika'iwat Iesui ewy are. Waku watikuap kahato ieine'en hap etiat i'ewyete sehay etiat aimu'e hap etiat hāpyk kahato rakat ewywuat. Waku wati'atunug yne Ai'akag minug ewywuat aikotā aimu'e Iesui hap ewy. Ma'ato yt naku i watunug mote watikuap ta'yn yt imimu'eria i aito hap watikuap. ²²Pyno waku watoiat aiwē piat sa'ag nug hap ete aheko yt naku i nug hap sa'ag sa'awy'i wuat. Waku yne watipugha aiminug sa'ag ko'i sa'awy'i wuat aiminug ko'i are kat pote sa'awy'i aiwanetup sa'ag hap yn watunug neran. Yne aimiky'esat sa'ag koi aima'at hap ewywuat topyhu'at. Ma'ato yt watoiat i aiminug sa'ag sa'awy'i wuat mi'i pote aheko ewy topyhu'at ahete. Mi'i hawyi aiwema'at hap yn topyhu'at iheg me aiwanetup hap hawyi heso heso rakaria wo watopyhu'at wema'at haria ewywuat wo watoine'en. ²³Waku wato'e Tupana pe -Uinug o ipakup takat wo waku wato'e. Uinug o waku wanetup hatno i'ewyete uinug o waku kapiat wanetup hat wo waku wato'e. Areine'en neran ipakup takatno areine'en neran uiwanetup hawe uipy'a pe waku wato'e Tupana pe. Mi'i yn waku katupono Tupana yn aihep kuap i aheko sa'ag nug aat ka'ap hap po pyi e. ²⁴Aikotā watopag ahesokpe aipiit pe ipakup takat hawyi aikahu hap ewy ra'yn topyhu'at. Mi'i hap ewy waku watopag ahete Tupana aimokahu hap ewywuat aipainug hap ewywuat. Tupana wanetup hap ewy waku watopag aiwanetup hawe. Tupana wanetup hap watopag aiwanetup hawe hawyi ipakup takaria ewywuat sokpe pakup we ahewyry hap ewy Tupana wanetup hawe. Waku watuwepainug Tupana ehay wo. Waku watunug yne Tupana tunug hāpyk hap ewy. Waku yt kat hin i miit'in ma'at hap aikai. Waku hāpyk Tupana ewy wahewyry mesuwarotiararia py'asetpe. Mi'i watunug mote watopag ahesokpe pakup ewywuaria aipainug hap ewy watopyhu'at hap yt aipu'i ete i ma'ato aipy'a pe aipainug kahato hap toine'en hap ewy.

²⁵Aito ti Aिमimohey Iesui piit ewywuat watopyhu'at yne aito haga ewy. Pyno yt naku i aheso aiwo'ope aikotā sa'awy'i watunug hap ewy. Waku watipugha aiwo'ope aheso heso hap aikotā watipun ahesokpe

hiot'e rakat ewy. Koitywy waku pywuat sehay yn aiwo'ope ahehay are. Mi'i watunug mote aipainug hap aipy'a piat aiwanetup hawiat ikahu kahato Tupana ehamo. ²⁶Karāpe aipy'ahak put'ok e wētup ok etiat hap yt naku i watipowyro mekewat aipy'ahak hap are. Waku aipohep mekewat aipy'ahak hap toine'en ahete turan. Waku meremo aipohep mekewat aipy'ahak mot'i hap ete. Waku meremo watuwemoperup'i aipy'ahak hap ete. Yt naku i watopyhu'at tyy e'at aipy'ahak hap wywo. Waku waure wo watopyhu'at aat min'e hap e'yan mete. ²⁷Karāpe ahā'āg ahiag yt naku i nug hap ete mi'i pote waku yt ahehay upi i are. ²⁸Sa'awy'i watero'ok irania'in ekat ma'ato koitywy waku watoiat mekewat ahesokpe nem hap ewy are. Yt naku i Iesui mohey hat sero'ok e hatno topyhu'at. Waku mesup ipakup we watoine'en motpap nug haria wo waku watoine'en. Waku ahe'at hakup wywo aipotpap aat. Mi'i hawyi aipotpap hap sa'up wywo waku ahekat. Yt naku i miit'in ma'at'i ma'at'i hatno aipotpap are. Waku watikat ahekat iwato hawyi ahegyi'at hap wywo hatek takaria powyro hanuaria watukupte'en. Mi'i hawyi satek haria poi haria wo watopyhu'at aiko wato kaipyi. Mi'i hap watunug mote ahegyi'at hap topyhu'at ahete aipainug hap ikahu rakat ewy topyhu'at mesuwe Tupana wanetup hawe. ²⁹Waku ahehay hē'ē rakat ewy are. Waku iwese kahato rakat ewy watoine'en. Waku irania'in mowepiit ahehay kuap hanuaria watikuap are. Mi'i tā watunug mote pywo i'atu'e hamo ahehay kuap haria. Mi'i hawyi ahehay kuap haria poityro hat ewy watopyhu'at. Yt naku i watopotkuasa ahehay wo. Yt naku i watipoepyk ahehay wo are.

³⁰Karapei sa'awy'i watopyhu'at Tupana Pa'āu eiam mo mi'i hap e'at pe Tupana to'e ahepe -Wuat'i e'at pe aru ereine'en uiatnuat uhemiiit no e ahepe. Uimiehakyaera'at wuaria eipe e ahepe. Pywo yt uheso hin i ui'e hap e ahepe Tupana. Pyno uhehay moheg hamuat atum Uipa'āu ehewowi e ahepe sa'awy'i. Mesup Uipa'āu to'e ehepe -Woroho'onug eipe uhemiiit sese nuaria e. Worokuap kahato eipe mesup e ahepe Tupana. Uheiam mo Uipa'āu eiam mo eweikupte'en e mesup ahepe. Mi'i pote yt naku i watimo'arot ne'i Tupana Pa'āu aiminug sa'ag wo are. ³¹Watimo'arot kahato Tupana Pa'āu karāpe aipy'ahak irania'in ete pote. Mi'i pote waku watoiat mekewat yt naku i haiug nakaria are. Yt naku i watuwehum haryporia kape ihainia kape ipiit ky'esat hap wywo ahewaite teran hap wywo. Mi'i watunug mote Tupana Pa'āu aipiit pe i'arot kahato hap ewy are. Yt naku i watopotwesat ahehay pirik hap wywo ahehay sa'ag wywo. Yt naku i marak'a wo watoine'en. Mi'i tā watoine'en mote mi'i tā watunug mote Tupana Pa'āu mo'arot hat watoine'en. ³²Ma'ato waku watoine'en iwese kahato rakaria wo. Waku aiwo'owese hap ahehay perup'i popuo. Waku meremo watiwaure aima'at hat aikotā Aika'iwat waure wo toma'at hap aiminug sa'ag kai toine'en hap ewy. Waku watukupte'en waure wo yne yne aima'at hap ko'i kai are. Uito ti Pauru.

Woroho'onapin kahato waku iwese kahato rakaria wo Iesui ewywuat eweikupte'en are.

5 ¹Pyno aito Tupana sa'yru'in haki'yt'in watopyhu'at mi'i pote waku wahã'äg kahato Ai'ywot Tupana waku nug hap ewywuat nug hamo Ai'ywot motypot hamuat Ai'ywot pote. ²Aikotã Aipotypot Iesui aiky'e kahato sa'awy'i aiky'e kahato te. Aiky'e kahato hawyi aiky'e hap upi iku'uro. Tutum na'yn heine'en hap aikawiatno hap aikotã sa'awy'i wuaria tum ta'atuhürria aria pe Tupana mowepiit hamo. Mi'i hap ewy iku'uro aria'yp posak ete aiky'e kahato haype. Aiky'e sese hat Iesui pote iku'uro ai'apiheg hap u hamo. Mi'i pote aikotã aiky'e hap ewy waku watiky'e irania'in aiku'uro hap kape.

Waku Häpyk Takaria Wo Watoine'en Uheine'en Hap Ete

³Pyno koitywy aito Tupana ywania sese ko'i aito mi'i pote waku iwe'eg kahato rakaria wo waku watoine'en are. Waku ihary'i rakaria wo watoine'en i'ewyite he'aito kahato rakaria wo waku watoine'en. Yt naku i aheine'en hap totiaria i'atuehay sa'ag ahete sio iwe'eg sio yt i'atu'e hap ete sio tuwanetup sa'ag sio yt i'atu'e hap ete. Mi'i pote waku häpyk kahato watoine'en haryporia wywo ihainia wywo iwe'eg nakat ewywuat powyro hap are. Mi'i pote miit'in yt uwe i ahete i'atuehay sa'ag sio aiwe'eg sio yt i'atu'e hap ete. Waku yt naku i yt i'atu'e hin i ahepe. Yt naku i aito Iesui mohey haria yt hegyi'at i rakatno watopyhu'at are. Yt naku i watiky'esat sa'ag irania'in ekat aipy'a pe aheha wo. Yt naku i watuwanetup aat ka'ap uruwat e hap kape. Waku po'og watikat ahegyi'at hap irania'in hatek takaria powyro hap are. ⁴Koitywy aito Iesui mohey haria mi'i pote waku watoiat yne sa'awy'i wuat ahehay sa'ag hap ko'i yt iwe'eg i rakat ewywuat. Waku watoiat yne ahehay sa'ag miit'in muat ahehay sa'ag hap ko'i miit'in wemoti hap ko'i. Waku watoiat yne sehay sa'ag. Koitywy po'og waku sehay aiwë pyi Tupana kapiat aiwehum hap. ⁵Pyno uiwyrria'in waku aiwe'eg wo katupono pywo ti yt uwe hin i ti aru yt nakuat i wanetup sa'ag haria tukupte'en aru atipy pe aikope Aipotypot Iesui toine'en Morekuat no hap tote are. Yt uwe i itote atipy pe uiatno yn mo e haria yt hegyi'at i rakaria. Ewe'eg wo o mi'i pupi katupono yt ahegyi'at i hap yt naku i sese Tupana wanetup hawe aikotã irania'in tupanaria motypot haria yt naku i nug hap ewywuat minug motypot hap ewy yt ahegyi'at i hap are. Yt uwe i aru atipy pe wuat'i haryporia wywuat ieine'en haria wuat'i ihainia wywuat ieine'en haria yt uwe i itote katupono aito Aipotypot Iesui emiit. ⁶Mi'i tupono waku aiwe'eg wo mi'i ko'i sa'ag nug hap pupi katupono i'atu kahato ahã'äg haria i'atuehay se ahã'äg neran yt naku i nug hamo. Yt te'eroken'ë hin i mi'i sa'ag nug hamo. Mi'irria aima'at kuap kahato. Waku aiwe'eg wo are. I'atu irania'in -Atunug yne Tupana wai'e hap e haria. Aiwe'eg wo o mi'i

ewywuat aheine'en pote katupono Tupana ipy'ahak kahato yt tomiky'esat i nug haria ete. Toi'atu'apiheg mi'iria. ⁷Pyno yt naku i watuwat i'atuehay upi are. Yt naku i watunug sa'ag mi'iria ewy are. Yt naku i mi'iria watunug aiwy sese wo. ⁸Pyno mi'i ko'i sa'ag nug haria ewy yne sa'awyl'i aito nimo. Yt watikuap hin i Tupana mekewat e'at pe. Nimo ho'owasat i'ypyryp we rakaria ewywuaria watoine'en ma'ato mio Aika'iwat eropat haria watopyhu'at. Mi'i pote koitywy watoine'en muap upi hētyhot puo ikohyewyry rakat ewy yt wata'at kuap i ra'yn. Waku watunug wakuat yn wuat'i ehamo Tupana ehamo. Waku watunug waku hap yn aikotā Tupana kuap haria ewy. ⁹Aat ipotpap kahato aimikoi ete mi'i pote aimikoi ihāite kahato. Mi'i hawyi hewo kahato kat kat ywa. Ahe'u'i ra'yn aimi'u ra'yn aat motpap hap kaipyi. Mi'i hap ewywuat kahato karāpe Tupana Pa'āu put'ok e ahete turan ahehāite hap toine'en aipa'āu me. Mi'i hawyi pywo e haria wo wotopyhu'at waku nug haria wo watopyhu'at hāpyk nug haria wo watopyhu'at aimikoi ihāite kahato hap ewy are. ¹⁰Pyno waku watikat kat som Aika'iwat tiky'esat hap. Mi'i hawyi waku watunug imiky'esat ewy imowepiit hamuat aikotā aimikoi hewo kahato aimowepiit hap ewy. ¹¹Yt naku i nug haria hepap kahato sa'ag nug hap ete wātym nuran aikotā aikotā hap yt naku i nug hap ete yt kat i Tupana motypot hap i'atuminug ete pote. Aikotā yt naku i nug haria i'ypyryp we ta'atunug sa'ag mi'i hap ewy yt naku i nug haria. Waku wāi wato'e i'atuepe -Yt Tupana miky'esat ewy hin i ewetunug wato'e i'atuepe. Yt naku i watuwat i'atuminug hap upi. Yt naku i watopyhu'at mi'iria ewy are. ¹²Mi'iria inug sa'ag kahato mig'i wo watuwemoti hap ewy. Yt are'e kuap i aiwo'ope i'atuminug sa'ag ko'i ete katupono aiwemoti hap sese topyhu'at. Yt miit ewy i ta'atunug sa'ag i'ypyryp we are. ¹³Ma'ato meiūran yne i'atuminug sa'ag mig'i wuat tuwemoherep wuat'i ehamo. Tupana timoherep i'atuminug sa'ag ko'i wuat'i ehamo. Mi'i toimoherep hawyi watikuap ta'yn i'atuminug sa'ag ko'i. Heremo kahato toine'en hētyhot rakat hap ewy toine'en heremo are. ¹⁴I'ypyryp sese pote yt kat i heremo ma'ato hētyhot put'ok e hawyi heremo kahato ra'yn mi'i hap ewy miit'in minug sa'ag. Karāpe watunug sa'ag waku Tupana pe wato'e -Ati'aparap kahato ti Tupana wato'e. Mi'i pote atoiat ra'yn sa'ag waku wato'e aipy'a pe. Mi'i watunug pote Iesui aimomehit ra'yn hawyi toimoherep ahepe muap hāpyk takat aiporera'aipok Tupana kapiat hap. Mi'i pote to'e wepy hawe -Erehymut ro eket hawyi erehymut ro eku'uro hap kaipyi mi'i hawyi Eipotypot Iesui eimomehit ra'yn e ahepe aiminug sa'ag ko'i aiket hap ewywuat aiku'uro hap ewy pote.

¹⁵Waku aiwe'eg wo yt naku i nug hap pupi. Waku watikat'i kat'i kahato waku hāpyk nug hamo. Pyno waku aiwe'eg wo kahato watoine'en mesuwarote. Yt naku i yt aiwe'eg wo i watoine'en mesuwe miit'in ehamo. ¹⁶Koitywy sa'ag nug haria sok tukupte'en mesuwe mi'i pote

waku watuwepotpap po'og waku nug hap ete sa'awy'i wuat kai. Karāpe watikuap hatek takaria ete pote waku watipowyro meremo. Waku wati'atumu'e yt Iesui kuap i te haria. ¹⁷Waku watikuap Tupana miky'esat. Watikuap hawyi waku watunug haty wo. Yt naku i watopyhu'at yt Tupana miky'esat yt kuap i te haria ewywuwat yt iwe'eg i rakaria ewywuwat. ¹⁸Mi'i tupono yt naku i aimopē'ā mahy wo ma'ato mahy u hat meiūran topyhu'at toieine'en hap pun hat. Mahy kape yn tuwanetup hap pote yt miit ewy i aru topyhu'at. Miit'in mikyry'i wo yne yt naku i nug hatno are. Waku wato'e Tupana Pa'āu me -Uimowepiit ro En aikotā mahy irania'in mowepiit hap ewywuwat waku uimowepiit waku wato'e Tupana Pa'āu me. Waku po'og aito Tupana Pa'āu eiam mo mahy eiam kai. Tupana Pa'āu aimowepiit kuap kahato ma'ato mahy yt kahato i.

¹⁹Eiwo'omu'e ro morekuat Tawi wepy hap ko'i ete sa'awy'i wuat ko'i ete. Waku watimotypot Tupana wepy hap wywo. Waku watuwepy Tupana Pa'āu kaipyi aiwehum hap wywo. Waku wepy nug haria wo watukupte'en Aika'iwat motypot hap ko'i wywo watoine'en. ²⁰Karāpe put'ok e ahete sio waku sio yt hap waku wato'e Tupana pe -Waku kahato En Tupana. Arehum kahato ewowi Emipo'oro ete emiium ete katupono Esa'yru Iesui mohey hat uito waku wato'e. ²¹Pyno Aipotypot motypot haria aito pote i'ewyte waku wato'omotypot katupono hemiit'in aito pote are. Pyno mana'in etimotypot ro e'aito. Etunug no imiky'esat ewy are.

Waku Aito I'ewyte Hary'i Waku Tukupte'en Wo'ope

²²Mi'i tā etunug hawyi Tupana motypot hat ereine'en. ²³Katupono e'aito topyhu'at e'akag wo Tupana wanetup hawe aikotā aikotā aipotypot Iesui Ai'akag wo topyhu'at hap ewy. ²⁴Mi'i hap ewy waku mana'in waku eweipyhu'at e'aito eropat hatno wo imiky'esat nug hamuat aikotā watopyhu'at Iesui eropat haria ewy. Ai'akag sese Iesui. Imohey haria torannia Akag wo topyhu'at wuat'i e'at pe. Imohey haria torannia ipiit no topyhu'at mi'i hawyi Ai'akag wanetup hap watunug ipiit aito pote. ²⁵Mehin'in etiky'e kahato ehary'i aikotā sa'awy'i Ai'akag Iesui ti'atuky'e kahato aito temiit'in tomohey haria hap ewy. Etiky'e kahato ehary'i aikotā Iesui tum ahepe toieine'en hap ahehakyera'at hamuat mi'i tā aiky'e. Mi'i tā waku etiky'e ehary'i eku'uro hap kape Iesui ewy. ²⁶Mi'i hawyi tomohey haria yne tutum To'ywot po pe -Ewatno mesup e tope. Ati'atumu'e ra'yn mi'liria ehay nug hamo e. Mi'i pote wei haria ewy tukupte'en yt i'atupiit pit hin i e. ²⁷Mi'i pote aito imohey haria yne watopyhu'at ihary'i ewywuwat ma'ato aiky'i'at e'yian mete ainug ikahu kahato rakat ewy iwe'eg kahato rakat ewy. Yt karāpe i i'aparap hat ewy ainug tehay wo. Ihay y'y ewywuwat aikoho hap ma'ato ihay ainug ihāite kahato rakat ewywuwat ipe ikahu rakat ewy ipiit kahu rakat ewywuwat tehary'i ewy ainug. Aipiit yt ipit pit hin i hap ewy ainug imohey haria

yt kat i sa'ag ahete aiwei tehay wo hawyi. ²⁸Uhyt'i'in mehin'in etiky'e ro ehary'i eweky'e hap ewy katupono uwe uwe tiky'e tehary'i tuweky'e i'ewyte uwe uwe tipowyro tehary'i tuwepowyro are. ²⁹Aito ahesy'at hawyi watuwepoi i'ewyte haty aipiit ete hawyi meremo watikat mohag haty monik hamo. Mi'i hap ewy waku etiky'e ehary'i ereky'e hap ewy. Yt naku i aipiit ete aipy'ahak. Yt naku i mi'i tā watunug aiwete. Watipowyro kahato aipiit. Pywo ti mi'i hap ewy Ai'akag Iesui ti'atuky'e tomohey haria. Waku etiky'e ehary'i Iesui ky'e hap oktan. ³⁰Pyno aito imohey haria torannia. Aika'iwat Iesui piit aga ko'i ewy watopyhu'at. ³¹Sa'awy'i Tupana to'e miwan me -Waku etiky'e ehary'i po'og torannia miit'in kai mi'i pote waku etoiat e'ywot ety hawyi waku ehary'i wywo kahato ereine'en wētup piit ewy yn na'yn e Tupana sa'awy'i miwan me. ³²Pyno mio tā to'e Tupana miwan me -Karāpe ihainia ihary'i to'okyi'at hap hawyi topyhu'at wētup piit kawiat yn na'yn topyhu'at typy ok miit pykai e. Niatpo hap tohenoi mesuwe ma'ato watomohey Iesui hawyi aito yne watopyhu'at Iesui ehary'i ewywuat. Mi'i iā'ākap tohenoi ihay sa'awy'i wuat pe. ³³Ihainia'in etiky'e kahato o ehary'i aikotā eweky'e hap ewy e. Mana'in etimotypot kahato o e'aito e Tupana ahepe are.

6 ¹Hirokaria kurum'in ko'i pi'ā'in ko'i Iesui mohey haria eipe pote ewetunug no e'ywot ety e hap ewy. Etunug e'ywot ety piat epo'oro hap pote waku rakaria wo hāpyk takaria wo ereine'en wuat'i wanetup hawe. ²Katupono mio tā e Tupana sa'awy'i sa'yru'in me saki'yt'in me -Etimotypot ro e'ywot ety pote woropoityro aru eipe e. Pywo etimotypot e'ywot ety pote ti aru ereine'en mot'i mesuwat yi tote e i'ewyte eweikupte'en waku pe kahato mesuwe aat ka'ap e Tupana sa'awy'i ahepe. ³Pyno waku watimotypot aity ai'ywot i'e hap ewy katupono Tupana piat ainapin hap wētup yn watunug hawyi Tupana to'e -Koitywy ereine'en waku pe mot'i aru e.

Eweimotypot Ro E'ywot Ety

⁴Ai'ywot'in ko'i eiwe'eg wo o emepyt'in napin hap ete. Waku eti'atu'apiheg wen ma'ato i'atuky'e hap wywo yn o waku eti'atu'apiheg. Yt ewei'atumopy'ahak tei'o ma'ato eti'atunapin Aipotypot Iesui piat ainapin hap ewy are.

Waku Ei'yat Piaria Tupana Motypot Haria Wo Tukupte'en

⁵Uiwyria'in miit emiit eweiwat ro eika'iwat mesuwarotiat ehay upi eiperup'i popuo imotypot popuo yt kat i eheso hap popuo. Waku watuwehum howawi aipy'a pyi. Waku wateropat kahato aika'iwat mesuwarotiat aikotā Aika'iwat Iesui eropat hap ewy. ⁶Waku wateropat kahato hāipe kai aikotā heine'en turanuat ewy. Waku imoweipiit hap wywo wateropat. Karāpe wateropat aika'iwat mesuwarotiat waku

wato'e aipy'a pyi -Tupana woromotypot teran mesuwat uipotpap ete katupono areine'en Esa'yru eropat hat waku wato'e Tupana pe ahekaraiwa mesuwarotiat potpap nug hap turan. ⁷Waku aika'iwat mesuwarotiat wateropat aiwepiit hap popuo. Waku haty wo watunug imiky'esat ewy. Waku aika'iwat mesuwarotiat potpap ete watimowepiit Aika'iwat atipy piat. Yt naku i aika'iwat mesuwarotiat mowepiit hap kape yn watuwanetup hap. Waku Aika'iwat atipy piat mowepiit hap wy aiwanetup hawe wateropat aika'iwat mesuwarotiat turan. ⁸Waku aiwatetup hap aipotpap sa'up ium hap sese toine'en atipy pe hap kape. Yt naku i mesuwarotiat kape yn aheha katupono meiūran ti aru Tupana tum aipotpap wakuat sa'up ahepe. Tutum aru wuat'i miit'in me sio miit'in akag sio miit emiit Tupana tum wakuat sa'up watunug yne imotypot hap wywo pote.

⁹Mehin'in mana'in eweikupte'en miit akag wuat mesuwarote pote waku eti'atupowyro kahato o emiit'in emipo'ororia ko'i. Yt ewei'e tei'o ehemiit'in me -Yt ewetunug i uimiky'esat ewy pote woroho'o'apiheg yt ewei'e i katupono emiit'in Ka'iwat sese toine'en atipy pe. Yt eti'atumohit emiit'in mesuwe katupono meiūran ti aru Ai'akag sese timoherep wuat'i pe aiminug wakuat ko'i sio aiminug sa'ag ko'i. Mekewat e'at pe heremo yne aiminug ko'i sio miit eropat hat watoine'en sio miit akag wo watoine'en are.

¹⁰Pyno Uito Pauru. Waku ra'yn uimiwan. Ahenoi hit hawyi toran na'yn are. Pywo uiwyrria'in Aika'iwat Iesui aimoesaika kahato hat toine'en. Mi'i pote -Urumoesaika ro emohey hap ete waku wato'e Iesui pe. Waku watopyhu'at wētup miit ewy aiwanetup hawe Mehin waku wato'e Iesui pe. Uinug o hesaika kahato rakat waku nug hap ete waku wato'e Aipotypot pe. ¹¹Iesui mohey haria aito pote watoine'en surara'in ewywuat ahiag akit hanuaria. Waku watopag aipiit pe surara esokpe ewywuat Tupana miium. Waku watat yne Tupana miium wu'uka hamuat. Mi'i hawyi put'ok e ahewanikap ahiag hawyi aima'at hamo hawyi waku watu'uka mekewat ahiag mupiat Tupana miium ahiag akit hamuat hap wywo. Yt naku i ahesaika hap wywo aipiit esaika hap wywo watu'uka ahiag wywo katupono po'og po'og hesaika aikai. Katupono aito yt watu'uka i miit'in wywo ma'ato ahiag wywo watu'uka. ¹²Katupono ahiag ahewanikap sese topyhu'at. Ahiag esurara'in wywo watu'uka ma'āu sa'ag kawiat. Ahiag emiit ko'i atipy piaria ewywuat ahiagnia tukupte'en mesuwat yi tote miit'in yt naku i nug haria akag wo. Yt heremo i ma'āu sa'ag wen ma'ato hesaika kahato miit'in powyro yt naku i nug hamo. Yt naku i nug haria akag wo tukupte'en mi'iria. ¹³Mekewat atipy kaipywiaria ahewanikaptia kahato mi'iria i'ewyte yne imohey haria ewanikaptia ahiagnia. Mi'i pote waku watuwat Tupana miium ko'i wywo aipiit piat ahiag sopo hamuat ma'āu sa'ag ko'i sopo hamo. Waku

watopag koran Tupana miium ko'i wu'uka hap ekare'en hawyi waku watopag yian mete yne aipiit pe Tupana miium mekewat surara'in wat ewywuat. Mi'i wywo yn watu'uka kuap ahiag wywo aimoma teran hap e'at turan. Mekewat e'at pe tu'uka tu'uka kahato ahete aat ka'ap. Ma'ato mi'i pykai yt ai'akit kuap i katupono Tupana miium ahiag sopo hap po'og hesaika. Mi'i pote watopyhu'at ahiag okpe tote. ¹⁴Pyno waku watoine'en surara'in ewywuat ahewanikap ekatup hamo. Waku aipiit ete ai'auka hap pupiat sokpe surara'in wat ewywuat. Waku wahētup Tupana kape ahesokpe ahiag akit hamuat. Waku sa'awy'i watopag aiwanetup hawe pywuat sehay yn Tupana ehay aikotā surara'in topag iwe'ok kytyt hap iheg nakat ewywuat. Mi'i hamo ahiag pory'a ewywuat yt teke kuap i aipy'a pe. Mi'i wo watisopo kuap ahiag miat ai'auka hap ko'i pupi. Waku wahētup Tupana pe -Uinug no häpyk kahato rakatno waku wato'e aikotā surara'in topag sokpe iheg nakat sumu wato pupiat ewy. Mi'i hap ewy waku watopag Tupana miium aimohäpyk hamuat. ¹⁵Topy ete surara'in topag iheg nakat surara'in py sokpe. Mi'i wywo te'eruweput kuap kahato tu'uka hamo. Mi'i hap ewy waku watopag aipy sokpe ewywuat Tupana miium tehay ereto wuat'i miit'in kapiat hamuat hap mekewat sehay wakuat wo'owese hap Tupana wywuat hap ete. ¹⁶Surara'in topag ta'atupo ete iheg nakat mory'a aria kawiat pupiat. Mory'a pupiat surara'in topag to'o'og me hap ewy. Mi'i ewy Tupana miium ahepiat tomohey hamuat waku aipo pe yne e'at pe ahiag pory'a sem sopo hamo. Waku watomohey aat ka'ap aiku'uro hap kape. Mekewat sa'ag nug hat ahiag ahewanikap kahato. Mi'i ai'awa'awa surara ewy ihay sa'ag mory'a ewy ai'awa'awa surara pory'a wuat hap ewy ma'ato yt put'ok e i ahete katupono surara'in ewy ahe'og iheg nakat aipo pe Iesui mohey pote yt put'ok i'atu'e i ahete. ¹⁷Surara'in topag i'atu'akag ete surara'in akag wepainug hap iheg nakat. Mi'i ewywuat Tupana tum neran ahepe. Mi'i ti aheine'en wuat'i e'at piatnuat tutum. Surara'in po sese kai toine'en kyse wu'uka hap iwato'in nakat typy kai häi hyk kahato rakat. Mi'i hap ewy Tupana Pa'āu tum ahepe Tupana ehay ahiag wywuat wu'uka hamo ahiag atek tek hamo. ¹⁸Karāpe watu'uka ahiag wywo waku wato'e meremo -Tupana uipowyro ahiag akit hamo yne e'at pe wakuat nug hamo waku wato'e. Aikope aikope areine'en waku uhewyry Tupana Pa'āu upi waku wato'e Tupana pe. Etipowyro o emiit'in ewe'eg wo o ahiag mupi waku wato'e. Yt urutuwat reran i ahiag ehay upi. I'ewyte irania'in Iesui mohey haria upi waku uruhētup wy. Yt uruiky'esat i ahiag ehay upi urutuwat hap. Yt karāpe i uru'atoiat emohey hap waku wato'e Tupana pe.

¹⁹Uito ti Pauru atiky'esat ewehētup o Tupana pe uipowyro hamuat. Karāpe ewehētup irania'in powyro hamo yt uiwaure tei'o eipe. -Etunug o Pauru ewē wo ehay moherep hamo wuat'i miit'in me ewei'e ro uikawiatno. Karāpe toimoherep ehay wakuat turan etum o tope iwe'eg

kahato hap i'ewyte ikuap kahato hamuat hap ewat ewywuat hap ewei'e o. -Ehay pywuat yt uwe i mikuap sa'awy'i miwan miat hamo etimoesaika Pauru Iesui etiat moherep hamo ewei'e yt kat i miit'in ken'ē hap wywo waku ewei'e Tupana pe uipowyro hamo.

²⁰Mesuarote morekuaria koro ko'i tipo'oro kahato ta'atuemiit'in irania'in etawa kape ta'atuehay moherep hamuat. Ta'atuehay ereto hamo ta'atupo'oro wētup ok ta'atuemiit po'og ta'atumimohey. Mi'i hap ewy kahato uito Pauru. Mi'i hap ewy kahato areine'en. Uiporekuat Tupana mipo'oro areine'en tehay moherep hamuat irania'in ywania kape. Mi'i ehay moherep hamo ui'airo. Ma'ato mi'i pykai koitywy areine'en wo'opyhik hawe. Mesup yt uhewyry kuap i Tupana ehay sytpok hamo. Pyno waku ewehētup o Tupana pe mesuwat wo'opyhik hawiat uipowyro hamo are. Ewehētup o yt kat i uiwemoti hap Tupana ehay moherep hamuat mesuwe katupono atiky'esat surara'in sem mu'e hatno areine'en mesup are.

²¹Pyno Aika'iwat emiit sese Tikiku e hap het rakat atipo'oro ehewowi. Uehay wywo atipo'oro aikotā aikotā areine'en mesuwe hap enoi hamo. Tikiku waku kahato atipuēti. Mi'i ti Tupana ehay yt i'atoiat hin i aheywyt sese aikywyt miit sese mi'i. ²²Mi'i pote atipo'oro Tikiku ehewowi katupono atiky'esat tohenoi ehepe aikotā urutukupte'en hap enoi hamo. Mi'i hap eweikuap hawy'i eiwepiit kahato. Ta'i eimoesaika aru eipy'a pe aimimohey Iesui mohey hap ete aiwo'oky'e hap ete are. ²³-Uru'ywot Tupana uruka'iwat koro Iesui ahētup ewowi. Etunug o emohey haria tawa Ewesu piaria wo'oky'e haria wo. Etunug o mi'iria wo'owese haria wo emohey sese haria wo are. ²⁴Tupana ereine'en hegyi'at kahato rakatno emohey haria pe katupono Esa'yru uruka'iwat Koro Iesui ky'e kahato haria mi'iria are. Eti'atuky'e te'en ne'i mi'iria katupono Emipo'oro uruporekuat ky'e wuat'i e'at piat haria mi'iria are'e aat ka'ap Tupana pe mesuwe wo'opyhik hawe. Woroho'oky'e eipe are.

Wiripu

Pauru Miwan

Filipenses

Kuekatu Pauru Tipo'oro Tawa Wiripi Piaria Pe

1 ¹Uiwyrria'in tawa Wiripu piaria mesup atipo'oro miwan ehewowi. Uito ti Pauru i'ewyte uha'yru Timoteu toine'en mesuwe uiwywo. Mi'i kuekatu to'e hap ipo'oro wy. Uruto ti Tupana mipo'oro Aipotypot koro Iesui eropat haria sese uruto. Mesuwat einapin hamuat hap atipo'oro ehewowi yne Tupana mepyt'in tawa Wiripu piaria mu'e hamo. I'ewyte ei'akag ko'i kape i'ewyte ai'apykok haria kape yne Aipotypot Iesui mohey haria kape atipo'oro mesuwat uimiwan are. ²Pyno meiüpepyi uruhêtip Tupana pe ehewowi -Uru'ywot etum o Esa'yru mohey haria pe tawa Wiripu totiaria pe wo'oky'e hap i'ewyte wo'owese hap uruka'iwat urupotypot Iesui motypot hamuat hap uruhêtip. Eti'atupoityro mi'iria egyi'at hamo uruto'e. ³Tupana karâpe arewanetup aiwyrria'in tawa Wiripu piaria kape mi'i hawyi uimowepiit kahato. Arehum ewowi are Tupana pe ehewowi are. ⁴Pywo uiwyrria'in karâpe ahêtip Tupana pe eipoityro hamuat hap mi'i turan uiwepiit kahato hap wywo ahêtip ehupi are. ⁵Katupono uimowepiit kahato eipe katupono sa'awy'i mesup te uipowyro kahato haria eipe. Mi'i pote arehum kahato Tupana kape ehupi katupono Tupana potpap nug hap uiatnuat powyro haria eipe. ⁶Sa'awy'i watomohey Iesui hawyi Tupana miehakyera'at hanuarua watopyhu'at. Toha'awynug ahehakyera'at hap hawyi yt ai'atoiat hin i e. Yne e'at pe ha'awytepyi mesup te muki'ite ahehakyera'at kuap hat Iesui topyhu'at. Po'og po'og yne e'at pe aimoesaika kahato tewaku hap nug hamo. Ahehakyera'at kahato ha'awyte mesup te Ha'yru ta'aipok Aipotypot no hap kape mesuwat yi kape ta'aipok hap kape ahehakyera'at hamuat wuat'i e'at piat hap kape. Yt uheso hin i are. Topyhu'at kahato aipy'a pe Iesui wuat'i e'at pe. Ipotpap kahato aiwanetup hawe aimoewaku kahato hamo. Yne e'at pe mi'i hap ko'i wyti waku watomohey e.

⁷Uiwanetup hawe i'ewyite uipy'a pe waku kahato eipe. Waku mi'i tã are'e katupono uikai kahato eipe Iesui potpap nug haria uito ewy eipe pote are. Eweimohey kahato Iesui ehay uito ewy pote uiwanetup hawe waku kahato eipe are. Karãpe irania'in ti'atumohit eipe Iesui ehay moherep ehapiat pote yt eiwemoti hin i. Yt eiwepyk hin i i'atumikyry'i kahato pykai ma'ato po'og ewei'atumu'e. -Waku wato mohey Iesui ehay pakup waku wato'e ahewanikaptia pe yt kat i aiwemoti hap wywo are. Waku wati'atumu'e miit'in katupono Tupana ai'airo tehay moherep hamo. -Tupana urunug ehay Esa'yru etiat moherep haria are'e aat ka'ap Tupana pe. Sa'awy'i Tupana ahytpok kahato tehay wakuat Iesui etiat hytpok hamo miit'in me. Ma'ato koran uipyhik ta'yn surara'in wo'opyhyp hawe ma'ato mi'i pykai ahytpok te sehay wakuat Iesui etiat meiüpe wo'opyhik hawe.

⁸Woroho'oky'e kahato eipe. Tupana tikuap yt uheso i hap. Aikotã aikotã Aipotypot Iesui eiky'e hap ewy uito woroho'oky'e haty uipy'a piat wywo woroho'oky'e. ⁹Mi'i tã are'e Tupana pe -Uru'lywot etum no esaika hap emohey haria pe tawa Wiripu piaria pe i'atuwo'oky'e hamuat hap po'og po'og yne e'at pe are'e Tupana pe ehupi. Atiky'esat yne mi'iria ehay yne pywuat kuap haria wo hap po'og po'og sa'awy'i wuat kai. Ta'i atiky'esat kahato mi'iria ikuap kat som waku kat som yt naku i hap kuap hamo ewanetup hap oktan. ¹⁰Etum i'atuepe esaika hap po'og wakuat airo hamo. Mi'i tã etunug pote e'ewy tukupte'en yt kat i sa'ag nug hap i'atukai. Mi'i tupono Esa'yru ta'aipok Morekuat no mesuwat yi kape turan uwe waku uwe yt e hamo Wiripu piaria emohey haria yt te'eruwemoti hin i mi'i hap e'at pe. ¹¹Tupana etunug o mi'iria waku nug hanuaria wo are. Etunug mi'iria i'atuieine'en hap tote wakuat eiam mo kahato are. Atiky'esat mi'iria aikotã Esa'yru Iesui ewaku hap ewy tukupte'en. Ewaku hap ewywuat wo eti'atunug mi'iria. Tupana mi'i etunug mote emotypot haria wo kahato tukupte'en mi'iria are. Waku kahato En i'atu'e aru ewowi irania'in are'e Tupana pe. Pyno mio tã ahêtup mesuwe ehietiatno Tupana pe.

¹²Uhe'ywyt'in uheinyt'in atiky'esat eweikuap uhetiati morekuat uipyhik ta'yn wo'opyhik hawe areine'en ma'ato mi'i pykai sehay wakuat Iesui etiat yt ta'atupyhyp hin i. Yt ta'atupyhyp kuap i ihay ma'ato uipyhik hawe areine'en pote po'og ikuap haria te'eropyhu'at. ¹³Mi'i pote koitywy morekuat esurara sem i'yat wato piaria sehay Iesui etiat kuap haria wo ra'yn tukupte'en. I'ewyite irania'in mesuwarote wo'opyhyp haria uikuap ta'yn. -Ta'i Pauru morekuat tipyhyp ta'yn katupono Iesui tutunug Toporekuat no i'atu'e. ¹⁴Mi'i hawyi irania'in Iesui mohey haria yt te'eroken'ê hin i aikotã sa'awy'i wuat ewy. -Pauru toine'en wo'opyhik hawe i'ewyite aito waku watoine'en i'ewywuat i'atu'e. Mi'i hawyi yt te'eruwemoti hin i Aika'iwat Iesui ehay moherep hamo. Po'og

po'og hesaika rakaria tukupte'en mio imohey haria wo po'og po'og sa'awy'i wuat kai. I'atuehay pirik -Iesui ti Morekuat i'atu'e yt uwe pupi i te'eroken'ẽ ta'atuhenoï. ¹⁵Ta'atumoherep kahato ta'atuehay wo Aipotypot etiat. Irania'in Tupana mohey hap kaipyi i'ewyte uiky'e pote ta'atumu'e miit'in po'og sa'awy'i wuat kai. Irania'in ihay'ywyi uhietat pote ta'atu'atumu'e miit'in po'og sa'awy'i wuat kai. Irania'in yt uiky'e i pote uimohit teran ta'atuehay wo. Mi'i hawyi ta'atuky'esat miit'in mu'e hap po'og uikawiat hap. ¹⁶Ma'ato i'atu kahato uiky'e haria. Mi'iria tikuap ta'yn Tupana mi'airo uito hap. Ta'atukuap Tupana uipo'oro tehay wakuat moheg miit'in wanetup hawiat miit'in pya piat tehay pywuat kuap hamo. Mi'i pote uiky'e haria mi'iria. ¹⁷Ma'ato toï irania'in ta'atumoherep sehay wakuat Iesui etiat wen ma'ato yt kat i Iesui ky'e hap i'atuete. I'atuehay se kahato wen ma'ato te'eruwemowato hap yn ta'atukat ta'atuwanetup hawe. Yt Iesui motypot haria hin i mi'iria ta'atupy'a pe. Mi'i tã watunug mote meiüran Pauru emiit'in yt uwe i i'atu'e ra'yn ta'atuwanetup hawe. Pauru mimu'eria yne aipo pe hawyi haty kahato topyhu'at Pauru ete wo'opyhik hawe te'ero'e ta'atuwanetup hawe uimohit reran haype. Mi'i pote Iesui ete ta'atumu'e miit'in ta'atuehay se wywo uipohari teran haype. ¹⁸Karãpe ta'atumoherep Iesui Aiporekuat nuat yt ta'atumohey i pykai mi'i hawyi uimowepiit kahato hap toine'en katupono i'atuehay kaipyi miit'in Iesui kuap haria tukupte'en. Pyno yt arewanetup hin i sio mi'iria Iesui ky'e hap mywo ta'atumu'e miit'in sio te'eruwemowato hap mywo ta'atumu'e miit'in. Yt atikuap i kat hamo miit'in ta'atu'atumu'e ma'ato miit'in ta'atumu'e Iesui etiat hap pote uimowepiit hap topyhu'at yt atikuap pykai i kan hamo ta'atumu'e hap are.

¹⁹Pyno waku ewehëtup o aheTupana kape -Etihep o Pauru wo'opyhik hap wyi ewei'e o are. Mio tã ewei'e pote atikuap arêtem aru mesuwepyi morekuaria wo'opyhik hap kaipyi are. Ta'i atikuap aru Aipotypot Iesui tipo'oro Topa'ãu uihep mesuwepyi hamo ui'apypok hamo are. ²⁰Yt karãpe i atoiat teran Aika'iwat potpap nug hap uhepiat uipotpap nug hap. Uiku'uro hap kape Tupana mowepiit hap yn uiwanetup hap yne e'at pe atiky'esat. I'ewyte mesuwe uipyhik hawe atimotypot teran Tupana ma'ato po'og mesuwe atiky'esat irania'in kai. Yt kat i uiwemoti hap atiky'esat ma'ato areine'en neran miit'in pupiat yt uiken'ẽ i hap wywo. Atimotypot teran Aipotypot mesuwe. Aipotypot Iesui motypot hatno areine'en neran uipy'a pyi uiwanetup hap kaipyi uhehay kaipyi. Yne uiminug ko'i kaipyi atiky'esat imotypot hap uheine'en hap turan. I'ewyte uiku'uro turan imotypot hatno areine'en neran are. ²¹Pyno ahenoi ehepe kat hamo areine'en mesuwat yi tote. Aipotypot Iesui motypot hamo yn areine'en uito. Mi'i eropat hamo yn areine'en. Uiku'uro hawyi po'og atikuap Iesui mesuwarotiat kai. Mi'i tupono waku po'og areine'en uiku'uro hawyi. ²²Mi'i pote ati'airo teran uiku'uro hap. Mi'i hawyi areto Iesui kape kat

pote areine'en neran iwywo ma'ato mi'i pykai yt woroho'o'atoiat reran i eipe katupono uiku'uro hawyi yt uwe i uito mesuwe eimu'e hanuat yt naku i. Mi'i pote yt areto teran i. Po'og waku areine'en mot'i mesuwarote miit'in miat Iesui etiat mu'e hamo are. ²³Ma'ato areto teran Aipotypot kape atipy kape. Atoiat reran uheine'en hap mesuwe katupono po'og waku itote. Pyno po'og waku uiku'uro are ma'ato -Mi'i e hap yt ere'e i mio tā e. Wai'e uiwanetup hawe are'e. ²⁴Po'og waku ereine'en mesuwe e uiwanetup hawe. Waku po'og ereine'en Iesui mohey haria powyro hamo e uiwanetup hap. Ereine'en no mesuwat yi tote e uhepe. ²⁵Pyno areine'en hap atikuap ta'yn. Arepyhu'at eipy'asetpiat hamo eimotag hamo imohey hap etiat eimowepiit hamo are. Mi'i hamo arepyhu'at mesuwat yi tote eipy'asetpe. ²⁶Meiüran aru areine'en eiwywo i ra'yn. Mi'i hap e'at pe ti aru waku pe watoine'en. Mi'i hap e'at pe aru areine'en eipy'asetpe. Mi'i hap e'at pe ti aru watuwehum kahato Aipotypot Iesui ete tutunug muap ehewowi hawyi are.

Waku Aiwo'oky'e Hap Wywo Wahenoi Tupana Ehay

²⁷Karāpe watimoherep sehay wakuat Aipotypot etiat miit'in me mi'i turan waku aiwe'eg wo o aikotā aikotā watoine'en i'atupy'asetpiat turan. Waku iwe'eg kahato rakaria ewy watoine'en. Yt naku i wati'atumu'e miit'in yt naku i nug haria aito pote. Aimimu'eria yt tiky'esat i ahehay Iesui etiat ta'atupuēti yt naku i nug haria aito pote. Yt teke i i'atuewaure ka'a pe wakuat Iesui etiat aheine'en hap yt ikahu i pote are. Atiky'esat kahato wakuaria wo o eweikupte'en sio areine'en eipy'asetpe sio yt. Waku eweikupte'en wakuat nug haria wo o itote yt uiiwywuat pykai i. Mi'i hawyi yt areine'en i eipy'asetpe pykai sehay wakuat atikuap aru irania'in wē pyi ehediat eiminug ko'i piat hap wyti aru hap atikuap. -Ta'i yt ta'atu'atoiat hin i te Iesui mohey hap i'atu'e aru uhepe. To'o'ewy'ewy wētup miit piit ewy i'atupotpap e hap aru atikuap wy ehediat. Ta'i surara'in ewy tu'uka kahato sa'ag ete e hap aru atikuap wy. I'ewyte ta'atuky'esat yne miit'in Iesui ehay wakuat mohey haria i'atu'e aru uhepe meiüpe yt heremo i areine'en eipy'asetpe pykai are. ²⁸Yt eraha'at tei'o yi kape ewanikaptia pupi. Eweikupte'en wanikaptia py'asetpe pote surara ewywuat ereine'en yt kat i eha yi kape. Mi'i hawyi meremo ta'atukuap -Ta'i mi'liria ti Tupana mowato haria i'atu'e. Mi'liria po'og urukai i'atu'e ta'atuwanetup hawe te'eroken'ē haype. I'ewyte eipe ti eweikuap ta'yn Tupana toine'en eiwywo eipowyro hamo. Eweikuap ta'yn Iesui ehahakya'at hat sese topyhu'at.

²⁹Are paĩ waku kahato Tupana ainug Tosa'yru mohey hatno. Waku kahato are. Waku wy Aipotypot Iesui eropat hamo are. I'ewyte waku waho'opot miit'in mikyry'i hap ete imohey hat aito pote. ³⁰Pyno aho'opot kahato mesuwe wo'opyhik hawe aikotā surara tu'uka hap turan ewy.

Pyno eweikupte'en o ui'ewy ahiag wu'uka hap surara ewywuat eiwu'uka kahato itote ahiag akit hamuat tawa Wiripu tote aikotã ewei'akasa uito hap ewy. Aikotã sa'awy'i wuat hap ewy mi'i hap ewy waku eweikupte'en uhaipepiaria eweikupte'en surara ewywuat. Yt atoiat hin i te mesuwe ahiag wywuat wu'uka hap. Areine'en wo'opyhyp hawe pykai atuuka atuuka te. Ta'i mi'i hap eweikuap ta'yn kat pote yne ikuap are.

Waku Aiwanetup Hap Tupana Wanetup Hap Ewy

2 ¹Uiwyria'in ahêtup ehepe eiky'e hap wywo waku eweikupte'en eweiwanetup Iesui etiat wêtup miit piit ewy hap yn i'ewy Iesui ky'e hap ete wêtup miit piit ewy yn waku eweikupte'en ahêtup. Mi'i tã ewetunug mote uimowepiit haria wo eweikupte'en. Mi'i tã eweikupte'en mote uimowepiit hap sese topyhu'at. ²Mi'i hap ti ahêtup ehepe katupono Aipotypot Iesui mohey hap kaipyi watipuêti ra'yn awemowepiit sese hap. Mi'i hawyi Ipa'ãu topyhu'at ra'yn ahepe. Mi'i hawyi wato'oehay iwywo mi'i hawyi irania'in Iesui mohey haria kape wo'owese hap topyhu'at wo'oky'e haria wo watukupte'en. Mi'i pote ahêtup ehepe wêtup miit piit ewy yn eweikupte'en Iesui wywo hap. Mi'i tã ewetunug mote uimowepiit kahato eipe. ³Uiwyria'in yt naku i yt ehegyia't i rakaria ewy eweikupte'en. Yt ewetunug tei'o -Uito po'og ei'e hamuat hap ne'i are. Yt ewetunug nei'o -Uito po'og e hatno. Po'og waku watoine'en kurin hatno kahato irania'in motypot hamo. Yt eweie tei'o eipy'a pe -Uito po'og mekewat miit kai yt eweie tei'o eiwo'ope e. ⁴Yt erewanetup ka'ap tei'o eimiky'esat nug hap kape eimiky'esat ko'i ete. Po'og waku watuwanetup aat ka'ap irania'in miky'esat nug hap ete.

⁵Po'og waku aiwanetup hap Aika'iwat Iesui wanetup hap ewy katupono tuwemohit kahato ihaky'e'i kahato miit emiit no topyhu'at. ⁶Tupana wo toine'en Iesui pykai tuwemohit. Sa'awy'i wuat e'yian mete toine'en Tupana wo. Mi'i pykai tuwemohit. Tuut ahowawi hawyi yt to'e i -Arenug Uito mesuwe Tupana wo yt e i Tupana ra'yn pykai. ⁷Mi'i hawyi tuwepyi totiat yne mekewat tuweTupana hap ko'i hawyi tuwemohit miit'in eropat hatno. Tuwenug miit no miit sese wo topyhu'at. Aipiit ewy kahato topyhu'at. ⁸Iesui yt tuwemowato hin i ma'ato karãpe Tupana to'e -Atiky'esat eku'uro hap miit'in ehakyera'at hamo mi'i hawyi toiwesat -Waku Papai e yt tomiky'esat ewywuat pykai i. Ma'ato -Atiky'esat eku'uro hap aria'yp posak ete e Tupana hawyi -Atunug aru Papai e Iesui. ⁹Tutunug To'ywot miky'esat ewy mi'i pote Tupana timowato kahato Iesui. Mi'i hawyi i'ewy Iesui set toimowato. Mi'i pote po'og yne set kai topyhu'at. ¹⁰Meiüran aru yne yne tuwepÿ'ätutuk Uha'yru kape e ti Tupana. Atipy piaria yne te'eruwepÿ'ätutuk e Uha'yru motypot hamo i'ewy yne yi totiaria te'eruwepÿ'ätutuk imotypot hamo i'ewy yne yi ywyt'okpyiaria te'eruwepÿ'ätutuk Uha'yru motypot hamo e ti Tupana.

¹¹ Mi'i hap e'at pe yne yne to'e -Pywo ti pywo ti Iesui Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Aika'iwat koro wuat i'atu'e aru torannia. Tuwemohit kahato sa'awy'i Iesui mi'i pote ti aru Tupana timowato kahato Aika'iwat. Mekewat e'at pe yne yne -Tupana i'atu'e Emipo'oro Aiporekuat nuat Aika'iwat sese hap uruikuap ta'yn i'atu'e. Uruimotypot kahato En i'atu'e. Uru'ywot sese En i'atu'e aru. Ma'ato aito aikotã Iesui tuwemohit waku watuwemohit ewy are.

¹² Uhekatuwyria'in uimiky'eria kahato eipe. Sa'awy'i areine'en eipy'asetpe eimu'e hamo. Mekewat e'at pe woroho'onapin kahato kat som kat som Tupana tiky'esat ewetunug hap. Mi'i hap e'at pe waku pe eweikupte'en. Einapin hap ewetunug yne ma'ato mesup yt areine'en i eipy'asetpe katupono morekuat wo'opyhik hawe areine'en mi'i pote yt uwe i uito eipy'asetpe. Mi'i pykai ti atiky'esat kahato eweikupte'en uhehay upi. Yt uwe i uito itote pykai ewetunug o einapin hap ko'i are ma'ato po'og po'og sa'awy'i wuat kai ui'e hap ewy atiky'esat kahato ewetunug wakuat nug hap ko'i. Waku eweiken'ẽ yt naku i nug hap pupi Aikotã aityry hap ewy eiken'ẽ hap. Waku watunug Tupana miky'esat ko'i yn Tupana mihakyera'at aito pote. Waku watoine'en Tupana mihakyera'at ko'i wo watopyhu'at. Mi'i hawyi karãpe miit'in te'era'akasa aiminug wakuat kape hawyi -Pywo i'atu'e mi'iria ti Tupana mihakyera'at ko'i wo i'atu'e. ¹³ Are paĩ Tupana tiky'esat kahato watunug tomiky'esat ewywuat hap. Mi'i pote ainapin aat ka'ap aiwanetup hawe kat som kat som waku watunug hap. Karãpe aiwẽ pyi yt watunug neran i imiky'esat ko'i mi'i hawyi perup'i popuo aimu'e aiwanetup hawe -Etunug o etunug o e. Mi'i hawyi meiüran -Waku Uhyt waku Mimi wato'e Tupana pe katupono toiky'esat kahato tehay upiat watuwat hap. ¹⁴ Karapeĩ watuwepotpap Tupana miky'esat nug hap ete waku watuwat sese imiky'esat hap upi. Yt naku i wato'e -Emiky'esat ko'i yt atiky'esat i yt naku i wato'e. I'ewyete yt naku i watu'uka miit'in ete are. Karãpe watunug Tupana miky'esat turan yt naku i wato'e tope -Yt atiky'esat i emiky'esat nug hap ko'i yt naku i wato'e. Yt naku i watu'uka Tupana miky'esat ete aipy'a pe aiwanetup hawe are. ¹⁵ Ma'ato yne mi'i tã imiky'esat ewy watunug mote Tupana mepyt'in wakuaria wo watopyhu'at yt kat i sa'ag nug haria wo are. Aikotã aimepyt kurin kat yt tutunug kuap i sa'ag hap ewy watopyhu'at waku kape yn aiwanetup hap. Koitywy watoine'en yt naku i nug haria py'asetpe i'ewyete te'eruwatetup aat ka'ap sa'ag nug hap ete yn. Mi'iria tukupte'en aikotã i'ypyryp we wätym sese turan wuat ewy yt naku i nug haria yn mi'iria pote. Ma'ato waku aito Iesui mohey haria waikiru ko'i ewywuat watopyhu'at aikotã waikiru wätym sese turan hëtyhot rakaria ewy aikotã waikiru ko'i aimu'e wätym muo aikope muap toine'en aikope waku ahewyry. Mi'i hap ewy waku watimoherep ho'owasat rakaria pe muap Tupana kapiat. ¹⁶ Katupono watimoherep kahato miit'in me muap

Tupana kapiat aikotã waikiru hëtyhot wãtym muo hap ewy watopyhu'at. Meiüran Aipotypot Iesui put'ok e mesuwat yi tote yne aiminug moherep hamo sio waku sio yt e hamo. Mi'i hap e'at pe uimowepiit haria wo eipe katupono mi'i hap e'at pe wuat'i ehamo -Mi'iria ti uhehiit sese. Mi'iria ti uhehay moherep haria sese e aru Iesui ehapiat. Mio tã to'e hawyi uimowepiit kahato hap topyhu'at katupono eipe uimimu'eria sese pote. Ta'i arehum kahato itote katupono yt eweipun hin i einapin uhepiat hap. Mi'i hawyi Tupana tuwehum kahato topotpap nug haria etc. ¹⁷Koitywy surara'in uipyhyp ta'yn mesuwe. Yt ta'atuky'esat i po'og woroho'omu'e hap ma'ato ui'auka pote ui'auka are ma'ato mi'i pykai yt karãpe i woroho'o'atoiat eimu'e hap ete katupono atiky'esat yne eipe Iesui mohey haria wo hap. Uhuu okpun eikawiatno pote uiku'uro Tupana mowepiit hap topyhu'at are. ¹⁸Uiwyria'in woroho'omowepiit reran kahato uheine'en ne turan i'ewyte uiku'uro hap turan. Ui'auka pote meremo areine'en Aika'iwat yatype i'ewyte meremo uimowepiit hap sese topyhu'at. Ui'auka pote waku eiwemowepiit wy atiky'esat katupono ui'auka pote areine'en uimowepiit hat yatype are.

Timoteu Wy Toine'en Wiripi Piaria Ky'e Kahato Hatno

¹⁹Uiwyria'in atipo'oro teran aiwy Timoteu ehewowi katupono atiky'esat kahato atikuap teran aikotã eweikupte'en hap sio waku sio yt hap kuap hamo katupono mi'i atikuap hawyi uimowepiit kahato hap topyhu'at. Mi'i pote atipo'oro teran uha'yru Timoteu ehewowi. Mi'i pote ahëtup Aipotypot Iesui kape -Etipo'oro Timoteu aiwyria'in tawa Wiripu piaria kape are aat ka'ap ahëtup. Mi'i hawyi atimohey kahato Aika'iwat Iesui tipo'oro meremo Timoteu ehewa wiat hap. Meiüran ti aru ta'aipok hawyi uimowepiit kahato hap topyhu'at imienoi. ²⁰Timoteu ui'ewywuat eiky'e kahato hat are. Mi'i aikotã woroho'oky'e hap ewy eiky'e. Mi'i hawyi yt uwe i uhehiit Timoteu ewy eiky'e hat. Timoteu woroho'oky'e kahato e hat paĩ. ²¹Irania'in te'eruwantetup aat ka'ap ta'atumiky'esat nug hap kape yn. Mi'i kape yn te'eruwantetup. Kat som kat som Aipotypot Iesui tiky'esat Tupana wantetup hap yt i'atuwantetup hap ewy hin i. ²²Ma'ato aipowyro kahato Timoteu. Yt iranias'in ewywuat hin i katupono mi'i ipotpap aat Aipotypot ehay wakuat moherep miit'in kapiat hap ete yn ipotpap. Mi'i hap kaipyi eweikuap kahato Timoteu Tupana eropat hat sese hap. Ui'ewywuat kahato toine'en Timoteu. Ta'i urupotpap Iesui ehay moherep hap ete uruto'o'ewy kahato urupotpap aikotã ai'ywot tosa'yru wywuat ipotpap hap ewy urupotpap uito Timoteu wywo. ²³Meiüran aru atiky'esat kahato atipo'oro uha'yru Timoteu ehewowi. Meiüran karãpe atikuap kat som morekuaria tunug uhepe sio wakuap sio yt. Mi'i hawyi atipo'oro ehewowi Timoteu henoi ehapiat hamo. ²⁴Uito i'ewyte areto teran ehewowi mi'i pote are'e aat ka'ap -Uruka'iwat woromohey kahato

En are. Mi'i pote ahētup ewowi uihēp o mesuwat wo'opyhik hap wyi katupono areto teran meremo tapyi'a Wiripu piaria kape are Uika'iwat pe.

²⁵ Sa'awy'i eweipo'oro uhowowi ehemiit mehin Epawutitu uipowyro hamo mesuwe. Mi'i ti uheropat kahato hat toine'en mesuwe. Aikotã surara typy ok takaria ewy urutukupte'en mesuwe ahiag moma hamo. Waku kahato atipuēti eipotpo'oro mehin Epawutitu. Koitywy mi'i atipo'oro i ra'yn ehewowi. ²⁶ Toto teran kahato ehewowi katupono ihay teran i ra'yn eiwywo ihat'at kahato ekyewi. Ga'atpo i'ahuu kahato mesuwe mehin Epawutitu. Mi'i hap eweikuap hawyi haty kahato iwanetup hawe katupono eweikuap hawyi ei'arot hap yt toiky'esat i ma'ato. ²⁷ Ta'i aheropat kahato hat Epawutitu porap iku'uro mesuwe porap ahuu ti'auka ma'ato yt pykai i katupono Tupana haty'u kahato topy'a pe. Mi'i hawyi meremo toimoehãite katupono Tupana yt tiky'esat i ui'arot ne'i hap. Mi'i hawyi iky'e hap i'ewyte uiky'e hap wywo toimoehãite uhyt Epawutitu hawyi uimowepiit hap topyhu'at. ²⁸ Mi'i pote atipo'oro teran kahato ehewowi ihãite i ra'yn pote eimowepiit hamo atipo'oro. Pyno eiwepiit i ra'yn hawyi po'og na'yn uimowepiit uito wy are. Mi'i hawyi yt kat i ui'arot hap. ²⁹ Put'ok e itote hawyi -Ereke mehin ewei'e o eiwepiit hap wywo. Ereke ro ewei'e o aikotã aheyke'et aheywyt i'ewyte aheinyt kape hap ewy waku ewei'e katupono mi'i Aika'iwat mohey kahato hat. -Waku kahato epotpap eminug na'yn Tupana kapiat hap ewei'e Epawutitu pe eiwepiit hap wywo. Eweimotypot ro mi'i miit are. Waku eweimotypot yne Iesui mohey haria Epawutitu ewywuaria katupono Aipotypot eropat kahato haria mi'iria. ³⁰ Uipowyro turan porap iku'uro aiwy Epawutitu. Aipotypot Iesui potpap nug hap ete porap iku'uro aheimiit eimipo'oro katupono uipowyro teran eipe ma'ato yt uwe i eipe uipowyro hanuaria mesuwe pote. Mi'i hawyi eipotpo'oro mehin Epawutitu topyhu'at ehaipepiat eipotpap nug hamo uipowyro hamuat. Mi'i turan porap iku'uro wen ma'ato aiwepiit kahato Tupana timoehãite ra'yn hawyi.

Ewe'eg Wo O Mekewaria Sa'awy'i Wuat Sehay Yn Etiat Enoi Haria

3 ¹ Pyno ahenoi kurin hawyi toran na'yn uimiwan. Uhe'ywyt'in uheinyt'in atiky'esat kahato Aika'iwat Iesui eimowepiit kahato hap. Mi'i eimowepiit hamuat ahētup tope. Sa'awy'i woroho'onapin uimiwan me -To'iro eiwemowepiit katupono Iesui miky'eria kahato eipe are ra'yn ehepe sa'awy'i. Mi'i ui'e hap are'e i ehepe aikotã are'e sa'awy'i ehepe are'e i ra'yn eiwemowepiit ro are. Yt aremoti hin i aikotã sa'awy'i uimiwan me are'e typua i typua i ahenoi eiwemowepiit ro e hap ete katupono atiky'esat kahato einapin uhepiat hap topyhu'at kahato eiwanetup hawe. Mi'i hawyi yt uwe i eima'at kuap einapin wētup etiat hamo. Yt pywo rakat i etiat hap yt uwe i einapin kuap.

²Eiwe'eg wo kahato o sa'ag nug haria pupi katupono ehã'äg aru sa'ag nug hamo are. Eiwe'eg wo o wētup muap moherep haria pupi. Eiwe'eg wo o yt eiwemusin äpy sokpe tek hep i pote yt kat i ehehakyera'at hap e haria pupi. Mi'iria pupi eweiken'ë kahato aikotã awahuru sem pupi watoken'ë hap ewy katupono eima'at reran sa'ag nug hap etiat haype. Yt naku i kahato mi'iria. ³Aito yt mi'iria mohey haria hin i katupono Tupana Pa'âu sese aipiit pe Aipotypot Iesui mimoieine'en aito pote waku kahato Iesui waku kahato Iesui e haria aito. Ma'ato irania'in ahemusin äpy sokpe tek hap ete yn mi'iria i'atuehay. Yt wati'atumohey hin i mi'iria katupono wētup kawiat aito Iesui mohey haria. Wētup ywania ewy yn watopyhu'at katupono Tupana titek ta'yn aiminug sa'ag sio toĩ ahemusin äpy sokpe sio yt. Pyno Tupana miehakyera'at ko'i ra'yn aito katupono imohey haria aito pote. ⁴Uito ti Pauru Iuteu sese uito. Ta'i uito ui'ywã'i 8 e'at hawyi ta'atutek uhemusin äpy sokpe uru'ywania Iuteu eko ewywuat. Atunug yne ui'ywania eko ko'i ma'ato mi'i ko'i yt uhehakyera'at hin i. Mi'i pote atikuap kahato uipy'a pe aiminug aheko ko'i yt ahehakyera'at kuap i ma'ato tukupte'en eipy'asetpe -Watunug Iuteuria eko hawyi ahehakyera'at Tupana e haria. Mi'i pywo pote uito po'og Tupana miehakyera'at mi'iria kai katupono atunug yne mi'i ko'i ma'ato yt pywo hin i are. ⁵Uity ui'ywot ti Isareu ywania sese mi'iria. I'ewyte Epereu pusu kuap haria ui'ywot'in. Ta'i Epereu pusu ahapap kahato. Mi'i pote Epereu sese uito. Uha'ase'i sese sa'awy'i wuat Aparâu emiariru Pesami e hap het rakat. Uipiit Iuteuria piit sese. Uimotag hap turan ati'atumu'e kahato urueko nug hap ete. Mi'i hawyi yt karãpe i ati'aparap urueko nug hap ete. Uitag hawyi areine'en kahato Tupana motypot piaria uru'ywania wo'omu'e haria akag koro wo. ⁶Mi'i turan atunug yne yne i'atuwo'onapin hap ko'i Tupana wã'e hap ko'i paĩ. Mi'i hawyi areine'en po'og irania'in kai i'atu'akag wo yne uhesaika hap wywo. Ati'atusaty'i saty'i kahato Iesui mohey haria sa'awy'i. Atunug yne uru'ywania miky'lesat ewy. Yt kat i urueko etiat i'aparap hap atunug. Yne uru'ywania wã'e hap atunug yne urue'ase'i urunapin sa'awy'i wuat hap atunug yne. I'ewyte yne urunapin hap atunug. Yne mi'i ko'i nug hap aimoewaku kuap Tupana wanetup hawe pote waku pe areine'en mekewat e'at pe ma'ato yt pykai i. Yt uinug waku hin i Tupana wanetup hawe mekewat e'at pe. Yt atikuap hin i Tupana mi'i turan. ⁷Sa'awy'i arewanetup aremoewaku kuap uhesaika hap wywo. Ta'i uipiit esaika hamo aremoewaku kuap are. Mi'i hawyi ahã'äg kahato Tupana mowepiit hamo ma'ato uhewaku hap yt put'ok e i. Mi'i turan yt atikuap hin i Tupana katupono Tupana yn uimoewaku kuap hat. Mi'i hawyi atimohey Iesui hawyi Tupana uinug waku. Mi'i pote koitywy Iesui kape yn areto uimowaku hamo. Yt are'e hin i koitywy -Uiwepe aremoewaku kuap yt are'e i. Mi'i e hap atipugha ra'yn yt kat hamo i pote. ⁸I'atu kahato uiwanetup hawe sa'awy'i. Mi'i atunug mote

waku ra'yn areine'en Tupana wanetup hawe ui'e hap. Atunug uheko hawyi waku pe areine'en Tupana wanetup hawe ui'e hap sa'awyi. Mi'i hap ewywuat sa'awyi' i wuat uiwanetup hap atipun yne ra'yn aikotã watipun iun ai'yat pyi hap ewy katupono koitywy atipuëti po'og wakuat wuat'i kawiat rakat. Koitywy Iesui kuap hatno areine'en. Atipuëti Iesui po'og waku. Mi'i Uika'iwat no ra'yn. Mi'i yn na'yn atiky'esat uiwanetup hawe. Mi'i yn uimoewaku hat. Huu yn na'yn uimohãpyk kuap Tupana wanetup hawe. Mi'i pote koitywy atipun yne sa'awyi' wuat uiwanetup hap ko'i sa'awyi' wuat ui'e hap ko'i sa'awyi' wuat uiwemoewaku hap hawyi Aika'iwat yn uimoewaku hat are. Tupana yn na'yn uhehakyera'at kuap hat koitywy are yn na'yn. Koitywy sa'awyi' wuat ui'e hap ko'i atipun yne katupono atimohey Ahehakyera'at hat Aipotypot yn. Iesui yn atiky'esat uiwanetup hawe are. ⁹Koitywy atikuap ta'yn uito yt naku i rakat. Atikuap ta'yn yt karãpe i atipuëti uhehakyera'at hap uhewaku hap kaipyi. Katupono yt arewaku kuap i uito are. Yt karãpe i atikiyi'at kuap uhehakyera'at hap uiminug wakuap sa'up mo. Tupana ainapin hap ko'i koitywy atimohey Iesui. Mi'i hawyi wëtup miit piit ewy watopyhu'at. Mi'i hawyi Iesui ewaku hap topyhu'at uiatno yt uiat pykai i ma'ato Iesui watno. Mi'i yn waku koitywy Tupana uimoewaku ra'yn atimohey Ha'yruru hawyi. ¹⁰Atikuap ta'yn Iesui ma'ato atikuap teran po'og. Atiky'esat po'og po'og Uiporekuat no aikotã Iesui toine'en mesuwarote hap ewy areine'en neran. Karãpe iku'uro aikawiatno ho'opot hap turan toiky'esat uhepiat ho'opot hap wëtup miit yn uruto pote. Ahupit reran Iesui wywo ho'opot hap i'ewyete atikuap teran uipiit pe hesaika hap. Arëtem neran gu'uro pyi iwywo wëtup piit yn urutukupte'en pote. ¹¹Areine'en neran i ra'yn iwywo uiku'uro hawyi. Areine'en i iwywo hap yn ahekatup. Mi'i hap atimohey kahato.

Areine'en Iesui Ewywuat Yne Uiminug Hap Ete

¹²Uito wakuat Iesui ewywuat yt are'e hin i. Uito wakuat Tupana ewywuat yt are'e i. Uiwantup hawe yt put'ok e hin i te Iesui wanetup hap wakuat hap ewywuat. Yt uitag i te Tupana mohey hap ete. Mi'i ewywuat areine'en neran kahato Aipotypot Iesui ewywuat. Areine'en neran aikotã weput haria te'eruweput yne ta'atuesaika hap wywo mekwat morekuat miium sat hamo -En po'og weput kuap hat e hap sat hamo. Mi'i hap ewy atimohey teran Aipotypot Iesui yne uhesaika hap wywo aikotã seput po'og hat ewy Iesui po pyi atat teran ra'yn mekwat -Uito po'og e hap. Uito i'ewyete seput hat ewy katupono Iesui uhekyi ra'yn tuwewawi. ¹³Uuiwyrria'in mekwat miium aikotã seput hat tiky'esat hap ewy. Yt uipo pe i te ma'ato areine'en seput rë hat ewy. Mi'i hawyi areput kahato. Mi'i hap kape yn arewanetup. Yt araha'at hin i uhewat'ypmo uiwanetup hap. Seput kahuro hap kape yn araha'at. Iesui wanetup

hap ewywuwat sat hamo yn areput. ¹⁴Yt pori'ok pori'ok yt areput hin i. Häpyk kahato areput atiky'esat kahato -Waku kahato ereput uhyt e hap yn atiky'esat Aipotypot e hap. Atiky'esat Tupana tum uhepe mekewat seput haria e'amatap ewy mekewat uipainug hap ewy. Atiky'esat kahato Tupana to'e uhepe areput kahu hawyi -To'iro atipy kape kat pote Uimipo'oro Uha'yru mohey kahato hat en. Itote atum epe uimium wuat'i e'at piat e hap atiky'esat. Mi'i pote seput sese hat ewy areine'en Iesui wanetup hap ewywuwat kape areput. ¹⁵Atiky'esat eipe ui'ewywuwat eiwanetup hawe. Waku watopyhu'at seput sese haria ewy. Waku yne ahesaika hap wywo watomohey Tupana mimotag ko'i aito pote. Waku mi'i tā watunug. Waku haty wo watomohey. Eweimohey ran ne'i pote Tupana timoherep aru ehapiat yt tomohey i hap. ¹⁶Karāpe wati'aparap mi'i hap aru Tupana timoherep ahepe aiminug sa'ag hap ko'i. Waku wateput aimikuap ewy Iesui miky'esat hap oktan. Mi'i turan Tupana aipowyro tesaika hamo seput po'og sa'awy'i wuat kawiat haria wo.

¹⁷Karapei urutukupte'en eipy'asetpe urutukupte'en Iesui mohey haria kahato. Uhe'ywyt'in uheinyt'in aikotā atimohey kahato Iesui mi'i hap ewy waku eweikupte'en. Karāpe toine'en eipy'asetpe imohey kahato ui'ewywuwat hat waku ewehaha'at mi'i kape. Mi'i hawyi ewetunug iminug ewy. Mi'i iā'āg haria wo eweikupte'en. ¹⁸I'atu kahato aria kapiat haria katupono Iesui ewanikaptia kahato mi'iria katupono te'eruwekyry'i kahato Aipotypot ku'uro aria'yp posak etiat ta'atuekawiatno pote. Aikotā sa'awy'i are'e hap ewy are'e i -Mi'iria aria kape tuwat are uiwak popuo. ¹⁹Aikotā sa'awy'i are'e hap are'e i -I'atueiam sese ti aru aria are katupono i'atuetupana sese i'atumiky'esat ko'i mi'u kape yn i'atuwanetup hap mesuwarotiat kape yn i'atuwanetup hap. Ta'atuekat hap kape yn i'atuwanetup hap. Mi'i hawyi yt naku i kahato ta'atunug ma'ato ta'atunug hawyi yt te'eruwemoti hin i inug te turan. -Waku nug haria uruto i'atu'e ma'ato i'atueiam ti aru aria kawiat. ²⁰Ma'ato aito atipy kapiaria ahetama sese atipy pe. Mi'i kaipyi aru tuut Aehakyaera'at hat. -Hē eriot ro meremo meikowo wato'e mot'i Aika'iwat Aipotypot Iesui pe. ²¹Tuut hawyi aipiit mesuwarotiat tutunug towat topiit ewy. Mi'i hawyi yne aipiit Iesui ewy topyhu'at wuat'i e'at pe. Aipiit iwat piit ewy ikahu kahato. Mi'i tā aru ainug tesaika hap wywo. Hesaika kahato Iesui mi'i nug hamo katupono mekewat e'at pe topyhu'at yne yne Porekuat no po'og hesaika torannia kai. Mi'i tesaika hap wywo aimopakup aipiit. Pakup tutunug towat ewy are.

4 ¹Mehin'in mana'in aiku'uro hap kape waku watomohey o are. Uimiky'eria kahato eipe. Woroho'oky'e eipe. Uhehat'at kahato ekyewi. Uimowepiit haria eipe. Arehum kahato ehewowi. Uheinyt'in uhe'ywyt'in yt uimoti te hin i. Atikuap aikotā eweikupte'en wētup miit ewy Aika'iwat wywo. ²Mi'i hawyi mana Ewotia mana Sintiki ahētup

ehewowi eipe Aika'iwat mohey haria pote eweikupte'en wo'oky'e haria wo'owese haria kahato. Waku wētup ehay ewy aikotā eikypy'yt ewy eweikupte'en Iesui mohey haria eipe pote. Aito Iesui mohey haria pote yt naku i watukupte'en yt wo'oky'e i haria wo yt naku i are. ³Sa'awy'i eipotpap kahato uiwywo mana'in. Sa'awy'i mehin Kementi wywo watuwat irania'in aipowyro haria wywo sehay wakuat Iesui etiat sytpok hamo. Mi'iria set yne toine'en Tupana miwan atipy piat ete mekewat miwan ete uwe aru toine'en wat'i e'at pe e hap tote. Pywo pe ti mana'in sa'awy'i eipotpap kahato uiwywo. Mi'i pote atiky'esat kahato waure'ewei'e o eiwu'uka hap ete are. Atiky'esat kahato eiwo'owese hap ta'yn aikotā sa'awy'i eiwo'oky'e hap ewy ra'yn atiky'esat uheinyt'in are. Mi'i pote ahētup ei'apykok hanuat pe -Uhyt are'e eti'atunug no uheinyt'in wo'oky'e haria wo ra'yn are. Mehin are'e uipowyro en tawa Wiripu piaria napin hamo. Pyno mehin waku ere'e mana Ewotia i'ewyte mana Sintiki pe -Yt eiwu'uka po'og nei'o eehay wo ere'e o i'atuepe are ei'apykok hat pe mana'in.

⁴Pyno uiwyria'in wo'omowepiit haria ewywuaria wo o eweikupte'en. Wat'i e'at pe waku -Tupana urumowepiit hat kahato En waku wato'e aat ka'ap. Tupana urumowepiit hat kahato En waku wato'e Tupana pe are. ⁵I'ewyte ti waku yt ipy'ahak takaria wo i watukupte'en e. Waku yne miit'in wesat hatno watoine'en. Yt eweiwaure tei'o Aika'iwat uut hamuat hap e'at katupono ta'aipok irane Ai'akag koro are. Mi'i pote waku wakuaria ewy watukupte'en wat'i e'at pe. ⁶Pyno yt eiwanetup ko'i ko'i i ran o. Po'og waku wahētup Tupana kape aipowyro hamuat hap. Waku wato'e Tupana pe -Etum o uruepe uruwat yt kat i rakat. Uruikuap kahato ra'yn egyi'at hap Tupana waku uruhētup. Mi'i pote urutuwehum kahato ewowi urupy'a pyi Tupana waku wato'e Tupana pe. ⁷Mi'i tā watunug pote yt kat i hin i aiwanetup ko'i ko'i hap atunik kahato. Aiwanetup hawe wo'owese hap yn topyhu'at. Tupana ainug waku pe kahato aiwanetup hawe yt miit'in mikuap oktan i tutum ahepe aiperup'i kahato hap. Towese hap ewy tutum ahepe. Mi'i pote toihep aheso'ok hap ko'i. Mi'i hawyi aiwanetup hap Iesui wanetup hap ewy wētup miit ewy kahato ra'yn ainug. Aipotypot timoma ra'yn aiwanetup hap aipy'a piat yt naku i nug hap i'ewyte aiwanetup sa'ag hawiat.

Waku Aiwanetup Hawe Tupana Motypot Haria Wo Watoine'en

⁸Kurin po'og ahenoi hawyi waku. Uhe'ywyt'in uheinyt'in watipyhyp aiwanetup hap yt naku i hap. Mi'i hawyi wētup kape yn aiwanetup hap. Wakuat kape yn watuwanetup aikotā miit'in miat wakuat rakat ewy aiwanetup hap aikotā pywuat wanetup hat ewy aikotā miit'in mimotypot kahato hap wanetup hap ewy aikotā hāpyk kahato rakat ewy waku watuwanetup. Waku ihainia haryporia we'eg nakaria ewy watuwanetup.

Waku iwese kahato rakat ewy aiwanetup hap. Mi'i hawyi -Meimuēwaria wyti waku kahato rakaria i'atu'e hap ewy waku aiwanetup hap. Kat e hap kat e hap po'og po'og waku mi'i ewywuat waku watuwanetup. Kat e hap kat e hap ete Tupana -Waku e pyno mi'i hap ete waku watuwanetup aat ka'ap. ⁹I'ewyte atiky'esat kahato ehewyry uhewiat einapin hap nug haria wo. Atiky'esat uimipo'oro einapin hamuat eweiky'e kahato hap. Sa'awy'i ti areine'en eitokpe turan wakuat yn atunug ehewuo. Waku ewetunug aikotã uheko ewei'akasa hap ewy wakuap nug hap ete. Mi'i tã ewetunug mote wo'oky'e hap eiwo'opiat hap eweipuēti Tupana miky'esat ewy. Mi'i hawyi ti aru eiperup'i hap topyhu'at aikai are.

Waku Kahato Eiperia Tawa Wiripi Piaria Iesui Mohey Haria E Pauru

¹⁰Mio ti put'ok e eimium uipowyro hamuat hap. Mi'i hap ti uimowepiit kahato. Mi'i hawyi uipy'a perup'i kahato Uika'iwat ete. -Waku kahato En are Iesui pe. Mio tã are emium uhewiat uimo'okpipok'i po'og po'og hap ete katupono uiky'e hap moherep kahato hap eimium. Sa'awy'i ti uipowyro teran kahato eipe wen ma'ato mi'i rē muap yt eweipuēti i uiky'e ehewiat hap moherep hamo. ¹¹Sa'awy'i te ti yt kat i sētup ui'e hap. Yt ahenoi i irania'in me yt kat i uiat e hap katupono koitywy atikuap ta'yn uiwepiit sio uhekat iwato hap etiat sio kurin uiat uiwepiit hap atikuap. ¹²Atikuap kahato sehaky'e'i hap etiat i'ewyte atikuap kahato sekat hap etiat. Sa'awy'i meimuēwat yt atikuap i yt kurin i ma'ato koitywy atikuap ta'yn uhesy'at pykai uiwepiit i'ewyte ui'ok pote uiwepiit. Uhekat kurin hawyi arehum i'ewyte iwato uhekat pote arehum ne. Koitywy ahewap ta'yn wehum hap. ¹³Ma'ato yt uiwekaipyi i tuut uhesaika hap ma'ato Aipotypot Iesui kaipyi atipuēti. Mi'i ti kat e hap kat e hap etiat -Uimosesaika hap wuat'i etiat kuap hap ete uimowatetup are Tupana pe. I'ewyte waku kahato eipe mi'i e hap ti ere'e Tupana pe.

¹⁴Ma'ato waku eiminug ewetum uhepe. Ta'i uhewiat ho'opot hap toine'en mesuwe. Uimoso'opot kahato mesuwe wo'opyhik hawe. Mi'i turan eimipo'oro put'ok e uhete. Mi'i hawyi arehum kahato eimium uhewiat ete. ¹⁵Ehe'yi Masetunia pe mio i'atu kahato Iesui mohey haria tukupte'en. Ha'awyte areto ra'yn i'atuewowi sehay Iesui etiat wakuat moherep hamo wuat'i tawa pe kat e hap kat e hap upi. Mio koitywy ahok'iwat yne tawa pe Iesui mohey haria te'eruwa'atunug tuereto ma'ato yt kat i te ta'atupo'oro uhowowi ta'atumium ko'i. Ma'ato eipe Iesui mohey haria tawa Wiripu piaria ewetum kahato ra'yn uhepe. Eweipat'ok kahato uhepe ehakat ko'i. ¹⁶Sa'awy'i areto tawa Tesaronika kape. Itote yt uhekat hin i ma'ato mi'i turan uipowyro hap eweipo'oro po'oro kahato uhowowi kat uimiky'esat ko'i sa'awy'i eweipo'oro. ¹⁷Yt ahētup hin i eimium wuat i'ewyte yt atiky'esat i eheware'en uiwanetup hawiat hap pykai eweipo'oro. Yt eimium kape hin i araha'at. Yt ehakat

hin i uheha pe. Eiky'e hap yn uheha pe uhepiat hap wen ma'ato eimium uimowepiit kahato katupono mi'i kaipyi atikuap uiky'e ehepiat hap. Mi'i kaipyi atikuap eipe Tupana ky'e kahato haria hap. Mi'i eimium ko'i yne topyhu'at atipy pe rakanuat ehegyi'at hap toimoherep hamuat itote emipo'oro ko'i. ¹⁸Mehin Epawutitu tum yne eimium eimipo'oro ko'i uhepe. Ikahu kahato uipuēti eimium aikotā sa'awy'i nagnia tiwuk mohag hy ikamhig se rakat Tupana motypot hamo. Mi'i hap ewy atipuēti eimium ikamhig se kahato eimium Tupana mowepiit kahato hap. -Waku kahato e Tupana eimium me. Koitywy areine'en hekat rakat ewy ra'yn ewetum iwato uhepiat pote. Ewetum iwato pote uipo sakpo ewetum uhepe. ¹⁹Tupana tum aru yne yt kat i aikawiat rakat ahepe. Ta'i Uhetupana tum aru wuat'i yt kat i eiwat rakat tekat iwato kahato hap kaipyi. Aikotā tekat iwato kahato atipy pe hap ewy te tutum ehepe. Ta'i hegyi'at kahato aru ahepe katupono Ha'yru Aipotypot Iesui iku'uro aikawiatno haype. Mi'i pote toī yne aipo pe imium ko'i.

²⁰Mi'i tupono to'iro watuwehum Aika'iwat Tupana kape. To'iro watimotypot Mi'i yn mesuwepyi muki'ite e'ihat'ok wuat'i e'at pe waku mi'i tā paī. ²¹Mi'i tupono kuekatu atipo'oro torannia Tupana eropat haria kape Tupana emiit'in kape mekewat Aipotypot Iesui emiit'in ko'i kape i'ewyte Iesui mohey haria uhe'ywyt'in uheinyt'in torannia kape atipo'oro kuekatu hap are. ²²Morekuat Sesa emiit'in surara'in i'ewyte kuekatu ipo'oro ehewowi. I'atu kahato mesuwe Iesui mohey haria. Mi'iria i'ewyte kuekatu ipo'oro ehewowi.

²³Pyno ahētup Tupana pe -Eti'atuky'e kahato emohey haria tawa Wiripu piaria are ahētup. Egyi'at kahato hap kaipyi eti'atupoityro mi'iria ewaku hap oktan are yn Aipotypot Aika'iwat Iesui pe eikawiatno hamo ahētup. Tupana Pa'āu eiam mo eipiit ko'i hap yn ahētup Tupana pe aat ka'ap eikawiatno haype. Morekuat Sesa wo'opyhyp hawe areine'en mesup. Uimiwan Iesui etiat atipo'oro ehewowi tawa Wiripu piaria Iesui mohey haria pe. Toran na'yn uimiwan.

Korosi

Pauru Miwan

Colossenses

1 ¹Uiwyria'in uito ti Iesui potpo'oro Pauru. Mesup atipo'oro uimiwan ehewowi tapyi'aria tawa Korosi piaria Iesui potpo'ororia kape. Mesup Tupana emiit'in sese eipe are Iesui mohey pot'i haria eipe. Uito ti Aipotypot eropat hat sese uito. Uito Tupana mi'airo sese Imipo'oro Tosa'yru Iesui moherep hamuat. Tomiky'esat ewy ui'airo. ²Mi'i pote kuekatu e hap atipo'oro ehewowi. I'ewyte aiwy Timoteu tuwehay po'oro ehewowi urumiwan me. Uruhëtup ehewowi -Uru'ywot Tupana etum no wo'oky'e hap wo'owese hap tawa Korosi piaria pe uruto'e. Ereine'en o itote hegyi'at kahato Esa'yru mohey haria piat hatno uruto'e.

Waku Kahato Iesui Ahehakyera'at Hat

³Uruka'iwat Iesui Ywot waku kahato En katupono Emipo'oro Esa'yru uruka'iwat nuat kahato uruto'e. Waku sakpo'e En katupono eti'atuehakyera'at ra'yn uruwyria'in tawa Korosi piaria uruto'e Tupana pe. ⁴Urumowepiit kahato mi'iria katupono mi'iria emimowaku ko'i. Mi'iria Esa'yru Emipo'oro mohey haria kahato. Emipo'oro urupotypot upiat haria kahato mi'iria uruto'e. Waku sese En Tupana katupono etunug na'yn mi'iria emepyt'in ky'e kahato haria uruto'e Tupana pe.

⁵Uhekatuwyria ga'atpo mekewat sehay pywuat wakuat Iesui etiat put'ok e ehetawa pe hawyi eiwewaure ka'a kahato. Eweikuap ta'yn hawyi -Ta'i mi'i wato mohey pote ti watoine'en aru wuat'i e'at pe atipy pe ewei'e ra'yn Tupana e hap ewy ewei'e. -Tupana atunug aru e'e hap ewy ewei'e. Mio tā ewei'e ra'yn hawyi Iesui mohey haria sese eweipyhu'at. Waku kahato katupono i'ewyte wo'oky'e kahato haria kahato eweipyhu'at eipe. ⁶Koitywy mesuwat Iesui etiat ainapin hap aimoehapyhot'ok kahato wuat'i miit'in me mesuwat yi totiarua pe. Tuwesypok kahato ihay wakuat aikowo aikowo tuwat Tupana ehay wuat'i puo. Mi'i hawyi mi'iria

wy waku pe ra'yn tukupte'en. Tupana mipoityro wo ra'yn tukupte'en. Mi'i hap ewy ra'yn eweikupte'en eweikuap ta'yn sehay hawyi. Eipe ti eweikuap ta'yn Tupana tum ehepiat wuat'i e'at piat eheine'en hamuat hap. Eweikuap ta'yn yt kat sa'up i tegyi'at hap tutum neran hap eweikuap ta'yn. ⁷Ga'atpo mehin Epawai toine'en eipy'asetpe turan tohenoi kahato ra'yn Tupana egyi'at hap etiat. Ta'i mi'i ti Aipotypot eropat hat sese uruto ewywuat kahato aipotpap upiat kahato uhyt Epawai. I'ewyte eiwo'omu'e kahato hat mi'i. Yt ipohep hin i wakuat sehay enoi hap ete ehepe. Mi'i kaipyi eweipuēti ra'yn Tupana egyi'at hap. ⁸Mi'i hawyi mehin Epawai urumu'e kahato mesuwe aikotā eweikupte'en itote -Tawa Korosi piaria ti wo'oky'e kahato haria e uruepe. Tupana Pa'āu kaipyi to'oky'e kahato e ehetiati uruepe mehin Epawai.

Pauru Ihay Tupana Kape Korosi Piaria Powyro Hap

⁹Mi'i e hap uruikuap hawyi uruhētup kahato Tupana kape eipowyro hamuat uhyt Epawai e hap uruikuap hawyi. Mesup te uruhētup ehupi -Tupana uruto'e etum tawa Korosi piaria pe emiky'esat nug hap kuap hamuat uruto'e. I'ewyte etum no i'atuwe'eg kahato hap ewe'eg hap oktan ewanetup hap ewy uruto'e Tupana Pa'āu me. ¹⁰-Tupana uruiky'esat kahato tawa Korosi piaria Epa'āu eiam kahato wo ewe'eg hamo i'ewyte emiky'esat nug kuap hap uruto'e mesuwe uruhētup. Uruiky'esat mi'iria aikotā i'yp i'ywa kahato rakat ewy hewo hewo kahato hap ewy wyti uruiky'esat kahato mi'iria Tupana uruto'e. Pyno uruiky'esat mi'iria wakuap yn nug haria En ewy hap uruiky'esat. I'ewyte uruiky'esat ekuap hap ihat'ok ewy ewy put'ok e Esa'yru mohey haria ete uruto'e uruhētup Tupana pe. ¹¹Tupana Pa'āu hesaika kahato yne esaika hap apy tote. Mi'i pote aito ahesaika kahato Tupana Pa'āu po'og po'og aipyt'atnug hawyi. Mi'i hawyi watopyhu'at hesaika hap wywo. Mi'i hawyi aimoesaika wuat'i sa'ag miat ai'akit hap pun hamo. Mi'i hawyi wyti i'ewyte wahupit kuap yne i'atumikyry'i hap ko'i. Mi'i hawyi perup'i puo watomohey wuat'i e'at pe mot'i kahato Tupana Pa'āu toine'en aikai pote. ¹²Mi'i hawyi watuwehum aiwepiit kahato hap wywo Ai'ywot Tupana kape katupono Ai'ywot atipy piat aimohāpyk aiwanetup hap. Mi'i hawyi -Wakuaria wo ra'yn mi'iria e ahepiat pe. Uhemiit'in sese mi'iria e. Uhekare'en aru atum yne i'atuepe. Uhetawa hētyhot rakat atum aru i'atuepe e. I'atueowakai waku pe yne ra'yn e ahepiat Topa'āu eiam ko'i pe.

¹³Sa'awy'i ahiag potmu'eria wo watoine'en. Yt watuwe'aputsit kuap i ipo pyi. I'e hap yn watunug kuap. I'ypyryp wiat ieine'en haria ewywuat watoine'en. Sa'awy'i ho'owasat rakaria wo watoine'en ma'ato Ai'ywot atipy piat tipohari ra'yn aito ahiag po pyi. Mi'i hawyi aherokosap Tosa'yru eropat haria wo ra'yn. Tomiky'e kahato emiit no ra'yn ainug. Waku kahato are. ¹⁴Mi'i hawyi waure wo ra'yn Tupana toine'en aiminug

sa'ag ko'i kai. Iesui aikyi'at tosuu wo ahehakyera'at hamo. ¹⁵Tupana sese ti yt heremo i ahowawi. Mi'i hawyi toipo'oro ahowawi Tosa'yru wētup ok tuwemoherep hamo Aiporekuat nuat. Imipo'oro Ha'yru ti i'ewywuat sese topyhu'at. I'ywot yt heremo pykai i ma'ato Ha'yru wata'akasa hawyi watikuap ta'yn Ha'yru hawyi watikuap ta'yn To'ywot ewy ra'yn hap. Mi'i hawyi yt heremo i rakat heremo ra'yn. Ha'yru ti po'og na'yn torannia irania'in kai ipotput'ok e. Torannia Tupana minug kai ipotput'ok e. Po'og na'yn yne ieine'en haria hewyry rakaria yi totiat atipy piat kai po'og Ha'yru. ¹⁶Tosa'yru ehay wo tutunug yne yne. Yt kat kawiat i tutunug. Atipy piaria yne toimoherep i'ewynte yne yi totiarua Ha'yru inug. Yne heremo rakaria inug i'ewynte yt heremo i rakaria atipy piaria akag ko'i inug. Tu'isaria yne imi'airoria tukupte'en. Morekuaria i'ewynte imi'airoria. Waikuru aat waty yi iminug ko'i yne Tosa'yru ehay wo yne tutunug. Mesup tutum na'yn yne yne Tosa'yru pe. ¹⁷Ha'yru toine'en yne iminug ko'i e'yan mete. Wētup ok yn na'yn topyhu'at Tosa'yru wywo. Ha'yru esaika hap wywo toi'atumopyhu'at yne yne aat waikuru waty yi yne yne. Tosa'yru ehay wo toi'atumowo'osat yne. Toi'atumoheg yne Tosa'yru ehay wo yne tominug ko'i. ¹⁸Mi'i hawyi wuat'i puo Tupana mohey haria akag wo topyhu'at ra'yn Ha'yru. Tomohey haria akag akag wo toine'en. Mi'i hawyi yne aito imohey haria ipiit ewy watopyhu'at ma'ato Iesui ai'akag wo topyhu'at aikotā ai'akag me watuwewanetup hap ewy aipiit tutunug mi'i hap ewy watunug i'e hap ewy. Tomohey hanuaria Sa'awy'i nug hat ti Iesui. Ahesaika hap Ha'yru kaipyi yn tuut aimoesaika hamuat. Ahehāite hap i'ewynte Ha'yru tunug wy. Iku'uro sese aikawiatno hawyi Tupana tomoieine'en i ra'yn gu'uro pyi. Yt uwe hin i te tuwētem gu'uro pyi turan tuwētem gu'uro pyi katupono Tupana tiky'esat Tosa'yru yian mete wuat miit'in wētem hap. Mi'i sa'awy'i wyti put'ok e gu'uro hakpo gu'uro hap. ¹⁹Pyno aito wētup yn imiky'esat ewywuat Tupana wywo Ha'yru wywo Ipa'āu wywo watomohey Ha'yru hawyi. ²⁰Tupana atoiat haria yne aitoria sa'awy'i i'ewynte atipy piaria ahyt Tupana atoiat haria sa'awy'i. Mi'i hawyi Tupana watunug ahewanikap mo. Mi'i pote wētup e'at pe to'e Tosa'yru pe -Woronug En muap ewywuat miit'in aipok uhowawiat hamuat. Eku'uro aria'yp posak ete hawyi ta'at yne esuu ra'yn hawyi uiwaure haria uikat kuap ta'yn. Mi'i esuu wo ati'atumowehik yne miit'in emohey haria uhowowi i ra'yn e mesuwarotiat yi totiarua i'ewynte atipy piaria ui'atoiat haria e. Mi'i hawyi aru wo'owese hap i ra'yn topyhu'at e Tupana Tosa'yru pe.

²¹Sa'awy'i watoine'en pya kahato Tupana kai yt naku i nug haria kahato aiwanetup hawe i'ewynte aipiit no. Mi'i pote watunug Tupana ahewanikap mo katupono wakuat kahato Tupana pote. ²²Ma'ato koran wyti Tupana ainug na'yn towyria'in no kahato. Aipotypot piit iku'uro aria'yp posak ete hawyi Tupana tunug Tosa'yru muap tuwewawiat

ai'aipok hamuat. Ipiit aiwatnuat ewy iku'uro hawyi Tupana tekyi kahato tuwewawi Tosa'yru mohey haria. Koitywy ihamo ra'yn watoine'en. Koitywy to'e ahepe -Yt kat i te sa'ag atipuēti eikai e. Waku puo ra'yn eweikupte'en uiwanetup hawe aikotā yt karāpe i ewei'aparap uhepe hap ewy eipe e ahepe. Koran uiwyrria'in no ra'yn eipe e Tupana ahepe. ²³Pyno aiwy ra'yn Tupana. Yt nakuap i watoiat ra'yn hawyi waku aikye hat sese watoimohey wuat'i e'at pe. Sa'awy'i watikuap mekewat Iesui etiat sehay wakuat ehay hawyi watoimohey ra'yn Iesui. Mi'i hawyi watoine'en aru wuat'i e'at pe e hap ewy watoimohey. Miit'in te'eruwekyry'i ahetiat pykai imohey hap yt watoiat hin i. Iheg me kahato watoine'en imohey hap ete. Sa'awy'i watoimohey kahato. Pyno koitywy yt naku i ra'yn imohey hap watoiat sehay waku kahato Iesui etiat. Mi'i atikuap sa'awy'i hawyi uheropat kahato aat ka'ap wuat'i miit'in kape mi'i moherep hamo aikope aikope miit'in tukupte'en hap upi yne ywania pe ahytpok mi'i ehay wakuat mesuwat yi wato hap oktan. Mi'i hamo yn uinug uito Pauru. ²⁴Koitywy ho'opot hat ewy areine'en mesuwe. Uipiit saty'i kahato areine'en katupono wo'opyhik hawe areine'en hatek takat ewy. Mi'i pykai uiwepiit yn katupono eikawiatno aho'opot. Sa'awy'i Aipotypot Iesui ho'opot kahato aikawiatno tomohey haria etiatno. Koitywy watoine'en wētup mepyt sok ewy Iesui upi katupono toho'opot aikawiatno. Mi'i hap ewy kahato aho'opot Iesui mohey haria kawiatno. ²⁵Mi'i pote Tupana to'e uhepe -Woronug en uimohey hatno uheropat hatno. Atiky'esat etomoherep wuat'i pe uhehay e. Mi'i tā etunug mote emimu'eria waku pe tukupte'en. Mi'i pote eti'atumu'e ro uhehay wo wuat'i ywania pe e Tupana uhepe. Uito ti Pauru.

²⁶Mesuwat sehay wakuat yt uwe i ikuap sa'awy'i. Nimuarua yt uwe i mesuwat yi tote ikuap mesuwat sehay etiat. Tupana yt tomoherep i miit'in muo mekewat e'at pe ma'ato mesup heremo ra'yn wuat'i Iesui mohey haria pe ra'yn. ²⁷Koitywy Tupana to'e -Sa'awy'i yt uwe i kape atimoherep uhehay pakup e. Kurin ikuap haria sa'awy'i ma'ato koitywy Uha'yru mohey haria kape atimoherep ta'yn uhehay ikahu kahato rakat sehay hekat rakat wuat'i ywania mesuwat yi totiat kapiat sehay wakuat e. Sa'awy'i mig'i wo toine'en ma'ato mesup atimoherep ta'yn ehepe e Tupana ahepe. Etunug no Uha'yru Eporekuat no eipy'a pe pote eweikupte'en aru uhehamo mesuwe atipy pe uimimotypot ko'i wo e Tupana ahepe. ²⁸Mi'i tupono koitywy wuat'i ywania pe -Ewetunug no Iesui Eiporekuat no uruto'e wuat'i miit'in me. Eiwe'eg wo o wato'e. Eweikuap o mesuwat sehay wakuat wato'e wuat'i pe. Mi'i hawyi yne Tupana esaika hap wywo waku watoine'en we'eg haria wo irania'in py'asetpe katupono watiky'esat kahato mi'iria yne yne Tupana wywuat ieine'en haria wo. Watekyi teran kahato miit'in aiwe'eg hap wywo Tupana kape. Watiky'esat mi'iria Tupana kuap haria. Watiky'esat mi'iria

Ha'yru mohey sese haria. Watiky'esat mi'iria wētup wanetup hap ewy yn Aipotypot Iesui wywo. ²⁹Uito Pauru arepotpap kahato miit'in mohāpyk Iesui mohey hap etiat hamo. Uipiit sakup hap wywo aremoso'opot kahato mi'i nug hamo yne uhesaika hap wywo. I'ewyte yne Aipotypot miium uhesaika hap wywo arepotpap katupono Tupana Pa'āu uipiit pyi ipotpap kahato topotpap nug hamo are. Uiwyria'in tawa Korosi piaria pywo pe ti are'e teran ehepe arepotpap sa'awy'i pyi mesup te arepotpap kahato. Woroho'onug Aipotypot Iesui emiit no yt eipe yn i ma'ato i'ewyte irania'in ywania torannia ati'atumu'e teran Iesui ete.

2 ¹Mana'in uhyt'i'in tawa Korosi piaria ha'awytepyi mesup te aho'opot kahato uipy'a pe ehietatno. Uehay kahato Tupana pe ehietatno katupono woroho'onug neran eipe Aika'iwat emiit no imohey sese haria wo. Ma'ato yt ehepe yn i ahenoi teran ma'ato i'ewyte i'atu kahato yt ui'akasa i te haria i'ewyte tawa Irautiseia piaria kape hap ahētup aat ka'ap Tupana pe. ²-Atiky'esat mi'iria ieine'en kahato Esa'yru mohey hap upi hap ahētup. Etimonik to i'atu'arot'i hap are'e Tupana pe. Mi'i hawyi etunug mi'iria iwepiit rakaria wo are. Eti'atu'apo'ahik mi'iria wo'oky'e haria wo aikotā urue'yni urui'okpo'i hap ewy are. Atiky'esat mi'iria hesaika rakaria wo surara ewywuaria ehay moherep haria wo are. Atiky'esat pywuat sehay kuap kahato haria wo are. Atiky'esat ikuap hot'ok kahato sehay pywuat hawyi -Pywo ti rat e haria wo tukupte'en are. Atiky'esat kahato ta'atukuap kahato mekewat e'e hap sa'awy'i wuat yt heremo i rakat Iesui e'yian mete wuat are. Mekewat -Atipo'oro aru Uha'yru Eiporekuat no e'e hap are. ³Aika'iwat Iesui pe toine'en yne yne we'eg hap ko'i yne yne mikuap ko'i are. Watikat pote watipuēti yne. Wahētup tope pote tuwemoherep ta'yn ahepe yne yne wuat'i Tupana mikuap yne. Wahētup pote Iesui aimowe'eg kuap Tupana mikuap ko'i ete are.

⁴Pyno eiwe'eg wo o eima'at sehay wuat teran haria pupi. Wai'eweie'o i'atuehay wu'uka hap ne'i ete are i'atuehay yt pywo rakat i. Yt eweiwat rei'o i'atuehay upi katupono yt pywo i sehay hap nug kuap kahato haria mi'iria. I'atuwe'eg kahato heso nug hamo. I'atuehay se kahato tuereto ma'ato eima'at hamo ne'i. Yt ereto tei'o i'atuehay upi are. ⁵Uimowepiit kahato haria eipe. Waku kahato eweikupte'en Aipotypot Iesui mohey haria sese ra'yn ewy. Waku wētup surara y'am miat hat ewy eweikupte'en -Yt atoiat i imohey hap ewei'e eiwo'ope. Eiwanetup hap yt ewei'ywyk hin i. -Uruto Iesui mohey haria waku ewei'e. Mi'i hap ara'akasa yne mesuwe uiwanetup hawe. Yt areine'en i eipy'asetpe wen ma'ato uimu'etu wuat ewy atikuap. Uimowepiit kahato haria eipe uiwanetup hawe uipy'a pe are.

Pauru Tiky'esat Korosi Piaria Tuwemotag Hap Tupana Wywo

⁶Mi'i hawyi waku ewei'e Iesui pe -Uruiky'esat kahato En uruka'iwat no hap ewei'e. Mi'i ti waku wato'e. I'ewyte mesup yne e'at pe waku

wato'e Aika'iwat Iesui pe -Worokuap kahato teran uipy'a pe waku wato'e. Uruiky'esat aiwanetup hap wētup ok wanetup hap ewy yn waku wato'e. Mi'i ti i'ewyite waku wato'e aat ka'ap watomohey hawyi. ⁷Waku watopyhu'at Aika'iwat ewy are. Sa'awy'i urui'atumu'e kahato eipe Iesui ete. Mi'i hawyi eweimohey Iesui hawyi waku. Koitywy ma'ato waku eweimohey po'og po'og yne e'at. Aimikoi hapo kahato rakat ti ihāite ra'yn tuwesapo nug kahato hawyi. Mi'i hap ewy karāpe watunug Aimimohey miky'esat ewy aat ka'ap. Watimohey kahato ra'yn Iesui hawyi ahehāite hap kahato ra'yn watikuap. Mi'i aikotā tuwemotag kahato aria'yp wato ewy hapo yi piit pe hap ewy watoine'en. Mi'i hap ewy waku ahehay watipehik Iesui ehay ete. Mi'i hawyi -Waku kahato En Iesui ai'e hap yn wato'e aipy'a pe. Arehum ewowi wato'e yn ahehāite imohey hap kaipyi.

Tukupte'en Eipy'asetpe Sehay Sa'ag Enoi Haria

⁸Aimu'e haria irania'in tuwekaipyi aimu'e. Yt Tupana mipo'ororia i i'atu kahato tukupte'en. Irania'in aimu'e haria nagnia ehay kaipyi miit wanetup hap kaipyi mekewat ma'āu sa'ag wanetup hap aimu'e sa'ag. Yt imohey i haria porekuat ehay moherep haria irania'in. Yt Aipotypot upiat aimu'e haria hin i wo'oma'at haria wo mi'iria. Miit'in wanetup hap ewy yn aimu'e. Eiwe'eg wo o i'atuwo'omu'e hap pupi katupono aima'at reran haype are. ⁹Ta'atuky'esat eipe ta'atuemiit no aikotā waimiri ewy aimu'e irania'in. Tupana tipo'oro Tosa'yru Aiporekuat no ma'ato Tosa'yru piit pe toine'en miit sese wo Tupana tuwepu'i nug. Iesui ti miit sese toine'en ai'ewywuat. I'ewyite Iesui piit pe Tupana yne yne toine'en. ¹⁰I'atu kahato atipy piaria akag morekuaria ko'i tukupte'en wen Iesui po'og po'og mi'iria kai e. Iesui ti po'og po'og Morekuat no ahiag kai po'og hesaika ahiagnia kai po'og po'og nakat. Mi'i hawyi aito Iesui mohey haria pote iwywo wētup miit ewy yn watoine'en. Mi'i pote tutum ahepe toieine'en hap wuat'i e'at piat ieine'en hap mesuwe i'ewyite atipy pe. Koitywy po'og waku aheine'en hap sa'awy'i wuat kai. ¹¹Pyno karāpe topyhu'at aito Iesui mohey haria watopyhu'at wētup ywania ewy iwywo. Sa'awy'i aipiit miky'esat sa'ag ewy yn watunug kuap ma'ato mesup Iesui titek ta'yn hawyi toipugha aimiky'esat sa'ag ko'i aheko sa'ag ko'i aipotpap sa'ag hap ko'i. Toitek pun na'yn aiwanetup hawiat aikotā sa'awy'i Iuteu ywania tunug ta'atumeptyt tuwemoherep ihainia hawyi ta'atuemurui sokpe tek pun i'atueko ewy. Mi'i hap ewy Tupana titek aimiky'esat sa'ag hawyi toipun na'yn pya aikai e. Mi'i hap ewy Iesui titek kuap aimiky'esat sa'ag ko'i are. ¹²Iuteu ywania emurui āpy tek -Uito Iuteu ywania e hamo ma'ato aito Iesui mohey haria aheth'ok y'y wuat hamo watimoherep Iesui mohey hap. Min wato'e y'y pe turan Iesui syp hap watimoherep aheth'ok hawe. Aiminug sa'ag ko'i kaipywiat aihep Tupana piat hap watuwētem

y'y pywiat hawyi. Watimoherep Tupana tihep ta'yn Iesui gu'uro pyi hap tesaika hap no watimoherep aheth'ok hawe. Aiminug sa'ag nug hap pywiat aihap Tupana piat hap watimoherep aheth'ok hawe. ¹³Aikotã iku'uro rakat yt ikuap hin i ahehay. Yt toikuap i watoine'en itotiat hap ewy watopyhu'at sa'awy'i Tupana kapiat iku'uro rakat ewy yt watikuap i ihay yt wata'akasa kuap i howawi katupono aiminug sa'ag aipyhyp kahato howawi ikuap hamuat. I'ewyete aimiky'esat sa'ag kape yn aiwanetup hap. Kat pote sa'awy'i yt kat i Tupana ehay aikai ma'ato koran yt mi'i tã hin i katupono Tupana tomoweityk yne yne ra'yn aiminug sa'ag ko'i. Aimoieine'en i gu'uro pyi hap ewy tutum ahepe. Karãpe watomohey Iesui mekewat e'at pe watuwëtem gu'uro pyi hap ewy Iesui tuwëtem hap ewy. Koitywy watoine'en Tupana ewowi yt sa'ag ewowi i ra'yn. Yt iku'uro rakaria ewy i ra'yn mesup watoine'en ma'ato Tupana ewowi aheha ahewaure mesup.

¹⁴Sa'awy'i watopyhu'at weteweru wato kahato haria ewy. Aikotã aiweteweru hap wato turan aimo'arot kahato hap ewy. Miwan me iwato kahato topyhu'at hap ewy aiweteweru hap. Yt ikahu hin i ewy ai'akit hap topyhu'at. Mi'i hap ewy aiweteweru hap sa'awy'i aikotã yt karãpe i waha'up nug kuap hap ewy. Mi'i hawyi ma'ato -Atum yne miit'in weteweru hap sa'up mo e Iesui Tupana pe. Mi'i hawyi ta'atumoheg Iesui aria'yp posak ete. Toieine'en hap tutum aiweteweru hap sa'up mo. Koitywy Tupana to'e ahepe -Yt kat i ira'yn ti mekewat miwan miat eweterut hap tuweityk ta'yn e. Uha'yru tum yne ra'yn eiweteweru hap sa'up Uha'yru suu ta'at yne hawyi iku'uro aria'yp posak ete e Tupana ahepe mesup ta'yn. ¹⁵Sa'awy'i ra'yn Iesui iku'uro turan toi'akit yne ra'yn ahiag. Tesaika wo toi'atu'apeman kyttyt ma'ãu sa'ag ko'i. Aipotypot iku'uro aria'yp posak ete hawyi aihap ahiagnia po pyi kahato. Iesui ti'akit yne ra'yn ahiag. Koitywy wuat'i mikyry'i wo ra'yn tukupte'en ahiagnia -Yt ewesaika i ra'yn e Tupana wuat'i ehamo ahiag ko'i pe.

Yt Eweiwat Irania'in Ehay Upi

¹⁶Mi'i pote yt naku i watuwat wëtip sehay upi katupono -Ewehenuk i urueko yt ewy i hawyi Tupana yt ehehakyera'at hin i i'atu'e. Yt eiwe'y'u hãpyk i uru'ewy pote yt naku i te eweikupte'en Tupana wanetup hawe i'atu'e sa'ag. Yt eweimohey tei'o i'atuehay -Yt eweiwat i uruenuk wato hap Tupana motypot hap kape pote ho'owasat rakaria eweipyhu'at i'atu'e. Tupana e'at mesup i'atu'e. Tupana ewaty mesup i'atu'e. Tupana e'anu mesup i'atu'e. Ma'ato yt eweimotypot i Tupana mesuwat e'at pe pote yt Tupana miehakyera'at ko'i i wo eweipyhu'at i'atu'e. Ma'ato yt eweiwat rei'o mekewat wëtip sehay upi katupono Iesui yn ahehakyera'at kuap pa' are. ¹⁷Sa'awy'i wuaria luteu ywania inug kahato ta'atueko ko'i ahehakyera'at hap Iesui uut hap moherep hamo Aiporekuat nuat uut hap

moherep hamo. Karāpe wata'akasa miit put'ok e turan wata'akasa ipa'āu kape. Mi'i hap ewy i'atueko ko'i Iesui uut hap moherep hamuat. Iuteu eko timoherep kahato Iesui uut sa'awy'i pyi te aikotā aipa'āu yi totiat timoherep ahut hap ewy are.

¹⁸Yt eweiwat rei'o i'atuehay upi karapeĩ te'ero'e ehepe -Yt eweikupte'en i Tupana miehakyera'at ko'i katupono yt uru'ewy i ehewaku hap. Po'og uruto eikai katupono atipy piaria ihay uruwywo urumu'etu i'atu'e. Uruta'akasa Tupana urumu'etu i'atu'e. Atipy piaria kuap haria uruto uruehay i'atuwywo i'atu'e. Mi'i pote po'og uruto eikai i'atu'e. Tupana miehakyera'at ko'i sese uruto. Eipe yt hin i katupono uruto paa e haria sese i'atu'e. Ma'ato yt pywo pe i mio tā i'atu'e. Te'eruwemotypot hap yn i'atuwanetup hawe. I'atuwanetup hap miit wanetup hap ewywuat yn. Ma'ato yt kat i Iesui motypot hap i'atupy'a piat pykai. ¹⁹Ma'ato aito yt i'atu'ewy i. Iesui sat haria kahato aito. Mi'i Miit yn Ai'akag. Aipiit tuwehik kahato ai'akag Iesui wanetup hap upi. Ahātikag i'ewyite apy'yha aipu'i hawyi aipe hawyi ahaga ko'i to'osat kahato Ai'akag Iesui wywo hawyi aipu'i apy'yha wētup piit yn watopyhu'at. Mi'i hap ewy watoine'en Iesui wywo wētup piit ewy. Iesui ti Ai'akag. Aito ipiit ewy. Ai'akag kaipyi aipiit ihāite tuwemotag. Ma'ato mi'iria -Uruto po'og eikai e haria -Uruto ti ei'akag e haria mi'iria. Yt ta'atuky'esat i Iesui ta'atu'akag wo are. Ma'ato aito Iesui mohey haria watukupte'en. Ta'i Iesui piit iaga ewywuaria aito. Mi'i pote aipiit tuwehik kahato Ai'akag Iesui ete. -Urutuwehakyera'at uruto waku nug haria pote i'atu'e sa'ag ma'ato -Aito Iesui miehakyera'at haria wato'e. Tupana esaika hamo yn aimohāpyk kuap wato'e. ²⁰Kat pote pyno mesup te eweiwanetup te mi'iria ewywuaria are. Mesuwarotiarria -Urutuwehakyera'at kuap rat aru e haria. Yt naku i mekewat mi'u watu'u e haria. Yt naku i watemig mekewat i'atu'e. Yt naku i watopag aiwē pe mekewat ipu'i e haria. Mi'i tā watunug mote yt wata'am i i'atu'e sa'ag ahiag ehay upi. ²¹Te'eruwehakyera'at teran mi'u kaipyi. -Ewetunug yne wai'uru'e hap mi'i pote Tupana ehehakyera'at i'atu'e. Ma'ato wai'i'atu'e hap yt Tupana wai'e hap ewy hin i are katupono te'eruwekaipyi te'eruwehakyera'at teran haype. Yt naku i kahato are. ²²Ma'ato watomohey ra'yn Aipotypot Iesui yn Ahehakyera'at kuap hat wato'e katupono iku'uro aikawiatno hawyi aihep mekewat ahiagnia ehay po pyi wato'e. Yt watomohey po'og i ra'yn watuwehakyera'at kuap hap wato'e. Koitywy watikuap ta'yn yt mi'u kaipyi i ahehakyera'at hap wato'e. Watikuap ta'yn aheko mi'u yt aimohāpyk kuap i Tupana wanetup hawe wato'e. ²³Ma'āu sa'ag upiaria te'eruwepiitmosaty'i kahato hawyi -Uruimotypot Tupana po'og eikai i'atu'e sa'ag ahepe. Urutuwemohit kahato po'og eikai urutuwemosy'at aat ka'ap pote po'og waku uruto eikai i'atu'e ahepe. Wateha'at mi'iria kape hawyi aikotā we'eg kahato haria ewy tukupte'en ma'ato i'atuwanetup

hawe sa'ag yn i'atuwanetup hap ta'atupiit miky'esat sa'ag nakat ewy yn i'atuwanetup hawe. Te'eruwepiitmosaty'i kahato te'eruwemotypot hamo. Ma'ato i'atuwanetup hawe ta'atunug ta'atupiit miky'esat sa'ag nakat yn. I'atupot'ewaĩ hap ko'i yt i'atumohãpyk kuap i Tupana wanetup hawe. Te'eruwepiitmohaty'i te'eruwehakyera'at hamo wen ma'ato yt pykai i katupono Iesui yn ahehakyera'at kuap toku'uro hamo paĩ an wato'e.

3 ¹Aipotypot Iesui toku'uro hawyi tuwêtem gu'uro pyi. Koitywy watomohey Iesui toine'en atipy pe To'ywot Tupana po sese kai hap watomohey. Mi'i pote wêtip miit piit ewy yn watopyhu'at. Karãpe Iesui tuwêtem gu'uro pyi hawyi aito imohey haria i'ewyte watuwêtem gu'uro pyi hap ewy. Karãpe ta'am atipy kape hawyi aito i'ewyte wata'am atipy kape hap ewy. Mi'i tote Aipotypot Iesui ta'apyk Tupana po sese kai. To'ywot motypot hawe toine'en itote. Waku mi'i kape aiwanetup hap. ²Waku watuwanetup atipy kape aikope Aipotypot Iesui toine'en hap kape. Waku aiwanetup hap Aika'iwat atipy piat wanetup hap ewy are. Yt naku i watuwanetup mesuwarotiararia yt imohey i haria ewy katupono mesuwarotiat kape yn te'eruwetup. ³Watimohey Iesui hawyi wêtip piit ewy watoine'en. Iku'uro hawyi aikotã watoine'en ipiit pe hap ewy iku'uro hawyi aiku'uro hap topyhu'at hap ewy. Tuwêtem mi'i pote watuwêtem aito gu'uro pyi hap ewy. Koitywy Aika'iwat Iesui toine'en atipy pe To'ywot wywo i ra'yn. Mi'i hawyi aito ipiit pe watoine'en. Mi'i pote waku yt kat i mesuwarotiat sa'ag ko'i kape watuwanetup. ⁴Karãpe ta'aipok i ra'yn mesuwat yi kape hawyi aito wata'aipok iwywo te ipiit piat ieine'en haria aito hap ewy. Wêtip miit ewy yn na'yn watoine'en mekewat e'at pe. Iwywuat iwemoherep mesuwe pote watuwemoherep e. Mekewat e'at pe Iesui motypot hap e'at kahato i'ewyte aimotypot hap e'at katupono imohey haria aito ipu'i kawiat ewywuat aito pote. Mi'i hap e'at pe -Pywo i'atu'e irania'in yt imohey i haria.

Waku Yt Watunug Aipiit Miky'esat Ewy

⁵Waku wati'akit yne aiwanetup sa'ag hap aiwanetup hawiat. Waku watiwaure yne sa'awy'i wuat aiwary wary hap ahe'aito aito hap. Mi'i hap waku watoiat yne e. Waku watipun yne yt ahegyi'at i hap katupono yt ahegyi'at i hap sa'ag kahato topyhu'at Tupana wanetup hawe. Aikotã aria'yp nu kawiat Tupana iã'ãkap motypot hap yt naku i hap ewy te yt ahegyi'at i hap topyhu'at yt naku i Tupana wanetup hawe. Waku watimak aipiit miky'esat sa'ag ko'i aiwemoti hap ko'i. Waku wahasep wêtip ok ahehary'i wuat ky'esat i hap wêtip ok ahe'aito wuat ky'esat i hap. Waku waĩ wato'e aiwanetup hawe aipotmoti te moti te hap ko'i are. Waku wati'auka ai'e hap aiwanetup hawe -Uiwatno yn atiky'esat ekat ko'i e hap. Waku yt kat i ihainia wary wo hap aiwanetup hawe. ⁶Katupono mi'i hap ko'i watunug mote yt Tupana miky'esat ewy hin

i watunug. Mi'i tā yt imohey i haria ra'yn inug aat ka'ap. Yt naku i watuwat mi'iria ehay upi. Mi'i upi watuwat pote Tupana mi'apiheg ko'i wo watopyhu'at aru katupono Tupana ta'atunug ta'atuewanikap wo mi'i tā nug haria. ⁷Mi'i minug sa'ag ko'i ete haiwot kahato Tupana toine'en mi'i tā watunug pote. Sa'awy'i yt imohey i te turan mi'i tā yn aheko sa'ag yn watunug kuap. Pyno yt atunug i uiminug sa'ag ko'i wato'e sa'awy'i ma'ato yt watoiat kuap i katupono sa'ag nug hap eropat haria wo watukupte'en sa'awy'i. ⁸Ma'ato koran waku wati'apun pya aikai yt aiwese i hap. Waku watimoperup'i ahaiwot ne'i hap. Waku watiwaure aipy'ahak pot'i miit'in etiat hap. Waku yt uwe i watimohit ahehay wo. Yt naku i watipoepyk poepyk ne'i irania'in e. Yt naku i wahu'at aiwo'omoti te hap sehay sa'ag nug hap etiat. Waku watiwaure yne yt naku i nug hap ko'i. ⁹Waku watiwaure aheso miit'in kapiat hap. Yt naku i ahehay aheso heso hamo katupono watunug sa'awy'i yt watikuap i te Iesui turan aheko sa'ag upi yn watunug neran. Aikotā watihep ahesokpe pot'i ko'i hawyi watopag ahesokpe ipakup i ko'i ra'yn hap ewy waku watipugha sa'awy'i wuat aheso hap. Mi'i hawyi waku watopag aiwanetup hap pywuat hap ewy. Waku watuwepainug ahesokpe pakup hap ewy ahehay pywuat ai'e hap ewy. ¹⁰Watimohey hawyi Tupana aimopakup i miit pakup mo watopyhu'at toiā'ākap sese ewy ainug. Mi'i pote waku mekewat yt naku i nug hap apiit piat aiwanetup hawiat iku'uro rakat ewy topyhu'at. Yne e'at pe Tupana ainug kahu aiwanetup hawe po'og po'og sa'awy'i wuat kai. Yne e'at pe Tupana kuap haria wo watopyhu'at po'og po'og. Koitywy Tupana tiky'esat tokuap hap kaipyi towy ok sese wo aito hap. Mi'i hawyi toiky'esat aiwanetup hap towanetup hap ewy. ¹¹Karāpe watopyhu'at Iesui mohey haria Tupana ainug wētup ywania pakup wo ewywuat. Iuteu ywania aito pote sio yt luteu ywania i aito pote sio ahemurui sokpe yt kat i sio toine'en Tupana wanetup hawe wētup ywania pakup yn ewy watopyhu'at. Sio aito tapyi'aria sio yt sio ga'apy piaria sio yt miit akag sio miit emiit wētup ywania yn Tupana wanetup hawe aito. -Eipe Uimipo'oro Eiporekuat nuat mohey haria eipe e ahepe mi'i pote wētup tapyi'a yn uiwanetup hawe eweikupte'en e Tupana ahepe. Eipe Uimipo'oro eiam eipe e. Uimipo'oro Eiporekuat nuat ky'e haria eipe e Tupana. Sio Tapaiun'ā sio yt sio ipe kytsig sio yt wētup ywania yn eipe uiwanetup hawe Uha'yru emiit'in eipe pote e Tupana ahepe.

Waku Aipainug Hap Tupana Miky'esat Ewy Yn

¹²Waku watuwepainug hap ewy waku ahesokpe pakup watopag ma'ato wētup ahesokpe pakup wo'oky'e hap kawiat. Wētup aipainug hap wo'owese hap. Wētup aipainug hap -En po'og waku uikai e hap aiwanetup hawe. Wētup aipainug hap paa e hap. Wētup hap aipainug hap aiperup'i hap. Wētup Iesui mohey mot'i hap. Mi'i ko'i wo waku

watuwepainug are. ¹³I'atu kahato Tupana watnuat aimokahu hap. Wētup wo'opowyro hap. Wētup yt aipotmopy'ahak i hap. Wētup aiwo'oewaure aiwo'ominug sa'ag etiat hap. Wētup aipainug hap aiwu'uka hap monik hap. Wētup aiwo'oehay aiwo'opiat hap -Waure wo areine'en uhyt mimi mana emi'aparap uhepiat hap kai ai'e hap. Mi'i ko'i yne waku ahesokpe pakup ewywuat aiwepainug hap ikahu rakat ewywuat. Mi'i wo waku watuwepainug aikotā Iesui tiwaure ahepiat i'aparap tetiat hap ewy te waku watiwaure irania'in piat hap ai'aparap hap. ¹⁴Wētup aipainug hap toine'en ikahu po'og torannia kai mi'i ti aiwo'oky'e hap kawiat. Yt naku i watiwaure aiwo'oky'e hap katupono karāpe aiwo'oky'e hap toine'en hawyi aiwo'owese hap topyhu'at wētup miit ewywuat yn watopyhu'at. ¹⁵Aika'iwat Iesui ainug kahato aipy'a piat aiwo'owese haria wo. Mi'i hawyi karāpe yt aiwo'owese i hap put'ok e ahete mi'i hawyi haty kahato aipy'a pe. Mi'i hawyi meremo wariat aiwo'owese hap i ra'yn katupono Tupana tiky'esat kahato aiwo'oky'e hap. Toiky'esat kahato watoine'en wētup wo'oky'e haria sok ewy yn mesuwiat aheine'en turan. Mi'i hap kape ti aikay kay mesup. Toiky'esat kahato wato'e aiwo'ope -Arehum ewowi uhyt mehin mana mimi e hap ewy toiky'esat. Uimowepiit en waku wato'e. Toiky'esat -Arehum emiium ete mehin mana pi'ā kurum e hap ewy toiky'esat aiwo'ope.

¹⁶Sehay wakuat Aipotypot etiat Iesui etiat Tupana tiky'esat kahato aiwanetup hawe aipy'a pe. Toiky'esat yne Iesui mienoi aikai howapy sakpo hap ti ra'yn toiky'esat. Toiky'esat yne Tosa'yru ehay aipy'a pyi tuwētem nakat aikotā hekat rakat hegyi'at rakat tum hap ewy. Toiky'esat ahegyi'at kahato hap tehay wywuat torannia pe. Toiky'esat wati'atumu'e kahato irania'in tehay wepy puat hap. Toiky'esat wati'atumu'e kahato tehay wo irania'in hap yne aiwe'eg hap wywo waku aiwo'omu'e hamo. Toiky'esat morekuat Tawi wepy hawuo watuwepy hap. Toiky'esat tehay kaipywiat hap watuwehum kahato tewowiat wepy hamuat wuat'i ehamo hap. Toiky'esat watuwepy mekewat sehay ikahu rakatno tuetiat hamo. Toiky'esat watuwepy mekewat sa'awy'i wuat wepy hap pyi. Toiky'esat towawiat wepy hap aipy'a pywiat hap Topa'āu wywo. Toiky'esat watuwehum tewowiat wepy hap mywo -Waku kahato En ai'e hap toiky'esat. -Emiium waku kahato Tupana ai'e hap toiky'esat. ¹⁷Toiky'esat yne aiminug ko'i Tosa'yru Aipotypot Iesui motypot hap. Toiky'esat yne ahehay Tosa'yru Iesui set motypot hap. Toiky'esat kahato ahehay towawiat hap aiwepiit hap wywo. Toiky'esat ahehay towawi Tosa'yru set upi hap. Toiky'esat wato'e -Uruporekuat nuat urumowepiit kahato. En waku kahato Esa'yru waku kahato emiium e hap ewywuat ai'e hap Tupana tiky'esat.

¹⁸Mana'in erepyhu'at ro e'aito ehay upi Iesui mohey hat en mote. Etunug no e'aito miky'esat ewy Tupana miky'esat ewy are. ¹⁹Mehin'in

waku watiky'e kahato ahehary'i aipy'a pyi. Yt naku i watimohit mi'iria ahehay wo. Yt naku i watoine'en marak'a wo ahehary'i ete. ²⁰Hirokaria kurum'in pi'ā'in eweimohey Iesui pote erepyhu'at ro e'ywot ety ehay upi. E'ywot ety motypot hatno ereine'en mote Tupana mowepiit hatno ereine'en are. ²¹Papai'in waku eweinapin eha'yru'in ehaki'yt'in i'atuky'e hawuo wen ma'ato yt etimopy'ahak tei'o ehehay sa'ag wo. Eti'apiheg apiheg yn mote yi kape yn teha'at aru hawyi i'arot rakaria wo tukupte'en aat ka'ap.

²²Miit'in eropat haria mesuwe woroho'onapin neran ewetunug no Mesuwarotiararia eika'iwaria piat miky'esat ewy waku ewetunug. Ehetu'isaria eipo'oro hap ewy ewetunug no e. Yt eimiky'esat ewy pykai i ma'ato ei'akag miky'esat ewy ewetunug are. Eika'iwat okpe wuat ne'i pykai o eweiwepotpap ihamo hap ewy e. Yt naku i aheha mesuwarotiat aika'iwat kape sio teha'at sio yt aipotpap nug hap kape ai'e hawe. Po'og waku watuwepotpap haty wo aipy'a pyi Tupana eropat haria aito pote. ²³Waku watuwepotpap kahato aika'iwat mesuwarotiat miky'esat nug hap ete ma'ato aiwanetup hap Aika'iwat atipy piat potpap nug hap watunug mesuwat motpap nug hap kaipyi. ²⁴Waku wato'e aipy'a pe -Aipotpap sa'up sese topyhu'at atipy pe waku nug haria aito mesuwe pote waku wato'e. Itote atipy pe tutum aru aha'up watuwepotpap mesuwarotiat pykai katupono Aika'iwat Iesui eropat haria sese aito waku wato'e. ²⁵Aiminug waku pote ha'up toine'en Tupana mium muat. Ma'ato waku aiwe'eg wo katupono aiminug sa'ag sa'up i'ewyete Tupana tum. Waku aiwe'eg wo katupono Tupana tiky'e kahato torannia aitoria to'oewy'ewy. Yt naku i watunug mote ai'apiheg sio aito miit'in akag sio aito miit'in mimotypot sio aito yt uwe mikuap i e. Mi'i pote to'oewy'ewy toi'atu'apiheg yt naku i nug tipyt. Wētup e'at pe ti aru toimoherep wuat'i pe aiminug sa'ag ko'i yt heremo i rakat ko'i -Waku kahato eipe torannia irania'in to'e ahepiat pykai toi'atu'apiheg yt naku i nug haria.

Waku Aipainug Hap Tupana Miky'esat Ewy Yn

4 ¹Gaiwaria Iesui mohey haria waku watum aipotpap nug haria pe sa'up waku hap ewy i'atupotpap hap oktan. Waku watum sa'up aikotā miit häpyk takat tum hap ewy aikotā miit hegyi'at rakat ewy. Mi'i pote waku watimo'ē häpyk ahemiit'in me ahekat katupono atipy pe toine'en Aika'iwat koro gaiwaria aito mesuwe pykai.

²Karapei wahētup Tupana kape aimiky'esat waku wahētup -Tuut wyti aru ai'e hap wywo. Yt tutum i te hawyi waku wahētup i. Mi'i hawyi aiwesat sio waku e wahētup hap kape sio yt e waku -Arehum ewowi Tupana waku wato'e. ³Karāpe ewehētup eimiky'esat ko'i urupowyro hamuat waku ewehētup to -Tupana etum Pauru'in moesaika hamuat ehay etiat hanoi hamo ewei'e. Eti'atupowyro o mi'iria irania'in yt ekuap

i te haria atumu'e hamo katupono typy'i kahato te Emipo'oro Esa'yru uruporekuat nuat yt kuap i te haria tukupte'en ehay ti mig'i wo te topyhu'at i'atuepe waku ewei'e Tupana pe -Uruiky'esat kahato Pauru'in powyro hap katupono morekuaria tipyhyp teran ehay uruporekuat koro etiat waku ewei'e Tupana pe are. Iesui ehay pyhyp hamo morekuaria uipyhyp mesuwe wo'opyhik hawe are. ⁴Pyno ewehêsup -Tupana etipowyro kahato o Pauru ehay enoi miit'in miat kuap hamo waku ewei'e o katupono yt naku i ihik wo ne'i ehay moherep hap waku ewei'e Tupana pe aat ka'ap uipowyro hamuat. ⁵Waku we'eg kahato haria wo watopyhu'at karâpe yt Iesui mohey i ra'yn haria py'asetpiat ahehay turan. Waku wahenoi i'atuepe Aipotypot Iesui etiat. Waku watikat miit'in i'atumu'e hamuat ihay se rakat yne e'at turan. ⁶Waku watikat kahato aiwanetup hawe i'atuwesat hamuat yne apo apo i'atu'e hap ete. Waku wati'atuwesat Tupana we'eg hap ewy pywuat wo'owesat hap ewy ihay se rakat ewy waku watekyi Iesui kape yt imohey i te haria are.

Pauru Tipu'oro Unesimu Iesui Mohey Hatno Toine'en Hawyi

⁷Mesup atipo'oro ehewowi aikywyt aheywyt Tikiku. Waku kahato Tikiku uimiky'e kahato. Yt iperup hin i Tupana potpap nug hamo. Tikiku yt toiwaure hin i Tupana eropat hap. Ai'ewy kahato ipotpap takat Tikiku Aika'iwat potpap ete. ⁸Pyno atipo'oro Tikiku ehewowi tohenoi yne aru put'ok to'e hawyi uhetiati aikotâ areine'en mesuwe hap etiat. I'ewy aru tohenoi yne ehetiati aikotâ eweikupte'en Korosi pe hap tohenoi aru put'ok to'e mesuwe i hawyi. Woroho'omowepiit teran haype atipo'oro Tikiku ehewowi. Tohenoi yne mesuwiat uheine'en hap hawyi eiwepiit kahato rakaria wo eweikupte'en aru are. ⁹Ehetawa piat Unesimu aru atipo'oro wy ehewowi. Aikywyt aheywyt kahato Unesimu. Iesui mohey kahato hat Unesimu. Put'ok i'atu'e Unesimu Tikiku wywo hawyi ta'atuhenoi kahato ehewowi kat som urutunug mesuwe hap ko'i.

¹⁰Aiwy Aritaku toine'en mesuwe wo'opyhyp hawe uuiwywo toine'en. Kuekatu toipo'oro ehewowi. I'ewy Panape enyt mepyt Maku ipo'oro tehay wy tuwehum hap ehewowi. Pyno meiüran Maku put'ok e itote pote waku -Ereke ro uruwy ewei'e o Maku pe eiwepiit hap wywo ikye hap wywo aikotâ are'e sa'awy'i hap ewy ewetunug Maku pe are. ¹¹Mehin Iusue i'ewy ipo'oro kuekatu ehewowi mekewat wêsup het lutu e hap. Pywo ti rat uipowyro kahato mesuwe mi'iria kuekatu e haria are. Ta'atuky'esat kahato Tupana topyhu'at Morekuat no mesuwat yi tote hap mi'i pote i'atupotpap kahato inug hamo. Mi'iria yne ui'ewy luteu ywania kawiat Iesui mohey haria. Uimowepiit haria kahato mi'iria are.

¹²Aiwy Epawai toine'en mesuwe. Mi'i i'ewy waku e hap toipo'oro ehewowi. Aipotypot Iesui eropat kahato hat Epawai eipy'asetpywiat mi'i. Mi'i pote tohêsup aat ka'ap topy'a pyi Tupana kape yne hesaika hap wywo

-Etipowyro aiwyria'in tawa Korosi piaria emiky'esat oktan nug hanuaria te'eropyhu'at. Eti'atumotag mi'iria Esa'yru oktan e. Eti'atumoesaika yt karāpe i e'atoiat hamuat e. Atiky'esat itotitaria pywo i'atu'e yne hap ehay etiat hap e Epawai aat ka'ap meīūpepyi Tupana kape epowyro hamuat. ¹³Aiwy Epawai tiky'esat kahato yne eipe yne tawa Korosi piaria Iesui mohey haria wo hap toi'atuky'esat i'ewyite tawa Irautiseia piaria i'ewyite tawa Erapori piaria yt uheso hin i toi'atuky'esat yne eipe imohey haria wo hap are.

¹⁴I'ewyite aimiky'e aipohag nug hat Iruka i'ewyite aiwy Tema ti'atupo'oro eiky'e hap -Uruipo'oro urui'atuky'e eiperia e hap. ¹⁵Yne Iesui mohey haria piat waku e hap uruipo'oro. Kuekatu uruipo'oro tawa Irautiseia piaria kape. Uruiky'esat kahato ehehāite hap ewei'e mehin Niwa pe i'ewyite yne Iesui mohey haria to'yat puat wa'atunug haria pe are. Mi'iria kape kuekatu uruipo'oro.

¹⁶Meikowat uimiwan o eweimowēpap aiūpe eiiwa'atunug hap tote are. Mi'i hawyi eweikuap yne ra'yn hawyi waku eweipo'oro tawa Irautiseia kape mi'iria piat ikuap hamo te'eruwa'atunug hawyi. I'ewyite eiperia eweimowēpap o uimiwan sa'awy'i wuat uimipo'oro tawa Irautiseia piaria pe. ¹⁷Mi'i hawyi atipo'oro i sehay uhyt Akipu kape. Pyno koitywy atoiat eipo pe ra'yn Aika'iwat potpap ko'i. Mi'i hap ti koitywy tutum eipo pe ra'yn. Pyno koitywy ewe'eg wo o. Eweimoma o ipotpap hap imiky'esat oktan are.

¹⁸Pyno ti uipo wo ti yne mesuwat atunug uimiwan are. Pyno atunug mesuwe miwan me uhet sese uipo minug uikuap hamuat sio uito sio yt kuap hamo. Pyno yt eweiwaure tei'o uipyhik hap mesuwe morekuat wo'opyhyp hawe. -Pyno Tupana eti'atuky'e kahato Tupana mohey haria tawa Korosi piaria.

Sa'awyi'i Wuat Tesaronika

Pauru Miwan

1 Tessalonicenses

1 ¹Uito ti Pauru kuekatu sese atipo'oro ehewowi Iesui mohey haria kape tawa Tesaronika piaria kape are. Uiwyrria'in Iesui mohey haria mesuwat uimiwan atipo'oro ehewowi katupono atiky'esat kahato ti Tupana hegyi'at kahato ehapiat hap. I'ewyte atiky'esat kahato Tupana kaipywiat eiwo'owese hap. Pyno uito hawyi mehin Sira hawyi Timoteu wywo kuekatu uruto'e ehewowi uruwyrria'in tawa Tesaronika piaria kape. Mesuwat uruipo'oro ehewowi urumiwan Ai'ywot Tupana Aika'iwat Iesui hūria kape tomohey haria wa'atunug haria kape. ²Yne e'at pe -Waku kahato tawa Tesaronika piaria uruto'e Tupana pe. Urituwehum kahato ewowi Tupana katupono torannia Tesaronika piaria emohey haria kahato tukupte'en uruto'e Tupana pe. ³Yt ehēku kaipyi yn i ti tuwētem ehapiat Iesui mohey hap ma'ato yne kaipyi tuwemoherep. Mi'i tupono urutuwehum kahato Ai'ywot atipy piat kape. Yt waure'uruto'e hin i ti uruky'e ehapiat hap i'ewyte miit'in ky'e ehapiat hap ete Aipotypot Iesui mohey hap kaipyi. I'ewyte eipotpap hap ko'i yt uruiwaure hin i.

⁴Ta'i uhe'ywyt'in uheinyt'in uruikuap kahato ti aikotā Tupana eiky'e kahato pote ei'airo kahato ti towatno. ⁵Sa'awyi'i ti uruhenoī kahato ehepe sehay wakuat Iesui etiat ma'ato yt uruwat uruēku kaipyi yn i ma'ato Tupana esaika hap kaipyi i'ewyte Tupana Pa'āu kaipyi urui'atumu'e eipe. Ta'i pywuat sese uruto'e. Urumimohey mesuwat sehay uruto'e uruhenoī ehepe turan. Eweikuap ta'yn aikotā sa'awyi'i urutukupte'en eipy'asetpiat hap. Ta'i eiky'e uruepiat hap yn ni toine'en urukai. ⁶Sa'awyi'i uruminug wakuap kape ti eweheha'at kahato hawyi -Ta'i uruto ti i'ewyte urutukupte'en teran Pauru'in ewy ewei'e. Ta'i I'atuka'iwat Iesui mohey haria wo urutukupte'en teran ewei'e. I'atumienoī ahapiat wyti pywuat kahato rakat ewei'e. Mio tā ewei'e hawyi ti Tupana Pa'āu put'ok e ra'yn ehapiat hawyi eiwepiit kahato hap ta'yn topyhu'at ehete. Mi'i hawyi ti

ma'ato mekewat ho'opot hap e'at put'ok e ra'yn ehete turan yt hep e kuap i ra'yn ehapiat imohey hap i'ewyete eiwepiit hap. ⁷Mi'i pote ti yi Masetunia yi Akaia piaria te'eraha'at kahato ehapiat mohey hap kape. -Pyno waku aito tawa Tesaronika piaria ewy waku watomohey Iesui i'atu'e te'eraha'at ehewowi hawyi. ⁸Mi'i hap kaipyi ti Aika'iwat mohey hap tuwētem na'yn eiwē pyi. Mi'i hawyi ti ihay eweihytpok kahato ra'yn yne tawa Masetunia puo yne yi Akaia puo ra'yn. Mi'i hawyi ti yne tawa ko'i puo ra'yn imohey hap tuwesytpok. ⁹Mi'i hawyi ti karāpe uruhenoī teran na'yn irania'in me Iesui eimohey hap etiat hap mi'i pote ti -Ta'i uruikuap ta'yn i'atu'e. Mi'i hawyi ti karāpe uruewry turan uruewry hap upi te'ero'e uruepe irania'in -Eweikuap apo Tesaronika piaria Iesui mohey hap i'atu'e uruepe. Koitywy ti i'atuwese kahato eimimohey ete. Mo wuat minug tupanaria atoiat haria ra'yn mi'iria i'atu'e uruepe miit'in. Mi'i hawyi ti Wuat'i E'at Piat Ieine'en hat Tupana sese eropat haria ra'yn mi'iria i'atu'e ra'yn uruepe uruewry tipytp.

¹⁰Koitywy ta'atuhekatup ta'yn Aika'iwat Iesui Tupana Sa'yru i'ewyete Tupana mihep gu'uro pywiat mohey haria wo ra'yn tukupte'en i'atu'e ahepe. Ta'i sa'awy'i wyti ipy'ahak kahato Tupana aiminug sa'ag ete. Sa'awy'i wyti ai'apiheg hap yn topyhu'at ahepe yt kat i Tupana wywo aiwo'owese nug hanuat pote sa'awy'i. Ma'ato Ahehakyera'at hat put'ok e ai'apiheg hap u hamuat hawyi Tupana aihep ta'yn ai'apiheg hap kaipyi. Mi'i hawyi irania'in yt kat i'atu'e kuap i ra'yn ahete katupono -Waku eipe e yn na'yn ahepe. Mi'i hap are'e ehepe Iesui mohey haria tawa Tesaronika piaria. Ma'ato yt uito yn i katupono torannia mesuwat yi tote waku i'atu'e ehepe. Yt kat are'e kuap i ra'yn miit'in me eimohey kahato hap etiat uruewry tipytp katupono ta'atukuap yne ra'yn ehapiat imohey waku kahato hap. Mi'i tupono urutuwehum kahato ehapiat imohey hap ete uruto Pauru'in.

2 ¹Uiwyria'in eweikuap ta'yn aikotā uhepiat eimu'e hap tuwenug kahato itotiat hap. Eweikuap ta'yn aikotā miit'in i'atupap kahato uimienoi upi. ²Eweikuap ta'yn uiwyria'in karāpe urutuwat ehetawa Tesaronika kape tawa Wiripu piaria mu'e hamo urutuwat ma'ato itotiarua yt uru'oksat'i hin i. I'atumikyry'i kahato uruete urupiit ete haty. Mi'i totepyi urutuwat ehewowi uruepiat ho'opot rakirē. Mi'i hawyi put'ok uruto'e ehetawa pe hawyi yt paa uruto'e hin i Tupana ehay moherep hap ete uruho'opot kahato itotiat pykai. Mi'i pykai yt uruwēpohep hin i eimu'e hap ete. Sehay pywuat sese yn uruwē pyi tuwētem. Po'og ne'i urumoesaika Tupana. Mi'i hawyi urutu'uka hap pupi yt urutoken'ē hin i tawa Wiripu piaria uru'ahyk ahyk pykai. ³Yt kat i eima'at uruepiat hap uruwanetup hawe. Yt kat i eipiit ky'esat hap wywo i woroho'omu'e. ⁴Ta'i Tupana eropat haria wo yn urutukupte'en mi'i pote Tupana wē wo urutukupte'en. Sa'awy'i Tupana to'e uruepe -Woroho'omohey kahato

eipe uhehay enoi hamo e. Uimi'airoria sese eipe uhehay wakuat sytpok hanuaria e uruepe. Mi'i hawyi hāpyk kahato urui'atumu'e eipe. Yt eimiky'esat ewy i wen ma'ato Tupana miky'esat ewy yn. Ma'ato itote uruiā'āg kahato Tupana. Toikuap teran pywuat toky'e hap kaipywiat urupotpap hap haype sio miit'in miat urumotypot hap kaipyi ne'i urupotpap mi'i hap toikuap teran. ⁵Yt karāpe i eima'at'i ma'at'i wo urui'atumoperup'i eipe. Ma'ato ti yt eimiky'esat ewy i urui'atunapin. Ta'i Tupana miky'esat ewy yn urui'atunapin. Yt kat i uruteha'at ehekat kyewi hap kape. Mi'i pote pywo e Tupana ei'atumu'e uruepiat hap ete. ⁶I'ewyte yt kat i urumotypot hap uruiky'esat eimu'e turan. Yt uwe kaipyi hin i uruiky'esat urumotypot hap. Yt eikaipyi i wyti ma'ato urupo'oro hat mowepiit hap yn uruwanetup hawe eimu'e turan. ⁷Uruto ti Iesui potpo'ororia sese ma'ato mi'i pykai urumotypot ro urupoi ro yt uruto'e i ehepe. Perup'i popuo urutukupte'en eipy'asetpe aikotā aity aimoperup'i moperup'i temi ete hap ewy. ⁸Ta'i eipy'asetpe urutukupte'en eiky'e kahato haria wo. Urutuwehum kahato ehete. Mi'i pote eheropat haria wo urutopyhu'at katupono urui'atuky'e kahato eipe. ⁹Yt sētup i sētup i haria wo hin i urutukupte'en eipy'asetpiat turan. Yt kat i hin i uruhētup ehepe. Yt eimi'u kyewi i ti urui'atumu'e Tupana ehay wo eipe. Ma'ato urupotpap urupo wuat kaipyi yn ni urutenuk. Yt ei'okpe tote hin i urutukupte'en yt ehekat kyewi hin i ti urutukupte'en. Yt waure'ewei'e tei'o mi'i hap kai uruwyria'in. ¹⁰Mi'i hap ete pywo ewei'e i'ewyte Tupana pywo e urutukupte'en eipy'asetpiat turan katupono wakuap mywo hāpyk puo yt kat i eima'at hap mywo urutukupte'en ehehamo i'ewyte Tupana ehamo. ¹¹Eweikuap ta'yn eipy'asetpe urutukupte'en turan ei'ywot sese ewy urutukupte'en einapin haype aikotā ai'ywot tuwehaponik kahato hap ewy eipy'asetpe urutukupte'en einapin hanuaria. ¹²Urui'atumahara'i mahara'i kahato eipe urumepyt'in mote. Ehewyry hāpyk kahato o Tupana miky'esat ewy uruto'e. Eikay kay ra'yn temiit'in no tetawa kape aikope toine'en Morekuat no hap kape aikope tewaku hap moherep hap kape eikay kay. Mi'i tote yt tuwemoti hin i Tupana eiminug ko'i pupi. Mi'i hap uruiky'esat kahato. Yt kat i hin i Tupana wemoti eiminug ko'i pupiat hap uruiky'esat.

Tupana Mohey Haria Ho'opot Puo Toine'en Turan

¹³Waku kahato eipe uiwanetup hawe katupono sa'awyi Iesui kapiat uruehay hap kape ehewaure ka'a kahato. -Yt miit'in ehay wo hin i urunapin ewei'e eipy'a pe tawa Tesaronika piaria. Waku kahato eiperia. -Tupana ehay sese wo urumu'e katupono Iesui Aimoieine'en hat ete urumu'e ewei'e uruepiat. Mi'i hawyi Iesui mohey haria wo ra'yn eweipyhu'at kahato itote waku hap ewy are. Mi'i hap upi urutuwehum kahato Tupana kape aat ka'ap ehupi are. Yt karamuat i ikahuro rakat

uruwehum hap katupono Tupana ehay mio tuwenug kahato ra'yn eheine'en hawuo Iesui mohey hawyi. ¹⁴Mi'i hawyi ehetawa Tesaronika piaria i'atuhoiro haria kahato ehete ei'atumoso'opot kahato itote aikotã sa'awy'i Iesui mohey haria luteuria ho'opot i'atuetawa piaria hap ewy topyhu'at ehete eiwo'o'ewy ewy. ¹⁵Nimo luteuria tu'uka Tupana potpo'ororia tehay moherep haria. Mi'i hawyi Aika'iwat Iesui ta'atu'auka ra'yn wy. Mi'i pote koitywy ai'auka teran mi'iria. Yt Tupana mowepiit hap hin i te ta'atunug ahete. I'ewynte yne ahewanikaptia wo tukupte'en mi'iria luteuria. ¹⁶Yt ewehenoi tei'o irania'in wētup ywania pe i'atu'e uruepe. Katupono mi'iria yt tiky'esat hin i irania'in ehakyera'at hap katupono -Howapy yne ra'yn i'atupiiit i'atuminug sa'ag ko'i wo. Yt kat i ra'yn heiam howapy poity'i pote e Tupana. Toran na'yn put'ok e ra'yn koitywy i'atu'apiheg hap e Tupana luteuria pe topy'ahak popuo.

¹⁷Uiwyria'in ehepiat ho'opot turan yt uwe hin i uruto eiwywo eipowyro hamo. Urupiit yt uwe i ma'ato uruwanetup hap toine'en ehewowi yn are. Ta'i uruehat'at kahato ekyewi kat pote sa'awy'i uru'aipok wo urutuwat ehewowi. Mi'i hawyi po'og urupap ehewowi -To'iro wata'aipok i ro ahekatuwyria Tesaronika piaria ewowi uruto'e urupap haype. ¹⁸I'ewynte uito Pauru mi'i hap yn uiwē pyi tuwētem -To'iro wata'aipok i ui'e hap ewy. Mi'i hawyi urutuwat ma'ato yt put'ok uruto'e i. Ta'i karania wo ne'i urupyhyp ahiag ehowawiat urutuwat turan. Urutuwat wen ma'ato yt put'ok uruto'e hin i. Urupyhyp yn tuereto ahiag ehowawiat uruwat turan. ¹⁹Katupono karapei put'ok e Aika'iwat Iesui Wuat'i Miit'in Porekuat nuat turan eipe yn eweipyhu'at uimowepiit kahato hanuaria wo aikotã morekuaria te'eruwehum kahato hamuat ta'atu'akag painug hap ete. Mi'i hap ewy hamuat uruto urutuwehum kahato hamuat ehete. Mi'i hap yn uiwanetup hawe. ²⁰Katupono eipe yn eweipyhu'at uimo'okpipok'i haria wo uruto'e Pauru'in.

Pauru Tiporo Timoteu Tawa Tesaronika Kape Ipiok Hamo

3 ¹Karãpe yt urutuwat kuap i ehowawiat pote pyno uruipo'oro Timoteu iha'at ehowawiat hamo are aikotã eweikupte'en hap kuap hamo uruehat'at kahato hawyi. Uruipo'oro mi'i pykai uruto urutukupte'en tawa Atena pe. ²Mi'i hawyi uruekatuwy Timoteu uruipo'oro ehewowi Iesui ehay etiat urupotpap hap moherep ehapiat hamo katupono Tupana eropat hat kahato Timoteu ai'ewywuat sese. Mi'i uruipo'oro pote eimoehäite kahato ehapiat imohey hap upi. Yt uruiky'esat i eihep imohey hap kaipyi ho'opot hap. ³Katupono Iesui mohey ra'yn ahapiat pote i'atumikyry'i kahato miit'in ahete mi'i pykai Tupana yt tipyhyp hin i katupono mi'i hap kaipyi aikuap pywuat tomohey hap sese i'ewynte yt toky'e i haria kuap hamo. ⁴Sa'awy'i urutukupte'en eiwywuat turan -Tuut aru ehapiat ho'opot hap uruto'e. Mi'i hawyi put'ok e ra'yn

ehete uru'e hap ewy. Koitywy ewehã'ãg na'yn i'ewyete eweikuap ta'yn miit'in mikyry'i ehediat hap. ⁵Sa'awy'i tawa Atena pe areine'en turan ehewowi yn uiwanetup hap. Wētup e'at pe haty kahato uhete katupono yt atikuap i aikotã som eweikupte'en hap. Mi'i hawyi yt ahupit kuap i ra'yn mesuwat haty hap hawyi atipo'oro Timoteu i'atuepiat imohey hap kuap hamo are sio ahiag i'atuiã'ãg moity'i hawyi imohey hap pun haria wo ra'yn tukupte'en hawyi uipotpap hap topyhu'at yt kat hamo i hap kuap hamo atipo'oro Timoteu.

⁶Mio tã are turan Timoteu put'ok e ra'yn uruete. Mi'i hawyi sehay wakuat kahato tohenoi uruepe ehediat -Ta'i sakpo'e te ta'atumohey hap e. Ta'i Tupana ky'e hap te toine'en itote e. Aiky'e hap wuat'i e'at piat toine'en ne e. I'atuehat'at kahato te ti aiky'ewi e. Ta'atuky'esat kahato te'era'akasa ahowawiat hap e aikotã sa'awy'i aito ahehat'at i'atuky'ewi hap ewy e Timoteu uruepe eehay tohenoi. ⁷Mi'i hawyi urusaty'i hap tuweityk ta'yn uruete. Waku sakpo'e ta'atumohey kahato te uruto'e. Mi'i hawyi yt uruhu'opot kahato i ra'yn katupono Timoteu mienoi ehediat urumowepiit kahato. ⁸Pyno Iheg me kahato o eweikupte'en imohey hap ete. Mi'i tupono waku pe eweikupte'en ma'ato yt pote yt uimowepiit hin i. ⁹Mi'i hap uruikuap hawyi po'og po'og urutuwehum Tupana ete -Waku kahato En uruto'e katupono tawa Tesaronika piaria emohey kahato te waku kahato uruto'e. ¹⁰Tupana urupowyro o mi'iria kapiat uru'akasa hamo uruto'e katupono urutuwat teran i ra'yn emohey haria yt ihãite i te rakat moehãite hamo uruto'e aat ka'ap Tupana pe. ¹¹-Uru'ywot uruhētup uruka'iwat Iesui set upi etum o uruepe muap mekewat Tesaronika kapiat uruwat hamo uruto'e Tupana pe. ¹²Urui'atuky'e kahato eipe. Mi'i hap ewy atiky'esat eiwo'ope eiwo'oky'e hap mi'i pote ahētup Tupana pe -Eti'atumoesaika o po'og po'og Iesui mohey haria eky'e po'og hamo i'ewyete irania'in atuky'e hamo are. Mi'i hap ti ahētup Tupana pe ehupi. ¹³Eiwo'oky'e kahato pote Tupana eimoesaika wakuat nug hamo aikotã to'owywuwat hamo. Mi'i pote ti aru karãpe Tupana tuut Tosa'yru wywo teropat haria wywuwat turan ehewaku kahato hap toipuēti eikai katupono miit'in ky'e kahato haria eipe pote. Mi'i hap uruikuap ta'yn uruto Pauru'in.

Pauru Henoi Aikotã Waku Haryporia Ihainia Ieine'en Hap Etiat

4 ¹Uruwyria'in koitywy uruhētup kahato ehupi po'og po'og Tupana mowepiit haria wo eweikupte'en hap Iesui miky'esat ewy kahato. Uruikuap ta'yn ti koitywy Tupana mowepiit haria wo ra'yn eweikupte'en. Mi'i tã ra'yn pykai ti uruhētup po'og po'og ne. ²I'ewyete yt waure'eweie tei'o Iesui kaipywiat einapin uruepiat hap ete. ³Pyno koitywy uruhenoit teran ehepe kat som Tupana tiky'esat watunug hap. Yt toiky'esat i ti wuat'i haryporia'in wywuwat hap i'ewyete wuat'i ihainia'in wywuwat yt

aiwe'eg i hap ti yt toiky'esat i. Waku iwe'eg kahato rakaria wo toiky'esat aheine'en hap. ⁴Tupana tiky'esat wyti wētup ok wywo yn ahe'aito hap iwary hap toiky'esat iwe'eg kahato rakaria aito pote. Mi'i tā watunug pote miit'in mimotypot no watoine'en. ⁵Ma'ato irania'in yt Tupana kuap i haria ti i'atuewaire ewaire hap yn ta'atunug. Ma'ato aito ti yt toiky'esat hin i mi'iria ewywuat aheine'en hap. ⁶Yt naku i kahato ti watipohari aiwy ihary'i ete paĩ uruto'e sa'awy'i te ehepe. I'ewyte wy koitywy yt eweima'at rei'o wētup ok haryporia imoewaie hamo uruto'e haty wo katupono mi'i tā watunug pote Tupana mi'apiheg wo watukupte'en paĩ. ⁷Tupana yt tiky'esat hin i ti yt iwe'eg i rakaria wo aheine'en hap ma'ato to'ewywuat ahewaku hap yn toiky'esat. ⁸Ipa'āu we'eg kahato rakat aimu'e hamuat. Mi'i tupono uwe uwe topotma'at'i ma'at'i haryporia'in ihainia'in wywo yt tuwe'eg i haype. Mi'i hat topyhu'at Tupana ehay pun hatno. I'ewyte miit'in ma'at hat mi'i.

Waku Iesui Mohey Haria Ewy Watoine'en Motpap Hap Ete

⁹Nimo pyi te mesup te Tupana eimu'e kahato aikotā eiwo'oky'e hamuat hap ete. Mi'i tupono ipotmu'eria wo ra'yn eweikupte'en koitywy. Mi'i tupono yt kat no kuap i ra'yn po'og woroho'omu'e wo'oky'e hap ete mesuwat uimiwan me katupono eiwo'oky'e kuap kahato ra'yn. ¹⁰Iesui mohey haria wuat'i tawa Masetunia piaria ikuap yne ra'yn wo'oky'e hap eikaipyi. Mi'i tupono ti uruhētup po'og ehepe eiwo'oky'e hap miit'in kye hap. ¹¹Uiwyria'in woroho'onapin pywuat sehay wo. Wo'oeremopusu haria wo yt naku i aito watukupte'en. Waku te'en aipotpap kaipyi aimi'u ahekare'en aikotā uruto'e sa'awy'i hap ewy waku watoiat yne aiperup hap ko'i uruto'e. ¹²Mi'i hawyi ipotpap kahato rakaria wo eweikupte'en are. Mi'i pote ti aru meiūran -Ta'i waku kahato mi'iria i'atu'e Iesui mohey haria. Waku kahato mi'iria i'atu'e irania'in. Eipo minug kaipyi mio tā i'atu'e. Yt eweikupte'en nei'o irania'in okpe tote ne'i i'atuekare'en i'atumi'u etiatno ne'i ma'ato motpap haria wo eweikupte'en. Yt sētup i sētup i e haria wo tei'o eweikupte'en are.

¹³Uruwyria'in uruiky'esat eweikuap kahato pywuat sehay aikotā iku'uro rakaria tukupte'en hamuat hap. Yt uruiky'esat i eweikupte'en Iesui mohey ran haria wo ne'i katupono ta'atuwy ku'uro pote to'okak'i kahato -Yt karāpe i ra'yn aru wata'akasa aiwy kape ta'atuehaype. ¹⁴Ma'ato aito ti watomohey kahato ra'yn karāpe Iesui toku'uro hawyi toine'en pakup i hap. I'ewyte watomohey kahato ra'yn karāpe Tupana tuut hamuat Iesui wywo i'ewyte map haria imohey haria tō'ē tō'ē Iesui upi atipy kaipyi hap watomohey kahato ra'yn aito. ¹⁵Pyno mio tā e Tupana hanoi map haria etiat tomohey haria etiat -Ta'i ariot i ti aru yt ihāite rakaria kape yn i ma'ato map haria uimohey haria kape wy ariot. Mi'i hawyi to'opype ateropo'ok e Tupana. ¹⁶Pyno Aika'iwat sese ti aru

ta'apyk atipy kaipyi mi'i hawyi atipy piaria esurara akag ti aru ihay pirik kahato. Mi'i turan ti aru hu hu'e akuara wato pyi mekewat huut hap enoi hamo. Mi'i turan ti aru mekewat Iesui mohey haria iku'uro rakaria Tupana ti'atuporeno'ê yne yne ai'am hap e'lyian mete. ¹⁷Mi'i hawyi aito ihâite te rakaria ahytmoi tomimoieine'en gu'uro pywiat haria wywo. Mi'i hawyi ti aru wata'am aiwo'opype howa kape huut turan ywyhig kape. Mi'i hawyi itote wato'opuêti ywaiti pe. ¹⁸Pyno waku wato'omowepiit aiwo'ope aheine'en pakup i hap ete uruto'e ehepe Pauru'in.

Waku Iesui Uut Hap Ekaturp Haria Watoine'en

5 ¹Tuut aru Iesui ma'ato yt watikuap i karapeĩ put'ok e hamuat sio i'aman motpe sio aat pe hap ko'i ti yt urutuwan kuap i ewowi. ²Yt urutuwan kuap i ehewowi katupono yt uwe i ikuap aikotã yt uwe i sero'ok e hat ikuap wãtym muat. Mi'i hap ewy kahato Iesui uut hap yt uwe i ikuap. ³Mi'i turan ti aru miit'in te'ero'e to'ope -Yt kat i wyti po'og ho'opot hap i'atu'e aru. Yt eweiken'ê tei'o i'atu'e katupono waku pe ra'yn watoine'en i'atu'e ma'ato yt pywo pe i. Katupono hupi'a rakat haryporia ete watikuap imepyt haty hap meremo put'ok e tuwete hap ewy meremo put'ok e hamuat ikahuro hap e'at imoma hap e'at meremo put'ok e. Yt uwe i aru tuwemig kuap i aru mekewat e'at pe.

⁴Ma'ato ariãty ewy watoine'en aito pote ariãty hot pe ti ra'yn watoine'en huut turan mote yt aimogyt kuap i. Hêtyhot pe watoine'en mote watikuap ta'yn put'ok e irane mekewat ikahuro hap e'at pe. Ma'ato i'ypyryp mepyt'in ne'i aito pote ti i'ypyryp we ti ra'yn watoine'en huut turan. Mi'i hawyi get haria ewy watopyhu'at pote mekewat e'at pe aimogyt kahato katupono mekewat e'at pe i'ypyryp we ieine'en haria i'atuminug sa'ag hap ko'i heremo ra'yn. ⁵Ma'ato ariãty mepyt'in no watopyhu'at aito pote ihat'ok mepyt'in sese wo ra'yn aito katupono watopyhu'at Iesui ehay wywo. Mi'i pote aito yt i'ypyryp mepyt'in wo hin i katupono yt watunug neran i ra'yn sa'ag. ⁶Ta'i aito Iesui uut hap kape wateha'at kahato. Yt naku i get haria ewy ne'i watoine'en huut hap owakai irania'in ewy. ⁷Ta'i get haria wãtym muo te'ero'ket kahato. I'ewyte mahy u haria i'atumopêã mi'iria wãtym muo tukupte'en. ⁸Ma'ato aito hêtyhot puo ahewyry yt kat i aimopêã hap mywo. Waku watopyhu'at aikotã surara'in ewy katupono surara'in ipag ta'atupoti'a tote ihég nakat mory'a pupi ta'atu'auka hap. Mi'i hap ewy waku watomohey Iesui hawyi i'ewyte wato'opowyro waku aiwo'oky'e hap ete. Karãpe Iesui mohey hatno watoine'en i'ewyte miit'in ky'e hatno pote ti surara ipoti'a tote ihég nakat ewy watoine'en. I'ewyte surara'in ipag ta'atuesapeu ihég nakat ta'atu'ahot hap pupi hap ewy waku watoine'en. Uhe'ywyt'in uheinyt'in waku wateha'at kahato Ahehakyera'at hat yatypiat aheine'en hap kyewi. Mi'i hap ewy ti waku wateha'at kahato surara akag sokpe ihég nakat ewy.

⁹Tupana ai'airo yt ai'apiheg hamuat i ma'ato ahehakyera'at hamo. ¹⁰Iesui iku'uro ai'apiheg hap u hamo. Mi'i tupono karāpe huut turan watuwat hupi sio watoine'en map haria wo ra'yn mekewat e'at pe sio ahehāite te watuwat hupi. ¹¹Mi'i tupono ti waku wato'omoesaika wato'omowepiit tuut aru Iesui ai'e hap ete. Ta'i atikuap ta'yn eipe mi'i hap nug haria ra'yn are. Mi'i yn uruiky'esat po'og.

Waku Aiwo'omu'e Haria Motypot Hanuaria Watoine'en

¹²Uhyt'i'in ewei'atutumotpot o eimu'e haria eipy'asetpiaria. Mio tā uruto'e uruwese popuo. Yt ewei'atumahit ne'i tei'o ai'apykok haria katupono Tupana minug ai'akag wuat ainapin hanuaria. I'ewyte aiporeroto muap hāpyk takat kapiat haria. ¹³Waku aimu'e haria ky'e haria wo watukupte'en. Waku i'atutumotpot haria wo watukupte'en. I'ewyte wato'owese kahato aiwo'ope.

¹⁴Ma'ato toine'en eipy'asetpe motpap pupiat wo'oksep hat ne'i pote waku wai'ewei'e mi'i hat pe merup upiat ne'i myhu'at hat pe. I'ewyte waku ti watimo'okpipok'i ihay ken'ē tehay hamuat rakat. I'ewyte waku wati'ykesat imohey hap etiat yt hesaika i rakat. I'ewyte waku aiperup'i yn wuat'i miit'in ete. ¹⁵I'ewyte yt naku i nug ehediat haria o yt ewei'atupoepyk tei'o. Mi'i hawyi ti waku watikat aikotā miat waku watunug wakuat aiwo'ope hap yn na'yn. Ma'ato yt Iesui mohey haria kape yn i wyti mio tā are ma'ato yne miit'in me. ¹⁶Yne e'at pe waku watuwehum Tupana kape. ¹⁷I'ewyte yne e'at pe wahētup Tupana kape yt ikahuro i hamuat hap. ¹⁸I'ewyte yne e'at pe -Waku kahato En Tupana wato'e sio ho'opot pote sio ahehāite pote. Mi'i tā yne e'at pe waku watunug katupono mi'i tā hap Tupana tiky'esat Iesui mohey haria tunug hap.

¹⁹Yt naku i wai wato'e Tupana Pa'āu miat aimu'e turan. ²⁰I'ewyte yt naku i watuwekry'i ne'i aimu'e wētup ok Tupana Pa'āu kaipywiat turan. ²¹Karāpe wētup ok aimu'e turan waku watuwanetup -Tupana e hap ewy sio waku wato'e aiwanetup hawe. Ipa'āu kaipyi pote waku wato'e yt pote wati'airo hawyi waku yt nakuat i watipun. ²²Ipoty kahato ti aheko sa'ag. Pyno mi'i waku watoiat yne.

²³-Tupana eti'atupowyro o uruwyria'in itotiaria. Eti'atumperup'i wakuap nug hamo are. Uruiky'esat tawa Tesaronika piaria emohey haria wuat'i kupte'en hap. Eti'atumpakup'i i'atuwanetup pakup i hamo are. Mi'i hawyi yt kat i i'atuwanetup sa'ag hap kapiat hap uruiky'esat uru'ywot uruto'e. Uruiky'esat mi'iria ewatno yn hap uruto'e. Mi'i tā etunug mote ti aru karāpe Esa'yru emipo'oro uut turan yt kat i i'atuminug sa'ag huut turan etipuēti aru uruto'e yn Tupana pe. ²⁴Yt karāpe i Tupana ai'atoiat. Sa'awy'i aikay kay towatno. Mio toine'en aiwywo wuat'i e'at pe to'olewy ainug.

²⁵Uruwyria'in ewehētup o Tupana ewowi urupowyro hamuat.
²⁶Mesuwat uhekuekatu atipo'oro torannia Iesui mohey haria itotiarria kape. Waku wato'ahi'yypysat tuereto aiwo'oky'e hap moherep hamo.
²⁷Mesuwat urumiwan me uruhenoi Aika'iwat Iesui etiat. Mi'i tupono eweimowēpap to mesuwat mienoi yne Iesui mohey haria pe. ²⁸Toran na'yn urumiwan. -Iesui ereine'en kahato Morekuat no tawa Tesaronika piaria emohey haria py'asetpe. Etum ne'en ne'i i'atuepe po'og po'og egyi'at hap. Mi'i yn uruhētup Aika'iwat pe ekawiatno.

Typuat'i Tesaronika

Pauru Miwan

2 Tessalonicenses

Pauru Hëtup Tesaronika Piaria Tupana Tegyi'at Hap I'atuewowi

1 ¹Uiwyria'in Tawa Tesaronika piaria koitywy Uito Pauru atipo'oro uimiwan ehewowi i'ewyte aiwy Sira aiwy Timoteu'in wywo kuekatu uru'e hap uruipo'oro ehewowi Ai'lywot Tupana mepyt'in Aika'iwat Iesui emiit'in torannia kape.

²Uruhëtup kahato ehupi -Tupana uruto'e etum no aiwyria'in me yt kat sa'up i egyi'at hap i'ewyte i'atuwo'owese hamuat etum kahato uruto'e Ai'lywot kape Aipotypot Aika'iwat Iesui kape uruhëtup.

³Uruwyria'in karâpe urutuwekuekatu ehewowi turan -Waku kahato En Tupana uru'e hap yn topyhu'at. Tupana urutuwehum kahato eete katupono itag na'yn po'og po'og i'atukai emohey hap uruto'e. Koitywy wo'oky'e kahato haria wo ra'yn tukupte'en waku kahato uruto'e. Mi'i tupono ehewaku hap upi urutuwehum aat ka'ap Tupana ete. ⁴Irania'in itotiarria to'okyry'i kahato ehete. Iesui mohey ehapiat pote ehaty'i haty'i kahato. Ta'atuky'esat kahato waure'ei'e Tupana etiat hap. Yt ikahu hin i i'atu'e ehepe ma'ato yt eweiwaure teran hin i Iesui mohey ehapiat hap. Mi'i pote irania'in me uruhenoï -Meië mi'iria tawa Tesaronika piaria waku kahato rakaria uruto'e. Yt ta'atu'atoiat hin i Iesui mohey ta'atuepiat hap ta'atusaty'i saty'i pykai uruto'e. Mio tã uruto'e yn irania'in tawa piaria imohey haria puo. ⁵Eweikuap kat pote eweho'opot hap. Ta'i Tupana mepyt'in eipe pote -Waku kahato eipe e Tupana. Ta'i ehewaku hap put'ok e ui'yatypiat wuat'i e'at piat eikupte'en hamo. Katupono i'atumikyry'i pykai yt ui'atoiat hin i eipe e aru Tupana ehepe. ⁶Tupana tomoherep hãpyk kahato wakuap sio yt hap. Mi'i tupono ti yt toiwaure hin i ehetiak mikyry'i haria. Toi'atuporerera'aipok i'atupotsaty'i saty'i hap eimoso'opot hap kaipyi. ⁷Mi'i hawyi ti aru Tupana timonik yne ra'yn

ho'opot ehepiat hap. I'ewyte uruwat miit'in mikyry'i hap monik hamo. Tuut Aipotypot Iesui atipy kaipyi. Tuwemoherep temiit'in hesaika rakaria atipy piaria wywo. ⁸Ehaty'i haty'i haria apiheg hamo tuut. Yt Tupana kuap i haria apiheg hamo tuut. Aika'iwat wo'onapin wakuap yt nug i haria apiheg hamo tuut. Atipy kaipyi Iesui aria wo toi'atu'apiheg irane mi'iria. ⁹Mi'i hawyi mi'iria ewywuaria toi'atu'apiheg aru wuat'i e'at piat i'atumoewasat hamo. -Eweiwat ro aikope yt ui'akasa i hap kape. Eweiwat ro wo'opugha hap kape. Yt karāpe i aru uikahu hap motypot hap kape ewei'akasa. Yt karāpe i ti aru uhesaika hap Morekuat nuat uheine'en hap kape ewei'akasa e. ¹⁰Karāpe ta'aipok i ra'yn mi'i hap e'at pe ti aru imohey haria hemiit'in torannia imotypot kahato Ta'atuporekuat koro. Mi'i hap e'at pe eipe i'ewyte eweimotypot kahato wy katupono uru'e hap mohey kahato haria eweikupte'en.

¹¹Mi'i tupono uruhētup kahato wuat'i e'at pe ehupi -Tupana uruiky'esat hāpyk kahato gupte'en haria wo emohey haria tawa Tesaronika piaria uruto'e. Yt wētup ok i toine'en itote ewemoti ehay pupiat hat uruto'e. Etum i'atuepe esaika hap emiky'esat wakuap yn nug hamuat hap uruto'e. Uru'ywot mi'iria Esa'yru mohey haria sese mi'i tupono po'og uruiky'esat i'atuehāite imohey hap etiat hap uruto'e. ¹²Mi'i tā ta'atunug itote pote irania'in itotiaria yt to'okyry'i hin i uruka'iwat Iesui set ete. Emotypot kahato itote irania'in Papai uruto'e. I'ewyte emi'atumotyporia wo tukupte'en emohey haria itotiaria Papai uruto'e. Mi'i hap uruhētup ewowi etum ne'en ne'i hamuat hap uruka'iwat uruporekuat Iesui egyi'at hap kaipyi uruhētup Kahato wuat'i e'at pe ehupi uruto Pauru'in.

Iesui Ta'aipok Hap Etiat

2 ¹Pyno uruwyria'in koitywy uruheno'i pakup i teran ehepe Aipotypot Aika'iwat Iesui aipok hap etiat aikotā aikotā ai'atunug tuwewawi hap etiat uruheno'i teran ehepe. ²Iranian'in wo'omu'e haria ti -Tuut kahu ra'yn ti Iesui i'atu'e aimu'e yt pywo pe i ma'ato. Tuut kahu ra'yn ti e ti Pauru miwan me i'atu'e eimo'akag'aia teran haype. Yt ewei'atuehay mohey tei'o mio tā e haria -Pywo ti Tupana ehay waheno'i i'atu'e haty wo pykai. Yt i'atumima'aria wo tei'o eweikupte'en. ³Aiwe'eg wo o aima'at i'atuepiat hap pupi katupono yt tuut i te rat Iesui. Yt he'at i te katupono ti aru Iesui mohey haria sok ihay atoiat haria tukupte'en aru huut hap owakai. I'ewyte huut hap e'yian me ti aru tuwemoherep Tupana ewanikap mekewat ahiagnia akag. Mi'i ti yne sa'ag eiam tuwemoherep Iesui e'yian mete. ⁴Mi'i miit ti aru Tupana mohey hap moma miit'in kaipywiat hat. Mi'i ti wuat'i puo Tupana kuap haria ewanikap mo toine'en -Uito ti wuat'i Tupana kawiat po'og nakat e. Mi'i hawyi ti aru teke Tupana motypot yat koro pe tawa Ierusalēi me ta'apyk Tupana eiam note -Uito ti Tupana to'e hamo. ⁵Yt eiwatetup i ra'yn apo

karania wo ne'i ra'yn ahenoi ehepe mi'i miit etiat pykai are. ⁶Ma'ato yt tuwemoherep kuap i te katupono topyhyp hawe te toine'en. Watikuap kahato ra'yn ti uwe ipyhyp hat. Ma'ato meiūran te'at put'ok e ra'yn hawyi ti tuwemoherep hamuat wuat'i sa'ag sepap nug hat koro Iesui uut hap e'yian mete tuwemoherep.

⁷Koitywy yt herep wyi i te ipotpap sa'ag nug hap ete. Hemiit yn heremo. Mig'i pyi ipotpap ma'ato meiūran ti herep wyi hamuat ra'yn ipotpap. Ma'ato koitywy yt tuwemoherep kuap i te hewaï hat toine'en ne pote. ⁸Mi'i hawyi tuwemoherep mekewat sa'ag nug hat koro ma'ato Aipotypot Iesui ti aru i'auka wētup tehay wo yn topyhu wo yn teētyhot kahato wywo tuut hap e'at pe. ⁹Mi'i miit sa'ag tuwemoesaika ahiag esaika hamo iwemoherep hap put'ok e turan. Mi'i hawyi ti aru miit'in ma'at hap iwato kahato tutunug tesaika hap moherep hamo. Topo wo yt uwe miit'in minug ewy i tutunug miit'in miat tomotypot hamo teso hap ko'i. Mi'i hawyi miit'in te'eruwanetup kahato iminug ko'i kape -Aikotā som tutunug i'atu'e aru. ¹⁰Mi'i hawyi ti aru ho'owasat rakaria wo miit'in toi'atuma'at kahato ra'yn mekewat topo wuat tominug wo yt miit'in minug kuap i wo. Mi'i hawyi imima'at ko'i tuwehyt'ok yne aria pe katupono ta'atumohey kahato ra'yn heso hap ko'i po'og pywuat sese sehay kai. Yt ta'atuky'esat i po'og ta'atuehakyera'at hanuat Tupana mium. ¹¹Yt ta'atuky'esat i pywuat sehay pote mi'i hawyi Tupana ti'atupo'oro heso rakaria i'atumu'e hamo. Mi'i hawyi heso rakaria pe yn pywo i'atu'e. ¹²Mi'i tupono tukupte'en mi'i haria wuat'i e'at pe Tupana mi'apiheg wo katupono ta'atupun na'yn pywuat sehay i'ewyte ta'atuky'esat ta'atunug sa'ag hap yn.

¹³Uruwyria'in Tupana mi'atuky'eria kahato eipe. Ta'i urutuwehum kahato Tupana ete wuat'i e'at pe uruwatetup ehowawiat hawyi katupono Tupana mi'airoria ra'yn eipe. Tutum na'yn ni ehehakyera'at hap ehepe pywuat sese tomohey hap upi. Mi'i hawyi mio Tupana Pa'āu esaika hap wywo yn na'yn eweikupte'en. Mi'i hap ete urutuwehum kahato Tupana kape uruwyria'in uruto'e. ¹⁴Sa'awy'i woroho'omu'e mekewat sehay wakuatno mi'i hawyi eweikupte'en imohey haria wo. Mi'i hap e'at pe to'e Tupana ehepe -Pyno woroho'onug eipe ikahu rakaria wo aikotā Uha'yru ewywuat no. ¹⁵Mi'i tupono uruwyria'in waku kahato ti mot'i mekewat sehay pywuat eweimohey mekewat uruwē pywiat sehay urumiwan urumienoi ko'i. ¹⁶Uruhētup kahato Aipotypot Aika'iwat Iesui pe i'ewyte Ai'ywot hegyi'at rakat kape -Eti'atumoesaika ro emohey haria tawa Tesaronika piaria yt kat pupiat i i'atuwuwu hamo uruto'e. Eti'atumoesaika ro mi'iria wakuap nug hamo i'ewyte wakuap enoi hamo. ¹⁷Mi'i yn uruhētup kahato aimiekatup kape yt kat pupiat i eiken'ē hamuat hap ium hat kape uruhētup uruto Pauru'in.

3 ¹Uruwyria'in mi'i tupono waku ewehētup Tupana kape urupowyro ihay sytpok merepe ran hamuat hap aikotā waku hamuat hap

aikotã ei'ewywuat miit'in ewaku kahato hamuat hap waku ewehêtip. ²Ewehêtip o yt nakuaria i po pywiat heso'ok takaria po pywiat Tupana piat uruehakyera'at hamuat hap. Katupono yt imohey yne i haria tukupte'en mesuwat yi tote. ³Aika'iwat wyti temiit yt atoiat hat i toine'en ma'ato aimoesaika kahato hatno toine'en Aika'iwat. Aikawiatno kahato ti ahiagnia akag mupi. ⁴Koitywy eipe urui'atumohey kahato Aika'iwat mohey kahato rakaria eipe pote. Tohenoi ra'yn uruepe imohey ehapiat hap. Mi'i pote urui'atumohey kahato eipe urumienoi nug yne muki'ite mesup hamuat hap katupono uruhêtip kahato ehupi. ⁵-Uruka'iwat uruto'e eti'atumoherep tawa Tesaronika piaria pe aikotã aikotã eti'atuky'e kahato hap uruiky'esat. Ta'atukuap ta'atupy'a pe epiat ta'atuky'e hap aikotã Esa'yru uruka'iwat iperup'i kahato tepiat ho'opot hap ko'i ete. Mot'i kahato hap ewy eti'atumoesaika i'atuwanetup hawe i'atupiit pe uruto'e.

Iperup'i Rakaria Etiat

⁶Uruwyria'in tukupte'en aipy'asetpe iperup kahato rakaria -Uito ti Iesui mohey hat e haria pykai. Mi'iria ti yt ipotpap teran i rakaria wo gupte'en haria. Mi'iria ti tukupte'en eipy'asetpe -Yt atunug neran Pauru mienoi e haria. Mi'i haria o yt ewetunug nei'o eiwy wo. ⁷Eweikuap ta'yn ipotpap takaria wo urukupte'en hap mi'i tupono waku ewehã'äg uru'ewywuat hap uruto'e. Pyno uruiã'äkap wo eweikupte'en itote urusaipepiatno urueiam mo uru'ewywuat hewyry rakaria wo eweikupte'en. ⁸Yt uwe yat upi i uruesy'at uruto'e put'ok uruto'e turan katupono uruewyry hap upi ta'i urumisa'up nug kaipyi yn urutenuk. Ta'i motpap urutunug uruepiat turan urusero kahato wätym muo ihat'ok puo. Mi'i kaipyi ti uruipuëti urumi'u sa'up ko'i i'ewynte uruesokpe uruekare'en sa'up ko'i uruto'e. Yt uruiky'esat hin i urutuweteweru ehapiat hap. ⁹I'ewynte eimu'e sa'up yt uruhekatup hin i eikaipyi. Uruhêtip teran pote uruhêtip kuap ma'ato yt urutunug i mi'i tã. Waku eweikupte'en ipotpap kahato rakaria wo uru'ewy. ¹⁰Katupono urutukupte'en eipy'asetpiat turan mio tã uruto'e yt ipotpap teran i rakat pe. Pyno yt naku i mi'i hat pe waho'oium imi'u wo uruto'e. Waku meruwuaria hesy'at rakaria wo te'eropyhu'at uruto'e.

¹¹Ma'ato tukupte'en Iesui mohey haria eipy'asetpiaria yt ipotpap takaria i yt wo'opowyro teran i haria. Pyno mi'i haria pe waku wã wato'e. I'ewynte wo'oeremopusu hap ete yn i'atupotpap ta'atuewyry hap upi ta'atunug. Mi'iria pe waku wã wato'e. ¹²Mi'i tupono waku wã wato'e iperup takaria pe. Aika'iwat Aipotypot Iesui yt tiky'esat i sêtip i sêtip i e haria wo watoine'en hap waku wato'e mi'i hat pe. Iesui tiky'esat watoiat mekewat aipot'eremopusu hap hawyi waku aiwepotpap aimosakup i hap aiwemosero hap kaipyi yn waku aimi'u ahekat toine'en

waku wato'e aiwo'ope. ¹³Uruwyrria'in yt naku i kahato aipohep ahero pykai yt naku i aipohep wakuap nug hap ete pyi.

¹⁴I'ewyte toine'en mote wētup ok eipy'asetpe -Yt atiky'esat i Pauru'in piat uinapin hap e hat waku yt eiwehik tei'o mi'i tã hat ete. Mi'i tã watunug hawyi mono te'eruwemoti ra'yn hawyi tuwat urumienoi kape i ra'yn to'e haype. ¹⁵Ma'ato yt naku i ewei'e -Koitywy en uhewanikap ta'yn yt naku i mio tã ewei'e mi'i miit pe ma'ato waku eweinapin perup'i popuo aikotã aheywyt aheinyt napin hap ewy. ¹⁶Aiwo'omowese hap nug hat sese ti Aipotypot. Mi'i pe uruhētup kahato -Etum o aiwyrria'in tawa Tesaronika piaria pe to'owese wuat'i e'at piat hamuat hap uruto'e. Karãpe i'atusatek turan etum o i'atumowepiit hap i'ewyte i'atuehãite hap. Ereine'en wuat'i e'at pe i'atupy'asetpe uruto'e uruhētup Tupana pe ehupi uruwyrria'in. ¹⁷Pyno mesup kurin atiwan uiwewi uipo wuat mesuwat Pauru piat mienoi sese moherep hamo. Pywuat uiat yne uimienoi sehay toine'en mesuwe hap kuap hamo uhet Pauru e hap atiwan. ¹⁸-Uika'iwat Uipotypot Iesui eti'atuky'e te'en ne'i o aiwyrria'in tawa Tesaronika piaria are'e yn ahētup yn ehupi Aika'iwat pe.

Sa'awy'i Wuat Timoteu

Pauru Miwan

1 Timóteo

1 ¹Timoteu koitywy atipo'oro uimiwan ewowi. Uito ti Pauru mekewat Aipotypot Iesui ehay moherep hat. Uito ti Ahehakyera'at hat Tupana potpo'oro paĩ. Aimiekatup Iesui potpo'oro uito paĩ. ²Timoteu uha'yru sese ewy kahato ereine'en katupono sa'awy'i ereine'en Iesui mohey hatno uimienoi kaipyi pote are. Mi'i tupono ahētup kahato Tupana pe eupi -Ui'ywot eraha'at Timoteu kape ihaky'e'i hap wywo are. Etum o tope yt kat sa'up i egyi'at hap. Iwanetup hap wētup yn etum iwepiit hamuat are Tupana pe eupi.

Timoteu Tawa Ewesu Pe Turan Toipuēti Sehay Yt Hāpyk I Rakat

³Pyno mesup ahētup i ra'yn eupi Timoteu tawa Ewesu piat ereine'en hamuat. Aikotā sa'awy'i ahētup ewowi karāpe areto yi Masetunia kapiat turan -Ereine'en no tawa Ewesu tote mekewat itotiaría sehay yt pywo rakat i enoi haria ewaĩ hamo. ⁴Atikuap koitywy tukupte'en itote Iesui mohey haria sehay pot'i enoi haria kat ywania kat ywania kat set kat set ko'i enoi haria. Mi'iria pe waku waĩ'ere -Wētup sehay upi ne'i pote ti aru yt karāpe i Tupana miky'esat nug hamo eweikupte'en katupono Iesui mohey kahato hap yn Tupana miky'esat ewy. ⁵Yt naku i ti watu'uka sehay pot'i ete ere'e o itotiaría pe katupono Tupana tiky'esat aiwo'owese ahehay wuat hap ere'e o i'atuepe. Wētup wanetup hap wywo yn waku wato'oky'e ere'e o. Yt i'atuekat kyewi i ti watopotky'e ere'e o. Waku wato'oky'e wētup sok yn aito Iesui mohey haria aito pote. ⁶Yt kan hamo i sehay wo watu'uka. Ma'ato mio tā watu'uka hap watunug mote aiwo'owese hap moma hamuat hap topyhu'at. Mi'i pote waku ehenoitotiaría pe -Yt eiwu'uka tei'o sehay wo ere. Mi'i tā ewetunug mote yt kat i aiwo'owese hap toine'en meĩūpe. Waku po'og watunug aiwo'owese hap mi'i hawyi aiwanetup hap ikahu kahato rakat topyhu'at waku ere.

I'ewyte Iesui mohey haria sese watopyhu'at waku ere'e o itotiaria pe Timoteu. ⁷Irania'in iky'esat kahato miit'in mu'e hamo Tupana mienoi Muisei piat hap ma'ato yt ta'atukuap i kat e kat e hap pykai i. -Waku uruto yn ei'atumu'e hanuaria wo i'atu'e ta'atuehay pirik wo yt ta'atukuap i ta'atu'e hap ko'i pykai.

Waku Sa'awy'i Wuat I'atunapin Hap Kape Te'eruwe'aipok

⁸Tupana piat ainapin sa'awy'i wuat hap waku kahato wati'atumu'e. Häpyk kahato wati'atumu'e pote ti aipowyro kahato wakuap nug hamo. ⁹Wakuap nug haria tiky'esat kahato Tupana piat tonapin hap. Ma'ato irania'in sa'ag ky'esat hap nug haria yt iky'esat hin i Tupana ehay wuat kat pote yt nakuaria i pote he kahato i'atuepe i'atuminug sa'ag ko'i. Ma'ato ti mi'iria pe Tupana tum i'atuewaĩ e hamuat. Ma'ato waku hap nug haria yt kat i ra'yn Tupana miium waĩ'e hap kat pote toiky'esat wakuap nug hap yn pote. Yt wo'o'ewaĩ kuap i haria napin hamo Tupana tum waĩ to'e hap. Morekuaria wo'onapin hap pun haria napin hamo tutum waĩ to'e hap. Mekewat yt kat i Tupana e haria napin hamo tutum waĩ to'e hap. Yt naku i nug haria piatnuat tutum waĩ to'e hap i'ewyte yt karāpe i Tupana kapiat wanetup teran haria tutum waĩ to'e hap. To'lywot toty auka haria wo'opot'auka hat napin hamuat tutum waĩ to'e hap. ¹⁰Wuat'i haryporia wywuwat wuat'i ihainia wywuwat ieine'en haria napin hamuat tutum waĩ to'e hap. I'ewyte wo'opiat wo'opytyk piat ewaĩ hamuat ihainia to'ope i'ewyte haryporia to'ope mi'i e haria ewaĩ hanuat. I'ewyte miit'in ero'ok haria piatnuat heso rakaria napin hanuat tutum. Wo'okuasa i kuasa i haria napin hanuat tutum waĩ to'e hap. Toĩ po'og meimewat kai sa'ag nug hap ko'i. Yt ahenoi kuap yne i. Mi'i tupono mi'i hap nug haria waĩ'e hamo Tupana tum na'yn i'atunapin hap häpyk kahato rakat. ¹¹Tupana ewaku hap ewywuwat yt kat i mi'i rē watipuēti. Yt uwe i ikahu hap ewy topyhu'at i'ewyte yt kat i ikahu iwat ihay ewywuwat. Mi'i e hap yn ahytpok wuat'i puo. I'e uhepiat hap yn ahenoi miit'in me paĩ.

¹²Pyno uiwepiit kahato arehum kahato Aika'iwat Iesui ete Wuat'i Porekuat ete katupono Mi'i hum tesaika hap uhepe tehay moherep hamuat. Arehum kahato tuwete katupono ui'airo te'eropat hat miit'in mu'e hamuat. ¹³Sa'awy'i te yt atimohey i te turan ateremopusu kahato Iesui. Ati'atusaty'i saty'i kahato hemiit'in. Mi'i turan ne uhehay sa'ag Iesui ete. Yt imohey i hap kaipyi areine'en sa'ag Iesui ete. Yt uiwe'eg hin i haype ma'ato mi'i pykai uiky'e hap wywo iha'at uhowowi. Yt atikuap i kahato atunug sa'ag mekewat e'at piat. ¹⁴Sakpo'e hegyi'at kahato rat uhepe paĩ Uika'iwat uheine'en ne wanikap nuat turan. Mi'i hawyi tutum tomohey hamuat hap uhepe. Koitywy iwywo wētup piit hap ewy yn na'yn urutukupte'en. ¹⁵Timoteu ahenoi teran epe sehay pywuwat sese rakat sakpo aimimohey wuat. Mio tā are Aika'iwat Iesui tuwemoherep

mesuwe yi tote yt nakuaria i atuehakyera'at hamo tuwemoherep. Mi'i atikuap kahato katupono uito po'og yt nakuat i wuat'i kawiat paĩ are. ¹⁶Ma'ato mi'i pykai Tupana uiky'e kahato yt kat i uhewaku hap upi. Tuwekaipywiat tegyi'at hap moherep hamo uhehakyera'at. Koitywy ti irania'in ui'ewywuaria sa'ag nug haria tikuap ta'yn Tupana ti'atuehakyera'at kuap torannia yt naku i nug haria hap. Mi'i tupono ti aru wuat'i miit'in sa'ag nug haria -Pyno uito uhehakyera'at kuap wy i'atu'e. Uehakyera'at Tupana piat hap atikuap ta'yn i'atu'e irane. ¹⁷Uru'ywot Tupana uruimotypot aat ka'ap En i'atu'e. Urupotypot koro wuat'i e'at piat En i'atu'e Tupana piat uhehakyera'at hap upi. Yt karāpiat i weityk hat En i'atu'e. Miit'in yt te'era'akasa kuap i ewowi rakat En. Wētup Tupana yn ereine'en. Mi'i rē yt kat i hin i Tupana toine'en i'atu'e hap upi. Mi'i urumimotypot kahato En. Wuat'i kawiat po'og ikahu rakat En. I'ewyte wuat'i e'at piat ieine'en hat En paĩ i'atu'e ta'atukuap Tupana piat uhehakyera'at hap hawyi.

¹⁸Uha'yru sese ewy kahato ereine'en Timoteu. Mi'i tupono woronapin neran. Sa'awy'i Tupana e'airo kahato Iesui mohey haria wē pyi. Itote to'e epe -En ni uimipo'oro uhehay moherep hanuat e Tupana Pa'āu epe itote. Mi'i hap o yt etiwaure tei'o. Waku etopytyk mi'i e hap aikotā surara po pe mory'a wato hap ewywuat wanikap wywo wu'uka hamuat. Mi'i e hap wywo o waku etu'uka ahiag e hap auka hamo woronapin uha'yru. ¹⁹Uha'yru atimoheg kahato o epiat Iesui mohey hap aikotā enapin hap kape erewanetup kahato. Mi'i hawyi etunug ewanetup hap kaipyi wakuap enapin hap oktan katupono tukupte'en epy'asetpe yt naku i nug haria. Sa'awy'i mi'iria Iesui mohey haria tukupte'en ma'ato ta'atupun na'yn Iesui mohey hap ta'atukawiat. Mi'iria ti tukupte'en ho'owasat rakaria ewywuaria aikotā ahe'yara apy'at hap yt watipuēti i ra'yn hap ewywuaria mi'iria tukupte'en yt kat i po'og Iesui mohey hap mio i'atukai. ²⁰Typy ok ti mi'i haria set mehin Imeneu hawyi Arisātere. Sa'awy'i Iesui mohey haria tukupte'en mi'iria ma'ato koitywy Tupana moweuka'i hanuaria wo ra'yn tukupte'en -Pyno koitywy eipe ahiag eiporekuat no ra'yn Satanai watnuaria eipe are i'atuepe.

Waku Wahētup Tupana Kape Yne Morekuaria Powyro Hamo

2 ¹Timoteu enapin sese hap ahenoi teran kahato epe. Pyno waku wahētup kahato Tupana pe wuat'i miit'in powyro hamuat hap -Tupana etum o ihaky'e'i rakaria pe i'atumi'u i'atuesokpe i'atu'yat waku wato'e mot'i haty wo hum hap kape. Tutum hawyi -Waku kahato En Papai etum na'yn uimiētup ewy waku wato'e Tupana pe Timoteu. ²I'ewyte waku wahētup Tupana pe -Eti'atupowyro o uruporekuaria uru'akag ko'i mesuwarotiarua. Urupowyro kahato urutukupte'en hap ete hamo meiūpe waku wahētup. Eti'atupowyro uruieine'en hap

wētup ehay yn hamuat. Yt karāpe i sa'ag uruete hamuat yt wētup ok i urupyhyp pyhyp wakuat nug hap ete emiky'esat nug wuat'i puat hamo. Eti'atupowyro morekuaria tu'isaria waku kahato wahētup Tupana pe. ³Mio tā wahētup pote watimowepiit kahato Tupana ahehakyera'at hat. ⁴Katupono toiky'esat kahato miit'in torannia tomiehakyera'at nuaria tehay pywuat sese hap kuap hanuaria toiky'esat. ⁵Wētup yn Tupana ma'ato yt uwe i miit ihay kuap iwywo katupono sa'ag nug haria yn pote ma'ato wētup miit ihay kuap iwywo. Aika'iwat Iesui ihay kuap iwywo katupono miit sese yt sa'ag nug hat i pote. Mi'i iku'uro wo'owese nug Tupana wywo hap. Koitywy imohey hap upi ahehay kuap Tupana wywo. ⁶Put'ok e ra'yn ahehakyera'at hap e'at hawyi Aika'iwat iku'uro ra'yn aikawiatno hamo tuweium na'yn ahepe. Mi'i kape wata'akasa ra'yn hawyi watikuap kahato wuat'i ywania Tupana ti'atuky'esat kahato tomiehakyera'at no hap watikuap ta'yn. ⁷Yt uheso i ti pywo sese ti. Sa'awy'i ti uimu'e Tupana mesuwat sehay wo Tosa'yru etiat -Etimoherep to mesuwat uhehay wuat'i yt luteuria i irania'in ywania pe e. Uwe mesuwat uhehay pywuat mohey haria ti aru uimiehakyera'at no tukupte'en e uhepe sa'awy'i Tupana.

⁸Timoteu atiky'esat kahato miit'in torannia i'atuehay Tupana kapiat hap atiky'esat uito. Atiky'esat mi'iria Tupana watnuaria wo yn hap. Atiky'esat mi'iria tukupte'en yt wo'oweuka'i hap mywo i ma'ato wo'owese hap yn atiky'esat yt kat i sa'ag hap i'atuwywo. I'atuehay to'o'ewy'ewy wētup ehay yn hap atiky'esat.

⁹Haryporia'in atiky'esat kahato eweikupte'en Iesui mohey haria kahato. Waku we'eg sese rakaria wo eweikupte'en. Waku eiwepainug hap ehesakpe häpyk kahato rikatno Iesui motypot hap eiwanetup hawe. Waku ei'asap i'ewyete ehewahi ehesakpe imotypot hap wywo yn ehete. Eiwe'eg wo o mekewat -Uito po'og hekat rikat ei'e hap eiwepainug hap pupi. Ma'ato waku ikahu rikatno o eweikupte'en imotypot ehapiat hap oktan. ¹⁰Waku po'og ma'ato eiwepainug eiwanetup hawe eiwese sese hap wywo i'ewyete waku eweiwepainug waku nug hap wywo -Uito Iesui mohey hat sese ei'e hap enoi hamuat. ¹¹Karāpe ewa'atunug aiwo'omu'e hamo turan waku eweimu'e kahato yt kat i mekewat sehay hap wywo. Waku eiwewaure ka'a kahato wo'omu'e hat kape. Eweikupte'en perup'i puo ei'atunik takaria wo eweikupte'en itote. ¹²Yt atiky'esat i eipe ihainia'in akag wo eweikupte'en. I'ewyete yt naku i ihainia'in mu'e hat akag wo eweikupte'en. Po'og waku i'atumimu'eria wo hewaure ka'a kahato rakaria wo eweikupte'en. ¹³Katupono sa'awy'i Tupana tunug ihainia ti irokirē haryporia. Ei'yian me mimi Atāu tutunug hawyi mana Ewa tutunug. ¹⁴I'ewyete sa'awy'i mana Ewa ti ipun Tupana piat ainapin hap. Toi'aparap mi'i sa'awy'i ahiag ehay upi pote. ¹⁵Mi'i pote toine'en mesup ehete mekewat Tupana ei'apiheg hap mekewat haty kahato hap

eimepyt tuwemoherep hap turan. Koitywy Iesui ti'atuehakyera'at teran yne eipe haryporia'in. Toiky'esat eipe tomiehakyera'at wuaria hawyi wo'oky'e haria hawyi we'leg kahato haria eipe hap toiky'esat are.

Aikotā Waku Tupana Motpap Haria Airo Hamo

3 ¹Timoteu uwe uwe ipotpap kahato Iesui mohey haria apykok hamo mi'i hat ti po'og wuat'i motpap kawiat ky'esat hat are. Aikotā hāpyk wo'omu'e hat ipotpap. Mi'i ti waku to'airo hawyi tutunug kuap hāpyk yn. ²Ma'ato ewe'leg wo o mi'i wuat airo hap ete Timoteu katupono yne miit mikuap hāpyk yn nakat waku eti'airo. Wētup ok wywo yn ihary'i rakat eti'airo. Yt naku i eti'airo kowo'i kowo'i wanetup haria. Waku -Yt uipo hep i Tupana potpap hap ete e hat eti'airo. Ma'ato waku wy emi'airoria paa e haria miit'in napin turanuat hanuaria te'eropyhu'at. Waku irania'in -Wakuat yn nug haria mi'iria i'atu'e emi'airoria etiat. I'ewyte etikat o -Waku eweikupte'en ui'yat pe e hat waku eti'airo. ³Yt naku i mahy se kuap hat i'ewyte marak'a yt naku i. Waku miit'in ete iperup'i kahato rakat wo'owese hap eti'airo. Yt naku i kare'en ky'esat hap kape yn iwanetup hat. ⁴Waku wati'airo to'yat piaria po'oro perup'i tuwat hat. Waku imepyt'in mimotypot imepyt'in miehay mohey kahato. Mi'i haria yn waku eti'airo ei'apykok hanuaria wo. ⁵Ma'ato yt toi'apykok kuap i tomepyt'in mi'i hap pote ti yt aikotā kuap i Tupana mepyt'in apykok kuap hamo paī. ⁶Pyno i'ewyte Iesui mohey pakup i haria ne'i yt naku i ai'apykok hamo ai'akag wo katupono meremo i te'eruwemowato teran hap kaipyi te'eruwema'at ne'i aikotā sa'awy'i wuat sese ahiag -Uito po'og e hat tuwema'at ne'i hap ewy ti Iesui mohey pakup i hat ne'i ai'apykok hamo. ⁷Yt Iesui mohey haria yn i mimotypot ma'ato yne miit'in mimotypot eti'airo. Yne miit'in mimotypot eti'airo pote yt wētup ok pupi i tuwemoti. Mi'i pote ahiag yt tima'at kuap i wy.

⁸Timoteu waku eti'airo aipy'asetpiaria waku rakaria aipowyro hanuaria. Miit'in mimotypot kahato yn waku eti'airo. Mahy u poity'i rakaria ne'i yt naku i eti'airo. Ahekat nuat ky'esat hap kape yn wanetup hat yt naku i ma'ato hegyi'at rakat yn waku. ⁹Waku eti'airo yt waure'e hin i Iesui ehay tomimoherep tepiat imohey hat mekewat tomikuap oktan wakuat nug hat waku eti'airo. ¹⁰Ma'ato wati'airo aheropat hanuaria hawyi waku wahā'āg waku sio yt hap kuap hamo. Waku kahato ipotpap hap hawyi waku topyhu'at aheropat hamo ma'ato yt naku i ipotpap hawyi yt naku i. ¹¹Ihary'i waku rakat yn waku. I'ewyte yt naku i ihary'i marak'a poity'i rakat ne'i. Waku ihary'i iwe'leg kahato rakat sehay pywuhat piat yn ihay rakat. ¹²Waku aheropat haria wētup kahato yn ihary'i. I'ewyte waku tosa'yru'in tosaki'yt'in to'yat piaria po'oro kuap kahato perup'i puo hat. ¹³Uwe topyhu'at aipowyro wakuat motpap wuat mi'i hat ti aru topyhu'at wuat'i mimotypot kahato rakatno. Mi'i hawyi karāpe -Uito Aika'iwat Iesui

mohey kahato hat i'atu'e aimu'e turan yt te'eruwemoti hin i irania'in wo'okyry'i hap pupi miit'in mimotypot ko'i mi'iria pote.

¹⁴Timoteu mesuwat uimiwan atipo'oro ewowi uhehat'at kahato haype. Mi'i tupono areto teran kahato ewowi uhehay ewywuat hamo. ¹⁵Ma'ato yt areto i pote yt uhewyry kuap i ewowi pote meikowat uimiwan atipo'oro ewowi aikotã waku etunug itote hap kuap hamo. Mi'i uimiwan kaipyi waku eti'atunapin itotiaria aikotã waku aiwo'owese haria wo watukupte'en aito Iesui mohey haria. Ta'i aito ti Tupana sa'yru'in wo Tupana saki'yt'in wo aito watukupte'en wētup piit yn aito Tupana yat apy'yha iütikag ewywuat aito katupono Tupana ehay mohey haria aito. ¹⁶Tupana mienoi Iesui etiat watikuap kahato ma'ato yt karãpe i watikuap yne yne. Tupana yn ikuap sese hat. Mi'i hawyi ikuap hat sese tuwemoherep ta'yn ahowawi. Mio tã to'e ahepe Iesui etiat -Meiü ti pywuat sese e. Mi'i Miit kape atipy piaria te'era'akasa yne. Mi'i ti imoherep ta'yn kat ywania puo kat ywania puo mi'i hap tuwemoherep ta'yn tehay wo. Mi'i hawyi ti i'atu kahato ra'yn imohey haria mesuwat yi tote. Mi'i hawyi Tupana tioto i ra'yn atipy kape i are.

Meiüran Put'ok E Sehay Sa'ag Ai Ma'at Hamo

4 ¹Pyno koitywy Tupana Pa'ãu to'e kahato ahepe -Meiüran ikahuro hamo ti aru wētup ok wētup ok waure'e imohey tepiat hap etc. Mi'i hawyi ti aru ma'ãu sa'ag miat ta'atuma'at hap upi i ra'yn te'eropyhu'at. I'ewyte ahiag ko'i ehay enoi hap upi i ra'yn te'eropyhu'at e Tupana ahepe. ²Mekewat e'at pe ahiag ko'i eso eso hap upi pywo i'atu'e ahiag eso hap etc. Mi'i tã e haria heso heso rakaria aima'at'i ma'at'i hanuaria. Yt ta'atuheno teran hin i sehay pywuat ta'atukuap sehay pywuat pykai. Sa'awy'i i'atuwanetup hawe sehay toine'en -Ehenoi ro pywo rat e hap toine'en ma'ato koitywy yt kat i ra'yn i'atukai i'atuwewaï hap katupono ti ta'atuhep ta'yn mekewat i'e hap ta'atuwenapin hap te'eruwanetup hawiat. Koitywy yt kat i i'atuwemoti hap ta'atu'eso atu'eso hamo. ³-Yt naku i ehary'i e'aito i'atu'e sa'ag. Yt naku i mi'u watu'u yne i'atu'e sa'ag. Yt ta'atukuap i aikotã Tupana tunug yne mi'u mesuwat yi tote aimi'u wo. Toiky'esat waku ai'e popuo i'u hap. Iminug ko'i tomohey haria poi hap tutunug tehay pywuat mohey haria mowepiit hamo tutunug kat ko'i kat ko'i som. ⁴Yne Tupana minug mi'u ko'i wakuat no tukupte'en. -Eminug yt naku i yt wato'e kuap i Tupana pe. Wakuat yn tutunug mi'i tupono -Waku kahato emiium Tupana. Urumowepiit kahato En waku wato'e i'u hap e'yian mete watuwehum. ⁵Katupono sa'awy'i Tupana to'e -Waku yne emi'u wo e. Mi'i tupono mesup ti aito waku ai'e Tupana pe rakirẽ watenuk. Mi'i tupono yne waku watu'u Tupana miiium aimi'u wuat.

⁶Pyno mesuwat enapin hamo eti'atumu'e ro Iesui mohey haria Timoteu. Eti'atumu'e häpyk kahato pote ti aru erepyhu'at Aipotypot

Iesui eropat kahato hatno. I'ewynte etikuap kahato ra'yn uhepiat imohey hap i'ewynte sehay pywuat sese etiat etikuap ta'yn. Mi'i tupono atiky'esat po'og po'og eremu'e hap mi'i etiatno. ⁷Ipoity'i kahato ti sehay yt Tupana mienoi kaipywiat i yt Tupana e hap ewywuat hin i. Mi'i tupono waku waure wo mi'i hap ko'i kai. Yt kan hamo i watopotmu'e mi'i hap ko'i etc. Ta'i po'og waku wato'omoesaika kahato Tupana e hamo Ipa'âu wo miit'in e hap ko'i kai. ⁸Waku aiwesaika saika hap aipiit moheg hamo are ma'ato po'og waku wuat'i kai watuwesaika saika Tupana Pa'âu e hap nug hamo. Katupono imiky'esat ewy watunug mote ipakup takatno watoine'en mesuwe. I'ewynte aiku'uro hap e'at pe wuat'i e'at pe aikai Tupana. ⁹Pyno Timoteu ahenoi teran epe sehay pywuat sese aimimohey aipy'a piat hap -Tupana ti wuat'i e'at piat ieine'en hat toine'en. I'ewynte wuat'i miit'in ehakyaera'at teran hat Tupana. ¹⁰Wuat'i tomohey haria Ehakyaera'at hat Mi'i are ti epe pa'i. Mi'i ti aimiekatup sese. Mi'i kape yn watuwepotpap watuweso'opot waku. ¹¹Mio tã e hamo eti'atumu'e aat ka'ap yne o miit'in. ¹²En ni kurum iwasu te. -Uruewat'yp ne'i wyti en i'atu'e epe itote ma'ato o ereine'en i'atupy'asetpe waku kahato rakatno i'atuehamo ihay hãpyk kahato rakatno hãpyk kahato wo'oky'e hatno ereine'en. Iesui mohey sese hatno ereine'en. Yt wêtup i o sa'ag etunug i'atuwo'okyry'i hamo. Mi'i tã ereine'en mote yt uwe i itotiaría emohit kuap nagnia emimu'eria i'atuewat'yp ne'i en mytkai.

¹³Meiüran ti aru areto ewowi Timoteu ma'ato put'ok are itote hap kape waku yt ewêpohep tei'o mekewat Tupana miwan miat mowëpap wa'atunug haria piat hap etc. Mi'i hawyi kat e hap kat e hap o etimoherep i'atuepe mekewat Tupana miwan miat mowëpap hap. I'ewynte waku Tupana ehay mohey hamo kahato ereine'en. ¹⁴Sa'awy'i Tupana tum epe tesaika hap topotpap nug hamuat tutum epe sa'awy'i. Mi'i tupono yt waure wo tei'o mekewat miium kai ma'ato waku etimoherep kahato hesaika hap miit'in me. Sa'awy'i Tupana ehay moherep haria te'ero'e epe -Tupana mi'airo en i'atu'e. I'ewynte Iesui mohey haria akag ko'i te'eruweponug e'akag etc -Tupana potpap nug hat en ta'atu'e haype. Mi'i tupono waku etimoherep kahato hesaika hap imiium epiat miit'in me. ¹⁵Timoteu waku mesup uile hap sepap kahato hatno ereine'en. Mi'i pote ti aru wuat'i seha'at haria -Pywo Timoteu tuwemotag kahato Tupana emiit no i'atu'e. ¹⁶Ewe'eg wo o Timoteu koran ti'itu erema'at ne'i. I'ewynte ewe'eg wo o emienoi Tupana ehay mienoi aparap hap pupi. Mi'i tã etunug aat ka'ap pote ti aru ehakyaera'at Tupana emimu'eria wywo are.

Aikotã Waku Aiwanetup Hap Hiwu Ko'i Etiat

5 ¹Karãpe wêtup ok e'yan ti'aparap Tupana pe pote yt ehoiro'i hoiro'i tei'o mi'i miit etc. Yt naku i watimohit ase'i'in ko'i hary ko'i e. Ma'ato waku perup'i puo watinapin aimimotypot ko'i waku -Papai

Mamai yt naku i mi'li tã watunug aito waku wato'e perup'i puo i'atuky'e hap wywo iporo pote. ²Mi'li hawyi karãpe e'yian haryporia kawiat ti'aparap Tupana pe pote waku eti'atunapin perup'i puo. -Mamai ere'e popuo imotypot haype. Ma'ato irania'in makuptiaria ti'aparap Tupana pe pote waku eti'atunapin perup'i puo Uheinyt ere'e popuo yt i'atuky'esat popuo i.

³Waku hiwuria sese watipowyro he'aito ku'uro rakaria yt imepyt i te turanuat iku'uro he'aito rakat yt hemiariru i te rakat. ⁴Waku hiwuria mepyt'in me hemiariru'in me ere'e -Eweimoë ro eity'in me eehary'in me. Eweha'up nug o eimotag hap Tupana miky'esat ewy ere'e o hiwu mepyt'in me hiwu emiariru'in me. ⁵Ma'ato tukupte'en hiwu sese ko'i yt uwe i mipowyro ko'i Tupana mohey haria ta'atuhëtup kahato Tupana kape ihat'ok puo wãtym mo -Uruieine'en hap mi'u sokpe etum o uruepe i'atu'e. ⁶Ma'ato hiwu tomiky'esat sa'ag nug hat iku'uro rakat ewywuat toine'en Tupana wanetup hawe. Ipiit ihãite rakat wen ma'ato yt iwe'eg i rakat pote. ⁷Timoteu eti'atunapin o hiwuria mepyt'in hiwuria emiariru'in aikotã uimienoi ewy. Mesuwat ewy ta'atunug mote yt uwe i te'eruwekyry'i kuap Iesui mohey haria ete. ⁸Ma'ato toine'en wëtup ok eipy'aset pe -Yt atipowyro teran i ui'ywot uity uimepyt'in e hat mi'li hat wyti ipun ne'i ra'yn Iesui mohey hap sese. Mi'li hawyi topyhu'at po'og yt naku i Tupana ehay pun haria kai. ⁹Timoteu waku watipowyro hiwu iporo rakat 60 anu ieine'en hat he'aito wëtup ok wywuat yn ieine'en hat mi'li rakirë wuat he'aito ku'uro rakat. Mi'iria eti'atuset pehik i'ewywuaria wywo Iesui mohey haria miium Tupana piat kaipywiat i'atuieine'en hamo. ¹⁰-Wakuap yn nug hat meië hiwu i'atu'e irania'in hap upi watikuap wakuat hiwu. -Sa'awy'i tomepyt'in erohik kahato hat i'atu'e. Meië -Ereke ro ui'yat pe e hat wuat'i piat hat meië i'atu'e hap upi watikuap wakuat hiwu. -Tupana emiit ho'opot haria powyro kahato hat meiü i'atu'e ihaky'e'i rakaria eropat hat meiü wuat'i e'at piat waku yn hap nug hat meiü i'atu'e hap upi watikuap uwe wakuat hiwu. Mi'li wahetpehik kuap Tupana mohey haria miium kaipywiat ieine'en hamo. ¹¹Ma'ato yt etipehik tei'o hiwu ipakup te rakaria mekewat Tupana mohey haria miium kaipywiat gupte'en haria set kape katupono mi'li meiüran ipakup te rakaria ti iky'esat rë i i'atue'aito hap i ra'yn. Ta'atuwaure ra'yn Aika'iwat Iesui wëtup ta'atue'aito i ra'yn ky'esat hap kyewi. Yt iwe'eg i rakaria wo tukupte'en. ¹²-Uito ti aru yt karamuo i ra'yn uhe'aito an i'atu'e pykai. Iesui kape yn na'yn ti aru uipotpap ta'atu'e pykai hiwu ipakup takaria meiüran ta'atuky'esat i ra'yn ihainia hawyi meremo ta'atuwaure sa'awy'i wuat ta'atuehay. ¹³Mi'li hawyi irania'in tuwemohapap kahato aiperup hap ete sat'i sat'i getap ko'i upi ne'i. Mi'li hap kaipyi tuwemohapap wo'okuasa kuasa i hap ete. Aiwu'uka hap ne'i enoi enoi hap ete. Wo'oma'at'i ma'at'i hap ete yn ihay. Wemoti hap

sehay sa'ag yt watikuap teran i rakat ta'atuhu'at. ¹⁴Mi'i tupono atiky'esat -Waku e'aito i ro wato'e ipakup te rakaria hiwu pe. E'aito pakup i ra'yn hawyi waku emepyt'in hawyi mono eti'atueropat e'yat pe waku ere'e. Waku pe tukupte'en hiwuria Iesui mohey haria pote ti aru yt i'atuehay sa'ag kuap i ahewanikaptia imohey ahepiat hap ete. ¹⁵I'ewyte tukupte'en irania'in hiwuria sa'awy'i te Iesui mohey haria mi'iria wen ma'ato koitywy ahiagnia akag Satanai ehay upiat myhu'at haria mi'iria. ¹⁶Ehenoi irania'in haryporia'in me ihainia'in me Iesui mohey haria pe -Toĩ wētip ok e'yat pe hiwu mi'i pote waku eweipowyro eweipoi mekewat e'yat piat hiwu ere'e o. Yt eweweipo'oro tei'o e'yatypiat hiwu Iesui mohey haria mium wuat ipoi hamo katupono ti typy'i kahato hiwuria yt uwe i mipowyro ko'i. Waku wati'atupowyro kahato hiwuria yt uwe i mipowyro ko'i ere'e o Timoteu Iesui mohey haria pe.

Waku Tupana Motpap Haria Powyro Haria Wo Watoine'en

¹⁷Timoteu waku wati'atupowyro kahato Iesui mohey haria akag ko'i sa'up mo. Mi'iria ti i'atupotpap kahato po'og irania'in kai aimu'e kahato Tupana ehay mohey hap ete pote waku watum po'og sa'up mi'iria pe. Typy ok miit potpap hap sa'up ewy waku watum. ¹⁸Katupono sa'awy'i Tupana to'e miwan me -Waĩ yt eweikytyt tei'o eihũ Wewato ahup ipotpap awati eha'ok hap etiat turan. Waku tenuk topotpap popuo e Tupana sa'awy'i. I'ewyte ewetum o eheropat haria pe i'atuwepotpap hap ewy sa'up atiky'esat e Tupana. Mi'i hap ewy waku sa'up watum ipotpap Tupana ehay etiat aimu'e haria pe. ¹⁹Timoteu waku wahenoi Iesui mohey haria pe -Yt ewei'atuehay mohey tei'o meremo aimu'e haria kuasa hap ete ai'akag kuasa hap ko'i ete. Ma'ato waku hepama apo wato'e ikuap sese haria pe akasa sese haria pe typy ok myē'ym ok pe hap ewy. ²⁰Ma'ato ai'akag ti'aparap pywo pote waku watinapin wahewaĩ wuat'i ehamo. Mi'i hap watunug pote irania'in te'eroken'ē i'ewywuat sa'ag nug hap pupi. ²¹Timoteu etunug no haty wo yne yne enapin hap uhepiat hap ewy. Eti'atunapin ui'ewy yne itotiaria to'ewy'ewy. E'yian pupi o yt ereken'ē tei'o e'ywania pupi i'atunapin hamo. Ewy ok sese pupi i'ewyte yt ereken'ē tei'o inapin hamo ma'ato waku torannia eti'atunapin perup'i puo. Woronapin Tupana ehamo Iesui ehamo i'ewyte atipy piaria wakuaria ehamo woronapin uha'yru. ²²Yt naku i ai'akag watnuaria wati'atu'airo meremo Timoteu aimu'e sese hanuaria are.

Karāpe irania'in ahā'āg sa'ag nug hamo waku -Waĩ yt atunug neran i wato'e. I'ewyte waku ereine'en pya sa'ag nug hap kai are. ²³Timoteu yt naku i kahato ereine'en i'ahuu kahato ime'en ete rakatno. Waku mohag Uwa hy etu'u eme'en mog hamo. Yt naku i y'y yn etu'u are.

²⁴Tukupte'en yt nakuat i nug haria yne piat heremo rakaria. Mi'i haria pe -Yt nakuaria i sese wato'e. Tupana mi'apiheg wuaria wato'e.

I'ewyte irania'in minug sa'ag yt heremo i rakaria tukupte'en. Mi'iria ti yt watikuap i sio waku sio yt wato'e kuap i ma'ato put'ok e ra'yn i'atuminug sa'ag moherep hap e'at pe Tupana tomoherep yne aru yt heremo i rakat aiminug sa'ag. ²⁵I'ewyte tukupte'en waku nug haria yne piat heremo rakaria. I'ewyte tukupte'en mig'i wuat wakuap nug haria ma'ato meïüran heremo yne i'atuminug wakuap ko'i Tupana tomoherep mi'i hap ko'i are.

6 ¹Timoteu mio tã ere'e ro Iesui mohey haria pe semiit'in me wo'o'eropat haria pe -Uiwyrria'in waku wati'atumotypot kahato aipo'oro haria aika'iwaria ere. Mi'i tã watunug mot'i pote ti aru ahehay wo aipotpap ete meïüran yt te'eruwekyry'i hin i aheTupana ete ihay aiwë piat hap ete paï ere o. ²Aipo'oro hat Aika'iwat Iesui mohey hat pote waku watimotypot po'og aipotpap kahato hap upi katupono aheyke'et ewy topyhu'at Iesui mohey hap ete aimimohey ewywuhat hat pote. Mi'i pote ere'e i -Wëtup yn aipotpap Aika'iwat aito pote yt naku i watihaymoweuka'i aika'iwat mesuwarotiat Iesui mohey hat pote. Waku wati'atuky'e aikotã aheyke'et ewy paï ere wo'o'eropat haria Iesui mohey haria pe. Mi'i e hap eti'atumu'e kahato o emimu'eria pe Timoteu.

Tukupte'en Irania'in Yt Pywo Pe I I'atumimu'e Ko'i Etiat

³Tukupte'en ti itote irania'in wo'omu'e haria wëtup sehay wuat haria yt Aika'iwat Aipotypot Iesui etiat hin haria i yt uimienoi Iesui etiat yt ewywuhat haria i. Ta'i yt pywo pe hin i i'atumienoi. ⁴Mi'iria ti -Uruto po'og uruikuap irania'in kai e haria yt ta'atukuap i kahato pykai tu'uka yn sehay wo pykai. Kat e hap kat e hap sehay hit ete tu'uka teran to'ope. Mi'i hap kaipyi to'oehay'ywyi yn to'ope. Ta'atupat'ok pat'ok Iesui mohey haria tu'uka sehay wuat haype. To'omohit mohit kahato to'ope ta'atuehay wo. -Yt naku i mi'i miit i'atu'e yn to'ope. Waku mi'i haria yt eweiwesat i tu'uka teran eiwywo turan ma'ato yt ewetunug nei'o mi'i haria ehewanikap mo ma'ato eweiky'e mi'iria tu'uka teran pykai are. ⁵I'atuwanetup hap yt toto kuap i. Sehay wakuat yt kat i i'atuwanetup hawe. Mi'i pote tu'uka yn hap toine'en i'atuehay kaipyi i'atuwanetup hawyi. -Iesui atimohey hawyi hekat rakatno areine'en i'atu'e te'eruwepe yt mi'i tã hin i pykai i. ⁶Uwe uwe iwepiit Tupana miky'esat nug hap ete sio yt kat i tekat pykai mi'i hat toine'en hekat kahato rakatno Tupana wanetup hawe. ⁷Pyno apo are kat ko'i ai'ywã'i turan waterut ahekare'en aipo hit pe. Pywo pe ti yt kat i waterut aipo pe. I'ewyte aiku'uro turan kat som apo watioto kuap. Yt kat kuap i wy. ⁸Toï aimi'u ahesokpe aikosap hamuat i wyti pote ti waku ra'yn ahete waku wato'e aiwo'ope. ⁹Ma'ato hekat kahato teran rakaria ti aru hewo hamuat ahiag ewamiri pe tominug sa'ag wywo ahiag esuki pe. Tominug sa'ag kaipyi i'atuewo kahato aria kape yt iwe'eg i hap kaipyi ta'atumiky'esat sa'ag upi. Mi'i kape miit'in i'atuewo kahato aria kape hekat kahato teran rakaria.

¹⁰Timoteu aima'at sese hap ne'i ti uhekat iwato sese hap ky'e hap. Mio tã watuwanetup hap kaipyi ti tuut aikotã watunug sa'ag ahekat watipuëti hamuat. Tukupte'en irania'in Iesui mohey haria sa'awy'i wuat haria ma'ato mio mi'i haria ti'atoiat ra'yn imohey hap ta'atuepiat hap ta'atukat hap ete yn te'eruwemohey. Yt i'atuwepiit hin i ra'yn mi'iria. Koitywy i'atu'arot hap yn na'yn i'atuete. Yt te'eruwehum kuap i ta'atuekat kahato pykai.

Iheg Me Watoine'en Aho'opot Hap Pykai

¹¹Ma'ato aito ti Tupana emiit'in sese aito mi'i tupono waku yt watiky'esat i mekwat uhekat po'og hap -Ati'atuky'esat e hap. Po'og waku watiky'esat häpyk kahato Tupana wywuwat waku rakat. Tupana ky'e hap po'og waku imohey hap po'og waku aiwo'oky'e hap po'og waku. -Atimohey pot'i Iesui aru aho'opot kahato pykai ai'e hap yn waku aiwanetup hawe aiweperup'i hamuat hap kat hap yn aiwanetup hawe aito Tupana emiit'in hap ewy. ¹²Karãpe wateput yn hawyi meiu'ran watuwepokuap kahato mi'i hap ete. Mi'i hawyi put'ok wato'e irania'in e'yian mete. Mi'i hap ewy waku watoine'en Tupana mohey hap ete. Meiu'ran put'ok wato'e Tupana ete wuat'i e'at piat aheine'en iwywuwat hap tote. Mi'i hamuat kape ha'awytepyi te aikay kay karãpe -Woromohey En Iesui ere tope haty wo wuat'i Iesui mohey haria ehamo turan. ¹³Koitywy woropo'oro en Timoteu etunug yne ro epo'oro hap ko'i Iesui mienoi ko'i. ¹⁴Mi'i hap upi ereine'en pote ti aru yt kat i sa'ag ekai topyhu'at Iesui e hap yn nug hamo ereine'en mote. Ma'ato irania'in wo'omu'e miit'in kaipywiat hap etiwaure yne yt Iesui mienoi ewywuwat i. Waku yne epo'oro hap ko'i etunug yne Aika'iwat aimiekatup put'ok e hap kape. Mi'i hap nug hamo woropo'oro Tupana ehamo i'ewyete Aika'iwat Aipotypot Iesui ehamo Wuat'i Miit'in Moieine'en hat ehamo. Sa'awy'i Aika'iwat Iesui yt token'ë hin i morekuat Püsiu Piratu pupi ma'ato tohenoi kahato pywuwat sese sehay. Mi'i hap ewy o ereine'en Timoteu. ¹⁵Meiu'ran ti aru Iesui Tupana tipo'oro i tepiat iky'esat hap e'at pe toipo'oro i ra'yn. Waku kahato Iesui mi'i yn ni Wuat'i Miit'in Porekuat no. Mi'i ti morekuaria Porekuat i'ewyete wuat'i Ka'iwat. Waku kahato Iesui. ¹⁶Aito ti yne iku'uro rakat nuaria aito ma'ato Iesui ti wuat'i e'at piat ieine'en sese hanuat ra'yn teiam hëtyhot kahato rakat pe. Yt uwe i teha'at kuap howawi. Yt uwe i tokosap kuap heiam hëtyhot rakat kape. Yt uwe i teha'at kuap mesuwarotiat teha wo. Aheha yt put'ok e i ai'akasa hamo. Pyno to'iro Iesui watimotypot katupono wuat'i kawiat hesaika rakat Mi'i. Wuat'i e'at piat ieine'en hat mi'i. Mi'i tupono waku watimotypot Mi'i.

¹⁷Pyno tukupte'en Iesui mohey haria aipy'asetpe hekat rakaria. Waku mi'iria pe ere'e -Ewei'atoiat ro -Uito po'og wakuat irania'in kai eiwanetup hap ere'e o. I'ewyete yt ehekare'en ne'i tei'o eweimohey ma'ato Tupana

yn o eweimohey ere katupono ehekat yt eheine'en mot'i hamuat hin i ma'ato Tupana hegyi'at kahato tutum kahato ahepe wuat'i aimowepiit kahato hamuat ere o. ¹⁸Wakuap nug haria wo o eweikupte'en ere'e. Waku eipotpap kahato wakuap nug hap ko'i ete yn. Hegyi'at rakaria wo o eweikupte'en ere. Yt hekat i rakaria tukupte'en eimikuap pote eweimo'ẽ mi'iria pe ehekat ere o hekat rakaria pe Iesui mohey haria pe. ¹⁹Ta'atunug ta'atunapin epiat hap pote ti aru hekat rakaria wo sese tukupte'en atipy pe.

²⁰Timoteu waku etopag yne mesuwat ui'e hap ewanetup hawe. Mesuwat uimiwan waku iheg me epy'a pe. Tukupte'en ti sehay wuat -To'iro watu'uka e haria ma'ato yt eti'atuwesat rei'o mi'iria. Tupana etiat i'atuehay sa'ag hap kape o yt ewaure ka'a tei'o. -Uruto po'og uruikuap uruwanetup hawe i'atu'e ahepe yt ta'atuwe'eg i haype. Pyno yt erewanetup mot'i tei'o i'atuehay kape. ²¹I'atuehay -Uito po'og i'atu'e hap i'atuma'at hamo topyhu'at. Tupana mohey hap ta'atu'atoiat ra'yn aikotã muap watiwaure hawyi aho'owasat hap ewy. Pyno ahētup kahato Tupana pe -Tupana eti'atupoityro Timoteu'in torannia itotiarua gupte'en haria are'e ahētup.

Typuat'i Timoteu

Pauru Miwan

2 Timóteo

1 ¹Timoteu mesup uimiwan atipo'oro kuekatu ui'e hap. Uito e'ywot Pauru mekewat Aipotypot mi'airo tehay moherep wuat'i miit'in miatnuat hat. Karāpe etomohey Iesui hawyi pywo Aiporekuat sese ere o wuat'i pe. Mi'i pote ti aru ereine'en wuat'i e'at pe Tupana wywo ere o katupono mio tā e hap ti sa'awy'i te Tupana tomoherep uhepe. ²Ta'i uha'yru sese ewy ereine'en Timoteu. Woroky'e kahato en. Ai'ywot sese ti Tupana i'ewyte Aika'iwat sese ti Iesui. Aat ka'ap mio tā are Tupana pe -Waku etipowyro ro Timoteu egyi'at hap kaipyi. Waku eraha'at Timoteu kape iky'e hap wywo are. Iwanetup hap wētup yn etum iwepiit hamuat are Tupana pe meiūpepyi eupi. ³I'ewyte -Waku kahato En uru'ywot are. Ta'i Tupana eheropat kahato hat uito Pauru. Emiky'esat ewy yn atunug neran. Aikotā sa'awy'i ai'ywania tunug emiky'esat ewy i'ewyte uito atunug mesup are Tupana pe. Karāpe uiwatetup ewowi turan Timoteu -Waku kahato En Tupana are yn wātym muo ihat'ok ewy ewy are Tupana pe. ⁴Timoteu yt atiwaure kuap i aikotā e'yatypiat areine'en turanuat aikotā erewak uiky'e epiat haype hap. Uipap kahato ewowiat ui'akasa hamo hawyi atikuap uimowepiit kahato en hap. ⁵Uimowanetup kahato en Iesui mohey sese hap kape mekewat pywuat sese hap yt eso hin i Iesui mohey hap ete. Sa'awy'i ti ehary Iroiti i'ewyte ety Eunise tukupte'en imohey sese haria. Mi'i hawyi koitywy en i ra'yn i'atu ewywuat imohey sese hare en ereine'en.

Tupana Timoteu Moesaika Hatno Toine'en

⁶Mi'i tupono woronapin Timoteu. Sa'awy'i woro'atoiat en itote Iesui mohey haria akag wo. Mi'i hap e'at pe areponug e'akag ete hawyi Tupana tum tesaika hap totpap nug epiat hamo. Pyno waku ewatetup o mi'i hap kape. ⁷Tupana tum na'yn ahepe Topa'āu aimoesaika kahato hap yt

uwe pupiat i aiken'ẽ hamo. Koitywy Topa'ãu wo aipy'tat nug kahato ra'yn wo'oky'e hamo. Mi'i kaipyi koitywy watuwenapin kuap ta'yn sa'ag nug hap akit hamuat. ⁸Yt eremoti tei'o Aika'iwat ehay moherep hamo. I'ewyite uito areine'en wo'opyhik hawe Iesui mohey hap upi pykai yt eremoti tei'o -Uito Pauru mepyt e hamo. Ma'ato waku ere -Uito i'ewyite aho'opot hawe areine'en wy mesuwat sehay wakuat moherep hap upi waku ere o Tupana pe. Uimosaiika hap oktan aru atunug ere o Tupana pe Timoteu. ⁹Tupana ahehakyera'at hawyi ainug temiit'in wo. Yt aiwanetup kahu hap upi i yt ahewaku hap upi i ma'ato tomiky'esat no tegyi'at hap oktan ahehakyera'at wuat'i e'at piat aikotã Tupana to'e nimo sa'awy'i tutunug yne wuat'i hap yian mete -Ati'atuehakyera'at ti aru Uha'yru mohey haria e Iesui etiat hap ewy. ¹⁰Pyno koitywy watikuap kahato hegyi'at ahepiat hap katupono Aika'iwat Iesui uut hawyi tuwemoherep ta'yn ahepe aikotã aiku'uro hap kaipywiat aimoherep hamo. Tehay wakuat toimoherep ta'yn ahepe aheine'en wuat'i e'at piat hamuat hap.

¹¹Ta'i Tupana ui'airo topotpo'oro sese wo wuat'i puat tehay moherep hamo miit'in atumu'e uhepiat hamo. ¹²Mi'i hap upi ti aho'opot aikotã aikotã hap ko'i. Miit'in i'atumikyry'i kahato uhete ma'ato yt aremoti hin i Tupana ehay ete katupono atikuap kahato uiwy uimimohey Iesui. Mi'i hap toikuap i'ewyite uito atikuap are. Yne uimium tepiat toi'atunug iheg me itote tuut hamuat kape. ¹³Timoteu epap kahato o uimienoi epiat pywuat sese sehay upi. Ewatetup mi'i e hap ko'i upi katupono aikotã aikotã ereine'en hamuat ahenoi epe. Mi'i hap tote ereine'en wuat'i e'at pe. Etomohey Aika'iwat Iesui. Etiky'e kahato Mi'i. Mi'i hawyi wẽtup piit ewy yn watoine'en Iesui wywo. ¹⁴Tupana Pa'ãu esaika hap topyhu'at kahato ahepe. Kat e hap kat e hap wakuap ko'i tutum epe emohey haype. Mi'i ko'i o etat kahato etomoheg kahato ewanetup hawe uha'yru.

¹⁵Uhyt Wikeru i'ewyite uhyt Emosene yi Asia piaria ui'atoiat ra'yn i'ewyite itotiarira irania'in yt i'atuwese i ra'yn uhete. ¹⁶Ma'ato mehina Onesiwuru ti yt ui'atoiat hin i paĩ. Uipowyro kahato mi'i. -Tupana are etum o wakuap yn aiwy Onesiwuru pe imepyt'in me are torannia i'yatypiaria wywo karanja wo etum o wakuap Tupana are. Ta'i uimoweipiit hat kahato mi'i. Yt token'ẽ hin i uipyhik hap pupi. Tuut tuereto uipyhik hap kape. Yt tuwemoti hin i -Uito Pauru ekatuwy to'e hamo. ¹⁷Put'ok e Huma pe hawyi yt toikuap i aiũpe uipyhik hap tawa Huma piat hap ma'ato mi'i pykai uikat kahato. Meremo put'ok to'e itotiat hawyi mi'i hawyi uipuẽti. ¹⁸Tupana ahẽtup aiwy Onesiwuru upi. Etum egyi'at kahato hap Onesiwuru pe are. Eti'atumoehãite i'yatypiaria wywo are yn. Pyno Iesui tuut turan atiky'esat Onesiwuru pe ha'up ikahu rakat are Tupana pe. Pywo etikuap kahato ra'yn Timoteu aikotã sa'awy'i areine'en tawa Ewesu piat turanuat uipowyro kahato hat Onesiwuru topyhu'at itote. Mi'i hawyi ipoityro hap ahẽtup kahato Tupana kaipyi uito Pauru.

Waku Ihég Me Watoine'en Aho'opot Hap Turan

2 ¹Timoteu Aipotypot Iesui hegyi'at kahato tesaika hap ium ahepiat hamo. Mi'i hap kaipyi ereine'en hemiit hesaika kahato rakatno hap wētup piit ieine'en hap ewy ra'yn ereine'en iwywo. ²Uimienoi kuap kahato hat en uha'yru katupono uiwywo yn ereine'en uipotmu'e turan. Yt etiwauere tei'o ui'e hap ma'ato etomoherep yne o Iesui mohey kahato haria pe -Imohey hap yt atoiat hin i haria pe. Ahaipepiaria piat uimienoi moherep hanuat ereine'en.

³Aikotā surara tuwemoso'opot'i hap ewy eremoso'opot uha'yru. Surara sese ewy o ereine'en Iesui emiit wakuatno. ⁴Katupono ti totopap hawe ti surara tiky'esat topo'oro hat mowepiit hap yn toiky'esat. Mi'i pote toto topo'oro hat miky'esat nug hamuat. Sa'awy'i wuat tekat ko'i kape yt tuwewanetup i ra'yn ma'ato tuwanetup surara akag miat topo'oro hap kape yn. Mi'i hap ewy ro ereine'en Aipotypot piat epo'oro hap ewy. ⁵Karāpe aheput hap ete wato'oiā'āg hap ewy uwe po'og ihyha hap kuap hamo waku hāpyk kahato rakat morekuat piat ainapin hap ewy waku watunug. Yt mi'i hap ewy i pote yt uwe i mi'i po'og i'atu'e ahepe ahyha pykai. Ma'ato i'e hap ewy wateput mi'i pote miit'in mimotypot no watoine'en. Mi'i hap ewy ti waku watoine'en hāpyk kahato imohey hap ete to'o'ewywuat seput kahato haria ewy Timoteu. ⁶Karāpe -Aiweso'opot'i popuo watikoi aiko wato'e mi'i rakirē ti ma'ato karāpe haat hawyi aiwatno topyhu'at sa'awy'i te wuat haat. Mi'i hap ewy ti Iesui ehay upi waku watuweso'opot'i popuo watuwepotpap. ⁷Erewanetup to uimienoi kape Timoteu. Mi'i pote ti aru Aika'iwat tum epiat wuat'i etiat kuap hamo.

⁸Timoteu ewatetup o Aika'iwat Iesui kape. Ta'i mi'i ti morekuat Tawi emiariru Emiariru sese. Mi'i Miiit Tupana mimoieine'en pakup i ra'yn hat ahenoi wuat'i puo. ⁹Mi'i mienoi upi ti aho'opot te. Uipo'i po'i ra'yn haity wo wo'o'auka hat ewy. Uito uipyhik kuap ma'ato Tupana ehay ti yt uwe i ipyhik kuap yt uwe i i'akit kuap. ¹⁰Ma'ato yt uiwēpohep hin i Iesui mohey hap ete wai'i'atu'e pykai. Ui'auka pote ui'auka ma'ato yt uipohep hin i te. Katupono Tupana ti'atuehakyera'at teran kahato tomi'airoria aho'opot kahato Iesui mohey i'atuepiat hamuat pykai. Mi'i hap kaipyi Tupana ti'atuehakyera'at mi'iria. Mi'i hawyi Iesui kahu hap ewywuaria ra'yn tukupte'en iwywo wuat'i e'at pe ra'yn. ¹¹-Uiku'uro pote uiku'uro ma'ato yt woro'atoiat Tupana wato'e pote watoine'en iwywo wuat'i e'at pe waku wato'e. Hāpyk kahato sehay mi'i. ¹²-Iwywo waho'opot pote iwywo morekuat no watoine'en waku wato'e ma'ato -Atoiat Iesui mohey hap wato'e pote i'ewyte -Yt uimohey hat i meiē e ahepe e. ¹³Watoiat pykai yt ai'atoiat hin i. Yt ai'atoiat i kat pote yt heso i. -Yt karāpe i ti aru woroho'o'atoiat e. Mi'i e hap ko'i ti aimimohey wuat wato'e waku kahato.

Tupana Yt Karāpe I Ai'atoiat

¹⁴Timoteu eti'atunapin no haty wo epotmu'eria -Tupana yt tiky'esat i wyti aiwo'oewanikap hap ne'i watunug tehay enoi turanuat hap. Yt kan hamo i watu'uka sehay hit kuap hap ete e ma'ato aiwu'uka i pote ti yt kat i aiwo'owehik hap itote ere o. Ewe'eg wo o mi'i hap pupi katupono Tupana toine'en aipy'asetpe aiwa'atunug turan. ¹⁵Eremu'e kahato aat ka'ap Tupana ehay enoi häpyk hamuat hap ete. Yt epohep hin i o Tupana miky'esat nug hamuat. Mi'i hawyi -Waku kahato epotpap uhepiat hap e Tupana epe. Mi'i hawyi yt eremoti hin i Tupana pupi häpyk kahato epotmu'e tehay sese wuat pote. ¹⁶Waku watoiat kahato yt aiwe'eg i hap aiwo'o'ehay wuat wu'uka hap aiwo'omu'e turanuat hap katupono mi'i hap yt kan hamo i ma'ato watunug mi'i ne'i pote Tupana tuwemoti aipupi i'ewyte wati'atuputsit ne'i irania'in Tupana kuap teran hap kaipyi. ¹⁷Uhyt Imeneu uhyt Wiretu mi'iria tu'uka kahato sehay wo aiwo'omu'e turan. Yt ikahu hin i iwu'uka hap. Haty kahato aiwo'oky'e hap ete. Topyhu'at aikotā ahepihi haty kahato hap ewy. Sehay wuat iwu'uka hap miit'in wo'o'atoiat hap ewy. Yt kan hamo i watu'uka sehay wo. ¹⁸Ha'awyte aimu'e haria uhyt Imeneu uhyt Wiretu pywo sehay upiat haria tukupte'en wen ma'ato mio ti ta'atu'atoiat ra'yn. Mi'i hawyi wētup sehay kape -Tupana ti'atuhymut kahu ra'yn map haria i'atu'e. Mio tuwat ra'yn yne ra'yn Iesui upi i'atu'e. Mio tā i'atu'e pote aimogyt kahato ahepiat imohey hap etiat waure wato'e pote. I'atuepiat aimu'e hap toine'en aikotā hepihi wato yt uwe i imog kuap hap ewywuwat are. Sat'e ra'yn irania'in ete hap ewy. ¹⁹Ma'ato aito yt watoiat hin i te pywuwat sehay mohey hap katupono Tupana sa'yru'in saki'yt'in aito. Watunug i'yat iheg nakatno pote yt ta'at i. Mi'i hap ewy watoimohey kahato. Pywo kahato pote yt watoiat i. Aikotā Tupana to'e sa'awy'i hap ewy -Woroho'okuap ti eipe uimepyt'in e. I'ewyte uwe uwe to'e -Uito Tupana watno e mi'i hat pe -Pyno eminug sa'ag etoiat yne e Tupana.

²⁰Hekat rakat yat koro pe tukupte'en kahato seiam ko'i yt to'o'ewywuwat ewywuwat rakaria i. Irania'in wuat'i e'at piat ahenuk hap ma'ato irania'in aiwyrria'in sese poi hap ewy tukupte'en. Mi'i ko'i yt wētup kawiat yn i irania kui'a kawiat irania yi kawiat irania hekat rakat kawiat imehit rakat. Mi'i ko'i heiam watipuēti getap wato pe. ²¹Watoiat yne sa'ag nug hap pote hekat rakat kui'a ewy watoine'en ekui'a wo i'yat koro pe ikahu kahato imowepiit kahato hamo. Mi'i hawyi -Waku ti rat uimiky'esat nug hamo en e ahepe Tupana. Mi'i hawyi Tupana emiit sese wo watoine'en. Mi'i hawyi kat ko'i kat ko'i imiky'esat yn na'yn watunug. ²²Timoteu yt erewanetup tei'o emotag hap turan epiit miky'esat sa'ag nug hamuat kape ma'ato meremo o etoiat. Erepik meremo o mi'i hap kaipyi häpyk nug hap kape Tupana mohey hap kape wo'oky'e hap kape

wo'owese nug hap kape irania'in Iesui mohey haria upi urupowyro Tupana e haria upi wanetup kahu haria upi. ²³Uha'yru tukupte'en kahato ti sehay wuat wu'uka teran haria yt kan nuat i ihay rakaria. Mi'iria pe waku u paĩ u an wato'e yn na'yn i'atuehay pe. Yt wati'atuwesat i ra'yn iwu'uka hap sehay enoi pote. ²⁴Katupono yt uwe i Aika'iwat eropat hat wakuat wu'uka hatno toine'en. Ma'ato hemiit sese ti iwese yne miit'in ete. Wo'omu'e kuap kahato hat yt ipy'ahak hin i ma'ato hepama ikuap haria ete Tupana eropat hat. ²⁵Hepama towese popuo toi'atunapin kuap kahato ipy'ahak teran tetiat rakaria. Eti'atumu'e mio tā irania'in mote meiūran Tupana tum kuap i'atuepe paa i'atu'e hamuat ta'atu'atoiat mono ta'atuminug sa'ag -Pywo ra'yn ta'atu'e haype. ²⁶Mi'i hap kaipyi ti aru te'era'aipok ta'yn ta'atumowe'eg hap kape. Mi'i hawyi ti aru toi'atuehakyera'at ra'yn ahiag ewamiri pyi aikope ahiag miky'esat yn ta'atunug. Mi'i hap kaipyi wati'atumu'e wanikaptia aiwese kahato hap wywo wati'atumu'e. Mi'i hap ewy waku watunug Timoteu are uito e'ywot Pauru.

Meiūran Aheine'en Hap Etiat

3 ¹Timoteu niatpo ti aru watoine'en wuat'i sa'ag nug haria e'at put'ok e turan katupono imohey haria piat ho'opot hap e'at mekewat e'at pe. ²Katupono mekewat e'at pe yt hegyi'at i rakaria tukupte'en kahato -Ewat uiatno yne i'atu'e. Uito po'og ekai e haria. Uito po'og atikuap ekai i'atu'e. To'okyry'i kahato Tupana ete. I'atuehay ta'atu'ywot ta'atuty piat yt ta'atumohey hin i. Etum ne'en ne'i ikahu rakat i'atuepiat hawyi -Waku yt i'atu'e hin i egyi'at hawe. -Yt kat i Tupana i'atu'e i. ³Yt uwe etiat i iwese rakaria mi'iria. Ehaky'e'i hap yt kuap i haria. Ta'atumoweuka'i yn miit'in. Meremo wu'uka teran haria haiwot rakaria wakuap nug hat etiat ipy'ahak takaria. ⁴Ta'atuwyria'in ma'at'i ma'at'i hanuaria wo i tukupte'en. I'atuhuhai'i yn tukupte'en. -Uito po'og e hap yn i'atuwanetup hawe. Ta'atuwepiit hap kape yn te'eruwatnetup. Yt Tupana mowepiit hap yt kape i te'eruwatnetup. ⁵Te'eruwa'atunug Tupana motypot hamo ma'ato yt pywo pe i. Yt ta'atuky'esat hin i Tupana esaika hap ta'atumopakup i hamuat. Mi'i ewywuaria ti aru pywo tukupte'en kahato. Mi'i tupono o ero'oksep yn na'yn mi'i haria pupi. Eiwe'eg wo o mi'i haria ewamiri pupi. ⁶Haryporia yat pe yt we'eg i hat yat pe tuwehyt'ok yt uwe mikuap mo i wētup sehay wuat imu'e hamo ima'at hamuat haype. Ta'atuma'at kuap kahato katupono mekewat haryporia'in yt i'atoiat teran hin i ta'atuminug yt ta'atuwe'eg i hap ko'i. Mi'i haryporia iky'esat kahato tehakyera'at Tupana piat hap ma'ato yt totiat teran hin i tominug yt naku i yt iwe'eg i hap ko'i pykai. ⁷Pywuat sehay atikuap teran i'atu'e wen ma'ato yt ta'atukuap i ta'atumu'e kahato pykai. ⁸Aikotā sa'awy'i pywuat sehay pun haria mehin lāne i'ewyete mehin lāpere ewywuat gupte'en haria mi'iria.

Sa'awy'i mi'iria Muisei ehay pywuat yt ta'atusat i. Mi'i haria ewywuaria ti aru mesuwe tukupte'en aru. Yt te'eruanetup kuap i pywuat sese sehay kape katupono ta'atuepiat imohey sa'awy'i wuat hap ta'atupun ne'i. ⁹Aima'at'i ma'at'i hap kaipyi wuat'i miit'in ti'atukuap ta'yn wo'oma'at haria wo mi'iria. Aikotã sa'awy'i Iane Iãpere ewywuaria mi'iria.

¹⁰Ma'ato en yt mi'iria ewywuuat hin i Timoteu katupono en uhaiepiat kahato emu'e uhepiat hap ewy kahato nug hat en. Uiminug wakuat e hamuat ewy kahato nug hat en. Uipy'ãtap upiat ewyry ra'yn. Iesui mohey uhepiat hap upi hewyry mot'i kahato rakat ra'yn en. Yt uihya i hap upi hin i ewyry en. Uhepiat miit'in ky'e hap upi uhepiat ho'opot hap kuap hamo ewyry ra'yn. ¹¹I'ewyete etikuap kahato i'atumikyry'i uhaty'i haty'i hap ko'i. Sa'awy'i karãpe areine'en tawa Atiokia pe tawa Ikuniu pe tawa Irita pe ta'atumikyry'i sa'ag kahato uhete. Uhaty'i haty'i uimoso'opot uimohaky'e'i ma'ato uiporerokosap ne'i Uika'iwat Iesui. ¹²Uwe uwe topyhu'at teran Aika'iwat Iesui ewy hewaku hap ewy mi'i hat wyti miit'in mikyry'i hamo topyhu'at miit'in misaty'i saty'i wo topyhu'at. ¹³Ma'ato miit'in sa'ag nug haria wo'oma'at'i ma'at'i haria ti aru po'og po'og tuwemoherep. I'atuminug sa'ag kaipyi meiu'ran po'og sa'ag te'eropyhu'at. Mi'i hawy'i wuat'i ma'at hamo te'eropyhu'at. I'ewyete mi'i hawy'i wuat'i miit'in ma'at hatno te'eropyhu'at.

Timoteu Tehire Te Pyi Tupana Ehay Kuap Hat Toine'en

¹⁴Ma'ato Timoteu yt atiky'esat i en mi'i tã ereine'en. Ma'ato uhepiat emu'e hap ete aat ka'ap ereine'en po'og po'og katupono sa'awy'i te mi'i hap ete pywo haty wo eremu'e. Mi'i hap ewy te mesup etimohey te Timoteu katupono etikuap sese ra'yn uiwẽ pywiat emu'e hap. ¹⁵Katupono ehire pyi te etikuap Tupana ehay miwan miat hap ete pywuat sese hap kaipyi etipuëti Eka'iwat Iesui etiat kuap hamuat. Katupono yian mete ta'atuheno'i Aika'iwat Iesui etiat. Mi'i hap kaipyi ti watipuëti aiwe'eg hap Iesui mohey hamuat. Mi'i hawy'i watomohey hawy'i ahehakyera'at hap topyhu'at. ¹⁶Wuat'i yianmiat Tupana ehay miwan miat tuwëtem hemiit'in wẽ pyi Tupana Pa'ãu ihay. Waku kahato aimu'e pywuat sehay wo. Ainapin kahato kat som waku watunug i'ewyete aimu'e kahato sa'ag kaipyi aiporerokosap hamo wakuap yn nug hamo aimu'e. ¹⁷Aimohãpyk kahato hamuat Tupana ainapin tehay wo. To'e hap kaipyi Tupana ti'atumoesaika kahato teropat haria wuat'i sepap hap kuap yne hamo wuat'i wakuap nug hamo are epe e'ywot uito Pauru.

4 ¹Pyno Timoteu woronapin kahato haty wo Tupana ehamo Aipotypot Iesui ehamo -Etimohey kahato o Tupana ehay ere'e o epotmu'eria pe. Yt ewëpohep hin i nei'o mi'i hap ete. Yt epohepapykai i yt epohep tei'o i'atumu'e hap ete. Katupono tuut irane Aika'iwat uwe waku uwe yt naku i rakaria hap enoi hamo ihãite rakaria kape i'ewyete map haria

kape. ²Yt etoiat rei'io ihay moherep hap. Waĩ ere o miit'in minug sa'ag ko'i etc. Yt eweipun nei'io ehepiat imohey hap ere o wuat'i pe. Eiwepiit ro ere o epotmu'eria pe. Yt kat i i'atumopy'ahak hap wywo ma'ato hepama perup'i wo eti'atuekyi kahato ro emienoi wo Tupana kape katupono tuut irane wuat'i Porekuat no emienoi wo. ³Pywo ti aru meĩuran aimimu'eria yt tiky'esat i kahato ta'atumu'e hãpyk takatnuat hap. Mi'i haype ti aru -Waĩ'i'atu'e yt he i i'atu'e yt watuwanetup teran i mio tã e hap kape i'atu'e aimu'e ihãite rakat etiat hap etc. Mi'i hawyi ti aru ta'atumiky'esat ewywuat ta'atumu'e haria ta'atukat. ⁴I'atuewaure ka'a yt kat i ra'yn sehay pywuat kape. Ta'atuky'esat yt ta'atuwe'eg i hap haype. ⁵Ma'ato en Timoteu ewe'eg wo o mio tã i'atu'e hap kai. Yt eremoehamana'i tei'io ma'ato Tupana ehay pywuat sese po pe ereine'en o. Epiat ho'opot pykai yt ewẽpohep tei'io. Ma'ato en woroky'esat wuat'i puat Tupana ehay wakuat sytpok hamo. Etimoehãite yne o epotpap Tupana miium epiat uha'yru.

Waku Surara Ewy Watoine'en Tupana Motpap Hap Ete

⁶Aikotã aihũ wati'auka Tupana motypot hamo hap ewy uito porap put'ok e ra'yn uiku'uro hap Tupana motypot hamuat hap paĩ. ⁷Surara wakuat ewy uipotpap ui'akag Iesui miky'esat etc. Seput hap etiat po'og ihyha rakat ewy areine'en. Irania'in ta'atuku'uro hap pupi te'eroken'ẽ kahato i ma'ato uito yt mi'i hat i. Irania'in aipok haria ne'i ma'ato uito put'ok are aheput hap etc. Mi'i hap ewy areine'en imohey hap mywo. ⁸Karãpe wateput turan seput hat akag to'e -En po'og ihyha rakat e wuat'i ehamo. Mi'i hap ewy ti meĩuran Ai'akag Iesui to'e irane uhepe -En ni wakuat kahato Tupana wanetup hawe e irane uhepe ma'ato yt uhepe yn i ma'ato i'ewyete uwe uwe toky'e haria pe torannia -Ati'atuky'esat Iesui ta'aipok i e haria pe. ⁹Timoteu atiky'esat kahato eriot uhowowi. Mi'i tupono yne esaika hap mywo eriot meikowo uha'yru. ¹⁰Katupono aiwy Tema ui'atoiat ra'yn. Kat pote tekatek po'og ky'esat Tupana kawiat haype. Mi'i pote tawa Tesaronika kape toto. Aiwy Kesente toto yi Karasia kape. Titu ti toto ra'yn tawa Taumasia kape mi'i tupono waku eriot meikowo. ¹¹Ma'ato aiwy Iruka yn ti topyhu'at uiwywo. Timoteu atiky'esat etikatek o aiwy Maku mi'i hawyi eterut ewywo e'uut turan katupono mi'i waku ra'yn aipowyro aipotpap etiat hamo. ¹²Uhyt Tikiku ti atipo'oro tawa Ewesu kape. ¹³Timoteu atoiat uhekamisa wato uipysop uhyt Kapu yat pe tawa Turate piat. Mi'i atiky'esat eterut hap e'uut tuwywo. I'ewyete miwan ko'i itote tukupte'en. Mi'i i'ewyete eterut o wy. Atiky'esat po'og ipe totiat miwan.

¹⁴Uhyt Aresãtere yne imehit rakat tupanaria iã'ãkap ko'i nug hat etiat uima'at kahato hat. Uimoso'opot kahato mi'i. Ta'i haiwot kahato aipotmu'e hap etc. Toimoma teran uipotmu'e hap. ¹⁵Pyno ewe'eg wo o ipupi. Waku wahẽtup Tupana kape -Etipoepyk to Aresãtere iminug sa'ag

oktan uruma'at hap oktan ha'up iminug sa'ag waku wato'e Tupana pe. ¹⁶Mi'i hap e'at pe yt i'atuwese hin i uhemii't'in ran ko'i. Yt uipowyro i haype. Yt naku i atipuēti sehay wuat haria uhemii't'in ui'atoiat yne. Mi'i hawyi ui'atoiat uiwyria'in wanikaptia py'asetpe uito waku sio yt e hamo. -Tupana waure wo ereine'en uiwyria'in ui'atoiat haria kai are Tupana pe. ¹⁷Ui'atoiat ma'ato Aika'iwat yt ui'atoiat hin i. Tutum uhepe tesaika hap tehay wakuat enoi hamuat. Ta'i Tupana uhehakyera'at ui'auka tet pupi aikotã aihū watikawiatno awyato pupi hap ewy. ¹⁸Ta'i Aika'iwat uhero'ok kuap kahato ui'auka teran haria po pyi uima'at teran haria tok pyi. Mi'i hawyi ui'āuka i'atu pupi. Tetama atipy piat pe uhereto. -Arehum aat ka'ap ewowi Tupana. Ekahu kahato En are aru wuat'i e'at pe. Ta'i mi'i tã wyti pyno.

Kuekatu Toipo'oro Iesui Mohey Haria Pe

¹⁹Uhekuekatu atipo'oro mehin Akira kape ihary'i Pisira kape. I'ewyete kuekatu mehin Onesiwuru pe torannia i'yatypiaria kape. ²⁰Uhyt Eratu topyhu'at tawa Kurintiu pe. Aiwy Towimu atimopyhu'at tawa Miretu pe kat pote i'ahuu pote. ²¹Atiky'esat eriot mesup uhowowi Timoteu i'aman mot ewakai te. E'yke'tet'in Iesui mohey haria Eupuru Putenti Irinu i'ewyete mana Kautia i'ewyete torannia meiūpiaria Iesui mohey haria kuekatu i'atu'e ewowi.

²²Atiky'esat ihāite kahato ehepiat imohey hap. Mi'i hap ahētup Tupana pe -Etum o Timoteu pe egyi'at hap are ti Tupana pe.

Titu

Pauru Miwan

Tito

1 ¹ Mesup ti Pauru miwan atipo'oro ewowi uiwy Titu. Uito ti meü Tupana eropat hat i'ewyte wuat'i Porekuat Iesui ehay moherep hat uito. Sa'awy'i ti Tupana ui'airo tehay moherep hamo tomi'airoria piat hamo uipo'oro. Mio tä e uhepe -Atiky'esat en uhehay pywuat moheg miit'in miat hamo e. Uha'yru mohey hap moheg hamo uimi'airoria mu'e hamo woro'airo en e Tupana uhepe. ² Katupono sa'awy'i te aat yt kat i te turan to'e Tupana ahepe -Atum aru ehepe eheine'en wuat'i e'at piat hamuat e ti Tupana. Yt heso i ahete Tosa'yru mohey haria pe. Mi'i hap yn wahekatup aito mesup. ³ He'at put'ok e ra'yn hawyi Tupana timoherep ta'yn uhepe tehay -Atum aru wuat'i e'at piat eheine'en hap Uha'yru mohey haria pe e Tupana ahepe. -Koitywy woropo'oro en Pauru uha'yru etiat sehay moherep hamo katupono woromohey en inug hamo e uhepe. Mi'i tupono ti atimoherep Ha'yru wuat'i ywania pe Tupana e hap ewywuat. Ahehakyera'at Tupana piat hap Iesui mikyi'at moherep hat areine'en mesup uito. Uito ti Pauru. ⁴ En ni Titu uha'yru sese Iesui mohey hap kaipywiat katupono aimimohey ti wētup ok yn toine'en mote i pote wētup ok yn aito. -Etum no egyi'at hap uha'yru Titu pe are'e mesup mesuwe Ai'ywot Tupana pe. I'ewyte imowepiit kahato hap etum o uha'yru Titu pe are'e mesup mesuwe Tupana pe Iesui Uhehakyera'at hat pe wuat'i Porekuat pe.

Toine'en I'atu Motpap Hap Ko'i Tupana Powyro Hamuat

⁵ Sa'awy'i woromopyhu'at en y'y to'oraniat yi Kereta pe yt uiminug yne re'ym moma hamo. Pyno waku eti'airo torannia yne tawa puat Iesui mohey haria apykok hanuaria are'e sa'awy'i epe uha'yru. ⁶ Waku eti'airo yt i'aparap i hat wētup ok yn ihary'i rakat are. I'ewyte imepyt'in Iesui mohey haria ewywuat eti'airo. Yt eti'airo tei'o imepyt'in ipy'ahak poity'i

rakat ne'i are'e. Yt to'lywot ehay upiat i haria. Mi'i yt naku i ai'apykok hatno. ⁷Tupana potpap nug haria pote waku yn nug hat waku eti'airo. Ma'ato -Uito po'og waku irania'in kai e hat yt eti'airo tei'o. I'ewyte marak'a yt eti'airo tei'o. Mahy u hat pote yt naku Iesui mohey haria apykok hat wo topyhu'at are'e. Yt eti'airo tei'o mi'i hat ewywuat. Wu'uka teran hat i'ewyte yt naku i -Uiwatno yn na'yn e hat. Mi'iria ewywuaria yt put'ok e Iesui mohey haria apykok hanuaria wo. Mi'i pote waku yn nug hat eti'airo. ⁸Waku hegyi'at miit'in miat -Ereke ro e hat i'atu'akag wo waku eti'airo. Wakuap yn nug neran hat waku eti'airo. Iwe'eg kahato hat waku hāpyk kahato rakat waku Tupana ewywuat wakuat rakat eti'airo waku. Wewaikuap hat waku eti'airo i'atu'akag nuat. ⁹Eti'airo aimimohey wuat'i e'at piat moherep hat Iesui mimu'e ewywuat eti'airo. Mi'i hat ewywuat eti'airo pote hesaika rakaria watukupte'en ipotmu'eria pywo piat ta'atumu'e pote.

¹⁰Mi'i hat eti'airo pote meremo ta'atumoperup'i tehay pywuat no yt i'ewy i rat e haria. Ta'i tukupte'en aipy'asetpiaria aimimu'eria wētup ehay upiat myhu'at haria. Mi'iria tu'uka teran kahato sehay pywuat ete aima'at teran haype. -Uruto Iesui mohey haria i'atu'e wen ma'ato wētup sehay ete aimu'e. Sehay pot'i Iuteu ywania eko enoi haria mi'iria. ¹¹-Wa'ere o i'atuepe yt naku i mi'i tā ehenoi katupono urumo'akag'aia kahato yne aimepyt'in nywo ere'e ro mi'iria pe. Pyno ti yt naku i watuwanetup mi'i haria ehay kape katupono mi'iria ti ahekat kyewi aimu'e. Pyno waku te'eruwemoti mekewat ahekare'en kyewiat hap ete. ¹²Sa'awy'i yi Kereta pe toine'en wētup ok wo'onapin hat. Mi'i hat to'e -Pywo ti rat a'lywania yi Kereta piaria ti heso heso rakaria e. Haiwot rakaria wo tukupte'en e. Ienuk yn neran haria. Yt ipotpap teran i rakaria e ti sa'awy'i yi Kereta piaria mu'e hat to'lywania etiat pe. ¹³Pywo kahato to'e mi'i miit katupono mi'i tā ti tukupte'en yi Kereta piaria. Mi'i tupono o eti'atunapin o Iesui mohey haria -Ewetoiat ro e'lywania yi Kereta eko sa'ag hawyi ewei'aipok to Iesui mohey hap kape ere'e o yi Kereta piaria pe. -Pywo ti i'atu'e hawyi mono i'atuhāite ra'yn imohey hap ete. ¹⁴-Yt eweimule tei'o po'og mekewat eimu'e sa'awy'i wuat heso rakat ete ere'e ro iperup takaria pe. I'ewyte eweitoiat ro Iuteuria eko ko'i aimu'e hap ko'i yt Tupana ehay kaipywiat i ko'i ere'e o epotmu'eria pe are.

¹⁵Waku hap etiat wanetup haria pe -Waku yne Tupana minug ko'i mesuwat yi totiat ko'i i'atu'e. Te'eruwehum yn Tupana minug ete ma'ato irania'in yt imohey i haria yt wētup i waku Tupana minug ko'i. Yt naku i i'atu'e yn Tupana miium ete katupono i'atuwanetup hawe yt naku i hap yn topyhu'at. Te'eruwemoti kahato te'eruwawetup hawe yt ta'atunug i i'atueko ewy pote. ¹⁶Mi'iria -Uruikuap Tupana i'atu'e wen ma'ato i'atuminug ko'i yt Tupana mohey haria minug ewy hin i katupono hemarak'a poity'i irania'in ete. Yt uwe ehay upi i mi'iria te'eropyhu'at

teran. I'ewyte yt kat i i'atuminug wakuap heremo. Yt ta'atuhepap'i wakuap nug hap paĩ -Uruikuap kahato Tupana i'atu'e pykai. Mi'i tã hap ewy mi'iria.

2 ¹Ma'ato en Titu ehenoí ro Iesui mohey haria pe yi Kereta piaria pe Tupana ehay hãpyk kahato rakat yn pywuat rakat Tupana e hap ewywuat yn. ²Pyno mio tã ere'e o i'atuepe. Eti'atunapin ihainia'in nagnia pe -Waku etunug waku miit'in me hawyi miit'in mimotypt no eweikupte'en ere'e o. Ehehay hãpyk yn haria wo o eweikupte'en ere'e o. Eiwewaĩ o eiminug sa'ag ete hawyi Iesui mohey haria kahato wo o eweikupte'en ere'e o. Wo'oky'e hap yn o ewetunug ere'e o. Imohey pot'i haria wo o eweipyhu'at ere'e o nagnia pe Titu.

³I'ewyte Titu haryporia'in nagnia pe kotan ere'e o -Ewe'eg wo o mana'in eiminug sa'ag pupi ere'e o. Haryporia wakuat ewy eweikupte'en aikotã Tupana ewaku hap ewy o eweikupte'en ere'e o. Yt naku i ehelay miit'in mohit hap ete eiwẽ pyi ere'e o. Yt naku i mahy u haria wo eweikupte'en. ⁴Waku eweikupte'en haryporia'in he'aito pakup takaria napin haria wo ere'e o nagnia pe. Mana'in waku mio tã ewei'e he'aito pakup takaria pe -Waku eweiky'e e'aito i'ewyte waku ewei'atuky'e eimepyt'in ere'e o haryporia nagnia he'aito pakup takaria napin hamo. ⁵-I'ewyte waĩ'ewei'e o eiminug sa'ag nug hap pupi. Ewei'atupowyro kahato o ehe'aito eimepyt'in i'ewyte ei'yat piaria waku i'atu'e mana'in nagnia he'aito pakup takaria pe. Ehe'aito miky'esat ewy o eweikupte'en ewei'e o he'aito pakup i rakaria pe ere'e o hary'in me are. Pyno Titu e'e hap ewy ta'atunug pote ti aru ahewanikaptia -Ta'i Iesui mohey haria haryporia'in iwe'eg kahato haria i'atu'e. Mi'i pote yt te'eruwekyry'i kuap i Tupana ehay ete ere'e o mana'in nagnia pe.

⁶Mi'i hawyi ti kurum iwasu ko'i pe ere'e o -Pyno iwe'eg haria ewywuarua wo o eweipyhu'at ere'e o. Wakuat yn nug haria wo eweikupte'en Tupana miky'esat nug haria ere'e o kurum iwasuria pe. ⁷I'ewyte en Titu po'og wakuap nug hamo ereine'en itotiarua kurum iwasuria kai hawyi ti aru -Pyno waku watunug Titu ewy i'atu'e kurum iwasuria. Tupana ewy ereine'en i'atumu'e haype yt kat i eso hap wywo. Epy'a hãpyk wywo eti'atumu'e Titu. ⁸I'ewyte ahewanikaptia eti'atuwesat ehay hãpyk kahato ewe'eg hap kaipyi eti'atuwesat perup'i puo. Mi'i tã eti'atuwesat pote ti aru yt kat i i'atu'e kuap i ra'yn Tupana ehay mohit hamuat ete. Te'eruwemoti ra'yn katupono yt kat i ta'atupuëti ehay kaipyi sa'ag hap ne'i. Yi kape yn na'yn i'atueha paĩ. ⁹Pyno mi'i tã ere'e o Iesui mohey haria miit'in eropat haria pe -Ewetunug o eika'iwaria piat Ehetu'isaria piat ei'atupo'oro hap ewy i'atumiky'esat ewy ere'e o. Yt naku i morekuaria ewei'atuehay moweuka'i eipo'oro hap pote. Waku eweikupte'en ei'apykok haria mowepiit kahato haria wo ere'e o epotmu'eria pe Titu. ¹⁰-I'ewyte yt ewetero'ok tei'o eika'iwat ekare'en

ko'i ere'e o. I'ewyte eipotpap kahato o wakuap ko'i eiminug ko'i ete. Eika'iwaria emiit'in no kahato o eweikupte'en ere'e o. Mi'i tã ewetunug mote ti aru eika'iwat Tupana ehay motypot hap kahato ewetunug eika'iwaria wanetup hawe Ahehakyera'at hat Tupana ehay motypot hamo eweikupte'en ere'e o Iesui mohey haria miit'in eropat haria pe Titu.

Tupana Hegyi'at Kahato Aiky'e Hap Ete

¹¹Pyno koitywy Tupana mio tã e ahepe i'ewyte wat'ï miit'in me -Woroho'oky'e kahato eipe e ra'yn. Pyno woroho'oehakyera'at reran eipe e wyti Tupana wat'ï ywania pe. Atum hamuat uhegyi'at kahato pote te'en ne'i yne ehepe e ti Tupana ahepe. ¹²Mi'i hawyi aiky'e hap watikuap kahato ra'yn. I'ewyte aikotã waku watukupte'en mesuwarotiat hap watikuap katupono Tupana aimu'e ra'yn -Sa'awy'ï te ti emiky'esat ewy yn ewetunug e. Mekewat e'at pe sa'ag kahato rakaria wo eweikupte'en e. Ma'ato uhegyi'at hap put'ok e ehete pote waku eweitotiat ra'yn eiminug sa'ag hap ko'i uimiky'esat ewy yn nug hamuat e. Wakuaria wo uhewaku hap ewy atiky'esat e. Uimotypot haria eipe atiky'esat e Tupana ahepe. ¹³Mi'i hawyi Iesui put'ok e hap e'at yn na'yn wahekatup Tupana motypot e'at sese ra'yn. Ta'ï Uhetupana i'ewyte Iesui Ahehakyera'at hat po'og wat'ï kai put'ok e irane. Put'ok e hawyi ikahu hap sese watikuap ta'yn. Mekewat e'at pe ti wahekatup kahato turan tuut. ¹⁴Ahehakyera'at hat Iesui iku'uro ra'yn aria'yp posak ete aikawiatno. Yne yt nakuap i nug sa'ag po pyi aihep hamo iku'uro. Tupana watnuaria wo ainug neran pote wakuaria wo aito hap toiky'esat. Mi'i pote aihep ta'yn sa'ag nug hap po pyi aimowaku hamo ra'yn. Koitywy Ahehakyera'at hat iwepiit kahato ra'yn.

¹⁵Pyno uha'yru Titu uimienoi mesuwat uimiwan miat ehenoi yne Iesui mohey haria epotmu'eria pe are. Aikotã wo'omu'e hat sese ewy eti'atunapin Iesui ainapin hap ewy. I'aparap hap etikuap hawyi waï'ere o i'atuepe yt i'atumohit wywo tei'o ma'ato waï'ere i'atuepe. -Ta'ï Tupana wyti uipo'oro meikowo ehapiat sehay wakuat Iesui etiat moherep hamo ere'e o i'atuepe. Uito ti eehaytuwy sese ere'e o epotmu'eria pe Titu.

Waku Ai'akagnia Motypot Haria Wo Watoinen

3 ¹Eti'atumu'e epotmu'eria mio tã ere'e o Titu -Ewei'atuehay upi ehetu'isaria ei'akagnia i'ewyte ehedurara'in ewei'atuehay upi eweikupte'en ere'e o. Mi'i hap etiat i'atumu'e hap ete yt waure wo eweikupte'en ere'e o. Karapeï ei'akagnia eipo'oro motpap wakuap nug hap mi'i pote -Hẽ ewei'e kahato ere'e o epotmu'eria pe. ²I'ewyte yt uwe tei'o ewei'atuehay moweuka'i ere'e o. I'ewyte miit'in wat'ï wywo o eiwese eweikupte'en ere'e o Titu. I'ewyte waku eweikat ewy ewese hap wywo. I'ewyte eiperup'ï kahato yn o yne miit'in ete eweikupte'en

ere'e o Iesui mohey haria pe. ³Kat pote ti aito nimo te yt hãpyk i sese rakaria watoine'en. Wo'oehay upi haria wo i ti aito katupono mekewat e'at pe aito aiminug sa'ag atoiat reran ai'e pykai yt watoiat kuap i. Mi'i hawyi ti mekewat aiminug sa'ag kape ne'i watoine'en. Mi'i hap kaipyi ti aiwo'oweuka'i aiwo'opiat hap yn na'yn tuwekuap ahete. Mi'i haype ti -Atiky'esat ewat uiwatno ai'e hap aiwanetup hawe. I'ewyte -Atiky'esat ti uito po'og ekai irania'in kai ai'e hap yn. Mi'i hap kaipyi ti ipy'ahak takaria wo aito yne miit'in ete. I'ewyte irania'in torannia ipy'ahak takaria wo ahete tukupte'en. ⁴Yt naku i kahato ahete mekewat e'at pe ma'ato mi'i pykai Tupana tuwemoherep ta'yn ahepe aiky'e kahato hap. Mi'i kaipyi ahehakyera'at hamuat. Iwese kahato ti ahete. Tuwepyi aiky'e te'en ne'i haype. ⁵Ta'i Tupana yn ti Ahehakyera'at kuap hat. Aito ti yt wati'atuehakyera'at kuap hin i aiwewi. I'ewyte aiminug wakuap ko'i ti yt put'ok e i ahehakyera'at hamuat ky'i'at hamo. Tepiat ahehaky'e'i hap kaipyi yn ti Tupana ahehakyera'at kuap. I'ewyte aiminug sa'ag ipit pit kahato hap ko'i Tupana yn ikoho kuap. I'ewyte ti tutum ahepe Topa'âu Wakuat Sese ra'yn. Mi'i hawyi ti tosa'yru'in no tosakiy't'in no ainug Topa'âu wo. Mi'i hawyi ti koitywy ipakup i rakaria wo ra'yn watoine'en. Tupana tunug ni tuweran mi'i tâ hap aheti'at tuwepyi. ⁶Mi'i hawyi ti aipiit wyti Topa'âu Wakuat eiam mo ra'yn tutunug. Tutum kahato Topa'âu wakuat po'og na'yn ahepe aimiêtup kai katupono ti Aika'iwat Iesui tikyi'at tuwekaipyi ra'yn ahehakyera'at hamuat. ⁷Koitywy ti Iesui tum na'yn ahepe Topa'âu aiky'e haype. Yt aiwaku hap upi i tutum ne'en ne'i. Mi'i pote Tupana to'e ahepe watimohey Ha'yru hawyi -Koitywy waku rakaria wo eweikupte'en uipy'a pe e Tupana ahepe e. Eipo pe ra'yn ti atum yne uipowat'yp e. Uhekat yne atum ehepe e ahepe. Mi'i tupono wuat'i e'at piat ieine'en hap kape yn na'yn aiwatetup.

⁸Pywo kahato ti mesuwat uimienoi paĩ. Mi'i tupono Titu eti'atunapin kahato epotmu'eria -Waku watuwanetup kahato aikotã aru watunug waku hap ete ere'e o i'atuepe katupono waku nug haria wo watoine'en mote Tupana mowepiit kahato haria wo watopyhu'at. I'ewyte waku miit'in powyro kahato rakaria wo watopyhu'at ere'e o Iesui mohey haria pe Titu. ⁹-Ma'ato mekewat wu'uka hap ehay wuat yt kat hamuat i. Mi'i hap ko'i waku watoiat yne ere'e o. Yt eiwu'uka tei'o -Uruwat urulywania ni waku po'og irania'in ywania kai ei'e hap ete. Uru'ywania set po'og po'og ei'ywania pe kai ei'e hap ete yt eiwu'uka tei'o. I'ewyte yt eiwu'uka tei'o miit'in waĩ'e hap hit ko'i ete miit'in seko hit ete kat mi'u waku watu'u kat som waku kat som yt aipainug hap ete. Yt kan hamo i aheko urueko hap ete watu'uka. Yt aipowyro hin i watu'uka sokpe ete yt Tupana ehay kaipyi i pote. Pyno mekewat nagnia ehay seko etiatno yt naku i watu'uka ere'e o are. ¹⁰Ma'ato toĩ wêtup ok aipy'asetpe Iesui mohey hat wu'uka teran hat eipat'ok pat'ok teran hat mi'i pote waku

eweikay kay mi'i ehewowi hawyi eweinapin mi'i. Uhyt mana etoiat ro mekewat meruwatno sehay ewei'e tope. Mi'i hawyi tutunug i ra'yn mi'i pote waku eweikay kay i ra'yn wai'ei'e hamo. Ma'ato yt toikuap i tonapin hap mi'i hawyi o yt eiwanetup i ra'yn ihay kat e hap kat e hap ko'i kape. ¹¹ Katupono tu'uka teran haype yt naku i tutunug. Tuwepyi ra'yn tutunug wai'ai'e pykai ra'yn. Mekewat wu'uka hap nug hap kaipyi ti yne miit'in tikuap ta'yn yt nakuat inug hat mi'i. Mi'i pote waku ra'yn aipohep ta'yn mekewat ihay ete.

¹² Titu atipo'oro teran wētup ok esaibe piatno aimimu'eria apykok hamuat ma'ato yt atikuap i te uwe waku atipo'oro hap. Koitypuo ma'ato atipo'oro mehin Atema sio mehin Tikiku are. Pyno put'ok e esaiepiat hawyi etikat kahato epu'ap uhowawiat e'uut hamuat Titu. Areine'en wyti aru mekewat tawa Nikopuri tote are. Mi'i kape eriot meremo uha'yru. Mi'i hawyi mekewat i'aman mot na'ak hap e'at ko'i pe tawa Nikopuri pe watukupte'en. ¹³ Pyno Titu etipowyro mekewat mehin Sena mekewat wu'uka haria atunapin hat muap sa'up ete. I'ewyte mekewat mehin Apauru pu'ap sa'up ete etipowyro. Etum o mekewat mieroto wo imi'u hesokpe aikotā aikotā waku hap ewy. ¹⁴ Pyno Titu koitywy waku wato'e aipotmu'eria pe Iesui mohey haria pe -Ewei'atumu'e ro ho'opot haria powyro hamuat ete. I'ewyte aikotā waku hatek sese rakaria powyro hamo eweikupte'en hap ete waku wato'e aipotmu'eria pe katupono yt naku i kahato ti watoine'en ne'en ne'i ahowawi yn wanetup hatno ne'i. Waku wati'atunapin Iesui mohey haria. ¹⁵ Pyno koitywy torannia meiūpiaria uiwywuaria gupte'en haria tipo'oro ta'atuekuekatu ewowi Titu. I'ewyte kuekatu ra'yn ti aru aiwyria'in itotiaria Iesui mohey haria pe uruto'e.

Pyno -Tupana etum no uha'yru Titu pe imowepiit kahato hap egyi'at hap oktan i'ewyte torannia itotiaria Esa'yru mohey haria pe ahētup epe Tupana waku. Toran na'yn uimiwan ewowi uiwy Titu.

Wiremu

Pauru Miwan

Filemom

Pauru Hētup Tupana Kape Wiremu'in Wētup Wanetup Hap Ewy Tukupte'en

¹Waku kahato en Wiremu. Uiwyuwat Tupana kapiat ipotpap takat kahato en Wiremu. Meiū ti areine'en morekuat pot pyhik hawe Iesui ehay moherep hap po'ypyī. Koitywy ti atipo'oro uimiwan ewowi Wiremu. Uito ti Pauru i'ewyite aiwy Timoteu tipo'oro tehay ewowi. ²Atikuap kahato ti Iesui mohey haria aikotā te'eruwa'atunug kahato ti e'yat kape. Mi'iria kape ti i'ewyite kuekatu ui'e hap atipo'oro. I'ewyite uhekuekatu atipo'oro uheinyt Apia pe i'ewyite aiwy ok Akipu e hap het rakat kape ai'ewyuwat Iesui esurara yt naku i moma hamuat rakat kape. ³Koitywy ahētup kahato Ai'wot Tupana kape i'ewyite Aipotypot Iesui kape -Etum ne'en ne'i o Wiremu'in me egyi'at hap i'ewyite eti'atumowepiit mi'iria are Tupana pe. ⁴Ta'i uhehay kahato ti Tupana kape mesuwe epowyro hamuat ahētup kahato uiwy Wiremu. Mi'i atunug neran ne. Arehum kahato Tupana kape eupi are.

⁵Koitywy ti ehay put'ok e ra'yn uhete aikotā ikahu kahato ereine'en hap ete aikotā Tupana emiit'in ky'e kahato hat en Aipotypot Iesui mohey hat sese ra'yn erepyhu'at hap. Mi'i hap atikuap ta'yn mesuwe hawyi uimowepiit kahato. ⁶-Tupana atiky'esat kahato Wiremu'in wētup ehay yn Iesui mohey haria te'eropyhu'at are Tupana kape. Atiky'esat kahato Wiremu'in wētup piit ewy yn tukupte'en hamuat. Tupana urupowyro kahato En po'og po'og eminug ikahu kahato rakat kuap hamo Esa'yru urupotypot Iesui emiwan ne'en ne'i i'ewyuwat haria pe urunug Tupana are. ⁷Uiwy Wiremu en uruky'e hap i'ewyite uiky'e hap po'og uimowepiit kahato hap topyhu'at. Uimowepiit kahato meiūpe arewanetup ewowiat hawyi are. Yt uito yn i ma'ato yne Tupana emiit'in mowepiit kahato hat en.

⁸Pyno ahētup teran epe uimiky'esat iwato'in nakat Wiremu ma'ato e'yke'et ewy ahētup perup'i puo epe Iesui mohey haria aito pote. Yt ati'akit teran i uiky'e epiat hap uimiētup mo. Yt woromopy'ahak teran i egy'at hap ete. Mi'i pote etunug o epy'a pyi uiky'e hap wywo uimiētup hap atiky'esat. ⁹Uito ti meīū Iesui mohey haria apykok hanuaria akag wuat Tupana mi'airo kahato. Mi'i pykai yt woropo'oro i haty wo ma'ato perup'i puo yn ahētup epe uimiky'esat eky'e popuo Iesui po'yppywiat uipyhik pyi ahētup epe perup'i puo. ¹⁰Areine'en meīūpiat wo'opyhik hawiat turan ni put'ok e uhete sa'awy'i wuat emiit emiky'i'at wuat'i miit'in eropat re'en ne'i hat Unesimu e hap e'atoiat hat put'ok e uhete. Mi'i hawyi ti ahenoi tope Aipotypot Iesui etiat mi'i hawyi ti totomohey ra'yn Iesui uhehay upi. Mio koitywy topyhu'at uha'yru ewy ra'yn paī meīūpe are. Mio Iesui mohey hatno ra'yn topyhu'at. Mi'i pote i'ywot ewy areine'en katupono uimienoi kaipyi ra'yn tuwemoherep pakup i. ¹¹Atikuap ti sa'awy'i ti emiit no te'en ne'i yt tuwe'eg hin i rakat Unesimu toine'en ma'ato koitywy wakuat semiit no i ra'yn topyhu'at. Uipowyro kahato hat wo ra'yn ti mio topyhu'at. Ahemiit pakup mo ra'yn ni toine'en. ¹²Pyno koitywy atiporera'aipok i ra'yn ewowi ma'ato uiwak popuo atipo'oro ewowi katupono atiky'e kahato Unesimu. ¹³Yt atipo'oro teran hin i wen ma'ato atiky'esat kahato uipo pe topyhu'at katupono waku kahato uheropat uipyhik hawiat turan Iesui po'yppywiat uipyhik turan. En yt uwe i meīūpe pote uheropat emiit Unesimu. ¹⁴Ma'ato atiky'esat emiky'esat yn atunug mehin. Yt kat i uhepiat epo'oro haty wo hap mywo ahētup. Waku topyhu'at uipowyro hatno meīūpe wen ma'ato e'e hap yn atiky'esat. ¹⁵Atikuap aikotā sa'awy'i Unesimu e'atoiat rakatno toine'en. Yt iwe'eg hin i turan topopy e'yatypepyi ma'ato mesup atiporera'aipok ewowi emiit pakup mo ra'yn. Unesimu ta'aipok ta'yn Tupana piat toto mopakup i hamo uiwanetup hawe are arewanetup. Mi'i hawyi wuat'i e'at piat emiit nuat ra'yn topyhu'at Unesimu. ¹⁶Sa'awy'i te ti ewat emiit sese toine'en ma'ato mio wyti po'og na'yn emiit no topyhu'at sa'awy'i wuat kai. Aikotā e'ywyt ewy sese ra'yn topyhu'at katupono Aika'iwat mohey hap kaipyi ra'yn aheywyt no Tupana tunug. Uimiky'e kahato mi'i kurum Unesimu. Meīūran ti aru po'og sa'awy'i wuat emiit nuat hap kai topyhu'at katupono koitywy e'ywyt no ra'yn topyhu'at Iesui mohey hap kaipyi ra'yn. ¹⁷Wiremu uiky'e apo en. Ta'i atikuap uiky'e hap. Uhekatuwy apo en. Hē ere pote waku -Ereke ro ere kurum Unesimu pe are aikotā -Ereke ro ere uhepe hap ewy o ere o mi'i pe. Pyno etiky'e ro aru Unesimu uiky'e hap ewy mehin are. ¹⁸Toine'en ema'at hap Unesimu minug mote waure wo ereine'en mi'i hap ete ema'at hap kai. Toī epiat iweteweru hap pote uito aha'up nug iweteweru hap oktan aha'up nug yne iweteweru hap are. ¹⁹Pyno ti uipo wo atunug uimiwan mesuwe uimipo'oro ewowiat Unesimu weteweru hap aha'up nug yne ui'e hap.

Uito ti Pauru uipo wo atiwān mesuwe uhēt -Atum Unesimu weteweru hap etiatno Wiremu kape are. Uipo wo atopytyk uimiwan nuat mesuwe Pauru. Yt etiwaure tei'o ma'ato uhepiat eweterut iwato hap katupono sa'awy'i uiwē kaipyi etikuap mesuwat wuat'i e'at piat ieine'en hap uhehay pyi mehin. Mi'i tupono iwato kahato eweterut hap te yt kat sa'up i etum pykai. ²⁰Mi'i tupono ahētup ewowi uipy'a pyi etunug no Aika'iwat Iesui motypot hamuat. Uipowyro o mesuwat uimiētup ete. Mi'i etunug mote uimowepiit kahato katupono eheyke'et sese areine'en uito. Uhe'ywyt en Aika'iwat Iesui mohey hap kaipyi. ²¹Pyno woromohey kahato en Wiremu. Ta'i arewanetup turan ti etunug aru mesuwat uimiētup ewy uimiwan miat ewy. Arewanetup etunug po'og aru uimiētup kai uiky'e epiat pote.

²²Uiwy Wiremu pyno etunug kahu o e'okipy uiwat i te uheiam mo itote katupono areto irane ewowi ma'ato mesup yt areto kuap i te. Atikuap ta'yn aikotā eweiky'esat kahato uhewyry ehowawiat hap. Atikuap aikotā eiwehētup uhepiat uut hap Tupana kapiat -Etum o Pauru pe muap kahu uruwawiat Tupana ei'e hap atikuap. Atiky'esat kahato Tupana tum eimiētup ewy are.

²³I'ewyete ti toine'en meīūpe mipyhih aiwy Epawai e hap Iesui po'ypywiat mipyhih. Epawai tuwekuekatu ipo'oro ewowi. ²⁴I'ewyete ahekatuwy Tupana potpap nug hat Maku tipo'oro teran ewowi kuekatu e hap. Mehin Aritaku i'ewyete ewy uhyt Tema i'ewyete ewy Iruka i'ewyete kuekatu ehewowi ipo'oro. Mi'iria meīūpe uipowyro kahato Tupana motpap nug hap ete. ²⁵Mio tā are ahētup Aika'iwat Iesui pe -Ereine'en no aiwy Wiremu'in powyro kahato hamo are. Etum ne'en ne'i ro egyi'at hap oktan i'atuepe are Aipotypot pe. Mesup toran na'yn uimiwan ewowiat uiwy Wiremu.

Epereru

Iuteuria Moesaika Hamo

Hebreus

Tupana Kaipyi Ihay

1 ¹Nimo te ti Tupana ihay kahato ai'ywania Epereru ywania Iuteu ywania pe tomimoherep i moherep i ahepe nimo tehay. Aikotã aikotã toimoherep tehay moherep haria wê pyi. Toho'oium i'atuepe tehay tomimoherep ko'i. Yt to'o'ewy hin i tuwemoherep ai'ywania sa'awyi'wuat pe tehay e. ²Ma'ato mesup te Tupana aimu'e Tosa'yru wê pyi. Koitywy tuwemoherep ahepe Tosa'yru ieine'en hap upi Tosa'yru minug upi Tosa'yru ehay hap upi tuwemoherep mesup. Yt nimo te wuat aimu'e hap ewy hin i ra'yn tutunug mesup katupono Tosa'yru po wo Tupana tunug wuat'i mesuwarotiararia. Atipy totiat aat waty waikuru ko'i Tosa'yru po wuat iminug ko'i. Mi'i tupono ti tutum yne meimewat ko'i torannia Tosa'yru pe. Mesuwat torannia yne meimewat -Ewatno e. Pyno ereine'en no Mesuwat Yne Ka'iwat no e. ³Tupana Iã'ãkap Sese Ha'yru yn i'ewy sese rakat. Wêtip Miit ewy yn i'atueko wêtip yn i'atumiky'esat ko'i wêtip yn i'atumotypot hap to'okupitu. Tosa'yru esaika hap wo toimopyhu'at yne atipy ko'i mesuwarotiararia i'ewyte atipy piaria Ha'yru inug ko'i yne yne. To'ywot ehay upi toimoesaika yne yi aat waikuru ko'i waty Ha'yru esaika hap mo inug ihag me. I'ewyte Tosa'yru suu wo aipit pit hap aiminug sa'ag toikoho yne. Iesui tipuruk yne aiminug sa'ag hawyi -Waku era'apyk mesuwe uipo sese kai uilyatype atipy pe e. Waku era'apyk mesuwe uhepiat emotypot hap tote e katupono woronug En Wuat'i Wuat'i Porekuatno po'og po'og wuat'i kawiat hesaika rakatno e Tupana Tosa'yru pe. ⁴Mi'i tupono yt uwe i atipy piaria po'og hesaika Ha'yru kai. Yt uwe i put'ok e kuap tuwete atipy piaria Iesui esaika sakpo hap ete katupono mi'i ra'yn Wuat'i Akag Koro topyhu'at. I'ewyte het po'og i'atuset kai iwato katupono Tupana tuwesetpehik -Uha'yru sese ti En e Iesui pe.

⁵Mi'i rakirẽ yt karãpe i atipy piaria pe -Uha'yru sese En wuat'i e'at pe E'ywot sese wo areine'en Uito e Tupana Tosa'yru pe yn. Ma'ato yt karãpe i atipy piaria pe -Uha'yru sese ti En e Tupana morekuat Tawi wepy miwan 2.7 pe. ⁶Ma'ato Tosa'yru sese tomimotypot wuat'i e'yian mete wuat pe mio tã e -Meiüran aru woromoherep En wuat'i miit'in me e. Mi'i tupono uipotpo'ororia pe are'e -Eweimotypot ro Uha'yru sese are'e yn atipy piaria pe e Tupana. ⁷Ma'ato atipy piaria pe mio tã e Tupana miwan me -Eipe ti uheropat haria meremo rakaria wasere hyha hap ewywuaria eipe e. Merep merep'e hap êty ewywuaria eipe woroho'onug e. Uhehay ereto merep hanuaria eipe e Tupana topotpo'ororia atipy piaria pe mekwat Tawi wepy 104 piat pe. ⁸Ma'ato Tosa'yru pe mio tã wêtup e -Wuat'i Porekuat Eporekuat no ti erepyhu'at e. Wuat'i akag Porekuat no En e. Yt karamuo i ikahuro Miit'in Porekuat Koro wo En e. Toine'en epo pe puretig ewywuat hap esaika moherep hamuat e. Ta'i En ni wuat'i miit'in powyro teran hanuat katupono wakuat yn nug hat En e Tupana Tosa'yru pe. ⁹Morekuat Koro wo ieine'en hat Uha'yru katupono En häpyk yn hat Wakuat Sese Ky'e Hat En mote e. En ni yne yt naku i etiat haiwot rakatno e. Mi'i pote woro'airo En Uha'yru Wuat'i Porekuat no e. Koitywy atopag e'akag me ikap takat mohag ewywuat e. Mi'i ti wuat'i kawiat Morekuat po'og po'og ekatuwyria'in kai e hap e. En ni Uimimowato Uimimowepiit En e Tupana morekuat Tawi miwan 45.67 piat pe.

¹⁰Mi'i hawyi to'e Tosa'yru piat pe sa'awy'i wuat miwan me -Wuat'i nug hat En Uha'yru e. Yi ga'apy mikoi nug hat aat waty waikuru ko'i nug hat En e. Torannia sa'awy'i wuat nug hat En e. Epo esaika hamo atunug yne yne e. ¹¹Ma'ato mi'iria aru meiüran te'eruwewuk yne ta'atuporo hawyi ikahuro ra'yn ma'ato En ni aru ereine'en ihãite wuat'i e'at piat rakatno e. En ni ereine'en yne yne weityk pykai e. Ma'ato aat atipy waikuru yi ga'apy y'y waty ti aru tuwemoweityk yne sokpe pot'i ewy ma'ato En yt karãpe i e. ¹²Mi'iria aikotã sokpe pot'i ewywuat tukupte'en. Topugha hawyi sokpe pot'i tuweityk hap ewy aru mi'i hawyi ipakup takat toimoherep e. Ma'ato En Uha'yru yt karãpe i epot'i aru katupono ereine'en aru wuat'i e'at pe epakup yn e Tupana Iesui pe sa'awy'i pyi te nimo te morekuat Tawi wepy 102.25 pe. ¹³Mi'i hawyi Tosa'yru pe mio tã e iwan me -Era'apyk to Uha'yru mesuwe uipo sese kai uimimotypot no e. Meiüran aru ewanikaptia okpe tote epy topyhu'at aikotã morekuaria tunug -Uito po'og e hap moherep hamo. Wuat'i e'at pe ewanikaptia akit hatno areine'en e miwan me. Ma'ato irania'in atipy piaria pe yt karãpe i mio tã e. ¹⁴Pyno ahenoi ehepe mio tã e Tupana atipy piaria pe. Ta'i mio tã e teropat haria pe -Eipe uheropat haria e. Ma'au kawiat eipe e. Eipe ti uimiehakyera'at haria yi totitaria powyro hanuaria e. Mi'i nug hamo woroho'opo'oro e. Uha'yru'in uhaki'yt'in uimohey haria powyro hanuaria wo woroho'onug eipe e. I'ewyte yt uimohey i te haria powyro imohey

hap etiat haria wo woroho'onug eipe e Tupana sa'awy'i te miwan me atipy piaria pe. Pyno koitywy watikuap ta'yn po'og Ha'yru atipy piaria teropat haria kawiat hap.

Yt Naku I Watipohep Tupana Motpap Hap Ete

2 ¹Pyno waku Tupana ehay moherep haria aimu'e turan watuwewaure ka'a kahato. Yt naku i watoket ne'i Tupana piat aimu'e hap ete. Yt naku i watiwaure mekewat sa'awy'i wuat aimikuap Tupana etiat. Pyno waku aiwe'eg wo o mi'i hap pupi uiwyria'in ui'ywania. ²Sa'awy'i Tupana tipo'oro topotpo'ororia atipy piaria yi kape tehay sese moherep hamo mesuwarotiarria ai'ywania kape. Ta'atumoherep kahato ihay pywo kahato rakat Tupana e hap ewy ta'atumoherep. Ma'ato yt ta'atumohey i Tupana ehay pywuat ko'i pote toi'atu'apiheg sa'awy'i ai'ywania. I'atuminug sa'ag sa'up tutum i'atuepe to'e hap ewy. ³Mi'i tupono waku aiwe'eg wo kahato to'e hap ete katupono koitywy Tosa'yru wē pyi aimu'e ra'yn Tupana. Ha'yru piat aimu'e hap ti po'og atipy piaria wē pywiat kai. Mi'i tupono yt naku i kahato wato'okyry'i ahehakyera'at hat ete. Ma'ato yt watat i Ha'yru e hap hawyi watipun ne'i ahehakyera'at hap hawyi aikotā aru. -Yt atiky'esat i emiium Iesui ai'e hawyi aikotā aru. Ta'i yt kat i hin i aru watipuēti muap Tupana kapiat mio tā ai'e hawyi. Ma'ato ai'apiheg hap yn na'yn topyhu'at yt watat i imiium hawyi. Sa'awy'i ahehakyera'at hap ete aimu'e kahato Aika'iwat Iesui. I'ewyte tosaiepiaria topotmu'eria kaipyi aimu'e kahato wy. Ta'atumoheg kahato i'e hap torannia ahowawi. ⁴Katupono Aika'iwat Iesui ti'atupowyro kahato tosaiepiaria tehay enoi hanuaria hawyi tutum tesaika hap i'atuepe. Topa'āu tutum tomisepap ko'i ewywuap nug hamuat. Toipywo kahato tehay i'atuwē piat katupono ta'atunug imisepap yt miit'in misepap ewy hin i ipa'āu esaika hap wywo. Mi'i hawyi i'atupiit pyi tuwētem hesaika hap miit'in moehāite hamuat. I'atupo i'atupiit pyi ta'atunug kahato miit'in yt ewy hin i miit'in mowanetup hamo miit'in wa'akasa hamo. Mi'i hap kape te'eraha'at i'atuesaika hap kape hawyi pywo i'atu'e. Tutum Topa'āu i'atuepe topotpap nug waku kahato hamo. Tomiky'esat ewy toimo'ē yne tesaika hap i'atuepe.

⁵Ui'ywania pywo ti rat yt karāpe i Tupana tunug temiit'in atipy piaria. -Woroho'onug eipe Miit'in Porekuat no yt e i atipy piaria pe Tupana. Meimewat yi totiarria porekuat no woroho'onug yt e i. Ma'ato Tosa'yru Iesui pe mio tā e -Woronug ni En Wuat'i Miit'in Porekuat no e. Mi'i hap etiat wyti mesup ahenoi hamuat ehepe. ⁶Sa'awy'i wētup ok to'e miwan me -Tupana kat poteĩ miit'in ewowi uruwewawi eraha'at kahato uruky'e kahato hap wywo e. Kat kawiatno pyno urupa'āu katupono uruto emiky'e kahato ko'i i'ewyte uwe sese Aheyke'et koro e. Kat poteĩ uruepiok kahato aat ka'ap uruky'e hap wywo e. I'ewyte kat poteĩ ewyru

teran kahato uruwywo. Kat poteĩ ehay teran kahato uruwyro Tupana e. 7Tupana koitywy urumotypot hap iwato kahato aikotã atipy piaria ewy urumotypot En e. Kat poteĩ uruky'e mi'i kupitu e. Koitywy urueyke'et etunug Yne Yne Eminug Ko'i Apykok Hatno e. Ta'i imotypot kahato hat En. Urueyke'et Painug Kahato Hat En Tupana e miwan me. 8-Mi'i hawyi yne atopag Mi'i py ywyt'okpype ere'e Tupana. Mi'i Uimimotypot kahato topyhu'at e. Mi'i aru atunug Wuat'i Porekuatno e miwan me. Pyno Mi'i uruyke'et Wuat'i Porekuatnuat e. Mi'i pote ipo pe tutum torannia hawyi yt kat i ra'yn yt ipo pe i re'ym e. Yne ra'yn ipo pe e. Ma'ato mesup te yt i te ma'ato meĩuran ti aru pywo sese topyhu'at yne yne ipo pe to'e hap ewy e Tawi wepy hawe 8.4 piat pe. 9Pyno koran aheha Iesui kape i'ewyte koitywy howawi aiwanetup hap. Mi'i ra'yn topyhu'at hap kape aheha. Mekewat po'og iwato atipy piaria kawiat hat kape aiwanetup hap. Ma'ato mesuwarotiat toine'en turan tuwemohit kahato. Atipy piaria e'yi kai te topyhu'at. Yt atipy piat ewy hin i toine'en Aheyke'et mesuwarote tuwepu'i nug hap e'at pe. Ma'ato ho'opot kahato aikawiatno hamo yi tote toine'en turan. Iku'uro miit'in ehakyera'at hamo. Koitywy Tupana tunug na'yn Wuat'i Porekuat no. Mi'i Miit tuwepainug na'yn. Mi'i hawyi Tupana tunug Tosa'yru Wuat'i Epa'i Koro wo ra'yn e. Mio koitywy Ahepa'i Koro wo Iesui ra'yn katupono Mi'i Miit ipitpit'ok yne aiminug sa'ag ko'i. -Koitywy waku ra'yn uiwanetup hawe eipe e Tupana ahepe. Koitywy wētup miit ewywuwat watopyhu'at Tupana Ai'ywot ahepe. Wētup mepyt'in sok yn aito Aheyke'et mohey haria e. Ta'i yt watuwemoti hin i mesup te aiminug sa'ag sa'awy'i wuat ete katupono watomohey Tupana Sa'yru hawyi wētup miit ewy watopyhu'at i'ywot wywo. Eipe uhe'ywyt'in uheinyt'in e Iesui ahepe.

10Tupana ti'atumoherep yne yne mesuwat yi tote atipy tote aat yi waikiru ko'i toi'atu'atunug wuat'i toran na'yn toi'atumoherep yi y'y ga'apy miat aimikoi ko'i toi'atunug wuat'i meimuēwaria e. Toi'atu'atunug yne yne hawyi toi'atu'apykok kahato yne tominug ko'i e. Ta'i toi'atumoewyry yne tominug ko'i e. Waku pe tutunug aat ka'ap yne tominug ko'i e. Mi'i pykai toipo'oro Tosa'yru Iesui ho'opot kahato mesuwat yi hawywiat ahehakyera'at hamo. Mi'i hawyi toho'opot kahato po'og aikai mesuwat yi tote hawyi yt totiat hin i ma'ato To'ywot miky'esat ko'i tutunug yne. Toho'opot kahato toine'en hawe toku'uro hawe hawyi waku wato'e ai'ia'äg hap upi Aika'iwat ewywuwat -Mesup waho'opot ma'ato Iesui po'og ho'opot aikai waku wato'e. Ahehakyera'at hat ho'opot kahato aikawiatno hamo aiky'e pote waku wato'e. Aiky'e kahato hawyi ahereto atipy kape Ahehakyera'at hat waku wato'e aiwo'ope are.

11Iesui ti aikoho kuap kahato. Pywo ti rat aipy'a piat aiminug sa'ag ko'i aiwanetup hap ko'i toimoweityk kuap. Mi'i hawyi ainug To'ywot sa'yru'in

saki'yt'in no. Tupana mepyt'in no ainug hawyi Iesui Aheyke'et Aikywyt toine'en. Waku pe kahato hawyi watopyhu'at. Aikoho tosuu wo hawyi yt tuwemoti i to'e hamo ahepiat -Mi'iria ti uhe'ywyt'in ko'i uheinyt'in ko'i e hap pupi yt tuwemoti hin i to'e hamo. Aheyke'et Aikywyt Iesui watimohey hawyi aikoho tosuu wo hawyi waku kahato e. ¹²Sa'awy'i mio tā e Ha'yru Tupana pe -Woromoherep En Papai wuat uhe'ywyt'in uheinyt'in me e aikope aikope te'eruwa'atunug ehay kuap hamo hap upi e. Mi'i pote -Areine'en i'atupy'asetpe emotypot hamo Papai uhehay wo uiwepy hamo irania'in wywo emotypot haria yatype emotypot haype Papai e morekuat Tawi miwan 22.22 pe. ¹³I'ewyte mio tā e Ha'yru Tupana pe -Emohey uhepiat hap koitywy tuwehik kahato ra'yn uhete e. Eraha'at ro uhowowi Papai e. Koitywy emohey haria ahyt ra'yn tukupte'en na'yn uiwywo emium ko'i esa'yru'in ko'i esaki'yt'in ko'i e sa'awy'i Tupana ehay moherep hat Isaia miwan 8.18 pe.

¹⁴Pyno aito miit kawiat ma'ato -Uha'yru'in uhaki'yt'in eipe e Tupana ahepe Tosa'yru mohey haria pe mesup. Miit pu'i kawiat kahato Iesui piit ma'ato yt karāpe i tutunug yt naku i. Iku'uro aikawiatno hare pote tuwenug miit no i'ewyte wētup piit ewy iwywo watopyhu'at watimohey hawyi e. Wētup suu ewy kahato iwywo aito i'ewyte aihap ta'yn ahiag po pyi tutu'u yne aiku'uro hap hawyi. Sa'awy'i ahiag aimoken'ē kahato aiku'uro hamo ma'ato mesup Iesui tihep ta'yn mekewat aimoken'ē hap. ¹⁵Nimo te turan ni aiku'uro hap pupi watoken'ē kahato. Sa'awy'i te wuat aheine'en hap ti aiken'ē aiku'uro pupiat hap yn ni toine'en ahete ma'ato mesup yt kat i ra'yn katupono Aheyke'et Aikywyt iku'uro aheiam me pote.

¹⁶Iesui topyhu'at miit piit ai'ewywuwat pote. Yt tuwepu'inug hin i atipyat piat topu'i ewy ma'ato mesuwiat mu'i ewy yn tuwepu'inug hawyi apiit wo topyhu'at. Aha'ase'i Aparāu Saiepiat hemiariru Emiariru kaipywiat tuwepu'inug yne miit'in mesuwarotiat powyro hamuat. ¹⁷Mi'i hawyi tuwe'lywā'i miit no tuwemoherep. Miit kahato no ra'yn topyhu'at. Mi'i tupono waku kahato Miit Mi'i hat. Tuwemoehaky'e'i tuwewi aikawiatno hatno Ahepa'i Koro topyhu'at pote toha'up nug na'yn aiminug sa'ag Tupana pe. Tutu'u yne ai'apiheg hap ko'i hawyi aiwywo topyhu'at. I'lywot Tupana waure wo topyhu'at aiminug sa'ag ko'i kai koitywy. Yt karāpe i aima'at hatno topyhu'at i'ewyte yt karāpe i To'lywot ma'at hatno topyhu'at. Mi'i pote Ahepa'i sese Mi'i. ¹⁸Ahepa'i Iesui tikuap kahato ahepiat ho'opot hap i'ewyte ahiag kaipywiat ahā'āg hap tohā'āg yne. Mi'i tupono ihaky'e'i kahato ahepiat ho'opot turan. Aikawiatno hat kahato topyhu'at Mi'i Iesui. Toikuap kahato ahā'āg piat ahā'āg hap pote koitywy aipowyro kuap kahato ahiag miat aima'at turan. Aipowyro kuap kahato ahepiat ho'opot hap e'at pe katupono toikuap kahato ahiag piat toiā'āg hap. Sa'awy'i mesuwarote toho'opot kahato miit'in mikyry'i hap ete mi'i

pote aipowyro kuap kahato ahepiat ho'opot hap ahete turan. Ta'i Iesui tikuap kahato ahatek hap saty hap mesup watikuap.

Iesui Po'og Muisei Kai Toine'en

3 ¹Pyno Iesui po'og atipy piaria kai i'ewyte mesuwiaria kai. Waku watuwanetup kahato aimimohey kape. Tupana mimowaku ko'i aito uiwyría'in. Aito wētup ok ywyt'in ko'i wo yn Tupana ainug Aheyke'et Iesui pote. Aito wētup sok yn wuat'i atipy kapiat wat hanuaria aito. Koitywy Tupana aikay kay atipy kape. Mi'i pote waku watuwanetup kahato Ahepa'i Koro Iesui kape hawyi -Iesui Ahepa'i Koro wato'e irania'in me mi'i pote wētup yn miit ewywuat watopyhu'at wētup ehay ewy yn wato'e. ²Sa'awy'i aha'ase'i Muisei ti'atu'apykok Tupana emiit'in Tupana piat topo'oro hap ewy. To'yatypiaria ewy tutunug. Yt ipohep hin i i'atuky'e hap ete. Mi'i pote Muisei Tupana mimotypot kahato wo topyhu'at. Ma'ato Ha'yru Iesui po'og Muisei kai -Mi'i Miit Uimimotypot Po'og e Tupana. Yt uwe i mi'i rē mi'i kai uimiky'esat yn nug hat e. Mi'i Miit po'og uiwanetup hawe uimiky'esat nug yne hat e Tupana Iesui etiat. ³Pyno Muisei Tupana mohey haria apykok kahato hat Tupana emiit'in powyro kahato hat. Mi'i hawyi Iesui po'og Muisei kai katupono po'og toi'atu'apykok Tupana yat piaria Muisei kai e. Pyno Tupana yat piaria Akag Iesui topyhu'at Tupana yat piaria Apykok hat sese. Tupana yat yne nug hat toine'en. ⁴Uiwyría'in karāpe aiminug ai'yat ipakup ikahu rakat topyhu'at aimimotypot kahato hamo toine'en. -Ta'i ehēpap kahato yat nug hamuat e miit'in ahepe. Ikahu tig i'atu'e ahepe ai'yat pakup hawyi ainug hap aimotypot hap topyhu'at. Ma'ato po'og po'og Tupana motypot hap watopyhu'at ai'yat kai katupono inug hat aito pote. ⁵Pyno Tupana miky'esat ewy Muisei tunug Tupana yat piaria apykok hap ete. Ipotpap Tupana mohey haria apykok hap ete. -Atunug aru e'e hap ewy e Tupana pe. Mi'i hawyi ihay kahato aikotā aikotā Tupana to'e hap ewy to'e. ⁶Ma'ato Aipotypot Iesui po'og Muisei kai kat pote Tupana Sa'yru sese pote. Mi'i pote po'og waku topyhu'at i'yat piaria apykok hamo Ha'yru pote. Muisei Tupana eropat hat ma'ato Iesui Ha'yru sese. Pyno aito imohey haria Tupana yat piaria ewywuaria watoine'en. Ta'i mi'i tā aito watoimohey pot'i pote -Uito imohey hat wato'e yt aiwemoti hin i pote. Pywo ti rat Iesui yn aimiekatup ai'e pote. Iesui yn ahehakyera'at kuap hat wato'e pote. Yt kat i aiwemogyt hap aiku'uro hap mesup wato'e. Mio tā ai'e pote Tupana yat piaria wuat aito.

⁷Koitywy Tupana Pa'āu Wakuat aimu'e kahato mio tā e -Karāpe Tupana ihay ewywo turan o yt ehewā'āhik tei'o ehewaure ka'a e. ⁸Yt epy'a ran nei'o e. Yt ere'e sa'ag nei'o eipy'a pe -Yt atiky'esat i uipy'a pe Tupana ehay e hap ewy yt ere'e tei'o. Yt eweikupte'en nei'o aikotā ai'ywania sa'awy'i wuaria ipy'ahak takaria yahig notiaría ewy e. Katupono mi'iria tu'uka

kahato Tupana ete. Ta'atuhã'ãg kahato Tupana ta'atuminug sa'ag wo sio uru'apiheg sio yt hap kuap hamo. -Pyno yt naku i mi'iria ewy ewetunug e Tupana Pa'ãu ahepe. ⁹Pyno mio tã e Tupana mesup ahepe. -Yahig notiaría ehe'yian miaria uhã'ãg kahato ta'atuminug sa'ag wo sio ati'atu'apiheg sio yt hap kuap hamo e. Mot'i uhã'ãg e hawyi uimopy'ahak teran 40 anu itote e. Te'era'akasa yne uiminug wakuap ta'atuepiat ko'i pykai yt miit'in minug kuap i ko'i atimoherep kahato i'atuepiat pykai yt uimohey i e. ¹⁰-Mot'i hawyi uimopy'ahak kahato ehe'yian miaria eha'ase'i'in e. Ei'ywaniaria wanetup hap yt karãpe i waku atipuëti e. Yt naku i hap kape yn i'atuwanetup hap. Ati'atumo'akasa kahato uipu'ap uiwanetup waku rakat kapiat ma'ato -Yt uruiky'esat i i'atu'e uhepe e. ¹¹Mi'i pote uipy'ahak i'atueete ei'ywania sa'awy'i wuaria ete e. Mi'i hawyi mio tã are'e i'atuepe. -Uimopy'ahak eipe e. Woroho'okuap ta'yn eipe e. Yt naku i nug haria eipe e. Mi'i pote aru woroho'o'apiheg ui'e hap ewy e. Eweipap yne mesuwat yahig wato tote e. Yt eweipuëti i eimowepiit hap yi wakuat rote aikope ewemohy hap tote e sa'awy'i Tupana ai'ywania Epereu ywania pe.

¹²Uiwyría'in uheinyt'in wëtup yn I'ywot rakaria aito pote woroho'onapin -Waku aiwe'eg wo aheTupana mohey hap pun hap pupi katupono yt naku i kahato aipy'ahak Tupana ete hap are'e. Yt naku i watoiat Tupana yt kat i imohey hap aikawiat haype. Yt naku i watopyhu'at wat'i e'at piat ieine'en hat ewanikap mo aheTupana atoiat haria wo. ¹³Ui'ywania waku watopyhu'at aito wo'oky'e haria wo katupono mesup ta'yn wato'opowyro kuap. Waku mesup ta'yn wato'opowyro aipy'a heg Tupana kapiat hap monik hamo. Waku wato'oky'e mesup ta'yn mesup te katupono yt watikuap i sio toine'en muki'ite aiwatnuat sio yt hap. Sa'ag nug hap aheko aima'at kahato hap topyhu'at wat'i e'at pe e. Waku wo'oky'e haria wo watopyhu'at. Muki'ite put'ok e pote waku yn mi'i tã hap nug haria wo watukupte'en hawyi muki'ite e'ihat'ok waku wo'oky'e haria wo te'en te'en watopyhu'at wat'i e'at pe mesuwat ewy. Yt pote wo'oma'at'i haria wo watopyhu'at. ¹⁴Pyno waku uiwyría'in watomohey aheine'en hap oktan aikotã sa'awy'i watomohey hap ewy te te'en te'en waku watomohey Iesui hawyi yt naku i wëtup mohey hap kape i kowo'i kowo'i ne'i wati'ywyk ywyk imohey hap. Waku watomohey Iesui akasa hap kape. Waku iheg me imohey hap ete aiku'uro hap kape. Mi'i tã watunug mote Aika'iwat ekatuwyría wo watopyhu'at torannia aitoria wat'i e'at pe. ¹⁵Tupana piat ai'ywania napin hap ewy woroho'onapin. Mio tã e Tupana sa'awy'i miwan me -Koitywy eweikuap uhehay pote yt eweikupte'en nei'o ipy'ahak takaria wo uhehay ete e. Yt eweikupte'en nei'o sa'awy'i wat uhehay pun haria wo aikotã eha'ase'i'in yahig notiaría ewy e. Uiwyría'in yt naku i watopyhu'at ipy'ahak Tupana etiat rakaria aha'ase'i'in sa'awy'i wat ewy.

¹⁶Uwe apo ipy'ahak sa'awy'i wuaria Tupana piat ta'atunapin hap ete. Ta'i ai'ywania aha'ase'i'in Muisei mihep wanikaptiaría po pywiaría ko'i

i'atupy'ahak kahato Tupana napin hap ete. ¹⁷Uwe apo meimuẽwaria 40 anu turanuat yahig wato tote sa'ag yn nug haria Tupana mopy'ahak hanuaria. Ta'i aha'ase'i'in ai'ywaniaria luteu ywania. Ta'i ai'iywot'in aity'in topap yne i'atuminug sa'ag ti'atu'uka. ¹⁸Uwe wywo Tupana to'e sa'awy'i -Pywo ti rat yt wẽtup ok i atipuẽti eiperia waku rakaria pote yt uwe i teke kuap eiperia uhe'yi pakup we aikope aiwo'omowepiit hap kape aiwemohey hap kape e ipy'ahak takaria pe ahe'yan miaria pe Tupana. ¹⁹Pyno ahary'i'in aha'ase'i'in yt tipuẽti i ta'atue'yi wakuat yi Kana'ã Tupana -Atum aru e pykai. Ta'i yt ta'atumohey i -Atum aru e hap pote yt ta'atupuẽti i. Yt naku i yt watomohey i mi'iria ewy are.

Wemohy Hap Etiat Te'eruhyt'ok Kana'ã Pe Hawyi

4 ¹Pyno mio tã e Tupana sa'awy'i -Eweihyt'ok yi pakup we yi Kana'ã pe pote eiwemohy aru itote uiwywo u'e hap ewy e. Pyno to'iro watuwehyt'ok Tupana e'yi pakup we iwywuat aiwo'omowepiit hap kape. Waku watoken'ẽ kahato yt wateke i hap pupi. ²Pyno koitywy watikuap mekewat sehay aikotã sa'awy'i aha'ase'i'in tikuap hap ewy ma'ato ta'atukuap pykai yt kat hamo i topyhu'at yt ta'atumohey i pote. ³Mio tã e ai'ywaniaria nimo te wuaria pe -Uimopy'ahak haria eipe e mi'i pote pywo ti rat yt karãpe i aru eiwehyt'ok aikope aiwemohey hap kape yi wakuat pe yt uimohey i eipe pote e. Ma'ato aito imohey haria pote aiwemohey Tupana piat hap toine'en i'e hap ewy katupono karãpe Tupana tunug yne hawyi -Waku ra'yn toran na'yn e mi'i hawyi tuwemohy. Mi'i hap ewy waku watuwemohy iwywo e morekuat Tawi wepy 95.11 pe. ⁴I'ewyte Tupana henoi aikotã sa'awy'i te tuwemohy hap etiat miwan me -Tutunug yne mesuwat mytyyp aat waty waikiru ko'i hawyi tuwemohy e miwan me. ⁶e'at tuwepotpap hawyi ipohep waku yne ra'yn tominug hawyi tuwemohy ⁷e'at piat hawyi e miwan me. ⁵Mi'i hawyi to'e tominug ko'i miit'in me -Eweikupte'en no mesuwe hawyi woroho'opoityro mono mesuwat uimikoi yi wakuat pe e. Eiwemowepiit kahato hap atum teran ehepe mesuwe e ai'ywania pe sa'awy'i ma'ato -Yt rat i'atu'e Tupana pe. Mi'i pote -Yt karãpe i eiwehyt'ok aru mesuwe aiwemohey hamuat uhutama pakup we e Tupana haty wo morekuat Tawi miwan 95.11 pe. ⁶Yt ta'atumohey i pote yt tuwehyt'ok kuap i tawa wakuat Kana'ã pe. Mi'i pote mesup Tupana to'e irania'in me wuat'i ywania pe -Waku eiwemohy mesuwe uhutama pe uiwywo e ahepe. Ai'ywania sa'awy'i wuaria yt imohey i Tupana toi'atunapin kahato pykai. Yt tuwehyt'ok i Tupana wemohy hawe yi Kana'ã pe. Pyno waku aiwe'eg wo hap wywo wateke Tupana wemohy hawe atipy pe i'ewyte mesuwe toiky'esat. ⁷Tupana ti'airo aiwemohey hap e'at yt sa'awy'i wuat yi Kana'ã piat yt ewywuat i. Mio tã e Tupana mesup ahepe -Koitywy ehe'at sese eiwemowepiit hamuat e. Mi'i pote meiũran Tupana ihay i ra'yn morekuat Tawi wẽ pyi aiwemohey

sese hap e'at ete ihay -Mesup e'at eweiwemohy teran wuat'i e'at pe pote ewei'ẽ ro uhowowi mesup e. Eweikuap uhehay pote yt eweimopun nei'o eipy'a pe eikay kay hap kape e Tupana ahepe morekuat Tawi wepy 95.7 pe. ⁸Pyno aha'ase'i Muisei yt teke i yi Kana'ã pe ma'ato haipepiat Iusue hupi ai'ywania Epereu pusu kuap haria nimuat tuwehyt'ok yi Kana'ã pe e. Ma'ato itote yt te'eruwemohy hin i yi Kana'ã pe. Tu'uuka hap yn ta'atunug itote irania'in ywania wywo. Ma'ato mi'i pykai -Atum aru meiüran ehe'at sese eiwemohy hap e Tupana ahe'yian miaria pe. ⁹-Ma'ato tuut aru eiwemohy hap e morekuat Tawi. Ma'ato sa'awy'i yt kat i itote morekuat Iusue e'at pe. Mio ti watiky'esat pote toine'en na'yn aiwemohey Tupana kaipywiat hap aiwepiit hap aito Tupana emiit'in wuat pote. ¹⁰Ahehakyera'at ra'yn hawyi waku yne ra'yn hawyi aiwemohey hap ewy toine'en. Yt kat i aipotpap po'og aiwehakyera'at hamuat katupono Iesui potpap upi ahehakyera'at hap toine'en. Aria'yp posok tote toikiyi'at aiwepiit hap. Tuwemohy ra'yn mesup Iesui. Apyk pe ra'yn toine'en. Waku ra'yn watuwemohy iwywo. Mi'i pote yt naku i watuwepotpap ahehakyera'at hap ky'i'at hamo ne'i katupono ahehakyera'at hap ky'i'at hap toine'en na'yn Aika'iwat tunug.

¹¹Sa'awy'i -Eweihayt'ok o ehe'yi Kana'ã pe e Tupana ahe'yian miaria pe. Waku itote eiwemohy e ma'ato -Yt i'atu'e. Mi'i hawyi howasat rakaria wo tukupte'en yahig note. Yt naku i mio tã wato'e Tupana pe. Waku wato'e -Ta'i urupap kahato eupi waku wato'e. Urutuwwemohy teran kahato ewywo waku wato'e. Yt naku i aho'owasat hap topyhu'at nagnia ewy uiwyrria'in. ¹²Tupana aikuap kahato. Tehay hãi hyk kahato aikotã kyse'yp hãihyk to'owa piat rakat surara'in ekyses'yp ewywuat Tupana e hap. Hãihyk hesaika mekwat kyse'yp ewywuat Tupana ehay teke kuap kahato aipiit pe aiwanetup hawe. Toitek tek kuap kahato aiminug sa'ag ko'i. Tupana ehay aimoieine'en kuap kahato. Yt heremo i aipiit piat rakat yt naku i hap toipuruk kuap kahato aiwanetup hap kaipyi aipiit pyi. Hesaika kahato Tupana ehay aimoehãite hap nug hamuat aiwanetup hawe. Tupana ehay tikuap kahato aipa'ãu. Toikuap kahato kat e hap kat e hap aipiit pe toine'en hap sio watomohey teran sio watimotypot teran sio watuwemotypot teran sio miit'in aimotypot hap yn watiky'esat sio Tupana motypot hap watiky'esat hap. Kyse'yp hãihyk takat ewy Tupana ehay tipo'oro kuap kahato yt naku i aiwanetup hap pya pyi aikai. Toipat'ok kuap kahato yt naku i sio waku hap. Toikuap yne aipiit piat yt heremo i rakat. Toikuap kahato aipy'a piat aimiky'esat ky'esat hap toine'en hap ihay teke teke kahato aiwanetup hawe pote. I'ewyte kan hamoĩ watunug wakuap hap toikuap. Toikuap aiwanetup waku sio yt hap. Kat pote mekwat sio Tupana ky'e hap aikai sio yt mi'i i hap toikuap. Sio aiwemotypot hap sio Tupana motypot hap toikuap. Yt heremo i rakat wen aiwanetup hap toikuap yne aipy'a piat aimiky'esat ko'i kyse'yp hãi hyk to'owa piat rakat ewywuat

tehay wo. ¹³I'ewyte Tupana tikuap yne yne miit'in waku hap sio yt naku i hap wat'li ywania wat aikope aikope gupte'en hap tote katupono yne aiminug ko'li miit'in mi'iria pote. Yt watuwemig kuap i Tupana pupi aiwanetup hap waku sio yt hap toikuap yne pote. Aiminug ko'li i'ewyte heremo yne Tupana pe sio waku pe sio yt naku i pe hap toikuap. Pyno waku aiwe'eg wo katupono meiūran tuwemoherep yne kuap aiminug ko'li wat'li ehamo. -Kat poteĩ mi'li tã ne'li ewetunug e aru ahepe. Kat poteĩ mio tã ne'li erewanetup e aru Tupana ahepe. Uiwesat ro e aru. Ara'akasa yne tig eminug ko'li e aru ahepe haty wo.

Ahepa'i Sese Iesui

¹⁴Ma'ato toine'en wētup aikawiatno hat ihay Tupana wywo rakat Mi'i Miit ri Ahepa'i sese Iesui. Ha'awytepyi tutunug yne To'ywot miky'esat oktan hawyi ti ta'am atipy kape. Teke ra'yn To'ywot wywuap pe Ahepa'i Koro sese. Mi'i tupono waku watomohey Mi'i Miit aiku'uro hap kape. Mi'i tupono waku wato'e yne e'at pe howawi -Woromohey En Iesui wato'e waku. ¹⁵Katupono Ahepa'i Tupana wywuap ihay aikawiatno hat yt mesuwarotiararia yt ewy hin i. Karāpe ahete ahatek hap put'ok e hap haty hap topyhu'at hawyi toikuap kahato katupono Mi'i Pa'i haty'u kahato satek hap sa'awy'i tuwete. I'ewyte yt ahesaika i hap toikuap kahato katupono sa'awy'i mesuwe ai'ewy tohā'äg tosero hap mesuwat yi tote. Sa'awy'i hā'äg ahiag kaipywiat hap toikuap kahato yt naku i nug hamuat hap katupono ahiag hā'äg kahato Iesui yne yt naku i nug hamuat katupono Iesui aipiit pu'li ewywuap kawiat sese Ahepa'i Koro hawyi yne toiā'äg ahiag miat hap toikuap ma'ato yt ta'at i toma'at hap upi. Ta'i Aika'iwat no kahato ti Ahepa'i toine'en. Karāpe yt naku i hap ahete pote aikawiatno hamo topyhu'at aipowyro kahato ahiag sopo hamo. ¹⁶Mi'i pote waku watuwat Tupana kape yt aiken'ē wywo hin i yt kat i aiwemoti hap wywo katupono toine'en aiwywo Ahepa'i Koro. Mi'i pote ti hegyi'at kahato Tupana ahepe Ahepa'i Koro ky'e haype Ahepa'i Koro emiit no watoine'en mote. Wahenoi yne aiminug sa'ag tope pote meremo topyhu'at waure wo. Watiky'esat aipowyro hap ho'opot hap e'at piat pote waku merep wahenoi tope. Wahētup hawyi meremo tutum ne'en ne'li aipowyro hap. I'ewyte satek hap saty monik hamo wahētup pote meremo tutum ahepe tehaky'e'li hap. Ta'li hegyi'at kahato ahepe katupono Ha'yru Ahepa'i wo toine'en pote. Toine'en atipy pe ahehay moherep To'ywot piat hatno Ahepa'i. Mi'i hawyi I'ywot aimoesaika kahato kat e hap kat e hap niatpo kahato rakat ahete hap turan aimoesaika kuap kahato e.

Iesui Pa'i Koro Wo Toine'en

5 ¹Nimo te pyi Tupana ti'airo wētup miit ai'ywania pa'i koro wo -Atiky'esat en pa'li wo miit'in ehay moherep uhepiat hamo e i'ewyte

i'atuminug moherep uhepiat hamo e. Wor'o'airo en wētup ok yn pa'i akag wo e. Karapeĩ miit tunug sa'ag hawyi waku eti'auka i'atumiium wo ehũ i'atuminug sa'ag hep hamo e. Mi'i etunug mote waure wo areine'en i'atuminug sa'ag kai e Tupana tomi'airo pa'i koro pe sa'awy'i ai'ywania pe. ²-Woro'airo en miit'in atuky'e hamuat e. Karapeĩ miit'in ui'atoiat hawyi waku paa ere o epy'a pe miit'in satek hawyi e. Mi'i hawyi etimoherep i'atuepe muap uhowawiat e. -En miit kawiat ereine'en e i'ewyte etikuap miit'in miat i'aparap ta'yn hap yt i'atuwe'eg i hap ko'i yt ikuap kahato i hap ko'i hawyi waku eti'auka ta'atuehũria ta'atuekawiatno i'ewyte ekawiatno e sa'awy'i Tupana tomi'airo pa'i koro pe. ³-En ni tapyi'a ewy kahato i'aparap hat pote waku eti'auka ehũ emi'aparap moweityk hamo i'ewyte emiit'in minug sa'ag ko'i hep hamuat e. Mi'i nug hamo woro'airo e Tupana. ⁴-Woro'airo pa'i akag wo e. Yt miit'in mi'airo hap kaipyi i ereine'en pa'i koro wo ma'ato uimi'airo en e. Yt naku i ere'e miit'in me -Ui'airo no eipa'i wo katupono uito yn waku pa'i akag airo hamo e. Yt e'e hap kaipyi pa'i koro wo ereine'en. Ma'ato ui'e hap kaipyi yn waku e. Nimo are'e Muisei ywyt Aräu me -Woro'airo en miit'in epa'i akag wo e. Ereine'en no miit'in py'asetpe pa'i koro wo are'e Muisei ywyt Aräu me sa'awy'i e. Aräu yt tuwenug hin i pa'i koro wo ma'ato uimi'airo uimiky'esat ewywuwat ne'i Aräu e Tupana. ⁵Tupana tunug Aika'iwat Iesui Aräu ewywuwat kahato ma'ato po'og mi'i kai. Yt tuwenug hin i Ahepa'i Koro wo Iesui. Yt tuwemotypot i pa'i wo ma'ato Tupana mimotypot no Mi'i Miit toine'en. Aikotã Tupana to'e sa'awy'i miwan me hap ewy -E'lywot sese ti Uito Uha'yru e. Wuat'i e'at piat Uha'yru En e katupono wuat'i e'at piat E'lywot sese wo areine'en e. Mesup e'at woromoherep En wuat'i miit'in me Uha'yru hap e. En yn Uha'yru mesuwe miit kaipywiat e wepy hawe 2.7 miwan me. ⁶Mi'i hawyi to'e Tupana wētup miwan me -Uha'yru e woronug en wuat'i e'at piat wuat'i ywania Pa'i Koro wuat woronug En mekewat aikotã sa'awy'i te wuat pa'i koro Mekeseteki hap het rakat ewywuwat sese Uha'yru e sa'awy'i morekuat Tawi Tosaiepiat Iesui etiat 110.4 miwan me. ⁷Mi'i hawyi mesuwat yi totiat toine'en turan Iesui ihay Tupana kape tuwak popuo tepiat haty'u hap wywo tohētup hētup tehay wo -Papai Papai e uihep En gu'uro po pyi e uiku'uro hap kaipyi uihep o En gu'uro po pyi e haty wo. Mi'i hawyi Tupana tiwesat -Pywo Uha'yru atunug aru e'e hap ewy e. Worohep En gu'uro pyi e Uimotypot kahato hat En mote e uimiky'esat ewy ne'i eku'uro pote e. Eremohit kahato mi'i pote woromotypot Uha'yru e. Emiētup oktan worohep En gu'uro pyi e. ⁸Tupana Sa'yru sese Iesui ma'ato toho'opot popuo tuwemu'e Tupana miky'esat nug hap ete paa e hat ewy. Mi'i kaipyi aimohäpyk hamuat tutu'u yne tepiat ho'opot hap hawyi toikuap Tupana miky'esat nug hap. Yt iku'uro teran i pykai iku'uro aikawiatno Tupana miky'esat toiky'esat pote. ⁹Aika'iwat yt karāpe hin i i'aparap To'ywot

miky'esat nug hap ete pote -En yn miit'in ehakya'at hatno e Tupana. Iesui watomohey hawyi tutum aheine'en wuat'i e'at piat hamuat ahepe tomiky'esat nug haria wo watoine'en mote. ¹⁰Toho'opot kahu hawyi. -Pywo sese hãpyk takat miit En e Tupana tope. Ewaku hap uiat ewy pote waku En yne miit'in Epa'i wo e. En ni mekewat pa'i wakuat sa'awyi wuat Mekeseteki ewywuat e. Pa'i Mekeseteki Saiepiatno Sese woronug En e Tosa'yru pe.

Tohenoi Pa'i Mekeseteki Etiat

¹¹Uiwyria'in woroho'omu'e teran Pa'i Mekeseteki Saiepiat ete. Ahenoi teran po'og Iesui ete wen ma'ato ehewaure ka'a iperup kahato Tupana ehay etiat kuap hamo. Ta'i eweiket kahato eiwanetup hawe Tupana etiat eimu'e turan mi'i pote yt woroho'omu'e kuap i yne Ahepa'i Akag etiatno. ¹²Mot'i eweikupte'en Iesui mohey haria pykai -Urumu'e i ro ewei'e yn yt uruikuap i te ti urumu'e hap Tupana eha etiat ewei'e aat ka'ap haria eipe. Are pa'i koitywy ti waku ra'yn miit'in mu'e haria wo eweikupte'en ma'ato ti yt itag i te Tupana ehay kuap hap etiaria eiperia are. Mi'i hawyi ikuap perup i haria eweikupte'en. Mi'i pote miit'in mimu'e wo te ne'i eweikupte'en. Mi'i pote -Uruiwaure ra'yn sa'awyi te wuat urumu'e hap e haria wo eipe. Mi'i pote urumu'e i ro mehin mana mekewat sa'awyi wuat sehay Tupana etiat ehenoi i ro uruepe ewei'e. Aikotã hirokat ihire te rakat ewy eweikupte'en Tupana ehay kuap hap ete. Aikotã aimepyt hit yt tenuk kuap i iheg kahato rakat ete hap ewywuat kahato eweikupte'en Tupana ehay u hap ete. Aikotã aimepyt'in mi hy yn iky'esat hap ewy eweikupte'en. Tupana ehay mi'u pu'i ewywuat u hap ete yt eweikuap kuap i. ¹³Niatpo rakat sa'awyi wuat Tupana ehay etiat kurin kurin eweikuap. Aimepyt ihup te rakat ewy mi hy yn toisym kuap ewywuat eipe katupono yt eweikuap i te kat ko'i kat ko'i som sio pywuat sio yt pywuat i hap. Sio waku watunug sio yt naku i watunug e hap katupono Tupana pywuat hap yt eweikuap i te sio waku sio yt Tupana e hap yt eweikuap i te pote. ¹⁴Ma'ato nagnia hã rakaria ihãite rakaria tutu'u kuap kahato ipu'i kã'ã iheg nakat ihainia'in haryporia'in. -To'iro watenuk i'atu'e aimi'u ra'yn i'atu'e. Mi'i hap ewy Tupana ehay miwan miat kuap haria ihãite rakaria Iesui mohey haria Tupana ehay kuap kahato rakaria tikuap kahato kat som waku watunug kat som yt naku i watunug hap ko'i Tupana e hap miwan miat pyi. Mi'i haria Tupana nug haria te'eropyhu'at ta'atuehãite imohey hap etiatno. Mi'iria mi'u pu'i u haria ewy are.

6 ¹Sa'awyi kurin kurin watikuap Aipotypot Iesui etiat. Kurin kurin watikuap ihay etiat. I'ewyete sa'awyi aipotmu'eria Iuteuria aimu'e kurin kurin Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat ete. Mi'i ko'i toine'en ne aiwanetup hawe. Waku mi'i ko'i wen ma'ato po'og waku watikuap yne yne Iesui e hap yne yne iminug ko'i e. Waku watuwemotag ikuap

hap ete. Yt naku i watopyhu'at mekewat aimikuap hit hap ewy yn. Sa'awy'i -Ewetoiat ro eiminug sa'ag ko'i hawyi ewetomohey ro Tupana i'atu'e ahepe hawyi i'atuehay upi watuwat. ²Pyno ai'ywania Iuteuria te'eruwepiitsei te'eruweposei te'eruwepyseï kahato aheko ewy. Mi'i hap yn sa'awy'i watuwemu'e. Mi'i watunug aiwemopokuap hamo pote -Waku pe watopyhu'at Tupana pe sa'awy'i wato'e. Sa'awy'i watuweponug aimi'auka aihũ tote hawyi tuweityk aiminug sa'ag wato'e sa'awy'i. Waku watoiat mi'i ko'i katupono mesup Aika'iwat yn ahehakyera'at kuap waku wato'e yn. Sa'awy'i aikotã aru iku'uro rakaria tukupte'en hap kape yn watuwanetup aikotã te'eruwehymut hap kape yn watuwanetup aikotã aru Tupana ti'atuhymut mi'iria gu'uro pyi hap ete yn watuwanetup. ³Sa'awy'i mi'i hap kape yn watuwanetup Iuteuria ywania aito pote. Mesup koitywy waku watuwanetup aheko kape ma'ato aikotã aimu'e hit hap kape hap ewy. Waku po'og watuwanetup Iesui eko kape katupono aimu'e Iesui etiat po'og aheko sa'awy'i wuat kai pote.

⁴Iesui toine'en aipy'asetpe turan ai'ywania tuwat kahato Aika'iwat ehay upi -Pywo i'atu'e sa'awy'i Iesui e hap ete hawyi paa i'atu'e ta'atuminug sa'ag ete hawyi i'atuwepiit kahato mekewat kuap pakup hap ete. Tupana Miium Iesui ta'atuiã'ãg sio waku sio yt hap ete sio Tupana ehay ihay sio yt hap kuap hamo ta'atuiã'ãg. Mi'i turan Tupana Pa'ãu wakuat i'atumu'e kahato ai'ywania Iuteuria. Mi'i hawyi te'eropyhu'at Tupana Wakuat Pa'ãu eiam wo. ⁵Mi'i hawyi Tupana ehay wakuat ete iwẽ pywiat kurin kurin ta'atukuap hawyi -Waku kahato i'atu'e. He kahato Tupana ehay i'atu'e ai'ywania. Waku kahato aru karãpe put'ok e ra'yn ti Tupana mesuwe Aiporekuat no i'atu'e irania'in ai'ywania. ⁶Mi'i ta'atukuap yne hap kaipyi ta'atu'atoiat sa'ag Iesui. Ta'atupun yne imohey hap itote hawyi -Yt uruimohey i Mi'i Miit i'atu'e -Ewei'auka ro ewei'auka ro e haria tukupte'en ai'ywania. Ewei'auka aria'yp posak ete yt watiky'esat i Tupana Sa'yru Aiporekuat no e haria mi'iria. Yt kan hamo i Mesuwat Miit i'atu'e haty wo ta'atuehay pirik wo. Mi'i hap kaipyi Tupana ti'atukuap mi'iria topy'a pe. -I'atuehay kaipyi Uha'yru auka hap kaipyi ati'atu'apiheg aru irania'in ai'ywania tuwat Iesui mohey hap upi pykai. Ta'atumohey rakirẽ ra'yn ta'atupun Iesui mohey hap. Mi'iria ewywuaria koitywy yt watimorem kuap i ra'yn Tupana kape katupono Tupana Sa'yru pun haria ra'yn mi'iria. ⁷Ma'ato aito Tupana Sa'yru mohey haria aikotã aiko wakuat rakat ewywuaria watopyhu'at yi wakuat i'aman sym hat ewy aito Tupana mikoi wakuat ewywuaria mikoi Tupana mipoityro kahato ewywuat ko'i. Tupana tum i'aman hawyi ihãite kahato hap ewy watopyhu'at watat ahehakyera'at hap hawyi. ⁸Ma'ato aiko aimikoi yi yt kan hamo i ewy Tupana Sa'yru pun haria tukupte'en. Hu ypia ewy hyri hyp ewy yt uwe i miky'esat ewywuaria tukupte'en yt imohey i haria. Mi'i hawyi meipepe ro ekahuro epyyp e'u aria wato'e. Mi'i hap ewy topyhu'at

mi'iria. Ai'iywania Tupana Sa'yru pun haria aria wo tukupte'en aru aiko piat hyri hyp ewy.

⁹Ma'ato eipe uíwyria'in uimiky'e ko'i yt mi'iria ewywuaria hin i eipe. Yt aiko aimikoi wēki'ã e'yi ewy hin i eipe are. Ma'ato aiko aipoi kahato hap ewywuaria eipe are. Woroho'omohey kahato eipe uhekatuwyría. Ahehakyera'at hat mohey sese haria eipe. Ahehakyera'at hat moherep haria kahato eipe. Wuat'i miit'in eikuap Ahehakyera'at hat mohey haria eipe hap. Ma'ato eipe aimikoi hē'ē kahato rakat ewywuat hap kaipyi eikuap miit'in. ¹⁰Ta'i Tupana hāpyk kahato. Yt karāpe i toiwaure toky'e hap eipotpap tomotypot ehepiat hap etiat e. Yt toiwaure kuap i eiminug wakuat tomotypot etiat hap Tupana pote. Yt karāpe i toiwaure temiit'in powyro hap tomotypot toky'e ehepiat hap kaipywiat ko'i. ¹¹Pyno po'og waku mi'i hap ewywuat no watukupte'en. Waku Tupana motypot hap kahato wywo watoine'en. Imohey pot'i kahato aiku'uro hap e'at kape yn waku imohey hap wato'e. ¹²Pyno yt naku i watoine'en iperup wo'omu'e hap etiat rakatno ne'i are. Yt naku i iperup ne'i imohey hap ete. Yt naku i watopyhu'at yt ikuap teran i haria wo e. Yt naku i aiwanetup hap watimoken'ē ne'i Tupana Pa'āu miat aimu'e turan. Waku watukupte'en aikotā sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria ewywuat imohey iwato'in rakaria ewywuat meimuēwat sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria ewy. Katupono mi'iria tukupte'en wuat'i e'at pe Tupana mohey mot'i haria. Yt te'eruwemoti hin i -Atimohey ta'atu'e hap ete. Yt ta'atupun hin i ta'atumimohey Tupana piat -Atunug aru e hap mohey hap. Waku mi'iria ewywuaria watukupte'en. Yt naku i pya kahato ne'i aiwanetup hap Tupana kapiat hap.

¹³Waku watopyhu'at aha'ase'i Aparāu ewywuaria. Sa'awy'i Tupana to'e Aparāu me -Pywo ti rat woropoityro en e. Uhet wyti Tupana e. Yt kat i miit mi'i rē po'og uhēt kawiat e. Atunug aru emiariru'in waikiru i'atu kahato hap ewy e. Mi'i pote aresetpehik atunug aru ui'e hap ete e Tupana Aparāu me. ¹⁴-Woropoityro poityro e. Pywo ti rat atunug aru ui'e hap ewy e. Atimotypy'i esa'yru'in e. I'atu sakpo typy'i esaiepiaria yi kyt ewy i'atu hap ewy emiariru'in e Tupana Aparāu me. ¹⁵Ma'ato Tupana yt meremo hin i hum to'e hap ewy. Mi'i pykai toimohey pot'i Aparāu. Yt ipun hin i -Atunug aru e Tupana piat hap. Mi'i hawyi tuwemoherep ta'yn ha'yru Isaki Tupana e hap ewy. ¹⁶Karapeĩ miit'in to'e ahepe -Atunug aru ui'e hap ewy to'e hawyi ma'ato yt watomohey i pote ta'atukay kay ra'yn ta'atuetu'isa ta'atu'e hamuat -Yt atunug i ui'e hap ewy pote heso rakat areine'en wuat'i ehamo i'ewyte Tupana ehamo e hamuat. Mio tã to'e hawyi watomohey po'og wuat'i ehamo to'e pote. ¹⁷Ma'ato Tupana to'e tuwehamo yn -Atunug aru emepyt'in i'atu waikiru ewy e Aparāu me. -Areine'en hegyi'at kahato rakatno aru emiariru'in ko'i pe e. Yt uheso hin i e. Atunug aru ui'e hap oktan e. Meiūran aru ati'atupoityro esaiepiaria

e. Yt atiwaure hin i kat ui'e hap e. Ma'ato atunug aru ui'e hap ewy e. Uito Tupana pote atunug ui'e hap ewy e Aparãu me haty wo. Yt karãpe i kue wētup sehay atunug aru ma'ato atipyt'atnug uhehay Uito Tupana pote e nimo te Aparãu me. I'ewyete yne esaiepiaria pe pywuat ui'e hap kuap hanuaria tukupte'en aru e. ¹⁸Pyno atipyt'atnug uhehay Tupana Uito pote e. Pywo yt uwe i imonik kuap ui'e hap -Atunug aru Tupana e hap Tupana i'e pote. Tupana yt heso kuap i mi'i pote waku watomohey kahato mi'i tã -Atunug aru e hap ko'i. -Urumowepiit hat kahato En Tupana wato'e. Ewowi uruteput wanikaptia pupi. Urutopytyk kahato ehay -Atunug aru e'e hap. Pyno typy to'e -Atunug aru e hap ko'i. Typy tohenoi tehay ahepe. ¹⁹Tupana e hap wētup -Woroho'opoityro aru wuat'i e'at pe e hap aimowepiit kahato. Mi'i hawyi i'e hap typy -Atunug aru e hap. Pyno pywo ti aru uruehakyera'at wato'e tope. Uruhekakup kahato urupy'a pe wato'e. Mi'i hawyi uruehakyera'at aru to'e hap ewy wato'e.

Aimimohey aikytyt kahato iheg me aikotã haity Tupana eiam sese kaipyi tuut aipiit kape hap ewy. Ta'i imohey hap haity ewy. Yt karãpe i uruiwaure e'e hap Tupana wato'e. ²⁰Katupono mekewat Aimimohey Iesui teke Tupana eiam koro sese pe ra'yn. Sa'awy'i Ahepa'i Iesui teke Tupana eiam sese pe. Hewat'ypmo ti aito. Ahepa'i mekewat Mekeseteki ewywuat po'og nakat Ahepa'i Koro wuat'i e'at piat. Yianme teke aikotã ahe'yara tuwemoheg i'asaity ete. Mi'i hap ewy watomohey Tupana e hap -Atunug aru e hap watomohey kahato mi'i e hap hawyi aimoheg kahato Tupana ete wuat'i e'at pe saity iheg nakat ewy.

7 ¹Pyno ahenoi teran sa'awy'i wuat pa'i wato Mekeseteki etiat. Mi'i ti morekuat no topyhu'at mekewat Ierusarēi notiat ma'ato mekewat e'at pe tawa Sareī i'atu'e ta'atupusu puo ma'ato aipusu puo tawa wo'owese e hap wato'e. Sa'awy'i ti Tupana ti'airo temiit Mekeseteki pa'i koro wuat miit'in ehay enoi tepiat hamuat. Tupana po'og ywaiti wuat'i kawiat mi'airo Mekeseteki. Sa'awy'i Aparãu ta'aipok wo'o'auka hap wato kaipyi wanikaptiaria atuuka hap kaipyi. I'atuekat yne topo piat wywo tuut. Mi'i hap tote muap upi pa'i wato Mekeseteki tipuēti. Mi'i hawyi toipoityro aha'ase'i Aparãu. ²Mi'i hawyi Aparãu ho'oium tope wanikaptia pohari hap ko'i ipat'ok. 10 rakat kaipyi tutum wētup iwato. Iwato tutum pa'i akag Mekeseteki pe. Mekeseteki set aipusu puo wo'oewaku nug hat akag e. Mi'i ti morekuat tawa Sareī totiat. Sareī aipusu puo wo'owese hap. Mi'i pote Mekeseteki topyhu'at wo'owese hap nug hat akag aipusu puo e. Aipotypot Iesui ewywuat topyhu'at morekuat Mekeseteki. ³Ma'ato Mekeseteki uwe i'ywot kuap hat yt to'e i miwan miat pote. Uwe ity kuap hat yt to'e i iwan miat pote. I'ewyete uwe imepyt'in kat ywania hap yt uwe i ikuap yt to'e i iwan me pote. Sio i'ywā'i hap toī sio yt hap yt watikuap i yt to'e i pote. Sio iku'uro sio yt hap yt to'e i pote yt watikuap i. Yt uwe i ikuap mi'i pote wuat'i e'at piat miit ewy topyhu'at morekuat Mekeseteki.

Mi'i pote wuat'i e'at piat miit'in epa'i koro ewywuat topyhu'at. Mi'i pote Tupana Sa'yru ewywuat kahato topyhu'at. Mi'i Ahepa'i wuat'i e'at piat iã'ãkap kahato.

⁴Ui'ywania waku watuwanetup morekuat Mekeseteki kape katupono Iesui e'yian miat iã'ãkap kahato topyhu'at mi'i. Miit'in mimowato kahato mi'i. Aha'ase'i koro Aparãu mimotypot mi'i. Ta'i toho'opat'ok kahato tewanikap pohari hap kaipyi toho'oium wētup 10 rakat kaipyi morekuat Mekeseteki pe. Mi'i ti po'og Aparãu kai topyhu'at katupono toho'oium tope. ⁵Sa'awy'i ase'i Aparãu emiariru Irewi e hap het rakat toine'en ahepa'i koro wo. Mi'i hawyi yne Irewi saipepiaria tukupte'en ahepa'i wo. Mi'iria pe mesup watum aimium ko'i Irewi saipepiaria pe pa'i kororia pote Irewi saipepiaria pote. Aikotã Tupana to'e hap ewy -Eho'oium o uhepe eimikoi hat ko'i wētup 10 rakat kaipyi pa'i koro Irewi saipepiaria pe e hap ewy. Kat e hap kat e hap eimipuēti kaipyi eho'oium o uhepe wētup 10 piat e Tupana. Pyno mesup te aito Aparãu emiariru'in ko'i waho'oium ahekat pa'i koro Irewi saipepiaria pe. Ma'ato sa'awy'i Irewi tum tekak Pa'i Koro Mekeseteki pe katupono Irewi e'ase'i Aparãu tum tekak Pa'i Koro Mekeseteki pe pote Irewi tum wy tekak Pa'i Koro Mekeseteki pe te'ase'i Aparãu po wo tutum hap ewy. Mi'i pote Pa'i Mekeseteki Saiepiat Iesui topyhu'at po'og Ahepa'i Koro wo ahepa'i koro Irewi saipepiaria kai katupono Irewi i'ewyte hum ha'up Pa'i Koro Iesui Mekeseteki Saiepiat pe. ⁶Ma'ato pa'i koro Mekeseteki yt Irewi ywania hin i. Yt Aparãu kaipywiat i ma'ato yt uwe i ikuap kat ywania morekuat Mekeseteki toine'en. Mi'i kape aha'ase'i sese hum wuat'i kat ko'i kat ko'i. Toipat'ok hawyi toho'oium pa'i Mekeseteki pe. Mi'i hawyi pa'i Mekeseteki tipoityro ra'yn aha'ase'i Aparãu e -Tupana emowato e Aparãu me. Tupana mipoityro toipoityro te.

Sa'awy'i Wuat Mekeseteki Etiat Tohenoi

⁷Pywo ti rat po'og Aparãu kawiat iwato Mekeseteki kat pote yt po'og i mi'i pote yt toipoityro kuap i. ⁸Mi'i tupono koitywy aito ai'ywania mium ko'i watum Irewi ywania pe ma'ato Irewi ywania iku'uro rakaria wo tukupte'en torannia ma'ato Ahepa'i Koro pakup Iesui yt mi'i tã i mesup. Aikotã to'e sa'awy'i wuat miwan me hap ewy -Mi'i Miit toine'en wuat'i e'at piat Pa'i wuat e. En ni Pa'i wato Mekeseteki ewywuat e miwan me morekuat Tawi wepy hawe. ⁹Pyno sa'awy'i wuat aha'ase'i koro Aparãu tum na'yn pa'i koro Mekeseteki pe tomium ko'i. Pyno Aparãu topyhu'at pa'i Irewi e'ase'i. Mi'i tupono sa'awy'i pa'i Irewi topyhu'at te'ase'i Aparãu piit pe. Mi'i hawyi Aparãu tum tomium Mekeseteki pe turan pa'i Irewi i'ewyte hum tomium ko'i Mekeseteki pe Irewi e'ase'i Aparãu po wo yt tuwemoherep i te turan. Katupono pa'i Irewi e'yian mete ha'ase'i Aparãu tum imium Mekeseteki pe. Mi'i turan Irewi toine'en ne iã'yi wo Aparãu

piit pe imiariru Irewi pote. Mi'i tã aha'ase'i i'ewyte torannia aito Aparãu emiariru'in watum yne aimium Tupana piat Mekeseteki pe Aparãu saipepiaria iã'yi ko'i Iesui pote. ¹⁰Sa'awy'i to'opuëti muap tote morekuat Mekeseteki wywo aha'ase'i Aparãu. Mi'i turan aha'ase'i pa'i koro Irewi'in aha'ase'i Aparãu piit te tukupte'en hã'yi ewy yt hëtyt i te rakat ewy. Mi'i hawyi ta'atuium itote aha'ase'i Aparãu po wo.

¹¹Pywo ti rat pa'i kororia ko'i Irewi'in kaipyi yt tuut i aimohäpyk hap Tupana wywuwat hap. Yt kat i rat ahehakyera'at hap mi'iria kaipyi. Ai'ywania ewaï hap yn tuwemoherep ainapin Tupana kaipywiat hap Tupana ehay kat som waku watunug hap watikuap Muisei e'ase'i Irewi wë pyi. Irewi ywania kaipyi Muisei tuwemoherep ma'ato Tupana to'e sa'awy'i -Tuut aru wëtup ok Ehepa'i Koro pakup e. Mi'i Miiit ti Pa'i Koro Mekeseteki ewywuwat toine'en e Tupana sa'awy'i morekuat Tawi pe. Pyno Ahepa'i Koro sese yt tuut i Muisei ywot'in Irewi ywania kaipyi i'ewyte yt Muisei ywania kaipyi i te wy. Mi'i pote pa'i Muisei ehay yt aimohäpyk kuap i Tupana wywo. Ma'ato aimohäpyk hamuat Tupana tipo'oro wëtup ok i Aiporekuat no Ahepa'i Koro wo mekewat Mekeseteki Ewywuwat Ahehakyera'at Hat Iesui. ¹²Pyno Ahepa'i Koro ipakup takat yt Irewi ywania ewywuwat i ma'ato wëtup kaipyi ra'yn ipakup takat toine'en. Ahepa'i Pakup Iesui kaipyi ainapin Irewi piat yt hap ewy i. I'ewyte Irewi emiariru Muisei yt ewywuwat i. I'ewyte Muisei ywyt Arãu yt kaipyi i Iesui ma'ato Ahepa'i Pakup Iesui kaipyi ra'yn ainapin hap tuut aimohäpyk kuap Tupana wywuwat hap sese. Muisei piat ainapin hap yt ewywuwat i. ¹³Aha'ase'i Muisei yt kaipyi hin i Ahepa'i Koro Iesui. Yt Muisei suu yt ewywuwat i katupono Aha'ase'i Iuta emiariru Emiariru ti Iesui. Yt karãpe i aha'ase'i Iuta emiariru'in tukupte'en ahepa'i koro wo. Yt karãpe i Iuta ywania tum aihüria Tupana pe aria pe mekewat yparakai aihü wuk hap nu kawiat tote. Ma'ato mi'i pykai mesup topyhu'at Ahepa'i Akag wo Iesui mekewat Mekeseteki ewywuwat. ¹⁴I'ewyte watikuap kahato aha'ase'i Iuta emiariru emiariru kaipywiat tuut Ahehakyera'at hat Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat hap. Ma'ato Tupana yt to'e i -Iuta ywania kaipyi tuwëtem ahepa'i koro yt e i. Ma'ato watikuap Iesui topyhu'at Ahepa'i Koro wo hap ma'ato wëtup kaipyi Mekeseteki pa'i koro ewywuwat. Yt Irewi ywania i ma'ato Mekeseteki ewywuwat e hap kaipyi watikuap. ¹⁵Iesui topyhu'at Pa'i Koro wuat miit'in yt eko ewy hin i. Heremo kahato mi'i mesup watikuap ta'yn Iesui tuwemoherep mekewat Mekeseteki ewywuwat sese. Aikotã aikotã Tupana to'e hap ewy. Mi'i ewywuwat topyhu'at Ahepa'i Koro wo. ¹⁶Tupana mi'airo Iesui Ahepa'i Koro wuat ma'ato yt aheko upi hin i toi'airo. Aikotã irania'in aimi'airo ahepa'i yt ewywuwat hin i. Yt aha'ase'i Irewi sa'yru'in hin i Mi'i ma'ato mi'i pykai Tupana ti'airo katupono wuat'i e'at piat ieine'en hat Iesui pote mekewat Mekeseteki ewywuwat toi'airo Ahepa'i Koro wuat sese Mi'i. ¹⁷Pyno ti mekewat miwan

me mio tã e sa'awy'i te Tupana to'e -Uha'yru mesup woro'airo En miit'in Epa'i Koro wo ma'ato yt karãpe i ra'yn ekahuro En Pa'i Porekuat no hap e. Pa'i Mekeseteki ewy En e sa'awy'i Tupana Tawi wepy 110.4 hap we.

¹⁸Mekewat sa'awy'i wuat pa'iria aimu'e hap ko'i ainapin hap ko'i ai'ywania wat yt put'ok e i ahehay moherep Tupana kapiat hamo. Yt hesaika i miit'in mohãpyk Tupana wywuat hamo. Mi'i pote Tupana to'e -Yt kan hamo i i'atueko e katupono yt put'ok e i miit'in ekyi uhowawiat hamo miit'in mohãpyk hamo e Tupana. ¹⁹Sa'awy'i wuat ahepa'i aimotag teran tehay wo sa'awy'i wuat ainapin hap ko'i ete. Toimopakup teran yne ma'ato mekewat sa'awy'i wuat waku wen ma'ato yt hesaika i aimowaku hamo. Yt aimoperup'i kuap i mekewat Muisei piat ainapin hap. Yt aimohãpyk kuap i yt watunug i pote. Wati'aparap yne mi'i hap ko'i ete pote. Pa'i Muisei wa'i'e hap upi yt kat i muap Tupana kapiat hap katupono yt watunug kuap i yne Muisei piat ainapin hap ko'i pote. Ma'ato watomohey Pa'i Koro wo Iesui hawyi meremo watikuap Tupana. ²⁰Pyno sa'awy'i Tupana kapiat ihay rakat tukupte'en pa'i koro wo miit'in mi'airo ko'i. Ma'ato Iesui Ahepa'i Sese wuat Tupana Mi'airo toine'en. Tupana ehay kaipyi topyhu'at Ahepa'i Wato wo. -Pywo ti rat woronug En Wuat'i Miit'in Epa'i Wato wo e Tupana. Ewẽ pyi yn atiky'esat miit'in ehay enoi hap e. Karãpe ehay turan meremo emiëtup atum epe e Tupana Iesui pe. Emiit miëtup ewẽ pywiat atum yne e. Karãpe uhehay teran miit'in kape mi'i hawyi ewẽ pyi yn uhehay e. Miit'in Epa'i Wato wo woronug En e Tupana Iesui pe Wuat'i E'at Piat Ieine'en Hanuat En mote e. ²¹Mi'i pote woro'airo En Pa'i Wato wuat mekewat pa'i wato Mekeseteki Saiepiat En e Tupana miwan me Iesui piat pe. Yt karãpe i Tupana to'e irania'in pa'iria pe mio wat to'e hap ewy. I'ewyite Muisei pe i'ewyite hãipe piaria pe Tupana yt to'e i mekewat to'e hap ewy ma'ato Tosa'yru pe yn to'e -En ni Uimi'airo Miit'in Epa'i wuat wuat'i e'at piat ieine'en hanuat e. Yt uheso i rat e Tupana sa'awy'i Iesui piat morekuat Tawi wepy 110.4 piat pe. ²²Ta'i waku sakpo Iesui Ahepa'i Akag wo watipuëti po'og po'og irania'in pa'i ko'i kai. Katupono Tupana to'e hap ewy -En ni Uimi'airo Pa'i wato wo e ma'ato yt karãpe i to'e Tupana irania'in pa'iria pe mi'i tã e hap.

²³Sa'awy'i wuaria i'atu kahato pa'iria tukupte'en map haria ne'i pote yt ieine'en mot'i pa'i wo itote. Wëtup iku'uro hawyi toine'en wëtup i ra'yn haiepiatno. Ma'ato Wëtup Ok yn waku I'atu'akag Sese Mi'i ti Iesui wëtup ok takat. ²⁴Ma'ato koran pa'i wato sese mesuwarotiat yt ewy hin i katupono Mi'i ieine'en wuat'i e'at piat hamuat Pa'i Pakup mo. Mesuwarotiat pa'i ko'i iku'uro yne pykai toine'en ne wëtup teiam me atipy pe. ²⁵Ahepa'i Wato Pakup Iesui ahehakyera'at kuap yne mesuwarotiarria torannia ywania e. Pywo ti rat torannia Tupana kapiaria toi'atuehakyera'at kuap ta'atuky'esat imohey hawyi katupono Mi'i Miit ti muap Tupana kapiat. Koitywy uwe uwe mi'i muap upi toto Tupana kape Mi'i Miit tuwat hupi haria put'ok i'atu'e

Tupana kuap hap kape e. Kat emiit kat emiit put'ok e kuap Tupana kape Mi'i Pa'i sehay upi. Ahehay enoi oktan tohenoi Tupana pe. Yt toima'at hin i To'ywot ahehay wo i'ewyete tohētup kahato aikawiatno Tupana pe Ahepa'i Wato Iesui.

²⁶Mi'i miit ti waku kahato Ahepa'i Wato wo katupono aikawiatno hat aiwy kahato topyhu'at. Aimiky'esat toikuap kahato. Po'og po'og waku irania'in pa'i ko'i kai. Yt uwe i po'og Mi'i Miit kai. Tupana ewywuwat wanetup hat Mi'i Miit. Tupana ewywuwat wakuat nug hat Mi'i Miit Iesui. Mi'i pote Ahepa'i wo waku kahato. Yt aima'at kuap i. Yt ai'aparap kuap i. I'ewyete yt uwe i i'aparap kuap teko sa'ag wo. Waku kahato Ahepa'i Wato wo. Yt karāpe i toi'aparap irania'in miit'in ewy ai'ewy. Pywo ti rat po'og po'og waku wuat'i pa'i ko'i kai Ahepa'i wo Iesui irania'in i'aparap aparap haria ne'i pote. Tupana Mimotypot sese Ahepa'i pakup. Yt uwe i atipy pe po'og mi'i rē Tupana Mimotypot kai -En po'og po'og atipy piaria kai e Tosa'yru pe yn. En po'og po'og rakat torannia kawiat e Iesui pe. ²⁷Ahepa'iria mesuwarotiat i'aparap aparap kahato Tupana piat ta'atupotpap nug hap ete. Ai'ywania pa'i ko'i ti'auka ta'atuhūria ta'atu'atuwuk wuk mohag wo ta'atuminug sa'ag moweityk hamo -Urui'aparap ta'yn ewowi Tupana i'atu'e hamuat. Ereine'en waure wo uruminug sa'ag kai i'atu'e. I'ewyete sa'awy'i ta'atu'auka aihūria aiminug sa'ag pohag wo. Aihūria suu wywo ta'atumoweityk teran ahepiat i'aparap hap. Ta'atuhā'āg kahato mi'i hap ete. Ma'ato mio Iesui iku'uro aihūria ewy aikawiatno aipohag wo aiminug sa'ag moweityk hamo Ahepa'i Wato pote. Yt kat i tominug sa'ag pykai iku'uro aiminug sa'ag upi toho'opot ai'apiheg hap tutu'u hamo. Wētup mo yn iku'uro hawyi tuweium Tupana pe ai'apiheg hap sa'up mo yt kat i tominug sa'ag pykai. Iku'uro aiku'uro hap u hamo. Wētup mo yn iku'uro mi'i hap yn imoma ra'yn aiminug sa'ag. Ma'ato irania'in pa'i akag ko'i aihūria atuuka kahato i'ewyete ta'atuhūria aat ka'ap. Ma'ato Iesui ti wētup mo yn iku'uro hawyi waku ra'yn koitywy e Tupana. -Waku ra'yn e. ²⁸Iranian'in pa'i ko'i aimi'airo ko'i Irewi eko ewywuaria mi'iria miit aipu'i ewywuwat ta'atu'aparap aparap kahato ai'aparap hap ewy yne yt naku i nug hawiat. Iku'uro rakaria ai'ewy ahepa'i akag ko'i mesuwarotiararia. Mi'iria yt naku i nug haria ai'ewy mesuwiaria pa'i ko'i. Ma'ato Ahepa'i Akag Sese Iesui pakup we Tupana to'e haty wo -Woronug En Wuat'i Miit'in Epa'i Koro wo aru sa'awy'i wuat mekewat pa'i Mekeseteki ewywuwat woro'airo En e haty wo sa'awy'i Iesui pe. I'atu kahato pa'i mesuwe tukupte'en e ma'ato mi'i turan woro'airo En wuat'i miit'in Epa'i Wato wo e Tupana miwan me. Mi'i hawyi ti aru ereine'en na'yn wuat'i e'at piat miit'in Epa'i wo e Tosa'yru pe. Waku En Pa'i wo Uha'yru e katupono En yn ui'ewy Uha'yru e Tupana Tosa'yru pe.

Sa'awy'i Wuat Iā'ākap Hap Ko'i Ewy

8 ¹Pyno ahenoi i ehepe to'e Ahehay Enoi To'ywot piat hat ete. Mi'i ta'apyk To'ywot po sese kai aikope Tupana ta'apyk Morekuat Akag

wo hap tote Tupana po sese kai ta'apyk wuat'i mimotypot rote Tupana motypot eiam sese tote. ²Mi'i tote tohētup hētup ahupi ahepa'i koro wo toine'en pote ipotpap mekewat atipy piat Tupana eiam sese pe. Sa'awy'i pa'i akag Muisei tunug yahig note Tupana motypot yat piat pe kawiat ipe hup ipe heryp'i kawiat tutunug i'ewyte sokpe kawiat. Ikahu rakat tutunug. Mi'i hap tote Muisei topyhu'at pa'i wo. Ma'ato Ahepa'i sese Iesui topyhu'at atipy pe Tupana motypot eiam sese tote ikahu rakat rote yt miit'in minug hin i hap tote toine'en. Ipotpap Pa'i wo po'og po'og Muisei minug kawiat rote katupono Tupana minug note ipotpap. ³Karapei ahepa'i ko'i mesuwarotiararia aimi'airo ko'i i'atupotpap aimiium Tupana piat hap ete ta'atuiium aimiium tope hawyi ta'atu'auka aihūria Tupana piat ta'atumiiium mo. Ma'ato Iesui Tupana mi'airo Ahepa'i Wato Iesui wo hawyi tutum To'ywot Tupana pe To'ywot mowehum hap kahato ko'i. Aikawiatno hamuat ipotpap hap. Iwat imiium To'ywot piat ko'i po'og waku aihūria kai katupono tosuu aikawiatno hamo. ⁴Ahepa'i Sese Iesui ti yt pa'i Irewi ywania saipepiat hin i. Mi'i pote po'og Pa'i wo pa'i Irewi kai po'og mekewat Muisei minug sokpe kawiat Tupana motypot yat epa'i wato kai katupono toine'en kuap Ahepa'i atipy piat i'ewyte mesuwe Ahepa'i wo toine'en wuat'i e'at piat. ⁵Pyno mesuwarotiat Tupana eiam Muisei minug yahig notiat aikotā Tupana eiam sese atipy piat iā'ākap ewy kahato. Ahepa'iria mekewat sokpe kawiat piat motpap nug haria tukupte'en atipy pe Tupana eiam notiat motpap ewywuat Ahepa'i Wato Iesui iā'ākap ewywuat. Aikotā Tupana to'e Muisei pe ha'awyte mio tā e -Ewe'eg o Muisei e. Waku etunug o uimotypot yat uie hap ewy e. Atiky'esat hāpyk kahato uie hap ewywuat hap e. Aikotā atomoherep epe sa'awy'i yity'ok tote hap ewy etunug o atipy pe e. Kat kupitu kat kupitu are'e yity'ok tote hap ewy etunug o e Tupana Muisei pe tutunug inug hap e'yian mete. ⁶Pyno Tupana tunug na'yn wētup ok Ahepa'i Ipakup takat ra'yn Tosa'yru kawiat. Mi'i po'og heropat kuap torannia pa'iria mesuwarotiararia kai. Mi'i ti ahehay Tupana kapiat enoi kuap kahato To'ywot Tupana piat hat. I'ewyte ti Tupana Ehay Moherep Ahepiat Hat sese Mi'i. Aiwo'owese hap to'ywot wywuat nug hat sese Mi'i Miit Akag. Koitywy po'og aiwesat kuap Tupana katupono ahehay enoi kuap hat toine'en na'yn mi'i pote po'og waku irania'in sa'awy'i wuaria pa'iria kai. Mi'i pote mio tā to'e Tupana tope -Atunug aru uie hap ewy Uha'yru e. Woronug En wuat'i epa'i koro wo wuat'i e'at piatno e Tupana. Yt karāpe i Tupana to'e mi'i tā irania'in pa'i pe. Yt Muisei pe te wy ma'ato mio tā Muisei pe -Eipe mesuwarotiararia pa'i ko'i wo woroho'onug e yn. ⁷Sa'awy'i Tupana to'e Muisei pe -Atiky'esat en miit'in wo'owese nug uiwywuat hap e. Mi'i hap ete Muisei ipotpap kahato waku kahato ma'ato meiūran Tupana to'e tope -Atunug aru wētup ok Pa'i wo Esaiepiat e. Wētup ok ati'airo En ewywuat wo'owese hap nug miit'in wywuat hat e. Mi'i

uhemiit sese e katupono Muisei yt put'ok e i wo'owese hap nug sese hamo. Mi'i pote Tupana tunug wētup ok i Muisei ewywuat Pa'i Sese wo. ⁸Sa'awy'i Tupana to'e aha'ase'i'in me -Yt put'ok e i Muisei uiwywuat wo'owese nug hamuat e. Mi'i pote aru meiūran wo'owese hap nug hat ipakup takat atunug e ai'ywania sa'awy'i wuaria pe mekewat Isareu ywania pe. Yt ewetunug hin i ui'e hap ewy pote e ase'i Luta ywania pe. Mi'i pote wētup wo'owese hap atunug aru wētup ok kawiat e. ⁹Sa'awy'i ati'atuehakyera'at ei'ywania wanikaptia po pyi i'ewyate ati'atu'ykesat yi Esitu kaipyi e. Mi'iria yahig note ati'atunapin uhehay wo -Ewetunug o uhepiat einapin hap pote ti aru ei'ykesat hatno areine'en e. Mi'i hawyi -Pyno urutunug e'e hap ewy i'atu'e uhepe ma'ato ta'atunapin uhepiat hap ta'atupun ne'i. Yt te'eruwanetup i po'og uhehay kape pote yt ati'atuwesat kuap po'og mi'iria e Tupana miwan me. ¹⁰-Pyno wo'owese hap ipakup aru atunug i uhehay moheg hamuat e Tupana ai'ywania pe. Ikahu rakat aru atunug mesup e. Sa'awy'i atiwan nu ete uhehay ma'ato mesup eipy'a pe eiwanetup hawe atiwan uimiky'esat ewetunug hamuat uhehay einapin hap. Aikotā sa'awy'i nu ete atiwan iheg me mi'i hap ewy mesup iheg me eipy'a pe uhehay atiwan e. Ehetupana wo sese areine'en mote uimowepiit haria aru eweikupte'en uha'yru'in uhaki'yt'in are'e aru ehepe. Mekewat e'at pe areine'en Ehetupana wo sese e. Waku watukupte'en mekewat e'at pe wo'owese haria wo e. ¹¹Mekewat e'at pe uheiam mo eweikupte'en e. Uhehay kuap haria wo yne eweikupte'en eipe. Ahowapy ra'yn yne eiperia Uipa'āu wo e. Mekewat e'at pe uimepyt'in haryporia'in ihainia'in torannia eipe eweikupte'en e. Uikuap haria eweikupte'en yne eiperia tu'isaria wo morekuaria wo miit eropat haria wo uheiam mo eweikupte'en e. Mekewat e'at pe yt uwe i eiperia -Urumu'e ro urumu'e ro ewe'i'e irania'in me Tupana kuap hamo katupono mekewat e'at pe uikuap haria yne eipe eweikupte'en e. Uikuap sese haria sok eweikupte'en eipe e Tupana. I'ewyate uhemii't'in uikuap haria wo eweikupte'en e. I'ewyate iwato'in nakaria uikuap takaria yne eipe uikuap sese haria wo eweikupte'en mekewat e'at pe e. ¹²Waku kahato mekewat e'at pe katupono mekewat e'at uima'at ehapiat hap atiwaure yne e. Atoiat aru ei'apiheg hap mekewat e'at pe e. Yt atunug i ma'ato ihaky'e'i rakatno areine'en e. Woroho'oky'e pote uipohep ei'apiheg hap ete yt hāpyk hin i eipe sa'awy'i pykai yt naku i nug haria eipe sa'awy'i pykai e. Uima'at ehapiat hap i'atu kahato pykai waure wo areine'en eimi'aparap uhepiat sa'awy'i wuat ko'i ete. Mi'i hawyi ipakup we watopyhu'at e. Wētup miit ewywuat yn ahehay topyhu'at mekewat e'at pe aru e. Mekewat e'at einapin uhepiat hap nug haria wo eweikupte'en i'ewyate atunug ui'e hap ewy e. Waku pe kahato watoine'en e. Mi'i hawyi sa'awy'i wuat yt naku i hap yt ewy hin i eweikupte'en e. Ta'i mekewat e'at ipakup we eweikupte'en e. Pyno mekewat sa'awy'i wuat Muisei kaipywiat

aiwo'owese hap nug hap yt put'ok e hin i wo'owese hap nug hamuat e. Mekewat e'at pe aru yt uwe i tuwanetup kape ipakup po'og po'og waku pote e. ¹³Aikotã nem nakat ewy aiwo'owese sa'awy'i wuat hap topyhu'at aikotã iku'uro rakat ewy ipot'i rakat tuweityk hap ewy ra'yn. Mi'i hawyi ipakup aiwo'owese hap topyhu'at mekewat e'at pe waku kahato rakatno e Tupana sa'awy'i miwan me aipyt'atnug Topa'ãu wuat hap ete Iesui Pa'ãu aipiit piat hap ete.

Yt Watunug Kuap Sa'awy'i Napin Hap Ewy

9 ¹Pyno nimo Tupana tunug ai'ywania wywo wo'owese hap ma'ato mesumuat towese hap yt ewywuat i. Mekewat wo'owese sa'awy'i wuat hap niatpo kahato aikotã häpyk tomotypot hap aikotã toiky'esat tomotypot yat häpyk sese hap tohenoi ahepe. Niatpo kahato to'e -Ewetunug yne ui'e hap ewy pote waku pe eweikupte'en yt pote yt e tohenoi nimo. ²Aikotã toiky'esat tomotypot yat typy akipy rakat. Aikotã toiky'esat wëtup kai ariäty hekat rakat nu mehit kawiat i'ewyte mekewat yparakai man eiam toiky'esat wëtup kai hawyi toiky'esat ta'atuset'ok wakuat e'okipy e hap. ³Tupana e'okipy toine'en okenhyp towat i te itote ekuekai. Mi'i ti toiky'esat ta'atuset'ok wakuat e'okipy e hap Tupana Pa'ãu eiam mote. -Waku ewetunug sokpe i'anam nakat mo topyhyp we Tupana Pa'ãu eiam ete e. Tupana Pa'ãu eiam sese po'og po'og wakuat torannia kai e hap tohenoi. Wëtup kai Tupana motypot hap sese topyhu'at ma'ato wëtup kai Tupana Pa'ãu eiam topyhu'at e. ⁴Itote toine'en ikamhig se rakat wuk hap eiam Tupana motypot yat mokamhig se hamuat hap. Mi'i eiam imehit kahato iheg nakat hekat rakat nu uru kawiat e. Mekewat akipy tote toine'en amyap ewywuat aria'yp kawiat e. Tupana Pa'ãu toine'en mesuwe i'atu'e hap. Mekewat amyap pe imehit rakat kawiat nu uru kawiat ikahu kahato Tupana Pa'ãu amyap i'atu'e hap. Mi'i pe waku Tupana ihay aiwywo i'atu'e teiam me pyi i'atu'e sa'awy'i. Mi'i heiam amyap ika'a rakat toine'en hawyi ipuo kamuti hekat rakat i'ewyte toine'en man atipy kaipywiat Tupana sa'awy'i wuat mekewat i'aman ewywuat aat hat. Sa'awy'i wuaria pusu puo man a i'atu'e mekewat pe. Mekewat Tupana amyap ka'a pe toine'en wy mekewat pa'i Arãu po'yha sa'awy'i wuat hëtyt rakat haat rakat. I'ewyte toine'en mekewat puretig ewywuat ma'ato nu kawiat ipuo. Mi'i tote toine'en Tupana wat miwan topo wuat puretig aikotã waku watunug aikotã yt naku i watunug hap. Mi'i aiwo'owese hap aikotã waku watunug Tupana mowepiit hamuat enoi hap. Mi'i ti puretig nu etiat iheg nakat etiat. ⁵Itote toine'en ikahu kahato rakat amyap e'og atipy piaria mopy kuap haria ewywuaria imehit rakaria nu uru kawiat i'atupope topyhu'at he'og wo Tupana Pa'ãu amyap tote wëtup kuekai wëtup kuekai. Ta'atu'ãuka ta'atupope wo Tupana Pa'ãu amyap. Mi'iria iã'ãkap ko'i Kerupĩ Tupana ieine'en hap totiat. Niatpo

kahato ahenoi yne mesuwat etiat uimiwan me aikotã Tupana motypot hap sa'awy'i toine'en hap etiat. Mi'i tã sa'awy'i heiam mesuwarote i'yat sokpe kawiat miat pe kawiat.

⁶Sa'awy'i pa'iria tuwehyt'ok wehyt'ok Tupana motypot yat pe aat ka'ap ma'ato heiam sese pe yt tuwehyt'ok i. Mi'i tote pa'iria i'atupotpap kahato Tupana eropat hap ete. Pa'iria wētup kai akipy kawiat pe yn i'atupotpap Tupana motypot hap ete pa'i e'okipy tote ma'ato yt tuwehyt'ok kuap i Tupana e'okipy sese pe. Mi'i tã pa'iria sa'awy'i wuaria ai'ywania tunug mekewat sokpe kawiat miat pe kawiat Tupana motypot yat pe. ⁷Ma'ato mekewat ai'ywania pa'i akag sese yn teke kuap aikope Tupana eiam toine'en hap tote. Mekewat sokpe i'anam nakat kawiat oken'ypy pyhyp hap sakpo. -Pa'i koro yn waku tuut mesuwe uhowowi e Tupana. Ma'ato yt yne e'at i waku e teke. Wētup anu wētup anu hap ewy yn Tupana Pa'âu eiam sese kape toto sa'awy'i pa'i akag. Ma'ato yt teke kuap i yt aihū suu yt kat i topo piat wywo. Topo piat aihū suu wywo pote yn waku teke aimi'auka aihū suu wywo mi'i aiminug sa'ag weityk hamo. Mi'i pote totioto mohag wo aihūria suu -Heno urumi'aparap sa'up e. Heno emiit'in piaria aparap sa'up e Tupana pe. ⁸Aikotã Tupana to'e miwan me sa'awy'i hap ewy -Yt uwe i teke kuap uhowowi e. Katupono uhowawiat e'akasa hap uhētyhot hap ei'auka hap topyhu'at katupono areine'en wakuat kahato pote e. Uimotypot eiam i'ewyte waku kahato e Tupana Pa'âu sa'awy'i ahepe. Sa'awy'i yt kat i muap Tupana kapiat wakuat sese pote. Mekewat Muisei minug sokpe kawiat miat pe kawiat Tupana motypot yat yt muap hin i Tupana kapiat. Mi'i sokpe kawiat oken'ypy hyp hap sokpe i'anam sakpo yt uwe i teke kuap Tupana kape. ⁹Iesui auka hap moherep hamo ta'atu'auka ta'atuhūria sa'awy'i. Ta'i watikuap kahato i'atuhūria i'atumiium kaipywiat ahehakyera'at Tupana piat hap ete Tupana hū miium Tosa'yru ete aimowaku hap ete. Hã'ãkap wo sa'awy'i wuaria tunug aimu'e hamo. Sa'awy'i wuaria i'atuwuk kahato ta'atuhūria ma'ato yt put'ok e hin i i'atuminug sa'ag hep hamo. Watunug kahato sa'awy'i ma'ato haty kahato te aiwanetup hawe topyhu'at. Yt kat i -Mesup waku pe ra'yn ereine'en Tupana e hap ahepiat hap aipy'a piat hap. Yt kat i -Mesup ti waure wo ra'yn Tupana toine'en uiminug sa'ag ete e hap aiwanetup hawe. Sa'awy'i Mesup te i'atuminug sa'ag i'atuwanetup hawe topyhu'at kahato te haty te i'atuwanetup hawe. ¹⁰Yt put'ok e hin i Muisei e hap watunug yne pykai. Watunug yne aipe apiit aimi'u aheko Muisei ainapin hap ewy wen ma'ato mi'i kaipyi yt kat i muap watipuēti Tupana kape. Haty te aipy'a pe. Aiminug sa'ag moweityk hap yt kat i watipuēti pote haty te aiwanetup hawe. Mi'i turan put'ok e muap aimohāpyk sese Tupana wywuat hamuat. Ha'yru suu mohag kahato aimowepiit hamo aiminug sa'ag moweityk hamo. Mi'i hawyi muap toine'en Tupana kape Tosa'yru minug kaipyi. Mesup -Waku kahato eipe e ra'yn Tupana ahepe

watomohey hawyi. Mekewat haty monik hap topyhu'at ra'yn ahete watomohey Iesui pote.

¹¹ Mi'i ti Ahepa'i Wato Pakup toine'en Ahehay Moherep Tupana kapiat hat. Wakuap yn tuut Aika'iwat Iesui po pyi. Wakuap yn tutum ahepe wuat'i e'at piat nuat aheine'en pakup po'og sa'awy'i wuat kawiat hap erut hamo tuut. I'ewyite muap pakup Tupana kapiat hap. Koitywy yt pya hin i Tupana aikai. Watoine'en heiam wakuat sese pe. Imotypot hap we watoine'en iwywo mesup muki'ite wuat'i e'at pe. Aheiam Tupana motypot yat pakup po'og wakuat mekewat yahig notiat kawiat ai'iywania sa'awy'i wuat sokpe kawiat kai po'og waku rakat. Koitywy Tupana motypot yat yt mesuwiat Tupana motypot yat ewy hin i katupono koitywy Tupana motypot yat yt miit'in po wuat minug i -Atunug Tupana motypot yat pakup e. ¹² Ahepa'i Koro Iesui teke ra'yn Tupana yat wato pe. Mekewat imotypot eiam atipy piat pe teke ra'yn oken'ypy pyhyp hap sakpo. Towat tosuu wywo teke. Tutum na'yn tosuu Tupana pe. Yt tutum i Wewato ahup suu. Yt tutum i aihūria Kaneiru suu ma'ato towat tosuu tutum hekat rakat Tupana pe. Ahehakyera'at hap sese sa'up tutum hawyi -Waku ra'yn e Tupana tope. Put'ok e ra'yn esuu sa'up mo wuat'i miit'in kyiat hap sakpo e Tupana Tosa'yru pe.

¹³ Sa'awy'i wuaria ahepa'i ko'i ai'atusapei sapei kahato aihūria suu wo. Aipiit ete Wewato ahup suu wo aipehom pehom. Ta'atuwuk kahato Wewato ahup mepyt iwary ko'i. Aihū ta'atuwuk hawyi aria ku'i tup mo aipen aipiit ete Tupana motypot yat pe wateke hap mohag wo sa'awy'i. Ma'ato aipe ete yn aipen mote aiminug topyhu'at rē aiwanetup hawe aipy'a pe. ¹⁴ Ma'ato Aika'iwat Iesui suu po'og hesaika yn suu kai mohag wo. Sa'awy'i Aika'iwat tum yne topiit Tupana pe aha'up mo. Sa'awy'i ikahu rakat aihū yn waku aimiium mo yt kat i hatek takat yt kat i i'ahuu hap rakat. Ipe kyt hap ihāite sese rakat yn ni waku e. Mi'i hap ewy Iesui po'og waku mohag wo katupono yt kat i sa'ag tuete Tupana tipuēti. Ihāite put'ok e kahato turan tutum topiit. Pyno koitywy watomohey Iesui hawyi Aihū Aimium Tupana piat hap ewy topyhu'at. Mi'i watum Tupana pe hawyi yt kat i hin i aheha yi kape hap. Yt kat i aiwemoti hap aiminug sa'ag kapiat hap ete. Aihū Aimium Ikahu Rakat Iesui pote. ¹⁵ Koran Tupana Wywuat Wo'owese Nug Hat ra'yn toine'en Iesui. Koitywy Muap toine'en Tupana kapiat. Katupono mesup ahepe Tosa'yru mohey haria pe -Eweī'ē ro uhowowi e. Koitywy wuat'i e'at piat ieine'en hap atum neran ehepe yt ikahuro rakat i e Tupana. Katupono Uha'yru suu topyhu'at eha'up mo e. Uha'yru iku'uro ei'apiheg hap sa'up mo e. Mi'i pote mesup waku pe ra'yn eweikupte'en e. Waku ahehay aiwo'ope aiwo'ope aiwo'owese hap e Tupana ahepe watimohey Ha'yru hawyi. Ipakup we ra'yn watukupte'en mesup Tupana wywo -Koitywy Uha'yru mikyi'at ko'i eipe pote eweī'ē ro uhowowi uha'yru'in uhaki'yt'in e Tupana

ahepe. ¹⁶Mi'i hawyi mesup Tupana to'e ahepe -Uha'yru Sese Miit Kawiat iku'uro ehietiatno pote waku eweĩ'ê ro uhowowi e. Atum yne teran ehepe Uha'yru mi'atoiat toku'uro turanu at ipowat'yp ko'i e. Sa'awy'i yt atum kuap i te ehepe Uha'yru yt iku'uro i te pote e. Ma'ato koitywy atum kuap yne ipowat'yp ko'i eiwatno ra'yn e. Toieine'en hap tutum na'yn ehepe e ahepe.

¹⁷Uiwyrria'in karãpe watoine'en ne turan aipowat'yp ko'i yt watum kuap i te ahaipe piaria pe. Ma'ato aiku'uro hawyi ta'atumo'ê aipowat'yp ko'i ahaipepiaria pe aimiky'esat miwan etiat hap ewy. Aikotã iwan watoiat ahekare'en kyewi hap ete. Aikotã aimiky'esat miwan miat e hap ewy yn ta'atumo'ê waku hap ewywu at. Yt ta'atumo'ê hin i aheine'en ne turan ma'ato aiku'uro hawyi ta'atumo'ê aipowat'yp ai'e hap toine'en iwan hap ewy. ¹⁸Sa'awy'i mio tã e Tupana nagnia pe -Eihürria suu sat yne hap kaipyi put'ok e aiwo'owese hap nug hamo e. Eihürria suu ta'at yne yne yi to'e hawyi waku ra'yn aiwo'oehay pywu at hamuat e Tupana sa'awy'i nagnia pe. Mi'i hawyi koitywy Tosa'yru suu ta'at yne yi tote hawyi aiwo'oehay sat hap topyhu'at wuat'i e'at piat Tupana wywo. ¹⁹Sa'awy'i aimu'e kahu yne hawyi ahepa'i Muisei tat ra'yn tekui'a hawyi toi'auka mekewat Wewato ahup mepyt hit ko'i aihürria hit ko'i hawyi huu toipag kui'a pe. Mi'i hawyi totat aihü Kaneiru sap amukiusu ap ewywu at ihup takat hawyi toipo'i mekewat aria'yp äpo ete hawyi toipuka suu y'y pu at pe. Mi'i suu wo sapei sapei'e miit'in ete. I'ewyte suu wo sapei sapei'e mekewat Tupana miwan ete. Mi'i hawyi yne tomimu'eria toi'atusapei sapei ra'yn. ²⁰Tupana motypot ekare'en ko'i ete i'ewyte toi'atusapei sapei yne ra'yn suu wo hawyi to'e topotmu'eria pe -Eweikuap apo meikotã woroho'osapei sapei suu wo hap e. Ta'i eipehik Tupana etiat hap ti mi'i e katupono suu yn waku ahehay Tupana kapiat hap sa'up mo e. -Mi'i tã e hap ewetunug no e Tupana ahepe. Suu yn ahehay wesat kuap uiwywo hap e ahepe Muisei sa'awy'i. Yt ta'at i yne suu yi tote pote yt kat i eiminug sa'ag moweityk hap e Tupana ahepe sa'awy'i. ²¹Mi'i hawyi Muisei tat mekewat kui'a piat suu hawyi topopag hawyi toi'atusapei sapei yne miit'in Tupana motypot yat piaria hawyi to'e. Mio tã e Tupana ahepe -Suu aat hat yne waku eehakyerat mo e. ²²Mi'i yn imoweityk kuap eiminug sa'ag e Tupana ahepe e. Eiwe'eg wo o katupono yt ehei i suu aat hat wo pote eipit pit rakat ewy eweikupte'en ne uiwanetup hawe e Tupana ahepe miwan me e.

²³Hã'ãkap wuo Tosa'yru suu aat hat ete mekewat atipy kaipywiat suut hat ete ihay. Aihü aimi'auka ko'i sa'awy'i wuat Iesui auka hap ete ihay yian mete. Iesui suu yn waku yne koho hamo yi tote i'ewyte atipy pe e. Po'og waku Iesui suu aihürria suu aat hap kai katupono -Eihü Sese Uha'yru moherep hap eihürria toine'en e. Mi'i ti iku'uro eikawiatno e Tupana ahepe. ²⁴Mi'i suu aat hawyi toine'en muap uimotypot yat

atipy piat teke hamo. Mi'i hawyi uiwywo topyhu'at eipa'i wato wo. Mesuwarotiat miit'in minug ta'atupo wuat uimotypot yat pe i teke kuap ma'ato mesuwe atipy pe teke tosuu topo etiat wywo e Tupana ahepe. ²⁵Sa'awy'i wuat pa'i akag ko'i yne 12 waty pe teke tuereto uimotypot yat pe miit'in hūria suu wywo aikope Uito yn waku areine'en hap tote e. ²⁶Ma'ato Uha'yru Ehepa'i Wato toine'en wuat'i e'at pe uiwywo wētup muat tosuu aat hawyi. Koitywy yt kat i ra'yn typuat i epiat ho'opot hamuat are'e Uha'yru pe e. ²⁷Mi'i hawyi mio tā e Tupana yne miit'in me -Mi'i hap ewy eipe wētup mo yn eiku'uro hap e. Mi'i hap ewy Uimipo'oro Eiporekuat nuat Iesui wētup mo yn iku'uro eikawiatno yne eiminug sa'ag moweityk hamo e. Mi'i hawyi woroho'omoherep wuat'i miit'in ehamo sio Uha'yru mohey haria eipe sio yt hap kuap hamo e. ²⁸Mi'i hawyi yt karamuo i iku'uro i ra'yn Uha'yru katupono wētup mo yn miit'in iku'uro e. Mi'i pote Mi'i Miit Uha'yru wētup mo yn iku'uro hawyi mesup huut hap yn na'yn toine'en aru emiekatup e. Sa'awy'i toku'uro hamo tuut miit'in kape e. Ma'ato meiūran aru yt toku'uro hamo i tuut tohekatup haria kape. Katupono Uha'yru yt typuat iku'uro rakat i e. Uha'yru tuut wyti aru tomiehakyera'at ko'i moherep hamo e Tupana ahepe Tosa'yru Iesui ete.

Sa'awy'i Wuat Aimowe'eg Hamuat Hap Topyhu'at

10 ¹Waku kahato sa'awy'i wuat Muisei miwan ai'ywaniaria Eperu pusu kuap haria mowe'eg hamo katupono tohenoi tomiwan me -Tuut aru Ahehakyera'at hat e. Yne Muisei miwan ete aimu'e -Waku aru waku aru tuut wyti aru Tupana Mipo'oro uito ewywuat ma'ato po'og waku rakat e kahato ma'ato hā'ākap ewy ihay ahehakyera'at hamuat ete. Aikotā aipa'āu ai'ewy toine'en yi tote mi'i hap ewy toimoherep Iesui ai'akag Muisei. Yianmiat miwan me tohenoi yne Iesui etiat aikotā wētup ok pa'āu aat kape tuut heremo yt heremo kahato i wen ma'ato to'ewy ipa'āu wywo hap ewy toimoherep Iesui yian mete aha'ase'i Muisei miwan yt heremo kahato i rakat pe. Hā'ākap wuat Muisei heno i yne Iesui ieine'en hap ete iku'uro hap ete i'ewyte toine'en i gu'uro pywiat hamuat hap ete. Sa'awy'i aha'ase'i Muisei ti'atu'uka kahato aihūria aikawiatno Iesui auka hap moherep hamo. Mi'i ti imoherep kahato po'og wakuat uut hamuat ete. Katupono yne 12 ewaty pe ta'atu'atu'uka ta'atuehūria Tupana piat ta'atumoewaku hap puēti hamo wen ma'ato yt ta'atupuēti hin i. Ma'ato mi'i hap nug hap kaipyi te'eruwantup Tupana hū sese kape ta'atuehakyera'at sese hamuat kape yian mete ipa'āu ewy tukupte'en ta'atuhūria. ²Aihūria Wewato ahup auka hap kaipyi yt put'ok e i aipy'a piat aiwanetup hawiat sa'ag nakat monik hamo. Sa'awy'i wahā'āg kahato put'ok e hap ete ma'ato yt put'ok e i Tupana piat aimohāpyk hamo. Sa'awy'i tō'ē tō'ē miit'in Tupana motypot hamo -Heno aihūria i'atu'e pa'i

pe. Eti'auka ro aiminug sa'ag hep hamo i'atu'e. Katupono haty kahato aipy'a pe aiwanetup hawe aiminug sa'ag i'atu'e. Aiwemoti mi'i hap ko'i yt watiwaure kuap i mi'i hap ko'i i'atu'e pa'i pe. Ta'atu'auka wuat'i 12 ewaty pe. Ta'atunug yne hāpyk ta'atuhū auka hap ete ma'ato yt naku i hap te topyhu'at rē i'atupy'a pe katupono aihūria suu yt put'ok e i aipy'a piat aiwanetup hap koho hamo. Ta'atunug kahato pykai haty te ahete. Mi'i pote watunug anu i anu i ewy yt put'ok e kuap i mohag wo sese pote. Put'ok e pote yt ta'atunug i ra'yn. Ma'ato ta'atunug anu i anu i pote tohenoi ra'yn yt put'ok e i hap. ³Sa'awy'i watunug yne 12 ewaty pe mi'i hap ete watikuap ta'yn yt naku i te aipy'a pe aiminug sa'ag hap Tupana pe wati'aparap toine'en ne. Mi'i pote toine'en ne aiminug sa'ag aiwanetup hawe hawyi watuwemoti watunug na'yn yne anu hawyi. ⁴Katupono aihū Wewato ahup suu yt put'ok e i aiminug sa'ag hep hamo. Topyhu'at rē aiminug sa'ag hep hamuat. Aihūria suu watum kahato pykai yt put'ok e i Tupana wywuat waku hamo. Aihū suu yt tomoweityk kuap i ahepiat i'aparap hap ko'i. ⁵Karāpe Aipotypot put'ok e mesuwat yi tote turan -Uhetupana e yt etiky'esat i po'og miit'in ti'auka ta'atuhūria e. Pyno koitywy waku ra'yn atum uipiit Papai e. Uhuu yn waku mohag wo emowepiit hamo Papai e. ⁶Worokuap kahato En Papai e. I'atumium ko'i yt emowepiit hin i i'atuhū wuk heiam notiat hap e. Katupono mekewat i'atuhūria suu i'atuminug sa'ag hep hamuat yt put'ok e i emowepiit hamo e. Mi'i pote uipiit atum epe Papai e. ⁷Pyno koitywy ariot miit'in ehakyera'at hamo eimiky'esat ewy Papai emiky'esat ewywuwat nug hamo e. Aikotā Muisei to'e hap ewywuwat atunug yne yne Papai e. Ta'i Muisei ihay kahato yianme uhetiati tohenoi e. I'ewyte yne sa'awy'i wuaria ehay moherep haria i'atuehay kahato uheine'en hap ete uhehay ete uimoherep haria sa'awy'i wuaria e. Uheine'en hamuat hap ete yn i'atuehay ui'ywā'i hap e'yian mete i'atuehay uhetiati Papai e. Mi'i i'atuehay ewy yne yne atunug na'yn Papai emiky'esat ewy miit'in ehakyera'at hamo Papai e. Iesui sa'awy'i te morekuat Tawi wepy hap miwan 40.6 pe. ⁸Aikotā ere'e hap ewy are'e i ra'yn Papai. -Yt atiky'esat i po'og eihūria eimium ko'i ere'e miit'in me sa'awy'i e hap ewy Papai. Eimi'auka eimiwuk ko'i yt atiky'esat i po'og yt uimowepiit kuap i pote ere'e Papai e. Eihūria suu eimium ko'i yt put'ok e i uimowepiit hamo ere'e hap ewy. Eihūria suu yt put'ok e i eiminug sa'ag hep hamo uiwanetup hawe ere'e. Hāpyk kahato eimiwuk pykai einapin uhepiat hap miwan miat ewy kahato pykai miwan me to'e hap ewy ewetunug pykai ma'ato yt atiky'esat i po'og eimiwuk ko'i ere'e miit'in me e hap ewy sa'awy'i Papai e. Waku wen ma'ato yt put'ok e i eiminug sa'ag hap ko'i hep hamo ere'e e. ⁹Mi'i e'e hap atikuap hawyi pyno areto Papai are'e epe sa'awy'i. Ui'ywot atum aru uipiit emowepiit hamo e. Areto are yi kape emiky'esat nug hamo e. Areto emowepiit hap nug hamo aru e Ha'yru Tupana pe sa'awy'i miwan me.

Mi'i pote mesup Tupana yt tiky'esat i aihūria suu katupono wētup suu yn waku mesup Ha'yru suu yn waku e. ¹⁰Mi'i pote koitywy waku pe ra'yn watoine'en Tupana ehamo. Imiewaku sese wo ra'yn watopyhu'at aito katupono mekewat Tosa'yru piit ium hap kaipyi aimohāpyk hap toine'en. Tupana towaku hap ewy ainug. Aika'iwat Aipotypot suu aat yi totiat hap kaipyi aimohāpyk hap toine'en mesup. Tupana tewaku hap ewy tutum ahepe. Ha'yru ha'up nug tosuu wo wētup mo yn. Yt kat i mi'i rē katupono -Waku ra'yn eipe e Tupana toran na'yn e.

¹¹Ma'ato nagnia hepa'i ko'i yne i'atupotpap aihūria ko'i wuk hap ete te. Yne e'at pe mi'i tā ta'atunug. Ta'atuwuk tuereto aihūria wen ma'ato ahepiat i'aparap hap topyhu'at kahato te. Ta'atunug hāpyk kahato Tupana e hap sa'awy'i wuat ewy pykai yne e'at pykai yt put'ok e i aimowaku hamo Tupana wanetup hawe. ¹²Ma'ato Ahepa'i Akag Iesui wētup mo yn ha'up nug yne ra'yn wuat'i e'at piat ahepiat i'aparap hap hawyi -Mi'i Miit Eihū wo waku e Tupana. Iku'uro miit'in apiheg hap u yne hamo aria'yp posak ete e. Wētup mo topiit tutum Tupana pe aria'yp posak ete hawyi ta'aipok gu'uro pyi hawyi -Woromotypot teran mesuwe Uha'yru e. Era'apyk to mesuwe uipo sese kai e Tupana. Uhū sese En e Tosa'yru pe. Mi'i Miit yn wyti waku mohag wo e Tupana ahepe mesup. ¹³-Era'apyk to mesuwe Uha'yru uipo sese kai katupono woromotypot teran En aikope ereine'en Morekuat no hap e. Uha'yru woronug aru En Wuat'i Ywania Porekuat no e yne yne ewanikaptia ati'atumohit kahato e. Pywo ti rat ewanikaptia okpe tote aru ereine'en Morekuat no wuat'i e'at pe Uha'yru e. Epy ywyt'okpye aru torannia ewanikaptia ahytmoi e. Pyno waku mesuwe era'apyk Uha'yru e. Waku ehekakup mesuwe katupono atunug yne aru ui'e hap ok e'e hap oktan e Tupana Iesui pe sa'awy'i.

¹⁴Sa'awy'i watoimohey hawyi aimohāpyk kahato Iesui suu wo i'ewyte mesup te aimohāpyk yne e'at Tupana Sa'yru suu wo yne e'at po'og sa'awy'i wuat kai. Waku wahētup yne e'at huu wywo aikoho hap aimowaku hamuat. Mi'i watunug mote meiūran itag nakaria wo watoine'en imohey hap ete. Tupana miewaku ko'i wo watopyhu'at mesuwarote. Tupana Sa'yru ewywuwat watopyhu'at hawyi yt kat i sa'ag aikai. Mi'i hawyi tosuu wo aimotag kuap kahato. ¹⁵Aikotā Tupana Pa'āu to'e aipy'a pe hap ewy -Uha'yru suu yn eimohāpyk kuap mehin mana e kahato ahepuo. Aikotā sa'awy'i to'e hap ewy mio tā te to'e mesup Tupana Pa'āu aipy'a pyi ra'yn -Waku pe ereine'en uiwywo e ahepe. ¹⁶Aikotā Tupana Pa'āu to'e sa'awy'i miwan me hap ewy -Meiūran aru uhehay atimoheg kahato Uha'yru mohey haria pya pe e. Mi'i pote waku ewei'ē uhowowi atunug aru ui'e hap ewy e. Mekewat e'at pe aru eweiky'esat ui'e hap pote uhehay eiam ko'i kahato eweikupte'en eipe e. Pywo ti rat ui'e hap atiwan aru eiwanetup hawe e. Ui'e hap ewy atiwan yne eiwanetup hap ete e. Eweiky'esat ui'e hap pote atipyt'atnug eipy'a ui'e hamo hawyi

yt pya hin i einapin uhepiat hap eikai e. Mi'i hawyi eweikuap yne eipy'a pyi uhehay e. Uhehay eiam mo eweipyhu'at e. Waku ewei'ê pote ahytmoi eipy'a pe uiwanetup hap ewywuat e Tupana Pa'âu ahepe miwan me sa'awy'i e hap ewy mesup te to'e pakup i ahepe. ¹⁷Mi'i hawyi ehepiat i'aparap hap atiwaure yne e Tupana Pa'âu ahepe mekewat Ieremia miwan 31.33 pe. ¹⁸Pywo ti rat eiminug sa'ag uhediat yt kat i ra'y'n Uha'yru mohey haria eipe pote e ahepe mesup. Yt kat i ra'y'n topyhu'at uiwanetup hawe eiminug yt naku i ko'i e. Atiwaure yne yne ra'y'n e Tupana Pa'âu ahepe. Mi'i tupono koran yt kat hamo i ra'y'n eihûria ewei'auka ei'aparap hap sa'up mo katupono waku ra'y'n uiwanetup hawe eipe e Tupana ahepe tosuu hum hat mohey haria pe.

¹⁹Mi'i tupono koitywy yt watoken'ê i Tupana kapiat ahehat'at hamo ahehay hamo. Ta'i uiwyrria'in koitywy yt watoken'ê hin i ra'y'n Tupana eiam kapiat ahehat'at hamo. Iesui suu aipo pe ra'y'n pote aipit pit'ok yne hamo aipy'a koho yne hamo pote -Waku ra'y'n meiêwat teke ahowawi Papai e Iesui ahepiat pe To'ywot pe. Mi'i pote waku wateke Tupana eiam sese pe yt kat i aimoken'ê hap wywo. ²⁰Koitywy toine'en muap Tupana kapiat wuat'i e'at piat aheine'en sese hamuat. Koitywy ereke ro meiûpe e yn na'y'n ahepe. Waku ra'y'n koitywy eiwehyt'ok uha'yru'in eipe uhaki'yt'in eipe pote e ahepe mesup. Sa'awy'i sokpe i'anam nakat kawiat eipyhyp uhowowi ma'ato mesup hiot'e ra'y'n oken'ypy e Tupana. Mi'i pote waku yne ra'y'n eiperia eiwehyt'ok uhowowi Uha'yru mohey haria eipe pote e. Mekewat sokpe i'anam hiot'e hap Uha'yru pu'i hiot'e hap iâ'âkap kahato e. Mi'i puo tõi muap uhowowi mesup e Tupana ahepe. ²¹Koitywy waku ra'y'n eiwehyt'ok uhowowi katupono Uha'yru Ehepa'i Koro wo ra'y'n toine'en uimotypot hap yat sese pe e Tupana ahepe.

²²Pyno to'iro Tupana kape uiwyrria'in. Waku watipun ahehay aheso hap ko'i wateke Tupana wywuat piat hamo. Waku yt kat i aipy'a piat aheso hap. Mi'i hawyi yt kat i aimowemoti hap wywo wateke. To'iro pyno Tupana ewowi. Waku watipen aiwanetup hap aipy'a piat Iesui suu wo. Waku Iesui aipy'a sei hap Tupana tunug suu wo wateke. Waku yt kat i aiwanetup hap sa'ag aimoti hap wywo i waku wateke. Waku watuwei kahato mekewat y'y wakuat sese wuat'i e'at piat wat pe. Mi'i hawyi waku wateke aipy'a sei hap wywo aikoho hap mywo aipiit toran koho hap mywo yn waku wateke Tupana ewowi uiwyrria'in.

²³-Uha'yru eweimohey pote woroho'oehakyera'at e Tupana. Pyno Tupana tunug to'e hap ewy yt heso kuap i Tupana pote. Koitywy waku wato'e -Woromohey kahato ti rat En Iesui wato'e waku haty wo. Waku mi'i wahenoi wuat'i miit'in muo -Iesui Uimimohey kahato wato'e. Yt naku i watoken'ê ne'i -Iesui yn muap atipy kapiat ai'e irania'in tok piat hamo. Katupono sa'awy'i to'e Tupana -Eweimoherep irania'in ne Uha'yru mohey hap hawyi woroho'oehakyera'at eipe e. Mio tã e hap wato'e pote

yt aima'at kuap i irania'in. Mi'i pote waku watopyhu'at i'ewywuato. Waku watunug ai'e hap ewy tope wy. ²⁴I'ewy waku watiky'e irania'in Iesui mohey haria. Waku wati'atupowyro aiwyria'in imohey haria. Waku wato'opowyro wētup yat piaria ewy. Waku wato'onapin aiwyria'in -To'iro wato'oky'e wato'e aiminug wakuap mywo. Waku ahegyi'at hap kaipyi wati'atuekyi irania'in Iesui mohey haria wo. ²⁵Yt naku i wato'o'atoiat atoiat ne'i aiwa'atunug hap totepyi karāpe watuwa'atunug turan. Yt naku i wato'e -Yt uipap i mesup Tupana ehay etiat uiwemu'e hamo wato'e aiwo'ope. Karāpe Aipotypot mohey haria te'eruwa'atunug mi'i pote waku wati'atuwy'inug waku watuwat i'atuupi. Toine'en aipy'asetpe wētup ok wētup ok aiwa'atunug hap kape -U pañ U an e haria yt uipap i kahato aiwa'atunug hap kape e hat pote pyno waku mi'i e haria wati'atunapin -Tupana tiky'esat kahato ereto hap uhyt mana katupono Aika'iwat tuut irane hawyi waku ereine'en uruwywo huut turan waku wato'e yt ipap i e haria pe. Mi'i watunug aiwo'omu'e hap tote pote po'og watomoesaika moesaika imohey hap ete. Waku watuwa'atunug po'og po'og Iesui uut hap watikuap yt pya i ra'yn hawyi.

²⁶Ma'ato karāpe irania'in yt Iesui mohey i hat watoine'en hawyi watikuap pywuato sehay yne Iesui etiat ne'i hawyi -Yt atiky'esat i wato'e aipy'a pe mi'i pote yt kat i muap ahepe atipy kapiat ma'ato ai'apiheg hap kapiat muap upi yn watuwat. Mi'i hawyi heremo kahato aiminug sa'ag Tupana pe yt kat i Iesui suu ahepiat aipiit aipiit i'aparap hap koho hap pote. Yt kat i ai'aparap hap moweityk hamuat. Watipun na'yn Iesui muap sese ra'yn watipun hawyi yne e'at pe ra'yn aimoma hap topyhu'at mesuwe aimoma ne'i. Aimo'akag'aia hap yn na'yn topyhu'at. Aria kape areto uiminug sa'ag upi ai'e hap yn na'yn aiwanetup hawe. -Tupana ewanikaptia wuk hap kape yn na'yn aru areto ai'e hap yn na'yn aiwanetup hawe pote. Kat pote yt kat i watipuēti wētup muap Tupana kape watipun na'yn Iesui hawyi. ²⁷Ma'ato watikat aihū suu upi ne'i Tupana kapiat muap pote yt put'ok wato'e i atipy kape yt naku i ahei hamo katupono -Uha'yru suu yn put'ok e eikoho hamo e Tupana. Ma'ato -Yt atiky'esat i epu'ap wato'e Tupana pe hawyi yt naku i ti Esa'yru suu wato'e hap ewy wato'e Tupana pe. Mi'i hawyi yt kat i ahehakyera'at hap mio tā wato'e ne'i pote. Mi'i hawyi yt kat i topyhu'at muap Tupana kape watikat pykai. ²⁸Sa'awy'i ahepa'i koro Muisei ainapin kahato kat som waku kat som yt naku i watunug hap ete. Ainapin haty wo niatpo rakat ainapin kahato sa'awy'i. Mi'i ainapin hap yt watunug i hawyi ai'auka hap topyhu'at sa'awy'i. Typy ok miit ta'akasa aiminug sa'ag yt ainapin Muisei piat hap ewy i hawyi mi'iria henoi morekuaria pe hawyi ai'auka hap topyhu'at yt ahehaky'e'i hin i ai'auka hap e'at pe. ²⁹Ma'ato Tosa'yru auka haria po'og Tupana ti'atumoso'opot mekewat Muisei waĩ'e hap pun haria kai -Yt atiky'esat i Esa'yru suu uimoewaku hamo e haria

yt atiky'esat i Esa'yru suu uhekyera'at e haria yt kat hamo i Esa'yru suu e haria. Mi'iria ewywuaria Tupana ti'atu'apiheg typy sakpo kahato Tosa'yru pun haria Tosa'yru akit ne'i teran haria. Karāpe Tupana Pa'āu -Pywo ti Iesui Uha'yru Sese e ahepe ma'ato -Heso wato'e Tupana Pa'āu pe mi'i hawyi po'og ai'apiheg hap topyhu'at Muisei piat ai'apiheg hap kai. Karāpe -Yt egyi'at i kahato wato'e Tupana Pa'āu pywo rakat pe. Eso En wato'e Tupana Pa'āu pe hawyi -Yt atiky'esat i egyi'at hap e haria wo watopyhu'at. Tupana eremopusu kahato hewaku hap etiat haria wo watopyhu'at. Mi'i tā haria aito pote Tupana ai'apiheg wuaria wo watukupte'en po'og po'og Muisei piat ai'apiheg hap kai.

³⁰ Sa'awy'i mio tā e Tupana -Ateruwepyk ti aru Uha'yru etiat mikyry'i haria yne yne e. I'atuminug sa'ag upi ati'atu'apiheg aru e. Meiūran aru ahenoi uwe waku uwe yt naku i hap Uha'yru etiat haria wuat'i ehamo e. Uwe hemiit sese uwe yt hap ahenoi e Tupana mesup ahepe. Tupana yt heso kuap hin i pote pywo yn tohenoi sio pywo wato'mohey sio yt e hap. ³¹ Pyno waku watoken'ē kahato Tupana piat ai'apiheg hap pupi katupono yt naku i kahato watopyhu'at Tupana ewanikap wuat'i e'at piatno. Yt naku i watopyhu'at Tupana mi'apiheg wo ne'i. Waku watoken'ē ai'apiheg hap pupi. ³² Wato'mohey sa'awy'i Iesui hawyi ahehakyera'at hap topyhu'at kahato ahete. Mi'i hap e'at pe ahewyry waku pe kahato heremo yne Tupana aiwanetup hawe. Aiwepiit hap yn ahete. Mi'i hawyi miit'in te'eruwekyry'i kahato ahete e. Mi'i hawyi ahaty'i haty'i kahato mi'iria. Mi'i hap waho'opot kahato. ³³ Mi'i hawyi aimohit wuat'i ehamo te'eraha'at kahato ahowawi. Irania'in yt aiwesat i. Irania'in yt te'eruwehum i po'og ahowawi Iesui waku wato'e pote. Aimo'arot kahato ta'atuminug sa'ag kaipyi aima'at hamo. Karāpe iraniam'in Iesui mohey haria ho'opot miit'in mikyry'i hap ete mekewat e'at pe watuwat i'atuwywo ho'opot i'atuwywuat hamo. Mi'i hawyi waho'opot aiwo'o'ewy ewy itote ahatek hap e'at pe. Yt naku i ta'atunug ahete hap e'at pe. ³⁴ Mi'i pote mekewat e'at pe aipyhyp wo'opyhyp hawe wanikaptia po pe watoine'en. Mi'i tote ai'ahyk ahyk sa'ag ne'i Iesui mohey haria aito pote. Ma'ato wai'i'atu'e pykai yt watoiat hin i Iesui. Iesui mohey haria iraniam'in yt ai'atoiat hin i ho'opot hap e'at pe ma'ato -Waku urumosaty'i saty'i wy wato'e morekuaria pe katupono waku uruhu'opot wy uruwyril'in nywo uruto Iesui mohey haria wy pote waku wato'e surara'in me. Mi'i hawyi wētup miit ewy waho'opot hap topyhu'at katupono aiwo'oky'e kahato hap itote pote. -Pyno waku watuwat aito wy i'atuwywo waho'opot hamo waku wato'e aiwanikaptia pe. Mi'i hawyi surara'in ti'atupohari yne yne ahekat ko'i ete Iesui mohey haria aito pote wen ma'ato mi'i turan yt kat wato'e hin i ma'ato Tupana kape watuwehum kahato imimowepiit ko'i wuat'i e'at piaria aito pote. -Pywo ti rat ahekare'en sese atipy pe yn toine'en mio wato'e aiwo'ope mekewat e'at sa'ag me ahekat yne

ta'atupohari turan hap e'at pe. Itote ti wakuat po'og ahekare'en wato'e aiwo'ope aipohari yne ete pykai. ³⁵Ta'i mekewat e'at pe waho'opot kahato watomohey Iesui hawyi. I'atumikyry'i hamo watukupte'en. Mesup e'at pe po'og waku sa'awy'i wuat kai toine'en ahete pote waku watuwe'eg wo watukupte'en uiwyrria'in katupono yt naku i mekewat ahatek hap e'at pe watoiat ne'i Aimimohey Iesui. Waku watimoheg kahato Iesui mohey hap aiku'uro hap kape. Mi'i watunug mote sa'up iwato kahato aiwatnuat topyhu'at wuat'i e'at pe aru ma'ato watoiat ne'i imohey hap pote yt kat i watipuēti mekewat waho'opot i ho'opot sa'awy'i wuat hap sa'up e. ³⁶Waku tpyy sakpo watomohey mot'i Iesui aiwepiit hap e'at i'ewyte ai'arot hap e'at. Yt naku i aipohep imohey hap ete. Yt naku i watunug tunug waure ne'i. Waku pot'i watomohey hawyi -Atum aru ui'e hap ewy e Tupana ahepe. Mio tā e hap yn waku wahekatup. Yt naku i wahekatup hawyi yt hum i te turan watoiat ne'i ra'yn -Atum aru e hap e. Ma'ato wahekatup po'og po'og hawyi put'ok e Aika'iwat atipy kaipyi ha'up mywo hawyi yt watuwemoti hin i. Pywo pywo yn wato'e aimimotypot hap e'at pe. Waku kahato watoine'en itote.

³⁷Pyno kurin waho'opot po'og na'yn hawyi merep tuut Ahehakyera'at hat Iesui tomimoewaku ko'i moehāite hamo wuat'i e'at pe. ³⁸Imohey haria sese imohey hap ete ti ra'yn Tupana timopokuap. Ma'ato Tupana to'e sa'awy'i -Uwe uwe ipohep ne'i uimohey hap ete pyi mi'i hat yt uimowepiit hatno i topyhu'at e Tupana tehay moherep hat Apakuki miwan 2.34 pe. ³⁹Ma'ato aito yt mi'i haria yt ewywuat i katupono yt wata'aipok hin i Iesui mohey hap kaipyi. Tupana kapiat wat imohey wywuat haria wo aito. Yt wata'aipok teran i ahowasat aria kapiatnuat ai'apiheg hap kape. Aito ti mekewat Iesui mohey aiku'uro hap kapiat haria. Mi'i tā imohey haria aito ahehakyera'at wuat'i e'at piat hap kapiat haria yn aito paī an uhyt'i'in mana'in are'e.

Sa'awy'i Wuaria Tomohey Hap Kaipyi I'atuehakyera'at Hap Ta'atupuēti

11 ¹Karāpe watomohey sese Tupana hawyi tuut kahato aimiētup Tupana kaipyi. -Atikuap kahato uipy'a pe tuut wyti aru uimiētup Tupana po pyi wato'e imohey hap wywo aiwanetup hawe yt toine'en i te aipo pe pykai yt heremo i te ma'ato watomohey kahato toine'en na'yn hap hawyi heremo rakatno topyhu'at aipy'a pe hap ewy. Watomohey te yt heremo i te pykai aimimohey. -Toine'en na'yn mesup wato'e yt heremo i te pykai hawyi tuwemoherep ahepiat imohey hap oktan Tupana po pyi hawyi heremo aimimohey oktan. ²Sa'awy'i wuat tomohey haria sese pe yn Tupana to'e -Uimowepiit kahato haria eipe katupono uimohey haria sese eipe e. ³Sa'awy'i Tupana tuwanetup -Atunug aru waikiru waty aat e topy'a pe. Mi'i hawyi tutunug to'e hap ewy tomohey ewy. Toi'atumoewyry aat waikiru waty yi tomohey hamo hawyi ikahu kahato

tukupte'en to'e hap ewy. Mekewat e'at pe yt kat i aito yt wata'akasa hin i inug hap pykai watomohey Tupana tunug yne yne hap. Watomohey hawyi watikuap Wuat'i Sa'awy'i wuat Nug Hat Tupana. Watikuap Tupana ehay kawiat yne yne topyhu'at mesuwe atipy pe.

⁴Sa'awy'i wuat sese Atãu sa'yru Apeu tum tomium imohey wywo Tupana pe -Woromohey kahato En Tupana e hamo. I'ewyte ieyke'et Kaĩ tum Tupana pe tomium wen ma'ato Tupana yt tuwehum kahato i Kaĩ mium ete katupono Kaĩ yt timohey kahato -Atiky'esat ehũ suu emium e hap hawyi tutum tomium tomikoi ko'i Tupana pe pote. Ma'ato i'ywyt pe -En ni uimimoewaku ereine'en e Tupana Apeu pe. Ehũ emiwuk po'og waku Kaĩ wat kai katupono uimohey en mote e. Mesup te -Waku kahato Apeu mium e uimohey kahato hat Apeu pote e ahepe. Iku'uro ra'yn pykai Apeu ihay aimu'e te Tupana mohey hap yn aimohãpyk hap e ahepe. Apeu suu ihay te hap ewy ahowawi yi pyi ihay te. ⁵Sa'awy'i aha'ase'i Inoki yt iku'uro hin i te turan Tupana tioto atipy kape tomohey hap ikawiat iwato pote. Ipiit mesuwiat wywo te Tupana ti'ykesat ra'yn atipy kape. Tupana tioto ra'yn yt uwe i ipuēti Tupana tipohari ra'yn mesuwat ete tomohey kahato hawyi. Yt iku'uro hin i mesuwarote ma'ato toto yian mete mi'i tā e miwan me -Uimowepiit kahato hat ti mehin Inoki e Tupana. ⁶Ma'ato watikuap ta'yn yt watomohey i Tupana pote yt karãpe i watimowepiit kuap. Ma'ato watikat Tupana imohey hap mywo mi'i hawyi watipuēti Tupana ma'ato yt watomohey i hawyi yt karamuo i put'ok wato'e ipuēti hamo. Mi'i hawyi yt to'e kuap i ahepe -Eriot ro uhowowi e hap yt to'e kuap i yt tomohey i rakat pe. ⁷Nimo Tupana to'e aha'ase'i Nu'e pe -Tuut aru y'y wato mesuwat yi wuat'i moma hamo e. Mi'i pote ahenoi epe yian mete i'aman kahato aat ka'ap hap etiat e. Waku pe etunug ehe'yara wato y'y wato owakai ui'e ewy e. Waku etunug yara iwato'in nakat eehakyera'at hamuat e Tupana Nu'e pe. Pyno yt kat i te i'aman pykai tutunug yara wato. Nu'e timohey Tupana e hap hawyi tutunug i'e hap ewy to'e pote. Yt heremo i te y'y wato pykai tutunug yara wato aat ka'ap hap ewy. Mi'i hawyi token'ē kahato mekewat i'aman wato uut hap pupi pote Tupana e hap ewy tutunug yara wato kahato. To'yat piaria tehary'i tosa'yru'in tomimioehapy'aptia ehakyera'at hamo tutunug. Ma'ato irania'in yi totiaria yt imohey hin i -Tuut irane y'y wato ai'akit hamo e Nu'e hap ma'ato tel'eruwekyry'i kyry'i aat ka'ap iminug ete imohey ete. Ma'ato Nu'e timohey kahato te Tupana -Atunug aru e hap. Mi'i pote tutunug yara wato. Tepiat imohey hap mywo toimoherep mesuwarotiarua yt imohey i haria pe. Mi'i hawyi Tupana to'e -Uimohey hap kaipywiat uimimohãpyk ti Nu'e e mi'i pote uipy'a pe hãpyk kahato Nu'e topyhu'at e Tupana mesup te ahepe.

⁸I'ewyte nimo te Tupana to'e aha'ase'i pot Aparãu me -Atiky'esat ereto wētup yi kape uimimoherep e'yi kape yt emikuap i yi kape e uimium

epiat wuat e'yi kape e i'ewyte yne yne emepyt'in emiariru'in watnuat e yi kape e. Mi'i hawyi Aparāu timohey Tupana e hap hawyi toto i'e hap ewy yt ta'akasa i aikope toto hap kapiat pykai. ⁹Mi'i hawyi ikohyewyry kahato mekewat -Yi atum aru e Tupana piat hap tote. -Mesuwat yi aru Tupana tum uhepe e Aparāu topy'a pe Tupana yt tum i te turan. Sewyry aat haype ma'ato to'lyat aparap ko'i te toine'en sokpe kawiat pe. Mi'i tote ikohyewyry tosa'yru Isaki wywo i'ewyte temiariru'in wywo. -Mesuwat yi aru yne eiwatno e Aparāu i'atuepe tomepty'in me katupono Tupana tum aru mesuwat yi yne ahepe e Aparāu imohey hap wywo. Uha'yru'in e atikat kahato ahetawa sese yt mesuwarotiat tawa ewywuat hin i e. Iheg kahato rakat tawa atikat e. Yt miit'in minug ewywuat i ma'ato Tupana minug tomikuap ewywuat atikat e temiariru'in me. Atimohey kahato Tupana tum aru ahepe mesuwat yi yt ara'akasa i te pykai e. ¹⁰-Tupana atiky'esat kahato ahetawa yt karāpe i ikahuro rakat e. Atiky'esat ahetawa iheg sese rakat yt karāpe i ipot'i rakat e. Mi'i pote toikat kahato mesuwarotiat tetawa sese Tupana minug yt karāpe i ikahuro rakat toikat. -Atiky'esat kahato ahetama uhe'yi wuat'i e'at piat ieine'en hanuat eminug ara'akasa hap e Tupana pe ase'i Aparāu Tupana mohey kahato hap wywo. ¹¹Sa'awy'i ihary'i mana Sara yt imepyt nug i toine'en ipot'i kahato rakat. Tuwei wuat'i e'at piat ewy toine'en hawyi yt imepyt i rakat sese topyhu'at. Mi'i turan Tupana to'e Sara pe -9 ewaty hawyi aru emepyt ra'yn Mana e. Mi'i pote -Pywo ti aru an woromohey En e. Toimohey pote ti Tupana tum tesaika hap Mana Sara pe hawyi hupi'a rakatno topyhu'at Aparāu ehary'i. Mi'i hawyi Tupana tum na'yn tesaika hap Sara pe hawyi tuwemoherep Aparāu sa'yru Isaki. Mi'i hawyi Sara to'e -Are an Tupana tunug na'yn koitywy ahepe to'e sa'awy'i wuat hap ewy e. Yt heso hin i ahepe e. ¹²Aparāu iporo sese kahato rakat yt imepyt'i kahato rakat i ma'ato tomohey hap kaipyi Aparāu tuwesayru nug na'yn. Koitywy Aparāu emiariru'in typy'i tukupte'en. Haipepiaria i'atu kahato waikiru ko'i i'atu hap ewy aikotā y'y wato hyēpe etiat yi kyt i'atu hap ewy Aparāu emiariru sem. Yt uwe i imorania kuap Aparāu emiariru'in toimohey yn mote.

¹³Ta'i sa'awy'i wuaria Ase'i Apeu Nu'e Aparāu Inoki hary Sara ti Tupana mohey pot'i kahato haria. Ta'atumohey kahato ta'atuku'uro hap kape. Yt heremo i te -Atunug aru e Tupana piat hap turan pykai ta'atumohey te. Ta'atuku'uro hap turan te'era'akasa hap ewy ta'atuwanetup hawe Tupana tunug aru e hap. Yt tutunug i te to'e hap ewywuat pykai ta'atumohey kahato ta'atupy'a pe. Ta'i uruto yt mesuwarotiararia imohey haria ewy hin i i'atu'e. Wētup ywania ewywuaria aito i'atu'e. Ihamana'i rakaria ewywuaria uruto mesuwe i'atu'e. Wētup yi kat haria ewywuaria uruto i'atu'e. ¹⁴Mi'i tā haria imoherep kahato mesuwe ahepe ta'atuehay wo -Uruikat kahato wētup setama

ta'atumoherep ta'atuehay wo. Uruetawa sese yt kat i mesuwe i'atu'e ahepe. ¹⁵Yt te'era'aipok teran hin i te'eruwanetup hawe sa'awy'i wuat ta'atue'yi kape ne'li yt i'atuehat'at hin i sa'awy'i wuat ta'atue'yi kyewi. Ma'ato ta'atuky'esat sa'awy'i wuat ta'atue'yi pote meiüran te'era'aipok ma'ato yt hin i. ¹⁶Mi'iria tikat kahato wētup tawa po'og po'og waku sa'awy'i wuat mesuwiat kawiat rakat katupono atipy piat e tawa ta'atukat. Koitywy Tupana yt tuwemoti hin i to'e -Uito ti rat Aparāu Etupana to'e hamo. Mi'i pote i'atuetawa atipy piat waku piat ra'yn toine'en Tupana minug pakup yn na'yn itote. Ikahu pe ra'yn tutunug i'atuewa kai ta'atumohey pote.

¹⁷Sa'awy'i Aparāu Tupana hā'äg kahato sio toimohey sio yt hap kuap hamo -Atiky'esat eti'auka esa'yru wētup ok takat Isaki uimotypot hamo e Tupana Aparāu pe. Ma'ato yian mete Aparāu me -Esa'yru Isaki kawiat ti aru atunug yne esaiepepiaria e. Mi'i pykai Aparāu toto tosa'yru wētup ok takat auka hamo Tupana e hap ewy. ¹⁸Nimo Tupana to'e Aparāu me -Esa'yru Isaki kaipyi aru esaiepepiaria ahyt tuwētem yne e. Mi'i e hap Aparāu tikuap pykai totioto Isaki i'auka hamo Tupana e hap ewy. ¹⁹Pyno ati'auka rakirē Tupana timoieine'en i gu'uro pyi to'e hap mywo toto. Ma'ato i'auka irane turan Tupana to'e -Aparāu yt eti'auka tei'o Isaki. Waku ra'yn koitywy worokuap sese hap atikuap ta'yn mesup uimohey kahato epiat hap e. Mi'i hawyi tutum Aparāu me Isaki i ra'yn Tupana tum. Mi'i hawyi Isaki topyhu'at Iesui iā'ākap ewy katupono Isaki aikotā tuwētem i gu'uro pywiat hap ewy topyhu'at. Koitywy atikuap uimohey hap e Aparāu me Tupana. ²⁰Sa'awy'i Isaki ti'atupoityro tosa'yru'in toku'uro hap e'yian mete. Mio tā e Iako Esa'u pe -Tupana timotypy'i kahato aru eimiariru emiariru'in aikotā Tupana to'e uhepe hap ewy tutunug aru e hap kaipyi watikuap ta'yn Isaki tomohey kahato te Tupana e hap toku'uro hap ewywuwat e'at pe. ²¹Sa'awy'i aha'ase'i Isaki sa'yru Iako ti'atupoityro te temiariru'in toku'uro turan -Atimohey kahato Tupana e hap uhepiat -Atunug aru esa'yru'in saiepepiaria waikiru sem ko'i i'atu mi'i pote eterut ro uhowowi uhemiariru'in e Iako tosa'yru Iuse pe katupono ati'atupoityro teran mi'iria e. Mi'i hawyi -Tupana e waku etunug no uhemiariru ko'i typy'i kahato rakaria wo e'e hap ewy e Iako tuwemopo'og myi aria'yp topo'yha etiat pyi toku'uro sese hamo. Mi'i tehay wywo toimoherep tepiat Tupana mohey kahato hap. ²²Mi'i hawyi aha'ase'i Iuse iku'uro hap owakai to'e to'ywania Isareu ywania pe -Meiüran Tupana tunug aru to'e hap ewy e. Meiüran aru mesuwat yi Esitu pyi eiweno'ē Tupana e hap ewy e. Tupana tiporera'at aru eipe wanikaptia po pyi hawyi mekewat tawa Tupana piat -Atum aru e hap kape eweiwat e. Uiku'uro ra'yn mesup ma'ato atiky'esat karāpe eweiwat turan ewetioto eiwywo uikag ko'i eweiwat Tupana piat -Atum aru e hap kapiat turan e. Mi'i to'e hap kaipyi watikuap Iuse tomohey kahato Tupana atunug aru e hap tomohey hap.

²³ Sa'awy'i aha'ase'i Muisei i'ewyete Tupana mohey kahato hat. Muisei ywā'i ikahu kahato tuwemoherep hawyi -Ikahu kahato aimepyt i'atu'e i'ywot'in. Mi'i turan wanikaptia morekuat Warāu tama Esitu piat to'e Tupana ywania pe -Ewei'atu'uka ro yne eimepyt ihainia i'atu'ywā'i hap e'at pe e. Yt naku i kahato eipe typy'i kahato po'og i'atu aru eiperia uru'ywania kai pote e. Ma'ato Muisei ty i'ywot yt ti'auka hin i yt te'eroken'ē hin i morekuat Esitu piat pupi hawyi ta'atuerewyi Muisei ywā'i -Tupana i'atu'e etiehakjera'at urumepyt morekuat surara'in po pyi hawyi meiūran i'atu kahato ai'ywania i'atu'e hap pyi watikuap Tupana e hap -Atunug aru emepyt'in i'atu yi kyt ēpe etiat i'atu hap ewy e hap mohey haria Muisei ywot'in hap. ²⁴ Mi'i hawyi meiūran Muisei moto hap turan hawyi morekuat saki'yt tipuēti hawyi totat tomepyt no. Itag hawyi waku ereine'en uimepyt no sese e uru'ywania wo e Muisei pe morekuat saki'yt. ²⁵ Ma'ato Muisei to'e -Mamai e yt atiky'esat i ui'ywania sese atoiat e katupono mi'iria Tupana mi'airo ywania e. Ta'i Ui'ywania ho'opot kahato haria mesuwe tukupte'en e. Mi'i pote are'airo aho'opot i'atuwywo hamo e. Yne ehako yt Tupana mowepiit hap hin i e. Mi'i atoiat yne e. Aimowepiit kahato porap i aheko Mamai ma'ato po'og waku aho'opot Tupana emiit'in nywo mesuwarote hawyi watoine'en Tupana wywo wuat'i e'at pe e. Aimowepiit mesuwiat yt naku i nug hap etiat ei'ewywuat yt atiky'esat mamai e Muisei Morekuat Akag saki'yt pe -Woronug en morekuat no uhaipepiat e hat pe. ²⁶ Atikuap ta'yn ehakat uiatno yne aru hap ikahu rakat i'ewyete yne Esitu'in ekat emepyt no pote uiatno yne epowat'yp hap atikuap ta'yn pykai atiky'esat po'og areine'en Tupana ywania wo katupono atimohey mi'iria ywania kaipyi aru Tupana Mi'airo tuwemoherep Wuat'i Ywania Porekuat Nuat mamai e Muisei morekuat koro Warāu saki'yt toty hit pe. Mi'i hap mohey hap upi ui'ywania ho'opot mamai e. I'ewyete uito aho'opot aru i'atuwywuat hamo ati'airo e. Meiūran aru Tupana mipoityro areine'en e. Mi'i e'at pe Tupana tum iwato kahato po'og iwato yne yne mesuwat yi Esitu ekat hap kai tutum uhepe Mamai e. Mi'i pote mi'i Tupana miium atiky'esat po'og e. ²⁷ Ta'i mamai atimohey kahato areto meiūpepyi hawyi ara'akasa aru Tupana sese mekewat yt heremo rakat i e. Atikuap e'ywot uha'ase'i Warāu Esitu piat morekuat aru ipy'ahak kahato uhete yt ui'oksati i hin i ma'ato yt areken'ē i Warāu pupi e. Ui'auka pote ui'auka ma'ato areto ra'yn Tupana mohey haria upi katupono ara'akasa teran Tupana sese yt heremo rakat i e Muisei toty Esitu piat pe. Mi'i hawyi totiat yne yi Esitu ekat iwato kahato hawyi tomimohey upi toto. ²⁸ Sa'awy'i Tupana to'e Muisei pe -Atipo'oro aru uhedurara atipy kaipyi Esitu'in apiheg hamo e. Mi'i e'at pe ati'atumoma Esitu'in e'yke'et'in torannia e. Mi'i pote waku eihūria suu wo eti'atusapei sapei ei'yat oken'ypy ete e. Mi'i ewetunug mote aru yt atimoma i eheyke'et'in e. Mi'i hawyi Muisei tunug Tupana

e hap ewy toimohey kahato pote. Toimohey kahato Tupana e hap hawyi to'e to'ywania pe -Tuut aru yke'et yne moma hanuat e. Mi'i pote waku watopyhu'at aihũ suu ai'yat ete Tupana mohey haria aito hap kuap hamo e. Mi'i watunug mote tokosap aheyke'et'in sakpo hawyi yt toi'atumoma aheyke'et'in surara akag atipy kaipywiat e Muisei tomohey hap wywo. Mi'i hawyi ta'atunug suu yne yat oken'ypy ete hawyi yt wētup ok i iku'uro Tupana mohey piaria e'yke'et'in ma'ato yi Esitu e'yke'et'in topap yne itote. ²⁹Mi'i rē tuwat to'ywania wywo ihyemyi'a wato kape y'y hup e hap kape. Mi'i hawyi Tupana to'e i'atuepe -Atunug ni aru ehepe muap wato y'y wato sakpo e y'y to'oran muo yi heg upi ehewyry hamo e. Mi'i hawyi ta'atomohey hawyi y'y wato sakpuat muap upi ra'yn tuwat yi Esitu esurara'in ko'i pupi y'y hy teke muap upi. Mi'i hawyi wanikaptia ti'atumohan na'yn ysakpo. Mi'i hawyi wanikaptia hã'äg na'yn ma'ato mi'iria topap yne y'y pe y'y wato mi'akit ko'i wo tukupte'en.

³⁰Meiüran Tupana ywania put'ok i'atu'e tawa Ieriko tote. Mekewat tawa wato apyrueri wo ipyhyp hap toine'en i'anam nakat ywaiti kahato rakat wanikaptia pupiat. Mi'i tawa ewei'apyrueri 7 wo hawyi aru ta'at ra'yn ipyhyp hap e Tupana. Yne nu wato ko'i hewo hewo e. Mi'i hawyi Tupana e hap ta'atomohey hawyi ta'atunug i'e hap ewy. Mi'i hawyi hewo hewo ipyhyp hap imohey hap kaipyi pote. ³¹Ma'ato wētup haryporia weweneru hat yt iku'uro itote mana Hape e hap katupono yian mete mi'i imohey Tupana e hap -Atimoma hamuat meiüwat tawa Ieriko e hap katupono yian mete typy ok tuwat surara'in Iuteuria wat i'atueta epiok hamo. Mi'iria pe -Eiwehyt'ok to mimi'in e i'atuepe mekewat haryporia. Mi'i hawyi toi'atuerowyi to'yat pe i'atu'uka teran haria pupi. Toimohey pote toimoherep muap tetawa pyi. Mekewat haryporia yn imohey. Mi'i pote irania'in topap ma'ato Mana Hape yt iku'uro hin i toimohey i'atu'e hap pote. Yt naku i nug hat Hape pykai toimohey hawyi Tupana miehakyera'at topyhu'at.

³²Ta'i ahenoi teran mekewat sa'awy'i wuaria imohey haria etiat ma'ato i'atu kahato mi'iria pote yt ahenoi kuap i. Iwan hamo yt uipotput'ok'e i typy'i kahato tupono. Ahenoi teran mekewat surara Kiteãu piat Tupana mohey hap etiat i'ewyete mekewat surara akag Parake piat imohey hap etiat ahenoi teran i'ewyete mekewat hesaika rakat Sãsau piat imohey hap etiat ahenoi teran wy. I'ewyete mekewat surara akag Iete piat Tupana mohey hap ahenoi teran i'ewyete ahenoi teran aiporekuat sa'awy'i wat Tawi piat Tupana imohey hap ma'ato yt uipohepap i ne'i are. I'ewyete Tupana tunug aru e hap moherep hat Samueu piat imohey hap ahenoi teran i'ewyete yne sa'awy'i wuaria ai'ywaniaria piat Tupana ehay moherep haria etiat ahenoi teran ma'ato yt uipotput'ok'e i henoi yne hamo mesuwat uimiwan me. ³³Tupana mohey hap kaipyi te'eropyhu'at i'atuesaiika kahato wanikap ywania moma hamo irania'in moperup'i

hamo. Ta'atuwanikaptia porekuat no tukupte'en Tupana mohey hap wywo. Yt naku i nug hap ta'atumoma kahato hawyi wakuap nug haria ra'yn tukupte'en ta'atomohey hawyi. Morekuaria yt nakuaria i ta'atusopo ne'i Tupana mohey hap wywo. Ta'atomohey Tupana e hap hawyi topyhu'at i'atupo pe i'e hap oktan. Karāpe wanikaptia hytmoī Tupana ehay moherep hat Tanieu awyato tok pe i'u hamo mi'i hap e'at pe Tupana ti'atuwēhik awyatoria hawyi yt ta'atu'auka kuap i Tupana mohey hat. ³⁴I'ewyite ta'atuwuk teran aria pe imohey haria ma'ato yt sat'e i aria i'atuete katupono Tupana ti'atuehakyera'at aria pe tukupte'en mot'i pykai tomohey hap upi. I'ewyite Irania'in tu'uka surara'in ete turan wanikaptia ekyses'yp yt ti'auka kuap i Tupana mohey haria pote. Tupana ti'atuekawiatno kahato tomohey haria yt i'atuesaika hin i turan ta'atomohey hawyi Tupana ti'atumoesaika kahato. Karāpe tu'uka surara wanikaptia wywo turan toi'atumoesaika kahato tomohey haria surara'in ko'i. Mi'i hawyi te'eropyhu'at surara sa'ag wu'uka sepap haria ewy. Mi'i hawyi wanikaptia ikohyeput ne'i topap tet pupi. ³⁵Sa'awy'i wuat haryporia wētup ok wētup mepyt Tupana tihep gu'uro pyi mana'in tomohey hap upi. Sa'awy'i mekewat yt Tupana mohey i haria te'ero'e imohey haria pe -Ewetoiat Tupana mohey hap pote yt urui'atu'uka i eipe yt urui'atumoso'opot i eipe i'atu'e wen ma'ato -Yt rat i'atu'e yt urui'atoiat i yt sake i ra'yn Tupana i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atu'atu'uka turan ma'ato te'ero'e -Pywo ti rat Tupana urumoieine'en aru i'atu'e. Mesuwat e'at pe Tupana mimotypot ko'i watopyhu'at i'atu'e. ³⁶Irania'in Tupana mohey haria miit'in mikyry'i kahato haria wo te'eropyhu'at Tupana mohey hap yt pun haria i pote. Wuat'i ehamo ta'atu'ahyk ahyk -Eweipun no Tupana mohey hap i'atu'e ma'ato -Yt karāpe i uruipun imohey hap i'atu'e. Ta'atuhā'äg kahato ra'yn mekewat imohey hap moma hamuat ma'ato -Yt i'atu'e. Irania'in Tupana mohey haria miit'in mipak pak wo te'eropyhu'at. Irania'in imohey haria miit'in mi'ahyk ahyk wo miit'in mituk tuk wo miit'in mi'auka wo te'eropyhu'at. Irania'in ituktuk i'atupiit ete iranial'in ikohyewyry haity iheg nakat ete iranial'in ta'atupyhik iheg me i'ypyryp we kahato ma'ato yt ta'atu'atoiat hin i imohey hap. ³⁷Iranial'in kape nu wo mak mak i'atu'e imohey haria kape hawyi topap ta'yn. Iranial'in topap hepama ta'atu'oktek kyse hāi kurup takat wywo imohey hap atoiat hap kyewi ma'ato -Yt i'atu'e. Iranial'in wyti -Etoiat imohey hap pote ti aru urutum iwato kare'en ehepe i'atu'e ma'ato -Yt i'atu'e hawyi iranial'in ta'atu'uka kyse'yp mo. Iranial'in imohey haria kyse'yp mo ta'atu'okpak ma'ato mi'i pykai -Yt uruo'atoiat i aheTupana i'atu'e. Iranial'in imohey haria yt i'atu'yat hin i. Iranial'in imohey haria yt kat i i'atu'yat ikohyewyry kowo'i kowo'i i'atuesokpe sa'ag miat pe kawiat hesy'at rakaria tukupte'en. Miit'in mimoso'opot kahato ko'i miit'in mikyry'i hap ko'i. Miit'in ti'atumoso'opot kahato wo tukupte'en mesuwarote pykai yt

ta'atuwaure hin i ta'atuepiat Tupana mohey hap. ³⁸I'atuehamana'li ne'li yahig note tukupte'en. Ga'apy puo tukupte'en. Yihot pe i'atu'yat aria'yp ka'a pe tukupte'en. I'atu'yat piat ka'a ko'i yi ka'a ko'i. -Mi'iria uimohey haria kahato e Tupana po'og waku mi'iria eikai e mesuwarotiarria pe. Pyno atiporeno'ẽ mi'iria eipy'asetpyi e. Ehewaku hap yt put'ok e i mi'iria uimohey haria kupte'en eipy'asetpiat hamo e mesuwarotiarria pe. Waku kahato uimohey haria e. Yt atiky'esat mi'iria po'og eipy'asetpe pote ati'atumo'ẽ eipo pyi e yt imohey i haria pe.

³⁹-Uimohey kahato haria mi'iria e Tupana typy'i sok miit'in sem ehamo. Ma'ato mi'i pykai yt ta'atupuẽti hin i mesuwarote ta'atupoityro Tupana kaipywiat ta'atumowepiit hap ma'ato ta'atumohey te -Yt heremo i te wen ma'ato Tupana mipoityro wo urutopyhu'at wat'i e'at piat Tupana e hap ewy i'atu'e. Ta'atuku'uro hap turan ta'atumohey i te hap wywo topap -Meiũran aru tukupte'en i'atu kahato Aparãu mimohey saipepiaria Tupana e hap ewy i'atu'e. Ma'ato yt te'era'akasa hin i te Tupana ehay mi'iria ma'ato ta'atumohey kahato te miit'in miat ta'atu'auka hap kape. Yt te'era'akasa i te Iesui put'ok e hap i'ewyte yt te'era'akasa i te aito aheine'en hap pykai. Yt te'era'akasa i te aito imohey haria sem pykai ma'ato ta'atumohey te topap hap kape yt heremo i pykai. ⁴⁰-Pyno i'atu kahato uimohey haria aru ehaipepiaria e Tupana tomohey yianmiaria pe. Pyno mesup watopyhu'at mi'iria mimu'eria katupono mi'iria ewywuat watomohey. Pyno watomohey yne hawyi wẽtup piit ewy watopyhu'at hawyi -Waku ra'yn e aru Tupana. Toran na'yn. Atunug yne ra'yn ui'e hap ewywuat pote mesup waku ra'yn miit'in sem na'yn waikiru ko'i ewywuat yi kyt ko'i ewywuat uimohey haria sok i'atu kahato hap ewywuat tukupte'en uimiehakjera'at ko'i wat'i ywania hap ewywuat mesup uimohey haria tukupte'en mesup e aru. Mi'i pote atunug na'yn yne ui'e hap ewywuat e aru Tupana hawyi waku ma'ato yt uwe i aito Iesui mohey haria pote yt tutunug yne i te to'e hap ewywuat e.

Waku Seput Haria Ewy Watopyhu'at

12 ¹Aikotã wateha'at seput haria kape hap ewy ahe'yian miaria Tupana mohey haria te'eraha'at ahowawi atipy kaipyi aikotã som watopyhu'at Tupana mohey hap ete hap kape te'eraha'at. I'atu kahato mi'iria ahowawiat seha'at haria. Atipy kape tuwat ra'yn ahe'yian miaria sa'awy'i wuaria Tupana mohey sese haria seha'at ahowawiat haria. Ta'i ipoty rakat yrysakag ai'akag etiat wywo pote yt aihyha hin i aikohyeput turan. Aiminug sa'ag yrysakag howapy kahato ai'ok pe tote hap ewy aiwanetup sa'ag hap ipoty hap ewy. Ai'akit hamuat wateput turanuat hap ewy ma'ato yt kat i ipoty hap pote wateput kuap aihyha kahato aiminug sa'ag watipun hawyi. Mi'i pote waku wati'okhytpun aiminug yt naku i nug hap ko'i. Mi'i rẽ waku watomohey Tupana haty wo yne aipy'a pe. Mi'i

watunug mote seput haria ikohyeput haty wo rakaria ewy watopyhu'at. Ma'ato ahepiat ai'aparap kahato imohey hap etiat pote aikotã ipotyti hap ai'aparap hap ewy. Aikotã seput hat teput hap ete yt waure i hatek pykai ipy sero pykai hap ewy waku watomohey -Put'ok are aru pañ an waku wato'e hap yn aiwanetup hap. Waku watomohey pot'i yt kat i iwaure wo wuat ne'i hap wywo aiwanetup hawiat hap wywo. ²Aikotã seput haria te'eraha'at popuo ta'atueput hap etiat -Put'ok are i'atu'e hamuat hap kape yn hap ewy waku wateha'at aiwanetup hawe -Put'ok are aru Iesui yatype ai'e hap kape yn katupono Iesui topyhu'at seput haria akag ewy katupono toimohey Tupana po'og torannia kai. Uiwyrria'in waku Iesui piat Tupana mohey hap ewy waku watomohey Tupana are. Iesui ti aimoehãite kuap kahato Tupana mohey hap ete. Ha'awytepyi watomohey Iesui hawyi aiwanetup hap Iesui yn topyhu'at mi'i hap ewy waku watomohey te Iesui put'ok wato'e i'yatypiat hap e'at kape. Aikotã seput haria ta'atusa'awynug hawyi te ikahuro hap kape te'eruanetup hap ewy Iesui toine'en mesuwiat turan seput hat ewy topyhu'at. Put'ok e Tupana etiat hap kape yn iha aria'yp posak kape yn iha Tupana miky'esat nug hap kape yn iha. Mi'i hap yn imowepiit hap. Mi'i hawyi tutu'u ai'apiheg hap aria'yp posak ete. Yt toiky'esat hin i miit'in mikyry'i hap pykai. Toikuap kahato tomohit hap ma'ato yt tuwemoti hin i aria'yp posak totiat toine'en sa'ag hap miit'in eha'at hap pupi. Toku'uro hawyi ta'apyk Tupana po sese kai aikope Tupana piat topainug hap tote. Toku'uro hap no aikawiatno hap kape yn toto toine'en mesuwe turan. Tupana miky'esat nug hap yn imowepiit hap mesuwarote topyhu'at toho'opot hap e'at turan. Iesui seput hat akag ewy toine'en meiupe turan. ³Waku watuwanetup kahato Iesui ieine'en hap kape. Waku watunug i'ewy yne. Sa'awy'i yt naku i nug haria mikyry'i hap toho'opot kahato ma'ato yt ipohep hin i imohey hap ete Iesui. Waku iminug ewy wahã'ãg. Karapeĩ yt naku i nug haria ahaty'i haty'i kahato imohey pote mi'i pote yt naku i watoiat ne'i imohey hap aikotã watoiat aheput hap apiit sero hawyi hap ewy. Yt naku i watihep imohey hap aipy'a piat.

⁴Iesui tikuap kahato yt naku i nug hap. Yne tosuu toipun yt naku i hap moma hamo. Waku mi'i ewy watopyhu'at ai'auka pote waku ahuu okpun pykai yt watoiat i imohey hap. Waku wahã'ãg Iesui ewy ho'opot hap ete yt naku i hap ko'i akit hamuat. ⁵Sa'awy'i Tupana ainapin kahato waho'opot hamuat hap ete miwan me -Uha'yru'in uhaki'yt'in e eipe uimepyt'in pote woroho'o'apiheg tuereto eiminug sa'ag ko'i po'ypy e. Pywo yt eweipoepyk ne'i tei'o uhete Eil'wot uito pote e. Yt eweikupte'en nei'o eiperup'i rakaria e. -Pywo kahato uru'apiheg waku ewei'e woroho'o'apiheg hap e'at pe. Woroho'oky'e pote woroho'onapin ei'apiheg hap wywo. Yt atiky'esat i eheha yi kape woroho'o'apiheg hawyi katupono eimowepiit hamuat woroho'o'apiheg e Tupana sa'awy'i

miwan me. Yt naku i watiwaure mesuwat i'e ahepiat hap. ⁶Uha'yru'in uhaki'yt'in e uimiky'eria kahato ti eipe uimohey haria ti eipe pote waĩ nei'o are'e tuereto ehepe e Tupana ahepe. Aikotã aikotã ei'ywot ewy areine'en mi'i tupono woroho'o'apiheg tuereto e. Uiatno eweikupte'en wuat'i e'at pe woroho'o'ahyk eimowe'eg hamo e. Eiwehyt'ok uha'yru'in uhaki'yt'in are aru ehepe mi'i pote woroho'o'apiheg tuereto eiminug sa'ag po'ypyi Ei'ywot Uito pote e Tupana sa'awy'i. ⁷Pyno karãpe Tupana ai'apiheg sese hap waku watu'u yne surara ewy. Yt naku i watipoepyk katupono ai'apiheg hap kaipyi watikuap Tupana sa'yru'in saki'yt'in sese wuaria wo aito hap. Katupono yne Tupana sa'yru'in saki'yt'in iminapin ko'i wo watukupte'en. Aikotã ai'ywot'in ainapin ai'apiheg hap wywo hap ewy koitywy Tupana ainapin ai'apiheg hap wywo. ⁸Ma'ato aito Tupana sa'yru'in saki'yt'in pote ai'apiheg aimowe'eg hamo. Mi'i tã Ai'ywot tunug yne imohey haria ete ma'ato yt karãpe i ai'apiheg hap topyhu'at Tupana kaipyi pote yt i'ywot i rakaria ewy watukupte'en yt kat i ai'apiheg hap pote yt Tupana saki'yt'in Tupana sa'yru'in i aito. ⁹Sa'awy'i mesuwarotiaria ai'ywot'in aipopetek aimowe'eg hamo. Mi'i hawyi i'atumotypot haria wo watopyhu'at po'og sa'awy'i wuat kai. Mi'i pote karãpe Ai'ywot Atipy piat ai'apiheg mi'i hawyi waku imotypot haria wo watukupte'en. Waku imiky'esat nug haria wo watopyhu'at ai'apiheg hawyi. Katupono Tupana ainug tomepyt'in no Topa'ãu wo. ¹⁰Ai'ywot aity mesuwarotiat aipopetek kahato aimotag hap e'at pe turan ta'atumotypot hap kyewi ta'atumikuap wakuap hap oktan aihire te yn. Ma'ato Tupana ai'apiheg wētup wanetup hap mywo toiky'esat ahehãite aimoewaku hap aimotag hamuat wuat'i e'at piat. Toiky'esat aito waku rakaria wo tewaku hap ewy ainug neran haype. Tewaku hap ewy ainug neran hãpyk wuat'i e'at piat teko hãpyk takat ewy ainug toiky'esat aito to'ewy hap aiky'e haype aimowepiit teran haype. ¹¹Karãpe Tupana ainapin hamo ai'apiheg turan yt he hin i ma'ato haty kahato yt aimowehum kuap i yt aimowepiit i ai'apiheg turan. Meiüran ma'ato aru tokosap haty hap hawyi ti sat'e kahato ahete hewaku hap. Ha'yru'in haki'yt'in hãpyk kahato rakaria wo watopyhu'at. Tupana tiky'esat aimoehãite tomohey hap etiat hap tomiky'esat etiat hap.

Uiwyrria'in yt naku i aiperup Tupana potpap nug hap ete. Waku aipo hesaika ipotpap nug hap ete. Waku aipy hesaika ipotpap ereto hamuat hap ete. Toiky'esat aito to'ypia aikotã hewo kahato rakat ewywuat tomowepiit haria wo. ¹²Pyno waku watuwemoesaika Tupana esaika hap wywo ipotpap hap nug hamo are. Waku watuwemoesaika Tupana esaika hap wywo aipy ihay sytpok hamo ahewyry wuat'i tapyi'a mu'e hamo. ¹³Sa'awy'i yt hãpyk i ahewyry ma'ato mesup ti hãpyk ta'yn. Aheko sa'ag yt naku i nug hap aipy pik hap ewy waku watunug aipu'ap ikahu rakat ewy aipy powyro hamo. Muap ewy waku watuwanetup Tupana kape aipy

pik'e hap mog hamo. Mi'i hawyi waku ahewyry iwywo o. Waku aipu'ap yt i'anam hin i rakat ewy mi'i hawyi yt wata'at kuap i. Aipy haty rakat yt hewyry kuap i muap i'anam nakat upi. Ahewyry itote hawyi wata'at merep i'anam kahato pote. Ahewyry ra'yn po'og hawyi merep aipy i'ahuu kahato. Yt karāpe i aipy waku. Muap iherep upi yn waku ahewyry hāpyk takat muap upi pote. Mi'i hawyi aipy ihāite kuap. Mi'i hap ewy aito waku wahewyry Tupana pu'ap upi ma'ato yt pote yt karāpe i ahehāite ma'ato ipy pik rakaria ewy yn wahewyry. Waku watoiat muap sa'ag sa'awy'i wuat aiminug yt naku i hap i'aparap aparap hap aiwanetup sa'ag ko'i hap. ¹⁴Uiwyria'in waku watikat aat ka'ap aiwo'owese torannia wywuat hamuat. Iesui suu aimohāpyk kuap aikoho kahato hawyi ainug Tupana ewaku hap ewywuat hamo. Ma'ato yt kat i aimowaku hap Tupana wuat hap ahete pote yt karāpe i aru watopyhu'at Tupana akasa hamo. Pywo ti rat yt Tupana yt ewy i watoine'en pote yt Karamuo i Tupana kape wata'akasa aru e. ¹⁵Pyno waku aiwe'eg wo kahato. Yt naku i watipun Tupana piat aiky'e hap aipoityro teran hap. Yt naku i watopyhu'at ipy'ahak miit'in etiat rakaria wo i'ewyte Tupana ete katupono ahaiwot hap uku hapo kahato rakat ewy toine'en. Pyno waku aiwe'eg wo watoine'en katupono yt niatpo hin i watopyhu'at my'ahak haria wo watoiat ainapin Tupana piat hap hawyi. Waku watihep hapo miit'in auka hap uku ewywuat aipy'a pyi yt pote my'ahak rakaria wo yn watopyhu'at miit'in ete i'ewyte Tupana ete. Mi'i hawyi yt uwe i wo'oky'e hat itote. Ahaiwot irania'in Iesui mohey haria ete hawyi torannia itote aiwo'o'ewy hawyi yt uwe i iwese to'ope itote.

¹⁶Nimo te Iako e'yke'et Esa'u hewaie kahato irania'in haryporia'in wywo i'ewyte tuwekyry'i Tupana ehay ete. Uiwyrria'in Iesui mohey haria yt naku i Esa'u ewywuat watopyhu'at. Sa'awy'i ase'i Isaki to'e to'yat piaria pe -Uiku'uro hawyi atiky'esat uha'yru Esa'u uhaipe piatno uipowat'yp e. Esa'u ti topyhu'at aru Tupana Mipo'oro Yianmiat Ahehakyera'at hanuat aha'ase'i pono e. Wētup e'at pe Esa'u hesy'at kahato hawyi to'e to'ywyt Iako pe -Uipoi ro en pa'i ipu'i apokik wo katupono uhesy'at kahato uhyt e. Mi'i hawyi Iako tiwesat -Areine'en teran ai'ywot saipepiatno uito e. Atiky'esat Tupana mipoityro wo ai'ywot e hap ewy e. Mi'i e hap etum uhepe pote woromo'ok kahato meikowat ipu'i mo'i wo e. Mi'i hawyi -Ta'i ewatno ra'yn katupono yt kan hamo i Tupana aipoityro hap e Esa'u e Iako pe. ¹⁷Mi'i tuwemo'ok kahato mekewat mi'u pu'imo'i wo. Ma'ato meiūran Esa'u tiky'esat i ra'yn Tupana piat topoityro hap. Toiky'esat kahato Tupana mi'airo to'ywot Isaki saipepiatno hap. Mi'i hawyi toikat hāpyk kahato to'ywot e hap -Papai etum i ro uhepe Tupana miium epowat'yp e towak popuo. Ma'ato i'ywot Isaki -Yt rat e yt atum kuap i ewowi uha'yru e -Papai papai etum i ro etum i ro uhepe epowat'yp e towak popuo wen ma'ato yt tutum kuap i

tutum na'yn tosa'yru Iako pe Esa'u e'ywyt pe pote. Yt naku i aito Esa'u ewywuaria watopyhu'at e.

¹⁸Sa'awy'i tuwat tuwat ai'ywania Iuteuria ywania yity'ok wato Sinai e hap kape Tupana piat ainapin hamuat kape mekewat ase'i Muisei upi. Sa'awy'i watuwat mekewat yity'ok kape turan wateha'at turan hēty wato kahato toine'en he'yhig hun kahato itote. He'yhig wepypueri kahato ywytu uato ewy. I'ypyryp yn itote yity'ok tote. Aria ēty hun hap aimo'arot hap ewy. ¹⁹Put'ok e aha'ase'i'in hawyi ihay pirik hap topyhu'at aikotā hu hu'e hap ewywuat. Ma'ato mekewat hu hu'e hap sehay ewy toine'en. Watikuap mekewat sehay haty kahato ahewaure ka'a pe i'ewyte aiwanetup hawe aimoken'ē kahato hap sio aiku'uro hap ewy wato'e. Mi'i hawyi Muisei pe -Waī uruto'e yt uruiky'esat ewy hin i mekewat sehay wato'e sa'awy'i. ²⁰-Ehētup to Tupana pe ihay monik hamo wato'e katupono hu hu'e hap ehay iwato kahato hap ewy topyhu'at ihay pirik. -Yt urutuwesepap i mekewat sehay wywo wato'e. Mekewat sehay yt uruikuap teran i po'og wato'e sa'awy'i Muisei pe. Sa'awy'i Tupana mekewat yity'ok totepyi to'e -Yt naku i eihūria tukupte'en meiūpe yity'ok tote e. Muisei yn waku meiūpe uiwywo toine'en yity'ok tote e. Ma'ato eihū ta'am uhowowi yity'ok kape pote meremo nu wo mak mak wo ewei'auka ro eihū e Tupana Muisei'in me. Mio tā e hawyi -Yt ihay se i Tupana i'atu'e. Yt atikuap teran po'og i Tupana e hap i'atu'e Muisei pe aha'ase'i'in. ²¹Mekewat yity'ok Sinai e hap kape yt wateha'at kuap i sa'awy'i i katupono wateha'at pote ipoity'i ne'i ai'auka kuap ne'i. Mi'i hap Muisei ta'akasa hawyi -Uimogyt kahato uimotyry uimoken'ē kahato hap e. ²²-Yt naku i i'atu'e te'era'akasa hawyi. Mi'i yity'ok Sinai pyi sa'awy'i ai'ywania Tupana ti'atunapin tehay pirik wo yt aimowepiit hin i hap ewy Tupana ihay yity'ok Sinai totepyi. Ma'ato mesup Tupana ihay i ra'yn atipy kaipyi ihay ahowawi mekewat atipy piat Ierusalēi kaipyi yity'ok Siāu e hap kaipyi ihay mesup ahowawi. Yt sa'awy'i i wuat ewy mesup Tupana ihay ahowawi atipy kaipyi Tosa'yru mohey haria aito pote. Po'og wakuat sa'awy'i wuat kai ihay ahowawi Tosa'yru wē pyi mekewat Nusaken pakup e hap kaipyi aikope tukupte'en atipy piaria sem po'og yt watimorania kuap i etawa kaipyi ihay mesup ahowawi. Mesup watuwat mekewat atipy kape tawa Ierusalēi pakup kape Tupana sese eiam kape watuwat. Itote ti aru watuwa'atunug kahato aitoria Iesui mohey haria pote. ²³Koitywy watuwa'atunug Aheyke'et Iesui Muisei saipepiat kape Aikywyt Iesui kape hap. Atipy pe toine'en miwan me ahet ko'i yne yne aikotā wētup ok i ra'yn herohik hap ewy aheywyt'in aheyke'et'in aheinyt'in aikypy'yt'in koitywy wate'ruwa'atunug ienuk hamo hap ewy Aheyke'et Sese Aikywyt Sese Iesui wywo. Aikope atipy pe torannia iwan me Tupana miehakyera'at wuaria ko'i set toine'en hap kape. Wuat'i miit'in kuap hap sio waku sio yt hat Tupana kape watuwa'atunug aito. Aikope to'ewywuat

Tupana mimohãpyk ko'i tukupte'en hap kape watuwa'atunug aito Aikope Tupana mimohãpyk yianmiaria imohãpyk sese towaku hap oktan hap kape watuwa'atunug aito. Aikope aipiit waku pe topyhu'at Tupana ewaku hap ewy hap kape watuwa'atunug atipy piat tawa kape watuwa'atunug aru. Tupana kape watuwat aito Iesui emiit aito Tupana Sa'yru Pa'âu Sese aipiit pe toine'en mote. ²⁴Pyno koitywy yt sa'awy'i i yity'ok Sinai yt kape hin i aikope ainapin Muisei piat hap ewy watuwat. Watuwat mesup aito ma'ato po'og sa'awy'i wuat kawiat kape aikope Iesui ainapin hap kape watuwat ra'yn mesup mekewat yity'ok atipy piat kape katupono Ahepa'i Koro Iesui tunug Tupana wywuat aiwo'owese hamuat hap atipy pe. Mesup ahehay toimoherep Tupana pe. Iesui ti aimowehik Tupana wywuat hat. Sa'awy'i Atãu sa'yru Apeu suu aat hat ihay Tupana kape yi pyi hap ewy e miwan me. Mi'i hap ewy mesup Iesui suu ihay ahetiatio ma'ato po'og mi'i sehay ikahu Apeu suu aat hat kai -Eti'auka ro ui'auka hat e Apeu suu ma'ato Iesui suu to'e Tupana pe -Waure wo o ereine'en ui'auka haria kai Papai e. Yt ta'atukuap i rat kat som ta'atunug e Iesui suu aat hat ihay yi pyi te. Iesui suu wo waku watuwepen yne aiminug sa'ag moweityk hamo. Waku Tupana ahapei hapei Tosa'yru suu wo. Mi'i yn waku ahahyera'at kuap hamo.

²⁵Sa'awy'i Tupana ihay yity'ok totepyi ai'ywania pe yity'ok Sinai pyi ma'ato ai'ywania sa'awy'i wuaria itotiaria yt iky'esat i Tupana ehay te'eruwewaurehik ne'i. Mi'i hawyi mi'iria Tupana mi'apiheg ko'i wo te'eropyhu'at. Ta'i mi'i hawyi topap topap yahig note sa'awy'i wuaria ai'ywania Epereu pusu kuap haria. Ta'atuhã'äg Tupana e hap nug hamuat ma'ato yt wëtup ok i tuwenug kuap. Yt ta'atunug i ta'atunapin hap. Ma'ato koitywy Tupana ainapin Tosa'yru wë pyi atipy kaipyi. Waku watunug atipy kaipywiat ainapin hap. Waku aiwe'eg wo ainapin hap nug hamuat hap ete. Ma'ato watuwewaurehik sa'ag Ha'yru piat ainapin kape hawyi po'og na'yn sa'ag sa'awy'i wuat kai. Yt watuwemig kuap ai'apiheg hap pupi watipun na'yn ainapin hap ipakup i Tupana piat hap pote. ²⁶Mio tã e Tupana mesup miwan me -Sa'awy'i atihuruk ta'yn yity'ok mesuwat Sinai e hap totiat ma'ato meiüran aru atihuruk ta'yn mesuwat yi wato hap oktan e ma'ato yt mesuwat yi yn i atihuruk ma'ato i'ewyate aat waikiru waty yne atihuruk e miwan me Tupana. ²⁷Pyno Tupana to'e -Atihuruk i ra'yn wëtup mo yn e. Mi'i atunug hawyi waku ra'yn toran na'yn uimihuruk e. Yt typua i atihuruk aru e katupono yt kan hamo i typua e. Mi'i huruk hap put'ok e yne ra'yn e. Mekewat e'at yne yt iheg nakat i ta'at yne e. Ma'ato mekewat yt huruk'e i rakat iheg sese rakat aru topyhu'at wuat'i e'at pe e. Mesuwarotiat morekuaria minug ko'i yne ta'at e ma'ato Uimi'airo Eiporekuatnuat minug ko'i aru topyhu'at rë atihuruk yne yne hawyi e Tupana. ²⁸Pyno yt iheg nakat i aru ta'at yne hawyi yt ta'at kuap i rakat ko'i aiwatno ra'yn topyhu'at katupono watunug Aiporekuat nuat Ha'yru pote.

Mi'i hap kape waku watuwehum kahato hawyi waku watunug Aipotypot Tupana mowepiit hamuat hap ete waku watimotypot Ha'yru. ²⁹Tupana aria ewywuat toine'en. Waku kahato aria aimowepiit hap aria ma'ato i'ewypte waku aiwe'eg wo ipupi katupono aria aiwuk kuap i'ewypte e.

Waku Wuat'i E'at Pe Iheg Hap Upi Iesui Mohey Haria Watoine'en

13 ¹Pyno to'iro wato'oky'e mot'i uiwyrria'in Iesui mohey haria aito pote. Waku wato'oky'e aikotā wētup ok yat piaria ewy. ²Karāpe put'ok e ai'yat pe yt aimikuap i te wen mi'i pykai waku -Ereke ro mehin mana waku wato'e. Eweikupte'en no meīūpe waku wato'e. Aimi'u ra'yn waku wato'e i'atuepe yt aimikuap i pe katupono Tupana tipo'oro tuereto temiit ahowawi atipy piaria yt aimikuap i ko'i aiwese hap kuap hamo. Sa'awy'i Tupana tipo'oro temiit'in atipy piaria tehay moherep hamo. Mi'i hawyi ta'atupoityro kahato Aparāu sa'awy'i. Mi'i ewywuat waku watuwewy'inug yt eimikuap i te rakaria e Tupana ahepe mesup. ³Waku watiky'e kahato aiwyrria'in morekuaria mipyhyp ko'i. Yt naku i waure wo watoine'en wo'opyhyp haria kai. Waku wahaty'u aipy'a pe i'atupyhik hap ko'i upi. Waku aikotā itote watoine'en mote haty ahete hap ewywuat kuap hap wywo. Waku wato'oky'e aiwo'o'ewy watomohey haype. Toine'en wētup ok Iesui mohey hat irania'in mikryry'i hamo mi'i hat waku watuwat mi'i powyro hamo kat pote wētup yn hap ewy watopyhu'at imohey haria. Waku wahaty'u haty'u haria wywo wētup aimimohey yn mote wētup miit yn aipiit pote. ⁴Uiwyrria'in Iesui mohey haria -Waku he'aito kahato rakatno ereine'en e. Waku ihary'i kahato rakatno ereine'en e. Waku ehary'i wywo yn ewaire e. Waku e'aito wywo yn ewaire e. Mi'i etunug pote arehum ewowi e Tupana ma'ato irania'in wywuat eiwo'opytyk pote -Yt naku i en are'e e. Woro'apiheg aru e Tupana yt iwe'eg i haria pe. I'ewypte wewiat weweneru wuat'li piat haria ati'atu'apiheg yne yne e ahepe. I'ewypte wewiat weweneru haria kyiat haria ati'atu'apiheg e. Hewaire rakaria uimi'apiheg wuaria e Tupana. E'aito wywo ehary'i wywo kahato hap uimowepiit hap e Tupana. ⁵I'ewypte yt naku i ti wateha'at irania'in ekare'en kape iky'esat hap wywo aiwat no teran ai'e hap mywo. Waku watuwehum Tupana kape imiium ahekare'en sio iwato sio yt. -Waku kahato eimiium oktan Tupana wato'e waku. Katupono sa'awy'i Tupana to'e -Yt karāpe i ti aru woroho'o'atoiat e. Yt karāpe i eikupte'en piku piku ko'i sese wo e Tupana ahepe sa'awy'i. Waku watikat Tupana miium ko'i aimowepiit hap wywo ma'ato yt naku i watiky'esat irania'in ekare'en e Muisei tomiwan Teturonamia 3.5 pe. ⁶Waku wato'e -Pywo rat uipowyro kahato hat En Tupana mi'i pote yt areken'ē hin i Uipowyro kahato hat En mote waku wato'e. Uiwyo ereine'en mote aikotā aikotā sa'ag miit'in tunug uhetiati pykai yt areken'ē hin i waku wato'e Tupana pe e morekuat Tawi towepy 118.67 hawe.

⁷Waku watimotypot ai'apykok haria aimu'e haria mesuwarotiarria i'ewyte sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria. Yt naku i waure wo ne'i mi'iria kai watopyhu'at katupono mi'iria aimotag Tupana mohey hap etiarria wo tukupte'en. Waku watukupte'en ai'apykok haria saipepiaria wo i'atuminug wakuap nug haria wo. Waku i'atuiã'ãkap wo watoine'en i'atuminug wakuap ko'i nug hap ete. Mi'iria Tupana mimotypot wuatnuaria. Waku aito watunug mi'iria minug wakuat ewywuat. Waku wato mohey Tupana mi'iria piat imohey hap oktan. ⁸Iesui ti Ai'akag Akag toine'en tuwe'ewy wuat'i e'at pe. Aikotã sa'awy'i Iesui toine'en koitywy i'ewyte toine'en tuwe'ewy te muki'ite tuwe'ewy te toine'en e'ihat'ok tuwe'ewy te wuat'i e'at pe tuwe'ewy te yn toine'en. Tewaku hap ewy yn topyhu'at wuat'i e'at pe. ⁹Waku watopyhu'at imohey hap ete Iesui kape yn watuwanetup wuat'i e'at. Yt naku i watuwat irania'in miat aimu'e hap upi yt Iesui yt etiat i ra'yn hap upi. Katupono i'atu kahato aimu'e hap ko'i yt pywuat i ra'yn ko'i. I'ewyte i'atu kahato aimu'e yt Iesui etiat i. I'atu aimu'e Iesui etiat rakaria ma'ato yt häpyk i rakaria. Yt naku i watuwat heso rakaria aimu'e wëtup sehay yt Iesui etiat i hap upi. Waku wato mohey Iesui hap yn sehay pywuat Iesui etiat. Mi'i ti waku watunug. Waku watuwanetup aat ka'ap aikotã Tupana aiky'e yt kat sa'up i pykai aiky'e hap upi. Aikotã ahewaku hap yt put'ok e i aiky'e hamuat sa'up ete hap upi waku watuwanetup. Mi'i watunug mote aipy'a iheg me Iesui mohey hap ete. Yt naku i watuwanetup aat ka'ap mi'u sio waku Tupana tiky'esat sio waku atu'u sio yt ai'e hap kape. Irania'in mi'u waku sio yt aheko ewy hap kape yn te'eruwatetup haria tukupte'en. Te'eruwatetup mi'u waku sio yt hap kape yn ma'ato mi'i haria yt i'atuehãite i kahato Iesui mohey hap ete. Häpyk kahato aheko mi'u u hap etiat i'atu'e wen ma'ato Tupana mohey hap kape yt te'eruwatetup hin i mi'i pote yt i'atuesaiika i te Tupana ehay moherep hamo. ¹⁰Sa'awy'i pa'iria te'erenuk kahato aihürria aimiiium Tupana piat ete. Ta'atuwuk Tupana kape turan ta'atuhep ipu'i kã'ã ta'atumi'u wo. Ma'ato aito Iesui mohey haria wëtup auka hap kaipyi watenuk. Yt mesuwarotiat ai'ywania Tupana yat sokpe kawiat piat ewy hin i aimi'u ma'ato po'og po'og wakuat Aihü Aimiiium sa'awy'i wuaria kai katupono Aihü Pakup Aimiiium ti Iesui piit. ¹¹Sa'awy'i aitoria waterut kahato aihürria Tupana motypot yat kape imotypot hamo. Itote ahepa'i akag ti'auka aimierut Tupana motypot yat sokpe kawiat oken'ypyke hawyi totereke aihürria suu Tupana yat sokpe kawiat pe aiminug sa'ag moweityk hamo ai'apiheg hap monik hamo. Mi'i hawyi mekewat aihü piit ta'atuereto pya ai'yat kai iwuk hamo pa'i tioto. ¹²Mi'i hap ewy kahato Iesui iku'uro pya tawa wato Ierusalëi pyi toho'opot mekewat tawa Ierusalëi ekuekai aikawiatno iku'uro Aihü ewy. Huu ta'at itote aimowaku hamuat. Iesui tum tosuu itote temiit'in moewaku hamo. ¹³Yt ikahu hin i ta'atunug Ahehakyera'at

hat ete. Ta'atu'auka turan mekewat tawa Ierusarēi ekuekai ta'atunug. Waku watuwat tawa pyi i'ewywuat hamo wy i'atumikyry'i hamo ahete hemiit'in aito pote. Waku wētup miit ewy wētup piit ewy woho'opot iwywo wētup ok piat ho'opot hap ewy yn waku. ¹⁴Katupono ahetawa sese yt mesuwat tawa Ierusarēi i ma'ato aiwat ahetawa iheg nakat yt karāpiat i ikahuro rakat. Mesuwat yi tote yt karāpe i watipuēti aru ahetawa yt iku'uro rakat i. Ahetawa sese tuut aru yi kape atipy kaipyi wato'e. ¹⁵Atipy kaipywiat yn wahekatup ahetawa sese uut hap wato'e. Uiwyrria'in waku kahato watomotypot Tupana. Waku aiwē pyi ahēku pe Tupana kapiat yn aiwehum hap -Eset Tupana po'og ikahu torannia kai waku wato'e. Yt watuwehum teran i pykai waku watuwehum ahehay wo Tupana pe -Waku kahato Ahehakyera'at Hat Aika'iwat waku wato'e aat ka'ap howawi aikotā aimium iwato kahato hap ewy Tupana mowepiit kahato hap topyhu'at. ¹⁶Waku hegyi'at rakaria wo watoine'en. Ihaky'e'i rakaria pe waku watimo'ē ahekat. Waku watipowyro hatek takaria ahekat kaipyi ahesokpe kaipyi ahe'u'i kaipyi e. Yt naku i waure wo watoine'en ihaky'e'i rakaria kai. Watimo'ē pote Tupana mowepiit haria wo watopyhu'at. Haty pykai waku watum. Ahegyi'at hap kape Tupana ta'akasa hawyi tuwehum kahato ahowawi. ¹⁷Waku watuwat Iesui mohey haria akagnia ehay upi ai'apykok haria upi. Katupono mi'iria tiky'esat kahato ahehāite kahato Iesui mohey hap etiat hap. Waku watunug i'atumiky'esat ewy katupono mi'iria hētup kahato Tupana kape ahupi. Mi'i watunug mote i'atumowepiit hap topyhu'at aiwo'owese hap wywo. Ma'ato yt pote haty i'atuete hap wywo te'eropyhu'at. Mi'i hawyi yt aiwe'eg i hap ta'atuheno i ra'yn Tupana pe hawyi ai'apiheg hap topyhu'at Tupana kaipyi. Eiwe'eg wo o. Mi'i hawyi aheine'en hap mesuwe po'og sa'ag topyhu'at yt watunug i ra'yn i'atuehay upiat hawyi. Ma'ato watunug i'atuehay upi pote po'og ihāite rakaria wo watopyhu'at. Mi'i hawyi i'ewyte aiwe'eg hap ta'atuheno i ra'yn Tupana pe hawyi aipoityro aimowepiit hamo watopyhu'at.

¹⁸Pyno ewehētup i hētup i urupowyro hamuat uruwyrria'in Tupana kape. Urutunug neran wakuap yn wuat'i e'at pe. Yt kat i uruminug sa'ag upi urutuwemoti Tupana ehamuat hap uruiky'esat. I'ewyte yt kat i uruminug sa'ag upi urutuwemoti miit'in ehamuat hap uruiky'esat. Urutoine'en neran hāpyk kahato miit'in py'asetpe yt uwe pupiat i uruwemoti hap mywo. Mi'i pote ewehētup uruupi Tupana pe uruieine'en hap ikahu rakat nug hamo. ¹⁹Uimimu'eria waku ewehētup uhupi uika'iwiatno haty wo ui'aipok ehowawiat hamuat. Ewehētup wote meremo ara'aipok ehewowi.

²⁰Mio tā are'e Tupana pe eikawiatno -Tupana are atiky'esat kahato aimimu'eria waku nug haria wo En ewy are. Waku kahato En Wuat'i Wo'owese Hap Nug Hat are. En ni uruka'iwat Iesui Moieine'en Iku'uro

Hap Kaipywiat Hat are. En ni Ehüría Emohey Haria Apykok Hat Moieine'en Hat are. En ni urupyhik ehay wakuat wuat'i e'at pe hamo are. Esa'yru suu wo urumosat epy'a pe Tupana are. ²¹-Tupana eti'atumohäpyk aiwyría'in wakuap nug haria are. Etunug mi'iria Esa'yru miky'esat ewy waku nug haria wo are. Etunug mi'iria Esa'yru mohey hap etiat itag nakaria wo are. Atiky'esat etum i'atuepe esaika hap wakuap nug hamuat are. Atiky'esat i'atuminug emowepiit hap yne hawyi eha mowepiit hap topyhu'at are. Tupana uito ti emipo'oro Esa'yru mohey kahato hat. Esa'yru wywo ahētup mesup ewowi are. Atiky'esat Esa'yru mowato mesuwat yi totiat wuat'i e'at piat hap atiky'esat Tupana. Tupana waku kahato En aat ka'ap are. Eti'atukawiatno meüpepyi uiwyría'in luteu ywania are. Iesui set upi ahētup Toran na'yn ui'e hap are.

²²Pyno uiwyría'in uheinyt'in Iesui mohey haria atiky'esat eiwanetup kahato mesuwat uimiwan einapin hap kape. Ewetum no ehewaure ka'a po'og po'og uimienoi kape. Uiky'e ehepiat pote eiwemu'e ro mesuwat uimiwan kurin kat ete. Yt i'ywop hin i mesuwat uimiwan. Ewei'atumu'e yne irania'in uimiwan mo are. Uimiwan mesuwarote yt i'ywop hin i are katupono atimohit kahato uhehay mesuwe. ²³Aheywyt Timoteu tuwētem na'yn morekuat wo'opyhyp hawyi. Koitywy -Waku ewyry emiky'esat ewy e morekuat tope. Pywo ti rat waku kahato. Karāpe tuut uhowowi Timoteu hawyi uimowepiit kahato. Mi'i hawyi atioto teran uha'yru Timoteu ehewowi ei'akasa hamo.

²⁴Kuekatu atipo'oro ehewowi i'ewyte ei'apykok haria kape i'ewyte kuekatu atipo'oro yne Tupana mimoewaku ko'i kape. Yne Iesui mohey haria meüpiaria yi Itaria piaria tipo'oro kuekatu ehewowi.

²⁵Tupana eti'atuky'e ro yne uru'ywania Esa'yru mohey haria luteuria ywania are. Yt i'atuwaku hap upi i ma'ato egyi'at hap kaipyi eti'atupoityro uru'ywania are Tupana pe eikawiatno. Ikahuro ra'yn uimiwan ehowawiat ui'ywania luteu ywania ewowi mekewat ase'i Aparāu emiariru emiariru ko'i ewowi mekewat Iesui ywania luteuria ewowi mekewat Epereu pusu kuap haria kape.

Tiaku

Tiaku Iesui Ywyt Miwan

Tiago

Waku Watokosap Ho'opot Hap Kuekai Iesui Mohey Hap Upi

1 ¹Uito Iesui ywyt sese Tiaku. Iesui ti uhe'yke'et sese are. Pyno meü uito Tiaku uimiwan atipo'oro ehewowi. Uito ti Tiaku Tupana eropat hat i'ewyte Aika'iwat Aipotypot Iesui eropat hat uito are. Koitywy atipo'oro ui'e hap torannia kape Tupana mepyt'in aimepuo aimepuo yi wato hap oktan tukupte'en hap kape. ²Uiwyrria'in karâpe put'ok e ahete aikotâ aikotâ mikyry'i hap ho'opot hap ahâ'äg hap mi'i pote waku watuwehum kahato Tupana kape. ³Mi'i hap watunug mote po'og ihâite ahepiat imohey hap. Mi'i hawyi wahaty sepap ne'i ra'yn karâpe wêtip ok kaipyi ra'yn ahâ'äg hap put'ok e turan. ⁴Waku yt watuwemig i ahâ'äg hap pupi. -Waku arakosap aru ho'opot hap sakpo wato'e yn waku yn aipy'a pe. Mi'i hap watunug mot'i pote Iesui mohey haria wo kahato watoine'en hâpyk sese rakat hap ete. Wahupit kuap waho'opot hap ahâ'äg hap pote ti hekat kahato rakaria ewy watoine'en Tupana wanetup hawe.

⁵Karâpe yt watikuap i kat som waku watunug hâpyk takat ahâ'äg hap put'ok e turan mi'i hap e'at pe waku wahêtip kahato wuat'i kuap sese hat Tupana kape. Mi'i hawyi aikotâ waku hamuat tohenoi kahato ahepe towese popuo aimu'e yt ahaty'i haty'i popuo hin i ainapin Tupana. ⁶Imohey kahato hap wywo yn waku wahêtip aimowe'eg hamuat wahêtip Tupana pe. Yt naku i wahêtip Tupana pe imohey ran hap wywo. Ma'ato karâpe wahêtip imohey ran hap wywo ne'i pote ahehay yt aiwesat i wyti aru imohey ran nywo ne'i wahêtip wote. Yt naku i imohey hap kowo'i kowo'i aiwanetup hap mywo wahêtip. Ma'ato mi'i hap wywo wahêtip pote watopyhu'at aikotâ y'y hyemyi piat ewy ne'i aiwanetup hap. Aikowo aikowo wasere wato upi hap ewywuat watoine'en aiwanetup hawe imohey hap upi. Yt naku i are. ⁷Aikowo aikowo ne'i imohey hap

aiwanetup hawe pote yt naku i kahato watopyhu'at katupono atimohey kahato Tupana wato'e irania'in me ma'ato yt pywo pe i katupono typy ihay rakat ewy watoine'en aiwanetup hawe. ⁸Karāpe wahētup Tupana kaipyi aimiky'esat ko'i ma'ato yt watomohey kahato i hap wywo pote typy ehay rakat ewy watoine'en. Yt naku i wato'e Tupana pe -Woromohey En Tupana wen ma'ato yt atikuap i sio etum aru uimiētup sio yt wato'e pote kowo'i kowo'i watomohey typy wanetup haria watopyhu'at. Mi'i hap ewy wahētup pote aimiētup yt heremo hin i Tupana wanetup hawe. Mi'i pote yt tutum kuap i aimiētup Tupana tuwekaipyi.

⁹Karāpe watomohey Iesui hawyi ho'opot kahato hap topyhu'at ahete katupono irania'in yt imohey i haria yt i'atuwese hin i ahete -Yt naku i kahato eipe i'atu'e ahepe. Mi'i hawyi ahehaky'e'i kahato hap toine'en ahete. Mi'i pote yt naku i aiwanetup hap yi kape are. Yt naku i watuwemoti imohey hap ete katupono Tupana wanetup hawe waku pe watoine'en. ¹⁰Hekat rakaria miit'in mimotypot ko'i tukupte'en mesuwarote i'atu'e ma'ato Tupana wanetup hawe imohey haria hekat rakaria ewy tukupte'en katupono yne Tupana watnuat toine'en imohey haria po pe. Mi'i tupono waku hekat rakaria mesuwarote aito pote waku watuwehum Tupana kape are ma'ato yt naku i watuwehum ahekat ete -Uito po'og uhekat wato'e aiwanetup hawe. Waku paa e haria wo watopyhu'at ahekare'en ko'i ete katupono iku'uro irane mi'iria hekat rakaria pykai. Mi'i hawyi aiku'uro hawyi yt kat i ahekat mesuwarote. Ta'i aheine'en hap mesuwarote ipohyt ko'i ewy kahato. Aat hakup kahato hawyi igag ipohyt hawyi iteneg na'yn hawyi iku'uro. ¹¹Pywo ipohyt ewy kahato hekat rakaria tukupte'en. Mesup hekat kahato rakaria tukupte'en mi'i hawyi muki'ite satek hap e'at pe hawyi ihaky'e'i kahato rakaria wo tukupte'en ipohyt teneg ewy. Karāpe Tupana ainug hekat rikatno mi'i pote waku watuwehum kahato ahekat nug hat Tupana ete. I'ewyte karāpe yt ahekare'en kahato i hap put'ok e ahete waku watuwehum kahato wy Aimowepiit hat Tupana ete are katupono watikuap yt ahekat kaipyi i aimowepiit sese hap tuut. Waku wato'e -Ta'i ahekat mesuwarotiat ipohyt ewy waku wato'e mesup. Ikahu kahato tig wen ma'ato muki'ite toto ra'yn. Mi'i hap ewy ahekat yt toine'en mot'i hin i waku wato'e ahatek hap e'at pe mesuwe.

¹²Ma'ato uwe uwe tepiat ho'opot turan te haky'e'i turan yt iwaure i imohey hap mi'i hat ti Tupana mimowaku wo toine'en i'ewyte Tupana mimowepiit kahato wo topyhu'at wuat'i e'at pe katupono ho'opot hap sakpo gosap hat toine'en imohey hat. Mi'i hat pe Tupana to'e aru -Uiky'e hat sese en e. Mi'i pote woromoieine'en kahato wuat'i e'at pe e yt tewaure i haria pe. ¹³Karāpe ahā'āg hap toine'en ahete yt naku i nug hamuat mi'i pote yt naku i wato'e aipy'a pe -Tupana ti uhā'āg kahato yt naku i nug hamo yt naku i wato'e katupono Tupana yt ahā'āg kuap

i sa'ag nug hamo i. I'ewyte yt wahã'ãg kuap i Tupana sa'ag nug hap ete aito. ¹⁴Aiwanetup hap miky'esat sa'ag kaipyi ti tuwẽtem ahã'ãg sa'ag nug hamuat hap. Aimiky'esat sa'ag aipy'a piat aima'at hamuat topyhu'at aikotã ewamiri miat hã'ãg hap ewy. Aimiky'esat ahã'ãg kahato yt naku i nug hamuat. Wahã'ãg hawyi watopyhu'at aima'at hawe aikotã hapiri topyhu'at ewamiri pe hap ewywuat. ¹⁵Aimiky'esat sa'ag ko'i ahepiat i'aparap hap toine'en. Aiwanetup sa'ag hap aikotã aikotã waku watunug aru aiminug sa'ag ainug yt naku i nug haria sese katupono meremo watuwat aiwanetup sa'ag hap ko'i upi. Watunug aimiky'esat sa'ag ko'i hawyi sa'ag nug haria wo ra'yn watopyhu'at Tupana wanetup hawe. Mi'i hawyi Tupana ui'apiheg hap yn topyhu'at aiwanetup hawe. ¹⁶Yt naku i watuwema'at uiwyrria'in are. Yt naku i watunug aimiky'esat sa'ag. Waku watoiat aimiky'esat ko'i yt naku i nug neran hap ko'i.

¹⁷Tupana ti hẽtyhot kahato rakat ewy toine'en. Tupana ti aat nug hat waty nug hat i'ewyte wuat'i waikiru nug hat wyti Mi'i. Tupana yne wakuap nug hat. Yt kat hin i sa'ag Tupana tunug. Yne imienoi ko'i hãpyk yn na'yn. Ewaty aat yt hẽtyhot mot'i i ahowawi. Hẽtyhot rakirẽ yt ra'yn tuereto aat waty waikiru ko'i wen ma'ato Tupana sese yt mi'iria tominug ko'i yt ewywuat hin i toine'en. Tupana ti po'og po'og aipowyro hat tominug aat waty waikiru ko'i kai. Mi'i ti po'og po'og ipotpap aat ka'ap wyti aipoityro hamuat. Yt kat sa'up i watum pykai tutum yne yne ahepe tekak ko'i aimowepiit hamuat ko'i. Hẽtyhot aat ka'ap Tupana. ¹⁸Tehay pywuat sese wo ainug tomeptyt'in ko'i. Mi'i hawyi aito watopyhu'at Tupana mowepiit kahato haria aikotã aimikoi pakup haat rakat aimowepiit hap topyhu'at. Mi'i hap ewy aito Iesui mohey haria watopyhu'at Tupana mowepiit hanuaria wo sese katupono -Po'og po'og uimiky'eria eipe torannia uiminug ko'i kai e Tupana ahepe tosa'yru'in me tosaki'yt'in me.

¹⁹Uiwyrria'in waku wyti watuwewaure ka'a kahato aimu'e haria mienoi kape. Waku watuwanetup kahato hawyi waku aiwe'eg ahehay. Yt naku i iũte'en hap wywo. Yt naku i aipy'ahak hap wywo ne'i watiwesat aiwy are. Yt etiwaure tei'o mi'i hap nug hamuat. Uiwyrria'in waku ehewaure ka'a kahato aimu'e haria ehay kape. Waku watuwanetup kahato. Waku aiwe'eg hap wywo ahehay yt kat i iũte'en hap wywo. Yt naku i aipy'ahak hap wywo watiwesat iũte'en. Yt etiwaure tei'o mi'i hap nug hamuat. Uiwyrria'in waku ehewaure ka'a kahato aimu'e haria ehay kape. Waku watuwanetup -Uimu'e o uiwy e hap yn aiwanetup hawe waku wato'e. ²⁰Tupana tiky'esat kahato wyti hãpyk takat yn mi'i tupono ti aiwo'opy'ahak hap kaipyi ne'i yt watunug kuap i Tupana miky'esat ewywuat ko'i. ²¹Waku ti watoiat yne yne aiminug yt naku i hap ko'i i'ewyte yne aheko sa'ag nug hap ko'i. Mi'i hawyi ti waku watuwewaure ka'a kahato Tupana ehay kape paa ai'e hap wywo yn katupono Tupana yn

ahihakyera'at kuap tehay wo. Mi'i pote -Uimu'e kahato ro ehay nug hamo waku wato'e Tupana pe. Tupana etikoi kahato o ehay uiwanetup hawe waku wato'e. Yt naku i aheko sa'awy'i wuat ewywuat ahewaire waire nug hap. ²²Yt naku i ti ahewaure ka'a wo yn watuwewanetup Tupana ehay kape. Ahewaure pe yn Tupana ehay toine'en mote ti aiwema'at hap yn toine'en katupono ihay watunug hap kaipyi Tupana miky'esat wy. Toiky'esat kahato aheko towat ewy hap toiky'esat. Toiky'esat tehay hētyt rakat ewy hap aimikoi ewy hap toiky'esat. Tomiky'esat nug hepiat hap wyti toiky'esat. ²³Y'y kape wateha'at aipa'āu kape watuwepiok kahato aipa'āu kape. Aikotā aipiit aikotā aipainug hap aikotā aikahu hap wateha'at aipa'āu y'y piat kape. Ma'ato wateha'at kahu hawyi wato i ra'yn hawyi meremo watiwaure ra'yn aikotā ahowapy aikotā hap. ²⁴Mi'i hap ewy ti Tupana ehay watikuap sa'ag hawyi wato hawyi watiwaure ra'yn watikuap sa'awy'i rakirē wuat pykai. ²⁵Ma'ato ahewaure ka'a kahato Tupana ehay kape -Atikuap teran kahato ehay wato'e Tupana pe hawyi watuwewaure ka'a kahato Tupana piat ainapin hāpyk takat kapiat hawyi watuwemu'e kahato hawyi watikuap kahato inug hamuat hap. Watunug Tupana miky'esat ewy hawyi Tupana aimowepiit kahato aiminug upi katupono watunug i'e hap ewy kahato hawyi aipoityro kahato yne aiminug ete.

²⁶Karāpe yt waī wato'e i ahehay sa'ag hap miit'in ete mi'i pote yt kan hamo i -Tupana mohey kahato hat uito wato'e katupono wema'at haria wo i watoine'en. Yt kan hamo i ahehay miit'in mu'e hap ete katupono ta'atukuap typy ihay rakaria aito hawyi ahehay Tupana ete ihay se wen ma'ato ahehay irania'in ete yt naku i katupono sehay i'ewyte sa'ag tuwētem aiwē pyi wy. ²⁷Uwe uwe yt ity i yt i'lywot i rakat powyro hap kaipyi Ai'lywot atipy piat Tupana tikuap kahato tomohey hat sese pywo sio yt hap. Uwe uwe hiwuria powyro hap ko'i toikuap aito tomohey hat sese pywo sio yt hap e. Uwe uwe hatek takaria powyro hap ko'i toikuap tomohey hat sese pywo sio yt hap e. Karāpe irania'in ahā'āg yt naku i nug hamo ma'ato yt watuwat i i'atu'e hap upi -Uito Iesui mohey hat pote yt atunug neran i te wato'e. Mio tā wato'e hawyi Ai'lywot atipy piat tikuap kahato aito tomohey sese haria wo ra'yn aikuap are.

Waku Yne Miit'in Mimotypot Haria Wo Tukupte'en

2 ¹Uiwyrria'in aipotypot koro Iesui ti wuat'i mimotypot nuat topyhu'at. Mi'i tupono ti waku wati'atumotypot irania'in. Yt naku i uimi'airoria yn i miit'in wati'atuky'e. Ma'ato Aika'iwat ti'atuky'e yne miit'in torannia hap ewy waku wati'atuky'e yne. Yt naku i wati'airo aiwyrria'in i'atuekat hap upi i'atuwepainug hap upi ne'i are. Yt naku i wati'atuky'e ai'lywania ko'i yn. ²Karāpe aiwo'omu'e hawe tuut wētup ok miit hekat rakat wuat'i iwat toī tuwepainug hesokpe ikahu ipu'iāpiat imehit. I'ewyte tuut wy wētup ok yt

hekat i rakat hesokpe sa'ag wywo tuut. ³Mi'i hawyi wato'e hekat rakat pe -Uiwy kahato en. Waku era'apyk mesuwe e'amyap ikahu rakat rote ma'ato mi'i hawyi yt hekat i rakat pe -Pyno waku en itote y'am me ro ereine'en sio yi tote ro era'apyk wato'e hap kaipyi Ai'ywot Tupana aikuap. ⁴Uiwyrria'in yt naku i watimohit hatek takaria yt hekat i rakaria. Ma'ato watimohit miit'in yt hekat rakaria i yt uwe wat i mimotypot ko'i yt hekat i rakaria pote meremo Tupana tikuap aiminug yt naku i hap. Tupana ti'atuky'e yne aito sio aipiit ikahu sio yt. Sio ahesokpe ikahu sio yt kat i ahesokpe toi'atuky'e torannia aitoria topy'a pe. Waku Tupana ewy wati'atuky'e torannia miit'in sio hekat rakat sio yt. Waku wati'atuky'e iraniam'in Tupana aiky'e hap ewy. Miit'in ekat kyewi hap ne'i wati'airo aiwyrria'in mote -Uito po'og e hat ewy watoine'en Tupana wanetup hawe katupono watiky'e miit'in i'atukat kyewi hap wywo ne'i. Wētup ky'e hamo yn waku wati'atuky'e miit'in sio morekuaria sio miit emiit ko'i. ⁵Pyno ewetum no ehewaure ka'a uhepe uimiky'e ko'i. Yt eweikuap i te apo aikotā Tupana ti'airo kahato yt hekat i rakaria Iesui mohey kahato hanuaria wo hap. Po'og toi'airo ihaky'e'i rakaria temiit no tetama piatnuaria wo iraniam'in kai katupono sa'awy'i to'e -Uhemiiit sese wyti aru tukupte'en miit emiit haria wo karāpe arepyhu'at Wuat'i Miit'in Morekuat Koro mesuwarote e Tupana miwan me sa'awy'i. Mio tā to'e hap ewy ra'yn ti mesup te toi'airo temiit'in no miit yt uwe mikuap ewywuat ko'i i yt uwe miky'e ewywuat ko'i i e. Mi'iria pe ti -Woroho'o'airo eipe miit'in porekuaria wo uimohey sese haria eiperia pote e. Woroho'onug eipe morekuat no yne mesuwat yi tote e hatek takaria pe toky'e sese haria pe. Woroho'omoesaika uimohey kahato hap wywo wuat'i nug hamo e Tupana tomohey haria pe. ⁶Eiperia yt hekat i rakaria pote hekat rakaria eimohit reran ne'i. Yt naku i ta'atunug hekat rakaria. Ta'atu'atuky'esat wyti eiweteweru ta'atuepiat hap yn ta'atuky'esat. Mi'i hawyi yt eweha'up nug i ra'yn eiweteweru hap hawyi ti ehereto ra'yn surara'in kape ei'apiheg hamo. Yt ewenug nei'o mi'iria ewy ne'i are. ⁷Aipotypot Iesui set mohit kahato haria wyti hekat rakaria. Yt i'atuwe'eg hin i mi'iria katupono Tupana ahēt'ok Iesui set upi. Yt kat set i po'og Iesui set kai ikahu rakat ahepe. Iesui ti Aika'iwat koro ma'ato yt ta'atumotypot hin i Aika'iwat.

⁸Sa'awy'i Aipotypot Iesui aimu'e tehay pywuat sese wo. Mio tā e -Waku wati'atuky'e kahato iraniam'in aiweky'e kahato hap ewy e ahepe ainapin hap sese. ⁹Pyno waku watunug Aika'iwat koro ainapin hap ewy yn waku watunug. Waku wati'atuky'e torannia miit'in aiweky'e hap ewy. Ma'ato waho'oky'e miit'in hekat hap upi ikahu hap upi mi'i pote Aimu'e hat ainapin hat ehay pun haria wo watopyhu'at. Mi'i hawyi yt nakuaria i wo watopyhu'at Tupana wanetup hawe. Waku wati'atuky'e torannia miit'in watuweky'e kahato hap ewy e ahepe.

¹⁰Tupana tiky'esat kahato watunug wuat'i tepiat ainapin hap ma'ato wati'aparap wētup ainapin hap mi'i hawyi yt naku i nug haria wo ra'yn

watoine'en. Wētup yn aimi'aparap hawyi yt naku i watopyhu'at Tupana wanetup hawe katupono wētup ainapin hap pe toine'en yne Tupana piat ainapin hap wētup sehay pe -Aikotã ewei'atuky'e irania'in eiweky'e hap ewy e hap. Mi'i hap yt watunug i mote wati'aparap yne Tupana piat ainapin hap ko'i. ¹¹ Katupono sa'awy'i te Tupana ainapin miwan me -Yt eweipohari tei'o wētup ok ihary'i ete he'aito ete e. I'ewyte to'e -Yt ewei'auka tei'o miit e tomiwan nu kawiat puretig etiat. Mi'i hawyi yt watipohari i wētup ok ihary'i ete he'aito ete ma'ato wati'auka wētup ok hawyi Tupana wo'onapin hap wati'aparap kahato katupono miit auka hatno ra'yn watopyhu'at ra'yn.

¹² Ma'ato ahowawi Tupana iha'at kahato sio watunug imiky'esat ewy sio yt hap kape yn. Tupana iha'at ahowawi sio wati'atuky'e irania'in aiweky'e hap ewy. Mi'i tupono waku wati'atuky'e miit'in Iesui ewy. Waku aiwe'eg wo aiminug ko'i kai ahehay ko'i kai sio miit'in ky'e hap toine'en aikai Iesui miky'esat ewy sio yt Iesui miky'esat ewy i watunug hap ko'i. ¹³ Tupana piat miit'in apiheg hap e'at put'ok e ra'yn turan mi'i hap e'at pe wyti yt kat i ra'yn Tupana kai i'atuehaky'e'i hap meimuë waria miit'in yt ehaky'e'i kuap i haria ete. Ma'ato irania'in wo'ohaky'e'i kuap haria kape yt kat i hin i aru i'atu'apiheg hap topyhu'at katupono Tupana tuwehum wo'ohaky'e'i kuap haria ete.

¹⁴ Pyno uiiwryia'in yt naku i ti ahehay wo yn watomohey Iesui katupono yt watomoherep i ahepiat imohey hap miit'in me aiminug wakuap ko'i mi'i pote ti yt kat hamo i ahehay se -Uito atimohey kahato Tupana wato'e. Uito ti Iesui mohey hat sese ai'e hap toine'en aikai hawyi yt kat i aiminug wakuap ko'i miit'in ky'e hap moherep hamuat aikai mi'i pote ti yt kat i Iesui mohey hap sese toine'en aipy'a pe ma'ato heso rakaria wo watoine'en irania'in wanetup hawe i'ewyte Tupana wanetup hawe. ¹⁵ Karāpe put'ok e ai'yat pe hatek takat Iesui mohey hat yt imi'u i rakat yt hesokpe i rakat hawyi yt kat i watum tope ma'ato wahenoi Tupana pe yn -Pyno waku mehin mana ahētup aru Tupana pe eipowyro hamuat wato'e yt kat i watum pykai -Tupana aru epoi mehin mana wato'e yt kat i mi'u watum pykai. ¹⁶ Ma'ato yt kat i watum mote yt karāpe i ta'atumohey ahehay -Uruto ti Iesui mohey kahato haria ai'e hap. Tupana eipainug wato'e yt kat i sokpe ium wywo i'atupowyro hamo hawyi yt ta'atumohey i ahehay -Uruimohey kahato Iesui ai'e hap. ¹⁷ Mi'i tā watunug pote yt watomoherep hin i i'atuepe ahepiat Iesui mohey sese hap are. Mi'i pote heso rakaria wo watoine'en i'atuwanetup hawe i'ewyte Tupana wanetup hawe. Uiiwryia'in iku'uro rakat nem kahato rakat yt ikahu hin i toine'en. Yt uwe miky'esat ewy hin i toine'en aikotã i'okpuk nem nakat ewy watoine'en aitoria Iesui mohey haria yt hegyi'at i rakaria aito hawyi.

¹⁸ Mi'i hawyi te'ero'e irania'in ahepe -Ma'ato tukupte'en ni Iesui mohey haria yt kat i ta'atuminug wakuap ko'i e haria. Mi'i hawyi eheso kahato

are i'atuepe katupono Iesui mohey hap sese kaipyi tuwëtem wuat'i waku nug hamuat ko'i are. Yt pote yt kat i Iesui mohey sese hap aikai are i'atuepe. Uito ti atimoherep uhepiat Aika'iwat mohey hap miit'in ky'e hap wywo are. ¹⁹-Uruto ti uruimohey kahato Tupana i'atu'e uhepe irania'in. Uruimohey sese Tupana wëtip yn toine'en i'atu'e uhepe. Pyno waku mi'i tã watoimohey i'atuepe wen ma'ato eiwe'eg wo o katupono i'ewyte ahiag timohey kahato wy wëtip yn Tupana toine'en hap token'ë popuo. Ahiagnia timohey Tupana toine'en hap wen ma'ato yt Tupana miky'esat ewywuat nug hin i haria wo tukupte'en. Ahiagnia ta'atumohey sa'ag pykai. ²⁰Yt kan hamo i -Atomohey kahato Tupana wato'e hawyi yt kat i watunug wakuap miit'in me. Mi'i tã watunug pote -Heso kahato rakaria eipe i'atu'e irania'in ahepe te'eruwantetup hawe. Ahehay wo yn watoimohey Iesui pote yt aiwe'eg hin i aito. ²¹Watikuap ta'yn aikotã sa'awy'i te aha'ase'i Aparãu tunug nu kawiat heiam aikope aihũ watiwuk Tupana mowepiit hamuat hap ewy. Mi'i hap tote toiporokpun tosa'yrũ Isaki i'auka hamo Tupana piat ipo'oro hap ewy. Mi'i hawyi mi'i tã iminug kapiat teha'at howawi Tupana hawyi -Waku kahato rakat en Aparãu e Tupana tope. Eminug kaipyi mesup atikuap sese ra'yn uimohey hat sese en e Tupana tope. ²²-Waku en Tupana katupono aha'ase'i pot timoherep tepiat Tupana mohey hap tominug wo. Imohey hap toimoherep kahato wuat'i pe tominug wo. To'okupitu kahato imohey hap iminug ko'i. I'e hap tutunug hap kaipyi Tupana tikuap tomohey hap sese aha'ase'i pot Aparãu sa'awy'i. ²³Aikotã Tupana to'e sa'awy'i hap ewy -Uiwy kahato ti en Aparãu e. Uimohey hat sese ti en e. Hãpyk kahato rakat en uiwanetup hawe uiwy e Tupana tope. ²⁴Uiwyria'in imohey hap toine'en ahehay pe yn mote Tupana yt aimohãpyk kuap i katupono uiminug wakuap kaipyi yn watimoherep kuap Tupana mohey hap sese toine'en aipy'a pe. Ma'ato yt kat i imohey hap moherep hap aikai waku nug hap ko'i mi'i pote yt toine'en i Iesui mohey hap sese aikai ma'ato heso rakaria wo watopyhu'at aito. ²⁵Sa'awy'i mana Irapi timoherep kahato Tupana mohey tepiat hap katupono toi'atuporereke to'yat pe typy ok surara Isareu ywania Tupana mipo'oro ko'i sepiok e hanuaria. Mi'iria pe mana Irapi timoherep muap wëtip i'atupopy hamuat mig'i wo toimoherep i'atuehakyera'at hap katupono irania'in surara tikat mi'iria i'atu'uka hamo. Mi'i hap ewywuat mana Irapi tunug hawyi Tupana tikuap ta'yn tomohey hat ra'yn toine'en hap. Mi'i hawyi toiehakyera'at mekwat haryporia yt iwe'eg i rakat wuat'i ihainia'in wywuat ieine'en hat pykai. ²⁶Pywo ti rat uhekatuwyrã yt kat i aipa'ãu pote yt kat hamo i aipiit katupono iku'uro ra'yn. Aheha piat toto hawyi -Iku'uro sese ra'yn i'atu'e. Mi'i hap ewy ti yt kat i miit'in powyro hap Iesui mohey hap moherep hap aikai hawyi iku'uro rakat ewy ra'yn watoine'en yt iwese rakat ewy i yt kat nug hat wo i ra'yn watoine'en. Yt watimoherep Iesui piat miit'in ky'e hap irania'in me

ahegyia't hamo pote yt kan hamo i wato'e hatek takaria pe -Uruimohey kahato Iesui wato'e ai'e hap.

Uito Po'og Wētup Ok Kai Yt Ewei'e I

3 ¹Uiwyrria'in eiwe'eg wo o -Uito po'og torannia kawiat wo'omu'e hat ei'e hap wywo katupono miit'in mu'e haria kape yn Tupana po'og iha'at sio ta'atumu'e hap ewy ta'atunug sio yt te'eropyhu'at sio ta'atunug ta'atuepiat miit'in napin hap ewy sio yt hap kape teha'at kahato Tupana. Ma'ato yt watunug i ahepiat miit'in napin hap mi'i pote po'og ai'apiheg hap topyhu'at aipotmu'eria kai katupono yt watunug i Tupana ainapin hap ko'i pote mi'i pote ti -Tpy ihay haria eipe e aru ahepe Tupana mekewat e'at pe karāpe Tupana timoherep yne miit'in me uwe waku uwe yt naku i hap airo hap e'at pe. Mi'i tupono waku perup'i puo wati'atumu'e miit'in are. Waku wato'e aiwanetup hawe -Yt hāpyk i ahenoi pote ati'aparap kahato Tupana pe waku wato'e aipy'a pe. ²Pyno torannia aito i'aparap haria watoine'en. Ma'ato ahehay wo ahēku wo yt wati'aparap i pote yt karāpe i sa'ag nug hatno watoine'en katupono aipy'a piat aiwanetup hap moherep hap ahehay topyhu'at. Karāpe yt wati'aparap i ahehay wo pote hāpyk pe kahato watoine'en aheine'en hap tote. Ahehay hāpyk takat watunug kuap pote watuwepo'oro kuap yne aipiit wakuap nug hamo.

³Aihū Kawaru wē sakpo watikytyt saity hawyi mi'i ete watimohāpyk aikotā hewyry aimiky'esat ewy hamo. Kurin kat ete pyi watimoeuwry aihū iwato sese pykai. ⁴I'ewyte ahe'yara iwato kahato rakat pykai watimohāpyk kahato y'y puo apokuita kurin kat no. Mi'i hawyi aimiky'esat ewy toto ahe'yara iwato kahato pykai. Imohāpyk hap kurin hetu'a pe toine'en wen ma'ato totomoesaika kuap yne wasere wato pykai waku ahewyry. ⁵Mi'i hap ewy ahēku topyhu'at kurin aipiit kai mekewat saity aihū Kawaru wē sakpuat ewy mekewat imohāpyk hap kurin hetu'a piat ahe'yara etiat hap ewy. Ta'i ahēku ti yt iwato i pykai -Uito po'og torannia kai wato'e ahēku hit no. I'ewyte aikotā aria hit ta'at go iwato rakat rote igag nakat rote hap ewy meremo aria iwato kahato topyhu'at itote. Mi'i hap ewy ahēku hit kaipyi iwato kahato sa'ag tuwenug. ⁶Ahehay sa'ag ni aiwanetup hap ma'at kuap hat toine'en. Aima'at hat kahato ti rat ahēku. Wo'oeremopusu hap tuwētem ahēku pyi aiwo'oma'at'i ma'at'i hamo. Aikotā aria ahekare'en wuk hap ewy ahehay toine'en. Ahehay aikotā mekewat sa'ag nug hat eiam wyti aria wato yn toine'en. Ahehay sa'ag ahēku kaipywiat miit'in wuk hap ewy topyhu'at. Ahehay wo miit'in ma'at hap topyhu'at katupono aheine'en hap moko'i moko'i hap aiwanetup hap pyi tuwētem ahēku pyi are. Ta'i aimohun hap wyti ahehay sa'ag. ⁷Ta'i watikuap kahato haiwot rakaria ga'apy piaria moperup'i aihū wuat hap i'ewyte weitaria aihū wo atimoperup'i kuap

i'ewyte topyhu'at hewyry rakaria aihũ wo watunug. I'ewyte piraria watimoperup'i kuap aito. ⁸Ma'ato mi'i pykai ahẽku yt watimoperup i kuap i katupono ahẽku miit'in auka kuap hap topyhu'at. Ahehay wo watima'at kuap kahato miit'in. Moĩ haiwot rakat ewy ahẽku toine'en katupono mi'i wo wati'atu'uka kuap miit'in aimima'at ko'i. ⁹Ahehay sa'ag ahẽku pyi gu'uro hy ewy toine'en katupono -Waku kahato en wato'e Ai'ywot Aika'iwat Tupana pe wen ma'ato miit'in me -Motoro meiũpepyi aria wato kape wato'e sa'ag ahewanikaptia pe miit'in me Tupana minug toiã'ãkap ko'i pe. Ahẽku wo -Waku kahato En Tupana wato'e mi'i hawyi mekewat ahẽku wo wati'atukuasa Tupana minug miit'in ko'i. Yt naku i kahato mi'i tã are. ¹⁰Wẽtup ahehay pyi tuwẽtem Tupana motypot hap i'ewyte wẽtup ahehay pyi tuwẽtem miit'in mohit hap. Yt naku i ti rat mi'i tã are. Are paĩ yt aiwe'eg hin i ahẽku moperup'i hap ete aito. Aiwemoti hap kahato ahehay. ¹¹Yresa pyi yt karamuo i y'y tuwẽtem he rakat nop takat wẽtup ka'a pyi yn. Mi'i hap ewy yt naku i ahehay he rakat ahehay nop takat ahẽku pywiat. ¹²I'ewyte yt karãpe i Paku'a yp kaipyi hewo muse sat ne'i. I'ewyte yt karãpe i hewo Warana yp kaipyi Wasa'i sat ne'i. I'ewyte yresa ihy nop takat yt tum kuap i aimi'u he rakat.

Yt Naku I Watuuka Aiwo'ope Aimu'e Hap Etiat

¹³Mi'i hap ewy kahato yt naku i ahehay sa'ag yt Tupana Pa'ãu miky'esat ewy i ahẽku wo. Waku watunug wakuat yt kat i aiwemotypot hap wywo. Mi'i hap ewy waku aheine'en hap he rakat ewy aiminug wo'owese hap wywo yt kat i -Uito po'og ai'e hap aiwanetup hawe. Waku yne ahehay wakuap wo watimoherep aiwe'eg hap imotypot hamuat. ¹⁴Karapeĩ wato'oehay'ywyi hawyi yt kat i aiwo'owese hap aikai topyhu'at. Mi'i pote yt kan hamo i -Uito ti po'og irania'in kai wato'e ne'i. Ma'ato mi'i tã mote watuwema'at ne'i. ¹⁵Karapeĩ watu'uka aiwo'ope Tupana piat aimu'e hap kaipyi mi'i pote yt we'eg hin haria wo i watopyhu'at. Karãpe wato'oehay'ywyi aiwo'ope watopyhu'at irania'in yt imohey i haria ewy ne'i. Aikotã ahiag potmu'eria ewy watoine'en. Aikotã ta'atumiky'esat yn nug haria ewy watopyhu'at. Yt naku i kahato watu'uka aiwo'ope Tupana piat aimu'e hap kaipyi. Mi'i tã watunug mote yt karãpe i Tupana mimu'eria watopyhu'at ma'ato ahiag potmu'eria watoine'en. ¹⁶Karãpe wato'oehay'ywyi aiwo'ope -Uito ti po'og eikai ai'e hap aipy'a piat kaipyi mi'i hawyi meiũran wanikaptia wo watopyhu'at itote hawyi aiwo'oma'at'i ma'at'i hap yt ikahu hin i rakat topyhu'at aiwo'opiat. Yt naku i are.

¹⁷Ma'ato Ai'ywot atipy piat iwe'eg sakpo toine'en. Mi'i ti aimu'e kahato aipy'a pe towe'eg hap yt ahiag wat ewywuat hin i. Mio tã e ahepe -Pywuat kahato eweikupte'en no Ui'ewy e ahepe. Wo'owese haria wo ro eweikupte'en e. Wo'oky'e haria wo wo'opowyro haria wo wo'owesat kahu

hanuaria ui'ewy o eweikupte'en o e ahepe. Waku wo'oky'e hap moherep hanuaria wo eweikupte'en e ahepe. Waku wakuat nug haria wo eipe e. Waku yt wētup ok i miit mohit hanuaria wo eweikupte'en no e ahepe. Waku yt typy ehay rakaria wo eweikupte'en e. Waku to'o'ewy'ewy wuat'i miit'in ky'e haria wo eweikupte'en e ahepe aimu'e kahato hat atipy piat Ai'ywot. ¹⁸Watikoi aikope aimikoi wakuat pote waku kahato hētyt hawyi ma'ato yt pote yt kat i aimi'u wakuat watipuēti aru hat hawyi. Mi'i hap ewy kahato wo'oky'e hap watikoi hawyi aiwo'owese hap toine'en aru aiwo'ope hawyi aimowepiit hap toine'en aiwo'ope. Mi'i hawyi hewo kahato aru waku hap ahete aimi'u he kahato hap ewy aimikoi he hap ewy.

Henoi Ra'yn Aikope Pyi Aiwo'owuuka Hap

4 ¹Koitywy ahenoi teran ehepe kat kaipyi kat kaipyi aiwu'uka hamuat aiwo'oehay poepek hamuat hap tuwemoherep hap ko'i. Pyno ahenoi ehepe -Uiat uipo pe atiky'esat ewat ekat ai'e hap sa'ag kaipyi ti watu'uka. -Uimiky'esat yn waku watunug e hap kaipyi watu'uka. Mi'i hap kaipyi yt aiwo'owese i hap toine'en. ²-Atiky'esat ewat uiatno wato'e irania'in me ma'ato -Yt atum i i'atu'e ahepe hawyi -Pyno yt etum i pote yt uiwese i aru wato'e aipy'a pe aiwyrria'in me. Mi'i hawyi wato'o'auka teran irania'in ete i'atuekat kyewi. Yt naku i mi'i tā are. Po'og waku wahētup hētup Ai'ywot Tupana pe aimiky'esat ko'i are. Yt kat i aimiky'esat ko'i toine'en aipo pe katupono yt wahētup Ahekat nug hat Tupana pe i pote e. ³Mi'i hawyi aimiky'esat Tupana pe wahētup tuereto wen ma'ato yt tutum i aimiētup katupono yt tomiky'esat ewy i wahētup pote. Aimiky'esat ewy sa'ag ne'i wywo yn wahētup wote aimowepiit hamuat kape yn wahētup pote yt tutum kuap i aimiētup.

⁴Aikotā ahehary'i ete aipohari hap ewy yt ikahu hin i mi'i hap ewy kahato yt ikahu hin i typy ahutupana pote. Yt naku i typy ok miky'esat ewy watunug Tupana miky'esat wakuat i'ewyete mesuwarotiararia miky'esat ewywuat yt naku i nug haria miky'esat ewywuat pote. Yt ikahu hin i mi'i tā watoine'en are. Tupana ewanikaptia miky'esat ewy watunug mote Tupana ewanikaptia wo watoine'en. Uwe uwe mesuwarotiat yt naku i nug haria seko sa'ag wo tuwewy'inug mi'i hat Tupana ewanikap mo topyhu'at. ⁵Ewe'eg wo e Tupana sa'awy'i wuat pupi -Uiwatno yn woroky'esat e ahepe. Ma'ato wētup tupana eweimohey hawyi uhehay'ywyi kahato tupanaria ete e Tupana Pa'āu ahepe. ⁶-Ati'atumesaika kahato waure wuat gupte'en haria pe. Mi'iria pe atum ne'en kahato wakuap mi'iria pe ma'ato irania'in me -Uito po'og e haria ewanikap wo areine'en e Tupana ahepe. Uhegyi'at hap po'og atum paa e haria pe e Tupana ahepe. ⁷Tupana tiky'esat ai'e hap -Tupana atiky'esat emiit sese wo waku wato'e aiperup'i popuo e. Ui'ywot uimoesaika kahato uiminug sa'ag ko'i akit hamo waku

wato'e. Tupana eti'akit o ahiag ui'okpe totiat wato'e waku. Uimoesaika epa'āu wo ahiag sopo hamo ehay wo -Motoro ui'yatypepyi ahiag me e hamo waku wahētup Tupana pe. Mi'i hawyi waku wato'e -Tupana etisopo ro ahiag uhā'āg hat mesuwe waku wato'e. Mi'i hawyi ahiag topopy ra'yn meremo ai'yatypepyi Tupana pupi.

⁸ Pyno karāpe watiky'esat watukupte'en Tupana wywo mi'i pote waku watuwat Tupana kape aimiky'esat ētup hamo. Aiwanetup hap kaipyi aipy'a pyi ahehay hawyi tuut ahowawi aimiky'esat ewy. Mi'i hawyi aikotā watuwei aipit pit potiat hap ewy ra'yn y'y pe waku mi'i hap ewy waku wato'e Tupana pe -Ui'ywot uikoho Esa'yru suu wo uimi'aparap sa'ag ko'i waku wato'e. Uipo ti iminug yt naku i hap ko'i pote uipo ipit pit hap ewy. Mi'i pote etikoho uipo yt naku i nug hap hep hamo waku wato'e. Ui'ywot atipy piat pe uiwanetup hap uipy'a piat typy sehay potiat uipiit yt naku i topyhu'at. Mi'i pote etikoho kahato uhepiat i'aparap hap ko'i yne waku wato'e Tupana pe. ⁹ Waku paa wato'e Tupana pe aiminug sa'ag upi aikotā haty kahato hap aipy'a pe hap ewy aikotā aiwy sese iku'uro hawyi haty hap ewy waku aiwak hap aipy'a pe hawyi -Tupana sakpo'e atunug sa'ag wato'e. Yt ikahu hin i atunug eete. Mi'i tupono uimoti te kahato rat uipy'a pe waku wato'e aiwak popuo. Tupana uhepiat ema'at hap ko'i yt ikahu hin i uipy'a pe uiwanetup hawe. Ahaty'u kahato yt kat i hin i uiwepiit hap toine'en. Uimoti hap yn toine'en uikai waku wato'e yt kat i aimikyry'i hap wywo. ¹⁰ -Ehamo Tupana aremoti kahato uipy'a pe paa e hap wywo wato'e. Pywo pe pote Tupana mimotypot sese ko'i watopyhu'at wuat'i e'at pe wuat'i ehamo.

Aiwo'oky'e Hap Yn Waku

¹¹ Uiwyrria'in yt naku i ahehay sa'ag wētup ok ete irania'in ete katupono Tupana to'e miwan me -Eiwo'oky'e ro eiwo'ope e. Mi'i pykai watimohit ne'i wētup ok irania'in ehamo pote -Yt naku i meiēwat miit wato'e pote Tupana wo'onapin hap pun hanuaria wo watoine'en katupono yt i'e hap ewy hin i watunug mote. Uiwyrria'in yt naku i watimohit wētup ok ahehay yt naku i rakatno. -Eti'atumotypot ro irania'in e Tupana sa'awy'i miwan me. Karāpe wati'atusaty'i saty'i miit'in ahehay wo hawyi wati'aparap kahato Tupana piat ainapin hap yt watimotypot i aiwy pote. Mi'i hawyi watimohit Tupana piat ainapin ko'i katupono ai'e hap aiwenapin hap sa'ag yn watunug. Po'og waku watunug ainapin hap sese Tupana iwe'eg sese rakat piat ainapin hap. Yt naku i ewei'atumohit wētup ok miit e Tupana pote. ¹² Tupana yn aikuap sese sio waku aito sio yt hap katupono Tupana yn ni ikuap aiwanetup hap wakuap ko'i sio yt nakuap i ko'i. Mi'i tupono kat poteī pyno -Yt naku i en wato'e wētup ok miat pe yt watikuap i kahato ipy'a piat pykai. Tupana yn ikuap wakuat sio yt hap. Mi'i yn ikuap ainug ko'i. Mi'i pote Tupana yn ahehakyera'at kuap i'ewyete

Tupana yn ni ai'apiheg kuap. Mi'i pote yt naku i wato'e wētup ok etiat -Yt kan hamo i mekewat miit. Yt naku i kahato mi'i tā wato'e katupono yne miit'in Tupana miky'e ko'i tukupte'en. -Wuat'i miit'in torannia ahekat ko'i ewy tukupte'en e Tupana ahepe. Mi'i pote yt eweimohit rei'o uhekat ko'i e Tupana yt miit'in motypot i haria pe.

¹³Waku aiwe'eg wo kahato ahehay pupi -Uimiky'esat yn atunug neran e hap pupi -Pyno muki'ite uimiky'esat ewy uiwepyi areto wētup tawa kape hawyi itote areine'en mot'i hawyi itote atunug uiko iwato'in nakat uimiky'esat oktan hawyi uhekat kahato ra'yn areine'en itote ai'e hap pupi waku aiwe'eg wo. -Pywo ti rat ui'e hap ewy atunug aru uimiky'esat oktan hawyi uiwepyi arepotpap kahato itote hawyi ati'atunug iwato kahato uhekat ko'i hawyi areine'en hekat kahato rakatno itote uito. Ta'i uimiky'esat ewy yn aru ati'atunug e hap pupi waku aiwe'eg wo uiwyrria'in. ¹⁴Katupono yt watikuap hin i aikotā muki'ite aipore'ihot'ok hap pykai i aikotā aru watoin'e'en sio are. Tupana yn mi'i tā kuap hat i'ewyte yt watikuap hin i karania e'at rē aheine'en hamuat hap ko'i. Ta'i aikotā hunete y'ly he'yhig am hawyi atposake hawyi yt kat i ra'yn toine'en itote. Mi'i hap ewy kahato aheine'en hap topyhu'at mesuwarote. Ta'i aheine'en porap i hawyi aiku'uro ra'yn meremo hap ewy watoin'e'en mesuwat yi tote uiwyrria'in. ¹⁵Mi'i pote po'og waku wato'e aipy'a pe -Tupana atunug neran emiky'esat ewy po'og waku wato'e. Tupana etum uhepe ehesaika hap uipowyro hamuat. Mi'i pote ti aru areto motpap nug hamo po'og waku wato'e aipy'a pe. ¹⁶Yt naku i kahato watuwemowato kahato ahehay wo -Atunug kuap yne ai'e hap ete uiwyrria'in. Yt naku i wato'e -Uito po'og yne miit'in kai ai'e hap ete. Yt naku i aito watopyhu'at aiwehay pyi. Yt naku i -Uito po'og ekai e hatno watopyhu'at.

¹⁷Uimimu'eria karāpe watikuap kat som waku Tupana tiky'esat watunug hap hawyi ma'ato yt watunug i imiky'esat ewy hawyi wati'aparap kahato Tupana pe yt watunug i imiky'esat pote. Yt nakuaria i wo watopyhu'at yt kat i hin i watunug pykai. Mi'i tā hap atiky'esat eweikuap ta'yn uiwyrria'in are.

Eiwe'eg Wo O Hekat Rakaria

5 ¹-Eiwe'eg wo o hekat rakaria. Eiwe'eg wo o wo'opo'oro i po'oro i te'en ne'i haria pupi e Tupana. Koitywy yt pya hin i eiwo'okak'i hamuat hap e'at e Tupana. Yt pya hin i kyn kyn ei'e hap e'at ehepiat ho'opot hap wuat'i e'at piat hamuat e katupono eiwemoekat kahato miit'in ma'at hap kaipyi e Tupana. ²Mekewat e'at pe ti aru eimisoknug ni hokpyp ne'i ra'yn topyhu'at e Tupana. Ehesokpe sok ko'i nupi'a yat no ra'yn topyhu'at yne yne aru e Tupana. ³Ehekat ikahuria rakat ahyt aru yt kan hamo i ra'yn topyhu'at i'ytyk tutu'u yne ra'yn hawyi e. Mekewat e'at ehekat ikahu miit'in mipugha wo ra'yn topyhu'at nem ne'i pote e.

Sa'awy'i imehit rakat yn ehekat ma'ato mekewat e'at pe i'ytyk kahato rakatno ra'yn topyhu'at ikamhig sa'ag nakatno ra'yn topyhu'at e. -Kat pote kahu yt eweimo'ẽ i ehekat ko'i nimo te uruepe i'atu'e ti aru ehepe ewyria'in hatek takaria. Kat pote yt ehegyi'at hin i uruepe nimo i'atu'e aru ehepe ihaky'e'i rakaria. -Mi'i hawyi ehekat ko'i i'ytyk kaipyi ti aru ta'atukuap meremo ra'yn yt ehegyi'at hin i kahato hap e Tupana -Uiwatno yn neran e haria pe. -Ehekat ahyt topyhu'at aru aria wato mi'u wo e Tupana. Mi'i hawyi eipe ekat wuk hap pe eweikupte'en aat ka'ap ei'apiheg hamuat wuat'i e'at pe e Tupana aru hatek takaria pohari haria pe. ⁴-Sa'awy'i eimikoi eropat haria i'atupotpap kahato eiko nug hamuat pykai ma'ato yt kat i ewetum i'atuepe. -Pywo ti rat muki'ite aru atum eipotpap sa'up ewei'e pykai yt kat hin i ewetum i'atuepe. Yt ehegyi'at i hap kape ara'akasa yne ra'yn Uito e aru Tupana yt imo'ẽ i haria pe. I'atuesy'at kahato ehemii't'in e. Yt i'atuesokpe hin i rakaria mi'iria. I'atuehaky'e'i kahato te'erepotpap aat ka'ap pykai yt kat hin i ewetum e. Sa'awy'i kak i'atu'e kak i'atu'e aheti'at -Tupana yt urupoi i urupo'oro haria uruka'iwaria hekat rakaria i'atu'e uhepe e. Yt ta'atumo'ẽ hin i uruepe urupotpap hap sa'up i'atu'e irane to'okak'i popuo uhepe ihaky'e'i rakaria e Tupana. ⁵Yt ehegyi'at hin i eipe e aru ehepe katupono eiwemowepiit hap yn ewetunug eheine'en hap turan e. Kat ko'i kat ko'i eimiky'esat oktan ewei'atunug atunug kahato. Ei'yat wakuat pe ienuk hap yn ewetunug. Eimi'u ikahu kahato ma'ato eiweran ewei'atumo'ok kahato. Yt kat i ewetum hesy'at sese rakaria pe e Tupana aru ihaky'e'i rakaria ma'at haria pe. Aikotã sa'awy'i eihũria ewei'atumokyt kahato awati wo i'atu'uka hamuat i'u hamuat hap ewy kahato eiperia tukupte'en ikap kahato rakaria wo e aru Tupana yt hegyi'at rakaria i pe. Ikap kahato rakaria wo koitywy eweikupte'en eihũria ewy e. Eikap ti waku kahato aria mi'u wo pote mesup ta'yn waku pe eweikupte'en kahato ma'ato uimi'apiheg wuatnuaria wo e Tupana mi'iria pe yt ta'atupoi hin i ta'atupotpap nug haria hawyi. ⁶-Sa'ag nug haria ti eipe katupono miit'in wakuat kuasa haria wo eweikupte'en are'e aru ehepe e Tupana. I'atuekat kyewi -Ewei'atu'uka mi'iria ewei'e yn esurara'in me wakuap yn ta'atunug pykai e. Ewei'atu'uka yt kat i sa'ag i'atu'e i ehepiat pykai e aru Tupana yt hegyi'at i rakaria hekat rakaria pe.

⁷Uiwyria'in waku aiperup'i po'og po'og watoine'en Iesui ekatup haype miit'in aimoweuka'i pykai. Aikotã aikopiat aimikoi wahekatup hepama hap ewy. Sa'awy'i watikoi hawyi i'aman hap wahekatup imoëtyt hamo. Mi'i hawyi wahekatup i i'aman tuereto hap imotag hamo. Perup'i popuo wahekatup haat hap kape imo'apuhup hamuat kape. Mi'i hap ewy waku wahekatup Iesui uut hap. ⁸-Yt pya hin i ti Iesui uut hap waku wato'e yn aiwo'ope aiwemoesaika hamo. Yt naku i watoiat huut hap mohey hap katupono tuut aru Aika'iwat. Waku wahekatup huut hap aiwemowepiit

hap wywo. ⁹Uiwyria'in yt naku i wato'oehay petek petek hekatup haype katupono wo'oehay petek petek haria pe ti aru -Yt nakuaria i eipe e aru Tupana. Yt pya hin i aika'iwat uut hamuat uwe waku uwe yt naku i to'e hamo. Yt pya hin i Aika'iwat uut hap aikotã oken'ypy og me hap ewy yn ni toine'en meke -Areke teran e hat ewy toine'en.

¹⁰Uiwyria'in yt naku i ti watiwaure aipy'a pe sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria piat ho'opot hap ko'i. Ta'i nimo te ti ta'atuho'opot pot'i kahato miit'in mikyry'i ta'atuetiati imohey hap wywuhat hap. Ta'i yt i'atuwẽpohep hin i ti Tupana e hap moherep hap ete miit'in ti'atusaty'i saty'i pykai. Mi'i tupono waku watunug mi'iria ewy. ¹¹Mi'iria sa'awy'i tokoka'at ra'yn ho'opot hap sakpo. Mi'i tupono koitywy Tupana mi'atuwaku ko'i wo tukupte'en eimi'atumotypot no ra'yn tukupte'en. Watikuap ta'yn ti aikotã nimo aha'ase'i Io ho'opot pot'i kahato hap ma'ato yt toiwaure hin i Tupana mohey tepiat hap. Imohey mot'i hap po'og iwato ho'opot hap kai. Mi'i pote ho'opot kahato hap sakpo tokosap ase'i Io. Mi'i pote Tupana mipoitynug wo ra'yn topyhu'at. Uiwyria'in Tupana tikuap kahato ahepiat ho'opot hap. Ta'i Aika'iwat aiky'e kahato tohaty'u kahato ahepiat ho'opot hap.

¹²Ahehay pywo piat hap yn Tupana tiky'esat. Karãpe irania'in me -Atunug aru wato'e pote waku watunug ai'e hap ewy hap. Yt naku i aheso -Atunug aru ai'e hap ete. Ma'ato aheso hap ne'i pote Tupana ai'apiheg e. I'ewyte ti yt naku i Tupana set watipehik -Atunug aru e hap ete. Yt naku i wato'e -Yt atunug i aru ui'e hap ewy pote waku Tupana ui'auka wato'e. Po'og waku -Atunug aru mehin mana wato'e hawyi waku watunug ai'e hap oktan po'og waku are. I'ewyte yt naku i miit'in set watipehik pywo ai'e hap moheg hamo. Ma'ato Tupana tiky'esat pywo piat yn ahehay hap -Atunug aru ai'e hap ete.

¹³Ahatek pote watemoehamana'i hawyi waku wahẽtup Tupana kape aikawiatno hamuat hap. Ma'ato toine'en ahehãite hap aiwepiit hap yn ahete pote waku watuwehum Tupana ete aiwepy hap wywo.

¹⁴Wẽtup ok i'ahuu aipy'asetpiat pote waku mekewat i'ahuu rakat ti'atukay kay tuwewawi Iesui mohey haria apykok haria ko'i ta'atuhẽtup Tupana kapiat hamo i'ahuu kosap hamuat hap. Mi'i hawyi ikap takat mohag wo waku ta'atupag i'ahuu rakat ete. Mi'i hawyi waku ta'atuhẽtup -Tupana etimoehãite kahato mesuwat i'ahuu rakat esaika hap mywo Esa'yru Iesui motypot hamo waku i'atu'e itote i'ahuu rakat moehãite hamuat. ¹⁵Mi'i tã ta'atunug Iesui mohey hap mywo pote ti aru ipoĩ'am na'yn te'yni pyi ihãite ra'yn topyhu'at i'ahuu rakat. I'ewyte iminug sa'ag kaipywiat i'ahuu pote Tupana timoweityk ta'yn iminug yt naku i sa'ag hap ko'i. ¹⁶Mi'i pote waku wahenoi aiwo'ope aiminug sa'ag ko'i i'ewyte waku wahẽtup kahato Tupana kape aiwyria'in kawiatno hamuat. Wahẽtup aipy'a pyi pote aiwo'opoityro kahato hap ewy topyhu'at ahete

aiwo'oky'e hap ewy aiwo'ope. Mi'i hawyi toine'en kahato aimoehäite kahato hap Tupana kaipywiat hap. Aipy'a häpyk kahato Tupana wywo hawyi meremo tutum aimiētup niatpo kahato rakat pykai. Meremo tutum waku miētup ko'i. ¹⁷Sa'awy'i mekewat Tupana ehay moherep hat Eria ai'ewywuat miit kahato ma'ato tohētup kahato tepiat imohey kahato hap mywo yn -Tupana etipyhyp to i'aman myē'ym anu 6 ewaty hap atiky'esat e. Mi'i hawyi hētup ewy Tupana tunug itote. ¹⁸Mi'i hawyi tohētup i ra'yn -Etum i ro i'aman e hawyi i'aman kahato i ra'yn hap Tupana tunug i'e hap ewy. Mi'i hawyi itote ihäite kahato i ra'yn i'atumikoi ko'i.

¹⁹Uiwyria'in toī wētup ok wētup ok tuereto aipy'asetpiaria wemig Tupana po piat haria ta'atuminug sa'ag kyewiat haria. Waku mi'iria watekyi ahehay wo te'era'aipok Tupana ewowiat hamo. ²⁰Uwe uwe yt nakuat i nug hat porerokosap Tupana kapiat iminug sa'ag myi mi'i hat tihep wētup ok miit wo'o'apiheg hap kaipyi iminug sa'ag ahyt po pyi toiporenorem Tupana piat iehakyera'at hamo. Uiwyria'in yt eweiwaure ro mi'i tā nug hamo yt waure wo tei'o. Uito Tiaku ti mekewat Iesui ywyt sese.

Sa'awy'i Wuat Peteru

Peteru Miwan

1 Pedro

1 ¹Uito ti Peteru Aipotypot Iesui eropat hat sese uito. Uito ti Iesui mipo'oro miit'in mu'e hanuat ihay moherep hat uito are.

Uiwyria'in Iesui mohey haria mesup uimiwan Iesui etiat atipo'oro ehewowi aikope aikope eweikupte'en mesuwat yi wato hap oktan are. Atipo'oro einapin hamuat ehewowi tama Puntu puaria i'ewyte yi Karasia puaria kape. Atipo'oro wy ui'e hap yi Kapatusia totiaria kape i'ewyte yi wato Asia puaria kape i'ewyte yi Pitinia puaria kape. Mesuwat sehay miwan miat atipo'oro ehewowi uiwyria'in torannia imohey haria kape aikope aikope eweikupte'en hap kape. Sa'awy'i aitoria yne watukupte'en tawa wato Ierusarēi me ma'ato mesup ahewanikaptia aimohan mohan kahato ai'atu'uka hamo mesuwat yi wato hap oktan are. Mi'i pote atipo'oro ehewowi uimiwan uipotmu'eria aikope aikope wesypok hap ewywuaria hap kape uimiwan atipo'oro.

²Sa'awy'i sese ti Ai'ywot atipy piat Tupana ai'airo Tosa'yru sese eropat hanuaria wo. Mesuwat yi e'yian mete Tupana aikuap kahato yt uwe i te aitoria mesuwarotiaria pykai aikuap yne. Pywo ti rat sa'awy'i Tupana to'e tuwepe -Meiūran ti aru atipo'oro Uha'yru sese wuat'i miit'in uiminug ko'i Potypot nuat e tuwepe. Uwe uwe aru topyhu'at Uha'yru mohey haria wo mi'liria ti aru uimimoewaku ko'i wo tukupte'en. Katupono Uha'yru suu wo ati'atumoewaku mi'liria hawyi Uipa'āu Wakuat atum i'atupiit piat ieine'en hanuat e Tupana tuwepe nimo te yt kat i te tutunug ne turan. -Mi'i hawyi Uipa'āu yne i'atupiit puo atopag i'atumoewaku hamo e ahepe. Mi'i hawyi atiky'esat kahato imohey haria imiky'esat yne nug haria wo hap etiat atiky'esat. Mi'i hap atiky'esat e Tupana Ai'ywot koro sa'awy'i sese atipy piat pe.

³Sa'awy'i Aipotypot Iesui iku'uro hawyi Tupana timoieine'en gu'uro pyi. Sa'awy'i yt watomohey hin i aiku'uro hawywiat aheine'en i hamuat

hap. Ma'ato mesup koitywy wato mohey kahato kat pote Ai'ywot Tupana tihep ta'yn Aika'iwat iku'uro hap kaipyi. Mi'i pote koitywy -Waku kahato En Tupana. Po'og wakuat torannia kai uruto'e kat pote egyi'at kahato uruepe. Uruky'e kahato En. Po'og po'og torannia miit'in kai uruky'e hat En katupono etihap ta'yn uruka'iwat hyp hawyi uruto'e. ⁴Waku kahato En Tupana katupono koitywy urutukupte'en esa'yru'in esaki'yt'in. Mi'i pote ewywo irane urutukupte'en wuat'i e'at pe aru atipy pe e'yat pe. Mi'i tote urutukupte'en kat pote esa'yru'in esaki'yt'in uruto pote. Uruekat atipy piat yt tuweityk kuap i. Yt tuwepik pik kuap i. Yt ikahuro kuap i katupono ihag me toine'en ai'yat pe atipy piat Tupana uruto'e. ⁵Tupana pywo ti rat En yn uruehakyera'at kuap hat ereine'en. Koitywy uruto emepyt'in pote uru'apykok hat kahato En Tupana. Esaika kahato En. Uruimohey kahato En. Meiüran aru yne miit'in tikuap uruimohey kahato En hap uruehakyera'at Hat En hap. Mi'i pote urutukupte'en aikotã hekat kahato rakat ewy katupono epowat'yp yne tukupte'en urupo pe Tupana. Hekat rakat En ewy urutukupte'en. Yt urui'atoiat hin i aru katupono urumoesaika ra'yn Epa'äu wo. Mi'i pote yt wētup ok i uruto ho'owasat rakaria wo uruto'e ewowi Tupana. ⁶Urumowepiit kahato En. Mi'i pote urutuwehum kahato ewowi Tupana. Uruho'opot kahato wen mesuwe ma'ato yt mot'i i. Uruho'opot hap uruipuēti tuereto ma'ato tokosap aru uruto'e. Uruia'äg kahato ahiag. Urumo'arot'i kahato ahiag. Uruia'äg kahato urusatek hap wywo uruto'e Tupana pe.

⁷Uiwyria'in waku aho'opot hap katupono mi'i kaipyi Tupana tikuap tomohey sese sio yt haria aito are. Mesuwarotiat miit'in tikat kahato mekewat nu mehit rakat hekat kahato rakat kawiat uru e hap het rakat. Ma'ato i'ytyk kahato i'atumipuēti yi puat pote. Mi'i hawyi ta'atupag aria pe hawyi ihywop ta'yn hawyi i'ytyk hap toto yne. Mi'i hawyi imehit hawyi ikahu kahato mekewat nu uru kawiat. Mi'i hap ewy kahato aito uruwyria'in are. Uito ti Peteru uhepiat ho'opot hap uhatek hap miit'in mikyry'i hap aria ewy i'ytyk uhepiat hap ewy hep hamuat. Mi'i hawyi po'og hesaika rakat areine'en Tupana motypot hamuat. Waho'opot turan mekewat Tupana motypot hap Tupana kapiat aiwehum hap po'og po'og aimoesaika sa'awy'i wuat kai are. Meiüran aru Aika'iwat Aipotypot Iesui tuut mesuwat yi kape tuut Morekuat nuat hamo. Mi'i hap e'at pe ti aru aitoria watukupte'en imehit rakaria ewy aikotã mekewat uru mehit hap ewy are. Kat pote waho'opot hap kaipyi waku pe ra'yn watoine'en. Mi'i hawyi aikotã hekat rakaria ewywuaria wo watoine'en mekewat nu imehit rakat ewy watoine'en mekewat e'at pe aru Iesui uut hap e'at pe ti aru. Mi'i hap e'at pe urumowepiit kahato mesuwarotiat uruepiat ho'opot hap katupono yt urui'atoiat hin i Iesui mohey uruepiat hap urusatek pykai uru'ahyk ahyk pykai i'ewyete urupyhik pykai uru'atu'uka pykai are.

⁸Ta'i atikuap kahato Iesui uito katupono ara'akasa uito ma'ato eiperia yt ewei'akasa i eheha wo Aika'iwat Iesui. Ma'ato yt ewei'akasa pykai

i eweimohey kahato ra'yn. Mi'i hawyi eimowepiit hap kahato toine'en imohey hap kaipyi. Mekewat wepiit hap Iesui tum tomohey hap kaipyi. Waku kahato mekewat. Yt watimoherep kuap i miit'in me Iesui piat aimowepiit sese hap. Ahowapy kahato Iesui motypot hap wywo mi'i pote aimowepiit kahato po'og torannia kai. Yt heremo i ma'ato aipy'a pe toine'en aimiky'e sese aimimohey Iesui are. ⁹Sa'awy'i wo'owyi'inug Iesui mohey hap ete. Koitywy watomohey te. Muki'ite ti aru watomohey te. Sa'awy'i watomohey hawyi ahehakyera'at aipy'a aipiit piat aiwanetup hap yne toiehakyera'at. Meiüran aru wuat'i e'at pe ahehakyera'at hap toine'en katupono mekewat e'at pe heremo kahato Tupana miium sa'awy'i wuat ahepiat ahehakyera'at hamuat are.

¹⁰Sa'awy'i sese ahe'yian miaria Tupana ehay moherep haria henoi kahato aikotã aru Tupana topyhu'at hegyi'at kahato wuat'i ywania piat hap ete i'atuehay. Aikotã aikotã aru tutunug hap ete i'atu'e Iesui etiat. Ta'atumoherep kahato aikotã Tupana ahehakyera'at hap. Ta'atukuap teran sese sa'awy'i ma'ato i'ypyryp hap ewy ta'atukuap. Ma'ato ta'atumikuap oktan ta'atumoherep Tupana Pa'ãu kaipyi ahepe Iesui uut hap etiat katupono miwan myi sa'awy'i wuaria imoherep Tupana yn mikuap ko'i sehay are. ¹¹Kat e'at pe aru Aipotypot Iesui tuut e hap kape te'eruanetup kahato ta'atukat kahato. Ta'i sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria i'atuehay kahato Aika'iwat Pa'ãu mimoherep ko'i ete. Ta'i ta'atumoherep yian mete aikotã aru Aipotypot iku'uro ho'opot hap rakirẽ hamuat ko'i ta'atuwan kahato miwan me. I'ewyte ta'atuwan kahato Tupana Pa'ãu kaipyi aikotã me Aipotypot wuat'i miit'in potypot no topyhu'at hamuat ko'i ta'atuwan are. ¹²Aikotã i'atumu'etu wuat ewy Tupana Pa'ãu timoherep i'atuepe aikotã aru Aipotypot toku'uro hap e'yian mete toine'en hap ko'i aikotã tuwẽtem gu'uro pyi hap ta'atukuap kahato Tupana Pa'ãu kaipyi. Mi'i hawyi put'ok e mekewat e'at pe hawyi uruepe topotmu'eria sese pe tuwemoherep ta'yn Aipotypot. Mi'i hawyi uruimoherep ta'yn ehepe i'atu'e hap ewywuat sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria e hap ewywuat. Uruta'akasa yne i'atu'e hap ewywuat Aika'iwat moherep hap. Uruta'akasa yne mi'i hawyi mesup uruimoherep yne Iesui etiat ehepe uru'akasa hap ko'i. Uruimoherep kahato uruehay wywo Iesui etiat Tupana Pa'ãu urupiit piat uruwanetup hap ko'i. Uruimoherep mesuwat sehay wakuat Iesui etiat kat pote uruta'akasa ra'yn Tupana Mipo'oro atipy kaipywiat. Koitywy uruikuap Tupana miehakyera'at ko'i wuat aito hap. Mekewat atipy piaria te'eruanetup kahato kat pote sa'awy'i yt uruimohey hin i ma'ato mesup uruimohey ra'yn. Sa'awy'i yt Tupana kape hin i uruwanetup hap. Koitywy Tupana kape yn na'yn uruwanetup hap. Mi'i hap ete atipy piaria te'eruanetup kahato. Ta'atukuap teran haype ma'ato yt ta'atukuap i kat pote mesup Tupana miehakyera'at ko'i wuat ra'yn mesup uruto are.

Waku Aiwanetup Hap Tupana Kape Yn Toine'en

¹³Uiwyria'in meüran ti aru Tupana tipo'oro Aiporekuat nuat. Tuwemoherep mesuwat yi tote i ra'yn wuat'i ehamo. Mi'i pote waku aiwanetup hap Ahehakyera'at hat kape yn watuwanetup. Yt naku i aiwanetup hap kowo'i kowo'i ne'i. Waku wahekatup kahato Aipotypot huut hap kape iwemoherep hap kape katupono mekewat e'at pe tuut irane Ahehakyera'at hat. Mi'i hawyi iwese kahato ahete hegyi'at kahato ahepe tomohey haria aito pote. Mi'i pote waku aikotã watopag aiwe'ok kytyt hap aipiit ete ahesokpe moheg hamo mi'i hap ewy waku watimoheg kahato aiwanetup hap Iesui kape yn hap ewy are ehepe uiwyria'in. Uito ti Peteru are.

¹⁴Pywo ti rat waku aito Tupana mepyt'in no watukupte'en aikotã Ai'lywot miky'esat ewy yn waku watunug are. Waku i'lywot kahato rakat ewy watoine'en Sa'awy'i watukupte'en aikotã piku piku ko'i ewy yt i'lywot rakaria ewywuat i watoine'en aito uiwyria'in. Ma'ato watunug mesuwarotiararia ainapin hap ewy yn pote sa'ag ko'i upi yn watuwat. Watunug sa'awy'i wuat aimiky'esat ewy pote yt watunug kuap Ai'lywot atipy piat miky'esat ewy hin i are. Mi'i hawyi mekewat e'at pe yt we'eg hin i haria wo watopyhu'at. Aipiit miky'esat ko'i aiwuk kahato yne yt naku i nug ahepiat hap ko'i. Ma'ato mesup Ai'lywot toine'en na'yn. Mi'i hawyi yt piku piku ko'i ewy i ra'yn aito. Mi'i pote waku Ai'lywot atipy piat miky'esat ewy yn waku watunug are. ¹⁵Ai'lywot atipy piat waku sese rakat. Yt kat i hin i i'aparap hap Tupana kaipyi. Mi'i tupono waku aito Ai'lywot Tupana ewaku hap ewy waku watunug mesuwarote aheine'en turan are. ¹⁶Katupono sa'awy'i Tupana to'e -Uiat uiminug ko'i wyti häpyk yne e. Yt karãpe i ati'aparap Uito Tupana pote. Mi'i pote atiky'esat kahato eiperia ui'ewywuaria wo e Tupana sa'awy'i tomiwan me.

¹⁷Pyno eipe wyti Tupana saki'yt'in Tupana sa'yru'in eipe mi'i pote i'ewyte Tupana wywuat ihay rakaria wo eipe pote pyno waku eiwe'eg kahato mesuwarote eiminug sa'ag ko'i pupi i'aparap ehepiat hap ko'i pupi are. Kat pote meüran Ai'lywot Tupana ti'atu'apiheg kahato yt naku i nug haria sio aitoria hekat rakaria sio yt sio aitoria miit'in akag ko'i sio yt sio aitoria ikuap kahato rakaria sio yt are. Mekewat e'at pe Tupana ti'atu'apiheg miit'in i'atuminug sa'ag upi. Toimoherep yne aiminug sa'ag ko'i. Yt toimotypot hin i aiminug sa'ag miit'in akag aito pykai. Mi'i pote ti waku aiwe'eg wo kahato ahepiat i'aparap hap pupi are. ¹⁸Mi'i tupono waku watikoho kahato aiminug sa'ag ko'i Aika'iwat suu wo. Waku watimoweityk yne aiminug sa'ag ko'i are. Ahekat yt ahehakyera'at kuap i kat pote ahekat yt toine'en mot'i i pote. Meüran ahekat ipyyp i'ytyk topyhu'at aikotã ahewahi aiminug imehit rakat ewy parata kawiat uru kawiat ewy. Porap ne'i imehit ma'ato meüran yt ikahu i hap ewy ra'yn

topyhu'at. Mi'i ko'i wo yt watiky'i'at kuap i aheine'en wuat'i e'at piat hamuat hap are. Uiwyrria'in sa'awy'i wuaria ai'ywania ai'ywot'in tikyi'at teran wuat'i e'at piat ta'atuieine'en hamuat hap. Kat pote ta'atunug neran Tupana mowepiit hamuat ta'atuesokpe ete ta'atumi'u ete ta'atueko ete ma'ato yt put'ok e hin i muap Tupana kapiat ete. Koitywy watikuap yt mi'i kaipyi i ahehakyera'at hap aheine'en wuat'i e'at piat hamuat hap are. ¹⁹Koitywy watikuap ta'yn mekewat sa'up iwato'in nakat kaipyi ahehakyera'at hap. Ta'i Iesui Aipotypot suu kaipyi yn ahehakyera'at hap. Koitywy watikuap ta'yn Aika'iwat iku'uro aikotã sa'awy'i wuaria ti'auka ta'atuhürria Kuteiru hap ewy. I'atuhürria ikahuria kahato rakat yt kat i ipiit ete sa'ag hap ewy ikytsig kahato rakat ta'atu'auka Tupana mowepiit hamo hap ewy Aika'iwat Aipotypot iku'uro. Mi'i hawyi huu ta'at yne itote Tupana kapiat ahehakyera'at hap sa'up mo are. ²⁰Sa'awy'i sese Tupana to'e tuwepe. Mesuwat yi yt kat i te turan Tupana to'e -Atipo'oro aru Uha'yru wuat'i ywania minug sa'ag sa'up mo e nimo sese turan. Koitywy tuwemoherep ta'yn iku'uro ra'yn Tupana Sa'yru. Aihü Kuteiru ewy iku'uro. Ga'atpo e'at iku'uro ra'yn Aika'iwat. Howapy hap e'at pe hap ewy iku'uro are. ²¹Mi'i pote mesup yt niatpo hin i watomohey Tupana aipy'a pe kat pote uruehamo Aika'iwat toihep gu'uro pyi. Mi'i hawyi Tupana to'e itote wuat'i ehamo -Miit'in Ehakyera'at hanuat Mi'i Miit e. Mi'i pote koitywy Iesui yn watomohey ahehakyera'at hamo. Waku wato'e tope -Uruimohey En yn Iesui uruehakyera'at hanuat waku wato'e Iesui pe are.

²²Uiwyrria'in karãpe Aipotypot suu topyhu'at aheha ete aipy ete aiwanetup hawe aipiit ete mi'i hawyi ikytsig kahato rakat ewy topyhu'at aikai. Yt sa'awy'i wuat aiminug sa'ag ko'i ewywuat hin i. Mi'i hawyi waku watunug yne Tupana mimoherep tomiky'esat ko'i pywuat ko'i waku watunug. Yt watunug kuap i wen ma'ato Tupana Pa'ãu aimoesaika kahato mekewat pywuat sehay nug hamo are. Waku Tupana Pa'ãu ainug miit'in ky'e sese haria wo yt kat i aheso hap aipy'a piat miit'in ky'e hap wywo ma'ato aipy'a pyi miit'in ky'e sese hap yne ahesaika hap wywo. Waku wati'atuky'e miit'in Tupana Pa'ãu aimoesaika hap kaipyi are. ²³Kat pote aito Tupana sa'yru'in sese Tupana saki'yt'in sese ewy aitoria katupono Tupana Pa'ãu aity ewy aimoherep pakup i ra'yn. Sa'awy'i aimoherep haria aity ai'ywot. Aipiit nug hap ta'atunug mekewat to'upi'a kaipyi mekewat iã'yi kaipyi ainug. Mi'i ti waku kahato wen ma'ato yt toine'en mot'i i aipiit. Aikotã aipiit nug haria ewy aiku'uro ne'i are. Meiüran iku'uro ra'yn i'atuminug aipiit ma'ato aiwemoherep pakup i hap Tupana kaipywiat mekewat hã'yi Tupana ehay aity ai'ywot ewy topyhu'at. Mi'i ti ainug wuat'i e'at piat aimoieine'en hamuat. Yt karãpe i ikahuro Tupana ehay ma'ato toine'en wuat'i e'at pe. Mi'i kaipyi aiwemoherep hawyi watoine'en wuat'i e'at pe are. ²⁴Ma'ato aito ti ipu'i kawiat. Aipiit aimikoi ewy katupono meiüran ti aru ipot'i hawyi igag na'yn hawyi iku'uro.

Aimimotyopot mesuwarotiat aikotã ipohyt ewy ikahu kahato sa'awy'i ma'ato meĩuran ta'at ra'yn hawyi yt ikahu i ra'yn hap ewy topyhu'at. Mi'i hap ewy watoine'en mesuwarote aimikoi ewy ipohyt ewy are. ²⁵Ma'ato Tupana e hap wuat'i e'at pe toine'en. Yt aimikoi i yt pohyt pot'i rakat i ewy Tupana ehay. Sehay wakuat tuwemoherep wuat'i miit'in me. Mi'i tã ti sehay wakuat atimoherep ehepe uiwyrria'in are.

Waku Tupana Ehay Yn Ky'esat Haria Wo Watoine'en

2 ¹Pyno uiwyrria'in waku watoine'en Tupana mepyt'in no ipakup i rakaria ewy kurin nakaria ewy. Aikotã mihy sym haria ewy watukupte'en katupono Tupana mimoherep pakup i ko'i ra'yn aito. Mi'i tupono waku watoiat yne aiminug ko'i sa'awy'i wuat yt naku i hap ko'i. Mekewat miit'in ma'at hap ko'i mekewat miit'in mohit hap ko'i mekewat tpyy sehay nug hap ko'i mekewat irania'in ekat ky'esat hap ko'i mekewat sehay sa'ag nug hap ko'i mekewat miit'in ekat ky'esat hap ko'i uhehay'ywyi hap ko'i waku watoiat yne aikotã watoiat ahesokpe yt ikahu i rakat hap ewy waku watoiat. ²Kat pote Tupana saki'yt'in Tupana sa'yru'in sok aito mi'i pote waku watiky'esat kahato Tupana ehay aikotã aimepyt hit tiky'esat kahato mihy hap ewy. Pyno watu'u kahato Tupana ehay hawyi ahehãite aikap aipiit hesaika aimotag hap topyhu'at aikotã aimepyt pakup mihy ete itag hap ewy. ³Pyno watikuap kahato mi'u ete aimotag hap. Mi'i hap ewy wahã'ãg Aika'iwat egyi'at hap ete aiky'e hap ete. Mi'i hawyi watikuap ta'yn iwese kahato rakat he kahato rakat Aipotypot Iesui hap. ⁴Uiwyrria'in sa'awy'i mesuwarotiarria ipun kahato haria Aika'iwat ta'atumimohey wuatnuat. Aikotã miit'in tikat nu ikahu rakat ta'atu'yat nug hamuat hap ewy. -Wëtup waku wëtup yt naku i watikat nu turan. Mi'i hap ewy sa'awy'i wuaria ta'atupugha mekewat nu -Yt naku i meimewat nu ai'yat nug no i'atu'e. Mi'i yt kan hamo i ai'yat ha'awy nug hamo i'atu'e. Mi'i hap ewy ti Iesui topyhu'at Tupana mi'airo ai'yat nug nu kawiat hamo. Ma'ato mi'i Nu hekat kahato rakat mekewat ai'yat wuat -Po'og waku torannia kai mesuwat Nu e'yat nug hamo e Tupana. Uimi'airo kahato mesuwat Nu e Tosa'yru Iesui etiat. Waku etopag mesuwat Nu sa'awy'i wuat e'yat nug hamo e Tupana ahepe. ⁵I'ewyte aitoria Iesui mohey haria watopyhu'at nu ko'i ewy Tupana yat nug hamuat hap ewy. Pyno i'atu kahato nu Tupana yat nug hap wëtup nu uito wëtup nu en wëtup nu eipe hap ewy. Tupana yat nu ko'i aito hap ewy watopyhu'at. I'ewyte ti aito Tupana epa'i ko'i ewywuat watoine'en katupono ahehay kuap Tupana wywo aikotã sa'awy'i wuaria ta'atu'atu'uka ta'atuhũria hawyi ta'atuwuk Tupana mowepiit hamo. Mi'i hap ewy watunug mesup. Watimohey Iesui Aipotypot hawyi Tupana mowepiit haria wo watopyhu'at Tupana hũ Aika'iwat pote. Mi'i aihũ watum Tupana pe imowese hamuat imowepiit hamo aikotã pa'i ko'i ewy aito. ⁶Mio tã Tupana to'e sa'awy'i tehay

moherep haria wē pyi miwan me. Mio tã e -Toine'en uhetama pe tawa Ierusarēi me yity'ok Siâu note aha'awynug uimotypot yat sese mekewat Nu wato tote mekewat Nu uimi'airo tote mekewat Nu ikahu rakat rote mekewat Nu hekat rakat rote aha'awynug uimotypot yat sese e. Sa'awy'i sese atopag mekewat Nu yity'ok Siâu tote. Irania'in yt tiky'esat i mekewat Nu ma'ato uwe uwe iky'esat uwe uwe imohey mekewat miit topyhu'at iheg kahato rakat aikotã mekewat Nu totiat e'yat iheg nakat kahato hap ewy. Uwe uwe inug to'yat mekewat Nu tote mi'i pote yt karãpe i ta'at i'atu'yat. ⁷Ikahu kahato mekewat Nu wato'e imohey haria aito pote. Ma'ato iraniam'in yt imiky'esat nug neran i haria -Yt kan hamo i mekewat Nu i'atu'e. Yt naku i watunug ai'yat itote i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atu'atoiat mekewat Nu ma'ato Tupana yt totiat hin i. Mi'i pote pyno -Mekewat Nu iraniam'in mi'atoiat wakuat kahato rakat Uimepyt ewywuat e. Iraniam'in mi'atoiat wo topyhu'at ma'ato Mi'i tote atunug uimotypot yat koro e kat pote atipuēti mekewat Nu po'og hãpyk takat torannia kai e Tupana. ⁸Karãpe toine'en nu muap tote hawyi wata'at tuereto mekewat nu ete aimopy'ahak kahato. -Yt naku i mekewat nu aipu'ap tote wato'e ma'ato iheg me toine'en. Mi'i hap ewy kahato iraniam'in yt Iesui mohey i haria tukupte'en Tupana e hap Iesui etiat pe. Ta'atupuēti mekewat sehay wakuat hawyi i'atumopy'ahak hap topyhu'at -Yt naku i i'atu'e.

⁹Ma'ato aito ti aikotã wētup ywania Tupana mi'airo wētup ywania ewywuat ko'i aito. Kat pote Tupana sa'yru'in saki'yt'in aito. Mi'i pote Tupana ai'airo tepa'i ko'i wo ma'ato yt mesuwarotiat pa'i ko'i ewywuat i. Katupono aito morekuaria ewy watopyhu'at Tupana wanetup hawe. Aitoria aikotã wētup tama piaria ewywuat Tupana e'yi ka'iwaria aito. Aiwanetup hap ko'i yt mesuwarotiaria minug ko'i mesuwarotiaria wanetup hap ko'i ewy hin i. Mi'i pote -Eiperia yt miit ewy i i'atu'e ahepe. Mi'i pote Tupana motypot hap yn watiky'esat mesuwarote. -Waku kahato uruetupana wato'e iraniam'in me. Sa'awy'i urutukupte'en aikotã i'ypyryp we hap ewy. Ma'ato mesup urutukupte'en hētyhot puo hap ewy. Sa'awy'i Tupana yt heremo hin i uruepe. Koitywy heremo hap ewy urupy'a pe uruimohey pote. ¹⁰Sa'awy'i watoine'en aikotã piku piku ko'i ewy yt i'lywot i yt ity i rakaria ewy. Ga'apy piat hewyry rakaria ewy yt uwe ywania ewy i ahewyry. Ma'ato watomohey Aika'iwat Iesui hawyi Tupana ainug tosaki'yt'in sese tosa'yru'in sese wo ra'yn. Mi'i hawyi Tupana ywania wo watopyhu'at. Sa'awy'i yt uwe i aiky'e haria -Yt kan hamo i eipe i'atu'e ahepe. Ma'ato koitywy Tupana miky'e ko'i kahato aito. Ahehakyera'at ra'yn Tupana yt ahewaku pykai hin i aiky'e. Mi'i pote Tupana etama puaria aito watopyhu'at.

Waku Wuat'i E'at Pe Iesui Mohey Haria Sese Wo Watoine'en

¹¹Uito ti Peteru. Uimiky'eria sese eipe. Mi'i pote atiky'esat kahato ewetunug uimiky'esat ewy. Atiky'esat kahato ewei'atoiat yne ehewaie

hap ky'esat hap ko'i eipiit miky'esat sa'ag ko'i. Karāpe wētup ok ehā'āg hawyi -Yt atiky'esat i ewei'e. Ta'i aimiky'esat sa'ag ko'i aipy'a piat toine'en aat ka'ap hawyi meiūran yt kat i Tupana ky'e hap toine'en aikai kat pote mekewat aimiky'esat sa'ag ko'i tu'uka kahato Tupana miky'esat hap wywo aipy'a pe. Mesuwat rotiaria ewy yt naku i watopyhu'at kat pote atipy piaria aito pote. Ahewyry mesuwarote wen ma'ato ahetama sese yt mesuwarote i. Mi'i pote yt naku i irania'in miky'esat ewywuwat watunug sa'ag i'atuwywo. ¹²Iranian te'eraha'at kahato ahowawi sio pywo pe wato mohey sio yt hap kape. Mi'i pote aheine'en hap mesuwarote aikotā Iesui ewy hāpyk kahato rakat ewy waku watopyhu'at are. Uiwyrria'in waku watunug hāpyk kahato i'atuehamo. Mi'i pote meiūran ho'opot hap e'at put'ok e i'atuete hawyi meremo ta'atuohey aikotā aito hap ewy. Mi'i hawyi Tupana motypot hap ete aikotā ai'ewy tukupte'en hāpyk kahato watunug wakuat pote. Mesup i'atumikyry'i hamo watoine'en wato mohey Iesui pote -Yt naku i nug haria i'atu'e ma'ato yt pywo pe i. Katupono aikotā wētup ywania mi'iria tukupte'en yt Tupana ywania hin i yt ai'e hap ewywuwat i mi'iria. ¹³Pyno watoine'en mesuwarote turan waku watunug aika'iwaria piat aipo'oro hap oktan ahetu'isa piat aipo'oro hap oktan ai'akag ko'i piat aipo'oro hap oktan. Mi'i watunug pote ai'akag sese atipy piat motypot haria wo watoine'en. -Wai yt etunug nei'o i'atu'e pote pyno -Waku wato'e. -Mi'i tā o etunug i'atu'e pote pyno -Waku morekuaria wato'e. ¹⁴Morekuaria ti Tupana mi'airo ko'i tukupte'en. I'atuesurara'in i'ewyte Tupana mi'airo ko'i tukupte'en. Mi'iria tukupte'en yt naku i nug mupiat monik hamuat mesuwat yi totiat. I'ewyte waku nug haria motypot hamuat. Mi'i hamo ta'atu'airo mesuwarotiaria morekuaria tu'isaria aipowyro hamuat. ¹⁵Mesuwat rotiaria yt iwe'eg i rakaria i ihay sa'ag nakaria aimohit reran ta'atuehay wuat rakaria ma'ato wati'atunug wakuat kahato yne miit'in kape hawyi yt i'atuehay sa'ag kuap i po'og ahete. Mi'i hap ewy Tupana tiky'esat kahato. ¹⁶Pyno pywo pe ti aitoria Iesui mohey haria watukupte'en aikotā yt kat i aipyhyp hap ewy kat pote Tupana eropat haria watukupte'en Tupana miky'esat watunug i'e hap ewy pote. Yt naku i wato'e morekuaria pe -Pyno yt po'og i atunug emiky'esat ewy katupono mi'i hawyi ti aru Tupana miky'esat ewy yn atunug yt naku i wato'e. Yt naku i wato'e aika'iwaria pe -Uito Iesui eropat hat mesup pote yt atunug i po'og emipo'oro ewy naku i wato'e ahetu'isaria pe. ¹⁷Waku wati'atumotypot yne mesuwarotiat miit'in. Yt naku i watimohit mesuwarotiaria miit'in. Waku i'ewyte wati'atuky'e kahato yne Iesui mohey haria aikotā wētup yat piaria ewy waku watukupte'en. Waku wato'oky'e aikotā watiky'e aheywyt'in aheinyt'in aheyke'et'in aikywyt'in aikypy'yt'in aheki'it'in watiky'e hap ewy. Waku watimotypot kahato aheTupana yne aiky'e hap wywo. Waku tyry'wato'e aipy'a pe Tupana pupi. I'ewyte waku wati'atumotypot kahato mesuwarotiat aiporekuaria are.

¹⁸Uiwyrria'in toine'en aika'iwaria ahetu'isaria aiporekuaria mesuwarotiarria iwese kahato rakaria. I'ewyte toine'en yt iwese hin i rakaria. Toine'en wakuaria i'ewyte toine'en yt nakuaria i. Mi'i pote woroho'onapin eipe. Waku ewetunug eika'iwaria ehetu'isaria eiporekuaria miky'esat ewy sio iwese rakaria sio yt sio ipy'ahak takaria sio yt hap. Pyno waku watopyhu'at i'atueropat haria wo i'atumotypot hanuaria wo aito Tupana eropat haria aito pote. ¹⁹Karāpe irania'in mesuwarotiarria aimohit kahato ta'atuehay wo ai'apiheg kahato yt kat i watunug sa'ag pykai ahaty'i haty'i kahato ta'atuwēpyi mi'i hawyi yt watipoepyk hin i i'atuewowi. Yt kat wato'e i. Watimohey te ti Tupana. Mi'i hawyi mi'i hap watunug pote Tupana -Waku kahato eipe e ahepe. ²⁰Karapei watunug yt naku i hawyi surara'in morekuaria ai'apiheg kahato aiminug sa'ag sa'up ta'atuium kahato ahepe. Mi'i hap e'at pe yt waho'owesat kuap i kat pote yt naku i nug haria aito pote. Ma'ato karāpe morekuaria esurara'in ko'i ai'apiheg yt kat i watunug sa'ag pykai Iesui mohey haria aito pote mi'i turan yt wati'atuwesat i pote yt watuwemopy'ahak i. Waku watuwehum yn Tupana kape ai'apiheg turan. Mi'i watunug pote Tupana motypot hap sese topyhu'at ahepe -Waku kahato eiperia e Tupana ahepe. ²¹Aika'iwat Aipotypot Iesui sa'awy'i ho'opot kahato miit'in i'atumikyry'i kahato tuwete. Yt kat i tutunug sa'ag pykai ta'atu'ahyk ta'atu'auka ma'ato yt kat i to'e sa'ag i'atuepe. Yt toi'atupoepyk hin i mi'i tā ta'atunug pykai kat pote toimoherep teran ahepe aikotā waku watunug ai'apiheg haria pe hap. Toiky'esat kahato watunug tominug hap oktan toiky'esat. Mi'i hap kape aikay kay aikotā topiat ho'opot hap ewy hamuat hap kape. ²²Pywo pe ti rat Aika'iwat yt kat sa'ag hin i tutunug pykai ta'atu'auka. Yt wētup sehay sa'ag tutunug towē pywiat pykai i ta'atu'ahyk ahyk Aika'iwat are. ²³Ta'atumohit kahato Aika'iwat Iesui ta'atuehay sa'ag wywo ma'ato yt kat i toi'atuwesat sa'ag. Yt toi'atupoepyk hin i sa'ag wywo. Ta'atu'ahyk ahyk Iesui turan ho'opot kahato tepiat turan yt kat e hin i i'atuepe -Meiūran woroho'o'ahyk eipe yt e i ma'ato to'e Tupana pe -Atikuap Papai aikotā aru uhewaku hap etimoherep wuat'i ehamo. Ewē pyi yn waku uwe waku uwe yt enoi hamo. En yn etikuap e Iesui To'ywot pe. ²⁴Pywo ti rat Aika'iwat Iesui tuut irane kat pote yne aiminug ai'apiheg sa'ag ko'i yne miit'in mesuwarotiarria minug sa'ag ko'i topyhu'at Aika'iwat piit pe. Mekewat aria'yp tote toho'opot kahato topiit ete. Tupana mi'apiheg wo topyhu'at. Tuwepyi Aika'iwat yne Tupana piat ai'apiheg hap aiminug sa'ag ko'i u hamo tuut. Mi'i hawyi ai'apiheg hap yne topyhu'at Iesui piit ete mekewat aria'yp posak tote. Ipiit ete yne topyhu'at Tupana kaipywiat ai'apiheg hap ko'i ai'ahyk ahyk hap tutu'u yne. Haty kahato tuete. Mi'i hawyi aimoehāite hamuat hap topyhu'at. Haty hap yne tutu'u yne hawyi iku'uro aheiam me. Aiku'uro hap tutu'u yne. Mi'i pote aito watoine'en iku'uro

rakaria ewy iwywo mekewat aiminug sa'ag ete. Yt ahesaika i po'og aito watoine'en. Aikotã iku'uro rakat yt wahã'ãg kuap i yt naku i nug hamo hap ewy. Mi'i hap ewy watopyhu'at mesup. Ma'ato wakuat yn sake i watunug kuap mesup kat pote watuwẽtem gu'uro pyi Aika'iwat wywo hap ewy. Mi'i hawyi waku nug haria wo watopyhu'at iwywo. ²⁵Ma'ato sa'awy'i aitoria watukupte'en aikotã aihũria mi'apykok ko'i ewy piku piku ko'i ewy aikotã aihũria Kuteiru ko'i ho'owasat ga'apy piat hap ewywuaria watukupte'en sa'awy'i. Ma'ato mesup aitoria Aika'iwat Koro hũria wo watukupte'en. Mi'i ti ai'apykok hat akag. Mi'i upi ti watuwat atipy kape Ahepa'i Koro Mi'i Miit Iesui pote are.

Waku Yne Uheine'en Hap Turan Iesui Mohey Haria Sese Watoine'en

3 ¹Pyno waku watunug morekuaria miky'esat ewywuat. I'ewyte waku etunug e'aito miky'esat ewywuat uheinyt'in are. E'aito toine'en pote etunug o imiky'esat ewywuat. Ma'ato e'aito yt Iesui mohey hat i pote i'ewyte waku etunug imiky'esat ewy. Mi'i tã etunug mote meremo etekyi Iesui mohey hap kape. Kat pote te'eraha'at kahato ewese hap kape ma'ato yt ehenoi hin i Tupana ehay tope pykai. Eheine'en hap ikahu rakat kaipyi topyhu'at Iesui mohey hatno sa'awy'i yt tutunug neran hin i Tupana ehay pykai are. Mi'i pote waku etunug e'aito e'akag wo uheinyt'in are. ²Waku etum epiit e'aito pe yn yt kat i ewaire waire hap wywo. Mi'i hawyi waku etimotypot kahato e'aito. Mi'i hap kape teha'at hawyi meremo ehekyi kuap Iesui kape. ³Mi'i hawyi waku ewepainug hap ko'i eipy'a pe eiwese hap wywo ewepiit hap wywo eiwanetup hawe. Waku pe eweikupte'en Tupana miky'esat ewywuat. I'ewyte eweikupte'en hekat rakat ewy mekewat ewepainug hap wuat'i e'at piat hap ewy. Waku ewetopag wahi ko'i eimokahu hamuat eiwanetup hap ikahu rakat. I'ewyte eipy'a piat ikahu hap ewywuat are. Irania'in haryporia'in mesuwarotiarria te'eruwantetup ta'atukahap hap kape yn ta'atupiit kape yn te'eruwantetup. ⁴Ta'atukyiat ta'atuekat ikahu kahato rakat mekewat mehit rakat hekat rakat kawiat uru kawiat saity ko'i hawyi ta'atupag yne ta'atu'asap ta'atupiit ko'i ete uru imehit rakat yn ta'atupag. Te'eruwepainug kahato wen ma'ato ta'atupiit ete yn. Ma'ato eipe waku po'og ewetunug eipy'a pe ehakat ikahu hap eiwanetup hawe eiwese hap eiwepiit hap ko'i. Mi'i ewetunug mote ikahu rakat sese wo eweikupte'en Tupana wantetup hawe. Hekat rakaria sese wo eweikupte'en Tupana wantetup hawe Tupana miky'esat ewy ewetunug mote. ⁵I'atu kahato sa'awy'i wuaria haryporia'in Tupana mohey haria wakuap nug kahato haria are. Mi'iria inug kahato ta'atue'aito miky'esat ewywuat. Ta'atue'aito eropat haria kahato mi'iria tukupte'en. Mi'iria te'eruwepainug kahato Tupana mohey hap wywo. ⁶Sa'awy'i sese ahehary mana Sara tunug yne aha'ase'i pot Aparãu miky'esat ewy. -Uika'iwat en e te'aito pe. Pyno waku haryporia'in

eweikupte'en eehary pot ko'i ewywuaria wo. Pywo ti rat ewetunug ehe'aito miky'esat ewy ewetunug wakuat pote yt uwe i pupi i eweiken'ẽ aru are. Yt kowo'i kowo'i hin i eiwanetup hap topyhu'at kat pote eika'iwat ehe'aito topyhu'at pote. 7I'ewyte woroho'onapin neran yne eipe mehin'in. Toine'en ehary'i pote mio tã are'e ehepe -Eiwe'eg wo o yt eiwe'eg i hap pupi are. Ereine'en ehary'i wywo aikotã iwe'eg nakat ewy are. Etimotypot ro ehary'i are. Epiit po'og hesaika ehary'i kai pote etipowyro ehary'i epiit wywo. Pyno wētup miit ewywuat eweikupte'en mote waku eweiwat atipy kape eiwo'oky'e hap wywo eiwo'owese hap wywo eiwo'ogyi'at hap wywo are. Waku wo'omowepiit haria wo eweikupte'en. Mi'i ewetunug mote karãpe eehay Tupana kape eehary'i wywo hawyi meremo Tupana eiwesat eipe wētup miit wanetup hap ewy eweikupte'en mote.

⁸Pyno mesup ahenoi teran uiwenapin hap yne Iesui mohey haria pe. Mio tã are aikotã wētup miit ewy waku eweikupte'en eiwanetup hawe. Waku wo'oky'e kahato haria wo eweikupte'en are. Waku eipy'a pe eiwo'oky'e eiwo'ope are. Waku eiwo'oky'e Iesui mohey haria pote aikotã eheywyt'in eheyke'et'in eheinyt'in ky'e hap ewywuat are. Aikotã eikywyt'in eikypy'yt'in eheki'it'in ky'e hap ewy wētup mepyt'in sok ewy waku eiwo'oky'e are. Karãpe ho'opot hap put'ok e wētup ok Iesui mohey hat ete hawyi etipowyro o mi'i. I'ewyte karãpe irania'in hatek pote etipowyro mi'i eipy'a pyi iky'e hap wywo. Waku eweikupte'en eiwese kahato irania'in etiat rakaria wo. Waku ewei'e irania'in Iesui mohey haria pe -Wētup yn aimimohey uhyt mana ewei'e o are. Ereke uhyt mana mimi ewei'e. Era'apyk o ewei'e. Mi'i hawyi hegyi'at rakaria wo aru eweikupte'en Iesui mohey hap wywo are. ⁹Karãpe Iesui mohey haria irania'in yt i'atuwese i ehete hawyi waku eweikupte'en iwese rakaria wo. Yt eweipoepyk tei'o irania'in tunug sa'ag ehediat pote. Ta'atunug sa'ag hawyi -Waku ewei'e emohit mi'iria pote. Eti'atumotypot mi'iria uhyt'i'in mana'in. Mi'i tã ewetunug mote Tupana mipoityro ko'i wo eweikupte'en. Yne Tupana ekat topyhu'at eiwatnuat atipy pe. Mi'i tã ewetunug mote -Woroho'opoityro eipe e Tupana ahepe. ¹⁰Uiwyria'in eweikupte'en mesuwarote iwese kahato rakaria wo iwepiit sese rakaria wo eweikupte'en are. Ma'ato eheine'en hap mesuwarotiat i'ewyte wepiit hap ikahu sese hap ko'i eweiky'esat pote eiwenapin ihay nug hap ete irania'in wywo. Eweimu'e ro ehẽku sehay wakuat nug hamo are. Karãpe ehẽku ihay teran sa'ag nug hap ete pote -Wai'ewei'e o ehẽku pe. Karãpe ehẽku timohit reran irania'in mote -Wai'ewei'e o ehay sa'ag nug hap ete. ¹¹Waku eweimu'e ehẽku sehay iwese rakat nug hamuat hap ete miit'in wywo. Mi'i hawyi eimowepiit hap mesuwarotiat eweipuēti Tupana kaipyi are. Yt naku i aiwẽ pyi ahehay haiug nakat yt iwese rakat i yt hẽ'ẽ i rakat. Waku watuwemu'e sehay miit'in mowepiit hamuat e hap

nug hamuat ete are. Waku wati'atoiat yne aiminug sa'ag ko'i aimiky'esat ko'i aiminug sa'awy'i wuat hap ewy. Mi'i hawyi waku watikat aat ka'ap wo'owese nug hamuat hap. Aikotã watimohan miat yne ahesaika hap wywo hap ewy. Mi'i hap ewywuat yne ahesaika hap wywo watimohan aiwo'omowepiit hap are. ¹²Ta'i uiwyrria'in Tupana tikuap kahato uwe uwe topyhu'at waku nug hat waku wanetup hat iwese rakat. Mi'i hat kape Tupana ewaure ka'a tuwehik kahato. Tupana tikuap kahato mekewat miit miêtup ko'i. Mekewat miit ihay hawyi meremo Tupana tiwesat. Ma'ato irania'in yt naku i nug haria ete Tupana yt tuwehum hin i i'atuewowi ma'ato topyhu'at yt naku i nug haria ewanikap mo are. ¹³Watunug Tupana miky'esat ewy pote waku mekewat watimohan kahato inug hamo kat pote yt uwe i mesuwarotiat aima'at kuap hat topyhu'at.

¹⁴Uiwyrria'in karãpe mesuwarotiarria yt i'atuwese i kahato ahete waku nug haria aito pote waku watuwemowepiit mesuwarote. Yt naku i watoken'ê i'atupupi. Yt naku i aiwanetup hap kowo'i kowo'i mi'iria pupi. ¹⁵Waku po'og watimotypot Tupana aipy'a pe. Mi'i hawyi waku watikat sehay wakuat aiwanetup hawe yne miit'in wesat hamuat hap. Karãpe put'ok e wêtup ok ahowawi hawyi to'e ahepe -Kat pote etimohey Iesui. Mi'i hawyi waku watimoherep i'atuepe aimimohey Iesui ahehay perup'i puo yt kat i -Uito po'og eikai ai'e hap wywo. Ma'ato aikotã paa e haria ewy waku wati'atuekyi miit'in aimimohey Iesui kape. ¹⁶Uiwyrria'in waku watoiat yne aiminug ko'i aiwanetup sa'ag hap ko'i. Mi'i hawyi waku ahewyry yt kat i haty aipy'a piat wywo aiwanetup hawiat aiminug sa'ag wywo. Mi'i hawyi karãpe irania'in i'atu'e sa'ag kahato ahete i'atueso hap kaipyi yt kat i aiwemoti hap topyhu'at kat pote watikuap yt kat i sa'ag watunug pote. Watikuap Aika'iwat Iesui miky'esat ewy watunug mesuwarote pote. ¹⁷Pyno Tupana tiky'esat tuereto ho'opot ahepiat hap waku nug haria aito pote. Mi'i hawyi mesuwarotiarria ahaty haty'i haria wo tukupte'en. Karãpe ho'opot hap toine'en waku nug haria aito pote mi'i pote waku watuwehum Tupana kape. Ma'ato karãpe aito Iesui mohey hat pykai watunug sa'ag mote mesuwarotiarria ahaty haty'i hawyi haty sese hap topyhu'at kat pote yt watuwehum kuap i Tupana kape. ¹⁸Sa'awy'i Aipotypot Aiporekuat Iesui miit'in mikyry'i hamo topyhu'at mesuwarote aikotã aikotã ta'atunug sa'ag tuwete waku rakat pykai ta'atu'auka. Ma'ato yt kat i sa'ag tutunug pykai toho'opot kahato. Ma'ato aiminug sa'ag upi toho'opot. Iesui hãpyk kahato rakat ma'ato iku'uro yt hãpyk i rakaria mohãpyk hamo. Iku'uro muap nug hamo To'ywot Tupana kapiat muap nug hamuat. Koitywy toine'en muap Tupana kapiat Iesui ho'opot hap kaipyi. Yt hãpyk i sese rakat toimohãpyk kuap ta'yn. Pyno ipiit iku'uro aria'yp posak ete ma'ato mi'i hawyi Tupana Pa'âu timoieine'en Aika'iwat. ¹⁹Iku'uro aria'yp posak ete hawyi Iesui toto aikope miit'in pa'âu sem tukupte'en hap kape aikope miit'in pa'âu sem

tukupte'en i'atupyhyp hap kape toto. Mi'i tote toimoherep i'atuepe tehay ikahu rakat toku'uro hawyi. ²⁰I'atu kahato miit itote yt naku i nug haria. Mi'i haria kape toto. Aikope tukupte'en Nu'e mimu'eria. Sa'awy'i Nu'e ti'atumu'e mi'iria. Tutunug mekewat yara wato koro turan toi'atumu'e ma'ato yt ta'atumohey i. Tupana ti'atuky'esat kahato mi'iria tuwewawiat hap. Toi'atuekyi kahato Nu'e ehay wo ma'ato yt ta'atumohey i. Mi'iria kape Iesui toto toku'uro hawyi aikope tukupte'en iku'uro rakaria hap kape. Mi'i hawyi toimoherep i'atuepe mekewat sehay wakuat. Katupono sa'awy'i mesuwat yi tote Nu'e'in yn Tupana miehakyera'at ko'i topyhu'at. Mekewat yara wato pe tukupte'en 8 ok yn Nu'e'in ko'i. Mi'i hawyi i'aman iwato ti'atu'uka yne mesuwarotiarria ma'ato mekewat Nu'e minug yara wato ti'atuehakyera'at 8 ok takaria katupono mekewat yara wato pe tukupte'en Nu'e'in mekewat y'y wato yowa tote. ²¹Mi'i hap ewy kahato aheth'ok hap topyhu'at. Y'y piat wateke aikotã Iesui iku'uro hap ewy. Watuwētem y'y pyi hawyi aikotã Iesui tuwētem gu'uro pyi hap ewy watoine'en. Ma'ato mekewat y'y yt aikoho kuap i aipit pit ok hap aiminug sa'ag ko'i ma'ato aheth'ok hap watunug hawyi yt kat i haty hap aiwanetup hawe kat pote Tupana miky'esat ewy watunug aikotã Nu'e ewy y'y sakpo watuwat ahe'yara puo hap ewy. ²²Mesup ta'yn Aheyke'et Iesui teke ra'yn atipy pe. Koitywy ta'apyk Tupana po sese kai ta'apyk. Mi'i tote Tupana mimotypot no topyhu'at -Koitywy Uha'yru woronug En wuat'i miit'in Akag wuat'i porekuaria Akag wuat'i atipy piaria akag wo woronug En e Tupana Tosa'yru pe. Yne esaika hap atum epe e Tupana Tosa'yru pe Iesui pe.

Waho'opot Tuereto Iesui Mohey Haria Aito Pote

4 ¹Pyno uiiwyrria'in Aipotypot Iesui ho'opot kahato topiit no mesuwat yi tote ma'ato yt tominug sa'ag upi hin i toho'opot miit'in mi'apiheg wo ma'ato aiminug sa'ag upi i toho'opot ai'apiheg hap upi. Pyno waku watuwanetup Aika'iwat ewy waku waho'opot irania'in ehakyera'at hamo hap ewy. Karãpe watimowepiit aipu'i hawyi yt kat i aho'opot hap watiky'esat wen ma'ato yt kan hamo i watoine'en katupono aipiit miky'esat sa'ag hap yne watunug. Po'og waku watunug Iesui miky'esat wakuap ko'i are. Po'og waku waho'opot Aika'iwat ewy miit'in ehakyera'at hamo are. ²Ma'ato yt naku i watoine'en mesuwarote aiku'uro hap kape yt naku i nug hanuaria wo aikotã sa'awy'i yt watomohey i te Iesui turan wuat ewy are. Yt naku i aipiit miky'esat sa'ag watunug. Ma'ato watunug mote yt kat hamo i watoine'en. Waku watoine'en mesuwarote Tupana miky'esat nug hamo Tupana mowepiit hamo are. ³Sa'awy'i yt aiwe'eg hin i yt watikuap i te Iesui turan. Sa'awy'i aimiky'esat yn watunug i'ewyte irania'in mesuwarotiarria miky'esat ewy yn watunug. Mekewat e'at pe yt watikuap i Iesui te turan yt watunug hin i Tupana miky'esat

ewy. Katupono watunug aat ka'ap irania'in miky'esat ewy yn watunug. Ta'i yt Tupana kuap i haria miky'esat ewy yn watunug. Mi'i turan watunug ahewaire waire hap yn aiwanetup hawe. Aipiit miky'esat sa'ag ko'i yn watunug neran mekewat e'at pe. I'ewyite mahy u hap aat ka'ap hap watiky'esat watunug mekewat e'at pe. Watu'uka teran yne miit'in wywo ahehay wo aipiit wywo yt aiwese hin i. -Uito po'og e hap yn aiwanetup hawe. Ta'i sa'awy'i ienuk hap nug hap kape yn watuwat. Yt miit'in ewywuat i watenuk. Ai'ok hap sakpo watenuk mekewat e'at pe. Mi'i hawyi ahetulanaria sem karania ahetulanaria sa'awy'i aheine'en hap yt watikuap i Iesui turan. ⁴Koitywy aiwyrria'in sa'awy'i wuaria -Kat pote uru'atoiat i'atu'e. Kat pote yt etunug i te aikotã sa'awy'i etunug hap ewy i'atu'e. To'iro uhyt'i'in mana'in pi'ã'in kurum'in i'atu'e ahepe ma'ato -Yt wato'e. To'iro i'atu'e ma'ato yt watuwat i hawyi i'atuehay sa'ag ahete. Ta'atuky'esat watunug sa'ag aikotã ta'atunug hap ewy. ⁵Ma'ato aito yt watuwat i i'atuupi mekewat sa'ag nug hamo kat pote watikuap ta'yn tuut irane yt pya hin i Aika'iwat Iesui uut hap. Mi'i hawyi toipo'oro miit'in aikotã aikotã imohey hap etiat kuap hamo. Wētup kai totopag yne tomohey haria. Wētup kai yt tomohey haria i ko'i totopag. Mekewat e'at pe toimoherep wuat'i ehamo uwe waku uwe yt sio watoine'en sio aiku'uro huut turan ma'ato yne miit'in sio toine'en wakuaria ihãite rakaria sio iku'uro rakaria toipat'ok mekewat e'at pe. Towatnuat sio yt towatnuat ko'i i hap moherep hamo toipat'ok. ⁶Mi'i pote toto toku'uro hawyi aikope miit'in pa'ãu tukupte'en hap kape wo'opyhyp hap kape toto toku'uro hap totepyi mekewat Nu'e mimu'eria mu'e hamo. Yt ta'atukuap i te iku'uro ta'atukawiatno hamuat hap. Yt ta'atukuap i te pote toto. Mi'i pote koitywy iku'uro rakaria ikuap i'ewyite ihãite rakaria ikuap. Mi'i hawyi meiūran aru toi'atupat'ok uwe imohey haria uwe yt rakaria i. I'ewyite iku'uro rakaria ihãite rakaria Tupana Pa'ãu tomoherep yne.

⁷Pywo ti rat yne mesuwarotiat mesuwat yi i'ewyite ahekare'en ai'yat ko'i aiko hawyi waikiru waty aat ga'apy yne mesuwarotiat ikahuro hamuat ko'i e'at yt pya hin i. Pywo ti rat tuut irane uiwyrria'in yne mesuwat ikahuro hap e'at. Yt pya hin i are. Mi'i pote waku we'eg haria wo watukupte'en mesuwarote. Waku wahētup aat ka'ap Tupana kape mesuwarotiararia ehakyera'at hamo. Waku wahekatup Iesui uut hap. ⁸Pywo mesuwat ikahuro hap e'at yt pya hin i pote Tupana tiky'esat kahato aito tomohey haria wo wētup miit ewy aiwo'oky'e hap toiky'esat. Mi'i tã Tupana tiky'esat kahato. Uiwyrria'in toiky'esat wati'atuky'e irania'in Iesui mohey haria yne ahesaika hap wywo. Toiky'esat watimoherep aiwo'ope aiwo'oky'e hap aimiiium kaipyi aimimo'ë hap kaipyi aiminug kaipyi toiky'esat aiwo'oky'e hap. Pywo ti rat toine'en aiwo'oky'e hap sese aiwo'opiat hap hawyi yt kat i aiwo'oma'at'i hap toine'en. Yt heremo i aiwo'o'aparap hap ko'i aiwo'oky'e kahato hap toine'en mote. Aiwu'uka

hap yt tuwemoherep i. Aiwo'oky'e hap toine'en pote yt watikat aiwyrria'in kai i'atuminug sa'ag ko'i aiwo'o'aparap hap ko'i. ⁹Uiwyrria'in waku -Eiwehyt'ok o wato'e irania'in me. Waku eiwehyt'ok wato'e aiwo'ope. Ewei'apyk o waku wato'e. Waku -Uru'yat aiwatnuat wato'e irania'in me. Waku watipowyro hatek takaria ai'yat pe. Yt naku i wato'e irania'in me -Yt atiky'esat hin i irania'in ui'yat piat wato'e. ¹⁰Pyno Tupana tum ahepe tesaika hap wakuat moherep hamuat miit'in powyro hamuat. Yt to'o'ewy hin i tutum ahepe tesaika hap. Pyno kat som watipuëti Tupana esaika hap kaipyi waku watimo'ë irania'in me. Kat som watikuap waku rakat pyno waku wahenoi irania'in me Tupana mienoi hepiat ko'i. Waku watipowyro irania'in aipo wywo Tupana miium aimisepap ko'i wywo aikotã Tupana piat aimu'e hap ewy. Watikuap pote waku wati'atupowyro irania'in aimisepap ko'i wywo aikotã Tupana aimu'e hap oktan. Aimisepap ko'i yne Tupana miium ko'i tukupte'en yne aimikuap ko'i Tupana aimu'e hap ko'i. Yt kat sa'up i tutum ahepe pote waku watum miit'in me yt kat sa'up i. Waku watopyhu'at Tupana eropat haria wo wakuaria ewy. Waku Tupana miium watimo'ë irania'in me ahegyi'at kahato hap wywo aikotã Tupana hegyi'at hap ewy. ¹¹Pyno irania'in aitoria Tupana mimu'eria kahato ahehay se kahato Iesui etiat moherep hamo aimu'e kahato. Ahëku ete tutum tesaika hap tehay moherep hamuat. Mi'i pote karãpe wati'atumu'e miit'in waku ahehay watimoherep aipy'a pyi aikotã Tupana ihay aiwë pyi Topa'ãu kaipyi hap ewy waku watimoherep Tupana ehay. Ma'ato irania'in yt ahehay kuap i rakaria Tupana tiky'esat aipo wywo aipy wywo wati'atupowyro miit'in hap. Mi'i pote tutum ahepe irania'in me tesaika hap miit'in eropat hamuat. Tupana aimu'e kahato aipy'a pyi aikotã aikotã waku watunug miit'in eropat hap ete. Mi'i hawyi tutum ahepe tesaika hap wakuat sese nug aipo wywo aipiit wywo hamuat hap. Pyno kat som tutum ahepe sepap nug hamuat hap ko'i mi'i pote waku i oktan watimo'ë miit'in me Tupana motypot hamuat Aipotypot Tupana Mipo'oro Iesui motypot hamuat hap ko'i are. Pyno ahëtup uiwy Iesui pe -Atiky'esat kahato ereine'en Wuat'i Miit'in Porekuat no hap. Atiky'esat En Wuat'i Miit'in Mimotypot no. Mesup wuat'i e'at pe aru atiky'esat En yne mesuwarotiarria emiit'in sem akag wo. Mi'i ti mesup ahëtup are waku.

¹²Uimiky'esat ko'i Iesui mohey haria karãpe put'ok e ehete ehatek hap miit'in mikry'i hap ko'i eho'opat hap ko'i aikotã aria haty hap ewy put'ok e ehete yt eiwanetup tei'o kowo'i kowo'i -Kat pote mi'i tã uhete yt ewei'e tei'o eiwanetup hawe. Katupono mi'i tã yne Iesui mohey haria ete toine'en tuereto uiwyrria'in uimiky'e ko'i. Mi'i pote yt eweiwanetup tei'o -Ta'i yt irania'in ewy hin i aho'opot yt ewei'e i kat pote yne aitoria Iesui mohey haria ihaky'e'i rakaria watukupte'en tuereto. Mi'i tã Tupana tunug ahete ahã'äg hap ko'i sio watoine'en Ha'yru mohey haria sese wo sio yt haria wo i kuap hamo. ¹³Karãpe put'ok e ahã'äg hap ahatek hap miit'in

mikyry'i hap ai'ahuu hap yne mekewat ko'i put'ok e pote waku meremo watuwemowepiit hawyi waku wato'e Tupana pe aho'opot hap put'ok e hawyi -Tupana koitywy atikuap ta'yn Esa'yru Emipo'oro uruporekuat nuat ho'opot hap. Yt atikuap yne i ma'ato aho'opot hap kaipyi atikuap Emipo'oro ho'opot hap. Waku kahato atu'u Iesui ewy mekewat ho'opot ko'i waku wato'e Tupana pe. Meiüran aru atikuap Esa'yru uruporekuat nuat put'ok e mesuwe wuat'i mimotypotno tuwemoherep mesuwe. Mi'i hap e'at pe uimowepiit hap sese wuat'i e'at piat hap toine'en waku wato'e Tupana pe. ¹⁴Pywo ti rat uiwyrria'in karāpe miit'in ihay sa'ag kahato ahetiati pote watomohey Aiporekuat nuat pote mi'i hap e'at pe waku watuwemowepiit kahato. Eweikuap kat pote. Aimowepiit hap sese topyhu'at aru ahete wuat'i e'at pe katupono watopyhu'at Tupana mimotypot ko'i sese. Tupana Pa'āu eiam kahato watopyhu'at. Katupono Tupana yt ai'atoiat hin i waho'opot turan. Katupono mesuwarotiarria i'atuehay sa'ag Aika'iwat Iesui ete ma'ato aitoria watimotypot kahato Aika'iwat. Mi'i hap kaipyi Tupana aikuap. Mi'i pote tutum ahepe Topa'āu pywuat imotypot ko'i watopyhu'at pote. ¹⁵Pyno waku watopyhu'at miit'in mesuwarotiarria mikyry'i hamo. Waku watopyhu'at miit'in misaty'i saty'i ko'i wo Iesui mohey haria aito pote. Ma'ato yt naku i kahato waho'opot mesuwarotiat sero'ok e haria aito pote yt naku i nug haria pote miit'in ma'at haria aito pote miit'in ekat porera'at haria aito pote miit'in potpap pyhyp haria aito pote ahehay sa'ag irania'in etiat aito pote. Mi'i hap upi aipyhyp ahaty'i haty'i pote yt nakuaria i wo watopyhu'at. Ma'ato waho'opot Iesui potpap nug pote waku. ¹⁶Ta'i karāpe ahaty'i haty'i Iesui Aipotypot emiit'in pote waku watuwemowepiit. Yt naku i watuwemoti ne'i Aika'iwat pupi ahaty'i haty'i Iesui etiat turanuat pote. Po'og waku wato'e Tupana pe -Tupana waku kahato En kat pote aho'opot Esa'yru mohey hap upi waku wato'e. ¹⁷Pyno waho'opot hap kaipyi miit'in irania'in minug sa'ag kaipyi ai'apiheg hap mesuwarotiarria piat hap kaipyi Tupana tikuap sio aito Iesui mohey haria sese sio yt hap sio aito imepyt'in sese aito sio yt hap. Pyno sa'awy'i ahā'āg Tupana mi'i hawyi waku pe aito aipuēti aheine'en wuat'i e'at piat hamo. Ma'ato aikotā aru irania'in meimuē wuaria yt sehay wakuat Iesui etiat yt ky'esat i haria ete aikotā aru mi'iria ete. Kat som aru Tupana tunug mi'iria ete yt tomiky'esat nug neran i haria ete. Ta'i mi'iria ete po'og po'og sa'ag topyhu'at i'atuepiat ho'opot hamo. Mesuwat rotiat ho'opot hit i'atuepiat hap kaipyi ho'opot hap te topyhu'at wuat'i e'at pe i'atuete. ¹⁸Pyno niatpo kahato ahehakyera'at hap Tupana mimowewaku ko'i aito pykai. Ma'ato aikotā aru irania'in yt Tupana ky'esat i haria irania'in mesuwarotiarria yt naku i nug haria ete aikotā aru mi'iria ete mekewat e'at pe. Ta'i aitoria watopyhu'at Tupana miehakyera'at ko'i wo ma'ato mi'iria yt karāpe i i'atuehakyera'at hap topyhu'at. ¹⁹Pyno are'e ehepe -Miit'in mikyry'i hamo o eweikupte'en

Iesui mohey haria eipe pote waku eweikupte'en no Iesui mohey haria wo are. Waku ewetunug no Tupana miky'esat ewywuat. Waku ewei'e Tupana kape -Tupana atum uipiit uiwanetup hap uipy'a piat uheine'en hap yne atum epe. Uiku'uro pote uiku'uro ma'ato yt atoiat hin i waku nug hap. I'ewyte yt atoiat hin i emohey hap uinug hat En mote Tupana wato'e waku. Mi'i pote atikuap yt ui'atoiat hin i hap. Mi'i pote epo pe atum uipiit uipa'āu uiwanetup hap uinug hat waku wato'e miit'in mikyry'i hatno watoine'en turan Iesui mohey haria aito pote.

Waku Tupana Mohey Haria Poi Haria Wo Watoine'en

5 ¹Pyno uito Peteru iporo rakat areine'en. Ei'apykok hat areine'en. Pyno uhehay teran Iesui mohey haria apykok haria pe. Woroho'onapin neran eipe. Uito ti Iesui potmu'e sese uito. Ara'akasa yne Aika'iwat iku'uro hap kape. Ara'akasa aikotā ho'opot hap kape. I'ewyte ara'akasa Iesui wētem gu'uro pywiat hap kape. Ara'akasa Iesui Tupana motypot hawe hētyhot hap py'asetpe ara'akasa. Mi'i hap ewy tuut irane. Mi'i hap kape i'ewyte ara'akasa uimu'etu wuat ewy are. ²Mi'i pote woroho'onapin eipe uipy'a pyi aikotā watopoi aihūria yne e'at pe aikotā wati'apykok aihūria wātym muo. Mi'i hap ewy ewei'atupoī Tupana ehay wo Iesui mohey haria Tupana hūria eimi'apykok ko'i are. Ewei'atu'apykok o Tupana hūria ahiag mupi yt naku i nug hap pupi are. Ewei'atoiat ro mekewat eiwanetup hawe -Yt atunug neran i e hap. Mi'i hawyi ewei'atu'apykok Iesui mohey haria yne eipy'a pyi yne ehapiat ky'esat hap wywo. Uiwyrria'in karāpe put'ok e mekewat eiwanetup hawe -Atiky'esat uhekat kahato Tupana hūria kaipyi. I'ewyte areine'en neran hekat rakatno Tupana hūria apykok hap sa'up kaipyi e hap pupi eiwe'eg wo kahato o are. Katupono yt naku i watiky'esat kahato Iesui mohey haria ekat ko'i. Pyno waku watuwepotpap i'atumu'e hap ete po'og miit'in ky'e hap aikai waku. Yt naku i watoket ne'i. Waku aiwanetup hawe aiperup yn aipotpap turan miit'in mu'e Iesui etiat hap turan are ehepe nagnia pe ai'apykok haria pe are. ³Yt naku i wati'atupo'oro po'oro ahehay pirik hap wywo aihūria kat pote aihūria Tupana sa'yru'in saki'yt'in. Mi'i pote po'og waku watimoherep Tupana hūria pe muap ikahu rakat. Waku watopyhu'at Iesui iā'ākāp ko'i wo ewywuat no. Mi'i hawyi waku wato'e aimimu'eria pe -Ereine'en no eweikupte'en no aikotā areine'en waku hap ewy waku wato'e. Waku watuwepotpap po'og aihūria kai. Mi'i hap kaipyi ta'atukuap aikotā waku ta'atunug hap ko'i wakuap ko'i are. ⁴Pyno karāpe wati'atu'apykok aihūria turan waku watuwanetup kahato Ai'apykok hat toine'en hap kape. Mi'i kaipyi aha'up sese tuut aru. Mekewat sa'up waku rakat aimotypot hap sese wuat'i e'at piat tuut Ai'apykok hat Iesui kaipyi aru wato'e aiwanetup hawe. Morekuaria mesuwarotiarua te'eruwepainug kahato nu imehit rakat wywo te'eruwepainug kahato ta'atu'akag etc.

Hekat kahato rakat ewy te'erewepainug morekuaria mesuwarote. Mi'i hap ewy Tupana tum aru ahepe aipotpap sa'up. Ma'ato aipainug hap wuat'i mimotypot ko'i watopyhu'at aru wuat'i e'at piat morekuaria ewywuat aipainug hap are.

⁵Pyno uito Peteru ati'atunapin neran mesuwe kurum'in. Makuptiaria woroho'onapin neran eipe. Uiwyrria'in eweimotypot ro nagnia are. Ewetunug no ei'apykok haria miky'esat ko'i. Karāpe ei'apykok haria eipo'oro hawyi meremo ewetunug i'atumiky'esat ko'i. Eweikupte'en no miit'in mimu'e ko'i wo -Uimu'e ro ewei'e ro nagnia pe. Eweimotypot ro irania'in eiwo'omotypot eiwo'ope are ehepe. Ewei'atoiat ro mekewat -Uito po'og irania'in kai e hap. Mi'i hawyi aikotā watopag sokpe pakup hap ewy eweipag wētup wanetup hap ikahu rakat eipy'a pe mekewat -Atikuap teran uhyt mana e hap mekewat -Uimu'e ro e hap mekewat paa ei'e hap wywo eiwepainug o aikotā sokpe pakup hap ewy. Katupono -Uito po'og irania'in kai e hat Tupana mimohit no aru topyhu'at. Tupana yt tiky'esat i -Uito po'og irania'in kai e haria wo watukupte'en. Ma'ato paa e haria kape yn teha'at. Mi'iria pe tutum kahato hegyi'at hap kaipyi tekak yne tomimotypot ko'i pe are. ⁶Pyno uiwyrria'in ipakup takaria waku ewei'e Tupana kape -En ni po'og po'og uikai. Uimu'e ro. Aremohit epy'asetpe Tupana. Paa are areine'en epo pe Tupana. I'ewyte areine'en neran yt uwe i uimotypot mesuwarote. Atikuap ta'yn uito kurum te ipakup takat rē waku ewei'e Tupana pe. Mio tā ewei'e pote meiūran Tupana mimotypot no eweipyhu'at mesuwat yi tote. I'ewyte miit'in akag wo miit'in apykok hatno eweipyhu'at. Kurum hin pi'ā hin Tupana miky'e ko'i kahato wo eipe are. ⁷Mi'i pote waku ewei'e Tupana pe -Tupana aikotā miit'in timohy yrysakag ipotyti rakat hero i'akag ete mi'i hap ewy etihap uhetiak uhero hap uipy'a piat hap. Wētup ok po pe wētup ok akag note aikotā ta'atuereto mekewat yrysakag ipotyti rakat ewy. Mi'i hap ewy atoiat yne uiwanetup hap ipotyti rakat ewywuat kowo'i kowo'i hap ko'i. Aikotā aikotā aru atunug ui'e hap ko'i atoiat yne epo pe e'akag ete Tupana ewei'e. Kat pote uiky'e kahato hat En waku ewei'e kurum iwasuria makuptiaria are.

⁸Pyno eiwe'eg wo o ahiag mupi kurum iwasuria makuptiaria i are. Aikotā surara'in ewy eweikupte'en. Eiwe'eg wo kahato o ahiag mupi kat pote ehewanikap sese toine'en ahiag kurum iwasu ko'i makuptiaria. Pyno eweikupte'en aikotā mory'a epo pe hap ewy. Kat pote ahiag awyato marak'a hap ewy toine'en kowo'i kowo'i hewyry rakat ewy hesy'at rakat ewy. Toikat kahato Tupana hūria ipakuptia u hamo are. ⁹Pyno eti'awa ahiag -Wai'ewei'e ahiag me. Iesui mohey hat uito ewei'e. Karāpe eweho'opot kahato Iesui mohey haria eipe pote yt eweheha'at rei'o yi kape kat pote irania'in mesuwarotiaria py'asetpe kurum iwasuria makuptia eiperia ewy tukupte'en ho'opot hawe. Ta'atukuap

wy mi'i pote waku hesaika rakaria ewywuat eweikupte'en ahiag sopo hamo are. ¹⁰Ma'ato Tupana ti eipowyro kahato hat toine'en uiwyrria'in ipakup takaria. Tutum neran ehepe yne tesaika hap yt kat sa'up i. Toiky'esat kahato eiperia tomimotypot ko'i wuat'i e'at piat hatno. Kat pote Aipotypot Iesui mohey haria eipe pote. Pyno ho'opot hap yt mot'i hamuat i toine'en. Muki'ite e'ihat'ok e'ihat'ok hap ewy tokosap ta'yn. Pyno waku etu'u ho'opot hap mesup mi'i hawyi meiüran Tupana mimotag ko'i wo eweikupte'en waku rakaria häpyk kahato rakaria wo. Yt uwe mima'at ko'i wo i eweikupte'en. Meiüran Tupana ehay wywo ehesaika eweikupte'en. Mi'i hawyi meiüran eiwanetup hap yt kowo'i kowo'i hin i toine'en. Hesaika rakaria wo Tupana mohey haria ewy eweikupte'en eweho'opot hap tokosap hawyi ehä'äg hap tokosap hawyi are yne pe nagnia pe makuptiaria pe kurum iwasuria pe hirokaria pe yne pe are. ¹¹Uito ei'apykok hat Peteru mio tã are yn Tupana pe -Atiky'esat kahato emotypot hap mesuwarote are. Atiky'esat yne miit'in epo pe are. Mesup muki'ite wuat'i e'at pe atiky'esat En Miit'in Potypot Koro wo are. Pyno waku toran na'yn ui'e hap uito Peteru. ¹²Pyno uito Siwanu atunug mesuwat miwan. Peteru wē pyi atiwan yne mesuwat sehay. Uhet wyti Siwanu. Uito areine'en aikotã eheywyt eikywyt yt eima'at hat hin i ewywuat i areine'en. Atipo'oro mesuwat Peteru miwan Peteru e hap ehewowi uimiwan miat. Yne miit'in tikuap uimiwan aikotã aikotã atunug hap. Ta'i heremo kahato uimiwan kaipyi uwe uito hap. Yt iwato hin i uimiwan. Pyno pywo kahato aimu'e mesuwe Peteru. Ui'e hap ewy kahato to'e mesuwe. Are'e Peteru e hap ewy uito. Ta'i watopyhu'at ahã'äg hap turan waho'opot turan mi'i pote watopyhu'at wuat'i e'at pe Tupana mipoityro ko'i wo. Tupana aiky'e kahato pote waku watopyhu'at y'am me hap ewy surara'in ewy. Yt karãpe i watoiat aiky'e hat hegyi'at kahato pote are. ¹³Pyno Iesui mohey haria mesuwe kuekatu ta'atupo'oro ehewowi are. Sa'awy'i ti Iesui ui'airo mesuwe Tosa'yru eropat hat wo ui'airo are. Aikotã ta'atu'airo eipe hap ewy. Mi'i pote kuekatu atipo'oro ehewowi. I'ewyte yne uiwyworia Iesui mohey haria kuekatu ehewowi ta'atupo'oro. Urupo wywo y'am me urueko ewy uruipo'oro kuekatu ehewowi. Uha'yru i'ewyte toine'en mesuwe. Uha'yru set Maku. Mi'i i'ewyte kuekatu toipo'oro ehewowi are. ¹⁴Uiwyrria'in eiwo'oky'e ro eiwo'ope. Waku eiwo'oky'e eiwo'ope aikotã wētup mepyt'in ko'i ewy. Pyno ahētup Tupana pe -Tupana etunug no mi'iria Esa'yru mohey haria wētup miit ewy are. Etunug mi'iria wo'oky'e kahato haria wo Tupana are kat pote ta'atumohey Esa'yru Iesui pote are. Ta'atumohey Emipo'oro uruporekuat nuat pote are. Pyno toran na'yn ui'e hap are.

Typuat'i Peteru

Peteru Iesui Ywyt Miwan

2 Pedro

Tupana Hegyi'at Kahato Ahewowi

1 ¹Uito ti Peteru Aipotypot Iesui eropat hat sese uito. Uito Iesui mipo'oro miit'in mu'e hanuat ihay moherep hat uito. Uito ti 12 ok hap Iesui emiit uito. I'ewyite imohey haria napin hat uito. Aimimohey ikahu rakat moherep hat uito. Hekat kahato rakaria ewywuaria watukupte'en katupono imohey hap sa'up iwato kahato hap ewy topyhu'at imohey hap kaipyi. -Uha'yru mohey haria ti eipe uiw Janetup hawe uipy'a pe e Tupana ahepe. Mi'i pote atum yne wakuat ehepe e Tupana. ²Atiky'esat kahato eipe Iesui kuap kahato haria wo eweikupte'en. Ta'i eweikuap Aipotypot Iesui hawyi Tupana tum ne'en ne'en ne'i tegyi'at hap ehepe. I'ewyite tutum wo'owese hap tutum yt kat sa'up i. Aipoityro kahato Tupana tuwehay pyi. Iwese pote tutum yne ahepe. Tutum iwato kahato tpyy sakpo itote. Toimo'ē kahato tegyi'at hap are. Tutum ahepe wuat'i tokuap hap Tosa'yru kuap hap kaipyi tutum yne yne ahepe are. ³Tutum ahepe yne yne towatnuat yt kat sa'up i. Tesaika hap toieine'en hap tewaku hap tutum ahepe are. Watikuap Ha'yru Iesui hawyi tutum yne yne tomotypot hamuat hap tutum. Ta'i i'ewyite watomohey Iesui hawyi Tupana ai'airo topotpo'ororia ko'i wo are. ⁴Tutum ahepe tehay wakuat. Koitywy mio tā e ahepe -Atum aru yne yne ehepe e. Pywo yt uheso hin i e. Woroho'okyle haype e. Ta'i sa'awy'i ti watoine'en yi totitaria ewy ne'i yt naku i hap nug haria wo are. Katupono yt watuwētem kuap i ti aipiit miky'esat seko sa'ag myi. Aiminug sa'ag yt nakuat i po pe yn watoine'en. Ma'ato koitywy ti watuwētem na'yn mekewat kaipyi Tupana piat ainug pakup i ra'yn hap kape. Mi'i tupono ti koitywy aito ipakup takaria wo ra'yn watoine'en Tupana to'e hap ewy -Woroho'onug ti aru eipe ipakup takaria wo e hap ewy watukupte'en are mesuwe.

⁵Pyno toine'en na'yn aikai Iesui mohey hap. Mi'i tupono ti Tupana tiky'esat po'og Tosa'yru ewywuwat watopyhu'at hap uiwyrria'in are. I'ewynte aikaipyi toiky'esat aiwanetup hap aheko Tosa'yru ewywuwat ikahu rakat yn toiky'esat. Mi'i hawyi toiky'esat ahepiat tokuap hap aikotã aiwo'o'ewy ewy hap toiky'esat are. ⁶Waku hawyi i'ewynte toiky'esat aiwewaĩ kuap hap toiky'esat. Mi'i hap watikuap hawyi toiky'esat aiwo'oky'e hap. I'ewynte toiky'esat yt aipohep i tomohey hap etiat hap toiky'esat. Mi'i watunug kuap hawyi toiky'esat aito toiã'ãkap ko'i ewy hap toiky'esat are. ⁷Mi'i toine'en hawyi toiky'esat aiwo'oky'e sese hap aikotã watiky'e aheywyt aheinyt hap ewy aikywyt aikypy'yt hap ewy are. Mi'i watunug kuap hawyi toiky'esat aiwo'oky'e pot'i sese hap. Itag sa'awy'i te wuat imohey hap kaipyi hap toiky'esat are. ⁸Mi'i tã watukupte'en mote ti aru ikahu kahato watoine'en are. Mi'i hawyi ti aru hekat kahato rakaria wo watoine'en Tupana motypot hanuaria aito hawyi are. Mi'i hawyi ti ihãite rakatno watukupte'en are. Mi'i hawyi aikotã mekewat mikoi haat kahato rakat ewy watoine'en are. Mi'i hawyi ti aru watukupte'en Aika'iwat Iesui kuap haria kahato are. Mi'i hawyi ti aru Aiporekuat no kahato topyhu'at Aika'iwat are. ⁹Ma'ato meimuēwat wakuat ko'i yt iwato i aikai pote ti aru yt ihapytig i rakaria wo watoine'en uiwyrria'in katupono sa'awy'i yt eweikuap hin i Iesui eipe. Mi'i turan ti yt ihapytig i rakaria ewy eweikuapte'en. Yt kat i heremo Tupana etiat uiwyrria'in sa'awy'i mekewat e'at pe. Sa'awy'i wuat eiminug sa'ag ko'i yn topyhu'at. Mi'i pote ti yt ihapytig i rakaria ewywuaria wo eweikuapte'en. Mi'i pote ti eiminug sa'ag ko'i tukupte'en ne ei'ymyēpe katupono ti kurin kat Iesui mohey hap kaipyi wyti yt watikuap i mekewat pywuwat sese hap. Yt wato'e kuap i pywo sio yt katupono yt watomowato i Iesui mohey hap ahepiat pote. ¹⁰Pyno uhe'ywyt'in uheinyt'in eiwemu'e ro haty wo mekewat Tupana mi'airo sio uito sio yt hap kuap ehapiat hamo are. Mi'i hawyi ti aru eweimowato ro mekewat seko pakup i eiwanetup hawe hawyi ti aru eweikuap ta'yn -Pywo ti rat uito Tupana emiit no areine'en e hap eweikuap. Uito ti Tupana mi'airo areine'en hap eweikuap. Mi'i hawyi ti aru eweimowato mekewat seko pakup i eiwanetup hawe ui'e hap ewy. Mi'i hawyi ti aru eweikuap kahato ra'yn -Pywo ti Iesui watnuat uito hap eweikuap are. Mi'i pote ti aru yt karãpe i ra'yn ewei'atoiat mekewat ahehakyera'at hap mohey hap kaipyi. ¹¹Mi'i hawyi ti aru mekewat e'at put'ok e turan -Ereke ro e Tupana. Aikotã aiwy sese pe wato'e -Ereke ro wato'e hap ewy ti aru topyhu'at. Mi'i hawyi ti aru itote watukupte'en na'yn wuat'i e'at pe ra'yn aikope Iesui toine'en Aiporekuat no ahehakyera'at hap tote. Mi'i hawyi ti aru Aika'iwat yat pe ra'yn watukupte'en.

Areine'en Ne Eimu'e Hamo

¹²Mi'i pykai yt uipohep hin i eimowe'eg hamo. Yt eweiwaure tei'o Tupana piat einapin hap ko'i are yn katupono eweikuap ta'yn sa'awy'i

te. Mi'i tupono po'og waku watikuap pakup i hap po'og waku. Waku watikuap kahato aipy'a pe. ¹³Pyno ti waku wuat'i e'at pe pywo ai'e hap yn. Pyno to'iro watuwemu'e i mu'e i kahato iwan miat ete. ¹⁴Pyno koitywy areine'en eipy'asetpe Tupana Pa'āu uipiit piat wywo ma'ato yt atikuap i karamuo yt uwe i ra'yn uipiit piat hap. Meiūran ta'at hawyi yt uwe i ra'yn. Koitywy ui'yat toine'en ne. Mi'i tupono areine'en eimu'e hamo. Pyno sa'awy'i wuat meimuēwat eimiwaure ko'i koitywy atimopakup i. Moroho'omu'e pakup i ra'yn. Meimuēwat eimiwaure ko'i ahenoi pakup i ra'yn. Pyno uito ti eimu'e hat. Meiūran yt uwe i mesuwe katupono uheiam iku'uro rakat nuat ne'i. Aikotā ai'yat ipot'i ra'yn hawyi watipun hap ewy areine'en. Katupono Uika'iwat Iesui to'e uhepe -Wuat'i e'at pe eieine'en hap yt pya i e. Porap yn na'yn eku'uro hap e. Mio tā to'e hamo Uika'iwat tuwemoherep wuat'i e'at pe uhepe. ¹⁵Mi'i tupono moroho'omu'e po'og po'og katupono uiku'uro hawyi eiwanetup hawe uimienoi topyhu'at rē -Ta'i Peteru mienoi ewy kahato ti tuut irane Aiporekuat Iesui i'e hap ewy ewei'e aru uiku'uro hawyi.

¹⁶Pywo ti rat uruta'akasa hap sese Iesui ieine'en hap. Mi'i kape urueha wo uruta'akasa are. Uruto uruikuap kahato Mi'i Miit katupono uruewry kahato iwywo are. Iesui hesaika kahato hap uruikuap ta'yn are. Yt urumu'etu wuat hap kaipyi hin i urui'atumu'e eipe Iesui ete are. Pywo ti rat uruta'akasa ra'yn Tupana Mipo'oro Wuat'i Potypot Koro wuat. Waku kahato Mi'i Miit po'og po'og torannia miit'in kai are. Uruikuap kahato Mi'i uruewry aat ka'ap hawyi. Uruikuap kahato Tupana Mimotypot sese Iesui hap. Urumimoherep Iesui etiat ehepe yt urumu'etu wuat hap kaipyi i ma'ato urueha wuat uru'akasa hap kaipyi urui'atumu'e eipe Mi'i Miit sese ete are. ¹⁷Pyno sa'awy'i Tupana henoi atipy kaipyi uruehamo Tosa'yru etiat tohenoi. Mio tā e Ai'ywot Tupana itote -Mi'i ti Uha'yru sese uimiky'e kahato e. Uimowepiit sese Mi'i Miit e. Pywo ti rat uimotypot kahato hat Mi'i e Tupana teiam wyyhig muo ikytsig nakat ikahu rakat kaipyi mekewat tomotypot hap teiam kaipyi mio tā e are. ¹⁸Pyno sa'awy'i te mio tā e Tupana atipy kaipyi uruehamo. Ta'i urutukupte'en Iesui wywo mekewat yity'ok wakuat hap tote turan mio tā to'e. ¹⁹Sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria ti'atumu'e kahato Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat ete. Mesup wētup ihay po'og hesaika mi'iria kai katupono koitywy I'ywot ihay atipy kaipyi uruehamo -Mi'i ti Uha'yru sese uimowepiit hat sese Mi'i Miit e atipy kaipyi ahowawi. Ta'i Tupana kaipywiat ti sehay po'og hesaika torannia irania'in mienoi ko'i kai are. Mi'i pote waku watomohey kahato mi'i e hap katupono mi'i Tupana wē kaipywiat sehay sese are. Pywuat sese ti topyhu'at mi'i e hap po'og torannia kai are. Mi'i tupono eiwanetup kahato o mio tā e Tosa'yru piat hap kape are uiwrya'in e. Katupono ti mekewat sehay ti Tupana ehay moherep haria timoherep kahato Tupana Mipo'oro Aiporekuat

nuat hap etiat. Aikotã ariãty i'ypyryp wiat hëtyhot hap ewywuat. Pyno mi'i sehay eweikuap eipy'a pe Tupana Sa'yru hap mi'i hawyi aikotã aat tuwemoherep hune pyi hëtyhot tuerut hap ewy eipy'a pyi wyti aru hëtyhot hap tuwemoherep are. Aikotã waikiru wato tuwëtem hunete mi'i hap ewy eipy'a pyi tuwëtem hëtyhot tuerut eweimohey ra'yn Iesui Tupana Sa'yru hap hawyi. ²⁰Pyno ahenoi hamuat Tupana ehay aikope pyi tuut sa'awy'i hap mekewat miwan miat. Pyno ti yt miit'in wanetup hap kaipyi i tuut are. Yt yne miit'in mikuap kaipyi i tuut mi'i wuat are. Yt miit'in mu'etu wuat kaipyi hin i ti. ²¹Pyno miit'in wakuaria Tupana kuap haria kaipyi ti tuwëtem Tupana ehay. Sa'awy'i yian mete ta'atuhenoï Tupana Pa'âu mienoi aikotã aikotã hamuat ko'i. Ta'i Tupana Pa'âu mienoi ko'i ahepiat ti ta'atumoherep kahato ra'yn.

Toine'en Aimohey Hap Pun Haria

2 ¹Sa'awy'i tukupte'en Tupana ehay enoi haria ma'ato ti yt pywuat sese ko'i i te. Mi'i hap ewy te ti mesup tukupte'en ne eimu'e haria heso rakaria eipy'asetpe. Mi'iria ti imoherep yt pywo piat i sehay eima'at hamuat ne'i Tupana etiat. Mi'iria ti -Iesui ti yt Ahehakyera'at hat i e haria. Yt Iesui kaipyi i ti ahehakyera'at hap sa'up e haria. Aiporekuat pun haria ne'i mio tã e haria. Pyno mio tã e haria ti Aiporekuat Iesui atoiat haria. Mi'i haria ti te'eruwe'atu'uka aima'at hap kaipyi. ²Mi'iria ehay aimu'e hap topyhu'at i'atuehay se ma'ato yt pywo piat i. Mi'i hawyi irania'in tuwat i'atumienoi upi. Ta'atunug sa'ag kahato ta'atumu'e haria minug ewy. Mi'i hawyi haryporia'in sehary'i wo haryporia'in wywo i'ewyte ihainia'in se'aito wo ihainia'in wywo hap ta'atunug iwaire waire hap ewy. Yne mi'i tã sa'ag hap ewy ta'atunug. Mi'i hawyi irania'in weha'at haria mekewat pywuat sese hap ete i'atuehay sa'ag ne'i meimuë waria wëtup sehay upiaria inug sa'ag hap haria kaipywiat. ³Pyno ehekat kyewi yn eimu'e haria. Ta'i ehekat ta'atuky'esat ei'atumu'e hap eima'at hamuat hap kaipyi. Mi'iria ti eiky'esat ta'atuemiit no i'ewyte ta'atuky'esat torannia ta'atupo puo hap ehekare'en eimepyt'in. Mi'i tã hap yn ta'atuky'esat. Pyno Tupana toine'en ne mi'iria apiheg hamo. Ta'i Tupana toine'en eima'at hanuaria moma hanuat. Ta'i Tupana ti yt pya hin i i'atukai i'atu'uka hamo.

⁴Sa'awy'i sese ti atipy piaria Tupana wywuat hap ta'atu'atoiat kahato ra'yn. Mi'i pote ti yt naku i nug haria te'eropyhu'at mi'iria. Mi'i pote ti Tupana ti'atu'apiheg na'yn. Yt toihep hin i i'atu'apiheg hap kaipyi ma'ato ti aria koro kape toi'okhytpugha atipy kaipywiararia are. I'ypyryp hap kape toi'atupo'oro po'oro are i'atupyhik hap i'ypyryp takat kape. Mi'i hawe ti tukupte'en ta'atupyhik hawe iheg me. Meiüran ti aru put'ok e mekewat uwe waku uwe yt naku i hap moherep hap e'at pe hawyi Tupana timoherep ta'yn i'atuminug sa'ag ko'i wuat'i puo. ⁵Sa'awy'i te tukupte'en

kahato yt nakuaria mesuwarotiat. Mekewat e'at turan Nu'e wywuaria to'yat piaria 7 ok takaria yn wakuaria Tupana tipuēti. Mi'i pote mi'iria yn toi'atuehakyera'at. Ma'ato irania'in yt Tupana mohey i haria yt naku i nug haria Tupana ti'atumoma yne yne y'y wato wo i'aman 40 e'at piat 40 wātym miat tutunug hawyi. Mekewat aha'ase'i Nu'e ti'atumu'e kahato wen -Ewei'atoiat ro eiminug sa'ag ko'i hawyi ewei'aipok to Tupana kape e wen ma'ato yt te'eruwemorem hin i Tupana kape yt ta'atu'atoiat teran i i'atuminug sa'ag hap ko'i pote. Mi'i pote ti Tupana tikay kay y'y kahato i'atu'atu'uka hamo. Mi'i hawyi te'eropap kahato Tupana yt miky'esat ewy i gupte'en haria. Te'eruwe'āpyhyka āpyhyka miit'in. Tupana yt ipohēp hin i i'atu'apiheg hap ete. Mi'i hawyi aha'ase'i Nu'e'in 8 ok takaria imohey haria yn Tupana ti'atuehakyera'at ra'yn.

⁶I'ewyte ahenoi teran tawa Sutuma tawa Kumura e hap etiat are. Itotiararia ti yt nakuap i nug kahato haria torannia. Sa'ag nug hap kape yn te'eruwānetup. Mi'iria ti Tupana timoma ra'yn aria wato wo. Toi'atuwuk kahato i'atu'yat ko'i yne yne i'atuetawa ko'i. Yne yne Tupana tiwuk ta'yn torannia. Mi'i hawyi itup yn topyhu'at itote. Mi'i hawyi yt wētup ok i topyhu'at itote. Toi'atu'akit yne ra'yn mi'iria. Mi'i tupono koitywy eiminug sa'ag hap kai eiwe'eg wo o. Yt eweiwaure tei'o tawa Sutuma tawa Kumura Tupana piat i'apiheg hap ko'i. Yt nakuaria i minug upiat mi'i tā hap. Mi'iria ti Tupana kuap hap pun haria. Mi'i pote waku i'atu'apiheg hap aimu'e hap aimoken'ē hamuat hap topyhu'at are. Mi'i ete ti aimu'e kahato ra'yn aimoken'ē hap ete are. Mi'i hawyi watikuap yt naku i nug notiat yt naku i kue paī ai'e aiwanetup hawiat hamo. ⁷Ma'ato toine'en tawa Sutuma pe wētup ok Tupana mohey sese hat wakuat nug neran hat Iro e hap het rakat. Mi'i ti Aparāu ywyt sa'yru -Yt naku i yn nug haria mesuwe uhetawa piaria e. Sewaire hap kape yn wanetup haria e. Yt naku i kahato atipuēti mi'iria e Iro tawa Sutuma totiat gupte'en haria minug sa'ag ko'i ete. Iro yt tiky'esat hin i itotiat seko sa'ag ko'i. Mi'i tupono Tupana tiehakyera'at Iro tosaki'yt'in wywo. Mi'i pote mekewat aria yt tu'u hin i iro'in mekewat tawa wuk turan katupono yt toiky'esat hin i i'atuminug sa'ag itotiat hap ko'i. ⁸Itotiararia yt ta'atunug hin i Tupana miky'esat ewy. I'ewyte yt miit'in miky'e ewy hin i ta'atunug. Ta'i i'atuminug ko'i yt miit'in eko ewy hin i ta'atunug. Mi'i hap ko'i Iro yt tiky'esat i pote Tupana miehakyera'at wo topyhu'at. ⁹Ta'i Tupana ahehakyera'at kuap kahato ahā'āg hap kaipyi inug hap kaipyi imohey haria aito pote. Yne mekewat yt tomiky'esat ewywuat i hap ko'i kaipyi aihep kuap. I'ewyte toikuap yt nakuaria i apiheg hap. Pyno ti yt nakuaria i apiheg hamuat Tupana po pe toine'en. Ta'i yt pya hin i mekewat e'at Tupana piat -Yt naku i kahato eipe e hamuat hap e'at are. ¹⁰Tupana timoma yne ra'yn tawa Sutuma tawa Kumura piaria. Katupono Tupana yt tiky'esat hin i i'atuwat i'atuieine'en hap. Wuat'i yne ta'atupu'i

miky'esat ewy yn ta'atunug wuat'i haryporia'in wywo wuat'i ihainia'in wywo. Ta'atupiit miky'esat hap ko'i yn ta'atunug to'ope to'ope. -Yt kan hamo i Tupana miky'esat hap ko'i ta'atu'e haype. Ta'atumiky'esat ewy yn ta'atunug. Yt ta'atumotypot hin i Tupana wai'e hap i'ewyte miit'in wai'e hap yt ta'atumotypot i. Yt te'eruwemoti hin i ta'atuminug sa'ag hap ko'i etc. -Atunug mote atunug e haria yn. Ta'i mi'iria ti to'okyry'i kahato ne'i wakuaria etc. I'ewyte atipy piaria etc to'okyry'i. Ta'i atipy piaria ti sakpo'e ikahuria i'ewyte po'og hesaika rakaria. Mi'i pykai wemu'e haria yt pywuat i enoi haria -Uruto po'og irania'in kai i'atu'e yn i'ewyte mio tā i'atu'e atipy piaria pe. ¹¹Ta'i atipy piaria ikahu rakaria hesaika kahato rakaria. Ta'i po'og hesaika mekewat eima'at haria kai wen ma'ato yt kat i sa'ag i'atu'e Tupana pe yt pywo piat i henoi haria etc.

Haiwot Rakaria Wo Aimikyry'i Haria

¹²Mekewaria ti aikotā miat haiwot rakaria ewywuaria. Aikotā miat wati'auka teran meremo hap ewywuaria mi'iria. Mi'i haype to'okyry'i kahato mekewat wakuap wuat'i mikuap wuat etc. Ma'ato ti yt ta'atukuap i haype. Mekewat seko sa'ag ta'atuminug wo ne'i ti te'eruwe'atu'uka kahato. ¹³-Urumiky'esat ewy yn urutunug neran i'atu'e sa'ag. Mi'i hawyi miit'in py'asetpuo ihat'ok puo yt naku i kahato ta'atunug irania'in ehomo. Ma'ato Tupana ha'up nug irane i'atuminug sa'ag hap ko'i. Yne i'atumiky'esat ewy ta'atunug hawyi yt te'eruwemoti hin i. Ma'ato eipe ti eiwemoti kahato eweipyhu'at mekewaria te'erenuk eipy'asetpe turan katupono te'eruwemo'ok sa'ag kahato. Ta'i eima'at kahato ti eimi'u wuat te'erenuk turan. I'atupiit mo'ok hap mowepiit hap yn ta'atuky'esat. Mi'iria ti te'eruwonetup hap ywyk hanuaria. Ta'i sa'ag nug hap etc ti to'omowepiit kahato ra'yn. Ma'ato i'atusa'up i'atuminug sa'ag hap etc put'ok e irane. Ta'i Tupana ti'atusaty'i saty'i irane yt naku i nug hap ko'i etc. Ta'atumoso'opot hap ewy ta'atupuēti irane. ¹⁴Mi'iria eha pe ti toine'en haryporia'in ihainia'in ky'esat hap ko'i yn ti ra'yn. Mi'iria ti -Ta'i yt karamuo hin i ti aru ahero aiminug sa'ag wo e haria. Mi'i hawyi Tupana mohey haria yt hesaika kahato rakaria ma'at haria wo te'eropyhu'at mi'iria. Ta'i miit'in ekare'en ko'i ta'atuky'esat yne ta'atuwatno hap. Mio tā hap ewy i'atuieine'en hap yt naku i kahato. Pywo ti rat mi'iria Tupana mikuasa wuatnuaria wo te'eropyhu'at. ¹⁵Ta'i mi'iria ti muap hāpyk takat atoiat haria wo te'eropyhu'at. Aikotā ga'apy piat ho'owasat rakaria ewy tukupte'en. Mekewat Tupana ehay moherep sa'ag hat Parāu e hap Posu sa'yru upiaria mi'iria. Kat pote Parāu ti ha'up etiat Tupana ywania ma'at hat -Pyno ha'up ewetum uhepe pote kat e kat e hap sa'ag atunug e hat mi'i. Ma'ato inug sa'ag hat etc Tupana ihay pirik kahato ne'i. Wai'e kahato ne'i Tupana mekewat etc. ¹⁶Mi'i hawyi Tupana tinapin yt we'eg i hat wē pyi mekewat ihū wē pyi wai'e Parāu me. Mi'i

hawyi ihay mekewat ihū miit ehay ewy -Wai'e etiwauere ro eso hap e. Heso'ok takat ewy ereine'en e mekewat lumentu ihay mekewat kat ko'i kat ko'i moherep hat pe mekewat Tupana ehay moherep ran hat pe.

¹⁷Pyno mekewaria yt pywuat sehay enoi haria i yresa gag ewy mi'iria. Aiwe'y'utui turan y'y hit'i yresa kaipyi waku kahato watipuēti ma'ato wētup tuereto igag na'yn pote yt kat i y'y watipuēti aiwe'y'utui hap monik hamuat. Mio tā hap ewy yt kat i waku watipuēti mi'iria kai. Aikotā wyyhig ko'i ywytu uato turan hewyry kahato wasere upi hap ewy mi'iria. Ta'i mi'iria eiam ti Tupana tunug na'yn i'ypyryp sese yt wētup i'ypyryp ewywuat'i ti i'atueiam Tupana minug. Mi'i hawyi ti aru mi'iria tukupte'en i'ypyryp we yn na'yn wuat'i e'at pe. ¹⁸Mi'iria i'atuehay se wen ma'ato yt kat i'atu'e pykai i ra'yn. Ta'i i'atuehay kahato ma'ato kat i'atu'e kat i'atu'e yt watikuap i. -Uruto ti iwe'eg kahato rakaria i'atu'e. Mi'i wo ti ahеkyi te'eruwewawi. Mi'i hawyi ta'atupiit ko'i wywo ta'atuma'at ne'i irania'in Iesui mohey pakup haria yt hesaika kahato rakaria i te. Irania'in te'eruwētem neran yt naku i nug hawyi ma'ato mi'iria ta'atuia'äg kahato irania'in ta'atupiit minug sa'ag wo. Mio wyti ta'atunug aikotā pina puta ewy miit'in pytyk teran haype. Mi'i hawyi sa'ag nug hap kaipyi wētem neran haria yt hesaika i pote wo'opyhik hawiat ewywuarua te'eropyhu'at. Mi'i tā me ti ta'atuho'oma'at reran Iesui mohey pakup i haria. ¹⁹Mi'i hawyi -Eweiwat uruupiat pote ti ren eweikupte'en eimiky'esat ewy e haria. Yt uwe po pe i eweikupte'en e haria ti. Mi'i pote yn ti ren waku kahato rakaria wo eweikupte'en e haria. Ta'i eweiwat uruupiat pote yt uwe i eipo'oro hat e haria. Mi'i tupono po'og waku pe eweikupte'en i'atu'e sa'ag. Ma'ato ti i'atueso kahato ne'i katupono mi'iria yt te'eruweno'ē kuap i mekewat ta'atuminug sa'ag pyi. Pywo pe ti ta'atuminug sa'ag ko'i eropat haria mi'iria. I'atueko sa'ag ni topyhu'at i'atu'okpe tote i'atu'akit hamo. -Yt uwe i uruka'iwat i'atu'e pykai i'atuminug sa'ag hap ko'i i'atuka'iwat sese topyhu'at. Pyno ti mi'iria ihеg me tukupte'en mekewat seko sa'ag eiam me. Pyno uwe po pe watoine'en pote pyno mi'i ti ra'yn aika'iwat no toine'en. Yt watoiat kuap i aiminug sa'ag pote aiminug sa'ag topyhu'at aipotypot no ti ra'yn are. ²⁰Ma'ato tukupte'en yt naku i nug hap atoiat haria Iesui kuap haria ma'ato meiūran te'era'aipok i mekewat sa'awy'i wuat seko sa'ag kape ra'yn mesuwat yi totiarua wemohun hap kape i ra'yn. Mi'i hawyi ti aikotā kiā e'yni piatnuaria ewy tukupte'en. Mi'i hawyi ti yt te'eruweno'ē kuap i ira'yn mekewat ta'atuminug sa'ag hap sa'awy'i wuat kaipyi. Mi'i hawyi ta'atuminug sa'ag hap ko'i po pe i ra'yn tukupte'en. Mi'i hawyi po'og po'og sa'ag sa'awy'i wuat kai te'eropyhu'at. ²¹Mi'i hawyi ti yt naku i kahato ra'yn tukupte'en. Ta'i po'og waku mi'iria yt karāpe i ta'atupuēti muap hāpyk takat wakuap nug hap sio ta'atukuap hawyi te'era'aipok i ra'yn sa'awy'i wuat yt naku i nug hap kape. Mi'i hap ewy pote po'og na'yn sa'ag te'eropyhu'at sa'awy'i wuat kai. ²²Aikotā

aware te'en hawyi tutu'u i hap ewy are. Hã'ãkap aimikuap awareria etiat hap ewy mi'iria. Aikotã hamaut tuwei hawyi meiu'ran ta'at i ra'yn ipit pit pe hap ewy tuwei hawyi. Tuwesot sot ihy nem nakat pe hap ewy mi'iria are. Pyno typuat ra'yn uimiwan ewowi.

Sa'awy'i Howosat Rakaria Wo Eiperia

3 ¹Typua ra'yn atipo'oro uimiwan ehewowi uiwyrria'in. I'ewyte mesuwat uimiwan aikotã sa'awy'i einapin hap ewywuat rë. Yt eweiwaure tei'o aikotã sa'awy'i ho'owasat rakaria ewy eweikupte'en. Koitywy ti eiwanetup hap yt ipit pit hin i ra'yn toine'en. Pyno o yt eweiwaure tei'o aikotã sa'awy'i ho'owasat rakaria eweikupte'en eiwanetup hawe hap. I'ewyte yt eweiwaure tei'o aikotã meiu'ran tuut eima'at hanuaria ikahuro turan wuat hap ete. Mi'i ti aru Tupana ehay etiat wekry'i hat e hap. ²Aikotã sa'awy'i wuaria mienoi iwan miat Tupana ehay ewy put'ok e. Aikotã uruto Aika'iwat Iesui potmu'eria e hap ewy. ³Tuut wyti aru eimu'e hanuaria. Mi'iria ti aru ta'atumiky'esat ete yn eimu'e. Ta'atupiit piat miky'esat sa'ag ko'i hap ta'atunug kahato ekyewi i'ewyte ehekare'en kyewi. Mi'i hawyi eimimohey Iesui tuut aru e hap ete ta'atukyry'i kahato. ⁴-Yt tuut i wyti Eika'iwat Iesui i'atu'e irane ahepe. Pyno eipe i'ewyte sa'awy'i wuaria Tupana mohey haria -Tuut irane uruka'iwat ewei'e ra'yn wen ma'ato yt tuut i te i'atu'e irane ahepe. Ta'i sa'awy'i wuaria Tupana mohey haria i'ewyte Iesui potpo'ororia 12 ok takaria topap yne pykai yt tuut i te i'atu'e. Sa'awy'i wuat mesuwat mytyyp waha'awynug hap ewy ra'yn topyhu'at mesup. Mi'i tupono ti yt put'ok e hin i irane aiminug sa'ag ai'apiheg hamuat Tupana piat i'atu'e irane mesuwarotiarria wo'okyry'i haria. ⁵Pyno ti aru te'eruwepyi ra'yn yt iwe'eg i rakaria wo te'eropyhu'at mi'iria katupono mi'iria ti yt Tupana ehay kaipyi i te'eruwemu'e. Katupono Tupana to'e -Sa'awy'i ti waikuru ko'i tukupte'en mi'i hawyi i'ewyte mesuwat yi. Mi'i hap ewy te ti mesuwat yi toine'en. Mi'i hawyi y'y toine'en mesuwat yi tote. Pyno ti mi'i tã sa'awy'i te toine'en y'y yn ma'ato y'y pe yi toine'en. Mi'i hawyi meiu'ran pe'am'e ra'yn yi y'y pyi. Mi'i hawyi y'y tuwepat'ok ta'yn. Mi'i hawyi yi po'og ywaiti y'y kai toine'en. Ma'ato i'ewyte toï y'y ywy'tokpype. ⁶Mi'i hawyi meiu'ran aikotã sa'awy'i wuat ewy y'y i ra'yn po'og iwato mekewat Nu'e e'at pe. Heremo rakaria min'i'atu'e i ra'yn. Mi'i hawyi ti mekewat sa'awy'i wuat yi heremo rakat min'e yne i ra'yn. Mi'i hawyi ti topyhu'at yt sa'awy'i wuat ewy i ra'yn mytyyp. ⁷Aikotã mekewat e'at pe Tupana to'e Nu'e pe mi'i hap ti tutunug na'yn. Ma'ato koitywy ti mekewat sa'awy'i wuat ewy sehay wë'tup te toï. Ma'ato ti mekewat yi wuk hap etiat ra'yn Tupana tohenoi -Pyno ti aru meimuëwat aria wo yi waikuru yne atimoma aria wo e ti Tupana. Aikotã sa'awy'i te atimoma yne y'y wo hap ewy te ti aru. Ta'i tuut ti aru mekewat e'at katupono mi'i

hap ewy atunug e ti Tupana. Mi'i hawyi ti aru yt nakuap i nug haria apiheg hap e'at put'ok e ra'yn e ti Tupana are. Ma'ato mio tā e Tupana pykai yt tuut i aru i'atu'e ne'i meimuẽ waria ta'atuwanetup hap kaipyi ne'i.

⁸Ma'ato uimiehakyera'at ko'i uimiky'eria yt eweipyhu'at rei'o i'atuehay upi. Eweikuap to aikotã mekewat Tupana e'at. Ta'i Tupana yt tomorania i ti yne e'at aikotã aikotã hap ko'i. Wētup e'at yn ni Tupana po pe toine'en aikotã wētup 1 miu anu hap ewy. Tupana wanetup hawe wētup e'at wētup 1 miu anu hap ewy i'ewyte wētup 1 miu anu wētup e'at hap ewy Tupana wanetup hawe. ⁹Katupono sa'awy'i te wuat -Atunug aru e hap tutunug na'yn. Pyno ti Aika'iwat wyti sa'awy'i wuat -Atunug aru e hap tutunug na'yn. Yt aima'at hin i are. Ta'i Tupana ti yt waure'e hin i sa'awy'i wuat tehay -Ati'atu'apiheg ti aru yt nakuaria i te hap ete. Ma'ato ahowawi ti iperup'i kahato. Yt tutunug neran i te aiky'e haype katupono toiky'esat yt wētup i ho'owasat hap. Yne torannia topo piat hap toiky'esat. Kat pote yt meremo i ai'apiheg neran i ma'ato ti hepama put'ok e mekewat mio tā e hap. Toiky'esat miit'in te'eruwemorem tewowiat yt naku i pywiat hap haype. Mi'i pote hepama put'ok e mekewat -Atunug aru e hap. Yt toiky'esat i miit'in moma hamuat hap. ¹⁰Ma'ato pywo put'ok e irane mekewat e'at pe. Ta'i pywo ti aru put'ok e Aika'iwat piat miit'in apiheg hap. Ma'ato ti karamuo kat e'at pe yt uwe i ikuap ma'ato ti put'ok e hamuat. Aikotã sero'ok e hat ewywuat tuut irane. Kat e'at pe yt uwe i ikuap are. Mekewat e'at pe ti aru ikahuro ra'yn waikuru ko'i. Mekewat e'at pe tehay pirik wo toimoweityk ta'yn waikuru ko'i. I'ewyte mesuwat yi tuweityk ta'yn. Mi'i hap e'at pe ti aru yi ihywop ta'yn hakup wote yt aikopiat wētup hakup i'ewy'ewy i hakup sese ti ra'yn. Mi'i hawyi ti aru wuk'e yne ra'yn mesuwarotiat miit'in minug sa'ag ko'i. I'ewyte yi ikahuro ra'yn. ¹¹Pyno uuiwryia'in watikuap ta'yn mesuwat yi ihywop irane hap. Mi'i hawyi yt kat i ra'yn. Mi'i tupono waku watomohãpyk yne aiwanetup hap ko'i. Mi'i hawyi wakuaria Tupana ewaku hap ewywuat watukupte'en. Waku Tupana kape yn aiwanetup hap watukupte'en mesuwarotiat turan. Mi'i hawyi ti aheko pakup wywo yn ra'yn ahewyry waku kat pote wakuaria yn na'yn aito. ¹²Mi'i hawyi ti waku -Eriot ro Mehin Eriot ro Mimi wato'e yn na'yn. Mi'i pote ti wateha'at kahato ra'yn Tupana put'ok e hap e'at kape. Yt pya i ra'yn wato'e yn na'yn. Ta'i wuk'e ti aru waikuru ko'i. Mi'i hawyi ti aru tuweityk yne ra'yn wato'e. Watikuap ta'yn mio tā e hap. Ta'i meiūran ti aru yne ra'yn iheg nakat i'ewyte yt iheg i rakat i ti aru wuk'e ra'yn hakup pote ihywop yne. Ma'ato ti aito watikuap ta'yn. ¹³Mi'i hawyi i'ewyte Tupana to'e -Atunug ti aru mi'i rē wētup yi ipakup takat. I'ewyte ti waikuru ko'i ipakup takat ra'yn atunug e. Ma'ato ti aru mi'i hawyi itote sa'awy'i wuat ko'i kai hãpyk sese rakaria yn na'yn. Mi'i hawyi ti aru wakuat nug haria yn na'yn tukupte'en itote Tupana

mimoewaku ko'i mio tã wato'e ti aiwo'ope. Uiwyrria'in mi'i watikuap ta'yn hawyi ti aru merep ta'yn watiky'esat put'ok e yi pakup hap i'ewyte waikiru pakup ko'i.

**Waku Hãpyk Takaria Wo I'ewyte Tupana
Ehay Mu'e Haria Wo Watoine'en**

¹⁴Mi'i pote ti hãpyk yn watiky'esat watoine'en Tupana wyuwat hap. Irania'in wyuwat aiwo'owese hap yn waku watikat. Tupana wyuwat aiwo'owese hap yn watiky'esat. Pyno uiwyrria'in waku watoine'en iwywo mekewat e'at pe. Waku yt kat i i'aparap hap aiwanetup hawe. Waku yt kat i yt nakuap i aikai Tupana wanetup hawe. Waku yt kat i hin i ra'yn aiminug sa'ag aikawiat ko'i. ¹⁵Ta'i eweheha'at kahato mekewat e'at pe hekatup turan. Yt perup'i puo hin i ewehekatup ma'ato Tupana miky'esat nug hap ete ewehekatup are katupono Tupana tunug irane to'e hap ewy wen ma'ato yt waure'e hin i ahehakyera'at hamuat hap ete. Toiky'esat wuat'i miit'in ehakyaera'at hamuat pote yt merep i tuut. Yt tuut i te katupono toiky'esat yne eiperia tomiehakyaera'at ko'i wo eweipyhu'at hap. Aikotã aheyke'et Pauru hanoi hap ewy are. Tuwe'eg hap Tupana kaipywiat wo eimu'e mi'i hat ti meke. Tupana miium ewy kahato eimu'e. Ta'i toiwan kahato ti mesuwat ehewowi. ¹⁶Ta'i mio tã e Pauru Tupana uut hap etiat tohenoi tomiwan miat. Yne tomiwan me mio tã e. Aimu'e kahato mekewat sehay wo. Pyno niatpo kahato aimu'e wen mekewat sehay wo. Yt watikuap i kahato ti yne aiwy Pauru miwan ko'i. Mi'i pote tukupte'en yt we'eg i haria mekewat Pauru ehay ywyk haria. Mi'i pote ti mehin Pauru miwan kaipyi eimu'e wen ma'ato ti yt aimu'e hat Pauru mienoi ewy sese i. Ta'i mi'i haria ti i'atu kahato. Kat pote mekewat Pauru miwan etiat yt wemu'e kahato haria pykai i are. Mi'i pote Iesui mohey ran haria i'ewyte Tupana mipo'ororia ran nakaria pote Tupana ehay pun haria mi'iria. I'ewyte ta'atuero'ok ta'yn imienoi kat e hap kat e hap. Mi'i hawyi ti ta'atuwanetup hap kaipyi ra'yn ta'atunug yt Pauru e hap ewy i. Mi'i hap kaipyi ti te'eruwema'at Tupana ehay ran enoi hap ete. Mi'i hawyi Tupana mimoma haria te'eropyhu'at. ¹⁷Pyno uhekatuwyrria eiwe'eg wo o mi'i haria pupi are. Mi'iria yt aiwy Pauru ewy hin i ta'atuhanoi -Ta'i Pauru e hap mi'i i'atu'e pykai. Yt ehewyry tei'o i'atuehay upi are. Yt nakuaria i mi'iria are. Yt Tupana miky'esat ewywuat nug haria i mi'iria. I'ewyte yt miit'in miky'esat ewywuat nug haria i. Pyno mesup yian mete uimiwan me ahenoi ra'yn yne yne eimowe'eg hap. Aikotã aru aikotã aru miit'in eima'at reran haria put'ok e aru ehete hap turan. Mi'iria ti aru wětup Iesui e hap ran ta'atumoherep wen ma'ato yt to'e hap ewy hin i are. Karãpe aru meimuēwat ewywuat put'ok i'atu'e ehã'äg hamo mi'i hawyi ti aru -Yt rat ewei'e yn no i'atuepe. -Kopuo yn muap meiko yn muap i'atu'e pykai ti aru. -Yt rat ewei'e o i'atuepe Iesui ehay sese upiaria

uruto ewei'e ro. Eheso i rat ewei'e i ro i'atuepe. Mi'i hawyi ti aru yt eima'at kuap i ra'yn mi'iria. Ta'i mi'iria eima'at teran haype wētup sehay upi. Mi'i hawyi awyato ewy tō'ē ei'u hamo. Ta'atuky'esat Iesui mohey hap ahepiat hep hamuat. Ta'atuky'esat watunug yt naku i ta'atuminug sa'ag hap ewy. Eiwe'eg wo mi'iria pupi are. Pyno yt ewei'atoiat tei'o Iesui mohey hetiat hap i'atumimohey wētup sehay upi paĩ are. Ma'ato iheg me kahato imohey hawe waku eweikupte'en pote waku pe ra'yn eweikupte'en wuat'i e'at pe are paĩ.

¹⁸Pyno eiwemotag o Tupana ehay wo hegyi'at hap kaipyi are i'ewyte Tupana eiky'e hap kaipyi. Ahehakyera'at hat Aipotypot Iesui mohey hamo eiwemotag o. Imohey kahato haria wo eweikupte'en hawyi ihāite kahato rakaria eipe. Imohey hap upi ihay wakuat upi yn atiky'esat eweikupte'en uito are'e ehepe uimiwan me ahenoi.

Sa'awy'i Wuat Iuwãu

Iuwãu Miwan

1 João

Tuwemoherep Ta'yn Tupana Ehay Ahewowi

1 ¹Uito ti Iesui miky'e Iuwãu. Mesuwat uimiwan atipo'oro ehewowi uiwyrria'in. Iesui etiat atiwani ehewowi. Aheine'en hap e'yian mete Iesui toine'en are. Pywo ti rat uruto ipotmu'eria urueha wo uruta'akasa ra'yn mesuwe mekewat Tupana ehay Miit kawiat rakat. I'ewyte mi'i turan uruewaure ka'a wo uruikuap ihay wakuat. I'ewyte ti urutemig urupo wo mekewat aipiit ewywuat rakat. ²Sa'awy'i yt heremo i toine'en Tupana ehay wakuat rakat ma'ato mi'i hawyi tuwepiit nug na'yn tuwemoherep ta'yn Miit no sese ra'yn ahowawi are. Mi'i Miit wyti uruta'akasa ra'yn. Mi'i hap ti koitywy uruimoherep ta'yn ehepuo uruehay wuat. Mi'i ti wuat'i e'at piat ieine'en hat uruta'akasa ra'yn. Sa'awy'i To'ywot atipy piat wywo yn toine'en ma'ato koitywy toimoherep ahepe Tosa'yru. ³Aiwywo ra'yn toine'en. Mi'i hap uruikuap uruewaure ka'a pe. Urueha'at hap uruimoherep ehepe katupono uru'ewy aiwo'o'ewy ewy watopyhu'at hap uruiky'esat kahato I'ywot wywo Ha'yru wywuat aiwo'owese hap. Uru'ewywuat Aipotypot Iesui ewywuat hap uruiky'esat. ⁴Mi'i hap kyewi ti mesuwat urumiwan atipo'oro ehewowi uruehay eimowepiit kahato hamuat.

Waku Ai'aparap Hap Wahenoi Ra'yn

⁵Pyno Ha'yru wẽ pywiat imienoi uruimoherep ta'yn ehepe sa'awy'i te wuat imienoi mio tã e hap. Tupana yn nyti ariãty sese e hap. Tupana kai ti yt kat i i'ypyryp hap toine'en. Yt naku i nug hap yt kat i ikai. ⁶Pyno Tupana wywo uruto'owese kahato wato'e ma'ato watunug ne seko sa'ag nug hap pote i'ypyryp wiat watoine'en hap ewy. Mi'i pote ti -Atikuap Tupana wato'e ma'ato yt naku i watunug sa'ag pykai. Mi'i pote aiwema'at

hap nel'i topyhu'at yt kat i wyti ai'e pywo piat hap pote are. ⁷Ma'ato watopyhu'at hētyhot pe Aika'iwat ewy pote pywo pe watoine'en. Mi'i pote ti iwywuat aiwo'owese hap topyhu'at kahato are. Mi'i hap kaipyi ti Tosa'yru Iesui suu wo Tupana tikoho yne aiminug sa'ag ko'i. Mekewat kat ko'i kat ko'i aiminug sa'ag ko'i toi'atukoho aat ka'ap ahewyry Iesui wywo imiky'esat ewywuat pote. Mi'i hawyi tomiky'esat nug haria watopyhu'at. ⁸I'ewyte ti -U yt karāpe i sa'ag atunug wato'e pote i'ewyte koitywy yt karāpe i ati'aparap Tupana pe wato'e pote heso rakatno watopyhu'at katupono i'aparap kahato haria aito pote. -Yt kat i sa'ag atunug wato'e pote aiwema'at hap topyhu'at mio tā ai'e hap kaipyi are. Yt kat i hin i topyhu'at pywo ai'e hamuat hap e. Mi'i hawyi heso rakaria wo watoine'en. ⁹Ma'ato wato'e Tupana pe aipy'a pyi -Ui'ywot ati'aparap kahato epe uhehay wo uiminug sa'ag wo wato'e pote aimohāpyk kahato. Mi'i hawyi -Waku pe ereine'en mesup e ahepe watoiat yne aiminug sa'ag hawyi. Tupana aiky'e kahato pote toine'en kahato aikawiatno hamo. Yt ai'atoiat teran hin i wati'aparap topiat pykai aiky'e kahato. Ai'apiheg hamuat pykai aiky'e hap wywo ai'apiheg are. ¹⁰Ma'ato wato'e -Yt karāpe i ati'aparap Tupana pe miit'in me wato'e pote ti -Heso rakaria wo eipe e Tupana ahepe katupono yne miit'in i'aparap haria atikuap kahato e Tupana ahepe. Atikuap yne eiwanetup sa'ag hap ko'i e ahepe.

Ai'aparap Pykai Iesui Toine'en Aimohāpyk Hamuat

2 ¹Pyno uha'yru'in ko'i uhaki'yt'in ko'i yt atiky'esat i ti ewei'aparap Tupana pe i'ewyte miit'in me. Mi'i hap etiatno ti mesup atiwān ehewowi. Ma'ato wati'aparap Tupana pe miit'in me pote waku wahenoi ahepiat i'aparap hap. Mi'i hawyi Aika'iwat timoherep To'ywot pe aimohāpyk hamuat to'e. ²Aika'iwat Iesui ti ihay kuap kahato aikawiatno hamo katupono mi'i ti yt karāpe i i'aparap Tupana piat hat. Ai'apiheg hap tutu'u yne. I'ewyte ai'apiheg hap sa'up tutum yne. Ma'ato yt aiwat aha'up mo yn i tuweium ma'ato yne yi totiaria yne ywania sa'up mo tuweium To'ywot pe ai'apiheg hap sa'up mo are.

³Karāpe watunug Tupana miky'esat ewy ainapin hap oktan mi'i hawyi watikuap ta'yn aipy'a pe Tupana kuap haria sese wo watoine'en hap. ⁴Ma'ato -Atikuap ti Tupana wato'e yt imiky'esat ewywuat nug hin i pykai mi'i pote heso rakatno watoine'en. Mio tā wato'e pote yt kat i aipy'a pe topyhu'at pywo ai'e hap. ⁵Ma'ato watunug ihay ewy imiky'esat ewywuat pote iky'e sese hatno watoine'en watunug imiky'esat ewy pote. Mi'i tā watunug pote watikuap kahato Tupana wo'owese hap. ⁶Uito ti Tupana wywo sese wato'e pote waku watoine'en ha'yru ewy haki'yt ewy are. Waku watunug Aika'iwat Iesui minug ewywuat yn waku watunug.

⁷Uhekatuwyrria yt kat i einapin pakup i hap ahenoi ehepe ma'ato ahenoi sa'awy'i wuat ainapin hap te aikotā sa'awy'i te ainapin hap

ewy yn ahenoi ehepe. Pyno Tupana e hap sa'awy'i wuat ahenoi ehepe. Eiwo'oky'e ro e hap yn ahenoi ehepe. ⁸Ipot'i rakat sehay ma'ato ti yne e'at pe wyti ipakup takatno topyhu'at aikotã Aika'iwat aiky'e hap ewy waku wato'oky'e are. Mi'i tã watunug hawyi pywo imohey haria mi'iria i'atu'e aru irania'in. ⁹Ma'ato uito ti Tupana mohey kahato hat hëtyhot puo uhewyry wato'e wen ma'ato ti aiwyria'in ete aipy'ahak yn watoine'en pote i'ypyryp we wãtym muat ewy ra'yn watopyhu'at are. ¹⁰Ma'ato uwe uwe towyria'in Iesui mohey haria wywo waku kahato toine'en to'oky'e kahato mi'i pote ti pywo ariãty hot puo hewyry rakat ewy topyhu'at. Mi'i hat ti yt ta'at kuap i kat pote yt i'ypyryp we i hewyry pote. I'ewyte yt kat i ikai miit'in ma'at hamuat ne'i. ¹¹Ma'ato aiwyria'in Iesui mohey haria ete aipy'ahak mi'i hap kaipyi i'ypyryp wiat ewy watukupte'en aikotã yt ihapytig i rakaria sese wo watoine'en. ¹²Uimepyt'in eiminug sa'ag ko'i yne Tupana timohãpyk ta'yn watomohey Aika'iwat Iesui hawyi. ¹³Mi'i pote woroho'onapin neran kahato uimiwan me ui'ywot'in. Eipe ti wuat'i nug hap e'yian note wuat ieine'en haria ti eipe. Tupana kuap kahato haria eipe. I'ewyte mi'i pote woroho'onapin uimiwan me kurum'in makuptiaria katupono wuat'i sa'ag ka'iwat akit haria ti eipe ahiag akit haria. Mi'i pote woroho'onapin uimiwan me. ¹⁴Uimepyt'in eweikuap kahato Ai'ywot sese. Mi'i pote woroho'onapin eipe uimiwan me. Ui'ywot'in eipe ti yi nug hap e'yian mete wuat'i wo'omoieine'en hat kuap haria eipe. Tupana sese kuap haria eipe are mi'i pote woroho'onapin eipe uimiwan me. Kurum'in ehesaika kahato katupono Tupana ehay ahyt eiam ni eipe. Mi'i pote wuat'i sa'ag nug haria akag akit haria ti eipe. Mi'i pote ti uimiwan me woroho'onapin.

Yt Naku I Mesuwat Rotiat Ky'e Haria Wo Watoine'en

¹⁵Pyno yt eweiky'esat i ra'yn o irania'in miky'esat sa'ag ko'i. I'ewyte yt eweiky'esat i ra'yn o mesuwiaria yi totiaria sa'ag ko'i. Ma'ato watiky'e mesuwarotiat minug sa'ag pote yt kat i ra'yn Ai'ywot atipy piat ky'e hap aikai. Pyno ahenoi teran ehepe kat ko'i kat ko'i yt naku i watiky'e mesuwarotiat ko'i aipiit miky'esat ko'i yt nakuat i nug hap. ¹⁶Ta'i eheha tiky'esat kat ko'i kat ko'i yt Tupana miky'esat ewy i i'ewyte -Uito po'og wato'e hap yn watiky'esat. Uimotypot hap yn atiky'esat wato'e pote mi'i hap ko'i yt Ai'ywot atipy kaipywiat piat yt aimu'e hap i. ¹⁷Ma'ato mesuwarote pywiat kaipyi yn aimu'e sa'ag ko'i miit'in miky'esat ko'i ti aru tuweityk yne. Ma'ato uwe uwe Tupana miky'esat ewywuat nug haria ti aru te'eropyhu'at wuat'i e'at pe.

Put'ok I'atu'e Uito Iesui E Haria Ma'ato Heso

¹⁸Uhaki'yt'in uha'yru'in put'ok e irane ikahuro hap e'at katupono ti put'ok e irane Aipotypot Iesui ewanikaptia are. Mi'i ti Aipotypot Iesui

pohari teran haype. Koitywy typy'i kahato mi'i ewywuaria tukupte'en. Mi'i hap kaipyi ti watikuap ta'yn yt pya i ra'yn ikahuro hap e'at hap. ¹⁹Sa'awy'i te ti ai'ewy kahato tukupte'en tuereto aipy'asetpe ma'ato mesup ti ai'atoiat ra'yn. Tuwat yne ra'yn mi'iria. Tuwat ra'yn ahiag upi kat pote yt aimimohey ewywuat i mi'iria pote. Ma'ato aimimoheyria pote ti te'eropyhu'at aiwywo. Mi'i pote ahok'iwat ra'yn. ²⁰Ma'ato aito ti yt mi'i tā haria hin i ra'yn katupono ti Tupana Pa'āu topyhu'at kahato ra'yn ahete. Ahowapy kahato ra'yn Iesui tum ahepe Topa'āu hawyi. ²¹Mi'i hap kaipyi watikuap yne kahato ra'yn pywuat sese sehay Tupana Pa'āu aimu'e pote. Ehepiat ikuap pykai ra'yn ti woroho'omu'e i ra'yn sehay pywuat sese rakatno. ²²-Iesui yt Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat i e haria ti heso yn nakaria wo te'eropyhu'at. Iesui ewanikaptia wo wyti mi'iria. ²³Mi'iria ti I'ywot Ha'yru ewanikaptia sese mi'iria. Uwe uwe iraniam'in me -U yt atimohey i ti Iesui toine'en Tupana Sa'yru hap e hat. Mi'i hat ti yt Tupana wywo i sese toine'en. Ma'ato uwe uwe iraniam'in me -Uito Iesui mohey hat e mi'i hat ti Tupana wy sese toine'en. Ta'i watipun ne'i ra'yn Ha'yru pote i'ewyite I'ywot pun haria wo ra'yn watoine'en. Ma'ato -Iesui En nyti Tupana Sa'yru sese wato'e pote I'ywot mohey haria wo watoine'en. Tupana toine'en aipy'a pe. ²⁴Sa'awy'i wuat aimikuap aikai pot'i toine'en pote mi'i hawyi Ha'yru I'ywot wywo watoine'en wo'owese kahato haria wo. ²⁵Mi'i tā eweikupte'en pote -Atum pot'i eheine'en wuat'i e'at piat hamuat hap e Aipotypot ahepe. ²⁶Pyno arehay po'oro hamuat ehewowi eiwe'eg wo o eima'at sehay wuat haria pupi. ²⁷Aipotypot Iesui Pa'āu aimu'e hap sese topyhu'at katupono toine'en Ipa'āu aikai pote mi'i yn aimu'e. Mi'i hawyi yt uwe i aimu'e pykai toine'en. Mi'i ti aimu'e aat ka'ap. Yne e'at pywo rakat etiat aimu'e kahato Ipa'āu. Yt kat i sa'ag ete aimu'e. -Pyno uipap eupi wato'e. Uimu'e ro wato'e Ipa'āu me. Mi'i tā watunug mote aiwo'owese hap yn topyhu'at Aika'iwat Iesui wywo. ²⁸Uimepyt'in waku kahato ti aipap Aika'iwat upi. Mi'i pote ti aru karamuo Aika'iwat ta'aipok i ra'yn meikowo mi'i hawyi yt kat i aiwemoti hap toine'en ipupiat hap. Yt watuwemig hin i ipupi ma'ato watuwehum yn huut turan. Yt kat i aheha yi kape huut turan. Aipotypot ewywuat hap wahekatup kahato pote yt kat i ai'apiheg hap Tupana kaipyi. -Waku yn e ahepe. Mi'i pote aito i'ewyite waku pe yn watoine'en i'ewy aito pote. ²⁹Ta'i watikuap kahato ra'yn mekewat wakuap yn nug hat Aika'iwat Tupana Sa'yru. Mi'i hawyi Aika'iwat ewy wakuap nug haria aito pote i'ewyite Tupana mepyt'in sese wo ra'yn watukupte'en are.

Tupana Emepyt'in No Watoine'en

3 ¹Katupono ti iwato kahato Ai'ywot piat aiky'e hap. Toimoherep kahato ti aiky'e hap toimepyt'in wuat ra'yn ainug hawyi. Ta'i tegyi'at hap toimoherep kahato aiky'e hap. Pyno yt ta'atukuap i Tupana pote

i'ewyite yt ta'atukuap i aito Tupana mepyt'in ko'i hap. ²Uimiky'eria koitywy ti aito Tupana mepyt'in na'yn. Ta'i yt watikuap hin i ti aikotã miat aheine'en hamuat hap. Iesui uut hawyi ti aru watikuap aikotã me watoine'en hamuat katupono topiit ewy ti ainug hamuat. Mi'i hawyi ti aru mekewat e'at pe wata'akasa ra'yn Iesui sese. Mi'i hawyi ti aru watopyhu'at aikotã i'ewy ra'yn are. ³Mi'i hap watomohey yne e'at pe pote ti yt kat i sa'ag aipit pit hap topyhu'at. Mi'i hawyi ti ma'ato po'og po'og aikoho hap toine'en. Mi'i hawyi ti watoine'en aikotã topiit kahu hap ewy ainug. ⁴Ma'ato uwe uwe yt inug i Tupana piat tonapin hap ko'i mi'i hat Tupana piat yt naku i nug hat topyhu'at katupono karapei wati'aparap Tupana piat ainapin hap mot'i mi'i hawyi yt naku i nug haria watoine'en Tupana wanetup hawe. ⁵Katupono Aika'iwat yt karape i i'aparap Tupana pe. Ma'ato Aika'iwat tuut hamuat yne yt nakuat i hep hamo. Mi'i hap eweikuap ta'yn. ⁶I'ewyite uwe uwe toine'en Aika'iwat wywo kahato mi'i hat yt i'aparap teran i Aika'iwat pe. Toiky'e kahato haype. Ma'ato irania'in Aika'iwat ma'at haria mi'iria kaipyi watikuap Aika'iwat yt kuap i haria hap. Yt karamuat i Aika'iwat mohey hanuaria i ra'yn.

Uwe Sa'ag Tutunug Ahiag Watno Toine'en

⁷Uhaki'yt'in uha'yru'in eiwe'eg wo o wētup sehay pupi. Eiwe'eg wo o eima'at hap pupi. Waku nug haria waku pe tukupte'en Tupana wanetup hawe aikotã Aika'iwat toine'en waku pe Tupana wanetup hawe hap ewy. ⁸Ma'ato uwe uwe inug sa'ag Tupana pe mi'i hat ahiag watno topyhu'at katupono sa'awy'i wuat yt nakuat i nug hat sese ahiag. Mi'i pote yt nakuat i akit hamo tuwemoherep Tupana Sa'yru yne ahiag minug sa'ag ko'i moma hamo tuwemoherep. ⁹Uwe uwe tuwemoherep Tupana mepyt no mi'i hat yt toiky'esat i Tupana piat i'aparap hap katupono Tupana Pa'ãu toine'en ipiit pe. Mi'i pote To'ywot atipy piat ewy topyhu'at. Yt toiky'esat i po'og sa'ag nug hap Tupana mepyt pote ti ra'yn. ¹⁰Pyno yt to'o'ewy hin i Tupana mepyt'in ahiag wat wywo yt to'okupitu hin i. Katupono uwe uwe wakuat nug hatno topyhu'at i'ewyite uwe uwe Tupana mepyt'in ky'e hatno topyhu'at mi'i hat ti topyhu'at Tupana sa'yru wo Tupana saki'yt ko'i wo are.

¹¹Pyno ahenoi i ra'yn sa'awy'i wuat sehay sese yianmiat Tupana ainapin hap -Eiwo'okyle ro e Tupana sa'awy'i. ¹²Sa'awy'i sese toine'en Kaĩ e hap het rakat. Mi'i yt iky'e hin i to'ywyt. Toi'auka ne'i. Mi'i pote yt naku i watoine'en Kaĩ minug ewy ne'i.

¹³Uiwyria'in tukupte'en miit'in mesuwarotiarria mekewat Kaĩ ewywuat yt naku i nug haria ahiag wywuaria ai'auka teran haria. Karape i'atupy'ahak ahete mi'i pote yt naku i watuwanetup ko'i ko'i ne'i mi'iria yt i'atuwese i ahete hap kape. ¹⁴Sa'awy'i watukupte'en iku'uro rakaria ewy Tupana wanetup hawe katupono yt watikuap i ihay pote. Katupono

yt kat i aikai Tupana aimoieine'en pakup i hap. Ma'ato mio watoine'en Tupana wywo katupono koitywy aiwo'oky'e hap toine'en. Ma'ato yt kat i aiwo'oky'e hap aikai pote iku'uro rakaria ewy watoine'en Tupana wanetup hawe. ¹⁵Ma'ato wato'oweuka'i ne'i pote watukupte'en wo'o'auka haria ewy watukupte'en Tupana wanetup hawe. Ma'ato wo'opot'auka hat aito pote yt kat i Tupana kapiat aheine'en hap. ¹⁶Kat pote Aika'iwat Iesui iku'uro aikawiatno hamo ra'yn. Iku'uro hawyi yt kat i aiku'uro hap sese topyhu'at aikai. Pyno iku'uro ahietiatno hap watikuap hawyi watikuap aiky'e hap sese. Koitywy waku wati'atupowyro wuat'i aiwyria'in Iesui mohey haria aiku'uro hap kape. ¹⁷Hekat rakaria aito pote waku watimo'e ihaky'e'i rakat pe watipuēti hawyi. Waku ahekat watum i'atuepe. Yt naku i wato'e aiwepe -Pyno yt naku i atimo'e uhekare'en ihaky'e'i rakaria pe. Mio tā wato'e pote yt kat i Tupana ky'e hap aikai. Yt ahegyi'at i pote yt naku i wato'e irania'in me -Tupana ky'e kahato hat uito yt naku i wato'e katupono yt pywo pe i wato'e. ¹⁸Yt naku i wato'oky'e ahehay wo yn uimepyt'in. Waku watimoherep aiwo'oky'e hap aiwo'opowyro hap wywo are.

¹⁹Aiwo'oky'e sese pote mi'i hap kaipyi watikuap ta'yn pywo rakaria aito hap. Mi'i pote karāpe watoine'en Tupana ehamo yt watuwemoti hin i Iesui mohey haria ky'e haria aito pote. ²⁰Wati'aparap Tupana pe hawyi watuwemoti i ra'yn ma'ato Tupana tikuap aiwanetup hap. Toikuap yt watunug neran i hap. Watuwemoti pykai aiky'e te koran. ²¹Ma'ato po'og waku yt kat i hin i aiwemoti hap Tupana ehamo watoine'en turan. Watunug yne Tupana miky'esat ko'i ainapin hap ko'i mi'i hawyi Tupana mowepiit haria wo watoine'en. ²²Mi'i hawyi kat e hap kat e hap wahētup tope hawyi tutum aimiētup oktan watunug imiky'esat ewy pote. ²³Pyno ahenoi ehepe Tupana miky'esat sese. Mio tā e -Eweimohey ro Uha'yru e. Ewetunug Mi'i Eiporekuat no e. Mi'i hawyi eiwo'oky'e ro aikotā Eika'iwat Iesui e hap ewy e Tupana ahepe. ²⁴Uwe uwe Tupana piat tonapin hap inug mi'iria ti tukupte'en kahato Tupana wanetup hawe. Tupana tomoieine'en tomohey haria wo tukupte'en hap. I'ewyte Tupana toine'en i'atupy'a pe. Tupana tum na'yn Topa'āu ahepe hawyi watikuap kahato watoine'en hap sese tepiat hamuat. Mi'i hawyi watikuap kahato ra'yn Tupana toine'en aipy'a pe hap.

Wakuaria I'ewyte Yt Nakuaria I Etiat

4 ¹Uiwyria'in yt eweimohey tei'o yne wo'omu'e haria -Uito Tupana Pa'āu eiam i'atu'e pykai. Waku eweikat i kat i mi'iria sio Tupana Pa'āu eiam sio yt hap kuap hamo. Katupono i'atu kahato wo'omu'e haria mesuwat yi totiarria yt pywo piat haria i katupono wētup pa'āu i'atupiit pe. ²Pyno ahenoi teran ehepe aikotā aikotā waku wahā'āg mi'iria sio waku sio yt naku i hap kuap hamo sio Tupana Pa'āu kaipyi

sio yt hap kuap hamo. Mi'i pe waku apo ere o -Mehin mana etimohey apo uhyt Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat Iesui tuwemoherep miit kawiat hap sio yt apo wato'e. Mi'i pote aiwesat -Ta'i atimohey kahato mi'i uito e pote Tupana eiam kahato mi'i. ³Ma'ato -Yt atimohey i mi'i e pote i'ewyte yt Iesui mohey hat i mio tã e hat yt Tupana eiam hin i topyhu'at. Kat pote wêtrup Pa'âu eiam pote. Aikotã to'e Tupana sa'awy'i hap ewy koitywy topyhu'at ra'yn. -Tuut aru wêtrup pa'âu porekuat nuat ewanikap ti mi'i. Koitywy watikuap mi'i ma'âu sa'ag toine'en na'yn aipy'asetpe hawyi aima'at'i ma'at'i ra'yn. ⁴Uimepyt'in aito ti Tupana watnuat ko'i sese. Yt pywo piat sehay akit hanuarua i aito. Aimu'e haria yt pywo piat i yt Tupana kaipywiat ko'i akit hanuat haria aito. Ma'ato Tupana Pa'âu aipiit piat po'og hesaika aimu'e sa'ag haria pa'âu kai. Aito Tupana ehay moherep haria ma'ato mi'iria mesuwarotiat seko sa'ag enoi haria. ⁵Tupana ehay ta'atuheno'i sa'ag kahato ahepe. Mi'i hawyi irania'in yt Iesui mohey i haria -Pywo i'atu'e katupono miit'in eko sa'ag ewywuat waku watunug i'atu'e pote. Mi'iria ahiag watnuaria tukupte'en. ⁶Ma'ato aito Tupana watnuaria watoine'en. Mi'i hawyi yne Tupana watnuaria te'eruwewaure ka'a kahato aimienoi kape. Ma'ato irania'in yt te'eruwewaure ka'a i aimienoi pywuat kape. Mi'i hap kaipyi meremo watikuap uwe Tupana Pa'âu pywuat ehay upi toine'en sio uwe ahiag pa'âu sa'ag ehay upi ne'i toine'en hap.

Waku Aiwo'oky'e Hap Wuat'i E'at Pe

⁷Uiwyrria'in to'iro wato'oky'e katupono aiwo'oky'e hap nug hat Tupana. Wo'oky'e haria wo watoine'en pote Tupana mepyt'in no watukupte'en. Tupana kuap sese haria wo watopyhu'at. ⁸Ma'ato yt wo'oky'e i haria aito pote yt Tupana kuap haria wo i aito katupono wo'opotky'e hat sese ti Tupana. ⁹Tupana timoherep ta'yn ahepe aiky'e kahato hap katupono toipo'oro Tosa'yru sese ahowawi aimoieine'en pakup i hap nug hamo. ¹⁰Sa'awy'i yt watiky'e hin i Tupana. Mi'i pykai aiky'e kahato hawyi toipo'oro Tosa'yru aiminug sa'ag ko'i atumoma yne hamo. Ha'yru iku'uro hawyi ai'apiheg hap tutu'u yne ra'yn. ¹¹Pyno waku wato'oky'e aikotã Tupana piat aiky'e hap ewy waku wato'oky'e. ¹²Uiwyrria'in yt karãpe i wata'akasa Tupana ma'ato mi'i pykai watikuap kahato toine'en aiwywo. Mi'i hawyi wati'atuky'e miit'in pote Tupana toine'en po'og aikai. Aimoesaika kahato miit'in ky'e hap hãpyk nug hamo tepiat aiky'e hap ewywuat nug hamo.

¹³Tupana tum na'yn ahepe Topa'âu hawyi meremo watikuap Tupana wywuat aheine'en hap watoine'en hap. I'ewyte aipy'a pe Tupana toine'en hap. ¹⁴Tupana tipo'oro ra'yn ahepe Tosa'yru ahehakyera'at hamo. Mi'i kape uruta'akasa ra'yn. Mi'i hawyi uruimoherep ta'yn wuat'i miit'in me uruehay wo. ¹⁵Uwe uwe to'e irania'in me -Uito atimohey kahato Iesui

toine'en Tupana Sa'yru sese hap e mi'i hat Tupana eiam mo topyhu'at. I'ewyte Tupana topyhu'at heiam mo. ¹⁶Mi'i pote watikuap ta'yn Tupana aikye'e hap watoimohey kahato ra'yn hawyi. Tupana ti wo'opotky'e hat sese. Mi'i pote uwe uwe wo'opotky'e hat sese toine'en Tupana wywo mi'i pote Tupana toine'en iwywo ipy'a pe. ¹⁷Aipotypot saipepiaria ti aito. Mi'i pote i'ewy sese waku watoine'en miit'in py'asetpe häpyk kahato Aika'iwat ewaku hap ewy. Mi'i tā watoine'en pote yt watuwemoti hin i mekewat karāpe Tupana timoherep ahewaku hap sio yt hap e'at pe. Mi'i hap e'at pe yt watuwemoti hin i katupono wo'oky'e haria wo Tupana ainug towat miit'in ky'e hap ewywuat no ainug. ¹⁸Watiky'e sese iraniam'in pote yt watoken'ē hin i i'atupupi katupono toine'en aikai i'atuky'e hap sese Tupana mium kaipywiat hawyi yt watoken'ē kuap i i'atupupi. Ma'ato watoken'ē ne'i pote yt kat i i'atuky'e hap aikai. Mi'i hawyi watoken'ē po'og katupono Tupana piat ai'apiheg hap pupi. ¹⁹Yt watiky'e i te Tupana turan aikye'e Mi'i. Mi'i hap kaipyi watiky'e Tupana mesup. Aiky'e yian mete pote mesup aito watiky'e Tupana. ²⁰Karāpe wētup ok to'e ahepe -Uito atiky'e Tupana e ma'ato mi'i yt topotky'e hin i pykai mi'i watikuap ta'yn heso rakat. Karapei yt wati'atuky'e i aiwyria'in mi'i pote yt watiky'e hin i Tupana. Katupono yt heremo hin i Tupana ma'ato iraniam'in heremo kahato mi'i pote po'og yt niatpo i watiky'e hamo mi'iria heremo pote. ²¹Pyno ahenoi i ra'yn Aika'iwat piat ainapin hap sese. Mio tā e hap -Ewei'atuky'e ro eiwyria'in e. Yt ewei'atuky'e eiwyria'in pote pyno yt Tupana ky'e haria hin i eweikupte'en are.

Häpyk Kahato Haria Wo Hawyi Tupana Mepyt'in Sese Watoine'en

5 ¹Uwe uwe imohey Iesui Tupana Mipo'oro Aipotypot nuat mi'i hat Tupana mepyt sese wo topyhu'at. Karāpe watiky'e Ai'ywot mepyt'in mi'i hawyi Ai'ywot mowepiit hatno watopyhu'at. Mi'i hawyi watoine'en Ai'ywot ky'e hatno sese. ²Karāpe watiky'e Tupana i'ewy karapei watunug Tupana piat ainapin hap ko'i mi'i hawyi Tupana mepyt'in ky'e hatno watoine'en. ³Iesui Ywot ky'e haria ti imiky'esat nug haria wo tukupte'en. Karāpe iraniam'in ahā'äg yt naku i nug hamo Tupana mepyt'in aito mi'i pote Ai'ywot ehay upi yn waku watoine'en. ⁴Ta'i yt niatpo hin i watunug Ai'ywot ainapin hap ko'i katupono Ai'ywot mohey haria kahato aito pote. Karapei iraniam'in ahā'äg yt naku i nug hamo mi'i hawyi yt i'atuehay upi hin i watoine'en katupono Tupana mepyt'in aito pote. ⁵Karapei watoimohey kahato Iesui Tupana Sa'yru e hap mi'i hawyi Tupana aipowyro kahato miit'in miat ahā'äg hap akit hamo. Mi'i hawyi po'og ahesaika watoine'en i'atueko sa'ag nug hap kai.

⁶Iesui ti Tupana mi'airo Ahehakyera'at hanuat. Mi'i pote put'ok e hawyi Tupana miky'esat oktan yne tutunug. Häpyk kahato toine'en To'ywot ehay ewy toine'en. Sa'awy'i toto toset'ok hamo. Meiūran iku'uro.

Mi'i hawyi huu ta'at yne yi tote To'lywot miky'esat ewy. Koitywy Tupana to'e wuat'i pe -Uha'yru ti uimi'airo wuat'i Porekuat nuat e. I'ewyite Tupana Pa'āu mio tā e. -Yt heso hin i e Tupana Pa'āu ahepe. ⁷Toine'en myē'ym aimu'e haria mesuwat yi totitaria pywo Iesui Tupana Mipo'oro Eiporekuat nuat e haria. ⁸Ta'i Tupana Pa'āu ihay Iesui ete. I'ewyite I'ywot ihay Tosa'yru set'ok turan. I'ewyite Iesui suu aimu'e kahato. Mi'iria myē'ym ok ihay te Iesui motypot haria to'o'ewy'ewy i'atumienoi. ⁹I'ewyite typy'i kahato miit'in ihay Iesui etiat rakaria. Mi'iria -Waku wato'mohey Tupana e hap Tosa'yru piat hap. Pywo pe ti Mi'i po'og po'og hesaika miit'in mienoi kai -Uha'yru kahato En e hap waku wato'mohey. ¹⁰Ma'ato -Yt atimohey i Tupana e pote -Heso rakat En wato'e tope. Ma'ato wato'mohey Iesui Tupana Sa'yru hawyi i'ewyite toine'en aipy'a pe ihay rakat pywuat e hap ewy. Ma'ato aipiit yt e i pote yt kat i Tupana pywo e hap aikai -Heso heso yn wato'e Tupana pe. ¹¹Mio tā e aipy'a pe -Tupana tum na'yn uhepe Tosa'yru. Mi'i pote areine'en na'yn wuat'i e'at piatno wato'e aiwepe. ¹²Pywo pe ti rat uwe uwe topyhu'at Tupana Sa'yru eiam mo mi'i hat yn toine'en wuat'i e'at pe ma'ato uwe uwe yt Tupana Sa'yru yt eiam mo i mi'i hat yt kat i heine'en wuat'i e'at piat hamuat hap. ¹³Eipe ti Tupana Sa'yru mohey haria sese eipe. Mi'i pote atiky'esat eweikuap eweikupe'en wuat'i e'at piat hamuat hap. Mi'i hap kuap hamo atiwān mesuwat uimiwan ehepe.

Tupana Kape Hētup Haria Irania'in Moesaika Haria Wo Toine'en

¹⁴Karapei wahētup Tupana pe imiky'esat ewy hawyi watikuap ta'yn ahehay Tupana ewaure ka'a pe teke ra'yn ahehay. Mi'i hawyi watuwehum aat howawi aimiētup ium hat kape. ¹⁵Karāpe wahētup imiky'esat oktan hawyi tuwewaure ka'a kahato ahehay kape hawyi -Pywo wato'e tutum aru aimiētup wato'e aiwo'ope. ¹⁶Uiwyria'in karāpe wētup ok aiwyria'in Aipotypot Iesui mohey hat yt naku i nug hat pote waku wato'e Tupana pe -Waku waure wo ereine'en aiwy minug sa'ag ete waku wato'e. Etihep aiwy iminug sa'ag myi wato'e katupono yt tuwepyi hin i tutunug sa'ag waku wato'e. Emohey te ma'ato yt hesaika kahato i te yt naku i nug hap akit hamo waku wato'e Tupana pe. Toine'en mekwat sa'ag nug hat sese emohey hap pun hat ma'ato mi'i hawyi yt tutunug i mi'i pote waku waure wo ereine'en aiwy minug sa'ag ko'i kai waku wato'e Tupana pe. Mio tā wato'e pote meremo Tupana topyhu'at waure wo i'ewyite tutum aiwy pe imoehāite hap imoesaika hamo are uiwyria'in. Ma'ato karāpe wētup ok Iesui mohey hat topyhu'at ipy'ahak Tupana ete Iesui ete ahete i'ewyite -Yt atimohey i te Iesui e mio tā to'e haype yt imohey i hat ewy tutunug tuwepyi. Mi'i hawyi Tupana ipy'ahak kahato topyhu'at mi'i hat ete. Yt kan hamo i wato'e Tupana pe -Waure wo ereine'en aiwy minug sa'ag kai katupono tuwepyi i ipy'ahak toine'en Tupana ete wato'e. ¹⁷Yne aiminug

sa'ag ko'i yt naku i topyhu'at Tupana wanetup hawe wen ma'ato wētup aiminug sa'ag po'og sa'ag torannia kawiat katupono karāpe aiwepywiat hap -Yt woromohey i En po'og wato'e Tupana pe Ha'yru pe mi'i hawyi yt kat i po'og paa ai'e hap sa'ag nug hap etiat. Mi'i hawyi Tupana yt aimohāpyk kuap i katupono aiwepyi watipun ahehakyera'at hap pote. Aiwepyi watikat ai'apiheg hap wuat'i e'at piat hap. Yt naku i kahato watipun imohey hap are.

¹⁸Uiwyria'in karāpe watoomey Iesui hawyi Tupana ainug tosa'yru'in tosaki'yt'in wo. Mi'i hawyi imepyt'in ko'i wo watopyhu'at. Mi'i hawyi Ai'ywot ewy watoine'en yt kat i sa'ag yt kat i yt naku i hap watunug neran. Aheko yt watunug neran i po'og aiminug sa'ag ko'i sa'awy'i wuat aheko sa'ag ko'i katupono Tupana ainug tomepyt'in no Tosa'yru Pa'āu wo aipyt'atnug hawyi. Koitywy ahowapy kahato Tupana Pa'āu wywo. Mi'i hawyi Tupana eiam mo kahato watoine'en. Mi'i hawyi karāpe ahiag ahā'āg neran kat sa'ag kat sa'ag nug hamo mi'i hawyi Tupana Pa'āu ai'auka kahato ainapin kahato aihep ahiag aima'at'i ma'at'i hap po pyi. Mi'i hawyi yt kat i ahewaure ahiag ahā'āg hap kape -Yt rei'o yt rei'o wato'e ahiag me. ¹⁹Pywo ti rat irania'in mesuwarotiararia ahiag ehay upi yn te'eruwewanetup aat ka'ap katupono ahiag emiit no te'eropyhu'at are. Ma'ato aito Tupana mepyt'in nuat watoine'en pote yt irania'in ewy i aito yt kat i aikai ahiag wat. ²⁰Koitywy watikuap kahato Tupana sa'yru'in saki'yt'in aito hap. Ta'i watikuap Tupana Sa'yru hawyi Tupana moherep hat sese topyhu'at po'og po'og mekewat pywuat etiat kuap hamo. Mi'i tupono mekewat Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat hat watikuap hawyi topo'oro hat Tupana watikuap i'ewyete. Sa'awy'i watikuap teran uwe Tupana hap ma'ato yt heremo hin i Tupana ahepe. Ma'ato mesup heremo ra'yn aheTupana katupono Ha'yru imoherep ahepe. Tupana Ha'yru ti To'ywot ewywuwat wētup miit ewy. Karāpe wata'akasa Ha'yru kape pote I'ywot kape ti ra'yn wata'akasa wy are. Mi'i pote mesup -Worokuap kahato En wato'e yn Tupana pe. Koitywy uiwyria'in watoine'en Tupana pe aikotā Tupana eiam ewy mi'i pe watopyhu'at. Sa'awy'i watoomey Iesui ti Tupana Sa'yru e hap hawyi Iesui po pe watopyhu'at. Ipy'a pe kahato watoine'en. Aika'iwat yat piaria ewywuaria watopyhu'at. Iesui ti Tupana sese mi'i pote Tupana pe watoine'en Iesui pe watoine'en pote. Iesui ti wuat'i e'at piat ieine'en hat i'ewyete aito wuat'i e'at piat watoine'en Iesui wywo wētup miit piit ewywuwat pote are. ²¹Uimiky'e ko'i uha'yru'in uhaki'yt'in uito Iuwāu ti e'ywot uito. Uimepyt'in ewywuwat eipe mi'i pote woroho'onapin. Ewei'atu'atoiat ro tupanaria yne yne aipo wuat aiminug sa'ag koi are. Mi'i hawyi ewetunug no Tupana yn Ehetupana wo are uito Iuwāu. Pyno toran na'yn uimiwan are'e.

Typuat'i Iuwãu

Iuwãu Miwan

2 João

Tupana Aiwo'oky'e Hat Kahato

¹Koitywy ase'i pot areine'en uiporo kahato ra'yn mote. Mesuwat uimiwan atipo'oro ewowi mana. Waku sese kahato en katupono sa'awy'i Tupana e'airo temiit sese wo. Kuekatu atipo'oro uimiky'e ko'i kape emepyt'in kape. Pywo ti rat woroho'oky'e kahato eiperia. Yt uito yn i eiky'e ma'ato yne yne Iesui kuap haria eiky'e kahato wy Iesui pywo e hap ewy eiky'e urutoria. ²Tupana ehay pywuat sese eiam kahato aito mana. Mi'i hawyi yt karamuat i watiwaure mekewat pywuat e hap katupono toine'en aru wuat'i e'at pe aikai. ³Mi'i hawyi ahêtip kahato Ai'ywot atipy piat kape i'ewyte Ha'yru Aipotypot kape -Etum no uruepe egyi'at hap. Urukyle ro yt kat sa'up i are. Uruehaky'e'i pote etum no uruky'e hap yt kat sa'up i are. Urunug o wo'owese haria wo are. I'ewyte urunug sehay pywuat ky'esat haria wo. I'ewyte wo'oky'e haria wo are aat ka'ap ahêtip Ai'ywot kape.

Eiperia Uimowepiit Haria Wo Eweikupte'en

⁴Mana emepyt'in ko'i uimowepiit kahato haria tukupte'en katupono pywuat sehay upiaria kahato mi'iria. Mekewat sa'awy'i wuat Ai'ywot ainapin hap sese nug haria mi'iria. ⁵Pyno ahenoi i ra'yn epe mana mekewat sa'awy'i wuat Tupana piat ainapin hap sese. Mio tã e -Waku eiwo'oky'e yne e. Yt ipakup i ra'yn wen ma'ato atiwan ne ewowi uimiky'e kahato en mote. ⁶Pyno waku yne sa'awy'i wuat ainapin hap aimikuap oktan waku watunug. Karapeĩ are'e ehepe -To'iro wato'oky'e i'ewyte are'e ehepe -Watunug yne yianmiat ainapin hap aimikuap oktan meimewat sa'awy'i wuat mi'i pote wo'oky'e haria wo ra'yn watoine'en. ⁷Ta'i typy'i kahato ti mesuwarotiarria aima'at'i ma'at'i hanuaria. Wêtip sehay

wuat aima'at reran haype -Iesui ti yt miit kawiat i i'atu'e sa'ag. Tupana yt tuwemoherep miit no i'atu'e reran haype. Aika'iwat ewanikaptia ti mi'iria. ⁸Waku aiwe'leg wo o mi'iria pupi katupono ta'atuky'esat kahato watuwat i'atuehay upi. Watuwat mi'iria ehay upi pote watoiat ra'yn aimimohey Iesui etiat. I'atuehay upi watuwat hawyi yt naku i pe watopyhu'at. Yt kat i aipotpap hap sa'up topyhu'at Tupana kaipyi. Mi'iria ehay -Iesui ti yt miit pu'i kawiat i yn i'atu'e ahepe. Tupana yt tuwepu'i nug i i'atu'e ahepe sa'ag. Mi'i hawyi watuwat i'atuehay upi hawyi yt kat i sa'up toine'en aru Tupana kaipyi mekewat e'at pe mekewat aipotpap sa'up. ⁹Yt naku i wahenoi irania'in me aiwanetup hap yt Aipotypot Iesui e hap ewy i. Mi'i tã watunug mote yt Tupana watnuat i watopyhu'at. Ma'ato miit'in wati'atumu'e Iesui e hap ewy imienoi ewy mi'i pote toine'en I'ywot Ha'yru aipy'a pe. ¹⁰Mi'i hawyi put'ok e wêtup ok aimu'e hat hawyi -Ta'i wêtup kawiat ti Iesui yt aipiit ewywuat i Iesui i'atu'e sa'ag. Mi'iria put'ok e ai'yat oken'ypyke hawyi -Waï yt ereke tei'o waku wato'e tope. ¹¹Ma'ato -Tupana epowyro ere'e pote mi'i hawyi meiëwat miit sa'ag ewy ra'yn iwy ok wo ra'yn erepyhu'at.

¹²I'atu kahato ti atiwan neran ewowi mana ma'ato waku ahenoi mi'i ko'i uiwë pyi areine'en ewywo hawyi. Ma'ato yt atunug neran koitywy uhehay uimiwan me. Areto teran ewowi mana hawyi mi'i tote ahenoi uhehay sese epe mana. I'ewyte waku eheno ehay uhepe aiwo'oewa pe. Mi'i hap e'at pe uimowepiit hap sese toine'en. ¹³Pyno kuekatu atipo'oro ewowi mana. I'ewyte ekypy'yt mepyt'in tipo'oro ewowi kuekatu. Waku ra'yn uimiwan toran na'yn.

Myẽ'yym Muat Iuwãu

Iuwãu Miwan

3 João

Yne Tupana Kaipyi Ahêtup Kaiu Powyro Hamo

¹Pyno uito ti Iuwãu Iesui potmu'e sese Uito. I'ewyte imiky'e kahato uito. Waku kahato ti en mehin Kaiu. Mi'i pote atipo'oro mesup uimiwan ewowi woroky'e kahato haype. ²Uhekatuwy sese en. Mi'i pote ahêtup kahato Tupana pe ewowi -Etipoityro kahato uiwy Kaiu are. Atiky'esat kahato ipiit ihãite hap aikotã ihãite topy'a pe Tupana wywo hap ewy are Tupana pe. ³Ga'atpo put'ok i'atu'e meĩũpe aiwyrria'in Iesui mohey haria. Mi'i hawyi ta'atuhenoĩ sehay etiat aikotã Tupana ehay pywuat upi ereine'en mot'i imohey hap ete hap etiat ta'atuhenoĩ. Mi'i hap atikuap hawyi uimowepiit kahato en. ⁴Karapeĩ uimepyt'in tukupte'en pywuat sehay upi hap uimowepiit kahato. Mesuwarotiat yt kat i po'og uimowepiit hap mi'i kai. Atikuap uimepyt'in hãpyk kahato tukupte'en hawyi uimowepiit hap sese toine'en.

⁵Uiwy kahato en Kaiu. Waku ti ereine'en mot'i Tupana potpap we. Iesui mohey haria eropat kahato hat en ereine'en. I'ewyte Iesui mohey hat yt emikuap ko'i i eropat kahato hat en. ⁶Mi'i pote Iesui mohey haria meĩũpe ta'atuhenoĩ kahato to'ope to'ope aikotã ereine'en hap. -Wo'opotky'e hat toine'en itote i'atu'e to'ope to'ope. Mi'iria tuwat Iesui etiat enoĩ miit'in miat hamo wêtup tawa piaria atumu'e hamo sakpuaria mu'e hamo tuwat aru. Waku o ewei'atupowyro o mi'iria i'atupotpap ete. Ewei'atupowyro o i'atupu'ap sa'up ete Tupana motypot hamo Tupana miky'esat nug hamo are. ⁷Tuwat ra'yn mi'iria yt kat ha'up wywo i. I'ewyte yt ta'atuky'esat i sa'up irania'in kaipyi yt Iesui mohey i haria kaipyi katupono Aipotypot eropat haria mi'iria pote. Mi'i pote ta'atuky'esat Iesui kaipyi yn i'atupu'ap sa'up. Tuwat ra'yn yt kat sa'up wywo i Aika'iwat potpap nug hamo. ⁸Aito ti Aipotypot emiit mi'i pote

waku wati'atupowyro hemiit'in Aika'iwat ehay sytpok haria. Mi'iria wati'atupowyro pote meiüran Aika'iwat tum ahepe i'atuwat i'atusa'up oktan tutum ahepe are. Katupono mi'iria tuwat sehay pywuat sytpok hamo tuwat.

Teotewe Toine'en Uimiwan Akit Hatno

⁹Sa'awy'i atiwan uhehay Iesui mohey haria kape tawa piaria kape ma'ato itote uhyt Teotewe toine'en uhehay akit hat. -Yt watuwewaure ka'a tei'lo Iuwãu piat ainapin hap kape e hat. Waku po'og uhehay kape eweiwanetup e hat toine'en itote. Katupono toiky'esat kahato tuwenug i'atu'akag wo. Mi'i pote toipun uimiwan. Mi'i pote areto ewowi hawyi ahenoi iminug sa'ag ehepe. ¹⁰Put'ok are itote hawyi ati'apiheg mi'i. Ahenoi aru iminug sa'ag ko'i. Ahenoi aru i'e hap heso hap ko'i katupono ihay aat kahato ahete yt pywo piat sehay i. Yt naku i kahato mi'i. Toipyhyp Tupana Mipo'oro tehay sytpok hanuaria. Yt karãpe i -Ereke e Tupana ehay sytpok haria pe. Yt iwese hin i Iesui mohey haria ete. Yt toiky'esat i Iesui mohey haria eke to'yat piat hap. Yt toiky'esat i aimipo'ororia to'yat piat hap. I'ewyte yt toiky'esat i aimipo'ororia eke Iesui mohey haria yat piat hap. Wa'i'e i'atupu'ap tote. Mi'i hawyi karãpe aimipo'ororia tuwehyt'ok Tupana motypot yat pe hawyi tohytpok hytpok ne'i. Yt iwe'eg hin i. Mi'i pote areto i'apiheg hamo. ¹¹Uiwy are yt ereine'en tei'lo mi'i ewy ne'i. Kat pote mi'i sa'ag nug hat kahato are. ¹²Atiky'esat en wakuat nug hatno ereine'en katupono wakuat nug hatno yn Tupana watnuat. Uwe uwe inug sa'ag mi'i hat yt Tupana kuap i hat sese. Yt karãpe i Tupana toine'en ipy'a pe. Ma'ato toine'en wëtup ok eipy'asetpe Temetiu e hap het rakat yne Iesui mohey haria mimotypot. Mi'i wyti pywuat sehay iã'akap yne pywuat sehay enoi haria mimotypot mi'i. I'ewyte uimimotypot mi'i. Uruimotypot kahato mi'i are.

¹³Ahenoi teran po'og po'og epe mehin Kaiu ma'ato yt atunug neran hin i popera tote. ¹⁴Mi'i pote areto irane meremo ewowi. Uhehay teran ewywo haype. -Tupana etum o uiwy Kaiu pe iwepiit hap are Tupana pe. ¹⁵Pyno yne meiüpiaria tipo'oro kuekatu e hap ewowi. I'ewyte uruipo'oro kuekatu e hap ko'i ehewowi uruwyria'in itotiaria kape uruipo'oro uruepiat i'atuky'e haype. Pyno wuat'i aiwyria'in me atipo'oro uhehay -Woroho'oky'e kahato e hap atipo'oro are.

Iuta

Iuta Miwan

Judas

Yt Uwe I Aihep Kuap Iesui Po Piat Pyi

¹ Mesuwat uimiwan atipo'oro Iesui mohey haria kape aikope aikope mesuwat yi tote eikupte'en hap kape. Uito ti Iesui ywyt sese Iuta e hap het rakat. I'ewyte mekewat Iesui ywyt Tiaku ywyt sese areine'en. Kuekatu atipo'oro ehewowi uiwyrria'in.

Pyno uimiwan atipo'oro ehewowi uiwyrria'in. Eiperia ti Ai'ywot Tupana mimohäpyk ko'i sese eipe tomohey haria eipe pote. Pywo ti rat Iesui waku kahato ai'apykok hamo. Yt uwe hin i ti aihep kuap Iesui piat ai'apykok hawyi katupono iheg me kahato watoine'en ipo pe. ² -Tupana are atiky'esat kahato ereine'en uruky'e hat uruehaky'e'i hap uruete turan miit'in yt i'atuwese i uruete hap turan are. I'ewyte Papai eremoehaky'e'i Esa'yru mohey haria kyewi are yn ehupi Tupana pe. Etunug no mi'iria emiit'in sese iwepiit kahato rakaria wo mesup muki'ite hawyi wuat'i e'at pe are Tupana pe. Ui'ywot Koro are eti'atumowepiit ro emiit'in po'og sa'awy'i wuat kai to'opowyro powyro hamo are ahêtip epe Tupana urupotypot Iesui set upi mesuwe ehewowi are ra'yn. ³ Uimiky'e kahato ko'i eipe. Sa'awy'i arehaypo'oro teran ehewowi aikotâ Iesui ahehakyera'at hap kuap hamo. Uimiwan ehowawiat nuat atunug neran ma'ato Tupana Pa'âu -Yt etiwani nei'o miowat Iuta e uhepe. Apuete Iuta ma'ato waku etiwani wêtip aikotâ aikotâ hap etiat e uhepe. Waku wêtip sehay yn na'yn etipo'oro uimohey haria pe. Mi'i hawyi woroho'omu'e teran Tupana Pa'âu mienoi uhepiat ewywuat yn na'yn. Pyno koitywy eipe Iesui mi'apykok yne. Koitywy uimiwan me woroho'onapin Tupana Pa'âu e hap einapin hamuat wo. -Uimepyt'in atiky'esat kahato eweimoheg eipy'a pe Uha'yru mohey hap e Ipa'âu ahepuo are. Yt eipohep ne'i tei'o imohey hap ete ma'ato eweimohey po'og po'og yne e'at pe Uha'yru Iesui e ahepe.

Aikotã sa'awy'i eweimohey haty wo hap ewy po'og po'og eweimohey te wuat'i e'at kape e Tupana ahepe. Aikotã surara'in tunug yne ta'atu'akag koro ehay mi'i haria ewywuat ro eweikupte'en Uha'yru miky'esat ko'i nug hamo e Tupana Pa'âu ahepe mesup are. Uito Iuta eiwy sese eimu'e ra'yn are waku.

⁴Koitywy tuwehyt'ok tuereto aipy'asetpe Tupana mohey hap pun haria. Yt Tupana motypot rakaria i mi'iria are. Mi'iria aipy'asetpe tukupte'en ma'ato yt naku i nug hamuat aima'at hamo tõe ahowawi. Mi'iria ti Tupana Sa'yru yt kuap i haria. Mi'iria ti aikotã Tupana ehay enoi haria te'ero'e sa'awy'i te hap ewy. Mio tã i'atu'e -Tuut wyti aru eima'at hanuaria sese e miwan me. Mi'iria wyti aru uimi'atu'apiheg wuatnuaria te'eropyhu'at wuat'i e'at piat nuaria e Tupana miwan me mi'iria etiat hap nug haria. Mi'iria ti yt kat i uimotypot hap i'atuwanetup hawe haria e. Mi'i haria wyti aru tuwehyt'ok wehyt'ok eipy'asetpe uimotypot yat pe yt naku i nug hamo e. Mi'iria Tupana e hap ewy -Ta'i waku ti watunug sa'ag aimiky'esat ewywuat i'atu'e. Waku ahewaire waire kahato i'atu'e aru are. Ta'i Tupana yt ai'apiheg hin i katupono ti aiky'e kahato Tupana iwese kahato rakat pote i'atu'e aru aimu'e sa'ag ne'i. Yt naku i watunug Tupana Mipo'oro Aipotypot no i'atu'e aru mi'iria e sa'awy'i te Tupana miwan me eima'at reran haria etiat. ⁵Pyno eiwe'eg wo o mi'iria hap pupi uiwyria'in are. Yt eweiwaure tei'o sa'awy'i wanikaptia po pywiat ai'ywania luteu ywania Tupana ti'atuehakyera'at yne yi Esitu'in ahewanikaptia po pyi hap. Ma'ato mi'i pykai yt ta'atumohey po'og hin i ta'atuehakyera'at hat Tupana are. Ta'i mi'i hawyi mekewat yahig wato tote Tupana ti'atu'apiheg mi'iria are. Ta'i tomohey hap pun haria toi'atumoma kahato itote are. Nagnia yne topap itote hawyi ta'atumepy't'in yn put'ok i'atu'e yi wakuat Tupana mium kape are. Mekewat yahig wato tote hakpap kahato tomohey hap pun haria are. Tupana ti'atumoma yne yahig wato tote. Ta'atumohey kahato sa'awy'i pykai topap ta'atupun imohey hap pote. Mi'i hawyi i'atumepy't'in yn tokoka'at Tupana mium e'yi kape are. ⁶I'ewyte sa'awy'i wuaria atipy piaria waku kahato tukupte'en atipy pe Tupana wywo are. Ta'i sa'awy'i sese ti mi'iria tukupte'en Tupana ehamo atipy pe wen ma'ato meiüran -Uruto po'og Tupana kai i'atu'e sa'ag hawyi Tupana ti'atupugha ra'yn i'atuieine'en hap atipy piat pyi i'atumiky'esat sa'ag nug hamuat. Mi'i pote ti koitywy mi'iria tukupte'en ta'atupo'i po'i hawe ra'yn are.

Sa'awy'i atipy piaria mi'iria ma'ato mio te ta'atupyhyp hawe tukupte'en. I'ypyryp sese pe mekewat i'ypyryp hun kahato rakat pe iheg sese pe tukupte'en. Mio ti itote ta'atuekatup ta'atu'apiheg sese hap e'at Tupana piat hap. Katupono Tupana to'e i'atuepe -Ati'atu'apiheg wyti aru eipe e ra'yn i'atuepe. Koitywy he'at yn ta'atuekatup. Mi'i e hap ewy te Tupana to'e koran Tosa'yru mohey hap pun haria pe. Mi'i pote waku watoken'ẽ

kahato mi'iria ewywuaria pupi e. ⁷Sa'awy'i mekewat tawa Sutuma piaria i'ewyte mekewat tawa Kumura piaria topap meremo katupono Tupana tiwuk yne mi'iria are. Mi'i tawa ko'i piaria etiat eweikuap ta'yn. Ta'i meimuēwat tawa ko'i ti Tupana tiwuk aikotā atipy piaria Tupana atoiat haria ewy kahato tukupte'en pote. Katupono mi'iria eko ti i'atuewaire waire hap kape yn i'atuwanetup hap hawyi ihainia'in ti ihainia'in wywo i'ewyte haryporia'in ti haryporia'in wywo. Yt miit'in ewywuat i ta'atunug hap ete yn ta'atuwanetup. Te'eruanetup yn aikotā mekewat ta'atuminug sa'ag ko'i ete yn. Mi'iria ti ihainia'in wywo yne haryporia'in wywo hap kape yn te'eruanetup aat ka'ap are. Mi'i pote yt miit'in ewywuat hin i tukupte'en to'ope to'ope to'opytyk pytyk pote. Ihainia ti ihainia wywo ti ra'yn haryporia ti haryporia wywo ti ra'yn ta'atuky'esat sa'ag. Mi'i tā hawyi Tupana tiwuk i'atueta wa aria sa'ag i'aman ewywuat wo. Mi'iria wuk hap ti aria hewo atipy kaipyi i'atu'apiheg hamuat. Mi'i hap ti mesup topyhu'at aimu'e hamo ra'yn ainapin hap ta'yn. Waku ai'apiheg hap pupi watoken'ē are. Yt naku i Tupana mi'apiheg ko'i tawa Sutuma tawa Kumura piaria ewy watopyhu'at. I'atueta wa wuk hap kaipyi watikuap aria wato wuat'i e'at piat yt imohey i haria wuk hap etiat watikuap are. ⁸I'ewyte yt naku i watopyhu'at mi'iria ewywuat uiwyria'in. Mi'iria ti aat ka'ap te'eruanetup hawe ikat aikotā me waku ta'atunug sa'ag hap i'ewyte miit'in ma'at hap kape. Mi'i pote i'atumu'etu ti sa'ag yn na'yn are. Mi'i hap kaipyi ti ta'atupiit ete i'atumikyry'i kahato katupono waire waire hap yn i'atuwanetup hawe. Mi'i pote ti ta'atunapin neran iraniana'in ta'atueko nug hamuat. I'atusaiwot kahato Tupana ete ta'atupy'a pe. I'atuhuha'i ne'i pote wai'i'atu'e Tupana pe. I'ewyte torannia morekuaria ete yne tu'isaria ete i'atusaiwot i'atuhuha'i yn na'yn. I'ewyte Tupana emiit'in atipy piaria ete i'atumikyry'i. Yt te'eroken'ē hin i ahiag mupi are. ⁹Ma'ato atipy piaria surara'in akag Mikeu atipy kaipywiat yt tuwekyry'i hin i ahiag ete. Mi'i ti sa'awy'i Tupana tipo'oro tesurara koro Mikeu atipy kaipyi yi kape Muisei syp hamo ma'ato muap upi ahiag tipyhyp teran. Mi'i hawyi yt kat e i Mikeu ahiag me ma'ato meremo tohētup atipy kape -Tupana meremo ro eti'akit ahiag katupono uipyhyp teran emiky'esat nug hap ete e token'ē haype. Muisei iku'uro hawyi ahiag tiky'esat ipiit towatnuat. Mi'i pote atipy kaipywiat surara akag Mikeu hētup meremo Tupana pe -Eti'akit ro ahiag Uika'iwat mesuwe e. Eti'apiheg no ahiag e yn. Yt to'e hin i -Woropun en yt e i ahiag me atipy piaria surara koro pykai. Ma'ato toine'en aipy'asetpe miit'in yt imohey i te haria. Mi'iria to'okyry'i kahato Tupana ete i'ewyte ahiag ete i'ewyte torannia akag ko'i ete sio tu'isaria sio morekuaria ete -Uruto ti po'og nakaria wo torannia kai i'atu'e ta'atuwanetup hawe.

¹⁰Yt naku i watopyhu'at aikotā tawa Sutuma hawyi tawa Kumura eko ewy. Itotiaria yt te'eroken'ē hin i atipy kaipywiarua pupi. I'ewyte mi'iria

ta'atumikyry'i kahato yne akag ko'i etiat haria. Yt ta'atukuap i Tupana esaika hap pykai i'atuehay sa'ag ne'i. Yne akag ko'i ete i'atuehay sa'ag. Ta'i mi'iria ti aikotã ga'apy piaria haiwot rakaria ewy tukupte'en katupono torannia miit'in akag ko'i ete i'atuhuha'i ne'i irania'in mimotypot ko'i ete. Yt ta'atukuap i waku rakaria haype hawyi yne wakuap ko'i ete i'atusaiwot. Mi'iria ti Tupana mi'atusaty'i saty'i ko'i katupono tuweupiaria ra'yn ta'atuminug sa'ag ete yn te'eremoehapap. Mi'iria irania'in moweuka'i ta'atueso wywuwat haria. Mi'iria wakuap sese ko'i yt kuap i haria aikotã awyato miit auka hat ewywuaria i'atueko. Mi'i pote miit'in mi'auka wo te'eropyhu'at awyato auka hap ewywuwat are. I'atuhaiwot popuo sy'at i'atu'e yt nakuap i utui hap ete hawyi te'eruwewi te'eruwe'auka. ¹¹ Ta'i uiwyrria'in mi'iria ti sa'awy'i wuat Kaĩ e hap het rakat ewywuwat heko rakaria. Kaĩ ti sa'awy'i ipy'ahak to'ywyt wakuat Apeu toi'auka yt nakuat i uito te'e hap toimoherep. Kaĩ ewywuwat sese ko'i mi'iria tukupte'en aat ka'ap are. Nimo te mekewat Tupana ehay ran moherep hat paini koro Parãu me Tupana to'e -Yt ereto tei'o uiywania Iuteu ywania kuasa te hamo e. Ma'ato Parãu toto ra'yn toiky'esat kahato ha'up iwato morekuat po pyi. Miit'in ti'aparap mono Tupana kapiat we'eg hap te'etu yt naku i nug hamo toto. Itote toimoherep yne sa'ag sepap hap. Mi'i hap ewy mi'iria paini Parãu ewywuwat tukupte'en Tupana ehay ran moherep haria ma'ato i'atupy'a pe yt kat i Tupana ky'e sese hap wywo are. Ta'atuheno i miit'in wen ma'ato i'atuekat kyewi hap yn te'eruwewanetup wywo. I'ewyte ti te'eruwemowato teran kahato hap kape yn te'eruwewanetup ka'ap are. Yt kat i Tupana motypot hap sese i'atuekai are. Sa'awy'i wuat pa'i ran Kora e hap wanetup hap -Uito po'og Muisei kai e nimo Tupana mohey haria Muisei mi'apykoktia pe. Toipohari yne teran Muisei Tupana mohey haria Tupana hũria haype. Ma'ato toi'aparap kahato Tupana pe hawyi Tupana mi'auka meremo rakatno topyhu'at yi ka'a pe ipyyp. Ta'i mekewat pa'i Kora ewywuaria kahato tukupte'en ne mesup aipy'asetpe are. Mi'iria Tupana hũria aimi'apykok aiwyrria'in Iesui mohey haria ete aipohari teran aimi'apykok wẽtup sehay upi yt Iesui ehay upi i haria. Mi'iria wyti aru Tupana mimoma wuatnuaria pa'i Kora ewywuwat are. ¹² Yt naku i mi'iria tunug aat ka'ap to'ope to'ope pykai yt te'eroken'ẽ hin i te'erenuk aiwywuwat hamo. Aikotã uut aimi'u ete tenuk hap ewy mi'iria aipy'asetpe ahenuk aiwo'oky'e hap nug hap etiat turan. -Heno watenuk yt ai'e pykai i te'erenuk aiwywo Iesui piit iã'ãkap man watu'u turan i'ewyte Iesui suu iã'ãkap Uwa hy watu'u turan. -Tupana tiky'esat ahewaيرة waire hap i'atu'e Iesui mohey haria ewaure ka'a pe yt kat i wemoti hap wywo. Ta'atumiky'esat yt we'eg i hap nug hap kape yn i'atuehay. Mi'iria ti tukupte'en aikotã mekewat wyyhig hun ewy. -Meiẽ tuut aru i'aman aimikoi hu'i hamo wato'e wen ma'ato ywytu uwato yn put'ok e ai'mikoi pun hamuat. Yt i'aman hin i hewo aiko aimikoi ete. Mi'i hap ewywuaria

ti mi'iria tukupte'en are. Mi'iria ti ikahuria aimikoi ypia iyhop ikahuria ewywuat ko'i ma'ato yt karāpe i haat rakaria ewywuaria. Karāpe haat e'at put'ok e hawyi watuwat i'ywa so'ohep hamo ma'ato yt kat hin i ikaipyi watipuēti mi'u hewo hap ewy haria are. Mi'i tā ti tukupte'en mi'iria aikotā aimikoi aimi'yppy hep yi pywiat rakat igag hap ewy are. Aikotā aimikoi iku'uro rakaria ewy mi'iria tukupte'en aimikoi ypia py'asetpe are. ¹³-Ta'i uruto ei'ewy Iesui mohey kahato haria i'atu'e wen ma'ato Iesui mohey ran haria aikotā y'y ihy we'okmoĩ ko'i wasere upi tō'ē tō'ē hawyi ihy mohun hap hawyi aimi'u wuat hap ewy Iesui mohey ran haria. I'atuwanetup sa'ag nakat yn pote ti aiwanetup hap ywyk hanuaria. I'ewy Iesui mohey ran haria ti aikotā waikiru hewyry ewy kahato are. Aikotā waikiru ho'owasat tuwewi aikowo aikowo ta'atumiky'esat ewy tuwat. Ma'ato meiūran i'atuowasat hawe tukupte'en yt hētyhot i ywyhig hun me i'ypyryp sese pe hap ewy aru aikope Tupana yn ikuap hap tote. Mi'i hap ewy ti Iesui mohey ran haria i'ypyryp aikotā wātym koro i'ypyryp hap ewy Tupana kuap hap etc.

¹⁴Nimo te ti mio tā e mekewat Tupana ehay moherep hat pot Enoki Atāu emiariru emiariru to'e -Tuut ti aru Tupana Aika'iwat ahowawi typy'i kahato tesurara'in atipy piaria wakuaria sese wywo e yt naku i nug haria moma hamo e. ¹⁵Wuat'i miit'in yt imohey haria i apiheg hamo tuut aheTupana e Enoki. Mi'i hawyi ti aru toimoherep yne uwe waku uwe yt nakuat i hap e. Mekewat e'at pe ti aru toimoherep miit'in minug sa'ag nakat ko'i yt nakuat i nug haria pe Tupana yt miky'esat i nug haria pe e. Toi'atumoherep wuat'i ehamo e. I'ewy torannia yt naku i i'atuehay sa'ag tetiat e. I'atupy'ahak tetiat hap enoi wuat'i miit'in ehamuat hamo tuut aheTupana e. Toimoherep yn wo'oeremopusu hap koi hawyi yn soso hap i'ewy -Tupana ti yt naku i kahato i'atu'e hap moherep hamo tuut e. ¹⁶I'atuweuka'i tetiat hap sio tomohit hap ko'i toi'apykok yne hamo. AheTupana tuut tesurara'in sem wywo e Enoki nimo. Mi'iria ti ta'atumiky'esat sa'ag ewywuat ra'yn nug aat ka'ap ma'ato yt heremo i haria are. Ta'atuwē pyi ti -Uito po'og wuat'i kai i'atu'e ahepe are. Mi'iria tiky'esat kahato ta'atumotypot kahato hap -En po'og urukai i'atu'e iraniam'in hap. Mi'iria ti ikat kahato ta'atumotypot kahato -En ni yt naku i rakat i'atu'e wakuaria pe. Karāpe aiwat aimiky'esat ete aipowyro hawyi aheromopusu kahato hap -Yt naku i ti meke tā mi'i miit ewy watunug i'atu'e iraniam'in me ahetiati pe. Yt wati'atumowepiit kuap i ra'yn mi'iria are. Ta'atumiky'esat sa'ag yn ta'atunug neran mote wakuat yt ta'atunug kuap i ta'atuhā'āg pykai are. -Uito ti waku kahato po'og torannia kai wakuap atunug i'atu'e. Waku kahato en i'atu'e ahepe ahekat kyewi. I'atuehay se rakat ta'atuehay wo aimowepiit ma'ato yt pywo pe hin i aima'at teran haype ne'i are. Mi'i tā hap ete te'eremopokuap kahato. Mi'iria ti te'eropotmu'e wētup sehay yt Iesui etiat enoi haria hin i. Eiwe'eg wo o Tupana ehay pun haria mi'iria are.

¹⁷Ta'i mesup ta'yn u'e hap ewy ta'atunug na'yn mi'iria eipy'asetpe wētup sehay enoi haria are. Uihe'ywyt'in uheinyt'in yne uhekatuwyria wētup sehay kape yn ni waku watuwanetup. Mi'i ti ainapin sa'awy'i wuat Iesui etiat 12 ok takaria aimu'e hap kape yn waku are. ¹⁸Mekewat sa'awy'i wuaria Aipotypot Iesui potpo'ororia sese ainapin kahato mi'iria aimat teran haria ete aimat pupi are. Ta'i mio tā i'atu'e ahepe 12 ok takaria -Meiūran wuat'i kahuro hap e'yian mete wyti aru tō'ē kahato wētup ehay enoi haria. Mi'iria ti aru ai'atuma'at reran haria i'atu'e ra'yn ahepe. Mekewat yi kahuro hap yt pya i ra'yn turan put'ok i'atu'e ahowawi. Mi'iria ti ikohyepit kahato ta'atupiit miky'esat gu'uro ppy yn nug hap upi i'atu'e. Tō'ē ehewowi wētup sehay moherep hanuaria i'atu'e. Eimimohey hāpyk takat Iesui etiat mohit hanuaria tō'ē hawyi eipy'asetpe tukupte'en i'atu'e 12 ok takaria. Mi'iria ti ta'atupiit miky'esat yt naku i gu'uro ppy nug hap etiat wemoehapap haria yt Tupana miky'esat wuat'i e'at piat ieine'en hap yt ky'esat i haria i'atu'e ahepe sa'awy'i 12 ok takaria. ¹⁹Mi'iria aimu'e haria wētup takat wakuat aiwo'oky'e hap moma rakaria aimohey ete aipohari teran haria. Mi'iria ti iky'esat aiwo'oewaure aimimohey etiat hap yn. Mi'iria piit pe ti yt kat i ra'yn Tupana Pa'āu rakaria. Mi'iria ti aikotā ga'apy puat haiwot rakaria miit auka haria ewy. Te'eruwantup mesuwarotiat ko'i kape yn.

²⁰Mi'iria ehay upi yt naku i watuwat are. Waku watomohey po'og po'og wuat'i e'at Aiwy Iesui are. Waku iheg kahato ihay hawyi watunug i'e hap yn. Waku aikotā ipotmu'eria 12 ok takaria ainapin haria wo watukupte'en mot'i hap ewy aito are. Mio tā are yn uiwyria'in waku sese rakat aimimohey pote. Waku wato'omoesaika moesaika aimimohey wakuat ete yn are. Ta'i aiwat aimimohey ti po'og wakuat torannia kawiat hat are. Ta'i mi'i yn ni waku kahato ahehay Tupana kapiat hamo het upi are. Tupana Pa'āu miky'esat ewy yn waku wahētup Ipa'āu upi are. -Etum no esaika hap uhehay ewowiat sepap hamo wato'e Ipa'āu me are. Mi'i hap yn ni waku ra'yn Ipa'āu upi wahētup hap are. ²¹Uito ti atimohey kahato. Mi'i pote eipe atiky'esat u'e eweimohey kahato hap. Tupana ti yt puo hin i eikai u'e tomohey hap ium ehapiat hamo. Tupana tum neran aiky'e hap mi'i pote to'iro watiky'e Aiky'e hat. Waku watuweium Tupana pe aiky'e hamo. Waku Tupana yt wahowaī i aiky'e teran tipyt. Ta'i waku ti Aika'iwat wahekatup wuat'i e'at pe. Mi'i hap yn ti waku uiwyria'in. Tupana mipo'oro ahediatno ihaky'e'i kahato tutum toine'en wuat'i e'at piat hamo. Mi'i pote waku watiky'e Aiky'e hat are. ²²Tupana ti waku watipowyro ihay enoi hap ete. Mi'i tā ti toiky'esat kahato katupono irania'in yt tokuap i te haria piat tokuap hap toiky'esat tomotypot hap. Tomotypot sa'up mo tutum neran i'atuehakyera'at hap. Katupono toi'atuehakyera'at teran irania'in yt imohey kuap i te haria are. ²³Waku ti wati'atuehakyera'at irania'in aria wato po pyi. Waku watimoherep muap

aria wuat'i e'at piat ho'opot hap pyi. Waku paa wato'e i'atuky'e hap aipy'a pyi are. I'ewyte irania'in yt imohey kahato i te haria waku wati'atuekyi i'atuky'e hap wywo. Uiwyrria'in waku ti aiwe'eg wo kahato yt nakuaria i yt imohey i te haria i mu'e turan. Mi'iria ti karāpe watimoherep Iesui ehay aimo'akag'aia teran yt nakuap i nug hamo. Yt naku i wata'at i'atuehay upi waire waire nug hamo. Waku watoken'ē mi'i nug hamo. Waku ti i'atupiit kahu hap yt aimo'akag'aia i i'atupiit ky'esat hamo. Waku aikotā ahesokpe ikytsig kahato ete yt watiky'esat i hap ewy. Waku ti wati'atuekyi yt naku i nug haria Iesui kape. Waku ti ta'atupiit miky'esat nug haria waire waire haria ta'atuwuk hap kapiat haria watekyi Iesui kapiat we'eg haria wo. Aiwe'eg i hap wati'ywyk wywo pote watoken'ē i'atueko pupi are. Yt naku i wata'aipok ne'i aheko sa'awy'i wuat yt naku i nug hap kape i ra'yn are.

²⁴Uiwyrria'in karāpe put'ok e ahete aho'opot hap ahatek hap turan ni Tupana ti aimoesaika kuap yne ahā'äg hap akit hamo are. Mi'i pote waku wato'e Tupana pe -Urupowyro En Tupana katupono yt urutunug neran i ahliag miat irania'in miat uruiā'äg hap upi waku wato'e. Yt naku i urui'atoiat En Tupana uru'ywot ma'ato urupowyro En uruma'at hap akit hamo wato'e ne'i. Ta'i etikuap yne uruiā'äg hap put'ok e turan. Mi'i pote urumoesaika mekewat sa'ag nug hap akit hamuat waku wato'e Tupana pe are. ²⁵-Tupana En yn ni uruetupana uruto'e. Mi'i hawyi En ni po'og we'eg torannia kawiat hat uruto'e. I'ewyte En yn uruehakyera'at kuap hat uruto'e. Urupowyro En urui'aparap hap moma hamo Tupana. Urunug no En hāpyk sese rakaria wo ewaku hap ewy uruto'e. Uruiky'esat kahato ehamo urutukupte'en mesup muki'ite wuat'i e'at pe uruto'e. Urumowepiit ro En ewy. Uruimotypot reran En urumohāpyk kuap hat sese En mote. En ni po'og wuat'i apy tote uruto'e. En ni Wuat'i porekuaria Porekuat. En ni Wuat'i Miit'in Akag Koro. En ni wuat'i atipy piaria i'ewyte yi totiaria Akag Koro uruto'e. En ni rat wuat'i apy i ipotmoko'i rakat. Ga'atpo hawyi mesup muki'ite hawyi torannia e'at piat uruto'e ewowi i'ewyte Esa'yru Emipo'oro uruporekuat nuat Iesui set puo waku.

Iesui Aru E Hap

Iuwãu Miwan

Apocalipse

Tupana Napin Hap Yne Tupana Motypot Yat Ko'i Pe

1 ¹Uito Ei'akag Iesui e. Ui'ywot Tupana tiky'esat kahato atimoherep ehepe yne aikotã yt pya hin i ra'yn hap e. Mi'i ko'i toiky'esat uheropat haria ikuap e. Atipo'oro uehay atipy piat uehay moherep hat wê pyi e. Ahenoi yne uheropat hat uipotmu'e uimiky'e kahato Iuwãu me. ²Etimoherep to mesuwat uehay yne yne uheropat haria pe are'e. Mesuwat sehay yne Tupana e hap uhetiat e. Mesuwat uehay wakuat yne are'e yne eimikuap oktan ehewaure ka'a mikuap oktan ui'e hap. I'ewyite aikotã emu'etu era'akasa uimimoherep epiat hap ewy topyhu'at are'e epe uiwy Iuwãu e. ³Uimohey haria waku ehewaure ka'a ewetum kahato mesuwat uehay wakuat kape e. Waku eweimowëpap'i mowëpap'i kahato mesuwat miwan ehapiat ikuap hawywiat ehapiat inug hamuat hap kape aikotã aikotã Tupana tunug hap ahenoi ehepe e'yian mete e. Yt pya hin i Mesuwat uehay Tupana tipyt'atnug hamuat e'at. Eweimowëpap mesuwat uehay pote aru toine'en eipoityro kahato hap eimowepiit hap e Iesui ahepe.

⁴Mi'i pote uito Iuwãu atiwan na'yn Iesui ehay tomikuap oktan hawy atipo'oro Iesui mohey haria pe 7 tawa yi Asia piaria pe. Aikotã Iesui mimoherep ewy mekewat temiit tomipo'oro atipy kaipywiat wê pywiat ewy atipo'oro ehewowi uito Iuwãu. Ma'ato sa'awy'i uimiwan me wepoityro hap tohëtup Tupana kaipyi 7 tawa piat Tupana motypot yat piaria wat hamo. Mio tã are'e epe Tupana -Uito ti emiit Iuwãu ma'ato En ni mekewat wat'i e'at piat ieine'en hat are. En ni torannia mesuwiat ieine'en hat e'yian miat ieine'en hat are. En ni mesuwat rê ieine'en hat are. En ni wat'i e'at sakpo ieine'en hat are. Tupana ahëtup kahato ewowi ereine'en hegyi'at kahato Esa'yru mohey haria pe hap are. Etum

o wo'oky'e hap i'atuepe. Etimo'ë Epā'āu 7 tawa piaria Esa'yru mohey haria kape are ewowi Tupana. ⁵Tupana Esa'yru sese Iesui kaipyi ahētup etipoityro emohey haria. Etum no i'atuepe i wo'owese hap are epe. Wuat'i Porekuat no En po'og po'og irania'in kai are. En ni wuat'i e'yian mete wuat gu'uro pywiat ieine'en i hat. En ni pywo yn e hat. Iesui En ni uruky'e hat sese katupono Esuu wo urupiit pit hap etikoho yne torannia uruminug sa'ag are. Eku'uro hap urukawiatno hap. ⁶Waku yne hawyi urunug na'yn morekuaria wo mesuwat yi tote E'ywot eropat hamuat are. En ni urunug miit'in epa'i wo E'ywot miky'esat ewy. Urunug na'yn emiit miit'in ekyi ewewowiat emotypot haria wo hamo. Wuat'i e'at piat esaika hap moherep hanuaria urunug na'yn are. Etum no Emohey haria pe egyi'at hap kaipyi i'atumowepiit hap wuat'i e'at pe aru yt kat sa'up i hap ahētup are'e epe Tupana. Pyno waku ra'yn uhehay. Uito Iuwāu.

⁷Uiwyrria'in Iesui mohey haria meië eweheha'at ro Aika'iwat Iesui tuut ra'yn teiam wyyhig me. Ta'i yne yne te'era'akasa. I'ewyite ipiit suk haria i'auka haria te'era'akasa kahato howawi. Eweheha'at ro te'eruwak kahato wuat'i ywania yt imohey i haria te'eroken'ë haype kak i'atu'e. Ma'ato aito imohey haria wahekatup kahato. Waku eriot Mehin waku eriot Mimi wato'e. I'ewyite aitoria 7 tawa piat Tupana motypot yat piaria pe yi Asia totiaria pe Iesui tuwemoherep wy. ⁸-Ta'i uito ti rat Iesui e ahepe tuut hawyi. Aha'awynug yne uito hawyi areine'en ni hat uito. Uhepiat inug yne hap e'yian me areine'en ni e. Uimisa'awynug sa'awynug atimopot'ok yne. Ma'ato wuat'i mesuwarotiat e'yian me areine'en ne wuat'i e'at pe e. Uito ti rat Eika'iwat Wuat'i Esaika Hap Eiam uito e Iesui ahepe.

⁹Pyno uito Iesui potpo'oro 12 ok takat Iuwāu areine'en eheyke'et ewy katupono waho'opot aiwo'o'ewy ewy Iesui mohey haria aito pote are. Wētup sok yn aito. Iesui yn Aiporekuat ai'e pote ai'atusaty'i saty'i kahato irania'in. Mi'i pote wētup miit yn ewy wahekatup Aika'iwat put'ok e wuat'i Porekuat nuat hap e'at. Iesui yn Aipotypot are'e hap etiat no uipyhyp mesuwe yi a y'y wato py'asetpiat ui'apiheg hamo. Wo'opyhyp hat ewy uinug katupono ahenoi uhehay wo Iesui ti Aiporekuat nuat are'e pote. Mi'i pote uhehay monik hap kyewi ui'atoiat mesuwat yi a Patumu e hap tote. ¹⁰Mi'i yi a tote Aika'iwat watnuat e'at Mytu'u e'at pe turan Tupana Pa'āu topyhu'at kahato uhete. Put'ok e hawyi uipyt'atnug kahato hawyi uimu'etu kahato. Mi'i hawyi ui'ok pe kai put'ok e ra'yn sehay aikotā hu hu'e hap ewy atikuap kahato. Ihay pirik kahato atikuap heremo kahato rakat. Hu hu'e hap ewy ma'ato ihay ewy atikuap. ¹¹-Uito ti yne sa'awynug hat ma'ato uhepiat inug hap yian mete areine'en wuat'i e'at pe e. Uiminug ko'i yne ikahuro hap sakpo areine'en ne wuat'i e'at pe e uhepe. Mi'i hawyi to'e i uhepe -Iuwāu e atomoherep aru epe emi'akasa ko'i emu'etu wuat ewywuat ko'i e. Etiwan o uimimoherep emu'etu hap ko'i e. Mi'i hawyi emiwan o etipo'oro uimohey haria pe 7 Tupana

motypot yat kape yi Asia tote. Tawa Ewesu piaria we'atunug haria kape. I'ewyte Tupana motypot yat tawa Simina piaria wa'atunug haria kape etipo'oro ui'e hap emiwan. I'ewyte Tupana motypot yat tawa Pekamu piaria we'atunug haria kape etipo'oro emiwan. I'ewyte Tupana motypot yat tawa Satu piaria kape etipo'oro. I'ewyte Tupana motypot yat tawa Tiatira kape etipo'oro wy. I'ewyte Tupana motypot yat tawa Wiratewia piaria kape etipo'oro hawyi Tupana motypot yat Irautiseia piaria kape etipo'oro emiwan ipe pewiu tote e Iesui uhepe.

¹²Mio tā to'e hawyi aremorem mekewat ihay rakat Iesui kape ara'akasa hamo. Aremorem turan hētyhot hap atipuēti. Tuwētem wētup eiam myi ariāty. ¹³Mi'i hawyi mekewat aria ēty ko'i py'asetpe toine'en Aheyke'et to'ewywuat sokpe i'ywop takat puo yi kapiat hap. Ipoti'a ete toine'en iwo'oktytyt hap ewywuat hekat rakat uru kawiat imehit rakat. ¹⁴I'asap ikytsig kahato aikotā nukara kytsig hap amukiusu ap ewy ikytsig hap. Iha aria sapuē sapyhot hap ewy aria ēty ewy. ¹⁵Ipy ko'i ihup hapyhot hap ewy aikotā Asu watopag aria pe hapyke kahato rakat ihup imehit hap ewy. Mi'i hawyi ihay topyhu'at y'y esaika hap topyhyp pote hap ewy y'y wato puehay ewy woo woo'e ne'i soo'e hap. ¹⁶Mi'i hawyi toine'en 7 waikuru ipo sese kai. Iwē pyi tuwētem kyse'yp surara wat to'owa piat hāihyk kahato rakat. Mi'i kape araha'at turan yne ipiit hētyhot yne atposake turanuāt wateha'at aat kape hap ewy kape ara'akasa. ¹⁷Ara'akasa howawi hawyi ara'at yi tote uhowa yi kape hap ewy ipoity'i uhetiāt hawyi ipy yatype gen'ē pono iku'uro rakat ewy areine'en. Mi'i pote tuweponug uipiit ete topo sese kai haype to'e -Uimiky'e Iuwāu e yt ereken'ē tei'o uipupi e uhepe. Pywo ti rat uito wuat'i e'yian mete wuat e'at piat ieine'en hat Uito e i'ewyte yt kat i ra'yn topyhu'at rē mesuwarotiat pykai aru areine'en ne Uito e uhepe. ¹⁸Iuwāu e eraha'at ro uhowowi e. Ha'awyte areine'en eipy'asetpe. Mi'i hawyi uiuku'uro sese koitywy areine'en i ra'yn wuat'i e'at piat hamo e. Mi'i pote ui'e hap uhehay upi yn miit'in tuwētem kuap gu'uro pyi e. I'ewyte uhehay upi yn miit'in tuwat ta'atu'apiheg aria wuat e'at piat hamuat kape e uhepe. ¹⁹Mi'i hawyi -Iuwāu e emiwan nug uimimoherep tepiat emi'akasa aikotā topyhu'at irane hamuat i'ewyte mesup muat toine'en hap ewywuat hap etiwan no e i'ewyte aikotā aikotā irane atunug uimimoherep epe hap ewy e uhepe. ²⁰Muki 7 waikuru uipo sese kawiat atomoherep ta'yn epe. Katupono atiky'esat etikuap yt uwe mikuap i aikotā aru kat kat ko'i ewywuat tukupte'en hap e. I'ewyte atimoherep teran epe mekewat emo'akasa hap 7 ariāty wētup teiam mywiāt hētyhot rakat nu uru kawiat etiāt e. Mi'i ti atimoherep teran kat som kat som mi'i ewy hap topyhu'at hap mekewat ariāty eiam e. I'ewyte kat kawiat uipo sese kawiat 7 waikuru e hap som kat ewy hap e uhepe. Iuwāu e mekewat 7 waikuru uipo sese kawiat tukupte'en aikotā uimohey haria akag ko'i yi

Asia totiaria tawa piat Tupana motypot yat apykok haria mi'i aikotã 7 waikiru ewywuat tukupte'en aikope te'eruwa'atunug hap tote mekewat 7 tawa yi Asia piaria akag ko'i 7 waikiru uipupiat ewywuat ko'i are e uhepe. Mekewat ariäty eiam 7 haga rakat mi'i ti aikotã uimohey haria yi Asia piaria ewy e. Wětup haga wětup tawa piaria uimohey haria ewy wětup haga wětup tawa piaria ewy hap ewy te'eropyhu'at uimohey haria te'eruwa'atunug haria ti te'eropyhu'at mekewat 7 rakat ariäty ewy 7 tawa Asia piaria e uhepe ihay hu hu'e hap ewywuat puo e Iesui uhepe. Uito luwäu uimi'akasa hap ahenoi.

Sa'awy'i Wuat Tupana Mienoi Tawa Ewesu Kape

2 ¹Mi'i hawyi Aheyke'et Iesui to'e uhepe -luwäu e mio tã etiwän no uimohey haria tawa Ewesu apykok hat pe tawa Ewesu piaria etiat. Mio tã ere'e -Pyno atiky'esat ereine'en uipo pe katupono tukupte'en uipo sese kai ra'yn 7 waikiru ko'i ewy 7 ok takaria Tupana motypot yat piaria apykok haria e. Uito ti uhewyry eipy'asetpe aikotã aikotã ariäty yt hëtyhot kahato i rakat moëtyhot hat ewy e. Uhewyry eipy'asetpe eimoëtyhot hamuat e. Eipe wětup haga 7 haga py'asetpiat ariäty eiam ewy mekewat 7 ariäty wětup eiam hekat rakat py'asetpuo e. ²Uimohey haria tawa Ewesu piaria woroho'okuap kahato eipe. Uipotpap nug kahato haria eipe are e. Yt eipohep hin i uheropat hap ete e. Yt eweiky'e hin i yt naku i nug hap ne'i. Atikuap ehako waku hap. Karäpe wětup ok put'ok e eimu'e hamo turan hepama ihay eweimohey sio uhehay wo sio yt hap kuap hamo e. Ma'ato yt uhehay i ne'i pote meremo -Eso i rat ewei'e tope. Ewehä'äg kahato mekewat sio Tupana mipo'oro wětup miit sio tuwehay pyi ne'i hap kuap hamo e. ³Eweho'opot kahato ra'yn uimohey hap upi e uimohey mot'i haria eipe e. Ta'i uheropat mot'i kahato haria eipe paï are. ⁴Waku kahato eipe e wen ma'ato wětup yt naku i eikawiat yt uimowepiit hin i hap toine'en. Sa'awy'i uiky'e kahato haty wo ma'ato mesup yt sa'awy'i wuat yt ewy i ra'yn uiky'e eipe. Ui'atoiat uiky'e sa'awy'i wuat hap ete e. Haty kahato uipy'a pe mi'i hap uhete e. ⁵Pyno eiwanetup o aikotã sa'awy'i wuat uiky'e haty wo ehapiat hap kape uimiky'eria e. Mesup uiky'e hap waure haria wo eweikupte'en e. Ewei'aipok to uhowowi i uiky'e pote are'e ehepe ma'ato yt pote ariot ehe'ariäty sasep hamo e. Mi'i hawyi i'ypyryp hap yn toine'en itote e. Koitywy 7 ariäty toine'en ma'ato ahasep hawyi ti aru eiwat pote i'ypyryp yt naku i topyhu'at e. Ewei'aipok to uhowowi are'e ehepe tawa Ewesu piaria e. ⁶Tukupte'en tawa Ewesu piaria uimohey haria mu'e haria uhyt Nikuraita mimu'eria -Waku ehary'i uiat uhehary'i wo hawyi uhehary'i ewatno e haria to'ope yt naku u. Waku ehaiwot ro eweikupte'en mi'i potmu'eria ete katupono Uito i'ewyte uhaiwot areine'en i'atupotmu'e hap upiaria ete e Iesui. ⁷Uimohey haria ehewaure ka'a kahato ro kat som Tupana Pa'äu to'e topotmu'eria pe Tupana motypot yat piaria pe yi Asia tote e. Ewetum no ehewaure ka'a

Tupana Pa'āu einapin hap kape e. Uimohey haria e pywo pe ti uimikoi ypia pe toine'en wētup uimikoi ywa py'asetpe eimoieine'en wuat'i e'at piat hap e. Uwe uwe uimohey toku'uro hap kape i'ewyte uwe uwe topyhu'at ahiag potiā'āg hap akit hat toku'uro hap kape mi'i hat pe aru are'e -Waku etu'u ro uimikoi ypia ywa eimoieine'en wuat'i e'at piat hamo are'e aru e Tupana Pa'āu ehepe e mekewat waikuru ipupiat rakat uimiwan nug hamuat tawa Ewesu piaria pe.

⁸Mi'i hawyi to'e i ra'yn uhepe mekewat 7 waikuru ipo piat rakat -Iuwāu e wētup uhehay etiwan hawyi etipo'oro wētup Tupana motypot yat piaria kape e. Etipo'oro uhehay i'atu'apykok hat kape. Uimohey haria tawa Simina piaria kape e. Mio tā etiwan -Tawa Simina piaria uimohey haria Uito ti areine'en wuat'i e'yan miat ieine'en hat e. I'ewyte areine'en aru yi waikuru ko'i kahuro pykai hap e'at e. Mesuwe sa'awy'i uiku'uro ma'ato mesup areine'en i ra'yn e. ⁹Uimohey haria tawa Simina piaria woroho'okuap kahato eipe. Waku sakpo'e eipe e. Uheropat haria seseria kahato eipe e. Atikuap eweho'opot uhetiatio hap e. Atikuap aikotā ho'opot kahato popuo eipotpap uimiky'esat nug hap etc. Satek takaria eweikupte'en ma'ato uiwanetup hawe hekat kahato rakaria wuat'i e'at piaria eweikupte'en e. I'ewyte atikuap aikotā itotiararia tukupte'en hap ei'atusaty'i saty'i kahato haria e. Atikuap aikotā uruto yn ni Tupana kuap haria katupono luteu ywania sese uruto irania'in ehepe ma'ato eipe yt ewei'e. Mi'iria ta'atuehay sa'ag wo ehepe. Yt Tupana emiit'in hin i mi'iria ma'ato ahiag motypot yat piaria mi'iria e. Yt luteu ywania hin i ma'ato ahiag ywania sa'ag tukupte'en mi'iria luteu ywania ran ne'i ko'i e. ¹⁰Yt eweiken'ē tei'o ahiag mupi e katupono mi'iria ahiag motypot haria ei'atuiā'āg aru eimoso'opot ehapiat imohey hap sa'ag hamo ehapiat uimohey hap moweityk hap kyewi. Ma'ato yt eweitioat rei'o ehapiat uimohey hap ehā'āg hap upi 10 e'at hap ewy eweho'opot uimohey hap waure hamo. Eweipyhu'at ro uimohey hap mywo eiku'uro hap e'at kape pote eheine'en hap sese ikahu rakat wuat'i e'at piat atum ehepe aru e. Yt kat i sa'ag atipuēti eikai e. Mi'i hawyi woroho'opainug morekuaria wo uimimotypot wuat'i e'at piaria wo ra'yn uimohey haria sese eweikupte'en mote are'e ehepe tawa Simina totiararia pe e uhepe uimiwan nug hamuat tawa Simina piaria pe. ¹¹-Pywo ti wuat'i uimohey haria pe mio tā e te Tupana Pa'āu are aikotā are'e tawa Simina piaria pe hap ewy e. Waku ehewaure ka'a kahato Tupana Pa'āu e hap uiwē pywiat e hap kape e torannia 7 Tupana motypot yat piaria pe. Uwe uwe ahiag miat toiā'āg hap akit hat topyhu'at toku'uro hap kape mi'i hat yt iku'uro i typuat hap mekewat wuat'i e'at piat miit'in moso'opot aat ka'ap hap e Tupana Pa'āu ahepe.

Tupana Mienoi Tupana Motypot Yat Tawa Pekamu Pe

¹²Mi'i hawyi po'og tohenoi uhepe -Iuwāu e etiwan uhehay uimohey haria tawa Pekamu piaria pe yi Asia totiararia pe e. Kotan ere o etiwan

mi'iria pe -Tawa Pekamu piaria uimohey haria apykok hat e uhehay ti surara ekysel'yp typy hãi nakat to'owa piat hãihyk takat ewy kahato. ¹³Uimohey haria tawa Pekamu piaria woroho'okuap kahato eipe e. Atikuap aikotã eweikupte'en uimohey haria sese wo ahiag emiit'in sem py'asetpe e. Atikuap eweikupte'en aikope ahiag topyhu'at morekuat no hap tote e. Atikuap aikotã uiky'e sese haria eweikupte'en itote. Yt eiwemoti hin i uhet enoi itotiarria piat hamo wa'i'e ahiag pykai e. Atikuap aikotã uimohey sese kahato haria eweikupte'en itote. Atikuap aikotã yt eweipun hin i te kue uikuap ehepiat hap e. Atikuap sa'awy'i aikotã uhehay moherep hat wakuat kahato Antipa ahiag etama piaria ti'auka eipy'asetpiat uhehay enoi uimohey hap kaipyi pote e. Uimipo'oro ta'atu'auka hawyi atikuap sese yt naku i mi'iria ehetawa piaria e. ¹⁴Ma'ato tukupte'en eipy'asetpiaria uimohey ran haria uhehay ewanikaptia tawa Pekamu piaria. -Uruto Tupana ehay moherep haria i'atu'e wen ma'ato wêtip sehay moherep haria aikotã nimo sehay yt hãpyk i rakat enoi hat Parãu mienoi ewy ta'atumoherep. Nimo Tupana ehay moherep hat Parãu e hap het rakat ti'atumu'e kahato Isareu ywania ewanikaptia eporekuat Parake e het rakat Tupana emiit Isareu ywania mo'akag'aia Tupana set etiat hap tehay wo. Mio tã e Parãu -Waku ewetunug ienuk hap iwato hawyi ewei'auka eihürria Tupanaria iã'ãkap ko'i motypot hamo e. Mi'i hawyi waku yne haryporia'in wywo to'ope eweikupte'en e. Mi'i etunug mote ewanikaptia Isareu ywania Tupana mi'apiheg wo tukupte'en eipy'asetpe e Parãu morekuat Parake pe tominapin e uhepe uimiwan nug hamuat. ¹⁵I'ewyete sehay yt naku i moherep haria tukupte'en eipy'asetpe. Wêtip sehay sa'ag moherep haria uimopy'ahak kahato mi'i ti mekewat uhyt Nikuraita ehay upiat gupte'en haria mekewat -Waku ahewaure waire watunug i'atu'e sa'ag uimopy'ahak haria e. ¹⁶Ewetoiat ro yne Tupanaria are'e. Ewetoiat ehewaure hap yne are'e. Ewei'aipok to uhowowi uimienoi ko'i nug hamo e. Yt pote ariot ehewowi eiwu'uka hap erut hamo e. Mekewat uiwê piat kyse'yp typy hãihyk takat wywo areto ehewowi surara ewy e. Eiwe'eg wo'o are'e tawa Pekamu piat uimohey haria pe. ¹⁷I'ewyete yne eipe uimohey haria kape mio tã are aikotã Tupana Pa'ãu eimu'e hap ewy e. Ehewaure ka'a pote ewewanetup to aikotã are'e 7 Tupana motypot yat piaria pe yi Asia piaria pe. Uwe uwe uimohey pot'i ahiag miat toiã'ãg pykai toi'akit ne'i toiã'ãg hap toku'uro hap kape mi'i hat pe atum man a atipy kaipywiat aikotã Ui'ywot tum sa'awy'i yahig note man a luteu ywania pe hap ewy atum tope uimium to'ewy. Uito yn atikuap aikope mekewat man a uimium uimohey sese haria piat nuat hap e. I'ewyete uimohey sese hat aheth'ok het pakup atum tope. Atiwan nu ikytsig sese rakat rote hawyi atum tope. Mekewat nu etiat uimiset pehik uito yn atikuap het. I'ewyete nu kytsig sat hat ikuap het ma'ato irania'in yt ikuap i toset uiat uimiwan. Mi'i atum

uimohey toku'uro hap kapiat haria pe paĩ are'e uimohey haria 7 ywania yi Asia totitaria pe e mekewat hesokpe ikytsig nakat uhepe uimiwan nug hamuat tawa Pekamu piaria napin hamuat i'ewyte ahepe yne imohey haria pe napin hamo.

Tupana Mienoi Tupana Motypot Yat Tawa Tiatira Pe

¹⁸Mi'i hawyi mekewat ariãty eiam 7 haga rakat puat hewyry rakat to'e uhepe -Iuwãu etiwãn ui'e hap ko'i hawyi etipo'oro uimohey haria awa Tiatira piaria kape i'atu'apykok hat kape etipo'oro. Mio tã etiwãn -Tawa Tiatira piaria Uito ti Tupana Sa'yru e uhehay sese atipo'oro ehewowi e. Uheha ko'i ti aria sapuẽ sapyhot hap ewy nu mehit hap ewy e.

¹⁹Woroho'okuap kahato eipe. Atikuap eipotpap ko'i waku kahato hap e. Wakuap nug hap ko'i ewetunug hap atikuap. Atikuap eiwo'oky'e kahato eiwo'opowyro eipotpap etiat kaipyi hap atikuap. Aikotã eiwo'omotypot eiwo'oehay upiat hap kaipyi hap atikuap e. I'ewyte atikuap aikotã eweikupte'en mot'i uimohey wywo hap e. Atikuap mesup ta'yn uheropat po'og haria wo eweikupte'en hap e. Atikuap aikotã ha'awytewuat kai po'og na'yn waku eipe hap ko'i atikuap yne.

²⁰Ma'ato i'ewyte atikuap aikotã ehewaku hap toine'en kahato pykai toine'en yt naku i hap itote yt eweitoiat hin i te e. Mi'i hap nug hap ete ehewanikap wo kahato areine'en e. Toine'en wëtup ok haryporia eipy'asetpe -Uito Tupana ehay moherep hat e hat Iesapeu e hap het rakat e. -Pyno sig waku ahewaire hewaire e Tupanaria motypot hamo i'ewyte waku Tupanaria iã'ãkap motypot ienuk hamo e Tupana uhepe e hat Mana Iesapeu. Mi'i ete toi'atumu'e uhemiit pykai yt kat ewei'e i tope. Yt eweipo'oro hin i eipy'asetpyi. Yt naku i kahato ewetunug tawa Tiatira uimohey haria e.

²¹Sa'awy'i are'e -Mana Iesapeu pe -Etoiat ro ewaire waire hap meremo hawyi era'aipok to uhowowi mana are'e. Karania wo ne'i mio tã are'e tope ma'ato -Yt an e ne'i uhepe e.

²²Pyno koitywy Mana ewaire waire hap e'yni e'ahuu hap eiam mo topyhu'at e. Haryporia yt we'eg i hat mio koitywy woro'apiheg epiat ho'opot hap mywo. I'ewyte ihainia'in etiat wema'at haria i'ewyte ati'atu'apiheg yne emo'ahuu hap e'yni pe e. Torannia emoewaire haria i'atu'ahuu emoewaire hap ta'atue'yni pe uhepiat ta'atu'apiheg e'apiheg tuwywuat. Eiwo'o'ewy ewy mot'i mana Iesapeu e. Ewetoiat eiminug sa'ag hawyi ewei'aipok to uhowowi hawyi waure wo areine'en ma'ato yt pote uimi'apiheg ko'i wo eweikupte'en ehatek hap sese topyhu'at e. Iwato kahato ho'opot aru e.

²³Yt ewe'eg i kahato i mana pote topap topap kahato aru hirokaria emepyt'in ko'i e. Woro'apiheg kahu hawyi uimohey haria te'eruanetup kahato aikope aikope te'eruwa'atunug yi Asia totitaria te'eruanetup kahato aru e'apiheg hap emimu'eria e -Tupana tikuap kahato aiminug wuat'i yt naku i rakat ko'i i'atu'e aru are e. Meiẽ toikuap sewaire waire nug i wuat'i wywuat hap i'atu'e aru

e. Pywo ti rat Tupana tikuap aiwanetup hap i'ewynte aiminug ko'i sio waku sio yt hap ko'i i'atu'e aru. Are paĩ aipoepyk aiminug oktan ne sio waku sio yt i'atu'e aru uimohey haria yne 7 tawa ko'i piaria e. ²⁴Ma'ato tukupte'en eipy'asatpe haryporia yt iwe'leg i rakat ehay upiat yt tuwat i rakaria uimohey haria. Mi'iria ihainia iwe'leg kahato rakaria -Yt naku i kahato ahewaire e. Mi'iria pe Woroho'oky'e kahato e Tupana katupono yt eweiwat i mekewat Iesapeu wẽ pywiat po'og ahiag ehay sa'ag wuat'i kawiat rakat upi are'e e Tupana tawa Tiatira piaria piat pe. Sa'awy'i Iesapeu to'e -To'iro woroho'omu'e yt eimikuap i te ete e. Mi'i ahenoi teran ehepe ma'ato wẽtup sehay piat pe. To'iro ahewaire waire mig'i wo ahiag ehay pyi e. Ma'ato yt i'atu'e irania'in. Mi'iria pe yt woroho'onapin teran i katupono -Yt ewei'e ra'yn mana Iesapeu mienoi hap kape. ²⁵Pyno mio tã are'e waku nug haria pe tawa Tiatira piaria pe. Uimohey mot'i ro e. Karamuo ariot hap kape uhuut ehawawiat hap kape eweikupte'en no uimohey haria mot'i pote morekuat nuaria wuat'i piatnuaria woroho'onug e. ²⁶Uwe uwe eipe uimohey mot'i rakaria i'ewynte uwe uwe i'akit ahiag miat toiã'ãg hap i'ewynte uwe uwe inug uhehay toku'uro hap kape mi'i haria pe are aru -Waku kahato eipe are. Woroho'onug eipe wuat'i ywania porekuat wo wuat'i e'at pe aru are e. ²⁷Sa'awy'i sese mio tã to'e Ui'ywot uhepe -Uha'yru e aikotã aikotã kamuti nug hat ti'aporok tominug yt hãpyk i hawyi mi'i hap ewy ti aru waku eti'atu'apiheg o yt naku i nug haria wẽtup ywania wẽtup ywania yt uimohey teran i haria e nimo Ui'ywot uhepe. ²⁸Pyno koitywy kat Ui'ywot to'e uhepe mi'i hap ewy are ehepe. Pywo ti rat eipe ui'ewywuwat pote woroho'onug eipe wuat'i ywania porekuaria wo ui'ewy eweikupte'en aru wuat'i e'at piat are. I'ewynte meiu'ran ti aru ariot ehewowi aikotã aikotã mekewat waikiru wato aat wẽtem hap enoi hap e'yian mete wuat ipohup aat tuerut hap ewy ariot ehewowi i'ypyryp hap moma hamuat eimowepiit hamuat ariot aru ehewowi are e. ²⁹Waku ehewaure ka'a kahato kat som are'e uipotmu'eria 7 Tupana motypot yat ko'i piat we'atunug haria pe yi Asia totitaria pe are'e e. Uito luwãu pyno waku watikuap kahato torannia aitoria wuat'i Tupana Pa'ãu mimoherep ahepe mesuwat uimiwan me.

Tupana Mienoi Tupana Motypot Yat Tawa Saratu Pe

3 ¹Mi'i hawyi mekewat Miit waikiru ko'i 7 rakaria topo piat hat to'e i ra'yn uhepe -luwãu e etiwana no uhehay Tupana mohey haria tawa Saratu piaria kape e. Etiwana hawyi etipo'oro i'atu'apykok hat kape. Kotan ere'e o etiwana e -Uito ti Tupana Pa'ãu yne eiam e. Koitywy atimo'ẽ ehewowi Tupana motypot yat piaria 7 tawa yi Asia totitaria pe e. I'ewynte toine'en uipo pe mekewat waikiru ko'i 7 rakaria. Atikuap kahato eiminug wakuat ko'i e. Wakuat kahato eipe i'atu'e miit'in mesuwarotitaria. Wuat'i miit'in mimotypot ko'i eipe wen ma'ato uiwanetup hawe iku'uro rakat

ewy eweikupte'en katupono yt karāpe i uiwesat eipe e. Uiky'e hap eipy'a piat iku'uro ra'yn e. ²Ewe'eg wo o kat pote kurin uimohey hap eipy'a pe topyhu'at e. Mi'i pote iku'uro rakat ewy uimohey ehepiat hap e. Waku eweiwyro o ehepiat uimohey hit hap. Ma'ato yt pote iku'uro aru eipy'a pe uimohey hap katupono atipuēti eipotpap hap Tupana kapiat yt pywo pe i. Eiminug wakuat uimotypot hamuat yt uimowepiit hin i uimohey ehepiat hap yt iwato i pote e. Pyno kurin kat uimohey hap ekawiat etimotag no e. ³Uimohey haria sa'awy'i uehahay sat kahato haria eipe e. Sa'awy'i ehewaure ka'a yn uehahay kape ma'ato mio yt e. Tawa Saratu piaria ewei'aipok to uimohey hap kape aikotā eweimoheg eheha pe'ok hap ewy eweimoheg uimohey hap ehepiat katupono ariot ehewowi aikotā sero'ok e hat ewy. Waku surara ewy eweikupte'en ma'ato yt pote yt eweikuap hin i uhuut hap e. Pyno eiwehymut ro katupono eiket kai put'ok are sere'ok'e hat ewy e. ⁴Ma'ato wētup ok wētup ok toine'en eipy'asetpe uimohey te kahato hap wywo e. Mi'iria ete yt aremoti hin i -Uheropat haria eipe are'e hamuat yt ta'atuhā'āg hin i irania'in ewy sa'ag nug hap ete. Katupono ehewaku hap put'ok e uhupiat ehewyry uiwywo hamo are'e ehepe ipat'ok etiat tawa Saratu piaria pe. Pywo pe ti ehepe ti aru atum eipainug hap ikytsig kahato rakat ehepe uhemiiit sese eipe hap moherep hamo e. ⁵Pywo Uimohey haria torannia pe are'e -Uwe uwe uimohey mot'i toku'uro hap kape uwe uwe ti'akit yne ahiag miat toiā'āg hap ko'i mi'iria ati'atupainug kahato sokpe ikytsig nakatno uhemiiit sese eipe hap moherep hamo e. I'ewyte i'atuset yne atimoherep wuat'i ehamo. I'atuset ko'i atimoherep miwan me atipy pe e. Yt karāpe i ati'atusetmoweityk mekewat miwan myi are'e. Tupana mimoieine'en ko'i wuat'i e'at piat gupte'en hanuaria mi'iria e. Mi'iria uhemiiit sese ko'i are'e atipy piaria pe. Mi'iria uehkatuwyria sese are'e Ui'ywot pe e. ⁶Pyno waku ehewaure ka'a kahato kat e som Tupana Pa'āu to'e ⁷Tupana motypot yat ko'i piaria pe katupono yne Tupana mohey haria kape wy ihay mesuwe.

Tupana Mienoi Tupana Motypot Yat Tawa Wirateu Pe

⁷Mi'i hawyi po'og Iesui henoi uhepe -Iuwāu e mesup etiwān uimi'atunapin uimohey haria tawa Wiratewia piaria kape. Etiwān hawyi etipo'oro uile hap i'atu'apykok hat kape -Uiwyria'in Uito ti mekewat wakuat sese rakat Tupana ewywuat e. Hāpyk sese rakatno areine'en pywuat yn uehahay e. Ta'i Uito morekuat Tawi Saipepiat Sese e. Mi'i pote Wuat'i Porekuat no areine'en e. Mi'i pote are'okenhyp'ok kuap kahato i'ewyte atunug kuap kahato muap ehewyry hamo e. Aho'okenhyp'ok hawyi yt uwe i uhemiiit'in pyhyp kuap mesuwarote e. Wuat'i Ywania Porekuat no areine'en. Uito Tawi Saipepiat Sese Are. Katupono morekuat Tawi tum tepuretig uhepe ipowat'yp sese uipo pe toine'en e. Mi'i pote uehahay wo aho'okenhyp'ok kuap wuat'i pu'ap uipotpap nug

hamuat i'ewyte atipyhyp kuap wuat'i pu'ap ewanikaptia wat e. Yt uwe i uipyhyp kuap e. ⁸Uimohey haria tawa Wirateu piaria woroho'okuap kahato eipe e. Ehesaika hap mesuwarote yt iwato hin i hap atikuap wen ma'ato mi'i pykai uiwanetup hawe ehesaika kahato uhesaika hamo katupono ewetunug yne uhepiat einapin hap ko'i e. Waku kahato eipe katupono yt eiwemoti hin i uimohey hap moherep hamuat hap uhetiati enoi enoi irania'in miat hamo. Mi'i pote woroho'opo'oro eipe wuat'i miit'in kape uhehay moherep hamo e. Yt uwe i uipyhyp kuap paĩ e. Yt uwe i uhe'okenhyp'ok kuap e. Mi'i pykai Uito wuat'i uhewanikaptia e'okenhyp'ok kuap hat areine'en e. Uipyhyp kuap haria yt uwe i e. -Yt ehenoi tei'o ehay mesuwe i'atu'e pykai ahenoi te itote uhehay e. Yt uhehay pyhyp kuap i. Mi'i pote uito atikuap kahato eipo'oro uhehay moherep hamuat wuat'i ywania mu'e hamuat uimiky'esat ewywuat hap katupono woroho'okuap kahato wakuap nug haria eipe hap e. Koitywy woroho'opo'oro wuat'i miit'in mu'e hamo yt hekat rakaria hin i eipe pykai e. ⁹Ma'ato tukupte'en ehetawa pe ahiag motypot sese haria -Uruto po'og eikai i'atu'e ehepe katupono uruto ti Aparāu emiariru sese ko'i ma'ato eiperia yt i'atu'e. I'atu'eso mio tā i'atu'e pote. Yt luteu ywania hin i mi'iria e. Pyno ati'atumohit kahato mi'iria hawyi eimotypot hamo te'eruwepŷ'ātutuk ehewowi -Aparāu emiariru sese eipe i'atu'e aru ehepe katupono Iesui miky'e sese ko'i eipe i'atu'e aru ehepe. Ati'atumohit kahato mi'iria ehamo hawyi te'eruwepŷ'ātutuk ehewowi e. ¹⁰Waku kahato uhehay mohey mot'i haria eipe e. Ta'i yt eipo hep hin i uhehay moherep hap ete uhehay nug hap ete e. Meiūran aru torannia iā'āg koro hap e'at put'ok e mesuwarotiarua wuat'i miit'in iā'āg hamo sio uhemiiit sese sio yt hap kuap hap e'at sese ma'ato mi'i hap e'at e'yian me woroho'ohep mesuwat yi pyi eiperia katupono woroho'okuap ta'yn uhehay nug mot'i haria eipe hap atikuap ta'yn e. Mi'i pote mekewat e'at wuat'i iā'āg hap yt put'ok e i eiwat ehā'āg hamuat e. ¹¹Pywo ti rat ariot merep'e hap ewy e. Yt uwe i Uito hawyi meremo aremoherep i. Ahut hap e'at pe woroho'opainug eipe morekuaria wo mekewat e'at pe e. Pyno eweimohey ro ui'e hap eipy'a pe uhuut hap kape e. Yt naku i wētup sehay upi ne'i eweiwat eima'at hap upi ne'i e. Ma'ato eima'at hap upi eweiwat pote yt atum kuap i eimiētup e. Yt woroho'onug kuap i morekuaria wo e. Mekewat wuat'i e'at piat morekuaria wo hap eweipun hawyi. ¹²Mi'i pote are torannia pe uwe uwe i'akit ahiagnia piat toiā'āg hap yt naku i nug hamuat mi'i hat uimotypot sese hat topyhu'at wuat'i e'at pe Tupana motypot yat atipy pe e. Aikotā Tupana motypot yat e'ākukag iwato'in nakat nu heg kawiat ikahu rikat ewywuat eweikupte'en atipy pe aru Tupana motypot yat apy'aha wo katupono ahiag miat eima'at hap pun haria yne eweipyhu'at pote e. Mekewat e'at pe aru eipiit ete atiwan uhēt pakup i'ewyte Ui'ywot etawa set atipehik ehete mekewat Nusaken Pakup

i het rakat atiwan ehete. Mekewat tawa atipy kaipywiat yi kapiat suut hat set mekewat tawa wakuat Ui'ywot Tupana mipo'oro set atiwan aru ehete katupono eheko sa'ag akit haria eweikupte'en pote are'e uimohey haria tawa Wirateu piaria pe e. ¹³Pyno waku ehewaure ka'a kahato kat e kat e Tupana Pa'âu to'e Tupana motypot yat piaria pe. Kat e toi'atunapin tomohey haria itotiaria hap kape.

Tupana Mienoi Tupana Motypot Yat Tawa Irautiseia Pe

¹⁴Pyno mi'i hawyi po'og to'e uhepe -Iuwäu e etiwän no tawa Irautiseia piaria kape e. Uhet Iesui. Ta'i yt uipo hep hin i pywuat sehay enoi hamuat ete e. Ta'i sa'awy'i mesuwat mytyyp nug hap e'yian mete areine'en itote wuat'i Tupana Miky'esat Nug Hatno yi atipy aat waty waikuru ko'i aha'awynug yne Uito e Iesui uhepe. ¹⁵Uimohey haria tawa Irautiseia piaria woroho'okuap kahato eipe e. Atikuap kahato aikotã eiwepotpap uimiky'esat nug hap ete e. Are paï yt haty wo hin i eiwepotpap uipotpap nug hap ete uimiky'esat nug hap ete -Hepama waku hap ne'i ewei'e. Eipiit yt aat hakup hin i uipotpap nug hap ete hap atikuap. I'ewyte -Aipiit yt ra'ak hin i Tupana potpap nug hap ete ewei'e hap atikuap. Ma'ato eiperup i pot'i eiwepotpap are'e. Uiwānetup hawe po'og waku haty wo eiwepotpap sio eiperup'i sese hap wywo ma'ato -Muki'ite ti rat waku watunug ei'e hap yt uimowepiit hin i hap e. ¹⁶Pyno yt eipy'a pyi i hin i uiky'e e. Eiwepotpap wen ma'ato -Arepotpap teran kahato Tupana potpap hap ete haty wo yt ewei'e hin i eipy'a pe. Mi'i pote woroho'opugha aru e. Yt atiky'esat i mi'i tã haria uipotpap nug haria hap e. Uito atiky'esat eipy'a pyi eiwanetup hawe -Atunug neran kahato e haria ma'ato yt pote uimopy'ahak haria wo eweikupte'en e. ¹⁷Mi'i hap ewy arewanetup ehewowi tawa Irautiseia piaria. Ma'ato -Waku kahato rakaria uruto ewei'e irania'in me. Waku kahato uruto ewei'e eiwo'ope. Waku pe kahato uruto ewei'e. Ahekat kahato rakaria aito ewei'e eiwo'ope. Aimiky'esat oktan topyhu'at ra'yn mesup aipo pe ewei'e eiwo'ope. Ma'ato yt mi'i tã hin i eweikupte'en uiwanetup hawe are'e e. Yt naku i pe eweikupte'en uiky'e ran haria e. Pywo ti rat aikotã satek takaria ewy ti rat eweikupte'en e. Aikotã sêtip i sêtip i e haria ewy eweikupte'en e. Aikotã yt ihapytig i rakaria ewy eweikupte'en e. Aikotã yt hesokpe i rakaria ewywuāt eweikupte'en e. Mi'i ewywuāt eweikupte'en mytkai -Waku pe watoine'en ewei'e eiwo'ope. Ma'ato yt i'atuwepiit hin i rakaria ewy eipe e. ¹⁸Tawa Irautiseia piaria Uimohey haria koitywy woroho'onapin neran aikotã ehakat wuat'i e'at piat sat hap kuap hap ete e. Uimohey haria eweikiyi'at ro uipo pyi ehakat sese yt ikahuro rakat i e. Toine'en uipo pe hekat kahato rakat wuat'i e'at piat e. Mi'i ti aria yt i'u kuap i hap ewy e Imehit kahato rakat mi'i mekewat nu uru kawiat ewywuāt e. Mi'i eweikiyi'at uikai hawyi hekat rakaria sese rakatno eweikupte'en are

e. Eweikiyi'at ro uipo pyi ehesokpe sese wuat'i e'at piat nuat e. Eipainug ikahu rakat sese mekewat ikytsig sese rakat eweikiyi'at ro eipainug sese wuat'i e'at pe hap e. Ma'ato yt pote eiwemoti kahato aru yt kat i ehesokpe turanuat ewy pote eweikupte'en wuat'i ehamo wuat'i e'at pe e. I'ewyte eweikiyi'at mohag sese seha pohag eheha moehapytig hamuat wuat'i e'at piat nuat e. ¹⁹Pywo ti rat uimohey haria uimiky'e sese ko'i ati'atunapin meremo ati'atu'apiheg meremo yt naku i ta'atunug hawyi uimepyt'in mote e. I'atuminug sa'ag ko'i atimoherep kahato i'atuepe. Eiwemorem no eiminug sa'ag ko'i kaipyi hawyi ewei'aipok to uhowowi yne ehesaika hap wywo hawyi ewetunug no uimiky'esat ewywuat are'e yn e. ²⁰Uimohey haria pywo ti rat areine'en eho'oken'ypy ete hawyi mi'i kaipyi woroho'okay kay -Mehin'in mana'in are areke teran ei'yat pe are'e aat ka'ap Ui'ywot Tupana motypot yat piaria pe e. Uwe uwe kay kay ui'e hap ikuap hawyi uiwesat -Waku Mehin waku Mimi -Ereke ro e. Mi'i hat pe areke sese hawyi arenuk iwywo i'ewyte tenuk uiwywo itote -Ereke ro Mehin Mimi e haria pya pe areine'en e Iesui ahepe.

²¹Sa'awy'i ati'akit kahato ne'i ahiag hawyi areine'en wuat'i Porekuat no Ui'ywot yatype e. I'ewyte uwe uwe i'akit ahiag ui'ewy i'ewyte uwe uwe uimohey toku'uro hap kape mi'i hat pe aru are'e -Waku era'apyk to uiwywo mesuwe ui'yatype are'e aru mekewat uiky'e hat pe e. ²²Pyno mio tā are uimohey haria we'atunug haria pe mekewat 7 Tupana motypot yat piaria pe yi Asia totiaria pe. I'ewyte torannia uimohey haria pe are'e waku ehewaure ka'a kahato mesuwat ui'e hap kape e. Waku eiwewanetup kahato mesuwat Tupana Pa'āu mienoi kape kat are'e sese Tupana motypot yat piaria pe e Iesui ahepe.

Teha'at Ra'yn Tupana Amyap Kape Tomu'etu Wuat Ewy

4 ¹Sa'awy'i uito Iuwāu Iesui potmu'e 12 ok takat ara'akasa oken'ypy ewy atipy pe. Mi'i puo heremo yne atipy kape. Mi'i hawyi atipy kaipyi sehay atikuap sehay wen ma'ato hu hu'e hap ewy -Iuwāu e eriot ro mesuwe atipy kape e. Atimoherep teran epe aikotā aru topyhu'at hamuat sese hap e. Yne aru topyhu'at ui'e hap ewy e uhepe sa'awy'i. ²Mi'i hawyi meremo Tupana Pa'āu uimoehapyhot'ok aikotā wētup ok miit ewy areine'en Tupana Pa'āu wywo. Mi'i hawyi uhereto atipy kape. Mi'i tote ara'akasa yne uimu'etu ewy ikahu kahato. ³Sa'awy'i ara'akasa Aipotypot Koro Iesui apyk pe wuat'i ka'iwat no. Ikahu kahato topyhu'at itote. Aikotā nu ikahu hekat rakat imehit hap ewy aikotā hētyhot merihup'ok'e mekewat nu lasipi hētyhot hap ewy aikotā nu Satuniu ewy Ai'akag Koro Iesui kahu hap. I'ewyte Morekuat apyk hap apypueri wo toine'en ipainug hap we'yp ikahu kahato rakat ewy. Aika'iwat e'amyap heryp'i ikahu rakat nu Emerauta mehiti hap ewy. ⁴I'ewyte itote ara'akasa 24 miit apyk pe Morekuat e'amyap apypueri wo sa'awy'i wuarua po'og Tupana mohey

haria. I'atuesokpe ikytsig kahato rakat. I'atu'akag note i'atu'amātap hekat rakat nu uru kawiat morekuat painug hap ko'i. ⁵Mi'i hawyi araha'at i Aipotypot Tupana e'amyap wato kape. Mi'i heiam myi tuwētem merep merep'e hap ko'i i'atu kahato. Huru huru'e kahato itote sehay ewywuat wen hu hu'e ihay pirik takat ewywuat tuwētem itote pyi. Ikahu kahato itote are'e uiwepe. Mi'i hawyi araha'at hawyi ara'akasa ariāty itote wen ma'ato Tupana Pa'āu kawiat. Ikahu kahato itote katupono 7 ariāty ewywuat tuwētem itote pyi 7 ariāty eiam itote pote hap kape ara'akasa itote atipy pe.

⁶Mi'i hawyi araha'at i hawyi ara'akasa hyemyi'a iwato'in nakat ewy. Itote Aipotypot wat amyap toine'en hyemyi'a py'asetpe. Mekewat hyemyi'a wato Ewa ete heremo yne aipa'āu. Mekewat hyemyi'a y'y yt ipit pit hin i heremo kahato ipuo aikotā mekewat Nu hekat rakat Tiamante ewy. Mi'i hawyi ara'akasa 4 ok atipy piaria itote. Mi'iria pe ete iha ko'i yne i'atupiit ete. Mi'i hap kape ara'akasa. ⁷Wētup ok atipy piat awyato eowa ewywuat. Wētup ok atipy piat Wewato ahup mepyt eowa ewywuat. Wētup ok atipy piat miit eowa ewywuat. Wētup ok atipy piat hywi wato eowa ewywuat toine'en. ⁸Yne 4 ok atipy piaria tukupte'en topopy kuap takaria 6 ipepo wētup atipy piat ete. I'ewyte yne i'atupepo ete iha ko'i torannia puo. Ipepo ywyt'okpy puo i'ewyte iha ko'i tukupte'en. Mi'iria yt te'eroket hin i ma'ato te'eruwepy aat ka'ap Tupana kape -Wakuat sese En Tupana i'atu'e. Wakuat sese En Tupana i'atu'e. Wakuat sese En Tupana i'atu'e. En yn urueTupana i'atu'e. En yn urupotypot Sese i'atu'e. En yn po'og po'og hesaika torannia kawiat rakat i'atu'e. Wuat'i eminug hap e'yian mete ereine'en En i'atu'e. I'ewyte mesup te wuat'i e'at pe ereine'en i'atu'e. I'ewyte ikahuro hap ekuekai te ereine'en te'eruwepy aat ka'ap meimuēwat 4 ok takaria atipy piaria. ⁹-Uruimotypot motypot kahato En Tupana i'atu'e. Hāpyk kahato En i'atu'e. Ewato kahato En i'atu'e. Urutuwehum wehum kahato ewowi Tupana i'atu'e. Wuat'i e'at ieine'en hat i'atu'e. Ereine'en no Wuat'i Porekuat no i'atu'e te'eruwepy puo meimuēwat 4 ok atipy piaria. ¹⁰Mi'iria te'eruwepy turan meimuēwat 24 miit sa'awy'i wuaria po'og Tupana mohey haria te'eruwepŷ'ātutuk i'atuewa yi kape morekuat wato koro Ewa kape imotypot hamo. Mi'i hawyi i'atue'amatap wakuat ko'i ta'atuhep i'atu'akag totepyi hawyi ta'atupugha Aipotypot py ywyt'okpype hawyi -Uruporekuat En i'atu'e. Ereine'en no wuat'i e'at pe wuat'i Porekuat no uruto'e i'atu'e. ¹¹En yn ni uruka'iwat urupotypot i'atu'e. Ewaku hap put'ok e sakpo'e wuat'i piat emotypot hamo i'atu'e. Mi'i pote uruimotypot motypot En i'atu'e. Wuat'i Mimotypot En i'atu'e. Wuat'i Mimowato En i'atu'e. Po'og po'og wuat'i kai En i'atu'e. I'ewyte esaika hap po'og po'og torannia kai i'atu'e. Waku uruimotypot En katupono urunug Hat En Wuat'i Nug hat En mote i'atu'e. Emowepiit hap sese eminug ko'i katupono i'atukahu hap timoherep

Ekahu hap i'atu'e. Urutuwehum kahato emiium ete emiky'esat ewy pote i'atu'e. Emotypot hap ko'i yne mi'i eminug ko'i i'atu'e 24 ok takaria sa'awy'i wuaria po'og imohey haria.

Teha'at Ra'yn Mekewat Miwan Iheg Me Toine'en

5 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at i atipype hawyi ara'akasa Aipotypot apyk hap ikahu rakat tote. Mi'i kape araha'at hawyi ara'akasa miwan Aipotypot po sese kai to'okmoī me. I'yhop ipe pewiu rakat ete miwan kokai kokai toine'en tpyy kawiat miwan. Howapy kahato ipyt'at kahato mekewat miwan ipe ete. Mekewat iwan yt uwe i imowēpap kuap katupono iheg me to'okmoī me toine'en. Tomosat'e hap 7 wo ipyhyp hap i'ywop hap oktan 7 imosat'e hap ete ytyghe ewywuat toine'en. ²Mi'i hawyi ara'akasa wētup ok atipy piat ieine'en hat surara akag hesaika rakat hētup tehay pirik wo -Uwe uwe ewaku hap put'ok e Aipotypot mi'okpo'i miwan porap mowēpap e hamo e tehay pirik wo ahowawi. ³Mi'i hawyi toikat kahato ma'ato yt wētup ok i toipuēti katupono i'atuewaku hap yt put'ok e hin i i'okpo'i porap mowēpap e hamo. Yt uwe i toipuēti atipy pe i'ewyte yt uwe i yi tote toipuēti. I'atuewaku hap yt put'ok e hin i imowēpap hamo i'ewyte teha'at mekewat miwan kape hamo. ⁴Yt uwe i toipuēti i'okpo'i porap hamuat hawyi uito Iuwāu arawak haty wo katupono waku waku sese rakat yt wētup i aito toipuēti pote arawak itote. ⁵Ma'ato wētup ok 24 rakaria po'og Tupana mohey sa'awy'i wuat haria to'e uhepe -Yt erewak tei'o mehina e uhepe -Eraha'at ro toine'en aipy'asetpe wētup ok waku kahato rakat hewaku hap put'ok e mekewat miwan moherep hamo e. Meiē mekewat Morekuat Tawi E'yian miat Wuat'i Porekuat nuat yt karāpe i'aparap i pote hewaku hap put'ok e Tupana miwan imoherep hamo e. Eraha'at ro hesaika kahato awyato Tig ewy hesaika hap ewy e. Ei'ywania Akag Mi'i Eha'ase'i Pot Iuta Saipepiat Mi'i e. Mi'i ewaku hap put'ok e mekewat miwan sat hamo mekewat puratig ewywuat moherep hamo e. Katupono mi'i yn Gu'uro Sese Hap Moma Hat e. Mi'i yn ahiag yt toma'at kuap i hat e uhepe mekewat sa'awy'i te wuat po'og imohey hat. ⁶Mi'i hawyi araha'at hawyi ara'akasa wuat'i py'asetpe wētup ok Miit Aihū Mepyt Hit Kuteiru Ewywuat. Aipotypot koro eiam note y'am me toine'en meimuēwat 24 ok takaria sa'awy'i wuaria po'og imohey haria py'asetpe. I'ewyte mekewaria 4 ok takaria atipy piaria te'eruwepy puo Tupana motypot haria py'asetpe. Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at kahato mekewat Hū Hit kape. -Gu'uro Kaipywiat Wētem Hat Mi'i Miit are'e. Mi'i hawyi ara'akasa ipiit suk hap ko'i kape. -Pywo ti rat Miit'in Mi'auka Sa'awy'i wuat Mi'i Miit are'e araha'at isuk hap ko'i kapiat hawyi. Aikotā wati'auka aihū hit aiminug sa'ag Tupana piat hep hamo aikawiatno ai'apiheg hap moma hamo hap ewy are'e uiwanetup hawe. Tupana Mipo'oro Aihū hit wuat'i

py'asetpe hap kape araha'at. Ta'i 7 i'aut rakat i'akag note hap kape ara'akasa. I'ewyte 7 iha rakat ara'akasa 7 iha pyi Tupana Pa'āu hētyhot hap 7 iha Tupana eha piat ewywuat. Teha wo toi'atuepiok kuap kahato mesuwarotiat yne miit'in sio waku sio yt hap kuap hamo. Yne heremo tope ewywuat. ⁷Mi'i hawyi mekewat Hū Hit tat mekewat miwan topo sese kai to'okmoī miat miwan Wuat'i Porekuat po sese kai. Mi'i pote mekewat Hū Kuteiru ta'atumotypot meimuēwat 4 ok takaria atipy piaria po'og rakaria. ⁸Mekewat miwan totat topo pe hawyi Tupana Hū Hit Kuteiru itotiararia timotypot kahato mekewat Hū Kuteiru. Meimuēwat 4 ok takaria wuat'i e'at piat ieine'en haria. I'ewyte meimuēwat 24 ok takaria po'og nakaria te'eruwepȳ'ātutuk yi kape imotypot hamo. Mi'i hawyi te'eruwepy kahato ta'atupo piat wepy nug hap wywo. Haity ko'i imehit kahato rakaria wywo ikahu rakaria wywo te'eruwepy ta'atupo piat kawakiu wywo Tupana Hū Kuteiru Hit motypot hamo. Mi'i hawyi ta'atuwuk ikamhig se rakat tyghe mohag hy puat Mekewat Kuteiru motypot hamo. Ta'atuwuk ikamhig se rakat aria eiam imehit rakat uru kawiat puo. Mi'i ikamhig se kahato hap ewywuat Tupana wanetup hap ewy. Katupono Ihū Hit motypot hap ahehay howawiat hap ewy. ⁹Mi'i hawyi ara'akasa typy'i kahato miit'in Ihū Hit motypot haria itote. Mi'i hawyi te'eruwepy kahato irania'in nywo. Ma'ato i'atuwepy hap ipakup takat -Waku kahato En Tupana Hū i'atu'e. -Waku kahato En i'atu'e. Ewaku hap put'ok e mekewat miwan okpo'i porap hamo. Waku eti'okpo'i porap hawyi etimoherep uruepe Mimi Uhyt i'atu'e. Ewaku hap yn put'ok e Tupana mimosat'e hap hep hamo i'atu'e. Ewaku hap yn iwato hap oktan i'okman miat miwan moherep hamo e'auka urukawiatno pote i'atu'e Sa'awy'i esuu topyhu'at Tupana piat uruky'i'at towatnuat hawe i'atu'e. Katupono wuat'i mesuwarotiat ywania kaipyi uruho'oekyi Tupana emiit no wuat'i miit'in wētup pusu wētup pusu kuap haria i'ewyte wuat'i miit'in yt to'o'ewywuat rakaria kaipyi i'ewyte wuat'i miit'in wētup seko wētup seko mohey haria yt to'o'ewy ewywuat i rakaria kaipyi i'ewyte wuat'i yt to'o'ewywuat i i'atupii ete i'atueko rakaria kaipyi uruho'okyi'at esuu wo i'atu'e. I'ewyte wuat'i setama kaipyi uruho'okyi'at wuat'i ipe hun ipe kytsig ipe hup rakaria kaipyi uruho'oekyi Tupana emiit no Esuu wo i'atu'e te'eruwepy puo wuat'i ywania Tupana Mipo'oro Aihū Kuteiru ewywuat aikawiat iku'uro rakat kape. ¹⁰-Waku kahato En Iesui i'atu'e. Katupono urunug miit'in moherep Tupana kapiat hamuat i'atu'e. Koitywy urunug pa'i ko'i wo. Koitywy watopyhu'at emi'airoria miit'in porekuaria wo emiky'esat nug hamo i'atu'e. Waku kahato En Tupana Hū Kuteiru Waku sakpo'e kahato i'atu'e te'eruwepy puo wuat'i ywania itotiararia.

¹¹Mi'i hawyi atikuap wētup wepy hap Tupana Hū Kuteiru kape. Atipy piaria i'atu kahato te'eruwepy hap atikuap itote. Atipy piaria sem te'eruwa'atunug kahato wuat'i Morekuat Akag apyk hap kape ara'akasa.

I'ewyte meimuēwat 24 ok takaria po'og imohey sese haria wywo te'eruwat'atunug torannia atipy piaria wywo Tupana Hū Kuteiru motypot hamo. Typy'i kahato mi'iria ewywuwat hap kape ara'akasa. I'atu kahato 10 miu wo 10 miu rakat watopag itote itote hap ewy typy'i hap ewy ara'akasa atipy piaria sem yt mimorania yne kuap takat i hap ewy ara'akasa itote. ¹²Mi'i hawyi yne atipy piaria te'eruwepy Tupana hū Kuteiru kape haty wo -Waku kahato En Waku kahato En Miit'in Mi'auka i'atu'e te'eruwepy puo atipy piaria -Ewaku hap put'ok e miit'in airo hamo sio waku yt e hamo i'atu'e te'eruwepy puo. Ewaku hap put'ok e Wuat'i Miit'in Porekuat Nuat pote i'atu'e. Waku wuat'i ekat topyhu'at epo pe. Ta'i ewaku hap put'ok e kahato katupono wuat'i we'eg hap kuap hat En i'ewyte wuat'i hesaika hap ekai toine'en i'atu'e. Pyno hāpyk kahato En mote waku Wuat'i Mimowato wo ereine'en i'atu'e. Waku yne ehay emotypot hap topyhu'at te'eruwepy haty wo atipy piaria sem mekewat Tupana Mipo'oro Aihū Kuteiru Miit'in Mi'auka Iesui kape. Uito Iuwāu ara'akasa yne uimu'etu.

¹³Mi'i hawyi uito Iuwāu wētup i wepy hap atikuap Tupana Hū Kuteiru motypot kahato hap wepy hap. Wuat'i atipy piaria i'ewyte wuat'i yi totiaria wepy hap atikuap wuat'i yi ywyt'ok piaria i'ewyte y'y wato piaria wepy hap atikuap. Mio tā i'atu'e -Uruimotypot kahato En i'atu'e. Era'apyk to wuat'i Morekuat eiam note uruporekuat koro wo Mehin Mimi i'atu'e. Ereine'en no Wuat'i Akag Wato wo i'atu'e. Ereine'en no Wuat'i Kawiat Po'og Nakatno i'atu'e. Yt uwe i po'og hesaika ekai Mimi Mehin i'atu'e. Ta'i ewaku hap uruikuap kahato i'atu'e. Waku kahato En wato'e wuat'i e'at pe katupono wuat'i e'at pe ga'atpo muki'ite mesup wuat'i e'at pe ewaku hap put'ok e urumimotypot no eminug ko'i. ¹⁴Mi'i hawyi mekewat 4 ok takaria -Pywo ti rat pywo ti rat i'atu'e. I'ewyte mekewat 24 ok takaria po'og Tupana mohey sa'awy'i wuat haria te'eruwepý'ātutuk i'atuowa yi kape ta'atupainug mekewat surara akag morekuat no -En uru'akag wo i'atu'e. Mi'i hap kape ara'akasa.

Tupana Hū Kuteiru Tipok Ta'yn Miwan

6 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at hawyi ara'akasa Tupana Hū Kuteiru. Mi'i hawyi toipak wētup sa'awy'i wuat miwan Tupana mosat'e hap. Mekewat 7 rakat imosat'e hap wētup toipak hawyi atikuap sehay wētup ok 4 ok takaria wē pyi -Iuwāu e eriot ro atipy kape e katupono atiky'esat eraha'at yi kape aikotā aru topyhu'at miit'in hap kape e. ²Araha'at hawyi ara'akasa ra'yn wētup ok aihū Kawaru ikytsig kahato rakat ok pe tote surara akag ewywuwat ara'akasa. Mi'i hawyi mekewat miit toto wuat'i ywania moperup'i hamo wuat'i akit hamo toto. Ipo pe mory'awat mory'a ko'i. Mi'i hawyi miit'in te'ero'e -Waku En uruporekuat no i'atu'e. Mi'i hawyi ta'atupainug mekewat surara akag morekuat no -En uru'akag wo i'atu'e. Mi'i hap kape ara'akasa.

Pok E Hap Typy Rakat

³Mi'i hawyi araha'at i ra'yn Tupana Hū Kuteiru Iesui kape. Mi'i hawyi wētup i ra'yn toihiot miwan mosat'e hap toipak hawyi mekewat 4 ok takaria wētup ok ihay uhowowi -Iuwāu e eraha'at ro yi kape eraha'at ro aikotā aru miit'in te'eropyhu'at aru itote hap kape e. ⁴Mi'i hawyi ara'akasa wētup ok surara akag aihū Kawaru hup kahato rakat okpe tote. Mi'i hawyi hesaika kahato morekuat no topyhu'at. Ta'atunug mi'i ta'atu'akag akag wo. Mi'i hawyi toi'atumu'e kahato tesurara'in me miit'in moma kuap kahato hap. Mi'i hawyi toto te miit'in wyuwat wu'uka hamo mesuwat yi totiarua yne wywo hamo. Mi'i hawyi totat ra'yn surara wato kyse'yp ewyuwat wat'i moperup hamo. Mi'i hawyi yt kat i topyhu'at wo'owese hap mesuwat yi tote ma'ato wo'o'auka haria yn tukupte'en itote. Mi'i hap kape ara'akasa.

⁵Mi'i hawyi Tupana Hū Kuteiru Iesui tipak ta'yn wētup miwan etiat mosat'e hap myē'ym hap ta'yn toipak. Mi'i tutunug hawyi atikuap sehay wētup ok 4 takaria wē pyi. Iuwāu e eraha'at ro yi kape aikotā aru topyhu'at miit'in hap kape e. Araha'at hawyi ara'akasa ra'yn wētup ok aihū Kawaru hun kahato okpe tote rakat surara akag kape ara'akasa. Mekewat miit po piat kape ara'akasa karanja ipoty hap kuap hap. ⁶Atikuap sehay 4 ok takaria py'asetpyi -Mi'i ha'up iwato kahato -Miu ha'up woity'i hap topyhu'at yi totiarua mikyiat nuat e ikap rakat i'ewyete hesapo hy rakat i'ewyete u'i. -Ta'i wētup e'at miit'in ta'atupotpap aat wētup ekui'a u'i kyiat hamo. Mi'u ha'up woity'i e. Ta'i awati myē'ym ekui'a kyiat hamo i'atupotpap aat e. Waku satek hap wywo etu'u kurin kurin mi'u e yi totiarua pe.

Pok E Hap 4 rakat

⁷Mi'i hawyi Tupana Hū Kuteiru Hit tipik wētup i ra'yn miwan mosat'e hap 4 ra'yn toipik hawyi atikuap sehay wētup ok 4 ok takaria wē pyi ihay ra'yn uhowowi 4 ok ta'yn meimuēwat morekuat apyk hap kaipyi hay rakaria. -Iuwāu e eriot ro meikowo e. Eraha'at ro aikotā aru miit'in te'eropyhu'at yi tote hap kape e uhepe. ⁸Araha'at hawyi ara'akasa wētup ok surara akag kape tohū Kawaru okpe tote. Ihū ete ika'ay rakat hepihi pihi rakat yt ikahu hin i rakat. Mekewat miit set Gu'uro i'atu'e. Tohū sa'ag okpe tote hewyry aikope aikope tomiky'esat kape. I'ewyete toine'en hewat'ypmo yne muap upi iku'uro rakaria sem. Mi'i hawyi Gu'uro miit'in py'asetpe ikosap hap upi miit'in topap kahato ikuasa hap upi. Mi'i hawyi atikuap sehay Gu'uro pe -Eho'o'auka ro yi totiarua e. Aikope aikope toine'en 4 miit ekai pote eti'auka wētup miit e. Toine'en 40 miit ekai pote eti'auka 10 miit e. Mi'i hawyi toto miit'in wu'uka hamo. Ipat'ok topap surara akag Gu'uro e hap het rakat ekyse'yp mo. Ipat'ok sy'at pe topap

ipat'ok ahuu pono topap ipat'ok miat ko'i ipy'ahak takaria ti'atu'uka. Topap topap yi totiarria sok kape ara'akasa.

⁹Mi'i hawyi Tupana Hū Kuteiru kape ara'akasa. Mi'i hawyi toipak miwan pyhyp 5 hap ta'yn miwan pyhyp hap toipak hawyi araha'at yparakai wato kape mekewat miium Tupana kapiat kape. Mi'i hawyi yparakai ywyt'okpype miit'in sem Tupana ehay moherep potiat miit'in mi'auka sem kape ara'akasa. -Eiwemohey Tupana pote urui'auka eipe i'atu'e e Tupana wanikaptia. Ma'ato mi'i pykai -Uruimohey te paī an i'atu'e imohey haria ta'atu'atu'uka teran haria pe. Mi'i hawyi miit'in mi'auka wo tukupte'en mi'iria. ¹⁰Mi'iria tukupte'en yparakai wato ywyt'okpype wuat'i miium Tupana kapiat py'asetpe tukupte'en. Itote -Urupotypot urupotypot i'atu'e ta'atuehay pirik wo. Wakuat sese En i'atu'e. Hāpyk sese rakat En i'atu'e. Karāpe aru karāpe aru uruewepyk urusuu okpun haria ete uru'auka haria ete mytyyp totiarria ete i'atu'e Tupana pe. ¹¹Mi'i hawyi tutum i'atuesokpe ikysig nakat miit'in mi'auka tomohey potiat haria hap moherep hamo hawyi -Apuete e hawyi woroho'okawiatno irane e. Eiwemohey ro mesuwete e. Pywo ti rat woho'opoepyk irane ma'ato eipe yt eirania i te miit'in mi'auka ko'i e. Tukupte'en ei'ewywuaria miit'in mi'auka wuat irane. Ta'atu'auka yne aru eipe torannia yne mesuwe hawyi woroho'okawiatno eipe e. Ati'atu'apiheg kahato aru eisuu okpun haria ei'auka haria e wuat'i miium yparakai koro ywyt'okpy piaria pe. Mi'i hap kape ara'akasa yne.

Pok E Hap 6 Rakat

¹²Mi'i hawyi araha'at i ra'yn Tupana Hū Kuteiru kape. Mi'i hawyi toipak ta'yn wētup miwan moheg hap 6 hap ta'yn hawyi yi tyry'e tyry'e kahato. Mi'i hawyi aat yt hētyhot hin i. I'ewyte aat hun kahato aikotā sokpe hun puo hētyhot hap ewy. I'ewyte waty ihup aikotā suu ewy to'opuēti pykai ihup. Mi'i hap kape ara'akasa. ¹³Mi'i hawyi waikiru ko'i hewo hewo atipy kaipyi yi kape. Hewo aikotā ywa hewo kahato ywytu uato turanuat hap ewy hewo hewo waikiru sem yi kape. ¹⁴Mi'i hawyi waikiru ko'i yt te'eruwekuap i ra'yn aikotā wati'okpo'i ahe'yni hap ewy aat wētem hap kaipyi aat min'e hap kape tuwe'okmu'eria hawyi yity'ok ko'i tuwat wētup teiam kape. I'ewyte y'y wato piat tuwat wētup ta'atueiam y'y wato piat kape hap ara'akasa. ¹⁵Mi'i hawyi yi totiarria te'eroken'ē kahato te'eraha'at hamo. Miit'in porekuat ko'i te'eroken'ē kahato. I'ewyte hekat rakaria te'eroken'ē kahato. Miit iwato'in nakaria te'eroken'ē i'ewyte Tupana pupi. I'ewyte surara'in akag ko'i te'eroken'ē kahato. Miit'in ipiit hesaika rakaria te'eroken'ē. I'ewyte miit eropat haria i'ewyte te'eroken'ē kahato Tupana owa kapiat te'eraha'at hamo. Ga'apy pe miat ka'a pe te'eruwemig gen'ē pono yity'ok ka'a pe Tupana Hū Kuteiru pupi te'eroken'ē kahato. ¹⁶Mi'i haype kak i'atu'e kak i'atu'e -Urusyp to

urusyp to i'atu'e yihot kaipyi yity'ok kape. Ehewo ro ehewo ro urusyp hamo i'atu'e. Katupono urutoken'ē kahato Tupana owa kape uruta'akasa hamo i'atu'e. Yt uruiky'esat i teha'at uruwawi i'atu'e. Urutoken'ē kahato Tupana Hū Kuteiru pupi i'atu'e. Katupono mesup haiwot ra'yn ahete i'atu'e te'eruwēpowat yihot kaipyi torannia. ¹⁷-Are paī are an put'ok e ra'yn ai'apiheg hap e'at kak i'atu'e kak i'atu'e popuo. Mesup haiwot ra'yn ahete i'atu'e. Ipoity'i kahato ahete i'atu'e. Yt uruhupit kuap i uru'apiheg hap kak i'atu'e kak i'atu'e popua e hap kape ara'akasa yne uito. Gyt'i'atu'e popuo kyryet kyryet i'atu'e.

4 Ok Takaria Iuwāu Mi'akasa Hanuaria

7 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at yi kape. Mi'i turan ara'akasa 4 ok atipy piaria Tupana mipo'oro ko'i yi aipytyp tote wasere hewyry yi totiat pyhyp hamo. Wētup Tupana mipo'oro toine'en y'am me aikope aat tuwētem hap tote. Mi'i hawyi toipyhyp sese wasere aat wētem hap kaipywiat. Wētup Tupana mipo'oro toine'en y'am me aat min'e hap tote mekewat aat min'e hap kaipywiat wasere pyhyp hamo. Ma'ato wētup ok atipy kaipywiat Tupana mipo'oro toine'en y'am me aat posak pe wasere pyhyp hamo. Irokirē wētup ok Tupana mipo'oro kokawiatno toine'en aat posak pe y'am me kokawiatno wasere pyhyp hamo. Mi'i tā me ta'atupyhyp yne wasere aipytyp tote. Mi'i hawyi yt kat i wasere hewyry aipytyp tote hawyi ihyemyi'a wato ko'i ihy nik kahato ra'yn. Mi'i hawyi ga'apy ete yt wasere hin i. Mi'i hawyi ga'apy ko'i yt i'ywa yt hē'ē hin i ra'yn yt kat i wasere pote. Mi'i kape araha'at yne atipy kaipyi yi kape. ²Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at aat tuwētem hap kape. Mi'i turan ara'akasa wētup ok Tupana mipo'oro atipy kaipywiat Tupana eropat hat sese. Mi'i ti topopy puo ta'am aat wētem hap kaipyi. Mi'i hawyi toikat Tupana eropat haria sese yi totiaria. Tupana eropat hat sese toipuēti yi tote hawyi toiwan mi'i miit owatu'a mi'i ete Tupana pusu puo -Uheropat hat sese mi'i e hamo howatu'a ete uwe Tupana emiit sese moherep hamo. ³Topopy aat wētem hap kaipyi turan tuwēpowat tehay pirik wo wasere pyhyp haria atipy kaipywaria kape -Wasere pyhyp haria yt eweipyhyp ti tei'o wasere yi totiat y'y wato totiat. Yt ewei'apiheg tei'o yi y'y e. Aput'i te e atimowekuap teran uwe Tupana eropat sese haria e. I'atuewatu'a atipehik iwan i'atuewatu'a tote e tehay pirik wo wasere pyhyp haria pe. ⁴Mi'i hawyi toi'atumorania Tupana emiit sese hap mekewat miwan wywuat toiwan i'atuewatu'a sokpe ete. Mi'i hawyi atikuap karanja. 144 miu miit Tupana watnuat i'atu'e hap atikuap. Torannia mi'iria luteu ywania meimuēwat yne ase'i pot Isareu emiariru ko'i. 144 miu miit luteu ywania kawiat i'atu'e hap atikuap. ⁵Pyno 12 miu miit ase'i Iuta ywania kaipyi Tupana eropat haria sese. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Hupī ywania kaipywiat. 12 miu miit ase'i Kate kaipywiat. ⁶Mi'i hawyi 12 miu

miit ase'i Asa kaipywiat. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Natari kaipywiat. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Manase kaipywiat toi'atumorania. ⁷Mi'i hawyi ase'i Simiãu kaipywiat 12 miu miit. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Irewi kaipywiaria. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Isaka kaipywiaria toi'atumorania. ⁸Mi'i hawyi ase'i Sepurum kaipywiaria 12 miu miit. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Iuse kaipywiat toi'atumorania. Mi'i hawyi 12 miu miit ase'i Pesami kaipywiat toi'atumorania. Yne Ase'i Pot Isareu ha'yru'in kaipywiaria 12 miu miit torannia Tupana eropat haria sese mesuwat yi tote toi'atumorania 144 miu miit Ase'i Pot Isareu ywania sa'yru'in 12 ok takaria emiariru emiariru ko'i mesuwat yi totiarria. Mi'i hap kape ara'akasa torannia mi'iria luteu ywania Iesui mohey haria pakup takaria hehay wakuat moherep haria.

Miit'in I'atu Rakaria Yt Toimorania Kuap Rakaria

⁹Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at i hawyi ara'akasa miit'in sem kahato yt watimorania kuap i hap ewy. Katupono typy'i kahato mi'iria. Te'eruwa'atunug Tupana Hũ Kuteiru owa kape Morekuat koro apyk hap tote te'eruwa'atunug. Tupana Hũ hit Kuteiru motypot hamo te'eruwa'atunug. Typy'i kahato ara'akasa. Mi'i hawyi araha'at meimuëwuarria kape hawyi atikuap yne ywania py'asetpyi te'eruwa'atunug yt to'o'ewy hin i. I'atupiiit ko'i ihup ikytsig hun. Katupono yne tama kaipyi i'atueko yt to'o'ewy'ewy hin i mi'iria katupono wuat'i pusu kuap hap kaipyi te'eruwa'atunug wuat'i morekuaria etama kaipyi te'eruwa'atunug Tupana Hũ Kuteiru owa kape. Yne i'atupo puat ikahu rakaria aria'typ iaga ko'i ta'atueret Tupana Hũ Kuteiru hit motypot hamo. Ta'atuesokpe ikytsig nakat ikahu rakat puo tō'ë imotypot hamo. ¹⁰Mi'i hawyi i'atuwëpap'i ta'atuehay wo -Tupana En yn uruehakyera'at kuap hat katupono Esa'yru Iesui iku'uro urukawiatno hawyi emihakyera'at ko'i wo urutukupte'en i'atu'e. Wakuat En wakuat En i'atu'e. Waku ere'apyk uruporekuat koro wo wuat'i e'at pe aru i'atu'e. Era'apyk to eiam ikahu rakat tote. Waku morekuat akag epuratig toine'en epope wuat'i e'at pe i'atu'e. Wakuat En wakuat En i'atu'e i'atuwëpap'i haty wo.

¹¹Mi'i hawyi wuat'i atipy piaria i'ewyete mio tã i'atu'e i'atuwëpap'i meimuëwuarria 24 ok takaria po'og imohey sa'awy'i wuat haria te'eruwëpowat irania'in i'ewyete te. Mi'i hawyi meimuëwat 4 ok takaria atipy piat ieine'en haria te'eruwepÿ'ätutuk i'atuowa yi kape mekewat wuat'i Porekuat Koro Atipy Piat Apyk Piat Iesui motypot hamo -Waku sakpo'e En waku sakpo'e En i'atu'e. Po'og waku wuat'i ewaku hap kai i'atu'e. Uruimotypot motypot kahato En wuat'i e'at pe i'atu'e haty wo i'atu'e. ¹²Pywo sese ti rat En. Uruhewaku En uruimowato En katupono wuat'i we'eg hap heiam En i'atu'e. Emiium uruepiat ete urutuwehum

kahato i'atu'e. Uruimowato En uruehay wo i'atu'e. Eropyhu'at ro wuat'i mimotypot wo wuat'i akag wo. Esaika po'og po'og wuat'i kai i'atu'e. Wuat'i mimotypot sese wo po'og po'og rakatno ereine'en. Ewaku po'og po'og uruto'e. Emium po'og waku uruto'e. Emium waku yne uruto'e. En yn Tupana wētup yn wuat'i e'at piat ieine'en hat En uruto'e. Tupana wo ereine'en esaika hap yne esaika hap torannia kai i'atu'e miit'in sem ta'atuesokpe kytsig puo atipy piaria torannia wywo.

¹³ Mi'i hawyi wētup ok 24 rakaria apo e uhepe -Iuwāu e etikuap apo uwe mi'iria miit'in sem i'atuesokpe kytsig nakat piaria. Etikuap karāpe tukupte'en aru mi'iria yi tote e uhepe. ¹⁴-U paĩ are'e yt atikuap i rat. En yn etikuap mehin are. Mi'i hawyi uiwesat -Pyno ahenoi mi'iria etiat epe Iuwāu e. Mi'iria tō'ē tō'ē meikowo ta'atuho'opot ho'opot sese hap kaipyi. Ha'awyte mi'iria miit'in mimoso'opot kahato wo tukupte'en yi tote ta'atumohey Tupana Sa'yru hawyi e. Wakuaria kahato mi'iria katupono Tupana Hū Kuteiru iku'uro i'atukawiatno. Ta'atumohey hawyi Tupana tihep ta'yn i'atuminug sa'ag hap ko'i e. Sa'awy'i i'atuminug sa'ag i'atupiiit pit hap ewy ma'ato koitywy ikytsig hap ewy te'eropyhu'at mi'iria Tupana Hū Kuteiru suu mikoho ko'i ra'yn e. Sa'awy'i i'atuminug sa'ag sokpe hun hap ipit pit rakat ewy te'eropyhu'at e. Ma'ato ta'atumohey hawyi sokpe koho hap ewy Iesui suu puo hap ewy hawyi ikytsig na'yn i'atuesokpe te'eropyhu'at e uhepe. ¹⁵ Mi'i tupono Tupana ehamo tukupte'en kuap mesup e. Tupana owa kape te'eraha'at kuap e. Mi'i hawyi to'oehay Tupana wywo to'oewa kape. Mi'i pote Aipotypot amyap ikahu rakat yatype tukupte'en mi'iria e. Mi'i pote tukupte'en aat ka'ap ihamo e. Ta'atueropat aat ka'ap wuat'i e'at pe Tupana miky'esat nug hap ete e. Mi'i pote Tupana yt paa e hin i i'atuete katupono toine'en i'atupy'asetpe ta'atueTupana wo e uhepe. ¹⁶ Sa'awy'i Miit'in misaty'i saty'i kahato haria mi'iria miit'in mimosy'at ko'i wo tukupte'en e. Te'ere'y'utui kahato pykai yt kat i y'y ta'atuium e. Sa'awy'i ta'atuho'opot aat ka'ap imohey pote e. Miit'in mimoso'opot motpap wiat haria i'atupiiit sero hakup pono haria e. Koitywy yt hakup i haria wo yt iā'āg haria wo i ra'yn tukupte'en e. Koitywy waku pe tukupte'en e. Yt kat i po'og ho'opot hap katupono Tupana mipoi ko'i tukupte'en e. Koitywy Tupana mowepiiit aat ka'ap takaria wo tukupte'en mi'iria e uhepe. ¹⁷-Koitywy Tupana Hū Kuteiru topyhu'at i'atu'apykok hat sese. Toi'atu'apykok mekewat Morekuat e'amyap ikahu rakat rote pyi. Koitywy Tupana Sa'yru topyhu'at i'atupoi hat e. Te'ere'y'utui hawyi Tupana Hū hit timoherep y'y wakuat rakat yt ipit pit hin i rakat aimoieine'en wuat'i e'at piat hat y'y e. Toi'atuykesat yresa sese ko'i kape i'atumoieine'en sese hamo e. Tupana sese topyhu'at i'atumowepiiit hat -Uha'yru'in uhaki'yt'in waĩ ehkiri tei'o e. Koitywy ti aru yt karamuo i ra'yn eheha hy hom hom'e ehkiri hap upi e. Atihep yne ehapiat haty'u hap e. Koitywy wuat'i e'at pe eweikupte'en waku

pe eweikupte'en e Tupana Hũ Kuteiru Hit mekewat ho'opot haria kape e uhepe mekewat wētup ok 24 rakaria kaipywiat hat. Ara'akasa yne mekewat kape uimu'etu Uito Iuwāu.

Miit'in I'atu Rakaria Yt Toimorania Kuap Rakaria

8 ¹Mi'i hawyi mekewat Kuteiru tipik ta'yn popera mosat'e hap torannia ra'yn mekewat 7 hap ta'yn. Toipik yne ra'yn hawyi i'atupo'inik yne atipy piaria. Wētup ora pat'ok turan yt uwe hin i ihay atipy pe hap kape ara'akasa. Ipo'inik sese itote toipik yne ra'yn mote. ²Mi'i hawyi ara'akasa ra'yn 7 ok takaria atipy piat gupte'en haria Tupana py'asetpe imiky'esat nug hanuaria. Yne mi'iria kape tutum hu hu'e hap akuara wato. ³Mi'i hawyi wētup ok atipy piat ieine'en hat put'ok e ra'yn mekewat aimiium Tupana kapiat yparakai wato Tupana ywyt pe. Toine'en ipo pe heiam nu imehit rakat kawiat. Toine'en mekewat heiam me mohag hy ikamhig se rakat wētup ok miium iwuk hamuat. Sa'awy'i wuat aimiium Tupana kapiat ieine'en hap tote toine'en Tupana emiit i'atumienoi Tupana kapiat ywytpe. Mi'i hawyi wētup ok tum tope ahehay Tupana kapiat sehay wuat'i imohey haria ehay Tupana kapiat sehay ewywuat mekewat mohag ikamhig se rakat ewywuat. Mi'i totopag heiam me mohag hy puo hawyi toiwuk Tupana mowepiit hamuat. ⁴Mi'i hawyi mekewat heiam kaipyi ta'am na'yn ywyhig i'atumiētup Tupana kapiat e'yhig. Mi'i turan heiam toine'en Tupana yatypiat ieine'en hat po pe ra'yn. Mi'i hawyi ikamhig se rakat ta'am aria upi Tupana kape imowepiit hap. ⁵Mi'i hawyi mekewat atipy piat tipag na'yn aria teiam kamuti pe yparakai aikope aria wo watum aimiium Tupana kapiat hap tote pyi hawyi toto kamuti topo piat wywo hawyi toipun na'yn yi kape aipytyp kape. Toipun na'yn yi kape hawyi atikuap sehay yi tote hu hu'e hap ewy ihay pirik. Mi'i hawyi merep merep'e i'ewyte mytyyp tyry'e kahato. ⁶Mi'i hawyi 7 ok takaria i'atuehu hu i'aturania tukupte'en i'atupo pe i'atumopy wuat.

Sa'awy'i Wuat Hu Hu E Hap

⁷Mi'i hawyi wētup ok i hu hu'e ra'yn tuwepy ra'yn. Mi'i pote i'aman ewy nukara to'opype suu wywo tuwemoherep. Mi'i hawyi ta'at ra'yn yi kape. Mi'i pote ga'apy piat wuk'e ra'yn aria'yp wato'in i'ewyte ga'akyt hyp ko'i ipat'ok wuk'e ra'yn.

Hu Hu E Hap Typy Rakat

⁸Mi'i rakirē wētup ok tuwehuhupy akuara wato. Mi'i ti imipy typy hap. Totopy ra'yn mote wētup yity'ok aria kawiat ta'at y'y wato pe. Mi'i hawyi y'y wato puaria ho'opap kahato wētup iku'uro myē'ym puo y'y piaria. ⁹Mi'i pote y'y wato piat gupte'en haria ho'opap ta'yn yne y'y hit upi y'y wato upi. I'ewyte yara wato ko'i ipat'ok ta'yn toimoma.

Hu Hu E Hap Myē'yim Nakat

¹⁰Mi'i hawyi wētup ok i 7 ok takaria tehuhupy. Mi'i wyti i'okhyt pun na'yn waikiru iwato rakat ewywuat ta'at ra'yn atipy kaipyi y'y hit'i ko'i ete. ¹¹Mekewat waikiru set nop e hap katupono ta'at ra'yn mekewat waikiru y'y hit'i ko'i piat hawyi i'ewyte nop ta'yn i'ewyte yresa ko'i te'eropyhu'at nop ta'yn. Mi'i hawyi miit'in te'ere'y'u mekewat nop takat wo hawyi topap ta'yn.

Hu Hu E Hap 4 Rakat

¹²Mi'i hawyi wētup ok i 7 ok takaria i'uhu te'akuara wato hawyi wātyim na'yn aikope aikope yt hētyhot hin i ra'yn aat waty i'ewyte waikiru ihat'ok puo yt hētyhot hin i yt heremo i ra'yn aikotā wātyim'i ewy aikotā wātyim yt heremo i hap ewy. ¹³Mi'i hawyi araha'at hawyi uheha wo atikuap wētup ok atipy piat ywaiti pe topopy ra'yn yi totiaria mu'e hamo. Mi'i kaipyi sehay atikuap ihay pirik wo to'e -Yt naku i kahato yt naku i kahato yt naku i kahato topyhu'at irane mesuwe katupono toine'en myē'yim atipy piaria yt i'uhu te'akuara wato i te ta'atuehuhu myē'yim ok takaria e tehay pirik wo yi totiaria pe.

Hu Hu E Hap 5 Rakat

9 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at i hawyi ara'akasa wētup ok atipy piat Tupana eropat hat mekewat 7 ok takaria kaipyi wētup ok 7 ok hap. Mi'i i'uhu te'akuara wato. Hu hu'e hawyi wētup ok atipy piat ta'at yi kape waikiru wato aat hap ewy. Ma'ato mekewat atipy kaipywiat waikiru ewywuat hētyhot kahato rakat toine'en. Mi'i hawyi Tupana tum na'yn tope tesaika hap yi ka'a wato sa'ag okenhyp'ok hamo yi ka'a yn nakat yt ika'a sasat rakat i okenhyp'ok hamo. ²Toho'o'okenhyp'ok hawyi he'yhig hun am yi ka'a wato pyi aikotā go wato wuk hap ewy. Mi'i hawyi ywyhig hun tomo'ypyryp yne ra'yn aat i'ewyte yt hētyhot kuap i ra'yn mekewat ywyhig hun ta'am yi ka'a pyi pote. ³Mi'i hawyi hewo hewo mekewat ywyhig hun kaipyi pohit iwato kahato ko'i sem kasi kasi iwato kahato ko'i sem tuwenō'ē mekewat ika'a wato pyi. Mi'iria pe Tupana tum sapot ewywuat haty hap miit'in atumoso'opot hamuat miit'in hok hok hap hamuat. ⁴Mi'i hawyi Tupana to'e kasi kasi wato pohit wato sa'ag ko'i pe -Yt ewetu'u tei'o po'og upip yhop aria'yp ko'i e. Ma'ato eweiwat ro miit'in irania'in kape i'atumos'o'opot hamo are'e e. Yt kat i miwan Uhet etiat rakaria i'atuowatu'a ete pote waku eti'atumos'o'opot ihok hok hap mywo e. ⁵Mi'i hap ete 5 ewaty i'ypyryp we eweimoso'opot ro mi'iria e. Ma'ato yt ewei'auka tei'o ma'ato aikotā sapot piat miit'in hok hap turan wuat saty hap ewy o ewetunug mi'iria e Tupana sapot iwato kahato ewywuaria pe. Mi'i hawyi tuwat ra'yn pohit kasi kasi ko'i miit'in hok hok hamuat.

Yt Tupana mohey i haria i'atu'apiheg hamo. ⁶-Haty paĩ haty an i'atu'e haty kahato uhete haty kahato uhete kak i'atu'e kak i'atu'e. Uruku'uro teran uruku'uro teran i'atu'e ma'ato gu'uro hap pya kahato urukai i'atu'e to'ope. Ui'auka ro i'atu'e ma'ato 5 ewaty turan ta'atuho'opot ma'ato yt uwe i iku'uro.

⁷Meimuēwat kasi kasi wato kahato rakaria ko'i pohit wato kahato rakaria ko'i sapot ewywuwat mi'iria owa ko'i miit ewy. Morekuat ewy i'atue'amatap imehit rakat kawiat uru kawiat. I'atupiit aikotã surara hūria ewy Kawaru ewy tu'uka turanuwat te'eruwepainug hap ewy i'atupiit ete meimuēwat kasi kasi ko'i sapot ewywuwat ko'i hap kape araha'at. ⁸I'atuiã ko'i awyato iã ewy. I'atu'asap ko'i i'ywop kahato aikotã makuptia asap ewy. ⁹I'atupoti'a ete surara ewy i'atu'auka hap sopo hamo iheg kahato rakat ewy. Mi'i hawyi te'eruwepopy turan i'atupopesap ipuehay kahato aikotã surara sem Kawaru totiaria ikohyeput tu'uka hamo hap ewy aikotã surara'in e'yara sem yi upiat puehay ewy. ¹⁰I'atusuwaipo miit'in hok hamuat aikotã sapot ewywuwat. Mi'i wo ta'atuso'opot kahato yt Tupana mohey haria i 5 ewaty turan. ¹¹Meimuēwat sapot ewywuwat potypot set wuat'i moma hat e. Mi'i yi ka'a sa'ag upiaria topyhu'at. Iuteuria pusu puat ta'atuset'ok Apatãu i'atu'e ma'ato Kereku pusu puo Apariãu i'atu'e ahiag i'atu'e. ¹²Pyno wētup ra'yn tokosap ho'opot hap sese hap ma'ato typy te toine'en ho'opot hap sese hap katupono typy ok te yt hu hu'e i te.

Hu Hu E Hap 6 Rakat

¹³Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at i hawyi ara'akasa wētup atipy piat hu hu'e irane rakat kape. Akuara wato ipo pe toine'en. Mi'i hawyi atikuap sehay aimiium Tupana kapiat yparakai kaipyi yparakai 4 e'aut rakat kaipyi mekewat yparakai imehit kahato rakat uru kawiat rakat kaipyi. ¹⁴Mi'i hawyi to'e 6 rakat hu hu'e hat pe -Mehin e tukupte'en y'y wato Euwarate ywyt'okpype iheg me ta'atukytyt puo yi ka'a pe 4 ok takaria e. Mi'iria sa'awy'i Tupana atoiat haria te'eropyhu'at ma'ato mesup ta'atu'asaity iheg nakat ete tukupte'en y'y wato Euwarate e hap het rakat ywyt'okpype e. Etihep i'atukytyt hap kaipyi e. ¹⁵Mi'i hawyi toto mekewat y'y wato Euwarate e hap kape mekewat atipy piat mi'i hawyi 4 ok takaria toi'atuporenorem i'atupyhyp hawyi -Ahe'at ra'yn i'atu'e to'ope aimiky'esat sa'ag nug hamo i'atu'e. Waku watunug aimiky'esat sa'ag mesup ta'yn i'atu'e. Waku watuwepotpap katupono mi'i nug hamo ainug sa'awy'i i'atu'e. Pyno to'iro waho'o'auka miit'in i'atu'e. Waku yne myē'ym miit'in kaipyi wati'auka wētup miit i'atu'e katupono mi'i nug hamo watoine'en mesup e'at pe i'atu'e. To'iro miit'in ho'o'auka hamo i'atu'e. Mesup e'at ahe'at miit'in sem atuuka hamo i'atu'e to'ope. ¹⁶Mi'i hawyi te'eruwa'atunug kahato surara'in sem i'atu kahato yne te'era'apyk i'atuhū

okpe tote. Mi'i hawyi wētup ok to'e uhepe -Iuwāu e etikuap apo karania surara tukupte'en itote miit'in atuuka haria apo uhepe. -U yt atikuap i are'e hawyi uiwesat -Pywo pe ti i'atu kahato yt aimikuap i ko'i hap ewy tukupte'en 200.000.000 surara'in i'atu hap tukupte'en e uhepe. ¹⁷Mi'i hawyi uimu'etu ara'akasa mekewat surara'in sem ta'atuhū Kawaru sem okpe tote. I'atuesokpe i'atupyt etiat surara'in wat ewywuwat ta'atu'auka hap sopo hap ma'ato aria kawiat toine'en nu hup ewy aria sapuē hapyke rakat ewy. Mi'i hawyi i'atuhūria Kawaru akag ko'i awyato akag ewy. Mi'i hawyi ta'atuwē pyi tuwētem aria ēty hun ytyghe wuk hap ewy tuwētem haty wo i'atuwē pyi miit'in ho'o'atu'uka hamo. ¹⁸Mi'i hawyi mekewat aria i'atuwē pywiat ho'o'auka kahato miit'in myē'ym kaipyi wētup miit ta'atu'auka. ¹⁹I'atuesaika hap topyhu'at i'atuwē pyi miit'in auka hamuat. Katupono aria sapuē hapyke rakatno ta'atu'atuowa irania'in ta'atuwēpyi. I'ewyte i'atusuwaipo āpy ete moī akag ewy. I'atusuwaipo wo miit'in moso'opot hap topyhu'at.

²⁰Mi'i hawyi ta'atu'atumoma kahato miit'in yi totiaria 30 kaipyi 10 ok miit ta'atumoma kahato miit'in. Ma'ato mi'i pykai irania'in yt iku'uro i rakaria yt te'eruwemorem hin i Tupana kape. Te'era'akasa yne ho'opot hap pykai yt paa i'atu'e hin i. Ta'atumotypot rē ahiagnia. Ta'atunug ne tupanaria hekat rakaria ihup ikytsig ika'ay rakaria ta'atu'atumotypot rē. Mi'i hawyi ta'atumotypot yt ihapytig i rakaria tupanaria ta'atuminug ko'i yt kat kuap haria i yt hewyry kuap i rakaria ta'atu'atumotypot kahato te. Yt ta'atumotypot teran hin i Ta'atunug Hat Sese. Ta'atuho'opot pykai yt te'era'aipok hin i Tupana Sese kape. ²¹I'ewyte ta'atuminug sa'ag ko'i yt ta'atoiat hin i. Miit'in auka haria wo te te'eropyhu'at i'ewyte paini ko'i wo te tukupte'en ne miit'in ma'at hamo. Ta'atuma'at hap topyhu'at mekewat paini mimoherep. Yt nakuaria i tukupte'en ne. I'atuewaire atuewaire te. Sero'ok i'atu'e te. Mi'iria Tupana ti'atu'apiheg kahato pykai yt paa i'atu'e hin i i'atuminug sa'ag nug hap ete. Ma'ato po'og ta'atu'atunug yt Tupana miky'esat ko'i i.

Wētup Ok Hesaika Rakat Kape Teha'at

10 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at i hawyi ara'akasa wētup ok po'og hesaika rakat atipy piat. Mi'i ti ta'apyk yi kape. Ipiit ete hesokpe ywyhig ikytsig kahato rakat. Ipainug hap i'akag ete we'yp ewy ikahu kahato rakat. Howa hētyhot kahato aat ewy. Ipy tpy wasere yp oktan toine'en ma'ato aria kawiat ewy topyhu'at.

Mi'i Ti Miwan Tutum Uhepe

²Mi'i hawyi wētup iwan okpo'i hit totat. Mi'i hawyi toi'okpo'i porap ta'yn. Ipy sese topypag y'y wato owa tote ma'ato topy ran kai topypag yi tote. ³Mi'i hawyi mekewat atipy piat akag tuwēpowat tehay pirik

wo aikotã awyato ko'i i'atuehay hap ewy. Tuwēpowat kahu hawyi 7 wo hu hu'e. ⁴Ma'ato hu hu'e hap miit'in pusu ewy topyhu'at. Mi'i pote uito Iuwāu atikuap kat som to'e hu hu'e tohenoi hap -Pyno atiwan mesuwarote kat som te'ero'e hap uiwepe atiwan turan put'ok e uhepe sehay atipy kaipyi -Yt etiwan nei'o kat som to'e hu hu'e puat hap e. Yt atiky'esat i miit'in ikuap hap koran te e. ⁵Mi'i hawyi mekewat atipy piat ihay ra'yn -Yt uheso i rat e. Mi'i hawyi topo sese tohupit ywaipe tehay Tupana kapiat pywo yn e hamo. ⁶-En ni atipy nug hat i'ewynte yne atipy piaria nug hat e. En ni mytyyp nug hat i'ewynte yne yi totiaria nug hat e. En ni y'y wato nug hat i'ewynte yne y'y piaria nug hat e. Eset ri Tupana e. En ni pywo sese rakat e. Mi'i pote are'e pywo rakat e'e hap ewy wuat'i miit'in me are'e -Muki'ite yt kat i po'og miit'in watnuat e'at ko'i sa'awy'i wuat ewy e Tupana e. Mekewat 7 hu hu'e hap ikahuro hawyi i'ewynte ikahuro ra'yn e'at ko'i yi totiaria watnuat e Tupana e. ⁷Pywo ti rat e mekewat 7 ok hu hu'e hawyi aikotã Tupana to'e sa'awy'i tehay moherep haria wē pyi topyhu'at aru yne i'atu'e hap ewy hu hu'e hap tutunug 7 rakat hawyi e. Topyhu'at aru aikotã atunug aru e tehay moherep haria wē pyi sa'awy'i hap ewy topyhu'at e. Mi'i tokosap yne ra'yn hawyi yne mekewat atunug aru e hap sa'awy'i yt heremo i rakat heremo ra'yn topyhu'at kat atunug na'yn atunug aru ehehamo ui'e hap ewy e Tupana e. Mi'i hawyi -Atikuap yne atunug aru e hap e Tupana wuat'i miit'in me e mekewat atipy piat iwato'in nakat.

⁸Mi'i tohenoi kahu hawyi atikuap sehay atikuap sa'awy'i hap ewy -Iuwāu e etat atipy piat po pyi mekewat iwan okpo'i hit e uhepe. Etat ro mekewat atipy piat ipy y'y pe kokawiat ipy yi totiat rakat po pyi e. Mekewat miwan ta'apymeha piat e mekewat sehay atipy kaipywiat e uhepe. ⁹Mi'i hawyi areto ra'yn mekewat atipy piat owa kape hawyi -Mehin etum no mekewat miwan hit uhepe are'e tope. Mi'i hawyi uiwesat -Etat ro miwan hit hawyi etu'u yne ro e. Hē'ē kahato aru etipuēti ewē pe awi'a hy ewywuat e ma'ato etohon hawyi yt naku i etipuēti aru epy'a pe yt hē'ē hin i ma'ato nop hap topyhu'at epy'a pe e uhepe. ¹⁰Mi'i hawyi atat mekewat miwan hit atipy piat akag po pyi hawyi atu'u ra'yn hawyi i'e hap ewy topyhu'at hē'ē kahato waku kahato awi'a hy ewy ma'ato atu'u hawyi nop hap ewy topyhu'at uime'en me. ¹¹Mi'i hawyi mekewat po'og atipy piat rakat to'e uhepe -Iuwāu e pyno ti pywo ti rat Tupana ehay etimoherep aru i'atu kahato miit'in kape e. Ehenoi aru aikotã topyhu'at i'atuete irane hap e. Ehenoi po'og aru i'atupe mekewat sehay emihon kaipyi waku yne pusu puo aru ehenoi mekewat miwan miat emi'u yne yne ywania kape i'ewynte yne morekuaria kape i'ewynte yne tama piaria kape miwan miat e hap ewy waku etiatumoherep aru e. Yt naku i mesup miit'in ikuap ma'ato he'at put'ok e aru hawyi waku etimoherep yne kat to'e kat to'e hu hu'e hap puo e uhepe mekewat miwan kaipywiat uipoi hat atipy piat.

Uipo'oro Akipy Wakuat Iã'äg Hamo

11 ¹Mi'i hawyi Aipotypot Iesui tum uhepe aria'yp hit kat kupitu kat kupitu Tupana yat toine'en hap hã'äg hamuat äpy hãpyk kahato rakat. Tutum uhepe hawyi to'e -Uiwy Iuwãu ereto ro meikowat aria'yp hit äpy hã'äg hamuat wywo Tupana motypot yat sese kape e. Mi'i hawyi ehã'äg no koran iwato hap koran i'ywop hap koran itypore hap e i'ewyte yne Tupana motypot yat ipyt'at ko'i ehã'äg iwato hap e uhepe. I'ewyte eti'atumorania yne miit'in Tupana motypot haria itotiarria e uhepe. I'ewyte yparakai aikope Tupana kapiat ta'atumiium pytyp hap waku ehã'äg yne mekewat aria'yp hit äpy wo koran iwato koran i'ywop hap itypore hap e uhepe. ²-Ma'ato Tupana motypot yat e'oken yt ehã'äg nei'o katupono Tupana motypot yat e'oken mesup koitywy yt ai'ywania wat i ma'ato irania'in yt Iuteu i ywania watnuat topyhu'at. I'ewyte Tupana etawa Ierusarëi irania'in ywania tipohari ra'yn ai'ywania Iuteu ywania po pyi. Surara'in hewyry aru itote 42 ewaty surara'in tipohari Ierusarëi i'atu'ywania watnuat e uhepe e Akag Iesui uhepe.

³Mekewat e'at pe aru atipo'oro typy ok uimi'airo ko'i uhehay moherep hamuat tawa Ierusarëi miaria kape e. Atum mi'iria pe uhesaika hap uhehay moherep hamuat 1260 e'at ta'atumoherep uhehay uhesaika hap wywo e. I'atuesokpe i'anam nakat waku paa wato'e aiminug sa'ag ete e hap moherep hamo e. ⁴-Mekewaria typy ok takaria te'eropyhu'at Uriweiru yp ewy Tupana e'ariäty rakat ewywuaria e. Ta'atupyt'at ikap ihy rakat wo hap ewy mi'iria Tupana e'ariäty hapyke rakaria ewy te'eropyhu'at e. Katupono Tupana ehay moherep haria mi'iria typy ok takaria e. To'o'ewy kahato aikotã typy rakat ariäty Tupana yatypiaria ieine'en haria ariäty eiam hëtyhot kahato rakaria ewy mekewat typy ok Tupana mipo'ororia e. Te'eropyhu'at hamuat Wuat'i Miit'in Yi Totiarria Ka'iwat e'ariäty moherep hamo e uhepe. ⁵Mi'i hawyi yi tote ta'atumoherep kahato uhehay e. I'atuwanikaptia i'atu kahato ma'ato uimipo'ororia typy ok po'og hesaika i'atu'uka teran haria kai e. Karãpe miit'in tuwat aru uimipo'ororia typy ok auka hamo mi'i hawyi i'atuwanikaptia ko'i yne topap aria i'atuwë pywiat wo e. Yt uwe i uimipo'ororia typy ok auka kuap hat e uhepe. ⁶Mi'i hawyi mi'iria typy ok takaria uimipo'ororia hesaika kahato rakaria wo tukupte'en e. Ta'atupyhyp kuap aru i'aman e. Miit'in sem me ta'atumoherep aikotã aru e hap ko'i e. Waï'i'atu'e i'aman me ta'atuhenoï miit'in miat turan yt kat i i'aman i'atuko ete e. Yt kat i i'aman mesuwat yi tote i'atu'e hap ewy ta'atumiky'esat ewy e. I'ewyte ta'atunug kuap y'y ko'i huu rakatno. I'ewyte ta'atumiky'esat ewy ta'atupo'oro kuap ahuu. Sa'ag nug haria ta'atuewanikaptia moma hanuaria tukupte'en e. I'ewyte ta'atupo'oro kuap hamuat ihywy'okmoï ko'i ta'atuwanikaptia äpymin hamo e uhepe Iesui. ⁷Mi'i hawyi 42 ewaty hap ete tokosap ta'yn i'atuehay hap e. Toran na'yn

hawyi tuwētem irane yi ka'a wato sa'ag myi mekewat haiwot rakat sa'ag kahato rakat ipoity'i rakat ahiag e. Mi'i hawyi tu'uka kahato Tupana ehay enoi haria typy ok takaria ete e. Mi'i hawyi po'og hesaika topyhu'at e. Mi'i hawyi hamuat ewy toi'atu'akit uimipo'ororia tesurara'in sem py wo hawyi toi'atu'uka uimipo'ororia typy ok takaria e uhepe. ⁸I'atupiit toipun tawa wato py'asetpyi aikope sa'awy'i ta'atupehik Tupana Mipo'oro Uito aria'yp posak ete hap tote ta'atupugha tawa pu'ap tote tawa py'asetpe wuat'i ehamo e. Tawa Esitu sa'awy'i yt naku pe i kahato tukupte'en uimohey haria. Mi'i hap ewy kahato yt naku i kahato tukupte'en aru uimohey haria mekewat tawa Ierusarēi miaria e Tupana. Mi'i pote wētup set atum tawa Ierusarēi miaria pe -Tawa Sutuma piaria eipe are'e e. Mio tā are'e katupono uimiwuk tawa Sutuma sa'awy'i e. Yi Esitu piaria uhewanikaptia ewy kahato tawa Ierusarēi miaria mesup e. Sa'ag kahato ta'atunug sa'awy'i wuaria uimohey haria ete e. Sutuma miaria i'ewyite yt naku i yn te'eropyhu'at uimohey haria ete e. Ierusarēi miaria po'og uimohey haria auka haria wuat'i tawa kai e uhepe. ⁹-Yt eweisyp tei'o mi'iria ete ne'i i'atu'e irania'in Ierusarēi miaria uimipo'ororia typy'ok takaria piit etiat e. Mi'i pote i'atupiit iku'uro rakaria tukupte'en muap tote tawa Ierusarēi me myē'ym e'at hawyi wētup e'at pat'ok. Mi'i hawyi miit'in tō'ē tō'ē kahato te'eraha'at hamo. Te'eruwa'atunug wuat'i pusu kuap hap kaipyi wuat'i ywania kaipyi wuat'i tama kaipyi ipe hup takaria ipe hun nakaria ipe kytsig nakaria tō'ē tō'ē hepiok hamo myē'ym e'at kape e. ¹⁰Mi'i hawyi ō'ē haria i'atuwepiit kahato -Waku pe ra'yn i'atu'e e. Iku'uro ra'yn Tupana ehay moherep haria i'atu'e e. Waku kahato i'atu'e to'oepe e. Iku'uro ra'yn Tupana ehay moherep haria typy ok takaria i'atu'e e. Sa'awy'i mi'iria aimoso'opot haria tukupte'en mesuwat mytyyp tote i'atu'e to'ope. Koitywy waku ra'yn watunug aimiky'esat ewy yt naku i nug hap i'atu'e. Mi'i hawyi ienuk hap ta'atunug hawyi to'ope ta'atuium kat ko'i kat ko'i to'omowepiit hamo -Waku pe mesup topap ta'yn aimoso'opot haria i'atu'e to'ope e. ¹¹Myē'ym e'at hawyi wētup e'at pat'ok hawyi i'atupiit toine'en i wuat'i ehamo muap tote hawyi Tupana timoieine'en i ra'yn Topa'āu wo toimopyhu'i ra'yn e. I'atuieine'en i hap teke i'atupiit pe hawyi i'atupo'lam na'yn wuat'i miit'in wekry'i haria ehamo e. Mi'i hawyi itotiararia seha'at haria te'eroken'ē kahato ra'yn i'atupupi e. ¹²Mi'i hawyi ti typy ok takaria tikuap sehay pirik atipy kaipyi -Ewei'ō'ē ro meikowo e. Mio tā e hawyi ta'atuewanikaptia ehamo te'era'am na'yn wyyhig muo wuat'i ehamo e Iesui uhepe. ¹³I'atu'am turan huruk'e iwato kahato topyhu'at tawa Ierusarēi ete e. Mi'i hawyi yat ko'i nu kawiat ko'i hewo hewo kahato e. Ikaipyi i'atu 10 hap ta'at wētup tuereto hap ewy yi huruk'e kahato pote miit'in ho'opot kahato hawyi 7 miu miit iku'uro itote. Mi'i pote irania'in yt map haria i te'eroken'ē kahato hawyi -Tupana atipy piat po'og torannia kai En i'atu'e aru tawa Ierusarēi miaria e Aipotpyot Iesui uhepe.

¹⁴Pyno typy ho'opot hap miit'in piat hap tokosap ta'yn ma'ato wētup te yt tokosap i te ho'opot hap sese miit'in miat hap katupono yt torannia i te hu hu'e.

Hu Hu E Hap 7 Rakat

¹⁵Mi'i hawyi atipy piat wētup te myhu'at hat akuara wato hu hu'e ra'yn mekewat 7 ok takat hawyi uito Iuwāu ara'akasa mi'i hap kape uimu'etu. Mi'i hawyi atikuap miit'in sem ihay pirik kahato atipy pe -Tupana Mipo'oro topyhu'at ra'yn Wuat'i Porekuat nuat i'atu'e haty wo. Wuat'i Ywania Potypot no Aiporekuat topyhu'at mesuwepyi wat'i e'at pe i'atu'e. Mi'i Miit yn toine'en Ai'akag koro i'atu'e. Aika'iwat mesup topyhu'at po'og wat'i kai i'atu'e te'eruwēpowat atipy piaria hap atikuap. ¹⁶Mi'i hawyi mekewat 24 ok takaria morekuat e'amyap totiaria te'eruwepỹ'ātutuk Tupana kape i'atueowa yi kape Tupana motypot hamo. ¹⁷-Urutuwehum ewowi Tupana i'atu'e. Uruka'iwat sese En i'atu'e. Wuat'i E'at piat En i'atu'e. Yne eminug ko'i e'yian mete ereine'en ni i'atu'e. Mesup te ereine'en i'ewyte wat'i eminug hap sakpo ereine'en ne i'atu'e. I'ewyte wat'i e'at tokosap pykai ereine'en ne i'atu'e. Yt uwe i put'ok e esaika hap ete i'atu'e. Mi'i esaika hap iwato rakat wywo ereine'en no atipy piat i'atu'e. Yi totiat Potypot no ereine'en i'atu'e. ¹⁸-Uru'akag wo sa'awy'i te pyi wat'i ywania. Yt emohey i haria haiwot kahato eete i'atu'e. Koitywy ma'ato waku ereine'en Surara Akag ewy i'atu'apiheg hamo i'atu'e. Eti'atupoepyk ta'yn ewanikaptia i'atu'e. Waku eti'airo uwe waku uwe yt hap i'atu'e. Waku mesup etum no eropat sese haria pe i'atusa'up wakuat i'atu'e. Waku i'ewyte ehay moherep sa'awy'i wat rakaria pe emiehakyaera'at ko'i pe i'atusa'up wakuat waku etum i'atuepe i'atu'e. Waku i'ewyte emotypot haria pe iwato'in nakaria ko'i pe i'ewyte yt uwe i mikuap ko'i pe i'atusa'up wakuat etum i'atuepe i'atu'e. Waku i'ewyte eti'atu'apiheg e'yi kahu hap moma haria i'atu'e 24 ok takaria po'og imohey haria Tupana pe.

¹⁹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at i hawyi ara'akasa atipy pe Tupana motypot yat tuwe'okenhyp'ok ta'yn hawyi araha'at Tupana yat kape. Mi'i tote ara'akasa ra'yn mekewat sa'awy'i wat Tupana Pa'āu apyk hap aikope sa'awy'i Tupana ihay ra'yn -Atunug aru uile hap ewy e hap totepyi ihay i ra'yn. Mi'i hawyi tuwētem kahato itote pyi merep merep'e hap ko'i hap ewy ara'akasa. Mi'i hawyi huruk'e kahato hap atikuap. Mi'i hawyi yi tyry'e kahato hawyi miit'in te'eruwēpowat kahato itote pyi. Mi'i hawyi nukara iwato'in nakat hewo yi kape.

Mekewat Haryporia I'ewyte Moi'ok Sa'ag Etiat

12 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu ara'akasa wētup uimu'etu uimowanetup hap sese kat som Tupana aimu'e hap sese are'e uiwepe. Katupono ara'akasa waikiru py'asetpe wētup ok haryporia ewywuat y'am me waty

tote. Hesokpe aat ewywuat. I'akag ete toine'en amātap iwepainug hap waikuru ko'i 12 waikuru ko'i. ²Mi'i ti tuwak popuo to'e -Uimepyt irane e kyn kyn to'e popuo. Uimepyt hap e'at ra'yn e tuwak popuo. Haty kahato e. ³Mi'i hawyi uimu'etu wētup kape ara'akasa uimowanetup hap sese katupono mekewat haryporia yatype toine'en mekewat moi'ok sa'ag iwato'in nakat. Uimo'akag'aia kahato mekewat moi'ok koro 7 i'akag nakat ipe ihup kahato rakat huwaipo waikuru ko'i ete hewyry. Ipainug hap amātap morekuat ewywuat 7 amātap. I'aut piit kahato rakat 10 i'aut rakat i'akag ko'i ete. ⁴Mi'i ti tosuwaipo wo toi'atupugha kahato waikuru ko'i tosuwaipo wo. Myē'ym kaipyi toipat'ok wētup waikuru hap ewy. Waikuru sem toipugha kahato yi kape. Mi'i hawyi itote tohekatup haryporia imepyt ywā'i hap tutu'u teran imepyt haype. ⁵Mi'i hawyi imepyt ihainia ra'yn. Tuwētem hawyi Tupana tioto meremo atipy kape aikope toine'en Morekuat no hap tote. Mi'i hawyi to'e Haryporia Mepyt pe -Meiūran aru eti'atumoperup'i haty wo yne miit'in e Tupana. Aikotā Morekuat tepuretig wywo hap toimoperup'i temiit nuat hap ewy ereine'en aru e. Mi'i hap ewy etunug irane e Tomiera'am Hirokat pe. ⁶Mi'i hawyi mekewat haryporia topopy ra'yn moi'ok pupi aikope yt uwe i miit'in hap kape. Mi'i hawyi Tupana minug yahig yt uwe i mikuap hap tote haryporia tuwemig. Mi'i kape toipo'oro temiit'in ipoi hamo 1260 e'at turan 42 ewaty hap ewy.

Atipy Piaria Tuuka Ra'yn Miat Sa'ag Nakat Wywo

⁷Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at wu'uka hap kape waikuru py'asetpe. Mekewat atipy piat akag Mikeu temiit'in atipy piaria tesurara'in wywo ta'atu'uka kahato moi'ok koro ete. ⁸Mi'i hawyi moi'ok ti'atu'akit teran surara akag Mikeu'in ma'ato Mikeu ti'atu'akit ne'i moi'ok hawyi to'e -Motoro emiit'in wywo e. Yt naku i ra'yn ereine'en po'og mesuwe atipype e. Motoro esurara'in wywo e Mikeu moi'ok koro pe. ⁹Mi'i hawyi toi'atu'okhytpugha moi'ok hesurara'in nywo waikuru kaipyi yi kape. Moi'ok koro wētup het ahiag e wētup het miit'in mo'akag'aia hat. Wētup het Satanai e. ¹⁰Mi'i hawyi wētup ok atipy piat tuwēpowat tehay pirik wo -Tupana Mipo'oro Iesui ti'akit ne'i ahiag e. Temiit'in mohit hat toimohit ne'i ra'yn e. Sa'awy'i ihay sa'ag Tupana emiit'in ete aat ka'ap ahiag -Emiit yt kat hamo i e. Yt nakuaria kahato emiit e yn sa'awy'i Tupana pe e. Ma'ato mesup toi'atupugha ra'yn e. Waku kahato e. Tupana timoherep ta'yn ahiag akit hamuat e. Koitywy watikuap Tupana Mi'airo Iesui po'og po'og hesaika ahiag kai e hap watikuap e. Ahehakyera'at hap topyhu'at ra'yn e. Katupono Iesui aihep sese ahiag po pyi e wētup ok atipy kaipyi haty wo. ¹¹Mesup aheywyt'in aheinyt'in Iesui mohey haria ti'atu'akit ne'i ahiag e. Mekewat aikotā ta'atuhū ewywuat iku'uro rakat suu mohey hap kaipyi ta'atu'atuiā'āg hap ko'i yne ta'atu'akit ne'i e. Iku'uro rakat huu aat

hap i'atukawiatno ta'atumohey hawyi esaika hap wywo ta'atu'akit ne'i ahiag e. I'ewynte i'atumienoi Iesui piat ta'atuehakyera'at hap moherep hap wo ta'atu'akit ne'i ahiag e. Ta'atuku'uro hap kape ta'atumohey hamo ta'atu'akit ahiag e tehay pirik wo atipy piat e. ¹²Pyno koitywy atipy piaria i'atuwepiit ra'yn e. Yt kat i ahiag mio itote waku pe ra'yn e. Mi'i pote -Eiwehum no Tupana kape yne eipy'a pyi e. Ma'ato eweiwak to yi totiaria e. Katupono mesup ahiag haiwot ra'yn ta'atupugha atipy pyi hawyi. Yt naku i pe eweikupte'en mesup aru yi totiaria. Eiwe'eg wo o y'y upiaria yi totiaria katupono toine'en eipy'asetpe ahiag to'okhytpun atipy kaipyi yi kape hawyi e. Koitywy haiwot rakatno toine'en katupono toikuap ta'yn mesup yt wuat'i porekuat no i toine'en ne hap. Mi'i pote aikotā aikotā toikat tuwanetup miit'in atuekyi tuwewawiat hamuat hap teropat haria wo hap e tehay pirik wo -Yt i'atu i ra'yn uhe'at uipotpap hamo e ahiag.

Moi'ok Haryporia Mohan Hat Toine'en

¹³Ahiag toine'en yi tote hawyi -Uipun atipy kaipyi e. Mi'i hawyi tohaty'i haty'i mekewat Ihainia hit ty. ¹⁴Ma'ato Tupana tum na'yn haryporia pe hywi wato kahato rakat popesap ewywuat tutum hawyi to'e mana pe -Mana e waku erepopy yahig wato kape e. Waku eremig itote uiminug eiam me e. Itote moi'ok yt epuēti hin i e. Ereine'en no myē'ym i'aman motpe itote e. Mi'i hawyi waku aat pe erētem epyhyp hap wyi e. ¹⁵Mi'i hawyi mekewat moi'ok wato wē pyi tuwētem y'y ihy koro ewy Mekewat Hirokat ty āpymin teran hamo. Toiky'esat totiotō pya teran haype. Mi'i pote y'y tuwētem kahato moi'ok wē pyi aikotā y'y mut'e hap ewy. ¹⁶Ma'ato mesuwat yi tipowyro kahato haryporia. Ma'ato yi topyhu'at ika'a wato kahato y'y wato hy sym hamo. Mi'i pote moi'ok wē pywiat ma'ato mekewat y'y mut'e rakat yt ti'apymin kuap i mekewat haryporia. ¹⁷Mi'i pote po'og haiwot ahiag mekewat haryporia yt mi'āpymin i ete. Mi'i hawyi toto wu'luka hamo imepyt saipepiaria moma hamo. Tupana piat ainapin hap nug haria ete Iesui yn uruka'iwat e haria mot'i haria moma hamo ete. Mi'iria moma hamo moi'ok toto tosaiwot wywo. ¹⁸Toto hawyi toine'en yikyt upi hyemyi'a wato yēpeke mekewat i'akare wasu ewywuat ahiag toine'en i'am me Iesui emiit'in u hamuat.

Yt Nakuat I Tuwētem Y'y Wato Pyi

13 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu uhewyry y'y wato ēpe ete yi kyt upi. Mi'i puo araha'at hawyi ara'akasa wētup ok tuwētem y'y wato pyi yt nakuat i sese uimogyt kahato. Mi'i awyato tig koro 7 i'akag nakat. I'akag ko'i ete 10 i'aut. I'ewynte yne i'aut ete ipainug hap amātap morekuat wat ewywuat. Mi'i kape ara'akasa uimu'etu. Mekewat awyato tig koro 7 i'akag ete howatu'a ete toine'en het sa'ag ko'i. Het ko'i sa'ag uito Tupana

e hap ewy. Toimohit teran kahato Tupana toset wo. ²Araha'at kahato mekewat y'y pywiat wētem hat kape. Ta'i awyato tig ewy kahato are'e uiwanetup hawe. Ipy ipo hīpa py ewy. Iwē awyato wato wē ewy are'e. Tuwētem y'y pyi hawyi mekewat moi'ok to'e tope -Woronug na'yn en wuat'i uhemit'in porekuat no e. Waku era'apyk morekuat nuat ui'apyk hap tote e. Woronug en uhehaytuwy e. Mi'i hawyi ehay topyhu'at uhehay kaipyi e. Mi'i hawyi ehay upi yne miit'in te'eropyhu'at e moi'ok mekewat yt nakuat i rakat hīpa py ewywuat pe. ³Uito Iuwāu araha'at mekewat 7 i'akag nakat kape ma'ato wētup ok akag hepihi wato rakat ma'ato tokā'ā ra'yn aikotā sa'awy'i i'auka hap ewy. Mi'i hawyi araha'at yne miit'in tutunug tomiky'esat ewy. Tuwat kahato ihay upi. ⁴-Woromotypot En moi'ok i'atu'e. Tupana sese moi'ok i'atu'e. Katupono y'y pywiat wētem hat uruporekuat no i'atu'e. Mio tā i'atu'e hawyi te'eruwepŷ'ātutuk 7 i'akag nakat kape -Yt uwe i ekai po'og wakuat i'atu'e. Yt uwe i e'akit kuap i'atu'e. Torannia te'eroken'ē epupi tu'uka ewywuat hamo i'atu'e torannia miit'in. ⁵Mi'i hawyi mekewat moi'ok wē wo topyhu'at hawyi ihay se tuwemotypot hamuat -Uito ti Tupana e Uito ti Tupana e. Aikotā morekuat wato ewy ihay se 42 ewaty turan mi'i yn topyhu'at morekuat koro wo. Mi'i turan ipotpap kahato moi'ok miky'esat ewy. ⁶Tuwekyry'i kahato Tupana ete towē pyi -Yt ikahu hin i Tupana set e. Tupana motypot yat yt kat hamo i e. Yt naku i nug haria atipy piaria e. Yt naku i kahato Tupana e. ⁷I'ewyte -Eti'atumoma ro Tupana emiit'in e moi'ok mekewat y'y wato pywiat wētem hat pe. Wu'uka hamo waku wati'atu'akit Tupana mohey haria e. Mi'i hawyi wati'atu'akit yne hawyi waku wuat'i ywania akag wo eropyhu'at mesuwat yi tote e. Yne pusu ka'iwat sio ihup sio ikytsig sio hun yne ywania ka'iwat kat e pusu kuap haria kat ywania kaipywiaria e. Waku yne tama piaria porekuat i'atumi'akit no i'atumimohit hat no ereine'en e ahiag awyato tig koro pe. ⁸Mekewat e'at turan ta'atunug Tupana wo mekewat awyato ewywuat sa'ag nakat. Te'eruwepŷ'ātutuk hawyi -En ni Tupana i'atu'e irania'in. Ma'ato mekewat iku'uro aihū Kuteiru ewywuat rakat mohey haria yt inug i mekewat awyato tig akag ewywiat ta'atuwetupana wo. Yt ta'atumotypot i. Katupono Tupana Sese yn sa'awy'i toine'en yi nug hap e'yian mete i'atu'e Iesui mohey haria. Mi'iria Tupana tunug i'atuset pehik hawe tomiwan ete. Mi'iria Uihū Kuteiru hit mohey haria toiwan tomiwan me mesuwat yi nug hap e'yian mete mi'iria aru -Uruimohey Tupana Hū iku'uro aikawiatno haype pote yt uruimohey i moi'ok mipo'oro aiporekuat nuat i'atu'e haria toiwan tomiwan me mesuwat yi yt kat i hep hap e'at pe turan Tupana.

⁹Uuiwryia'in uito ti Iuwāu. Ehewaure ka'a pote eiwanetup to kat som Tupana to'e ehewowi hap kape are'e. ¹⁰Mio tā are'e ehepe -Eiwe'eg wo o Tupana emiit'in eipe pote. Eweimohey ro yne eipy'a pe eiku'uro hap kape katupono ti aru ahaty'i haty'i kahato wo'opyhik hawe imohey haria aito

pote. Waku waho'opot aiku'uro hap kape. Ai'auka kyse'yp wo pykai yt naku i watoiat Iesui hap ai'auka irania'in imohey pote are'e. Ehewaure ka'a pote eweikuap to ui'e hap. Uito Iuwāu uipyhyp hawe y'y wato py'asetpe yi a tote ui'atoiat mesuwe Iesui mohey hap upi.

Wētup Ok Kape Areha'at Yi Totiat Sa'ag Kahato Rakat

¹¹Mi'i hawyi uito araha'at hawyi ara'akasa wētup ok kape. Yi ka'a pyi tuwētem i'aut kurin kat yt i'aut rakat ewy i. Yty hit mepyt ewy aihū Kaneiru mepyt ewy. Typy i'aut kurin kat ma'ato ihay hawyi ihay pirik kahato akuara wato ehay ewy. ¹²Mi'i topyhu'at uito Tupana e hat saipepiat sa'awy'i wuat morekuat koro yianmiat ewy. -Eweimotypot ro uhe'yianmiat Tupana wo awyato tig ewywuap piat. Isuk hap tuwemokāā ra'yn i'auka hap tokāā ra'yn toine'en i ra'yn hap ewy ma'ato yt kahato i. ¹³Mekewat yi ka'a pywiat wētem hat mekewat wētup ok Tupana ran saipepiat inug kuap kahato yt miit'in minug ewywuap i. Tutunug iwato kahato miit'in mowanetup hamo. Toikay kay kuap aria atipy kaipyi yi kape wuat'i miit'in ehamo iwato kahato. ¹⁴Toi'atuma'at miit'in mesuwat yi tote tomimoherep yt miit'in minug kuap i rakat wywo. Ma'ato tuweran note yt uwe i mekewat awyato tig akag 7 i'akag nakat iwywo pote yt toimoherep kuap i miit'in mowanetup hamo. Katupono yianmiat hap ahiag kaipyi hesaika hap toine'en. Mi'i hawyi toi'atumowanetup pywo i'atu'ehamo. Mi'i hawyi -Uimohey pote ewetunug no Tupana iā'ākap uhe'yianmiat ewywuap e mekewat kyse'yp misuk ma'ato toine'en i ra'yn gu'uro pywiat hat e yn miit'in me. Mi'i hawyi ta'atunug na'yn mekewat awyato tig akag 7 i'akag nakat iā'ākap. ¹⁵Ta'atunug hawyi mekewat iā'ākap te'yianmiat iā'ākap toimoieine'en. Mi'i hawyi iā'ākap ihay ra'yn toimopyhu ra'yn hawyi tutum tesaika hap mekewat iā'ākap we yt tomotypot i haria auka hamuat. ¹⁶-Eweimotypot ro Tupana wo iā'ākap e. Ewetunug no ui'e hap ewy e. Ewetat ro miwan ehowatu'a ete mekewat ahutupana iā'ākap set e. I'ewyte eipo sese kai mekewat miwan iā'ākap set ewetat ro e wuat'i miit'in me miit akag ko'i pe i'ewyte miit emiit pe i'ewyte hekat rakaria pe i'ewyte hatek takaria pe mipyhyp ko'i pe i'ewyte wo'opyhyp haria pe. -Hē to ewei'e ro epiit etiat miwan nug haria pe e. ¹⁷-Yt ewei'e pote yt kat i aru uruiweneru ehepe e -Yt ewei'e pote i'ewyte uruipyhyp aru eipe wuat'i weneru hap ete e wuat'i pe. Mi'i hawyi ta'atuwan yne miit'in piit mekewat Tupana iā'ākap set wywo mekewat Tupana iā'ākap morania hap wywo.

¹⁸Uiwyrria'in we'eg haria eipe pote eweikuap to mekewat Tupana iā'ākap set mekewat yt nakuat i set e Tupana ahepe. Eiwe'eg mote yt niatpo i eweikuap het kat pote miit'in set wywo topyhu'at. Watimorania yne mekewat miwan ko'i het ko'i watimorania yne tuwat i tuwat i hawyi watipuēti miwan to'okape 666. Mi'i kaipyi watikuap het aiwe'eg

mote e. Yne miwan miat 666 piat wētup het toine'en. Watimorania yne mimorania ko'i hawyi 666 watipuēti e Tupana ahepe.

Areha'at Hawyi Tupana Hū Ara'akasa Ra'yn Yity'ok Sitāu Totiat

14 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at hawyi ara'akasa uimu'etu wuat ewy. Eiweha'at ro eiweha'at ro Tupana Hū Kuteiru toine'en tawa Ierusarēi me yity'ok Sitau tote. Eiweha'at ro. I'atu kahato teropat haria wywo toine'en itote 144 miu heropat haria iwywo tukupte'en itote. Eiweha'at ro are'e ehepe. I'rywot set miwan toine'en ihū hit Kuteiru ewatu'a ete. ²Mi'i hawyi atikuap wepy hap ikahu atipy pe ihay se kahato rakat aikotā ywytu y'y ete hap ewy aikotā ipuehay y'y hit'i soro'e hap ewy atikuap uimu'etu wuat ewy. I'atu kahato y'y soro'e hap ewy ipuehay. Mi'i puehay puo atikuap huru huru'e hap iwato rakat haty wo. Mi'i hawyi atikuap wepy nug hap ewy aikotā mory'awat ewywuat haity i'atu kahato rakat pyi tuwepy hap ewy tuwepy. Miit'in sem te'eruwepy i'atu kahato kawakiu wywo hap ewy. ³Mi'i hawyi Tupana Hū hit miehakyera'at ko'i te'eruwepy atipy pe. Wepy hap ipakup takat sese. Mekewat apyk piat Morekuat e'yian notiat hat motypot hamuat. Mi'iria mekewat 24 ok po'og wuat imohey yne e'at piat haria ehamo. I'ewyte 4 ok takaria ehamo. Te'eruwepy mekewat wepy pakup. Ma'ato itotiarua yt tikuap hin ta'atupy'a pe kat e hap kat e hap te'eruwepy hap. Ma'ato mekewat 144 miu rakaria Iuteuria Iesui mohey haria ikuap ta'atupy'a pe. Katupono mi'iria i'ewyte Tupana miehakyera'at ko'i ta'atukuap. ⁴I'atuwe'eg kahato mekewat 144 miu miit Iesui eropat haria. Yt karāpe i haryporia'in miat ta'atuwaire hap upi tuwat. Mi'iria 144 miu ihainia yt karāpe i ihary'i rakaria ta'atunug kahato Tupana Hū hit Kuteiru emiit sese imi'airoria sese ko'i mi'iria. Toi'atuehakyera'at mi'iria irania'in Iuteuria e'yian mete. Mi'i hawyi 144 miu miit'in rakaria ehay kaipyi miit'in sem toi'atuehakyera'at. Tupana kapiat weium hap ko'i imowepiit hamuat i'ewyte Tupana Hū hit Kuteiru kapiat weium hap imowepiit hamuat te'eropyhu'at mi'iria 144 miu Iuteuria Iesui mohey haria. ⁵Tupana mimoewaku ko'i kahato mi'iria katupono wakuaria kahato mi'iria. Yt karāpe i te'eropyhu'at Tupana ma'at haria wo i'ewyte yt karāpe i heso rakaria wo te'eropyhu'at.

Ihay Uhewowi

⁶Mi'i hawyi uito Iuwāu wētup ara'akasa topopy rakat ywyhig muo. Mi'i hawyi toimoherep kahato tehay wo sehay wakuat Tupana etiat mekewat sehay wakuat wuat'i e'at piat. Yt karāpiat i ikahuro rakat. Mi'i ti topopy kahato wuat'i Setama kape wuat'i ywania kape toto wuat'i pusu kuap haria kape topopypuo. Wuat'i miit'in kape toto hun nakaria ihup takaria i'ewyte ikytsig nakaria kape yt to'o'ewywuat i kape topopy. Mi'i

hawyi ywyhig kaipyi toimoherep sehay wakuap. ⁷Mi'i ti tehay pirik wo tuwēpowat -Eweimotypot o Tupana yn e. Eiwehum yn no Tupana kape e. Katupono yt pya hin i tuut uwe waku uwe yt naku i rakat moherep hanuat tuut hap e'at e. Uwe imi'apiheg wuat uwe yt e hamo tuut irane. Mi'i pote eweimotypot ro Atipy Nug Hat Yi Nug Hat e. Eweiky'e ro Y'y Wato Nug Hat e tehay pirik wo topopy popuo pyi.

Wētup Ok Atipy Piat Ihay Uhewowi

⁸Haipepe wētup atipy kaipywiat mopy hat ara'akasa. Mi'i ihay ra'yn -Mekewat tawa Papironia ewywuwat ikahuro ra'yn e. Katupono tawa Papironia piaria ti'atumu'e kahato miit'in ta'atuwaire waire e hap ete -Ewetunug no urueko ewy i'atu'e yne ywania pe -Waku yne haryporia weweneru haria wo waku ahewaie aikotā mahy wo aimopēā wywo hap ewy i'atu'e. Mi'i pote Tupana haiwot pote toi'atumoma mi'iria tawa Papironia piaria ewywuwat gupte'en haria e mekewat mopy ywyhig muat hat.

Wētup Te Atipy Piat Ihay Uhepe

⁹Mi'i hawyi uito Iuwāu ara'akasa wētup atipy piat mekewat typy rakat saipepiat. Mi'i hawyi myē'ym na'yn atipy piat mopy hat. Mi'i tuwēpowat tehay pirik wo. -Eiwe'eg wo o yt eweimotypot rei'lo mekewat awyato tig koro 7 i'akag nakat -Uito Tupana heso rakat e. Yt eweimotypot rei'lo iminug Tupana iā'ākap e. Karāpe toiwān teran toset ewatu'a ete epo sese ete pote waku wai'eweie'. ¹⁰Katupono -Uito Tupana heso rakat wywuwat wat haria Tupana sese mi'apiheg wo te'eropyhu'at. Yt naku i topyhu'at i'atu'apiheg hap aikotā sapo hy watu'u mani hy pyre puo hap ewy -Ewetu'u yne ro e aru Tupana topy'ahak hap wywo. Mi'i hawyi woroho'o'apiheg aria wo e. Mi'i hawyi woroho'omoso'opot wuat'i e'at pe e Tupana -Uito Tupana sese e heso rakat motypot haria pe. Aria sapuē puo i'atueiam sese topyhu'at i'atuepiat ho'opot hap. Mi'i puo ho'opot hap sese topyhu'at e wuat'i atipy piaria ehamo Tupana Hū hit Kuteiru ehamo. Ewe'eg wo katupono mi'i tā ne'i ti aru eweho'opot ewetunug mekewat set ehowatu'a ete pote. Ewetunug mekewat heso rakat ehutupana wo pote. ¹¹Mi'i hawyi Tupana mimoso'opot ko'i he'yhig am ywaipe wuat'i e'at pe. Are paī ho'opot hawe mi'iria yt te'eroket kuap i yt te'eremohy kuap i mi'iria. Haty pote yt te'eroket kuap i aat ka'ap. Katupono mekewat yt naku i nug hat ta'atunug ta'atuwetupana wo. I'ewyte hā'ākap kape te'eruwepỹ'ātutuk aikotā imotypot Tupana ewywuwat hamo. I'ewyte het ta'atuwan ta'atueowatu'a ete pote ta'atusaty'i saty'i hawe tukupte'en wuat'i e'at pe. ¹²Uiwyria'in uito Iesui potmu'e 12 ok takat Iuwāu. Eiwe'eg wo o yt eweiwat rei'lo -Uito Tupana heso rakat upi eimoso'opot pykai katupono mesuwe yn eimoso'opot kuap. Waku watomohey Iesui ai'auka

teran pykai are'e. Waku Tupana piat ainapin hap aiku'uro hap kape watopytyk. Aito Tupana mimowaku ko'i pote waku watomohey aiperup'i popuo yt kat i waure'ai'e hap are'e.

Wētup Te 4 Rakat Ihay Uuiwywo

¹³Mi'i hawyi atikuap sehay atipy kaipyi uimu'etu -Iuwāu e Etiwan itote ui'e hap e. -Waku kahato meimuēwaria ta'atuka'iwat potpap ta'atunug ta'atuku'uro hap kape. Waku kahato meimuēwat te'eruwepotpap ta'atuka'iwat potpap ete mesuwat e'at pyi ta'atuku'uro hap kape e. Mi'i hawyi Tupana Pa'āu i'ewyete to'e -Pywo ti rat waku i'atupotpap ho'opot hap Tupana potpap ta'atunug aat ka'ap e. Mi'i hawyi waku pe tukupte'en wuat'i e'at pe e Tupana Pa'āu. Waku pe tukupte'en katupono i'atuminug ko'i yt karāpe i miit'in tiwaure i'atumiekyi ko'i. Toine'en yne itote e Tupana Pa'āu ahepe.

Areha'at Aheyke'et Ewywuat Apyk Pe Toine'en

¹⁴Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at ywaipe hawyi ara'akasa wētup ok apyk pe ywyhig kytsig me Mi'i ti Aheyke'et ewywuat. Morekuat wato painug hap imehit rakat toine'en ipiit ete. Ipo pe kyse hāihyk kahato rakat mi'i kape ara'akasa. ¹⁵Mi'i hawyi uito Iuwāu ara'akasa wētup ok tuwētem Tupana motypot yat pyi hawyi tuwēpowat mekewat ywyhig notiat apyk piat kape -Etiterek to mikoi mehın ekyse wo e. Kat pote iterek hamo waku ra'yn e. ¹⁶Mi'i hawyi toiterek ta'yn tekysel'yp wo. Mikoi yi etiat toi'atunug.

Toine'en Wētup Ok Tupana Kapiat Ikamhigse Rakat Wuk Hamuat

¹⁷Mi'i hawyi araha'at wētup ok atipy piat ieine'en hat tuwētem Tupana yat pyi hawyi ara'akasa ipo pe kyse apori'a hāihyk kahato rakat. ¹⁸Mi'i hawyi araha'at hawyi ara'akasa wētup atipy piat te. Mi'i ti ipotpap mekewat aria ikamhig se rakat Tupana kapiat wuk hamuat hap ete. Mi'i hawyi ihay pirik mekewat wētup ok kyse'yp hāihyk ipo piat rakat kape -Etipuruk to Uwa ypia sat katupono i'atag na'yn e. ¹⁹Mi'i hawyi tekysel'yp mo toipuruk yne Uwa sat ko'i yi totepyi yne Uwa ypia kaipyi. Mi'i hawyi tohytmoĩ yne itok hap we ihy hep hamo. Mekewat itok hap Tupana saiwot hap ewy. Uwa sat miit'in ewy. ²⁰Mi'i hawyi tuwētem miit'in suu ewywuat itok hawyi. Toitok yne mekewat Uwa tawa wato Ierusarēi miaria hawyi ti Huu kahato itote aikotā ihyemyi'a wato sese hap ewy. Mi'i kape araha'at turan hawyi i'atuhū Kawaru hewyry mekewat miit'in suu muap tote hewyry ihyemyi'a ewy miit'in suu hut'ypy puo.

7 Ok Takaria Mytyyp Kape Tuwat

15 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at i ra'yn atipy kape. Mi'i hawyi uimowanetup kahato uimia'akasa hap ko'i. Uimogyt hap ewy

katupono ara'akasa 7 ok atipy piaria kape. Mi'iria 7 ok takaria Tupana ti'atupo'oro yi kape tosaiwot miit'in minug sa'ag etiat hap apiheg hamuat. Toi'atupo'oro mi'iria 7 ok takaria wuat'i miit'in apiheg 7 wuat hamo -Mi'i ta'atunug hawyi yt kat i ra'yn uipy'ahak i'atuetiati hap e. Kat pote uimipo'ororia ati'atumohaky'e'i kahato hamuat e. Mi'i atunug hawyi toran na'yn uipy'ahak hap e.

Tupana Tum Na'yn Y'y Piaria Pe Wepy Hap Haity Rakat

²Mi'i hawyi ara'akasa ihyemyi'a iwato rakat ma'ato iheg kahato rakat imehit kahato rakat. Aikotã aria ewy hëtyhot itote ihup hap. Mi'i hawyi Tupana tum i'atuepe wepy nug hamuat mory'awat ewywuati ma'ato haity i'atu kahato rakat. Mi'iria sa'awy'i wuat ahiag akit haria ra'yn. I'ewyte yt karãpe i mekewat het 666 mimoherep ahiag wat ta'atunug ta'atuewatu'a ete haria mi'iria. Yt karãpe i ta'atumotypot Tupana wo mekewat yt naku i nug hat -Uito Tupana e hat ne'i. I'ewyte toiã'ãkap iminug yt ta'atumotypot i Tupana wo. ³Are paĩ te'eruwepy kahato sa'awy'i wuat Tupana eropat sese hat ase'i Muisei minug wepy hap kaipyi i'ewyte mekewat Tupana Hũ hit Kuteiru minug wepy hap kaipyi te'eruwepy. -Tupana En ni urupotypot koro i'atu'e En ni po'og hesaika torannia kai i'atu'e. Eminug ko'i urumowanetup kahato katupono iwato kahato etunug kuap yt uwe minug ewy i. Wuat'i ywania akag ereine'en i'atu'e. Yne eminug ko'i pywo rakat yn i'ewyte yne hãpyk kahato rakat eminug ko'i i'atu'e. Yt uwe ma'at hat i En i'atu'e. Wuat'i mimotypot En i'atu'e. Eset ri Tupana ikahu kahato eset i'atu'e. Uruka'iwat ti eset i'atu'e. ⁴Urutoken'ë popuo katupono uruewaku hap yt put'ok e i uruehay ewywuati hamo i'atu'e. En yn ni wakuat sese i'atu'e. Tupana urumimotypot En uruto'e wuat'i e'at pe i'atu'e. Meiüran aru wuat'i ywania kaipyi wuat'i tama kaipyi te'eruwepÿ'ãtutuk ewowi En ni Tupana ta'atu'e hamo i'atu'e. Eminug wakuat heremo wuat'i miit'in ehamo. Wakuat i'atu'e Tupana pe te'eruwepy puo ihyemyi'a wato upiaria.

7 Ok Takaria Haiwot Rakaria Ipainug Hap Toine'en

⁵Mi'i hawyi uito luwãu araha'at Tupana motypot yat atipy piat kape. Mi'i hawyi tuwe'okenhyp araha'at turan hawyi ipuo heremo kahato. Itote Ara'akasa sa'awy'i wuat sokpe kawiat Tupana motypot yat aikope topyhu'at Tupana Pa'ãu sa'awy'i te teiam sokpe kawiat pe hap. ⁶Mi'i hawyi mekewat Tupana motypot yat pyi tuwenõ'ë mekewat 7 ok takaria atipy piaria uimia'akasa sa'awy'i te wuat hap ko'i Tupana mipo'oro miit'in apiheg hamuat tosaiwot hap wywuati hanuaria. I'atupainug hap sokpe ikytsig kahato rakat. Ikahu kahato rakat. Ipoti'a tote toine'en morekuat esokpe ewywuati nu uru kawiat imehit kahato rakat mory'a sopo hamuat. ⁷Mi'i hawyi mekewat 4 ok takaria wuat'i e'at piat ieine'en

haria tum 7 ok takaria atipy piaria pe 7 kamuti imehit rakat kawiat. Mi'i 7 eiam me howapy kahato Tupana saiwot hap wywo miit'in yi totiaria apiheg hamuat. ⁸Mi'i tutum i'atuepe hawyi Tupana motypot yat topyhu'at howapy kahato ra'y'n imotypot hap ywyhig imehit rakat ewy. Mi'i hawyi yt uwe i teke kuap itote. Uipotpo'ororia ti'atu'apiheg yne hawyi waku eiwehyt'ok i ra'y'n uimotypot hap yat pe e. I'atumoehaky'e'i hap tokosap hawyi waku eiwehyt'ok i ra'y'n e. Uito Iuwāu mi'i hap kape ara'akasa kahato.

Wētup Ok Wakuat Akipy Kaiypi I 7 Ok Takaria Pe

16 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu atikuap ihay wato kahato Tupana motypot atipy piat kaiypi -Uheropat haria atipy piaria eweiwat ro meiūpepyi yi kape ui'e hap ewy e. Ewetioto ro kamuti irania'in meimuēwat howapy uhaiwot hap wywuwat rakat e. Put'ok ewei'e uhepiat eipo'oro hap tote hawyi ewehytpok kamuti pyt'at aiūpe woroho'opo'oro hap tote e 4 ok atipy piaria pe. ²Mi'i hawyi toto sa'awy'i wuat atipy pyi ta'atu'āti'typykiat wywo. Put'ok e mytyyp tote hawyi tohytpok mekewat -Uito Tupana e hat heso rakat mohey haria ete. Meimuēwat hā'ākap mohey haria ete. Mekewat -Uito Tupana e hap set howatu'a etiat rakaria ete. Mi'i hawyi mi'iria ete hepihi pihi sa'ag sat'e kahato i'atupii ete yt tokā'ā rakat nuat i hap kape ara'akasa.

Typy Ok Takat Tekamuti Toipun Na'y'n Y'y Wato Tote

³Mi'i hawyi typy ok toto atipy kaiypi y'y wato kape. Toipugha y'y wato pe hawyi i'ok puk hap ewy huu nem nakat ewy y'y wato pe. Mi'i hawyi yne yne y'y piaria topap.

Myē'ym Ok Takat Tekamuti Toipun Yne Y'y Hit'i Ete

⁴Mi'i hawyi wētup ok i ra'y'n toipo'oro atipy kaiypi torannia ihy koro kape i'ewytwat'at' i'y hit'i ko'i kape. ⁵Mi'i hawyi myē'ym nakat ra'y'n toipo'oro hawyi mi'i ti'okpun itote Tupana saiwot hap. Teke y'y pe hawyi suu wo y'y topyhu'at. Mi'i hawyi atikuap sehay -Y'y topyhu'at suu ewy e. Mi'i hawyi mekewat kamuti erut hat tuwēpowat -Waku ra'y'n e emiky'esat ewy Tupana e katupono sa'awy'i mesuwat yi totiaria ta'atu'uka emipo'ororia ehay moherep hanuaria. Ta'atupugha emiit suu mesuwat yi tote e. Mi'i pote koran etum na'y'n i'atumi'u wo suu katupono yne y'y topyhu'at suu wo ra'y'n e. Waku etipoepyk mi'iria katupono yt naku i kahato emipo'ororia suu ok pun haria e. ⁶I'atu'apiheg hap i'atuminug sa'ag oktan etum e. Mi'i pote hāpyk kahato etunug no e. Wakuat yn nug hat en Tupana e. Nimo pyi mesup te i'ewytwat'at' e'at pe waku kahato En e. Koitywy i'atuwe'y'utui turan suu yn topyhu'at ta'atumi'u wo e atipy kaipywiat y'y nug suu wuat erut hat. ⁷Mi'i hawyi atikuap sehay aikope

ta'atuium Tupana kape hap kaipyi yparakai kaipyi -Pywo ti rat e'e hap ewy etunug no Tupana e eti'atupoepyk emipo'oro auka haria Tupana e. Waku eti'atu'apiheg mi'iria e.

4 Rakat Tekamuti Toipun Aat Ete

⁸Mi'i hawyi ara'akasa 4 ok takat kamuti wywo hewyry rakat kape. Mi'i hawyi toi'okpun kamuti pyt'at aat ete hawyi aat yt sa'awy'i wuat ewy hin i. Po'og hakup sa'awy'i wuat kai hawyi miit'in ete hakup kahato ra'yn. ⁹Mi'i hawyi -Yt naku i kahato En Tupana i'atu'e yi totiaría. Urumoso'opot kahato aat wo i'atu'e. Etunug yt naku i kahato aat wo uruete i'atu'e. Yt kan hamo i En uruipuéti. Waí'i'atu'e. Etunug häpyk i ro aat i'atu'e. Ma'ato yt te'era'aipok hin i Tupana kape ta'atuminug sa'ag kaipyi pykai mio tä i'atu'e. Yt te'eruwepý'ätutuk teran hin i Tupana kape -Waku kahato En Tupana ta'atu'e hamuat. Yt karāpe i te'eruwehum Tupana Kape.

5 Rakat Tekamuti Toipun Yt Nakuaria I Morekuaria Wo Gupte'en Haria

¹⁰Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at wētup ok atipy piat toto tekamuti wywo hap kape. Toto aikope yt naku i rakat ta'apyk morekuat no hap kape Tupana saiwo't hap kamuti howapy rakat wywo toto. Mi'i ti put'ok to'e hawyi toi'okpun morekuat sa'ag ete hawyi yne hetama i'ypyryp sese topyhu'at. Yt karāpiat ewy i i'atumos'o'opot kahato mi'i hap oktan. Mi'i hap upi kak i'atu'e kak i'atu'e -I'ypyryp sese i'ypyryp sese urumoso'opot sese i'atu'e kak ta'atu'e popuo. ¹¹-Haty ti rat i'atu'e haty ti rat ahepihi i'atu'e te'eruwak popuo -Yt naku i kahato En atipy piat Tupana i'atu'e. Yt karāpe i uruta'aipok uruminug sa'ag myi i'atu'e i'atuehay popuo.

6 Rakat Y'Y Waku Euwarate E Hap Ete Toi'okpun

¹²Mi'i hawyi ara'akasa 6 ok hap ta'yn atipy piat kamuti wywu'at hat hawyi toto y'y wato Euwarate hy kape. Mi'i i'okpun tekamuti piat Tupana saiwo't hap y'y wato pe hawyi y'y wato Euwarate hy ihysik ra'yn hawyi -Pyno waku watuwat ra'yn mesup luteu ywania moma hamo katupono koitywy watipo'oro kuap ahesurara'in y'y wato sakpo i'atu'e morekuaria to'ope aat min'e hap totiaría. Koitywy toí na'yn y'y wato sakpo muap ihy sik hawyi i'atu'e. ¹³Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at moi'ok kape mekewat yt naku i nug hat -Uito Tupana heso hat kape. I'ewyte mekewat yt naku i nug hat iā'ākap kape ara'akasa. Araha'at turan ara'akasa ahiag pa'āu myē'ym ok tuweno'ē iwē pyi. Yt ikahu hin i rakat aikotā wa'asa sa'ag ewy. ¹⁴Mi'i hawyi mi'iria ma'āu sa'ag myē'ym ok takaria inug kuap kahato yt miit'in minug kuap ewy i ta'atunug wuat'i miit'in mowanetup hamo. Mi'i hawyi myē'ym ok takaria ahiag pa'āu sa'ag ko'i kawiat tuwat aikope morekuaria tukupte'en hap kape. Mi'i hawyi te'eruwa'atunug yne morekuaria Tupana etiat wu'uka nug hamo te'eruwa'atunug ta'atuesurara'in wywo. Mi'i hawyi

te'eruwa'atunug yne torannia hawyi Tupana to'e -Koitywy yt pya hin i hamuat uhe'at -Uito po'og hap atimoherep wuat'i miit'in me hap e'at e Tupana. Wuat'i surara'in te'eruwa'atunug mekewat y'y wato ihypap takat sakpo. ¹⁵Mi'i hawyi Arahā'at turan wētup ok to'e -Eiwe'leg wo o miit'in yne yi totiarā e. Eiwatetup o katupono sero'ok e hat ewy ariot e. Yt uwe i ti ikuap karamuo uhuut hap e. Mi'i pote eweikupte'en sokpe piaria ewy waku uipūēti hamo e. Yt pote aru eiwemoti kahato yt ehesokpe rakaria ewywuaria eweipyhu'at uhuut turan ariot pote e.

¹⁶Mi'i hawyi ahiag pa'āu wa'asa ewywuaria te'eruwa'atunug yne mesuwat yi totiarā ta'atuesurara'in wywo. Morekuaria i'ewyte ta'atuesurara'in wywo yi luteuria etama kape te'eruwa'atunug tu'uka hamo. luteuria pusu puo yi wato Amaketū tote te'eruwa'atunug.

7 Ok Takat Tekamuti Toi'okpun Ywytu Ete Ywyhig Ete

¹⁷Mi'i hawyi uito luwāu araha'at atipy kape turan ara'akasa wētup ok 7 ok hap toto kamuti wywo. Mi'i hawyi 7 ok hap toran hap ta'yn toto. Mi'i hawyi toto yi kape ma'ato put'ok to'e hap e'yan mete toi'okpun kamuti pyt'at Tupana saiwot hap ywytu ete ywyhig ete. Mi'i tutunug hawyi atikuap ihay pirik Tupana motypot yat atipy piat kaipyi aikope Tupana ta'apyk Morekuat no hap kaipyi. -Torannia ra'yn uhaiwot hap atunug e. Yne ra'yn yt kat i ra'yn po'og e. ¹⁸Mi'i hawyi ywytu uato kahato pig'e pig'e kahato. Mi'i hawyi atikuap i'atu kahato miit'in kak i'atu'e kak i'atu'e. Mi'i hawyi i'atu kahato mory'a ewy hewo yi kape. Mi'i hawyi huru huru'e kahato yt ipo'inik takat i. Mi'i hawyi tyry'e haty wo kahato yi. Yt karāpiat ewy i huruk'e hap. Nimuat miit'in nug hap turan yt uwe i ta'akasa mi'i ewywuat yi huruk'e hap. Yt kat i huruk'e hap po'og mote. ¹⁹Mi'i hawyi mekewat tawa iwato'in nakat Papironia mekewat tawa po'og iwato rakat pok pok'e yi tyry'e kahato itote pote. I'ewyte yne tawa ko'i ta'at yne yi totiat ko'i yi tyry'e poity'i pote hewo yne. -Yt naku i kahato tawa Papironia piaria e Tupana. -Ati'atupoepyk i'atuminug ko'i uhaiwot i'atuminug sa'ag hap kaipyi e. Yt karāpe i ati'atuwaure kuap i'atuminug sa'ag ko'i. Pyno ei'apiheg uhepiat hap topyhu'at mekewat kui'a pyt'at howapy aikotā mani hypyre wywo hap ewy. Ewetu'u ro mi'i are'e ehepe. Uhaiwot hap wywo ewetu'u ro e irania'in me yi Papironia pe Tupana. ²⁰Hewo yne yity'ok ko'i hawyi ta'atukat turan yt uwe i ipuēti aiūpe aiūpe yity'ok ko'i hap yt uwe i ikuap. Tuweityk ta'yn yi tyry'e hawyi y'y wato py'asetpiat ko'i i'aporok'e yne ra'yn. ²¹Mi'i hawyi hewo nukara ko'i iwato'in nakat i'aman wato ewy. Aikotā ipoty'i sese hap porap yt uwe i hupit hap ewy. Mi'i hawyi hewo hewo miit'in ete. Mi'i hawyi yi totiarā -Yt naku i kahato En Tupana i'atu'e. Kat pote yt naku i etunug uruete i'atu'e. Yt naku i kahato nukara ko'i i'atu'e. Wa'i i'atu'e. Yt naku i kahato Tupana i'atu'e ta'atupy'ahak hap wywo.

Tawa Papironia Apiheg Hap Etiat Atikuap

17 ¹Mi'i hawyi wētup atipy piat to'e uhepe -To'iro uhupi Iuwāu e. Atimoherep teran epe aikotā aru Tupana ti'atu'apiheg tawa wato Papironia piaria hamuat hap kape e uhepe mekewat wētup kamuti pyt'at okpun hat. To'iro uhupi e. Atimoherep epe yt 'iatuwe'eg i hap e. Aikotā wētup ok haryporia wuat'i ihainia wywo hat ewy tukupte'en mi'iria e. Mi'i pote Tupana ti'atu'apiheg mi'iria tawa Papironia piaria e. To'iro pyno mekewat tawa wato kape. Wanikap ko'i yt tuwehyt'ok kuap i tawa Papironia pe katupono mekewat tawa topyhyp hawe toine'en ihy esaika kahato howawi pote surara'in yt tuwehyt'ok kuap i e. ²Yt naku i kahato mi'iria e uhepe. Tupanaria weneru haria mi'iria e. Aikotā yt iwe'eg i sese rakaria ewy tukupte'en e uhepe. Ta'atukay kay tuwewawi topiit kyi'at haria e. Mi'i ewywuat tawa Papironia piaria tukupte'en e. -To'iro ahewaïre waïre 'iatu'e wuat'i ywania pe. Aikotā mahy weneru haria tikay kay mahy kyi'at haria hap ewy tawa wato Papironia piaria tukupte'en e uhepe. Mi'i hap ewy tawa Papironia ti'atukay kay morekuaria ta'atuemiit'in wywo wuat'i tupanaria motypot hap etiat 'atumu'e hamo e uhepe mekewat kamuti pyt'at okpun hat atipy kaipywïat. ³Mi'i hawyi uhereto mekewat atipy piat hap ara'akasa uimu'etu Tupana timoherep yne. Mi'i hawyi put'ok are yahig wato tote. Itote ara'akasa haryporia waïre waïre nug hat yt naku i sese rakat apyk pe tohū awyato tig koro sa'ag note. Ihū awyato ihup kahato aikotā weweneru haria esokpe hup hap ewy. Ihū awyato sa'ag nakat toine'en 7 i'akag nakat ipiit ete. 10 i'aut rakat 7 akag totiat ko'i. Ipiit etiat miwan sa'ag kahato Tupana sese mohit kahato hap toine'en -En ni yt naku i kahato Tupana e tope ete miwan sa'ag hap ko'i hap kape ara'akasa. ⁴Itote mekewat ipiit weneru hat esokpe ihup kyre hap ewy. Tuwepainug kahato wahi hekat rakat ko'i wo. Nu ikahu kahato rakatno tuwepainug hap ihup ika'ay ikytsig ihyryp'i. Ipo pe hekui'a mahy eiam imehit kahato rakat hekat rakat. Hekui'a topyhu'at Iesui mohey haria suu. Miiit'in toimoesaika yt naku i nug iwywuat hamuat hap. ⁵Mekewat haryporia yt naku i nug hat akag ete toine'en mekewat haryporia set itote miwan me -Uito ti wuat'i weweneru haria ty e. Uito tawa Papironia piaria morekuat haryporia kawïat e. Yt naku i nug hap etiat miiit'in mu'e hat uito e. Yt uwe i te mikuap yt naku i nug hap moherep hat uito e miwan howatu'a ete. ⁶Araha'at hawyi mekewat yt iwe'eg i rakaria akag haryporia kawïat temahy u aat ka'ap takat ewy topyhu'at hemahy Iesui mohey haria suu. Yt ta'atu'atoiat hin i Iesui mohey haria suu u hap. Tupana eropat haria sese suu hemahy wo. I'ok sese mi'i mahy wo. Mi'i hawyi arewanetup hawyi yt naku i sese sa'ag kahato hap ewy are'e uiwanetup hawe. Mi'i rakirē yt heremo hin i uimu'etu. ⁷Mi'i hawyi mekewat atipy piat to'e uhepe -Yt heremo hin i

emu'etu ewa'akasa hap e. Pyno atimoherep epe mekewat haryporia yt iwe'eg i rakat koro hap ete uwe uwe mekewat awyato tig koro ihū sa'ag topyhu'at mekewat 7 i'akag nakat 10 i'aut rakat mekewat haryporia ereto hat ete hap ahenoi epe e. ⁸Mekewat awyato tig sa'ag sa'awy'i toine'en yi tote ma'ato mi'i hawyi iku'uro hawyi meiūran tuwētem gu'uro pyi mekewat yi ka'a sa'ag iwato rakat kaipyi yt ika'a sasat rakat i kaipyi e. Mi'i hawyi yi totiaria yt Iesui mohey i haria te'eruwānetup kahato toine'en i hawyi e. Mekewat e'at pe -Are pañ are an iku'uro sa'awy'i mesuwat awyato wato tig ewywuāt ma'ato mesup tuwemoherep i ra'yn i'atu'e aru mekewat meimuēwaria yt Tupana miwan miaria i'atuset pehik i haria -Mi'iria ti waku tukupte'en wuat'i e'at pe uiwywo atipy pe yt to'e i Tupana miwan me haria. Sa'awy'i Tupana tiwan na'yn tomohey haria sa'awy'i sese aat yi waikiru yt kat i te turan toiwān tomimoieine'en wuaria set ko'i ma'ato mekewat awyato ahiag mohey haria set ko'i yt wētup i Tupana miwan ete e uhepe mekewat atipy kaipywiāt Tupana ehay moherep hat uhepe uito Iuwāu me. ⁹Eiwe'eg wo o eweikuap kat som Tupana to'e ahepe mesuwe katupono iwe'eg kahato rakaria yn tikuap ui'e hap mesuwe uito Iuwāu. Pyno mekewat haryporia hū awyato sa'ag 7 i'akag ko'i 7 morekuaria ewy tukupte'en. Mi'iria ti haryporia yt iwe'eg i rakat e'aito ko'i mi'iria. Mekewaria 7 ok takaria te'era'apyk miit'in akag ko'i wo tawa wato yt naku i rakat e'yity'ok ko'i tote 7 yity'ok ko'i tote te'era'apyk. ¹⁰Mi'i hawyi morekuat ko'i ho'opap kahato ra'yn 5 iku'uro ra'yn mekewat 7 yity'ok totiat etawa pe. Mi'i hawyi tpy morekuaria yn na'yn toine'en. Wētup toine'en mesup te morekuat no ma'ato mi'i ti iku'uro irane hawyi mekewat wētup ok tuwemoherep morekuat no. Ma'ato mi'i ti yt toine'en mot'i morekuat no. ¹¹Mi'i hawyi mekewat haryporia sa'ag hū awyato sa'ag 7 ok takaria morekuaria saipepiat tuwenug na'yn morekuat no. Mi'i ti morekuat koro wo topyhu'at ra'yn 8 rakat. Mi'i ti ipotpap kahato morekuat no ma'ato ta'at aria wato pe wuat'i e'at piat ho'opot piat pe. ¹²Mi'i hawyi atipy piat to'e i uhepe -Iuwāu e mekewat ihū 10 i'aut rakat mekewat haryporia hū awyato tig ewywuāt ipiit etiat tukupte'en aikotā 10 morekuaria hap ewy. Mesup yt morekuat no i ma'ato meiūran aru topyhu'at morekuaria wo e. Meiūran aru mekewat haryporia hū yt naku i rakat ti'atunug morekuaria wo to'ewywuāt no ma'ato aru yt tukupte'en mot'i i iwywo morekuaria wo e. ¹³Mi'iria wētup wanetup hap ewy tukupte'en mekewat haryporia hū wywo. Mekewaria 10 i'aut ewywuaria hesaika kahato rakaria tukupte'en e. Mi'i hawyi i'atuesaika hap wo ta'atumotypot mekewat awyato sa'ag me. Mi'i ti topyhu'at morekuaria 10 ok takaria mipo'oro hanuat i'atumiky'esat nug hamuat topyhu'at mekewat haryporia hū awyato sa'ag nakat. ¹⁴Mi'i hawyi 10 i'aut rakaria tu'uka Tupana hū hit Kuteiru wywo ma'ato po'og Tupana hū hit Kuteiru i'atu'akit hatno topyhu'at. Katupono

po'og po'og Morekuat no Iesui toine'en. I'ewyte hemiit po'og tuwat Ta'atuka'iwat upi. Yt waure'l'atu'e hin i ta'atuka'iwat ete pyi. Ta'atu'auka hap kape yt ta'atu'atoiat hin i. Mi'i pote tukupte'en Ta'atuka'iwat wywo mekewat haryporia hū 10 i'aut rakat okpe tote. Mi'i hawyi Tupana hū topyhu'at wuat'i Ka'iwat no Wuat'i Morekuat Porekuat no topyhu'at. ¹⁵Mi'i hawyi mekewat atipy piat to'e i uhepe -Mekewat yt iwe'eg i rakat ta'apyk itote yne y'y ete katupono y'y wato topyhu'at wuat'i miit'in ewywuat. Y'y wato topyhu'at wuat'i pusu kuap haria aikope aikope tukupte'en wuat'i y'y ete hap ewy e. Mi'i tote toine'en mekewat haryporia i'atumu'e hamo tupanaria motypot hap ete waku ahewaire waire e hap ete e uhepe. ¹⁶I'ewyte to'e uhepe -Mekewat yt iwe'eg i rakat hū ete era'akasa 10 i'aut ko'i i'atupy'ahak kahato irane mekewat haryporia ete e. Tu'uka kahato iwywo. Meūran ihū aut ko'i tihiot yne hesokpe haryporia wat e. Mi'i hawyi yt hesokpe i rakatno topyhu'at e. Mi'i hawyi topyhu'at hiwu e. Mi'i hawyi ta'atusuk suk ta'atu'aut no e. Mi'i haryporia ta'atuwuk yt iwe'eg i rakat aria wo e. Mio tā hap ewy irane topyhu'at e atipy piat uhepe. ¹⁷Mi'i hawyi Tupana ti'atumowanetup 10 i'aut rakat morekuaria ewywuat haryporia hū waku topyhu'at eiporekuat no e hap ete. Mi'i hawyi ta'atunug Tupana miky'esat ewy yt ta'atukuap pykai i e. Mi'i pote te'ero'e -Waku ereine'en uruporekuat no i'atu'e haryporia hū me ne'i. Mi'i hawyi -Waku e katupono Tupana timoma teran. Mi'i e hap ewy e atipy piat uhepe. ¹⁸Etikuap mekewat ewa'akasa hap haryporia e. Mi'i ti mekewat tawa wato yt naku i nug hat aikope wuat'i mesuwarotiat morekuaria sa'ag nug haria akag wo ta'apyk morekuat no e uhepe mekewat atipy piat.

Tawa Papironia Moma Hap Etiat

18 ¹Mi'i hawyi uito luwāu araha'at hawyi ara'akasa wētup ok tuut atipy kaipyi yi kape. Tupana emiit Morekuat ewy. Mi'i ti suut hat ipo'oro kuap kahato Morekuat ewy. Imehit kahato rakat. Imehit hap kaipyi yi mesuwarotiat po'og hētyhot sa'awy'i wuat kai. ²Mi'i hawyi atipy kaipywiat to'e tehay pirik wo -Hewo hewo irane tawa wato Papironia e. Tuweityk ta'yn wuat'i mi'atoiat no ra'yn topyhu'at tawa sa'ag Papironia e. Koitywy yt uwe i toine'en itote e. Ahiagnia tukupte'en itote iehog ko'i yn na'yn e. Tawa Papironia pe topyhu'at uruwu eiam mo hywi eiam wo e. Yne kat kat sa'ag eiam mo topyhu'at itote e. ³Nimo te pyi tawa Papironia piaria ti'atumu'e kahato wuat'i ywania waku ahewaire hewaire e hap ete e. Aikotā mahy weneru haria wo -Etu'u ro yt pote urui'ahyk en e haria ewy tukupte'en wuat'i haryporia weweneru hat ete e. Mi'i nug hap ete yne morekuaria waku i'atu'e. Yt wai'l'atu'e hin i katupono i'atuekat tuut mekewat kaipyi e. I'ewyte karaiwa ko'i i'atupotpap mekewat ete e. Mi'i kaipyi yn tukupte'en hekat rakaria wo e. Ta'atuweneru kahato

tupana iã'ãkap ko'i tawa Papironia pyi e. Tawa Papironia ekat kaipyi te'eruwemoekat e. Koitywy tawa Papironia i'anam irane tehay pirik wo wuat'i pe e.

⁴Mi'i hawyi atikuap wētup ok tuwēpowat atipy kaipyi hap -Uhemii'tin e eiweno'ẽ ro pya kahato mi'iria kai e. Yt ewetunug nei'o mi'iria tawa Papironia piaria minug ewywuat e. Ewetoiat ro tupanaria e. I'ewyte i'atuewaire atuewaire hap eweitoiat e. Yt naku i aru eweikupte'en i'atupy'asetpe uhepiat i'atu'apiheg hap e'at pe ra'yn e. Katupono ati'atu'uhu i'atu'ahuu hap hamo mi'iria e. Yt atiky'esat i sat'e ehete e sehay atipy kaipyi. ⁵I'atu kahato i'atuminug sa'ag i'atuwat e. Mi'i pote koitywy yne tawa Papironia piaria yt naku i nug haria sese te'eropyhu'at i'atu'e to'ope atipy piaria. Mi'i hap ara'akasa pyno -Yt eweikuap i uhepiat ehewaĩ hap pote woroho'o'apiheg eipe wy e. Woroho'okuap ta'yn eipe e. Yt naku i nug hap ete e Tupana tawa Papironia piaria pe. ⁶Eweikupte'en eipe wepiit weneru hat ewy e. Mi'i pote ei'apiheg uhepiat hawe eweikupte'en e Tupana katupono ewei'atumos'o'opot kahato uhemii'tin mi'i tã ewetunug haype hap kaipyi e. Mi'i pote woroho'o'apiheg eipe e. Ma'ato eweho'osaty'i saty'i hap kai aru po'og torannia kai e Tupana. Ewei'atumos'o'opot kahato uhemii'tin typy'i kahato sa'awy'i e. Yt miit'in ewy i ewetunug e. Ma'ato koran atunug ehete aikotã ewetunug uhemii'tin ete hap kai po'og na'yn yt naku i atunug ehete e. ⁷Aikotã wepiit weneru haria sese ewy eweikupte'en tawa Papironia piaria e. -Yt karãpe i ikahuro uhe'aitoria e haria ewy. Pyno uhekat rakatno mot'i areine'en ewei'e. Yt karãpe i uhatek ewei'e pote yt iwe'leg i rakat haryporia ewy eweikupte'en e. Aikotã te'ero'e -Uito areine'en morekuat ehary'i wo e haria ewy tawa Papironia piaria ma'ato yt mi'i tã hin i e. Ihaky'e i rakaria sese eweikupte'en e. Aikotã aikotã eweho'opot kak ewei'e kak ewei'e e. Ehe'aito kak potiat ewy e Tupana. Sa'awy'i eweimowato kahato ehekat ko'i -Uruto po'og e hamo ma'ato Uito po'og ei'e pote Tupana eiwemowato hap kai po'og woroho'omohit ne'i e Tupana. ⁸Wētup e'at pe yn atunug eimoma hap ei'ahuu hap ehesy'at hap eimoma hap e. Paa ei'e hap ei'auka e. Woroho'owuk yne eipe aria wo e. Uhesaika kahato ti katupono Uito Tupana Wuat'i akag wo areine'en mote e. Uito yn atikuap e. Uito Tupana sese pote atikuap kahato tawa Papironia piaria i'atuminug sa'ag ko'i hap e. Mi'i pote uimi'apiheg wuaria wo te'eropyhu'at Papironia piaria e.

Morekuaria Tuwat Kahato Tawa Papironia Moma Hap Hawyi

⁹Woroho'owuk turan yhig hun aria sa'ag kawiat ta'am wuat'i mesuwarotiarria ehamo ehetawa pyi e. Mi'i hawyi morekuaria tuwak tuwak eiwuk hap ta'akasa hawyi e. -Uehary'i ikahu rakat aimiky'i'at iku'uro ra'yn i'atu'e. Ahetupanaria aria mi'u wo ra'yn i'atu'e. Aikotã aru ahewaie waire hap mesup ahekat sat hamo katupono wuk'e yne ra'yn

mote i'atu'e to'okak'i kahato. ¹⁰Pya pyi ne'li ra'yn tuwak popuo te'ero'e -Yt naku i kahato an paĩ i'atu'e ahetawa koro Papironia tuwemoma wētup e'at pe turan yn i'atu'e. Imi'apiheg sese wo tukupte'en i'atu'e to'okak'i popuo. Pya pyi te'eraha'at katupono te'eroken'ē kahato aria sat'e ta'atueti'at hap pupi. ¹¹Mi'i hawyi weneru haria te'ero'e -Sa'awy'i tawa Papironia piaria kape watiweneru apiit ahetupana ko'i yi totiaria karaiwa ko'i kape i'atu'e. Koitywy hawyi yt aikope kuap i watiweneru kuap i'atu'e to'okak'i popuo. Aika'iwaria topap yne ra'yn i'atu'e. ¹²Yt kat i po'og nu imehit rakat ahekat ko'i aimikiyi'at wuat aimiweneru wuat i'atu'e. Yt kat i po'og nu ikahu rakat ko'i hekat rakat ko'i painug hap i'atu'e. Yt kat i po'og wahi hekat rakat ko'i painug hap i'atu'e. Yt kat i sokpe kype ikahu rakat po'og i'atu'e. Yt kat i sokpe ipewiu rakat ha'up woity rakat i'atu'e. Hekat rakaria esokpe yt kat i ihyryp'i rakat ika'ay rakat i'atu'e. Yt kat i morekuat painug hap yt kat i aria'yp aimikiyi'at wuat aimiweneru wuat i'atu'e. Yt kat i po'og heiam ikahu rakaria Erewāti nu ikahu rakat kawiat heiam imehit rakat kawiat aria'yp itig nakat kawiat yt kat i ra'yn i'atu'e. Ikag ikytsig kahato rakat kawiat aipainug hap yt kat i po'og aimiweneru aimikiyi'at wuat i'atu'e te'eruwak popuo i'atu'e. ¹³Yt kat i aimi'u mosē'ē hap i'atu'e. Yt kat i aimokamhigse Kanera e hap. Yt kat i aimiwuk wuat aiyat mokamhig se hap i'atu'e. Mahy yt kat i wy i'atu'e. Yt kat i aimi'u mokap hap i'atu'e. Yt kat i ahe'u'i i'atu'e. Yt kat i aheman nug hap i'atu'e. Yt kat i ipu'i aimi'u wo i'atu'e. Yt kat i Wewato ahup aimiweneru wo aimikiyi'at wo i'atu'e. I'ewyte yt kat i aihū Kaneiru ko'i i'atu'e. Yt kat i aihū Kawaru ahereto hap i'atu'e. Ahe'yara ko'i yt kat i i'atu'e. Yt kat i ahemiit wuat'i eropat haria yt kat sa'up i etiaria aimiweneru nuat aimikiyi'at wuat i'atu'e miit'in mesuwarotiaria te'eruwak popuo i'atu'e. Yt naku i ahetawa Papironia yhig hun aria sa'ag kawiat mi'u wo mesup ahetawa akag Papironia topyhu'at Tupana miwuk i'atu'e. Mi'i hawyi aikotā aru i'atu'e. ¹⁴Mi'i hawyi te'ero'e to'ope -Yt naku i yt naku i i'atu'e. Ahekare'en aipainug kahato hap aimiky'esat kahato ko'i aimikat ko'i yt kat i mesup ra'yn ahetawa wato aria hun tu'u yne i'atu'e. Imehit hap aimokahu hap aipainug hap yt kat hamo i rakat Tuwat yne ra'yn wuk'e yne ra'yn i'atu'e. Watikat pykai yt kat i watipuēti itote mekewat waku hap ko'i i'atu'e to'ope. ¹⁵Wuat'i kyil'at haria wuat'i weneru haria ta'atuepiok kahato tawa iku'uro rakat hawyi kak i'atu'e -Sa'awy'i ekat kahato kaipyi urutopyhu'at hekat rakaria wo i'atu'e. Koitywy yt wateke kuap tawa wato Papironia pe katupono urutoken'ē kahato sio sat'e mekewat aria aimoso'opot hat i'atu'e to'ope yt ta'atuwepiit hin popuo i. ¹⁶Sa'awy'i tawa Papironia te'eruwepainug kahato morekuaria ewy i'atu'e. I'atuesokpe hekat rakaria sese wo ipewiu kahato rakatno ihup hawyi ihyryp'i i'atu'e. I'atupainug hap imehit kahato rakat uru kawiat i'atupui'iā piat ko'i ti ikahu rakaria ihup ika'ay rakaria i'atu'e.

I'ewyite i'atuewahi ko'i ti ikahu rakaria i'atu'e. I'atupainug hap ti hekat rakaria sese wo i'atupainug hap i'atu'e to'ope. ¹⁷Koitywy yt uwe i itote tuweityk yne ra'yn i'atu'e. Meremo i'atuekare'en ko'i yt kat hamo i'atu'e. Sa'awy'i i'atu kahato tawa wakuat Papironia wã tote tukupte'en yara wato piaria i'atu'e. Sa'awy'i urutioto yne ahokare'en ko'i aikope aikope mesuwat yi tote i'atu'e. Mesup yt kat i yara tawa Papironia wã tote pañ an i'atu'e. ¹⁸Karãpe yara wato piaria te'era'akasa iwuk hap kapiat yahig hun sa'ag kapiat hawyi te'ero'e ta'atuehay pirik wo -Yt naku i ra'yn katupono ahetawa Papironia po'og ikahu torannia kawiat yt kat i ra'yn mesup i'atu'e te'eruwak popuo. ¹⁹Ahekat iwato kahato tuwat yne i'atu'e kak ta'atu'e popuo. Ahetawa wato yahig ewy topyhu'at i'atu'e to'okak'i haype ta'atuwywo yi ta'atu'akag note e ta'atueko ewy paa i'atu'e hap moherep hamo. Eiweha'at ro i'atu'e aimoekat hat tuweityk ta'yn i'atu'e. Sa'awy'i ahe'yara ta'atupuru sa'up ete ahe'yara wato i'atuekare'en ereto hamo aikope aikope ha'up iwato ta'atuium i'atu'e. Ma'ato mesup yt kat kuap i ra'yn watioto i'atuekat wuk'e yne hawyi i'atu'e te'eruwak popuo.

²⁰Mi'i hawyi uito Iuwãu are'e atipy piaria pe -Waku kahato eiwemowepiit ro atipy pe katupono Tupana tiwuk ta'yn tawa sa'ag Papironia are'e. Eiwehum no itotiarua katupono Tupana ehay moherep haria Papironia piaria mi'auka ko'i yt uwe i aru waku ewe'e are'e. I'ewyite uiwyria'in 12 ok takaria Iesui potpo'ororia eiwemowepiit ro katupono mesup Tupana eipoepyk ta'yn ei'auka haria tawa Papironia piaria yt uwe i mesup wote are'e uimu'etu.

Tawa Papironia Topyhu'at Tuweityk Hap Ewy

²¹Mi'i hawyi surara akag atipy piat hesaika kahato rakat totat nu myyp wato oktan hawyi toipun haty wo atipy kaipyi hawyi ta'at y'y wato sese pe. Mi'i hawyi min'e hawyi to'e haty wo -Meië mekewat nu wato ewy topyhu'at aru tawa wato Papironia ewywuat katupono Tupana tipugha tawa Papironia aikotã yt heremo hin i uimipun nu wato hap ewy e. Yt uwe i aru ipuëti kuap mekewat tawa e haty wo. ²²Yt kat i hairu sa'ag Papironia pe aru e. Yt kat i wepy hap eweipuëti aru e. Yt eweipuëti aru wyti akuara pywiat wepy hat. Yt uwe i hu hu'e haria itote e uhepe. Yt kat i mory'a saity pywiat wepy hap e. Yt kat i getap nug haria e. Yt wëtup ok i kat ko'i kat ko'i nug hat e. Yt kat i tög tög'e hap e. Yt kat i itote man ko'i nug hap e atipy piat e. ²³Yt wëtup i hëtyhot hap eweipuëti e katupono yt karamuo i wëtup ok ariäty nug hat toine'en aru tawa Papironia pe e. Yt karamuo i aru eweipuëti wepiit hap itote e. -Atiky'esat en uhehary'i wo atiky'esat en uhe'aito wo e hap yt kat i ra'yn e. Yt uwe i ihainia'in wywuat hat yt uwe i haryporia'in wywuat hat sa'awy'i mi'i yn itote pykai e. Karaiwa akag ko'i yn itote sa'awy'i heso rakaria wo'omo'akag'aia haria yne mesuwarotiat wo'oma'at haria yt miit ewy i ta'atumoherep ta'atupo

wo miit'in ekat kyewi ma'ato mekewat e'at pe yt wētup i itote e atipy piat uhepe. ²⁴Tupana ei'apiheg aru tawa Papironia piaria e kat pote toipuēti kahato ehetawa pe temiit'in suu tomipo'oro ko'i tehay moherep haria eimi'auka ko'i suu okpun hap toipuēti temiit'in ko'i suu eimi'auka ko'i yne pote ei'apiheg sese aru haty wo e atipy piaria hesaika kahato rakat tehay pirik wo.

Tawa Papironia Wuk E Hawyi Atipy Piaria I'atumowepiit Kahato Ra'yn

19 ¹Tawa Papironia wuk'e hawyi atikuap wepy hap i'atuehay typy'i kahato hap ewy typy'i kahato haty wo heremo kahato i'atuehay. Mio tā i'atu'e te'eruwepy -Urutuwehum kahato ewowi Tupana i'atu'e. En yn uruehakyera'at hat i'atu'e. En yn urumimotypot i'atu'e. En yn urueTupana ereine'en Wuat'i Porekuat no i'atu'e. ²En yn waku miit'in apiheg kuap hat katupono En yn etikuap i'atupy'a piat ko'i kat ko'i kat ko'i hap i'atu'e. Pywo hap upi yn eti'atu'apiheg i'atu'e. Sa'awy'i tawa Papironia piaria haryporia yt iwe'eg i kahato rakat ewy tukupte'en katupono ta'atu'atumu'e kahato yi totitaria yt naku i nug hamo wuat'i haryporia wywo wuat'i ihainia wywo i'atu'e. Mi'i hawyi emipo'oro emiit'in auka haria tukupte'en mi'iria ma'ato mesup eti'atumoma yne mi'iria emiit'in suu okpun hap upi i'atu'e. Waku kahato En i'atu'e. ³Eti'atu'atupoepyk ta'yn mote urutuwehum kahato ewowi Tupana i'atu'e. Mi'i hawyi mekewat tawa Papironia wuk hap yt karāpe i aru ho'osep i'atu'e. Wwyhig hun yn na'yn ta'am itote pyi aat ka'ap wuat'i e'at pe i'atu'e. Waku kahato En Tupana i'atuehay atipy piaria sem wepy hawe. ⁴Mi'i hawyi mekewat sa'awy'i wuaria 24 ok takaria te'eruwepỹ'ātutuk Tupana ewowi imotypot hamo. I'ewyte 4 ok takaria wuat'i e'at piaria te'eruwepỹ'ātutuk howawi pywo kahato ti rat i'atu'e hap ewy. I'ewyte urutuwehum ewowi urueTupana i'atu'e. ⁵Mi'i hawyi uito Iuwāu atikuap sehay aikope Tupana ta'apyk Morekuat no hap kaipyi mio tā e -Mehin'in mana'in e to'iro watuwehum ahehay wo Tupana kape e. To'iro Tupana eropat haria watimotypot Tupana ahehay wo e. Torannia aito sio aito morekuaria sio aito semiit to'iro watuwehum kahato Tupana kape ahehay wo e sehay aikope Tupana ta'apyk kaipyi. ⁶Mi'i hawyi uito Iuwāu atikuap wētup i wepy hap typy'i kahato rakaria. Te'eruwepy kahato aikotā ywytu uato sese puehay ewy -Urutuwehum ewowi Tupana urutuwehum ewowi Tupana urutuwehum ewowi Tupana mio tā uruto'e katupono etunug esa'yru ra'yn Wuat'i Porekuat no urumiky'esat ewy i'atu'e te'eruwepy puo. ⁷To'iro watuwemowepiit i'atu'e to'ope. To'iro watuwehum Tupana kape ahehay wo i'atu'e to'ope. To'iro waku kahato En katupono mesup etum esa'yru pe ihary'i ikahu kahato rakat i'atu'e. Waku pe tuwepainug me ikahu kahato pe ihary'i toine'en i'atu'e. ⁸He'aito Tupana Sa'yru ikahu rakat no toine'en

tesokpe pe ikytsig rakatno esokpe ikahu kahato pi'ã i'atu'e. Ikytsig imehit kahato aikotã Tupana emiit'in imimokytsig ewy esokpe ikahu hap ewy i'atu'e.

⁹Mi'i hawyi atipy piat to'e uhepe -Iuwãu e etiwã no kat som are'e epe hap ko'i e katupono Tupana e hap ahenoi epe -Waku ra'yn Uha'yru ehary'i hap e'at e. Mesup atunug ienuk hap imotypot hamo e. Uha'yru ehary'i hap motypot hap ienuk hap kape woroho'okay kay wen ma'ato yt ehewaku hap kaipyi i woroho'okay kay eipe e. Woroho'okay kay Uha'yru ehary'i hap motypot hap ienuk hap kape woroho'oky'e kahato pote e. Woroho'o'airo uimipoityro ko'i uhegyi'at pote e Tupana e.

¹⁰Mi'i hawyi wētup ok to'e atipy piat uhepe Iuwãu e Tupana sese ihay teran ewywo e. Mi'i hawyi arep̃'ātutuk mekewat atipy piat Tupana ehay moherep hat kape hawyi atimotypot kahato mi'i wen ma'ato -Iuwãu e yt uimotypot tei'o katupono uito e'ewywuat Tupana eropat hat yn e. Yne ewyria'in Iesui mohey haria ewywuat arepyhu'at Tupana eropat hat e. Uito ti yt po'og i ekai e. Waku Tupana yn watimotypot katupono sa'awy'i wuaria Tupana ehay moherep haria Iesui etiat ta'atuhenoï ta'atuwē pyi yian mete ta'atuhenoï Iesui minug ko'i e mi'iria ewy areine'en e atipy piat uhepe.

Iesui Po'og Hesaika Toine'en Yt Nakuat I Rakat I'ewyte Mekewat Yt Hãpyk I Enoi Hat Kai

¹¹Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at atipy kape turan heremo ipuo wuat'i ara'akasa yne itote hawyi itote ara'akasa waku kahato rakat. Mi'i ti ta'apyk tohũ Kawaru ikytsig kahato rakat rote. Mekewat waku rakat Yt Aima'at Kuap I hap het rakat Mi'i. Wētup iwat het Aimimohey kahato rakat. I'ewyte Pywo Sese rakat wētup iwat het. Toikuap kahato uwe waku uwe yt hap ko'i e. Yt naku i nug haria wywo wu'uka hamo toto ra'yn e. ¹²Mi'i hawyi mekewat Waku Sese Rakat teha'at kahato aikotã hētyhot pya hap. I'akag ete i'atu kahato ipainug hap amãtap Morekuaria Akag Sese ewy. Het toine'en miwan me ma'ato yt uwe i ikuap tuwewi yn toset toikuap e. ¹³Mi'i ti ara'akasa huu ewy kahato yne hesokpe ete. Ma'ato het aipusu puo Tupana Ehay Yne e hap. ¹⁴Mi'i hawyi mekewat toto atipy kaipyi yi kape tohũ Kawaru kytsig nakat ok tote. I'ewyte hesurara'in tuwat hupi ta'atuhũria kytsig nakaria okpe tote. I'atuesokpe ikytsig sese hawuo tuwat hupi. ¹⁵Topy'ahak wywo toto tesurara'in wywo wuat'i ywania tewanikaptia akit hamo. Ihay kyse'yp hãihyk takat ewywuat wywo toto ipo pe. Hekara'yp ihũria atusiu hap ma'ato iheg kahato rakat nu ewywuat wanikaptia moperup'i hamo. Mi'i hawyi te'eroken'ẽ ipo piat hekara'yp pupi. Mi'i hawyi ta'atunug i'e hap ewy. Mi'i hawyi tewanikaptia toi'atu'akit yne. Toi'atu'akit mi'iria topy'ahak hap wywo Tupana saiwot hap wywo po'og haiwot torannia kai. Toi'atu'akit akit

tewanikaptia aikotã watihep Kana hy hap ewy. ¹⁶Mi'i hawyi ara'akasa i'ok po'i hap hesokpe ete. Het Wuat'i Porekuat Porekuat e. Wuat'i Ka'iwat e miwan ok po'i hap ete hesokpe ete. Uito Iuwãu ara'akasa yne uimu'etu.

¹⁷Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at aat kape hawyi ara'akasa atipy piat y'am me. Mi'i hawyi tuwëpowat haty wo itote pyi -Uruwu ko'i hywi ko'i weita ko'i e eweikuap eimi'u ra'yn koitywy e. Tupana tunug na'yn mi'u eiwatnuat e. Eiwe'atunug no meikowo eipopy puo aikope aikope pyi ewehenuk hamo Tupana piat eipoi hap kape e. ¹⁸Meië i'atu kahato morekuaria piit eimi'u wo e. Ewetu'u ro morekuaria pu'i e. Ewetu'u ro surara akag ko'i pu'i surara hesaika kahato rakaria pu'i ewetu'u ro e. I'atu surara'in hüria Kawaru ko'i pu'i eimi'u wo ra'yn e. Eiwe'atunug no weitaria uruwu ko'i hiwu ko'i katupono eimi'u ra'yn e. Ipu'i yn mesuwe karaiwaria pu'i e. I'atuemiit pu'i hekat rakaria pu'i i'ewyete miit emiit pu'i miit'in mikuap ko'i pu'i i'ewyete yt miit'in mikuap i ko'i pu'i e. Waku eiwepopy meikowo katupono muki'ite ehenuk hap e'at ra'yn e atipy piat tehay pirik atipy kaipyi. ¹⁹Mi'i hawyi Uito Iuwãu araha'at hawyi ara'akasa mekewat yt naku i rakat -Uito Tupana e hat heso rakat torannia tesurara'in wywo ta'atu'akag ko'i wywo. Tuwat tuwat tu'uka hamo Morekuat Porekuat apyk piat ieine'en tohü kytsig totiat kape. Mekewat atipy kaipywaria ete i'ewyete yne Iesui mohey haria hesurara'in ete tu'uka hamo. ²⁰Mi'i hawyi tu'uka kahato itote. Ma'ato Iesui ti'atu'akit kahato ne'i -Uito Tupana e hat heso rakat yt naku i nug hat. I'ewyete ta'atu'akit mekewat heso rakat -Uito Tupana ehay moherep kahato hat e wo'oma'at'i ma'at'i hat ne'i mekewat yt naku i nug hat set howatu'a etiat rakaria wo'oma'at'i ma'at'i hat. Toi'akit ne'i mekewat -Eweimotypot ro Tupana iã'akap e hat. Mi'i haria Waku Rakat esurara'in ko'i ti'atu'akit yne. Mi'i hawyi Wuat'i Porekuat Porekuat topytyk ta'yn mekewat awyato tig sa'ag i'ewyete mekewat -Uito Tupana ehay moherep hat wo'oma'at'i hat hawyi toi'atupugha mi'iria mekewat ihyemyi'a wato aria sapuë sapyhot pe ytyghe wuk hap puo rakat pe. Toipytyk ta'yn wen ma'ato yt toi'atu'auka hin i ma'ato ta'atupuhu hap wywo toi'atupugha aria pe wuat'i e'at piat pe. Mi'i hap ewy ara'akasa. ²¹Mi'i hawyi mekewat Waku Rakat Kawaru okpe totiat rakat Aipotypot Iesui timoma yne i'atuesurara'in tehay wo. Mi'i rë to'e -Weitaria uruwuria eimi'u ra'yn e. Mi'i hawyi toi'atunug yne mesuwarotiat hawyi weitaria i'atu'ok wuat'i Tupana wanikaptia pu'i wo.

Ahiag Ipyhik Hawe Toine'en 1000 Anu Ra'yn

20 ¹Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at hawyi ara'akasa wëtip ok atipy kaipywiat suut hat. Topo pe toterut haity korente iheg sese rakat i'anam kahato rakat. Mi'i hawyi toto atipy kaipyi yi ka'a kape yt ika'a sasat rakat i kape. Ipo pe hesaika hap yi ka'a sese ewähyp hamuat. ²Mi'i hawyi atipy piat tat haty wo mekewat moi'ok ipo'i po'i hamo ipyhyp

mot'i sese hamo. Mi'i hawyi toipyhyp ta'yn mekewat wētup het ahiag wētup het Satanai -Woropyhyp en wētup 1 miu anu e atipy kaipywiat suut hat ahiag me. ³Mi'i hawyi moi'ok toi'okhytpun yi ka'a sa'ag yt ika'a sasat rakat i pe hawyi tohewāhyp yi ka'a hawyi tutunug imoheg hap itote. Mi'i hawyi ahiag yt toma'at kuap i mesuwarotiarria miit'in wētup 1 miu anu itote toine'en. Yt tohā'āg kuap i wuat'i ywania topyhyp wiat pote turan. Mi'i hawyi atipy piat suut hat to'e uhepe -Wētup 1 miu anu tokosap hawyi aru atiporeno'ē ika'a pyi ahiag e. Mi'i hap kape ara'akasa uimu'etu.

⁴Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at morekuaria typy'i kahato Tupana mipo'oro aipotypot nuat ko'i. Mi'iria te'era'apyk aiporekuaria wo Iesui wywo yne miit'in mesuwarotiat karaiwarria wo. Sa'awy'i mi'iria timoherep kahato ta'atuehay wo Iesui etiat miit'in me. Mi'iria yt imotypot hin i mekewat sa'ag nug hat -Uito Tupana e hat heso rakat. Yt ta'atumotypot i -Uito Tupana e hat minug iā'ākap ko'i. Yt ta'atunug i mekewat ihay sa'ag nakat -Yt ewetunug i uhēt ehowatu'a ete eipo ete pote woro'auka e rakat. Ma'ato mio tā e pykai -Yt i'atu'e yt urutunug i i'e hap ewy i'atu'e tipyt ta'atu'auka mi'iria sa'awy'i. Ma'ato mi'iria tukupte'en i ra'yn morekuaria wo uwe waku uwe yt hap enoi hamuat. Tupana Mipo'oro Aiporekuat nuat emiit'in wuat'i ywania morekuaria wo. Mi'iria ti Aika'iwat Iesui mimoieine'en ko'i torannia tomohey haria e'yian notiarria ko'i. Mi'i hawyi ahiag toine'en 1 miu anu ka'ap pe turan mi'iria tukupte'en morekuaria wo wuat'i ywania py'asetpe. ⁵Mi'i turan irania'in Iesui mohey haria yt tuweno'ē i te gu'uro pyi. Ma'ato wētup 1 miu aat pot tokosap hawyi tuweno'ē gu'uro pyi. Mi'iria yn yian mete te'erehymut katupono Iesui ti'atukawiatno mi'iria sa'awy'i katupono yt Tupana mohey i haria mi'auka ko'i wo tukupte'en sa'awy'i pote. ⁶Waku puo kahato tukupte'en mi'iria katupono Tupana mimotypot sese ko'i mi'iria. Mi'i pote toi'atumoieine'en mi'iria irania'in e'yian mete. Ma'ato meiūran i'ewyte ta'atu'auka haria yt naku i nug haria Tupana ti'atumoieine'en ne hamuat hawyi toi'atupo'oro wētup i'atueiam kape i'atumosopopot hamuat kape i'atuku'uro typuat i hap kape. Ma'ato i'atumi'auka ko'i Iesui kawiatno ko'i yt karāpe i topap typua i irania'in ewy. Yt karāpe i ta'atuso'opot mi'iria tukupte'en morekuaria wo Aika'iwat wywo wuat'i e'at pe. Miit'in ehay moherep Tupana kapiat hanuarria wo tukupte'en. Wētup 1 miu anu turan morekuaria wo tukupte'en yi tote. Tupana motypot haria sese mi'iria.

Ahiag Tuwētem Na'yn Ipyhik Hawe Kaipyi

⁷Wētup 1 miu anu tokosap hawyi mekewat atipy piat ta'aipok ta'yn yi ka'a okenhyp'ok hamo hawyi toipok korente ahiag ete pyi hawyi tohewyhyp'ok ta'yn hawyi to'e -Toran na'yn epyhyp hap e ahiag me. ⁸Mi'i hawyi ahiag toto itote pyi aikope aikope wuat'i ywania mo'akag'aia

hamo. Hewyry kahato mesuwarotiat wuat'i ywania pe to'e hamo -To'iro uhupi tawa Ierusarēi moma hamo e wuat'i ywania pe yi Koki piaria yi Makuki piaria pe. -To'iro Tupana mohey haria moma hamo e. Mi'i hawyi imima'at ko'i tuwat kahato hupi. I'atu kahato tuwat i'atuesurara'in aikotā yi kyt yt watimorania kuap i hap ewy tuwat ahiag upi tu'uka hamo Tupana emiit'in moma teran hamo. ⁹Mi'i hawyi ahiag topyhu'at i'atuesurara'in akag wo hawyi toi'atupo'oro tesurara'in Tupana etawa Ierusarēi apyrueri hamo. Iuteuria yi wato hap oktan surara'in yn te'eropyhu'at itote. Mi'i hawyi tō'ē tō'ē wanikaptia ahiag esurara'in Tupana Miky'e Sese kahato etawa moma hamo. Mi'i ti wanikaptia ti'apyrueri ta'atu'apyhik sa'ag ma'ato mi'i turan Tupana tipo'oro atipy kaipywiat aria mekewaria tewanikaptia wuk hamo. Mi'i hawyi aria tu'hu yne mi'iria. ¹⁰Mi'i hawyi mekewat wo'oma'at hat Tupana topytyk hawyi toipun aria emyi'a wato pe. Sa'awy'i mekewat moi'ok toipun mekewat aria pe i'ewyte mekewat yt naku i rakat -Uito Tupana e hat heso rakat toipun tope te. Mi'iria wywo ahiag ho'opot sese aat ka'ap wuat'i e'at pe. Mi'i tā hap ti atikuap uimu'etu aikotā aikotā topyhu'at irane hap.

Morekuat Sese Toine'en Apyk pe Uwe Waku Uwe Yt E Hamo

¹¹Mi'i hawyi Uito Iuwāu araha'at mekewat Morekuat Porekuat Akag apyk hap kape. Ara'akasa hawyi -Ikahu kahato he'amy'ap are. Ikytsig kahato are. Mi'i hawyi araha'at howa kape. Ikahu kahato rasig paī are. Po'og ikahu aat waikiru waty ko'i kai i'ewyte mytyyp ko'i kai po'og ikahu are'e. Mi'i hawyi aat waikiru waty ko'i mytyyp ko'i te'eruwemoti kahato hawyi te'eruwemig ipupi hap ewy po'og ikahu i'atukai pote po'og hētyhot po'og imehit i'atukai. Mi'i rakirē po'og araha'at waikiru waty aat mytyyp kape. Ma'ato mi'i turan yt ara'akasa hin i ra'yn i'atuewowi yt ta'atueiam note hin i ra'yn apo paī pote are'e.

¹²Mi'i hawyi Tupana to'e iku'uro rakaria pe -Eiweno'ē ro eweikupte'en i ro yne eipe e. Miit'in mikuap ko'i i'ewyte yt miit'in mikuap ko'i i eweikupte'en i ro e. Eweī'ē ro uhowowi e Tupana sa'awy'i wuaria iku'uro rakaria pe. Mi'i hawyi te'eruwa'atunug he'amy'ap kape. Mi'i hawyi miwan ko'i ahyt ara'akasa itote. Mi'i miwan myi Tupana timoherep aikotā aikotā tehamuat i'atuminug ko'i toi'apypok miwan ahyt hawyi ta'atuieine'en mytyyp tote te turanuat aikotā itotiat rē turan ta'atunug waku sio yt hap toimoherep. Sio mi'iria hap Tupana mi'apiheg wo te'eropyhu'at sio yt. I'ewyte toine'en wētup miwan itote yt irania'in ewy hin i. Mi'i ti toi'apypok hawyi Tupana mimoieine'en sese ko'i toimoherep wuat'i e'at piat ieine'en haria. ¹³Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at y'y wato kape. Mi'i turan y'y piat iku'uro rakaria tuweno'ē y'y wato pyi Tupana e hap ewy. I'ewyte wo'osyp hap kaipyi tuweno'ē kahato. Aikope aikope miit'in iku'uro hap kaipyi tuweno'ē hawyi Tupana kape te'eruwa'atunug

hawyi wētup ok wētup ok pe -Waku en kat pote yi tote waku etunug ereine'en hap turan e. Ma'ato wētup ok pe -En ni yt naku i etunug ereine'en hap turan e Tupana map haria pe. ¹⁴Mi'i hawyi Tupana teha'at mekewat wētup miwan kape hawyi to'e i -Uwe uwe wat toine'en mesuwe het miwan me mi'i hat yt toto hin i aria wato ēty py'aset kape e ma'ato yt kat i het mesuwe miwan me pote mi'i hat toto meremo e. Ma'ato Tupana yt tipuēti i miwan me het ko'i rakaria Tupana tipugha aria emyi'a wato kape. Yt toipuēti i tomiehakyera'at nuat set miwan me pote. Mi'iria yt tomohey i haria ra'yn. ¹⁵Mi'i hawyi Tupana tat gu'uro hap miit'in auka hap i'ahuu hap i'ewyte ho'opot hap i'ewyte satek hap hawyi toi'atupugha yne mi'i sa'ag ko'i aria pe. Mi'i hawyi to'e tomipun ko'i pe -Koitywy eiku'uro typuat i hap put'ok e ra'yn e. Eweho'opot ro wuat'i e'at pe e. Mi'i hap ko'i kape ara'akasa uimu'etu.

Areha'at Yne Ipakup Takaria Kape

21 ¹Mi'i hawyi uito Iuwāu araha'at i ra'yn hawyi ara'akasa yi waikiru waty ko'i ipakup ko'i sese ra'yn. Koran nuat saipepiat ko'i ipakup takaria Tupana minug ko'i. Mi'i hawyi koran nuat yt kat hamo i ra'yn. Ikahu kahato yi pakup waikiru ko'i pakup waty pakup aat pakup wote te'eruwemoti kahato ne'i ra'yn yianmiat aat waikiru waty mytyyp. ²Mi'i hawyi araha'at ywaipe turan ara'akasa tawa Ierusalēi ipakup ta'apyk turan wakuat kahato Tupana ewywuat wakuat. I'ewyte ikahu sese rakat aikotā haryporia ikahu sese rakat ewy. Are paī ikahu kahato aikotā haryporia tuwepainug to'okyi'at hap e'at pe hap ewy are saīke Iro pote. Mi'i hawyi atikuap mi'i tawa Tupana etawa Ierusalēi ipakup e hap het rakat are'e. ³Mi'i hawyi wētup ok tuwēpowat atipy kaipywiat Tupana ieine'en hap kaipyi miit'in py'asetpiat ra'yn ieine'en hat. Waku pe i ra'yn toine'en mesup yi tote e. Miit'in topyhu'at Tupana ywania wo i ra'yn e. Wuat'i miit'in topyhu'at hemiit'in no e. -AheTupana sese En i'atu'e i ra'yn koitywy tope e. -Eipe uimepyt'in e Tupana i'atuepe e. ⁴Mi'i hawyi yt eweiwak po'og nei'o e. Koitywy ti aru yt karāpe i te'eruwak po'og e. Yt kat i i'atu'arot hap e. Yt kat i po'og haty hap itote e i'atuehāite sese itote katupono yt kat i sa'awy'i wuat ewy e. Ipakup we tukupte'en mesup e.

⁵Mi'i hawyi to'e Aipotypot Iesui uhepe atipy kaipyi Morekuat eiam kaipyi -Koitywy atomopakup i yne uiminug sa'awy'i wuat wuat'i e. Yne aru topyhu'at uimienoi ui'e hap ewy e. Etiwan no ui'e hap ewy Iuwāu e uhepe. ⁶Koitywy atunug i ra'yn waku pe yne i ra'yn ui'e hap ewy e. Waku pe i ra'yn uimiky'esat ewy atunug e. Pyno ha'awynug sa'awy'i hat Uito i'ewyte yne saipepiat nug hat Uito e. Yne wyro hat Uito e. Waku pe yne atunug uimiky'esat ewy e Iesui uhepe. Uwe uwe tikuap sese teran Tupana mi'i hat pe atimoherep Tupana yt kat sa'up i uhegyi'at hap oktan

e. Atum tope Ui'ywot kuap hap e. Aikotã etipuëti y'y hit'i ihy kahu rakat ere'y'utui kahato turan hawyi ere'y'u yt kat sa'up ete i hap ewy atum Tupana kuap hap wuat'i e'at piat eimoieine'en hamuat e. Atunug ui'e hap ewy e. ⁷Uwe uwe ahiag miat toiã'ãg hap yt naku i nug hamuat akit hat mi'i hat pe atum yne Tupana wat e. Mi'i hat pe are'e -Uha'yru sese en uhaki'yt sese en are'e. Mi'i hawyi uiwesat mi'i hat -En ni Ui'ywot sese i'atu'e e. ⁸Ma'ato irania'in te'eroken'ẽ uimohey hap moherep hamo e. Mi'i pote mi'iria aru tukupte'en wuat'i e'at pe mekewat aria emyi'a wato pe ytyghe wuk hap ewywuat pe e. I'ewyte wo'opot'auka haria paini ko'i i'ewyte hewaie hewaie rakaria i'ewyte wuat minug Tupana motypot haria i'ewyte wo'oma'at'i ma'at'i haria i'ewyte yt uimohey i haria i'ewyte yt naku i nug haria mi'iria typuat i map hanuaria ho'opot wuat'i e'at pe aria ëty emyi'a ewywuat pe e uhepe Aipotypot Iesui atipy kaipywiat morekuat eiam note pyi.

Tupana Etawa Ipakup Takat Kape Ara'akasa

⁹Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at hawyi ara'akasa wëtup ok mekewat sa'awy'i wuaria 7 ok takaria yianmiat kamuti howapy rakat erut hat tuut uhowowi. Mi'i hawyi ihay uiwywo -Mehin e to'iro uhupi e. Atimoherep teran epe uwe topyhu'at Tupana Sa'yru ehary'i e hap e. Uwe iku'uro aikotã aihũ iku'uro sa'awy'i aikawiatno hap ewy e. Mi'i wat ikahu rakat ihary'i teran e. -To'iro e. ¹⁰Mi'i hawyi uhereto uimu'etu itote hawyi Tupana Pa'ãu timoherep yne uhepe. Mi'i hawyi to'e uhepe -Era'apyk to meiupe yity'ok ywaiti sese rakat rote e. Eraha'at ro e hawyi araha'at hawyi ara'akasa Tupana etawa sese iwato kahato iminug ikahu kahato Tupana ewy. Hãpyk kahato Tupana e'okipy. Mi'i ta'apyk yi kape tawa Ierusrãi e hap het rakat. ¹¹Are paĩ hëtyhot kahato mekewat Tupana etawa are'e. Tuwekaipyi hëtyhot hap toine'en ikahu tonug hat ewy ikahu hap are'e. Ta'i nu ikahu rakat ewy imehit ihup ihyryp'i ika'ay. Mekewat nu ha'up woity rakat ko'i ewy are'e. Mekewat nu Iasipi ewy ikahu kahato mekewat tawa are'e. Nu yt ipit pit hin i rakat ewy aikotã nu Tiamante ewy are'e. ¹²Mi'i hawyi ara'akasa 12 oken'ypy mekewat tawa wato ete -Waku eiwehyt'ok e hap mekewat tawa ete. Mi'i puo yn waku wateke mekewat tawa pe. Katupono tawa pyhyp hap ywaiti rakat toine'en mekewat tawa Ierusrãi mipueri wo. Atipy piat surara toine'en yne oken'ypy rania tukupte'en 12 oken'ypy ete. 12 set toine'en oken'ypy rania. Wëtup set toine'en yne oken'ypy ete ikuap hamuat. Aha'ase'i Iako sa'yru'in 12 ok takaria Iuteuria ko'i set 12 ywania set toine'en itote yne oken'ypy kuap hamo. ¹³Mekewat tawa akipy owa ete oken'ypy ko'i ete kokai myë'ym oken'ypy hawyi kokai oken'ypy myë'ym oken'ypy kokai myë'ym oken'ypy kokai myë'ym oken'ypy tuereto auriwo. Myë'ym oken'ypy aat min'e hap kai myë'ym oken'ypy aat wëtem hap kai myë'ym

oken'yppy aat posak kai kokawiatno myē'ym oken'yppy i'ewyete kokawiatno aat posak kawiatno myē'ym oken'yppy. ¹⁴Mi'i hawyi araha'at tawa kape hawyi are'e -Pywo ti rat arewanetup yt karāpe i i'aporok'e oken'yppy ko'i mekewat oken'yppy ko'i ni kawiat imehit kahato hap ewy aikotā wahi i'a rakat ikahu rakat nu ko'i yn he'okipy wo. Iwato kahato rakaria 12 oken'yppy toine'en itote are'e. Ikahu kahato meimewat nu ko'i to'otote tote yity'ok ewy. Toine'en yne wyti itote uruset ko'i Tupana hū Iesui potmu'eria 12 ok takaria set ko'i tukupte'en yne tawa 12 akipy ete hap ara'akasa. I'ewyete uhet Iuwāu itote ara'akasa wy are'e.

¹⁵Mi'i hawyi mekewat atipy piat to'e i uhepe -Mesup atikuap teran koran iwato koran i'ywop hap Tupana etawa Ierusarēi pakup e. Toine'en ipo pe hā'āg hap ikahu kahato rakat imehit rakat Tupana etawa iā'āg hamuat typy miit ywaiti hap ewy iā'āg hap. Mi'i hawyi oken'yppy ko'i i'ewyete tohā'āg koran iwato koran i'ywop hap ewy. I'ewyete nu pype i'āpe'ok takat tohā'āg atipy piat tawa pyhyp hap. ¹⁶Tohā'āg hawyi iwato kahato e uhepe i'ywop hap iwato hap ywaiti hap to'okupitu kupitu Tupana etawa 2253 kiru meteru hap oktan hap ewy e uhepe. ¹⁷T'anam kahato mekewat tawa pyhyp hap wētup go i'anam hap ewy e. Pywo ti rat yt uheso i iwato hap ete. Uipo piat hā'āg hap hāpyk kahato rakat. Yi totiat iā'āg hap to'o'ewy'ewy e. ¹⁸Ikahu kahato Tupana tunug tetawa. Po'og yi kape tawa Ierusarēi pakup he'okipy suwy ipyhyp hap nu ape'ok wētup nu kawiat ikahu kahato rakat ihyryp'i nu Iasipi e hap het rakat ikahu kahato imehit kahato nu uru ewy. Heremo kahato ipuo. ¹⁹Mi'i rē araha'at hawyi atikuap Tupana etawa pytyp 12 wuat to'otote tote ikahu kahato. Mi'i tote typy nu wo tawa pakup he'okipy suwy nu ha'up woity rakat ihyryp'i atipy ewy nu Sawira e hap nu kawiat. Myē'ym nu wo tawa Ierusarēi pakup hakipy suwy ha'up woity rakat kawiat wo ihyryp'i imehit hap aikotā pykasu atig e'aia etiat ewy itig hap ewy nu Kausetunia kawiat ha'up woity rakat. Mi'i hawyi 4 nu wuat Tupana etawa e'okipy suwy hap toine'en nu ha'up woity sese rakat ihyryp'i ga'apy ewy mekewat nu Emerauta e hap nu kawiat wo. ²⁰Mi'i hawyi 5 wuat Tupana etawa pytyp mi'i ti ha'up woity rakat sese ihup kahato rakat nu Satuniu e hap het rakat. Mi'i hawyi 6 wuat nu tawa pytyp ihup kahato suu ewy nu Satiu e hap het rakat ha'up woity rakat. Mi'i hawyi 7 wuat nu tawa pytyp wētup ika'ay kahato ikahu kahato rakat ha'up woity rakat nu Kisoritu e hap het rakat. Mi'i hawyi mekewat 8 wuat nu tawa pytyp ihyryp'i hawyi itig ikytsig kahato rakat no nu Periru e hap het rakat. Mi'i hawyi 9 wuat nu tawa pytyp wētup nukara imehit ika'ay rakat hap ewy nu Tupasiu e hap het rakat. Mi'i hawyi 10 wuat nu tawa pytyp ihyryp'i paku'a ewy imehit hap nu tawa pytyp nu Kisopasu hap het rakat. Mi'i hawyi 11 wuat nu tawa pytyp ha'up woity rakat ihyryp'i kyre rakat nu Iasintu e hap het rakat. Mi'i hawyi 12 wuat nu tawa akipy toran hap he'okipy ikahu sese

rakat ihyryp'i kyre heremo kahato ipuo nu Ametita e hap het rakat. ²¹Pyno 12 Tupana e'oken'yppy ko'i ete ikahu kahato rakaria aikotã wahi ikahu rakat ewy. Wětup a yne oken'yppy ete aikotã wahi ikytsig kahato rakat i'a nu Perura e hap het rakat imehit kahato rakat. ²²Mi'i hawyi uito Iuwãu araha'at tawa Ierusarēi Pakup kape hawyi atikat mekewat aikotã sa'awy'i tawa Ierusarēi pot'i pe toine'en Tupana motypot yat iwato'in kahato rakat hap ewy. Arewanetup toine'en Tupana motypot yat aikotã tawa Ierusarēi pot'i piat ewy are'e uiwanetup hawe haype. Ma'ato atikat pykai yt atipuēti Tupana motypot yat nu kawiat minug. Kat pote are. Mi'i hawyi atikuap hawyi paī -Aika'iwat koro Tupana Tohū Kuteiru wywo koitywy tuwenug Tupana motypot yat miit'in eiam mo tomotypot hamo toine'en mesup are'e uiwepe. ²³Hětyhot kahato tawa Ierusarēi Pakup we. Tupana kahu hap Ihū Kuteiru kahu hap topyhu'at mekewat tawa imoētyhot hamo ariāty ewy aat ka'ap. Sa'awy'i wuat aat waty waikuru ko'i yt imoētyhot i ra'yn itote. ²⁴Tupana topyhu'at tohū Kuteiru wywo to'ewy aat waty waikuru ewy mesuwat yi tote wuat'i ywania tomiehakyera'at moētyhot hamo. I'ewyte yne i'atu'akag ko'i Tupana motypot haria tukupte'en Ihū Kuteiru motypot haria wo. Mi'i hawyi miit'in akag ko'i tuwat tawa Ierusarēi Pakup kape Tupana motypot hamo -Uruporekuat sese En i'atu'e hamo. ²⁵Tupana yt tipyhyp hin i itote -Eiwehyt'ok o e yn. Ma'ato sa'awy'i wuat tawa Ierusarēi pot'i pe ta'atupyhyp wātym hawyi ma'ato Ierusarēi Pakup we yt ta'atupyhyp i wātym yt kat i itote pote. ²⁶Mi'i hawyi yne ywania te'ero'e -Tawa Ierusarēi Pakup po'og yne kai i'atu'e. To'iro watuwat tawa Ierusarēi Pakup kape aheTupana motypot hamo i'atu'e. To'iro watioto ahekat aimiium Tupana piat motypot hamo i'atu'e. ²⁷Tupana nimo waku ko'i yn teke kuap hetawa pe Tupana Hū Kuteiru miset pehik ko'i miwan etiat -Mi'iria uimimoieine'en ko'i yn tuwehyt'ok kuap mesuwe e. Yt naku i nug haria heso heso rakaria miit'in ma'at haria yt uwe i itote Tupana etawa pe.

22 ¹Pywo ti rat ikahu kahato tawa Ierusarēi Pakup e atipy piat uhepe. Eraha'at ro y'y kape e hawyi araha'at y'y kape. Mi'i turan ikahu kahato y'y. Yt ihy pit pit hin i. Miit'in moehāite rakat toine'en itote. Ihyeput kahu kahato. Ihy py'asetpiat ikahu sese rakat ewy. Aikope Tupana ta'apyk Tohū Kuteiru wywo mi'i hap ywy'okpy kaipyi ihyeput y'y. ²Y'y wyti ihyeput muap py'asetpuo are'e. Y'y ēpe ete wyti arial'yp ko'i kokai kokai ikahuria kahato rakaria tukupte'en are'e. I'ywa ko'i hewo kahato ma'ato yt to'o'ewy hin i hewo tuereto kat kat ywa ko'i. Wětup ewaty wětup ywa hewo hawyi wětup waty hawyi wětup ywa hewo tuereto. 12 wo hewo wětup 12 waty pe. Watu'u mekewat kat kat ywa ko'i hawyi aimoieine'en wuat'i e'at apiit ipakup wuat'i e'at pe hap topyhu'at. I'yhop ko'i mohag ewy wuat'i ywania moehāite hamo. ³Sa'awy'i Tupana

to'e Atāu me -Ui'atoiat hawyi e'yi yt ihāite i e. Ma'ato itote yi pakup hawe hesaika kahato toine'en katupono Tupana to'e yi pe -Yt woro'akurek po'og i ra'yn e. Erenug i ro e yi pe. I'atu kahato itote Tupana Hū eropat haria wo. Koitywy Tupana toine'en i'atupy'asetpe Morekuat no Iesui wywo e. Wuat'i ywania i'atupotpap kahato imiky'esat nug hap ete. ⁴Tuwehik kahato i'atuete. Mesup yt pya hin i i'atukai e. To'oha'at to'oewawi toky'e haype e. Toset no toi'atumowekuap i'atuewatu'a ete e. ⁵Yt kat i ariāty itote kat pote yt kat i i'ypyryp hap itote pote. Wātym yt kat i katupono Aipotypot Tupana toine'en ahe'ariāty wo. Topyhu'at Aika'iwat hētyhot puo aikohyewyry e. Mi'i pote yt kat hamo i aat itote. Mi'i hawyi Iesui eropat haria te'eropyhu'at irania'in yi totiarua morekuaria wo wuat'i e'at pe e.

⁶Mi'i hawyi to'e uhepe atipy piat -Iuwāu e yne aru ui'e hap topyhu'at aikotā are'e hap ewy e. Yt pya i ra'yn tuut aru ui'e hap e'at Aipotypot Tupana e hap e. Sa'awy'i ihay tehay moherep haria wē pyi aikotā aikotā topyhu'at hamuat hawyi i'e hap ewy topyhu'at. Koitywy Tupana uipo'oro atipy kaipyi teropat haria mesuwarotiarua mu'e hamo aikotā aru topyhu'at mesuwarote hap e. Pywo yn Tupana ihay uiwē pyi e. ⁷Mi'i hawyi atikuap Tupana Hū Kuteiru Iesui ehay -Uhyt'i'in mana'in e ehewaure ka'a ro uhowowi kat pote ariot merep hap ewy ehewowi hamuat e. Eiwe'eg wo o katupono yt uwe i ikuap karāpe ariot hap. Mesuwe uhemiiit Iuwāu tiwan uhehay ko'i yne aikotā aikotā topyhu'at aru eimowe'eg hamo hap yt uwe i eima'at hamuat e. Woroho'onapin kahato mesuwat miwan me e. Pyno ewetunug o uhepiat einapin hap mesuwat miwan miat e.

⁸Pyno uito Iesui potmu'e Iuwāu are'e. Mesuwe uimiwan me yne toimoherep Tupana yn uhewaure miētup mo hap. Ipat'ok ara'akasa ipat'ok atikuap atipy piat wē pyi hawyi arepŷ'ātutuk howawi imotypot hamo. Mi'i hawyi are'e -Ikahu kahato ti emimoherep emienoi uhewowi are'e. Woromotypot kahato En paī are'e. ⁹Mi'i hawyi mekewat wētup atipy piat sehay erut hat to'e uhepe -Yt uimotypot tei'o Tupana ewy katupono uito Tupana eropat hat sese ne'i ei'ewywuat rē ne'i uito e. Eweimotypot ro Tupana yn e. Tupana eropat hat no areine'en aikotā sa'awy'i wuat Tupana ehay moherep haria powyro hat rē areine'en e. Mi'i hap ewy te mesup woropowyro teran Iesui mohey haria e uhepe. Meiūran aru i'atu kahato mesuwat emiwan wo mopywo haria hawyi ta'atunug i'e hap ewy haria e. Mi'iria powyro hat areine'en e. Ma'ato yt atiky'esat i uimotypot hap ma'ato atiky'esat Uipo'oro Hat Tupana Iesui motypot hap e atipy piat uhepe. ¹⁰Mi'i hawyi to'e uhepe -Iuwāu e etimoherep o mesuwat emiwan e. Yt atiky'esat i mig'i wo ne'i etimoherep e. Epiat ikuap kat aru kat aru toine'en hap ewy atiky'esat irania'in ikuap wy e. Kat pote atiky'esat yne ikuap miit'in aikotā aru topyhu'at hap yian me te

i'atumowe'eg hamo -Pywo miwan i'atu'e hamo. Katupono yt pya i miwan miat tuut aru e hap ko'i e. ¹¹Mi'i hawyi to'e -Eiwe'eg wo o mehin'in mana'in e. Waku eweimohey yne torannia kat e som to'e mesuwat miwan me hãpyk hap yt put'ok e yne i te pykai e. Yt naku i eweimohey ran ne'i kat e som hap ko'i sio muki'ite e'ihat'ok ewei'e i'e hap mohey hap ete e. Muki'ite atimohey ewei'e pote pot'i poity'i kat pote merep i hap ewy tuut Aika'iwat. Ma'ato huut turan atomohey Iesui ere'e ne'i turan tuut pote yt naku i nug haria wo eweikupte'en. Yt naku i eiwanetup huut turan ipit pit kahato eiwanetup hawe e. Ma'ato waku nug haria eweikupte'en turan tuut pote waku kahato rakaria wo te eweikupte'en ne itote e. Ma'ato Tupana kape ewanetup hap huut turan mote -Eipe waku kahato e tuut hawyi. Pyno eiwe'eg wo e kat pote muki'ite atimohey Iesui ewei'e pote pot'i poity'i e atipy piat ahepe.

¹²Mi'i hawyi Iesui to'e uhepe ahepe -Ehewaure ka'a ro e. Yt pya hin i uhuut hap e'at e. Meremo eha'up wywo ariot eiminug wakuap oktan ium ehepe hamo e. Eiminug yt naku i hap oktan atum ehepe ha'up e. ¹³Yne sa'awy'i watnuat nug hat sese Uito aikotã miwan toine'en sa'awy'i pyi ikahuro hap kape aikotã aru toine'en hap atunug yne aru i'e hap ewy e. Mi'i hap ewy aha'awynug aikotã wo'omu'e hap ete toine'en miwan me sa'awy'i hap ewy atunug aru e. Mi'i e hap ewy areine'en yne e'yan mete e. Mi'i hap ewy areine'en yne wyro hamo e. Aikotã miwan toine'en mo'ywopo wuat hawyi yt kat i ra'yn miwan toine'en po'og kat pote toran hap ta'yn hap ewy atunug yne ra'yn Tupana e hap atunug aru e hap ahaipe piat nug hat areine'en ne e Iesui ahepe.

¹⁴Mi'i hawyi to'e atipy piat -Uwe uwe inug mesuwat piat tonapin hap mi'i Tupana mipoityro wo toine'en. Pywo ti rat uwe uwe Tupana mipoityro wo toine'en uwe uwe tunug Tupana miky'esat mi'i hat pe ti aru Tupana to'e -Waku etu'u kat kat ywa wuat'i e'at piat eimoieine'en hamuat uimikoi kaipyi e aru Tupana mi'i hat pe. Ereke mehin ereke mana uhetawa pakup we e aru tomiky'esat nug haria pe e. ¹⁵Ma'ato irania'in me -Ereke ro yt e hin i e. Yt karãpe i -Ereke ro uhetawa pe e paini ko'i pakup we e. Yt karãpe i -Ereke ro e wo'o'auka haria pe e. Yt karãpe i -Ereke ro e hewaure waure rakaria pe e. I'ewyte uwe uwe imotypot mo wuat Tupana mi'i haria pe -Ereke ro yt e hin i I'ewyte uwe uwe miit'in potma'at'i ma'at'i hat toine'en mi'i hat pe -Ereke ro uhetawa pakup we yt e i e atipy piat.

¹⁶Mi'i hawyi Iesui to'e uhepe ahepe -Uito Iesui morekuat Tawi saipepiat sese aikotã ahewat'yp iku'uro mi'i hawyi toine'en i'ypykyt hap ewy areine'en morekuat Tawi saipepiat meüran i'yp wato kahato aru e. Uito areine'en aikotã mekewat waikiru tuut ihat'ok kai i aat uut hap enoi hamuat hap ewy atimoherep Tupana uut hap e. Mi'i hap ewy atipo'oro ra'yn wëtup ok uipotpo'oro atipy kaipyi yne mesuwat miwan moherep ehawawiat uimohey haria kape Iuwãu miwan myi e Iesui.

¹⁷Mi'i pote mesup -Era'aipok to Iesui meikowo wato'e. Aikotã haryporia tiky'esat kahato tehaytuwy pya ieine'en hat hawyi -Era'aipok to era'aipok to e hap ewy wato'e -Era'aipok to wato'e aipy'a pyi epe Iesui. I'ewyte Tupana Pa'âu ehay moherep haria sa'awy'i wuaria i'ewyte koran wuaria -Era'aipok to meikowo Iesui i'atu'e Tupana Pa'âu ehay moherep haria i'ewyte aito. I'ewyte waku yne mesuwat miwan kuap haria te'ero'e -Era'aipok to Iesui waku wato'e. Uiwyrria'in eweikupte'en teran wuat'i e'at pe pote ewetat ro yt kat sa'up i aikotã mekewat y'y aimoieine'en hap yt kat sa'up i Tupana etawa pe rakat hap ewy waku watomohey. ¹⁸Uito ti luwäu. I'e hap ewy yn atiwan. Waku eweimohey uimiwan hap are'e. Yt etimo'apy'i tei'o mesuwat sehay katupono Tupana ehay yn atimoherep. Yt mesuwat uiat kaipyi i ma'ato i'e hap ewy yn atiwan are'e. Yt naku i mesuwat miwan ewei'e pote Tupana mi'apiheg no eweikupte'en aru aikotã yne mesuwat uimiwan aikotã aikotã aru mesuwe ho'opot hap ewy. Mi'i hap oktan tohenoi aru. ¹⁹Ma'ato ipat'ok yn etimohey pote mi'i hawyi etihep uhehay kurin na'yn mesuwat miwan myi pote mi'i haria pe Tupana to'e -Eipe yt ewetu'u kuap i eimoehãite hamuat uimikoi kat kat ywa e uhetawa pakup we mesuwat miwan miat mienoi ewy eweihep wētup uhehay wakuat mesuwat miwan myi pote woroho'ohep eset uimiwan myi uwe toine'en wuat'i e'at pe aru ui'e hap uimiwan miat kaipyi e Tupana. ²⁰Pywo kahato mesuwat miwan me to'e Iesui -Ariot aru merep'e hap ewy e. Pyno -Eriot ro Iesui waku wato'e Aika'iwat pe. ²¹-Uika'iwat Iesui eti'atupoityro o egyi'at hap kaipyi yne mesuwat yi Asia piaria i'ewyte etipoityro mesuwat miwan mohey haria yt i'atuewaku hap upi i wen ma'ato i'atuky'e hap wywo hap oktan. Mi'i hap ahētup Iesui set upi waku.

Leia o Novo Testamento

Janeiro

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Mateu 1.1–2.12	17	Mateu 12.1-21
2	Mateu 2.13–3.6	18	Mateu 12.22-45
3	Mateu 3.7–4.11	19	Mateu 12.46–13.23
4	Mateu 4.12-25	20	Mateu 13.24-46
5	Mateu 5.1-26	21	Mateu 13.47–14.12
6	Mateu 5.27-48	22	Mateu 14.13-36
7	Mateu 6.1-24	23	Mateu 15.1-28
8	Mateu 6.25–7.14	24	Mateu 15.29–16.12
9	Mateu 7.15-29	25	Mateu 16.13–17.9
10	Mateu 8.1-17	26	Mateu 17.10-27
11	Mateu 8.18-34	27	Mateu 18.1-22
12	Mateu 9.1-17	28	Mateu 18.23–19.12
13	Mateu 9.18-38	29	Mateu 19.13-30
14	Mateu 10.1-23	30	Mateu 20.1-28
15	Mateu 10.24–11.6	31	Mateu 20.29–21.22
16	Mateu 11.7-30		

Fevereiro

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Mateu 21.23-46	15	Maku 1.1-28
2	Mateu 22.1-33	16	Maku 1.29–2.12
3	Mateu 22.34–23.12	17	Maku 2.13–3.6
4	Mateu 23.13-39	18	Maku 3.7-30
5	Mateu 24.1-28	19	Maku 3.31–4.25
6	Mateu 24.29-51	20	Maku 4.26–5.20
7	Mateu 25.1-30	21	Maku 5.21-43
8	Mateu 25.31–26.13	22	Maku 6.1-29
9	Mateu 26.14-46	23	Maku 6.30-56
10	Mateu 26.47-68	24	Maku 7.1-23
11	Mateu 26.69–27.14	25	Maku 7.24–8.10
12	Mateu 27.15-31	26	Maku 8.11–9.1
13	Mateu 27.32-66	27	Maku 9.2-29
14	Mateu 28.1-20	28	Maku 9.30–10.12

Março

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Maku 10.13-31	17	Iruka 2.36-52
2	Maku 10.32-52	18	Iruka 3.1-22
3	Maku 11.1-26	19	Iruka 3.23-38
4	Maku 11.27-12.17	20	Iruka 4.1-30
5	Maku 12.18-37	21	Iruka 4.31-5.11
6	Maku 12.38-13.13	22	Iruka 5.12-28
7	Maku 13.14-37	23	Iruka 5.29-6.11
8	Maku 14.1-21	24	Iruka 6.12-38
9	Maku 14.22-52	25	Iruka 6.39-7.10
10	Maku 14.53-72	26	Iruka 7.11-35
11	Maku 15.1-47	27	Iruka 7.36-8.3
12	Maku 16.1-20	28	Iruka 8.4-21
13	Iruka 1.1-25	29	Iruka 8.22-39
14	Iruka 1.26-56	30	Iruka 8.40-9.6
15	Iruka 1.57-80	31	Iruka 9.7-27
16	Iruka 2.1-35		

Abril

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Iruka 9.28-50	16	Iruka 18.1-17
2	Iruka 9.51-10.12	17	Iruka 18.18-43
3	Iruka 10.13-37	18	Iruka 19.1-27
4	Iruka 10.38-11.13	19	Iruka 19.28-48
5	Iruka 11.14-36	20	Iruka 20.1-26
6	Iruka 11.37-12.7	21	Iruka 20.27-47
7	Iruka 12.8-34	22	Iruka 21.1-28
8	Iruka 12.35-59	23	Iruka 21.29-22.13
9	Iruka 13.1-21	24	Iruka 22.14-34
10	Iruka 13.22-14.6	25	Iruka 22.35-53
11	Iruka 14.7-35	26	Iruka 22.54-23.12
12	Iruka 15.1-32	27	Iruka 23.13-43
13	Iruka 16.1-18	28	Iruka 23.44-24.12
14	Iruka 16.19-17.10	29	Iruka 24.13-53
15	Iruka 17.11-37	30	Iuwäu 1.1-28

Maio

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Iuwãu 1.29-51	17	Iuwãu 9.1-41
2	Iuwãu 2.1-25	18	Iuwãu 10.1-21
3	Iuwãu 3.1-21	19	Iuwãu 10.22-42
4	Iuwãu 3.22-4.3	20	Iuwãu 11.1-53
5	Iuwãu 4.4-42	21	Iuwãu 11.54-12.19
6	Iuwãu 4.43-54	22	Iuwãu 12.20-50
7	Iuwãu 5.1-23	23	Iuwãu 13.1-30
8	Iuwãu 5.24-47	24	Iuwãu 13.31-14.14
9	Iuwãu 6.1-21	25	Iuwãu 14.15-31
10	Iuwãu 6.22-40	26	Iuwãu 15.1-27
11	Iuwãu 6.41-71	27	Iuwãu 16.1-33
12	Iuwãu 7.1-29	28	Iuwãu 17.1-26
13	Iuwãu 7.30-52	29	Iuwãu 18.1-24
14	Iuwãu 7.53-8.20	30	Iuwãu 18.25-19.22
15	Iuwãu 8.21-30	31	Iuwãu 19.23-42
16	Iuwãu 8.31-59		

Junho

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Iuwãu 20.1-31	16	Iesui Potmu'eria 10.34-48
2	Iuwãu 21.1-25	17	Iesui Potmu'eria 11.1-30
3	Iesui Potmu'eria 1.1-26	18	Iesui Potmu'eria 12.1-23
4	Iesui Potmu'eria 2.1-47	19	Iesui Potmu'eria 12.24-13.12
5	Iesui Potmu'eria 3.1-26	20	Iesui Potmu'eria 13.13-41
6	Iesui Potmu'eria 4.1-37	21	Iesui Potmu'eria 13.42-14.7
7	Iesui Potmu'eria 5.1-42	22	Iesui Potmu'eria 14.8-28
8	Iesui Potmu'eria 6.1-15	23	Iesui Potmu'eria 15.1-35
9	Iesui Potmu'eria 7.1-29	24	Iesui Potmu'eria 15.36-16.15
10	Iesui Potmu'eria 7.30-50	25	Iesui Potmu'eria 16.16-40
11	Iesui Potmu'eria 7.51-8.13	26	Iesui Potmu'eria 17.1-34
12	Iesui Potmu'eria 8.14-40	27	Iesui Potmu'eria 18.1-21
13	Iesui Potmu'eria 9.1-25	28	Iesui Potmu'eria 18.22-19.12
14	Iesui Potmu'eria 9.26-43	29	Iesui Potmu'eria 19.13-41
15	Iesui Potmu'eria 10.1-33	30	Iesui Potmu'eria 20.1-38

Julho

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Iesui Potmu'eria 21.1-16	17	Humanu 4.1-12
2	Iesui Potmu'eria 21.17-36	18	Humanu 4.13-5.5
3	Iesui Potmu'eria 21.37-22.16	19	Humanu 5.6-21
4	Iesui Potmu'eria 22.17-23.10	20	Humanu 6.1-23
5	Iesui Potmu'eria 23.11-35	21	Humanu 7.1-14
6	Iesui Potmu'eria 24.1-27	22	Humanu 7.15-8.6
7	Iesui Potmu'eria 25.1-27	23	Humanu 8.7-21
8	Iesui Potmu'eria 26.1-32	24	Humanu 8.22-39
9	Iesui Potmu'eria 27.1-20	25	Humanu 9.1-21
10	Iesui Potmu'eria 27.21-44	26	Humanu 9.22-10.13
11	Iesui Potmu'eria 28.1-31	27	Humanu 10.14-11.12
12	Humanu 1.1-17	28	Humanu 11.13-36
13	Humanu 1.18-32	29	Humanu 12.1-21
14	Humanu 2.1-24	30	Humanu 13.1-14
15	Humanu 2.25-3.8	31	Humanu 14.1-23
16	Humanu 3.9-31		

Agosto

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Humanu 15.1-21	17	1 Kuriniu 11.2-16
2	Humanu 15.22-16.7	18	1 Kuriniu 11.17-34
3	Humanu 16.8-27	19	1 Kuriniu 12.1-26
4	1 Kuriniu 1.1-17	20	1 Kuriniu 12.27-13.13
5	1 Kuriniu 1.18-2.5	21	1 Kuriniu 14.1-17
6	1 Kuriniu 2.6-3.4	22	1 Kuriniu 14.18-40
7	1 Kuriniu 3.5-23	23	1 Kuriniu 15.1-28
8	1 Kuriniu 4.1-21	24	1 Kuriniu 15.29-58
9	1 Kuriniu 5.1-13	25	1 Kuriniu 16.1-24
10	1 Kuriniu 6.1-20	26	2 Kuriniu 1.1-11
11	1 Kuriniu 7.1-24	27	2 Kuriniu 1.12-2.11
12	1 Kuriniu 7.25-40	28	2 Kuriniu 2.12-17
13	1 Kuriniu 8.1-13	29	2 Kuriniu 3.1-18
14	1 Kuriniu 9.1-18	30	2 Kuriniu 4.1-12
15	1 Kuriniu 9.19-10.13	31	2 Kuriniu 4.13-5.10
16	1 Kuriniu 10.14-11.1		

Setembro

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	2 Kuriniu 5.11-21	16	Karasia 2.17-3.9
2	2 Kuriniu 6.1-13	17	Karasia 3.10-22
3	2 Kuriniu 6.14-7.7	18	Karasia 3.23-4.20
4	2 Kuriniu 7.8-16	19	Karasia 4.21-5.12
5	2 Kuriniu 8.1-15	20	Karasia 5.13-26
6	2 Kuriniu 8.16-24	21	Karasia 6.1-18
7	2 Kuriniu 9.1-15	22	Ewesu 1.1-23
8	2 Kuriniu 10.1-18	23	Ewesu 2.1-22
9	2 Kuriniu 11.1-15	24	Ewesu 3.1-21
10	2 Kuriniu 11.16-33	25	Ewesu 4.1-16
11	2 Kuriniu 12.1-10	26	Ewesu 4.17-5.2
12	2 Kuriniu 12.11-21	27	Ewesu 5.3-33
13	2 Kuriniu 13.1-14	28	Ewesu 6.1-24
14	Karasia 1.1-24	29	Wiripu 1.1-26
15	Karasia 2.1-16	30	Wiripu 1.27-2.18

Outubro

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Wiripu 2.19-3.6	17	1 Timoteu 2.1-15
2	Wiripu 3.7-4.1	18	1 Timoteu 3.1-16
3	Wiripu 4.2-23	19	1 Timoteu 4.1-16
4	Korosi 1.1-20	20	1 Timoteu 5.1-25
5	Korosi 1.21-2.7	21	1 Timoteu 6.1-21
6	Korosi 2.8-23	22	2 Timoteu 1.1-18
7	Korosi 3.1-17	23	2 Timoteu 2.1-21
8	Korosi 3.18-4.18	24	2 Timoteu 2.22-3.17
9	1 Tesaronika 1.1-2.9	25	2 Timoteu 4.1-22
10	1 Tesaronika 2.10-3.13	26	Titu 1.1-16
11	1 Tesaronika 4.1-5.3	27	Titu 2.1-14
12	1 Tesaronika 5.4-28	28	Titu 2.15-3.15
13	2 Tesaronika 1.1-12	29	Wiremu 1.1-25
14	2 Tesaronika 2.1-17	30	Epereu 1.1-14
15	2 Tesaronika 3.1-18	31	Epereu 2.1-18
16	1 Timoteu 1.1-20		

Novembro

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	Epereu 3.1-19	16	Epereu 13.1-25
2	Epereu 4.1-13	17	Tiaku 1.1-18
3	Epereu 4.14–5.14	18	Tiaku 1.19–2.17
4	Epereu 6.1-20	19	Tiaku 2.18–3.18
5	Epereu 7.1-19	20	Tiaku 4.1-17
6	Epereu 7.20-28	21	Tiaku 5.1-20
7	Epereu 8.1-13	22	1 Peteru 1.1-12
8	Epereu 9.1-10	23	1 Peteru 1.13–2.10
9	Epereu 9.11-28	24	1 Peteru 2.11–3.7
10	Epereu 10.1-18	25	1 Peteru 3.8–4.6
11	Epereu 10.19-39	26	1 Peteru 4.7–5.14
12	Epereu 11.1-16	27	2 Peteru 1.1-21
13	Epereu 11.17-31	28	2 Peteru 2.1-22
14	Epereu 11.32–12.13	29	2 Peteru 3.1-18
15	Epereu 12.14-29	30	1 Iuwäu 1.1-10

Dezembro

<i>data</i>	<i>seleção</i>	<i>data</i>	<i>seleção</i>
1	1 Iuwäu 2.1-17	17	Iesui Aru E Hap 8.1-13
2	1 Iuwäu 2.18–3.2	18	Iesui Aru E Hap 9.1-21
3	1 Iuwäu 3.3-24	19	Iesui Aru E Hap 10.1-11
4	1 Iuwäu 4.1-21	20	Iesui Aru E Hap 11.1-19
5	1 Iuwäu 5.1-21	21	Iesui Aru E Hap 12.1-18
6	2 Iuwäu 1.1-13	22	Iesui Aru E Hap 13.1-18
7	3 Iuwäu 1.1-14	23	Iesui Aru E Hap 14.1-20
8	Iuta 1.1-25	24	Iesui Aru E Hap 15.1-8
9	Iesui Aru E Hap 1.1-20	25	Iesui Aru E Hap 16.1-21
10	Iesui Aru E Hap 2.1-17	26	Iesui Aru E Hap 17.1-18
11	Iesui Aru E Hap 2.18–3.6	27	Iesui Aru E Hap 18.1-24
12	Iesui Aru E Hap 3.7-22	28	Iesui Aru E Hap 19.1-21
13	Iesui Aru E Hap 4.1-11	29	Iesui Aru E Hap 20.1-15
14	Iesui Aru E Hap 5.1-14	30	Iesui Aru E Hap 21.1-27
15	Iesui Aru E Hap 6.1-17	31	Iesui Aru E Hap 22.1-21
16	Iesui Aru E Hap 7.1-17		